Tupanaarü Ore i Tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuchiga

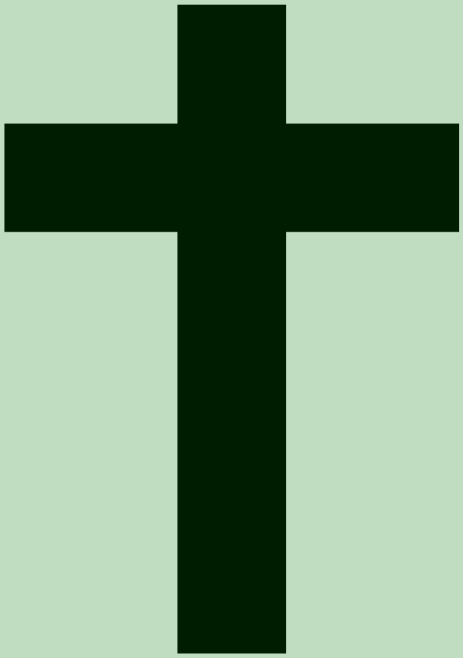

New Testament in Ticuna (PE:tca:Ticuna)

Tupanaarü Ore i Tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuchiga
New Testament in Ticuna (PE:tca:Ticuna)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ticuna

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ticuna

tca

Peru

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:
You must give Attribution to the work.
You do not sell this work for a profit.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.
Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ticuna

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:
You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
9d5dc22a-30be-5d26-85a9-76047f4c89e6

Contents

MATEU 1
MARCU 73
LUCA 115
CUÁÜ 189
PURACÜGÜ 243
DUMACÜÃX 308
1 CORÎTIUCÜÃX 341
2 CORÎTIUCÜÃX 371
GÁRATAANECÜÃX 390
EPÉCHIUCÜÃX 402
PIRIPUCÜÃX 413
COROCHACÜÃX 421
1 TECHARÓNICACÜÃX 428
2 TECHARÓNICACÜÃX 434
1 TIMUTÉU 438
2 TIMUTÉU 447
TITU 453
FILEMÚÜ 457
EBRÉUGÜ 459
CHAÜTIÁGU 484
1 PEDRU 491
2 PEDRU 499
1 CUÁÜ 505
2 CUÁÜ 512
3 CUÁÜ 513
YUDA 515
APOCARÍCHIU 518

ORE I MEXÜ GA MATEU ÜMATÜXÜ

Ngechuchu ya Cristu natanüwa ngóxű ga duűxűgüchiga
(Lc 3.23-38)

1 Ñaã nixĩ ga yema nuxcümaxűgüxű ga duűxűgü ga Ngechuchu ya Cristu natanüwa ngóxű. Rü yematanüwa rü Dabí nixĩ ga wüxi, rü Abráű nixĩ ga to.
2 Rü Abráű rü Ichaánatü nixĩ.
Rü nüma ga Ichaá rü Acóbunatü nixĩ.
Rü nüma ga Acóbo rü Yudánatü rü naẽneẽgünatü nixĩ.
3 Rü Yudá rü Fárenatü rü Záranatü nixĩ. Rü Támara iyixĩ ga norü mamá.
Rü nüma ga Fáre rü Eróűnatü nixĩ.
Rü nüma ga Eróű rü Aráűnatü nixĩ.
4 Rü Aráű rü Aminadánatü nixĩ.
Rü nüma ga Aminadá rü Nachóűnatü nixĩ.
Rü nüma ga Nachóű rü Charmóűnatü nixĩ.
5 Rü Charmóű rü Boónatü nixĩ, rü Raá iyixĩ ga naẽ.
Rü nüma ga Boó rü Obénatü nixĩ, rü nae rü Rux iyixĩ.
Rü nüma ga Obé rü Ichaxínatü nixĩ.
6 Rü nüma ga Ichaxí rü ãẽxgacü ga Dabínatü nixĩ.
Rü nüma ga ãẽxgacü ga Dabí rü Charomóűnatü nixĩ. Rü ngima ga Bechabé ga Uría namèxchirẽx ixĩcü iyixĩ ga naẽ ga Charomóű.
7 Rü Charomóű rü Roboáűnatü nixĩ.
Rü nüma ga Roboáű rü Abíanatü nixĩ.
Rü nüma ga Abía rü Achánatü nixĩ.
8 Rü Achá rü Yochapánatü nixĩ.
Rü Yochapá rü Yoráűnatü nixĩ.
Rü nüma ga Yoráű rü Uchíanatü nixĩ.
9 Rü Uchía rü Yotáűnatü nixĩ.
Rü Yotáű rü Acánatü nixĩ.
Rü nüma ga Acá rü Echequíanatü nixĩ.
10 Rü Echequía rü Manachénatü nixĩ.
Rü Manaché rü Amóűnatü nixĩ.
Rü nüma ga Amóű rü Yochíanatü nixĩ.
11 Rü Yochía rü Yeconíanatü rü naẽneẽgünatü nixĩ. Rü yexguma nixĩ ga Babiróniãcű̃ã̃x ga churaragü Yudíugüxű íyauxűxű rü Babiróniããnewa nagagüãxű.
12 Rü yexguma Babiróniãwa Yudíugüxű nagagüguwena, rü Yeconía nane ga Charatíe nabu. Rü nüma ga Charatíe rü Chorobabénatü nixĩ
13 Rü Chorobabé rü Abiúnatü nixĩ.
Rü Abiú rü Eriaquíűnatü nixĩ.
Rü nüma ga Eriaquíű rü Achónatü nixĩ.
14 Rü Achó rü Chadóxnatü nixĩ.
Rü Chadóx rü Aquíűnatü nixĩ.
Rü nüma ga Aquíu rü Eriúnatü nixĩ.
15 Rü Eriú rü Ereachánatü nixĩ.
Rü Ereachá rü Matáűnatü nixĩ.
Rü nüma ga Matáű rü Acóbunatü nixĩ.
16 Rü Acóbu rü Yúchenatü nixĩ. Rü nüma ga Yúche rü María ngĩte nixĩ. Rü ngima ga María rü Ngechuchu ya Cristu naẽ iyixĩ. Rü guma Ngechuchuxű nixĩ ga naxunetaxű ga Tupana.

17 Rü yemaãcü Abráŭwa inaxügü ga yema duŭxŭgü rü 14 nixĩ ñu̱xmata Dabíwa nangu. Rü yemawena to ga 14 inaxügü ga Dabíwa rü ñu̱xmata Babiróniãcŭ̱ã̱x ga churaragü Yudíugüxŭ íyauŭxguwa nangu. Rü yemawena to ga 14 inaxügü ga yexguma Yudíugüxŭ ínayauŭxguwena rü ñu̱xmata Cristu buxguwa nangu.

Ngechuchu ya Cristuarü buxchiga (Lc 2.1-7)

18 Rü ñaãcü nixĩ ga yexguma nabuxgu ga Ngechuchu. Rü naẽ ga María rü marü Yúchemaã ixãtechaŭ. Natürü naxŭpa ga nügüna na nangugüxŭ rü marü Tupanaãẽ i Üünexŭãrü ĩnüãxŭ ixãxãcü.
19 Rü Yúche ga María ngĩtechaŭ ixĩcü rü wüxi ga mecü nixĩ. Rü yemacèx tama nanango̱xẽẽchaŭ ga yema na naxãxãcüxŭ ga María. Rü nagu narüxĩnü ga bexmamare ngĩxŭ na ínatáxŭ.
20 Rü yexguma yemagu ínaxĩnüyane, rü wüxi ga daxũcŭ̱ã̱x ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ, rü nanegüwa naxcèx nango̱x rü namaã nidexa. Rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Yúche Pa Dabítanüxŭx, ¡tãxŭ i ngĩxŭ cuxoxŭ i María na ngĩmaã cuxãmaxŭ! Erü Tupanaãẽ i Üünexŭ ngĩxna ĩnüxŭgagu nixĩ i naxãxãcüxŭ.
21 —Rü ngĩma tá ngĩxŭ nangẽxma ya wüxi ya ngine, rü cuma rü tá Ngechuchugu cunaxüéga. Rü ngẽma na̱ega rü 'maxẽẽruxŭ' ñaxüchiga nixĩ, erü nüma tá norü pecadugüwa ínananguxŭxẽẽ i norü duŭxŭgü —ñanagürü.
22 Rü guxŭma ga yema orearü ngeruŭ nüxŭ ixuxŭ rü nangupetü na yanguxŭcèx ga Cori ga Tupanaãrü ore ga nuxcümaŭxŭ ga norü orearü uruŭwa nüxŭ yaxuxŭ ga ñaxŭ:
23 "Rü tá tauemacü ngĩxŭ inayarütaxu i ngẽma nge i taguma yatüxŭ cuèxcü. Rü tá nayatü. Rü Emanue̱ tá nixĩ i na̱ega. Rü ngẽma na̱ega rü 'Tupana tatanüwa nangu', ñaxŭchiga nixĩ",
ñanagürü.
24 Rü yexguma pewa nabèi̱ãchigu ga Yúche, rü nanaxü ga yema Tupanaãrü orearü ngeruŭ ga daxũcŭ̱ã̱x namaã nüxŭ ixuxŭ. Rü Maríamaã naxãmèx.
25 Natürü taguma ngĩxŭnexŭ nacuèx ñu̱xmata nabu ga guma ngĩne. Rü Ngechuchugu nanaxüéga.

2

Ngechuchuxŭ ínayadaugü ga yatügü ga nüxŭ cuèxüchigüxŭ

1 Rü Ngechuchu rü Yudéaanewa yexmane ga ĩãne ga Beréŭgu nabu ga yexguma Erode ãẽxgacü ixĩxgu ga yema nachiŭãnewa. Rü yexguma nixĩ ga ĩãne ga Yerucharéŭwa nangugüxŭ ga ñuxre ga yatügü ga nüxŭ cuèxüchigüxŭ ga woramacuriwa ngúexŭ ga yaxŭwa ne ĩxŭ ga üèxcü ne ũxŭwa.
2 Rü duŭxŭgüna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Ngextá nixĩ i nangẽxmaxŭ ya yima Yudíugüarü ãẽxgacü ya ngexwacèx bucü? Toma rü yéama tochiŭãnewa nüxŭ tadau ya norü woramacuri rü ngẽmacèx núma taxĩ na nüxŭ tayarücuèxüŭgüxŭcèx —ñanagürügü.
3 Rü yexguma yemachigaxŭ nacuèxgu ga ãẽxgacü ga Erode rü poraãcü naxoegaãẽ. Rü guxŭma ga duŭxŭgü ga Yerucharéŭcŭ̱ã̱xgü rü ta naxoegaãẽgü.
4 Rü yexguma ga ãẽxgacü ga Erode rü naxcèx nangema ga guxŭma ga paigüarü ãẽxgacügü rü ngúexẽẽruŭgü ga ore ga mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ. Rü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Ngexta nixĩ i nabuégaxŭ ya Cristu? —ñanagürü.
5 Rü nümagü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Nuã Yudéaanewa ngẽxmane ya ĩãne ya Beréŭgu tá nixĩ i nabuxŭ. Yerü nuxcümaŭcü ga Tupanaãrü orearü uruŭ rü nachiga nanaxümatü, rü ñanagürü ga yema ore:

6 “Rü Beréŭ ya ĩãne ya Yudéaanewa ngẽxmane, rü yima rü tama wüxi ya ngexnerüűnemare
ya ĩãne nixĩ, erü nagu tá nabu i ngẽma ãẽxgacü i taxŭ i Cristu. Rü nüma tá nüxna
nadau i guxŭma i Tupanaãrü duŭxŭgü i Yudíugü”,
ñanagürü.
7 Rü yexguma ga ãẽxgacü ga Erode rü bexma naxcèx naca ga yema yatügü ga nüxŭ
cuèxüchigüxŭ ga yaxŭwa ne ĩxŭ. Rü nüxna naca ga tèxacü rü ngunexŭ na nangóxŭ ga
noxri ga guma woramacuri.
8 Rü ñu̱xũchi ga Erode rü Beréŭwa nanamugü ga yema yatügü. Rü ñanagürü nüxŭ: —¡Rü
ngẽma pexĩ rü meã naxcèx peyadèu̱x i ngẽma buxŭ. Rü ngẽxguma nüxŭ ipeyangauxgu
rü chomaã nüxŭ pixu na choma rü ta ngẽma chaxũxŭcèx, na nüxŭ chayarücuèxüŭxŭcèx
i ngẽma buxŭ! —ñanagürü.
9 Rü yexguma yema orexŭ naxĩnüẽguwena, rü inaxĩãchi ga yema yatügü. Rü guma
woramacuri ga noxri nüxŭ nadaugücü rü napẽxegu nixũchigü rü ñu̱xmata guma bucü
ga Ngechuchu íyexmaxŭẽtüwa nangu. Rü yéma nayachaxãchi.
10 Rü yexguma guma woramacurixŭ nadaugügu ga yema yatügü, rü poraãcü nataãẽgü.
11 Rü nagu nichocu ga guma ĩ ga nawa nayexmane, rü yexma nüxŭ nayangau ga guma
bucü ngĩmaã ga naẽ ga María. Rü guma bucüpegu nacaxãpü̱xügü, rü nüxŭ nicuèxüŭgü.
Rü ñu̱xũchi nayawãxna ga norü baúxacügü, rü õxchanana nanaxãmaregü ga uiru rü
pumaragü ga yixichixŭ.
12 Rü yemawena, ga yexguma napeeyane ga yema yatügü, rü nanegüwa Tupana nayax-
ucu̱xẽgü na tama Erodecèx nawoeguxŭcèx. Rü yemacèx to ga namagu nachiŭãnecèx
nawoegu.

Equituanewa nabuxmü

13 Rü yexguma marü íyaxĩxguwena ga yema yatügü rü wüxi ga daxũcu̱ã̱x ga Tupanaãrü
orearü ngeruŭ, rü nanegüwa Yúchecèx nangu̱x, rü ñanagürü nüxŭ: —¡Nabèi̱xãchi rü írüda!
¡Rü ínaxũxũ namaã ya yima bucü rü naẽ rü Equituanewa naxũ! ¡Rü ngẽma pengẽxmagü
ñu̱xmatáta choma cumaã nüxŭ chixu na ñuxgu tá cutaeguxŭ! Erü ãẽxgacü i Erode rü
yima bucücèx tá nadau na yamáãxŭcèx —ñanagürü nüxŭ.
14 Rü yexguma ga Yúche rü nabèi̱xãchi rü ínarüda. Rü yexgumatama chütacü namaã
inaxũãchi ga guma bucü ga Ngechuchu rü naẽ. Rü Equituanewa naxĩ.
15 Rü Equituanewa nayexmagü ñu̱xmata nayu̱x ga ãẽxgacü ga Erode. Rü yemaãcü
nangupetü na yanguxŭcèx ga Tupanaãrü ore ga nuxcümaŭcü ga norü orearü uruŭ nüxŭ
ixuxŭ ga ñaxŭ:
“Naxcèx changema ya Chaune rü Equituanena chanataeguxẽẽ”,
ñaxŭ ga yema ore.

Erode nanamu na tüxŭ nadèi̱xŭcèx ga buxegü

16 Rü yexguma ãẽxgacü ga Erode nüxŭ cuèxgu ga to ga namagu na nawoeguxŭ ga
yema yatügü ga nüxŭ cuèxüchigüxŭ ga yaxŭwa ne ĩxŭ, rü poraãcü nanu. Rü Beréŭwa
nanamugü ga norü churaragü na guxŭ ga yema naãnewa tüxŭ nadèi̱xŭcèx ga guxãma
ga guxema buxegü ga iyatüxe ga yexwacèx buexe rü ñu̱xmata taxre ga taunecü tüxŭ
yexmagüxewa nangu. Yerü yema yatügü ga yaxŭwa ne ĩxŭ rü marü nüxŭ nixugügü rü
taxre ga taunecü nixĩ ga noxri na nangóxŭ ga guma woramacuri.
17 Rü yemaãcü ningu ga ore ga nuxcümaŭxŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭ ga Yeremía
ümatüxŭ ga ñaxŭ:
18 “Rü Ramáwa nüxŭ taxĩnüẽ i wüxi i naga i poraãcü ngechaŭgaãcüma auxexŭ. Rü
Raquera iyixĩ i ngĩxãcügücèx poraãcü auxcü. Rü taxuacüma ngĩxŭ tataãẽxẽẽẽga,
erü nayue i ngĩxãcügü”,
ñanagürü ga yema ore.

19 Natürü yexguma marü nayu̱xguwena ga ãẽxgacü ga Erode, rü Equituanewa rü wüxi
ga daxũcu̱ã̱x ga Tupanaãrü orearü ngeruũ rü nanegüwa Yúchecèx nango̱x. Rü ñanagürü
nüxũ:
20 —Pa Yúchex, ¡írüda, rü pechiũãnecèx namaã pewoegu ya yima bucü ya Ngechuchu! Erü
marü nayue i ngema duũxũgü ya yima bucüxũ imèxgüchaxũxũ —ñanagürü.
21 Rü yexguma ga Yúche rü ínarüda rü nachiũãnecèx namaã nataegu ga guma bucü rü
naẽ.
22 Natürü yexguma Yúche nüxũ cuáchigagu na Aqueránu ãẽxgacüxũ ingucuchixũ nanatü
ga Erodechicüü ga Yudéaanewa, rü namuũ ga Yúche ga yéma na naxũxũ. Yerü wüxi
ga daxũcu̱ã̱x ga Tupanaãrü orearü ngeruũ nanegüwa nanaxucu̱xẽ na tama yéma
Yudéaanewa na naxũxũcèx. Rü yemacèx Gariréaanewa naxũ.
23 Rü yexguma Gariréaanewa nangugügu, rü ĩãne ga Nacharétuwa naxĩ, rü yexma
naxãchiũgü. Rü yemaãcü nangupetü na yanguxũcèx ga yema ore ga nuxcümaũgüxũ ga
Tupanaãrü orearü uruũgü nüxũ ixugüxũ ga ñaxũ:
“Ngechuchu ya Cristu rü Nacharétucu̱ã̱xmaã tá nanaxugü”,
ñaxũ.

3

Cuáũ ga baiũxẽẽruũ nüxũ nixu ga Tupanaãrü ore ga dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxũwa

(Mr 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Cu 1.19-28)

1-2 Rü yexguma Nacharétuwa nayexmagu ga Ngechuchu, rü Cuáũ ga baiũxẽẽruũ
inanaxügü ga Tupanaãrü orexũ na yaxuxũ ga Yudéaanewa ga dauxchitawa ngextá
taxúema íxãpataxũwa. Rü duũxũgümaã nüxũ nixu rü ñanagürü: —¡Nüxũ perüxoe i pecüma
i chixexũ! Erü marü ningaica na perü ãẽxgacü na yiĩxũ ya Tupana —ñanagürü.
3 Rü guma Cuáũ ga baiũxẽẽruũchiga nixĩ ga naxümatüãxũ ga nuxcümaũcü ga Tu-
panaãrü orearü uruũ ga Ichaxía ga yexguma ñaxgu:
“Rü dauxchitawa i ngextá taxúema íxãpataxũwa tá nangẽxma i wüxi i duũxũ i ngema
tagaãcü ñaxũ: ‘¡Pegü pemexẽẽx naxcèx ya Cori! ¡Rü naxcèx ipeyanawẽxãchixẽẽx i
perü maxũ!’ ”
ñaxũ.
4 Rü naxchiru ga Cuáũ rü cameyutèxanaxcèx nixĩ, rü norü goyexũ rü naxchèxmünaxcèx
nixĩ. Rü beruremaã rü munümaã naxãwemü.
5 Rü yéma Cuáũxũtawa inayarüxĩnüẽgüxũ ga duũxũgü ga Yerucharéũcu̱ã̱x, rü duũxũgü
ga guxũ ga Yudéaanewa ne ĩxũ, rü duũxũgü ga natü ga Yudáũãrü ngaicamagu ãchiũgüxũ.
6 Rü guxema duũxẽgü ga nüxũ ixugüexe ga tümaãrü pecadugü, rü Cuáũ rü tüxũ
ínabaiũxẽẽ ga natü ga Yudáũwa.
7 Natürü yexguma Cuáũ nüxũ dèu̱xgu ga naxũtawa na nangugüxũ ga muxũma ga
ãẽxgacügü ga Parichéugü rü Chaduchéugü na ínabaiũxẽẽãxũcèx, rü Cuáũ ñanagürü nüxũ:
—Pa Ãxtapearü Duũxũgüx, ¿rü texé pemaã nüxũ tixu na naxchaxwa pibuxmüxũcèx i
ngẽma Tupanaãrü poxcu i ãũcümaxũ i marü ingaicaxũ?
8 —¡Rü penaxwèxe na Tupana naxwèxexũãcüma pemaxẽxũ na ngẽmaãcü guxũma i
duũxũgü nüxũ nadaugüxũcèx na aixcüma marü nüxũ perüxoexũ i ngẽma pecüma i
chixexũ!
9 —Erü Tupanapẽxewa rü taxuwama name na pegü pixuxũ na Abráũtanüxũ i Yudíugü
pixĩgüxũ erü tama ngẽmacèx nixĩ ya Tupana i duũxũgüxũ nayaxuxũ. Rü pemaã
nüxũ chixu rü ngẽxguma Tupana naxwèxegu, rü tama nüxũ naguxcha na daa nutawa
Abráũtanüxũ nanguxũxẽẽxũ.
10 —Rü Tupanaãrü yuema rü marü íimemare na nadaxũxũcèx i ngẽma nanetügü i tama
mexũ. Rü guxũma i nanetügü i chixearü õõxũ rü tá nadaxũ, rü ñu̱xũchi tá ínagu —
ñanagürü.

11 Rü ñanagürü ta ga Cuáŭ: —Choma rü aixcüma dexáwamare pexŭ íchabaiŭxẽẽ na
togü i duŭxŭgü nüxŭ cuáxŭcèx na aixcüma marü nüxŭ perüxoexŭ i pecüma i chixexŭ.
Natürü choweama tá ínangu i to i Tupanaãrü orearü uruŭ. Rü nüma tá pexŭtawa
nanamu i Tupanaãẽ i üünexŭ na naporaexẽẽãxŭ i ngẽma Tupanawe rüxĩxŭ, rü nüma
tá nanapoxcue i ngẽma Tupanaxŭ oexŭ. Erü nüma rü poraãcü choxŭ narüyexera na
ãẽxgacü yiĩxŭ. Rü choma rü napẽxewa rü taxuwama chame rü bai i norü chapatuarü
ngewaxüra chame.
12 —Rü nüma rü marü ínamemare na ñoma i naãnewa yadexechiãxŭcèx i norü duŭxŭgü
ñoma wüxi i yatü trigu naãtüna idexechixŭrüŭ. Rü ngẽmaãcü tá nayadexechi i ngẽma
noxrü ixĩgüxŭ na naxŭtawa nangẽxmagüxŭcèx, natürü ngẽma tama noxrü ixĩgüxŭ rü tá
ínanagu nawa ya yima üxü ya taguma ixoxŭne —ñanagürü ga Cuáŭ.

Ngechuchuarü baiechiga
(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)

13 Rü yexguma nixĩ ga Gariréaanewa ne naxũxŭ ga Ngechuchu. Rü Cuáŭxŭtawa
nanguxŭ ga Yudáŭ ga natüwa, na Cuáŭ ínabaiexẽẽxŭcèx.
14 Rü noxri rü tama Ngechuchuxŭ ínabaiexẽẽchaŭ ga Cuáŭ. Rü ñanagürü nüxŭ: —Choxŭ
waxi nixĩ i namexŭ na ícubaiexẽẽxŭ. ¿Rü ñuxãcü i cuma i chauxŭtawa cuxũxŭ na choma
cuxŭ íchabaiexẽẽxŭcèx? —ñanagürü.
15 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Name nixĩ i choxŭ ícubaiexẽẽ i ñu̱xmax.
Erü name nixĩ i tanaxü i guxŭma i ngẽma Tupana tüxŭ muxŭ —ñanagürü. Rü yexguma
ga Cuáŭ rü: —Ngŭ —ñanagürü.
16 Rü yexguma marü Cuáŭ Ngechuchuxŭ íbaiexẽẽguwena, rü dexáwa ínaxŭãchigu ga
Ngechuchu. Rü yexgumatama niwãxna ga daxũguxŭ ga naãne, rü Ngechuchu nüxŭ
nadau ga Tupanaãẽ i Üünexŭ ga wüxi ga muxtucurüŭ na inagoxŭ rü nüxna na nanguxŭ.
17 Rü dauxŭwa inanaxũ ga wüxi ga naga ga ñaxŭ: —Daa nixĩ ya Chaune ya nüxŭ
changechaŭxŭchicü, rü poraãcü namaã chataãẽxŭchicü —ñaxŭ.

4

Ngechuchuxŭ naxü ga Chataná
(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)

1 Rü yemawena rü Tupanaãẽ i Üünexŭ rü wüxi ga nachica ga ngextá taxúema
íxãpataxŭwa Ngechuchuxŭ naga na yéma Chataná nüxŭ üxŭcèx.
2 Rü taguma nachibü ga 40 ga ngunexŭ rü 40 ga chütaxŭ. Rü yemawena rü nataiya.
3 Rü yexguma ga ngoxo ga Chataná rü Ngechuchuxŭtawa nangu, na nüxŭ naxüxŭcèx.
Rü ñanagürü nüxŭ: —Ega aixcüma Tupana Nane quixĩgu, ¡rü daa nutagüxŭ namu na
pãũxŭ nanguxŭxŭcèx! —ñanagürü ga Chataná.
4 Natürü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Tupanaãrü ore i ümatüxŭ rü ñanagürü:
“Tãũtáma pãũxĩca nanamaxẽxẽẽ i duŭxŭgü, natürü guxŭma i ore i Tupana nüxŭ ixuxŭ
nixĩ i duŭxŭgüxŭ maxẽxẽẽxŭ”,
ñanagürü.
5 Rü yexguma ga ngoxo ga Chataná rü guma ĩãne ga üünene ga Yerucharéŭwa nanaga.
Rü tupauca ga taxŭnetapẽxegu nanamunagü.
6 Rü ñanagürü nüxŭ: —Ega aixcüma Tupana Nane quixĩgu, ¡rü nuã cugü rütáe! Erü
Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“Tupana tá nanamu i norü orearü ngeruŭgü i daxũcu̱ã̱x na cuxna nadaugüxŭcèx. Rü
naxmẽxmaã tá cuxŭ niyauxgü na tama ţacü rü nutagu cunguxŭcèx”,
ñanagürü.
7 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Rü Tupanaãrü ore i ümatüxŭ rü ñanagürü ta:
“¡Tama name i nüxŭ na cuxüxŭ ya Cori ya curü Tupana!”

ñanagürü.
8 Rü yexguma wenaxãrü ga ngoxo ga Chataná rü wüxi ga mèxpűne ga
máxpüxüchinetapẽxewa nanaga. Rü yéma Ngechuchuxŭ nanawẽx ga guxŭma ga
nachiŭãnegü na ñuxãcü yamexẽchixŭ.
9 Rü Chataná rü ñanagürü nüxŭ: —Choma chi cuxna chanaxã i guxŭma i ñaã cuxŭ
chawéxŭ i ngẽxguma chi chopẽxegu cucaxãpüxügu rü choxŭ quicuèxüŭgu —ñanagürü.
10 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Choxna ixũgachi, Pa Chatanáx! Erü
Tupanaãrü ore i ümatüxŭ rü ñanagürü:
"¡Nüxŭ icuèxüŭ ya Cori ya curü Tupana, rü yimaãxŭxĩcatama napuracü!"
ñanagürü.
11 Rü yexguma ga ngoxo ga Chataná rü Ngechuchuna nixũgachi. Rü Ngechuchuxŭtawa
nangugü ga daxũcüãx ga Tupanaãrü orearü ngeruŭgü. Rü Ngechuchuxŭ narüngŭxẽẽgü
rü nüxna nadaugü.

*Ngechuchu rü inanaxügü ga norü puracü ga Garirée*aanewa *(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15)*

12 Rü yexguma Ngechuchu nüxŭ ĩnügu ga na napoxcuxŭ ga Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭ, rü
Garirée*aanewa* naxũ.
13 Natürü tama ĩãne ga Nacharétugu narüxãũx, rü ĩãne ga Capernáũwa naxũ na yexma
yaxãchiŭxŭcèx. Rü guma ĩãne rü naxtaxa ga Garirée*acutüwa* nayexma ga Chaburãũtanüxŭ
rü Netarítanüxŭ ga duŭxŭgü ixãchiŭgüxŭwa.
14 Rü yema nangupetü na yanguxŭcèx ga ore ga nuxcümaŭcü ga Tupanaãrü orearü
uruŭ ga Ichaxía ümatüxŭ ga ñaxŭ:
15-16 "Rü duŭxŭgücèx tá nangüx i wüxi i ngóonexẽẽruŭ i Chaburãũãrü naãnewa, rü Ne-
taríarü naãnewa, rü Yudáŭãrü tocutüwa rü ngẽma nama i taxtücutüwa nadaxŭwa,
rü Garirée*aanewa* i ngextá duŭxŭgü i tama Yudíugü ixĩgüxŭ ixãchiŭgüxŭwa. Rü
ngẽmaãcü i ngẽma duŭxŭgü ga noxri ẽãnexŭwa yexmagüxŭ, rü tá nüxŭ nadaugü i
wüxi i taxŭ i ngóonexẽẽruŭ. Rü ngẽma duŭxŭgü ga noxri yutüŭwa yexmagüxŭ rü
tá nüxŭ nabaxi i ngẽma ngóonexẽẽruŭ",
ñanagürü ga yema Ichaxía*arü* ore.
17 Rü yexgumaŭcüü nixĩ ga inaxügüãxŭ ga Ngechuchu ga nüxŭ na yaxuchigaxŭ ga norü
ore ga ñaxŭ: —¡Nüxŭ perüxoe i pecüma i chixexŭ! Erü marü ningaica na perü ãẽxgacü na
yiĩxŭ ya Tupana —ñaxŭ.

Ngechuchu rü naxcèx naca ga ãgümücü ga püchaetanüxŭ (Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

18 Rü yexguma naxtaxa ga Garirée*aanacügu* yaxũxgu ga Ngechuchu, rü yéma nüxŭ
nadau ga taxre ga yatü ga nügüeneẽgü ixĩgüxŭ. Rü wüxi rü Chimáũ ga Pedrugu
ãẽgaxŭ nixĩ. Rü to rü Aŭdrégu ãẽgaxŭ nixĩ. Rü nümagü rü ínapüchaegü, yerü woetama
püchaetanüxŭ nixĩgü.
19 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Chowe perüxĩ! Rü chorü puracüwa
tá pexŭ chamugü na chauxŭtawa penagagüxŭcèx i duŭxŭgü —ñanagürü.
20 Rü yexgumatama ga yema taxre, rü yéma nanatèxgü ga norü püchagü. Rü
Ngechuchuwe narüxĩ.
21 Rü yéamaxŭra naxũ ga Ngechuchu, rü yéma nüxŭ nadau ga to ga taxre ga
nügüeneẽgü. Rü Acobu nixĩ ga wüxi, rü Cuáŭ nixĩ ga to. Rü Zebedéu nanegü nixĩ ga
nümagü. Rü nanatümaã wüxi ga nguewa nayexmagü. Rü yéma ínanangáitagü ga norü
püchagü. Rü Ngechuchu naxcèx naca.
22 Rü yexgumatama yéma nguewa tüxŭ natèxgü ga nanatü. Rü Ngechuchuwe narüxĩ.

Ngechuchu nanangúexẽẽ ga muxŭma ga duŭxŭgü (Lc 6.17-19)

23 Rü guxŭ ga Gariréaanegu nixũgüchigü ga Ngechuchu. Rü wüxichigü ga ĩãnewa, rü duŭxŭgüarü ngutaquẽxepataŭwa ninguxẽẽtaechigü. Rü duŭxŭgümaã nüxŭ nixuchiga ga ore ga mexŭ na ñuxãcü ãẽxgacü yiĩxŭ ya Tupana. Rü guxŭma ga duŭxŭgü ga yema iḍaaweexŭ rü nanameẽxẽẽ ga woo nañuxraŭxŭ ga norü ḍaawe nüxŭ yexmaxŭ, rü naxcèx nitaanegü.

24 Rü Ngechuchuxŭ nacuáchigagü ga guxŭma ga duŭxŭgü ga Chíriaanecu̱ã̱x. Rü naxŭtawa nanagagü ga nagúxŭraŭxŭ ga ḍaxweanemaã iḍaaweexŭ. Rü yematanüwa nayexma ga duŭxŭgü ga ngúanemaã iḍaaweexŭ, rü duŭxŭgü ga poraãcü naxŭnewa nangúxŭ, rü duŭxŭgü ga ngoxo nawa yexmaxŭ, rü duŭxŭgü ga óxwaã̱xgüxŭ, rü duŭxŭgü ga naw̱ãĩxãchigüxŭ. Rü Ngechuchu nanameẽxẽẽ ga guxŭma ga yema.

25 Rü Ngechuchuwe narüxĩ ga muxŭma ga duŭxŭgü ga Gariréaanecu̱ã̱x, rü Decaporíchiuanecu̱ã̱x rü Yerucharéŭcu̱ã̱x, rü Yudéaanecu̱ã̱x, rü natü ga Yudáŭãrü tocutücu̱ã̱x.

5

Ngechuchu rü mèxpűnewa nüxŭ nixu ga Tupanaãrü ore

1 Rü yexguma Ngechuchu nüxŭ dèu̱xgu ga yema muxŭma ga duŭxŭgü, rü wüxi ga mèxpűnewa ínaxŭãchi namaã ga norü ngúexŭgü. Rü yéma narüto, rü norü ngúexŭgü nüxŭ ínachomaẽguãchi.

Yíxema taãẽgüxechiga
(Lc 6.20-23)

2 Rü inanaxügü ga Ngechuchu ga na nangúexẽẽãxŭ, rü ñanagürü:

3 —Tataãẽgü ya yíxema nüxŭ icuèxãchitanüxẽ i tümaãrü pecadu rü nüxŭ rüxoexe. Erü tümacèx nixĩ i ngema daxũguxŭ i naane i Tupana ãẽxgacü íxĩxüwa.

4 —Tataãẽgü ya yíxema ngechaŭgüxe, erü Tupana tá tüxŭ nataãẽxẽẽ.

5 —Tataãẽgü ya yíxema tama tügü icuèxüxŭgüxe, erü tá tanayauxgü i ñoma i naãne i Tupana tümamaã ixunetaxŭ.

6 —Tataãẽgü ya yíxema poraãcü tüxŭ nangúchaŭxẽ na Tupanapẽxewa meã tamaxẽxŭ, erü Tupana tá tüxna nanaxã i ngẽma maxŭ i mexŭ i naxcèx tadaugüxŭ.

7 —Tataãẽgü ya yíxema togü i duŭxŭgü tüxŭ ngechaŭtümüŭgüxe, erü tümagü rü tá ta Tupanaãxŭ tangechaŭtümüŭgü.

8 —Tataãẽgü ya yíxema tama chixexŭgu rüxĩnüẽxẽ i tümaãẽwa, erü yíxemagü tá tixĩgü ya Tupanaxŭ daugüxe.

9 —Tataãẽgü ya yíxema togüarü chogüruŭ ixĩgüxe, erü Tupana rü nanegümaã tá tüxŭ naxu.

10 —Tataãẽgü ya yíxema togü i duŭxŭgü tümachi aiexe naxcèx na Tupana naxwèxexŭãcüma meã tamaxẽxŭ. Erü tümacèx nixĩ i ngema daxũguxŭ i naane i Tupana ãẽxgacü íxĩxŭwa.

11 —Petaãẽgü i pema ega duŭxŭgü u̱acü pemaã ixugüegu, rü chixri pemaã namaxẽgu, rü chaugagu doramaã poraãcü chixri pechiga yad exagügu.

12 —¡Rü petaãẽgüama rü tama pexoegaãẽgü! Erü daxũguxŭ i naãnewa tá penayauxgü i wüxi i perü ãmare i mexẽchixŭ. Rü ngẽma ñu̱xma pexŭ ngupetüxŭrüŭ nixĩ ga nüxŭ nangupetüxŭ ga nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭgü, yerü ga duŭxŭgü rü naxchi rü ta naxaie.

Yucürarüŭ rü omürüŭ pixĩgü i ñoma i naãnewa
(Mr 9.50; Lc 14.34-35)

13 —Pema rü ñoma yucürarüŭ pixĩgü i ñoma i naãnewa. Erü yima yucüra rü õna na namexẽẽxŭrüŭ, rü ngẽxgumarüŭ ta i pema rü ñoma i naãnecu̱ã̱x i duŭxŭgüarü mexẽẽruŭ pixĩgü. Natürü ngẽxguma chi nangeacagu ya yucüra, ¿rü u̱acüwa chi i namexŭ i ngẽxgumax? Rü dücax, rü taxuwama name, rü ítanatèxmare, rü ngẽma duŭxŭgü nawa nangagü.

14 —Pema rü ñoma i naãnecu̱a̱xãrü ngóonexẽẽruŭ pixĩgü. Rü wüxi ya ĩãne ya wüxi ya mèxpŭnewa ngẽxmane, rü taxuacüma inicu̱x.
15 —Rü taxúema wüxi i omüwa tanangixichi na wüxi i caichãũtüŭgu na tayaxücuchixŭcèx. Natürü wüxi i omüwa tanangixichi na norü üchicaŭgu tanaxünagüxŭcèx, na nge̱ma tüxŭ nabaxixŭcèx ya guxãma ya yíxema yima ĩwa ngẽxmagüxe.
16 —Rü name nixĩ i duŭxŭgüpẽxewa na meã pemaxẽxŭ. Erü ngẽmaãcü i pema rü omügürüŭ tá pinaĩgü. Rü ngẽmaãcü duŭxŭgü tá nüxŭ nadaugü i ngẽma mexŭ i pexüxŭ, rü tá nüxŭ nicuèxüŭgü ya Penatü ya daxũwa ngẽxmacü.

Ngechuchu nanangúexẽẽ ga mugüchiga

17 —Tama name i nagu perüxĩnüẽ na núma chaxũxŭ na ichayanaxoxẽẽxŭcèx i Tupanaãrü mugü ga Moĩché ümatüxŭ, rü yema ore ga nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭgü namaã ngu̱xẽẽtaegüxŭ. Natürü núma chaxũ na meã chayanguxẽẽxŭcèx i ngẽma mugü, rü tama na ichayanaxoxẽẽxŭcèx.
18 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu, rü ñu̱xma na tama nangupetüxŭ i daxũguxü i naane rü ñoma i naãne rü taxucürüwa naxüchicüxü i ngẽma mugü, rü bai i írarüwa ñu̱xmatáta yangu i guxŭma i ngema mugü nüxŭ nixuxŭ.
19 —Rü ngẽmacèx ya yíxema tama naga ĩnüxẽ i ngẽma mugü, rü woo i t̲acü i íraxŭ i ngéma nüxŭ yaxuxŭ rü duŭxŭgüxŭ tangúexẽẽxgu na nümagü rü ta tama naga naxĩnüẽxŭcèx, rü yíxema rü tá guxŭãrü yexera wixweama tatèx i Tupana ãẽxgacü íixĩxŭwa. Natürü yíxema naga ĩnüxẽ i Tupanaãrü mugü rü duŭxŭgüxŭ ngúexẽẽxẽ na tümagü rü ta naga taxĩnüẽxŭcèx, rü guxŭpẽxewa tá taxü i Tupana ãẽxgacü íixĩxŭwa.
20 —Rü pemaã nüxŭ chixu, rü ngẽxguma tama Parichéugü rü ngúexẽẽruŭgü i ore i mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭãrü yexera meã pemaxẽgu, rü tagutáma Tupana íngexmaxŭwa pichocu.

Ngechuchu nanangúexẽẽ na tama namexŭ na texé tümaẽneẽmaã na nuxŭ (Lc 12.57-59)

21 —Pema rü marü nüxŭ pexĩnüẽ ga Moĩchéarü ore ga nuxcümaŭgüxŭ ga duŭxŭgümaã nüxŭ yaxuxŭ ga ñaxŭ:
“¡Tãxũ i pemáẽtagüxŭ! Erü texé yamáẽtaxe rü tá tapoxcu”,
ñaxŭ.
22 —Natürü choma rü pemaã nüxŭ chixu rü texé ya tümaẽneẽmaã nuxẽ, rü tá tapoxcu. Rü texé ya t̲acü tümaẽneẽmaã ixugüxe, rü ãẽxgacügüpẽxewa tá tüxŭ nagagü na tüxŭ napoxcuxŭcèx. Rü texé ya tümaẽneẽxŭ ngoxo wogüxe, rü ãũcümaxŭwa tangẽxma, erü ngürüãchi tá tapoxcu nagu ya yima üxü ya ngoxo nagu poxcuene.
23-24 —Rü ngẽxguma tupaucawa Tupanana cunaxãxgu i curü dĩẽru, rü nge̱ma nüxna cucuèxãchigu na t̲acücèx cumaã nanuxŭ i cueneẽ, ¡rü ngẽxma tupaucagutama naxü i ngẽma curü ãmare i Tupanana cuxãxchaŭxŭ! ¡Rü cueneẽxŭtawa naxũ, rü namaã yamexẽẽxĩra i ngẽma cuxchi na naxaixŭ! Rü ngẽmawena rü marü name i tupaucacèx cutaegu na Tupanana cuyaxãmarexŭcèx i curü dĩẽru.
25 —Rü ngẽxguma chi wüxie wüxi i ngetanücèx cuxŭ íxuaxŭgu, rü ãẽxgacüxŭtawa cuxŭ tagaxgu, rü name nixĩ i namawatama tüxŭ curüngüxmüxẽẽ na tama ãẽxgacüpẽxewa cuxŭ tagaxŭcèx. Erü wüxicana na ãẽxgacüxŭtawa cunguxŭ, rü ãẽxgacü tá purichíagüna cuxŭ namu na cuxŭ napoxcuxŭcèx.
26 —Rü aixcüma cumaã nüxŭ chixu rü tãũtáma nge̱ma poxcupataŭwa ícunguxuchi ñu̱xmatáta ngĩxŭ cuxütanü i gu̱xcü i ngẽma dĩẽru i nüxŭ ngĩxŭ cungetanücü. Rü name nixĩ i paxa Tupanana peca na pexŭ nüxŭ nangechaŭxŭcèx i perü pecadugü na tama pexŭ napoxcuexŭcèx.

Ngechuchu namaã nangúexẽẽtae na tama namexŭ na wüxi i ngemaã chixexŭgu rüxĩnüxŭ

27 —Pema marü nüxũ pexĩnüẽ ga Tupanaãrü mu ga Moĩché nuxcüma nüxũ ixuxũ ga
ñaxũ:
“¡Tama name i naĩ i ngemaã na icupexũ!”
ñaxũ.
28 —Natürü choma rü pemaã nüxũ chixu, rü yíxema texé ya wüxi i ngexũ dawenüxẽ rü
tüxũ nangúchaũxẽ na ngĩmaã itapexũ, rü Tupanapẽxewa rü marü chixexũ ngĩmaã taxü
i tümaãẽwa.
29 —Rü ngẽxguma chi yima curü tügünexẽtü pecadu cuxũ üxẽẽgu rü ¡noxtacüma nayaxu rü
yaxũgu naña! Erü narümemaẽ nixĩ na yima cuxetüxicatama iyarütaxuxũ na tama guxũ i
cuxune iyarütaxuxũcèx nagu ya yima üxü ya ngoxogü nagu poxcuene.
30 —Rü ngẽxguma chi yima curü tügünemẽxẽ pecadu cuxũ üxẽẽgu, rü name nixĩ i
noxtacüma ícunadae rü yaxũgu cuyaña. Erü narümemaẽ nixĩ na yima cuxmẽxĩcatama
iyarütaxuxũ na tama guxũ i cuxune iyarütaxuxũcèx nagu ya yima üxü ya ngoxogü nagu
poxcuene. Rü ngẽmaãcü ega woo pexũ naguxchagu rü name nixĩ i nüxna pixĩgachi i
guxũma i chixexũ i nagu piyixchaũxũ —ñanagürü.

Ngechuchu namaã nangúexẽẽtae na tama namexũ na texé tümamèxũ ítáxũ (Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

31 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Moĩché rü ũpa nüxũ nixu rü yíxema tümamèxũ ítáxe,
rü tanaxwèxe i ngĩxna tanaxã i wüxi i popera i nawa nüxũ tixuxũ na marü ngĩxũ ítatáxũ.
32 —Natürü choma rü pemaã nüxũ chixu, rü ngẽxguma wüxi ya yatü naxmèxũ ítèxgu,
rü chi tama naĩ ya yatümaã nangẽãẽxũgagu yixĩgu, rü ãũcümaxũwa ngĩxũ tangẽxmaxẽẽ
erü ngẽmaãcü ngürüãchi pecadu ixü. Rü yíxema ngĩmaã ãmaxẽ i wüxi i nge i marü ngĩte
ngĩxũ ítèxcü, rü tüma rü ta pecadu taxü.

Ngechuchu namaã nangúexẽẽtae ga unetachiga

33 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Pema rü marü nüxũ pexĩnüẽ ga Moĩchéarü ore ga
nuxcümaũgüxũ ga duũxũgümaã nüxũ yaxuxũ ga ñaxũ:
“Ngẽxguma Tupanaegagu texémaã ẗacücèx icuxunetagu, rü name nixĩ i cuyanguxẽẽ i
ngẽma curü uneta”,
ñaxũ.
34 —Natürü choma rü pemaã nüxũ chixu rü tama name i texéégagu rü ẽxna ẗacüégagu
wüxi i duũxũmaã ipexuneta. Rü tama name i daxũguxũ i naãneegagu ipexuneta, erü
ngema narüto ya Tupana.
35 —Rü tama name i ñoma i naãneegagu ipexuneta, erü Tupanaãrü cuaixcutüchica nixĩ.
Rü tama name i Yerucharéũegagu ipexuneta, erü Tupana ya guxũãrü ãẽxgacüarü ĩãne
nixĩ.
36 —Rü tama name i cugüégagu icuxuneta, erü woo wüxitama i cuyae rü taxucürüwa
cunaxüchicüü na nachóxũcèx rü ẽxna nawaxüxũcèx.
37 —Rü ngẽmacèx rü ngẽxguma icuxunetagu rü narümemaẽ nixĩ i: —Ngũ, tá chanaxü
—ñaperügü, rü ẽxna: —Tãũtáma chanaxü —ñaperügü. Erü guxũma i to i ore i namaã
icuxunetaxũ, rü ngoxo i Chatanáwa ne ũxũ nixĩ.

Ngechuchu namaã nangúexẽẽtae na ñuxãcü namexũ na namaã ichopetüxũ i ngẽma duũxũgü i chixri tamaã maxẽxũ

38 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Pema rü marü nüxũ pexĩnüẽ ga Tupanaãrü mu ga
Moĩché nuxcüma nüxũ ixuxũ ga ñaxũ:
“Ngẽxguma texé wüxi i duũxũxũ icháixetüxẽẽgu, rü tümaxẽtümaãtama tayangutanüxẽẽ.
Rü texé wüxi i duũxũxũ ibüepütagu, rü tümapütamaãtama tayangutanüxẽẽ”,
ñaxũ.
39 —Natürü choma rü pemaã nüxũ chixu rü tama name i pegütama ípepoxũ nüxna i duũxũ
i chixecümaxũ. Rü ngẽxguma texé cuxũ pechiwegu, rü marü name i curü tochiwe rü ta
icunaxã na ngema rü ta cuxũ tapechiwexũcèx rü tama name na cuxütanüxũ.

40 —Rü ngẽxguma texé cuxṹ íyaxuaxṹgu rü cuxna tayapuchaxṹgu i curü daxũ, rü name nixĩ i curü gáuxṹchiru rü ta noxtacüma tüxna cunaxã.
41 —Rü ngẽxguma texé cuxṹ mu̱xgu na wüxi i kilómetrugu t̲acü tüxṹ quingexṹcèx, rü name nixĩ i taxre i kilómetrugu tüxṹ cuyange.
42 —Rü ngẽxguma texé curü ngẽmaxṹcèx cuxna caxgu, rü name nixĩ i tüxna cunaxã. Rü tama name na namaã cuxaüxṹ i curü ngẽmaxṹgü ega texé paxaãchi cuxna naxcèx caxgu.

Name nixĩ i nüxṹ tangechaṹ i ngema tamaã rüuwanügüxṹ

43 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Pema rü marü nüxṹ pexĩnüẽ ga Tupanaãrü mu ga Moĩché nuxcüma nüxṹ ixuxṹ ga ñaxṹ:
“¡Nüxṹ nangechaṹ i cumücü, rü naxchi naxai i curü uwanü!”
ñaxṹ.
44 —Natürü i choma rü pemaã nüxṹ chixu rü: —¡Nüxṹ pengechaṹ i perü uwanügü! ¡Rü naxcèx peyumüxẽ i ngẽma duũ̃xṹgü i chixexṹmaa pewe ingexütanüxṹ!
45 —Rü ngẽxguma ngẽmaãcü pemaxẽgu rü aixcüma Penatü ya daxũgucü nanegü tá pixĩgü. Erü nüma rü inanabáixẽẽ ya üèxcü naxcèx i mexṹ i duũ̃xṹgü rü chixexṹ i duũ̃xṹgü. Rü nanapuxẽẽ naxcèx i duũ̃xṹgü i meã maxẽxṹ rü duũ̃xṹgü i chixri maxẽxṹ.
46 —Rü ngẽxguma chi ngẽma duũ̃xṹgü i pexṹ ngechaṹgüxṹxṹxĩcatama pengechaṹgügu, ¿rü t̲acü rü ãmare tá Tupanaxṹtawa peyauxgü naxcèx i ngẽma? Erü ngẽma yatügü i Dumaãrü ãẽ̲xgacücèx dĩẽ̃ru ngĩxṹ ideetanüxṹwa puracüexṹ rü ngẽxgumarüṹ nanaxügü.
47 —Rü ngẽxguma chi peeneẽgüxṹxicatama perümoxẽgu, rü guxṹ i duũ̃xṹgürüṹtama pixĩgü. Erü woo ngẽma duũ̃xṹgü i tama Tupanaxṹ cuèxgüxṹ, rü ngẽxgumarüṹtama nanaxügü.
48 —Rü ngẽmacèx penaxw̲ae na aixcüma namexṹ i perü maxṹ naxrüxṹ ya Penatü ya Tupana ya aixcüma mearü maxṹãcü.

6

Ngechuchu rü norü ngúetanüxṹxṹ nangúexẽẽ na ñuxãcü mexṹ naxügüxṹ

1 Rü ngẽxguma t̲acü rü mexṹ pexüxchaṹgu, rü name nixĩ i pexuãẽ na tama duũ̃xṹgüpẽ̃xewa penaxüxṹ i ngẽma na duũ̃xṹgü pexṹ dauxṹcèx rü pexṹ yacuèxüṹgüxṹcèx. Erü ngẽxguma duũ̃xṹgü pexṹ icuèxüṹgüxṹcèx mexṹ pexũ̱xgu, rü Penatü ya daxũgucü rü tãũ̃táma ãmare pexna naxã.
2 —Rü ngẽmacèx ngẽxguma texéxṹ curüngũ̃xẽẽchaṹgu, rü name nixĩ i tama poraãcü nüxṹ quixuchiga i ngẽma. Rü tama name i ngẽma duũ̃xṹgü i togüpẽ̃xewa meã maxẽnetaxṹrüṹ na quiĩxṹ. Erü nümagü rü norü me nixĩ i ngutaquẽxepataṹgüwa rü ítamṹgüwa nüxṹ nixuchiga ega t̲acü rü mexṹ naxügügu. Rü ngẽmaãcü nanaxügü na togü meã nachiga idexagüxṹcèx. Natürü choma rü aixcüma pemaã nüxṹ chixu rü ngẽma na duũ̃xṹgü nüxṹ icuèxüṹgüxṹ nixĩ i norü ãmare, rü tãũ̃táma nanayauxgü i to i ãmare i Tupanaxṹtawa.
3-4 —Natürü i cuma rü ngẽxguma t̲acü tüxna cuxãxgu ya yíxema ngearü ngẽmaxũ̲ã̲xgüxe, rü name nixĩ i taxúema cuxṹ dauãcüma na cunaxüxṹ i ngẽma. Rü woo cumücüxüchi rü tama name i nüxṹ na nacuáxṹ i ngẽma. Rü Cunatü ya daxũgucü ya nüxṹ daucü i ngẽma cuxicatama cuxüxṹ, rü tá cuxna nanaxã i curü ãmare.

Ngechuchu nanangúexẽẽ ga yumüxẽchiga (Lc 11.2-4)

5 —Rü ngẽxguma peyumüxẽgügu, rü tama name i ngẽma duũ̃xṹgü i togüpẽ̃xewa meã maxẽnetaxṹrüṹ pixĩgü. Erü nümagü rü ngẽxguma nayumüxẽgügu, rü norü me nixĩ na chiãcü nayumüxẽgüxṹ i ngutaquẽxepataṹgüwa rü ítamṹgüwa na duũ̃xṹgü nüxṹ na daugüxṹcèx. Rü aixcüma pemaã nüxṹ chixu rü ngẽma na duũ̃xṹgü nüxṹ daugüxṹxĩcatama nixĩ i norü ãmare.

6 —Natürü ngẽxguma cuyumüxẽgu, rü name nixĩ i curü ucapugu cuxücu, rü cunawãxta
i curü ĩa̱x, rü nge̱ma cuyumüxẽ namaã ya Cunatü ya bexma cumaãxĩcatama nge̱ma
ngẽxmacü. Rü ngẽxguma ya yima Cunatü ya Tupana ya nüxũ daucü i ngẽma cúãcü
cuxüxũ, rü nüma tá cuxna nanaxã i curü ãmare.
7 —Rü tama name i natücèxma cunamèxẽẽ i curü yumüxẽ naxrüũ i ngẽma
duũxũgü i tama Tupanaxũ cuèxgüxũ. Erü nümagü rü nagu narüxĩnüẽ rü ngẽma na
namèxẽẽgüãxũcèx i norü yumüxẽ rü Tupana tá nüxũ naxĩnü.
8 —Rü tama name i ngẽma duũxũgürüũ pixĩgü, erü woo tauta naxcèx ípecaxgu rü Penatü
ya Tupana rü marü nüxũ nacuèx na ta̱cü pexũ taxuxũ.
9 —Rü ngẽmacèx rü ñaãcü tá peyumüxẽgü i pemax:
“Pa Tonatü ya Daxũgucüx, rü aixcüma üünecü quixĩ i cumax.
10 ¡Rü núma naxũ na torü ãẽ̱xgacü quiĩxũcèx! Rü tanaxwèxe i curü ngúchaũ na naxügüxũ
i duũxũgü i ñoma i naãnewa ngẽxgumarüũ i daxũguxũ i naãnewa na curü ngúchaũ
ínaxügüxũrüũ.
11 ¡Rü toxna naxã i torü õna i ñoma i ngunexũcèx ixĩxũ!
12 ¡Rü toxũ nüxũ nangechaũ i torü chixexũ i taxüxũ ngẽxgumarüũ i toma rü tüxũ nüxũ na
tangechaũxũrüũ ya yíxema chixexũ tomaã ügüxe!
13 ¡Tãxũ i ta̱cü rü chixexũpẽxewa toxũ cuwogüxũ na tama nagu tayixũcèx! Natürü
tanaxwèxe i toxna cudau na tama ngẽma chixexũ taxügüxũcèx. Erü cuma rü guxũguma
guxũãrü ãẽ̱xgacü quixĩ rü cuporaxüchi rü cumexẽchi. Rü ngẽmaãcü yiĩ”.
14 —Rü ngẽxguma pema nüxũ nüxũ pengechaũgu i ngẽma duũxũgü i chixexũ pemaã
ügüxũ, rü Penatü ya daxũgucü rü tá ta pexũ nüxũ nangechaũ i perü pecadugü.
15 —Natürü ngẽxguma tama nüxũ nüxũ pengechaũgu i ngẽma duũxũgü i chixexũ pemaã
ügüxũ, rü Penatü ya daxũgucü rü tá ta tãũtáma pexũ nüxũ nangechaũ i perü pecadugü.

Ngechuchu nanangúexẽẽ ga aurechiga

16 —Rü ngẽxguma tama pechibüeãcüma peyumũxẽgügu rü tama name i pegü
pengechaũchíwexẽẽ naxrüũ i ngẽma duũxũgü i togüpẽxewa meã maxẽnetaxũ. Erü
nümagü rü ngẽmaãcü nanaxügü na togü nüxũ na daugüxũcèx i ngẽma na Tupanacèx nax-
aureexũ. Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü ngẽma na duũxũgü nüxũ daugüxũxĩcatama
nixĩ i norü ãmare.
17 —Natürü ngẽxguma cuma rü tama cuchibüãcüma cuyumũxẽgu rü name nixĩ i meã
cugü cuyauxchiwe rü meã cugü curüxĩxẽẽru.
18 —Rü ngẽmaãcü i togü i duũxũgü rü tãxũtáma nüxũ nacuèxgü na tama cuchibüãcüma
cuyumũxẽxũ. Rü Cunatü ya bexma cumaã nge̱ma ngẽxmacüxicatátama cuxũ nadau, rü
tá cuxna nanaxã i curü ãmare naxcèx i ngẽma cuxüxũ.

Ñuxãcü tüxũ nangẽxma i tórü meruũgü i daxũguxũ i naãnewa (Lc 12.33-34)

19 —Rü tama name i pegücèx penanutaquẽxe i muxũma i perü meruũgü i ñoma i
naãnewa. Erü ñoma i naãnewa rü paxama nagu̱x i perü ngẽmaxũgü, rü naweane rü
paxama nanachixexẽẽ, rü ngĩtèèxgüxũ rü naxcèx nangĩxgü.
20 —Rü narümemaẽ nixĩ i penamuxẽẽ i perü meruũ i daxũguxũ i naãnewa. Erü nge̱ma
rü tãxũtáma nagu̱x, rü naweane rü tãxũtáma nanachixexẽẽ, rü ngĩtèèxgüxũ rü tãxũtáma
ngexma nachocu na naxcèx nangĩxgüxũcèx.
21 —Erü ngextá ínangẽxmaxũwa i perü ngemaxũgü, rü ngẽxma nixĩ i perüxĩnüẽxũ.

Taxüneãrü omüchiga (Lc 11.34-36)

22 —Cuxetügü rü ñoma wüxi i omürüũ nixĩ i cuxunecèx. Rü ngẽxguma ngẽma Tupana
cuxũ naxwèxexũcèx cudèu̱xgu, rü guxũma i curü maxũ rü name.

23 —Natürü ngẽxguma ñoma i naãneãrü ngúchaũ̃cèx cudèu̱xgu, rü guxũ̃ma i curü maxũ̃ rü chixexũ̃wa nangẽxma. Rü aixcüma nataxuma i ẽãnexũ̃ i ngẽmaãrü yexera ixĩxũ̃ i Tupanapẽxewa.

¿Texécèx tá cumaxũ̃, Tupanacèx rü ẽxna dĩẽrucèx? (Lc 16.13)

24 —Taxucürüwa wüxi i duũ̃xũ̃ rü nataxrearü coriã̱x. Erü wüxi i norü corichi rü tá naxai, rü ngẽma to rü tá nüxũ̃ nangechaũ̃. Rü ẽxna wüxicèx rü tá meã napuracü, rü ngẽma to rü tá nüxũ̃ naxo. Rü taxucürüwa Tupanacèx pemaxẽ, ega perü dĩẽruguama perüxĩnüẽgu.

Tupana rü naxãcügüna nadau (Lc 12.22-31)

25 —Rü ngẽmacèx pemaã nüxũ̃ chixu rü: ¡Tãxũ̃ i pexoegaãẽgüxũ̃ naxcèx na t̲acü tá pengõ̲xgüxũ̃ rü t̲acü tá pixaxgüxũ̃, rü t̲acümaã tá na pexãxchirugüxũ̃! Erü perü maxũ̃ rü õnaãrü yexera nixĩ, rü pexene rü naxchiruarü yexera nixĩ.

26 —¡Dücèx penangugü i werigü i tama toegüchiréxũ̃, rü tama nanetüarü o ibuxgüxũ̃, rü ngepatagüxũ̃ na ngexta namaã nanguxũ̃güxũ̃cèx i norü õna! Natürü Penatü ya daxũgucü rü nanaxüwemü. Rü pema rü Tupanacèx rü guxũ̃ma i werigüarü yexera pixĩgü.

27 —Rü taxuwama name na t̲acücèx pexoegaãẽgüxũ̃. Erü taxucürüwa ya wüxie i pema rü wüxi i oragu rü ipenamèxãchixẽẽ i perü maxũ̃ ega woo poraãcü naxcèx pexoegaãẽgügu.

28 —¿Rü tu̱xcüũ̃ pexoegaãẽgü naxcèx i pexchiru? ¡Dücèx penangugü i ngẽma putüragü i ngextámare yaexũ̃ i tama puracüexũ̃, rü tama nügü üxchirugüxũ̃!

29 —Natürü pemaã nüxũ̃ chixu rü woo guma ãẽ̱xgacü ga Charumóũ ga na namexẽchixũ̃ ga naxchiru, rü taguma wüxi ga putürachacurüũ̃ namexẽchi.

30 —Rü ngẽxguma Tupana ngẽmaãcü nangèxãẽgu i ngẽma putüragü i ñu̱xma ngẽxmagüxũ̃ natürü moxũ̃ rü marü taxuxũ̃, rü yexera tá pexna nadau i pemax, Pa Yatügü i Tama Aixcüma Meã Yaxõgüxũ̃x.

31 —Rü ngẽmacèx tama name i pexoegaãẽgü rü ñaperügügü: —¿T̲acü tá tangõ̲xgü? rü ẽxna —¿t̲acü tá tixaxgü? rü ẽxna —¿t̲acümaã tá taxãxchirugü? —ñaperügügü.

32 —Erü ñoma i naãnecu̱ã̱x i duũ̃xũ̃gü rü naxcèx nadaugü i guxũ̃ma i ngẽma pemaã nüxũ̃ chixuxũ̃. Natürü pema rü pexũ̃ nangẽxma ya Penatü ya daxũgucü ya nüẽchama nüxũ̃ cuácü i pexũ̃ na nataxuxũ̃ i guxũ̃ma i ngẽma.

33 —Natürü narümemaẽ nixĩ i Tupanacèxira pedaugü na ngẽma nüma pexũ̃ nanaxwèxexũ̃xĩra pexügüxũ̃cèx. Rü nae̱tü tá pexna nanaxã i guxũ̃ma i t̲acü i pexũ̃ taxuxũ̃.

34 —¡Tãxũ̃ i naxcèx pexoegaãẽgüxũ̃ i ngẽma moxũ̃ tá üpetüxũ̃! Erü ngẽma moxũ̃ãrü ngunexũ̃ rü tá nüxũ̃ nangẽxma i guxchaxũ̃gü i namaã ínanguxũ̃. Erü wüxichigü i ngunexũ̃ rü nüxũ̃ nangẽxma i noxrütama guxchaxũ̃gü, rü ngẽmacèx tama name i moxũ̃ãrü guxchaxũ̃gücèx pexoegaãẽgü i ñu̱xmax —ñanagürü.

7

Tama name i toguexũ̃ tixu (Lc 6.37-38, 41-42)

1 Rü Ngechuchu rü ñanagürü ta: —¡Rü taxũ i togüxũ̃ pixuxũ̃! Rü ngẽxguma ya Tupana rü tãxũtáma pexũ̃ nixu na pechixexũ̃.

2 —Erü ngẽxgumarüũ̃ na togüxũ̃ pixuxũ̃ rü Tupana rü tá pexũ̃ nixu na pechixexũ̃. Rü ngema na togüxũ̃ pepoxcuexũ̃, rü ngemaãcü tátama nixĩ ya Tupana i pexũ̃ napoxcuexũ̃.

3 —¿Rü tu̱xcüũ̃ i nüxũ̃ cudawenüxũ̃ i ngẽma cueneẽãrü üxaxetüxũ̃ i íraxũ̃, ega chi tama naxcèx cuxoegaãẽgu i ngẽma cuxetüwatama ngẽxmaxũ̃ i naĩpüta i taxũ̃?

4 —Rü ngẽxguma cuxetüwatama nangẽxmagu i wüxi i naĩpüta i taxũ ¿rü ñuxãcü i cueneẽxũ cuchixewexũ, rü ñácuxũ nüxũ:
“¡Pa Chaueneẽx, cuxũ chanayauxchaũ i ngẽma curü üxaxetüxũ!” —ñácuxũ?
5 —Pa Duũxũ i Meã Maxnetaxũx, rü name nixĩ i cunayauxira i ngẽma naĩpüta i cuxetüwatama ngẽxmaxũ, rü ngẽmaãcü tá mea nüxũ cudau na cunayaxuxũcèx i ngẽma cueneẽãrü üxaxetüxũ. [Rü ngẽmacèx name nixĩ i cuxira nüxũ curüxo i ngẽma chixexũ i taxũ i cumatama cuxüxũ, rü ngẽxguma tá cume na nüxũ curüngũxẽẽxũcèx i cueneẽ na nüxũ naxoxũcèx i ngẽma chixexũ i íraxũ i naxüxũ.]
6 —Rü tama name i Tupanaãrü ore i üünexũmaã penachixewe i ngẽma duũxũgü i chixecümagüxũ i tama yaxõgüchaũxũ, erü ngürüãchi ngẽmacèx tá pexũ nimèxgü. Rü ngẽxgumarüũ tama name i Tupanaãrü oremaã penachixewe i ngẽma duũxũgü i tama nüxũ cuèxgüchaũxũ, erü tá ínanatèxgü.

Name nixĩ i tórü yumüxẽwa Tupanana naxcèx taca rü naxcèx tadaugü rü ĩa̱xwa: Tu tu tu, ñatarügügü
(Lc 6.31, 11.9-13)

7 —¡Tupanana naxcèx peca! rü nüma tá pexna nanaxã. ¡Rü Tupanaxũtagu naxcèx pedau! rü tá nüxũ ipeyangau. ¡Rü norü ĩa̱xwa: Tu tu tu, ñapegü! rü tá pexcèx nayawãxna.
8 —Erü guxãma ya yíxema naxcèx íc̱axe, rü tanayaxu. Rü guxãma ya naxcèx dauxe, rü nüxũ itayangau. Rü guxãma ya yixema ĩa̱xwa: Tu tu tu, ñagüxe, rü tá tümacèx niwãxna.
9 —Rü dücax i pemax, rü ngẽxguma chi wüxi i pexacü pãũcèx ícaxgu, rü ¿ñuxãcü chi wüxi ya nuta nüxna pexãxũ?
10 —Rü ngẽxguma chi choxnicèx pexna nacaxgu rü ¿ñuxãcü chi i ãxtape nüxna pexãxũ?
11 —Rü pema na pichixecümachiréxũ rü nüxũ pecuèx na mexũ i ãmare pexacügüna pexãxũ. Natürü Penatü ya daxũgucü rü ngẽma pema pexacügüna pexãxũãrü yexera tá tüxna naxã ya yíxema naxũtawa naxcèx íc̱axe.
12 —Rü pemaã nüxũ chixu, rü ngẽma pema penaxwèxexũ i togü pemaã na naxüxũ, rü name nixĩ i pema rü ta ngẽmaãcütama namaã penaxü. Erü ngẽmaãcü tüxũ namu i Tupanaãrü ore ga Moĩché ümatüxũ rü yema ore ga nuxcümaũgüxũ ga Tupanaãrü orearü uruũgü ümatüxũ.

Ĩa̱x i íraxũchiga
(Lc 13.24)

13 —Name nixĩ i ngẽma ĩa̱x i íraxũwaama pichocu. Erü ngẽma ĩa̱x i yuwa tüxũ gaxũ rü ngẽma nama i yuwa daxũ rü nata. Rü muxũchixũma i duũxũgü nagu naxĩ.
14 —Natürü ngẽma nama i maxũwa nadaxũ rü ngẽma ĩa̱x i maxũcèx nawa ixücuxũ rü naxíra. Rü noxretama nixĩ i duũxũgü i nüxũ iyangaugüxũ.

Wüxi i nanetü rü norü owa nixĩ i nüxũ icuáxũ
(Lc 6.43-44)

15 —Rü naxcèx pexuãẽgü i ngẽma doratèèxgüxũ i nügü ixugünetaxũ na Tupanaãrü orearü uruũgü yixĩgüxũ. Erü nümagü rü petanüwa nangugü, rü nügü mexũ i duũxũgüneta nixĩgüxẽẽ. Natürü naãẽwa rü poraãcü chixexũgu narüxĩnüẽ.
16 —Rü pema rü nacümawa tá nüxũ pecuèx i ngẽma duũxũgü, ngẽxgumarüũ i wüxichigü i nanetügü rü norü owa na nüxũ icuáxũrüũ ngoxi name rü ẽxna tama. Rü wüxi i torawa rü taxucürüwama ubagü tayaxu. Rü wüxi i chuchuxũwa rü taxucürüwama or̲ix i igu tayaxu.
17 —Erü guxũma i nanetü i mexũ rü name i norü o. Rü guxũma i nanetü i chixexũ rü nachixe i norü o.
18 —Rü wüxi i nanetü i mexũ rü taxucürüwama nachixe i norü o. Rü wüxi i nanetü i chixexũ rü taxucürüwama name i norü o.
19 —Rü guxũma i nanetü i tama mexũ i norü o rü tayadaxüchi, rü ñu̱xũchi tayagu.

20 —Rü ngẽxgumarüŭ nacümawa tá nüxŭ pecuèx i ngẽma duŭxŭgü i Tupanaãrü orearü uruŭgüneta ixĩgüxŭ.

Tãũtáma guxŭma i duŭxŭgü nichocu i ngextá Tupana ãẽxgacü íixĩxŭwa
(Lc 13.25-27)

21 —Rü tama guxŭma i duŭxŭgü i nügü ixugüxŭ na chorü duŭxŭgü yixĩgüxŭ rü tá nichocu i ngextá Tupana ãẽxgacü íixĩxŭwa. Natürü yíxema aixcüma Chaunatü ya daxũgucüga ĩnüẽxẽxĩcatátama tixĩ ya ngẽma ichocuxe.

22 —Rü ngẽxguma ngẽma ngunexŭ i naãneãrü gũxwa nanguxgu, rü muxŭma i duŭxŭgü rü choxŭ tá ñanagürügü: —Pa Corix, toma rü togü i duŭxŭgümaã nüxŭ tixu i curü ore, rü cuégagu ítanawoxŭ i ngoxogü, rü cuégagu tanaxü i muxŭma i mexŭ i taxŭ i Tupanaãrü poramaã taxüxŭ —ñanagürügü tá choxŭ.

23 —Natürü ngẽxguma rü tá ñacharügü nüxŭ: —Taguma chorü duŭxŭgü pixĩgü. ¡Rü choxna pixĩgachi i pema i chixexŭ ügüe! —ñacharügü tá.

Yatü i Cristuga ĩnüxŭ rü yatü i tama Cristuga ĩnüxŭchiga
(Mr 1.22, Lc 6.47-49)

24 —Rü ngẽmacèx ya yíxema choxŭ ĩnüxẽ rü naxŭ́xe i ngẽma choma tüxŭ chamuxŭ, rü wüxi ga yatü ga meã naãẽxŭ cuácü ga nuta ga tacüétügu üpatacürüŭ tixĩ.

25 —Rü pucü ga tacü ínangu, rü narümèx ga taxtü, rü nixũũchi ga wüxi ga tacü ga buanecü rü guma ĩgu nanguema. Natürü guma ĩ rü tama niwèxtaŭ yerü wüxi ga nutaétügu naxü.

26 —Natürü yíxema choxŭ ĩnüxẽ rü tama naxŭ́xe i ngẽma choma tüxŭ chamuxŭ, rü wüxi ga yatü ga tama naãẽxŭ cuácü ga naxnücügumare üpatacürüŭ tixĩ.

27 —Rü pucü ga tacü ínangu, rü narümèx ga taxtü, rü wüxi ga tacü ga buanecü nixũũchi rü nagu nanguema ga guma ĩ. Rü niwèxtaŭ, rü yexma nayarüxo ga guxŭma —ñanagürü ga Ngechuchu.

28 Rü yexguma yagúegagu ga Ngechuchu ga na yadexaxŭ, rü ga duŭxŭgü rü nabèĩxãchiãẽgü namaã ga norü nguxẽẽtae.

29 Yerü nüma rü Tupanaãrü poramaã nanangúexẽẽ, rü tama yema ngúexẽẽruŭgü ga ore ga mugüwa nguxẽẽtaegüxŭrüŭ nixĩ.

8

Ngechuchu rü wüxi ga rüchaxünexŭcèx nayataanexẽẽ
(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

1 Rü yexguma guma mèxpŭ́newa yanaxüegu ga Ngechuchu, rü muxŭma ga duŭxŭgü nawe narüxĩ.

2 Rü Ngechuchucèx nixũ ga wüxi ga yatü ga chaxünemaã iḏaawecü. Rü Ngechuchupẽxegu nayacaxãpüxü, rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Corix, ngẽxguma chi cuma cunaxwèxegu, rü chi cuxŭ natauxcha na choxŭ curümexẽẽxŭ —ñanagürü.

3 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxŭ ningõgü, rü ñanagürü nüxŭ: —Ngŭ, chanaxwèxe. ¡Rüme! —ñanagürü. Rü yexguma yema ñaxgu ga Ngechuchu, rü naxcèx nitaane ga guma yatü ga na nachaxüneãxŭ.

4 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Dücèx, taxuemaã tá nüxŭ quixu! ¡Natürü ngẽma paixŭtawa naxũ, rü cugü iyawẽx! ¡Rü nüxna naxã i ngẽma ãmare ga Moĩché tüxŭ muxŭ na duŭxŭgü nüxŭ cuáxŭcèx na curümexŭ! —ñanagürü.

Ngechuchu rü Dumacŭ̃ãx ga churaragüarü ãẽxgacüarü duŭxŭxŭ narümexẽẽ
(Lc 7.1-10)

5-6 Rü Capernáũwa naxũ ga Ngechuchu. Rü yexguma yéma nanguxgu, rü wüxi ga churaragüarü ãẽxgacü ga capitáŭ ga Dumacŭ̃ãx rü Ngechuchucèx nixũ. Rü Ngechuchuxŭ

nacèèxŭ, rü ñanagürü: —Pa Corix, chorü duŭxŭ rü nanaw̱ãĩxãchi. Rü ngürücarewa nangẽxma i chopatawa, rü poraãcüxüchima ngúxŭ ninge —ñanagürü.
7 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Marü tá ngẹ̱ma chaxũ na naxcèx chay-
ataanexẽẽxŭcèx —ñanagürü.
8 Natürü nüma ga capitáŭ nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Pa Corix, choma rü taxuwama
chame na chopatagu na cuxücuxŭcèx. Rü chanaxwèxe i curü orewaxicatama nüxŭ
quixu, rü tá naxcèx nitaane i chorü duŭxŭ.
9 —Erü choma rü ta rü chorü ãẹ̱xgacümẽxẽwa changẽxma. Rü chọ̱xmẽxwa nangẽxmagü
ta i ñuxre i churaragü. Rü ngẽxguma chanamụ̱xgu i wüxi na ngextá naxũxŭcèx, rü ngẹ̱ma
naxũ. Rü ngẽxguma chaugüxŭtawa naxcèx changemagu i to, rü chauxŭtawa nangu. Rü
ngẽxguma wüxi i chorü duŭxŭxŭ chamụ̱xgu na t̰acü na naxüxŭcèx, rü choxŭ nanaxü —
ñanagürü.
10 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnügu ga Ngechuchu rü nabèi̱xãchiãẽ. Rü ñanagürü
nüxŭ ga yema duŭxŭgü ga nawe rüxĩxŭ: —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü taxuŭma i
Yudíugütanüwa nüxŭ ichayangau i wüxi i duŭxŭ i ñaã yatürüŭ aixcüma yaxõxŭ.
11 —Rü choma rü pemaã nüxŭ chixu rü muxũchixŭ i duŭxŭgü rü guxŭwama tá ne naxĩ,
rü Tupana ãẹ̱xgacü íixĩxŭwa tá nachibüe namaã ya tórü o̱xigü ya Abráŭ rü Ichaá, rü
Acobu.
12 —Natürü muxŭma i Abráŭtanüxŭgü i Yudíugü rü tãũtáma nichocu i ngextá Tupana
ãẹ̱xgacü íixĩxŭwa. Rü ẽãnexŭwa tá nawogü. Rü ngẹ̱ma tá naxauxe, rü tá nixŭxchapütagü
—ñanagürü.
13 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü yema capitáŭxŭ: —¡Cupatacèx nataegu! Rü
tá naxcèx nitaane i curü duŭxŭ, erü cuyaxõ na naxcèx tá yataanexŭ —ñanagürü. Rü
yexgumatama naxcèx nitaane ga yema capitáŭãrü duŭxŭ.

Ngechuchu rü Pedru nèxẽcèx nayataanexẽẽ
(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

14 Rü Pedrupatawa naxũ ga Ngechuchu. Rü yéma ngĩxŭ nadau ga Pedru nèxẽ ga
ngürücaregu irüxã ũ̱xcü yerü iyaxaxüne.
15 Rü Ngechuchu ngĩxmẽxgu ningõgü, rü yexgumatama igèụ̱xãchi ga yema na yax-
axünexŭ. Rü íirüda ga ngĩmax. Rü ñụ̱xũchi naxcèx inamexẽẽ ga õna.

Ngechuchu rü muxŭma ga iḍaaweexŭcèx nayataanexẽẽ
(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

16 Rü yexguma marü yanaxücuchaŭgu ga üèxcü, rü Ngechuchuxŭtawa nanagagü ga
muxŭma ga duŭxŭgü ga ngoxoã̱xgüxŭ. Rü wüxitama ga oremaã Ngechuchu ínanawoxŭ
ga yema ngoxogü. Rü nanameẽxẽẽ ta ga guxŭma ga yema togü ga iḍaaweexŭ.
17 Rü yemaãcü Ngechuchu nayanguxẽẽ ga yema ore ga nuxcümaŭxŭ ga Tupanaãrü
orearü uruŭ ga Ichaxía nüxŭ ixuxŭ ga ñaxŭ:
“Rü nüma rü tüxŭ naporaexẽẽ i ngẽxguma ituraegu, rü tüxŭ narümeexẽẽ i ngẽxguma
iḍaaweegu”,
ñaxŭ.

Duŭxŭgü ga Ngechuchuwe rüxĩxchaŭxŭchiga
(Lc 9.57-62)

18 Rü yexguma Ngechuchu nüxŭ dèụ̱xgu ga muxŭma ga duŭxŭgü na nüxŭ
íchomaẽguãchixŭ, rü norü ngúexŭgümaã nüxŭ nixu, rü ñanagürü: —¡Rü ngĩxã, rü
naxtaxaarü tocutüwa taxĩ! —ñanagürü.
19 Rü wüxi ga ngúexẽẽruŭ ga ore ga mugüwa ngụ̱xẽẽtaexŭ, rü Ngechuchucèx nixũ, rü
ñanagürü nüxŭ: —Pa Ngúexẽẽruŭ Pa Ngechuchux, cuwe charüxũxchaŭ i ngextá cuma
ícuxũxŭwa —ñanagürü.

20 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Ngowagü rü nüxŭ nangẽxma i naxmaŭgü, rü werigü rü nüxŭ nangẽxma i naxchiãŭgü. Natürü choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ, rü nataxuma i chauchica i ngextá nagu chicuxeruxŭ —ñanagürü.
21 Rü wüxi ga to ga norü ngúexŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Corix, cuwe charüxũxchaŭ, natürü chanaxwèxe i chaunatü tüxŭ ichayatèxira —ñanagürü.
22 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —¡Noxtacüma chowe rüxũ! Rü nüe̱ i ngẽma cutanüxŭ i tama yaxõgüxŭ iyatèxgü i ngẽma yuexŭ —ñanagürü.

Ngechuchu rü buanecüxŭ rü yuapexŭ ínayachaxãchixẽẽ (Mr 4.35-44; Lc 8.22-25)

23 Rü yexguma ga Ngechuchu rü wüxi ga nguegu nixüe. Rü norü ngúexŭgü rü ta ínayaxümücügü, rü inaxĩãchi.
24 Rü ngürüãchi naxtaxaarü ngãxŭtügu nüxŭ naxü ga wüxi ga buanecü ga taxüchicü. Rü guma nguewa rü niyaucuchichigü ga dexá. Natürü ga Ngechuchu rü nape.
25 Rü yexguma ga norü ngúexŭgü rü ínanabèi̱xgügü, rü ñanagürügü nüxŭ: —Pa Corix, ¡toxŭ rüngŭxẽẽ, erü ngẽmama itabaxŭgü! —ñanagürügü.
26 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Duŭxŭgü i Tama Aixcüma Yaxõgüxŭx, ¿tü̱xcüŭ pemuŭẽ? —ñanagürü. Rü yexguma ga Ngechuchu rü ínarüda. Rü buanecü rü yuapena nachogü. Rü ínayachaxãchi ga buanecü, rü inayarüxo ga yuape, rü ínachaxanemare.
27 Rü nümagü ga norü ngúexŭgü rü nabèi̱xãchiãẽgü, rü nügümaã ñanagürügü: —¿Ti̱acü ẽxna nixĩ i ñaã yatü rü ngẽmacèx woo ya buanecü rü yuape rü naga naxĩnüẽxŭ? —ñanagürügü.

Yatügü ga Gadáracu̱ã̱x ga ngoxogü nawa yexmagüxŭ (Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

28 Rü Ngechuchu rü norü ngúexŭgü rü naxtaxaarü tocutüwa nangugü ga Gadáraarü naãnewa. Rü yexguma yéma nangugügu, rü Ngechuchucèx yéma nibuxmü ga taxre ga yatügü ga duŭxẽchíquẽxetanügu yarüxauchigütanüneŭxŭ. Rü yema taxre rü ningoxoã̱x, rü nidüraexüchi. Rü yemacèx taxucürüwama texé yéma namawa taxüpetü.
29 Rü yema taxre rü aita naxüe, rü ñanagürügü: —¿Tü̱xcüŭ toxŭ nuã cuyachixewe, Pa Ngechuchu ya Tupana Nane? ¿Éxna nuã cuxũ na toxŭ ícuyawoxŭxŭcèx tauta nawa nanguyane na Tupana toxŭ poxcuexŭ? —ñanagürügü.
30 Rü yema nachicaarü ngaicamana nachibüe ga muxŭma ga cuchigü.
31 Rü yema ngoxogü rü Ngechuchuxŭ nacèèxŭgü, rü ñanagürügü: —Rü ngẽxguma toxŭ ícuwoxŭgu, ¡rü ngẽma cuchigügu toxŭ nachocuxẽẽ! —ñanagürügü.
32 Rü yexguma ga Ngechuchu, rü ñanagürü nüxŭ: —Ẽcü, ¡nge̱ma pexĩ! —ñanagürü. Rü yexguma ga yema ngoxogü rü ínachoxŭ nawa ga yema taxre ga yatügü, rü yema cuchigügu nayachocu. Rü ñu̱xũchi guxŭma ga yema cuchigü rü inaxŭãchi, rü naxtax-acutüarü mèxpŭxŭwa nayarüyuxgü, rü yexma nayi.
33 —Rü yema cuchigüarü dauruŭgü rü nabèi̱xãchiãẽgü, rü ĩãnecèx nibuxmü. Rü yexguma ĩãnewa nangugügu, rü nüxŭ nixugügü ga guxŭma ga yema ngupetüxŭ ga ñuxãcü naxcèx na yataanegüxŭ ga yema taxre ga yatügü ga ngoxoã̱xgüxŭ.
34 —Rü yexguma ga guxŭma ga yema ĩãnecu̱ã̱x ga duŭxŭgü, rü Ngechuchuxŭtawa naxĩ. Rü yexguma Ngechuchuxŭ nadaugügu, rü nüxŭ nacèèxŭgü na ínaxũxũxŭcèx ga yema norü naãnewa.

9

Ngechuchu rü wüxi ga yatü ga nawu̱ãĩxãchicücèx nayataanexẽẽ (Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

1 Rü yexguma ga Ngechuchu rü wüxi ga nguegu nixüe. Rü naxtaxaarü tocutüwa naxũ,
rü noxrütama ĩãnewa nangu.
2 Rü yéma guma ĩãnewa rü duŭxŭgü rü Ngechuchuxŭtawa nanangetaŭgü ga wüxi
ga yatü ga nawa̲ãĩxãchicü. Rü yexguma Ngechuchu nüxŭ dèu̲xgu ga ñuxãcü aixcüma
na yaxõgüãxŭ ga yema duŭxŭgü rü ñanagürü nüxŭ ga guma ida̲awecü: —¡Nataãẽ, Pa
Chaunex! Erü curü pecadugü rü marü cuxŭ nüxŭ changechaŭ —ñanagürü.
3 Rü yéma nayexma ga ñuxre ga ngúexẽẽruŭgü ga ore ga mugüwa ngu̲xẽẽtaegüxŭ.
Rü nümagü rü naãxẽgüwa ñanagürügü: —¿Ñaã yatü rü ta̲cü Tupanamaã nixugü? —
ñanagürügü.
4 Natürü ga Ngechuchu rü nüxŭ nacuèxama ga yema naãẽwa nagu naxĩnüẽxŭ. Rü
yemacèx ñanagürü nüxŭ: —¿Tu̲xcüŭ chixexŭgu perüxĩnüẽ?
5 —¿Ta̲cü nixĩ i ngẽma rütauxchamaẽxŭ na namaã nüxŭ ixuxŭ ya daa nawa̲ãĩxãchicü:
“Rü curü pecadugü rü marü cuxŭ nüxŭ changechaŭ”, rü ẽxna:
“¡Inachi rü íixũ!” ñagüxŭ nüxŭ?
6 —Natürü i ñu̲xma rü tá pexŭ nüxŭ chadauxẽẽ na Chaunatü ya Tupana núma choxŭ
muxŭ na duŭxŭgüaxŭ nüxŭ changechaŭxŭcèx i norü pecadugü —ñanagürü. Rü yexguma
rü ñanagürü nüxŭ ga guma nawa̲ãĩxãchicü: —¡Inachi, rü nayaxu i curü caruŭ, rü cupatawa
naxũ! —ñanagürü.
7 —Rü yexgumatama ga guma nawa̲ãĩxãchicü rü inachi, rü napatawa naxũ.
8 Rü yexguma yemaxŭ nadaugügu ga duŭxŭgü, rü poraãcü namuŭẽ. Rü Tupanaxŭ
nicuèxüŭgü, rü ñanagürügü: —Moxẽ, Pa Tupanax, erü cunaporaxẽẽ i ñaã yatü na
ngẽmaãcü mexŭ toxcèx naxüxŭcèx —ñanagürügü.

Mateucèx naca ga Ngechuchu
(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

9 Rü yexguma yéma inaxũãchigu ga Ngechuchu, rü yéma nüxŭ nadau ga wüxi ga
yatü ga Mateugu ã̲egaxŭ ga yéma rütoxŭ ga ngextá Dumaãrü ã̲exgacücèx dĩẽru ngĩxŭ
ínayauxgüxŭwa yerü woetama yemawa napuracü. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —
¡Chowe rüxũ! —ñanagürü. Rü yexguma ga Mateu rü inachi, rü nawe narüxũ.
10 Rü Mateupatawa naxũ ga Ngechuchu, rü yéma nachibü. Rü ínangugü ta ga muxŭma
ga togü ga duŭxŭgü ga Dumaãrü ã̲exgacücèx dĩẽru ngĩxŭ yauxgüxŭwa puracüexŭ, rü
togü ga duŭxŭgü ga taxúema nacümamaã taãẽgüxŭ. Rü yema duŭxŭgü rü yéma mechawa
narütogü namaã ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgü.
11 Natürü yexguma yemaxŭ nadaugügu ga Parichéugü, rü Ngechuchuarü ngúexŭgüna
nacagü, rü ñanagürügü: —¿Ñuxãcü i perü ngúexẽẽruŭ rü namaã nachibü i ã̲exgacüarü
duŭxŭgü i dĩẽruarü yauxwa puracüexŭ, rü duŭxŭgü i pecadua̲xgüxŭ? —ñanagürügü.
12 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnügu ga Ngechuchu, rü ñanagürü nüxŭ ga Parichéugü:
—Ngẽma poraexŭ rü tama nanaxwèxegü ya duturu, natürü ngẽma ida̲aweexŭ nixĩ i
naxwèxegüxŭ.
13 —¡Rü ípixĩ, rü nawa pengúe i Tupanaãrü ore i ümatüxŭ i ñaxŭ:
“Choma rü tama chanaxwèxe i chauxcèx peyamèx i carnerugü, natürü chanaxwèxe i
togü pexŭ nangechaŭtümüŭgü”,
ñaxŭ! Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Choma rü tama mexŭgüna na chaxuxŭcèx nixĩ
i núma chaxũxŭ, natürü núma chaxũ na nüxna chaxuxŭcèx i ngẽma pecadua̲xgüxŭ na
ngẽmaãcü nüxŭ naxoexŭcèx i nacümagü i chixexŭgü —ñanagürü.

Ngechuchuna nacagüe ga aurechiga
(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)

14 Rü yexguma ga Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭãrü ngúexŭgü, rü Ngechuchucèx naxĩ, rü nüxna
nacagüe, rü ñanagürügü: —Toma i Cuáŭãrü ngúexŭgü na tixĩgüxŭ rü nümagü i Parichéugü

rü muẽxpũxcüna tama tachibüeãcüma tayumũxẽgü. ¿Rü tũxcüũ i curü ngúexũgü rü tama toxrüũ tama nachibüãcüma nayumũxẽgü? —ñanagürügü.

15 Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —¿Éxna wüxi i ngĩgüarü petawa rü pexcèx namexũ na nangechaũẽxũ rü naxaureexũ i ngẽma nüxna naxugüxũ ega natanüwa nangẽxmagu i ngẽma yatü i ngexwacèx ãmaxũ? Maneca tama nixĩ. Natürü wüxi i ngunexũgu rü ngẽma yatü i ngexwacèx ãmaxũ rü tá namücügüna nixũgachi. Rü ngẽma ngunexũgu tá nixĩ i aixcüma naxaureexũ i namücügü.

16 —Rü taxúema tanapaita i wüxi i naxchiru i ngauxũ namaã i wüxi i natüchi i ngexwacaxũxũ i tauta nañaãchimüxũ. Erü ngẽxguma nayaũxgu i ngẽma naxchiru rü tá nügü ínanaxíraxãchi i ngẽma natüchi i ngexwacaxũxũ, rü tá nanagauxẽẽ i ngẽma wexachiru. Rü noxriarü yexera tá nixĩ i na nagauxũ.

17 —Rü ngẽxgumarüũ ta rü taxúema ngexwacaxũcü ya binu rü nagu tayabacuchi i wüxi i naxchixũ i marü ngauxũ i naxchèxmünaxcèx. Erü ngẽxguma ngẽmaãcü naxũxgu rü yima binu ya ngexwacaxũcü rü narüngu, rü tá nayawãĩxẽẽ i ngẽma naxchixũ i ngauxũ i naxchèxmünaxcèx. Rü ngẽxma tá nayarütaxu ya binu rü ngẽma naxchixũ rü ta. Rü ngẽmacèx tanaxwèxe ya ngexwacaxũcü ya binu rü ngexwacaxũxũ i naxchixũgu tayabacuchi. Rü ngẽmaãcü tãũtáma inayarütaxu. [Rü chorü nguxẽẽtae i ngexwacaxũxũ rü ngẽxgumarüũ ta nixĩ na taxucürüwama namaã nawüxiguxũ i ngẽma nuxcümaũxũ i pecümagü —ñanagürü ga Ngechuchu.]

Yáiruxacüchiga rü yema nge ga Ngechuchuchirugu ingõgücüchiga (Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)

18 Rü yexguma yemaãcü ínangúexẽẽtaeyane ga Ngechuchu, rü naxũtawa nangu ga wüxi ga ãẽxgacü ga Yudíugüarü. Rü Ngechuchupẽxegu nayacaxãpũxü, rü ñanagürü nüxũ: —Pa Corix, chauxacü rü ngexwacèx iyu. Natürü ngẽxguma chi ngẽma cuxũxgu rü ngĩxũ quingõgügu, rü wena chixarü imaxũ —ñanagürü.

19 Rü inachi ga Ngechuchu, rü norü ngúexũgümaã yema ãẽxgacüwe narüxũ.

20 Rü yexguma yéma naxũyane ga Ngechuchu rü wüxi ga ngecü ga 12 ga taunecü ãgüechacü rü naweama ne ixũ. Rü naxpechinüchirugu iyangõgü.

21 Yerü ngĩma rü nagu irüxĩnü rü yexguma chi naxchiruxũxĩcatama yangõgümaregu, rü chi ngĩxcèx nitaane.

22 Natürü nüma ga Ngechuchu rü nügü ínidau, rü ngĩxũ nadau ga yema nge. Rü ñanagürü ngĩxũ: —¡Nataãẽ, Pa Chauxacüx! Marü cuxcèx nitaane, erü cuyaxõ —ñanagürü. Rü yexgumatama ngĩxcèx nitaane.

23 Rü yexguma yema ãẽxgacüpatawa nanguxgu ga Ngechuchu, rü nüxũ nadau ga paxetatanüxũ ga marü na ínamemaregüxũ na ngĩxũ iyatèxgüxũ ga yema bucü. Rü ga duũxũgü rü nixáicha rü naxauxe.

24 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxũ ga yema duũxũgü: —¡Ípechoxũ i nuã! Erü ngẽma bucü rü tama iyu. Rü ipemare —ñanagürü. Natürü nümagü ga duũxũgü rü Ngechuchuxũ nacugüeama.

25 Rü yexguma Ngechuchu ínachoxũxẽẽxgu ga duũxũgü, rü yema bucüarü ucapugu naxücu. Rü ngĩxmẽxgu nayayauxãchi, rü yexgumatama íirüda ga ngĩmax.

26 Rü guxũwama ga yema naãnewa, rü duũxũgü nüxũ nixuchigagü ga yema Ngechuchu üxũ.

Ngechuchu naxcèx nayataanexẽẽ ga taxre ga yatü ga ingexetüxũ

27 Rü yexguma yéma ínaxũũxgu ga Ngechuchu, rü taxre ga ngexetüxũ rü nawe nangẽgü. Rü tagaãcü ñanagürügü: —Pa Ngechuchux, Pa Dabítanüxũx, ¡cuxũ tangechaũtümüũgü! —ñanagürügü.

28 Rü yexguma Ngechuchu guma ĩ ga nagu napexũnegu naxücuxgu, rü yema taxre ga ngexetüxũ rü naxcèx naxĩ. Rü Ngechuchu nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Peyaxõgüxũ yiĩxũ

na chaporaxũ na pexũ charümeẽxẽẽxũcèx? —ñanagürü. Rü nümagü nanangãxũgü, rü ñanagürügü: —Ngũ, Pa Corix, tayaxõgü —ñanagürügü.
29 Rü yexguma ga Ngechuchu rü naxẽtügügu ningõgü, rü ñanagürü nüxũ: —¡Cü pexcèx yataane, erü peyaxõgü! —ñanagürü.
30 Rü naxcèx nitaanegü. Rü Ngechuchu rü poraãcü nayaxucu̱xẽgü na taxúemaãma nüxũ na yaxugüxũcèx ga yema nüxũ ngupetüxũ.
31 Natürü yema taxre rü yexguma yéma ínachoxũgu rü guxũwama ga yema naãnewa rü nüxũ nixugüeama ga yema Ngechuchu üxũ.

Ngechuchu rü naxcèx nayataanexẽẽ ga wüxi ga yatü ga tama idexacü

32 Rü yexguma yema taxre ga yatü íchoũxguwena, rü ñuxre ga duũxũgü rü Ngechuchuxũtawa nanagagü ga wüxi ga yatü ga tama idexacü yerü ngoxo nawa nayexma.
33 Rü Ngechuchu ínanatèxüchi ga yema ngoxo. Rü yexgumatama inanaxügü ga na yadexaxũ ga guma yatü. Rü nümagü ga duũxũgü rü nabèi̱xãchiãẽgü. Rü ñanagürügü: —Taguma nüxũ tadau i nuã tachiũãnewa i ṯacü i ñaãrüũ ixĩxũ —ñanagürügü.
34 Natürü ga Parichéugü rü ñanagürügü: —Ñaã yatü rü ngoxogüarü ãẽ̱xgacü i Chatanáãrü poramaã nixĩ i ínawoxũãxũ i ngoxogü —ñanagürügü.

Ngechuchuaxũ nangechaũtümüügü ga duũxũgü

35 Rü yema naãnewa rü guxũnema ga ĩãnegügu rü ĩãnexãcügügu nixũgüchigü ga Ngechuchu. Rü wüxichigü ga ĩãnewa, rü duũxũgüarü ngutaquẽxepataũwa ninguxẽẽtaechigü. Rü duũxũgümaã nüxũ nixuchigü ga ore ga mexũ na ñuxãcü ãẽ̱xgacü na yiĩxũ ya Tupana. Rü nanameẽxẽẽ ga duũxũgü ga iḏaaweexũ. Rü woo nañuxraũxũ ga norü ḏaawe nüxũ yexmaxũ, rü nanameẽxẽẽ.
36 Rü yexguma Ngechuchu nüxũ dèu̱xgu ga yema muxũma ga duũxũgü ga naxũtawa ngugüxũ, rü nüxũ nangechaũtümüügü. Yerü carnerugü ga ngearü dauruũãxũrüũ nanaxi̱xãchiãẽgü, rü tama nataãẽgü.
37 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ ga norü ngúexũgü: —Aixcüma pemaã nüxũ chixu rü nangẽxma i muxũchixũ i duũxũgü i ímemaregüxũ na yaxõgüãxũ i Tupanaãrü ore. Natürü nanoxreẽxpu̱x i Tupanaãrü puracütanüxũ na namaã nüxũ yaxugüxũcèx i ngẽma ore.
38 Rü ngẽmacèx name nixĩ i duũxũgüarü yora ya Tupanana naxcèx peca i perü yumüxẽwa na yamugüãxũcèx i norü puracütanüxũ i orearü uruũgü na ngẽma duũxũgümaã nüxũ yaxugüxũcèx i norü ore i mexũ —ñanagürü ga Ngechuchu.

10

Ngechuchu nanade ga 12 ga norü ngúexũgü na toxnamana namugüãxũcèx (Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

1 Rü yexguma ga Ngechuchu, rü yema 12 ga norü ngúexũgücèx naca. Rü nüxna naxãga rü nanaporaexẽẽ na ínawoxũãxũcèx ga ngoxogü rü nameẽxẽẽãxũcèx ga duũxũgü ga iḏaaweexũ ga woo nañuxraũxũ ga ḏaawe nüxũ yexmaxũ.
2 Rü ñaã nixĩ ga naẹ̱gagü ga yema 12 ga Ngechuchuarü ngúexũgü ga imugüxũ. Rü natanüwa rü Chimáũ ga Pedrugu ãẹ̱gacü nixĩ ga naẽru ixĩxũ. Rü to nixĩ ga Pedrueneẽ ga Aũdré. Rü to nixĩ ga Chaũtiágu rü to nixĩ ga Chaũtiágueneẽ ga Cuáũ. Rü yema taxre rü Zebedéu nanegü nixĩgü.
3 Rü togü nixĩ ga Piripi, rü Baturumé, rü Tumachi, rü Mateu ga Dumaãrü ãẹ̱xgacücèx dĩẽruarü yauxwa puracüchirécü. Rü togü nixĩ ga Chaũtiágu ga Arupéu nane, rü Tadéu.
4 Rü to nixĩ ga Chimáũ ga iporaãẽcüücü. Rü to nixĩ ga Yuda ga Icariúte ga yixcama bexma cúãcü Ngechuchuxũ íxuaxũxũ.

Ngechuchu rü norü ngúexũgüxũ nimugü na nüxũ yanaxugüexũcèx ga norü ore (Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

5 Rü Ngechuchu nayamugü ga yema 12 ga norü ngúexũgü. Rü nüxna naxãga, rü ñanagürü: —¡Tãũtáma natanüwa pexĩ i ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ! ¡Rü tãũtáma Chamáriacu̱a̱x i duũxũgüarü ĩãnegüwa pexĩ!

6 —Natürü chanaxwèxe i ngẽma Yudíugü i carnerugürüũ iyarütauxexũtanüwa pexĩ.

7 —¡Rü ngẽma natanüwa nüxũ peyarüxu na marü yangaicaxũ ya Tupana na norü ãẽxgacü yiĩxũ!

8 —¡Rü penameẽxẽẽx i ngẽma duũxũgü i idaaweexũ! ¡Rü wena penamaxẽxẽẽx i ngẽma duũxũgü i marü yuexũ! ¡Rü penameẽxẽẽx i ngẽma duũxũgü i chaxünemaã idaaweexũ! Rü ngẽma duũxũgü i ngoxogü nawa ngẽxmagüxũ ¡rü nüxũ ípenawoxu̱x! Rü tama name i penaxãtanü ega texéxũ perümexẽẽxgu, erü pema rü pexũ nangetanümare i ngẽma pora.

9-10 —¡Rü tãũtáma ípingearü dĩẽrua̱xgü na perü ta̱cücèx petaxegüxũcèx rü bai i perü choca i perü namawaũ! ¡Rü wüxitama i pexchiru ípinge, rü bai i perü chapatu, rü bai ya perü caxũchigüxũ ya naĩxmenèxã ípinge! Rü pemaã nüxũ chixu rü wüxi i puracütanüxũ rü name nixĩ i ngẽma duũxũ i nüxũ napuracúũxũtawa nachibü.

11 —Rü ngẽxguma wüxi ya ĩãnewa rü ẽxna wüxi ya ĩãnexãcüwa pengugügu i pemax, ¡rü naxcèx pedèu̱x i wüxi i duũxũ i mecümaxũ! ¡Rü ngẽmaxũtagu perücho ñu̱xmatáta ipexĩãchi i ngẽma ĩãnewa!

12 —Rü ngẽxguma yima ĩpatagu pechocugu, rü meã tá nüxũ perümoxẽgü i ngẽma duũxũgü i nge̱ma ngẽxmagüxũ rü: "¡Tupana pexũ rüngũxẽẽx!" ñaperügügü tá nüxũ.

13 —Rü ngẽxguma ngẽma duũxũgü rü meã pexũ nayau̱xgu rü Tupana tá nüxũ narüngũxẽẽ. Natürü ngẽxguma tama meã pexũ nayau̱xgu i napatawa rü ñaperügügü tá nüxũ:

"Marü name i toxnamana taxĩ", ñaperügügü tá.

14 —Rü ngẽxguma wüxi ya ĩwa rü ẽxna wüxi ya ĩãnewa duũxũgü tama meã pexũ yauxgügu rü tama nüxũ naxĩnüẽchaũgu i perü ore, ¡rü ípechoxũ! Rü ngẽxguma ípechoũxgu, ¡rü meã pegü ipepagücutü i perü üxaxũcutü, na ngẽmawa nüxũ nacuèxgüxũcèx na chixexũ na naxügüxũ i ngẽma duũxũgü!

15 —Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü ngẽma ngunexũ i nagu nagúxũ i naãne, rü Chodomacu̱a̱x rü Gomoracu̱a̱x i duũxũgüarü yexera Tupana tá nanapoxcue i ngẽma duũxũgü i tama meã pexũ yauxgüxũ.

Guxchaxũgümaã tá pewé ningexũtanü i duũxũgü

16 —Dücèx, ãũcümaxũwa pexũ chamugü, ngẽxgumarüũ i carnerugüxũ aigütanüwa imugüxũrüũ. ¡Rü ngẽmacèx penaxwèxe i ãxtapegürüũ pexuãẽgü, natürü muxtucugürüũ taxuũma i chixexũ pexügü!

17 —¡Rü pegüna pedaugü! Erü duũxũgü rü tá pexũ ínayauxũ, rü ãẽxgacügüxũtawa tá pexũ nagagü na pexũ napoxcuexũcèx. Rü ngutaquẽxepataũgügu tá pexũ nicuaixgü.

18 —Rü chaugagu tá ãẽxgacügü ya tacügüpẽxewa pexũ nagagü. Rü ngẽmaãcü tá chauchigagu pidexagü napẽxewa i ngẽma ãẽxgacügü rü napẽxewa i ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ.

19 —Natürü ngẽxguma ãẽxgacügüpẽxewa pexũ nagagügu na pexũ napoxcuexũcèx, ¡rü taxucèxtáma pexoegaãẽgü na ta̱cümaã tá penangãxũxũ rü ẽxna ta̱cüxũ tá namaã na pixuxũ! Erü ngẽxguma nawa nanguxgu na pidexagüxũ, rü Tupanaãẽ tá pexũ nangu̱xẽẽ na ta̱cüxũ tá namaã pixuxũ.

20 —Rü tãũtáma pema nixĩ i pidexagüxũ, natürü Tupanaãẽ i Üünexũ tá nixĩ i pewa idexaxũ.

21 —Rü nügüeneẽgüwa rü tá nügü ínaxuaxũgü na ãẽxgacügü yamèxgüxũcèx. Rü ngẽxgumarüũ tá ta nanatügü rü naxãcügüxũ ínaxuaxũgü, rü naxãcügü rü nanatügüxũ tá ínaxuaxũgü na ãẽxgacügü tüxũ imèxgüxũcèx.

22 —Rü chaugagu tá guxũ i duũxũgü pexchi naxaie. Natürü yíxema aixcüma yaxõõmáxẽ
i chorü ore rü tama choxũ ítáxe, rü yíxema tá tixĩ ya nayaxúxe i ngẽma maxũ i taguma
gúxũ.
23 —Rü ngẽxguma wüxi ya ĩãnewa rü duũxũgü pexũ daixchaũgu, rü name nixĩ i
pibuxmü ya yima ĩãnewa, rü náĩ ya ĩãnewa pexĩ. Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü
tãũtáma guxũne ya Yudíugüarü ĩãnewa pengugü naxũpa na chataeguxũ i chomax.
24 —Rü taxuũma i wüxi i ngúexũ rü norü ngúexẽẽruũxũ narüyexera. Rü taxuũma i wüxi
i coriarü duũxũ rü norü corixũ narüyexera.
25 —Rü ngẽma norü ngúexẽẽruũxũ üpetüxũrüũ tátama nüxũ naxüpetü i ngẽma norü
ngúexũ. Rü ngẽma norü corixũ üpetüxũrüũ tátama nüxũ naxüpetü i ngẽma norü duũxũ.
Rü ngẽxguma duũxũgü rü ngoxo i Bechebú choxũ nawogüegu, ¿rü ñuxãcü tá pexũ naxu i
pemax?

Name nixĩ na Tupanaxũ pemuũẽxũ
(Lc 12.2-7)

26 —Rü ngẽmacèx ¡tãxũ i nüxũ pemuũẽxũ i ngẽma duũxũgü! Erü guxũma i ngẽma cúãcü
üxũ rü tá nangọxoma. Rü guxũma i ngẽma ñụxma duũxũgücèx ẽxũguxũ, rü yixcüra rü
tá nüxũ nacuèxgüama.
27 —Rü guxũma i ngẽma pemaãxĩcatama nüxũ chixuxũ, ¡rü meã duũxũgücèx
penangọxẽẽx! Rü guxũma i ngẽma bexma pemaã nüxũ chixuxũ, ¡rü tagaãcü guxũ i
duũxũgümaã nüxũ pixu!
28 —¡Rü tãxũ i nüxũ pemuũẽxũ i ngẽma duũxũgü i pexũ daixchaũxũ! Erü
taxünexũxĩcatama nimèxgü. ¡Natürü name nixĩ i nüxũ pemuũẽ ya yima Tupana! Erü
nüma nüxũ nangẽxma i pora na napoxcuãxũcèx i pexene rü peãẽ rü ta i ngẽma ngoxogüxũ
ínapoxcuexũgu.
29 —¿Tama ẽxna wüxitachinü i dĩẽrugu namaã petaxe i taxre i werixacügü? Natürü bai
i wüxi i ngẽma werixacü rü ñaxtüanegu nangu, ega tama nanaxwèxegu ya Penatü ya
Tupana.
30 —Rü woo i peyae rü Tupana rü wüxichigü rü nayaxugü, rü nüxũ nacuèx na ñuxre
ngẽxmaxũ.
31 —Rü ngẽmacèx ¡tãxũ i pemuũẽxũ! Erü pema rü muxũma i werixacügüarü yexer-
axüchi pexũ nangechaũ ya Tupana.

Yíxema duũxũgüpẽxewa tügü ixuxe na Ngechuchu ya Cristuarü duũxũgü tiĩxũ
(Lc 12.8-9)

32 —Rü guxãma ya texé i ñoma i naãnewa i duũxũgüpẽxewa tügü ixuxe na chorü duũxũ
tiĩxũ, rü choma rü tá ta Chaunatü ya daxũgucüpẽxewa tüxũ chixu na chorü duũxũ tiĩxũ
i tümax.
33 —Natürü texé ya ñoma i naãnewa i duũxũgüpẽxewa tügü ixuxe na tama chorü duũxũ
tiĩxũ, rü choma rü tá ta Chaunatü ya daxũgucüpẽxewa tüxũ chixu na tama chorü duũxũ
tiĩxũ i tümax.

Ngechuchugagu nixĩ i yatoyexũ i duũxũgü
(Lc 12.51-53; 14.26-27)

34 —Rü tama name i nagu perüxĩnüẽ na núma chaxũxũ na guxũ i duũxũgü rü wüxigu
naxĩnüẽxũcèx. Natürü pemaã nüxũ chixu rü núma chaxũ na chaugagu yatoyexũcèx i
duũxũgü.
35 —Rü nuã chaxũ na wüxi ya yatü rü tama nanatümaã wüxigu naxĩnüxũcèx, rü wüxi
i paxũ rü tama naẽmaã wüxigu naxĩnüxũcèx, rü wüxi i naneą̃x rü tama ngĩxẽmaã na
wüxigu naxĩnüxũcèx.
36 —Rü ngẽmaãcü wüxi ya ĩwa, rü nügütanüxũmaã tátama naxuwanüą̃xgü.

37 —Rü yíxema texé ya choxŭ na tangechaŭxŭãrü yexera tümanatüxŭ rü ẽxna tümaẽxŭ ngechaŭxẽ, rü taxucürüwama chorü duŭxŭ tixĩ. Rü yíxema texé ya choxŭ na tangechaŭxŭãrü yexera tümanexŭ rü ẽxna tümaxãcüxŭ ngechaŭxẽ, rü taxucürüwama chorü duŭxŭ tixĩ.
38 —Rü yíxema tama yaxna namaã ĩnüxẽ i ngẽma guxchaxŭgü i chaugagu tümacèx ínguxŭ rü ngẽmaãcü chowe rüxũxẽ, rü taxucürüwama chorü duŭxŭ tixĩ.
39 —Rü texé ya tügü maxẽẽchaŭxẽ rü tá itayarütaxu. Natürü texé ya chauxcèx yuxe rü tá tanayaxu i maxŭ i taguma gúxŭ.

Ãmarechiga
(Mr 9.41)
40 —Rü texé ya pexŭ yaxúxe rü choxŭ nixĩ i tayaxuxŭ. Rü texé ya choxŭ yaxúxe rü yima núma choxŭ mucü ya Chaunatüxŭ nixĩ i tayaxuxŭ.
41 —Rü texé ya wüxi i orearü uruŭ i Tupana ngẹma muxŭxŭ yaxúxe, rü ngẽmatama ãmare i wüxi i orearü uruŭ yaxuxŭraŭxŭ tátama tayaxu. Rü texé ya wüxi i yatü i mecümaxŭxŭ yaxúxe erü namecüma, rü ngẽmatama ãmare i wüxi i yatü i mecümaxŭ yaxuxŭraŭxŭ tátama tayaxu.
42 —Rü texé ya wüxi i pochiyuãcu i dexá i gèụxchiüxŭ nüxna ãxẽ i ngẽxŭrüüxŭ i chorü buxŭgü i chowe rüxĩxŭ, rü aixcümaxŭchi tá tanayaxu i tümaãrü ãmare —ñanagürü ga Ngechuchu.

11

Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭ nanamu ga ñuxre ga norü duŭxŭgü na Ngechuchuxŭtawa íyadaugüxŭcèx
(Lc 7.18-35)
1 Rü yexguma nüxŭ nachauxgu ga Ngechuchu ga na yaxucụxẽgüãxŭ ga yema 12 ga norü ngúexŭgü, rü inaxũãchi ga yéma na duŭxŭgüxŭ nangúexẽẽxŭcèx rü nüxŭ yaxúxŭcèx ga ore ga mexŭ ga guxŭne ga ĩãnegü ga yema naãnewa yexmagünewa.
2-3 Rü Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭ rü yexguma poxcupataxŭwa nayexmayane, rü nüxŭ nacuáxchiga ga yema Ngechuchu üxŭ. Rü yemacèx ga Cuáŭ rü Ngechuchuxŭtawa nanamugü ga ñuxre ga norü duŭxŭgü na nüxna yacagüxŭcèx rü aixcüma Cristu ga ínanguxẽẽgücü yiĩ, rü ẽxna to tá yiĩ ya Cristu.
4 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ ga yema duŭxŭgü: —¡Pewoegu rü Cuáŭmaã nüxŭ peyarüxu i ngẽma pematama nüxŭ pedaugüxŭ rü nüxŭ pexĩnüẽxŭ!
5 —¡Rü namaã nüxŭ pixu rü ngẽma ngexetügüxŭ rü marü nidauchigü, rü ngẽma ichixeparaxŭ rü marü inachigü, rü ngẽma chaxüneãxgüxŭ rü marü naxcèx nitaanegü, rü ngẽma ngauchịxẽgüxŭ rü marü ningọxnamachịxẽgü, rü ngẽma yuexŭ rü wenaxãrü namaxẽ, rü ngẽma ngearü ngẽmaxŭãxgüxŭ rü marü namaã nüxŭ tixu i Tupanaãrü ore i mexŭ!
6 Rü tataãẽ ya yíxema texé ya tama nüxŭ rüxoxe na choxŭ tayaxõxŭ —ñanagürü ga Ngechuchu.
7 Rü yexguma nawoegụxgu ga yema Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭãrü duŭxŭgü, rü Ngechuchu inanaxügü ga guma Cuáŭchiga na yadexaxŭ. Rü ñanagürü nüxŭ ga duŭxŭgü: —¿Tacü nixĩ ga pema ípeyadaugüxŭ ga dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxŭwa? —¿Éxna wüxi ga ngẽxŭrüüxŭmare ga yatü ga ñoma dexne ga buanecü yaxĩãxtanücüüxẽẽcürüŭ ixĩxŭ nixĩ ga ípeyadaugüxŭ?

8 —Rü ẽxna ega tama guma ípeyadaugügu, ¿rü tacü nixĩ ga ípeyadaugüxŭ? ¿Éxna wüxi ga yatü ga poraãcü nügü ngèxãẽxŭ yiĩxŭ ga ípeyadaugüxŭ? Pema nüxŭ pecuèx i ngẽma poraãcü nügü ngèxãẽgüxŭ rü ãẹxgacügü ya tacügüpatawa nangẽxmagü.

9 —¿T̲acü ẽxna nixĩ ga ípeyadaugüxũ? ¿Ẽ́xna wüxi ga Tupanaãrü orearü uruũxũ? Ngẽmáãcü aixcüma yema nixĩ ga ípeyadaugüxũ. Rü pemaã nüxũ chixu rü Cuáũ ya baiũxẽẽruũ rü tama wüxi i ngẽxũrüüxũmare i Tupanaãrü orearü uruũ nixĩ.
10 —Rü Cuáũchiga nixĩ ga naxümatüxũ ga yema Tupanaãrü ore ga ñaxũ:
“Cupẽxegu chayamu i chorü orearü ngeruũ na cuxcèx namexẽẽãxũcèx i duũxũgüarü
maxũ”,
ñaxũ.
11 —Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü guxũ i duũxũgütanüwa rü nataxuma i Tupanaãrü orearü uruũ i Cuáũ ya baiũxẽẽruũãrü yexera ixĩxũ. Natürü yíxema Tupana ãẽ̲xgacü íixĩxũwa wixwexüchi üxe, rü Cuáũãrü yexera tixĩ.
12 —Rü yexguma noxri Cuáũ ya baiũxẽẽruũ inaxügügu na nüxũ yaxúxũ i ñuxãcü Tupana ãẽ̲gacü ixĩxũwa nangugüxũ i duũxũgü, rü nüma ga duũxũgü rü norütama ngúchaxũmaã nawa nangugüchaxũ i ngema nachica. Rü ñu̲xma rü ta ngemagutama narüxĩnüe.
13 —Rü guxũma ga Tupanaãrü orearü uruũgüarü orewa, rü ore ga mugü ga Moĩché ümatüxũwa rü nüxũ nixuchigagü na ínanguégaxũ ya Cristu na ãẽ̲xgacü na yiĩxũcèx. Rü yemaãcü nixĩ ñu̲xmata ínangu ga Cuáũ.
14 —Rü ngẽxguma chi peyaxõgüchaũgu i ñaã chorü ore, rü pemaã nüxũ chixu rü Cuáũ ya baiũxẽẽruũ nixĩ ya yima yanguxẽẽcü ga yema ore ga guma nuxcümaũcü ga orearü uruũ ga Ería ga ípenanguxẽẽcüchiga ümatüxũ.
15 —Rü yíxema ãchi̲xẽgüxe, ¡rü naga taxĩnüẽ i ngẽma ore! —ñanagürü.
16 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —¿T̲acügu tá chanangu i ñaã duũxũgü i ñu̲xma maxẽxũ? Maneca ñaã duũxũgü rü taxumaãma nataãẽgü ngẽxgumarüũ i ñuxre i buxũgü i nügümaã ĩã̲xtüwa rütogüxũ, rü íxĩnücèxwèxegüxũ, rü tagaãcü namücügüxũ ñagüxũ:
17 “Marü wowerumaã pexcèx tapaxetagü, natürü tama ípixũãchitanüxũ. Rü marü ngechaũ i wiyaegu pexcèx tawiyaegü, natürü tama pexauxe”, ñagüxũ. Rü ngẽma buxũgürüũ nixĩ i ñaã duũxũgü.
18 —Yerü núma naxũ ga Cuáũ ga baiũxẽẽruũ rü tama pãũ nango̲x rü tama binu nayaxaxü. Rü yexguma ga nümagü rü: “Nangoxo̲ã̲x” ñanagürügü nüxũ.
19 —Rü ñu̲xũchi núma chaxũ i choma ya Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ. Rü choma rü õna chango̲x rü binu chayaxaxü. Rü ngẽxguma i nümagü rü taanüxũchixũ rü ngãxwèxexũ choxũ nawogüe. Rü nüxũ nixugüe rü pecaduã̲xgüxũmaã chaxãmücü, rü namaã chaxãmücü i ngẽma duũxũgü i Dumaãrü ãẽ̲xgacücèx dĩẽru ngĩxũ ideetanüxũ. Natürü Tupanaãrü cuèx rü meãma nango̲x tümawa ya yíxema aixcüma nawe rüxĩxẽ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ĩãnegü ga tama Tupanaga ĩnüẽne (Lc 10.13-15)

20 Rü yexguma ga Ngechuchu rü inanaxügü ga na yangagüãxũ ga yema duũxũgü ga guma ĩãnegücu̲ã̲x ga ngextá yexeraãcü ínaxüaxũwa ga taxũ ga mexũgü ga Tupanaãrü poramaã naxüxũ. Rü poraãcü nayangagü, yerü yema duũxũgü rü tama nüxũ narüxoe ga norü chixexũ.
21 Rü ñanagürü ga Ngechuchu: —Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx, Pa Corachíũcu̲ã̲xgü rü Pa Bechaídacu̲ã̲xgüx, yerü yexguma chi Tiruarü ĩãnewa rü Chidãũãrü ĩãnewa chanaxu̲xgu ga yema mexũgü ga cuèxruũgü ga Tupanaãrü poramaã petanüwa chaxüxũ, rü woo ga na poraãcü yachixexũ ga yema duũxũgü rü nuxcümama chitama nüxũ narüxoe ga yema nacüma ga chixexũ, rü poraãcüxüchi chima nügümaã nangechaũgü rü naxauxe, yerü chi nügü nicuèxãchitanü ga na yapecaduã̲xgüxũ.
22 —Natürü pemaã nüxũ chixu rü ngẽma ngunexũ i Tupana nagu napoxcuexũ i pecaduã̲xgüxũ, rü ngẽma ngunexũgu rü Tirucu̲ã̲xgü rü Chidãũcu̲ã̲xgüarü yexera tá pexũ napoxcue i pemax, Pa Corachíũcu̲ã̲xgü rü Bechaídacu̲ã̲xgüx.

23 —Rü pemax, Pa Capernáũcu̱ã̱xgü i Duŭxŭgüx, ¿rü pema nagu perüxĩnüẽgu rü
daxũguxŭ i naãnewa tá ipexĩxŭ? Pemaã nüxŭ chixu rü naãnetüŭwa i ngextá Tupana
Chatanáxŭ ípoxcuxŭwa tá nixĩ i pewogüxŭ. Rü yexguma chi Chodomaãrü ĩãnewa
chanaxu̱xgu ga yema mexŭgü ga cuèxruŭgü ga Tupanaãrü poramaã petanüwa chaxüxŭ,
rü guma ĩãne ga nuxcüma norü pecadugagu iyarüxoxŭne rü ñu̱xma rü chi nangẽxma.
24 —Natürü pemaã nüxŭ chixu rü ngẽma ngunexŭ i Tupana nagu napoxcuexŭ i
pecaduã̱xgüxŭ, rü ngẽma ngunexŭgu rü Chodomacu̱ã̱xgüarü yexera tá pexŭ napoxcue i
pemax, Pa Capernáũcu̱ã̱xgüx —ñanagürü.

Chauxcèx pexĩ na chauxŭtagu perüngŭẽxŭcèx (Lc 10.21-22)

25 Rü yexguma rü ñaãcü nayumüxẽ ga Ngechuchu, rü ñanagürü: —Pa Chaunatü ya
Daxũguxŭ i Naãne rü Ñoma i Naãneãrü Yorax, cuxŭ chicuèxüŭ, erü ñaã chorü ngúexŭgüxŭ
nüxŭ cucuèxẽẽ i ñaã ore i naxchaxwa iquicúxŭ i duŭxŭgü i ñoma i naãnewa nüxŭ
cuèxüchigüxŭ.
26 —Rü moxẽ cuxna chaxã, Pa Chaunatüx, erü cuma cunaxwèxe na ngẽmaãcü cu-
naxüxŭ —ñanagürü.
27 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Chaunatü choxna nanaxã i guxŭma i ta̱cü i
ngẽxmaxŭ. Rü Chaunatüxicatama choxŭ nacuèx na texé chiĩxŭ i choma i Nane. Rü tama
guxŭma i duŭxŭgü aixcüma nüxŭ nacuèx na texé yiĩxŭ ya Chaunatü. Rü choma ya Nane,
rü ngẽma duŭxŭgü i Chaunatüxŭ nüxŭ chadauxẽẽchaŭxŭxĩcatama nixĩ i aixcüma nüxŭ
cuèxgüxŭ na texé yiĩxŭ ya Chaunatü.
28 —¡Rü nuã chauxŭtawa pexĩ i guxãma i pema ya ipaexe nagagu i perü chixexŭgü rü
perü ĩxãchiãẽgü! Rü choma rü tá pexna chanayaxu i pexweta na iperüngŭẽxŭcèx.
29 —¡Rü ñuxũchi penayaxu i chorü ucu̱xẽgü rü naxcèx pedauxŭtaegü i chaucüma! Erü
choma rü yaxna pemaã chaxĩnü rü taguma chaugü chicuèxüxŭ. Rü ngemaãcü tá nüxŭ
ipeyangau i ngema taãẽ i aixcüma ixĩxŭ.
30 —Erü ngẽma pexŭ chamuxŭ rü natauxcha na naga pexĩnüẽxŭ. Rü ngẽma pexŭ
chanaxwa̱exŭ rü tama naguxcha na penaxüxŭ —ñanagürü ga Ngechuchu.

12

Ngechuchuarü ngúexŭgü rü trigu nicãũẽtanü ga ngüchigaarü ngunexŭgu (Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

1 Rü wüxi ga ngŭxchigaarü ngunexŭgu rü Ngechuchu rü norü ngúexŭgümaã tri-
gunecügu nixũ. Rü nataiyae ga norü ngúexŭgü, rü yemacèx inaxĩãcüma yoxocüne triguta
nicãũẽtanü, rü inayangõẽtanü.
2 Rü yexguma yemaxŭ nadaugügu ga Parichéugü rü ñanagürügü Ngechuchuxŭ: —
Dücèx i curü ngúexŭgü rü chixexŭ naxüe. Erü ngŭxchigaarü ngunexŭgu napuracüe, rü
nachu̱xu nixĩ i ngẽma —ñanagürügü.
3 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —¿Taguma ẽxna poperawa nüxŭ pedau ga
ta̱cü na naxüxŭ ga nuxcümaŭcü ga ãẽ̱xgacü ga Dabí ga yexguma nataiyèxgu ga nüma rü
natanüxŭgü?
4 —Rü Tupanapatagu naxücu rü nanangõ̱x ga yema pãũ ga üünexŭ ga Dabícèx rü
natanüxŭgücèx chu̱xuxŭ ga na nangõ̱xgüãxŭ. Yerü paigücèxicatama nixĩ ga yema pãũ.
5 —Rü pemax, Pa Parichéugüx ¿taguma ẽxna nawa pengúe ga yema ore ga mugüpanegu
Moĩché ümatüxŭ ga ñaxŭ rü marü name i paigü rü ngŭxchigaarü ngunexŭgu napuracüe
i tupauca ya taxŭnewa? Rü ngẽma rü tama wüxi i pecadu nixĩ naxcèx i ngẽma paigü.
6 —Natürü pemaã nüxŭ chixu rü nuã petanüwa nangẽxma i wüxi i duŭxŭ i tupauca ya
taxŭneãrü yexera ixĩxŭ i Tupanapẽxewa.

7 —Natürü pema rü tama nüxũ pecuèx i ñuxũ ñaxũchiga nixĩ i ngẽma Tupanaãrü ore i
ümatüxũ i ñaxũ:
“Choma rü tama chanaxwèxe i chauxcèx peyamèx i carnerugü, natürü chanaxwèxe i
togü pexũ nangechaũtümüũgü”,
ñaxũ. Rü ngẽxguma chi meã nüxũ pecuèxgügu i ngẽma ore, rü tãũ chima chixri nachiga
pidexagü i ñaã chorü ngúexũgü i taxuũma i chixexũ ügüxũ i Tupanapẽxewa.
8 —Rü choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ, rü aixcüma ngũxchigaarü yora chixĩ
—ñanagürü ga Ngechuchu.

Wüxi ga yatü ga yumécüchiga
(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

9 Rü yexguma yema nachicawa ínaxũũxgu ga Ngechuchu, rü guma ĩãneãrü
ngutaquẽxepataũgu naxücu.
10 Rü yéma nayexma ga wüxi ga yatü ga norü wüxichacüüwa yumécü. Rü nümagü
ga Parichéugü rü naxcèx nadaugü ga ñuxãcü norü ãẽxgacügüxũtawa Ngechuchuxũ na
ínaxuaxũgüxũ. Rü yemacèx Ngechuchuna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Namexũ yiĩxũ na
texé naxcèx yataanexẽẽxũ i wüxi i ḍaawexũ i ngũxchigaarü ngunexũgu? —ñanagürügü.
11 Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: —¿Texé i petanüwa rü ngẽxguma chi
ngũxchigaarü ngunexũgu wüxi i perü carneru puchugu nguxgu, rü taux ẽxna i
ngẽxgumatama ípeyadaugüxũ rü ípenatúãchixũ woo ngũxchigaarü ngunexũ yixĩgu?
12 —Natürü Tupanapẽxewa rü wüxi i duũxũ rü poraãcüxüchima wüxi i carneruarü
yexera nixĩ. Rü ngẽmacèx name nixĩ i mexũ taxü i woo ngũxchigaarü ngunexũ yixĩgu
—ñanagürü.
13 Rü ñu̱xũchi ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ ga guma yatü ga yumécü: —
¡Iyarüwẽxãchimẽxẽ! —ñanagürü. Rü guma yatü rü inayarüwẽxãchimẽxẽ, rü yexgu-
matama narümemẽx, rü naĩ ga naxmẽx ga mexũnerüũ nixĩ.
14 Rü yexguma yemaxũ nadaugügu ga Parichéugü, rü ínachoxũ ga yéma. Rü inanaxügüe
na naxcèx nadaugüxũ ga ñuxãcü tá na Ngechuchuxũ yamèxgüxũ.

Nuxcümaũxũ ga ore ga Ngechuchuchiga

15 Rü yexguma Ngechuchu nüxũ cuáchigagu na Parichéugü na yamèxgüchaũxũ, rü
ínaxũxũ ga guma ĩãnewa. Rü muxũma ga duũxũgü rü nawe narüxĩ. Rü nüma ga
Ngechuchu rü nanameẽxẽẽ ga guxũma ga yema duũxũgü ga iḍaaweexũ.
16 Rü duũxũgüna naxãga na tama nüxũ yaxugüexũcèx na texe na yiĩxũ ga nümax.
17 Rü yemaãcü nanaxü ga Ngechuchu na yanguxẽẽãxũcèx ga yema ore ga nuxcümaũcü
ga Tupanaãrü orearü uruũ ga Ichaxía nüxũ ixuxũ ga ñaxũ:
18 “Daa nixĩ ya chorü duũ ya chomatama nüxũ chaxunetacü rü nüxũ changechaũcü rü
namaã chataãẽxũchicü. Rü Chauãẽ i Üünexũ rü nüxna tá chanamu. Rü nüma tá
guxũ i duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũmaã nüxũ nixu i ore i mexũ i aixcüma ixĩxũ.
19 Rü tagutáma ngextá texémaã niporagacüü rü taxúemaãtáma ngextá nipura. Rü
tagutáma texé ĩãneãrü ítamũgüwa nüxũ taxĩnü na natagaxũ.
20 Rü nüma rü tãũtáma nanadai i ngẽma duũxũgü i norü õwa turaexũ, rü tãũtáma
inayanaxoxẽẽ i ngẽma duũxũgü i írarüwatama yaxõgüxũ. Rü ngẽmaãcü tá nixĩ ñu̱xmatáta
guxũ i naãnewa nangu i ngẽma norü ore i aixcüma ixĩxũ.
21 Rü guxũ i duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ rü tá naxcèx naxĩ na ngẽmaãcü naxũtawa
nayauxgüãxũcèx i norü maxũ i taguma gúxũ”,
ñanagürü ga Ichaxía.

Parichéugü rü Ngechuchuxũ nixugüe na ngoxoarü poramaã napuracüxũ
(Mr 3.20-30; Lc 11.14-23, 12.10)

22 Rü Ngechuchuxŭtawa nanagagü ga wüxi ga yatü ga ngoxoãcü ga ngexetücü rü
tama idexacü. Rü Ngechuchu nanamexẽẽ. Rü guma yatü rü yexgumatama nidauchi
rü nidexa.
23 Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü nabèi̱xãchiãẽgü ga yexguma yemaxŭ nadaugügu. Rü
ñanagürügü: —¿Taux ẽxna daa yiĩxŭ ya Dabí nane ya Cristu? —ñanagürügü.
24 Natürü yexguma yemaxŭ naxĩnüẽgu ga Parichéugü, rü ñanagürügü: —Ñaã yatü
i Ngechuchu, rü ngoxogünatü i Bechebúarü poramaã nixĩ i ínawoxŭãxŭ i ngoxogü —
ñanagürügü.
25 Natürü nüma ga Ngechuchu rü nüxŭ nacuèxama ga ti̱acügu na naxĩnüẽxŭ. Rü
yemacèx ñanagürü nüxŭ: —Ngẽxguma chi wüxi i nachiŭãnecŭ̱ã̱x i duŭxŭgü nügü itoyegu
rü nügütanüwa chitama nügü nadaixgu, rü nügü chitama nagu̱xẽẽ. Rü ngẽxguma chi
wüxi ya ĩãnecŭ̱ã̱x rü ẽxna wüxi ya ĩcŭ̱ã̱x nügümaã nuẽẽchagu rü nügü nadaixgu, rü nügü
chitama nagu̱xẽẽ.
26 —Rü ngẽxguma chi Bechebú nügütama ítèxüchigu rü nügütama yamèxgu, ¿rü ñuxãcü
chi ãẽ̱xgacüecha yiĩxŭ?
27 —Rü pemax, Pa Parichéugüx, rü choxŭ pixuxgu rü Bechebúarü poramaã íchanawoxŭ
i ngoxogü. Natürü ngẽxguma chi Bechebúarü poramaã íchanawoŭ̱xgu i ngoxogü, ¿rü
texéarü poramaã nixĩ i perü ngúexŭgü rü ínawoxŭãxŭ i ngoxogü? Rü dücax, rü ngẽma
perü ngúexŭgütama nixĩ i pexcèx nango̱xẽẽxŭ na ípetüexŭ.
28 —Natürü pemaã nüxŭ chixu rü aixcüma Tupanaãẽ i Üünexŭãrü poramaã nixĩ i
íchanawoxŭxŭ i ngoxogü. Rü ngẽmawa pexŭ nüxŭ chacuèxẽẽ na marü núma petanüwa
nanguxŭ ya Tupana, na perü ãẽ̱xgacü yiĩxŭcèx.
29 —¿Rü ñuxãcü texé wüxi ya yatü ya poracüpatagu taxücu na tanapuxŭxŭcèx i norü
ngẽmaxŭgü, ega tama tayanèĩ̱xiragu i noxrix? Rü ngẽxguma tayanèĩ̱xiraguxicatama nixĩ
i nüxna tanapuxŭxŭ i norü ngẽmaxŭgü ya yima yatü ya poracü.
30 —Rü yíxema tama choxŭ ngechaŭxẽ rü chauxchi taxai. Rü yíxema tama choxŭ
rüngŭxẽe̱xẽ na Tupanacèx tananutaquẽxexŭ i duŭxŭgü rü chauxchawa tanangianexẽẽ.
31 —Rü ngẽmacèx pemaã nüxŭ chixu rü Tupana tá nüxŭ nüxŭ nangechaŭ i guxŭma
i pecadugü i duŭxŭgü ügüxŭ rü guxŭma i norü dexagü i chixexŭ. Natürü yíxema
Tupanaãẽ i Üünexŭmaã ti̱acü ixugüxe, rü Tupana rü tagutáma tüxŭ nüxŭ nangechaŭ i
ngẽma chixexŭ.
32 —Rü guxãma ya texé ya ti̱acü chomaã ixugüxe rü Tupana tá tüxŭ nüxŭ nangechaŭ i
ngẽma. Natürü texé ya Tupanaãẽ i Üünexŭmaã ti̱acü ixugüxe, rü Tupana rü tagutáma tüxŭ
nüxŭ nangechaŭ i ngẽma, rü bai i ñoma i naãnewa, rü bai i daxũguxŭ i naãnewa.

Wüxi i nanetü rü norü owa nixĩ i nüxŭ icuáxŭ na ti̱acü rü nanetü yiĩxŭ (Lc 6.43-45)

33 —Rü ngẽxguma wüxi i nanetü rü namexgu, rü norü o rü ta name. Natürü ngẽxguma
wüxi i nanetü rü nachixẽxgu, rü norü o rü ta nachixe. Rü wüxi i nanetü rü norü owa
nixĩ i nüxŭ icuáxŭ ngoxi name rü ẽxna tama.
34 —Pa Ãxtapearü Duŭxŭgüx, ¿ñuxãcü i mexŭ i orexŭ pixuxŭ ega pematama rü pichix-
ecümagu? Erü ngẽma ore i peèxmaã nüxŭ pixuxŭ rü peãẽwa nixĩ i ne naxũxŭ.
35 —Wüxi ya mecü ya yatü rü mexŭ i orexŭ nixu, erü naãẽwa rü aixcüma mexŭgu
narüxĩnü. Natürü wüxi i yatü i chixecümaxŭ rü chixexŭ i orexŭ nixu, erü naãẽwa rü
chixexŭgu narüxĩnü.
36 —Rü choma pemaã nüxŭ chixu rü ngẽma ngunexŭ i nagu nagúxŭ i naãne, rü Tupana
rü tá nüxna naca i guxŭ i duŭxŭgü naxcèx i guxŭma i ore i chixexŭ i nüxŭ yaxuxŭ i ñoma
i naãnewa.
37 —Erü ngẽma curü dexagüwa rü Tupana tá cuxŭ nangugü, rü tá cumaã nüxŭ nixu
ngoxita cume i napẽxewa rü ẽxna tama —ñanagürü ga Ngechuchu.

Duũxũgü ga tama yaxõgüchaũxũ rü naxcèx ínacagü ga to ga cuèxruũ ga Tupanaãrü poramaã üxũ
(Mr 8.12; Lc 11.29-32)

38 Rü yexguma rü ñuxre ga Parichéugü rü Yudíugüarü ngúexẽẽruũgü ga ore ga mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxũ rü ñanagürügü Ngechuchuxũ: —Pa Ngúexẽẽruũx, cuxũ tadauxchaũ na cunaxüxũ i wüxi i cuèxruũ i mexũ i Tupanaãrü poramaã cuxüxũ —ñanagürügü.

39 Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: —Ñaã duũxũgü i chixecümagüxũ rü tama yaxõgüxũ rü naxcèx ínacagü i wüxi i cuèxruũ i mexũ i Tupanaãrü poramaã üxũ. Natürü yema cuèxruũ ga nuxcümaũcü ga Tupanaãrü orearü uruũ ga Yonáxũ ngupetüxũxũxĩca tátama nadaugü. Rü taxuũtáma i to i cuèxruũ nüxũ tadauxẽẽ i ñaã duũxũgü.

40 —Rü yexgumarüũ ga Yoná ga tomaẽxpü̱x ga ngunexũ rü tomaẽxpü̱x ga chütaxũ choxni ga taxũ ga bayenaãnüwa na nayexmaxũ rü wenaxãrü na nangóxũ, rü ngẽxgumarüũ tá ta nixĩ i choma i tomaẽxpü̱x i ngunexũ rü tomaẽxpü̱x i chütaxũ i chatáxũwa changẽxmaxũ. Natürü wena táxarü changọx.

41 —Rü ngẽxguma naãneãrü gu̱xgu rü Tupana rü ñaã duũxũgüna nacaxgu i norü pecaduchiga, rü nuxcümaũgüxũ ga Nínibecu̱ã̱x ga duũxũgü rü tá inachigü. Rü Tupanapẽxewa tá ínanaxuaxũgü i ñaã duũxũgü i ñu̱xma maxẽxũ. Yerü nümagü ga Nínibecu̱ã̱x rü nüxũ narüxoe ga nacümagü ga chixexũ ga yexguma Yoná namaã nüxũ ixuxgu ga Tupanaãrü ore. Natürü ñu̱xma nuã petanüwa nangẽxma i wüxi i Yonáãrü yexera ixĩxũ.

42 —Rü ngẽxguma naãneãrü gu̱xgu rü Tupana rü ñaã duũxũgüna nacaxgu i norü pecaduchiga, rü ngĩma ga nuxcümaũcü ga Chabaaneãrü ãẽxgacü rü tá iichi. Rü tá ínaxuaxũ i ñaã duũxũgü i ñu̱xma maxẽxũ. Yerü ngĩma rü yaxũwaxüchi ne ixũ na ãẽxgacü ga Charumóũxũ naxĩnüxũcèx ga ñuxãcü poraãcü nüxũ na nacuèxüchixũ. Natürü ñu̱xma nuã petanüwa nangẽxma i wüxi i Charumóũãrü yexera ixĩxũ.

ngoxo i taeguxũchiga
(Lc 11.24-26)

43-44 —Rü ngẽxguma wüxi i ngoxo rü wüxi ya yatüwa ínaxũũxgu, rü dauxchitawa i ngextá taxúema íxãpataxũwa rü nu ne nanaxũmare. Rü naxcèx nadau na ngexta na nangũxũcèx. Rü ngẽxguma taxuxguma nüxũ iyangauxgu na ngexta nangũẽgaxũ, rü nagu narüxĩnü na wena nataeguxũ naxcèx ya yima yatü ga noxri nawa ínaxũxũchirécü. Rü ngẽxguma nataegugu, rü nüxũ inayangau ya yima yatü na wüxi ya ĩ ya ngẽãcúne rü mexẽẽne rü meã nabixichinerüũ na yiĩxũ.

45 —Rü ngẽma ngoxo rü ínixũ rü naxcèx nayadau i to i 7 i ngoxogü i norü yexera i chixexũ. Rü guxũma i ngẽma rü yima yatügu nayachocu, rü ngẽxma naxãchiũgü. Rü ngẽxguma ya yima yatü rü noxriarü yexera nachixe. Rü ngẽxgumarüũ tá ta nüxũ naxüpetü i ñaã duũxũgü i chixecümagüxũ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchuarü mamá rü naẽneẽgüchiga
(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

46 Rü yexguma duũxũgümaã íyadexayane ga Ngechuchu, rü yéma tangu ga naẽ rü naẽneẽgü. Rü ĩpataarü düxétügu tarücho, rü Ngechuchumaã tidexagüchaũ.

47 Rü wüxi ga duũxũ Ngechuchumaã nüxũ nixu, rü ñanagürü: —Yéa düxétüwa tangẽxma ya cue rü cueneẽgü, rü cumaã tidexagüchaũ —ñanagürü nüxũ.

48 Natürü Ngechuchu nanangãxũ ga yema duũxũ ga namaã nüxũ ixuxũ ga yema ore, rü ñanagürü nüxũ: —¿Texé tixĩ ya chaue? ¿Rü texégü tixĩ ya chaueneẽgü? —ñanagürü.

49 Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexũgüxũ naxuneta, rü ñanagürü: —Dücèx, daxe tixĩ ya chaue, rü daagü nixĩ ya chaueneẽgü.

50 —Erü guxãma ya texé ya naxũxe i Chaunatü ya daxũgucüarü ngúchaũ, rü yíxema tixĩ ya chaueneẽ rü chaueyèx rü chaue —ñanagürü ga Ngechuchu.

13

Ore ga toecügu ixuxŭ
(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)

1 Rü yematama ngunexŭgu ga Ngechuchu rü ínaxũxũ nawa ga guma ĩ ga nagu
napexŭne. Rü naxtaxaãnacüwa nayarüto.
2 Rü muxŭma ga duŭxŭgü rü yéma naxcèx nangutaquẽxegü. Rü yemacèx düxwa wüxi
ga nguegu nixüe ga Ngechuchu, rü guma nguewa narüto. Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü
yexma naxnecütẽxegu nachigü.
3 Rü yexguma ga Ngechuchu rü muxŭma ga ore ga cuèxruŭwa nanangúexẽẽ ga
duŭxŭgü. Rü norü nguxẽẽtaewa rü ñanagürü: —Rü wüxi ga yatü ga toecü rü trigumaã
nanagüane.
4 —Rü yexguma trigumaã nagüaneãgu, rü ñuxre ga guma trigu rü namacüwagu nayi. Rü
ínangugü ga werigü, rü nanawecu.
5 —Rü náĩgü ga trigu rü nutatanügu nayi ga ngextá ínachixcaxŭwa ga waixŭmü. Rü paxa
narüxügü ga guma trigu, yerü ga waixŭmü rü tama nayaxcü.
6 —Rü yexguma nangunagügu ga üèxcü, rü narüngẽxgü ga guma trigu. Rü nayue yerü
tama poraãcü nixãmèxã.
7 —Rü náĩgü ga trigu rü tuxunecügu nayi. Rü yexguma nayaegu ga tuxugü, rü guma
triguxŭ inawocu, rü nanadai.
8 —Natürü náĩgü ga trigu rü mexŭ ga waixŭmügu nayi. Rü yexguma nayaegu rü
muxŭma ga trigu nawa ínanguxuchi. Rü nümaxŭ rü wüxireewa rü 100 pügxü ínanguxuchi
ga norü o, rü náĩreegüwa rü 60, rü náĩreegüwa rü 30.
9 —Rü yíxema ãchigxẽgüxe, ¡rü nagu tarüxĩnüẽ i ngẽma ore! —ñanagürü.

Tacücèx nixĩ ga yema ore ga cuèxruŭgügu ixuxŭ
(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)

10 Rü yexguma ga norü ngúexŭgü rü Ngechuchucèx naxĩ, rü nüxna nacagüe, rü
ñanagürügü: —Pa Corix, ¿Tügxcüŭ i cuèxruŭgügu cuyaxuãcüma cunangúexẽẽxŭ i ñaã
duŭxŭgü? —ñanagürügü.
11 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Tupana rü pexŭxĩcatama nüxŭ
nacuèxẽẽ i ngẽma ẽxŭguxŭ na ñuxãcü ãgxgacü yiĩxŭ i nümax. Natürü nüma i togü i
duŭxŭgü rü tama nüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ i ngẽma.
12 —Rü texé ya aixcüma naga ĩnüxẽ i chorü ore, rü Tupana rü yexeraãcü tá tüxŭ nüxŭ
nacuèxẽẽ. Rü ngẽmaãcü tá tüxŭ nangẽxma i taxŭ i cuèx. Natürü texé ya tama naga ĩnüxẽ
i ñaã ore rü Tupana tá tüxna nanayaxu i ngẽma íraxŭ i cuèx i tüxŭ ngẽxmachiréxŭ.
13 —Rü ngẽmacèx nixĩ i ore i cuèxruŭmaã chanangúexẽẽxŭ i ngẽma duŭxŭgü. Erü
nümagü rü woo nüxŭ nadaugügu, rü ñoma tama nüxŭ nadaugüxŭrüŭ nixĩgü. Rü woo
nüxŭ naxĩnüẽgu, rü ñoma tama nüxŭ naxĩnüẽxŭrüŭ nixĩgü. Rü tama nüxŭ nacuèxgüéga.
14 —Rü aixcüma ngẽma duŭxŭgüchiga nixĩ ga yema Tupanaãrü ore ga nuxcümaŭcü ga
norü orearü uruŭ ga Ichaxía nüxŭ ixuxŭ ga ñaxŭ:

“Rü ngẽma duŭxŭgü rü tá aixcüma nüxŭ naxĩnüẽ, natürü tãũtáma nüxŭ nacuèxgüéga i
tacüchiga na yiĩxŭ i ngẽma nüxŭ naxĩnüẽxŭ. Rü aixcüma tá nüxŭ nadaugü, natürü
tãũtáma nüxŭ nacuèxgü na tacüchiga yiĩxŭ i ngẽma nüxŭ nadaugüxŭ.

15 Erü ngẽma duŭxŭgü rü tãũtáma nüxŭ nacuèxgüchaŭ i chorü ore, rü naxchaxwa tá nügü
narütütamachigxẽgü rü tá naxchaxwa napexetügü. Rü ngẽmaãcü tá nanaxügü na tama
nüxŭ nadaugüxŭcèx i ngẽma mexŭ i naxcèx chaxüxŭ, rü tama nüxŭ naxĩnüẽxŭcèx i chorü
ore, rü tama nüxŭ nacuèxgüxŭcèx na ñuxãcü choma chanaxwèxexŭãcüma na namaxẽxŭ,
rü tama chauxcèx nadaugüxŭcèx na chanamaxẽxẽẽxŭcèx”,
ñanagürü.

16 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Natürü pemax, Pa Chorü Ngúexŭgüx, rü petaãẽgü erü
pexetügümaãtama nüxŭ pedaugü i ngẽma chaxüxŭ rü pexmachi̱xẽmaãtama nüxŭ pexĩnüẽ
i chorü ore.
17 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü muxũchixŭ ga nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü
orearü uruŭgü rü muxũchixŭ ga duŭxŭgü ga imecümaxŭ, rü nüxŭ nadaugüchaŭ i
ngẽma ñu̱xma chauxŭtawa nüxŭ pedaugüxŭ. Natürü tama nüxŭ nadaugü. Rü nüxŭ
naxĩnüẽchaŭ i ngẽma ore i ñu̱xma chauxŭtawa nüxŭ pexĩnüẽxŭ. Natürü tama nüxŭ
naxĩnüẽ —ñanagürü.

Ngechuchu rü meã nanango̱xẽẽ ga yema ore ga toecüchigagu yaxuxŭ (Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

18 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —¡Dücèx, iperüxĩnüẽ na ñuxũ ñaxŭchiga yiĩxŭ i ngẽma
ore i cuèxruŭ i toecüchiga!
19 —Rü guma trigu ga namagu yixŭnerüŭ tixĩgü ya yíxema nüxŭ ĩnüẽxẽ i ore i mexŭ na
ñuxãcü ãẽxgacü yiĩxŭ ya Tupana natürü tama nüxŭ cuèxgüxe i ñuxũ ñaxŭchiga na yiĩxŭ
i ngẽma ore. Rü tümaxŭtawa nangu i Chataná, rü tüxŭ nüxŭ inayarüngümaẽxẽẽ i ngẽma
ore i tümaãẽwa ngẽxmachiréxŭ.
20 —Rü guma trigu ga nutatanügu yixŭnerüŭ nixĩ i ngẽma duŭxŭgü i nüxŭ ĩnüẽxŭ i
Tupanaãrü ore rü taãẽãcüma nayauxgüxŭ.
21 —Natürü ngẽma na tama aixcüma nagu naxĩnüẽxŭ i ngẽma ore, rü paxaãchitama
nayaxõgü, rü yixcüra ngẽxguma ngẽma oregagu guxchaxŭgü nüxŭ üpetügu rü ẽxna
duŭxŭgü naxchi aiegu, rü ínanatèxgü i ngẽma ore.
22 —Rü guma trigu ga tuxunecügu yixŭnerüŭ nixĩ i ngẽma duŭxŭgü i Tupanaãrü orexŭ
ĩnüẽxŭ rü yaxõgüxŭ. Natürü ñoma i naãneãrü ngẽmaxŭgücèx oegaãẽgüxŭ, rü ngẽmaguama
rüxĩnüẽxŭ, rü düxwa nüxŭ inayarüngümaẽ i ngẽma ore. Rü guxŭma i ngẽma rü Tupanaãrü
orexŭ nüxŭ narüxoxẽẽ na tama aixcüma meã Tupanawe naxĩxŭcèx i ngẽma duŭxŭgü.
23 —Natürü guma trigu ga mexŭ ga waixŭmügu yixŭnerüŭ nixĩ i ngẽma duŭxŭgü i nüxŭ
ĩnüẽxŭ i Tupanaãrü ore, rü nüxŭ cuèxgüxŭ i ta̱cüchiga na yiĩxŭ, rü naga ĩnüẽxŭ rü meã
naxcèx maxẽxŭ. Rü tümáxẽ rü guma trigu ga 100 pü̱xü nawa ínguxuchinerüŭ tixĩ. Rü
tümáxẽ rü guma 60 pü̱xü nawa ínguxuchinerüŭ tixĩ. Rü tümáxẽ rü guma 30 pü̱xü nawa
ínguxuchinerüŭ tixĩ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ore ga chixexŭ ga natüane ga trigutanügu toxŭchigagu ixuxŭ

24 Rü Ngechuchu rü to ga ore ga cuèxruŭxŭ duŭxŭgümaã nixu, rü ñanagürü: —Rü nüma
ya Tupana rü ñoma wüxi ga yatü ga mexŭne ga triguchire naãnegu tocürüŭ tá nanaxü.
25 —Rü guma yatü rü yexguma ínapeyane rü wüxi ga norü uwanü ga naxchi aixŭ rü
yéma naxũ. Rü naẽchita yexma trigunecügu nayatogü ga chixexŭ ga natüane. Rü ñu̱xũchi
ínixũ.
26 —Rü yexguma naxügügu ga trigu rü nayaegu rü yexwacèx yaxo̱xgu, rü yema
natüane rü ta nango̱x.
27 —Rü yexguma ga yema yatüarü duŭxŭgü, rü namaã nüxŭ nayarüxugü, rü
ñanagürügü:
“Pa Corix, cuma rü cuanegu rü triguxicachirẽx ngẽxma cuto. ¿Natürü ñuxãcü i ñu̱xma
rü chixexŭ i natüane rü ta nge̱ma naxügüxŭ?” ñanagürügü.
28 —Rü yexguma ga yema naãneãrü yora, rü ñanagürü nüxŭ:
“Maneca wüxi i chorü uwanü i chauxchi aixŭ nixĩ i nge̱ma ngexŭ wagüxŭ” ñanagürü.
Rü yexguma ga norü duŭxŭgü rü nüxna nacagü, rü ñanagürügü:
“Pa Corix, ¿cunaxwèxexŭ na tanabéxŭ i ngẽma chixexŭ i natüane?” ñanagürügü.
29 —Natürü nüma ga norü cori rü ñanagürü nüxŭ ga yema norü duŭxŭgü:
“¡Nüe̱tama nge̱ma nangẽxmagü! Erü ngẽxguma chi penabẽxgu, rü ngürüãchi trigumaã
chi ta penangauxẽẽ na penabéxŭ.

30 —Rü narümemaẽ nixĩ i nüẹ̄tama ngẹ̄ma nayae ñū̱xmatáta triguarü buxgüwa nangu. Rü ngẽxguma rü ngẹ̄ma tá chanamugü i chorü puracütanüxũ̃, rü tá nanabẽxira i ngẽma chixexũ̃ i natüane. Rü tá ínanagoxũ̃cüta, rü ñū̱xũchi tá ínanagu. Rü ngẽmawena tá nayabuxgü i trigu, rü naxchiũ̃gu tá choxũ̃ namaã nanguxũ̃gü" ñanagürü.

Ore ga motachachiregu ixuxũ̃
(Mr 4.30-32; Lc 13.18-19)

31 Rü Ngechuchu rü to ga ore ga cuèxruũ̃xũ̃ duũ̃xũ̃gümaã nixu, rü ñanagürü: —Rü ngẽma Tupanaarü ore rü yexera nixũchigü. Rü ñoma wüxi ya motachachire ya wüxi ya yatü naãnegu toxũ̃nerüũ̃ nixĩ.

32 —Rü woo naxíraxüchichirẽx ya yima naxchire, natürü ngẽxguma naxüxgu rü nayèxgu, rü wüxi i nanetü i taetaxũ̃ nixĩ. Rü ngẽmacèx i werigü rü natanüwa naxĩ, rü ngẽxma nayarüxüxchiãũ̃gü —ñanagürü.

Ore ga pãũ̃ãrü puxẽẽruũ̃gu ixuxũ̃
(Lc 13.20-21)

33 Rü Ngechuchu rü to ga ore ga cuèxruũ̃xũ̃ duũ̃xũ̃gümaã nixu, rü ñanagürü: —Rü Tupanaarü ore rü duũ̃xũ̃gütanüwa nangu. Rü nixũchigü rü nanaxüchicüxü i norü maxü. Rü ñoma íxraxũ̃ i pãũ̃ãrü puxẽẽruũ̃ i wüxi i nge taxũ̃ i ngĩrü pãũchara namaã ipuxẽẽxũ̃rüxũ̃ nixĩ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Cuèxruũ̃gu ixuxũ̃ ga oremaã nidexa ga Ngechuchu na yanguxẽẽãxũ̃cèx ga Tupanaãrü ore
(Mr 4.33-34)

34 Rü guxũma ga yema ore ga Ngechuchu duũ̃xũ̃gümaã nüxũ̃ ixuxũ̃, rü cuèxruũ̃gu yaxuãcüma namaã nüxũ̃ nixu. Rü yemaãcüxicatama nixĩ ga namaã nüxũ̃ yaxuxũ̃.

35 Rü yemaãcü nanaxü ga Ngechuchu na yanguxẽẽãxũ̃cèx ga yema Tupanaãrü ore ga nuxcümaũ̃cü ga norü orearü uruũ̃ ga Ichaxía ümatüxũ̃ ga ñaxũ̃:

"Choma rü cuèxruũ̃gu ixuxũ̃ i oremaã tá duũ̃xũ̃gümaã chidexa. Rü tá namaã chanangọ̄xẽẽ i ngẽma cuèx i ẽxũ̃guxũ̃ ga yexguma noxri naãne ixügügumama iicúxũ̃",

ñaxũ̃.

Ngechuchu nanangọ̄xẽẽ na ṭacüchiga yiĩxũ̃ ga yema ore ga chixexũ̃ ga natüane ga trigutanügu toxũchigagu ixuxũ̃

36 Rü Ngechuchu ínayamugü ga duũ̃xũ̃gü, rü guma ĩ ga nagu napexũnegu naxücu. Rü norü ngúexũ̃gü rü yéma naxcèx naxĩ, rü ñanagürügü nüxũ̃: —Pa Corix, ¡tomaã nangọ̄xẽẽ na ṭacüchiga yiĩxũ̃ i ngẽma chixexũ̃ i natüanegu ixuxũ̃ i ore! —ñanagürügü.

37 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ̃: —Rü yima mexũ̃ i trigumaã toecü, rü nüma nixĩ ya Tupana Nane ya duũ̃xũ̃xũ̃ ixĩcü.

38 —Rü ngẽma naãne i nagu natoexũ̃, rü ñoma i naãne nixĩ. Rü ngẽma mexũ̃ i trigu rü ngẽma nixĩ i duũ̃xũ̃gü i Tupanaãrü duũ̃xũ̃gü ixĩgüxũ̃. Rü ngẽma chixexũ̃ i natüane, rü ngẽma nixĩ i duũ̃xũ̃gü i Chatanáãrü ixĩgüxũ̃.

39 —Rü ngẽma norü uwanü i chixexũ̃ i natüanemaã naẽchita naãnegu yatoexũ̃, rü ngẽma nixĩ i Chataná. Rü ngẽma ngunexũ̃ i nagu nabuxuxũ̃ i trigu rü naãneãrü gúxchiga nixĩ. Rü ngẽma puracütanüxũ̃ i triguarü buxwa puracüexũ̃, rü Tupanaãrü orearü ngeruũ̃gü i daxũcṵ̄ā̱x nixĩgü.

40 —Rü ngẽxgumarüũ̃ i ngẽma chixexũ̃ i natüane rü na nabéxũ̃ rü ñū̱xũchi na ínaguxũ̃, rü ngẽxgumarüũ̃ tá ta nixĩ i naãneãrü gū̱xgu.

41 —Rü choma i Tupana Nane na duũ̃xũ̃xũ̃ chiĩxũ̃, rü tá chanamu i chorü orearü ngeruũ̃gü i daxũcṵ̄ā̱x na nadeãxũ̃cèx i ngẽma duũ̃xũ̃gü i chixexũ̃ ügüxũ̃ rü ngẽma duũ̃xũ̃gü i ṭoguā̱xũ̃ chixexũ̃ ügüxẽẽxũ̃. Rü tá ínanawoxũ̃.

42 —Rü tá üxüxetüwa nayawocu. Rü ngẹ̄ma tá naxauxe rü tá nixũ̃xchapütagü.

43 —Natürü guxũma i ngẽma duũxũgü i Tupanaga ĩnüẽxũ, rü tá üèxcürüũ inabaixgü
i ngextá Tanatü ya Tupana ãẽxgacü íixĩxũwa. Rü yíxema ãchi̱xẽgüxe, ¡rü nüxũ taxĩnüẽ i
ngẽma ore! —ñanagürü.

Ore ga taxũ ga dĩẽru ga icúxũgu ixuxũ

44 Rü Ngechuchu rü to ga ore ga cuèxruũxũ duũxũgümaã nixu, rü ñanagürü: —Rü ngẽma
na ãẽxgacü yiĩxũ ya Tupana rü duũxũgücèx rü namexechi ñoma wüxi i uiru i wüxi i
naãnegu icúxũrüxũ. Rü wüxi ya yatü rü ngẽxguma nüxũ iyangauxgu i ngẽma uiru, rü paxa
wena ngẽma naãnegu nayacu̱x. Rü taãẽãcüma namaã nataxe i guxũma i norü ngẽmaxũgü
na naxcèx nataxexũcèx i ngẽma naãne na noxrü yiĩxũcèx i ngẽma uiru —ñanagürü.

Ore ga nuta ga ngèxãẽruũ ga tatanücügu ixuxũ

45 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Rü duũxũgü rü ñoma wüxi i taxetanüxũ i nutagü
ya ngèxãẽruũcèx dauxũrüũ nixĩgü na poraãcü Tupanaxcèx nadaugüxũ na nüma norü
ãẽxgacü yixĩxũcèx.

46 —Rü ngẽma taxetanüxũ rü ngẽxguma düxwa nüxũ iyangauxgu ya wüxi ya nuta ya
ngèxãẽruũ ya guxũãrü yexera mexẽchicü, rü namaã nataxe i guxũma i norü ngẽmaxũgü
na naxcèx nataxexũcèx ya yima nuta ya mexẽchicü, na noxrü yiĩxũcèx.

Ore ga püchagu ixuxũ

47 —Rü ngẽma Tupana na ãẽxgacü yixĩxũ rü wüxi i pücha i nagúxũraũxũ i choxni namaã
iyaxuxũxũrüũ nixĩ.

48 —Rü ngẽxguma naxããcuxgu i ngẽma pücha, rü ngẽma püchaetanüxũ rü
naxnecüpechinügu ínanatúãchigü. Rü ngẽma narütogü rü nayadexechi i ngẽma mexũ
i choxni, rü pexchigu nananucu. Rü ngẽma tama ingõxũ i choxni rü ínanawogü.

49-50 —Rü ngẽxgumarüũ tá nixĩ i ngẽxguma nagu̱xgu i naãne. Erü Tupanaãrü orearü
ngeruũgü i daxũcu̱ã̱x, rü núma tá naxĩ. Rü tá nayadexechi i ngẽma mexũ i duũxũgü nüxna
i ngẽma ichixexũ, rü tá üxüxetüwa nayawocu i ngẽma duũxũgü i chixexũ. Rü ngẽma tá
naxauxe, rü tá nixũxchapütagü —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngexwacaxũgüxũ rü nuxcümaũgüxũ i ngẽmaxũgüchiga

51 Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexũgüna naca, rü ñanagürü: —¿Nüxũ
pecuáxũ yiĩxũ na tacüchiga yiĩxũ i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ? —ñanagürü. Rü nümagü
nanangãxũgü rü ñanagürügü: —Ngẽmáãcü, Pa Corix, nüxũ tacuèx —ñanagürügü.

52 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Rü ngẽxguma wüxi i ngúexẽẽruũ i
ore i mugüwa ngu̱xẽẽtaexũ aixcüma nüxũ cuèxgu na ñuxãcü ãẽxgacü yiĩxũ ya Tupana, rü
nanaxwèxe na meã nüxũ nacuáxũ i ngẽma nuxcümaũxũ i Tupanaãrü ore rü ñaã ngexwa-
caxũxũ i chorü ore rü ta, ngẽxgumarüũ i wüxi i cori i norü taxepatawa duũxũgücèx
inawéxũ i norü ngẽmaxũgü i ngexwacaxũgüxũ rü norü ngẽmaxũgü i nuxcümaũgüxũ ta
—ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchu rü Nacharétuwa nayexma
(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

53 Rü yexguma Ngechuchu nüxũ rüchauxgu ga yema ore ga cuèxruũgüxũ na yaxuxũ,
rü inaxũãchi ga yéma.

54 Rü guma ĩãne ga nawa nayaxũne ga Nacharétuwa naxũ. Rü guma ĩãneãrü
ngutaquẽxepataũgu naxücu rü yéma nanangúexẽẽ ga duũxũgü. Rü yema duũxũgü rü
nabèi̱xãchiãẽgü namaã ga norü ore. Rü ñanagürügü: —¿Ngextá nüxũ nacuèx i ngẽma
ngu̱xẽẽtae? ¿Rü ñuxãcü nüxũ nacuèx na naxüãxũ i ngẽma mexũgü i taxũgü i Tupanaãrü
poramaã naxüxũ?

55 —¿Taux ẽxna i daa yiĩxũ ya carpinteru ya Yúche nane ya María ngĩne, ya Chaũtiágu
rü Yúche rü Chimáũ rü Yuda naẽneẽ ixĩcü?

56 —¿Rü taux ẽxna i naẽyèxgü rü nuxma tatanügu naxãchiũgüxũ? ¿Rü ngẽxguma i ngextá yiĩxũ i nayauxãxũ i ngẽma nüxũ nacuáxũ? —ñanagürügü.
57 Rü yemacèx ga duũxũgü rü tama nüxũ inarüxĩnüẽchaũ. Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Guxũma i togü i duũxũgü rü namaã nataãẽgü i wüxi i Tupanaãrü orearü uruũ. Natürü ngẽma orearü uruũchiũãnewatama rü duũxũgü rü tama namaã nataãẽgü —ñanagürü.
58 Rü yema duũxũgütanüwa rü tama poraãcü nanaxü ga mexũgü ga taxũgü ga Tupanaãrü poramaã naxüxũ, yerü tama nüxũ nayaxõgüchaũ ga yema duũxũgü.

14

Nayu ga Cuáũ ga baiũxẽẽruũ
(Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)

1 Rü yema ngunexũgügu nixĩ ga Gariréaaneãrü ãe̲xgacü, ga Erode rü Ngechuchuxũ nacuáchigaxũ.
2 Rü Erode rü norü duũxũgümaã ñanagürü: —Yima nixĩ ya Cuáũ ga baiũxẽẽruũ rü marü wena namaxũ. Rü ngẽmacèx nüxũ nangẽxma i pora na naxüãxũ i ngẽma mexũgü i taxũgü i Tupanaãrü poramaã naxüxũ —ñanagürü.
3 Rü yema ñanagürü, yerü nümatama ga Erode rü ũpaacü norü churaragüxũ namu na Cuáũxũ yayauxgüxũcèx rü cadenamaã yanèĩxgüãcüma poxcupataũwa nagagüãxũcèx. Rü yemaãcü nanaxü ga Erode, yerü yemaãcü naxcèx íica ga naxmèx ga Erodía ga naẽneẽ ga Piripi naxmèxchirẽx ixĩcü.
4 Rü Erode rü Cuáũmaã nanu yerü ga Cuáũ rü ñanagürü nüxũ: —Tama name na cuxumèxmaã cuxãmaxũ —ñanagürü.
5 Rü Erode rü Cuáũxũ nimáxchaũ, natürü duũxũgüxũ namuũ yerü guxũma ga duũxũgü rü nagu narüxĩnüẽ rü aixcüma Tupanaãrü orearü uruũ nixĩ ga Cuáũ.
6 Natürü yexguma norü taunecüarü ngunexũwa nanguxgu ga Erode rü wüxi ga peta naxü. Rü yema petawa rü Erodíaxacü rü íyayüxparachigüxũ napẽxewa ga yema petatanüxũ. Rü nüma ga ãe̲xgacü ga Erode rü poraãcü norü me nixĩ ga yema naxüxũ ga naxãcürücü.
7 Rü yemacèx ngĩmaã inaxuneta rü ñanagürü ngĩxũ: —¡Choxna naxcèx naca i t̲acü i cunaxwèxexũ, rü aixcüma tá cuxna chanaxã! —ñanagürü.
8 Rü yexguma ga ngĩma rü ngĩẽxũtawa ixũ, rü ngĩẽna iyaca, rü ngĩgürügü: —Pa Ma, ¿t̲acü i cunaxwèxexũ na naxcèx íchaç̲axũ? —ngĩgürügü. Rü ngĩẽ ngĩxũ ingãxũ, rü ngĩgürügü: —¡Naxcèx ínaca i Cuáũ ya baiũxẽẽruũẽru! —ngĩgürügü ga ngĩẽ. Rü yexguma ga yema pacü rü ngĩgürügü nüxũ ga Erode: —Chanaxwèxe i wüxi ya poratugu choxna cunaxã i Cuáũ ya baiũxẽẽruũẽru —ngĩgürügü.
9 Rü yexguma ga ãe̲xgacü ga Erode rü inayarümaãchi namaã ga yema ore, natürü norü unetacèx rü norü petatanüxũcèx rü tama ngĩxũ nawomüxẽẽchaũ. Rü nanamu ga ñuxre ga norü churaragü na ngĩxna naxãgüãxũcèx ga yema naxcèx ínaç̲axũ.
10 Rü yemaãcü poxcupataũwa nanamu na yéma Cuáũxũ yanadaenaãxũcèx.
11 Rü yemawena wüxi ga poratugu ngĩxũtawa nanange ga Cuáũẽru, rü yema pacüna nayaxã. Rü ngĩma rü ñu̲xũchi ngĩẽna iyaxã.
12 Rü yexguma ga Cuáũãrü ngúexũgü rü yéma naxĩ, rü nayangegü ga naxũne, rü inayatèxgü. Rü yemawena rü Ngechuchumaã nüxũ nayarüxugüe.

Ngechuchu rü nanachibüexẽẽ ga 5000 ga yatügü
(Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Cu 6.1-14)

13 Rü yexguma yemaxũ nacuáchigagu ga Ngechuchu, rü nüxĩcatama wüxi ga nguegu nixüe, rü ínaxũxũ ga yéma. Rü wüxi ga nachica ga taxúema íxãpataxũwa naxũ. Natürü ga duũxũgü rü nüxũ nacuèxgüama ga ngextá na naxũxũ. Rü ínachoxũ ga norü ĩãnegüwa, rü dauxchitagu nawe narüxĩ.

14 Rü yexguma nguewa ínaxüegu ga Ngechuchu rü nüxŭ nadau ga yema muxŭma
ga duŭxŭgü. Rü nüxŭ nangechaŭtümüŭgü. Rü nanameẽxẽẽ ga yema duŭxŭgü ga
iḏaaweexŭ ga naxcèx yéma nagagüxŭ.
15 Rü yexguma marü nachütachaŭgu rü Ngechuchucèx naxĩ ga norü ngúexŭgü, rü
ñanagürügü nüxŭ: —Marü nachütachaŭ, rü ñṵxũchi taxúema nuxma taxãpata i nuã.
Rü name nixĩ ícuyamugü i ñaã duŭxŭgü na ĩãnexãcügü ya ngaicamana ngẽxmagünewa
naxĩxŭcèx, rü ngẹma norü õnatèèx yataxegüxŭcèx —ñanagürügü.
16 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Taxuacüma nawoegu. ¡Rü pematama
penachibüexẽẽx! —ñanagürü.
17 Rü nümagü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Natürü nuã rü wüximẽẽ̱xpṵ̱x i pãũ rü
taxre i choxnixĩcatama toxŭ nangẽxma —ñanagürügü.
18 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —¡Nuã chauxŭtawa penana! —ñanagürü.
19 Rü yexguma ga Ngechuchu rü duŭxŭgüxŭ namu na maxẽtẽxewa natogüxŭcèx. Rü
ñṵxũchi nanade ga yema wüximẽẽ̱xpṵ̱x ga pãũ rü yema taxre ga choxnigü. Rü daxũgu
nadawenüãcüma Tupanana moxẽ naxã, rü ñṵxũchi inanabücu ga yema pãũgü. Rü norü
ngúexŭgüna nanana, rü yema duŭxŭgüxŭ nayanu.
20 Rü guxŭma ga yema duŭxŭgü rü meãma nachibüe. Rü yemawena rü 12 ga pexchigü
nanapagüamatama namaã ga yema pãũ rü choxnichipẽxegü ga íyaxügüxŭ.
21 Rü yema yéma chibüexŭ rü 5000 ga yatügü nixĩ, natürü ga ngexŭgü rü buxŭgü rü
tama nayaxugü.

Dexáétügu nixũ ga Ngechuchu
(Mr 6.45-52; Cu 6.16-21)

22 Rü yemawena ga Ngechuchu rü duŭxŭgüxŭ íyamugüyane rü wüxi ga nguegu naya-
choŭxẽẽ ga norü ngúexŭgü na yoxni naxtaxaarü tocutüwa naxĩxŭcèx.
23 Rü yexguma duŭxŭgüxŭ íyamugüguwena rü guma mèxpŭ̃newa ínaxŭãchi ga
Ngechuchu na nüxĩca yéma yayumüxẽxŭcèx. Rü yexma nüxĩcatama nachütaŭ.
24 Natürü ga norü ngúexŭgü rü naxtaxaarü ngãxŭtüchiügu nixãgü ga yexguma. Rü
tacü ga buanecü yexma nüxŭ naxü, rü poraãcü nayuape.
25 Rü yexguma marü yangunechaŭgu rü norü ngúexŭgüwe inaxũãchi ga Ngechuchu.
Rü dexáchiüétügu nixũ naxcèx ga norü ngúexŭgü.
26 Rü yexguma norü ngúexŭgü nüxŭ daugügu ga dexáchiüétügu na yaxũxŭ, rü poraãcü
nabèi̱xãchiãẽgü. Rü norü muŭmaã aita naxüe, rü ñanagürügü: —Wüxi i naxchi̱ximare
nixĩ —ñanagürügü.
27 Natürü ga Ngechuchu rü namaã nidexa rü ñanagürü nüxŭ: —¡Peporae! rü choma
chixĩ. ¡Rü tãxũ ipemuŭẽxŭ! —ñanagürü.
28 Rü yexguma ga Pedru rü Ngechuchumaã nidexa rü ñanagürü: —Pa Corix, ega chi
cuma quixĩgu, ¡rü choxŭ namu na choma rü ta dexáétügu chixũxŭcèx rü cuxŭtawa na
chaxũxŭcèx! —ñanagürü.
29 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxŭ: —Ẽcü ¡nuã naxũ! —ñanagürü. Rü yexguma ga Pedru
rü ínaxüe ga nguewa. Rü inanaxügü ga dexáétügu na yaxũxŭ na Ngechuchuxŭtawa
naxũxŭcèx.
30 Natürü yexguma nüxŭ yacuèxãchigu ga na naporaxŭ ga buanecü rü namuŭ, rü
inanaxügü ga na dexáchiügu nanguxŭ. Rü aita naxü rü ñanagürü: —Pa Corix, ¡choxŭ
rüngŭxẽẽ! —ñanagürü.
31 Rü yexgumatama ga Ngechuchu rü Pedrumẽxẽgu nayayauxãchi, rü ñanagürü nüxŭ:
—Cuma rü írarüwatama cuyaxõ. ¿Rü tṵ̱xcüŭ tama aixcüma cuyaxõxõchi? —ñanagürü.
32 Rü yexguma nguegu yachoŭgu ga Ngechuchu rü Pedru, rü nangupetü ga guma
buanecü.

33 Rü guxŭma ga norü ngúexŭgü ga nguewa yexmagüxŭ rü Ngechuchupẽxegu
nacaxãpu̱xügü rü nüxŭ nicuèxüŭgü, rü ñanagürügü nüxŭ: —Aixcümaxŭchi cuma nixĩ i
Tupana Nane quiĩxŭ —ñanagürügü.

Yenecharétuanewa Ngechuchu nanameẽxẽẽ ga iḍaaweexŭ (Mr 6.53-56)

34 Rü yexguma marü yanguŭgu ga naxtaawa, rü Yenecharétuanewa nangugü rü yéma
ínachoŭ.
35 Rü yexguma yema duŭxŭgü ga yémacu̱ã̱x nüxŭ icuèxãchitanügu ga Ngechuchu na
yiĩxŭ ga guma, rü guxŭma ga yema naãnewa nanguchiga ga yéma na nayexmaxŭ ga
Ngechuchu. Rü yemacèx naxŭtawa nanagagü ga yema duŭxŭgü ga iḍaaweexŭ.
36 Rü Ngechuchuxŭ nacèèxŭgü na naxchirupechinügumare yangõgügüxŭcèx. Rü
guxŭma ga yema naxchirupechinügu ingõgüexŭ rü narümeẽ.

15

Ta̱cü nixĩ i Tupanapẽxewa duŭxŭgüxŭ chixexẽẽxŭ (Mr 7.1-23)

1 Rü Ngechuchucèx naxĩ ga ñuxre ga Parichéugü rü ngúexẽẽruŭgü ga ore ga mugüwa
ngu̱xẽẽtaegüxŭ ga Yerucharéŭwa ne ĩxŭ. Rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü:
2 —¿Tu̱xcüŭ i curü ngúexŭgü rü tama nagu naxĩ i nuxcümaŭgüxŭ i tórü o̱xigücüma? ¿Rü
tu̱xcüŭ tama nayanguxẽẽgü i ngẽma nacüma na Tupanacèx nayauxmẽxgüxŭ naxŭpa na
nachibüexŭ? —ñanagürügü.
3 Natürü ga Ngechuchu rü nüxna naca ga yema Parichéugü rü ngúexẽẽruŭgü, rü
ñanagürü nüxŭ: —¿Rü tu̱xcüŭ i pema rü nüxŭ pexo i Tupanaãrü mu na nagu pexĩxŭcèx i
pecümagütama?
4 Erü Tupana rü norü orewa rü ñanagürü:

“¡Tüxŭ nangechaŭ ya cunatü rü cue!”

ñanagürü. Rü ngẽma orewa rü ñanagürü ta:

“Rü texé ya tümanatümaã rü ẽxna tümaẽmaã guxchigaxe rü name nixĩ i noxtacüma
ngẽmacèx tüxŭ tayuxẽẽ”,

ñanagürü.
5 Natürü pema rü ñaperügügü:

“Marü name ega wüxi ya yatü nanatüxŭ rü naẽxŭ ñaxgu: ‘Taxucürüwa chorü
ngẽmaxŭmaã cuxŭ charüngŭxẽẽ erü guxŭma i chorü ngẽmaxŭ rü marü Tupanana
chanaxã’,” ñaxgu.
6 Rü ngẽxguma texé ngẽma ñagügu rü pexcèx rü marü namexŭ na tama tümanatüxŭ rü
tümaẽxŭ tarüngŭxẽẽxŭ. Rü ngẽmaãcü ipeyanaxoxẽẽ i Tupanaãrü mu na nagu pexĩxŭcèx
i pecümagütama.
7 Pema nixĩ i duŭxŭgü i togüpẽxewa rü meã pemaxẽnetaxŭ, natürü peãẽwa rü chix-
exŭgu perüxĩnüẽ. Rü aixcüma nixĩ ga yema ore ga nuxcümaŭcü ga Tupanaãrü orearü
uruŭ ga Ichaxía pechiga ümatüxŭ ga ñaxŭ:

8 “Ñaã duŭxŭgü rü naã̱xmaãmare choxŭ nicuèxüŭgü. Natürü naãẽwa rü tama aixcüma
chaugu narüxĩnüẽ.
9 Rü taxuwama name na ngẽmaãcü natücèxma choxŭ yacuèxüŭgüxŭ. Rü guxŭma i norü
ngu̱xẽẽtae rü yatügüarü mugümare nixĩ rü tama aixcüma chorü mu nixĩ”,

ñaxŭ.
10 Rü ñu̱xũchi ga Ngechuchu rü duŭxŭgücèx naca, rü ñanagürü nüxŭ: —¡Meã iperüxĩnüẽ i
ñaã chorü ore, rü nagu perüxĩnüẽ!
11 Ngẽma õna i duŭxŭgü ngõxŭ rü tama ngẽma nixĩ i napecaduã̱xẽẽgüxŭ. Natürü ngẽma
ore i chixexŭ i nüxŭ yaxuxŭ, rü ngẽma waxi nixĩ i napecaduã̱xẽẽgüxŭ —ñanagürü.

12 Rü ñu̱xũchi ga norü ngúexũgü rü naxcèx naxĩ, rü ñanagürügü nüxũ: —¿Pa Corix, tama ẽxna nüxũ cucuèx na Parichéugüãẽwa nangúxũ i ngẽma ore i namaã nüxũ quixuxũ? —ñanagürügü.
13 Natürü nüma ga Ngechuchu rü nanangaxũ rü ñanagürü nüxũ: —Guxũma i ngema nanetü i tama Chaunatü itoxũ rü ta nanabẽx.
14 Rü nüe̱tama i ngẽma Parichéugü, erü namaãrü cuèxruũgü i ngexetüxũrüũ nixĩgü. Rü ngẽxguma wüxi i ngexetüxũ rü naxrüũ ngexetüxũmaã inacuèxgu rü ngürüãchi ngẽma taxre rü wüxi i ãxmaxũgu tá nügümaã nayayicu —ñanagürü.
15 Rü ñu̱xũchi ga Pedru rü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —¡Tomaã meã nango̱xẽẽ na ñuxũ ñaxũchiga yiĩxũ i ngẽma ore i tomaã nüxũ quixuxũ! —ñanagürü.
16 Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —¿Éxna pema rü ta tama nüxũ pecuèxgüéga i ngẽma ore?
17 ¿Tama ẽxna nüxũ pecuèx rü guxũma i ngẽma õna i duũxũgü ngõxũ rü naãnüwa naxũ, rü yixcama rü ñu̱xũchi ínaxũxũ?
18 Natürü guxũma i ngẽma ore i duũxũgü nüxũ ixuxũ rü naãẽwa nixĩ i ne naxũxũ. Rü ngẽma ore i chixexũ waxi nixĩ i napecaduã̱xẽẽgüxũ i ngẽma duũxũgü.
19 Erü naãẽwa nixĩ i chixexũgu naxĩnüẽxũ i duũxũgü. Rü nge̱ma ne naxũ na namáẽtaxũ, rü to i ngexũ i ãtexũmaã na inapexũ, rü na nangẽãẽmarexũ, rü na nangĩxũ, rü na yadoratèxáxũ, rü na naguxchigawèxexũ.
20 Rü guxũma i ngẽma chixexũ waxi nixĩ i duũxũgüxũ pecaduã̱xẽẽxũ. Natürü ngẽma na tama nayauxmẽxgüxũ naxũpa na nachibüexũ, rü ngẽma rü tama nanapecaduã̱xẽẽ i duũxũgü —ñanagürü.

Wüxi ga ngecü ga to ga nachiüãnecu̱ã̱x ga Ngechuchuaxũ yaxõ̱xcüchiga (Mr 7.24-30)

21 Rü yexguma yéma inaxũãchigu ga Ngechuchu, rü Tiruane rü Chidãũãneãrü ĩãnegüwa naxũ.
22 Rü Ngechuchuxũtawa ingu ga wüxi ga ngecü ga Canácu̱ã̱x ga Tiruanegu ãchiũcü. Rü tagaãcü ngĩgürügü nüxũ: —Pa Cori Pa Dabítanüxũx, ¡cuxũ changechaũtümüũ! Erü chauxacü rü wüxi i ngoxo ngĩwa nangẽxma i poraãcü ngĩxũ chixewexũ —ngĩgürügü.
23 Natürü ga Ngechuchu rü tama ngĩxũ nangãxũ. Rü düxwa ga norü ngúexũgü rü naxcèx naxĩ, rü Ngechuchuxũ nacèèxũgü, rü ñanagürügü: —Pa Corix ¡Ngĩmaã nüxũ ixu i ngẽma nge rü íyaxũ, erü tawe iyacaechigü! —ñanagürügü.
24 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Tupana núma choxũ namu na Yudíugü i pecaduã̱xgüxũcèxicatama na chadauxũcèx —ñanagürü.
25 Natürü ngĩma ga yema nge ga tama Yudíu ixĩcü rü Ngechuchucèx iyaxũ. Rü napẽxegu iyacaxãpũ̱xü, rü ngĩgürügü nüxũ: —Pa Corix ¡choxũ rüngũxẽẽ! —ngĩgürügü.
26 Natürü Ngechuchu rü ñanagürü: —Tama name i taxacügüna tanapu i norü õna na airugüna naxãxũcèx —ñanagürü. [Rü yema ñanagürü yerü nümagü ga Yudíugü rü nügü nixugüe na Tupanaxãcügüxüchi yiĩgüxũ rü yema togü rü ñoma airugürüũ na yixĩgüxũ.]
27 Natürü ngĩma ga yema nge rü ngĩgürügü: —Rü aixcüma nixĩ i curü ore, Pa Corix, natürü airugü rü ta norü yoraarü õnatüchi i mechawa rüyixũ nango̱x —ngĩgürügü.
28 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxũ: —Pa Ngecüx, aixcümaxũchi cuyaxõ. Marü tá chanaxü i ngẽma cuma cunaxwèxexũ —ñanagürü. Rü yexgumatama ngĩxcèx nitaane ga ngĩxãcü.

Ngechuchu rü nanameẽxẽẽ ga muxũma ga ida̱aweexũ

29 Rü yemawena ga Ngechuchu rü inaxũãchi ga yema naãnewa, rü naxtaxa ga Gariréacutüwa naxũ. Rü ñu̱xũchi wüxi ga mèxpṹnewa ínaxũãchi, rü yéma nayarüto.
30 Rü muxũma ga duũxũgü naxũtawa nangugü. Rü yéma naxũtawa nanagagü ga duũxũgü ga ichixeparagüxũ, rü ngexetügüxũ, rü tama idexagüxũ, rü chixechacüügüxũ,

rü muxŭma ga togü ga id̲aaweexŭ. Rü Ngechuchupẽxegu nayamugü, rü nüma ga Ngechuchu rü nanameẽxẽẽ.

31 Rü ga duŭxŭgü rü poraãcü nabèi̲xãchiãẽgü ga yexguma nüxŭ nadaugügu ga ñuxãcü yema noxri tama idexagüxŭ rü marü na yadexagüxŭ, rü yema noxri chixechacüügüxŭ rü marü naxcèx na yataanegüxŭ, rü yema noxri chixeparagüxŭ rü marü na nameparagüxŭ, rü yema noxri ngexetügüxŭ rü marü na yadauchigüxŭ. Rü yemacèx ga duŭxŭgü rü Tupanaxŭ nicuèxüŭgü.

Ngechuchu nanachibüexẽẽ ga 4000 ga yatügü
(Mr 8.1-10)

32 Rü ñu̲xũchi ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgücèx naca, rü ñanagürü nüxŭ: —Choxŭ nangechaŭtümüŭgü i ñaã duŭxŭgü, erü marü tomaẽxpü̲x i ngunexŭ nuã chauxŭtawa nangẽxmagü, rü nüxŭ nataxuma i norü õna. Rü taxuacüma ngẽmaãcümare nachiŭwa chanamugü, erü ngürüãchi namagu tá nayaturae —ñanagürü.

33 Rü norü ngúexŭgü rü ñanagürügü nüxŭ: —¿Natürü ngextá tá tanayaxu i õna naxcèx i guxŭma i ñaã duŭxŭgü? Erü taxúema nuxma taxãpata i nuã —ñanagürügü.

34 Rü Ngechuchu nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Ñuxre i pãũ pexŭ nangẽxma i pemax? —ñanagürü. Rü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Toxŭ nangẽxma i 7 i pãũ rü noxretama i choxnixãcügüxicatama —ñanagürügü.

35 Rü ñu̲xũchi ga Ngechuchu rü duŭxŭgüxŭ namu na ñaxtüanewa natogüxŭcèx.

36 Rü nanade ga yema 7 ga pãũ rü yema choxnigü. Rü Tupanana moxẽ naxã. Rü ñu̲xũchi inanabücu. Rü norü ngúexŭgüna nanana na duŭxŭgüxŭ yanuãxŭcèx.

37 Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü meãma nachibüe. Rü yemawena rü 7 ga pexchigü nanapagüamatama namaã ga yema pãũ rü choxnichipẽxegü ga íyaxügüxŭ.

38 Rü yema yéma chibüexŭ rü 4,000 ga yatügü nixĩ, natürü ga ngexŭgü rü buxŭgü rü tama nayaxugü.

39 Rü yemawena ga Ngechuchu rü duŭxŭgüxŭ ínimugü. Rü ñu̲xũchi wüxi ga nguegu nixüe, rü Magadáarü naãnewa naxũ.

16

Parichéugü rü Chaduchéugü naxcèx ínacagü na nüxŭ nüxŭ nadauxẽẽgüxŭcèx ga wüxi ga cuèxruŭ ga Tupanaãrü poramaã naxüxŭ
(Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)

1 Rü ga Parichéugü rü Chaduchéugü rü Ngechuchuxŭ ínayadaugü. Rü Ngechuchuna nacagüe na nüxŭ nüxŭ nadauxẽẽgüxŭcèx ga wüxi ga cuèxruŭ ga Tupanaãrü poramaã naxüxŭ, yerü nüxŭ naxügüchaŭmare.

2 Natürü nüma ga Ngechuchu rü nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Pema rü yáuanecü rü ñaperügügü:

“Name tá nixĩ i moxŭãrü ngunexŭ, erü nadautüweane”, ñaperügügü.

3 Rü ngẽxguma pèxmama nadautüweanegu rü poraãcü nacaixanegu, rü:

“Nachixe tá nixĩ i ngunexŭ” ñaperügügü. Pema nixĩ i duŭxŭgü i togüpẽxewa meã pemaxẽnetaxŭ, natürü chixexŭgu perüxĩnüẽ. Rü pema nüxŭ pecuèx na penangugüxŭ i ñuxgu tá nameãnexŭ rü ñuxgu tá nachixeanexŭ. Natürü ñu̲xma na yanguxŭ i ngẽma cuèxruŭgü ga nuxcüma Tupana pemaã ixunetaxŭ rü tama nüxŭ pecuèxgüéga na t̲acüchiga yiĩxŭ —ñanagürü.

4 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Ñaã duŭxŭgü i chixecümagüxŭ rü tama yaxõgüxŭ rü naxcèx ínacagü i wüxi i cuèxruŭ i Tupanaãrü poramaã üxŭ. Natürü yema cuèxruŭ ga nuxcümaŭcü ga Tupanaãrü orearü uruŭ ga Yonáxŭ ngupetüxŭrüŭxicatátama nadaugü. Rü yexgumarüŭ na bayenaãnüwa na ínaxũxũxŭ, rü choma rü ichatáxŭwa tá íchaxũxũ.

Rü taxuxŭtáma i to i cuèxruŭxŭ nüxŭ chadauxẽẽ i ñaã duŭxŭgü —ñanagürü. Rü ñu̱xũchi nüxna yéma nixũ ga Ngechuchu, rü inaxũãchi.

Parichéugüarü pãũãrü puxẽẽruŭchiga (Mr 8.14-21)

5 Rü yexguma naxtaxaarü tocutüwa naxĩxgu ga norü ngúexŭgü, rü nüxŭ ina-
yarüngümaẽ na nawemü ta íyangegüxŭ.
6 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Dücèx, pexuãẽgü naxcèx i
Parichéugü rü Chaduchéugüarü pãũãrü puxẽẽruŭ! —ñanagürü.
7 Rü yema norü ngúexŭgü rü inanaxügüe ga nügü na ñagüxŭ: —Ngẽma ñanagürü tüxŭ,
erü tama tawemüta ítingegü —ñanagürügü.
8 Natürü ga Ngechuchu rü nüxŭ nacuèxama ga ñuxãcü na yadexagüxŭ ga norü
ngúexŭgü. Rü yemacèx ñanagürü nüxŭ: —¿Tu̱xcüŭ,
"Tüxŭ nataxu i tawemü" ñaperügügü? Pema rü tama aixcüma peyaxõgü.
9 —¿Tama ẽxna nüxŭ pecuèxgüéga rü nüxna pecuèxãchie ga yema wüximẽẽxpu̱x ga pãũ
ga yema 5,000 ga yatügücèx ichabücuxŭ? ¿Rü ñuxre ga pexchi penaxüãcuxŭ namaã ga
yema naxchipẽxegü ga íyaxügüxŭ?
10 —¿Rü tama ẽxna nüxna pecuèxãchie ga yema 7 ga pãũ ga yema 4,000 ga yatügücèx
ichabücuxŭ? ¿Rü ñuxre ga pexchi penaxüãcuxŭ namaã ga yema naxchipẽxegü ga
íyaxügüxŭ?
11 —¿Rü ñuxãcü nixĩ i tama nüxŭ pecuáxŭ i tama pãũchiga na chidexaxŭ i ngẽxguma
ñachagu:
"¡Pexuãẽgü naxcèx i Parichéugü rü Chaduchéugüarü pãũãrü puxẽẽruŭ!" ñachagu? —
ñanagürü ga Ngechuchu.
12 Rü yexguma ga norü ngúexŭgü rü nüxŭ nacuèxgü ga tama pãũãrü puxẽẽruŭchiga
na yadexaxŭ ga Ngechuchu, natürü Parichéugü rü Chaduchéugüarü ngu̱xẽẽtaechiga na
yiĩxŭ ga na yadexaxŭ.

Pedru nanangǫxẽẽ na Cristu na yiĩxŭ ga Ngechuchu (Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

13 Rü yexguma Checharéa ga Piripuaneãrü ngaicamana nanguxgu ga Ngechuchu, rü
norü ngúexŭgüna naca, rü ñanagürü: —¿Ñuxũ ñaxŭ i duŭxŭgü i chauchiga na texé chiĩxŭ
i chomax? —ñanagürü.
14 Rü nüma ga norü ngúexŭgü rü nanangãxŭ rü ñanagürügü: —Nangẽxma i duŭxŭgü rü:
"Cuáŭ ya baiŭxẽẽruŭ quixĩ" ñagüxŭ. Rü togü i:
"Ería quixĩ" ñagüxŭ. Rü togü i:
"Yeremíã quixĩ" ñagüxŭ. Rü togü rü:
"Wüxi ga nuxcümaŭcü ga Tupanaãrü orearü uruŭ quixĩ" ñagüxŭ —ñanagürügü.
15 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxna naca rü ñanagürü: —¿Rü pema i ñuxũ ñapegüxŭ
choxŭ na texé chiĩxŭ? —ñanagürü.
16 Rü Chimáũ ga Pedru nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Cuma nixĩ i Cristu ya Tupana
ya maxŭcü Nane quiĩxŭ —ñanagürü.
17 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Cuma rü aixcüma cutaãẽ, Pa
Chimáũx, Pa Yoná Nanex, erü taxuŭma i duŭxŭ nixĩ i cuxŭ nüxŭ cuèxẽẽxŭ i ngẽma,
natürü Chaunatü ya daxũgucü nixĩ ya cuxŭ nüxŭ cuèxẽẽcü na Nane chiĩxŭ.
18 —Rü choma cumaã nüxŭ chixu rü cuma rü Pedru quixĩ. Rü ngẽma cuéga rü "nuta"
ñaxŭchiga nixĩ. Rü cuma tá nixĩ i chorü duŭxŭgüarü dauruŭ quiĩxŭ. Rü Chataná rü
tãũtáma nüxŭ narüyexera i ngẽma chorü duŭxŭgü.
19 —Rü choma rü tá cuxna chanaxã i chorü ore na duŭxŭgümaã nüxŭ quixuxŭcèx
na nüxŭ nacuèxgüxŭcèx na ñuxãcü daxũguxŭ i naãnewa nangugüxŭ i ngextá Tupana
ãẽxgacü íixĩxŭwa. Rü yíxema tama cuxŭ irüxĩnüẽxẽ i ngẽma ore rü tãũtáma ngẹma

tichocu. Natürü yíxema meã cuxũ irüxĩnüẽxẽ i ngẽma ore rü aixcüma ngẹma Tupana ãẹ̃xgacü íixĩxũwa tá tangugü —ñanagürü.

20 Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexũgümaã nüxũ nixu, rü ñanagürü: —¡Taxúemaãtáma nüxũ pixu na choma rü Cristu chiĩxũ! —ñanagürü.

Ngechuchu nanaxunagü ga norü yuxchiga (Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27)

21 Rü yemawena inanaxügü ga norü ngúexũgümaã nüxũ na yaxuxũ ga ṭacü tá nüxũ na üpetüxũ. Rü ñanagürü: —Choma rü Yerucharéũwa tá chaxũ, rü ngẹma poraãcü ngúxũ tá choxũ ningexẽẽgü. Rü choxũ tá nimèxgü i Yudíugüarü ãẹ̃gacügüerugü rü paigüarü ãẹ̃xgacügü rü ngúexẽẽruũgü i ore i mugüwa nguẹxẽẽtaegüxũ. Natürü tomaẹ̃xpüẹx i ngunexũ ngupetügu rü wena táxarü chamaxũ —ñanagürü.

22 Rü yexguma ga Pedru rü nüxĩca noxrüwama Ngechuchuxũ naga, rü inanaxügü ga na naxucụxẽãxũ, rü ñanagürü: —Pa Corix, Tupana rü tama nanaxwèxe na ngẽmaãcü quidexaxũ. Rü tãũtáma ngẽmaãcü cuxũ nangupetü i cumax —ñanagürü.

23 Natürü ga Ngechuchu rü Pedrucèx nadaueguãchi, rü ñanagürü nüxũ: —¡Choxna ixũgachi, Pa Chatanáx, erü chixexũgu choxũ cunguxẽẽchaũ! Rü tama Tupana nagu rüxĩnüxũgu curüxĩnü, rü yatügü nagu rüxĩnüxũgumare curüxĩnü i cumax —ñanagürü.

24 Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexũgüxũ ñanagürü: —Rü ngẽxguma texé chowe rüxũxchaũgu, ¡ẽcü nüxũ tarüxo i tümaãrü ngúchaũ, rü namaã tapora i ngẽma guxchaxũgü i tümacèx ínguxũ i ñoma curuchawa tipotaxũrüũ tüxũ ixĩxẽẽxũ, rü ngẽmaẹ̃tüwa chowe tarüxũãma!

25 Erü yíxema tügü maxẽchaxẽẽchaũxẽ rü tá tayu. Natürü yíxema chauxcèx yúxe rü aixcüma tá tüxũ nangẽxma i maxũ i taguma gúxũ.

26 Rü ¿Ṭacüwa i nüxũ namexũ ya wüxi ya yatü ega nayauạ̃xgu i guxũma i ñoma i naãneãrü ngẽmaxũgü, natürü iyanatauxẽẽãgu i norü maxũ? Erü taxucürüwama wüxi ya yatü rü norü dĩẽrumaã naxcèx nataxe i norü maxũ.

27 Erü choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ rü wena táxarü núma chaxũ. Rü ngẽxguma rü Chaunatü ya Tupanarüũ tá ãẹ̃xgacü chixĩ, rü daxũcụ̃ạ̃x i orearü ngeruũgümaã tá íchangu. Rü ngẽxguma tá nixĩ i nüxũ chanaxütanüxũ i wüxichigü i duũxũgü i ngẽma ñuxãcü chauxcèx na namaxẽxũrüũãcüma maxẽxũ.

28 Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü nangẽxma i ñuxre i duũxũgü i núma ngẽxmagüxũ rü tãũtáma nayu ñụxmatáta choxũ nadaugü na yuwa ícharüdaxũ rü aixcüma ãẹ̃xgacü ya poracü na chiĩxũ —ñanagürü ga Ngechuchu.

17

Ngechuchu rü toraxũãcü nangọx (Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)

1 Rü 6 ga ngunexũguwena rü Ngechuchu ínayagagü ga Pedru rü Chaũtiágu rü Cuáũ ga Chaũtiágueneẽ. Rü nüxĩcatama wüxi ga mèxpṹnewa noxrüwama namaã naxũ.

2 Rü yéma yema ngúexũgüpẽxewa rü toraxũãcü nangọx ga Ngechuchu. Rü üèxcürüũ nixĩ ga nachiwe ga na yayauracüüxũ. Rü naxchiru rü ta üèxcüemarüũ nixĩ ga na nangóonexẽẽãxũ.

3 Rü ngürüãchi yéma naxcèx nangọxgü ga Moĩché rü Ería. Rü Ngechuchumaã yéma nidexagü.

4 Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü Ngechuchuxũ: —Pa Corix, name nixĩ nuã tangẽxmagü. Rü ngẽxguma cunaxwèxegu rü tá tanaxü ya tomaẹ̃xpüẹx ya düxenü, rü wüxi ya cuxcèx, rü náĩ ya Moĩchécèx, rü náĩ ya Eríacèx —ñanagürü.

5 Rü yexguma íyadexayane ga Pedru rü wüxi ga caixanexŭ ga nangóonexẽẽxŭ rü
natanügu nayangaixema. Rü yema caixanexŭwa inanaxũ ga wüxi ga naga ga ñaxŭ: —
Daa nixĩ ya Chaune ya nüxŭ changechaŭxŭchicü rü namaã chataãẽxŭchicü. ¡Rü naga
pexĩnüẽ! —ñanagürü.
6 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnüẽgu ga yema ngúexŭgü, rü ñaxtüanegu
nanangücuchiãchitanü, yerü poraãcü namuŭẽ.
7 Natürü ga Ngechuchu rü naxcèx nixũ, rü nüxŭ nayarüngõgü, rü ñanagürü nüxŭ: —
¡Ipechigü rü tãxũ ipemuŭẽxŭ! —ñanagürü.
8 Rü yexguma wenaxãrü nadaunagütanügu, rü Ngechuchuxŭxĩcatama nadaugü rü
taxúema ga toguexŭ nadaugü.
9 Rü yexguma ínaxĩgügu ga guma mèxpűnewa, rü Ngechuchu nayaxucu̱xẽgü ga
taxúemaãma na nüxŭ yaxugüexŭcèx ga yema yéma nüxŭ nadaugüxŭ, ñu̱xmatáta yuwa
ínadaxgu rü wena namaŭxgu.
10 Rü ñu̱xũchi ga yema ngúexŭgü rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Tu̱xcüŭ i
ngẽma ngúexẽẽruŭgü i ore i mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ rü ñanagürügü:
“Ería tá nixĩ ya nüxĩra cuxŭpa nuã ũcü?” ñanagürügü.
11 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Aixcüma nixĩ i Ería na nüxĩra tá núma
naxũxŭ na chauxŭpa Tupanacèx yamexẽẽãxŭcèx i duŭxŭgü.
12 Natürü choma pemaã nüxŭ chixu, rü Ería rü marü núma naxũ, natürü duŭxŭgü
rü tama nüxŭ nacuèxgü na texe yiĩxŭ. Rü yemacèx chixri namaã nachopetü. Rü
ngẽxgumarüŭ tá ta nixĩ na chixri tá chomaã nachopetüxŭ i duŭxŭgü —ñanagürü.
13 Rü yexguma ga yema ngúexŭgü rü nüxŭ nicuèxãchitanü ga Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭchiga
na yiĩxŭ ga yema Ngechuchu namaã nüxŭ ixuxŭ.

Ngechuchu rü nanamexẽẽ ga wüxi ga bucü ga ngoxo nawa yexmacü (Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)

14 Rü yexguma duŭxŭgü íyexmaxŭwa nangugügu, rü wüxi ga yatü Ngechuchucèx nixũ.
Rü napẽxegu nayacaxãpu̱xü rü ñanagürü nüxŭ:
15 —Pa Corix, ¡nüxŭ nangechaŭ ya chaune rü naxcèx yataanexẽẽ! Erü mu̱ẽxpu̱xcüna
rü naxãũãẽxŭ, rü poraãcü nüxŭ nangu̱x. Rü mu̱ẽxpu̱xcüna rü üxüxetügu nayanguxẽẽ, rü
ẽxna dexágu.
16 —Rü nuã curü ngúexŭgüxŭtawa chanaga, natürü nümagü rü tama nüxŭ nacuèxgü
na namexẽẽgüãxŭ —ñanagürü.
17 Rü yexguma Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ ga yema duŭxŭgü ga yéma
yexmagüxŭ: —Pa Duŭxŭgü i Tama Yaxõgüxŭ i Chixri Maxẽxŭx, ¿ñuxguratáta i pemaã
chanuxmaxŭ rü yaxna pemaã chaxĩnüxŭ? ¡Nuã penaga ya yima bucü! —ñanagürü.
18 Rü Ngechuchu nananga ga yema ngoxo ga guma bucüwa yexmaxŭ. Rü yemaãcü
ínanatèxüchi ga yema ngoxo. Rü yexgumatama naxcèx nitaane ga guma bucü.
19 Rü yemawena ga norü ngúexŭgü rü noxrüwama Ngechuchumaã nidexagü. Rü nüxna
nacagüe, rü ñanagürügü nüxŭ: —Pa Corix, ¿tu̱xcüŭ i toma rü taxuacüma ítanatèxüchi i
ngẽma ngoxo? —ñanagürügü.
20 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Pema rü taxuacüma ípenatèxüchi
erü tama aixcüma peyaxõgü. Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu, rü ngẽxguma chi woo wüxi
ya motachachirerüxŭ naxiraxŭchigu i perü õ, rü chi daa mèxpűnemaã nüxŭ pixuxgu
na yaxũgachixŭcèx, rü chi pega naxĩnü. Rü taxuxŭ chima pexŭ naguxcha ega aixcüma
peyaxõgügu.
21 —Natürü ñaãrüŭ i ngoxo rü tama ínaxũxŭ ega tama ixaureãcüma iyumüxẽgu —
ñanagürü.

Ngechuchu rü wenaxãrü nanaxunagü ga norü yuxchiga (Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)

22 Rü yexguma norü ngúexŭgümaã Gariréaarü naãnegu yaxũxgu ga Ngechuchu, rü norü
ngúexŭgümaã nüxŭ nixu, rü ñanagürü: —Choma ya Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ, rü
chixri tá chomaã nachopetü rü ãe̱xgacügüna tá choxŭ namugü i duŭxŭgü.
23 —Rü tá choxŭ nimèxgü, natürü tomae̱xpu̱x i ngunexŭguwena rü wena táxarü
chamaxŭ —ñanagürü. Rü yexguma yema orexŭ naxĩnüẽgu ga norü ngúexŭgü, rü poraãcü
nangechaŭgü.

Ngechuchu ngĩxŭ naxütanü ga yema dĩẽru ga tupauca ga taxŭnecèx ngĩxŭ nayauxgücü

24 Ngechuchu rü norü ngúexŭgümaã Capernáũãrü ĩãnewa naxĩ. Rü yexguma yéma
nangugügu rü Pedruxŭ ínayadaugü ga yema yatügü ga tupauca ga taxŭnecèx dĩẽru ngĩxŭ
yauxgüxŭ. Rü Pedruna nacagüe rü ñanagürügü: —¿Yima curü Cori rü tama ẽxna ngĩxŭ
naxütanü i ngẽma dĩẽru i tupauca ya taxŭneãrü ixĩcü? —ñanagürügü.
25 Rü Pedru nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Ngẽmáãcü nanaxütanü —ñanagürü. Rü yixcama
ga yexguma ĩxgu naxücuxgu ga Pedru, rü Ngechuchuxira Pedrumaã nidexa, rü ñanagürü
nüxŭ: —¿Ñuxũ ñacuxŭ i cumax, Pa Pedrux, rü ngextá nixĩ i nayauxgüãxŭ i norü
dĩẽru i guxŭ i nachiũãneãrü ãe̱xgacügü? ¿Cuxcèx i nügütanüwatama rü ẽxna togü i
duŭxŭgütanüwa? —ñanagürü.
26 Rü Pedru nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Maneca togü i duŭxŭgütanüwa nixĩ
i nayauxgüãxŭ —ñanagürü. Rü ñu̱xũchi Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —
Rü ngẽxguma ngẽmaãcü yixĩgu, rü yixema na Tupanaãrü ixĩgüxŭ rü taxucèxma
tanaxütanügü.
27 —Natürü ngẽma na taxúema tamaã nuxŭcèx, rü chanaxwèxe i cuyaxütanü i ngẽma
dĩẽru. ¡Rü yéa naxtaawa naxũ, rü nge̱ma yapoxwaxe! ¡Rü ngẽma nüxĩraŭxŭ i choxni
i cunapoxwaŭxŭ rü naã̱xwa tá nüxŭ icuyangau i wüxi i dĩẽru i nagu mexŭ na
yangutanüxẽẽxŭcèx i chauxcèx rü cuxcèx rü ta! ¡Rü tupauca ya taxŭnewa nange i ngẽma
dĩẽru, rü yaxütanü! —ñanagürü.

18

¿Texé tá tixĩ ya guxããrü yexera ixĩxẽ?
(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

1 Rü yexguma ga norü ngúexŭgü rü Ngechuchucèx naxĩ rü nüxna nacagü, rü
ñanagürügü: —¿Pa Corix, texé tá tixĩ ya guxŭãrü yexera ixĩxẽ i ngẽma Tupana ãe̱xgacü
íixĩxŭwa? —ñanagürügü.
2 Rü yexguma ga Ngechuchu rü wüxi ga buxŭcèx naca, rü norü ngúexŭgüarü
ngãxŭtanügu nanachixẽẽ.
3 Rü ñu̱xũchi ñanagürü nüxŭ: —Dücèx, Pa Chorü Ngúexŭgüx, aixcüma pemaã
nüxŭ chixu, rü ngẽxguma tama nüxŭ perüxoegu i ngẽma na togüarü yexera pegü
pixĩgüxẽẽchaŭxŭ rü ñu̱xũchi tama ñaã buxŭrüŭ pegü íperüxíragu, rü taxucürüwa pichocu
i ngextá Tupana ãe̱xgacü íixĩxŭwa.
4 —Rü aixcüma yíxema tügü írüxíraxe rü ñaã buxŭrüŭ ixĩxẽ, rü yíxema tá tixĩ ya guxŭãrü
yexera ixĩxẽ i ngextá Tupana ãe̱xgacü íixĩxŭwa.
5 —Rü texé ya chauégagu meã nayaxúxe i wüxi i buxŭ i ñaãrüŭ ixĩxŭ rü choxŭ nixĩ i
tayaxuxŭ.

Naxãũcüma nixĩ na pecadugu inguxŭ
(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

6 —Rü texé ya pecadugu nanguxẽe̱xẽ i wüxi i ñaã buxŭgü i choxŭ yaxõgüxŭ rü tümacèx
rü narümemaẽ chi nixĩ na noxtacüma wüxi ya nuta tümanaãwa nayangacuchixŭ, rü
ñu̱xũchi ngẽmaãcü taxtüchiüwa tüxŭ nayarütáexŭ na ngẽxma tayuxŭcèx.

7 —Ñoma i naãnecu̱ã̱x i duŭxŭgücèx rü wüxi i taxŭ i ngechaŭ nixĩ na nangẽxmaxŭ i muxũchixŭ i ɨ̱acü i pecadugu nayixẽẽxŭ. Rü guxŭguma tá nangẽxma i ngẽma chixexŭgü, natürü wüxi i ngechaŭxŭchi tá nixĩ naxcèx i ngẽma yatü i togüxŭ pecadugu nguxẽẽxŭ.
8 —Rü ngẽmacèx i ngẽxguma chi cuxmẽx rü ẽxna cucutü pecadugu cuxŭ nguxẽẽgu, rü name nixĩ i noxtacüma ícunadae rü yaxŭgu cuyaña. Erü narümemaẽ nixĩ i cuboxmẽxãcüma rü ẽxna cubocutüãcüma na cunayaxuxŭ i curü maxŭ na tama guxŭne ya cuxmẽxmaã rü ẽxna guxŭne ya cucutümaã üxü ya taguma ixoxŭnewa quitèxcuchixŭcèx.
9 —Rü ngẽxguma chi cuxetü pecadugu cuxŭ nguxẽẽgu, rü name nixĩ i ícunacaxüchi, rü yaxŭgu cunaña. Erü narümemaẽ nixĩ i wüxixetümaã na cunayaxuxŭ i curü maxŭ na tama guxŭne ya cuxetümaã üxü ya ngoxogü nagu poxcuenewa na quitèxcuchixŭcèx. [Rü ngẽmaãcü woo cuxŭ naguxchagu, natürü name nixĩ i nüxna quixũgachi i guxŭma i ngẽma chixexŭgü i nagu cunguchaŭxŭ.]

Ore ga carneru ga iyarütaxuxŭgu ixuxŭ (Lc 15.3-7)

10 —Rü tama name i nüxŭ pexoo̱x i wüxi i buxŭ i ñaãrüŭ choxŭ yaxõxŭ. Erü ngẽma norü dauruŭgü i orearü ngeruŭgü i daxũcu̱ã̱x rü guxŭguma Chaunatü ya daxũgucüpẽxewa nangẽxmagü na nge̱ma ngẽma buxŭe̱tüwa nachogüxŭcèx.
11 —Rü choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ rü núma chaxũ na chana-maxẽxẽẽxŭcèx i duŭxŭgü iyarütauxexŭ.
12 —¿Rü ñuxũ ñapegüxŭ i pema ega wüxi ya yatü rü nüxŭ nangẽxmagu i 100 i carnerugü rü wüxi nüxŭ iyarütau̱xgu? ¿Taux ẽxna i nachitaŭgu namugüãxŭ i ngẽma 99, rü ñu̱xũchi naxcèx yadauxŭ i ngẽma nüxŭ iyarütaxuxŭ?
13 —Rü ngẽxguma nüxŭ iyangauxgu, rü namaã nataãẽxŭchi i ngẽma norü carneru. Rü woo guxŭguma namaã nataãẽ i ngẽma 99 i tama iyarütauxexŭ, natürü yexeraãcüxüchi namaã nataãẽ i ngẽma wüxi i iyarütaxuxŭ, erü marü nüxŭ inayangau.
14 —Rü ngẽxgumarüŭ ta nixĩ ya Penatü ya daxũgucü na tama nanaxwèxexŭ na wüxi i ñaã buxŭ na iyarütaxuxŭ.

Ñuxãcü tamücüxŭ na ingechaŭxŭchiga (Lc 17.3)

15 —Rü ngẽxguma cueneẽ chixexŭ cumaã ü̱xgu, rü name nixĩ i nüxĩcatama namaã quidexa, rü nüxna nüxŭ cucuèxãchixẽẽ i ngẽma norü chixexŭ i cumaã naxüxŭ. Rü ngẽxguma cuga naxĩnügu, rü marü wenaxarü mexŭcèx cunataeguxẽẽ i ngẽma cueneẽ.
16 —Natürü ngẽxguma tama cuga naxĩnügu i ngẽma cueneẽ, rü name nixĩ i naxcèx cuca i wüxi rü ẽxna taxre i duŭxŭgü na nümagü rü ta namaã yadexagüxŭcèx i ngẽma cueneẽ.
17 —Rü ngẽxguma rü ta tama nüxŭ inaxĩnügu i ngẽma taxre i duŭxŭgüarü ore, rü name nixĩ i guxŭ i yaxõgüxŭmaã nüxŭ quixu na ngẽma cueneẽmaã yadexagüxŭcèx. Rü ngẽxguma rü ta tama nüxŭ inaxĩnügu i ngẽma yaxõgüxŭãrü ore, rü name nixĩ i wüxi i duŭxŭ i tama yaxõxŭrüŭgu namaã curüxĩnü.
18 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü yíxema núma ñoma i naãnewa tama pexŭ irüxĩnüxẽ i chorü ore rü tãũtáma Tupana ãẽ̱xgacü íixĩxŭwa tichocu. Natürü yíxema meã pexŭ irüxĩnüxẽ i ngẽma ore rü aixcüma nge̱ma tá tangu.
19 —Rü pemaã nüxŭ chixu rü ngẽxguma chi taxre i pema i núma ñoma i naãnewa rü wüxigu ɨ̱acücèx ípecaxgu i Chaunatü ya daxũgucüxŭtawa, rü nüma ya Chaunatü rü tá pexna nanaxã.
20 —Erü ngẽma ngextá taxre rü ẽxna tomaẽ̱xpü̱x i duŭxŭgü chauégagu íngutaquẽxexŭwa, rü choma rü ta norü ngãxŭtanüwa changẽxma —ñanagürü.
21 Rü yexguma ga Pedru rü Ngechuchucèx nixũ, rü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Pa Corix, ngẽxguma chaueneẽ chixexŭ chomaã ü̱xgu, rü ñuxreẽxpü̱xcüna i namexŭ na nüxŭ

nüxŭ changechaŭxŭ naxcèx i ngẽma chixexŭ i chomaã naxüxŭ? ¿Rü marü namexŭ i cuxcèx ega 7 ẽxpu̱xcüna yixĩgu na nüxŭ nüxŭ changechaŭxŭ? —ñanagürü.

22 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Tama name i 7 ẽxpu̱xcünaxĩcatama nüxŭ nüxŭ cungechaŭ. Natürü guxŭgutáma nixĩ i nüxŭ nüxŭ na cungechaŭxŭ woo 70 ẽxpu̱xcüna i 7 wa nangu —ñanagürü.

Ore ga ãẽxgacüarü duŭxŭ ga tama namücüaxŭ nüxŭ ngechaŭxŭ ga norü ngetanügu ixuxŭ

23 Rü Ngechuchu rü ñanagürü: —Rü ngẽma Tupana na ãẽxgacü ixĩxŭ, rü ñoma wüxi ga nachiŭãneãrü ãẽxgacü ga norü duŭxŭgü ga nüxŭ nangetanügüxŭmaã namexẽẽchaŭxŭrüŭ nixĩ.

24 —Rü yexguma inaxügüãgu ga meã nüxŭ na yadaugüxŭ ga yema nüxŭ nangetanügüxŭpane, rü naxŭtawa nanagagü ga wüxi ga norü duŭxŭ ga taxüchicü ga dĩẽru nüxŭ ngĩxŭ ngetanüxŭ.

25 —Natürü ga yema norü duŭxŭ rü nangearü dĩẽruã̱x, rü taxuacüma norü cori ga ãẽxgacüaxŭ nanaxütanüe̱ga. Rü yemacèx ga yema ãẽxgacü rü norü churaragüxŭ namu na to ga corixŭ namaã nataxegüxŭcèx ga yema yatü, wüxigu tümamaã ga naxmèx rü naxãcügü rü norü yemaxŭgü, na yema natanü ga dĩẽrumaã naxütanüãxŭcèx ga norü ngetanü.

26 —Rü yexguma ga yema norü duŭxŭ rü norü ãẽxgacüpẽxegu nacaxãpu̱xü, rü nüxŭ nacèèxŭ, rü ñanagürü:

“Pa Corix ¡choxŭ nangechaŭ! Rü marü tá chapuracü, rü tá cuxŭ chanaxütanü i guxŭma”, ñanagürü.

27 —Rü yema norü ãẽxgacüaxŭ nangechaŭtümüŭ, rü yemacèx namaã nüxŭ nixu ga marü tama nüxŭ na naxütanüãxŭcèx ga yema norü ngetanü. Rü ñu̱xũchi ínananguxuchixẽẽ.

28 —Natürü yexgumatama yéma ãẽxgacüxŭtawa ínaxũũxgu ga yema yatü, rü nüxŭ inayangau ga wüxi ga namücü ga írarüwatama nüxŭ nangetanüxŭ. Rü yema yatü rü nüxna natüxüe, rü nananu̱xnaxã, rü ñanagürü nüxŭ:

“¡Choxŭ ngĩxŭ naxütanü i ngẽma dĩẽru i ngĩxŭ cungetanücü!” ñanagürü.

29 —Rü yexguma ga yema namücü rü yema yatüpẽxegu nacaxãpu̱xü, rü nüxŭ nacèèxŭ, rü ñanagürü:

“Pa Chomücüx, ¡choxŭ nangechaŭ! Rü marü tá chapuracü, rü tá cuxŭ chanaxütanü i guxŭma”, ñanagürü.

30 —Natürü ga yema yatü rü tama nüxŭ nacuáxchaŭ ga yema ore. Rü poxcupataŭgu tüxŭ napoxcuama ñu̱xmata nüxŭ tanaxütanü ga yema tümaãrü ngetanü.

31 —Rü yexguma togü ga yema ãẽxgacüarü duŭxŭgü nüxŭ daugügu ga yema ngupetüxŭ, rü poraãcü naãẽwa nangu̱x ga yema naxüxŭ ga yema yatü. Rü norü corixŭtawa naxĩ rü nüxŭ nayarüxugüe ga guxŭma ga yema ngupetüxŭ.

32 —Rü yexguma ga yema ãẽxgacü rü nanamu ga norü churaragü na naxŭtawa nagagüãxŭcèx ga yema yatü. Rü yexguma naxŭtawa nanguxgu, rü ñanagürü nüxŭ:

“Wüxi i chixexŭ i chorü duŭxŭ quixĩ. Choma rü cuxŭ nüxŭ changechaŭ ga yema choxŭ cungetanüxŭ, erü choxŭ cucèèxŭ na tama cuxŭ chapoxcuxŭcèx.

33 —Rü cuma rü chita nüxŭ nüxŭ cungechaŭ i ngẽma cumücü i cuxŭ nangetanüxŭ, yexgumarüŭ ga choma rü cuxŭ nüxŭ na changechaŭxŭrüŭ ga yema choxŭ cungetanüxŭ”, ñanagürü nüxŭ.

34 —Rü poraãcü nanuxũchi ga yema ãẽxgacü. Rü norü churaragüxŭ namu na napoxcugüãxŭcèx ga yema yatü ñu̱xmata guxŭ nüxŭ naxütanü ga yema nüxŭ nangetanüxŭ —ñanagürü ga Ngechuchu.

35 Rü ñu̱xũchi ñanagürü ta: —Rü ngẽxgumarüŭ tá pemaã nanaxü ya Chaunatü ya daxũgucü i ngẽxguma tama wüxichigü aixcüma peenexẽgüaxŭ nüxŭ perüngümaegu i ngema chixexŭ i pemaã naxüxŭ —ñanagürü.

19

Parichéugü rü Ngechuchuna nacagüe i táxmèxchiga (Mr 10.1-12; Lc 16.18)

1 Rü yema ñaxguwena ga Ngechuchu rü inaxũãchi ga Gariréaarü naãnewa. Rü natü ga Yudáŭãrü tocutüwa naxũ ga Yudéaarü naãnewa.
2 Rü muxŭma ga duŭxŭgü nawe narüxĩ, rü nüma ga Ngechuchu rü yéma nanameẽxẽẽ ga yema iḏaaweexŭ.
3 Rü Ngechuchucèx naxĩ ga ñuxre ga Parichéugü, rü nüxna nacagü rü ñanagürügü: —¿Cuxcèx namexŭ i wüxi i yatü na ínatáxmèxmarexŭ ega ṯacü rü chixexŭ taxu̱xgu ya naxmèx? —ñanagürügü. Rü yemaãcü nüxna nacagü yerü Ngechuchuxŭ chixexŭgu nanguxẽẽgüchaŭ.
4 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —¿Taguma ẽxna nawa pengúe i ngẽma Tupanaãrü ore i ümatüxŭ i nüxŭ ixuxŭ ga noxri Tupana naxu̱xgu ga duŭxŭgü, rü yatüxŭ rü ngecüxŭ na naxüxŭ?
5 —Rü ñanagürü ga Tupana:
“Rü ngẽmacèx ya yatü rü tá nanatü rü naẽna nixũgachi na namèxmaã inaxãũxŭcèx. Rü ngẽmaãcü i ngẽma taxre rü ñoma wüxitama i duŭxŭrüŭ tá nixĩgü”.
6 —Rü ñu̱xũchi tama taxre nixĩ, rü wüxitama nixĩ. Rü ngẽmacèx taxucürüwa texé nügüna tayaxĩgachitanüxẽẽ i ngẽma taxre i Tupana nügüna mugüxŭ —ñanagürü.
7 Rü yexguma Ngechuchuna nacagü rü ñanagürügü: —¿Tu̱xcüŭ nixĩ ga Moĩché ga duŭxŭgümaã nüxŭ yaxuxŭ rü ngẽxguma texé tümamèxŭ ítáxchaŭgu rü name nixĩ i wüxi i popera i tèxgüpane ngĩxna taxã, rü ñu̱xũchi ngĩxŭ ítatèx? ñaxŭ —ñanagürügü.
8 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Pegagu nixĩ ga Moĩché ga tama pexna nachúxãxŭ na pexmèxŭ ípetáxŭ. Yerü nüma nüxŭ nacuèx na tama aixcüma peyaxõgüxŭ. Natürü noxriarü ügügu rü tama yemaãcü nixĩ.
9 —Rü choma pemaã nüxŭ chixu rü tama name na texé tümamèxŭ ítáxŭ ega tama naĩ ya yatümaã nangẽãẽxŭgagu yixĩgu. Rü ngẽxguma chi yima yatü rü ñu̱xũchi naĩ i ngemaã naxãxmèxgu, rü chixexŭ naxü, rü ñoma naĩ i ngemaãmare nangẽãẽxŭrüŭ nixĩ. Rü texé ya ngĩmaã ãmaxẽ i ngẽma nge i ngĩte ngĩxŭ ítèxcü, rü ñoma naĩ i ngemaãmare itapexŭrüŭ tixĩ —ñanagürü ga Ngechuchu.
10 Rü ñu̱xũchi ga norü ngúexŭgü rü ñanagürügü nüxŭ: —Ega ngẽmaãcü yixĩgu rü name nixĩ i noxtacüma tama naxãmèx ya yatü rü tama ixãte i nge —ñanagürügü.
11 Rü Ngechuchu norü ngúexŭgüxŭ nangãxŭ rü ñanagürü: —Taxucürüwa guxŭma i duŭxŭgü nüxŭ nacuèx i ṯacüchiga na yiĩxŭ i ngẽma ngu̱xẽẽtae. Natürü yíxema Tupana tüxŭ nüxŭ cuèxẽe̱xẽxĩcatama tixĩ ya nüxŭ cuèxgüxe.
12 —Rü nangẽxma i nagúxŭraŭxŭ i guxchaxŭ na tama naxãmèxŭcèx ya yatü. Erü nümaxŭ i yatü rü woetama taxucürüwa naxãmèx erü norü bucüma nangepu̱xüchare. Rü nümaxŭ i yatü rü taxucürüwa naxãmèx erü nayauxpu̱xücharee. Rü togü tama naxãmèx erü Tupanaãrü ngúchaŭxĩcatama naxügüchaŭ. Rü texé ya ngẽmaãcü maxchaŭxẽ rü marü name i ngẽmaãcü tamaxŭ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchu rü buxŭgüxŭ nameãxẽ (Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)

13 Rü duŭxŭgü rü Ngechuchuxŭtawa nanagagü ga ñuxre ga buxŭgü na Ngechuchu nüxŭ ingõgüxŭcèx rü namaã nayumüxẽxŭcèx. Natürü ga Ngechuchuarü ngúexŭgü rü inanaxügüe ga na yangagüãxŭ ga yema duŭxŭgü ga Ngechuchuxŭtawa buxŭgüxŭ gagüxŭ.

14 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ ga norü ngúexŭgü: —Marü name i
chauxŭtawa naxĩ i buxŭgü. ¡Rü tãxŭ i nüxna penachu̱xuxŭ! Erü Tupana ãẽxgacü
íixĩxŭwa rü tümacèx nixĩ ya yíxema ñaã buxŭgürüŭ meã yaxõgüxe —ñanagürü.
15 Rü ñu̱xũchi ga Chuchu rü yema buxŭgüétü naxümẽx. Rü yemawena inaxũãchi
ga yéma.

Wüxi ga ngextü̱xücü ga dĩẽrua̱xŭchicü Ngechuchumaã nidexa (Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)

16 Rü wüxi ga ngextü̱xücü rü Ngechuchuxŭtawa nangu, rü nüxna naca, rü ñanagürü: —
Pa Ngúexẽẽruŭ ya Mecüx, ¿ta̱cü tá chaxüxŭ na chanayaxuxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ?
—ñanagürü.
17 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —¿Tü̱xcüŭ "Mecü" ñacurügü choxŭ?
Erü Tupanaxĩcatama nixĩ ya mecü ixĩcü, rü nataxuma i to. Natürü ngẽxguma cunayaux-
chaŭgu i maxŭ i taguma gúxŭ, rü ¡naga naxĩnü i Tupanaãrü mugü! —ñanagürü.
18 Rü yexguma ga guma ngextü̱xücü rü ñanagürü: —¿Ngẽxŭrüüxŭ tá nixĩ i Tupanaãrü
mugü i naga chaxĩnüxŭ? —ñanagürü. Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ:
—¡Tãũtáma cumáẽta, rü tãũtáma naĩ i ngemaã icupe, rü tãũtáma cungĩtèèx, rü tãũtáma
doraxŭ quixu i togüchiga!
19 —¡Rü tümaga naxĩnü ya cunatü rü cue, rü nüxŭ nangechaŭ i cumücügü ngẽma na
cugü cungechaŭxŭrüŭ! —ñanagürü.
20 Rü yexguma ga guma ngextü̱xücü rü ñanagürü: —Guxŭma i ngẽma mugü i nüxŭ
quixuxŭ rü woetama chorü bucüma meã chayanguxẽẽ. ¿Rü ta̱cü rü to tá chaxü na choxŭ
nangẽxmaxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ? —ñanagürü.
21 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Ega aixcüma Tupanapẽxewa mecü
quixĩxchaŭgu, rü name nixĩ i namaã cutaxe i guxŭma i curü ngẽmaxŭgü rü togü i ngearü
ngẽmaxŭã̱xgüxŭna cunaxã i ngẽma curü natanü. Rü ngẽxguma tá cuxŭ nangẽxma i
cuchica i daxũguxŭ i naãnewa. Rü ñu̱xũchi marü name i chowe curüxũ —ñanagürü.
22 Natürü yexguma yemaxŭ naxĩnügu ga guma ngextü̱xücü rü poraãcü nangechaŭ,
yerü namuãrü dĩẽrua̱xŭchi.
23 Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgüxŭ ñanagürü: —Aixcüma pemaã nüxŭ
chixu rü naguxchaxüchi nixĩ na wüxi i duŭxŭ i dĩẽrua̱xŭchixŭ rü Tupana ãẽxgacü
íixĩxŭwa na nanguxŭ.
24 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü ñoma wüxi i cameyu na taxucürüwama
wüxi ya ucumaxẽtüwa naxüpetüxŭãrü yexera narüguxchamaẽ naxcèx i wüxi i duŭxŭ i
dĩẽrua̱xŭchixŭ na yaxücuxŭ i ngextá Tupana ãẽxgacü íixĩxŭwa —ñanagürü.
25 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnüẽgu ga norü ngúexŭgü rü poraãcü nabèi̱xãchiãẽgü. Rü
nügüna nacagüe rü ñanagürügü: —¿Rü texé tá ẽxna tixĩ ya nayaxúxe i maxŭ i taguma
gúxŭ? —ñanagürügü.
26 Rü Ngechuchu nüxŭ nadawenü rü ñanagürü nüxŭ: —Duŭxŭgü rü taxuacüma nügü
namaxẽẽ, natürü Tupanaãxŭ rü natauxcha na namaxẽxẽẽãxŭ —ñanagürü.
27 Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Corix, toma rü marü ítanawogü
ga guxŭma ga torü yemaxŭgü na cuwe tarüxĩxŭcèx. ¿Rü ta̱cü tá nixĩ i torü natanü i
ñu̱xmax? —ñanagürü.
28 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü
ngẽma ngunexŭ i Tupana nagu nangexwacaxŭxẽẽxŭ i guxŭma, rü choma rü ãẽxgacü ya
tacü tá chixĩ. Rü chorü tochica i mexẽchixŭwa tá charüto. Rü pema i 12 i chorü ngúexŭgü
na chowe perüxĩxŭ rü pema rü tá ta pexŭ nangẽxma i perü tochicaxŭ i mexẽchixŭ i
chauxŭtawa. Rü nge̱ma tá perütogü na norü maxŭchigacèx nüxŭ picagüxŭ i guxŭma
i Yudíugü.
29 Rü guxãma ya yíxema tümapata chauxcèx ítáxe, rü ẽxna tümaẽneẽgü rü tümaẽyèxgüxŭ
chauxcèx ítáxe, rü ẽxna tümanatü rü tümaẽxŭ chauxcèx ítáxe, rü ẽxna tümamèx rü

tümaxãcügüxũ rü tümaãrü naãne chauxcèx ítáxe, rü 100 ẽxpũ̱xcüna i ngẽma noxri tüxũ ngẽxmaxũãrü yexera tá tayaxu. Rü nae̱tü tá tanayaxu i maxũ i taguma gúxũ.

30 —Natürü muxũma i nümaxũ i ñoma i naãnewa duũxũgü wixpẽxewa ügüxẽẽxũ, rü daxũguxũ i naãnewa rü Tupana tá wixweama nanaxügüxẽẽ. Rü muxũma i nümaxũ i ñoma i naãnewa duũxũgü wixweama ügüxẽẽxũ, rü daxũguxũ i naãnewa rü Tupana tá wixpẽxewa nanaxügüxẽẽ.

20

Ore ga puracütanüxũgu ixuxũ

1 —Rü ngẽma Tupana ãẽ̱xgacü íixĩxũwa rü ñoma wüxi ga ubanecüarü yora ga pèxmama norü puracütanüxũ ta yadaucürüũ nixĩ.

2 Rü yema puracütanüxũmaã nanamexẽẽ na wüxitachinü ga dĩẽrugu nüxũ na naxütanüãxũcèx ga wüxichigü ga ngunexũgu. Rü ñu̱xũchi naãnewa nanamugü na yéma yapuracüexũcèx.

3 —Rü yixcama ga 9 arü oragu rü ínayadau ga ngextá yatügü ga puracücèx daugüxũ íngutaquẽxegüxũxũwa. Rü yexma nüxũ nayangau ga ñuxre ga yatügü ga ngearü puracüã̱xgüxũ.

4 —Rü ñanagürü nüxũ:

“¡Nge̱ma chorü ubanecüwa peyapuracüe! Rü meã tá pexũ chanaxütanü”, ñanagürü. Rü nümagü rü yéma naxĩ.

5 —Rü yema ubanecüarü yora rü tocuchigu rü wenaxãrü togü ga puracütanüxũ ta nayadau. Rü tomaẽ̱xpũ̱xarü oragu ga yáuanecü rü wenaxãrü yexgumarüũ ta nayadau.

6 —Rü yixcama ga wüximẽẽ̱xpũ̱xarü oragu ga yáuanecü rü wenaxãrü ínayadau ga ngextá yatügü ga puracücèx daugüxũ íngutaquẽxegüxũxũwa. Rü yexma nüxũ nayangau ga ñuxre ga togü ga yatügü ga ngearü puracüã̱xgüxũ. Rü ñanagürü nüxũ:

“¿Tũ̱xcüũ i pema rü nuxã perüchomare i guxũ i ñoma i ngunexũgu, rü tama pepuracüe?” ñanagürü.

7 —Rü nümagü nanangãxũgü, rü ñanagürügü nüxũ:

“Tama tapuracüe erü taxúema toxcèx tadau na tüxũ tapuracüexũcèx”, ñanagürügü. Rü yexguma ga yema naãneãrü yora rü ñanagürü nüxũ:

“¡Pema rü ta nge̱ma chorü ubanecüwa pexĩ rü peyapuracüe! Rü meã tá pexũ chanaxütanü”, ñanagürü.

8 —Rü yexguma marü nachütagu rü yema naãneãrü yora, rü naxcèx naca ga norü puracütanüxũãrü dauruũ, rü ñanagürü nüxũ:

“¡Naxcèx naca i ngẽma puracütanüxũ. Rü nüxĩra nüxũ naxütanü i ngẽma wixwenaxũchima nge̱ma ĩxũ, rü nawa tá icuyacuèxẽẽ i ngẽma nüxĩra nge̱ma puracüexũ!” ñanagürü.

9 —Rü yéma naxĩ ga yema puracütanüxũ ga wüximẽẽ̱xpũ̱xarü oragu ga yáuanecü puracüwa ĩxũ. Rü wüxichigü ngĩxũ nayauxgü ga wüxitachinü ga dĩẽru.

10 —Rü yemawena rü yéma naxĩ ga yema nüxĩrama puracüexũ ga puracütanüxũ. Rü nümagü nagu naxĩnüẽgu rü yexera tá ngĩxũ nayauxgü ga dĩẽru, natürü nümagü rü ta ngĩxũ nayauxgü ga wüxitachinütama ga dĩẽru ga wüxichigü.

11 —Rü yexguma ngĩxũ nayauxgügu rü inanaxügüe ga chixri na yadexagüxũ nachigagu ga yema naãneãrü yora.

12 —Rü ñanagürügü:

“Yixema rü guxũ i ngunexũgu üèxcüxetüwa tapuracüe, natürü i ñaã puracütanüxũ i wixwenaxũchi íngugüxũ rü wüxi i oratama napuracüe. Natürü ngẽma tüxũ naxütanüãxũẽ̱xpũ̱xtama nüxũ nanaxütanü”, ñanagürügü.

13 —Natürü ga yema ubanecüarü yora nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ ga wüxi ga yema puracütanüxũ:

“Pa Chomücüx, tama cuxŭ changĩx. ¿Tama ẽxna i wüxitachinügu yiĩxŭ ga chomaã cunamexẽẽxŭ na cuxŭ chanaxütanüxŭ i ngẽma puracü?
14 —¡Ñaã i curü dĩẽru, rü íixũ! Rü ngẽma puracütanüxŭ i wüxi i oratama puracüexŭ, rü
choma nüxna ngĩxŭ chaxãxchaŭ i ngẽma cuxna ngĩxŭ chaxãcüẽ́xpu̱x.
15 —¿Tama ẽxna name i ngẽma choma chanaxwèxexŭãcüma ngĩmaã na chaxüxŭ i chorü
dĩẽru? ¿Rü ẽxna quixãũxãchi erü ngẽmaãcü chamecüma?” ñanagürü.
16 —Rü yíxema ñu̱xma duŭxŭgü wixweama tüxŭ ügüxẽe̱xẽ, rü daxũguxŭ i naãnewa
rü Tupana tá wixpẽxewa tüxŭ naxügüxẽẽ. Rü yíxema ñu̱xma duŭxŭgü wixpẽxewa
tüxŭ ügüxẽe̱xẽ rü daxũguxŭ i naãnewa rü Tupana tá wixweama tüxŭ naxügüxẽẽ. Erü
Tupana rü muxũchiena naxu, natürü noxretama tixĩ ya yíxema tüxŭ nadexe —ñanagürü
ga Ngechuchu.

Ngechuchu rü norü tomaẽxpücüna nanaxunagü ga norü yuxchiga (Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)

17 Rü yexguma namagu yaxũxgu ga Ngechuchu ga Yerucharéŭwa na naxũxŭ rü
noxrüwama naxcèx naca ga yema 12 ga norü ngúexŭgü, rü ñanagürü nüxŭ:
18 —Pema nüxŭ pecuèx na marü ingaicaxŭ na Yerucharéŭwa ingugüxŭ. Rü nge̱ma rü
duŭxŭgü rü tá chixri chomaã nachopetü. Rü tá paigüarü ãe̱xgacügü rü ngúexẽẽruŭgü
i ore i mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭna tá choxŭ namugü. Rü nümagü rü tá chomaã nanax-
uegugü na chayuxŭcèx.
19 —Rü tá to i nachiŭãnecu̱ã̱xna choxŭ namugü. Rü ngẽmagü tá nixĩ i chaugu
idauxcüraŭgüxŭ rü choxŭ cuaixgüxŭ. rü ñu̱xũchi tá curuchawa choxŭ nipotagü na
ngẽxma chayuxŭcèx. Natürü tomae̱xpu̱x i ngunexŭguwena rü tá wenaxãrü chamaxŭ
—ñanagürü.

Wüxi ga ngŭxẽẽcèx íica ga Chaŭtiágu rü Cuáŭãrü mamá (Mr 10.35-40)

20 Rü yéma iyexma ga naẽ ga Chaŭtiágu rü Cuáŭ. Rü yema taxre rü Zebedéu nanegü
nixĩgü. Rü ngĩma rü Ngechuchucèx iyaxũ namaã ga yema taxre ga ngĩnegü. Rü
Ngechuchupẽxegu iyacaxãpu̱xü, rü wüxi ga ngŭxẽẽcèx nüxna iyaca.
21 Rü nüma ngĩxna naca, rü ñanagürü: —¿Tacü nixĩ i cunaxwèxexŭ? —ñanagürü.
Rü ngĩma inangãxŭ rü ngĩgürügü: —Pa Corix, ngẽxguma ãe̱xgacüxŭ quingucuchigu rü
chanaxwèxe i cunamu na wüxi i ñaã chaune rü curü tügünecüwawa na natoxŭ, rü ngẽma
to i curü to̱xwecüwawa na natoxŭ —ngĩgürügü.
22 Natürü Ngechuchu ngĩxŭ nangãxŭ rü ñanagürü: —Pema rü tama nüxŭ pecuèx na
to̱acücèx ípeça̱xŭ. ¿Namaxã chi peporaexŭ i ngẽma ngúxŭ i tá choxŭ üpetüxŭ? —ñanagürü.
Rü nümagü nanangãxŭgü rü ñanagürügü: —Ngẽmáãcü namaã tá taporae —ñanagürügü.
23 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Aixcüma tá nixĩ i chauxrüŭ
ngúxŭ pingegüxŭ. Natürü ngẽma chorü tügünecüwawa rü chorü to̱xwecüwawa na
perütogüxŭcèx, rü tama cho̱xmẽxwa nangẽxma na pexna chanaxãxŭ. Rü Chau-
natümẽxẽwa nixĩ na nangẽxmaxŭ i ngẽma, rü nüma tá tüxna nanaxã ya yíxema tümacèx
íyiĩxẽ —ñanagürü.
24 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnüẽgu ga yema togü ga 10 ga Ngechuchuarü ngúexŭgü, rü
Chaŭtiágumaã rü Cuáŭmaã nanuẽ.
25 Natürü Ngechuchu naxcèx naca rü ñanagürü nüxŭ: —Pema nüxŭ pecuèx rü guxŭ i
nachiŭãnegüarü ãe̱xgacügü rü poraãcü nanamu i norü duŭxŭgü. Rü ngẽma ãe̱xgacügü i
taxŭgü rü norü duŭxŭgüarü yora nügü nixĩgüxẽẽ.
26 —Natürü tãũtáma ngẽmaãcü nixĩ i petanüwa. Rü ngẽxguma texé naxwèxegu na
ãe̱xgacü tiĩxŭ i petanüwa, rü name nixĩ i noxri rü guxããrü ngŭxẽẽruŭ tixĩ.
27 —Rü ngẽxguma chi texé i petanüwa naxwèxegu na tümamücügüeru na tiĩxŭ, rü name
nixĩ i noxri rü guxŭma i tümamücügüarü ngŭxẽẽruŭ tixĩ.

28 —Yerü chomatama i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ rü tama togü choxŭ rüngŭxẽẽxŭcèx nixĩ i núma chaxũxŭ. Natürü núma chaxũxŭ na duŭxŭgüxŭ charüngŭxẽẽxŭcèx rü naxcèx na chayuxŭcèx rü ngẽmaãcü chanaxütanüxŭcèx na muxŭma i nümagü rü nüxŭ nangẽxmaxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ —ñanagürü.

Ngechuchu nanameẽxẽẽ ga taxre ga ngexetügüxŭ
(Mr 10. 46-52; Lc 18.35-43)

29 Rü yexguma Ngechuchu norü ngúexŭgümaã Yericúarü ĩãnewa íchoŭxgu, rü muxŭma ga duŭxŭgü nawe narüxĩ.

30 Rü yéma namacüwawa narütogü ga taxre ga ingexetüxŭ. Rü yexguma nüxŭ naxĩnüẽgu na Ngechuchu yéma üpetüxŭ, rü tagaãcü Ngechuchuna nacagüe, rü ñanagürügü: —Pa Corix, Pa Dabítanüxŭx, ¡Cuxŭ tangechaŭtümüŭgü! —ñanagürügü.

31 Rü yema duŭxŭgü ga Ngechuchuwe rüxĩxŭ rü nayangagü na iyanangeèxgüxŭcèx. Natürü nümagü ga yema ingexetüxŭ rü yexeraãcü Ngechuchuna nacagüe, rü ñanagürügü: —Pa Corix, Pa Dabítanüxŭx, ¡cuxŭ tangechaŭtümüŭgü! —ñanagürügü.

32 Rü yexguma ga Ngechuchu rü yexma nayachiãchi rü naxcèx naca ga yema ingexetüxŭ. Rü nüxna naca rü ñanagürü: —¿T̲acü i penaxwèxexŭ na pexcèx chanaxüxŭ? —ñanagürü.

33 Rü nümagü nanangãxŭgü rü ñanagürügü: —Pa Corix, tanaxwèxe na toxŭ quidauchitanügüxẽẽxŭ —ñanagürügü.

34 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxŭ nangechaŭtümüŭgü, rü naxẽtügügu ningõgü. Rü yexgumatama nidauchigü, rü Ngechuchuwe narüxĩ.

21

Yerucharéŭgu naxücu ga Ngechuchu
(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Cu 12.12-19)

1 Rü yexguma marü yangaicagügu ga Yerucharéŭwa na nangugüxŭ, rü nawa nangugü ga guma ĩãne ga Bechagué ga Oríbunecüarü mèxpűneãrü ngaicamana yexmane. Rü Ngechuchu nanamu ga taxre ga norü ngúexŭgü.

2 Rü ñanagürü nüxŭ: —¡Gua tórü tọxmèxtawa ngẽxmane ya ĩãnexãcüwa pexĩ! Rü ngẽxma tá ngixŭ pengau i wüxi i buru i ngẽxma ngaxŭcü namaã i wüxi i ngixãcü i yatüxŭ i ngixŭtagu irüxãũxŭ. ¡Rü ngixŭ piwẽxŭ, rü nuã chauxŭtawa ngixŭ pega namaã i ngixãcü!

3 Rü ngẽxguma texé pexna caxgu na t̲acücèx ngixŭ piwẽxŭxŭ, ¡rü tümamaã nüxŭ pixu rü ñapegügü:

"Torü Cori nangixwèxe namaã i ngixãcü, natürü paxa tá ngixŭ nawoeguxẽẽ", ñapegügü tüxŭ! —ñanagürü.

4 Rü yema naxüpetü yerü yemaãcü Tupana nayanguxẽẽ ga norü ore ga nuxcümaŭxŭ ga norü orearü uruŭ ümatüxŭ ga ñaxŭ:

5 "¡Yerucharéŭcụ̃ã̲xgümaã nüxŭ pixu rü ñapegü: '¡Dücèx ya perü ãẽxgacü ya nuã pexŭtawa ũcü! Rü nüma rü tama nügü yacuèxüŭãcü ínangu, rü wüxi i buruxacüétügumare naxaunagü!' "

ñanagürü ga yema ore.

6 Rü yexguma ga yema taxre ga norü ngúexŭgü rü yéma naxĩ, rü nanaxügü ga yema Ngechuchu namaã nüxŭ ixuxŭ.

7 Rü Ngechuchuxŭtawa ngixŭ nagagü ga yema buru ngixacümaã. Rü yema norü ngúexŭgü rü naxchirumaã nanac̲h̲atagü ga yema ngixacü, rü ñụxũchi ga Ngechuchu rü natagu naxaunagü.

8 Rü yema muxŭma ga duŭxŭgü ga nawe rüxĩxŭ rü naxchirumaã nayac̲h̲amatanü ga nama. Rü togü rü naĩxãtü ta nadaŭgü rü yemamaã nayac̲h̲amatanü ga nama.

9 Rü yema duŭxŭgü ga napẽxegu ãgüxŭ, rü yema togü ga wixweama ãgüxŭ, rü tagaãcü ñanagürügü: —¡Nüxŭ ticuèxüxŭgü ya daa ãẽxgacü ya Dabítanüxŭ! ¡Rü namecümaxüchi

ya daa Tupanaegagu núma ũcü! ¡Rü pema rü ta, Pa Daxũcüãx, rü nüxũ picuèxüxũgü ya Tupana! —ñanagürügü.
10 Rü yexguma Ngechuchu Yerucharéũwa ixücuxgu, rü guxũma ga yema ĩãnecũãx rü nanaxixãchiãẽgü, rü ñanagürügü: —¿Texe nixĩ ya daa? —ñanagürügü.
11 Rü yema Ngechuchuwe rüxĩxũ ga duũxũgü rü nanangãxũgü rü ñanagürügü: —Daa nixĩ ya Tupanaãrü orearü uruũ ya Ngechuchu ya Gariréaanewa ngẽxmane ya ĩãne ya Nacharétucũãx ixĩcü —ñanagürügü.

Ngechuchu rü tupauca ga taxũnewa ínanawoxũ ga duũxũgü ga yéma taxegüxũ (Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Cu 2.13-22)

12 Rü tupauca ga taxũnegu naxücu ga Ngechuchu, rü ínanawoxũ ga yema yéma tacümaã taxegüxũ rü naxcèx taxegüxũ. Rü nanangüegutanü ga norü mechagü ga yema duũxũgü ga yéma Tupanaarü ãmarewa mexũ ga dĩẽrumaã taxegüxũ rü muxtucugümaã taxegüxũ.
13 Rü ñanagürü nüxũ ga yema duũxũgü: —Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü: “Chopata rü yumüxẽpataũ nixĩ”.
Natürü pema rü ngĩtèèxgüxũpataũ peyaxĩxẽẽ —ñanagürü.
14 Rü yéma tupauca ga taxũnewa rü Ngechuchucèx naxĩ ga ñuxre ga ingexetügüxũ rü ichixeparagüxũ. Rü Ngechuchu nanameẽxẽẽ.
15 Natürü ga paigüarü ãẽxgacügü rü ngúexẽẽruũgü ga ore ga mugüwa nguxẽẽtaegüxũ, rü nüxũ nadaugü ga yema mexũgü ga taxũgü ga Tupanaãrü poramaã naxüxũ ga Ngechuchu rü buxũgüxũ naxĩnüẽ ga na ñagüxũ: —¡Namexẽchi ya daa ãẽxgacü ya Ngechuchu ya Dabítanüxũ! —ñagüxũ. Rü yemacèx ga yema ãẽxgacügü rü nanuẽ.
16 Rü ñanagürügü Ngechuchuxũ: —¿Nüxũ cuxĩnüxũ i ngẽma buxũgü namaã idexagüxũ? —ñanagürügü. Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: —Ngũ, nüxũ chaxĩnü. ¿Natürü taguma ẽxna nawa pengúe i Tupanaãrü ore i ümatüxũ i ñaxũ:
“Rü ngẽma buxũgü i íraxüchixũ rü õxchanagü rü tá ta cuxũ nicuèxüũgü”,
ñaxũ? —ñanagürü.
17 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxna yéma nixũ, rü ñuxũchi ínaxũxũ ga guma ĩãnewa. Rü ĩãne ga Betániawa naxũ, rü yexma nayape.

Ngechuchu rü orix ga iguera ga ngearü oõxũmaã chixexũ naxuegu (Mr 11.12-14, 20-26)

18 Rü moxũãcü ga pèxmama rü yexguma wenaxãrü Yerucharéũcèx nataegugu ga Ngechuchu rü nataiya.
19 Rü namacüwawa nüxũ nadau ga wüxi ga orix ga iguera. Rü naxcèx nixũ, natürü taxuũma ga norü oxũ inayangau, rü naãtüxũxĩcatama inayangau. Rü yemacèx ñanagürü nüxũ ga yema orix: —Rü tagutáma wena cuxox, —ñanagürü. Rü yexgumatama narüñexẽ ga yema orix.
20 Rü yexguma yemaxũ nadaugügu ga norü ngúexũgü, rü nabèixãchiãẽgü. Rü Ngechuchuna nacagüe rü ñanagürügü: —¿Rü ñuxãcü i ñaã orix i paxama nañexẽxũ? —ñanagürügü.
21 Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —Aixcüma pemaã nüxũ chixu rü ngẽxguma chi meã peyaxõgügu rü tama ngẽma igueramaã chaxüxũxĩca chi pexü. Natürü yexeraxũ chi pexü. Rü ngẽxguma chi daa mèxpũnemaã nüxũ pixuxgu na yaxũgachixũcèx rü taxtü i taxũchiüwa naxũxũcèx, rü pega chi naxĩnü.
22 Rü guxũma i tacü i naxcèx ípeçaxũ i perü yumüxẽwa, rü tá penayauxgü ega aixcüma peyaxõgüãcüma naxcèx ípecaxgu.

Ngechuchuna nacagüe na texégagu tupauca ga taxũnewa nanguxẽẽtaexũ (Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)

23 Rü Ngechuchu rü tupauca ga taxũnegu naxücu. Rü yexguma yéma ínanguxẽẽtaeyane rü naxcèx naxĩ ga paigüarü ãẽxgacügü rü Yudíugüarü ãẽxgacügüerugü. Rü Ngechuchuna

nacagüe rü ñanagürügü: —¿Rü texégagu nixĩ i cunaxüxũ i ngẽma núma cuxüxũ? ¿Rü texé cuxũ tamu na cunaxüxũcèx i ngẽma? —ñanagürügü.

24-25 Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —Choma rü tá ta pexna chaca, rü ngẽxguma choxũ pengãxũgu i ngẽma pexna naxcèx chaa̱xũ, rü choma rü tá ta pemaã nüxũ chixu na ngẽxũrüüxũ i ãẽ̱xgacü na choxũ muxũ na nuã changu̱xẽẽtaexũ. ¿Rü texé tanamu ga Cuáũ na duũxũgüxũ ínabaiũxẽẽxũcèx? ¿Pexcèx rü Tupana yiĩxũ ga namucü rü ẽxna duũxũgümare? —ñanagürü. Rü yexguma ga yema ãẽ̱xgacügü rü inanaxügüe ga nügümaã na yaporagatanücüüxũ. Rü nügümaãtama ñanagürügü: —¿Ñuxũ ñagügüxũ tá? Erü ngẽxguma chi nüxũ ixuxgu na Tupana núma namuxũ rü nüma rü tá ñanagürü tüxũ:

“¿Rü tu̱xcüũ ga tama nüxũ peyaxõgüxũ?” ñanagürü tá.

26 —Rü ngẽxguma chi nüxũ ixuxgu na yatügümare núma namuxũ rü taxcèx rü tá naxãũcüma, erü duũxũgü tá tüxũ nadai. Erü nümagü i duũxũgü rü nagu narüxĩnüẽ na Tupana yiĩxũ ga Cuáũxũ núma mucü —ñanagürügü.

27 Rü yemacèx Ngechuchuxũ nangãxũgü rü ñanagürügü: —Tama nüxũ tacuèx ga texé núma na namuxũ ga Cuáũ ga baiũxẽẽruũ —ñanagürügü. Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Choma rü tá ta tãũtáma pemaã nüxũ chixu na texé choxũ muxũ na chanaxüxũ i ngẽma choxna naxcèx pe̱caxũ —ñanagürü.

Ore ga taxre ga nanegügu ixuxũ

28 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu —¿Ñuxũ ñapegüxũ naxcèx i ñaã ore i tá pemaã nüxũ chixuxũ? Rü wüxi ga yatü rü nüxũ nayexma ga taxre ga nane. Rü wüxi ga guma nanemaã nüxũ nixu rü ñanagürü nüxũ:

“Pa Chaunex, chanaxwèxe i yéa chorü ubaarü buxgüwa cuyapuracü”, ñanagürü.

29 —Rü guma nane nanangãxũ rü ñanagürü:

“Choxũ nawèxtümüũ na nge̱ma chaxũxũ”, ñanagürü. Natürü ga yixcamaxũra rü nagu narüxĩnü rü düxwa yéma nayapuracü.

30 —Rü yixcüra ga guma nanatü rü naĩ ga nanexũtawa naxũ, rü yexgumarüũ ta nüxũ yema ñanagürü. Rü guma nane nanangãxũ rü ñanagürü:

“Marü name, Pa Pa, rü nge̱ma tá chaxũ”, ñanagürü. Natürü tama aixcüma yéma naxũ.

31 —Rü ñu̱xma chanaxwèxe i chomaã nüxũ pixu rü ngexcürüücü ga guma taxre ga nane ga aixcüma naxücü ga yema nanatü naxwèxexũ —ñanagürü. Rü nümagü nanangãxũgü rü ñanagürügü: —Ga guma nüxĩra namuãcü nixĩ ga naga ĩnücü —ñanagürügü. Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Aixcüma pemaã nüxũ chixu rü ngẽma yatügü i Dumaãrü ãẽ̱xgacücèx dĩẽru ngĩxũ dexũ rü ngẽma ngexũgü i chixri maxẽxũ tá nixĩ i pexũpa nüxĩra ichocuxũ i ngextá Tupana ãẽ̱xgacü íixĩxũwa.

32 —Yerü Cuáũ ga baiũxẽẽruũ rü núma naxũ na pemaã nüxũ yaxuxũcèx na ñuxãcü tá na pemaxẽxũ, natürü ga pema rü tama nüxũ peyaxõgü. Natürü ga yema yatügü ga Dumaãrü ãẽ̱xgacücèx dĩẽru ngĩxũ dexũ rü yema ngexũgü ga chixri maxẽxũ rü Cuáũãxũ nayaxõgü. Natürü ga pema rü woo nüxũ na pedaugüxũ ga ñuxãcü na yaxõgüãxũ, rü tama nüxũ perüxoechaũ i pecüma i chixexũ na peyaxõgüxũcèx —ñanagürü.

Ore ga chixexũ ga puracütanüxũgu ixuxũ
(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

33 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Rü chanaxwèxe i iperüxĩnüẽ i ñaã to i ore i cuèxruũ i tá pemaã nüxũ chixuxũ. Rü nayexma ga wüxi ga yatü ga nüxũ nayexmacü ga wüxi ga norü naãne. Rü yexma nanato ga muxũma ga or̲ix ga uba. Rü ñu̱xũchi ínanapoxegu, rü nanaxü ga wüxi ga ubaarü yauxtüũxũchica rü wüxi ga dauxũtaechica. Rü ñu̱xũchi ñuxre ga puracütanüxũna nüxũ nadauxẽẽ. Rü namaã nanamexẽẽ na ngãxũgu namaã ngĩxũ yatoyexũcèx ga yema ubatanü. Rü ñu̱xũchi ga yema naãneãrü yora rü wüxi ga to ga nachiũãne ga yaxũguxũwa naxũ.

34 —Rü yexguma norü ubaarü buxgüwa nanguxgu, rü yema naãneãrü yora rü yéma
nanamugü ga ñuxre ga norü duŭxŭgü na yema puracütanüxŭna ngĩxcèx yaa̱xŭcèx ga
yema ubatanü ga nüxna ücü.
35 Natürü ga yema puracütanüxŭgü rü ínanayauxŭ ga yema coriarü duŭxŭgü. Rü
nanaa̱uaixgü ga wüxi, rü ga to rü nayamèxŭchigü, rü ga yema to rü nutamaã
ínanamuxũchigü.
36 —Rü yema naãneãrü yora rü wenaxãrü noxriarü yexera rümumaẽxŭ ga norü
duŭxŭgü yéma namugü. Natürü ga yema puracütanüxŭgü rü yema togürüŭtama chixri
namaã nachopetü.
37 —Rü düxwa ga yema naãneãrü yora rü yéma nanexŭchixŭ namu yerü nüma nagu
naxĩnügu rü chi nanega naxĩnüẽ ga yema puracütanüxŭgü.
38 —Natürü yexguma yema cori nanexŭ nadaugügu ga yema puracütanüxŭgü, rü
nügümaã ñanagürügü:
“Ngẽmaãrü tá nixĩ i ñaã naãne i yixcama. ¡Rü ngĩxã tayamèxgü na tóxrü yiĩxŭcèx!”
ñanagürügü.
39 —Rü nayayauxgü, rü toxnamana nanagagü, rü yexma nayamèxgü —ñanagürü.
40 Rü yexguma ga Ngechuchu rü yema paigüarü ãẽ̱xgacügüna naca rü ñanagürü: —¿Rü
ngẽxguma ínanguxgu i ngẽma naãneãrü yora, rü ta̱cü tá yema puracütanüxŭmaã naxü?
—ñanagürü.
41 Rü yema ãẽ̱xgacügü rü Ngechuchuxŭ nangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Ngẽma naãneãrü
yora rü tama nüxŭ nangechaŭtümüŭãcüma tá nanadai i ngẽma puracütanüxŭgü i chixri
maxẽxŭ. Rü ñu̱xũchi togü i puracütanüxŭgü i meã namaã ngĩxŭ itoyexŭ i dĩẽruna tá nüxŭ
nadauxẽẽ —ñanagürügü.
42 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¿Taguma ẽxna nawa pengúe i Tupanaãrü ore i
ümatüxŭ? Erü ngẽmawa rü ñanagürü:
“Rü yima nuta ya mecü ya ĩãrü üruŭgü nüxŭ oechirécü rü ñu̱xma rü yimatama nixĩ ya
Tupana nüxĩra yaxücuchicü na namaã inaxügüãxŭcèx ya ĩpata. Rü tórü Cori ya
Tupana nixĩ ga naxücü ga yema, rü ñu̱xma rü namexẽchi i taxcèx”,
ñanagürü i ngẽma ore.
43 —Rü ngẽmacèx pemaã nüxŭ chixu rü woo pexcèxchirẽx na yiĩxŭ i ngẽma naãne i
ngextá Tupana ãẽ̱xgacü íixĩxŭwa, natürü pexna tá nanapu. Rü togü i duŭxŭgü i aixcüma
Tupanaga ĩnüẽxŭna tá nanaxã.
44 —Rü yima nuta ega texé namaã yarüñaxgu rü tá itapoŭgü. Rü yíxema tümaẽ̱tügu
nanguxe ya yima nuta, rü tá tüxŭ niñaĩxmü —ñanagürü ga Ngechuchu.
45 Rü yexguma ga paigüarü ãẽ̱xgacügü rü Parichéugü nüxŭ ĩnüẽgu ga yema ore ga cuèxruŭ
ga Ngechuchu namaã nüxŭ ixuxŭ, rü nüxŭ nicuèxãchitanü ga nachiga na yiĩxŭ ga yema
ore.
46 Rü yexgumatama ga yema ãẽ̱xgacügü rü Ngechuchuxŭ niyauxgüéga. Natürü
taxucürüwama nayayauxgü yerü duŭxŭgüxŭ namuŭẽ, yerü nümagü ga duŭxŭgü rü
nayaxõgü ga aixcüma Tupanaãrü orearü uruŭ na yiĩxŭ ga Ngechuchu.

22

Ore ga ngĩgüarü petagu ixuxŭ
(Lc 14.15-24)

1 Rü Ngechuchu rü wenaxãrü nanangúexẽẽ. Rü ore ga cuèxruŭgu namaã nayaxu, rü
ñanagürü nüxŭ:
2 —Rü ngẽma Tupana na ãẽ̱xgacü ixĩxŭ rü ñoma wüxi ga nachiŭãneãrü ãẽ̱xgacü ga
naneãrü ngĩgü üchiücürüŭ nixĩ.

3 —Rü norü duŭxŭgüxŭ namu na naxcèx yaç̲axŭcèx ga yema duŭxŭgü ga marü ŭpaacü
nüxna naxuxŭ. Natürü yema duŭxŭgü ga marü nüxna naxuchiréxŭ rü tama yéma
naxĩxchaŭ.
4 —Rü wenaxãrü togü ga norü duŭxŭgüxŭ yéma namugü. Rü ñanagürü nüxŭ:

“¡Ngę̲ma pexĩ naxŭtawa i ngẽma duŭxŭgü i nüxna chaxuchiréxŭ, rü namaã nüxŭ
peyarüxu rü marü íname i chorü õna i taxŭ. Rü marü chanadai i chorü wocagü i ingüexŭ
rü guxŭma marü ínamemare. Rü chanaxwèxe i paxa nuã naxĩ naxcèx i ñaã chorü peta!”
ñanagürü.
5 —Natürü yema duŭxŭgü ga nüxna naxuchiréxŭ rü tama naga naxĩnüẽ. Rü wüxi rü
naãnewa naxũ, rü ga to rü norü taxepataŭwa naxũ.
6 —Rü ga togü rü yema ãę̲xgacüarü duŭxŭgüxŭ ínayauxŭ rü nayaç̲uaixgü ñų̲xmata
nayuexẽẽã.
7 —Rü yexguma ga guma ãę̲xgacü rü poraãcü nanu. Rü norü churaragüxŭ yéma
namugü na yadaiãxŭcèx ga yema duŭxŭgü ga máẽtagüxŭ, rü na yagugüãxŭcèx ga guma
norü ĩãne.
8 —Rü ñų̲xũchi ñanagürü nüxŭ ga norü duŭxŭgü:

“Guxŭma i chorü peta rü marü ínamemare. Natürü ga yema duŭxŭgü ga nüxna
chaxuchiréxŭ rü woetama nüxŭ chaxo na nuã naxĩxŭcèx.
9 —¡Rü yéa taxŭ i ítamŭwa pexĩ, rü nüxna peyaxu i guxŭ i duŭxŭgü i ngę̲ma nüxŭ
pedauxŭ, na núma chorü petawa naxĩxŭcèx!” ñanagürü.
10 —Rü yema ãę̲xgacüarü duŭxŭgü rü yéma ítamŭwa naxĩ. Rü nüxna nixuetanü ga
guxŭma ga duŭxŭgü ga mexŭgü rü chixexŭgü ga nüxŭ iyangaugüxŭ. Rü yemaãcü
duŭxŭgümaã nanapa ga guma ãę̲xgacüpata.
11 —Rü yexguma ga guma ãę̲xgacü rü nixücu nawa ga yema ucapu ga nawa peta
naxüxŭ, yerü ínayadau ga yema duŭxŭgü ga nüxna naxuxŭ. Natürü yéma nüxŭ nadau
ga wüxi ga yatü ga tama norü ngèxãẽchirugu icúxŭ.
12 —Rü ñanagürü nüxŭ:

“Pa Chomücüx ¿ñuxãcü i nuxã cuxücuxŭ na tama curü ngèxãẽchirugu quicúxŭ?”
ñanagürü. Natürü nüma ga yema yatü rü nangeèxmare.
13 —Rü yexguma ga guma ãę̲xgacü rü ñanagürü nüxŭ ga yema norü duŭxŭgü:

“¡Meã peyanèĩ̲xpara rü peyanèĩ̲xchacüügü i ñaã yatü, rü yéama düxétüwa i poraãcü
ínaxẽãnexŭwa peyatá! Rü ngę̲ma tá narüdoxü rü tá nixŭxchapüta erü poraãcü tá nüxŭ
nangų̲x”, ñanagürü.
14 —Rü Tupana rü muxũchíena naxu, natürü noxretama tixĩ ya yíxema aixcüma Tupana
tüxŭ ndexe —ñanagürü ga Ngechuchu.

Dĩẽru i ãę̲xgacüna ngixŭ ixãcüchiga
(Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)

15 Rü yexguma ga Parichéugü rü nixĩgachi. Rü noxrüwama nügümaã nayamexẽẽgü
na t̲acü rü oremaã tá Ngechuchuna nacagüexŭcèx na chixexŭgu nanguxẽẽgüãxŭcèx rü
ñų̲xũchi ãę̲xgacüxŭtawa na ínaxuaxŭgüãxŭcèx.
16 Rü yemacèx Ngechuchuxŭtawa nanamugü ga ñuxre ga norü duŭxŭgü namaã ga
ñuxre ga Erodearü duŭxŭgü na yema oremaã Ngechuchuna na yacagüexŭcèx. Rü
yexguma Ngechuchuxŭtawa nangugügu rü ñanagürügü: —Pa Ngúexẽẽruŭx, nüxŭ tacuèx
rü aixcüma nixĩ i ngẽma nüxŭ quixuxŭ i curü ore. Rü aixcüma cunangúexẽẽ i duŭxŭgü
na Tupana naxwèxexŭãcüma namaxẽxŭcèx. Rü tama duŭxŭgügamare cuxĩnü, erü tama
norü düxétüxŭnegu cudawenü, natürü nacüma nixĩ i cungugüxŭ.
17 —¡Rü tomaã nüxŭ ixu! rü ngẽma dĩẽru ya ãę̲xgacü ya tacü ya Dumacŭ̲ã̲x totanüwa
yayauxchaŭxŭ, ¿rü namexŭ yiĩxŭ na nüxna ngĩxŭ taxãxŭ rü ẽxna tama? —ñanagürügü.

18 Natürü Ngechuchu nüxũ nacuèxama na chixexũgu naxĩnüẽxũ ga yema duũxũgü, rü
yemacèx ñanagürü nüxũ: —Pema nixĩ i togüpẽxewa meã pemaxẽnetaxũ, natürü peãẽwa
rü chixexũgu perüxĩnüẽ. ¿Rü tu̱xcüũ i chixexũgu choxũ penguxẽẽchaũxũ?
19 —¡Choxũ ngĩxũ pewé i wüxi i dĩẽru i ngĩmaã ãẽ̱xgacüaxũ penaxütanücü! —ñanagürü.
Rü yéma naxũtawa ngĩxũ nangegü ga wüxitachinü ga yema dĩẽru.
20 Rü yexguma Ngechuchu ngĩxũ dèu̱xgu, rü nüxna naca, rü ñanagürü —¿Rü
texéchicünèxã rü texéégа nixĩ i ngĩgu üxũ? —ñanagürü.
21 Rü nümagü nanangãxũgü, rü ñanagürügü: —Dumacu̱ã̱x ya ãẽ̱xgacü ya tacüchicünèxã
nixĩ —ñanagürügü. Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¡Ãẽ̱xgacüna ngĩxũ
pexã i ngẽma ãẽ̱xgacüarü ixĩcü, rü Tupanana ngĩxũ pexã i ngẽma Tupanaãrü ixĩcü! —
ñanagürü.
22 Rü yexguma yema orexũ naxĩnüẽgu, rü nabèi̱xãchiãẽgü. Rü Ngechuchuna ínixĩ.

Ngechuchuna nacagüe rü ngoxi yuwa ínadagü i duũxũgü (Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)

23 Rü yematama ngunexũgu rü ñuxre ga Chaduchéugü rü Ngechuchuxũtawa naxĩ. Rü
nümagü nixĩ ga nagu naxĩnüẽxũ na yuexũ rü tagutáma wena namaxẽxũ. Rü yemacèx
Ngechuchuna nacagüe, rü ñanagürügü:
24 —Pa Ngúexẽẽruũx, Moĩché nüxũ ixuxgu rü ngẽxguma wüxi ya yatü naxãmèx rü
nangexacüyane nayu̱xgu, rü name nixĩ i naẽneẽtama ngĩmaã naxãmèx i ngẽma yutecü i
naxũmèx, na ngẽmaãcü naxãxãcüxũcèx nüxũ ya yima naẽneẽ ya marü yucü —ñanagürü
ga yema ore.
25 Rü ñanagürügü ta ga Chaduchéugü: —Nayexma ga totanüwa ga 7 ga nügüeneẽ. Rü
naxãmèx ga guma yacü, natürü tauta naxãxãcüyane nayu. Rü yexguma ga naĩ ga naẽneẽ
nüxĩ ngĩmaã naxãmèx ga yema ngecü.
26 —Rü guma rü ta nayu, rü nangexacü. Rü yexguma rü naĩ ga naẽneẽ nüxĩ ngĩmaã
naxãmèx. Rü yemaãcü gucüma ga guma 7 ga nügüeneẽ rü ngĩmaã naxãmèx ga yema nge.
Rü gucüma nayue tauta naxãxãcüyane.
27 —Rü yemawena rü ngĩma rü ta iyu ga yema nge.
28 —Rü ngẽxguma yuexũ wena maxẽgu, ¿rü ngexcürüücü ga guma 7 ga nügüeneẽ
naxmèx tá iyixĩ i ngẽma nge? Yerü gucüma ga guma 7 ga nügüeneẽ ngĩmaã naxãmèx —
ñanagürügü.
29 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxũ, rü ñanagürü: —Pema rü ípetüe erü tama
nüxũ pecuèx i Tupanaãrü ore i ümatüxũ, rü tama nüxũ pecuèx i ñuxãcü na yiĩxũ i
Tupanaarü pora.
30 —Rü ngẽxguma yuexũ wena maxẽgu rü taxúetáma tixãmèxgü rü ẽxna tixãtegü. Erü
daxücu̱ã̱x i Tupanaãrü orearü ngeruũgürüũ tá tixĩgü i ngẽxguma.
31 —Pema choxna peca i yuexũãrü dagüchiga. ¿Natürü tama ẽxna nawa pengúe i
Tupanaãrü ore i ümatüxũ i ngextá Tupanatama ngẽmachigaxũ pemaã íyaxuxũwa? Erü
nge̱ma rü ñanagürü ya Tupana:
32 “Choma nixĩ i Abráũãrü Tupana, rü Ichaáarü Tupana, rü Acobuarü Tupana”,
ñanagürü. Rü ngẽma orewa nüxũ tacuèx rü woo ñoma i naãnewa nayuegu i duũxũgü,
natürü Tupanaarü ĩnüwa rü guxũguma namaxẽ —ñanagürü ga Ngechuchu.
33 Rü yexguma yemaxũ naxĩnüẽgu ga duũxũgü, rü guxũma nabèi̱xãchiãẽgü namaã ga
norü ngu̱xẽẽtae ga Ngechuchu.

Ngẽma Tupanaãrü mu i guxũ i norü mugüarü yexera ixĩxũ (Mr 12.28-34)

34 Rü nangutaguẽxegü ga Parichéugü ga yexguma nüxũ naxĩnüẽgu ga ñuxãcü
Ngechuchu rü yema Chaduchéugüxũ na iyanangeèxgüxẽẽxũ.

35 Rü wüxi ga yema Parichéugü ga ore ga mugüwa nguxẽẽtaexũ rü Ngechuchuxũ
chixexũgu nanguxẽẽchaũ. Rü yemacèx Ngechuchuna naca rü ñanagürü:
36 —Pa Ngúexẽẽruũx, ¿ngẽxũrüüxũ i Tupanaãrü mu nixĩ i guxũ i norü mugüarü yexera
ixĩxũ? —ñanagürü.
37 Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —Ngẽma Tupanaãrü mu i guxũ i norü
mugüarü yexera ixĩxũ, rü ñanagürü:
“¡Rü nüxũ nangechaũ ya Cori ya curü Tupana i guxũne ya curü maxũnemaã, rü guxũ i
cuãẽmaã, rü guxũ i nagu curüxĩnüxũmaã!”
ñanagürü.
38 —Rü ngẽma nixĩ i Tupanaãrü mu i guxũ i norü mugüarü yexera ixĩxũ. Rü ngẽma nixĩ i
nüxĩraũxũ i norü mu ga duũxũgüna naxãxũ ga Tupana.
39 —Rü ngẽma norü taxre i Tupanaãrü mu, rü ngẽma nüxĩraũxũ i norü murüũtama nixĩ,
rü ñanagürü:
“¡Nüxũ nangechaũ i cumücü ngẽma na cugü cungechaũxũrüũ!” ñanagürü.
40 —Rü ngẽma taxre i Tupanaãrü mugüwa nixĩ inaxügüxũ i guxũma i Tupanaãrü
mugü ga Moĩché ümatüxũ rü nuxcümaũgüxũ ga Tupanaãrü orearü uruũgü namaã
nguxẽẽtaegüxũ —ñanagürü.

¿Texétaa yiĩxũ ya Cristu?
(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

41-42 Rü yoxni ga Parichéugü rü yéma nangutaquẽxegü, rü Ngechuchu nüxna naca, rü
ñanagürü: —¿Rü ñuxũ ñapegüxũ i pema nüxũ ya Cristu? ¿Rü texétaa yiĩxũ? —ñanagürü.
Rü nümagü ga Parichéugü rü nanangãxũgü rü ñanagürügü: —Cristu rü nuxcümaũcü ga
ãẽxgacü ga Dabítaa nixĩ —ñanagürügü.
43 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —¿Tüxcüũ ga Dabí ga norü Corimaã
naxuaxũ ga Cristu ga yexguma Tupanaãẽ ga Üünexũ Dabíxũ idexaxẽẽgu? Yerü ga Dabí
rü ñanagürü:
44 “Tupana rü chorü Cori ya Cristuxũ ñanagürü: ‘¡Nuã chorü tügünecüwawa rüto
ñuxmatáta nüxũ charüporamaẽ i curü uwanügü na cuga naxĩnüẽxũcèx!’ ”
45 —Natürü ¿ñuxũcürüwa i Dabítaa yiĩxũ ya Cristu ega nümatama ga Dabí rü norü Corimaã
naxuãgu? —ñanagürü ga Ngechuchu.
46 Rü taxumaãma nanangãxũgüéga ga yema Parichéugü, rü bai ga wüxi ga oremaã. Rü
yemawena rü guxũma namuũẽ na tacücèx Ngechuchuna nacagüexũ.

23

Ngechuchu rü duũxũgütanüwa ínanaxuaxũ ga Parichéugü rü ngúexẽẽruũgü ga Moĩchéarü mugüwa nguxẽẽtaegüxũ
(Mr 12.38-40; Lc 11.37-54, 20.45-47)

1 Rü yemawena ga Ngechuchu rü duũxũgüxũ rü norü ngúexũgüxũ ñanagürü:
2 —Ngẽma ngúexẽẽruũgü i ore i mugüwa nguxẽẽtaegüxũ rü Parichéugü, rü meãma nüxũ
nacuèxgü ga Tupanaãrü ore ga Moĩché ümatüxũ.
3 —Rü ngẽmacèx name i naga pexĩnüẽ i guxũma i ngẽma pemaã nüxũ yaxugüxũ. Natürü
tama name i nüma namaxẽxũãcüma pemaxẽ, erü nüma nüxũ nixugü i mexũ i ore natürü
chixri namaxẽ.
4 —Erü nüma rü poraãcü pexũ namu na naga pexĩnüẽxũcèx i norü mugü i guxchaxũ
i taxucürüwama texé aurexũ. Natürü nümagütama rü bai i írarüwa naga na naxĩnüẽxũ i
ngẽma nawa pexũ namuxũ.
5 —Rü guxũma i ngẽma naxügüxũ, rü nanaxügü na duũxũgü nüxũ daugüxũcèx. Rü ina-
yangegü i Tupanaãrü ore na ngẽmaãcü duũxũgü nagu rüxĩnüẽgu rü aixcüma Tupanaãrü
duũxũgü na yiĩgüxũ. Rü nügü nangèxãẽgü na duũxũgü nüxũ rüdaunüxũcèx.

6 —Rü petagüarü õnawa rü nümagü i Parichéugü rü nanaxwèxegü i õnaãrü yoraxũtawaxüchi na natogüxũ na duũxũgü ngẽma nüxũ rüdaunüxũcèx. Rü ngutaquẽxepataũgüwa rü nanaxwèxegü na napẽxewaxüchi ügüxũ i naxmèxwẽxegüwa natogüxũ.

7 —Rü ĩãneãrü ítamũgüwa rü nanaxwèxegü na duũxũgü meã nüxũ rümoxẽgüxũ ñoma ãẽxgacüxũ meã rümoxẽxũrüũ. Rü nanaxwèxegü na duũxũgü rü: “Pa Ngúexẽẽruũx” ñagüxũ nüxũ.

8 —¡Natürü pema rü tãũtáma ngẽmagu perüxĩnüẽ! Erü guxãma i pema rü pegüeneẽgü pixĩgü, rü wüxixicatama nixĩ ya perü ngúexẽẽruũ ixĩcü.

9 —Rü tama name i ñoma i naãnecu̱ã̱xmaã pexãnatü, erü wüxixicatama nixĩ ya Penatü, rü nüma rü daxũwa nangẽxma.

10 —Rü tama name i texé: “Pa Ãẽxgacüx” ñatarügü pexũ. Erü chaxicatama nixĩ i perü ãẽxgacü chiĩxũ.

11 —Rü yíxema petanüwa guxããrü yexera ixĩxẽ rü tanaxwèxe na guxũma i tümamücüarü ngũxẽẽruũ tiĩxũ.

12 —Erü yíxema tügü írütaxe rü Tupana tá tüxũ naxãnexẽẽ. Natürü yíxema tügü írüxíraxe, rü Tupana tá tüxũ nicuèxüũ.

13 —Pa Ngúexẽẽruũgü i Ore i Mugüwa Ngu̱xẽẽtaegüxũ rü Pa Parichéugüx, pema nixĩ i togü i duũxũgüpẽxewa meã pemaxẽnetaxũ natürü peãẽwa rü chixexũgu perüxĩnüẽxũ. Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx erü pegagu nixĩ na tama Tupanaxũtawa nangugüxũ i togü i duũxũgü. Rü pema rü ta rü tãũtáma ngẽxma pechocu, Rü ngẽxgumarüũ ta rü nüxũ penaguxchaxẽẽ na tama ngẽxma nachocuxũcèx i togü i ngẽxma chocuchaũxũ.

14 —Pa Ngúexẽẽruũgü i Ore i Mugüwa Ngu̱xẽẽtaegüxũ rü Pa Parichéugüx, pema nixĩ i togü i duũxũgüpẽxewa meã pemaxẽnetaxũ natürü peãẽwa rü chixexũgu perüxĩnüẽxũ. Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx erü tüxna penapuxũ ya tümapata ya yíxema yutegüxe. Rü ñu̱xũchi penamèxẽẽ i perü yumüxẽgü na duũxũgü nagu rüxĩnüẽgu rü aixcüma mexũ i Tupanaãrü duũxũgü na pixĩgüxũ. Rü ngẽmacèx pema tá nixĩ i togü i duũxũgüarü yexera pepoxcuexũ.

15 —Pa Ngúexẽẽruũgü i Ore i Mugüwa Ngu̱xẽẽtaegüxũ rü Pa Parichéugüx, pema nixĩ i togü i duũxũgüpẽxewa meã pemaxẽnetaxũ natürü peãẽwa rü chixexũgu perüxĩnüẽxũ. Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx erü guxũwama pexĩ na togü i duũxũgümaã nüxũ peyarüxuxũcèx i ore na wüxitama ya duũxẽ pexrüũ na yaxõxũcèx. Rü ngẽxguma marü pexũ tanguũxgu, rü tüxũ pechixexẽẽ na düxwa taxreẽxpu̱xcüna perü yexera chixexũwa tangẽxmaxũcèx.

16 —Pa Ngúexẽẽruũgü i Ore i Mugüwa Ngu̱xẽẽtaegüxũ rü Pa Parichéugüx, pema rü ñoma cuèxruũgü i ngexetüxũrüũ pixĩgü. Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx, erü nüxũ pixuxgu rü:

“Ngẽxguma texé ya tupauca ya taxũneẽgagu u̱acücèx ixunetagu, rü marü name ega tama tayanguxẽẽgu i ngẽma tümaãrü uneta”, ñaperügügü. Natürü ngẽxguma texé tupauca ya taxũneãrü dĩẽruégagu u̱acücèx ixunetagu, rü:

“Tanaxwèxe i aixcüma tayanguxẽẽ i ngẽma tümaãrü uneta”, ñaperügügü.

17 —Pema rü pengẽãẽgü rü ñoma pengexetügüxũrüũ pixĩgü. ¿Pexcèx rü u̱acü nixĩ i yexera rümemaẽxũ, tupauca ya taxũneãrü dĩẽru rü ẽxna nümatama ya tupauca ya nagagu naxüünene i ngẽma dĩẽru?

18 —Rü tupauca ya taxũnewa nangẽxma i ngẽma ãmarechica i ngexta Tupanacèx ínadaiaxũwa i naxũnagü na Tupanana naxãmarexũcèx. Rü pema rü ñaperügügü:

“Rü ngẽxguma texé ya tupauca ya taxũneãrü ãmarechicaégagu u̱acücèx ixunetagu, rü marü name ega tama tayanguxẽẽgu i ngẽma tümaãrü uneta. Natürü ngẽxguma texé tupauca ya taxũneãrü ãmarechicawa ngẽxmaxũ i ãmareégagu u̱acücèx ixunetagu, rü tanaxwèxe i aixcüma tayanguxẽẽ i ngẽma tümaãrü uneta”, ñaperügügü.

19 —Pema rü pengẽãẽgü rü ñoma pengexetügüxũrüũ pixĩgü. ¿Pexcèx rü ṯacü nixĩ i yexera rümemaẽxũ, rü yima tupauca ya taxũneãrü ãmarechicawa ngẽxmaxũ i ãmare rü ẽxna nümatama ya tupauca ya taxũneãrü ãmarechica i nagagu naxüünexũ i ngẽma ãmare?

20 —Erü yíxema tupauca ya taxũneãrü ãmarechicaégagu ṯacücèx ixunetaxe, rü tama ngẽma nachicaégaguxicatama itaxuneta, natürü ngẽma ãmare i ngẽma nachicawa ngẽxmaxũe̱gagu rü ta itaxuneta.

21 —Rü yíxema tupauca ya taxũneẽgagu ṯacücèx ixunetaxe, rü tama ngẽma tupaucaégaguxicatama itaxuneta, natürü Tupana ya ngéma maxũcüégagu rü ta itaxuneta.

22 Rü yíxema daxũguxũ i naãneẽgagu ṯacücèx ixunetaxe, rü Tupanaãrü toruũe̱gagu rü ta itaxuneta, rü ngẽxgumarüũ ta Tupana ya ngẽma rütocüégagu rü ta itaxuneta.

23 —Pa Ngúexẽẽruũgü i Ore i Mugüwa Ngu̱xẽẽtaegüxũ rü Pa Parichéugüx, pema nixĩ i togü i duũxũgüpẽxewa meã pemaxẽnetaxũ, natürü peãẽwa rü chixexũgu perüxĩnüẽxũ. Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx, erü woo ṯacü i íraxũ i pexũ ngẽxmaxũ rü Tupanana penaxã i ngẽma nüxna üxũ. Natürü tama naga pexĩnüẽ i Tupanaãrü mugü i guxũ i mugüarü yexera ixĩxũ. Erü pexũ nataxu na ãẽ̱xgacügü i aixcüma meãma duũxũgümaã icuèxgüxũ na pixĩgüxũ, rü pexũ nataxu na duũxũgü pexũ nangechaũtümüũgüxũ, rü aixcüma meã Tupanamaã pixaixcümagüxũ. Rü guxũma i ngẽma nixĩ i Tupana naxwèxexũ na penaxüxũ, tama nüxũ ipeyarüngümaẽãcüma i ngẽma mexũ i marü pexüxũ.

24 —Pa Cuèxruũgü i Ngexetügüxũx, pema rü guxũma i mugü i woo íraxüchixũ rü meãma penaxaure, natürü tama Tupana naxwèxexũãcüma pemaxẽ. Pema rü ñoma wüxi i duũxũ i tunücèx norü axexũ bapetüxũ rü ñu̱xũchi arü wüxi i cameyu ixaxwetaũxũrüũ pixĩgü.

25 —Pa Ngúexẽẽruũgü i Ore i Mugüwa Ngu̱xẽẽtaegüxũ rü Pa Parichéugüx, pema nixĩ i togü i duũxũgüpẽxewa meã pemaxẽnetaxũ natürü peãẽwa rü chixexũgu perüxĩnüẽxũ. Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx, erü perü düxétüxũnewaxicatama pegü pemexẽẽchaũ, natürü perü maxũwa rü poraãcü pichixe. Erü penawomüxẽẽãcüma poraãcü naxcèx pengĩx i duũxũgüarü ngẽmaxũgü, rü pegüguxicatama perüxĩnüẽ.

26 —Pa Parichéugü i Ñoma Ngexetüxũrüũ Ixĩgüxũx, name nixĩ i pegü pimexẽẽ i perü aixepewa i perü maxũwa. Rü ngẽxguma tá nixĩ i perü düxétüwa rü tá ta pimexũ.

27-28 —Pa Ngúexẽẽruũgü i Ore i Mugüwa Ngu̱xẽẽtaegüxũ rü Pa Parichéugüx, pema nixĩ i togü i duũxũgüpẽxewa meã pemaxẽnetaxũ natürü peãẽwa rü chixexũgu perüxĩnüẽxũ. Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx, erü ñoma yuetachiquẽxegü i düxétüwa cómüxũmaã chauxetügüxũ natürü aixepewa rü yuetachinaxãmaã rü nagúxũraũxũ i ãũãchixũmaã napagüxũrüũ pixĩgü. Erü perü düxétüwa i duũxũgü nüxũ ídaugüxũwaxicatama pime, natürü aixepewa i peãẽwa rü poraãcü pichixe.

29 —Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx, Pa Ngúexẽẽruũgü i Ore i Mugüwa Ngu̱xẽẽtaegüxũ rü Pa Parichéugüx. Pema rü peyamecagü ga naxchiquẽxegü ga nuxcümaũgüxũ ga Tupanaãrü orearü uruũgü rü yema duũxũgü ga imexũ ga yuexũ.

30 —Rü ñu̱xũchi ñaperügügü:

“Rü yexguma chi nuxcümaũgüxũ ga tórü o̱xigü maxẽyane imaxẽgu, rü tãũ chima nüxũ tarüngũxẽẽ ga na nadaiãxũ ga yema nuxcümaũgüxũ ga Tupanaãrü orearü uruũgü”, ñaperügügü.

31 —Rü ngẽma oremaã rü pegü pengo̱xẽẽ na nataagü pixĩgüxũ ga yema duũxũgü ga nuxcümaũgüxũ ga Tupanaãrü orearü uruũgüxũ dèi̱xũ.

32 —¡Ẽcü, noxtacüma chomaã rü ta peyanguxẽe̱x ga yema chixexũ ga nuxcümaũgüxũ ga perü o̱xigü ügüexũ!

33 —Pa Ãxtapearü Duũxũgüx, pema rü poraãcü pichixe. ¿Ñuxãcü tá naxchaxwa pibuxmü ya yima üxü ya Tupana tá namaã pexũ poxcuene?

34 —Rü ngẽmacèx i choma rü tá pexcèx núma chanamugü i Tupanaãrü orearü uruũgü, rü yatügü i mexũgü i nüxũ cuèxüchigüxũ, rü ngúexẽẽruũgü i mexũgü. Natürü pema rü tá curuchawa peyapotagüãcüma penadai i ñuxre. Rü togü rü ngutaquẽxepataũgüwa

rü tá peyaq̱uaixgü, rü togü rü ĩãnechigüwa rü tá nawe pingẽxũtanü na chixexũ namaã pexügüxũcèx.
35 —Natürü Tupana tá pexũ napoxcue naxcèx i guxũma ga norü duũxũgü ga imexũgü ga perü o̱xigü dèi̱xũ. Rü Abéwa nixĩ ga inaxügüãxũ ga na nadaiãxũ rü Chacaría ga tupauca ga taxũnegu peyamèxgücügu nixĩ ga yacuáxũ ga yema.
36 —Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü guxũma ga yema chixexũcèx rü Tupana tá nanapoxcue i duũxũgü i ñomaũcüü maxẽxũ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchu rü Yerucharéũcu̱q̱̃x ga duũxũgücèx naxaxu (Lc 13.34-35)

37 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Pa Yerucharéũcu̱q̱̃x, pema penadai i Tupanaãrü orearü uruũgü, rü nutamaã ípenamuxũchigü i Tupanaãrü orearü ngeruũgü i pexcèx núma namugüxũ. Rü ñuxreẽxpu̱xcüna wüxigu chaugüxũtagu pexũ chanutaquẽxexẽẽchaũ ñoma wüxi i ota i naxãcüxã nügütüũgu tüxũ nutaquẽxexũrüũ. Natürü pema rü tama penaxwèxe.
38 —Dücèx i ñu̱xma ya perü ĩãne, rü Tupana tá ínanatèx.
39 —Rü pemaã nüxũ chixu rü tãũtáma wena choxũ pedau ñu̱xmatáta daxũguxũ i naãnewa ne chaxũ. Rü ngẽxguma rü tá choxũ pedaugü rü tá ñaperügügü:
“Namexẽchi nixĩ ya yima Cori ya Tupana núma namucü”, ñaperügügü tá —ñanagürü ga Ngechuchu.

24

Ngechuchu nanaxunagü na tupauca ga taxũne rü tá nagu na napogüexũ (Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)

1 Rü yexguma tupauca ga taxũnewa ínaxũũxgu ga Ngechuchu, rü norü ngúexũgü naxcèx naxĩ. Rü ñanagürügü nüxũ: —Dücèx, Pa Corix, ñuxãcü nimexẽchi ya daa tupauca ya taxũneãrü ĩpatagü —ñanagürügü.
2 Natürü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —Pema nüxũ pedaugü ya guxũnema ya yima tupauca ya taxũneãrü ĩpatagü. Natürü pemaã nüxũ chixu rü aixcüma guxũnema ya daa ĩpatagü rü tá nagu napogüe. Rü naxtapu̱xarü nutagü rü taxucütáma nügüétü naxüxüra, rü bai ya wüxi —ñanagürü.

Cuèxruũgü i tá nüxũ idauxũ naxũpa na nagúxũ i naãne (Mr 13.3-23; Lc 17.22-24, 21.7-24)

3 Rü ñu̱xũchi guma Mèxpűne ga Oríbunecügu ãe̱ganewa naxĩ. Rü yexguma guma mèxpűnewa nato̱xgu ga Ngechuchu rü norü ngúexũgüxicatama naxũtawa naxĩ na noxrüwama nüxna nacagüexũcèx. Rü ñanagürügü: —Tanaxwèxe i tomaã nüxũ quixu na ñuxgu tá nangupetüxũ i ngẽma nüxũ quixuxũ. ¿Rü i̱acü tá nixĩ i norü cuèxruũ i nawa nüxũ tacuáxũ i ñuxgu tá wena núma na cuxũxũ rü tá na nagúxũ i naãne? —ñanagürügü.
4 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¡Pexuãẽgü na taxúema pexũ womüxẽẽxũcèx!
5 —Erü muxũchixũ i duũxũgü tá ínangugü, rü chaugu tá nügü nicu̱xgü rü tá ñanagürügü: “Choma nixĩ i Cristu”, ñanagürügü tá. Rü muxũchixũ i duũxũgüxũ tá nawomüxẽẽ.
6 —Rü tá nüxũ pexĩnüẽchiga na nügü nadèi̱xũ i ñuxre i nachiũãnegü rü nügü na nadaixchaũxũ i togü i nachiũãnegü. ¡Natürü tãũtáma ngẽmacèx pebèi̱xãchiãẽgü! Erü woetama ngẽmaãcü tátama nangupetü i noxrix. Natürü tãũtáma naãneãrü gu̱x nixĩ i ngẽma.
7 —Erü wüxi i nachiũãne rü to i nachiũãnemaã tá nügü nadai. Rü wüxi i ãe̱xgacü rü to i ãe̱xgacümaã tá nanu, rü norü churaragü rü ngẽma to i ãe̱xgacüarü churaragümaã tá nügü nadai. Rü tá taiya nangu̱x, rü tá nataxüchi i d̠aaweanegü, rü muxũma i nachicawa rü tá naxĩã̱xãchiane.

8 —Rü guxŭma i ngẽma pemaã nüxŭ chixuxŭ, rü ngẽma nixĩ i norü ügümare i ngẽma
ngúxŭ i tá ngupetüxŭ.
9 —Rü ngẽxguma i togü i duŭxŭgü rü tá pexŭ ínayauxŭ na chixexŭ pemaã naxügüxŭcèx.
Rü tá pexŭ nadai. Rü guxŭ i naãnewa i duŭxŭgü rü tá pexchi naxaie, erü chorü duŭxŭgü
pixĩgü.
10 —Rü ngẽxguma rü tá muxũchixŭ i chorü duŭxŭgü ínanatèxgü i chorü ore, rü
nügütanüwa rü tá nügüchi naxaie. Rü nügüechita tá ãẽxgacüxŭtawa nügü ínayaxuaxŭgü.
11 —Rü muxũchixŭ i orearü uruŭgüneta tá ínangugü. Rü tá nüxŭ nixugügü na Tupana
yiĩxŭ ya núma namugücü na nüxŭ yaxugüxŭcèx i ore. Rü ngẽmaãcü tá muxũchixŭ i
duŭxŭgüxŭ nawomüxẽẽgü.
12 —Rü poraãcü tá nangẽxma i chixexŭ, rü ngẽmagagu rü muxũchixŭtáma i duŭxŭgü rü
tãũtáma nügü nangechaŭgü.
13 —Natürü yíxema naẹtüwa meã Tupanaãxŭ yaxõõmáxẽ rü yíxema tá tixĩ ya aixcüma
nayaxúxe i maxŭ i taguma gúxŭ.
14 —Rü ngẽma Tupanaãrü ore i mexŭ rü guxŭ i naãnewa tá nüxŭ nixugügü na guxŭ i
duŭxŭgü nüxŭ na cuèxgüxŭcèx. Rü ngẽmawena tá nixĩ i nagúxŭ i naãne.
15 —Rü nuxcümaŭcü ga Tupanaãrü orearü uruŭ ga Danié nachiga nanaxümatü i ngẽma
chixexŭ i Tupanapẽxewa ãũãchixŭ i ínguxchaŭxŭ. Rü ngẽxguma nüxŭ pedèụxgu na
tupauca ya taxŭnewa nangóxŭ i ngẽma chixexŭ i Tupanapẽxewa chixexüchixŭ, rü name
nixĩ i pexuãẽgü.
16 —Rü ngẽxguma ngẽma üpetügu, rü ngẽma Yudéaanewa ngẽxmagüxŭ i duŭxŭgü rü
nanaxwèxe na mèxpűneãnewa nabuxmüxŭ.
17 —Rü ngẽma ngunexŭgu ega texé tümapataèxtüwa ngẽxmagu, rü tama name i
tümapatagu tayangaxi na tümaãrü ngẽmaxŭ tayayaxuxŭcèx.
18 —Rü texé ya tümaãnewa ngẽxmaxẽ rü tama name i tümapatacèx tataegu na
tümachirugü tayayaxuxŭcèx.
19 —Rü ngẽma ngunexŭgügu rü wüxi i ngechaŭ tá nixĩ i tümacèx ya yíxema ngeã̱xtagü
ya tacharaŭgüxe rü yíxema imaĩxãcügüxe.
20 —¡Rü Tupanana naxcèx peça i perü yumüxẽwa na tama gáuane ixüyane rü ẽxna
ngŭxchigaarü ngunexŭguyane pexŭ na nangupetüxŭcèx i ngẽma chixexŭ!
21 —Erü ngẽma ngunexŭgügu rü poraãcü tá nangẽxma i ngúxŭ ga noxri naãne
ixügügumama taguma yexmaxŭ, rü ngẽmawena rü tagutáma wena nangẽxma.
22 —Rü ngẽxguma Tupana tama nanoxrexẽẽgu i ngẽma ngunexŭgü, rü taxúetáma
tamaxŭ. Natürü Tupana tá nananoxrexẽẽ i ngẽma ngunexŭgü tümacèx ya yíxema nüma
tüxŭ nadexe.
23 —Rü ngẽxguma texé pexŭ ñagügu:

“Dücèx, daa nixĩ ya Cristu” ñagügu, rü ẽxna:

“Gua nixĩ ya Cristu” ñagügu, ¡rü tama name i nüxŭ peyaxõgü!
24 —Erü Cristugüneta rü Tupanaãrü orearü uruŭgüneta tá ínangugü. Rü tá nanaxügü
i muxŭma i cuèxruŭgü i taxŭgü na ngẽmaãcü, ega nüxŭ natauxchagu, na tüxŭ na-
womüxẽẽgüxŭcèx èi̱xrüxe ya yíxema duŭxẽgü ya Tupanatama tüxŭ dexe.
25 —Dücèx, naxŭpa na nangupetüxŭ i guxŭma i ngẽma ngúxŭ, rü marü pemaã nüxŭ
chixu i nachiga.
26 —Rü ngẽmacèx i ngẽxguma duŭxŭgü ñagügu pexŭ:

“Dücèx, yéa taxúema íxãpataxŭwa nangẽxma ya Cristu”, ñagügu, rü tama name i ngẹma
pexĩ. Rü ngẽxguma ñagügu pexŭ:

“Dücèx, nuã ucapuwa nangẽxma ya Cristu”, ñagügu, rü tama name i nüxŭ peyaxõgü.
27 —Erü ñoma wüxi i bèi̱xbẽxane i guxŭwama nangóonexẽẽxŭrüŭ tá nixĩ i ngẽxguma
wenaxãrü núma chaxũxgu i choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ.

28 Rü duŭxŭgü rü tá chauxcèx nangutaquẽxegü ñoma ẽxchagü nawemücèx
ngutaquẽxexŭrüŭ.

Ñuxãcü tá nixĩ i ngẽxguma nataegugu ya Tupana Nane ya duŭxŭxŭ ixĩcü (Mr 13.24-37; Lc 21.25-33, 17.26-30, 34-36)

29 —Rü nawena i ngẽma ngúxŭgü rü tá nixo ya üèxcü, rü tãũtáma inabáxi ya tauemacü.
Rü woramacurigü rü ẽxtagü rü tá narüyi. Rü guxŭma i ñoma i naãne rü üèxcü rü
tauemacü rü woramacurigü rü ẽxtagü rü tá naxĩa̱xãchitanü rü tá nu ne nanaxĩmare.
30 —Rü ña̱xũchi duŭxŭgü tá nüxŭ nadaugü na ñuxãcü daxũwa ne chaxũxŭ. Rü
guxŭ i nachiŭãnecŭa̱x i duŭxŭgü rü tá naxauxe. Rü tá choxŭ nadaugü i ngẽxguma
caixanexŭgügu ícharüxĩxgu rü núma chaxũxgu. Rü ngẽxguma i choma rü ãẽxgacü ya
poraxüchicü rü mexẽchicü tá chixĩ.
31 —Rü tá chanamu i chorü orearü ngeruŭgü i daxũcŭa̱x na yacuegüãxŭcèx ya norü
cornetagü na ngẽmaãcü naxĩtaquẽxexẽẽãxŭcèx i guxŭma i ngẽma duŭxŭgü i chadexŭ i
guxŭwama ngẽxmagüxŭ ña̱xmata naãne iyacuáxŭwa ngẽxmagüxŭ.
32 —¡Iperüxĩnüẽ i ñaã ore i cuèxruŭ i ori̱x i iguerachiga, rü naxcèx pengúe! Rü ngẽxguma
ngexwacaxŭxŭ i nachacüügü iyarüyixgu rü naxüátügu, rü ngẽmawa nüxŭ pecuèx na paxa
tá taunecü na yiĩxŭ.
33 —Rü ngẽxgumarüŭ tá nixĩ i ngẽxguma nagúxchaŭgu i naãne. Erü ngẽxguma nüxŭ
pedèña̱xgu na nangupetüxŭ i ngẽma pemaã nüxŭ chixuxŭ, rü ngẽmawa tá nüxŭ pecuèx
na marü chingaicaxüchixŭ.
34 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü guxŭma i ngẽma nüxŭ chixuxŭ rü tá nangupetü
naxŭpa na nayuexŭ i duŭxŭgü i ñomaŭcüü maxẽxŭ.
35 —Rü ñoma i naãne rü ngẽma daxũwa nüxŭ idauxŭ rü tá nagu̱x. Natürü chorü ore rü
tagutáma inayarüxo rü aixcüma tá ningu.
36 —Natürü ngẽma ngunexŭ rü ora i nagu tá nangupetüxŭ i ngẽma pemaã nüxŭ
chixuxŭ, rü Chaunatü ya Tupanaxĩcatama nüxŭ nacuèx na ñuxgu tá nangupetüxŭ i
ngẽma, rü taxúema ya togue nüxŭ tacuèx. Rü woo i norü orearü ngeruŭgü i daxũcŭa̱x rü
tama nüxŭ nacuèxgü, rü woo i choma i Nane na chiĩxŭ rü tama nüxŭ chacuèx na ñuxgu
tá nangupetüxŭ i ngẽma.
37 —Rü yexgumarüŭ ga duŭxŭgüxŭ ngupetüxŭ ga yexguma Noe̱ maŭxgu, rü
ngẽxgumarüŭ tá ta nüxŭ nangupetü i ngẽxguma íchanguxgu i choma i Tupana Nane na
duŭxŭxŭ chiĩxŭ.
38 —Rü yexguma, naxŭpa ga guma mucü ga taxüchicü ga guxŭwama inanguanexẽẽcü,
rü ga duŭxŭgü rü nachibüe, rü naxaxegü, rü nixãmèxgü rü nixütexacügü ña̱xmata nawa
nangu ga yema ngunexŭ ga nagu Noe̱ naweŭgu ixüexŭ.
39 —Rü noxri ga yema duŭxŭgü rü tama nüxŭ nacuèxgüéga ga ta̱cü tá nüxŭ na
ngupetüxŭ. Natürü yexguma ínanguxgu ga guma mucü ga taxüchicü ga yema duŭxŭgüxŭ
da̱icü, rü yexguma nixĩ ga nüxŭ yacuèxãchitanüxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ tá ta nixĩ i ngẽxguma
wenaxãrü núma chaxũxgu i choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ.
40 —Rü ngẽma ngunexŭgu rü taxre i yatügü rü wüxi i naãnewa tá nügümaã nangẽxmagü.
Rü wüxi tá nixĩ i Tupana igaxŭ rü ngẽma to rü tá nge̱ma natèx.
41 —Rü taxre i ngexŭgü tá nügümaã ínacaegü. Rü wüxi tá nixĩ i Tupana igaxŭ rü ngẽma
to rü tá nge̱ma natèx.
42 —¡Rü pexuãẽgü! Erü tama nüxŭ pecuèx i ta̱cü rü ora tá íchangu i chomax.
43 —¡Rü nagu perüxĩnüẽ i ñaã ore! Rü ngẽxguma chi wüxi i ĩpataarü yora nüxŭ cuèxgu na
ta̱cü rü oragu tá ínanguxŭ i ngĩtèxáxŭ rü tãũ chima nape. Erü nüxna chi nadau ya napata
na tama ngẽxma naxücuxŭcèx i ngẽma ngĩtèxáxŭ na ta̱cücèx nge̱ma yangĩxŭcèx.
44 —Rü ngẽmacèx name nixĩ i pexuãẽgü i pemax. Erü ngẽma ngunexŭ i tama nagu
íperüxĩnüẽxŭgu tá nixĩ i ngürüãchi íchanguxŭ i choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ.

Wüxi ga duŭxŭ ga meã norü coriga ĩnüxŭ rü to ga tama meã norü coriga ĩnüxŭchiga (Lc 12.41-48)

45 —¿Rü texé tiĩxŭ ya tümaãrü coriarü duŭxŭ ya aixcüma yanguxẽe̱xẽ rü tümaãẽxŭ cuáxe? ¿Tama ẽxna yíxema tiĩxŭ ya tümaãrü cori tüxna ãgaxe na meã nüxna tadauxŭcèx rü meã oragu tanachibüexẽẽxŭcèx i norü duŭxŭgü?

46 Rü tataãẽ ya yíxema coriarü duŭxẽ ega ngẽxguma ínanguxgu i tümaãrü cori rü tüxŭ íyanguexŭgu na meãma ítanaxüxŭ i ngẽma puracü i nagu tüxŭ namuxŭ.

47 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü ngẽma tümaãrü cori rü tá guxŭma i norü ngẽmaxŭgüarü dauruŭxŭ tá tüxŭ nixĩxẽẽ.

48-50 —Natürü ngẽxguma chi ngẽma coriarü duŭxŭ rü wüxi i yatü i chixexŭ yixĩgu, rü chi nagu naxĩnügu na tãũtáma paxa ínanguxŭ i norü cori, rü chi inaxügüãgu na chixri namuãxŭ i namücügü i norü coriarü duŭxŭgü, rü chi ngãxẽxŭtanügu naxãxgu na namaã nachibüxŭcèx rü naxaxexŭcèx, rü ngürüãchi ngẽma ngunexŭ rü ngẽma ora i tama nagu ínanguxẽẽãxŭgu rü tá ínangu i norü cori.

51 —Rü poraãcüxüchima tá nanapoxcu i ngẽma norü duŭxŭ, ñoma meã maxẽnetaxŭ i duŭxŭgüxŭ napoxcuexŭrüŭ. Rü nge̱ma tá narüdoxü rü nixŭxchapüta.

25

Ore ga 10 ga pacügu ixuxŭ

1 Rü ñanagürü ga Ngechuchu: —Pemaã tá nüxŭ chixu i wüxi i ore na nawa nüxŭ pecuáxŭcèx i ñuxãcü tá duŭxŭgüarü ãe̱xgacü na yiĩxŭ ya Tupana i ngẽxguma nagu̱xgu i naãne. Rü iyexma ga 10 ga pacü ga ngĩrü daparinamaã ngĩgüarü petawa ĩcü na yaxümücügüãxŭcèx ga guma yatü ga ingĩxchaŭcü.

2 —Rü 5 ga yema pacü rü tama ixuãẽgü. Rü yema naĩ ga 5 ga pacü rü meãma ixuãẽgü.

3 —Rü yema tama uãẽgücü, rü yexguma ngĩrü daparina íyangegügu rü tama to ga ngĩrü queruchinu ta íyangegü.

4 —Natürü ga yema uãẽgücü rü to ga ngĩrü queruchinu ta íyangegü.

5 —Natürü ga guma yatü ga ingĩxchaŭcü rü tama paxa ínangu. Rü düxwa ga yema pacügü rü ipee yerü iyaxtae.

6 —Rü yexguma ngãxŭcüüwa nanguxgu, rü yema pacügü nüxŭ ixĩnüẽ ga wüxi ga naga ga ñaxŭ:

“Domama nixĩ ya yima yatü ya ingĩxchaŭcü. ¡Rü íperüdagü, rü ípeyadaugü!” ñaxŭ.

7 —Rü gu̱xcüma ga yema pacügü rü íirüdagü, rü iyamexẽẽgü ga ngĩrü daparinagü.

8 —Rü yexguma ga yema 5 ga pacügü ga tama uãẽgücü rü ngĩgürügügü ngĩxŭ ga yema pacügü ga uãẽgücü:

“¡Íraxŭ i perü queruchinu toxnata pexã, erü torü omügü rü nixogü!” ngĩgürügügü.

9 —Natürü ga yema pacügü ga uãẽgücü rü ngĩxŭ ingãxŭgü, rü ngĩgürügügü:

“Taxucürüwa pexna ta taxã, erü ngẽxguma chi pexna ta taxãxgu rü tãũ chima ningu i toxcèx rü pexcèx. Rü ngẽmacèx narümemaẽ nixĩ i ngextá namaã ínataxegüxŭwa pegüxŭ nawa pexĩ”, ngĩgürügügü.

10 —Natürü yexguma ga yema 5 ga pacügü ga tama uãẽgücü ngĩrü queruchinuwa naxĩyane, rü ínangu ga guma yatü ga ingĩxchaŭcü. Rü ga yema pacügü ga uãẽgücü rü iyachocu nawa ga guma ĩ ga nawa iyangĩxŭne. Rü ñu̱xũchi narüwãxta ga ĩã̱x.

11 —Rü yemawena íingugü ga yema pacügü ga tama uãẽgücü, rü ngĩgürügügü:

“¡Pa Corix, toxcèx yawãxna i ĩã̱x!” ngĩgürügügü.

12 —Natürü nüma ga cori, rü ngĩxŭ nangãxŭ, rü ñanagürü:

“Pemaã nüxŭ chixu rü aixcüma tama pexŭ chacuèx na texégü pixĩgüxŭ”, ñanagürü.

13 Rü ñu̱xũchi ñanagürü ga Ngechuchu: —¡Ípexuãẽgü! Erü tama nüxŭ pecuèx i ta̱cü rü ngunexŭ rü ta̱cü rü ora tá íchangu i choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ —ñanagürü.

Ore ga dĩẽrugu ixuxŭ
(Lc 19.11-27)

14 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Rü ngẽma Tupana na duŭxŭgüarü ãẽxgacü na ixĩxŭ
rü ñoma wüxi ga yatü ga ixũãchichaŭcü ga to ga nachiũãnewa na naxũxŭcèxrüŭ nixĩ. Rü
nüma ga guma yatü rü norü duŭxŭgücèx naca, rü nüxna ngĩxŭ naxã ga dĩẽru na nüxŭ
ngĩmaã nanguxŭxŭcèx rü ngĩmaã na ínapuracüexŭcèx.
15 —Rü wüxi ga yema norü duŭxŭna ngĩxŭ naxã ga 5000 tachinü ga dĩẽru. Rü yema
tona ngĩxŭ naxã ga 2000 tachinü ga dĩẽru. Rü yema tona ngĩxŭ naxã ga 1000 tachinü ga
dĩẽru. Rü yemaãcü nanangugü na ñuxãcü tá yema dĩẽrumaã napuracüexŭ ga wüxichigü ga
norü duŭxŭgü rü yemaãcü wüxichigüna ngĩxŭ naxã ga yema dĩẽru. Rü ñu̱xũchi inaxũãchi
ga yema cori na to ga nachiũãnewa naxũxŭcèx.
16 —Rü yema norü duŭxŭ ga 5000 tachinü ga dĩẽru ngĩxŭ yaxuxŭ, rü ngĩmaã napuracü,
rü naĩ ga 5000 tachinü ngĩmaã nayaxu.
17 —Rü yexgumarüŭ ta ga yema norü duŭxŭ ga 2000 tachinü ga dĩẽru ngĩxŭ yaxuxŭ,
rü ngĩmaã napuracü, rü naĩ ga 2000 tachinü ngĩmaã nayaxu.
18 —Natürü ga yema norü duŭxŭ ga 1000 tachinü ga dĩẽru ngĩxŭ yaxuxŭ, rü ngĩmaã
ínixũ. Rü ngĩxŭ nixaixmaŭ, rü yexma ngĩxŭ natèx ga yema norü coriarü dĩẽru.
19 —Rü nuxcüxürama nataegu ga yema duŭxŭgüarü cori. Rü yexguma ínanguxgu rü
inanaxügü ga norü duŭxŭgümaã na namexẽẽãxŭ ga norü dĩẽruchiga.
20 —Rü nüxĩra norü corixŭtawa naxũ ga yema norü duŭxŭ ga 5000 tachinü ga dĩẽru
ngĩxŭ yaxuxŭ. Rü norü corina ngĩxŭ naxã ga yema 5000 tachinü. Rü ngĩẹtü ngĩxŭ inaxã
ga naĩ ga 5000 tachinü ga ngĩxŭ nayaxucü ngĩmaã ga yema norü cori nüxna ngĩxŭ ãcü ga
dĩẽru. Rü ñanagürü norü corixŭ:

“Dücèx Pa Corix, ñaã iyixĩ ga yema 5000 tachinü ga dĩẽru ga choxna ngĩxŭ cuxãcü.
Marü ngĩmaã chapuracü rü ngĩmaã cuxŭ ngĩxŭ chayaxu i ñaã naĩ i 5000 tachinü”,
ñanagürü.
21 —Rü norü cori rü ñanagürü nüxŭ:

“Pa Chorü Duŭxŭx, wüxi i mexẽchixŭ quixĩ, rü meãma cupuracü. Rü meã nüxna
cudau ga yema noxre ga dĩẽru ga cuxna ngĩxŭ chaxãcü, rü meãma ngĩmaã cupuracü. Rü
ngẽmacèx i ñu̱xma rü tá rümumaẽcüna cuxŭ chadauxẽẽ. ¡Rü ixücu i chopatawa rü ngĩxã
tataãẽgü!” ñanagürü.
22 —Rü yemawena ínangu ga yema to ga norü duŭxŭ ga 2000 tachinü ga dĩẽru ngĩxŭ
yaxuxŭ. Rü ñanagürü norü corixŭ:

“Dücèx Pa Corix, ñaã iyixĩ ga yema 2000 tachinü ga dĩẽru ga choxna ngĩxŭ cuxãcü.
Marü ngĩmaã chapuracü rü ngĩmaã cuxŭ ngĩxŭ chayaxu i naĩ i 2000 tachinü. Rü ñaã
iyixĩ”, ñanagürü.
23 —Rü norü cori rü ñanagürü nüxŭ:

“Pa Chorü Duŭxŭx, wüxi i mexẽchixŭ quixĩ, rü meãma cupuracü. Rü meã nüxna
cudau ga yema noxre ga dĩẽru ga cuxna ngĩxŭ chaxãcü, rü meãma ngĩmaã cupuracü. Rü
ngẽmacèx i ñu̱xmax rü tá rümumaẽcüna cuxŭ chadauxẽẽ. ¡Rü ixücu i chopatawa rü ngĩxã
tataãẽgü!” ñanagürü.
24 —Natürü yexguma norü corixŭtawa nanguxgu ga yema norü duŭxŭ ga 1000
tachinü ga dĩẽru ngĩxŭ yaxuxŭ, rü ñanagürü norü corixŭ:

“Dücèx Pa Corix, choma nüxŭ chacuèx rü wüxi i yatü i aüxŭ quixĩ. Rü cunayaxu i
nanetüarü o i ngextá tama ícutoexŭwa, rü cunabuxarü o o̱x i nanetü i tama icutoxŭ.
25 —Rü yemacèx chamuŭ. Rü waixŭmügu ngĩxŭ chixaixmaŭ rü ngĩxŭ ichatèx. Natürü
ñaã iyixĩ i ngẽma curü dĩẽru”, ñanagürü.
26 Rü yexguma ga norü cori rü nanangãxŭ rü ñanagürü:

“Pa Chorü Duŭxŭx, wüxi i chixexŭ rü oxŭ i chorü duŭxŭ quixĩ. Rü cuma meãma nüxŭ cucuèx rü ngextá tama íchatoexŭwa rü chanayaxu i nanetüarü o, rü chanabuxarü oõx i nanetü i tama ichatoxŭ.
27 —Rü yemacèx narümemaẽ chi nixĩ ga bancugu choxŭ ngĩmaã na cunguxŭxŭ ga chorü dĩẽru na ngẽma choxŭ ngĩxŭ yamuxẽẽgüxŭcèx, rü ngẽmaãcü mucü ngĩxŭ na chayaxuxŭcèx i ngẽxguma íchanguxgu”, ñanagürü.
28 —Rü yexguma ga yema cori rü nanamu ga yema togü ga norü duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ, rü ñanagürü nüxŭ:
“¡Nüxna ngĩxŭ peyaux i ngẽma dĩẽru, rü ngẽma yatü i 10,000 i dĩẽru nüxŭ ngẽxmaxŭna ngĩxŭ pexã!
29 —Erü yíxema tüxŭ nangẽmèxcü rü yexera tá tüxna ngĩxŭ taxã, rü ngẽmaãcü tá tüxŭ imuxũchi. Natürü yíxema tüxŭ nataũxcü rü woo ngẽma noxre i tüxŭ ngẽmèxcü rü tá tüxna ngĩxŭ tayaxu.
30 —¡Rü yéama düxétüwa i poraãcü ínaxẽãnexŭwa peyatá i ñaã chorü duŭxŭ i taxuwama mexŭ! Rü ngẽma tá narüdoxü rü tá nixŭxchapüta”, ñanagürü.

Naãneãrü gũxgu rü Cristupẽxegu tá nangutaquẽxegü i guxŭ i nachiũãnecũ̃ã̃x i duŭxŭgü na yadexechiãxŭcèx i ngẽma mexŭgü rü na napoxcueãxŭcèx i ngẽma chixexŭgü

31 Rü ñanagürü ga Ngechuchu: —Rü ngẽxguma wenaxãrü núma chaxũxgu i choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ, rü chorü orearü ngeruŭgü i daxũcũ̃ã̃x rü tá choxŭ naxümücügü. Rü ãẽ̃xgacü ya tacü tá chixĩ rü chorü tochica i mexẽchixŭwa tá charüto.
32 —Rü guxŭ i nachiũãnecũ̃ã̃x i duŭxŭgü rü tá chopẽxegu nangutaquẽxegü. Rü choma rü tá chayadexechi ñoma wüxi i carneruarü dauruŭ i norü carnerugü rü chibugü noxrüwama mugüxŭrüŭ.
33 —Rü ngẽma choxrü ixĩgüxŭ rü chorü tügünecüwawa tá chanangẽxmagüxẽẽ. Rü ngẽma tama choxrü ixĩgüxŭ rü chorü ũtoxwecüwawa tá chanangẽxmagüxẽẽ.
34 —Rü ngẽxguma i choma i tá ãẽ̃xgacü ya tacü na chiĩxŭ rü ñacharügü tá nüxŭ i ngẽma chorü duŭxŭgü:
“¡Nuã pexĩ i pema ya texé ya Chaunatü ya Tupana tüxŭ rüngŭxẽẽgüxe, rü penayaxu i ngẽma pechica i ngextá nüma ãẽ̃xgacü íyiĩxŭwa! Yerü Chaunatü rü pexcèx nanamexẽẽ i ngẽma pechica ga yexguma tauta naãne naxũ̃xgu.
35 —Rü ngẽmaãcü tá pemaã namecüma yerü yexguma chataiyagu rü pema rü choxŭ pechibüxẽẽ. Rü yexguma chiũ̃tawagu rü choxŭ pexaxexẽẽ. Rü yexguma tama nüxŭ pecuèxgu na texé chiĩxŭ rü meã choxŭ peyauxgü ga pepatawa.
36 —Rü yexguma changexchirugu rü choxŭ pexüxchiru. Rü yexguma chiḍ̃aawegu rü choxŭ perüngŭxẽẽ. Rü yexguma poxcupataŭwa chayexmagu rü choxŭ ípeyadau”, ñacharügü tá nüxŭ.
37 —Rü ngẽxguma i ngẽma duŭxŭgü i chadexŭ rü ñanagürügü tá choxŭ:
“Pa Corix, ¿ñuxgu ga cuxŭ tadauxŭ ga na cutaiyaxŭ rü cuxŭ tachibüxẽẽxŭ? ¿Rü ñuxgu ga cuxŭ tadauxŭ ga na quiũ̃taawaxŭ rü cuxŭ taxaxẽẽxŭ?
38 —¿Rü ñuxgu ga tochixŭwa cunguxŭ rü meã cuxŭ tayauxgüxŭ ga woo tama cuxŭ tacuèxgügu? ¿Rü ñuxgu ga cungexchiruxŭ rü cuxŭ taxüxchirugüxŭ?
39 —¿Rü ñuxgu ga cuxŭ tadaugüxŭ na quiḍ̃aawexŭ rü ẽxna poxcupataŭwa cuyexmaxŭ rü cuxŭ ítayadaugüxŭ?” ñanagürügü tá choxŭ.
40 —Rü choma na ãẽ̃xgacü ya tacü na chiĩxŭ, rü tá chanangãxŭ, rü ñacharügü tá:
“Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü yexguma nüxŭ perüngŭxẽẽgügu i ngẽma chorü duŭxŭ i yexeraãcü ngearü ngemaxŭáxŭ, rü choxŭ nixĩ ga perüngŭxẽẽgüxŭ”, ñacharügü tá nüxŭ.
41 Rü ñũ̃xũchi i choma na ãẽ̃xgacü ya tacü na chiĩxŭ, rü ñacharügü tá nüxŭ i ngẽma tama chorü duŭxŭgü ixĩgüxŭ:
“¡Choxna pixĩgachi i pema i perü chixexŭcèx poxcuexe! ¡Rü ngẽma pexĩ nawa ya yima üxü ya taguma ixoxŭne ya Tupana ímexẽẽne naxcèx i ngoxo i Chataná rü norü duŭxŭgü!

42 —Yerü yexguma chataiyagu rü pema rü tama choxŭ pechibüxẽẽ. Rü yexguma chiṯawagu rü tama choxŭ pexaxẽẽ.
43 —Rü yexguma tama nüxŭ pecuèxgu na texé chiĩxŭ rü tama meã choxŭ peyauxgü ga pepatawa. Rü yexguma changexchirugu rü tama choxŭ pexüxchirugü. Rü yexguma chiḏaawegu rü poxcupataŭwa chayexmagu rü tama choxŭ ípeyadaugü", ñacharügü tá nüxŭ.
44 —Rü ngẽxguma i nümagü i tama chorü duŭxŭgü ixĩgüxŭ, rü ñanagürügü tá choxŭ:
"Pa Corix, ¿ñuxgu tochixŭwa cungu rü tama meã cuxŭ tayauxgü yerü tama cuxŭ tacuèxgü? ¿Rü ñuxgu ga cuxŭ tadaugüxŭ ga na cutaiyaxŭ, rü ẽxna na quiṯaawaxŭ, rü ẽxna na cungexchiruxŭ, rü ẽxna quiḏaawexŭ, rü ẽxna poxcupataŭwa na cuyexmaxŭ, rü tama cuxŭ tarüngŭxẽẽgüxŭ?" ñanagürügü tá choxŭ.
45 —Rü choma na ãẽxgacü ya tacü na chiĩxŭ, rü tá chanangãxŭ, rü ñacharügü tá nüxŭ:
"Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü yexguma tama nüxŭ perüngŭxẽẽgügu ga wüxi ga duŭxŭ ga yexeraãcü ngearü ngemaxŭáxŭ, rü choxŭ rü ta tama perüngŭxẽẽgü", ñacharügü tá nüxŭ.
46 —Rü ñu̱xũchi i ngẽma duŭxŭgü i tama chorü duŭxŭgü ixĩgüxŭ rü tá poxcu i taguma gúxŭwa naxĩ. Natürü ngẽma duŭxŭgü i aixcüma meã chauxcèx maxẽxŭ rü tá nanayauxgü i maxŭ i taguma gúxŭ, —ñanagürü ga Ngechuchu.

26

Yudíugüarü ãẽxgacügü naxcèx nadaugü na ñuxãcü Ngechuchuxŭ yayauxgüxŭ (Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Cu 11.45-53)

1 Rü yexguma Ngechuchu nüxŭ rüchauxgu ga yema orexŭ na yaxuxŭ, rü ñanagürü norü ngúexŭgüxŭ:
2 —Pema nüxŭ pecuèx rü taxre i ngunexŭ nataxu na nangõxgüãxŭcèx i ngẽma õna i Üpetüchigaarü petacèx naxügüxŭ. Rü ngẽxguma tá nixĩ i choxŭ yayauxgüxŭ i chorü uwanügü na curuchawa choxŭ yapotagüxŭcèx —ñanagürü.
3 Rü yexgumaŭcüü ga paigüarü ãẽxgacügü, rü ngúexẽẽruŭgü ga ore ga mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ, rü Yudíugüarü ãẽxgacügüerugü rü nangutaquẽxegü ga napatawa ga Caipá ga paigüarü ãẽxgacü ixĩcü.
4 Rü yéma nügümaã nanamexẽẽgü na Ngechuchuxŭ nawomüxẽẽgüãcüma na yayauxgüãxŭcèx rü na yamèxgüãxŭcèx.
5 Natürü nügümaã ñanagürügü: —Taxucürüwama i ñu̱xma petagu tayayauxgü, erü duŭxŭgü rü tá tamaã nanuẽ —ñanagürügü.

Wüxi ga nge rü Ngechuchuerugu inaba ga pumara (Mr 14.3-9; Cu 12.1-8)

6 Rü Ngechuchu rü Betániãwa nayexma napatawa ga Chimáũ ga rüchaxünecümaã naxugüãcü.
7 Rü Ngechuchucèx yéma iyaxũ ga wüxi ga ngecü ga yéma nangecü ga wüxiweŭ ga pumara ga tatanüxŭchixŭ ga mexẽchicü ga butiyamaã ãchiŭxŭ. Rü yexguma mechawa ínachibüyane ga Ngechuchu, rü ngĩma rü naẽrugu inaba ga yema pumara.
8 Rü yexguma yemaxŭ nadaugügu ga Ngechuchuarü ngúexŭgü, rü naãẽwa nangu̱xgü, rü inanaxügüe ga na ñagüxŭ. —¿Tu̱xcüŭ ngẽxma inaxaiyaxŭ i ngẽma pumara?
9 —Rü narümemaẽ chi nixĩ i tatanüxŭgu namaã itaxe, rü ñu̱xũchi ngẽma dĩẽrumaã nüxŭ irüngŭxẽẽ i ngẽma duŭxŭgü i ngearü ngẽmaxŭã̱xgüxŭ —ñanagürügü.
10 Rü Ngechuchu nüxŭ naxĩnü. Rü ñu̱xũchi ñanagürü norü ngúexŭgüxŭ: —¿Tu̱xcüŭ ngĩxŭ pechixewe i ngẽma nge? Erü ngẽma chomaã naxüxŭ rü wüxi i mexŭ nixĩ.
11 —Ngẽma ngearü ngẽmaxŭã̱xgüxŭ rü guxŭgutáma petanüwa nangẽxmagü. Natürü choma rü tãũtáma guxŭgu petanüwa changẽxma.

12 —Rü ngẽma chomaã naxüxŭ i ñaã ngecü na chaxunegu nabaãxŭ i ngẽma pumara i
yixixŭ, rü ngẽmaãcü inaxü erü paxa tá chayu rü tá choxŭ inatèxgü. Rü ngẽmacèx nixĩ i
chaxunegu nabaãxŭ i ngẽma pumara.
13 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü guxŭ i naãnewa i ngextá duŭxŭgü nüxŭ
íixugügüxŭwa i Tupanaãrü ore i mexŭ, rü ñaã ngecü chomaã üxŭ rü tá ta nüxŭ nixugügü.
Rü ngẽmaãcü tá ngĩxna nacuèxãchie i duŭxŭgü —ñanagürü ga Ngechuchu.

Yuda rü ãẽxgacügümaã nanamexẽẽ na ñuxãcü Ngechuchuxŭ yayauxgüxŭcèx
(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)
14 Rü ñu̱xũchi ga wüxi ga Ngechuchuarü ngúexŭ ga Yuda ga Icariúte rü paigüarü
ãẽxgacügüxŭtawa naxũ rü namaã nayarüdexa.
15 Rü Yuda rü ñanagürü nüxŭ: —¿Ñuxre tá choxŭ penaxütanüxŭ i ngẽxguma pexŭ
chanatauxchaxẽẽgu na Ngechuchuxŭ piyauxgüxŭcèx? —ñanagürü. Rü yexguma ga
nümagü ga paigüarü ãẽxgacügü rü 30 tachinü ga dĩẽrugu namaã naxuneta.
16 Rü yexgumama inanaxügü ga Yuda ga naxcèx na nadauxŭ ga ñuxãcü nüxŭ na
natauxchaxẽẽgüãxŭ na Ngechuchuxŭ yayauxgüxŭcèx.

Coriarü õnachiga
(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Cu 13.21-30; 1 Co 11.23-26)
17 Rü nawa nangu ga ngunexŭ ga nagu inaxügüxŭ ga yema peta ga pãũ ga
ngearü puxẽẽruŭãxŭ nagu nangõ̱xgüxŭ. Rü norü ngúexŭgü rü Ngechuchucèx naxĩ,
rü ñanagürügü nüxŭ: —¿Ngextá tá tanamexẽẽ i nachica i nawa nangõ̱xgüxŭ i õna i
Üpetüchigaarü petagu ingõxŭ? —ñanagürügü.
18 Rü nüma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Ngẽma ĩãnewa pexĩ, rü yima yatü ya
pemaã nüxŭ chaxunetacüpatawa pexĩ! ¡Rü namaã nüxŭ pixu rü ñapegügü:
“Torü ngúexẽẽruŭ rü ñanagürü: ‘Marü ningaicaxüchi na chayuxŭ rü nuã cupatawa rü
chorü ngúexŭgümaã chanangupetüxẽẽchaŭ i Üpetüchigaarü peta’,” ñaperügügü tá nüxŭ!
19 Rü yéma naxĩ ga yema norü ngúexŭgü. Rü yema Ngechuchu namaã nüxŭ ixuxŭrüŭ
nanaxügü. Rü nanamexẽẽgü ga yema õna ga Üpetüchigaarü petagu tá nangõ̱xgüxŭ.
20 Rü yexguma nachütagu rü yéma mechawa nachibü ga Ngechuchu namaã ga yema
12 ga norü ngúexŭgü.
21 Rü yexguma ínachibüeyane, rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Aixcüma pemaã nüxŭ
chixu rü wüxie i petanüwa tá tixĩ ya bexma chauechita choxŭ íyaxuaxŭxẽ —ñanagürü.
22 Rü yexguma ga nümagü ga norü ngúexŭgü rü poraãcü nangechaŭgü. Rü wüxichigü
nüxna nicachigü, rü ñanagürügü: —Pa Corix, ¿choma ẽxna tá chiĩxŭ ya yíxema cuxŭ
íyaxuaxŭxẽ? —ñanagürügü.
23 Rü nüma ga Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Ngẽma wüxi ya poratuwa namaã
tá chachibüxŭ, rü ngẽma tá nixĩ i chauechita choxŭ íyaxuaxŭxŭ.
24 —Rü choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ rü tá chayu ngẽxgumarüŭ i Tupanaãrü
ore i ümatüxŭ nüxŭ ixuxŭrüŭ. Natürü wüxi i ngechaŭxŭchi nixĩ naxcèx i ngẽma yatü
i choxŭ íyaxuaxŭxŭ. Rü narümemaẽ chi nixĩ ga noxtacüma tãũ chima na nabuxŭ —
ñanagürü.
25 Rü nadexaãchi ga Yuda ga naẽchita íyaxuaxŭxŭ, rü ñanagürü: —Pa Ngúexẽẽruŭx,
¿tãũtáma choma nixĩ? —ñanagürü. Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Ngẽmáãcü
cuma nixĩ —ñanagürü.
26 Rü yexguma ínachibüeyane rü Ngechuchu nanayaxu ga wüxi ga pãũ. Rü Tupanana
moxẽ naxã, rü inanabücu, rü norü ngúexŭgüxŭ nayanu. Rü ñanagürü: —Ñaã pãũ rü
chaxunechiga nixĩ. Rü ¡penangõ! —ñanagürü.
27 Rü yemawena rü nanayaxu ga wüxi ga pochiyu ga binumaã ããcuxŭ. Rü yexgu-
marüŭ ta Tupanana moxẽ naxcèx naxãxĩra, rü ñu̱xũchi norü ngúexŭgüna nanaxã, rü
ñanagürü nüxŭ: —¡Rü guxãma i pema rü peyaxèu̱x ya daa binu!

28 —Erü daa binu rü nachiga nixĩ ya chaugü ya muxŭma i duŭxŭgücèx tá ibacü na
ngẽmaãcü Tupana nüxŭ nüxŭ nangechaŭxŭcèx i norü pecadugü. Rü yimawa Tupana
nanangọxẽẽ na aixcüma yiĩxŭ i norü uneta.
29 —Rü pemaã nüxŭ chixu rü tagutáma wena binu chayaxaxü ñụxmatáta Chaunatü ya
Tupana ãẹ̃xgacü íixĩxŭwa ngexwacaxŭcü ya binu pemaã chayaxèụ̈x —ñanagürü.

Ngechuchu nüxŭ nixu rü Pedru rü taxũtáma nügü nixu na norü ngúexŭ yiĩxŭ (Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Cu 13.36-38)

30 Rü ñụxũchi nawiyaegü ga wüxi ga Tupanaãrü wiyaegu. Rü yemawena rü guma
Mèxpŭne ga Oríbunecügu ãẹganewa naxĩ.
31 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ ga norü ngúexŭgü: —Guxãma i pema
rü tá choxŭ ípetèxgü i ñoma i chütaxŭgu. Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“Tá chayamèx ya carneruarü dauruŭ, rü tá nanaxüanemare i carnerugü”,
ñanagürü i ngẽma ore.
32 —Natürü ngẽxguma marü yuwa ícharüdaxguwena, rü tá chaxira pexŭpa Gariréaanewa
chaxũ —ñanagürü.
33 Rü yexguma ga Pedru rü nanangãxŭ rü ñanagürü: —Rü woo guxŭma i togü cuxŭ ítèxgu,
natürü i chomax rü tãũtáma cuxŭ íchatèx —ñanagürü.
34 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxŭ: —Aixcüma cumaã nüxŭ chixu rü ñomatama i chütaxŭgu
rü naxŭpa na otá iẹ̄axŭ, rü tomaẽ̄xpụ̄xcüna tá cugü iquicụx na chorü duŭxŭ quiĩxŭ.
35 Rü Pedru nanangãxŭ rü ñanagürü: —Rü woo wüxigu cumaã chayụ̄xgu rü tãũtáma
chaugü ichicụx na curü duŭxŭ chiĩxŭ —ñanagürü. Rü guxŭma ga togü ga norü ngúexŭgü
rü ta yema ñanagürügü.

Ngechuchu rü Yechemaníwa nayayumüxẽ (Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)

36 Rü Ngechuchu rü norü ngúexŭgümaã nawa nangugü ga wüxi ga nachica ga Yeche-
manígu ãẹgaxŭ. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Nuã perütogü! Rü paxa yoxni yéa
chayayumüxẽ —ñanagürü.
37 Rü Ngechuchu nügüwe nanagagü ga Pedru rü Zebedéu nanegü ga Chaŭtiágu rü
Cuáŭ. Rü Ngechuchucèx inaxügü ga na poraãcü nangechaŭxŭ rü naxị̄xãchiãẽxŭ.
38 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Poraãcü changechaŭ rü nagu
charüxĩnü rü ngẽmamaã tá chayu. ¡Rü nuxa perücho i pemax, rü chauxrüŭ ipedaue! —
ñanagürü.
39 Rü yexguma ga Ngechuchu rü yéaxüra naxũ. Rü waixŭmüãnegu nanangücuchi. Rü
nayumüxẽ rü ñanagürü: —Pa Chaunatüx, ngẽxguma cuma cunaxwèxegu, ¡rü nüxna choxŭ
ínanguxuchixẽẽ i ñaã ngúxŭ i tá choxŭ üpetüxŭ! Natürü chanaxwèxe i cuxrütama ngúchaŭ
cuxü rü tama i choxrü —ñanagürü.
40 Rü yemawena ga Ngechuchu rü nataegu ga yema norü ngúexŭgü íyexmagüxŭwa. Rü
nüxŭ inayangau ga na ínapeexŭ. Rü ñanagürü Pedruxŭ: —Pa Pedrux, ¿taxucürüwama ẽxna
namaã peporae na chomaã ipedauexŭ, rü bai i wüxi i ora?
41 —¡Rü pexuãẽgü rü Tupanana naxcèx peẹ̄a na pexŭ nangŭxẽẽxŭcèx na tama choxŭ
ípetáxŭcèx ega ngẽxguma ṯacü rü guxchaxŭ pexŭ üpetügu! Erü aixcüma peãẽwa rü
ípememare, natürü pexene nixĩ ituraxŭ —ñanagürü.
42 Rü yexguma rü wenaxãrü noxri ínayumüxẽxŭcèx nataegu ga Ngechuchu. Rü
wenaxãrü nayumüxẽ, rü ñanagürü: —Pa Chaunatüx, ngẽxguma tama cunaxwèxegu na
nawa choxŭ ícunguxuchixẽẽxŭ i ñaã ngúxŭ i tá chingexŭ, rü marü name i ngẽma cuma
cunaxwèxexŭãcüma chomaã cunaxü —ñanagürü.
43 Rü ñụxũchi wenaxãrü norü ngúexŭgü íyexmagüxŭwa naxũ. Rü nüxŭ inayangau ga
na ínapeexŭ, yerü poraãcü nayaxtaexüchi.
44 Rü yéma nüxna nixũ, rü wenaxãrü nayayumüxẽ. Rü noxriãcütama nayumüxẽ.

45 Rü yemawena rü norü ngúexŭgü íyexmagüxŭwa naxũ. Rü ñanagürü nüxŭ: —¡Ñu̱xma waxi pepee rü iperüngŭẽ! Erü marü nawa nangu i ora na chorü uwanü choxŭ iyauxgüxŭ rü pecaduã̱xgüxŭna choxŭ namugüxŭ.
46 ¡Ipechigü rü ngĩxã ítixĩ! Erü marü ñomatáma nixĩ i ngẽma choxŭ íyaxuaxŭxŭ —ñanagürü.

Ngechuchuxŭ niyauxgü
(Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Cu 18.2-11)

47 Rü yexguma íyadexayane ga Ngechuchu, rü ínangu ga Yuda ga norü ngúexŭchirẽx ixĩxŭ. Rü nawe narüxĩ ga muxŭma ga duŭxŭgü ga taramaã rü naĩmaã ixãxnexŭ. Rü yema nixĩ ga duŭxŭgü ga paigüarü ãẽ̱xgacügü rü Yudíugarü ãẽ̱xgacügüerugü yéma mugüxŭ.
48 Rü ga Yuda ga ínaxuaxŭxŭ rü marü yema duŭxŭgümaã nanamexẽẽ, rü ñanagürü: —Ngẽma nüxŭ chachúxuxŭ tá nixĩ i Ngechuchu. Rü ngẽma tá nixĩ i piyauxgüxŭ —ñanagürü:
49 Rü yexguma Ngechuchucèx nixũ, rü ñanagürü nüxŭ: —Nuxmaẽ Pa Ngúexẽẽruŭx —ñanagürü. Rü ñu̱xũchi nüxŭ nachúxu.
50 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Pa Chomücüx, ¿t̲acüwa nuã cuxũ? —ñanagürü. Rü yexgumatama Ngechuchuxŭ niyauxgü ga yema duŭxŭgü ga Yudawe rüxĩxŭ.
51 Rü wüxi ga Ngechuchumücü nanawẽxechi ga norü tara, rü paigüarü ãẽ̱xgacüarü duŭxŭxŭ ínadaechinü.
52 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —¡Naxchiŭgu yaxücuchi i curü tara! Erü guxãma ya yíxema taramaã nuẽxẽ, rü taragu tátama tayue.
53 —¿Tama ẽxna nüxŭ cucuèx rü ngẽxguma chi choma chanaxwèxegu, rü Chaunatüna chi naxcèx chaca na choxŭ núma namugüãxŭcèx i muxŭma i norü orearü ngeruŭgü i daxũcu̱ã̱x na choxŭ yanangŭxẽẽgüxŭcèx?
54 —Natürü ngẽxguma chi ngẽma chaxü̱xgu, rü ¿ñuxãcü chi ningu i Tupanaãrü ore i ümatüxŭ i nüxŭ ixuxŭ na choma rü tá chayuxŭ?
55 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ ga yema duŭxŭgü: —¿Tü̱xcüŭ taragü rü naĩxmenèxãgümaã chauxcèx nuã pexĩ na choxŭ peyarüyauxgüxŭcèx ñoma wüxi i ngĩtèxáxŭ chiĩxŭrüŭ? Rü guxŭ ga ngunexŭgu rü tupauca ga taxŭnewa changu̱xẽẽtae natürü taguma yexma choxŭ piyauxgü.
56 —Natürü guxŭma i ñaã ñu̱xma ngupetüxŭ, rü ngẽmaãcü nangupetü na yanguxŭcèx i Tupanaãrü ore ga nuxcümaŭgüxŭ ga norü orearü uruŭgü ümatügüxŭ —ñanagürü. Rü yexguma ga guxŭma ga norü ngúexŭgü rü nüxna nibuxmü. Rü nüxĩcatama yéma nanatèxgü ga Ngechuchu.

Ãẽ̱xgacügü ga taxŭgüpẽxewa Ngechuchuxŭ nagagü
(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Cu 18.12-14, 19-24)

57 Rü Caipá ga paigüarü ãẽ̱xgacüxŭtawa Ngechuchuxŭ nagagü ga yema duŭxŭgü ga yayauxgüxŭ. Rü yexma nixĩ ga nangutaquẽxegüxŭ ga ngúexẽẽruŭgü ga ore ga mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ rü Yudíugüarü ãẽ̱xgacügüerugü.
58 Natürü ga Pedru rü yaxŭgu nawe nixãchigü ñu̱xmata paigüarü ãẽ̱xgacü ga Caipáxŭtawa nangu. Rü purichíagü ga tupaucaarü dauruŭgümaã yéma ĩã̱xtüwa narüto, yerü nüxŭ nadauxchaŭ ga t̲acü tá Ngechuchumaã na naxüexŭ.
59 Rü ga paigüarü ãẽ̱xgacügü rü guxŭma ga Yudíugüarü ãẽ̱xgacügüerugü rü naxcèx nadaugü ga wüxi ga ore ga doramare ixĩxŭ na yemamaã Ngechuchuxŭ ínaxuaxŭgüxŭcèx na yamèxgüãxŭcèx.
60-61 Natürü woo muxŭma ga duŭxŭgü doraxŭmare nachigaxŭ yéma yarüxugüe, natürü taxuxŭma ga chixexŭ inayangaugü ga naxcèx tá yamèxgüãxŭ. Rü düxwa yéma naxĩ ga taxre ga yatügü ga doraxŭmare yéma yarüxugüxŭ. Rü ñanagürügü: —Toma nüxŭ taxĩnüẽ i ñaã yatü rü ñanagürü:

“Tá nagu chapogü ya daa tupauca ya taxŭ̃ne ya Tupanaãrü, rü tomaẽ̱xpü̱x i ngunexŭ̃gu tá wenaxãrü íchanadaxẽẽ”, ñanagürügü.

62 Rü yexguma ga paigüarü ãẽ̱xgacü ga Caipá rü inachi, rü ñanagürü Ngechuchuxŭ̃: —¿Rü ṯacümaã cunangãxŭ̃ i ñu̱xmax? ¿Rü ñuxũ ñaxŭ̃ yiĩxŭ̃ i ngẽma cuchiga i nüxŭ̃ yaxugügüxŭ̃? —ñanagürü.

63 Natürü ga Ngechuchu rü nangeèxmare. Rü yemacèx ga paigüarü ãẽ̱xgacü ga Caipá rü ñanagürü nüxŭ̃: —Tupana ya Maxŭ̃cüégagu chanaxwèxe i aixcüma tomaã nüxŭ̃ quixu na texé quiĩxŭ̃. ¿Rü cuma ẽxna i Cristu ya Tupana Nane quiĩxŭ̃, rü ẽxna tama? —ñanagürü.

64 Rü Ngechuchu nanangãxŭ̃ rü ñanagürü: —Ngŭ̃, rü ngẽma nüxŭ̃ quixuxŭ̃ chixĩ. Rü pemaã nüxŭ̃ chixu rü tá choxŭ̃ pedaugü i ngẽxguma Chaunatü ya Poracüxŭ̃tawa charüto̱xgu rü ngẽxguma caixanexŭ̃gu wenaxãrü núma chaxũxgu —ñanagürü.

65 Rü yexguma ga paigüarü ãẽ̱xgacü rü norü numaã nügüchirugu nagaugü. Rü ñanagürü: —Rü ñaã yatü rü ṯacü Tupanamaã nixugü. Rü taxucèxma marü tanaxwèxe i ñu̱xma i to i ore na napoxcuxŭ̃cèx i ñaã yatü. Rü pematama marü nüxŭ̃ pexĩnüẽ na ñuxãcü chixexŭ̃maã na yadexaxŭ̃.

66 —¿Ñuxũ ñapegüxŭ̃ i pemax? —ñanagürü. Rü nümagü ga togü ga ãẽ̱xgacügü rü nanangãxŭ̃gü rü ñanagürügü: —Ngẽmáãcü chixexŭ̃ naxü. Rü name nixĩ i noxtacüma nayu —ñanagürügü.

67 Rü yexguma rü Ngechuchuchiwewa nac̱uaixgüe. Rü nüxna nanac̱uaixcagü. Rü togü rü nanapegüchiwegü.

68 Rü ñanagürügü: —Pa Cristux, ¡nüxŭ̃ nacuèx na texé cuxŭ̃ pegüchiwegüxŭ̃ rü cuxna nac̱uaixcagüxŭ̃! —ñanagürügü.

Pedru rü tama nügü nixu na Ngechuchuxŭ̃ nacuáxŭ̃
(Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Cu 18.15-18, 25-27)

69 Rü yoxni ga Pedru rü ãẽ̱xgacüpataèxtüwa narüto. Rü wüxi ga pacü ga ãẽ̱xgacüarü duŭ̃xŭ̃ ixĩcü, rü Pedrucèx iyaxũ. Rü ngĩgürügü nüxŭ̃: —Cuma rü ta namücü quixĩ i ngẽma Ngechuchu i Gariréaanecŭ̱ã̱x —ngĩgürügü.

70 Natürü ga Pedru rü guxŭ̃ ga yema duŭ̃xŭ̃güpẽxewa rü tama nügü nixu na Ngechuchuarü duŭ̃xŭ̃ yiĩxŭ̃, rü ñanagürü: —Choma rü tama nüxŭ̃ chacuèx i ṯacüchiga nixĩ i ngẽma nüxŭ̃ quixuxŭ̃ —ñanagürü.

71 Rü yexguma marü yema ĩpataèxtüarü ĩã̱xwa ínaxũũxgu ga Pedru, rü naĩ ga pacü nüxŭ̃ idau. Rü ngĩgürügü namaã ga yema duŭ̃xŭ̃gü ga yéma yexmagüxŭ̃: —Ñaã yatü rü Ngechuchu ya Nacharétucŭ̱ã̱xmücü nixĩ —ngĩgürügü.

72 Natürü ga Pedru rü wenaxãrü tama nügü nixu na Ngechuchuarü duŭ̃xŭ̃ yiĩxŭ̃. Rü ñanagürü: —Choma rü tama nüxŭ̃ chacuèx i ngẽma yatü. Rü Tupana choxŭ̃ poxcux ega tama aixcüma yixĩgu i chorü ore —ñanagürü.

73 Rü yixcamaxŭ̃ra rü yema duŭ̃xŭ̃gü ga yéma yexmagüxŭ̃ rü Pedrucèx naxĩ, rü ñanagürügü nüxŭ̃: —Aixcüma nixĩ i cuma rü ta rü ngẽma Ngechuchutanüxŭ̃ quiĩxŭ̃, erü wüxi i Gariréaanecŭ̱ã̱x idexaxŭ̃rüŭ̃ quidexa —ñanagürügü.

74 Rü nüma ga Pedru rü poraãcü nügü nixã, rü ñanagürü nüxŭ̃: —Rü aixcüma tama nüxŭ̃ chacuèx i ngẽma yatü. Rü ngẽxguma doraxŭ̃ chixuxgu rü Tupana choxŭ̃ poxcux —ñanagürü. Rü yexgumatama nica ga otá.

75 Rü nüma ga Pedru rü yexguma nüxna nacuèxãchi ga yema ore ga Ngechuchu namaã nüxŭ̃ ixuxŭ̃ ga ñaxŭ̃:

“Rü naxŭ̃pa na otá ic̱axŭ̃, rü cuma rü tomaẽ̱xpü̱xcüna cugü tá quixã na chorü duŭ̃xŭ̃ quiĩxŭ̃”, ñaxŭ̃. Rü yéma ínaxũxũ ga Pedru rü poraãcüxüchima naxaxu.

27

Yudíugüarü ãẽxgacügü rü Piratuxŭtawa nanagagü ga Ngechuchu (Mr 15.1; Lc 23.1-2; Cu 18.28-32)

1 Rü yexguma yangunegu rü guxŭma ga paigüarü ãẽxgacügü rü Yudíugüarü
ãẽxgacügüerugü, rü nügümaã nanamexẽẽgü na ñuxãcü Ngechuchuxŭ yamèxgüxŭ.
2 Rü nayanèĩxgüchacüügü rü yemaãcü ãẽxgacü ga Piratuxŭtawa nanagagü. Piratu nixĩ
ga Dumacŭãx ga ãẽxgacü ga Yudéaanemaã icuácü.

Nayu ga Yuda

3 Rü nüma ga Yuda ga Ngechuchuxŭ íyaxuaxŭxŭ rü nüxŭ nadau ga Ngechuchuxŭ na
napoxcuexŭ. Rü poraãcü nagu narüxĩnü ga yema chixexŭ ga nümatama naxüxŭ. Rü yéma
naxũ naxŭtawa ga yema paigüarü ãẽxgacügü rü yema Yudíugüarü ãẽxgacügüerugü. Rü
ngĩxŭ nayataeguxẽẽ ga yema 30 tachinü ga dĩẽru ga nüxna ngĩxŭ naxãgücü.
4 Rü ñanagürü nüxŭ: —Choma rü marü chixexŭ chaxü, erü naẽchita íchayaxuaxŭ i wüxi
i yatü i taxuŭma i chixexŭ üxŭ, rü ñũxma rü tá ngẽmagagu nayu —ñanagürü. Natürü
nümagü ga ãẽxgacügü rü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Toma rü tama nüxŭ tacuáxchaŭ
i ngẽma. Cugagutama nixĩ, rü cuma i nüxŭ cucuáxŭ na ñuxãcü cugümaã cunamexẽẽxŭ i
ngẽma —ñanagürügü.
5 Rü yexguma ga Yuda rü yexma tupauca ga taxŭnechiãgu ngĩxŭ nawotanü ga yema
dĩẽru. Rü ñũxũchi ínixũ rü nügü nayawẽxnaxã.
6 Rü ga paigüarü ãẽxgacügü rü ngĩxŭ nade ga yema dĩẽru. Rü ñanagürügü: —
Taxucürüwa tupauca ya taxŭneãrü dĩẽruchiŭgu ngĩxŭ tanu i ñaã dĩẽru, erü ngẽmamaã
tanaxütanü i ngẽma yatü i tá yuxŭ —ñanagürügü.
7 Rü ñũxũchi nügümaã nanamexẽẽgü na yema dĩẽrumaã naxcèx nataxegüxŭcèx ga wüxi
ga naãne ga waixŭmü ga üwechixŭ nawa nayauxgüxŭ. Rü yema naãnecèx nataxegü na
nüxŭ nayexmaxŭcèx ga nachica ga ngexta na natèxgüãxŭcèx ga yema duŭxŭgü ga togü
ga nachiŭãnecŭãx ixĩgüxŭ.
8 Rü ngẽmacèx i ñũxma rü ta i ngẽma naãne rü Nagüchitaŭgu naxãẽga.
9 Rü yemaãcü ningu ga Tupanaãrü ore ga nuxcümaŭcü ga norü orearü uruŭ ga
Yeremíã ümatüxŭ ga ñaxŭ:
“Rü nümagü ngĩxŭ nade ga yema 30 tachinü ga dĩẽru ga Cristutanü Yudíugü ngĩxŭ
ixãgücü.
10 Rü yema dĩẽrumaã naxcèx nataxegü ga wüxi ga naãne ga waixŭmü ga üwechixŭ nawa
nayauxgüxŭ, yema Cori ga Tupana chomaã nüxŭ ixuxŭrüŭ”,
ñaxŭ.

Piratupẽxewa nayexma ga Ngechuchu (Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Cu 18.33-38)

11 Rü ãẽxgacü ga Piratuxŭtawa Ngechuchuxŭ nagagü. Rü nüma ga Piratu rü
Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —¿Cuma quiĩxŭ i Yudíugüarü ãẽxgacü ya tacü? —
ñanagürü. Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Ngŭ, rü ngẽma nüxŭ quixuxŭ chixĩ
i chomax —ñanagürü.
12 Rü Ngechuchuxŭ ínaxuaxŭgü ga paigüarü ãẽxgacügü rü Yudíugüarü ãẽxgacügüerugü.
Natürü ga Ngechuchu rü taxuxŭmaãma nanangãxŭ.
13 Rü yexguma ga Piratu rü ñanagürü: —¿Tama ẽxna nüxŭ cuxĩnü i ngẽma ore i namaã
cuxŭ ínaxuaxŭgüxŭ? —ñanagürü.
14 Natürü ga Ngechuchu rü taxuxŭmaãma nanangãxŭ. Rü yemacèx poraãcü
nabèĩxãchiãẽ ga ãẽxgacü ga Piratu.

Piratu rü Ngechuchumaã nanaxuegu na nayuxŭcèx (Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Cu 18.38-19.16)

15 Rü guxŭguma ga yema Üpetüchigaarü petagu, rü Piratu ínananguxuchixẽẽxŭ ga wüxi ga poxcuxŭ ga duŭxŭgü naxcèx ícagüxŭ, yerü yema nixĩ ga nacüma.
16 Rü yéma nayexma ga wüxi ga poxcuxŭ ga guxŭ ga duŭxŭgü meã nüxŭ cuáxŭ. Rü Barabá nixĩ ga naẽga.
17 Rü yexguma yéma nangutaquẽxegügu ga duŭxŭgü, rü Piratu nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Rü ngexŭrüxüxŭ i penaxwẽaexŭ na íchananguxuchixẽẽxŭ? ¿Penaxwèxexŭ na Barabáxŭ íchananguxuchixẽẽxŭ rü ẽxna Ngechuchu i Cristumaã naxugüxŭxŭ íchananguxuchixẽẽxŭ? —ñanagürü.
18 Rü yema ñanagürü ga Piratu yerü nüxŭ nacuèx na Ngechuchuchi naxaiexŭ ga Yudíugüarü ãẽxgacügü, rü yemacèx nixĩ ga naxŭtawa nagagüãxŭ.
19 Rü yexguma norü tochicawa natọxgu ga Piratu, rü naxmèx yéma imuga, rü ngĩgürügü: —Tama name i cunapoxcu i ngẽma yatü i taxuŭma i chixexŭ üxŭ. Yerü nagagu ĩne chütacü rü poraãcü chachixenegü —ngĩgürügü.
20 Natürü yema paigüarü ãẽxgacügü rü Yudíugüarü ãẽxgacügüerugü, rü duŭxŭgüxŭ naxucụxẽgü na naxcèx ínacagüxŭcèx na Barabáxŭ ínanguxuchixẽẽxŭcèx rü Ngechuchuxŭ na nayuxẽẽgüxŭcèx.
21 Rü ãẽxgacü ga Piratu rü wenaxãrü duŭxŭgüna naca, rü ñanagürü: —¿Ngẽxŭrüüxŭ i ngẽma taxrewa i pema penaxwèxexŭ na íchananguxuchixẽẽxŭ? —ñanagürü. Rü nümagü ga duŭxŭgü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Tanaxwèxe i Barabáxŭ ícunguxuchixẽẽ —ñanagürügü.
22 Rü yexguma ga ãẽxgacü ga Piratu rü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Ṭacü tá chaxüxŭ namaã i ngẽma Ngechuchu i Cristugu ãẹgaxŭ? —ñanagürü. Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —¡Curuchawa yapota! —ñanagürügü.
23 Rü yexguma ga Piratu rü ñanagürü nüxŭ: —¿Natürü ṭacü rü chixexŭ naxü? —ñanagürü. Natürü ga nümagü ga duŭxŭgü rü wenaxãrü tagaãcü ñanagürügü: —¡Curuchawa yapota! —ñanagürügü.
24 Rü yexguma Piratu nüxŭ dèụxgu ga marü taxucürüwama Ngechuchuxŭ na ínanguxuchixẽẽẹgaxŭ, yerü ga duŭxŭgü rü marü nanaxịxãchiãẽgüchaŭ, rü yemacèx wüxi ga norü duŭxŭxŭ namu ga dexá naxŭtawa na tanangexŭcèx. Rü nügü nayauxmẽx ga Piratu napẽxewa ga guxŭma ga yema duŭxŭgü. Rü ñanagürü: —Tama chaugagu tá nixĩ i na nayuxŭ i ñaã yatü i taxuŭma i chixexŭ üxŭ, rü pegagu tátama nixĩ —ñanagürü.
25 Rü guxŭma ga yema duŭxŭgü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Togagu rü toxocügügagu tá nixĩ i nayuxŭ —ñanagürügü.
26 Rü yexguma ga Piratu rü Barabáxŭ ínanguxuchixẽẽ. Rü ñụxũchi norü churaragüxŭ namu na Ngechuchuxŭ naçuaixgüxŭcèx, rü yemawena curuchawa na yanapotagüãxŭcèx.
27 Rü ñụxũchi ga yema churaragü rü Piratupataarü aixepewa Ngechuchuxŭ nagagü. Rü yexma Ngechuchuxŭtagu nanangutaquẽxexẽẽ ga guxŭma ga churaragü.
28 Rü ñụxũchi Ngechuchuxŭ ínacụxuchigü, rü wüxi ga máxŭ ga naxchiru ga dauxŭgu nayacụxẽẽgü.
29 Rü naẽruwa nayangèxcuchigü ga wüxi ga boxŭ ga chuchuxŭwa naxügüxŭ. Rü wüxi ga naĩxmenèxãxãcüxŭ nüxŭ nayayauxãchixẽẽ ga norü tügünemẽxẽwa. Rü ñụxũchi napẽxegu nacaxãpụ̈xügü, rü nüxŭ nacugüe, rü ñanagürügü: —¡Namaŭx ya Yudíugüarü Ãẽxgacü ya Tacüx! —ñanagürügü.
30 Rü nüxna naçuaixgüe. Rü nüxna nanayauxgü ga guma naĩxmenèxãxãcü, rü naẽruwa namaã nanaçuaixcagü.
31 Rü yexguma nüxŭ nacugüeguwena rü ínanacụxuchigü ga yema naxchiru ga daucharaxŭ. Rü wenaxãrü naxchirugutama nayacụxẽẽgü. Rü ñụxũchi nayagagü na curuchawa yanapotagüãxŭcèx.

Ngechuchuxŭ curuchawa nipotagü
(Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Cu 19.17-27)

32 Rü yexguma yéma inaxĩãchigu, rü nüxŭ nadaugü ga wüxi ga yatü ga Chiréneců̱ã̱x ga Chimáũgu ãe̱gacü. Rü guma yatüxŭ ngĩxŭ iningexẽẽgü ga Ngechuchuarü curucha.
33 Rü nawa nangugü ga wüxi ga nachica ga Górgutagu ãe̱gaxŭ. Rü ngẽma nae̱ga rü Duŭxẽẽruchinèxã ñaxŭchiga nixĩ.
34 Rü nüxna nanaxãgü ga binu ga ngúxŭãrü naãchixẽẽruŭmaã ãe̱xŭcü na yaxaxãxŭcèx. Rü Ngechuchu nüxŭ naxaxneta, natürü tama nayaxaxü.
35 Rü yexguma marü curuchawa yapotagüãxguwena rü ga churaragü rü nanade ga Ngechuchuchiru. Rü ñu̱xũchi wüxi ga dĩẽru ngĩxŭ nañanagügü na yemawa nüxŭ nacuèxgüxŭcèx na ţacü tá nayaxuxŭ ga wüxichigü.
36 Rü ñu̱xũchi yéma narütogü ga churaragü na Ngechuchuna yéma nadaugüxŭcèx.
37 Rü norü curuchatapẽxewa nayapocuchi ga wüxi ga mürapewa ga ãe̱gatachinüxŭ ga nüxŭ ixuxŭ ga ţacücèx Ngechuchuxŭ curuchawa na yapotagüxŭ. Rü ñanagürü: “Ñaã nixĩ i Ngechuchu i Yudíugüarü Ãe̱xgacü ya Tacü”, ñanagürü.
38 Rü yexgumarüŭ ta curuchawa nayapotagü ga taxre ga máẽtagüxŭ. Rü wüxi rü Ngechuchuarü tügünecüwawa naxü, rü to ga norü ţoxwecüwawa.
39-40 Rü yema duŭxŭgü ga yéma chopetüxŭ, rü Ngechuchumaã naguxchigagü, rü nanexãẽrugüãcüma ñanagürügü: —Dücèx, cuma cunangutaŭxẽẽe̱ga ya tupauca ya taxŭne, rü tomae̱xpu̱x i ngunexŭgu wenaxãrü ícunadaxẽẽe̱ga. ¡Cugütama namaxẽẽ i ñu̱xmax! Rü ngẽxguma chi aixcüma Tupana Nane quixĩgu, rü ¡írüxĩ i curuchawa! —ñanagürügü.
41 Rü yexgumarüŭ ta Ngechuchuxŭ nacugüecüraxŭ ga paigüarü ãe̱xgacügü, rü ngúexẽẽruŭgü ga ore ga mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ, rü Parichéugü, rü Yudíugüarü ãe̱xgacügüerugü. Rü nügümaã ñanagürügü:
42 —Rü nüma rü togüxŭ namaxẽxẽẽ natürü i ñu̱xma rü tama nüxŭ nacuèx na nügütama namaxẽẽxŭ. Rü ngẽxguma chi aixcüma Yudíugüarü ãe̱xgacü yixĩgu, ¡rü ñu̱xma rü ínaxĩx i curuchawa na nüxŭ yaxõgüxŭcèx!
43 —Rü nüma nagu naxĩnügu rü Tupana tá nüxŭ narüngŭxẽẽ. Ẽcü, ñu̱xma rü Tupana nüxŭ rüngŭxẽe̱x ega aixcüma nüxŭ nangŭxẽẽchaŭgu. ¿Tama ẽxna nümatama tamaã nüxŭ yaxuxŭ na Tupana Nane yiĩxŭ? —ñanagürügü.
44 Rü woo ga yema máẽtagüxŭ ga naxrüŭ curuchawa ipotagüxŭ, rü namaã naguxchigagü.

Nayu ga Ngechuchu
(Mr 15.33-41; Lc 23.44-49; Cu 19.28-30)

45 Rü yexguma rü guxŭ ga naãnewa naxẽãne. Rü tocuchigu inaxügü ga yema ñu̱xmata tomae̱xpu̱xarü orawa nangu ga yáuanecü.
46 Rü yema tomae̱xpu̱xarü oragu nixĩ ga Ngechuchu ga tagaãcü aita naxüxŭ, rü ñaxŭ: —Erí, Erí, ¿damá chabátani? —ñanagürü. Rü ngẽma rü ñaxŭchiga nixĩ:
“Pa Chorü Tupana, Pa Chorü Tupanax, ¿tu̱xcüŭ choxna quixũgachixŭ?” ñaxŭchiga nixĩ.
47 Rü nümaxŭ ga duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ rü nüxŭ naxĩnüẽ, rü ñanagürügü: —Ñaã yatü rü nuxcümaŭcü ga Tupanaãrü orearü uruŭ ga Eríacèx naca —ñanagürügü.
48 Rü yexgumatama rü wüxi ga yema duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ rü inañaãchi rü Ngechuchuxŭtawa nanange ga wüxi ga tüaxmü ga binu ga marü ngúchièxüchicümaã yawaixẽẽxŭ. Rü wüxi ga dexnewa nayanèĩx. Rü ñu̱xũchi Ngechuchuèxgu nanawẽx na nüxŭ natuxuxŭcèx.
49 Natürü ga yema togü ga duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ rü ñanagürügü: —Yixrüma. Rü ngĩxã itarüdaunü ngoxita Ería nuã ũ na nüxŭ yanangŭxẽẽxŭcèx —ñanagürügü.
50 Rü wenaxãrü tagaãcü aita naxü ga Ngechuchu, rü ñu̱xũchi nayu.

51 Rü yexgumatama ga tupauca ga taxŭneãrü tüyemachiãxŭ rü taxregu narügaute. Rü daxũwa inanaxügü ga na nagautexŭ rü ñu̱xmata ñaxtüwa nangu. Rü naxĩa̱xãchiane, rü narüngŭxtegü ga nutagü ga itacü.
52 Rü yuetamaŭgü rü ningenagü. Rü wena namaxẽ ga muxŭma ga duŭxŭgü ga yuechiréxŭ ga Tupanaãxŭ yaxõgüxŭ.
53 Rü yexguma Ngechuchu wena maŭxguwena, rü naxmaŭwa ínachoxŭ ga yema duŭxŭgü ga wena maxẽxŭ. Rü Yerucharéŭwa naxĩ. Rü muxŭma ga duŭxŭgü nüxŭ nadaugü.
54 Rü yema churaragüarü ãe̱xgacü rü norü churaragü ga Ngechuchuna ídaugüxŭ, rü nüxŭ nadaugü ga na naxĩa̱xãchianexŭ rü guxŭma ga yema ngupetüxŭ. Rü yexguma rü poraãcü namuŭẽ, rü ñanagürügü: —Aixcüma nixĩ ya daa yatü i Tupana Nane na yiĩxŭ —ñanagürügü.
55 Rü iyexmagü ga mucüma ga ngecügü ga yéma yaxŭwa nüxŭ rüdaunücü. Rü yema ngecügü iyixĩ ga Ngechuchuxŭ íixümücügücü rü nüxŭ rüngŭxẽẽgücü ga yexguma Gariréaanewa ne naxũxgu.
56 Rü yema ngecügütanüwa iyexma ga María ga Magadácu̱a̱x, rü María ga Chaŭtiágu rü Yúche naẽ, rü Zebedéu namèx ga Chaŭtiágu rü Cuáŭ naẽ.

Ngechuchu rü naxmaŭgu nayaxücuchigü (Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Cu 19.38-42)

57 Rü yexguma marü nachütachaŭgu, rü yéma nangu ga wüxi ga yatü ga Arimatéacu̱a̱x ga taarü dĩẽruãcü ga Yúchegu ãe̱gacü. Rü nüma rü ta Ngechuchuaxŭ nayaxõ.
58 Rü nüma rü Piratuna nayaca rü ngoxita name na nayauxãxŭ ga Ngechuchuxŭne ga curuchawa. Rü Piratu norü churaragüxŭ namu na nüxna naxãgüãxŭcèx ga Ngechuchuxŭne.
59 Rü Yúche nanayaxu ga Ngechuchuxŭne ga curuchawa. Rü wüxi ga naxchápenüŭ ga ngẽmataxŭmaã nananuque.
60 Rü yema naxmaŭ ga yexwacaxüxŭ ga Yúche nügücèxtama duŭxŭgüxŭ yacax-maxẽẽxŭ ga nuta ga tacüarü mèxpŭxŭwa yexmaxŭgu nayaxücuchi ga Ngechuchuxŭne. Rü ñu̱xũchi nanangũxtaŭ namaã ga wüxi ga nuta ga taxüchicü. Rü yemawena rü ínixũ.
61 Rü yéma Ngechuchumaŭãrü to̱xmèxtawa irütogü ga María ga Magadácu̱a̱x rü naĩ ga María.

Purichíagü nüxna nadaugü ga yema naxmaŭ ga Ngechuchuxŭ nagu yaxücuchigüxŭ

62 Rü moxŭãcü ga ngŭxchigaarü ngunexŭgu rü paigüarü ãe̱xgacügü rü Parichéugü rü yéma Piratuxŭtawa naxĩ.
63 Rü ñanagürügü nüxŭ: —Pa Corix, nüxna tacuèxãchie ga yema yatü ga Ngechuchu ga idoratèxáxŭ rü yexguma namaŭxgu rü ñanagürü tomaã:
“Ngẽxguma chayu̱xgu rü tomae̱xpü̱x i ngunexŭguwena rü wena táxarü ícharüda”, ñanagürü tomaã.
64 —Rü ngẽmacèx tanaxwèxe i churaragü nge̱ma cumugü na nüxna yadaugüxŭcèx i ngẽma naxmaŭ ñu̱xmatáta tomae̱xpü̱x i ngunexŭwa nangu na tama chütacü nge̱ma naxĩxŭcèx i norü ngúexŭgü na yayauxgüãxŭcèx i naxŭne rü ñu̱xũchi duŭxŭgümaã nüxŭ na yaxugüxŭcèx na marü wena namaxŭxŭ. Erü ngẽxguma chi ngẽmaãcü naxüpetügu, rü noxriarü yexera tá nixĩ na duŭxŭgüxŭ nawomüxẽẽxŭ —ñanagürügü.
65 Rü Piratu ñanagürü nüxŭ: —Ngẽãgü nixĩ i churaragü i pexcèx. ¡Ẽcü nge̱ma namaã pexĩ na meãma pema penaxwèxexŭãcüma nüxna pedaugüxŭcèx i naxmaŭ! —ñanagürü.
66 Rü yema churaragümaã yéma naxĩ, rü meãma nayataixẽẽgü ga guma nuta ga Ngechuchumaxŭ namaã rüngũxtaŭcü. Rü nanaxüarü cuèxruŭa̱xgü na taxúema naẽchita ínaxügachigüxŭcèx ga guma nuta. Rü ñu̱xũchi yexma nanamugü ga churaragü na nüxna nadaugüxŭcèx.

28

Yuwa ínarüda ga Ngechuchu
(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Cu 20.1-10)

1 Rü sabaduarü ngunexŭguwena ga yüxüarü pèxmama, rü yéma naxmaŭwa íiyadaugü
ga María ga Magadácu̱a̱x rü naĩ ga María.
2 Rü ngürüãchi poraãcü naxĩa̱xãchiane, yerü wüxi ga daxũcu̱a̱x ga Cori ga Tupanaãrü
orearü ngeruŭ ínarüxĩ, rü naxmaŭwa nangu rü ínanangũxgachi ga guma nuta ga namaã
nangũxtaŭcü ga yema naxmaŭ. Rü ñu̱xũchi guma nutaétüwa narüto.
3 Rü yema orearü ngeruŭ rü wüxi ga bèi̱xbẽxanexŭrüŭ niyauracüü. Rü nacómüxŭchi
ga naxchiru.
4 Rü yexguma yemaxŭ nadaugügu ga churaragü rü norü muŭmaã nidu̱ru̱xe, rü yexma
niyuãchitanü.
5 Rü yexguma ga yema orearü ngeruŭ, rü ñanagürü ngĩxŭ ga yema ngecügü: —
¡Tãxũ i pemuŭẽxŭ! Choma nüxŭ chacuèx rü naxcèx pedaugü ya Ngechuchu ga guma
curuchawa yapotagüãcü.
6 Nataxuma i nuã, erü marü wena namaxŭ, yema nüma ŭpa pemaã nüxŭ yaxuxŭrüŭ.
¡Rü nuã pexĩ, rü ípeyadèu̱x i naxmaŭ i ngẽma inaxügüãxŭwa ga naxŭne!
7 ¡Rü paxa ípixĩ, rü norü ngúexŭgümaã nüxŭ peyarüxugüe rü marü ínarüda rü wena
namaxŭ ya Ngechuchu! Rü ñu̱xma rü marü pexŭpa nüxĩra Gariréaanewa naxũ i nümax.
Rü ngẹ̱ma tá nixĩ i nüxŭ peyadauxŭ. Rü ngẽma nixĩ i ore i pemaã nüxŭ chayarüxuxŭ
—ñanagürü.
8 Rü yexguma ga yema ngecügü rü paxama nüxna íiyaxĩ ga yema naxmaŭ. Rü
imuŭẽ, natürü itaãẽgü ta. Rü poraãcü iixŭãchi na Ngechuchuarü ngúexŭgümaã nüxŭ na
yanaxugüexŭcèx ga yema ore ga daxũcu̱a̱x ngĩmaã nüxŭ ixuxŭ.
9 Rü yexguma inaxŭãchiyane, rü ngürüãchi yéma ngĩxcèx nango̱x ga Ngechuchu, rü
ngĩxŭ narümoxẽ. Rü ngĩmagü rü Ngechuchucèx iyabuxmü rü nüxŭ iyacuèxüŭgü, rü
naparawa inèi̱xãchitanü.
10 Rü nüma ga Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxŭgü: —¡Tãxũ i pemuŭẽxŭ! ¡Rü ípixĩ rü
chaueneẽgü i chorü ngúexŭgümaã nüxŭ peyarüxu rü Gariréaanewa naxĩ! Rü ngẹ̱ma tá
nixĩ i choxŭ nadaugüxŭ —ñanagürü.

Churaragü rü paigüarü ãẹ̱xgacügümaã nüxŭ nayarüxugüe ga yema ngupetüxŭ

11 Rü yexguma ga yema ngecügü rü namagu naxĩyane, rü ñuxre ga churaragü ga yéma
naxmaŭwa dauxŭtaegüxŭ rü Yerucharéŭwa naxĩ. Rü paigüarü ãẹ̱xgacügümaã nüxŭ
nayarüxugüe ga guxŭma ga yema ngupetüxŭ.
12 Rü yema paigüarü ãẹ̱xgacügü rü namaã nayarüdexagü ga Yudíugüarü
ãẹ̱xgacügüerugü. Rü nügümaã nanamexẽẽgü ga ta̱cümaã tá churaragüxŭ na
yaxucu̱xẽgüxŭ. Rü ñu̱xũchi nüxna ngĩxŭ naxãgü ga tacü ga dĩẽru.
13 Rü namaã nüxŭ nixugüe rü ñanagürügü: —¡Pema rü ñaperügügü tá:
“Ngẽxguma chütacü tapeeyane, rü norü ngúexŭgü toechita ngẹ̱ma naxĩ rü nayayauxgü
ga naxŭne” ñaperügügü tá!
14 Rü ngẽxguma ãẹ̱xgacü ya Piratu tá nüxŭ cuèxgu i ngẽma ngupetüxŭ, rü toma rü tá
namaã tidexagü rü namaã tá tanamexẽẽ na taxuŭma pemaã naxüxŭcèx —ñanagürügü.
15 Rü yexguma ga yema churaragü rü ngĩxŭ nayauxgü ga yema dĩẽru. Rü yema
ãẹ̱xgacügü namaã nüxŭ ixugüxŭrüŭ duŭxŭgümaã nüxŭ nixugüe. Rü ñu̱xma rü ta
ngẽmatama dexa nixĩ i nüxŭ yaxugüxŭ i Yudíugü.

Ngechuchu nanamu ga norü ngúexŭgü
(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Cu 20.19-23)

16 Rü yema 11 ga Ngechuchuarü ngúexŭgü rü Gariréa- anewa naxĩ ga guma mèxpŭne
ga Ngechuchu namaã nüxŭ ixuxŭnewa.

17 Rü yexguma Ngechuchuxŭ nadaugügu rü nüxŭ nicuèxüŭgü, woo ñuxre ga norü
ngúexŭgü rü tama aixcüma nayaxõgü na Ngechuchu yiĩxŭ.
18 Rü yexguma ga Ngechuchu rü naxcèx nixũ, rü ñanagürü nüxŭ: —Tupana rü
ãẽxgacüxŭ choxŭ nixĩxẽẽ i guxŭ i daxũguxŭ i naãnewa rü guxŭ i ñoma i naãnewa.
19 —Rü ñu̱xma rü chanaxwèxe i guxŭ i nachiŭãnewa pexĩ i guxŭ i duŭxŭgütanüwa.
¡Rü chorü duŭxŭgüxŭ peyaxĩgüxẽẽ̱x! ¡Rü ípenabaiŭxẽẽ̱x chauégagu rü Chaunatüégagu rü
Naãẽ i Üünexŭẽ̱gagu!
20 ¡Rü penangúexẽẽ̱x na naga naxĩnüẽxŭcèx i guxŭma i ngẽma pexŭ chamuxŭ! ¡Rü
dücax, guxŭgutáma pexŭtawa changẽxmaẽcha ñu̱xmatáta nagú i naãne! —ñanagürü ga
Ngechuchu.

ORE I MEXÜ GA MARCU ÜMATÜXÜ

Cuáũ ga baiũxẽẽruũ nüxũ nixu ga Tupanaãrü ore ga dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxũwa
(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Cu 1.9-28)

1 Ñaã nixĩ i norü ügü i ore i mexũ ya Ngechuchu ya Cristu ya Tupana Nanechiga.
2 Rü nuxcümaũcü ga Tupanaãrü orearü uruũ ga Ichaxía ümatüxũ ga Tupanaãrü ore, rü ñanagürü:
"Cupẽxegu chayamu i chorü orearü ngeruũ na namexẽẽãxũcèx i cumaũ.
3 Rü dauxchitawa i ngextá taxúema íxãpataxũwa rü tá nangẽxma i wüxi i duũxũ i ngẽma tagaãcü ñaxũ: '¡Pegü pemexẽẽ̲x naxcèx ya Cori. Rü naxcèx ipeyanawẽxãchixẽẽ̲x i perü maxũ!' "
ñaxũ tá.
4 Rü Cuáũ rü dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxũwa nangọ̲x rü yéma ínanabaiũxẽẽ ga duũxũgü. Rü namaã nüxũ nixu ga na namexũ na Tupanacèx nadaugüxũ rü ínabaiũxũ na Tupana nüxũ nüxũ nangechaũxũcèx ga norü pecadugü.
5 Rü guxũma ga duũxũgü ga Yudéaanecụ̲ã̲x rü ĩãne ga Yerucharéũcụ̲ã̲x rü yéma Cuáũxũtawa naxĩĩxũ ga na nüxũ iyanaxĩnüẽxũcèx. Rü nümagü rü norü pecadugüxũ yéma nayarüxugüxũ, rü Cuáũ rü natü ga Yudáũwa ínayabaiũxẽẽtanü.
6 Rü naxchiru ga Cuáũ rü cameyutèxanaxcèx nixĩ, rü norü goyexũ rü naxchèxmünaxcèx nixĩ. Rü beruremaã rü munümaã naxãwemü.
7 Rü Cuáũ rü yema nüxũ yaxuxũ ga orewa, rü ñanagürü: —Choweama tá ne naxũ ya choxũ rüyexeracü. Rü choma rü taxuwama chame rü bai na ichayarümaxãchixũ na íchayaẉ̲ẽxũcèx i norü chapatucunügü.
8 —Choma rü dexáwamare pexũ íchabaiũxẽẽ, natürü nüma rü tá Tupanaãẽ i Üünexũ pexna nanguxẽẽ —ñanagürü ga Cuáũ.

Ngechuchuarü baiechiga
(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

9 Rü yema ngunexũgügu, rü Ngechuchu rü ínaxũxũ nawa ga guma ĩãne ga Nacharétu ga Gariréaanewa yexmane. Rü Cuáũ rü natü ga Yudáũwa ínanabaiexẽẽ.
10 Rü yexguma dexáwa ínaxũãchigu, rü Ngechuchu nüxũ nadau ga na yangenaxũ ga daxũwa. Rü yema Tupanaãẽ i Üünexũ rü wüxi ga muxtucurüũ inanago, rü Ngechuchuna nangu.
11 Rü daxũwa inanaxũ ga wüxi ga naga ga ñaxũ: —Cuma nixĩ i Chaune i cuxũ changechaũxũchixũ rü cumaã chataãẽxũchixũ —ñaxũ.

Ngechuchuxũ naxü ga Chataná
(Mt. 4.1-11; Lc 4.1-13)

12 Rü yemawena rü Tupanaãẽ i Üünexũ rü dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxũwa Ngechuchuxũ naga.
13 Rü yéma nayexma ga 40 ga ngunexũ. Rü naẽũgü ga idüraexũ íyexmagüxũwa nayexma, rü ngoxo ga Chataná rü nüxũ naxü. Natürü Tupanaãrü orearü ngeruũgü ga daxũcụ̲ã̲x rü Ngechuchuxũ narüngũxẽẽgü.

Ngechuchu rü Gariréaanewa inanaxügü ga norü puracü
(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

14 Rü nawena ga poxcupataũgu na napoxcuxũ ga Cuáũ, rü Gariréaanewa naxũ ga Ngechuchu na naxunagüãxũcèx ga Tupanaãrü ore i mexũ.

15 Rü ñanagürü: —Marü nawa nangu i ngunexŭ ga Tupana nagu unetaxŭ, rü pexcèx ningaica na perü ãẽxgacü na yiĩxŭ. ¡Rü ñu̱xma rü name nixĩ i Tupanacèx pedaugü rü peyaxõgü i ngẽma norü ore i mexŭ! —ñanagürü.

Ngechuchu rü ãgümücü ga püchaetanüxŭcèx naca (Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

16 Rü yexguma naxtaxa ga Gariréaanacügu yaxũxgu ga Ngechuchu, rü yéma nüxŭ nadau ga Chimáũ rü naẽneẽ ga Aŭdré. Rü nümagü rü woetama püchaetanüxŭ nixĩgü rü yéma naxtaawa napüchaegü.

17 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Chowe perüxĩ rü tá pexŭ charüngŭxẽẽ na chauxŭtawa penagagüxŭcèx i duŭxŭgü! —ñanagürü.

18 Rü yexgumatama ga yema taxre, rü yéma nanawogü ga norü püchagü. Rü Ngechuchuwe narüxĩ.

19 Rü yéamaxŭra naxũ ga Ngechuchu, rü yéma nüxŭ nadau ga Chaŭtiágu rü naẽneẽ ga Cuáŭ. Rü Zebedéu nanegü nixĩgü ga nümagü. Rü wüxi ga nguewa nayexmagü, rü yéma ínanangáitagü ga norü püchagü.

20 Rü yexgumatama Ngechuchu naxcèx naca. Rü nümagü rü yéma nguewa tüxŭ natèxgü ga nanatü ga Zebedéu namaã ga tümaãrü puracütanüxŭgü, rü Ngechuchuwe narüxĩ.

Wüxi ga yatü ga ngoxo nawa yexmaxŭchiga (Lc 4.31-37)

21 Rü ĩãne ga Capernáũwa nangugü. Rü yexguma ngŭxchigaarü ngunexŭwa nanguxgu, rü Ngechuchu rü ngutaquẽxepataŭwa naxũ rü yexma naxücu. Rü yéma inanaxügü ga na nangúexẽẽtaexŭ.

22 Rü duŭxŭgü rü nabèi̱xãchiãẽgü namaã ga norü ngu̱xẽẽtae, yerü aixcüma Tupanaãrü poramaã meã nanangúexẽẽ rü tama ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭrüŭ nixĩ.

23-24 Rü guma ĩãneãrü ngutaquẽxepataŭwa nayexma ga wüxi ga yatü ga ngoxo nawa yexmaxŭ. Rü aita yéma naxü, rü ñanagürü: —¿Tu̱xcüŭ totanüwa cuxũ, Pa Ngechuchu Pa Nacharétucu̱ã̱x? ¿Nuã cuxũ na toxŭ cuyadèi̱xŭcèx? Choma rü cuxŭ chacuèx na Tupana Nane ya Üünecü quiĩxŭ —ñanagürü.

25 Rü Ngechuchu nüxŭ naxoo̱x ga yema ngoxo, rü ñanagürü: —¡Iyarüngeèx rü ínaxũxũ nawa ya yima yatü! —ñanagürü.

26 Rü yexguma ga yema ngoxo rü guma yatüxŭ niyuãchixẽẽ, rü tagaãcü aita naxüãcüma nawa ínaxũxũ.

27 Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü nabèi̱xãchiãẽgü, rü namücügüna nicachigü rü ñanagürügü: —¿T̲acü nixĩ i ñaã? Maneca wüxi i ngexwacaxŭxŭ i ngu̱xẽẽtae nixĩ. Nüma rü aixcüma Tupanaãrü poramaã meã nangu̱xẽẽtae. Rü woo i ngoxogü rü naga naxĩnüẽ i ngẽxguma namuãxgu —ñanagürügü.

28 Rü yemaãcü nixĩ ga paxa guxŭwama ga Gariréaanewa rü Ngechuchuchigaxŭ nacuèxgüxŭ ga duŭxŭgü.

Ngechuchu rü Chimáũ ga Pedru nèxẽcèx nayataanexẽẽ (Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

29 Rü yexguma ngutaquẽxepataŭwa ínaxũxũgu ga Ngechuchu, rü Chaŭtiágu rü Cuáŭmaã Chimáũ rü Aŭdrépatawa naxũ.

30 Rü Chimáũ nèxẽ rü ngürücarewa iyexma, yerü iyaxaxüne. Rü Ngechuchumaã ngĩxŭ nixugüe.

31 Rü ngĩxcèx nixũ, rü ngĩxmẽxgu nayayauxãchi, rü ngĩxŭ ínarüdaxẽẽ. Rü yexgumatama igèu̱xãchi ga na yaxaxünexŭ. Rü íirüda, rü inaxügü ga naxcèx na namexẽẽãxŭ ga õna.

Ngechuchu rü muxŭma ga iḏaaweexŭcèx nayataanexẽẽ (Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

32 Rü yexguma marü yanaxücuxgu ga üèxcü ga na nachütachaŭxŭ, rü Ngechuchuxŭtawa nanagagü ga guxŭma ga duŭxŭgü ga iḏaaweexŭ rü guxŭma ga ingoxoa̱xgüxŭ.
33 Rü guxŭma ga yema ĩãnecŭa̱x rü yexma guma ĩpataarü ĩa̱xwa naxcèx nangutaquẽxegü.
34 Rü nüma nanameẽxẽẽ ga muxŭma ga duŭxŭgü ga nagúxŭraŭxŭ ga ḏaawemaã iḏaaweexŭ. Rü ínanawoxŭ ga muxŭma ga ngoxogü, natürü nüxna nanachu̱xu ga na yadexagüxŭ, yerü nümagü ga ngoxogü rü nüxŭ nacuèxgü na texé yiĩxŭ.

Ngechuchu rü nanaxunagü ga ore ga mexŭ ga ngutaquẽxepataŭwachigü (Lc 4.42-44)

35 Rü ngunetüŭ ga tauta yangóonegu, rü inaxũãchi ga Ngechuchu. Rü ĩãneãrü yéaxüra ga ngextá taxúema íxãpataxŭwa naxũ na yéamaxŭra yayumüxẽxŭcèx.
36 Rü Chimáũ rü namücügümaã Ngechuchucèx nayadaugü.
37 Rü yexguma nüxŭ iyangaugügu, rü ñanagürügü nüxŭ: —Guxŭma i duŭxŭgü rü cuxcèx nadaugü —ñanagürügü.
38 Natürü ga nüma rü nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —¡Ngĩxã rü toxnamana taxĩ náĩgü ya ĩãnexãcügü ya ngaicamagünewa na nge̱ma rü ta chanaxunagüxŭcèx i ore i mexŭ! Erü woetama ngẽmacèx nixĩ i Capernáũãrü ĩãnewa íchaxũxũxŭ.
39 Rü yemaãcü ga Ngechuchu rü guxŭma ga Gariréaanegu nixũãgüchigü. Rü wüxichigü ga ĩãneãrü ngutaquẽxepataŭwa rü nüxŭ nixuchigü ga ore ga mexŭ, rü ínayawoxŭẽtanü ga ngoxogü.

Ngechuchu rü wüxi ga rüchaxünexŭcèx nayataanexẽẽ (Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

40 Rü Ngechuchucèx nixũ ga wüxi ga yatü ga chaxünemaã iḏaawecü. Rü napẽxegu nayacaxãpu̱xüãcüma ñanagürü nüxŭ: —Pa Corix, ngẽxguma cunaxwèxegu na choxŭ curümexẽẽxŭ, rü cuxŭ natauxcha na chauxcèx cuyataanexẽẽxŭ —ñanagürü.
41 Rü Ngechuchuaxŭ nangechaŭtümüŭ ga guma yatü. Rü nüxŭ ningõgü rü ñanagürü nüxŭ: —Ngŭ, chanaxwèxe. ¡Marü curüme! —ñanagürü.
42 Rü yexgumatama nüxŭ inayarüxo ga na nachaxünexŭ ga guma yatü. Rü meãma naxcèx nitaane.
43-44 Rü Ngechuchu rü yexgumatama ínayamu. Rü meãma nanaxucu̱xẽ rü ñanagürü nüxŭ: —¡Dücèx, tãxũtáma texémaã nüxŭ quixu! ¡Natürü nge̱ma paixŭtawa naxũ, rü cugü nüxŭ yadauxẽẽ! ¡Rü curü mexẽẽcèx nüxna yaxuaxŭ i curü ãmare ga yema Moĩché tüxŭ muxŭ na nüxŭ nacuáxŭcèx i duŭxŭgü na curümexŭ nawa i curü daawe! —ñanagürü.
45 Natürü nüma ga guma yatü rü ínixũ rü inanaxügü ga na guxãmaãma nüxŭ yaxuxŭ ga yema nüxŭ ngupetüxŭ. Rü yemacèx ga Ngechuchu rü marü taxucürüwa ngóxŭwama duŭxŭgüpẽxewa ĩãnegügu naxücu. Natürü dauxchitagu ga ngextá duŭxŭgü ítaxuxŭgu narüxa̱ŭ̱x. Rü yéma naxcèx naxĩĩxŭ ga duŭxŭgü ga guxŭãnewa ne ĩxŭ.

2

Ngechuchu rü wüxi ga yatü ga naẉãĩxãchicücèx nayataanexẽẽ (Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

1-2 Rü yixcama ga ñuxre ga ngunexŭwena rü wenaxãrü Capernáũãrü ĩãnegu naxücu ga Ngechuchu. Rü yexguma duŭxŭgü nüxŭ cuáchigagügu na ĩpatawa nayexmaxŭ, rü yéma nangutaquẽxegü ga muxŭma ga duŭxŭgü. Rü düxwa ga ĩa̱xtüwa rü nanapá. Rü nüma ga Ngechuchu rü namaã nüxŭ nixu ga ore i mexŭ.

3 Rü yéma nangugü ga ãgümücü ga yatügü ga yéma nangetaŭgüxŭ ga wüxi ga yatü ga nawãĩxãchicü.
4 Natürü yema na namuxũchixŭ ga duŭxŭgü, rü taxucürüwama Ngechuchuxŭtawa nangugü. Rü yemacèx ínanapogüétü ga Ngechuchu íyexmaxŭwa ga guma ĩpata. Rü yéma norü caruŭgu ínanacẖüxüetaŭgü ga guma nawãĩxãchicü.
5 Rü yexguma Ngechuchu nüxŭ dèuxgu ga ñuxãcü aixcüma na yaxõgüãxŭ ga yema duŭxŭgü, rü ñanagürü nüxŭ ga guma nawãĩxãchicü: —Pa Chaunex, curü pecadugü rü marü cuxŭ nüxŭ changechaŭ —ñanagürü.
6-7 Natürü ñuxre ga ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa nguxẽẽtaegüxŭ rü yéma narütogü. Rü naãẽwa ñaxŭgu narüxĩnüẽ: —¿Ñuxãcü tama namuŭ na ngẽmaãcü yadexaxŭ? ¿Rü tacü Tupanamaã yaxugüxŭ? Erü Tupanaxĩcatama nixĩ ya duŭxŭgüarü pecaduxŭ ngechaŭcü —ñaxŭgu narüxĩnüẽ.
8 Natürü yexgumatama ga Ngechuchu rü nüxŭ nicuèxãchi ga yema nagu naxĩnüẽxŭ, rü yemacèx nüxna naca rü ñanagürü nüxŭ: —¿Tũxcüŭ ngẽmagu perüxĩnüẽ i pemax?
9 —¿Tacü nixĩ i rütauchamaẽxŭ na namaã nüxŭ ixuxŭ ya daa nawãĩxãchicü:
“Curü pecadugü rü marü cuxŭ nüxŭ changechaŭ”, rü ẽxna:
“¡Inachi, rü nayaxu i curü caruŭ, rü íixũ!” ñaxŭ?
10-11 —Natürü ñuxma rü tá pexŭ nüxŭ chadauxẽẽ na Chaunatü núma choxŭ muxŭ na duŭxŭgüaxŭ nüxŭ changechaŭxŭcèx i norü pecadugü —ñanagürü. Rü yexguma yema ñaxguwena rü guma nawãĩxãchicüxŭ ñanagürü: —Cumaã nüxŭ chixu rü ¡inachi, rü nayaxu i curü caruŭ, rü cupatawa naxũ! —ñanagürü.
12 Rü yexgumatama inachi ga guma idaawecü. Rü nanayaxu ga norü caruŭ, rü ínaxũxũ napẽxewa ga guxŭma ga yema duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ. Rü yemacèx ga yema duŭxŭgü rü nabèixãchiãẽgü, rü Tupanaxŭ nicuèxüŭgü, rü ñanagürügü: —Taguma nüxŭ tadau i tacü i ñaãrüŭ ixĩxŭ —ñanagürügü.

Lebícèx naca ga Ngechuchu
(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

13 Rü yemawena rü wenaxãrü naxtaacutüwa naxũ ga Ngechuchu. Rü yema muxŭma ga duŭxŭgü rü naxcèx naxĩ. Rü nüma rü nanangúexẽẽ.
14 Rü yexguma yéma naxüpetügu ga Ngechuchu, rü yéma nüxŭ nadau ga Lebí ga Arupéu nane. Rü nüma ga Lebí rü yéma narüto nawa ga yema nachica ga duŭxŭgüna dĩẽru ngĩxŭ ínayaxuxŭwa naxcèx ga Dumacũãxãrü ãẽxgacü yerü woetama yema nixĩ ga norü puracü. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Chowe rüxũ! —ñanagürü. Rü inachi ga Lebí, rü nawe narüxũ.
15 Rü yéma Lebípatawa nachibü ga Ngechuchu. Rü yéma nachibüe ga muxŭma ga duŭxŭgü ga Lebírüŭ Dumaãrü ãẽxgacücèx dĩẽru ngĩxŭ yauxgüxŭ. Rü nayexmagü ta ga togü ga duŭxŭgü ga taxúema nacümamaã taãẽgüxŭ ga yéma mechawa rütogüxŭ namaã ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgü. Yerü namu ga yema nawe rüxĩxŭ.
16 Rü yéma nayexmagü ta ga ñuxre ga Parichéugü rü ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa nguxẽẽtaegüxŭ. Rü yexguma nüxŭ nadaugügu ga yema togümaã na nachibüxŭ ga Ngechuchu, rü norü ngúexŭgüna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Ñuxãcü i perü ngúexẽẽruŭ rü namaã nachibü i ãẽxgacüarü duŭxŭgü i dĩẽruarü yauxwa puracüexŭ rü duŭxŭgü i pecaduãxgüxŭ? —ñanagürügü.
17 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnügu ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Ngẽma poraexŭ rü tama nanaxwèxe ya duturu, natürü ngẽma idaaweexŭ waxi nixĩ i naxwèxexŭ ya duturu. Choma rü tama mexŭgüna na chaxuxŭcèx nixĩ ga núma chaxũxŭ, natürü núma chaxũ na nüxna chaxuxŭcèx i pecaduãxgüxŭ —ñanagürü.

Ngechuchuna aurechigacèx nacagüe
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

18 Rü wüxi ga ngunexŭgu rü tama nachibüe yerü Tupanacèx naxauree ga Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭãrü ngúexŭgü rü Parichéugüarü ngúexŭgü. Rü yemaxŭ nadaugügu ga ñuxre ga duŭxŭgü, rü Ngechuchuxŭtawa naxĩ rü nüxna nayacagüe, rü ñanagürügü: —Ngẽma Cuáŭãrü ngúexŭgü rü Parichéugüarü ngúexŭgü rü naxauree. ¿Rü tu̱xcüŭ i curü ngúexŭgü i tama naxaureexŭ? —ñanagürügü.

19 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —¿Éxna wüxi i ngĩgüarü petawa rü pexcèx namexŭ na naxaureexŭ i ngẽma nüxna naxugüxŭ ega natanüwa nangẽxmagu i ngẽma yatü i ngexwacèx ãmaxŭ? Pemaã nüxŭ chixu rü ngẽxguma natanüwa nangẽxmayane i ngẽma yatü i ngexwacèx ãmaxŭ rü taxucürüwama naxauree i ngẽma nüxna naxugüxŭ.

20 —Natürü wüxi i ngunexŭ rü ngẽma yatü i ngexwacèx ãmaxŭ rü tá namücügüna nixũgachi. Rü ngẽma ngunexŭgu tá nixĩ i naxaureexŭ. [Rü chorü ngúexŭgü rü taxucürüwama naxauree i ñu̱xma erü natanüwa changẽxma. Natürü ínangu tá i ngẽma ngunexŭ na nüxna chixũgachixŭ, rü ngẽxguma tá nixĩ i naxaureexŭ.]

21 —Rü taxúema wüxi i naxchirutüchi i ngexwacaxŭxŭmaã tanapaita i wüxi i naxchiru i ngauxŭ. Erü ngẽxguma nañaãchimügu i ngẽma natüchi i ngexwacaxŭxŭ, rü tá nanagáuxẽẽ i ngẽma ngauxŭ i naxchiru. Rü noxriarü yexera tá narügáu.

22 —Rü ngẽxgumarüŭ ta taxúema ngexwacaxŭcü ya binu rü wüxi i marü ngauxŭ i naxchiŭ i naxchèxmünaxcèxgu tayabacuchi. Erü ngẽxguma ngẽmaãcü naxu̱xgu rü yima binu ya ngexwacaxŭcü rü narüngu, rü tá nayawã̱ĩxẽẽ i ngẽma naxchiŭ i ngauxŭ i naxchèxmünaxcèx. Rü ngẽxma tá inayarüxo ya binu rü naxchiŭ rü ta. Rü ngẽmacèx tanaxwèxe ya ngexwacaxŭcü ya binu rü ngexwacaxŭxŭ i naxchiŭgu tayabacuchi. [Rü chorü ngu̱xẽẽtae i ngexwacaxŭxŭ rü ngẽxgumarüŭ ta nixĩ na taxucürüwama namaã nawüxiguxŭ i ngẽma nuxcümaŭxŭ i pecümagü —ñanagürü ga Ngechuchu.]

Ngechuchuarü ngúexŭgü rü trigu nibuxetanü ga ngŭxchigaarü ngunexŭgu (Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

23 Wüxi ga ngŭxchigaarü ngunexŭgu ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgümaã trigunecüwa nachopetü. Rü nümagü ga norü ngúexŭgü rü inaxĩãcüma inanaxügüe ga trigu na yabuxetanüxŭ.

24 Rü yema Parichéugü rü Ngechuchuna nacagü rü ñanagürügü: —Dücèx ¿rü tu̱xcüŭ i curü ngúexŭgü rü nanaxügü i ngẽma tama mexŭ i ngŭxchigaarü ngunexŭgu na naxüxü? —ñanagürügü.

25 Natürü nüma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¿Taguma ẽxna poperawa nüxŭ pedau ga ṯacü na naxüxŭ ga nuxcümaŭcü ga ãẽxgacü ga Dabí rü natanüxŭgü ga yexguma õna nüxŭ tau̱xgu rü nataiyaegu?

26 Rü yexguma paigüarü ãẽxgacü yixĩgu ga Abiatáru, rü Dabí rü Tupanapatagu naxücu. Rü nanango̱x ga yema pãũ ga üünexŭ ga paigücèxicatama ixĩxŭ. Rü nüma ga Dabí rü natanüxŭmaã rü ta nangau ga yema pãũ —ñanagürü.

27 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Ngẽma ngŭxchigaarü ngunexŭ rü duŭxŭgücèx nixĩ ga naxüxŭ. Rü tama ngŭxchigaarü ngunexŭcèx nixĩ ga naxüxŭ ga duŭxŭgü.

28 —Rü ngẽmacèx ya Tupana Nane ya duŭxŭxŭ ixĩcü rü namaã inacuèx ta i ngŭxchigaarü ngunexŭ —ñanagürü.

3

Wüxi ga yatü ga yumécüchiga (Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

1 Rü wenaxãrü ngutaquẽxepataŭgu naxücu ga Ngechuchu. Rü yéma nayexma ga wüxi ga yatü ga norü wüxichacüüwa yumécü.

2 Rü yema Parichéugü, rü Ngechuchuxŭ nangugügü ngoxi tá namexẽẽã ga
ngŭxchigaarü ngunexŭgu, na yemaãcü nüxŭ nayexmaxŭcèx ga ţacücèx na
ínaxuaxŭgüãxŭ.
3 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ ga guma yumécü: —¡Írüda, rü nuxã
ngãxŭtanügu yachi! —ñanagürü.
4 Rü yexguma ga Ngechuchu rü yema togü ga yéma yexmagüxŭna naca, rü ñanagürü
nüxŭ: —¿Ţacü nixĩ i mexŭ na naxüxŭ i ngŭxchigaarü ngunexŭgu? ¿Namexŭ na naxüxŭ
i mexŭ rü ẽxna chixexŭ? ¿Rü namexŭ na namaxẽẽxŭ rü ẽxna yamáxŭ? —ñanagürü.
Natürü ga nümagü rü yexma nayarüngeèxgümare.
5 Rü nüma ga Ngechuchu rü nuchametüãcüma nüxŭ nidaugüãchi ga yema nüxŭ
íchomaẽguãchixŭ. Rü nangechaŭ yerü tama inaxĩnüẽchaŭ ga yema duŭxŭgü. Rü guma
yatüxŭ ñanagürü: —¡Iyanawẽxãchixẽẽ ya cuxmẽx! —ñanagürü. Rü yexguma ga guma yatü
rü nügü inayarüwẽxãchimẽxẽxẽẽ. Rü yexgumatama rü narümexmẽx.
6 Natürü yexguma yemaxŭ nadaugügu ga Parichéugü, rü ínachoxŭ ga yéma. Rü
Erodetanüxŭmaã inanaxügüe ga na naxcèx nadaugüxŭ ga ñuxãcü tá na Ngechuchuxŭ
yamèxgüxŭ.

Naxtaacutüwa Ngechuchucèx nangutaquẽxegü ga muxŭma ga duŭxŭgü

7 Rü Ngechuchu rü norü ngúexŭgümaã naxtaacutüwa naxũ. Rü muxŭma ga duŭxŭgü
ga Gariréaanecu̱a̱x rü nawe narüxĩ.
8 Rü yexguma nüxŭ nacuáchigagügu ga guxŭma ga yema mexŭgü ga naxüxŭ ga
Ngechuchu, rü naxcèx naxĩtaquẽxe ga muxŭma ga duŭxŭgü ga Yudéaanecu̱a̱x, rü
Yerucharéŭcu̱a̱x, rü Iduméããnecu̱a̱x, rü Yudáŭãrü tocutücu̱a̱x rü yema naãne ga Tiru
rü Chidãũãrü ĩãnegü nawa yexmaxŭcu̱a̱x.
9 Rü yemacèx ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgüxŭ namu na wüxi ya ngue naxcèx
namexẽẽgüxŭcèx na tama yéma yaxũxtügüãxŭcèx ga yema muxŭma ga duŭxŭgü.
10 Yerü nüma rü nanameẽxẽẽ ga muxŭma, rü yemacèx guxŭma ga yema iḍaaweexŭ
rü naxcèx naxĩ na nüxŭ yangõgügüxŭcèx.
11 Rü yexguma yema ngoxoã̱xgüxŭ ga duŭxŭgü nüxŭ daugügu, rü napẽxegu
nacaxãpu̱xügü rü tagaãcü ñanagürügü: —Cuma nixĩ ya Tupana Nane quiĩxŭ —
ñanagürügü.
12 Natürü nüma ga Ngechuchu rü poraãcü nayaxucu̱xẽgü na tama duŭxŭgümaã nüxŭ
yaxugüexŭcèx ga nachiga.

Ngechuchu nanade ga 12 ga norü ngúexŭgü na toxnamana namugüãxŭcèx (Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

13 Rü yemawena ga Ngechuchu rü wüxi ga mèxpűnewa ínaxŭãchi. Rü yéma naxcèx naca
ga yema ngúexŭgü ga nüma nanaxwèxexŭ. Rü naxŭtagu naxĩtaquẽxegü.
14 Rü yematanüwa nayadexechi ga 12 ga norü ngúexŭgü na namücügüxüchi yiĩxŭcèx,
rü na yamugüãxŭcèx ga norü orearü unagüwa. Rü yemagü rü Imugüxŭgu nanaxüéga.
15 Rü pora nüxna naxã na Tupanaãrü poramaã ínawoxŭãxŭcèx ga ngoxogü.
16 Rü ñaãgü nixĩ ga naẹga ga yema 12 ga norü ngúexŭgü ga nadexŭ. Rü wüxi nixĩ ga
Chimáũ ga Pedrugu naxüégaxŭ.
17 Rü togü nixĩ ga Chaŭtiágu rü naẽneẽ ga Cuáŭ. Rü nümagü rü Zebedéu nanegü nixĩ. Rü
Ngechuchu rü Boanéregu nanaxüéga. Rü ngẽma nixĩ i Duruanexŭ Nanegü —ñaxŭchiga.
18 Rü togü nixĩ ga Aŭdré, rü Piripi, rü Baturumé, rü Mateu, rü Tumachi, rü Chaŭtiágu
ga Arupéu nane, rü Tadéu, rü Chimáũ ga iporaãẽcüücü.
19 Rü to nixĩ ga Yuda ga Icariúte ga yixcama bexma Ngechuchuxŭ íxuaxŭxŭ.

Ngechuchuxŭ nixugüe na ngoxoarü poramaã napuracüxŭ (Mt 12.22-32; Lc 11.14-23, 12.10)

20 Rü yemawena rü wüxi ga ĩpatagu naxücu ga Ngechuchu. Rü wenaxãrü naxcèx
nangutaquẽxegü ga muxŭma ga duŭxŭgü. Rü yemacèx woo na nachibüexŭcèx rü
nangechicagü ga nüma rü norü ngúexŭgü.
21 Rü yexguma yemaxŭ taxĩnüẽgu ga guxema natanüxŭgü ga Ngechuchu, rü ítayadaugü
na tayagagüxŭcèx, yerü nüxŭ tixugügü rü: —Naxãũãẽmare —ñatagürügü.
22 Rü yexgumarüŭ ta ga yema ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa nguxẽẽtaegüxŭ
ga Yerucharéŭwa ne ĩxŭ, rü ñanagürügü: —Ñaã yatü i Ngechuchu, rü ngoxogünatü i
Bechebúarü poramaã nixĩ i ínawoxŭãxŭ i ngoxogü —ñanagürügü.
23 Natürü ga Ngechuchu rü naxcèx naca ga yema ngúexẽẽruŭgü. Rü wüxi ga ore ga
cuèxruŭxŭ namaã nixu, rü ñanagürü: —¿Rü ñuxãcü i Chataná i nügütama ínatèxüchixŭ?
24 —Rü ngẽxguma chi wüxi i nachiŭãnecu̱ã̱x i duŭxŭgü rü nügütanüxŭwatama nügü
nadaixgu, rü taxuacüma natai i ngẽma nachiŭãne.
25 —Rü ngẽxguma chi wüxi ya ĩpatacu̱ã̱x nügü itoyegu, rü taxuacüma natai ya yima ĩpata.
26 —Rü ngẽxgumarüŭ chi ta nixĩ i Chataná ega nügümaã nanuxgu rü nügü yamèxgu, rü
taxuacü chima natai i ngẽxguma. Rü chi ngẽxma nagu̱x.
27 —Rü taxuacüma texé wüxi ya yatü ya poracüpatagu taxücu na nüxna tanapuxŭxŭcèx
i norü ngẽmaxŭgü, ega tama tayanèi̱xiragu. Erü ngẽmaãcüxica tá nixĩ i tüxŭ nanguxŭxŭ
na tanapuxŭxŭ i norü ngẽmaxŭgü.
28 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü Tupana tá nüxŭ nüxŭ nangechaŭ i duŭxŭgü i
guxŭma i norü pecadugü rü guxŭma i i̱tacü i chixexŭ i namaã yadexagüxŭ.
29 —Natürü texé ya chixexŭ namaã ixugüxe i Tupanaãẽ i Üünexŭ, rü tagutáma tüxŭ
nüxŭ nangechaŭ ya Tupana. Rü guxŭgutáma chixexŭwa tüxŭ natèx —ñanagürü.
30 Rü yema ñanagürü ga Ngechuchu, yerü yema ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa
nguxẽẽtaegüxŭ rü: “Nangoxoã̱x” ñanagürügü nüxŭ.

Ngechuchuarü mamá rü naẽneẽgüchiga (Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

31 Rü yexgumayane rü ítangugü ga Ngechuchuarü mamá rü naẽneẽgü. Natürü ĩpataarü
düxétügu tarücho, rü naxcèx yéma tangemagü.
32 Rü yema duŭxŭgü ga Ngechuchuxŭ íchomaẽguãchixŭ, rü ñanagürügü nüxŭ: —Curü
mamá rü cueneẽgü rü cueyèxgü, rü yéa düxétüwa tangẽxmagü, rü cuxcèx tadaugü —
ñanagürügü.
33 Rü nüma nanangãxŭ, rü ñanagürü: —¿Texé tixĩ ya chaue rü chaueneẽgü? —ñanagürü.
34 Rü yema nüxŭ íchomaẽguãchixŭxŭ nidaugüãchi, rü ñanagürü: —Rü daxegü tixĩ ya
chaue rü chaueneẽgü.
35 —Erü guxãma ya texé ya naxŭ́xe i Tupanaãrü ngúchaŭ, rü yíxema tixĩ ya chaueneẽ rü
chaueyèx rü chaue —ñanagürü.

4

Ore ga toecügu ixuxŭ (Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

1 Rü wenaxãrü inanaxügü ga Ngechuchu ga na nangúexẽẽãxŭ ga duŭxŭgü ga guma
naxtaxaãnacüwa. Rü muxŭma ga duŭxŭgü yexma naxcèx nangutaquẽxegü. Rü yemacèx
düxwa wüxi ga ngue ga yéma naxtaawa yexmanegu nixüe ga Ngechuchu, rü gumawa
narüto. Rü yema duŭxŭgü rü naxtaxaãnacügu narücho.
2-3 Rü yexguma ga Ngechuchu rü inanaxügü ga muxŭma ga ore ga cuèxruŭwa na
nangúexẽẽãxŭ ga duŭxŭgü. Rü norü nguxẽẽtaewa rü ñanagürü: —¡Dücèx, iperüxĩnüẽ i ñaã
ore! Wüxi ga yatü ga toecü rü triguarü towa naxũ.
4 —Rü yexguma triguchiremaã nagüaneãgu, rü ñuxre ga triguchire rü namagu nayi. Rü
ínangugü ga werigü, rü nanawecu.

5 —Rü náĩgü ga triguchire rü nutatanügu nayi ga ngextá ínachicaxŭwa ga waixŭmü. Rü
paxa narüxügü ga guma triguchire, yerü ga waixŭmü rü tama nayaxcü.
6 —Natürü yexguma nangunagügu ga üèxcü, rü ínanagu ga guma trigu rü narüñ̲exgü.
Rü nayue, yerü tama poraãcü nixãmaxã.
7 —Rü náĩgü ga triguchire rü toranecügu nayi. Rü yexguma nayaegu ga tora, rü guma
triguxŭ inawocu, rü yemacèx tama nixo.
8 —Natürü náĩgü ga triguchire rü mexŭ ga waixŭmügu nayi. Rü meãma nayae, rü
muxŭma ga trigu nawa ínanguxuchi. Rü nümaxŭneyèxawa rü 30 pü̲xü ínanguxuchi ga norü
o, rü náĩgüwa rü 60, rü náĩgüwa rü 100 ínanguxuchi —ñanagürü.
9 Rü ñu̲xũchi ñanagürü ta: —Rü yíxema ãchi̲xẽgüxe, ¡rü nüxŭ taxĩnüẽ i ñaã ore! —
ñanagürü.

T̲acüchiga nixĩ ga yema ore ga cuèxruŭgügu ixuxŭ
(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

10 Rü yemawena ga yexguma nanüxĩcèxgu ga Ngechuchu, rü yema naxŭtagugüxŭ
wüxigu namaã ga yema 12 ga norü ngúexŭgü, rü nüxna nacagüe ga na t̲acüchiga yiĩxŭ
ga yema ore ga cuèxruŭgu ixuxŭ.
11-12 Rü nüma nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Tupana rü pexŭ nüxŭ nacuèxẽẽ i ngẽma
ẽxŭguxŭ i taxuŭma i togü nüxŭ cuáxŭ na ñuxãcü ãẽ̲xgacü na yiĩxŭ i nümax. Natürü
ngẽma togü i tama tatanüxŭ ixĩxŭcèx rü cuèxruŭgu chayaxuãcüma namaã nüxŭ chixu
i ore na woo nüxŭ nadaunügu rü ñoma tama nüxŭ nadaugüxŭrüŭ na yiĩxŭcèx, rü woo
nüxŭ naxĩnüẽgu rü tama nüxŭ na nacuèxgüxŭcèx. Rü ngẽmaãcü namaã nüxŭ chixu na
tama nüxŭ naxoexŭcèx i nacüma i chixexŭ rü tama Tupana nüxŭ nüxŭ ngechaŭxŭcèx i
norü pecadugü —ñanagürü.

Ngechuchu rü meã nanango̲xẽẽ ga yema ore ga cuèxruŭ ga toecüchigagu ixuxŭ
(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

13 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxŭ: —¿Pema rü ta ẽxna tama nüxŭ pecuèxgü na t̲acüchiga
yiĩxŭ i ngẽma ore i cuèxruŭ i nüxŭ chixuxŭ? ¿Rü ñuxũcürüwa tá nüxŭ nacuèxgü i ngẽma
togü?
14 —Rü yíxema toexe, rü yíxema tixĩ ya ore i mexŭ unagüxe.
15 —Rü nangẽxma i duŭxŭgü i guma triguchire ga namagu y̲ixŭnerüŭ ixĩgüxŭ. Rü
nümagü rü nüxŭ naxĩnüẽ i ore i mexŭ, natürü yixcama marü nüxŭ naxĩnüẽguwena,
ng̲ema nangu i Chataná rü nüxna nanapu i ngẽma ore i mexŭ ga noxri yaxõgüxŭ.
16 —Rü togü rü ngẽma triguchire ga nutatanügu y̲ixŭnerüŭ nixĩgü. Rü ngẽmagü nixĩ i
nüxŭ ĩnüẽxŭ i ore i mexŭ, rü taãẽãcüma nayauxgüxŭ.
17 —Natürü ngẽma na tama aixcüma nagu naxĩnüẽxŭ i ngẽma ore, rü paxaãchitama
nayaxõgü. Rü ngẽmacèx i yixcama ngẽxguma ngẽma oregagu guxchaxŭgü nüxŭ üpetügu
rü ẽxna duŭxŭgü naxchi aiegu, rü nüxŭ narüxoe i ngẽma ore ga noxri yaxõgüxŭ.
18-19 —Rü togü rü guma triguchire ga toranecügu y̲ixŭnerüŭ nixĩgü. Nümagü rü nüxŭ
naxĩnüẽ i ngẽma ore i mexŭ, natürü ñoma i naãneãrü ngẽmaxŭgücèx naxoegaãẽgü rü norü
dĩẽruguama narüxĩnüẽ, rü nanaxwèxegü i nüxŭ na nangẽxmaxŭ i muxŭma i to i norü
ngẽmaxŭgü. Rü guxŭma i ngẽma rü nüxŭ nüxŭ inayarüngümaẽxẽẽ i ngẽma ore i mexŭ rü
nüxŭ nüxŭ narüxoexẽẽ na tama naxügüãxŭcèx i ngẽma mexŭ i Tupana nüxŭ naxwèxexŭ.
20 —Rü togü rü guma triguchire ga mexŭ ga waixŭmügu y̲ixŭnerüŭ nixĩgü. Ngẽmagü
nixĩ i nüxŭ ĩnüẽxŭ i ore i mexŭ rü nayauxgüxŭ rü meã Tupana naxwèxexŭãcüma maxẽxŭ.
Rü nümaxŭ rü guma trigu ga 30 pü̲xü nawa ínguxuchinerüŭ nixĩgü. Rü nümaxŭ rü guma
60 pü̲xü nawa ínguxuchinerüŭ nixĩgü. Rü nümaxŭ rü guma 100 pü̲xü nawa ínguxuchinerüŭ
nixĩgü —ñanagürü.

Ore ga omügu ixuxŭ
(Lc 8.16-18)

21 Rü yexgumarüŭ ta ñanagürü nüxŭ: —¿Ɛ́xna nuã tanange i wüxi i omü na wüxi i caichãũtüŭgu rü ɛxna wüxi i pechicatüŭgu na yaxücuchixŭcèx? Tama ngɛmaãcü nixĩ, erü wüxi i omü rü dauxnagu tanaxünagü na ngɛ̱ma inabaxixŭcèx.
22 —Rü ngɛxgumarüŭ ta i guxŭma i ɨ̱acü iicúxŭ, rü yixcüra rü duŭxŭgü rü tá nüxŭ nacuèxgüama. Rü guxŭma i ngɛma ñu̱xma duŭxŭgücèx ɛxŭguxŭ rü tá nango̱xoma i yixcüra.
23 —Rü yíxema ãchɨ̱xɛ̃güxe, ¡rü nüxŭ taxĩnüɛ̃ i ngɛma ore! —ñanagürü.
24 Rü yexgumarüŭ ta ñanagürü nüxŭ: —¡Meã naga pexĩnüɛ̃ i ngɛma nüxŭ pexĩnüɛ̃xŭ! Rü ngɛma pema naga na pexĩnüɛ̃xŭrüŭ tá nixĩ i Tupana i pexna naxããxŭ i cuèx. Rü naɛ̱tü tá poraãcü pexŭ narüngŭxɛ̃ɛ̃.
25 —Rü pemaã nüxŭ chixu, rü texé ya aixcüma naga ĩnüxɛ̃ i ñaã ore i mexŭ rü Tupana rü yexeraãcü tá tüxŭ nüxŭ nacuèxɛ̃ɛ̃. Natürü yíxema tama naga ĩnüxɛ̃ i ñaã ore rü Tupana tá tüxna nanayaxu i ngɛma íraxŭ i cuèx i tüxŭ ngɛxmachiréxŭ —ñanagürü.

Ore ga triguchire ga rüxüxŭgu ixuxŭ

26 Rü Ngechuchu rü ñanagürü ta: —Pemaã tá nüxŭ chixu i wüxi i ore i cuèxruŭ na nüxŭ pecuáxŭcèx na ñuxãcü ãɛ̱̃xgacü na yiĩxŭ ya Tupana. Rü wüxi ya yatü rü waixŭmügu nanato ya triguchire.
27 —Rü nüma ya yatü rü chütacü nape rü moxŭãcü ínarüda, rü yoxni ya yima triguchire rü narüxü rü niyachigü. Natürü nüma ya yatü rü tama nüxŭ nacuèx na ñuxãcü na naxüxŭ rü na nayaxŭ.
28 —Rü ngɛmaãcü i ngɛma waixŭmü rü nüɛ̃chamatama nanaxüxɛ̃ɛ̃ ya yima triguchire. Rü naãtügüxira narüxü rü yixcama i nachacu rü ngɛmawena nachacuwa nanguxŭ i norü o.
29 —Rü ngɛxguma marü yadauxgu i ngɛma norü o, rü nanabuxu erü marü nawa nangu i norü buxgü —ñanagürü.

Ore ga motachachiregu ixuxŭ
(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

30 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Rü Tupanaarü ore rü yexera nixũchigü ¿Rü nanaɨ̱acüraxŭ rü ɨ̱acügu tanangu?
31-32 —Rü ñoma wüxi ya motachachire ya waixŭmügu itoxŭnerüŭ nixĩ. Rü woo guxŭnema ya nanetüchirexŭ narüxíramaɛ̃, natürü ngɛxguma inatoxgu, rü narüxü rü naya ñu̱xmata guxŭma i togü i nanetüxŭ nayexera. Rü nachacüü rü nita, rü woo werigü rü natanügu nixüachiãŭ —ñanagürü.

Cuèxruŭgu ixuxŭ ga oremaã nidexa ga Ngechuchu
(Mt 13.34-35)

33 Rü yemaãcü ga Ngechuchu rü muxŭma ga nayexgumaãchiraŭxŭ ga ore ga cuèxruŭgümaã nanangúexɛ̃ɛ̃ ga duŭxŭgü. Natürü yema cuèxruŭgü rü tama yema duŭxŭgüarü cuèxŭ nangupetü.
34 Rü ore ga cuèxruŭgu ixuxŭxĩcatama nixĩ ga norü ngu̱xɛ̃ɛ̃tae. Rü yixcama ga yexguma nanüxĩcèxgügu, rü norü ngúexŭgücèx meãma nanango̱xɛ̃ɛ̃ ga guxŭma.

Ngechuchu rü buanecüxŭ rü yuapexŭ ínayachaxãchixɛ̃ɛ̃
(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

35 Rü yematama ngunexŭgu ga marü nachütachaŭgu, rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ ga norü ngúexŭgü: —¡Ngĩxã rü naxtaxaarü tocutüwa taxĩ! —ñanagürü.
36 Rü yexguma duŭxŭgüna yéma inaxĩãchi. Rü norü ngúexŭgü rü Ngechuchuxŭ nigagü nagu ga guma ngue ga marü nawa nayexmane. Rü yexgumarüŭ ta ga togü ga duŭxŭgü rü náĩgü ga nguegügu ínayaxümücügü.

37 Rü yexguma yaxãŭyane rü inaxü ga wüxi ga buanecü ga taxüchicü. Rü yema
na nataxüchixŭ ga buanecü, rü guma nguegu niyauxcuchichigü ga yuape, rü yexma
nabaxŭgüchaŭ.
38 Natürü ga Ngechuchu rü guma nguechinüwa wüxi ga cüxeruŭgu naca, rü yéma nape.
Rü ínanaḇaixgügü, rü ñanagürügü nüxŭ: —Pa Ngúexẽẽruŭx, ¿ḗxna curü me nixĩ na nuxma
ibaxŭgüxŭ? —ñanagürügü.
39 Rü yexguma ínarüda ga Ngechuchu. Rü buanecüna nachogü rü ñanagürü nüxŭ ga
guma naxtaxa: —¡Iyarüchiane rü íyachaxãchi! —ñanagürü. Rü ínayachaxãchi ga buanecü rü
guxŭwama ínachaxanemare.
40 Rü yemawena ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgüxŭ ñanagürü: —¿Tṵ̱xcüŭ ngẽmaãcü
poraãcü pemuŭẽ? ¿Ñṵ̱xma rü ta ẽxna tama aixcüma peyaxõgü? —ñanagürü.
41 Natürü nümagü ga norü ngúexŭgü rü poraãcü namuŭẽ. Rü nügüna nacagüe
rü ñanagürügü: —¿Texe ẽxna nixĩ ya daa rü èi̱xrücü ya buanecü rü yuape rü naga
naxĩnüẽxŭ? —ñanagürügü.

5

Yatü ga Gadáracṵ̱ã̱x ga ngoxogü nawa yexmagüxŭ (Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

1 Rü naxtaxaarü tocutüwa nangugü ga Gadáraanewa.
2-3 Rü yexguma marü nguewa ínaxüegu ga Ngechuchu, rü yéma naxcèx nixũ ga wüxi
ga yatü ga ngoxo nawa yexmaxŭ. Rü yema yatü rü duŭxẽgüchíquẽxewa ne naxũ,
yerü yexma nixĩ ga yanaxauchigünexŭxŭ. Rü taxúexŭma nanguxŭ na tayanáĩxŭ, woo
cadenamaã.
4 Rü woo muẽxpṵ̱xcüna cadenamaã nayanèĩ̱xparagü rü nayanèĩ̱xchacüügü, natürü
nüma rü guxŭguma íraxŭgu inanacauŭgüama, rü yemaãcü taxúexŭma nanguxŭ.
5 Rü ngunecü rü chütacü rü yuetachiquẽxetanügu rü naxpṵ̱xgügu nanaxauchigüane.
Rü yexma nanacaeane, rü nutamaã nügügu napogü.
6 Natürü yexguma yaxŭgutama Ngechuchuxŭ nadèṵ̱xgu, rü naxcèx inañaãchi, rü
napẽxegu nayacaxãpṵ̱xü.
7 Rü aita naxüãcüma ñanagürü nüxŭ: —¿Tṵ̱xcüŭ nuã choxŭ cuyachixewe, Pa
Ngechuchux, Pa Tupanaxŭchi Nanex? Rü Tupanaḛgagu cuxŭ chacèèxŭ na tama ngúxŭ
choxŭ quingexẽẽxŭ —ñanagürü.
8 Rü yemaãcü nidexa ga yema ngoxo yerü Ngechuchu rü marü ñanagürü nüxŭ: —Pa
ngoxox, ¡ínaxũxŭ nawa ya yima yatü! —ñanagürü.
9 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿T̰acü nixĩ i cuéga? —
ñanagürü. Rü nüma ga ngoxo nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Muxũchixŭ nixĩ i chauéga, erü
tamu i tomax —ñanagürü.
10 Rü poraãcü Ngechuchuxŭ nacèèxŭgü na tama ínawoxŭãxŭcèx ga yema naãnewa.
11 Rü yema nachicaarü ngaicamana ga naxpṵ̱xpechinüwa rü nayexmagü ga muxŭma
ga cuchigü ga yéma chibüexŭ.
12 Rü yemacèx ga yema ngoxogü rü Ngechuchuxŭ nacèèxŭgü, rü ñanagürügü: —
¡Ngḛma cuchitanüwa toxŭ namugü na nagu tachocuxŭcèx! —ñanagürügü.
13 Rü Ngechuchu rü: —Ngŭ —ñanagürü. Rü yexguma ga yema ngoxogü rü guma yatüwa
ínachoxŭ, rü yema cuchigügu nayachocu. Rü yema cuchigü ga wixgu 2000 ixĩgüxŭ rü
inaxŭãchi, rü naxtaacutüarü mèxpṹxŭwa nayarüyuxgü. Rü yexma nayi.
14 Rü yema cuchigüarü dauruŭgü rü ĩãnewa nabuxmü. Rü ĩãnewa rü yema ĩãneãrü
ngaicamana ipeagüxŭ ga duŭxŭgütanüwa nüxŭ nayarüxugügü ga yema üpetüxŭ. Rü ga
duŭxŭgü rü ínayadaugü.

15 Rü yexguma Ngechuchu íyexmaxŭwa nangugügu, rü yéma nüxŭ nadaugü ga guma
yatü ga ngoxoa̱xchirécü. Rü yéma narüto, rü naxãxchiru, rü meãma naãẽxŭ nacuèx. Rü
poraãcü naba̱ixãchiãẽgü ga duŭxŭgü.
16 Rü yema cuchigüarü dauruŭgü ga nüxŭ daugüxŭ ga ta̱cü na nüxŭ ngupetüxŭ ga
guma yatü ga ngoxoa̱xchirécü rü ta̱cü nüxŭ na ngupetüxŭ ga yema cuchigü, rü yema
nixĩ ga togü ga duŭxŭgümaã nüxŭ ixugüexŭ ga guxŭma ga yema ngupetüxŭ.
17 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnüẽgu ga duŭxŭgü, rü inanaxügüe ga Ngechuchuxŭ na
nacèèxŭgüxŭ ga na ínaxũxŭxŭcèx ga yema naãnewa.
18 Rü yexguma wenaxãrü nguegu yaxüegu ga Ngechuchu, rü guma yatü ga
ngoxoa̱xchirécü, rü nüxŭ nacèèxŭ na Ngechuchuwe naxũxŭcèx.
19 Natürü ga Ngechuchu rü tama nanaxwèxe, rü ñanagürü nüxŭ: —¡Cuchiŭwa naxũ
rü cutanüxŭmaã nüxŭ yarüxu i guxŭma i ngẽma cuxcèx naxüxŭ ya Cori ya Tupana, rü
ñuxãcü nüxŭ na cungechaŭtümüŭxŭ! —ñanagürü.
20 Rü nüma ga guma yatü rü ínixũ. Rü inanaxügü ga guxŭma ga Decaporíchiuanewa
yexmagüne ga ĩãnegüwa nüxŭ na yaxuxŭ ga yema Ngechuchu naxcèx üxŭ. Rü guxŭma
ga duŭxŭgü rü naba̱ixãchiãẽgü.

Yáiruxacüchiga rü yema nge ga Ngechuchuchirugu ingõgücüchiga (Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

21 Rü yexguma nguegu naxtaxaarü tocutüwa nataegugu ga Ngechuchu, rü muxŭma
ga duŭxŭgü rü naxcèx yéma nangutaquẽxegü. Rü nüma rü naxtaapechinüwa nayexma.
22 Rü yexguma yéma nayexmayane, rü yéma naxŭtawa nangu ga ngutaquẽxepataŭãrü
ãẽxgacü ga Yáirugu ãẽgacü. Rü yexguma Ngechuchuxŭ nadèu̱xgu, rü napẽxegu
nanangücuchi.
23 Rü poraãcü nüxŭ nacèèxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Chauxacü rü ituraxüchi. Rü
chanaxwèxe i nge̱ma cuxũ na ngĩxŭ cuyarüngõgüxŭcèx na ngĩxcèx yataanexŭcèx rü
namaxŭxŭcèx —ñanagürü.
24 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nawe narüxũ. Rü muxŭma ga duŭxŭgü
ínayaxümücügü. Rü yéma nayaxũxtügü.
25 Rü yema muxŭ ga duŭxŭgütanüwa iyexma ga wüxi ga nge ga 12 ga taunecü
ida̱awecü namaã ga na naxãgüechaxŭ.
26 Rü muxŭma ga duturugü ngĩxŭ naxüxŭgü rü poraãcü ngúxŭ ngĩxŭ ningexẽẽgü.
Rü yemaãcü natücèxma ngĩxŭ igu̱xẽẽ ga gu̱xcü ga ngĩrü dĩẽru. Natürü tama ngĩxcèx
nitaanee̱ga, rü niyexeraguchigüama ga ngĩrü da̱awe.
27 Rü ŭpaacü togüèxwa Ngechuchuchigaxŭ ixĩnü. Rü yemacèx yéma ixũ. Rü natanüwa
ga yema muxŭma ga duŭxŭgü rü Ngechuchuweama ne ixũ rü naxchirugu iyangõgü.
28 Yerü ñaxŭgu irüxĩnü: —Ngẽxguma chi naxchiruxŭmare chingõgügu, rü chi chauxcèx
nitaane —ñaxŭgu iruxĩnü.
29 Rü yexgumatama ínayachaxãchi ga ngĩgü, rü nüxŭ iyacuèxãchi ga ngĩxĩnewa ga na
ngixcèx yataanexŭ.
30 Natürü ga Ngechuchu rü nüxŭ nicuèxãchi ga na nawa ínaxũxŭxŭ ga pora. Rü naxcèx
nadauegu ga yema muxŭma ga duŭxŭgü, rü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Texé tixĩ ya
chauxchirugu ingõgüxe? —ñanagürü.
31 Rü norü ngúexŭgü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Cuma nüxŭ cudau i ñuxre i
duŭxŭgü nge̱ma cuxŭ na yaxũtügüxŭ rü ngẽxguma rü ta:

"¿Texé ya choxŭ ingõgüxe?" ñacuxŭ —ñanagürügü.
32 Natürü ga Ngechuchu rü nüxŭ nidaugüãchiama na tüxŭ nadauxŭcèx ga na texé na
tiĩxŭ ga guxema nüxŭ ingõgüxe.

33 Rü yexguma ga yema nge rü ngĩrü muŭmaã yaduru̱xãcüma naxŭtawa ingu, yerü nüxŭ icuèx ga ta̱cü na ngĩxŭ ngupetüxŭ. Rü napẽxegu iyacaxãpu̱xü, rü aixcümaxŭchi namaã nüxŭ iyaxu ga guxŭma.
34 Rü nüma ga Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxŭ: —Pa Chauxacüx, curüme erü cuyaxõ. ¡Rü taãẽãcüma íixũ, erü marü naxüxŭ i curü da̱awe! —ñanagürü.
35 Rü yexguma íyadexayane, yéma nangugü ga ñuxre ga natanüxŭgü ga guma ngutaquẽxepataŭãrü ãẽxgacü rü ñanagürügü nüxŭ: —Cuxacü rü marü iyu. ¿Tu̱xcüŭ nüxŭ cuchixeweecha ya Ngúexẽẽruŭ? —ñanagürügü.
36 Natürü ga Ngechuchu rü tama nüxŭ nacuáxchaŭ ga yema duŭxŭgüarü dexa. Rü yemacèx guma ngutaquẽxepataŭãrü ãẽxgacüxŭ ñanagürü: —¡Tãxũ i cumuŭxŭ, rü yaxõmare! —ñanagürü.
37 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ínayagagü ga Pedru rü Chaŭtiágu rü Cuáŭ ga Chaŭtiágueneẽ. Natürü tama nanaxwèxe na texé ga togue nawe rüxĩxŭ.
38 Rü yexguma guma ngutaquẽxepataŭãrü ãẽxgacüpatawa nangugügu, rü Ngechuchu nüxŭ nadau ga na íyacuxcuxŭ rü poraãcü aita naxüeãcüma naxauxexŭ ga duŭxŭgü.
39 Rü guma ĩpatagu naxücu ga Ngechuchu, rü ñanagürü: —¿Tu̱xcüŭ ípicuxcu rü ngẽmaãcü pexauxe? Ngẽma bucü rü tama iyu. Rü ipemare —ñanagürü.
40 Rü nüxŭ nacugüecüraxŭãma ga duŭxŭgü. Natürü nüma ga Ngechuchu rü ĩã̱xtüwa nanamugü ga guxŭma. Rü yema bucünatücèx naca rü ngĩẽ, rü yema namücügü, rü namaã nixücu ga ínayexmaxŭwa ga yema bucü.
41 Rü ngĩxmẽxgu nayayauxãchi, rü ñanagürü ngĩxŭ: —Tarita cumi —ñanagürü. Rü ngẽma ore rü ñaxŭchiga nixĩ:
“¡Inachi, Pa Bucü, ñacharügü cuxŭ!” ñaxŭchiga nixĩ.
42 Rü yexgumatama ga yema bucü ga 12 ga taunecü ngĩxŭ yexmèxcü, rü íirüda rü iyaxũ. Rü poraãcü naba̱ixãchiãẽgü ga duŭxŭgü.
43 Natürü ga Ngechuchu rü poraãcü nüxna nanachu̱xu na taxúemaãma nüxŭ yaxugüexŭcèx ga yema ngupetüxŭ. Rü ñu̱xũchi nanamu na ngĩxŭ naxüwemügüxŭcèx ga yema bucü.

6

Nacharétuwa nayexma ga Ngechuchu (Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

1 Rü yéma inaxũãchi ga Ngechuchu, rü guma ĩãne ga Nacharétu ga nawa nayaxŭnewatama naxũ. Rü norü ngúexŭgü rü nawe narüxĩ.
2 Rü yexguma ngŭxchigaarü ngunexŭwa nanguxgu rü inanaxügü ga na nangúexẽẽtaexŭ ga ngutaquẽxepataŭwa. Rü yema muxŭma ga duŭxŭgü ga yéma irüxĩnüẽxŭ, rü naba̱ixãchiãẽgü. Rü nügüna nacagüe rü ñanagürügü: —¿Ngextá naxcèx nangu̱x i guxŭma i ngẽma ngu̱xẽẽtae? ¿Rü ngextá nanayaxu i ngẽma cuèx? ¿Rü ñuxãcü nanaxü i ngẽma mexŭgü i taxŭgü i naxüxŭ?
3 —¿Taux ẽxna ñaã yiĩxŭ i carpinteru i Ngechuchu, i Maríane, ya Chaŭtiágu rü Yúche rü Chimáũ rü Yudaẽneẽ ixĩcü? ¿Rü taux ẽxna i naẽyèxgü rü nuxma tatanügu naxãchiŭgüxŭ? —ñanagürügü. Rü yemacèx ga yema duŭxŭgü rü tama naga naxĩnüẽchaŭ.
4 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Wüxi i Tupanaãrü orearü uruŭ rü guxŭwama i duŭxŭgü rü nüxŭ nangechaŭgü. Natürü norü ĩãnewatama rü natanüxŭgütanüwatama rü napatawatama rü tama aixcüma nüxŭ nangechaŭgü —ñanagürü.
5 Rü yemacèx taxuacüma yéma nanaxü ga muxŭma ga mexŭgü ga Tupanaãrü poramaã naxüxŭ. Rü noxretama ga duŭxŭgü ga ida̱aweexŭxŭxĩcatama ningõgü rü naxcèx nayataanexẽẽgü.
6 Rü naba̱ixãchiãẽ ga Ngechuchu, yerü yema duŭxŭgü rü tama nüxŭ nayaxõgü.

Ngechuchu rü norü ngúexŭgüxŭ nimugü na nüxŭ yanaxugüexŭcèx ga Tupanachiga (Mt 10.5-15)

Rü Ngechuchu rü guma ngaicamagüne ga ĩãnexãcügügu nixũgüchigü, rü nayangúexẽẽtanü ga duŭxŭgü.

7 Rü naxcèx naca ga yema 12 ga norü ngúexŭgü, rü inanaxügü ga na namuãxŭ ga taxrechigü. Rü nüxna nanaxã ga pora na ínawoxŭãxŭcèx ga ngoxogü.

8 Rü nüxna naxãga ga na taxuxŭma íyangegüxŭcèx ga norü namawaxŭ, rü bai ga choca rü bai ga pãũ rü bai ga norü dĩẽru. Rü nanaxwèxe ga naxnetüxŭxĩcatama na íyangegüxŭ.

9 Rü namaã nüxŭ nixu na nacuaixcuxŭ ga norü chapatu. Natürü tama nanaxwèxe ga taxre ga naxchiru na íyangegüxŭ.

10 Rü ñanagürü nüxŭ: —Rü ngẽxguma wüxi ya ĩãnewa wüxi ya ĩgu pechocuxgu, ¡rü ngẽxma pepegü ñu̱xmata pema ñuxgu ngẹma ipexĩãchi̱x nawa ya yima ĩãne!

11 —Rü ngẽxguma ngexnerüűne ya ĩãnewa tama meã pexŭ nayauxgüchaŭgu rü tama pexŭ inaxĩnüẽchaŭgu, ¡rü ípechoxŭ i ngẹma! Rü ngẽxguma ipexĩãchigu, ¡rü ipenapagü i perü üxaxŭcutü na ngẽmawa nüxŭ nacuèxgüxŭcèx na nataxüchixŭ tá i norü poxcu i ngẽxguma nagu̱xgu i naãne! —ñanagürü.

12 Rü yexguma inaxĩãchi ga norü ngúexŭgü. Rü duŭxŭgümaã nüxŭ nixugüe ga na nüxŭ naxoexŭcèx ga nacüma ga chixexŭ rü Tupanacèx na nadaugüxŭcèx.

13 Rü ínanawoxŭ ta ga muxŭma ga ngoxogü. Rü chixŭmaã yachagüãcüma nanameẽxẽẽ ga muxŭma ga idaaweexŭ.

Nayu ga Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭ (Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

14 Rü Ngechuchuchigaxŭ naxĩnü ga ãẹ̃xgacü ga Erode, yerü guxŭwama duŭxŭgü poraãcü nachiga nidexagü. Rü yexguma ga Erode rü ñanagürü: —Rü ngẽma Ngechuchu nixĩ i Cuáŭ i baiŭxẽẽruŭ ixĩxŭ rü wena namaxŭ, rü ngẽmacèx nixĩ i nüxŭ nangẽxmaxŭ i pora na naxüãxŭcèx i ngẽma taxŭ i mexŭ i Tupanaãrü poramaã naxüxŭ.

15 Natürü ga togü rü ñanagürügü: —Nuxcümaŭcü ga orearü uruŭ ga Ería nixĩ —ñanagürügü. Rü togü rü ñanagürügü: —Wüxi i Tupanaãrü orearü uruŭ i nuxcümaŭgüxŭrüŭ nixĩ —ñanagürügü.

16 Natürü yexguma yemaxŭ naxĩnügu ga Erode, rü ñanagürü: —Rü ngẽma Ngechuchu nixĩ i Cuáŭ ga chorü churaragüxŭ chidayenaxãxẽẽchiréxŭ, rü ñu̱xma rü wenaxãrü namaxŭ —ñanagürü.

17 Rü yema ñanagürü ga Erode yerü marüchirẽx Cuáŭxŭ niyaxu rü poxcupataŭgu cadenamaã nayachota. Rü yemaãcü nanaxü ngĩgagu ga naxmèx ga Erodía ga naẽneẽ ga Piripimèxchirẽx ixĩcü ga ngĩxŭ napucü ga Erode.

18 Yerü ŭpaacü ga Cuáŭ rü Erodemaã ñanagürü: —Tama name i cuxmèxŭ cuyaxĩxẽẽ i cueneẽmèx —ñanagürü.

19 Rü yemacèx ga Erodía rü poraãcü Cuáŭchi ixai rü inaxwèxe ga na yamáãxŭ, natürü poraãcü ngĩxŭ naguxcha.

20 Yerü ngĩte ga Erode rü Cuáŭxŭ namuŭ, yerü nüxŭ nacuèxchirẽx na wüxi ga yatü ga mecü rü üünecü na yiĩxŭ, rü yemacèx nixĩ ga nae̱tüwa nachogüxŭ. Rü yexguma Cuáŭãrü orexŭ naxĩnügu ga Erode, rü naxoegaãẽ, natürü meã nüxŭ inarüxĩnü.

21 Natürü wüxi ga ngunexŭ nawa nangu na ngĩxŭ natauxchaxŭ na yamáãxŭcèx ga Cuáŭ, ga yexguma Erodearü taunecüarü ngunexŭwa nanguxgu rü wüxi ga peta ga taxŭ naxu̱xgu naxcèx ga norü ñatügumaẽgüxŭ ga ãẹ̃xgacügü, rü norü churaragüarü ãẹ̃xgacügü rü yema Gariréaanecu̱ã̱x ga corigü ga taxŭgü.

22 Rü yema petawa iyaxücu ga Erodíaxacü, rü yema petatanüxŭpẽxewa íyañaãchixŭchigüxŭ. Rü poraãcü norü me iyixĩ ga Erode rü norü petatanüxŭgü. Rü yemacèx ga nüma ga ãẹ̃xgacü ga Erode rü ñanagürü ngĩxŭ ga yema pacü: —¡Choxna naxcèx naca i ta̱cü i cunaxwèxexŭ, rü tá cuxna chanaxã! —ñanagürü.

23 Rü aixcümaxŭchi ngĩmaã inaxuneta, rü ñanagürü: —Ngẽxŭrüüxŭ i ţacü i choxna
naxcèx cuc̣axŭ rü tá cuxna chanaxã, woo ngãxŭgu i chorü naãne yixĩgu —ñanagürü.
24 Rü nüxna iyaxũgachi, rü ngĩẽna iyaca, rü ngĩgürügü: —¿Ţacü i cunaxwèxexŭ na
naxcèx íchac̣axŭ? —Ngĩgürügü. Rü ngĩẽ ngĩxŭ ingãxŭ, rü ngĩgürügü: —¡Naxcèx ínaca i Cuáŭ
ya baiŭxẽẽruŭẽru! —ngĩgürügü.
25 Rü yexgumatama ga yema pacü rü paxa iyaxücu ga ãẽ̱xgacüxŭtawa rü ngĩgürügü:
—Chanaxwèxe i ñu̱xmatama paxa wüxi ya poratugu choxna cunaxã i Cuáŭ ya
baiŭxẽẽruŭẽru —ngĩgürügü.
26 Rü nüma ga ãẽ̱xgacü rü poraãcü inayarümaãchi, natürü yema norü
petatanüxŭpẽxewa marü ngĩmaã na inaxunetaxŭcèx, rü tama ngĩxŭ nawomüxẽẽchaŭ.
27 Rü yemacèx ga Erode rü yexgumatama yéma ínapoxcuxŭwa nanamu ga wüxi ga
churara na naxŭtawa nangeaxŭcèx ga Cuáŭẽru.
28 Rü poxcupataŭwa naxũ ga yema churara, rü Cuáŭxŭ nidaeru. Rü wüxi ga poratugu
ãẽ̱xgacüxŭtawa nanange ga yema naẽru. Rü yema pacüna nanaxã. Rü ngĩma rü ngĩẽna
iyaxã.
29 Rü yexguma yemaxŭ nacuáchigagügu ga norü ngúexŭgü ga Cuáŭ, rü yéma poxcu-
pataŭwa nayayauxgü ga naxŭne, rü inayatèxgü.

Ngechuchu rü nanachibüexẽẽ ga 5000 ga yatügü (Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Cu 6.1-14)

30 Rü yemawena rü yema norü ngúexŭgü ga yamugüxŭ rü Ngechuchumaã
nangutaquẽxegü. Rü namaã nüxŭ nixugüe ga guxŭma ga yema naxügüxŭ rü yema
nangu̱xẽẽtaegüxŭ.
31 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Nuã pexĩ, rü ngĩxã, wüxi i nachica i ngextá
taxúema íxãpataxŭwa taxĩ, na paxaãchi ngẽxma yarüngŭgüxŭcèx! —ñanagürü. Rü yema
ñanagürü yerü namu ga duŭxŭgü ga yéma ingugütanücüüxŭ rü woeguxŭ ga togü. Rü
yemacèx ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgü rü woo na nachibüexŭcèx rü nangechicagü.
32 Rü yemacèx wüxi ga nguegu nichoŭ, rü noxrüwama wüxi ga nachica ga taxúema
íxãpataxŭwa naxĩ.
33 Natürü muxŭma ga duŭxŭgü nüxŭ nadaugü ga yexguma inaxĩãchigu, rü nüxŭ
nacuèxgü ga texégü na yiĩxŭ. Rü yemacèx guxŭne ga guma ĩãnegücu̱ã̱x ga duŭxŭgü, rü
dauxchitagu nibuxmü rü napẽxegu nayayi.
34 Rü yexguma nguewa ínaxüegu ga Ngechuchu, rü nüxŭ nadau ga yema muxŭma
ga duŭxŭgü. Rü nüxŭ nangechaŭtümüŭgü yerü ñoma carnerugü ga ngearü dau-
ruŭã̱xgüxŭrüŭ nixĩgü. Rü inanaxügü ga na nangúexẽẽãxŭ ga muxŭma ga norü ore.
35 Rü yexguma marü nayáuanegu, rü norü ngúexŭgü rü naxcèx naxĩ, rü ñanagürügü:
—Marü nayáuanexŭchi rü ñaã rü wüxi i nachica i taxúema nagu ãpataxŭ nixĩ.
36 —Rü ngẽmacèx name nixĩ i ícuyamugü i duŭxŭgü na namapechinüwa ipeagüxŭ i
duŭxŭgüxŭtawa rü ĩãnexãcügü ya ngaicamagünewa naxĩxŭcèx na ngẹma norü õnacèx
yataxegüxŭcèx —ñanagürügü.
37 Natürü ga Ngechuchu rü nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —¡Pematama penaxüwemü!
—ñanagürü. Rü nümagü nanangãxŭgü rü ñanagürügü: —¿Éxna cunaxwèxe i 200 tach-
inü i dĩẽru naguxŭ i pãũcèx nüxŭ tayataxexŭ na ngẽmamaã tanachibüexẽẽxŭcèx? —
ñanagürügü.
38 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¿Ñuxre i pãũ pexŭ nangẽxma? ¡Rü
ípeyadèu̱x! —ñanagürü. Rü yexguma íyadaugüãgu, rü ñanagürügü nüxŭ: —Toxŭ nangẽxma
i wüximẽẽ̱xpu̱x i pãũ rü taxre i choxni —ñanagürügü.
39 Rü yexguma ga Ngechuchu rü duŭxŭgüxŭ namu na ñuxrechigü nügüxŭtawa
rütogüxŭcèx ga maxẽtẽxewa.
40 Rü ínarütogü ga 100 chigü rü 50 chigü ga duŭxŭgü.

41 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanade ga yema wüximẽ̱ẽ̱xpü̱x ga pãũ rü yema
taxre ga choxni. Rü daxũguxŭ̃ ga naãnegu nadawenüãcüma Tupanana moxẽ naxã. Rü
inanabücu ga yema pãũ, rü norü ngúexŭ̃güna nanana na yema duŭ̃xŭ̃güxŭ̃ yanuãxŭ̃cèx.
Rü yema taxre ga choxni rü ta guxŭ̃ma ga yema duŭ̃xŭ̃güxŭ̃ nüxŭ̃ nayanuxẽẽ.
42 Rü guxŭ̃ma nachibüe ñu̱xmata meãma nüxŭ̃ yangu.
43 Rü yemawena rü 12 ga pexchigü nanapagüamatama namaã ga yema pãũ rü choxni
ga íyaxügüxŭ̃.
44 Rü yema yéma pãũgü ngõ̱xgüxŭ̃ rü 5000 ga yatügü nixĩ.

Dexáétügu nixũ ga Ngechuchu
(Mt 14.22-27; Cu 6.16-21)

45 Rü yemawena ga Ngechuchu rü duŭ̃xŭ̃güxŭ̃ íyamugüyane rü wüxi ga nguegu naya-
choŭ̃xẽẽ ga norü ngúexŭ̃gü na yoxni naxtaxaarü tocutüwa Bechaídawa naxĩxŭ̃cèx.
46 Rü yexguma duŭ̃xŭ̃güxŭ̃ íyamugüguwena, rü mèxpŭ́newa naxũ ga Ngechuchu na yéma
yayumüxẽxŭ̃cèx.
47 Rü yexguma marü nachütagu, rü naxtaxaarü ngãxŭ̃tüwa nayexmagü ga norü
ngúexŭ̃gü. Rü Ngechuchu rü nüxĩcatama dauxchitawa nayaxŭ̃ãchi.
48 Rü nüxŭ̃ nadau na guxchaxŭ̃ãcüma yaxãgüxŭ̃ ga norü ngúexŭ̃gü, yerü ga buanecü rü
nawaama nabuxuchi. Rü yexguma marü yangunechaŭ̃gu, rü Ngechuchu rü dexáétügu
nawe narüxũ. Natürü ñoma nüxŭ̃ naxüpetüchaŭ̃xŭ̃rüŭ̃ nügü nixĩxẽẽ.
49-50 Rü yexguma norü ngúexŭ̃gü nüxŭ̃ daugügu ga dexáétügu na yaxũxŭ̃, rü nagu
narüxĩnüẽ ga wüxi ga naxchi̱ximare na yiĩxŭ̃. Rü yemacèx aita naxüe, yerü guxŭ̃ma nüxŭ̃
nadaugü rü poraãcü naba̱ixãchiãẽgü. Natürü yexgumatama ga Ngechuchu rü namaã
nidexa rü ñanagürü nüxŭ̃: —¡Peporae! Rü chomachirẽxtama chixĩ. ¡Tãxũ i pemuŭ̃ẽxŭ̃!
—ñanagürü.
51-52 Rü nguegu nixüe, rü inarüxó ga buanecü. Natürü nümagü ga norü ngúexŭ̃gü
rü naba̱ixãchiãẽgümare yerü woo nüxŭ̃ na nadaugüxŭ̃ ga yema mexŭ̃ ga Tupanaãrü
poramaã naxüxŭ̃ ga Ngechuchu ga yexguma yema pãũ yamuxẽẽgu, natürü tama nüxna
nacuè x-ãchie na Tupana Nane na yiĩxŭ̃ yerü nüxŭ̃ naguxcha na yaxõgüãxŭ̃.

Yenecharétuanewa Ngechuchu nanameẽxẽẽ ga ida̱aweexŭ̃
(Mt 14.34-36)

53 Rü yexguma marü yanguŭ̃gu ga naxtaawa, rü Yenecharétuanewa nangugü. Rü
yexma naxãnacügu nanangaxŭ̃gü ga naweŭ̃.
54 Rü yexguma nguewa ínachoŭ̃gu, rü yexgumatama ga duŭ̃xŭ̃gü rü nüxŭ̃
nicuèxãchitanü ga Ngechuchu na yiĩxŭ̃.
55 Rü yema naãnewa rü guxŭ̃ne ga ĩgüwa nabuxmü ga yema duŭ̃xŭ̃gü. Rü yexguma
nüxŭ̃ nacuèxgügu ga ngextá na nayexmaxŭ̃ ga Ngechuchu, rü yéma norü caruŭ̃gügu
naxcèx nanagagü ga ida̱aweexŭ̃.
56 Rü guxŭ̃wama ga ngextá íyanguchigüxŭ̃wa ga Ngechuchu, ga ĩãnexãcügüwa rü
ĩãnegü ga itaxŭ̃newa, rü ĩãnepechinüwa, rü yexma ítamŭ̃pechinügu naxcèx nayamugü
ga ida̱aweexŭ̃. Rü nüxŭ̃ nacèèxŭ̃gü na tama nüxna nachúxãxŭ̃cèx na naxchirupech-
inügumare yangõgügüxŭ̃cèx. Rü guxŭ̃ma ga yema nüxŭ̃ ingõgüexŭ̃, rü naxcèx nitaanegü.

7

Ta̱cü nixĩ i Tupanapẽxewa duŭ̃xŭ̃güxŭ̃ chixexẽẽxŭ̃
(Mt 15.1-20)

1 Rü Ngechuchucèx naxĩ ga Parichéugü namaã ga ñuxre ga ngúexẽẽruŭ̃gü ga mugüwa
ngu̱xẽẽtaegüxŭ̃ ga Yerucharéŭ̃wa ne ĩxŭ̃.

2 Rü yexguma ñuxre ga Ngechuchuarü ngúexŭgüxŭ nadaugügu ga tama Yudíugücüma
na yanguxẽẽgüxŭ, rü tama Yudíugü yauxmẽxgüxŭrüŭ na nayauxmẽxgüxŭ naxŭpa na
nachibüexŭ, rü chixri nachiga nidexagü.
3 Yerü nümagü ga Parichéugü rü guxŭma ga togü ga Yudíugü rü nagu naxĩ ga
norü o̲xigücüma na nayauxmẽxiraxŭ na yemaãcü Tupanapẽxewa nügü yamexẽẽgüxŭ
naxŭpa ga na nachibüexŭ.
4 Rü ngẽxguma taxepataŭwa ne naxĩxgu ga nümagü rü tama nachibüe ega tama
ngẽmaãcü nügü nayauxmẽxiragu. Rü nangẽxma i muxŭma i togü i nuxcümaŭxŭ i
nacümagü. Rü ngẽmacèx nagu naxĩ i ngẽma nacümagü na Tupanacèx nayauxgüãxŭ i norü
pochiyugü rü basugü rü paneragü rü pechicaxŭgü.
5 Rü yemacèx ga yema Parichéugü rü ngúexẽẽruŭgü rü Ngechuchuna nacagü, rü
ñanagürügü: —¿Tu̲xcüŭ i curü ngúexŭgü i tama nagu naxĩxŭ i ngẽma tórü o̲xigücüma rü
tama toma tayauxmẽxgüxŭrüŭ nayauxmẽxgüxŭ naxŭpa na nachibüexŭ? —ñanagürügü.
6 Natürü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Pa Duŭxŭgü ya Pegü
Naxaixcümaraŭgüxe, rü aixcüma pechiga nixĩ ga yema ore ga nuxcümaŭcü ga Tupanaãrü
orearü uruŭ ga Ichaxía ümatüxŭ ga ñaxŭ:

“Ñaã duŭxŭgü rü na̲a̲xmaãmare choxŭ nicuèxüŭgü, natürü naãẽwa rü tama chaugu
narüxĩnüẽ.

7 Rü taxuwama name na ngẽmaãcü natücèxma choxŭ yacuèxüŭgüxŭ. Erü guxŭma i
ngẽma norü ngu̲xẽẽtae rü yatügüarü mugümare nixĩ, rü tama aixcüma chorü mu nixĩ”,
ñaxŭ.
8 —Rü pema i ñu̲xma rü aixcüma nüxŭ perüxoe i Tupanaãrü mugü na nagu pexĩxŭcèx i
ngẽma duŭxŭgücümamare ixĩxŭ —ñanagürü.
9 Rü yexgumarüŭ ta ñanagürü nüxŭ: —Pema rü penangexrü i Tupanaãrü mugü na
pecümagügutama pexĩxŭcèx.
10 —Yerü ga Moĩché rü ñanagürü:

“¡Tüxŭ nangechaŭ ya cunatü rü cue!”
ñanagürü. Rü ñanagürü ta:

“Texé ya tümanatümaã rü ẽxna tümaẽmaã chixexŭ ixugüxe, rü ã̲ẽ̲xgacü tá tümamaã
nanaxuegu na tayuxŭcèx”,
ñanagürü.
11 —Natürü pema rü ñaperügügü:

“Marü name ega wüxi ya yatü nanatüxŭ rü naẽxŭ ñaxgu: ‘Taxucürüwama chorü
ngẽmaxŭmaã cuxŭ charüngŭxẽẽ, erü guxŭma i chorü ngẽmaxŭ rü marü Tupanana
chanaxã’,” ñaxgu.
12 —Rü ngẽxguma texé ngẽma ñagügu, rü pexcèx rü marü namexŭ na tama tümanatüxŭ
rü tümaẽxŭ tarüngŭxẽẽxŭ.
13 —Rü ngẽmaãcü ipeyanaxoxẽẽ i Tupanaãrü mugü, na nagu pexĩxŭcèx i pecümagütama
i togüwa pexüexẽẽxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta muxŭma i to i pecümagü i ngẽmarüŭ ixĩxŭgu
pexĩ —ñanagürü.
14 Rü yexgumawena duŭxŭgücèx naca ga Ngechuchu, rü ñanagürü nüxŭ: —¡Meã choxŭ
iperüxĩnüẽ, rü nüxŭ pecuá i ñaã chorü ore!
15 —Rü taxuŭma i ta̲cü i düxétüwa ne ũxŭ rü taèxwa ixücuxŭ nixĩ i Tupanapẽxewa
tüxŭ chixexẽẽxŭ. Natürü ngẽma taãẽwa ne ũxŭ, rü ngẽma waxi nixĩ i tüxŭ chixexẽẽxŭ
i Tupanapẽxewa.
16 —Rü ngẽxguma pixãchi̲xẽgu, ¡rü nüxŭ pexĩnüẽ i ngẽma ore! —ñanagürü.
17 Rü yexguma Ngechuchu duŭxŭgüna ixũgachigu rü ĩpatagu naxücuxgu, rü norü
ngúexŭgü nüxna nacagü nachiga ga yema ngu̲xẽẽtae.

18 Rü nüma rü ñanagürü nüxũ: —¿Pema rü ta ẽxna tama nüxũ pecuèxéga i ngẽma? ¿Ẽxna
tama i nüxũ pecuáxũ na taxuũma i ţacü i düxétüwa ne ũxũ rü taèxwa ixücuxũ, yiĩxũ i
Tupanapẽxewa tüxũ chixexẽẽxũ?
19 —Erü guxũma i ngẽma düxétüwa ne ũxũ rü taèxwa ixücuxũ, rü tama taãẽwa nangu.
Natürü taanüwa naxũmare na yixcama taxünewa ínaxũxũxũcèx —ñanagürü. Rü yemaãcü
nüxũ nixu na guxũma i õna rü namexũ na nangõxũ.
20 Rü ñanagürü ta: —Rü ngẽma duũxũãẽwa ne ũxũ, rü ngẽma waxi nixĩ i Tupanapẽxewa
nachixexẽẽxũ.
21-22 —Erü norü aixepewa i naãẽwa nixĩ i ne naxũxũ i muxũma i chixexũgü. Rü ngẽma
nixĩ i chixexũgu na naxĩnüxũ, rü naxũneãrü ngúchaũwe na naxũxũ, rü na nangĩxũ, rü
na namáẽtaxũ, rü naĩ i ngemaã na inapexũ, rü togüarü ngẽmaxũ na nüxũ nanguchaũxũ,
rü chixexũ na naxüxũ, rü na yadoratèxáxũ, rü chixexũ i nacümagügu na naxãũxũ, rü na
yaxãũxãchiwèxexũ, rü na naxoregütèxáxũ, rü nügü na yacuèxüũxũ, rü tama meã naãẽxũ
na nacuáxũ.
23 —Rü guxũma i ngẽma chixexũgü rü duũxũãrü aixepewa nixĩ i ne naxĩxũ, rü ngẽma
nixĩ i Tupanapẽxewa nachixexẽẽxũ —ñanagürü.

Wüxi ga ngecü ga to ga nachiũãnecţ̃ã̱x ga Ngechuchuaxũ yaxõcüchiga (Mt 15.21-28)

24 Rü yemawena rü ĩãne ga Tiru nawa yexmaxũ ga naãnewa naxũ ga Ngechuchu. Rü
yéma wüxi ga ĩpatawa nangu, natürü tama nanaxwèxe na texé nüxũ cuáxũ ga yéma na
nanguxũ. Natürü taxuacüma nügü inicu̱x.
25 Rü paxama nüxũ icuáchiga ga wüxi ga nge ga ngĩxãcüwa ngoxo yexmèxcü. Rü yéma
ixũ, rü Ngechuchupẽxegu iyacaxãpu̱xü.
26 Rü yema nge rü to ga nachiũãnecţ̃ã̱x ga Chiropenéchiucţ̃ã̱x iyixĩ. Rü Ngechuchucèx
iyaxũ, rü nüxũ icèèxũ na ngĩxãcüwa ínatèxüchiãxũcèx ga yema ngoxo.
27 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxũ: —Name nixĩ i taxacügüxũxĩra tachibüexẽẽ.
Erü tama name i taxacügüna tanayaxu i norü õna na airugüna naxãxũcèx —ñanagürü.
[Rü yema ñanagürü yerü nümagü ga Yudíugü rü nügü nixugüe na Tupanaxãcügüxüchi
yixĩgüxũ rü yema togü rü ñoma airugürüũ na yixĩgüxũ.]
28 Natürü ngĩma ga yema nge rü inangãxũ, rü ngĩgürügü: —Aixcüma nixĩ i curü ore,
Pa Corix, natürü woo airugü rü ta nanangõ̱x i ngẽma õnatüchi i mechatüügu nayixẽẽxũ i
ngẽma ĩpataarü yoraxacügü —ngĩgürügü.
29 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxũ: —Aixcüma name nixĩ i ngẽma nüxũ
quixuxũ. Rü marü name i cutaegu, erü ngẽma ngoxo rü marü ínaxũxũ ngĩwa i cuxacü
—ñanagürü.
30 Rü yexguma ngĩpatawa nanguxgu ga yema ngecü, rü yema ngĩrü ngürücarewa ngĩxũ
iyanguéũ ga ngĩrü bucü. Natürü marü ngĩxna ínaxũxũ ga yema ngoxo.

Ngechuchu nanamexẽẽ ga wüxi ga yatü ga ngauchi̱xẽcü rü moxũcü

31 Rü Tiruanewa nataegu ga Ngechuchu. Rü Chidãũãrü ĩãnewa naxüpetü, rü ñu̱xũchi
Decaporíchiuaneãrü ĩãnegüwa rü ta naxüpetü rü ñu̱xmata Gariréaaneãrü naxtaawa
nangu.
32 Rü yéma naxũtawa nanagagü ga wüxi ga yatü ga ngauchi̱xẽcü rü moxũcü, rü nüxna
naxcèx nacagü ga nüxũ na yangõgüxũcèx.
33 Rü yexguma ga Ngechuchu rü noxrüwama duũxũgüna nanaga. Rü naxmachi̱xẽgu
nixuxmẽx, rü naxbu̱xágümaã nügü yawaixmẽxẽẽãcüma norü conügu ningõgü.
34 Rü yemawena rü daxũ nadawenüãcüma yaxna narüngũ, rü guma yatüxũ ñanagürü:
—Epéta —ñanagürü. Rü ngẽma rü: “¡Ingoxna!” ñaxũchiga nixĩ.
35 Rü yexgumatama ningo̱xnamachi̱xẽ ga guma ngauchi̱xẽcü, rü norü conü rü marü
narüme rü meã nidexa.

36 Rü Ngechuchu rü duŭxŭgüxŭ namu na taxúemaãma nüxŭ yaxugüexŭcèx. Natürü
yexguma yexeraãcü duŭxŭgüna nachúxãgu ga na taxúemaãma nüxŭ yaxugüexŭcèx ga
nachiga rü yexeraãcü nüxŭ nixugüeama.
37 Rü poraãcü naḭaixãchiãẽgü ga duŭxŭgü, rü ñanagürügü: —Meãma nanaxü i guxŭma
rü woo ngauchḭxẽgüxŭ rü nayangọxnamachḭxẽgüxẽẽ, rü ngeèxgüxŭ rü nayadexagüxẽẽ
—ñanagürügü.

8

Ngechuchu nanachibüexẽẽ ga 4000 ga duŭxŭgü (Mt 15.32-39)

1 Rü wüxi ga ngunexŭgu wenaxãrü naxcèx naxĩtaquẽxe ga muxŭma ga duŭxŭgü, rü
nüxŭ nataxuma ga norü õnagü. Rü Ngechuchu rü norü ngúexŭgücèx naca, rü ñanagürü
nüxŭ:
2 —Choxŭ nangechaŭtümüŭgü i ñaã duŭxŭgü, erü marü tomaẽxpṵx i ngunexŭ nuã
chauxŭtawa nangẽxmagü, rü nataxuma i nawemü i nangọxgüxŭ.
3 —Rü ngẽxguma chi ngẽmaãcümare íchayamugügu, rü chi ngürüãchi namagu tá nayatu-
rae, erü nümaxŭgü rü yaxŭwama ne naxĩ —ñanagürü.
4 Rü norü ngúexŭgü rü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —¿Natürü ñuxãcü tá
tanachibüexẽẽ i núma i ngextá taxúema íxãpataxŭwa? —ñanagürügü.
5 Rü Ngechuchu nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Ñuxre i pãũ pexŭ nangẽxma i pemax?
—ñanagürü. Rü nümagü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Toxŭ nangẽxma i 7 i pãũ —
ñanagürügü.
6 Rü ñṵxũchi ga Ngechuchu rü duŭxŭgüxŭ namu na ñaxtüanewa natogüxŭcèx. Rü
nanade ga yema 7 ga pãũ, rü Tupanana moxẽ naxã. Rü ñṵxũchi inanabücu, rü norü
ngúexŭgüna nanana. Rü nümagü rü duŭxŭgüxŭ nayanu.
7 Rü nüxŭ nayexma ta ga ñuxre ga choxnixãcügü. Rü Ngechuchu rü Tupanana moxẽ
naxã, rü ñṵxũchi norü ngúexŭgüxŭ namu na iyanuãxŭcèx.
8 Rü guxŭma ga yema duŭxŭgü rü meãma nachibüe ñṵxmata meã nüxŭ yangu. Rü
yexguma rü ta 7 ga pexchi nanapagü namaã ga yema íyaxügüxŭ.
9 Rü yema duŭxŭgü ga yéma chibüexŭ rü maneca 4000 nixĩ. Rü yemawena ga
Ngechuchu rü duŭxŭgüxŭ ínimugü.
10 Rü ñṵxũchi wüxi ga nguegu nixüe namaã ga norü ngúexŭgü, rü Damanútaanewa
naxũ.

Parichéugü naxcèx ínacagü ga wüxi ga cuèxruŭ ga Tupanaãrü poramaã üxŭ (Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)

11 Rü Ngechuchuxŭtawa nangugü ga Parichéugü, rü inanaxügüe ga na namaã yapor-
agatanücüüxŭ. Rü nüxna nacagüe na nüxŭ nüxŭ nadauxẽẽxŭcèx ga wüxi ga cuèxruŭ ga
Tupanaãrü poramaã naxüxŭ, na yemaãcü nüxŭ naxügüxŭcèx, rü nüxŭ nacuèxgüxŭcèx
ngoxi aixcüma Tupana Nane yiĩxŭ.
12 Rü Ngechuchu rü poraãcü yaxna narüngŭ, rü ñanagürü: —¿Tṵxcüŭ i ñaã duŭxŭgü
naxcèx ínacagü i wüxi i cuèxruŭ i Tupanaãrü poramaã üxŭ? Rü aixcüma pemaã nüxŭ
chixu rü bai i wüxi i cuèxruŭ tá nüxŭ chawẽx —ñanagürü.
13 Rü yema ñaxguwena, rü nüxna yéma nixũ ga yema duŭxŭgü. Rü wenaxãrü nguegu
nixüe rü naxtaxaarü tocutüwa naxũ.

Parichéuarü pãũãrü puxẽẽruŭchiga (Mt 16.5-12)

14 Natürü ga norü ngúexŭgü rü nüxŭ inayarüngümaẽ ga norü õna na íyangegüxŭ, rü
wüxixicatama ga pãũ nüxŭ nayexma ga nguewa.
15 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nayaxucṵxẽgü, rü ñanagürü nüxŭ: —¡Dücèx, pexuãẽ
naxcèx i Parichéugüarü rü Erodearü pãũãrü puxẽẽruŭ! —ñanagürü.

16 Rü yema norü ngúexŭgü rü inanaxügüe na nügümaã ñagüxŭ: —Ngẽma ñanagürü tüxŭ erü tama tawemü ta ítingegü —ñanagürügü.
17 Natürü ga Ngechuchu rü nüxŭ nacuèxama na yema ñagüxŭ, rü yemacèx ñanagürü nüxŭ: —¿Tu̱xcüŭ “Tangearü õnaã̱x”, ñaperügügü? ¿Éxna ñu̱xma rü ta tama nüxŭ pecuèxgüéga rü tama nüxŭ picuèxãchitanü i ngẽmachiga? ¿Éxna pexcèx naxẽ i ngẽma?
18 Pema rü pexãxẽtügüchirẽx, ¿rü ñuxãcü i tama nüxŭ pedauxŭ? Rü pexãxmachi̱xẽgüchirẽx, ¿rü ñuxãcü i tama nüxŭ pexĩnüẽxŭ? ¿Rü ẽxna tama nüxna pecuèxãchie ga yexguma chayamuxẽẽgu ga yema pãũ rü choxni?
19 —Rü yexguma yema 5000 ga duŭxŭgüxŭ chayanuxgu ga yema wüximẽẽ̱xpü̱x ga pãũ, ¿rü ñuxre ga pexchigü yiĩxŭ ga napagücü ga yexguma penadexgu ga yema íyaxügüxŭ? —ñanagürü. Rü nümagü nanangãxŭgü rü ñanagürügü: —Rü 12 ga pexchigü —ñanagürügü.
20 Rü ñu̱xũchi ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Rü yexguma yema 4000 ga duŭxŭgüxŭ chayanuxgu ga yema 7 ga pãũ, ¿rü ñuxre ga pexchigü yiĩxŭ ga napagücü ga yexguma penadexgu ga yema íyaxügüxŭ? —ñanagürü. Rü nanangãxŭgü rü ñanagürügü: —7 ga pexchigü —ñanagürügü.
21 Rü yexguma rü ñanagürü nüxŭ: —¿Rü ñu̱xma rü ta taũtama nüxŭ pecuèxgüégaxŭ na Parichéugücüma rü Erodecüma i chixexŭchiga yiĩxŭ i ngẽma pãũãrü puxẽẽruŭgu pemaã chixuxŭ? —ñanagürü.

Ngechuchu rü nanamexẽẽ ga wüxi ga ngexetücü ga Bechaídawa

22 Rü yemawena rü Bechaídaarü ĩãnewa nangugü. Rü yéma Ngechuchuxŭtawa nanagagü ga wüxi ga ngexetücü. Rü nüxŭ nacèèxŭgü na nüxŭ yangõgüxŭcèx.
23 Rü Ngechuchu rü guma ngexetücümẽxẽgu nayayauxãchi, rü ĩãneãrü yéamaxŭra nanaga. Rü yéma naxbu̱xágümaã nayawaixetüxẽẽ, rü ñu̱xũchi naxẽtügu ningõgü, rü nüxna naca ngoxi marü ta̱cüxŭ nadau.
24 Rü yexguma ga guma ngexetücü rü inanaxügü ga na yadauchixŭ. Rü ñanagürü: —Nüxŭ chadau i duŭxŭgü i ñoma naĩgü i ixĩxŭnerüŭ ixĩgüxŭ —ñanagürü.
25 Rü yexguma ga Ngechuchu rü wenaxãrü naxẽtügu ningõgü. Rü nüma ga guma yatü rü meãma inadawenü. Rü yemaãcü naxcèx nitaane rü meãma naxcèx nango̱x ga guxŭma.
26 Rü yemawena ga Ngechuchu rü napatawa nanamu. Rü namaã nüxŭ nixu na tama ĩãnecèx nataeguxŭ.

Pedru nüxŭ nixu rü Ngechuchu nixĩ ya yima Tupana nüxŭ unetacü ya Cristu (Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

27 Rü yemawena rü Checharéa ga Piripuanewa yexmane ga ĩãnexãcügüwa naxũ ga Ngechuchu norü ngúexŭgümaã. Rü namawa rü Ngechuchu rü norü ngúexŭgüna naca, rü ñanagürü nüxŭ: —¿Ñuxũ ñagüxŭ i duŭxŭgü i chauchiga na texé chiĩxŭ i chomax? —ñanagürü.
28 Rü norü ngúexŭ nanangãxŭgü rü ñanagürügü: —Nangẽxma i duŭxŭgü rü:
“Cuáŭ ya baiŭxẽẽruŭ quixĩ”, ñagüxŭ, rü togü i:
“Ería quixĩ”, ñagüxŭ, rü togü rü:
“Wüxi ga nuxcümaŭcü ga Tupanaãrü orearü uruŭ quixĩ”, ñagüxŭ —ñanagürügü.
29 Rü yexguma Ngechuchu rü nüxna naca rü ñanagürü: —¿Rü pema i ñuxũ ñapegügüxŭ choxŭ na texé chiĩxŭ? —ñanagürü. Rü Pedru nanangãxŭ rü ñanagürü: —Cuma nixĩ i Cristu i Tupana cuxŭ unetacü quiĩxŭ —ñanagürü.
30 Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgüxŭ namu na taxúemaãma nüxŭ yaxugüexŭcèx ga yema ore ga nachiga.

Ngechuchu nanaxunagü ga norü yuchiga (Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

31 Rü yemawena rü Ngechuchu inanaxügü ga norü ngúexŭgümaã nüxŭ na yaxuxŭ
ga ṯacü tá nüxŭ na üpetüxŭ. Rü ñanagürü nüxŭ: —Choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ
chiĩxŭ, rü poraãcü ngúxŭ tá chinge. Rü choxŭ tá naxoxgü i Yudíugüarü ãḛxgacügüerugü,
rü paigüarü ãḛxgacügü, rü ngẽma ngúexẽẽruŭgü i Moĩchéarü mugüwa nguṵxẽẽtaegüxŭ. Rü
tá choxŭ nimèxgü, natürü tomaḛxpṵx i ngunexŭgu rü wena táxarü chamaxŭ —ñanagürü.
32 Rü yema ore rü meãma namaã nanangọxẽẽ. Natürü yexguma ga Pedru rü nüxĩca
noxrüwama Ngechuchuxŭ naga, rü inanaxügü ga na naxucṵxẽãxŭ na tama yemaãcü
yadeaxŭcèx.
33 Natürü ga Ngechuchu rü nadauegu, rü norü ngúexŭgüxŭ nadawenü. Rü Pedruxŭ
nanga, rü ñanagürü: —¡Choxna ixũgachi, Pa Chatanáx! Cuma rü tama Tupana nagu
rüxĩnüxŭgu curüxĩnü, erü yatügü nagu rüxĩnüxŭgumare nixĩ i curüxĩnüxŭ —ñanagürü.
34 Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgücèx rü duŭxŭgücèx naca. Rü ñanagürü
nüxŭ: —Rü ngẽxguma texé chowe rüxũxchaŭgu, ¡ẽcü nüxŭ tarüxo i tümaãrü ngúchaŭ, rü
ñoma wüxi i curucha ngĩxŭ tayaxuxŭrüŭ namaã tapora i guxŭma i ngúxŭ i chauxcèx
tingexŭ, rü chowe tarüxũ!
35 —Erü yíxema tügü maxẽchaxẽẽchaŭxẽ rü tá tayu. Natürü yíxema chaugagu rü ore i
mexŭgagu yuxe, rü aixcüma tá tamaxŭ.
36 —¿Rü ṯacüwa nüxŭ namexŭ ya yatü ega ngẽxguma nayauxãgu i guxŭma i ñoma i
naãneãrü ngẽmaxŭgü, natürü norü maxŭ iyanatauxẽẽgu?
37 —Rü ngẽxgumarüŭ ta, ¿rü ñuxre i dĩẽru iyangu na ngẽmamaã naxcèx nataxexŭ i norü
maxŭ i wüxi ya yatü?
38 —Rü ngẽxguma texé i ñaã duŭxŭgü i pecaduḛxgüxŭ i tama yaxõgüxŭpẽxewa
chauxcèx taxãnegu rü naxcèx taxãnegu i chorü ore, rü choma i Tupana Nane i duŭxŭxŭ
na chiĩxŭ rü tá ta tümacèx chaxãne i ngẽxguma Chaunatüarü poramaã rü norü orearü
ngeruŭgü i daxũcṵḛx i üünegüxŭmaã wenaxãrü núma chaxũxgu.

9

1 Rü yexgumarüŭ ta ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü
ñuxre i duŭxŭgü i nuã ngẽxmagüxŭ rü tãũtáma nayu ñṵxmatáta nüxŭ nadèṵx na ñuxãcü
ãḛxgacü ya poracü na yiĩxŭ ya Tupana —ñanagürü.

Ngechuchu rü toraxŭãcü nangọx
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

2 Rü 6 ga ngunexŭguwena rü Ngechuchu rü wüxi ga mèxpűnewa naxũ. Rü ínayagagü
ga Pedru rü Chaŭtiágu rü Cuáŭxĩcatama. Rü yéma yema ngúexŭgüpẽxewa toraxŭãcü
nangọx ga Ngechuchu.
3 Rü niɣauracüü ga naxchiru rü nacómüxŭchi. Rü nataxuma i yauxchiruxŭ i nüxŭ
cuáxŭ na ngẽmaãcü nacómüxẽẽãxŭ.
4 Rü nüxŭ nadaugü ga Ería rü Moĩché ga yéma Ngechuchumaã idexagüxŭ.
5 Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü Ngechuchuxŭ: —Pa Ngúexẽẽruŭx, namexẽchi nixĩ
na nuã ingẽxmagüxŭ. Rü tá tanaxü ya tomaḛxpṵx ya düxenü, rü wüxi ya cuxcèx, rü naĩ
ya Moĩchécèx, rü naĩ ya Eríacèx —ñanagürü.
6 Rü yema na poraãcü naḇaixãchiãẽgüxŭ ga yema ngúexŭgü, rü yemacèx ga Pedru rü
tama nüxŭ nacuèx ga na ñuxŭ ñaxŭ.
7 Rü yexgumatama wüxi ga caixanexŭ ínarüxĩ, rü natanügu nayangèi̱xema. Rü
yema caixanexŭwa inanaxũ ga wüxi ga naga ga ñaxŭ: —Daa nixĩ ya Chaune ya nüxŭ
changechaŭxŭchicü. ¡Rü nüxŭ iperüxĩnüẽ! —ñaxŭ.
8 Rü yexgumatama nügücüwagu ínadaueguãchitanü, rü taxúexŭma ga toguexŭ nadaugü,
rü Ngechuchuxŭxĩcatama.

9 Rü yexguma ínaxĩgügu nawa ga guma mèxpűne, rü Ngechuchu nüxna naxãga ga
taxúemaãma na nüxű yaxugüexű ga yema yéma nüxű nadaugüxű, ñu̱xmatáta yuwa
ínadaxgu ga nümax.
10 Rü yemacèx ga yema ngúexűgü rü bexma nüxű nacuèxgü ga yema nüxű nadaugüxű.
Natürü nügüna nacagü ga t̲acüchiga na yiĩxű ga:
"Yuwa ínadaxgu", ñaxű.
11 Rü ñu̱xũchi ga yema ngúexűgü rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Tu̱xcüű i
ngúexẽẽruűgü i ore i mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxű rü ñanagürügü:
"Ería tá nixĩ ya nüxĩra cuxűpa núma ũcü?" ñanagürügü.
12 Rü Ngechuchu nanangãxű, rü ñanagürü nüxű: —Aixcüma nixĩ i Ería na nüxĩra núma
naxũxű na chauxűpa namexẽẽãxűcèx i guxűma. ¿Natürü tu̱xcüű i ore i ümatüxűwa i
ñaxű:
"Rü Tupana Nane ya duűxűxű ixĩcü rü tá ngúxű ninge, rü duűxűgü rü tá nüxű naxoe",
ñaxű?
13 Natürü i choma rü pemaã nüxű chixu, rü Ería rü marü núma naxũ. Natürü ga duűxűgü
rü nümagü nanaxwèxegüxűãcüma poraãcü chixri namaã nachopetü, yexgumarüű ga ore
ga ümatüxűwa nüxű yaxuxűrüű —ñanagürü.

Ngechuchu nanamexẽẽ ga wüxi ga buxű ga ngoxo nawa yexmaxű (Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

14 Rü yexguma yema togü ga norü ngúexűgütanüwa nangugügu, rü yéma nüxű
nadaugü ga muxűma ga duűxűgü ga yema ngúexűgüxű íchomaẽguãchixű. Rü ñuxre ga
ngúexẽẽruűgü ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxű, rü yéma niporagatanücüü namaã
ga yema ngúexűgü.
15 Rü yexguma Ngechuchuxű nadaugügu ga yema muxűma ga duűxűgü, rü poraãcü
na̱baixãchiãẽgü. Rü guxűma naxcèx nibuxmü na nüxű yanamoxẽgüxűcèx.
16 Rü nüma ga Ngechuchu rü nüxna naca, rü ñanagürü nüxű: —¿T̲acü nixĩ i pema namaã
naxcèx ípiporagatanücüüxű? —ñanagürü.
17 Rü wüxi ga yema duűxűgü ga yéma yexmagüxű rü nanangãxű, rü ñanagürü: —Pa
Ngúexẽẽruűx, nuã cuxcèx tüxű chaga ya chaune, erü tümawa nangẽxma i wüxi i ngoxo i
tüxű ngegaxẽẽxű.
18 —Rü ngextá ítangẽxmaxűwa rü ngẽxma tüxű yaxüxgu rü waixűmüãnegu tüxű naña.
Rü tarüchièx, rü tixűxchapüta, rü ngẽxma tiyuãchi. Rü marü nüxű chacèèxű i curü
ngúexűgü na tümawa ínatèxüchiãxűcèx i ngẽma ngoxo, natürü tama nüxű inaxĩnü —
ñanagürü.
19 Rü Ngechuchu nanangãxű, rü ñanagürü: —Pa Duűxűgü i Tama Yaxõgüxű,
¿ñuxguratáta i pemaã chanuxmaxű rü yaxna pemaã chaxĩnüxű? ¡Nuã penaga ya yima
bucü! —ñanagürü.
20 Rü Ngechuchuxűtawa nanagagü ga guma bucü. Natürü yexguma Ngechuchuxű
nadèu̱xgu ga yema ngoxo, rü guma bucüxű naxü ga na yayuãchixẽẽãxű. Rü yexma
ñaxtüanegu nayangu. Rü yexma nidixegugü, rü narüchièx.
21 Rü Ngechuchu rü guma bucünatüna naca, rü ñanagürü: —¿Rü ñuxgumama nixĩ ga
naxcèx inaxügüxű ga yema? —ñanagürü. Rü guma bucünatü nanangãxű rü ñanagürü:
—Nabuxgumamatama.
22 Rü mu̱ẽxpu̱xcüna i ngẽma ngoxo rü üxüxetügu rü dexágu nanañaűxű na ngẽmaãcü
yamáãxűcèx. Rü ngẽmacèx ega cumaã nanguxűgu na t̲acü toxcèx cuxüxű, ¡rü cuxű
tangechaűtümüűgü, rü toxű rüngűxẽẽ! —ñanagürü.
23 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxű: —¿Rü tu̱xcüű "ega chomaã nan-
guűxgu", ñacurügü? Erü guxűma natauxcha tümacèx ya yíxema yaxõxẽ —ñanagürü.
24 Rü yexguma ga guma bucünatü rü tagaãcü ñatarügü: —Chayaxõ. ¡Choxű rüngűxẽẽ
na yexeraãcü chayaxõxűcèx! —ñatarügü.

25 Rü yexguma Ngechuchu nüxŭ dèu̱xgu na muxŭma ga duŭxŭgü marü yexma
ngutaquẽxexŭ, rü nananga ga yema ngoxo. Rü ñanagürü nüxŭ: —Pa ngoxo i Nge-
gaxẽẽruŭ rü Ngauchi̱xẽxẽẽruŭx, ¡choma cuxŭ chamu na nawa ícuxũxũxŭ ya daa bucü,
rü tagutáma wena nagu cuyaxücuxŭ! —ñanagürü.
26 Rü yexguma ga yema ngoxo rü aita naxü, rü wenaxãrü guma bucüxŭ niyuãchixẽẽ.
Rü ñu̱xũchi nawa ínaxũxũ, rü ñoma nayuxuchixŭrüŭ yéma nanatèx. Rü yemacèx ga
muxŭma ga duŭxŭgü rü ñanagürügü: —Marü nayuxuchi nixĩ —ñanagürügü.
27 Natürü ga Ngechuchu rü naxmẽxgu nayayauxãchi, rü ínanadaxẽẽ. Rü nüma ga guma
bucü rü inachi.
28 Rü yemawena ga Ngechuchu rü wüxi ga ĩpatagu nayaxücu namaã ga norü ngúexŭgü.
Rü yéma nüxĩca nüxna nacagü, rü ñanagürügü nüxŭ: —Pa Corix, ¿tu̱xcüŭ i toma rü
taxuacüma ítanatèxüchi i ngẽma ngoxo? —ñanagürügü.
29 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Tama ngẽmaãcümare ítanatèxüchi i
ngẽmarüŭ ixĩxŭ i ngoxo. Natürü tanaxwèxe i Tupanana tanaxuaxŭ i tórü yumŭxẽwa na
nüma ínatèxüchiãxŭcèx. Rü ngẽmaãcüxicatama nixĩ i ínaxũxũxŭ —ñanagürü.

Ngechuchu ru wenaxãrü nanaxunagü ga norü yuchiga
(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

30-31 Rü yéma inaxĩãchi rü Gariréaanewa nachopetü. Natürü ga Ngechuchu rü tama
nanaxwèxe ga texé nüxŭ na cuáxŭ ga na yéma nayexmaxŭ, yerü norü ngúexŭgüxŭ
ínangúexẽẽ. Rü ñanagürü nüxŭ: —Tupana Nane ya duŭxŭxŭ ixĩcü, rü duŭxŭgü tá
nayayauxgü rü tá nayamèxgü. Natürü tomaẽxpu̱x i ngunexŭgu rü wena tá ínarüda —
ñanagürü.
32 Natürü ga nümagü rü tama meã nüxŭ nacuèxgü ga ti̱acüchiga na yiĩxŭ ga yema ore,
rü namuŭẽ ga nüxna na nacagüexŭ.

¿Texé tá tixĩ ya guxããrü yexera ixĩxẽ?
(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

33 Rü Capernáũãrü ĩãnewa nangugü. Rü yexguma ĩxwa nayexmagügu, rü Ngechuchu
nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Rü ti̱acü nixĩ ga pegümaã naxcèx piporagaetanüxŭ ga
namawa? —ñanagürü.
34 Natürü ga nümagü rü nangeèxgümare, yerü ga namawa rü nachigagu nügümaã
niporagaetanü ga texé tiĩxŭ ga natanüwa rüyexeramaẽxẽ.
35 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ínarüto, rü naxcèx naca ga yema 12 ga norü ngúexŭgü,
rü ñanagürü nüxŭ: —Rü ngẽxguma texé naxwèxegu na guxãẽtüwa na taxüxŭ, rü name nixĩ
i noxri rü guxããrü ñaxtümaẽwa tügü taxüxẽẽ na guxããrü ngŭxẽẽruŭ tiĩxŭ —ñanagürü.
36 Rü yemawena rü norü ngãxŭtanügu nayachixẽẽ ga wüxi ga buxŭ. Rü ñu̱xũchi
nachacüügu yayauxãchiãcüma ñanagürü:
37 —Rü texé ya chauégagu meã nayaxúxe i wüxi i buxŭ i ñaãrüŭ, rü choxŭ nixĩ i
tayaxuxŭ. Rü texé ya choxŭ yaxúxe, rü tama choxŭxĩcatama tayaxu, natürü yima núma
choxŭ mucü ya Chaunatüxŭ rü ta nixĩ i tayaxuxŭ —ñanagürü.

Texé ya tama taxchi aixe rü torü ngŭxẽẽruŭ tixĩ
(Mt 10.42; Lc 9.49-50)

38 Rü yexguma ga Cuáŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Ngúexẽẽruŭx, nüxŭ tadau ga wüxi ga
yatü ga cuégagu ngoxogü íwoxŭxŭ. Natürü toma nüxna tanachu̱xu ga yema, yerü tama
tatanüxŭ nixĩ ga nümax —ñanagürü.
39 Natürü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Tama name i nüxna na penachu̱xuxŭ.
Erü texé ya chauégagu naxŭ́xe i wüxi i mexŭ i Tupanaãrü poramaã üxŭ, rü taxucürüwama
yixcama chixri chauchiga tidexa.
40 Erü texé ya tama taxchi aixe, rü tórü ngŭxẽẽruŭ tixĩ.

41 Rü texé ya woo wüxitama i pochiyuãcu i dexá pexna ãxẽ naxcèx na chorü duŭxŭgü
pixĩgüxŭ, rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü tá tüxŭ nangẽxma i tümaãrü ãmare —ñanagürü.

Naxãũcüma nixĩ na pecadugu inguxŭ
(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

42 Rü ñanagürü ta: —Texé ya pecadugu nanguxẽẽxẽ i wüxi i ñaã buxŭgü i choxŭ
yaxõgüxŭ, rü tümacèx rü narümemaẽ chi nixĩ i noxtacüma wüxi ya nuta ya tacü
tümanaxãwa tayangacuchi, rü ngẽmaãcü taxtüchiüwa tüxŭ tayatáe.
43-44 —Rü ngẽxguma chi wüxi ya cuxmẽx pecadugu cuxŭ nguxẽẽgu, rü name nixĩ i
noxtacüma ícunadae. Erü narümemaẽ nixĩ i cuboxmẽxãcüma cunayaxu i curü maxŭ
na tama guxŭne ya cuxmẽx ya mexŭnemaã nawa quitèxcuchixŭcèx ya yima üxü ya
ngoxogü nagu poxcuene ya taguma ixoxŭne.
45-46 —Rü ngẽxguma chi wüxi ya cucutü pecadugu cuxŭ nguxẽẽgu, rü name nixĩ i
noxtacüma ícunadae. Erü narümemaẽ nixĩ i cubocutüãcüma cunayaxu i curü maxŭ na
tama guxŭne ya cucutü ya mexŭnemaã nawa quitèxcuchixŭcèx ya yima üxü ya ngoxogü
nagu poxcuene.
47-48 —Rü ngẽxguma chi wüxi ya cuxetü pecadugu cuxŭ nguxẽẽgu, rü name nixĩ i
noxtacüma ícunacaxüchi. Erü narümemaẽ nixĩ i wüxitama ya cuxetümaã Tupana ãẽxgacü
íixĩxŭwa quixücu, na tama guxŭne ya cuxetü ya mexŭnemaã nawa quitèxcuchixŭcèx
ya yima üxü ya taguma ixoxŭne ya ngoxogü nagu poxcuene i ngextá õxmigü taguma
íyuexŭwa.
49 —Rü aixcüma ñoma õnawa yucüra nagüxŭrüŭ tá nixĩ na guxãtáma guxchaxŭwa
chopetüxŭ.
50 —Name ya yucüra. Natürü ngẽxguma chi nangeacagu, ¿rü ñuxãcü tá wenaxãrü
naxããca? ¡Rü meã pegüna pedaugü na ñoma yucüra ya taguma iyarüngeacacürüŭ na
namexŭcèx i perü maxŭ! ¡Rü meã pegümaã pemaxẽ! —ñanagürü.

10

Ngechuchu namaã nangúexẽẽtae na tama namexŭ na texé tümamèxŭ ítáxŭ
(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

1 Rü yexguma ga Ngechuchu rü Capernáũãrü ĩãnewa inaxũãchi. Rü Yudéaanewa
naxüpetü rü ñu̱xmata natü ga Yudáŭãrü tocutüwa nangu. Rü yéma rü wenaxãrü naxcèx
nangutaquẽxegü ga duŭxŭgü. Rü nüma rü inanaxügü ga na nangúexẽẽtaexŭ guxŭgurüŭ.
2 Rü ñuxre ga Parichéugü rü naxcèx naxĩ ga na nüxŭ yaxügüxŭcèx yerü chixexŭgu
nananguxẽẽgüchaŭ. Rü yemacèx nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Namexŭ i cuxcèx na
wüxi ya yatü rü naxmèxŭ ínatáxŭ? —ñanagürügü.
3 Rü nüma nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —¿Rü ta̱cü yiĩxŭ ga Moĩché pexŭ muxŭ? —
ñanagürü.
4 Rü nümagü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Moĩché nüxŭ nixu ga na tama nachu̱xuxŭ
na wüxi ya yatü rü ínatámaxŭ, ega wüxi i popera i tèxgüpane ngĩxna naxãxgu —ñanagürügü.
5 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Rü yema na
taxúegama na pexĩnüẽxŭgagu nixĩ ga Moĩché ga tama pexna nachúãxŭ ga pexmèxŭ na
ípetáxŭ.
6 —Natürü noxriarü ügügu, rü Tupana nanaxü ga yatüxŭ rü ngexŭ.
7 —Rü ngẽmacèx ya yatü rü tá nanatü rü naẽna nixũgachi na naxmèxmaã inaxãũxŭcèx.
8 —Rü ngẽmaãcü i ngẽma taxre rü ñoma wüxitama i duŭxŭrüŭ tá nixĩgü. Rü marü
tãũtáma taxre nixĩ, erü wüxi tátama nixĩ.
9 —Rü ngẽmacèx taxucürüwa texé nügüna tayaxĩgachixẽẽ i ngẽma taxre i Tupana nügüna
mugüxŭ —ñanagürü.
10 Rü yexguma marü ĩpatawa nangugügu, rü norü ngúexŭgü rü wenaxãrü nüxna
nacagüe naxcèx ga yema.

11 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Rü yíxema tümamèxũ ítáxe rü naĩ i ngemaã ãmaxẽ
rü pecadu taxü ngĩmaã i ngẽma noxriũcü i tümamèx.
12 —Rü ngẽxgumarüũ ta, ega wüxi i nge ítèxtegu rü naĩ ya yatümaã naxãtegu, rü ngĩma
rü ta pecadu ixü —ñanagürü.

Ngechuchu rü buxũgüxũ nameãxẽ (Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

13 Rü yéma Ngechuchuxũtawa tüxũ nagagü ta ga ñuxre ga buxegü na tüxũ
yangõgügüxũcèx. Natürü ga yema norü ngúexũgü rü inanaxügüe ga tüxũ na yangagüxũ
ga guxema tümaxãcüxegüxũ Ngechuchuxũtawa gagüxe.
14 Rü yexguma yemaxũ nadèu̱xgu ga Ngechuchu, rü naãẽwa nangu̱x, rü ñanagürü
nüxũ: —Chanaxwèxe i chauxũtawa naxĩ i buxũgü. ¡Rü tãxũ i nüxna penachu̱xuxũ!
Erü Tupana ãẽ̱xgacü íixĩxũwa rü tümacèx nixĩ ya yíxema ñaã buxũgürüũ taxuũma i
chixexũxũ icuáxe.
15 —Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü texé ya tama wüxi i buxũrüũ Tupanaxũ yaxúxe
na tümaãrü ãẽ̱xgacü yiĩxũcèx, rü tagutáma nagu taxücu i ngẽma naãne i Tupana ãẽ̱xgacü
íixĩxũwa —ñanagürü.
16 Rü nüma rü tüxũ naganagütanü ga guxema buã̱xta, rü tümaẽrugügu naxümẽxãcüma
ñanagürü tüxũ: —¡Tupana pexũ rüngũxẽẽ̱x! —ñanagürü.

Wüxi ga yatü ga dĩẽruã̱xũchixũ Ngechuchumaã nidexa (Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

17 Rü yexguma marü inaxũãchichaũgu ga Ngechuchu, rü yéma naxcèx niña ga wüxi ga
yatü. Rü napẽxegu nayacaxãpũ̱xü, rü nüxna naca rü ñanagürü nüxũ: —Pa Ngúexẽẽruũ ya
mecüx, ¿tacü tá chaxüxũ na chanayaxuxũcèx i maxũ i taguma gúxũ? —ñanagürü.
18 Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: —¿Tũ̱xcüũ, “Mecü” ñacurügü choxũ?
Erü Tupanaxĩcatama nixĩ ya mecü ixĩcü, rü nataxuma i to.
19 Cuma rü marü nüxũ cucuèx i Tupanaãrü mugü i ñaxũ:
“¡Tãũtáma cumáẽta, rü tãũtáma naĩ i ngemaã icupe, rü tãũtáma cungĩtèèx, rü tãũtáma
doraxũ quixu i togüchiga, rü tãũtáma quidoratèèx, rü tümaga naxĩnü ya cunatü rü
cue!”
ñaxũ —ñanagürü.
20 Rü yexguma ga guma yatü rü ñanagürü nüxũ: —Pa Ngúexẽẽruũx, rü chorü bucümatama
meã chanaxaure i guxũma i ngẽma mugü i nüxũ quixuxũ —ñanagürü.
21 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxũ nangechaũãcüma nüxũ nadawenü, rü nanangãxũ
rü ñanagürü: —Rü wüxixicatama cuxũ nataxu. ¡Rü íixũ, rü namaã yataxe i guxũma i curü
ngẽmaxũgü, rü ñu̱xũchi togü i ngearü ngẽmaxũã̱xgüxũna naxã i ngẽma curü natanü! Rü
ngẽmaãcü tá cuxũ nangẽxma i cuchica i daxũguxũ i naãnewa. Rü ngẽmawena rü marü
name i chowe curüxũ —ñanagürü.
22 Natürü nüma ga guma yatü rü nanaxi̱xãchiãẽ ga yexguma nüxũ naxĩnügu ga yema ore.
Rü nangechaũãcüma ínixũ, yerü namuxũchi ga norü yemaxũgü.
23 Rü Ngechuchu rü nüxũ nidaugüãchi, rü ñanagürü norü ngúexũgüxũ: —Naguxchaxüchi
tá nixĩ na Tupana ãẽ̱xgacü íyiĩxũwa na yachocuxũ i ngẽma dĩẽruã̱xũchigüxũ —ñanagürü.
24 Rü naã̱ixãchiãẽgü ga norü ngúexũgü namaã ga yema ore. Natürü ga Ngechuchu
rü wenaxãrü namaã nüxũ nixu, rü ñanagürü: —Pa Chauxacügüx, ñuxãcü wüxi i gux-
chaxüchixũ nixĩ na Tupana ãẽ̱xgacü íyiĩxũwa na yaxücuxũ i wüxi i duũxũ.
25 —Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü ñoma wüxi i cameyu na taxucürüwama wüxi
ya ucumaxẽtüwa naxüpetüxũãrü yexera narüguxchamaẽ naxcèx i wüxi i duũxũ i
dĩẽruã̱xũchixũ na yaxücuxũ i ngextá Tupana ãẽ̱xgacü íixĩxũwa —ñanagürü.
26 Rü yexguma yemaxũ naxĩnüẽgu ga norü ngúexũgü, rü yexeraãcü naã̱ixãchiãẽgü. Rü
nügüna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Rü texé tá ẽxna tixĩ ya nayaxúxe i maxũ i taguma
gúxũ? —ñanagürügü.

27 Rü Ngechuchu rü nüxű nadawenü, rü nanangãxű rü ñanagürü nüxű: —Yatügü rü
taxuacüma nügü namaxẽẽ, natürü Tupanaãxű rü natauxcha i ngẽma, erü Tupanacèx rü
nataxuma i ţacü i guxchaxű —ñanagürü.
28 Rü yexguma inanaxügü ga Pedru ga na yadexaxű, rü ñanagürü nüxű: —Toma rü marü
yéma tanawogü ga guxűma ga torü yemaxűgü na cuwe tarüxĩxűcèx —ñanagürü.
29-30 Rü Ngechuchu nanangãxű, rü ñanagürü: —Aixcüma pemaã nüxű chixu rü texé
ya chaugagu rü ore i maxẽxẽẽruűgagu tümapatana, rü ẽxna tümaẽneẽgüna, rü ẽxna
tümaẽyèxgüna, rü ẽxna tümaẽna, rü ẽxna tümanatüna, rü ẽxna tümaxãcügüna, rü ẽxna
tümaãnegüna ngẹma ixũxẽ, rü tá tanayaxu i tümaãrü natanü. Rü aixcüma ñụxma i ñoma
i naãnewa rü tá tanayaxu i 100 ẽxpụ̈xcüna ya tümapatagü, rü tümaẽneẽgü, rü tümaẽyèxgü,
rü tümaẽgü, rü tümaxãcügü, rü tümaãnegü. Natürü ngẽxgumarüű tá ta tanayaxu i ngúxűgü
i togü tá tüxű ingexẽẽgüxű. Natürü yixcamaxűra i daxũguxű i naãnewa rü tá tanayaxu i
maxű i taguma gúxű.
31 —Natürü muxűma i nümaxű i ñụxma ñoma i naãnewa duűxűgü wixpẽxewa ügüxẽẽxű,
rü daxũguxű i naãnewa rü Tupana tá wixweama nanaxügüxẽẽ. Rü muxűma i nümaxű i
ñụxma ñoma i naãnewa duűxűgü wixweama ügüxẽẽxű, rü daxũguxű i naãnewa rü Tupana
tá wixpẽxewa nanaxügüxẽẽ —ñanagürü.

Ngechuchu rü wenaxãrü nanaxunagü ga norü yuxchiga (Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

32 Rü Yerucharéűwaama naxĩ. Rü nüma ga Ngechuchu rü norü ngúexűgüpẽxegu
nixũ. Rü nümagü rü naḇaixãchiãẽgü, rü yema togü ga duűxűgü ga wixweama ãgüxű
rü namuűẽ. Rü Ngechuchu rü wenaxãrü noxrüwama naxcèx naca ga yema 12 ga norü
ngúexűgü. Rü inanaxügü ga namaã nüxű na yaxuxű ga ţacü tá nüxű na ngupetüxű.
33 Rü ñanagürü nüxű: —Pema nüxű pecuèx na marü ingaicaxű na Yerucharéűwa
ingugüxű. Rü ngẹma rü duűxűgü rü tá chixri chomaã nachopetü. Rü paigüarü
ãẽxgacügü rü ngúexẽẽruűgü i ore i mugüwa ngụxẽẽtaegüxűna tá choxű naxuaxűgü. Rü
nümagü rü tá chomaã nanaxuegugü na chayuxű, rü tá ngẽma Dumacụ̈ãxgüna choxű
namugü.
34 Rü ngẽmagü tá nixĩ i chaugu idauxcüraűgüxű. Rü tá choxna nacuaixgüe, rü tá
choxna nanạcuaixcagü, rü tá choxű nayuxẽẽgü. Natürü tomaẽxpụ̈x i ngunexűguwena
táxarü chamaxű —ñanagürü.

Chaűtiágu rü Cuáű rü wüxi ga ngűxẽẽcèx ínacagü (Mt 20.20-28)

35 Rü Ngechuchucèx naxĩ ga Chaűtiágu rü Cuáű ga Zebedéu nanegü, rü ñanagürügü
nüxű: —Pa Ngúexẽẽruűx, tanaxwèxe i toxcèx cunaxü i ngẽma ngűxẽẽ i naxcèx tá cuxna
taḉaxű —ñanagürügü.
36 Rü nüma rü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Ţacü nixĩ i penaxwèxexű na pexcèx
chanaxüxű? —ñanagürü.
37 Rü ñanagürügü: —Rü ngẽxguma ãẽxgacüxű quingucuchigu, rü tanaxwèxe na wüxie i
toma rü curü tügünecüwawa tarütoxű, rü togue i curü ţoxwecüwawa —ñanagürügü.
38 Rü Ngechuchu nanangãxű, rü ñanagürü nüxű: —Pema rü tama nüxű pecuèx na
ţacücèx ípeḉaxű. ¿Rü pexű chi natauxchaxű i na peyaxaxüxű i ngẽma axexű i üxchiüxű
i choma tá chixaxüxű? ¿Rü namaã chi peporaexű i ngẽma ngúxű i tá chingexű? —
ñanagürü.
39 Rü nümagü nanangãxűgü rü ñanagürügü: —Ngẽmáãcü, namaã tá taporae —
ñanagürügü. Rü Ngechuchu nanangãxű, rü ñanagürü nüxű: —Aixcüma tá nixĩ i chauxrüű
peyaxaxüxű i ngẽma axexű i üxchiüxű rü chauxrüű ngúxű na pingegüxű.

40 —Natürü ngẽma chorü tügünecüwawa rü chorü ṯoxwecüwawa na perütogüxŭcèx, rü
tama choxmẽxwa nangẽxma na pexna chanaxãxŭ, erü Chaunatü tá tüxna nanaxã ya
yíxema tümacèx íyiĩxẽ —ñanagürü.
41 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnüẽgu ga yema togü ga 10 ga ngúexŭgü, rü Chaŭtiágumaã
rü Cuáŭmaã nanuẽ.
42 Natürü Ngechuchu naxcèx naca rü ñanagürü nüxŭ: —Pema nüxŭ pecuèx i togü i
nachiŭãnegüwa rü nangẽxmagü i ãẽxgacügü i nügü nacuèxgügu na namexŭ na nuãcü
namuãxŭ i norü duŭxŭgü. Rü ngẽma ãẽxgacügü i taxŭgü rü norü duŭxŭgüarü yora nügü
nixĩgüxẽẽ.
43 —Natürü tãũtáma ngẽmaãcü nixĩ i petanüwa. Erü ngẽxguma texé naxwèxegu na
guxããrü yexera na tiĩxŭ i petanüwa, rü name nixĩ i noxri rü guxããrü ngŭxẽẽruŭ na tiĩxŭ.
44 —Rü ngẽxguma chi texé i petanüwa naxwèxegu na tümamücügüeru na tiĩxŭ, rü name
nixĩ i noxri rü guxŭma i tümamücügüarü ngŭxẽẽruŭ na tiĩxŭ.
45 —Rü woo i choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ, rü tama togü choxŭ
rüngŭxẽẽxŭcèx nixĩ i núma chaxũxŭ. Natürü núma chaxũ na duŭxŭgüxŭ
charüngŭxẽẽxŭcèx rü naxcèx ichanaxãxŭcèx i chorü maxŭ, na ngẽmaãcü
chanaxütanüxŭcèx na norü pecadugüna ínanguxŭxŭcèx i muxŭma i duŭxŭgü —ñanagürü.

Bartiméũ ga ngexetücüxŭ narümexẽẽ ga Ngechuchu
(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

46 Rü Yericúarü ĩãnewa nangugü. Rü Ngechuchuwe narüxĩ ga norü ngúexŭgü rü
muxŭma ga togü ga duŭxŭgü. Rü yexguma guma ĩãneãrü gu̱xwa nangugüchaŭgu ga
nüxna na ínachoxŭxŭ, rü yéma namacüwawa narüto ga wüxi ga ngexetücü ga Bartiméũgu
ãegacü ga Timéũ nane.
47 Rü yexguma guma ngexetücü nüxŭ ĩnügu ga Ngechuchu ga Nacharétucu̱ã̱x na yiĩxŭ
ga guma yéma üpetücü, rü inanaxügü ga poraãcü aita na naxüxŭ, rü: —Pa Ngechuchu ya
Dabítanüxŭx, ¡cuxŭ changechaŭtümüŭ! —ñanagürü.
48 Natürü muxŭma ga yema duŭxŭgü rü ínanangaxüchigüama ga na iyanangeáxŭcèx.
Natürü ga nüma rü yexeraãcü aita naxümaã: —Pa Dabítanüxŭx, ¡cuxŭ
changechaŭtümüŭ! —ñaxŭmaã.
49 Rü yexguma ga nüma ga Ngechuchu rü inayachiãchi, rü ñanagürü: —¡Naxcèx peca! —
ñanagürü. Rü guma ngexetücücèx nacagü, rü ñanagürügü: —¡Nataãẽ rü inachi! Rü cuxcèx
nixĩ i naca̱xŭ —ñanagürügü.
50 Rü guma ngexetücü rü yexacü nanaña ga norü gáuxŭchiru. Rü inayuxnagü rü
Ngechuchucèx nixũ.
51 Rü Ngechuchu nüxna naca, rü ñanagürü nüxŭ: —¿T̲acü nixĩ i cunaxwèxexŭ na cuxcèx
chanaxüxŭ? —ñanagürü. Rü nüma ga guma ngexetücü, rü nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Pa
Ngúexẽẽruŭx, chanaxwèxe na chidauchixŭ —ñanagürü.
52 Rü yexguma ga Ngechuchu, rü ñanagürü nüxŭ: —¡Ẽcü, íixũ! Rü marü cuxcèx
nitaane erü cuyaxõ —ñanagürü. Rü yexgumatama ga guma ngexetücü rü nidauchi, rü
Ngechuchuwe narüxũ ga namawa.

11

Ngechuchu rü Yerucharéŭgu naxücu
(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Cu 12.12-19)

1 Rü marü Yerucharéŭãrü ngaicamana nangugü ga Oríbunecüarü Mèxpűneãrü ngaica-
mana yexmagüne ga ĩãnexãcügü ga Bechagué rü Betániã. Rü yexguma yéma nangugügu,
rü Ngechuchu nanamu ga taxre ga norü ngúexŭgü.
2 Rü ñanagürü nüxŭ: —¡Gua tórü to̱xmèxtawa ngẽxmane ya ĩãnexãcüwa pexĩ! Rü ngẽxguma
nawa pengugügu, rü ngẽxma tá nüxŭ peyangau i wüxi i buru i ngẽxma ngaxŭxŭ i taguma
texé natagu aunagüxŭ. ¡Rü peyawẽxŭ rü nuã penaga!

3 —Rü ngẽxguma texé pexna caxgu na ṯacücèx peyawẽxŭxŭ i ngẽma buru, ¡rü tümamaã
nüxŭ pixu rü ñapegügü:
“Torü Cori nanaxwèxe, rü ñu̱xma tátama nanataeguxẽẽ”, ñapegügü!
4 Rü yéma naxĩ. Rü yexma namacüwagu nüxŭ nayangaugü ga yema buru ga wüxi ga
ĩpataèxŭtagu ngaxŭxŭ.
5 Rü ñuxre ga duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ rü nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Ṯacü
ípexüe? ¿Rü tu̱xcüŭ peyawẽxŭ i ngẽma buru? —ñanagürügü.
6 Rü nümagü ga yema ngúexŭgü, rü yema ore ga Ngechuchu namaã nüxŭ ixuxŭãcü
nanangãxŭgü. Rü yemacèx tama nüxna nanachu̱xgü.
7 Rü natagu nanaca̱hagümü ga naxchirugü. Rü yemaãcü Ngechuchuxŭtawa nanagagü.
Rü nüma ga Ngechuchu rü natagu naxaunagü.
8 Rü muxŭma ga duŭxŭgü rü naxchirumaãtama nanaca̱hamagü. Rü togü rü naĩxãtügü
ga naãnewa nadaŭxŭmaã nayaca̱hamagü.
9 Rü yema duŭxŭgü ga napẽxegu ãgüxŭ rü yema togü ga wixweama ãgüxŭ, rü tagaãcü
ñanagürügü: —¡Cuxŭ ticuèxüxügü! ¡Rü naxüüne ya daa Tupanae̱gagu núma ũcü!
10 ¡Rü ãẽxgacü ya Dabírüxŭ namecümaxüchi ya daa ãẽxgacü ya núma ngucü! ¡Rü pema
rü ta, Pa Daxũcüã̱x, rü nüxŭ picuèxüxŭgü ya Tupana! —ñanagürügü.
11 Rü Yerucharéŭgu naxücu ga Ngechuchu, rü tupauca ga taxŭnecèx nixũ. Rü meãma
guxŭwama inanadauaxŭne. Rü ñu̱xũchi yema norü 12 ga ngúexŭgümaã Betániããrü
ĩãnecèx nataegu, yerü marü nayáuane.

Ngechuchu rü ori̱x ga iguera ga ngearü oõxŭmaã chixexŭ naxuegu (Mt 21.18-19)

12 Rü moxŭãcü yexguma Betániãwa inaxĩãchigu ga Ngechuchu rü nataiya.
13 Rü yaxŭgu nüxŭ nadau ga wüxi ga ori̱x ga iguera ga ããtüxŭ. Rü nüma ga Ngechuchu
rü naxcèx nixũ na íyadauãxŭcèx rü ngoxi nayexmèx ga norü o. Natürü yexguma
naxŭtawa nanguxgu, rü taxuŭma inayangau, rü naãtüxŭxĩcatama, yerü tauta norü owa
nangu.
14 Rü yexguma rü ñanagürü igueraxŭ: —¡Tagutáma texé wena cuxŭ tamúãrü oõx! —
ñanagürü. Rü norü ngúexŭgü rü nüxŭ naxĩnüẽ ga yema.

Ngechuchu ínanawoxŭ ga yema tupauca ga taxŭnewa taxegüxŭ ga duŭxŭgü (Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Cu 2.13-22)

15 Rü yexguma Yerucharéŭwa nangugügu, rü Ngechuchu rü tupauca ga taxŭnegu
naxücu. Rü inanaxügü ga na ínawoxŭãxŭ ga yema yéma ṯacümaã taxegüxŭ rü naxcèx
taxegüxŭ. Rü nanangüegutanü ga norü mechagü ga yema duŭxŭgü Tupanaarü ãmarewa
mexŭ ga dĩẽrumaã taxegüxŭ rü muxtucumaã taxegüxŭ.
16 Rü nanachu̱xu ga texé ṯacü na yéma ngepetüxŭ tupauca ga taxŭnemachiawa.
17 Rü inanaxügü ga na nangúexẽẽtaexŭ, rü ñanagürü: —Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü
ñanagürü:
“Chopata rü guxŭma i nachiŭãnecu̱ã̱xgüarü yumüxẽpataŭgu tá naxãe̱ga”,
ñanagürü. Natürü pema rü ngĩtèèxgüxŭpataŭ peyaxĩxẽẽ —ñanagürü.
18 Natürü yexguma yemaxŭ naxĩnüẽgu ga paigüarü ãẽxgacügü rü ngúexẽẽruŭgü ga
Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ, rü inanaxügüe ga naxcèx na nadaugüxŭ ga ñuxãcü
Ngechuchuxŭ na yamèxgüxŭ. Natürü duŭxŭgüxŭ namuŭẽ, rü yemacèx taxucürüwama
duŭxŭgüpegu nayayauxgü. Yerü nüma ga duŭxŭgü rü namaã nataãxẽgü ga yema
Ngechuchuarü ngu̱xẽẽtae.
19 Natürü yexguma marü nayáuanegu, ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgümaã nawa
ínachoxŭ ga guma ĩãne.

Narüñexẽ ga yema iguera ga ngearü oõxŭ (Mt 21.20-22)

20 Rü moxũãcü pèxmama rü igueraxũtawa nachopetü. Rü yéma nüxũ nadaugü ga na
naa̱exẽxũ ña̱xmata naxchúmèxãwa nangu.
21 Rü yexguma ga Pedru rü nüxna nacuèxãchi ga yema ĩneãcü ngupetüxũ, rü ñanagürü
Ngechuchuxũ: —Pa Ngúexẽẽruũx, dücax i iguera ga chixexũ namaã cuxueguxũ, rü marü
narüña̱exẽ —ñanagürü.
22 Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: —¡Nüxũ peyaxõgü ya Tupana!
23 —Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü ngẽxguma chi wüxie daa mèxpűnexũ tamuxgu
na yaxũgachixũcèx rü taxtü i taxũchiüwa nügü na yatáexũcèx, rü chi pega naxĩnü, ega
aixcüma peyaxõgüãcüma nüxũ ngẽma ñapegügu.
24 —Rü ngẽmacèx pemaã nüxũ chixu rü guxũma i ta̱cü i naxcèx ípeça̱xũ i perü
yumüxẽwa, rü name nixĩ na peyaxõgüxũ na marü penayaxuxũ, rü aixcüma tá penayaxu.
25 —Rü ngẽxguma peyumüxẽgügu, natürü nangẽxmagu i ta̱cücèx texémaã na penuẽxũ,
¡rü tüxũ nüxũ pengechaũ! na Penatü ya daxũgucü rü ta pexũ nüxũ nangechaũxũcèx i
perü pecadugü.
26 —Natürü ngẽxguma pema tama tüxũ nüxũ pengechaũgügu, rü Penatü ya daxũgucü
rü tá ta tãũtáma pexũ nüxũ nangechaũ —ñanagürü.

Ngechuchuna nacagüe na texéarü oregagu tupauca ga taxũnewa nanga̱xẽẽtaexũ (Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

27 Rü yemawena rü Yerucharéũcèx nawoegu. Rü yexguma Ngechuchu rü tupauca ga
taxũnegu yaxũgüchigüyane, rü naxcèx naxĩ ga paigüarü ãe̱xgacügü, rü ngúexẽẽruũgü ga
Moĩchéarü mugüwa nga̱xẽẽtaegüxũ, rü Yudíugüarü ãe̱xgacügüerugü.
28 Rü nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Texéarü mugagu nixĩ i cunaxüxũ i ngẽma núma
cuxüxũ? ¿Rü texé cuxũ tamu na cunaxüxũcèx i ngẽma? —ñanagürügü.
29-30 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: —Choma rü tá ta
pexna chaca, rü ngẽxguma choxũ pengãxũgu i ngẽma pexna naxcèx chaça̱xũ, rü choma
rü tá ta pemaã nüxũ chixu na texé choxũ muxũ na chanaxüxũcèx i ngẽma. ¿Rü texé
tanamu ga Cuáũ na duũxũgüxũ ínabaiũxẽẽxũcèx? ¿Rü Tupana yiĩxũ ga namucü rü ẽxna
duũxũgümare? —ñanagürü.
31 Rü yexguma ga nümagü rü inanaxügüe ga nügümaã na yaporagatanücüüxũ, rü
ñanagürügü: —Rü ngẽxguma chi:
“Tupana núma nanamu”, ñagügügu, rü nüma rü chi ñanagürü tüxũ:
“¿Tu̱xcüũ ga tama nüxũ peyaxõgüxũ?” ñanagürü chi tüxũ.
32 ¿Rü ñuxũcürüwa rü:
“Yatügümare núma nanamu”, ñatarügügü tá? Rü yema ñanagürügü yerü duũxũgüxũ
namuũẽ. Yerü guxũma ga duũxũgü rü nayaxõgü rü aixcüma Tupana nanamu ga Cuáũ
na nüxũ yaxuxũcèx ga norü ore.
33 Rü yemacèx Ngechuchuxũ nangãxũgü, rü ñanagürügü: —Tama nüxũ tacuèx ga texé
núma na namuxũ ga Cuáũ ga baiũxẽẽruũ —ñanagürügü. Rü yexguma ga Ngechuchu rü
nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —Choma rü ta tãũtáma pemaã nüxũ chixu na texé choxũ
muxũ na chanaxüxũ i ngẽma choxna naxcèx peça̱xũ —ñanagürü.

12

Ore i puracütanüxũ i chixexũgügu ixuxũ (Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

1 Rü Ngechuchu rü inanaxügü ga ore ga cuèxruũgügu ixuxũmaã na nangúexẽẽtaexũ.
Rü ñanagürü nüxũ: —Nayexma ga wüxi ga yatü ga norü naãnegu ubanecü ücü. Rü
ínanapoxegu, rü nanaxü ga wüxi ga ubaarü yauxtüxũxũchica, rü wüxi ga dauxũtaechica
na meã nüxna nadauxũcèx ga guxũma. Rü ña̱xũchi ñuxre ga puracütanüxũna nüxũ

nadauxẽẽ. Rü namaã nanamexẽẽ na ngãxũgu namaã ngĩxũ yatoyexũcèx ga yema ubatanü. Rü ñu̱xũchi ga yema naãneãrü yora rü to ga nachiũãnewa naxũ.

2 —Rü yexguma nawa nanguxgu ga na yadauxũ ga yema ubagü, rü guma yatü rü yéma puracütanüxũgüxũtawa nanamu ga wüxi ga norü duũxũxũ na naxcèx íya̱axũcèx ga yema ubagü ga nüxna üxũ.

3 —Natürü yema puracütanüxũgü rü nayayauxgü, rü nana̱uaixgü ga guma yatüarü duũxũ. Rü taxuũma ga ubagü nüxna naxãgü, rü yemaãcü ínayamugü.

4 —Rü yexguma ga guma yatü rü to ga norü duũxũxũ yéma namu. Natürü ga guma rü nayamèxẽrugü, rü namaã naguxchigagü.

5 —Rü yexguma rü to ga norü duũxũxũ yéma namu. Natürü nayamèxgü. Rü yemawena, rü yéma nanamugü ga muxũma ga togü ga norü duũxũgü. Natürü ga yema puracütanüxũgü rü nayaçuaixgü ga ñuxre, rü togü rü nanadai.

6 —Rü yexguma rü nüxũ ínayaxü ga nanexũchi ga poraãcü nüxũ nangechaũcü. Rü düxwa guma nanexũ yéma namu, yerü nüma nagu naxĩnügu rü chi nanega naxĩnüẽ ga yema puracütanüxũgü.

7 —Natürü yexguma guma cori nanexũ nadaugügu ga yema puracütanüxũgü, rü nügümaã ñanagürügü:

“Ngẽmaãrü tá nixĩ i ñaã naãne i yixcama. ¡Rü ngĩxã tayamèxgü na tóxrü na yiĩxũcèx!” ñanagürügü.

8 —Rü yemaãcü nayayauxgü, rü nayamèxgü. Rü yema ubanecüpechinüwa nayatèxgü ga naxũne.

9 —Rü ñu̱xma rü pexna chaca, ¿pexcèx rü ta̱cü tá naxü ya yima ubanecüarü yora namaã i ngẽma puracütanüxũgü i chixexũgü? Rü dücax, rü nge̱ma tá naxũ, rü tá nanadai i ngẽma puracütanüxũgü, rü togüna tá nanaxã i ngẽma ubanecü.

10 —¿Taguma ẽxna nawa pengúe i Tupanaãrü ore i ümatüxũ? Erü ngẽmawa rü ñanagürü:

“Rü yima nuta ya mecü ya ĩãrü üruũgü nüxũ oechirécü, rü ñu̱xma rü yimatama nixĩ ya
Tupana nüxĩra yaxücuchicü na namaã inaxügüãxũcèx ya ĩpata.
11 Rü tórü Cori ya Tupana nixĩ ga naxücü ga yema, rü ñu̱xma rü namexẽchi i taxcèx”,
ñanagürü i ngẽma ore.

12 Rü yexguma ga yema paigüarü ãe̱xgacügü, rü ngúexẽẽruũgü ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxũ, rü Yudíugüarü ãe̱xgacügüerugü, rü Ngechuchuxũ niyauxgüchaũ. Yerü nüxũ nacuèxgü ga nachiga na yiĩxũ ga yema ore ga cuèxruũgu yaxuxũ. Natürü duũxũgüxũ namuũẽ rü yemacèx taxuũma namaã naxüe. Rü nüxna yéma ínixĩmare.

Ãe̱xgacüaxũ dĩẽrumaã naxütanüxũchiga (Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

13 Rü yexguma ga yema ãe̱xgacügü rü Ngechuchuxũtawa nanamugü ga ñuxre ga norü duũxũgü ga Parichéugü rü Erodetanüxũgü na nüxna yacagüexũcèx, rü ngoxi ta̱cü rü chixexũ ga dexamaã nüxũ nangãxũ na yemaãcü ãe̱xgacügüxũtawa na íyaxuaxũgüãxũcèx.

14 Rü nümagü rü naxũtawa naxĩ, rü ñanagürügü nüxũ: —Pa Ngúexẽẽruũx, nüxũ tacuèx rü aixcüma nixĩ i ngẽma nüxũ quixuxũ i ore. Rü tama duũxũgügamare cuxĩnü, erü tama norü düxétüxũnegu cudawenü, natürü nacüma nixĩ i cungugüxũ. Rü aixcüma cunangúexẽẽ i duũxũgü na Tupana naxwèxexũãcüma namaxẽxũcèx. ¡Tomaã nüxũ ixu! Rü ngẽma dĩẽru ya ãe̱xgacü ya tacü ya Dumacu̱ã̱x totanüwa ngĩxũ yauxchaũcü ¿rü namexũ yiĩxũ na nüxna ngĩxũ taxãxũ, rü ẽxna tama? —ñanagürügü.

15 Natürü ga Ngechuchu rü nüxũ nacuèxama ga na chixexũgu namaã naxĩnüẽxũ ga yema duũxũgü woo meã namaã na yanadexagüxũ. Rü yemacèx ñanagürü nüxũ: —¿Tu̱xcüũ chixexũgu choxũ penguxẽẽchaũxũ? ¡Nuã ngĩxũ pinge i wüxitachinü i dĩẽru na ngĩxũ chadauxũcèx! —ñanagürü.

16 Rü yéma naxŭtawa ngĩxŭ nangegü ga wüxitachinü ga dĩẽru. Rü Ngechuchu
rü ñanagürü nüxŭ: —¿Texéchicünèxã rü texéégа nixĩ i ngĩgu üxŭ? —ñanagürü. Rü
nümagü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Dumacu̱ã̱x ya ãẽ̱xgacü ya tacüchicünèxã nixĩ —
ñanagürügü.
17 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Ãẽ̱xgacüna ngĩxŭ pexã i ngẽma
ãẽ̱xgacüarü ixĩcü, rü Tupanana ngĩxŭ pexã i ngẽma Tupanaãrü ixĩcü! —ñanagürü. Rü
yexguma yema orexŭ naxĩnüẽgu, rü namaã na̱baixãchiãẽgü.

Ngechuchuna nacagüe rü ngoxi wena namaxẽ i duŭxŭgü (Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

18 Rü yemawena rü Ngechuchuxŭtawa ínayadaugü ga ñuxre ga Chaduchéugü. Rü
nümagü nixĩ i nüxŭ yaxugüexŭ na tagutáma wena namaxẽxŭ i yuexŭ. Rü yemacèx
Ngechuchuna nayacagüe, rü ñanagürügü:
19 —Pa Ngúexẽẽruŭx, Moĩchéarü mugüwa rü ñanagürü:
“Rü ngẽxguma wüxi ya yatü naxmèx ngexacüyane nayu̱xgu, rü name nixĩ i naẽneẽtama
ngĩmaã naxãmèx i ngẽma yutecü i naxŭmèx, na ngẽmaãcü naxãxãcüxŭcèx ya
naẽneẽ ga marü yucü”,
ñanagürü ga yema ore.
20 —Dücèx, nayexma ga 7 ga nügüeneẽgü. Rü naxãmèx ga guma yacü, natürü tauta
naxãxãcüyane nayu.
21-22 —Rü yexguma ga naĩ ga naẽneẽ nüxĩ ngĩmaã naxãmèx ga yema ngecü, natürü guma
rü ta nayu rü nangexacü. Rü yexguma ga guma norü toma̱ẽ̱xpu̱x ga naẽneẽ nüxĩ ngĩmaã
naxãmèx, natür ü yexgumarüŭtama nüxŭ nangupetü. Rü yemaãcü, gucüma ga guma 7
ga nügüeneẽ rü ngĩmaã naxãmèx ga yema nge. Rü gucüma nayue tauta naxãxãcüyane. Rü
düxwa ngĩma rü ta iyu ga yema nge.
23 —Rü dücax, ngẽxguma yuexŭ wena maxẽgu, ¿rü ngexcürüücü naxmèx tá iyixĩ i ngẽma
nge? Yerü gucüma ga guma 7 ga nügüeneẽgü ngĩmaã naxãmèx —ñanagürügü.
24 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Pema rü ípetüe
erü tama nüxŭ pecuèx i Tupanaãrü ore i ümatüxŭ, rü tama nüxŭ pecuèx i ñuxãcü na
naporaxŭ ya Tupana.
25 —Rü ngẽxguma yuexŭ wena maxẽgu, rü taxúetáma tixãmèxgü rü ẽxna tixãtegü. Erü
daxũcu̱ã̱x i Tupanaãrü orearü ngeruŭgürüŭ tá tixĩgü i ngẽxguma.
26 —Pema choxna peca i yuexŭãrü dagüchiga. ¿Natürü tama ẽxna nawa pengúe i
Tupanaãrü ore ga Moĩché ümatüxŭ ga naĩxãcü ga íiy̱auxratanünechigaxŭ íyaxuxŭwa? Erü
yema orewa rü Moĩchéxŭ ñanagürü ga Tupana:
“Choma nixĩ i Abráŭãrü Tupana, rü Ichaáarü Tupana, rü Acobuarü Tupana”,
ñanagürü.
27 —Rü ngẽma orewa nüxŭ tacuèx rü Tupana rü maxẽxŭãrü Tupana nixĩ rü tama
yuexŭãrü Tupana nixĩ, erü Tupanaarü ĩnüwa rü taxúema tayu. Rü ngẽmaãcü i pema rü
poraãcü ípetüe —ñanagürü.

Ngẽma Tupanaãrü mu i guxŭ i norü mugüarü yexera ixĩxŭ (Mt 22.34-40)

28 Rü wüxi ga ngúexẽẽruŭ ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaexŭ, rü nüxŭ naxĩnü ga
yema togü ga namücügü ga Ngechuchumaã na íyaporagatanücüüxŭ. Rü nüma rü nüxŭ
nicuèxãchi ga meãma na nangãxŭãxŭ. Rü yemacèx Ngechuchucèx nixũ, rü nüxna naca,
rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Ngúexẽẽruŭx, ¿ngẽxŭrüüxŭ i Tupanaãrü mu nixĩ i guxŭ i norü
mugüarü yexera ixĩxŭ? —ñanagürü.
29 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Ngẽma Tupanaãrü mu i guxŭ i norü
mugüarü yexera ixĩxŭ, rü ñaã nixĩ, ñanagürü:

“¡Iperüxĩnüẽ, Pa Iraéanecu̱a̱xgü! Rü nüma ya Cori ya tórü Tupana, rü yixicatama nixĩ ya
tórü Cori.
30 ¡Rü nüxũ nangechaũ ya Cori ya curü Tupana guxũne ya curü maxũnemaã, rü guxũ i
cuãẽmaã, rü guxũ i nagu curüxĩnüxũmaã, rü guxũ i curü poramaã!”
ñanagürü.
31 —Rü ngẽma norü taxre i Tupanaãrü mu, rü ñanagürü:
“¡Rü nüxũ nangechaũ i cumücü na cugü cungechaũxũrüũ!”
ñanagürü. Rü nataxuma i to i Tupanaãrü mu i ngẽmagüarü yexera ixĩxũ —ñanagürü.
32 Rü yexguma ga yema ngúexẽẽruũ ga mugüwa ngu̱xẽẽtaexũ, rü ñanagürü Ngechuchuxũ:
—Marü name, Pa Ngúexẽẽruũx, erü aixcüma nixĩ i ngẽma nüxũ quixuxũ na wüxixicatama
na yiĩxũ ya Tupana, rü nataxuma ya naĩ.
33 —Rü ngẽma Tupanaxũ na ingechaũxũ guxũne ya tórü maxũnemaã, rü guxũ i nagu
rüxĩnüxũmaã, rü guxũ i tórü poramaã, rü nüxũ na ingechaũxũ i tamücü i yigü na
ingechaũxũrüũ, rü ngẽma rü guxũma i carnerugü i Tupanacèx idèi̱xũ rü íguxũarü yexera
narümemae —ñanagürü.
34 Rü yexguma Ngechuchu nüxũ dèu̱xgu ga mexũgu na naxĩnüãcüma na nangãxũãxũ ga
yema ngúexẽẽruũ ga mugüwa ngu̱xẽẽtaexũ, rü ñanagürü nüxũ: —Marü tama taxũ cuxũ
nataxu na cunayaxuxũ ya Tupana na curü ãẽxgacü yiĩxũcèx —ñanagürü. Rü yemawena
rü marü taxuũma nügü naporaxẽẽ na nüxna yacachigüxũcèx.

¿Texé nane nixĩ ya Cristu?
(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

35 Rü yexguma tupauca ga taxũnewa ínangúexẽẽtaeyane ga Ngechuchu, rü duũxũgüna
naca, rü ñanagürü: —¿Tu̱xcüũ nixĩ i ngẽma ngúexẽẽruũgü i mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxũ i
ñagüxũ:
“Yima Cristu ya Tupana nüxũ unetacü rü nuxcümaũcü ga ãẽxgacü ga Dabítaa nixĩ”,
ñagüxũ?
36 —¿Rü ñuxãcü i ngẽmaãcü yadexagüxũ? Yerü nümatama ga Dabí, rü yexguma
Tupanaãẽ i Üünexũ naãẽwa ideaxgu rü ñanagürü:
“Cori ya Tupana rü chorü Corixũ ñanagürü: ‘¡Nuã chorü tügünecüwawa rüto ñu̱xmatáta
nüxũ charüporamaẽ i curü uwanügü na cuga naxĩnüẽxũcèx!’ ”
ñanagürü ga yema orewa.
37 —¿Natürü ñuxũcürüwa i Dabítaa yiĩxũ ya Cristu, ega nümatama ga Dabí, rü norü Corimaã
naxuãgu? —ñanagürü. Rü yema muxũma ga duũxũgü ga yéma yexmagüxũ, rü taãẽãcüma
Ngechuchuaxũ inarüxĩnüẽ.

Ngechuchu rü nüxũ nixu na tama yameãrü maxũa̱xgüxũ ga yema ngúexẽẽruũgü ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxũ
(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54, 20.45-47)

38 Ngechuchu rü norü ngu̱xẽẽtaewa rü ñanagürü: —¡Pexuãẽgü naxcèx i ngẽma
ngúexẽẽruũgü i Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxũ! Erü nümagü rü norü me nixĩ i mexũ
i naxchirumaã na naxĩãneãxũ. Rü nanaxwèxegü na ítamũwa duũxũgü meã nüxũ na
rümoxẽgüxũ.
39 —Rü ngutaquẽxepataũgüwa rü norü me nixĩ i ãẽxgacügümèxwẽxewa na natogüxũ.
Rü õnagü i taxũwa rü ngẽma õnaãrü yoraxũtawa ügüxũ i nachicacèx nadaugü.
40 —Natürü tüxna nanapuxũ ya tümapatagü ya yíxema yutegüxe. Rü ñu̱xũchi nanamèxẽẽ
i norü yumüxẽgü na ngẽmagu nügü yacu̱xgüxũcèx rü duũxũgü nagu rüxĩnüẽxũcèx na
aixcüma mexũgü na yixĩgüxũ. Natürü nümagü tá nixĩ i yexeraãcü napoxcuexũ —
ñanagürü.

Yutecü ga ngearü dĩẽrua̱xcü ga Tupanacèx dĩẽru ngĩxũ ixãcü
(Lc 21.1-4)

41 Wüxicana ga Ngechuchu rü tupauca ga taxŭneãrü dĩẽruchiŭãrü tọxmèxtawa narüto. Rü yéma inadawenü ga ñuxãcü duŭxŭgü yexma ngĩxŭ yanaxücuchigüxŭ ga norü dĩẽrugü. Rü muxŭma ga duŭxŭgü ga idĩẽruã̱xgüxüchixŭ rü yexma ngĩxŭ nayarüxücuchigü ga muxũchicü ga norü dĩẽru.
42 Rü ngürü yéma ingu ga wüxi ga yutecü ga ngearü dĩẽruã̱xcü. Rü ngĩma rü wüxi ga yema dĩẽruchiŭgu ngĩxŭ iyarüxücuchi ga taxretachinü ga dĩẽruxacü ga ítanücü.
43 Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgücèx naca, rü ñanagürü nüxŭ: —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü ñaã ngecü i yutecü i ngearü dĩẽruã̱xcü, rü guxŭ i ngẽma togü i dĩẽruchiŭgu dĩẽru ngĩxŭ ixücuchigüxŭãrü yexera ngĩxŭ ixã.
44 Erü guxŭma i togü rü ngĩxŭ inaxãgü i ngẽma nüxŭ íyaxügücü. Natürü ngĩma ngĩxŭ natauxyane ngĩxŭ ixã i gụxcüma i ngĩxŭ ngẽxmèxcü i ngĩrü õnatanü —ñanagürü.

13

Ngechuchu nanaxunagü na tupauca ga taxŭnegu tá na napogüexŭ (Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

1 Rü yexguma tupauca ga taxŭnewa ínaxũxũgu ga Ngechuchu, rü wüxi ga norü ngúexŭgü rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Ngúexẽẽruŭx ¡dücax ñuxãcü nimexẽchi ya daa tupauca ya itaxŭne rü naxtapụ̈xarü nutagü! —ñanagürü.
2 Natürü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Pema nüxŭ pedaugü ya guxŭnema ya yima tupauca ya taxŭneãrü ĩpatagü. Natürü pemaã nüxŭ chixu rü aixcüma guxŭnema ya daa ĩpatagü rü tá nagu napogüe. Rü norü nutagü rü taxucütáma nügüétü naxüxüra, rü bai tá ya wüxi —ñanagürü.

Cuèxruŭgü i tá nüxŭ idauxŭ naxŭpa na nagúxŭ i naãne (Mt 24.3-28; Lc 21.7-24, 17.22-24)

3-4 Rü yemawena rü Oríbunecüarü Mèxpűne ga tupauca ga taxŭneãrü tọxmèxtawa yexmanewa naxĩ. Rü yéma narüto ga Ngechuchu. Rü Pedru rü Chaŭtiágu rü Cuáŭ rü Aŭdré rü naxŭtawa naxĩ na noxrüwama nüxna nacagüexŭcèx. Rü ñanagürügü: —Tanaxwèxe i tomaã nüxŭ quixu na ñuxgu tá nangupetüxŭ i ngẽma nüxŭ quixuxŭ. ¿Rü ṭacü tá nixĩ i norü cuèxruŭ i nawa nüxŭ tacuáxŭ ega nawa tá nanguxgu i ngẽma? —ñanagürügü.
5 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —¡Pexuãẽgü na taxúema pexŭ womüxẽẽxŭcèx!
6 —Erü muxũchixŭ i duŭxŭgü tá ínangugü, rü chaugu tá nügü nicụ̈xgü, rü ñanagürügü tá:
“Choma nixĩ i Cristu”, ñanagürügü tá. Rü muxũchixŭ i duŭxŭgüxŭ tá nawomüxẽẽ.
7 —Rü ngẽxguma nüxŭ pexĩnüẽgu na nügü nadèị̈xŭ i nachiŭãnegü i ngaicamagüxŭ rü togü i nachiŭãnegü i yaxŭgugüxŭ, ¡rü tãũtáma ngẽmacèx peḅaixãchiãẽgü! Erü woetama ngẽmaãcü tá nangupetü. Natürü tãũtáma naãneãrü gụx nixĩ i ngẽma.
8 —Erü wüxi i nachiŭãne rü to i nachiŭãnemaã tá nügü nadai. Rü wüxi ya ãẹ̄xgacüarü churaragü rü to i ãẹ̄xgacüarü churaragümaã tá nügü nadai. Rü muxŭma i nachicawa rü tá naxĩã̱xãchiane. Rü tá taiya nangụx. Natürü guxŭma i ngẽma rü norü ügümare nixĩ i ngẽma ngúxŭ i tá ínguxŭ.
9 —¡Rü meã pegüna pedaugü! Erü ãẹ̄xgacügüpẽxewa tá pexŭ nagagü, rü ngutaquẽxepataŭgügu tá pexŭ nicụaixgü. Rü nachiŭãnegüarü ãẹ̄xgacügüpẽxewa tá pexŭ nagagü naxcèx na chorü duŭxŭgü na pixĩgüxŭ. Natürü ngẽmaãcü tá pexŭ natauxcha na ngẽma ãẹ̄xgacügümaã nüxŭ pixuxŭ i chauchiga.
10 —Natürü naxŭpa na nagúxŭ i naãne rü tá nüxŭ nixugüe i Tupanaãrü ore i guxŭ i nachiŭãnegüwa.
11 —Natürü ngẽxguma ãẹ̄xgacügüpẽxewa pexŭ nagagügu, ¡rü tãũtáma pexoegaãẽgü naxcèx na ṭacümaã tá penangãxŭxŭ! ¡Rü namaã nüxŭ pixu i ngẽma ore i ngẽxgumatama

Tupana pexna ãxũ na nüxũ pixuxũcèx! Erü tãũtáma pema nixĩ na pidexagüxũ, natürü Tupanaãẽ i Üünexũ tá nixĩ i pewa idexaxũ.
12 —Rü nügüeneẽgüwa tátama rü ãẽxgacügüxũtawa nügü ínayaxuaxũgü na ngẽmaãcü tüxũ nadèi̱xũcèx. Rü ngẽxgumarüũ tá ta i papágü rü mamágü rü tá naxãcügüxũ ínayaxuaxũgü. Rü nümagü i naxãcügü rü tá nanatügümaã rü naẽgümaã nanuẽ, rü tá tüxũ ínayaxuaxũgü na ãẽxgacügü tüxũ nadèi̱xũcèx.
13 —Rü guxũ i naãnewa rü duũxũgü tá pexchi naxaie naxcèx na chorü duũxũgü pixĩgüxũ. Natürü yíxema naẹ̄tüwa meã Tupanaãxũ yaxõõmáxẽ, rü yíxema tá tixĩ ya aixcüma nayaxúxe i maxũ i taguma gúxũ.
14 —Rü ngẽxguma nüxũ pedèu̱xgu i ngẽma ãũãchixũ rü ãũcümaxũchixũ i chixexẽẽruũ i ngextá tama íinaxwèxexũwa na nangẽxmaxũ, rü ngẽxguma ya yíxema Yudéaanewa ngẽxmagüxe, rü tanaxwèxe i mèxpűneãnewa tabuxmü. Rü texé ya yíxema nüxũ daumatüxe, ¡rü name nixĩ i meã nagu tarüxĩnü i ngẽma!
15 —Rü ngẽma ngunexũgu texé tümapataèxtüwa ngẽxmagu, rü tama name i tümapatagu tayangaxi na t̲acü i tümaãrü ngẽmaxũ tayayaxuxũcèx.
16 —Rü texé ya tümaãnewa ngẽxmaxẽ rü tama name i tümapatacèx tataegu na tümachirugü tayayaxuxũcèx.
17 —Rü ngẽma ngunexũgügu, rü wüxi i ngechaũ tá nixĩ i tümacèx ya yíxema ngexegü ya itacharaũgüxe rü yíxema maĩxãcügüxe.
18 —¡Rü Tupanana naxcèx peca i perü yumüxẽwa na tama gáuane ixüyane pexũ na nangupetüxũcèx i ngẽma chixexũ!
19 —Erü ngẽma ngunexũgügu rü poraãcü tá nangẽxma i ngúxũ ga noxri Tupana naãne ixügügumama taguma yexmaxũ, rü ngẽmawena rü tagutáma nangẽxma.
20 —Rü ngẽxguma Tupana tama nanoxrexẽẽgu i ngẽma ngunexũgü, rü taxúetáma tamaxũ. Natürü Tupana rü marü nananoxrexẽẽ i ngẽma ngunexũgü erü tüxũ nangechaũ ya yíxema noxrüxũ tüxũ nadexe.
21 —Rü ngẽxguma texé pexũ ñagügu:

“Dücèx, daa nixĩ ya Cristu”, ñagügu, rü ẽxna:

“Gua nixĩ ya Cristu”, ñagügu, ¡rü tãxũ i nüxũ peyaxõgüxũ!
22 —Erü Cristugüneta rü Tupanaãrü orearü uruũgüneta tá ínangugü. Rü tá nanaxügü i muxũma i cuèxruũgü i taxũgü. Rü ngẽmaãcü, ega nüxũ natauxchagu, rü tá tüxũ nawomüxẽẽgü woo ya yíxema duũxẽgü ya Tupanatama tüxũ dexe.
23 —¡Pexuãẽgü! Erü guxũma i ngẽma tá ngupetüxũ, rü marü naxũpa pemaã nüxũ chixu.

Ñuxãcü tá nixĩ i ngẽxguma nataegugu ya Tupana Nane ya duũxũxũ ixĩcü (Mt 24.29-35, 42, 44; Lc 21.25-36)

24 —Natürü marü nangupetügu i ngẽma ngúxũgü, rü ngẽma ngunexũgügu rü tá nixo ya üèxcü rü tãũtáma inabaxi ya tauemacü.
25 —Rü woramacurigü rü ẽxtagü rü tá narüyi. Rü guxũma i daxũwa ngẽxmaxũ rü tá naxĩ̱ãxãchitanü rü nachicana tá nixĩgachitanü.
26 —Rü ngẽxguma i duũxũgü rü tá nüxũ nadaugü ya Tupana Nane ya duũxũxũ ixĩcü na caixanexũgu ínaxĩxũ i guxũma i norü poramaã rü norü ngóonexũmaã.
27 —Rü tá nanamu i norü orearü ngeruũgü i daxũcu̱ã̱x na tüxũ nanutaquẽxexũcèx ya yíxema Tupana tüxũ idexechixe ya guxũwama ngẽxmagüxe ñu̱xmatáta naãne íyacuáxũwa nangu.
28 —¡Iperüxĩnüẽ i ñaã ngu̱xẽẽtae i ori̱x i iguerachiga, rü naxcèx pengúe! Rü ngẽxguma ngexwacaxũxũ i nachacüüxacügü iyarüyixgu rü naxüátügu, rü ngẽmawa nüxũ pecuèx na paxa tá taunecü yiĩxũ.

29 —Rü ngẽxgumarüŭ ta, rü ngẽxguma nüxŭ pedèu̱xgu na nangupetüxŭ i ngẽma pemaã nüxŭ chixuxŭ, rü ngẽmawa tá nüxŭ pecuèx na paxaxüchi tá ínanguxŭ ya Tupana Nane ya duŭxŭxŭ ixĩcü.
30 —Rü guxŭma i ngẽma ñu̱xma pemaã nüxŭ chixuxŭ rü aixcüma tá nangupetü naxŭpa na nayuexŭ i ngẽma duŭxŭgü i ngẽxguma maxẽxŭ.
31 —Daxũguxŭ i naãne rü ñoma i naãne rü tá inayarüxo. Natürü chorü ore rü tagutáma inayarüxo, rü aixcüma tá ningu.
32 —Natürü ngẽma ngunexŭ rü ora i nagu tá nangupetüxŭ i ngẽma pemaã nüxŭ chixuxŭ, rü Tanatü ya Tupanaxĩcatama nüxŭ nacuèx i ñuxgu tá na nangupetüxŭ i ngẽma, rü taxúema ya togue nüxŭ tacuèx. Rü woo i norü orearü ngeruŭgü i daxũcu̱ã̱x rü tama nüxŭ nacuèxgü, rü woo i choma na Nane chiĩxŭ rü tama nüxŭ chacuèx i ñuxgu tá na nangupetüxŭ i ngẽma.
33 —Rü ngẽmacèx, ¡ipedaue rü pexuãẽgü! Erü tama nüxŭ pecuèx i ṯacü rü ora tá íchangu i chomax.
34 —Rü guxŭma i ngẽma pemaã nüxŭ chixuxŭ, rü ñoma wüxi ga yatü ga ixũãchichaŭcü na to ga nachiŭãnewa naxũxŭcèxrüxŭ nixĩ. Rü yemacèx norü puracütanüxŭna naxãga na mea nüxna nadaugüxŭcèx ga guma napata. Rü ñuxũchi wüxichigüna nanaxã ga norü puracü. Rü yẽma ĩã̱xãrü dauruŭ rü nagu nanamu na mea nadauxŭtaegüxŭcèx.
35-36 —¡Rü ngẽmacèx i pema rü name na ípexuãxẽgüxŭ! Erü tama nüxŭ pecuèx i ñuxgu tá ínangu ya yima cori ya ĩpataarü yora, rü bexmana noxri nachütagu, rü ẽxna ngãxŭcüügu, rü ẽxna otá icaxgu, rü ẽxna noxri yangóonegu. ¡Rü ngẽmacèx ipedaue na ngürüãchi ínanguxgu tama ípepeeyane pexŭ na íyanguéŭxŭcèx!
37 —Rü ngẽma ore i pemaã nüxŭ chixuxŭ, rü guxŭ i duŭxŭgücèx nixĩ. ¡Rü ipedaueecha! —ñanagürü.

14

Ãẽ̱xgacügü naxcèx nadaugü na ñuxãcu Ngechuchuxŭ yayauxgüxŭ (Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Cu 11.45-53)

1 Rü taxre ga ngunexŭ nataxu ga na nawa nanguxŭ ga Yudíugüarü peta ga Üpetüchiga ga nagu nangõxgüãxŭ ga pãũ ga ngearü puxẽẽruŭãxŭ. Rü ga paigüarü ãẽ̱xgacügü rü ngúexẽẽruŭgü ga mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ rü naxcèx nadaugü ga ñuxãcü bexma duŭxŭgüechita Ngechuchuxŭ na yayauxgüxŭ rü na yamèxgüãxŭcèx.
2 Yerü nümaxŭ rü ñanagürügü: —Taxucürüwama ñu̱xma petagu tayayauxgü, erü duŭxŭgü rü tá tamaã nanuẽ —ñanagürügü.

Wüxi ga nge rü Ngechuchuerugu inaba ga pumara (Mt 26.6-13; Cu 12.1-8)

3 Rü Ngechuchu rü Betániãwa naxũ napatawa ga Chimáũ ga rüchaxünecümaã naxugüãcü. Rü yexguma mechawa natoyane, rü yéma ingu ga wüxi ga ngecü ga wüxiweŭ ga pumara ga yixichixŭ ga tatanüxŭchixŭ yéma ngecü. Rü iyapoyenagu ga yema pumarachixŭ ga nuta ga mexẽchicünaxcèx, rü Ngechuchuerugu inaba.
4 Natürü ñuxre ga yema yéma yexmagüxŭ rü nanuẽ naxcèx ga yema naxüxŭ ga yema ngecü, rü nügümaã ñanagürügü: —¿Tu̱xcüŭ ngẽxma inaxaiyaxŭ i ngẽma pumara?
5 —Rü narümemaẽ chi nixĩ i 300 tachinü i dĩẽrugu namaã itaxe, rü ñu̱xũchi ngẽma dĩẽrumaã nüxŭ irüngŭxẽẽ i ngẽma duŭxŭgü i ngearü dĩẽru̱ã̱xgüxŭ —ñanagürügü. Rü yemaãcü ngĩchiga nidexagü ga yema nge.
6 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Ngexrüma! ¿Tu̱xcüŭ ngĩxŭ pechixewe? Erü ngẽma chomaã naxüxŭ, rü wüxi i mexŭ nixĩ.
7 —Rü ngẽma ngearü dĩẽru̱ã̱xgüxŭ rü guxŭgutáma petanüwa nangẽxmagü, rü ngẽmaãcü pexŭ natauxcha na nüxŭ perüngŭxẽẽxŭ i ngẽxguma penaxwèxegu. Natürü i choma rü tãũtáma guxŭgu petanüwa changẽxma.

8 —Rü ñaã nge rü inaxü i guxŭma i ngẽma ngĩxŭ tauxchaxŭ, rü ngẽmacèx yoxni choxŭ
ipumaraxŭne naxŭpa na ichatáxŭ.
9 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü guxŭ i naãnewa i ngextá duŭxŭgü nüxŭ
íixugügüxŭwa i ore i maxẽxẽẽruŭ, rü ñaã ngecü chomaã üxŭ rü tá ta nüxŭ nixugügü. Rü
ngẽmaãcü tá ngĩxna nacuèxãchie i duŭxŭgü —ñanagürü ga Ngechuchu.

Yuda rü ãe̲xgacügümaã nanamexẽẽ na ñuxãcü tá na Ngechuchuxŭ yayauxgüxŭcèx (Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

10 Rü Yuda Icariúte ga wüxi ga yema 12 ga ngúexŭtanüxŭ ixĩxŭ, rü Yudíugüarü paigüarü
ãe̲xgacügütanüwa naxũ na namaã yamexẽẽãxŭcèx na ñuxãcü tá na Ngechuchuxŭ
yayauxgüxŭcèx.
11 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnüẽgu, rü nümagü ga yema ãe̲xgacügü rü nataãẽgü.
Rü dĩẽru Yudana ngĩxŭ naxuaxŭgü. Rü yexgumama inanaxügü ga Yuda ga naxcèx
na nadauxŭ ga ñuxãcü nüxŭ na natauxchaxẽẽgüãxŭ na duŭxŭgüechita Ngechuchuxŭ
yayauxgüxŭcèx.

Coriarü õnachiga (Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Cu 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

12 Rü nawa nangu ga ngunexŭ ga nagu inaxügüxŭ ga yema peta ga pãũ ga ngearü
puxẽẽruŭãxŭ nagu nange̲xgüxŭ. Rü yema nixĩ ga ngunexŭ ga nagu carneruxacü naxcèx
yamèxgüxŭ ga Üpetüchigaarü peta. Rü yexguma ga norü ngúexŭgü rü Ngechuchuna
nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Ngextá cunaxwèxe na tanamexẽẽxŭ i õna i Üpetüchigaarü
petagu ingõxŭ? —ñanagürügü.
13 Rü yexguma ga nüma rü nanamu ga taxre ga norü ngúexŭgü, rü ñanagürü nüxŭ:
—¡Ẽcü, yéa ĩãnewa pexĩ! Rü ngẽxma tá nüxŭ peyangau i wüxi i yatü i wüxi ya tŭxŭ ya
dexámaã ããcuxe ngẽxma tüxŭ ingexŭ. ¡Rü nawe perüxĩ!
14 —¡Rü yima ĩpata ya nagu yaxücune i ngẽma yatü, rü yima ĩãrü yoramaã nüxŭ pixu, rü
ñapegügü nüxŭ:
“Torü ngúexẽẽruŭ nüxŭ nacuáxchaŭ na ngẽxŭ yiĩxŭ i ngẽma ucapu i norü ngúexŭgümaã
tá nawa nachibüxŭ i Üpetüchigaarü õnagu”, ñapegügü nüxŭ!
15 —Rü nüma tá pexŭ nüxŭ nadauxẽẽ i wüxi i ucapu i taxŭ i marü meã mexẽẽxŭ i
norü daxũchiŭwa ngẽxmaxŭ. ¡Rü nge̲ma penamexẽe̲x i tórü õna i Üpetüchigacèx ixĩxŭ!
—ñanagürü nüxŭ.
16 Rü inaxĩãchi ga yema taxre ga ngúexŭgü, rü ĩãnewa naxĩ. Rü yexma nüxŭ inayan-
gaugü ga guxŭma yema Ngechuchu namaã nüxŭ ixuxŭrüŭ. Rü yéma nanamexẽẽ ga õna
ga Üpetüchigacèx ixĩxŭ.
17 Rü yexguma marü nachütachaŭgu, rü ínangu ga Ngechuchu namaã ga yema 12 ga
norü ngúexŭgü.
18 Rü yexguma mechawa ínachibüeyane, rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Aixcüma
pemaã nüxŭ chixu rü wüxie ya petanüwa i ñu̲xma chomaã nuã chibüxe tá tixĩ ya bexma
choxŭ íyaxuaxŭxẽ —ñanagürü.
19 Rü yexguma ga nümagü ga norü ngúexŭgü rü poraãcü nangechaŭgü. Rü inanaxügüe
ga na wüxichigü nüxna icachigüxŭ, rü ñanagürügü: —Pa Corix, ¿choma tá chiĩxŭ i cuxŭ
íchayaxuaxŭxŭ? —ñanagürügü.
20 Rü nüma ga Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Wüxi i pema i 12 tanüwa i
daatama poratuwa norü pãũ iwaixẽẽxŭ, rü ngẽma tá nixĩ i choxŭ íyaxuaxŭxŭ.
21 —Rü choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ, rü tá chayu ngẽma Tupanaãrü ore i
ümatüxŭ nüxŭ ixuxŭrüŭ. Natürü wüxi i ngechaŭxŭchi nixĩ naxcèx i ngẽma yatü i choxŭ
íyaxuaxŭxŭ. Rü narümemaẽ chi nixĩ ga noxtacüma tãũ chima na nabuxŭ —ñanagürü.

22 Rü yexguma ínachibüeyane, rü Ngechuchu nanayaxu ga pãũ. Rü Tupanana moxẽ naxã, rü inanabücu, rü norü ngúexŭgüxŭ nayanu. Rü ñanagürü nüxŭ: —¡Penayaụx i ñaã pãũ! Rü ngẽma rü chaxunechiga nixĩ —ñanagürü.
23 Rü yemawena nanayaxu ga wüxi ga pochiyu ga binumaã ããcuxŭ. Rü yexgumarüŭ ta Tupanana moxẽ naxcèx naxãxĩra, rü ñụxũchi norü ngúexŭgüna nanaxã. Rü guxŭma nawa naxaxegü.
24 Rü ñanagürü nüxŭ: —Daa binu ya chaugü i muxŭma i duŭxŭgücèx ibacüchiga nixĩ. Rü yimawa Tupana meãma nanangọxẽẽ na aixcüma yiĩxŭ i norü uneta.
25 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü tãxũtáma wena chayaxaxü ya daa binu ñụxmatáta Tupana ãẹ̃xgacü íixĩxŭwa binu ya ngexwacaxŭcü chayaxaxụ̈x —ñanagürü.

Ngechuchu nüxŭ nixu rü Pedru rü taxũtáma nügü nixu na norü ngúexŭ yiĩxŭ (Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Cu 13.36-38)

26 Rü ñụxũchi nawiyaegü ñuxre ga Tupanaãrü wiyaegu. Rü yemawena rü Oríbunecüarü Mèxpŭnewa naxĩ.
27 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Guxãma i pema rü tá choxŭ ípetèxgü. Erü ngẽmaãcü nüxŭ nixu i Tupanaãrü ore i ümatüxŭ i ñaxŭ:
“Tá chayamèx ya carneruarü dauruŭ, rü tá nanaxüanemare i carnerugü”,
ñaxŭ.
28 —Natürü ngẽxguma marü yuwa ícharüdaxguwena, rü chaxira tá pexŭpa Gariréaanewa chaxũ —ñanagürü.
29 Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü nüxŭ: —Woo guxŭma i togü cuxŭ ítèxgu, rü choma rü tãũtáma cuxŭ íchatèx —ñanagürü.
30 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Aixcüma cumaã nüxŭ chixu rü ñomatama i chütaxŭgu rü naxŭpa na taxreẽxpụ̈xcüna yaçaxŭ i otá, rü tomaẹ̃xpụ̈xcüna taxũtáma cugü quixu na chorü duŭxŭ quiĩxŭ —ñanagürü.
31 Natürü nüma ga Pedru rü ñanagürüama: —Woo wüxigu cumaã chayụxgu, rü tãxũtáma chaugü ichicụx na curü duŭxŭ chiĩxŭ —ñanagürü. Rü guxŭma ga togü ga norü ngúexŭgü rü ta yema ñanagürügü.

Ngechuchu rü Yechemaníwa nayayumüxẽ (Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

32 Rü yemawena rü Ngechuchu rü norü ngúexŭgü rü nawa naxĩ ga wüxi ga nachica ga Yechemanígu ãẹ̃gaxŭ. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Nuã perütogü yoxni paxa yéa chayayumüxẽ! —ñanagürü.
33 Rü ñụxũchi ínayagagü ga Pedru, rü Chaŭtiágu, rü Cuáŭ. Rü naxcèx inaxügü ga na poraãcü nangechaŭxŭ rü naxi̱xãchiãẽxŭ.
34 Rü yexguma rü ñanagürü nüxŭ: —Poraãcü changechaŭ, rü nagu charüxĩnü na ngẽmamaã tá chayuxŭ. ¡Rü nuxa perücho i pemax, rü ipedaue! —ñanagürü.
35 Rü yexguma ga Ngechuchu rü yéaxüra naxũ. Rü ñaxtüanegu nanangücuchi. Rü Tupanana naxcèx naca na nawa ínanguxuchixŭcèx ga yema ngúxŭ ga yexguma chi Tupanaãrü ngúchaŭ yixĩgu.
36 Rü norü yumüxẽwa rü ñanagürü: —Pa Chaunatüx, cuxcèx rü guxŭma natauxcha. ¡Rü nüxna choxŭ ínanguxuchixẽẽ i ñaã ngúxŭ i tá choxŭ üpetüxŭ! Natürü chanaxwèxe i cunaxü i cuxrütama ngúchaŭ rü tama i choxrü —ñanagürü.
37 Rü ñụxũchi nataegu ga norü ngúexŭgü íyexmagüxŭwa. Rü nüxŭ inayangau ga na ínapeexŭ. Rü ñanagürü Pedruxŭ: —Pa Chimáũx, ¿ícupe? ¿Tama ẽxna namaã cupora na icudauxŭ, rü bai i wüxi i ora?
38 —¡Rü ipedaue, rü Tupanana naxcèx peça na pexŭ nangŭxẽẽxŭcèx na tama choxŭ ípetáxŭcèx i ngẽxguma t̲acü rü guxchaxŭ pexŭ üpetügu! Erü aixcüma peãẽwa rü ípememare, natürü pexene nixĩ i ngẽma turaxŭ —ñanagürü.

39 Rü wenaxãrü ínixũ, rü noxrirüũtama nayayumüxẽ.
40 Rü yexguma wenaxãrü norü ngúexũgücèx nataegugu, rü nüxũ inayangau ga na wenaxãrü ínapeexũ, yerü poraãcü nayaxtaexüchi. Rü yemacèx ga nümagü rü tama nüxũ nacuèxgü ga na ṯacümaã tá nangãxũgüãxũ.
41 Rü norü tomaẽ̱xpü̱xcüna wenaxãrü norü ngúexũgücèx nataegu, rü ñanagürü nüxũ: —¿Ñu̱xma rü ta ẽxna ípepeeama rü iperüngũẽãma? ¡Rü marütama! Erü choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ rü marü nawa nangu i ora na choxũ na yayauxgüxũ rü nüxna na choxũ namugüxũcèx i duũxũgü i chixexũ i pecaduã̱xgüxũ.
42 —¡Rü ipechigü, rü ngĩxã ítixĩ! Erü marü ñomama nixĩ i ngẽma choxũ íyaxuaxũxũ —ñanagürü.

Ngechuchuxũ niyauxgü
(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Cu 18.2-11)

43 Rü yexguma íyadexayane ga Ngechuchu, rü ínangu ga Yuda ga norü ngúexũchirẽx ixĩxũ. Rü nawe narüxĩ ga muxũma ga duũxũgü ga taramaã rü naĩmaã ixãxnexũ. Rü yema nixĩ ga duũxũgü ga yéma namugüxũ ga paigüarü ãẽ̱xgacügü rü ngúexẽẽruũgü ga mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxũ rü Yudíugüarü ãẽ̱xgacügüerugü.
44 Rü Yuda ga ínaxuaxũxũ rü marü yema duũxũgümaã nanamexẽẽ, rü ñanagürü:
“Ngẽma nüxũ chachúxuxũ nixĩ i Ngechuchu. Rü ngẽma tá nixĩ i piyauxgüxũ rü meã peyanáĩãcüma peyagagüxũ” —ñanagürü.
45 Rü yemaãcü Ngechuchucèx nixũ, rü ñanagürü nüxũ: —Pa Ngúexẽẽruũx —ñanagürü. Rü ñu̱xũchi nanachúxu.
46 Rü yexgumatama Ngechuchuxũ niyauxgü.
47 Natürü wüxi ga Ngechuchutanüxũ nanawẽxechi ga norü tara, rü yemamaã paigüarü ãẽ̱xgacüarü duũxũxũ ínadaechinü.
48 Rü yexguma ga Ngechuchu rü yema duũxũgüna naca, rü ñanagürü nüxũ: —¿Tu̱xcüũ taragü rü naĩxmenèxãgümaã chauxcèx nuã pexĩ na choxũ peyarüyauxgüxũcèx ñoma wüxi i ngĩtèxáxũ chiĩxũrüũ?
49 —Rü guxũ ga ngunexũgu rü petanüwa chayexma ga yexguma tupauca ga taxũnewa changu̱xẽẽtaegu, rü taguma choxũ piyauxgü. Natürü ñaã ñu̱xma ngupetüxũ, rü nangupetü na yanguxũcèx i Tupanaãrü ore i ümatüxũ —ñanagürü.
50 Rü yexguma ga guxũma ga norü ngúexũgü rü nüxna nibuxmü. Rü nüxĩcatama yéma nanatèxgü ga Ngechuchu.
51 Natürü wüxi ga ngextu̱xücü ga düxruũmaãxĩca nügü nuquecü nawe nixũchigü. Rü yema duũxũgü rü nayayauxgü.
52 Natürü nüma rü nüxũ ningẽx ga yema düxruũ, rü yemaãcü ngexchiruãcüma niña.

Ãẽ̱xgacügüpẽxewa Ngechuchuxũ nagagü
(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71; Cu 18.12-14, 19-24)

53 Rü yexguma ga yema duũxũgü rü paigüarü ãẽ̱xgacüpẽxewa nanagagü ga Ngechuchu. Rü yexma nangutaquẽxegü ga guxũma ga togü ga paigü ga ãẽ̱xgacügü ixĩgüxũ, rü yema Yudíugüarü ãẽ̱xgacügüerugü, rü yema ngúexẽẽruũgü ga mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxũ.
54 Natürü ga Pedru rü yaxũgu nawe nixãchigü ñu̱xmata guma paigüarü ãẽ̱xgacüpataèxtüwa nangu. Rü purichíagü ga tupauca ga taxũneãrü dauruũgümaã yéma ĩã̱xtüwa narüto. Rü nügü yéma nanaĩxũ üxüxũtawa.
55 Rü yema paigüarü ãẽ̱xgacügü rü guxũma ga yema togü ga ãẽ̱xgacügü ga itaxũ rü naxcèx nadaugü ga ñuxãcü Ngechuchuxũ na ínaxuaxũgüxũ rü na yamèxgüãxũcèx. Natürü taxucürüwa nüxũ inayangaugü ga ṯacücèx tá na yamèxgüãxũ.
56 Yerü woo muxũma ga duũxũgü rü nüxũ nixugüe ga doramare ga nachiga, natürü nügütanüwatama rü tama nawüxigu ga norü ore.

57-58 Rü ñuxre ga togü inachigü rü doraxŭmare nixugüe ga Ngechuchuchiga. Rü ñanagürügü: —Toma nüxŭ taxĩnüẽ ga na ñaxŭ:

“Tá chanangutaxŭxẽẽ ya daa tupauca ya taxŭne ya duŭxŭgü üxŭne. Rü tomaa̱xpü̱x i ngunexŭgu tá chanaxü ya náĩ ya tama duŭxŭgü üxŭne”, ñaxŭ —ñanagürügü.

59 Natürü woo yema oremaã, rü tama nawüxiguéga ga norü ore.

60 Rü yexguma ga guma paigüarü ãa̱xgacü rü guxŭpẽxewa inachi. Rü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —¿Éxna taxuxŭmaãma cunangãxŭ i ñu̱xmax? ¿Rü ta̱cü nixĩ i ngẽma nüxŭ yaxugüxŭ i cuchiga? —ñanagürü.

61 Natürü ga Ngechuchu rü nangeèxmare, rü taxuxŭmaãma nanangãxŭ. Rü yemacèx ga nüma ga paigüarü ãa̱xgacü rü wenaxãrü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Rü cuma quiĩxŭ ya Cristu ya Tupana ya mecü Nane? —ñanagürü.

62 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Ngŭ. Ngẽma nüxŭ quixuxŭ chixĩ. Rü tá choxŭ pedaugü i ngẽxguma Tupana ya poracüarü tügünecüwawa charütu̱xgu rü ngẽxguma caixanexŭgu wenaxãrü núma chaxũxgu —ñanagürü.

63 Rü yexguma ga guma paigüarü ãa̱xgacü rü norü numaã nügüchirugu nagaugü. Rü ñanagürü: —¿Tü̱xcüŭ marü tanaxwèxe i to i duŭxŭ i nüxŭ ixugüxŭ i nachiga?

64 —Rü pematama marü nüxŭ pexĩnüẽ na ñuxãcü Tupanamaã naguxchigaxŭ. ¿Rü ñuxũ ñapegüxŭ i ñu̱xmax? —ñanagürü. Rü guxŭma wüxigu narüxĩnüẽ rü: —Aixcüma nixĩ na chixexŭ naxüxŭ rü namexŭ na nayuxŭ —ñanagürügü.

65 Rü ñuxre ga nümagü rü inanaxügüe ga nüxna na na̱cuaixgüexŭ. Rü nanatüxetügü rü ñu̱xũchi nüxŭ nidagügü ñaxŭmaã: —¡Nüxŭ nacuèx na texé cuxŭ idagüxŭ! —ñanagürügü. Rü yema tupauca ga taxŭneãrü dauruŭgü ga purichíagü rü nanapechiwegü.

Pedru rü tama nügü nixu na Ngechuchuxŭ nacuáxŭ
(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Cu 18.15-18, 25-29)

66 Rü yoxni ga Pedru rü ñaxtüwa ãa̱xgacüpataèxtüwa nayexma. Rü yexgumayane yéma ingu ga wüxi ga pacü ga guma ãa̱xgacüarü duŭxŭ ixĩcü.

67 Rü yexguma Pedruxŭ nadèu̱xgu ga yéma üxüxŭtawa nügü na nanaĩxŭxŭ, rü meã nüxŭ idawenü, rü ngĩgürügü nüxŭ: —Cuma rü ta namücü quixĩ i ngẽma Ngechuchu i Nacharétucu̱ã̱x —ngĩgürügü.

68 Natürü ga Pedru rü nügü inicu̱x na Ngechuchuarü duŭxŭ yiĩxŭ, rü ñanagürü: —Choma rü tama nüxŭ chacuèx ya yima. Rü tama nüxŭ chacuèx i ta̱cüchiga nixĩ i ngẽma nüxŭ quixuxŭ —ñanagürü. Rü yexguma ga nüma rü ĩpataèxtüarü düxétüwa naxũ. Rü yexgumatama nica ga otá.

69 Natürü ga yema pacü rü wenaxãrü Pedruxŭ idau, rü inaxügü ga yema togümaã nüxŭ na yaxuxŭ, rü ngĩgürügü: —Ñaã rü wüxi i natanüxŭ nixĩ —ngĩgürügü.

70 Natürü nüma ga Pedru rü wena tama nügü nixu. Rü yixcamaxŭra rü yema duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ rü wenaxãrü ñanagürügü nüxŭ: —Aixcüma nixĩ na cuma rü ta ngẽma Ngechuchutanüxŭ na quiĩxŭ, erü wüxi i Gariréaanecu̱ã̱x quixĩ —ñanagürügü.

71 Rü yexguma ga Pedru rü poraãcü nügü nixã, rü ñanagürü: —Rü aixcüma tama nüxŭ chacuèx i ngẽma yatü i nachiga pidexagüxŭ. Rü ngẽxguma doraxŭ chixuxgu rü ¡Tupana choxŭ poxcux! —ñanagürü.

72 Rü yexgumatama norü taxreẽxpü̱xcüna nica ga otá. Rü yexguma ga Pedru rü nüxna nacuèxãchi ga yema ore ga ŭpaacü Ngechuchu namaã nüxŭ ixuxŭ ga ñaxŭ:

“Rü naxŭpa na taxreẽxpü̱xcüna otá iu̱caxŭ, rü cuma rü tá tomaa̱xpü̱xcüna cugü quicu̱x na chorü duŭxŭ quiĩxŭ”, ñaxŭ. Rü yexguma ga Pedru rü poraãcüxüchima naxaxu.

15

Piratupẽxewa nayexma ga Ngechuchu
(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Cu 18.28-38)

1 Rü yexguma yangunegu, rü nangutaquẽ̃xegü ga ãẽ̱xgacügü ga taxŭ̃gü ga
paigüarü ãẽ̱xgacügü rü Yudíugüarü ãẽ̱xgacügüerugü rü ngúexẽẽruŭ̃gü ga mugüwa
ngu̱xẽẽtaegüxŭ̃ rü guxŭ̃ma ga togü ga yema ãẽ̱xgacügütanüwa ügüxŭ̃. Rü Ngechuchuxŭ̃
yanèĩ̱xgüchacüüãcüma ãẽ̱xgacü ga Piratuxŭ̃tawa nanagagü.
2 Rü nüma ga Piratu rü Ngechuchuna naca rü ñanagürü: —¿Cuma quiĩxŭ̃ i Yudíugüarü
ãẽ̱xgacü ya tacü? —ñanagürü. Rü Ngechuchu nanangãxŭ̃, rü ñanagürü: —Ngŭ̃, yima nüxŭ̃
quixucü chixĩ —ñanagürü.
3-4 Natürü yema paigüarü ãẽ̱xgacügü rü poraãcü ínanaxuaxŭ̃güama, rü yemacèx ga Pi-
ratu rü wenaxãrü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —¿Ḗxna taxuxŭ̃maãma cunangãxŭ̃?
¡Dücèx i ñuxre i cuchiga i nüxŭ̃ yaxugüexŭ̃! —ñanagürü.
5 Natürü ga Ngechuchu rü taxuxŭ̃maãma nanangãxŭ̃. Rü yemacèx ga Piratu rü
poraãcü naḇaixãchiãẽ.

Piratu rü Ngechuchumaã nanaxuegu na nayuxŭ̃cèx
(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Cu 18.38-19.16)

6 Rü gucü ga taunecügu ga yexguma yema Üpetüchigaarü petawa nanguxgu rü Piratu
ínananguxuchixẽẽxŭ̃ ga wüxi ga poxcuxŭ̃ ga duŭ̃xŭ̃gü naxcèx ícagüxŭ̃, yerü yema nixĩ ga
nacüma.
7 Rü wüxi ga yatü ga Barabágu ãẹ̱gaxŭ̃, rü poxcupataŭ̃gu napoxcu wüxigu namaã ga
togü ga natanüxŭ̃ ga máẽtagüxŭ̃ ga yexguma ãẽ̱xgacüxŭ̃ ínatèxüchigüchaŭ̃gu.
8 Rü yema duŭ̃xŭ̃gü rü yéma Piratuxŭ̃tawa nangugü. Rü inanaxügüe ga Piratuna na
nacagüexŭ̃ na naxcèx yangéãxŭ̃cèx ga wüxi ga poxcuxŭ̃ aixrügumarüŭ̃.
9 Rü Piratu nanangãxŭ̃, rü ñanagürü: —¿Penaxwèxexŭ̃ na pexcèx íchananguxuchixẽẽxŭ̃ ya
yima Ngechuchu ya duŭ̃xŭ̃gü Yudíugüarü ãẽ̱xgacümaã naxugüãcü? —ñanagürü.
10 Rü yema ñanagürü ga Piratu yerü nüxŭ̃ nacuèx ga na yema paigüarü ãẽ̱xgacügü rü
na yaxauxãchiexŭ̃cèx yiĩxŭ̃ ga Ngechuchu nüxna yamugüãxŭ̃.
11 Natürü ga yema paigüarü ãẽ̱xgacügü rü duŭ̃xŭ̃güxŭ̃ namugü ga na tagaãcü naxcèx
ínacagüxŭ̃ ga na Barabáxŭ̃ yangéxŭ̃cèx.
12 Rü yexguma ga Piratu rü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Rü ṯacü nixĩ i penaxwèxexŭ̃ na
chanaxüxŭ̃ namaã ya yima Yudíugüarü Ãẽ̱xgacügu pexüégacü? —ñanagürü.
13 Rü nümagü ga duŭ̃xŭ̃gü rü tagaãcü nanangãxŭ̃gü, rü ñanagürügü: —¡Curuchawa
yapota! —ñanagürügü.
14 Rü yexguma ga Piratu rü ñanagürü nüxŭ̃: —¿Natürü ṯacü rü chixexŭ̃ naxü? —
ñanagürü. Natürü ga nümagü rü wenaxãrü tagaãcü ñanagürügü: —¡Curuchawa yapota! —
ñanagürügü.
15 Rü yexguma ga Piratu rü Barabáxŭ̃ ínanguxuchixẽẽ, yerü duŭ̃xŭ̃güxŭ̃ nataãẽxẽẽchaŭ̃.
Rü yexguma churaragüxŭ̃ Ngechuchuxŭ̃ nac̱uaixẽẽguwena ga Piratu, rü ñu̱xũchi nüxna
nanamu na curuchawa yanapotagüãxŭ̃cèx.
16 Rü yexguma ga nümagü ga churaragü rü ãẽ̱xgacüpataèxtüwa nanagagü. Rü yéma
nanangutaquẽ̃xexẽẽ ga guxŭ̃ma ga namücügü ga churaragü.
17 Rü ñu̱xũchi ga yema churaragü rü wüxi ga máxŭ̃ ga daucharaxŭ̃ ga naxchirugu
nayacu̱xẽẽgü. Rü naẽruwa nayangèxcuchigü ga wüxi ga boxŭ̃ ga chuchuxŭ̃wa naxügüxŭ̃.
18 Rü yemawena inanaxügüe na tagaãcü ñagüxŭ̃: —¡Namaxŭ̃ ya Yudíugüarü ãẽ̱xgacü!
—ñagüxŭ̃.
19 Rü wüxi ga naĩxmenèxãmaã naẽruwa nanac̱uaixcagü, rü nüxna nacuaixgüe. Rü
napẽ̃xegu nacaxãpü̱xügü rü nüxŭ̃ nicuèxüŭ̃güneta.
20 Rü yexguma yemaãcü nagu yadauxcüraxŭ̃güguwena, rü ínanacu̱xuchigü ga yema
naxchiru ga daucharaxŭ̃. Rü wenaxãrü naxchirugutama nayacu̱xẽẽgü. Rü ñu̱xũchi
ínanagaxüchigü na curuchawa yanapotagüãxŭ̃cèx.

Ngechuchuxũ curuchawa nipotagü
(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Cu 19.17-27)

21 Rü yéma naxüpetü ga wüxi ga yatü ga Chirenecu̱ã̱x ga Chimáũgu ãe̱gacü ga Areyáũdru rü Rufu nanatü ixĩcü ga naãnewa ne ũcü. Rü yexguma yéma naxüpetügu rü yema churaragü rü guma yatüxũ ngĩxũ iningexẽẽgü ga Ngechuchuarü curucha.

22 Rü Ngechuchuxũ nawa nagagü ga wüxi ga nachica ga Górgutagu ãe̱gaxũ. Rü yema nae̱ga rü: Duũxẽẽruchinèxãchitaũ, ñaxũchiga nixĩ.

23 Rü nüxna nanaxãgü ga binu ga miramaã ãe̱ũcü. Natürü nüma ga Ngechuchu rü tama nayaxaxü.

24 Rü yemawena curuchawa nayapotagü. Rü nümagü ga churaragü rü wüxi ga dĩẽru ngĩxũ nañanagügü na yemawa nüxũ nacuèxgüxũcèx na ñuxãcü tá nügümaã yatoyeãxũcèx ga Ngechuchuchiru, rü i̱acü tá na yangexũ ga wüxichigü.

25 Rü meãma 9 arü oragu ga pèxmama nixĩ ga curuchawa yapotagüãxũ.

26 Rü yéma nayapocuchi ga wüxi ga mürapewa ga ãe̱gatachinüxũ ga nüxũ ixuxũ ga i̱acücèx curuchawa na yapotagüãxũ. Rü yema nae̱ga ga mürapewagu üxũ, rü ñanagürü: “Yudíugüarü Ãe̱xgacü”, ñanagürü.

27 Rü naxrüũ curuchawa nayapotagü ga taxre ga máẽtagüxũ rü wüxi ga norü tügünecüwawa rü to ga norü i̱oxwecüwawa.

28 Rü yemaãcü ningu ga Tupanaãrü ore ga ümatüxũ ga ñaxũ:

“Ngẽma chixexũ ügüxũtanüwaama natèx”,

ñaxũ.

29-30 Rü yema duũxũgü ga yéma chopetüxũ, rü Ngechuchumaã naguxchigagü, rü nanexãẽrugüãcüma ñanagürügü: —¡Dücèx! Cuma cunangutaũxẽẽe̱ga ya tupauca ya taxũne, rü tomae̱xpü̱x i ngunexũgu wenaxãrü ícunadaxẽẽe̱ga. ¡Ẽcü! ¡Cugütama namaxẽẽ i ñu̱xmax, rü írüxĩ i curuchawa! —ñanagürügü.

31 Rü yexgumarüũ ta Ngechuchuxũ nacugüecüraxũ ga paigüarü ãe̱xgacügü, rü ngúexẽẽruũgü ga ore ga mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxũ. Rü ñanagürügü: —Nüma rü togüxũ namaxẽxẽẽ, natürü taxucürüwama nügütama namaxẽẽ.

32 —¡Ñu̱xma rü ínaxĩx i curuchawa i ngẽma Cristu i Iraéanecu̱ã̱xãrü Ãe̱xgacü na nüxũ idaugüxũcèx rü nüxũ yaxõgüxũcèx! —ñanagürügü. Rü woo ga yema máẽtagüxũ ga naxrüũ curuchawa ipotagüxũ, rü namaã naguxchigagü.

Nayu ga Ngechuchu
(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Cu 19.28-30)

33 Rü yexguma tocuchiwa nanguxgu, rü guxũ ga naãnewa naxẽãne ñu̱xmata yáuanecü tomae̱xpü̱xarü orawa nangu.

34 Rü yematama oragu rü tagaãcü aita naxü ga Ngechuchu, rü ñanagürü: —Eríx, Eríx, ¿damá chabátani? —ñanagürü. Rü ngẽma rü ñaxũchiga nixĩ: “Pa Chorü Tupanax, Pa Chorü Tupanax ¿tu̱xcüũ choxũ nuã cutèx?” ñaxũchiga nixĩ.

35 Rü nümaxũ ga duũxũgü ga yéma yexmagüxũ, rü nüxũ naxĩnüẽ rü ñanagürügü: —¡Dücèx, nüxũ pexĩnüẽ! Nuxcümaũcü ga Tupanaãrü orearü uruũ ga Eríacèx naca —ñanagürügü.

36 Rü yexguma rü wüxi ga yema duũxũgü ga yéma yexmagüxũ, rü inañaãchi rü wüxi ga tüaxmü niwaixẽẽ namaã ga binu ga marü ngúchièxüchicü. Rü wüxi ga dexnewa nayanèĩx, rü ñu̱xũchi Ngechuchuèxgu nanawẽx na nüxũ natuxuxũcèx. Rü yema togüxũ ñanagürügü: —¡Yixrüma! ¡Ngĩxã rü itarüdaunü ngoxita Ería nuã ũ na curuchawa ínaxĩxẽẽãxũcèx! —ñanagürügü.

37 Natürü nüma ga Ngechuchu rü tagaãcü aita naxü, rü ñu̱xũchi nayu.

38 Rü yexguma ga tupauca ga taxũneãrü tüyemachiãxũ rü taxregu narügaute. Rü daxũwa inaxügü ga na nagautexũ rü ñu̱xmata ñaxtüwa nangu.

39 Rü guma churaragüarü ãẽxgacü ga Dumacu̱a̱x ga Ngechuchupẽxewa yexmacü, rü
yexguma nüxũ nadèu̱xgu ga na nayuxũ, rü ñanagürü: —Aixcüma nixĩ ya daa yatü i
Tupana Nane na yiĩxũ —ñanagürü.
40 Rü iyexmagü ta ga ñuxre ga ngecügü ga yéma yaxũwa nüxũ rüdaunücü. Rü
yematanüwa iyexmagü ga María ga Magadácu̱a̱x, rü Charumé, rü María ga Yúche rü
Chaũtiágu ga rübumaẽcü naẽ.
41 Rü yema ngecügü iyixĩ ga Ngechuchuxũ íixümücügücü rü nüxũ rüngũxẽẽgücü ga
yexguma Gariréaanewa nayexmagu. Rü yexgumarüũ ta yéma iyexmagü ga mucüma ga
naĩgü ga ngecügü ga Ngechuchuwe rüxĩcü ga yexguma Yerucharéũwa naxũxgu.

Ngechuchu rü naxmaxũgu nayanaxücuchigü
(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Cu 19.38-42)

42-43 Rü yexguma marü nachütachaũgu ga yema ngunexũ ga Yudíugü nagu nügü
imexẽẽgüxũ naxcèx ga ngũxchigaarü ngunexũ, rü noxtacüma Piratuxũtawa naxũ ga
Yúche ga Arimatéacu̱a̱x. Rü nüma ga guma Yúche rü Yudíugüarü ãẽxgacügü ga tacütanüwa
naxü, rü wüxi ga ãẽxgacü ga poraãcü nüxũ nangechaũgücü nixĩ. Rü nüma rü ta
ínananguxẽẽ na Tupana norü ãẽxgacü yiĩxũcèx. Rü Piratuxũtawa naxcèx ínayaca ga
Ngechuchuxũne.
44 Rü nau̱aixãchiãẽ ga Piratu ga marü na nayuxũ. Rü yemacèx norü churaragüarü
ãẽxgacücèx nangema na nüxna nacaxũcèx na ñuxgumama yiĩxũ ga marü na nayuxũ.
45 Rü yexguma norü churaragüarü ãẽxgacü namaã nüxũ ixuxgu ga marü na nayuxũ,
rü nüma ga Piratu rü Yúchena nanaxã ga naxũne.
46 Rü yexguma ga Yúche rü naxcèx nataxe ga wüxi ga naxchápenüũ ga mexẽchixũ. Rü
curuchawa nanayaxu ga Ngechuchuxũne, rü yema naxchápenüũmaã nananuque.
Rü wüxi ga mèxpũne ga nutanaxcèxgu ũpaacü yacaxmaũgüxũ ga naxmaxũgu
nayanaxücuchi. Rü ñu̱xũchi wüxi ga nuta ga tacümaã nanangũxtaũ.
47 Rü María ga Magadácu̱a̱x rü María ga Yúche naẽ rü nüxũ irüdaunü ga ngexta na
yanaxücuchigüãxũ.

16

Wenaxãrü namaxũ ga Ngechuchu
(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Cu 20.1-10)

1 Rü sabaduarü ngunexũguwena, rü María ga Magadácu̱a̱x, rü Charumé, rü María ga
Chaũtiágu naẽ naxcèx itaxegü ga pumara na namaã nachaãxũcèx ga Ngechuchuxũne.
2 Rü pèxmamaxũchi ga noxri üèxcü iyarügoxgu ga yüxüarü ngunexũgu, rü yema
ngecügü rü íiyadaugü ga yema naxmaxũ ga nagu yanaxücuchigüãxũwa.
3 Rü ngĩgü ngĩgürügügü: —¿Texé tá taxcèx ítanaxügachi ya yima nuta ya namaã
nangũxtaũcü? —ngĩgürügügü.
4 Natürü yexguma meãma nüxũ nadaunügu, rü nüxũ idaugü ga marü na ínaxügachixũ
ga guma nuta ga tacü ga namaã nangũxtaũcü ga yema naxmaxũ.
5 Rü yexguma nagu nadaugügu ga yema naxmaxũ, rü nüxũ idaugü ga wüxi ga
ngextu̱xücü ga mèxchiruxũ ga cómüchiruxũ ga yéma naxmaxũãrü tügünecüwawa rütoxũ.
Rü poraãcü iu̱aixãchiãẽgü ga yema ngecügü.
6 Natürü nüma rü ñanagürü ngĩxũ: —¡Tãxũ i peu̱aixãchiexũ! Pema rü naxcèx pedaugü
ya Ngechuchu ya Nacharétucu̱a̱x ga guma curuchawa yapotagüãcü. Marü wena
namaxũ, rü nataxuma i nuã. ¡Dücèx, meã nüxũ pedèu̱x i ñaã nachica ga nagu naxügüãxũ!
7 —¡Rü paxa ípixĩ rü Pedrumaã rü ngẽma togü i ngúexũgümaã nüxũ peyarüxugüe, rü
ñapegügü nüxũ:
“Nüma ya Ngechuchu rü marü nüxĩra pexũpa Gariréaanewa naxũ. Rü ngema tá nüxũ
peyadaugü ngẽma pemaã nüxũ yaxuxũrüũ”, ñapegügü nüxũ! —ñanagürü.

8 Rü yexguma ga yema ngecügü rü nüxna íiyabuxmü ga yema naxmaxũ, yerü ngĩrü
muũẽmaã poraãcü iyaduṛuṛxe. Rü taxúemaãma nüxũ iyaxugügü, yerü poraãcü imuũẽ.

Ngechuchu rü ngĩxcèx nangọx ga María ga Magadácụ̃ą̃x (Cu 20.11-18)

9 Rü yexguma Ngechuchu yuwa írüdaxguwena ga noxri yangunegu ga yüxüarü
ngunexũgu, rü ngĩxcèxira nangọx ga María ga Magadácụ̃ą̃x ga ngĩwa ínawoxũãcü ga 7 ga
ngoxogü.
10 Rü ngĩma rü íiyaxũ, rü namaã nüxũ iyarüxu ga yema Ngechuchumücügü ga
íngechaũgüxũ rü íxauxexũ.
11 Natürü ga nümagü rü tama nayaxõgüchaũ ga yexguma nüxũ naxĩnüẽgu ga na
namaxũxũ ga Ngechuchu rü na nüxũ nadauxũ ga ngĩmax.

Ngechuchu rü taxre ga norü ngúexũgücèx nangọx (Lc 24.13-35)

12 Rü yemawena ga Ngechuchu rü tõõcü nangọx naxcèx ga taxre ga norü ngúexũgü ga
yexguma nama ga naãnewaama nadaxũgu naxĩxgu.
13 Rü nümagü rü nawoegu, rü yema togü ga ngúexũgümaã nüxũ nayarüxugü. Natürü
yemagüaxũ rü ta tama nayaxõgü.

Ngechuchu nanamu ga norü ngúexũgü (Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Cu 20.19-23)

14 Rü yemawena ga Ngechuchu rü naxcèx nangọx ga yema 11 ga norü ngúexũgü ga
yexguma mechawa ínachibüeyane. Rü nayangagü naxcèx ga tama aixcüma na yaxõgüãxũ
rü tama na inaxĩnüẽxũ. Yerü ga nümagü rü tama nüxũ nayaxõgüchaũ ga yema nüxũ
daugüxũ ga marü wena na namaxũxũ.
15 Rü ñanagürü nüxũ: —¡Guxũ i naãnewa pexĩ rü guxũ i duũxũgümaã nüxũ peyarüxu i
ore i mexũ!
16 —Rü yíxema yaxõxẽ rü íbaiexe rü tá tüxũ nangẽxma i maxũ i taguma gúxũ. Natürü
yíxema tama yaxõxẽ rü tá tapoxcu.
17 —Rü ñaã tá nixĩ i cuèxruũgü i nawa nüxũ icuáxũ i ngẽma yaxõgüxũ. Rü chauégagu tá
ínanawoxũ i ngoxogü. Rü ngexwacaxũxũ i nagagüwa tá nidexagü.
18 —Rü naxmẽxmaã tá nüxũ nayayauxãchi i ãxtapegü. Rü ngẽxguma yaxaxgüãgu i ṭacü i
nawa iyuxũ, rü tãũtáma nanachixexẽẽ. Rü tá tüxũ ningõgügü ya iḍaaweexe rü tá tümacèx
nitaanegü —ñanagürü.

Ngechuchu rü daxũguxũ ga naãnewa naxũ (Lc 24.50-53)

19 Rü nüma ga Cori ga Ngechuchu rü yexguma norü ngúexũgümaã yadeaxguwena, rü
Tupana rü daxũguxũ ga naãnewa nanaga. Rü Tupanaãrü tügünecüwawa nayarüto.
20 Rü nümagü ga norü ngúexũgü rü inaxĩãchi na guxũwama nüxũ yanaxugüexũ ga ore
i mexũ. Rü nüma ga Cori rü nüxũ narüngũxẽẽ, rü nanangọxẽẽ na aixcüma yĩĩxũ ga yema
ore, yerü wüxigu namaã napuracü na naxügüãxũcèx ga mexũ ga taxũgü ga Tupanaãrü
poramaã naxügüxũ.

ORE I MEXÜ GA LUCA ÜMATÜXÜ

Norü ügü i ore ga Ngechuchuchiga

1-2 Pa Mecü Pa Teóquirux, nayexma ga ṯacü ga totanüwa ngupetüxũ. Rü muxũma ga duũxũgü rü marü nanaxümatügü ga yemachiga, yexgumarüũ ga tomaã nüxũ na yaxugüexũrüũ ga yema duũxũgü ga noxriarü ügügumama Ngechuchuxũ daugüxũ rü nüxũ rüngũxẽẽgüxũ ga norü orearü uchigawa.

3-4 Rü ngẽmacèx, Pa Teóquirux, rü choma rü ta meãma naxcèx íchaca ga nachiga ga guxũma ga yema Ngechuchu üxũ. Rü ñu̱xma rü chauxcèx rü name na meãma cuxcèx chanaxümatüxũ i ngẽma na meãma nüxũ cucuáxũcèx na aixcüma yiĩxũ ga yema ore ga marüchirẽx cuxũ nangu̱xẽẽgüxũ ga togü.

Tupanaãrü orearü ngeruũ ga daxũcu̱ã̱x nanaxunagü ga Cuáũ ga baiũxẽẽruũãrü buxchiga

5 Rü yexguma Erode ãẽxgacü ixĩxgu ga Yudéaanewa, rü yéma nayexma ga wüxi ga Yudíugüarü pai ga Zacaríagu ãẽgacü. Rü pai ga Arãũtaa ga Abíatanüxũ nixĩ ga nümax. Rü namèxéga rü Erichabé nixĩ. Rü tüma rü ta pai ga Arãũtanüxũ tixĩ.

6 Rü nüma ga Zacaría rü namèx ga Erichabé rü meãma Tupanapẽxewa, namaxẽ rü aixcüma naga naxĩnüẽ ga norü mugü. Rü yemaãcü taxucürüwa texé chixri nachiga tidexagü.

7 Natürü nangexacügü yerü namèx rü ingexacü. Rü ñu̱xũchi ga nümagü rü marü yaguã̱xgü nixĩgü.

8 Rü wüxi ga ngunexũgu rü yema paigütücumü ga Zacaría natanüwa üxũgu nangu na tupauca ga taxũnewa Tupanaãrü puracü naxügüxũcèx.

9 Rü yema paigü rü nacüma nixĩ ga nüxũ na naxunetagüxũ ga wüxi ga natanüxũ na tupaucaarü aixepegu naxücuxũcèx rü yéma Tupanacèx na yaguãxũcèx ga pumara ga yixixũ. Rü yema ngunexũgu rü Zacaríagu nangu na tupaucaarü aixepegu naxücuxũcèx na yéma yaguãxũcèx ga pumara.

10 Rü yema pumara íyaguyane rü guxũma ga duũxũgü ga düxétüwa yexmagüxũ rü ínayumüxẽgü.

11 Rü ngürüãchi Zacaríacèx nango̱x ga wüxi ga Tupanaãrü orearü ngeruũ ga daxũcu̱ã̱x. Rü yema nachica ga pumara nawa yagugüũxũãrü tügünecüwagu nachi.

12 Rü yexguma Zacaría nüxũ dèu̱xgu ga yema Tupanaãrü orearü ngeruũ ga daxũcu̱ã̱x, rü poraãcü nau̱aixãchiãẽ, rü poraãcü namuũ.

13 Natürü yema daxũcu̱ã̱x ga Tupanaãrü orearü ngeruũ rü ñanagürü nüxũ: —Pa Zacaríax, ¡tãxũ i cumuũxũ! Erü Tupana rü marü nüxũ naxĩnü i curü yumüxẽ. Rü cuxmèx i Erichabé rü cuxũ tá ixãxãcü, rü Cuáũgu tá cunaxüéga.

14 —Rü cuma rü tá poraãcü cutaãẽxũchi i ngẽxguma nabuxgu. Rü muxũma i togü i duũxũgü rü tá ta nataãẽgüxüchi.

15 —Erü yima cune rü Tupanapẽxewa rü tá wüxi ya mexẽchicü nixĩ. Rü tãũtáma binu nayaxaxü, rü taxuũma to i ṯacü rü ngúchi̱xáxũ tá nixaxü. Rü tauta nabuyane rü Tupanaãẽ i Üünexũ rü tá nüxna nangu.

16 —Rü nüma tá muxũma i Yudíugüxũ narüngũxẽẽ na norü Cori ya Tupanacèx nawoeguxũcèx.

17 —Rü nüma ya Cuáũ rü tá Cori ya Cristupẽxegu nixũ. Rü nuxcümaũcü ga Tupanaãrü orearü uruũ ga Eríarüũ tá nixĩ erü tá nüxũ nangẽxma i Tupanaãẽ i poraxũ. Rü ngẽmaãcü tá nüxũ narüngũxẽẽ i papágü na naxãcügüxũ nangechaũxũ, rü ngẽma tama Tupanaga

ĩnüẽchaŭxŭ rü na aixcüma inaxĩnüẽxŭcèx. Rü ngẽmaãcü tá duŭxŭgüxŭ ínamexẽẽ naxcèx ya Cori ya Cristu —ñanagürü ga yema daxũcu̱ã̱x.

18 Rü Zacaría rü yema daxũcu̱ã̱xna naca, rü ñanagürü: —¿Ñuxãcü tá nixĩ i ngẽma na naxãxãcüxŭ i choxmèx? Erü marü chayaxüchi i chomax rü ngĩma rü ta marü iya —ñanagürü.

19 Rü Zacaríaxŭ nangãxŭ ga yema daxũcu̱ã̱x, rü ñanagürü: —Choma nixĩ i Gabi i Tupanaãrü puracü chaxüxŭ. Rü nüma núma choxŭ namu na cumaã nüxŭ na chixuxŭcèx i ñaã ore i mexŭ.

20 —Natürü ñu̱xma i cuma rü tama choxŭ cuyaxõ i ngẽma ore i cumaã nüxŭ chixuxŭ. Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü tá cungega ñu̱xmatáta nabu i ngẽma cune. Natürü ngẽma cumaã nüxŭ chixuxŭ, rü aixcüma tá ningu nagu i ngẽma ngunexŭ i Tupana ixunetaxŭ —ñanagürü.

21 Rü yoxni ga duŭxŭgü rü tupaucaarü düxétüwa Zacaríaxŭ nananguxẽẽgü. Rü nügüna nacagüe ga ṯacücèx na tama paxa yéma ínaxũxũxŭ.

22 Rü yexguma Zacaría tupaucawa íxũũxgu, rü taxucürüwa duŭxŭgümaã nidexa, yerü nangega. Rü nümagü ga duŭxŭgü rü nüxŭ nicuèxãchitanü ga ṯacüxŭ na nadauxŭ ga Zacaría ga tupaucaarü aixepena. Rü Zacaría rü naxmẽxmaã duŭxŭgüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ ga ṯacü nüxŭ na üpetüxŭ, yerü nangega.

23 Rü yexguma Zacaría nagu̱xẽẽgu ga na naxüãxŭ ga Tupanaãrü puracü ga tupauca ga taxŭnewa, rü wenaxãrü napatacèx nataegu.

24 Rü yemawena rü Zacaría namèx ga Erichabé rü ixãxãcü. Rü ngĩpatagu irüxãũẽcha, rü wüximẽẽxpu̱x ga tauemacü taguma düxétüwa ixũ.

25 Rü ngĩxĩcatama ngĩgürügü: —Cori ya Tupana rü poraãcü choxŭ narüngŭxẽẽ. Rü ñu̱xma rü marü tãũtáma chixri chauchiga nidexagü i duŭxŭgü naxcèx na changexacüxŭ —ngĩgürügü.

Wüxi ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ ga daxũcu̱ã̱x nüxŭ nixu ga Ngechuchuarü buxchiga

26 Rü 6 ga tauemacü marü ngĩxŭ mexgu ga Erichabé ga yema na naxãxãcüxŭ, rü Gariréaanewa yexmane ga ĩãne ga Nacharétuwa Tupana nanamu ga norü orearü ngeruŭ ga Gabi.

27 Rü ngĩxŭtawa naxũ ga wüxi ga pacü ga taguma yatü ngĩmaã maŭxcü. Rü María nixĩ ga ngĩe̱ga. Rü ngĩma rü ixãtechaŭ namaã ga wüxi ga yatü ga Yúchegu ãe̱gacü. Rü nüma ga Yúche rü nuxcümaŭcü ga ãẽ̱xgacü ga Dabítanüxŭ nixĩ.

28 Rü yema nachica ga María nawa yexmaxŭgu naxücu ga Gabi, rü ñanagürü ngĩxŭ: —Nuxmaẽ Pa Maríax. Tupana rü poraãcü cumaã nataãẽ. Rü Cori ya Tupana rü cuxŭtawa nangẽxma, rü guxŭ i ngexŭgüarü yexera marü cuxŭ narüngŭxẽẽ —ñanagürü.

29 Natürü yexguma María nüxŭ dèu̱xgu ga yema daxũcu̱ã̱x ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ, rü namaã iḇaixãchiãẽ ga yema norü ore ga ngĩmaã nüxŭ yaxuxŭ. Rü ngĩgüãẽwa nagu irüxĩnü ga tu̱xcüŭ yemaãcü ngĩxŭ na namoxẽxŭ.

30 Rü yexguma ga Gabi rü ñanagürü ngĩxŭ: —Pa Maríax, tama name na cumuŭxŭ, erü Tupana rü poraãcü cumaã nataãẽ.

31 —Rü ñu̱xma rü tá tauemacü cuxŭ inayarütaxu, rü tá cuxãxãcü, rü tá nayatü i cuxacü. Rü Ngechuchugu tá cunaxüéga.

32 —Rü nüma rü wüxi ya ãẽ̱xgacü ya taxüchicü tá nixĩ. Rü Tupana ya Taxüchicü Nane tá nixĩ i naẹga. Rü Cori ya Tupana rü tá nuxcümaŭcü ga ãẽ̱xgacü ga Dabírüŭ ãẽ̱xgacüxŭ nayaxĩxẽẽ.

33 —Rü nüma rü guxŭgutáma Yudíugüarü ãẽ̱xgacü nixĩ. Rü tagutáma ínanguxuchi na ãẽ̱xgacü na yiĩxŭ —ñanagürü.

34 Rü yexguma ga María rü Gabina ica, rü ngĩgürügü: —¿Ñuxãcü tá nixĩ i ngẽma na chaxãxãcüxŭ, erü tauta chaxãte? —ngĩgürügü.

35 Rü nüma ga Gabi rü ngĩxũ nangãxũ, rü ñanagürü: —Tupanaãẽ i Üünexũ tá cuxna
nangu. Rü Tupana ya Tacüarü pora rü wüxi i caixanexũrüũ tá cugu nayangaixema. Rü
ngẽmacèx ngẽma õxchana i namaã cuxãxãcüxũ rü Tupanapẽxewa mecüxüchi tá nixĩ, rü
Tupana Nanemaã tá nanaxugü i duũxũgü.
36 —Rü cutanüxũ i Erichabé rü marü ixãxãcü woo marü yaguãxchirẽx na yiĩxũ. Rü
woo ga duũxũgü rü:
"Tagutáma ixãxãcü" ñanagürügü ngĩxũ, natürü i ñũxma rü marü 6 ya tauemacü ngĩxũ
name na marü naxãxãcüxũ.
37 —Erü Tupanaãxũ rü taxuũma naguxcha —ñanagürü.
38 Rü yexguma ga María rü ngĩgürügü: —Chorü Cori ya Tupanaãrü duũxũ chixĩ i
chomax. Rü marü name i chomaã nanaxü i ngẽma chomaã nüxũ quixuxũãcüma —
ngĩgürügü. Rü yexguma ngĩxna ínixũ ga yema Tupanaãrü orearü ngeruũ ga daxũcũãx
ga Gabi.

María rü Erichabéxũtagu inaxũãne

39 Rü yexgumaũcüü ga María rü paxama nawa ixũ ga guma ĩãne ga Zacaríapata nawa
yexmane ga Yudéaaneãrü dauxchitawa.
40 Rü Zacaríapatawa ingu, rü iyaxücu, rü Erichabéxũ irümoxẽ.
41 Rü yexguma Erichabé nüxũ ĩnügu ga Maríaarü moxẽ, rü ngĩrü õxchana ga ngĩãnüwa
yexmaxũ rü nixĩãxcüü. Rü Tupanaãẽ ga Üünexũ rü Erichabéna nangu.
42 Rü yexguma ga Erichabé rü tagaãcü Maríaxũ ngĩgürügü: —Guxũ i ngexũgüarü
yexera Tupana cuxũ narüngũxẽẽ. Rü ngẽxgumarüũ ta cunexũ narüngũxẽẽ.
43 —¿Ṯacüwa chame na nuã chauxũtagu cunaxũãnexũ? Pa Chorü Cori Naẽx.
44 —Erü ngẽxguma nüxũ chaxĩnügu i curü moxẽ, rü chauxacü i chauanüwa ngẽxmaxũ
rü norü taãẽmaã nixĩãxcüü.
45 —Cuma rü cutaãẽ erü nüxũ cuyaxõ i norü ore ya Tupana. Rü ngẽmacèx Tupana tá
nayanguxẽẽ i ngẽma ore i cumaã nüxũ yaxuxũ —ngĩgürügü ga Erichabé.
46 Rü yexguma ga María rü ngĩgürügü: —Choma rü chauãẽwa poraãcü Tupanaxũ
chicuèxüũ.
47 —Rü chorü Cori ya chorü Maxẽẽruũmaã chataãẽxũchi.
48 —Rü woo wüxi i Tupanaãrü duũxũ i ngearü dĩẽruãxẽ chixĩ, natürü Tupana chaugu
narüxĩnü. Rü ñũxmaũcüü i duũxũgü rü taãẽxcümaã guxũgutáma choxũ naxugüe.
49 —Erü Tupana ya Poracü rü taxũ i mexũ chauxcèx naxü. Rü naxüüne i naẽga ya
Tupana.
50 —Rü nüma ya Tupana rü guxũgutáma nüxũ tangechaũtümüũgü ya guxãma ya yíxema
aixcüma nüxũ muũẽxẽ.
51 —Rü guxũ ga norü poramaã tüxũ narüyexera ga guxema tügütama icuèxüũgüxe.
52 —Rü marü ínanawoxũ ga yema ãẽxgacügü ga nügü icuèxüũgüxũ. Natürü guxema
duũxẽgü ga tama tügü icuèxüũgüxe, rü poraãcü tüxũ narüngũxẽẽ.
53 —Rü guxema tüxũ nataxúxe, rü muxũma tüxna naxã. Natürü guxema muãrü
dĩẽruãxgüxe rü taxuũma tüxna naxããcüma tüxũ ínimugü.
54 —Rü poraãcü nüxũ narüngũxẽẽ ga norü duũxũgü ga Yudíugü. Rü tama
nüxũ inarüngüma na nüxũ ingechaũtümüũgüxũ, yexgumarüũ ga nuxcümaũgüxũ ga
tatanüxũmaã na inaxunetaxũ.
55 —Yerü yemaãcü inaxuneta namaã ga tórü o̱xi ga Abráũ rü namaã ga tatanüxũgü na
guxũgutáma tüxũ nangũxẽẽxũ —ngĩgürügü ga María.
56 Rü tomaẽxpũx ga tauemacü Erichabéxũtagu irüxãũx ga María. Rü ñũxũchi
ngĩpatacèx itaegu.

Cuáũ ga baiũxẽẽruũãrü buxchiga

57 Rü nawa nangu ga ngunexũ ga na naxíraxacüxũ ga Erichabé. Rü nayatü ga ngĩxãcü.

58 Rü yexguma nüxŭ nacuèxgügu na ñuxãcü Tupana ngĩmaã mecümaxŭ, rü ngĩrü
ngaicamagu pegüxŭ ga duŭxŭgü rü ngĩtanüxŭgü rü ngĩxŭ ínayadaugü, rü ngĩxŭ
narümoxẽgü rü ngĩxŭ nayataãẽgüxẽẽ.
59 Rü 8 ga ngunexŭguwena rü ínayawiechèxmüpẽxechiraŭgü ga guma ngĩne. Rü nanatü
ga Zacaríagu nanaxüégagüchaŭ ga duŭxŭgü.
60 Natürü naẽ ga Erichabé rü tama inaxwèxe. Rü ngĩgürügü: —Narümemaẽ nixĩ i
Cuáŭgu tanaxüéga —ngĩgürügü.
61 Rü duŭxŭgü rü ñanagürügü ngĩxŭ: —¿Tu̱xcüŭ cunaxwèxe i ngẽma na̱ega? Erü
cutanüxŭtanüwa rü tataxuma ya texé ya ngẽmagu ã̱egaxe —ñanagürügü.
62 Rü yexguma ga duŭxŭgü rü naxmẽxwa nanatü ga Zacaríana nacagüe ga ṯacü rü
na̱egagu tá na naxüégaãxŭ.
63 Rü yexguma ga Zacaría rü poperaxŭ naxuneta na yexma na naxümatüãxŭcèx ga
na̱ega. Rü yexma nanaxümatü, rü ñanagürü:
“Cuáŭ tá nixĩ i na̱ega”, ñanagürü ga namatü. Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü
na̱baixãchiãẽgü ga yexguma yema na̱egaxŭ nadaugügu.
64 Rü yexgumatama wenaxãrü nidexa ga Zacaría. Rü inanaxügü ga Tupanaxŭ na
yacuèxüüxŭ.
65 Rü yemacèx guxŭma ga yema duŭxŭgü ga norü ngaicamagu ãpatagüxŭ rü poraãcü
na̱baixãchiãẽgü. Rü guxŭwama ga yema naãnewa ga Yudéaanewa rü duŭxŭgü nüxŭ
nixuchigagü ga yema ngupetüxŭ.
66 Rü guxŭma ga nüxŭ cuáchigagüxŭ ga yema ngupetüxŭ, rü nügüãxẽwa nagu
narüxĩnüẽẽcha, rü ñanagürügü: —¿T̲acü tá nixĩ i ngẽma buxŭ? Erü Tupana rü aixcüma
naxŭtawa nangẽxma —ñanagürügü.

Zacaría rü Tupanaxŭ nicuèxüŭ

67 Rü nanatü ga Zacaríana nangu ga Tupanaãẽ i Üünexŭ. Rü nüxŭ nixu ga yema ore ga
Tupana namaã nüxŭ ixuxŭ.
68 Rü ñanagürü: —Name nixĩ i nüxŭ ticuèxüŭgü ya tórü Cori ga nuxcümaŭcü ga tórü o̱xi
ga Iraéarü Tupana. Erü núma tatanüwa nangu na tüxŭ yamaxẽxẽẽxŭcèx i yixema i norü
duŭxŭgü na ixĩgüxŭ.
69 —Rü ngẽmacèx tüxna nanamu ya wüxi ya poracü ya tórü maxẽxẽẽruŭ ga nuxcümaŭcü
ga norü duŭxŭ ga Dabítanüxŭwa ne ũcü.
70 —Rü yemaãcü Tupana tamaã inaxuneta nawa ga yema nuxcümaŭgüxŭ ga norü
orearü uruŭgü ga üünegüxŭ.
71 —Rü yema orearü uruŭgüwa nüxŭ nixu rü tá tüxŭ ínanguxŭxẽẽ naxmẽxwa i tórü
uwanügü rü guxŭma i ngema duŭxŭgü i taxchi aiexŭ.
72 —Rü nuxcümaŭgüxe ga tórü o̱xigümaã nüxŭ nixu na nüxŭ tangechaŭtümüŭgüxŭ rü
tagutáma nüxŭ iyanangümaxŭ ga yema tümamaã inaxunetaxŭ.
73-75 —Rü yemaãcü ga Tupana rü nuxcümaŭcü ga tórü o̱xi ga Abráŭmaã inaxuneta. Rü
namaã nüxŭ nixu rü tá tüxŭ ínanguxŭxẽẽ nüxna i tórü uwanügü na tama imuŭẽãcüma
naxüxŭcèx i Tupanaãrü puracü rü aixcüma mecü na ixĩgüxŭ napẽxewa i guxŭ i tórü
maxŭwa i wüxichigü i ngunexŭgu —ñanagürü ga Zacaría.
76 Rü ñanagürü ta: —Cumax, Pa Chaunex, rü Tupana ya Taxüchicüarü orearü uruŭmaã
tá cuxŭ naxugü. Erü cuma rü tá Corixŭpa yoxni duŭxŭgümaã nüxŭ quixu i nachiga ya
Cori.
77 —Cuma rü Coriarü duŭxŭgüxŭ tá nüxŭ cucuèxẽẽ na Tupana tá nüxŭ nüxŭ
ngechaŭxŭ i norü pecadugü na ngẽmaãcü nayauxgüãxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ.
78-79 —Erü nüxŭ tangechaŭtümüŭgü ya Tupana ya poraãcü tüxŭ ngechaŭcü. Rü
ngẽmacèx daxũguxŭ i naãnewa taxcèx ne nanamu i ñoma i naãneãrü ngóonexẽẽruŭ i
ngexwacaxŭxŭ na nangóonetanüxẽẽãxŭcèx i ngẽma duŭxŭgü ga noxri guxŭguma norü

chixexŭgagu ãũcümaxŭwa yexmagüxŭ. Rü nüma tá tüxŭ narüngŭxẽẽ na Tupanamaã rüngüxmüẽxŭcèx —ñanagürü ga Zacaría.

80 Rü yema buxŭ rü niyachigü rü wüxichigü ga ngunexŭgu yexeraãcü Tupanaxŭ nicuáchigü. Rü dauxchita ga ngextá taxúema íxãpataxŭwa nayexma ñu̱xmata yema ngunexŭwa nangu ga na Yudíugüxŭ nügü nacuèxẽẽxŭ.

2

Ngechuchuarü buxchiga (Mt 1.18-25)

1 Rü yexguma Agutu ãẽxgacü ga tacü ixĩxgu ga Dumawa, rü nanaxunagü ga na yaxugüãxŭ ga guxŭma ga duŭxŭgü ga guxŭ ga naãnewa.

2 Rü yema nüxĩraŭxŭ ga duŭxŭgüarü ugüchiga, rü nanaxü ga yexguma Quirinu ãẽxgacü ixĩxgu ga Chíriaarü naãnewa.

3 Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü wüxichigü norü ĩãne ga nagu nabuxŭnewa nixũchigü ga yéma na yaxugüãxŭcèx.

4 Rü yemacèx ga Yúche rü Gariréaanewa yexmane ga ĩãne ga Nacharétuwa ínaxũxũ, rü Yudéaarü naãnewa yexmane ga ĩãne ga Beréŭwa naxũ. Rü guma nixĩ ga ĩãne ga nuxcümaŭcü ga ãẽxgacü ga Dabí nagu buxŭne. Rü yemacèx nixĩ ga Yúche ga yéma naxũxŭ, yerü Dabítanüxŭ nixĩ ga nümax.

5 Rü Beréŭwa naxũ ga Yúche na yaxugüxŭcèx wüxigu ngĩmaã ga María ga ngĩmaã naxãmèxchaŭcü. Natürü ga María rü itacharaŭ ga na naxãxãcüxŭ.

6 Rü yexguma Beréŭwa nayexmagüyane, ngĩxna nangu ga ngĩrü ngunexŭ ga na naxíraxacüxŭ ga María.

7 Rü yexma nabu ga nüxĩraŭcü ga ngĩne. Rü naxchápenüŭmaã inanuque. Rü wüxi ga wocaarü chibüchicagumare inacanagüxẽẽ, yerü marü guxŭma nixããcu ga ucapu nawa ga guma pegüpataŭ.

Tupanaãrü orearü ngeruŭ ga daxũcu̱ã̱x rü carnerugüarü dauruŭcèx nango̱x

8 Rü Beréŭãrü ngaicamana nayexmagü ga ñuxre ga carnerugüarü dauruŭgü ga chütacü nachitaŭwa norü carnerugüna ídaugüxŭ.

9 Rü ngürüãchi yema carnerugüarü dauruŭgücèx nango̱x ga wüxi ga orearü ngeruŭ ga daxũcu̱ã̱x. Rü Cori ya Tupanaãrü üüne rü nawa nayexma rü yemacèx poraãcü nangóone. Rü yema carnerugüarü dauruxŭgü rü poraãcü namuŭẽ.

10 Natürü yema orearü ngeruŭ ga daxũcu̱ã̱x, rü ñanagürü nüxŭ: —¡Tãxũ i pemuŭẽxŭ! erü pexcèx nuã chanange i wüxi i ore i mexẽchixŭ i guxŭ i duŭxŭgüarü taãẽxẽẽruŭ tá ixĩxŭ.

11 —Erü ñu̱xma rü Beréŭgu nabu ya perü maxẽxẽẽruŭ. Rü nüma rü Cori ya Cristu nixĩ.

12 —Rü ñaã tá nixĩ i perü cuèxruŭ. Rü tá nüxŭ ipeyangau i wüxi i õxchana i naxchápenüŭmaã nuquexŭ rü wocaarü chibüchicagu caxŭ —ñanagürü.

13 Rü yexgumatama ngürüãchi yema daxũcu̱ã̱x ga orearü ngeruŭxŭtawa nango̱x ga muxŭma ga togü ga daxũcu̱ã̱x ga orearü ngeruŭgü. Rü Tupanaxŭ nicuèxüŭgü, rü ñanagürügü:

14 —Rü ñu̱xma rü Tupanaxŭ ínicuèxüŭgü rü ínataãẽgü i daxũguxŭ i naãnewa. Rü pema i ñoma i naãnecu̱ã̱x i Tupana pemaã taãẽgüe, rü name nixĩ i pegümaã perüngüxmüẽ —ñanagürügü.

15 Rü yexguma daxũwa naxĩxguwena ga yema orearü ngeruŭgü rü yema carnerugüarü dauruŭgü rü nügümaã ñanagürügü: —¡Ngĩxã ítayadau i Beréŭwa i ngẽma ngupetüxŭ i Cori ya Tupana tamaã nüxŭ ixuxŭ nawa i norü orearü ngeruŭgü! —ñanagürügü.

16 Rü paxa inaxĩãchi, rü yéma naxĩ. Rü yexma inayangaugü ga Yúche rü María rü guma bucü ga wocaarü chibüchicagu cacü.

17 Rü yexguma yema bucüxũ nadaugügu ga yema carnerugüarü dauruũgü, rü
duũxũgümaã nüxũ nixugüe ga yema ore ga Tupanaãrü orearü ngeruũ ga daxũcu̱a̱x
namaã nüxũ ixuxũ ga guma bucüchiga.
18 Rü guxũma ga duũxũgü ga nüxũ ĩnüẽxũ ga yema carnerugüarü dauruũgüarü ore rü
namaã nabaixãchiãẽgü.
19 Natürü ga María rü inayaxu ga guxũma ga yema ngupetüxũ rü ngĩãẽgu namaã
inguxũ rü nagu irüxĩnüẽcha.
20 Rü nawoegu ga yema carnerugüarü dauruũgü. Rü taãẽãcüma Tupanaxũ
nicuèxüũgü naxcèx ga guxũma ga yema nüxũ naxĩnüẽxũ rü nüxũ nadaugüxũ yerü
aixcüma yema orearü ngeruũ ga daxũcu̱a̱x namaã nüxũ ixuxũãcüma nangupetü.

Bucü ga Ngechuchu rü tupauca ga taxünewa nanagagü

21 Rü yexguma 8 ga ngunexũ nüxũ yexmagu ga na nabuxũ ga õxchana, rü
ínanawiechèxmüpẽxechiraũgü. Rü Ngechuchugu nanaxüégagü. Rü yematama nixĩ ga
naẽga ga daxũcu̱a̱x ga Tupanaãrü orearü ngeruũ Maríamaã nüxũ ixuxũ ga tauta namaã
naxãxãcügu.
22 Rü yexguma marü yanguxgu ga yema ngunexũ na tupauca ga taxũnewa Tu-
panapẽxewa na nügü yamexẽẽgüxũ rü yéma naxĩ na yemaãcü Tupanapẽxewa yan-
guxẽẽgüãxũcèx ga yema Moĩchéarü mugü nüxũ ixuxũrüũ. Rü Yerucharéũwa ga tupauca
ga taxũnewa nanagagü ga guma bucü na Tupanana namugüãxũcèx.
23 Rü yemaãcü nanaxügü yerü Tupanaãrü mugüwa naxümatü, rü ñanagürü:
“Ngẽxguma wüxi i nge rü nayatügu i nüxĩraũxũ i ngĩxãcü, rü name i Cori ya Tupanana
inamu”,
ñanagürü.
24 Rü yéma naxĩ rü yéma nanagagü ga taxre ga muxtucugü ga yexwacèx yaexũ, na
Tupanacèx nadaiãxũcèx ga paigü ga tupaucawa, yerü yema ñanagürü ga Tupanaãrü
mugüwa.
25-26 Rü yexgumaũcüü Yerucharéũgu naxãchiũ ga wüxi ga yatü ga Chimeũgu ãẽgacü. Rü
wüxi ga yatü ga mecümacü nixĩ ga nümax, rü aixcüma Tupanaxũ ngechaũcü nixĩ. Rü
nüma rü guxũguma ínananguxẽẽ na ñuxguacü tá ínanguxũ ya Yudíugüarü nguxũxẽẽruũ ya
Cristu. Rü Tupanaãẽ i Üünexũ rü Chimeũxũtawa nayexma, rü nüxũ nüxũ nacuèxẽẽ na
tãũtáma nayuxũ ega tama nüxũ nadauxiragu ya Cristu ya Cori ya Tupana núma namucü.
27 Rü yema ngunexũgu rü tupauca ga taxũnewa Chimeũxũ naxũxẽẽ ga Tupanaãẽ
i Üünexũ. Rü yéma nayexma ga Chimeũ ga yexguma Yúche rü María tupaucawa
nagagügu ga guma bucü ga Ngechuchu na Tupanana namugüãxũcèx na yemaãcü
yanguxẽẽgüãxũcèx ga Moĩchéarü mu.
28 Rü Ngechuchuxũ naganagü ga Chimeũ. Rü Tupanaxũ nicuèxüũ, rü ñanagürü:
29 —Pa Corix, ñu̱xma rü marü name na chayuxũ, erü marü cuyanguxẽẽ ga yema chomaã
icuxunetaxũ.
30-31 —Rü chauxetümaãxũchi nüxũ chadau ya daa Maxẽxẽẽruũ ya guxũ i duũxũgücèx
núma cunamucü.
32 —Rü nüma nixĩ i ngóonexẽẽruũ naxcèx i guxũma i duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ.
Rü ñaã õxchanagagu rü togü i duũxũgü tá nüxũ nicuèxüũgü i curü duũxũgü i Yudíugü —
ñanagürü.
33 Rü Yúche rü María rü nabaixãchiãẽgü namaã ga Chimeũãrü ore ga ñuxãcü guma
õxchanachigamaã na yadexaxũ.
34 Rü yexguma ga Chimeũ rü Tupanana naca na meã nüxũ nangupetügüxũcèx ga
Yúche rü María rü guma õxchana. Rü ñanagürü ngĩxũ ga María ga Ngechuchu naẽ: —
Dücèx, daa õxchana rü tá nanamaxẽxẽẽ i muxũma i Yudíugü, natürü ngẽma tama nüxũ
yaxõgüchaũxũ rü tá inayarütauxe. Rü nüma rü wüxi i cuèxruũ tá nixĩ i duũxũgücèx, rü
muxũma tá nüxũ naxoe.

35 —Rü ngẽmaãcü tá nanango̱xẽẽãma i guxŭma i naãẽwa nagu naxĩnüẽxŭ i muxŭma i
duŭxŭgü. Rü guxŭma i ngẽma tá ñaã õxchanaxŭ ngupetüxŭ rü ñoma wüxi i cüxchi i curü
maxŭnewa yarüwáxŭrüŭ tá cuxŭ nango̱x, Pa Maríax —ñanagürü.
36 Rü yéma ta iyexma ga wüxi ga ngecü ga Tupanaãrü orexŭ ixucü. Rü Ana nixĩ ga ngĩe̱ga.
Rü Panue̱xãcü iyixĩ, rü Ácherutanüxŭ iyixĩ. Rü marü yaguã̱xŭchi iyixĩ. Rü yexguma
napaxüchigutama ixãte. Natürü 7 ga taunecü- guxicatama ngĩtemaã iyarüxũũxŭ, yerü
nayu ga ngĩte.
37 Rü yemaãcü wüxi ga yutecü ga yaguã̱xŭchi iyixĩ, yerü 84 nixĩ ga ngĩrü taunecü. Rü
taguma tupauca ga taxŭnewa íixũxũ. Rü guxŭguma ngunecü rü chütacü rü naxau-
reãcüma iyumüxẽẽcha. Rü yemaãcü Tupanaxŭ iyacuèxüŭ rü inataxẽẽ.
38 Rü yexgumatama Chimeŭ íidexayane, rü yéma ingu ga Ana. Rü Tupanana moxẽ ixã.
Rü iinaxügü ga õxchana ga Ngechuchuchiga na yadexaxŭ napẽxewa ga guxŭma ga
yema Yudíugü ga Yerucharéŭcŭ̱ã̱x ga Cristuxŭ ínanguxẽẽgüxŭ na norü nguxuchixẽẽruŭ
yiĩxŭcèx.

Ĩãne ga Nacharétucèx nawoegu

39 Rü yexguma marü yanguxẽẽgüãguwena ga guxŭma ga yema Tupanaãrü mugü nüxŭ
ixuxŭ, rü Yúche rü María rü naxcèx nawoegu ga norü ĩãne ga Nacharétu ga Gariréaanewa
yexmane.
40 Rü guma bucü rü niyachigü, rü yexeraãcü niporachigü, rü yexeraãcü nüxŭ
nicuáchigü. Rü Tupana rü poraãcü nüxŭ narüngŭxẽẽ.

Bucü ga Ngechuchu rü tupauca ga taxŭnewa naxo

41 Nanatü rü naẽ rü gucü ga taunecügu Yerucharéŭwa taxĩĩxŭ naxcèx ga Üpetüchigaarü
peta.
42 Rü yexguma Ngechuchu 12 ga taunecü nüxŭ yexmagu, rü Yerucharéŭwa taxĩ
namaã ga nanatü rü naẽ, yerü yema nixĩ ga Yudíugücüma naxcèx ga Üpetüchigaarü peta.
43 Rü yexguma yagúechigagu ga Üpetüchigaarü peta, rü tümachiŭcèx tawoegu ga nanatü
rü naẽ. Natürü ga Ngechuchu rü tümaẽchita tüxna Yerucharéŭgu narüxã̱ũ̱x.
44 Rü tüma nüxŭ tacuèxgügu rü yema muxŭ ga duŭxŭgü ga tümaweama
ixĩxŭtanüxŭtanügu naxã ga Ngechuchu. Rü yemaãcü marü itaxĩ ga wüxi ga ngunexŭ.
Natürü yexguma naxcèx tadaugügu tümatanüxŭtanügu rü yema tüxŭ cuèxgüxŭtanügu
rü tama nüxŭ itayangaugü.
45 Rü yemacèx wenaxãrü Yerucharéŭcèx tawoegu na yexma naxcèx tayadaugüxŭcèx.
46 Rü tomae̱xpü̱x ga ngunexŭguwena Ngechuchuxŭ itayangaugü ga tupauca ga
taxŭnegu. Rü yéma narüto natanüwa ga yema ngúexẽẽruŭgü ga Tupanaãrü mugüwa
ngu̱xẽẽtaegüxŭ, rü inarüxĩnü ga norü ngu̱xẽẽtae, rü nüxna nicachigü.
47 Rü guxŭma ga yema duŭxŭgü ga Ngechuchuxŭ ĩnüẽxŭ, rü nab̲aixãchiãẽgü na ñuxãcü
nüxŭ nacuèxüchixŭ rü meãma nangãxŭãxŭ.
48 Rü yexguma nanatü rü naẽ nüxŭ daugügu rü tab̲aixãchiãẽgü. Rü naẽ rü ñatarügü
nüxŭ: —Pa Chaunex, ¿tü̱xcüŭ tomaã ngexŭ cuwagü? Cunatü rü choma rü poraãcü
cuxcèx taxoegaãẽãcüma cuxcèx tadaugüecha —ñatarügü.
49 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —¿Tü̱xcüŭ chauxcèx pedaugü? ¿Tama ẽxna
nüxŭ pecuèx na woetama Chaunatüchiŭwa tá changẽxmaxŭ? —ñanagürü.
50 Natürü ga tümagü rü tama nüxŭ tacuèxgüéga ga yema tümamaã nüxŭ yaxuxŭ.
51 Rü yexguma ga Ngechuchu rü tümawe nataegu ga Nacharétuwa. Rü guxŭguma meã
tümaga naxĩnüẽcha. Rü naẽ ga María rü ngĩãẽwa nagu irüxĩnüẽcha ga guxŭma ga yema
ngupetüxŭ.
52 Rü niyachigü ga Ngechuchu, rü yexeraãcü nüxŭ nicuáchigü. Rü Tupana rü namaã
nataãẽ, rü guxŭma ga duŭxŭgü rü ta namaã nataãẽgü.

3

Cuáũ ga baiũxẽẽruũ nüxũ nixu ga Tupanaarü ore ga dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxũwa

(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Cu 1.19-28)

1 Rü yexguma Tibériu 15 ga taunecü Dumaarü ãe̱xgacü yixĩxgu, rü yexguma nixĩ ga Põũchiu Piratu rü Yudéaaneãrü ãe̱xgacü yiĩxũ, rü Erode rü Gariréaaneãrü ãe̱xgacü yiĩxũ, rü naẽneẽ ga Piripi rü Itúreaane rü Traconíteaneãrü ãe̱xgacü yiĩxũ, rü Lichániã rü Abiríniããneãrü ãe̱xgacü yiĩxũ.

2 Rü yexguma ga Aná rü Caipá rü paigüeru nixĩgü. Rü yexguma nixĩ ga Zacaría nane ga Cuáũmaã yadexaxũ ga Tupana ga dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxũwa.

3 Rü guxũma ga yema nachicagü ga Yudáũcutüarü ngaicamana yexmagüxũgu nixũgüchigü ga Cuáũ. Rü duũxũgümaã nüxũ nixuchigü na nüxũ naxoexũcèx ga nacümagü ga chixexũ rü ínabaiũxũcèx na yemaãcü Tupana nüxũ nüxũ rüngümaxũcèx ga norü pecadugü.

4 Rü guma nuxcümaũcü ga Ichaxía ga Tupanaãrü orearü uruũ naxümatüxũrüũ nixĩ ga nangupetüxũ. Yerü duũxũgüarü maxũãrü mexẽẽchigaxũ nixu ga yexguma ñaxgu:

“Ngẽma nachica i ngextá taxúema íxãpataxũwa rü tá nangẽxma i wüxi i duũxũ i nge̱ma tagaãcüma ñaxũ: ‘¡Pegü pemexẽẽ naxcèx ya Cori! ¡Rü naxcèx ipeyanawẽxãchixẽẽ i perü maxũ!’

5 Rü guxããrü maxũ rü tá inayarüwẽxãchi ñoma wüxi i ngatexũ rügütaxũrüũ na iyawéxũcèx i nama. Rü guxãma ya yíxema togüétüwa tügü ngẽxmaxẽẽgüxe rü tá ítarüxĩ ñoma wüxi ya mèxpũ̃ne rü wüxi i ngüchitaeru idoxochixẽẽxũrüũ. Rü guxũma i nacüma i wũxũ rü tá inayarüwẽxãchigü. Rü ngẽma duũxũgüarü maxũwa tama mexũ rü tá nayamexẽẽgü.

6 Rü guxũma i duũxũgü rü tá nüxũ nadaugü ya yima Maxẽxẽẽruũ ya Tupana núma namucü”,
ñanagürü ga Ichaxía ümatüxũ ga ore.

7 Rü yexguma Cuáũxũtawa naxĩxgu ga duũxũgü na ínabaiũxẽẽãxũcèx, rü nüma ga Cuáũ rü ñanagürüama nüxũ: —Pa Ãxtapearü Duũxũgüx ¿Rü ñuxãcü nagu perüxĩnüe na naxchaxwa pibuxmüxũ i ngema poxcu i marü ingaicamaxũ ega tama nüxũ perüxoegu i pecüma i chixexũ?

8 —¡Rü meã pemaxẽ na ngẽmaãcü guxũma i duũxũgü nüxũ daugüxũcèx na aixcüma marü nüxũ perüxoexũ i pecüma i chixexũ! Rü tama name i ñaperügügü:

“Tãũtáma Tupana toxũ napoxcue, erü Abráũtanüxũ tixĩgü” ñaperügügü. Erü tama ngẽmacèx nixĩ ya Tupana i duũxũgüxũ nayaxuxũ. Rü pemaã nüxũ chixu rü ngẽxguma Tupana naxwèxegu rü tama nüxũ naguxcha na daa nutawa Abráũtanüxũ nanguxũxẽẽxũ.

9 —Tupanaãrü yuema rü marü íimemare na yadaxũãxũcèx i ngẽma nanetügü i tama mexũ. Rü guxũma i nanetügü i chixearü õõxũ rü tá nadaxũ, rü ñu̱xũchi üxüwa tá ínagu —ñanagürü ga Cuáũ.

10 Rü yexguma ga duũxũgü rü Cuáũna nacagü, rü ñanagürügü: —¿T̲acü ẽxna nixĩ i mexũ na tanaxüxũ? —ñanagürügü.

11 Rü Cuáũ rü nanangãxũ rü ñanagürü: —Texé ya taxrearü gáuxũchiruãxẽ rü name nixĩ i texé ya tüxũ nataxúxena tanaxã. Rü texé ya õnaãxẽ rü name nixĩ i texé ya ngearü õnaãxẽmaã tangau i tümaãrü õna —ñanagürü.

12 Rü Cuáũxũtawa naxĩ ta ga ñuxre ga yatügü ga Dumaãrü ãe̱xgacücèx dĩẽru ngĩxũ ideetanüxũ. Rü nanaxwèxegü ga Cuáũ na ínabaiũxẽẽxũ. Rü Cuáũna nacagü, rü ñanagürügü: —Pa Ngúexẽẽruũx, ¿T̲acü nixĩ i mexũ na tanaxüxũ i tomax? —ñanagürügü.

13 Rü Cuáũ rü ñanagürü nüxũ: —Tama name i ãe̱xgacü pemaã nüxũ ixuxũãrü yexera penayauxgü i dĩẽru i duũxũgüxũtawa —ñanagürü.

14 Rü ñuxre ga churaragü rü ta Cuáŭna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Toma rü ţacü nixĩ i mexŭ na tanaxüxŭ? —ñanagürügü. Rü nanangãxŭ ga Cuáŭ rü ñanagürü: —Tama name i texéxŭ pexãxũneãcüma tümaãrü ngẽmaxŭgü pepuxŭ. Rü tama name i ţacü rü doraxŭ tümachigaxŭ pixu na ngẽmaãcü tümaãrü ngẽmaxŭgü pepuxŭxŭcèx. Rü name nixĩ i ngẽma dĩẽru i ãẽxgacü pexŭ ngĩmaã naxütanücümaãtama petaãẽgü rü tama yexeracücèx ípeca —ñanagürü.

15 Rü yexguma ga duŭxŭgü rü poraãcü ínananguxẽẽgü na paxa ínanguxŭ ga Tupana Nane ga Cristu. Rü nagu narüxĩnüẽ ga na bexmana Cuáŭ rü Cristu yiĩxŭ.

16 Natürü ga Cuáŭ rü guxãxŭ ñanagürü: —Aixcüma i choma rü dexáwamare pexŭ íchabaiŭxẽẽ, natürü tá ínangu i to i Tupanaãrü orearü uruŭ, rü nüma tá pexna nananguxẽẽ i Tupanaãẽ i Üünexŭ wüxi i üxüemarüŭ. Erü nüma rü poraãcü choxŭ narüyexera na ãẽxgacü yiĩxŭ. Rü choma rü napẽxewa rü taxuwama chame rü bai i norü chapatucunüãrü wẽgüwa chame.

17 —Rü nüma rü marü ínamemare na ñoma i naãnewa yadexechiãxŭcèx i norü duŭxŭgü ñoma wüxi ya yatü trigu naãtüna idexechixŭrüŭ. Rü ngẽmaãcü tá nayadexechi i ngẽma noxrü ixĩgüxŭ na naxŭ- tawa nangẽxmagüxŭcèx, natürü ngẽma tama noxrü ixĩgüxŭ, rü tá ínanagu nawa ya yima üxü ya taguma ixoxŭne —ñanagürü.

18 Rü yema oremaã rü muxŭma ga to ga ucụxẽgümaã, rü Cuáŭ duŭxŭgümaã nüxŭ nixu ga ore ga mexŭ ga Ngechuchuchiga.

19 Rü Cuáŭ rü ãẽxgacü ga Erodexŭ nanga, yerü ngĩmaã naxãmèx ga Erodía ga naẽneẽ ga Piripi namèx. Rü nananga ta naxcèx ga yema togü ga chixexŭ ga naxüxŭ.

20 Natürü ga Erode rü tama Cuáŭga naxĩnü. Rü yexeraxŭ ga chixexŭ naxü, yerü poxcupataŭwa Cuáŭxŭ namu.

Ngechuchuarü baiechiga (Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

21 Rü yexguma taxũta napoxcugu ga Cuáŭ, rü guxŭ ga duŭxŭgüxŭ ínabaiŭxẽẽxyane, rü yexguma ta nixĩ ga Ngechuchuxŭ ínabaiexẽẽxŭ. Rü yexguma Ngechuchu íyumüxẽyane rü ningena ga daxũguxŭ ga naãne.

22 Rü Tupanaãẽ i Üünexŭ rü wüxi ga muxtucurüŭ inanago rü Ngechuchuna nangu. Rü daxũwa inanaxũ ga wüxi ga naga ga ñaxŭ: —Cuma nixĩ, Pa Chaunex, i cuxŭ changechaŭxŭchixŭ rü cumaã chataãẽxŭ —ñaxŭ.

Ngechuchu ya Cristu natanüwa ngóxŭ ga duŭxŭgüchiga (Mt 1.1-17)

23 Ngechuchu rü 30 ga taunecü nüxŭ nayexma ga yexguma ínaxügüãgu na guxŭwama duŭxŭgümaã nüxŭ yaxuxŭ ga Tupanaarü Ore. Rü duŭxŭgü nagu narüxĩnüẽ rü Yúche nane nixĩ ga nümax.

Rü Yúche rü Erí nane nixĩ.
24 Rü Erí rü Matáx nane nixĩ.
Rü Matáx rü Lebí nane nixĩ.
Rü Lebí rü Merequí nane nixĩ.
Rü Merequí rü Yana nane nixĩ.
Rü Yana rü Yúche nane nixĩ.
25 Rü Yúche rü Matatía nane nixĩ.
Rü Matatía rü Amó nane nixĩ.
Rü Amó rü Naŭŭ nane nixĩ.
Rü Naŭŭ rü Echi nane nixĩ.
Rü Echi rü Nagaí nane nixĩ.
26 Rü Nagaí rü Maãx nane nixĩ.
Rü Maãx rü Matatía nane nixĩ.
Rü Matatía rü Chemeĩ nane nixĩ.
Rü Chemeĩ rü Yuchéx nane nixĩ.

Rü Yuchéx rü Yudá nane nixĩ.
27 Rü Yudá rü Yuanáŭ nane nixĩ.
Rü Yuanáŭ rü Récha nane nixĩ.
Rü Récha rü Chorobabé nane nixĩ.
Rü Chorobabé rü Charatía nane nixĩ.
Rü Charatía rü Nerí nane nixĩ.
28 Rü Nerí rü Merequí nane nixĩ.
Rü Merequí rü Adí nane nixĩ.
Rü Adí rü Cocháŭ nane nixĩ.
Rü Cocháŭ rü Elmadáŭ nane nixĩ.
Rü Elmadáŭ rü Erú nane nixĩ.
29 Rü Erú rü Yochué nane nixĩ.
Rü Yochué rü Erieché nane nixĩ.
Rü Erieché rü Yoríŭ nane nixĩ.
Rü Yoríŭ rü Matáx nane nixĩ.
Rü Matáx rü Lebí nane nixĩ.
30 Rü Lebí rü Chimeũŭ nane nixĩ.
Rü Chimeũŭ rü Yudá nane nixĩ.
Rü Yudá rü Yúche nane nixĩ.
Rü Yúche rü Yonáŭ nane nixĩ.
Rü Yonáŭ rü Eriaquíŭ nane nixĩ.
31 Rü Eriaquíŭ rü Meréa nane nixĩ.
Rü Meréa rü Ména nane nixĩ.
Rü Ména rü Matáta nane nixĩ.
Rü Matáta rü Natáŭ nane nixĩ.
Rü Natáŭ rü Dabí nane nixĩ.
32 Rü Dabí rü Ichaxí nane nixĩ.
Rü Ichaxí rü Obé nane nixĩ.
Rü Obé rü Boó nane nixĩ.
Rü Boó rü Cháru nane nixĩ.
Rü Cháru rü Nachóŭ nane nixĩ.
33 Rü Nachóŭ rü Aminadá nane nixĩ.
Rü Aminadá rü Admíŭ nane nixĩ.
Rü Admíŭ rü Arni nane nixĩ.
Rü Arni rü Esróŭ nane nixĩ.
Rü Esróŭ rü Fare nane nixĩ.
Rü Fare rü Yudá nane nixĩ.
34 Rü Yudá rü Acóbu nane nixĩ.
Rü Acóbu rü Ichaá nane nixĩ.
Rü Ichaá rü Abráŭ nane nixĩ.
Rü Abráŭ rü Taré nane nixĩ.
Rü Taré rü Nacúx nane nixĩ.
35 Rü Nacúx rü Cherúx nane nixĩ.
Rü Cherúx rü Ragáu nane nixĩ.
Rü Ragáu rü Peréx nane nixĩ.
Rü Peréx rü Ebéx nane nixĩ.
Rü Ebéx rü Cháru nane nixĩ.
36 Rü Cháru rü Caináŭ nane nixĩ.
Rü Caináŭ rü Arpacháx nane nixĩ.
Rü Arpachá rü Chéŭ nane nixĩ.
Rü Chéŭ rü Noẹ nane nixĩ.
Noẹ rü Laméx nane nixĩ.
37 Rü Laméx rü Matucharéŭ nane nixĩ.
Rü Matucharéŭ rü Enóx nane nixĩ.
Rü Enóx rü Yaréx nane nixĩ.
Rü Yaréx rü Maararéx nane nixĩ.
Rü Maararéx rü Caináŭ nane nixĩ.
38 Rü Caináŭ rü Enóx nane nixĩ.

Rü Enóx rü Chex nane nixĩ.
Rü Chex rü Adáŭ nane nixĩ.
Rü Adáŭ rü Tupana nane nixĩ.

4

Ngechuchuxŭ naxü ga Chataná (Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

1 Ngechuchuxŭtawa nayexma ga Tupanaãẽ i Üünexŭ. Rü yexguma Yudáŭchiüwa ínaxŭãchigu ga Ngechuchu, rü Tupanaãẽ i Üünexŭ rü dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxŭwa nanaga.
2 Rü yéma nayexma ga 40 ga ngunexŭ. Rü ngoxo ga Chataná rü nüxŭ naxü. Rü yexguma yéma nayexmagu rü taguma nachibü. Natürü ga yixcama rü nataiya.
3 Rü yexguma ga ngoxo ga Chataná rü ñanagürü nüxŭ: —Ega aixcüma Tupana Nane quixĩgu, rü ¡daa nutamaã nüxŭ ixu na pãũxŭ nanguxuchixŭcèx! —ñanagürü ga Chataná.
4 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“Tãũtáma õnamaãxĩca namaxẽ i duŭxŭgü, natürü guxŭma i ore i Tupana nüxŭ ixuxŭ tá nixĩ i duŭxŭgüxŭ maxẽxẽẽxŭ”,
ñanagürü.
5 Rü yexguma ga ngoxo ga Chataná rü wüxi ga mèxpűnechitaeruwa nanaga. Rü yéma paxaãchi nüxŭ nüxŭ nadauxẽẽ ga guxŭma ga nachiŭãnegü ga ñoma ga naãnecu̱a̱x.
6 Rü Chataná rü ñanagürü nüxŭ: —Guxŭ i ñaã nachiŭãnegü i mexŭ rü norü ngẽmaxŭgü rü chi cuxna chanaxã. Erü choxrü nixĩ i guxŭma i ñaãgü, rü tüxna chanaxã ya texé ya choma chorü me ixĩxẽ na tüxna na chanaxãxŭ.
7 —Rü ngẽxguma chi chopẽxegu cucaxãpu̱xügu rü choxŭ quicuèxüŭgu rü cuxrü chi nixĩ i guxŭma i ñaã cuxŭ chawéxŭ —ñanagürü.
8 Natürü ga Ngechuchu rü nanangãxŭ, rü ñanagürü: —¡Choxna ixũgachi! Pa Chata- náx. Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“¡Nüxŭ icuèxüŭ ya Cori ya curü Tupana, rü yimaãxŭxĩcatama napuracü!”
ñanagürü.
9 Rü yexguma ga ngoxo ga Chataná rü Yerucharéŭ ga ĩãnewa nanaga. Rü tupauca ga taxŭnetapẽxegu nanamunagü. Rü ñanagürü nüxŭ: —Ega aixcüma Tupana Nane quixĩgu, rü ¡nuã cugü rütae!
10 —Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“Tupana tá nanamu i norü orearü ngeruŭgü i daxũcu̱a̱x na cuxna nadaugüxŭcèx.
11 Rü naxmẽxmaã tá cuxŭ niyauxgü na tama ţacü rü nutagu cunguxŭcèx”,
ñanagürü.
12 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü ta:
“¡Tama name i nüxŭ na cuxüxŭ ya Cori ya curü Tupana!”,
ñanagürü.
13 Rü yexguma marü taxucürüwama Ngechuchuxŭ naxu̱xgu, rü nüma ga Chataná rü nüxna niña ñu̱xmata nüxŭ iyangau na ñuxãcü wena nüxŭ na naxüxŭ.

Ngechuchu rü Gariréaanewa inanaxügü ga norü puracü (Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

14 Rü Ngechuchu rü Gariréaanecèx nataegu. Rü Tupanaãẽ i Üünexŭ rü naxŭtawa nayexma rü poraãcü nanaporaxẽẽ. Rü ga duŭxŭgü rü nachiga nidexagü ga guxŭ ga yema naãnewa.
15 Rü wüxichigü ga ĩãneãrü ngutaquẽxepataŭgüwa rü nangu̱xẽẽtae. Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü nüxŭ nicuèxüŭgü.

Nacharétuwa nayexma ga Ngechuchu (Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

16 Rü Nacharétuwa naxũ ga Ngechuchu. Rü guma nixĩ ga ĩãne ga nanatügü nawa nayaxẽẽgüne. Rü ngũxchigaarü ngunexũgu rü ngutaquẽxepataũgu naxücu, yerü yema nixĩ ga nacüma ga guxũ ga ngũxchigaarü ngunexũgu. Rü yéma inachi rü duũxũgücèx nüxũ nadaumatü ga Tupanaãrü ore ga ümatüxũ.
17 Rü nüxna nanaxãgü ga popera ga Tupanaãrü orearü uruũ ga Ichaxía ümatüxũ. Rü yexguma yangenaãtüãgu, rü nüxũ inayangau ga ngextá ínaxümatüxũwa ga ore ga ñaxũ:
18 “Cori ya Tupanaãẽ rü chauxũtawa nangẽxma. Rü nüma rü choxũ naxuneta na nüxũ chixuxũcèx i ore i mexũ namaã i ngẽma duũxũgü i ngearü ngẽmaxũą̃xgüxũ. Rü choxũ namu na ngẽma duũxũgü i pecadutüũwa ngẽxmagüxũmaã nüxũ na chixuxũcèx rü tá na ínanguxũxũ. Rü choxũ namu na chayadauchixetüxẽẽgüxũcèx i ngẽma ingexetügüxũ rü na íchananguxũxẽẽxũcèx i ngẽma duũxũgü i togümẽxẽwa ngẽxmagüxũ.
19 Rü núma choxũ namu na duũxũgümaã nüxũ chixuxũcèx na Tupana nüxũ rüngũxẽẽchaũxũ i ngẽma nüxũ yaxõgüxũ”,
ñanagürü ga yema ore.
20 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nügüna nananu̱xãchiátü ga popera. Rü ngutaquẽxepataũãrü dauruũna nanaxã rü ñu̱xũchi ínarüto. Natürü guxũma ga yema ngutaquẽxepataũwa yexmagüxũ ga duũxũgü rü nüxũ narüdaunüẽcha.
21 Rü yexguma ga Ngechuchu rü inanaxügü ga na yadexaxũ, rü ñanagürü: —Ñu̱xmatama nixĩ i pepẽxewa Tupana yanguxẽẽxũ i ñaã ore ga Ichaxía ümatüxũ —ñanagürü.
22 Rü guxũma ga duũxũgü rü meã Ngechuchuchiga nidexagü. Rü nab̲aixãchiãẽgü namaã ga yema ore ga mexũ ga namaã nüxũ yaxuxũ. Natürü tama aixcüma nayaxõgüchaũ. Rü yemacèx nügüna nacagü rü ñanagürügü: —¿Taux ẽxna daa yiĩxũ ya Yúche nane? —ñanagürügü.
23 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Choma nüxũ chacuèx rü tá chomaã penaxuxuchi i ngẽma ore i ñaxũ:
“Pa Duturux ¡Cugütama rümexẽẽ!” ñaxũ. Rü ẽxna tá choxũ ñaperügügü:
“Yema mexũ ga taxũ ga nüxũ taxĩnüẽxũ ga Tupanaãrü poramaã cuxüxũ ga Capernáũwa, rü tanaxwèxe i nuã curü ĩãnewa rü ta na cunaxüxũ”, ñaperügügü tá.
24 Rü nayadaxẽẽ ga Ngechuchu na yadexaũ rü ñanagürü: —Aixcüma pemaã nüxũ chixu rü guxũma i Tupanaãrü orearü uruũ, rü norü ĩãnewatama i duũxũgü rü tama meã nanayauxgü.
25 —Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü Iraéanewa rü nayexma ga muxũchixũma ga ngexũgü ga iyutegüxũ ga yexguma Ería maũxgu. Rü yexguma nixĩ ga tomaẽxpu̱x ga taunecüarü ngãxũ rü taguma napuxũ, rü poraãcü nangúxũ ga taiya ga guxũ ga ñaa nachixũanewa.
26 —Natürü ga Tupana rü tama wüxi ga Iraéanecu̱ą̃x ga yutecüxũtawa Eríaxũ namu. Natürü ngĩxũtawa nanamu ga yema yutecü ga Charépacu̱ą̃x ga Chidãũãrü ĩãneãrü ngaicamagu ãchiũcü.
27 —Rü yexguma namaũxgu ga Erichéu, rü Iraéanewa nayexmagü ta ga muxũma ga duũxũgü ga chaxünemaã id̲aaweexũ. Natürü taxuũma ga yema id̲aaweexũ ga Iraéanewa yexmagüxũ rü naxcèx nitaaneẽ. Rü Namáũ ga Chíriaanecu̱ą̃xĩcatama nixĩ ga guma naxcèx yataanecü —ñanagürü ga Ngechuchu.
28 Rü yexguma yema orexũ naxĩnüẽgu, rü guxũma ga yema duũxũgü ga guma ngutaquẽxepataũwa yexmagüxũ rü poraãcü naxcèx nanuẽ.
29 Rü inachigü ga duũxũgü rü Ngechuchuxũ ínatèxüchigü ga guma ĩãnewa. Rü guma mèxpűne ga guma ĩãne nawa yexmanechitaeruwa nanagagü na yéma yanataegüãxũcèx.
30 Natürü ga Ngechuchu rü norü ngãxũtanüwa ínaxũxũãma, rü ínixũ.

Wüxi ga yatü ga ngoxo nawa yexmaxŭchiga (Mr 1.21-28)

31 Rü yexguma ga Ngechuchu rü Gariréaaneãrü ĩãne ga Capernáũwa naxũ. Rü ngŭxchigaarü ngunexŭgu yéma duŭxŭgüxŭ nangúexẽẽ.
32 Rü duŭxŭgü rü naḇaixãchiãẽgü namaã ga norü nguxẽẽtae, yerü Tupanaãrü poramaã nidexa.
33 Rü guma ngutaquẽxepataŭwa nayexma ga wüxi ga yatü ga ngoxo nawa yexmaxŭ. Rü aita yéma naxü, rü ñanagürü:
34 —¡Toxna ixũgachi! ¿Tu̱xcüŭ totanüwa cuxũ, Pa Ngechuchux, Pa Nacharétucu̱ã̱x? ¿Nuã cuxũ na toxŭ cudèi̱xŭcèx? Choma cuxŭ chacuèx na Tupana Nane ya Üünecü na quiĩxŭ —ñanagürü.
35 Rü Ngechuchu nananga ga yema ngoxo rü ñanagürü: —¡Iyarüngeèx rü ínaxũxũ nawa ya yima yatü! —ñanagürü. Rü yexguma ga yema ngoxo rü duŭxŭgüpẽxegu nayanguxẽẽ ga guma yatü, rü nawa ínaxũxũ. Natürü tama nanapi̱xẽẽ.
36 Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü naḇaixãchiãẽgü. Rü nügümücügümaãchigü nachiga nidexagü, rü ñanagürügü: —¿Ta̱cü rü ore nixĩ i ngẽma? Erü ñaã yatü rü aixcüma ngẽma ngoxogümaã inacuèx rü poraãcü nanamu. Rü nümagü rü naga naxĩnüẽ, rü ínachoxŭ —ñanagürügü.
37 Rü guxŭwama ga yema naãnewa rü Ngechuchuchigaxŭ nixugüe ga duŭxŭgü.

Ngechuchu rü Chimáũ ga Pedru nèxẽcèx nayataanexẽẽ (Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

38 Rü guma ngutaquẽxepataŭwa ínaxũxũ ga Ngechuchu rü Chimáũpatawa naxũ. Rü Chimáũ nèxẽ rü poraãcü iyaxaxüne. Rü Ngechuchuna nacagüe ga ngĩxcèx na yataanexẽẽãxŭcèx.
39 Rü nüma rü ngĩxŭtagu nayachi rü narümèxãchi rü nananga ga yema axüne. Rü yexgumatama igèu̱xãchi ga na yaxaxünexŭ. Rü yexgumatama íirüda, rü naxcèx inamexẽẽ ga õna.

Ngechuchu rü muxŭma ga iḏaaweexŭcèx nayataanexẽẽ (Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

40 Rü yexguma marü yanaxücuchaŭgu ga üèxcü, rü Ngechuchuxŭtawa nanagagü ga guxŭma ga duŭxŭgü ga nagúxŭraŭxŭ ga ḏaaweanemaã iḏaaweexŭ. Rü ga Ngechuchu rü wüxichigü ga yema duŭxŭgüxŭ ningõgü, rü yemaãcü naxcèx nayataanexẽẽchigü.
41 Rü nanameẽxẽẽ ga muxŭma ga duŭxŭgü ga iḏaaweexŭ ga ngoxo nawa yexmagüxŭ. Rü yema ngoxogü rü aita naxüe, rü ñanagürügü: —Cuma nixĩ i Tupana Nane quiĩxŭ —ñanagürügü. Natürü ga Ngechuchu rü nayangagü ga yema ngoxogü. Rü nüxna nanachu̱xu ga na yadexagüxŭ, yerü yema ngoxogü rü nüxŭ nacuèxgü na Cristu yiĩxŭ.

Ngechuchu rü nanaxunagü ga ore ga mexŭ ga ngutaquẽxepataŭwachigü (Mr 1.35-39)

42 Rü yexguma noxri yangóonegu rü yema ĩãnewa ínaxũxũ ga Ngechuchu. Rü wüxi ga nachica ga taxúema íxãpataxŭwa naxũ. Natürü ga duŭxŭgü rü naxcèx nadaugü rü düxwa naxŭtawa nangugü. Rü nüxŭ nacèèxŭgü ga tama na ínaxũxũxŭcèx ga yema norü naãnewa.
43 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Taxucürüwama petanügu charüxãũẽcha erü chanaxwèxe na náĩgü ya ĩãnegüwa ngẽxmagüxŭ i duŭxŭgümaã rü ta nüxŭ chixuxŭ na ñuxãcü ãẽxgacü yiĩxŭ ya Tupana. Erü woetama ngẽmacèx núma choxŭ namu —ñanagürü.
44 Rü yemaãcü Ngechuchu nüxŭ nixuchigü ga ore ga ngutaquẽxepataŭgüwachigü ga guxŭma ga Gariréaanewa.

5

Muxŭma ga choxni na ínayauxŭxŭchiga (Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

1 Rü wüxicana ga yexguma naxtaxa ga Yenecharétuanacüwa nayexmagu ga Ngechuchu, rü muxŭma ga duŭxŭgü rü naxŭtawa nangugü. Rü düxwa yéma nayaxãũtügü, yerü nüxŭ naxĩnüẽchaŭ ga Tupanaãrü ore.

2 Rü Ngechuchu yéma nüxŭ nadau ga taxre ga ngue ga ingeãcune. Rü guma nguegü rü naxnecüpechinüwa nanadagü, yerü ga püchaetanüxŭ rü nüxna yéma ínachoŭ, yerü norü pücha niyauxgü.

3 Rü wüxi ga guma nguegu nixüe ga Ngechuchu. Rü guma ngue rü Chimáũãrü nixĩ. Rü Chimáũna naca ga naxnecüpechinüãrü ngãxŭtüwaxüra na nangeaxŭcèx. Rü guma nguewa narüto ga Ngechuchu. Rü yéma inanaxügü ga duŭxŭgüxŭ na nangúexẽẽxŭ.

4 Rü yexguma yagúegagu ga Ngechuchu ga na yadexaxŭ, rü Chimáũxŭ ñanagürü: —¡yéa ínamátamaxŭwa namaã naxã ya daa ngue. Rü ngẹma penatáe i perü pücha na choxnita piyauxgüxŭcèx! —ñanagürü.

5 Rü Chimáũ nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Ngúexẽẽruŭx, ngewèx rü guxŭ i chütaxŭ rü tapüchae, natürü taxuŭma i choxni tiyaxu. Natürü ñụxma na choxŭ cumuxŭ rü wena táxarü íchanatáe i chorü pücha —ñanagürü.

6 Rü yexguma ínatáegüãgu ga norü pücha, rü muxŭma ga choxni ínayauxŭ. Rü düxwa narügáuxchaŭ ga norü pücha yerü namuxũchi ga choxni.

7 Rü naxmẽxmaã náĩ ga nguewa yexmagüxŭ ga natanüxŭgücèx nacagü na nüxŭ yanangŭxẽẽgüxŭcèx. Rü yéma naxĩ ga yema natanüxŭgü ga naxcèx nacagüxŭ. Rü nanaxüãcugü ga guma taxre ga ngue rü wixgutaèx inangutaŭgü yerü namuxũchi ga choxni.

8 Rü yexguma yemaxŭ nadèụxgu ga Chimáũ ga Pedru, rü Ngechuchupẽxegu nayacaxãpụ̈xü, rü ñanagürü nüxŭ: —¡Choxna ixũgachi! Pa Corix. Erü choma rü wüxi i duŭxŭ i pecaduãxŭ chixĩ —ñanagürü.

9 Rü yema ñanagürü ga Chimáũ yerü nüma rü guxŭma ga natanüxŭgü rü namaã naḅaixãchiãẽgü ga yema muxŭma ga choxni na ínayauxŭxŭ.

10 Rü naḅaixãchiãẽgü ta ga Chimáũmücügü ga Chaŭtiágu rü Cuáũ ga Zebedéu nanegü. Natürü Ngechuchu rü Chimáũxŭ ñanagürü: —¡Tãxũ i cumuŭxŭ! Erü ñụxmacürüwa rü tá choxŭ cupuracü na chauxŭtawa cunagagüxŭcèx i duŭxŭgü —ñanagürü.

11 Rü yexguma naxãnacüwa namaã nangugügu ga naweŭgü, rü yéma nanawogü ga norü guxŭma rü Ngechuchuwe narüxĩ.

Ngechuchu rü wüxi ga rüchaxünexŭcèx nayataanexẽẽ (Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)

12 Rü yexguma wüxi ga yéma yexmagüne ga ĩãnewa nayexmagu ga Ngechuchu, rü yéma naxŭtawa nangu ga wüxi ga yatü ga chaxünemaã iḍaawexŭ. Rü yexguma Ngechuchuxŭ nadèụxgu rü napẽxegu nayacaxãpụ̈xü rü yexma nanangücuchi. Rü Ngechuchuxŭ nacèèxŭ, rü ñanagürü: —Pa Corix, ngẽxguma cuma cunaxwèxegu, rü cuxŭ natauxcha na choxŭ curümexẽẽxŭ nawa i chorü ḍaawe —ñanagürü.

13 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxŭ ningõgü, rü ñanagürü nüxŭ: —Ngŭ, chanaxwèxe. ¡Rüme! —ñanagürü. Rü yexguma yema ñaxgu ga Ngechuchu, rü naxcèx nitaane ga yema yatü ga chaxüneãxŭ.

14 Rü Ngechuchu nanaxucụxẽ rü ñanagürü nüxŭ: —¡Dücèx, taxúemaãtáma nüxŭ quixu, natürü paixŭ cugü yadauxẽẽ na curümexŭ rü yanguxẽẽ i ngẽma Tupana Moĩchéwa nüxŭ ixuxŭ na duŭxŭgü nüxŭ cuáxŭcèx na marü curümexŭ nawa i curü ḍaawe! —ñanagürü.

15 Natürü ga Ngechuchuchiga rü guxŭwama ninguchigüama. Rü muxŭma ga duŭxŭgü rü naxcèx naxĩtaquẽxegü na norü orexŭ naxĩnüẽxŭcèx, rü naxcèx na yataaneẽxẽẽãxŭcèx ga norü ḍaawegüwa.

16 Natürü Ngechuchu rü ñuxguacü rü ngextá taxúema íxãpataxũwa naxũũxũ. Rü yéma
nayayumüxẽxũ.

Ngechuchu rü wüxi ga yatü ga nawa̱ãĩxãchicücèx nayataanexẽẽ (Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

17 Rü wüxi ga ngunexũ Ngechuchu íngu̱xẽẽtaeyane, rü yéma narütogü ga ñuxre ga
Parichéugü rü ñuxre ga ngúexẽẽruũgü ga Moĩchéarü mugümaã ngu̱xẽẽtaegüxũ ga guxũ ga
Gariréaaneãrü ĩãnexãcügüwa ne ĩxũ, rü Yudéaanewa ne ĩxũ, rü Yerucharéũwa ne ĩxũ. Rü
Tupana rü poraãcü Ngechuchuwa inanawẽx ga norü pora rü muxũma ga ida̱aweexũ
narümeẽxẽẽ.

18 Rü Ngechuchuxũtawa nangugü ga ñuxre ga yatügü, rü naxcèx yéma nanange-
taũgü ga wüxi ga yatü ga nawa̱ãĩxãchicü. Rü ĩpatagu nanangecuchitaũgüchaũ na
Ngechuchupẽxegu yaxütaũgüãxũcèx.

19 Natürü taxuacüma yexma nanangecuchitaũgüéga, yerü namuxũchi ga duũxũgü. Rü
yemacèx ĩãcèxwẽxgu naxĩgü. Rü meãma Ngechuchu íyexmaxũe̱tüwa ínanapogüãxũgü ga
guma ĩpata. Rü yéma duũxũgütanüwa Ngechuchupẽxewa ínanaca̱hüxüetaũgü ga guma
nawa̱ãĩxãchicü.

20 Rü yexguma Ngechuchu nüxũ dèu̱xgu ga na nüxũ yaxõgüãxũ ga yema yatügü, rü
ñanagürü guma nawa̱ãĩxãchicüxũ: —Pa Chaunex, marü cuxũ nüxũ changechaũ i curü
pecadugü —ñanagürü.

21 Natürü yema ngúexẽẽruũgü ga Moĩchéarü mugüarü ngu̱xẽẽtaeruũgü rü Parichéugü,
rü nagu narüxĩnüẽ, rü nügüãẽwa ñanagürügü: —¿Ta̱cü nixĩ i ñaã yatü ecèx Tupana-
maã chixexũ yaxugüxũ? Erü taxúema pora tüxũ nangẽxma na duũxũgüaxũ pecaduxũ
tangechaũxũ. Rü Tupanaxĩcatama nixĩ ya nüxũ nangẽxmacü i ngẽma pora —ñanagürügü
naãẽwa.

22 Natürü ga Ngechuchu rü nüxũ nacuèx ga ta̱cügu na ínaxĩnüẽxũ. Rü yemacèx
ñanagürü nüxũ: —¿Tu̱xcüũ ngẽ-magu perüxĩnüẽ i pemax?

23 —¿Ta̱cü nixĩ irütauxchamaẽxũ na namaã nüxũ ixuxũ ya daa yatü ya nawa̱ãĩxãchicü:
“Curü pecadugü rü marü cuxũ nüxũ changechaũ”, rü ẽxna:
“¡Inachi rü íixũ!” ñágüxũ nüxũ?

24 —Natürü ñu̱xma rü tá pexũ nüxũ chadauxẽẽ na Chaunatü núma choxũ muxũ na
duũxũgüaxũ nüxũ changechaũxũcèx i norü pecadugü —ñanagürü. Rü yexguma yema
ñaxguwena rü guma nawa̱ãĩxãchicüxũ ñanagürü: —Cumaã nüxũ chixu rü ¡inachi, rü nayaxu
i curü caruũ, rü cupatawa naxũ! —ñanagürü.

25 Rü yexgumatama guxũ ga duũxũgüpẽxewa inachi ga guma nawa̱ãĩxãchicü. Rü
nanayaxu ga norü caruũ ga nagu nacaxũ. Rü Tupanaxũ yacuèxüũchigüãcüma nap-
atawa naxũ.

26 Rü guxũma ga duũxũgü rü naba̱aixãchiãẽgü. Rü Tupanaxũ nicuèxüũgü. Rü poraãcü
namuũẽãcüma ñanagürügü: —Ñu̱xma rü nüxũ tadaugü i ñuxre i Tupanaãrü puracügü i
aixcüma mexẽchixũgü —ñanagürügü.

Lebícèx naca ga Ngechuchu (Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

27 Rü yemawena ga Ngechuchu rü ínaxũxũ ga guma ĩwa. Rü wüxi ga yatü ga Dumaãrü
ãe̱xgacücèx dĩẽru ngĩxũ ideetanüxũxũtawa naxüpetü. Rü guma yatü rü Lebí nixĩ ga
nae̱ga. Rü yéma dĩẽru ngĩxũ ínadexũwa narüto. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¡Chowe
rüxũ! —ñanagürü.

28 Rü inachi ga Lebí, rü yéma nanatèx ga norü guxũma, rü Ngechuchuwe narüxũ.

29 Rü yixcama ga Lebí rü Ngechuchucèx napatawa wüxi ga taxũ ga õna naxü. Rü
muxũma ga yatügü ga Lebírüũ dĩẽruarü degüwa puracüexũ, rü muxũma ga togü ga
duũxũgü rü ta yéma mechawa narütogü.

30 Natürü ga yema Parichéugü rü ngúexẽẽruũgü ga Moĩchéarü mugüarü
nguxẽẽtaeruũgü, rü inanaxügüe na Ngechuchuarü ngúexũgüchigagu chixri yadexagüxũ.
Rü ñanagürügü: —¿Tüxcüũ wüxiwa pechibüe rü namaã pexaxegü i ngẽma yatügü i
Dumaãrü ãẽxgacücèx dĩẽru ngĩxũ dexũ rü ngẽma pecaduãxgüxũ? —ñanagürügü.
31 Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: —Ngẽma poraexũ rü taxucèxma
duturu nanaxwèxegü, natürü ngẽma iḏaaweexũ nixĩ i duturu naxwèxegüxũ.
32 —Choma rü tama mexũgüna na chaxuxũcèx nixĩ i núma chaxũxũ, natürü
pecaduãxgüxũna na chaxuxũcèx nixĩ i núma chaxũxũ na ngẽmaãcü nüxũ naxoexũcèx
i nacümagü i chixexũgü rü Tupanawe naxĩxũ —ñanagürü.

Ngechuchuna nacagüe ga aurechiga
(Mt 9.14-17; Mr 2.18-22)

33 Rü yexguma Ngechuchuna nacagüe ga duũxũgü, rü ñanagürügü: —Cuáũ
ya baiũxẽẽruũãrü ngúexũgü rü Parichéugüarü ngúexũgü rü nayumüxẽgüecha, rü
muẽxpüxcüna rü naxauree rü tama nachibüe erü Tupanagu narüxĩnüẽ. Natürü i
curü ngúexũgü, rü guxũguma nachibüe rü naxaxegümare —ñanagürügü.
34 Natürü ga Ngechuchu rü nanangãxũ, rü wüxi ga ore ga nügüchigaxũtama namaã
nixu, rü ñanagürü: —¿Éxna wüxi i ngĩgüarü petawa rü pexcèx namexũ na penaxaure-
exẽẽxũ i ngẽma nüxna naxugüxũ ega natanüwa nangẽxmagu i ngẽma yatü i ngexwacèx
ãmaxũ? Rü tama nixĩ.
35 —Natürü wüxi i ngunexũ rü ngẽma yatü i ngexwacèx ãmaxũ, rü tá namücügüna
nixũgachi. Rü ngẽma ngunexũgu tá nixĩ i aixcüma naxaureexũ i namücügü —ñanagürü.
36 Rü yexguma ga Ngechuchu rü namaã nüxũ nixu ga wüxi ga ore ga yema
duũxũgücüma ga nuxcümaũxũchiga rü noxrütama nguẽẽtae i ngexwacaxũxũchiga. Rü
ñanagürü: —Taxúema wüxi i ngexwacaxũxũ i naxchiruta tiyo na namaã tanapaitaxũcèx
i wüxi i naxchiru i marü ngauxũ. Erü ngẽxguma ngẽmaãcü tanaxüxgu rü tanachixexẽẽ
i ngẽma naxchiru i ngexwacaxũxũ. Rü ñuxũchi ngẽma natüchi i ngexwacaxũxũ rü tama
nüxũ nayatãũxũ i ngẽma naxchiru i marü ngauxũ.
37 —Rü ngẽxgumarüũ ta rü taxúema ngexwacaxũcü ya binu rü nagu tayabacuchi i wüxi
i naxchiũ i marü ngauxũ i naxchèxmünaxcèx. Erü ngẽxguma ngẽmaãcü naxüxgu rü yima
binu ya ngexwacaxũcü rü tá narüngu, rü tá nayawãĩxẽẽ i ngẽma naxchiũ i ngauxũ i
naxchèxmünaxcèx. Rü ngẽxma tá nayarütaxu ya binu rü ngẽma naxchiũ rü ta.
38 —Rü ngẽmacèx tanaxwèxe na yima ngexwacaxũcü ya binu rü ngexwacaxũxũ i
naxchiũgu yabacuchixũ. Rü ngẽmaãcü rü taxuũtáma inayarütaxu.
39 —Rü taxúema ya texé ya tümamaã yaxũxe na ngúchiacü ya binu tayaxaxüxũ rü tüxũ
nangúchaũ na tayaxaxüxũ ya binu ya ngexwacaxũcü ya maĩcuracü. Rü ngẽxgumarüũ ta
nixĩ i ngẽma duũxũgü i marü namaã yaxüxũ i nuxcümaũxũ i nacüma i chixexũ rü tama
nanayauxgüchaũ i ngẽma mexũ i nguẽẽtae i ngexwacaxũxũ —ñanagürü ga Ngechuchu.

6

Ngechuchuarü ngúexũgü rü trigu nicãũẽtanü ga ngũxchigaarü ngunexũgu
(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

1 Rü wüxi ga ngũxchigaarü ngunexũgu rü Ngechuchu rü norü ngúexũgümaã tri-
gunecüwa nachopetü. Rü norü ngúexũgü rü inaxĩãcüma yoxocüne trigu nicãũtanü. Rü
naxmẽxmaã nanadaxi ga trigu rü nayangõẽtanü.
2 Rü ñuxre ga Parichéugü rü yema ngúexũgüna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Tüxcüũ
ngũxchigaarü ngunexũgu penabuxu i trigu? Erü ngũxchigaarü ngunexũgu rü nachuxu
na texé puracüxũ —ñanagürügü.

3 Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: —¿Taguma ẽxna poperawa nüxũ pedau ga ṯacü na naxüxũ ga nuxcümaũcü ga ãẽxgacü ga Dabí ga yexguma nataiyagu ga nüma rü natanüxũgü?

4 —Rü Tupanapatagu naxücu rü nüxũ nadau ga yema pãũ ga üünexũ ga yexma nuxũ. Rü yema pãũ rü nachu̱xu ga ngexerũxemare na nangõxũ, rü paigücèxicatama nixĩ. Natürü Dabí nanayaxu ga yema pãũ rü nanangõ̱x, rü natanüxũmaã rü ta nangau —ñanagürü.

5 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Tupana Nane ya duũxũxũ ixĩcü rü namaã inacuèx i ngũxchigaarü ngunexũ —ñanagürü.

Wüxi ga yatü ga yumécüchiga (Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

6 Rü to ga ngũxchigaarü ngunexũgu rü Ngechuchu rü ngutaquẽxepataũgu naxücu. Rü inanaxügü ga na nangu̱xẽẽtaexũ. Rü yéma nayexma ga wüxi ga yatü ga norü tügünewa yumécü.

7 Rü yema ngúexẽẽruũgü ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxũ rü Parichéugü, rü Ngechuchuxũ nangugügü ngoxita ngũxchigaarü ngunexũgu guma yumécüxũ namexẽẽ, yerü naxcèx nadaugü ga ñuxãcü norü ãẽxgacügüxũtawa na ínaxuaxũgüãxũ.

8 Natürü nüma ga Ngechuchu rü nüxũ nacuèx ga yema naãẽwa nagu naxĩnüẽxũ ga yema yatügü. Rü yemacèx guma yumécüxũ ñanagürü: —¡Írüda rü nuxã ngãxũtanügu yachi! —ñanagürü. Rü guma yumécü rü inachi rü norü ngãxũtanügu nayachi.

9 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxna naca ga yema Parichéugü rü yema mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxũ, rü ñanagürü nüxũ: —¿ṯacü nixĩ i ngema mexũ ixüxũ i ngũxchigaarü ngunexũgu? ¿Rü ngema mexũ rü ẽxna chixexũ? ¿Rü namexũ i na namaxẽẽxũ rü ẽxna yamáxũ? —ñanagürü.

10 Rü yexguma Ngechuchu nüxũ nidaugüãchi ga yema duũxũgü ga yéma yexmagüxũ. Rü guma yumécüxũ ñanagürü: —¡Iyanawẽxãchixẽẽ ya cuxmẽx! —ñanagürü. Rü guma yatü rü nügü inayarüwẽxãchimẽxẽxẽẽ, rü narümemẽx.

11 Natürü yema Parichéugü rü ngúexẽẽruũgü ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxũ, rü poraãcü nanuẽ. Rü nügü nixucu̱xẽgü na ñuxãcü tá Ngechuchuxũ na yamèxgüxũ.

Ngechuchu nanade ga 12 ga norü ngúexũgü na tóxnamana namugüãxũcèx (Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

12 Rü yexguma ga Ngechuchu rü dauxchitawa, wüxi ga mèxpűnewa naxũ na yéma yayumüxẽxũcèx. Rü guxũ ga yema chütaxũgu rü yéma nayumüxẽ.

13 Rü yexguma yangóonegu, rü Ngechuchu norü ngúexũgücèx naca. Rü natanüwa nayadexechi ga 12. Rü yema nixĩ ga yatügü ga Ngechuchu nüxũ unetagüxũ na tóxnamana nangegüãxũcèx ga norü ore.

14 Rü yema yatügü ga nadexũ rü Chimáũ ga Pedrugu nanaxüéga nixĩ ga wüxi. Rü to nixĩ ga Aũdré ga Chimáũ naẽneẽ, rü Chaũtiágu rü Cuáũ, rü Piripi, rü Baturumé,

15 rü Mateu, rü Tumachi, rü Chaũtiágu ga Arupéu nane rü Chimáũ ga iporaãẽcüücü,

16 rü Yuda ga Chaũtiágueneẽ, rü Yuda Icariúte ga yixcama Ngechuchuxũ íxuaxũxũ naẽchita.

Ngechuchu rü muxũma ga duũxũgüxũ nangúexẽẽ (Mt 4.23-25)

17 Rü Ngechuchu rü yema yatügü ga nadexũmaã ínarüxĩgü nawa ga guma mèxpűne. Rü wüxi ga nachica ga ínametachinüãnexũwa nayachaxãchitanü. Rü yéma nayexmagü ga muxũma ga duũxũgü ga guxũ ga Yudéaanewa ne ĩxũ, rü Yerucharéũwa ne ĩxũ, rü taxtü ga taxũãnacüwa ga Chidãũwa rü Tiruwa ne ĩxũ. Rü yéma naxĩ yerü Ngechuchuxũ naxĩnüẽchaũ, rü nanaxwèxegü ga Ngechuchu na nameẽxẽẽxũ ga norü ḏaawegüwa.

18 Rü yema duũxũgü ga chixexũ ga naãẽ nawa yexmagüxũ rü ta naxcèx nitaanegü.

19 Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü Ngechuchuxŭ ningõgügüchaŭ, yerü norü poramaã
nanameẽxẽẽ.

Duŭxŭgü i taãẽgüxŭchiga rü duŭxŭgü i ngechaŭgüxŭchiga (Mt 5.1-12)

20 Rü yexguma Ngechuchu rü norü ngúexŭgüxŭ nadawenü, rü ñanagürü nüxŭ: —
¡Petaãẽgü i pema ya ingearü ngẽmaxŭã̲xgüxe! Rü Tupana ãẽ̲xgacü íixĩxŭwa rü pema rü
tá ta pexãchica.
21 —¡Rü petaãẽgü i pema i ñu̲xma taiyaexe! ¡Rü tá meãma pingãxcharaŭgü! ¡Rü petaãẽgü
i pema i ñu̲xma auxexe! Rü yixcama rü tá pecugüe.
22 —¡Rü petaãẽgü i pema i ngẽxguma duŭxŭgü pexchi aiegu, rü pexŭ ínawo̲ŭ̲xgu, rü t̲acü
pemaã yaxugüegu, rü chaugagu chixri pechiga yadexagügu!
23 —Rü ngẽxguma ngẽma pexŭ üpetügu, rü ¡petaãẽgüama rü tama pexoegaãẽgü! Erü
daxũguxŭ i naãnewa rü tá penayauxgü i wüxi i perü ãmare i mexẽchixŭ. Rü dücax, ñaã
duŭxŭgü i ñu̲xma pexchi aiexŭãrü o̲xigü rü yexgumarüŭ ta nixĩ ga naxchi na naxaiexŭ
ga nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭgü.
24 —Natürü wüxi i ngechaŭ tá nixĩ i pexcèx i pema ya muãrü ngẽmaxŭã̲xgüxe erü núma
ñoma i naãnewa rü marü petaãẽgü.
25 —Rü wüxi i ngechaŭ tá nixĩ i pexcèx i pema ya marü ingaxcharaŭgüxe erü tá
petaiyae. Rü wüxi i ngechaŭ tá nixĩ i pexcèx i pema i ñu̲xma marü cugüexe, erü yixcama
rü perü ngechaŭmaã tá pexauxe.
26 —Rü wüxi i ngechaŭ tá nixĩ i pexcèx i ngẽxguma guxŭma i duŭxŭgü pexŭ
icuèxüŭgügu. Erü ngẽma duŭxŭgü i ñu̲xma pexŭ icuèxüŭgüxŭãrü o̲xigü rü yexgumarüŭ
nüxŭ nicuèxüŭgü ga nuxcümaŭgüxŭ ga orearü uruŭgüneta.

Name nixĩ i nüxŭ tangechaŭ i ngẽma tamaã rüxuwanügüxŭ (Mt 5.38-48, 7.12)

27 —Natürü pema i ñu̲xma na choxŭ pexĩnüẽxŭ rü pemaã nüxŭ chixu rü: —¡Nüxŭ
pengechaŭ i ngema pemaã rüxuwanügüxŭ! ¡Rü meã nüxŭ perüngŭxẽ̲ẽx i ngẽma pexchi
aiexŭ!
28 —¡Rü meã nachiga pidexagü rü naxcèx ípeca i Tupanaãrü ngŭxẽẽ naxcèx i ngẽma
pemaã guxchigagüxŭ! ¡Rü naxcèx peyumüxẽgü i ngẽma chixri pechigamaã idexagüxŭ!
29 —Rü ngẽxguma texé cumaã nuxgu rü cuxŭ tapechiwegu rü name nixĩ i tama
cuxütanü ega woo curü tochiwewa rü ta cuxŭ tapechiwegu. Rü ngẽxguma texé cuxŭ
napuarü gáuxŭchiruã̲xgu, rü name nixĩ i tüxŭ cungechaŭãma ega woo curü daxũ rü ta
cuxna tanapuxgu.
30 —¡Rü tüxna naxã ya texé ya curü ngẽmaxŭcèx íc̲axe! Rü ngẽxguma texé curü ngẽmaxŭ
cuxna napuxgu, rü tama name i naxcèx cungema.
31 —Rü ngẽma mexŭ i pema penaxwèxexŭ na togü pemaã naxüxŭ, rü name nixĩ i pema
rü ta ngẽmaãcü mexŭ namaã pexü.
32 —Rü ngẽxguma pema rü ngẽma duŭxŭgü i pexŭ ngechaŭxŭxŭxĩcatama pengechaŭgu,
rü ¿t̲acüwa namexŭ i ngẽma? Erü ngẽma duŭxŭgü i tama yaxõgüxŭ rü ngẽmaãcü
nanaxügü.
33 —Rü ngẽxguma ngẽma duŭxŭgü i cuxŭ rüngŭxẽẽxŭxŭxĩcatama curüngŭxẽẽgu, rü
¿t̲acüwa namexŭ i ngẽma? Erü ngẽma duŭxŭgü i tama yaxõgüxŭ rü ngẽmaãcü nanaxügü.
34 —Rü ngẽxguma ngẽma duŭxŭgü i ixããrü dĩẽruãxŭnaxĩcatama cunaxãxgu i curü dĩẽru,
rü ¿t̲acüwa namexŭ i ngẽma? Erü ngẽma duŭxŭgü i tama yaxõgüxŭ rü ngẽmaãcü
nanaxügü, erü nüxŭ nacuèxgü rü tá nüxŭ nanataeguxẽẽ i ngẽma dĩẽru.
35 —Natürü pema rü name nixĩ i nüxŭ pengechaŭ i ngema pemaã rüxuwanügüxŭ,
rü nüxŭ perüngŭxẽẽ. Rü ngẽxguma t̲acücèx pexna nacaxgu, rü name nixĩ i tama
pexoegaãẽãcüma nüxna penaxã ega woo nagu perüxĩnüẽgu na ngürüãchi tãũtáma pexŭ
nataeguxẽẽãxŭ. Erü ngẽxguma ngẽmaãcü penaxü̲xgu, rü Tupana rü ngẽmaãrü yexera tá

poraãcü pexũ̈ nanataeguxẽẽ, rü naxãcügü tá pixĩgü ya yima Tupana ya Poraxüchicü ya nüxũ̈ rüngũ̈xẽẽcü ta i ngẽma taguma moxẽ nüxna ãgüxũ̈ rü ngẽma chixecümagüxũ̈.
36 —Rü pema rü name nixĩ i pengechaũ̈wa̲xegü, ngẽma Penatü ya Tupana na ngechaũ̈wa̲xexũ̈rüũ̈.

Tama name i chixexũ̈gu namaã perüxĩnüe i togü
(Mt 7.1-5)

37 —¡Rü taxũ i togüxũ̈ pixuxũ̈! Rü ngẽxguma ya Tupana rü tãxũtáma pexũ̈ nixu na pechixexũ̈. ¡Rü taxũ i poxcu namaã pexueguxũ̈ i togü! Rü ngẽxguma ya Tupana rü tãxũtáma poxcu pemaã naxuegu. ¡Rü nüxũ̈ nüxũ̈ perüngũ̈mae i norü chixexũ̈ i togü! Rü ngẽxguma ya Tupana rü tá pexũ̈ nüxũ̈ narüngũ̈ma i perü chixexũ̈.
38 —¡Rü togümaã pengau i perü ngemaxũ̈gü! Rü ngexguma ya Tupana rü tá pexna nanaxã. Rü ñoma wüxi i choca i meãma napaxũ̈rüũ̈ rü meama ípoõcuxũ̈rüũ̈ tá Tupana pexna nanaxã. Erü ngema nguruxũ̈ i namaã cumücüna cuxãxũ̈ i curü ngemaxũ̈ rü ngematama nguruxũ̈maã tá Tupana cuxna nanaxã —ñanagürü.
39 Rü Ngechuchu rü ñaã cuèxruũ̈ norü ngúexũ̈gümaã nixu, rü ñanagürü: —¿Ñuxãcü i wüxi i ngexetüxũ̈ rü to i ngexetüxũ̈xũ̈ namaxũ̈ nacuèxẽẽxũ̈? Erü ngẽma taxre i ngexetüxũ̈ rü wüxi i ãxmaxũ̈gu tá nügümaã nayayicu.
40 —Rü taxuũ̈ma i ngúexũ̈ rü norü ngúexẽẽruũ̈xũ̈ narüyexera. Natürü ngexguma meã nangu̲xgu rü tá naxrüxũ̈ nixĩ ya norü ngúexẽẽruũ̈.
41 —¿Rü tu̲xcüũ̈ nachiga quidexa i cumücü naxcèx i ngẽma íraxũ̈ i chixexũ̈ i naxüxũ̈ natürü tama cugütama cungugü naxcèx i ngẽma chixexũ̈ i taxũ̈ i cuxüxũ̈?
42 —Rü ngẽxguma tama nüxna cucuèxãchigu i ngẽma chixexũ̈ i taxũ̈ i cumatama cuxüxũ̈, rü ¿ñuxũcürüwa i nagu curüxĩnüxũ̈ na cunamexẽẽxũ̈ i ngẽma cumücüarü chixexũ̈ i íraxũ̈? Pa Duũ̈xũ̈ i Meã Maxnetaxũ̈x, name nixĩ i cuxira nüxũ̈ curüxo i ngẽma chixexũ̈ i taxũ̈ i cumatama cuxüxũ̈, rü ngẽxguma tá cume na nüxũ̈ curüngũ̈xẽẽxũ̈cèx i cumücü na nüxũ̈ naxoxũ̈cèx i ngẽma chixexũ̈ i íraxũ̈ i naxüxũ̈.

Wüxi i nanetü rü norü owa nixĩ i nüxũ̈ icuáxũ̈
(Mt 7.17-20, 12.34-35)

43 —Nataxuma i nanetü i mexũ̈ i chixearü oóxũ̈. Rü nataxuma i nanetü i chixexũ̈ i meãrü oóxũ̈.
44 —Rü wüxichigü i nanetü rü norü owa nixĩ i nüxũ̈ icuáxũ̈. Rü wüxi i torawa rü taxucürüwama wüxi i ori̲x i imúxũ̈ tayaxu. Rü wüxi i chuxchuxũ̈wa rü taxucürüwa uba tayaxu.
45 —Rü wüxi ya mecü ya yatü rü mexũ̈ i orexũ̈ nixu, erü naãẽwa rü aixcüma mexũ̈gu narüxĩnü. Natürü wüxi i yatü i chixecümaxũ̈ rü chixexũ̈ i orexũ̈ nixu, erü chixexũ̈gu narüxĩnü. Rü ngẽma naãẽwa ngexmaxũ̈ i chixexũ̈ nixĩ i nüxũ̈ yaxuxũ̈.

Ĩpata ya nutaétügu üxũ̈ne rü ĩpata ya naxnücüétügu üxũ̈nechiga
(Mt 7.24-27)

46 —¿Tu̲xcüũ̈ i pema rü: “Pa Torü Corix” ñaperügü choxũ̈, natürü tama penaxü i ngẽma pemaã nüxũ̈ chixuxũ̈?
47 —Rü ñu̲xma tá pemaã nüxũ̈ chixu na ñuxãcü tiĩxũ̈ ya yíxema chowe rüxũxẽ rü choxũ̈ ĩnüxẽ rü naxṹxe i ngẽma tümamaã nüxũ̈ chixuxũ̈.
48 —Rü tüma rü wüxi ga yatü ga üpatacü rü yamèxmaũ̈cü ga norü caxta ñu̲xmata nutawa nangucürüũ̈ tixĩ. Rü yexguma namèxgu ga taxtü rü yabaixũ̈gu ga napata, rü woo ga na naporaũ̈chiüxũ̈, rü tama niwèxtaũ̈, yerü meãma inapugüarü caxta̲x ga guma ĩ.
49 —Natürü yíxema nüxũ̈ ĩnümarexe i chorü ore natürü tama naxṹxe i ngẽma tümamaã nüxũ̈ chixuxũ̈, rü wüxi ga yatü ga naxnücüétügumare üpatacürüũ̈ tixĩ. Rü yexguma namèxgu ga taxtü, rü nibaixũ̈ ga napata, rü naporaũ̈chiü. Rü niwèxtaũ̈ ga napata, rü yexma nayarüxo ga guma ĩ.

7

Ngechuchu rü Dumacu̱a̱x ga churaragüarü ãe̱xgacüarü duŭxŭxŭ narümexẽẽ (Mt 8.5-13)

1 Rü yexguma nüxŭ nachauxgu ga duŭxŭgümaã na yadexaxŭ ga Ngechuchu, rü Capernáũwa naxũ.
2 Rü yéma nayexma ga wüxi ga churaragüarü capitáŭ ga Dumacu̱a̱x. Rü guma capitáŭ rü nüxŭ nayexma ga wüxi ga norü duŭxŭ ga poraãcü nüxŭ nangechaŭxŭ. Rü yema norü duŭxŭ rü nida̱awe, rü naturaxüchi.
3 Rü yexguma Ngechuchuxŭ naxĩnüchigagu ga guma capitáŭ, rü Ngechuchuxŭtawa nanamugü ga ñuxre ga Yudíugüarü ãe̱xgacügüerugü. Rü ñanagürü nüxŭ: —¡Nge̱ma Ngechuchuxŭtawa pexĩ na nüxŭ pecèèxŭgüxŭcèx rü núma naxũ na chorü duŭxŭcèx yanataanexẽẽãxŭcèx! —ñanagürü.
4 Rü Ngechuchuxŭtawa naxĩ, rü poraãcü nüxŭ nacèèxŭgü, rü ñanagürügü: —Name nixĩ i nüxŭ curüngŭxẽẽ ya torü capitáŭ.
5 —Erü nüma rü guxŭ i Yudíugüxŭ nangechaŭ. Rü nümatama nanaxütanü na naxügüãxŭcèx ga torü ngutaquẽxepataŭ —ñanagürügü.
6 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nawe narüxũ. Natürü yexguma marü capitáŭpataxŭ yangaicagu, rü nüma ga capitáŭ rü Ngechuchucèx yéma nanamu ga ñuxre ga namücügü na namaã nüxŭ yanaxugüxŭcèx ga norü ore ga ñaxŭ: —Pa Corix, tama cuxŭ chachix-ewechaŭ na chopatawa cunguxŭ erü choma rü taxuwama chame na chopatagu na cuxücuxŭ.
7 —Rü ngẽmacèx nixĩ i tama chomatama cuxcèx chayaçaxŭ. Rü chanaxwèxe i curü orewaxicatama nüxŭ quixu na naxcèx yataanexŭ tá i chorü duŭxŭ.
8 —Erü choma rü ta chorü ãe̱xgacümẽxẽwa changẽxma, rü cho̱xmẽxwa nangẽxmagü ta i ñuxre i churaragü. Rü ngẽxguma chanamu̱xgu i wüxi na ngextá naxũxŭcèx, rü nge̱ma naxũ. Rü ngẽxguma chaugüxŭtawa naxcèx changemagu i to, rü chauxŭtawa nangu. Rü ngẽxguma chorü duŭxŭxŭ chamu̱xgu na ţacü na naxüxŭcèx, rü choxŭ nanaxü —ñanagürü.
9 Rü nüma ga Ngechuchu rü yexguma nüxŭ naxĩnügu ga yema capitáŭãrü ore rü naba̱ixãchiãẽ. Rü yema duŭxŭgü ga nawe rüxĩxŭxŭ nadawenü, rü ñanagürü: —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü taxuŭma i Yudíugütanüwa nüxŭ ichayangau i wüxi i duŭxŭ i ngẽma yatürüŭ aixcüma yaxõxŭ —ñanagürü.
10 Rü yexguma nawoegugu ga yema capitáŭmücügü ga Ngechuchuxŭtawa na-mugüxŭ, rü nüxŭ inayangaugü ga marü naxcèx na yataanexŭ ga yema capitáŭãrü duŭxŭ.

Ngechuchu ínanadaxẽẽ ga wüxi ga yutecü ngĩne

11 Rü yemawena ga Ngechuchu rü wüxi ga ĩãne ga Naĩgu ãe̱ganewa naxũ. Rü nawe narüxĩ ga norü ngúexŭgü, rü muxŭma ga togü ga duŭxŭgü.
12 Rü yexguma guma ĩãneãrü ngaicamana nanguxgu, rü tüxŭ nadau ga wüxi ga yueta ga tèxgüwa tüxŭ nangegüxe. Rü guxema yuetaarü mamá rü tayute rü guma yucü rü guxicatama nixĩ ga tümane ixĩcü. Rü muxŭma ga duŭxŭgü ga guma ĩãnecu̱a̱x rü tüxŭ ínixümücügü.
13 Rü yexguma Cori ga Ngechuchu guma yucüarü mamaxŭ dèu̱xgu, rü nüxŭ in-gechaŭtümüŭ. Rü ñanagürü ngĩxŭ: —¡Tãxũ i cuxaxuxŭ! —ñanagürü.
14 Rü yexguma ga Ngechuchu rü yuetacèx nixũ, rü nüxŭ ningõgü ga tümachiŭ. Rü yema tüxŭ ingetaŭgüxŭ rü tümamaã inayachiãchitanü. Rü ñanagürü ga Ngechuchu tüxŭ ga guxema yueta: —Pa Ngextu̱xücüx, ¡írüda! —ñanagürü.
15 Rü yexguma ga guxema yuchiréxe rü ítarüto, rü itanaxügü ga na tidexaxŭ. Rü Ngechuchu rü tümaẽna tüxŭ namu.

16 Rü yexguma yemaxũ nadaugügu ga duũxũgü, rü guxũma namuũẽ. Rü inanaxügüe
ga Tupanaxũ na yacuèxüũgüxũ. Rü ñanagürügü: —Wüxi i Tupanaãrü orearü uruũ i
poraxũ tatanüwa nangọx. Rü ñanagürügü ta: —Tupana nuã naxũ na norü duũxũgüxũ
yanangũxẽẽxũcèx —ñanagürügü.
17 Rü guxũma ga Yudéaanewa rü norü ngaicamana, rü duũxũgü nüxũ nacuáchigagü ga
yema Ngechuchu üxũ.

Cuáũ ga baiũxẽẽruũ rü Ngechuchuxũtawa nanamugü ga taxre ga norü duũxũgü (Mt 11.2-19)

18 Rü Cuáũ ga baiũxẽẽruũ rü nüxũ nacuáchiga ga guxũma ga yema Ngechuchu üxũ,
yerü norü ngúexũgü ga Cuáũ rü namaã nüxũ nixugü. Rü yemacèx ga Cuáũ rü taxre ga
norü ngúexũgücèx naca.
19 Rü Ngechuchuxũtawa nanamugü. Rü Cuáũ rü ñanagürü nüxũ: —¡Ngẹma pexĩ rü
Ngechuchuna peca rü ñapegügü nüxũ: "¿Cuma yiĩxũ i Cristu i cuxũ ítananguxẽẽxũ, rü ẽxna
to tá yixĩ i Cristu?" ñapegügü nüxũ!
20 Rü yema yatügü ga Cuáũ Ngechuchuxũtawa mugüxũ, rü Ngechuchucèx naxĩ.
Rü ñanagürügü nüxũ: —Cuáũ ya baiũxẽẽruũ núma cuxũtawa toxũ namugü na cuxna
tayacagüxũcèx rü ¿aixcüma cuma quiĩxũ i Cristu ya núma nguxchaũcü, rü ẽxna to tá yixĩ
i Cristu? —ñanagürügü.
21 Rü yexgumatama Ngechuchuxũtawa nangugügu ga Cuáũãrü ngúexũgü, rü
Ngechuchu nanameẽxẽẽ ga muxũma ga duũxũgü ga nagúxũraũxũ ga ḍaawemaã
iḍaaweexũ rü yema ingoxoãxũ. Rü nayadauchigüxẽẽ ga muxũma ga ingexetüxũ.
22 Rü yemacèx Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —¡Pewoegu rü Cuáũmaã nüxũ
peyarüxu i ngẽma pematama nüxũ pedauxũ rü nüxũ pexĩnüẽxũ! ¡Rü namaã nüxũ pixu
i ñuxãcü i ngẽma ingexetüxũ rü marü nidauchigü, rü ngẽma ichixeparaxũ rü marü in-
achigü, rü ngẽma chaxüneą̃xgüxũ rü marü naxcèx nitaanegü, rü ngẽma ngauchịxẽgüxũ
rü marü ningọxnamachịxẽgü, rü ngẽma yuexũ rü wenaxãrü namaxẽ, rü ngẽma ingearü
ngẽmaxũãxũmaã rü marü nüxũ tixu i Tupanaãrü ore i mexũ!
23 —Rü tataãẽ ya yíxema texé ya tama choxũ rüxoxe —ñanagürü ga Ngechuchu.
24 Rü yexguma nawoegụxgu ga yema duũxũgü ga Cuáũ yéma mugüxũ, rü Ngechuchu
inanaxügü ga guma Cuáũchiga na yadexaxũ. Rü duũxũgümaã nüxũ nixu, rü ñanagürü:
—¿Ṯacü nixĩ ga pema ípeyadaugüxũ ga dauxchitawa ga taxúema íxãpataxũwa? ¿Éxna
wüxi ga yatü ga turaxũ ga ñoma dexne ga buanecü yaxĩą̃xtanücüüxẽẽcürüũ ixĩxũ nixĩ
ga ípeyadaugüxũ?
25 —Rü ẽxna tama guma ípeyadaugügu, ¿rü ṯacü nixĩ ga ípeyadaugüxũ? ¿Éxna wüxi ga
yatü ga poraãcü nügü ngèxãẽcü ípeyadaugü? Pema nüxũ pecuèx i ngẽma poraãcü nügü
ngèxãẽgüxũ rü ãẹ̃xgacügü ya tacügüpatawa nangẽxmagü, rü taxucèxma dauxchitawa
nangẽxmagü.
26 —¿Ṯacü ẽxna nixĩ ga ípeyadaugüxũ? ¿Éxna wüxi ga Tupanaãrü orearü uruũ?
Ngẽmáãcü aixcüma yema nixĩ ga ípeyadaugüxũ. Rü pemaã nüxũ chixu rü Cuáũ ya
baiũxẽẽruũ rü tama wüxi i ngẽxũrüüxũ i Tupanaãrü orearü uruũ nixĩ.
27 —Rü Cuáũchiga nixĩ ga naxümatüxũ ga yema Tupanaãrü ore ga ñaxũ:
"Cupẽxegu chayamu i chorü orearü ngeruũ na cuxcèx namexẽẽãxũcèx i duũxũgüarü
maxũ",
ñaxũ.
28 —Rü pemaã nüxũ chixu rü guxũ i duũxũgütanüwa rü nataxuma i Tupanaãrü ore-
arü uruũ i Cuáũ ya baiũxẽẽruũãrü yexera. Natürü yíxema Tupana ãẹ̃xgacü íixĩxũwa
wixwexüchi üxe, rü Cuáũãrü yexera tixĩ —ñanagürü.
29 Rü guxũma ga duũxũgü rü woo yema yatügü ga Dumaãrü ãẹ̃xgacücèx dĩẽru ngĩxũ ideetanüxũ, rü nüxũ naxĩnüẽ ga yema Ngechuchuarü ore rü ñụxũchi Tupanaxũ nicuèxüũgü

yerü nüxũ nicuèxãchitanü na aixcüma mecü yiĩxũ ga Tupana. Rü yema nixĩ ga duũxũgü ga ũpaacü Cuáũ íbaiũxẽẽxũ.
30 Natürü yema Parichéugü rü yema ngúexẽẽruũgü ga Moĩchéarü mugüwa nguxẽẽtaegüxũ rü tama nanaxwèxegü ga Cuáũ na ínabaiũxẽẽxũ. Rü yemaãcü nüxũ naxoe ga yema mexũ ga Tupana naxcèx üxchaũxũ.
31 Rü nüma ga Cori ga Ngechuchu rü ñanagürü: —¿Ṯacügu tá chanangu i ñomaũcüü maxẽxũ i duũxũgü? ¿Rü nanaṯacüraũgü?
32 —Rü ñaã duũxũgü rü taxuxũmaãma nataãẽgü ngẽxgumarüũ i ngema buxũgü i ĩãxtüwa rütogüxũ, rü íxĩnücèxwèxegüxũ, rü tagaãcü namücügüxũ ñagüxũ:

"Marü wowerumaã pexcèx tapaxetagü natürü tama ípixũãchitanüxũ. Rü marü ngechaũxũ i wiyaegu pexcèx tawiyaegü natürü tama pexauxe", ñagüxũ. Rü ngẽma buxũgürüũ taxuxũmaãma nataãẽgü i ñomaũcüü i duũxũgü.

33 —Yerü ga Cuáũ ga baiũxẽẽruũ rü núma naxũ, rü tama pãũ nangọ̃x rü tama binu nayaxaxü. Rü yexguma ga pema rü: "Nangoxoã̱x" ñaperügü nüxũ.
34 —Rü ñu̱xũchi núma chaxũ i choma ya Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ, rü õna changọ̃x rü binu chayaxaxü. Rü ngẽxguma i pema rü ñaperügügü choxũ:

"Choma rü chataanüxũchi rü changãxwèxe, rü pecaduã̱ x-güxũ i duũxũgümaã chaxãmücü, rü yatügü i Dumaãrü ãẽ̱xgacücèx dĩẽru ngĩxũ ideetanüxũmaã chaxãmücü", ñaperügügü choxũ.

35 —Natürü Tupanaãrü cuèx rü meãma nangu̱x tümawa ya yíxema aixcüma nawe rüxĩxẽ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchu rü Chimáũ ga Parichéupatawa nayexma

36 Rü wüxi ga Parichéu rü Ngechuchuna naxu na napatawa nachibüxũcèx. Rü yéma naxũ ga Ngechuchu rü yema Parichéuarü mechawa nayarüto.
37 Rü wüxi ga ngecü ga chixri maũxcü ga guma ĩanecüã̱x, rü yexguma nüxũ nacuáchigagu na Parichéupatawa tá na nachibüxũ ga Ngechuchu, rü yéma ixũ. Rü yéma inange ga wüxi ga pumara ga yixixũ ga wüxi ga butiya ga nutanaxcèxmaã ãxchiũxũ.
38 Rü naxauxãcüma Ngechuchucutüxũtawa iyarütoxõchi. Rü ngĩxgüxũxẽtümaã iyawaicutüxẽẽ. Rü ngĩyaemaã íinapicutü, rü inachuxcutü. Rü ñu̱xũchi yema pumaramaã inachacutü.
39 Rü yexguma yemaxũ nadèu̱xgu ga yema Parichéu ga Ngechuchuna uxũ, rü naãẽwa nagu narüxĩnü rü nügümaãtama ñanagürü: —Ngẽxguma chi ñaã Ngechuchu rü aixcüma wüxi i Tupanaãrü orearü uruũ yixĩgu, rü nüxũ chi nacuèx na ṯacü yiĩxũ i ñaã ngexũ i nüxũ ingõgüxũ rü ñuxãcü na namaxũxũ rü poraãcü na napecaduãxũ —ñanagürü ga naãẽwa.
40 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxũ nacuèxama rü Parichéuxũ ñanagürü: —Pa Chimáũx, choxũ nangẽxma i wüxi i ore i cumaã nüxũ chixuxchaũxũ —ñanagürü. Rü nüma ga Parichéu rü Ngechuchuxũ nangãxũ, rü ñanagürü: —¡Ẽcü, chomaã nüxũ ixu, Pa Ngúexẽẽruũx! —ñanagürü.
41 Rü ñanagürü ga Ngechuchu: —Taxre ga yatügü rü wüxi ga corixũtawa nanangetanü. Rü wüxi nanangetanü ga 500 tachinü ga dĩẽru rü to nanangetanü ga 50 tachinü.
42 —Natürü yema taxre rü taxuacü nanaxütanü ga norü ngetanü. Rü yemacèx düxwa yema norü cori rü nüxũ nüxũ narüngũma ga yema nüxũ na nangetanügüãxũ. Rü ñu̱xmax, Pa Chimáũx, rü ¡chomaã nüxũ ixu! rü ¿ngẽxũrüüxũ ga yema taxre ga yatügü rü yexeraãcü norü corixũ nangechaũ? —ñanagürü.
43 Rü Ngechuchuxũ nangãxũ ga Chimáũ, rü ñanagürü: —Chauxcèx ga yema yexeraãcü nüxũ nangetanüxũ nixĩ ga yexeraãcü norü corixũ ngechaũxũ —ñanagürü. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Ngẽmáãcü aixcüma nüma nixĩ —ñanagürü.
44 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ngĩxũ nadawenü ga yema ngecü, rü ñanagürü Chimáũxũ: —¿Ngĩxũ cudauxũ i ñaã ngecü? Rü cupatagu chaxücu i chomax, Pa

Chimáũx, natürü tama dexá choxnata cuxã chorü yauxcutüruũ. Natürü ñaã ngecü rü ngĩxgüxũxetümaã choxũ iyawaicutüxẽẽ, rü ngĩyaemaã choxũ íipicutü.
45 —Cuma rü tama choxũ cuchuxu i noxri choxũ curümoxẽgu, natürü ngĩma i ñaã ngecü rü noxri núma changuxgumama rü choxũ iyachuxcutüchigü.
46 —Cuma rü tama pumaramaã choxũ cuchaeruxüra, natürü ngĩma i ñaã ngecü rü chaucutügu inaba i pumara.
47 —Rü ngẽmacèx woo namu i ngĩrü pecadugü natürü Tupana ngĩxũ nüxũ nangechaũ i guxũma, erü ngĩma rü aixcüma choxũ ingechaũ. Natürü yíxema tama aixcüma ngechaũcèx íyaçaxe, rü tama poraãcü Tupanaxũ tangechaũ —ñanagürü.
48 Rü yexguma ga Ngechuchu rü yema ngecüxũ ñanagürü: —Curü pecadugü rü marü cuxũ nüxũ changechaũ —ñanagürü.
49 Rü yema togü ga nüxna naxugüxũ ga yéma Ngechuchumaã mechawa yexmagüxũ, rü inanaxügü ga nügümücügümaãchigü na yadexagüxũ. Rü ñanagürügü: —¿Ṯacü nixĩ i ñaã yatü, ecèx ngẽmaãcü duũxũgüaxũ pecaduxũ nangechaũxũ? —ñanagürügü.
50 Natürü Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxũ ga yema ngecü: —Marü cuxũ nangẽxma i maxũ i taguma gúxũ, erü choxũ cuyaxõ. ¡Ñu̱xma rü taãẽãcüma cuchiũwa naxũ! —ñanagürü.

8

Ngexũgü ga Ngechuchuxũ rüngũxẽẽgüxũ

1 Rü yemawena ga Ngechuchu rü Gariréaaneãrü ĩãnegügu nixũãgüchigü. Rü duũxũgümaã nüxũ nixuchigü ga Tupanaãrü ore na ñuxãcü ãẽxgacü yiĩxũ ya Tupana. Rü ínayaxümücügü ga yema 12 ga ngúexũgü ga marü nadexũ.
2 Rü yexgumarüũ ta íiyaxümücügü ga ñuxre ga ngecügü ga ũpaacü ngoxogü ngĩwa ínawoxũcü rü ngĩrü ḍaaweewa ngĩxũ nameẽxẽẽcü. Rü yematanüwa iyexma ga María ga Magadácu̱ã̱xmaã ngĩxũ naxugücü ga ũpaacü Ngechuchu 7 ga ngoxo ngĩwa ínawoxũcü.
3 Rü yéma iyexma ta ga Cuána ga Cuchu naxmèx. Rü Cuchu nixĩ ga wüxi ga ãẽxgacü ga Erodeaxũ puracüxũ. Rü yéma nayexmagü ta ga Chuchana rü mucüma ga náĩgü ga ngecügü ga ngĩrü dĩẽrumaã Ngechuchuxũ rüngũxẽẽgücü.

Ore ga toecügu ixuxũ
(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)

4 Rü muxũma ga yema ĩãnegücu̱ã̱x ga duũxũgü, rü Ngechuchuxũtawa ínayadaugü. Rü yexguma yéma nangutaquẽxegügu ga muxũma ga duũxũgü, rü Ngechuchu namaã nüxũ nixu ga wüxi ga ore ga cuèxruũ, rü ñanagürü nüxũ:
5 —Wüxi ga yatü ga toecü rü trigumaã nanagüane. Rü yexguma trigumaã nagüaneãgu rü ñuxre ga trigu, rü namagu nayi. Rü duũxũgü nawa nangagüxũ, rü werigü rü nanawecu.
6 —Rü náĩgü ga trigu rü nutatanügu nayi. Rü yexguma naxügügu ga guma trigu, rü nipagü rü nayuemare, yerü nataxuma ga norü waianexũ.
7 —Rü náĩgü ga trigu rü tuxunecügu nayi. Natürü yexguma nayaegu ga tuxugü rü guma triguxũ inawocu rü nanadai.
8 —Natürü náĩgü ga trigu rü mexũ ga waixũmügu nayi. Rü yemacèx ga yexguma nayaegu rü muxũma ga trigu nawa ínanguxuchi. Rü wüxipu̱xü ga triguwa ínanguxuchi ga 100 pu̱xü ga trigu —ñanagürü. Rü yemawena rü Ngechuchu tagaãcü ñanagürü nüxũ ga duũxũgü: —Rü yíxema ãchi̱xẽgüxe, rü ¡naga taxĩnüẽ i ngẽma ore! —ñanagürü.

Ṯacüchiga nixĩ ga yema ore ga cuèxruũgügu ixuxũ
(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)

9 Rü yexguma ga norü ngúexũgü rü nüxna nacagüe na ṯacüchiga yiĩxũ ga yema ore ga yatü ga toecügu ixuxũ.

10 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxũ: —Tupana rü pexũ nüxũ nacuèxẽẽ i ngẽma ẽxũguxũ i taxuũma i togü nüxũ cuáxũ i ñuxãcü ãẽxgacü na yiĩxũ i nümax. Natürü togücèx rü cuèxruũgu chayaxúãcüma namaã nüxũ chixu i ore. Rü ngexguma woo nüxũ nadaugügu rü ñoma tama nüxũ nadaugüxũrüũ nixĩgü, rü woo nüxũ naxĩnüẽgu rü ñoma tama nüxũ naxĩnüẽxũrüũ nixĩgü —ñanagürü.

Ngechuchu rü meã nanango̱xẽẽ ga yema ore ga toecüchigagu yaxuxũ (Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

11 Rü Ngechuchu rü ñanagürü: —Ngẽma ore i toecüchigagu pemaã chixuxũ rü ñaãchiga nixĩ. Rü ngẽma trigupu̱xü rü Tupanaãrü orechiga nixĩ.

12 —Rü guma trigu ga namagu yixũnerüũ nixĩ i duũxũgü i ngẽma orexũ ĩnüẽxũ. Natürü Chataná rü ngẽma duũxũgüxũ nüxũ inayarüngümaẽxẽẽ i ngẽma ore, na tama yaxõgüãxũcèx rü tama nayauxgüãxũcèx i maxũ i taguma gúxũ.

13 —Rü guma trigu ga nutatanügu yixũne, rü ngẽma nixĩ i duũxũgü i nüxũ ĩnüẽxũ i Tupanaãrü ore rü taãẽãcüma yaxõgüxũ. Natürü tama aixcüma nanayauxgü i ngẽma ore, erü paxaãchi nayaxõgü, rü yixcüra guxchaxũ nüxũ üpetügu, rü nüxũ narüxoe i ngẽma ore.

14 —Rü guma trigu ga tuxunecügu yixũne, rü ngẽma nixĩ i duũxũgü i Tupanaãrü orexũ ĩnüẽxũ rü yaxõgüxũ natürü ñoma i naãneãrü ngẽmaxũcèx oegaãẽgüxũ, rü norü ngẽmaxũguama rüxĩnüẽxũ rü tama nüxũ rüxoechaũxũ i norü ngúchaũgü. Rü ngẽmagagu düxwa tama Tupanacèx namaxẽ.

15 —Natürü guma trigu ga mexũ ga waixũmügu yixũne, rü ngẽma nixĩ i duũxũgü i aixcüma taãẽãcüma nayauxgüxũ i Tupanaãrü ore, rü naga ĩnüẽxũ, rü meã naxcèx maxẽxũ. Rü ngẽma nixĩ i duũxũgü i aixcüma Tupanawe rüxĩxũ rü naxügüxũ i ngẽma nüma nanaxwèxexũ.

Cuèxruxũ ga omügu ixuxũ (Mr 4.21-25)

16 —Taxúema wüxi i omüwa tanangixichi na tanatüxpechitaxũcèx rü ẽxna tümaãrü pechicatüügu tayaxücuchixũcèx. Natürü ngóxũgu tanaxũ na tüxũ nabaxixũcèx ya yíxema ngexma chocuxe.

17 —Rü ngẽxgumarüũ ta i guxũma i ṯacü i cúãcüma ixüxũ rü yixcüra rü duũxũgü tá nüxũ nacuèxgüama. Rü guxũma i ngẽma ñu̱xma duũxũgücèx ẽxũguxũ rü tá nango̱xoma.

18 —¡Meã iperüxĩnüẽ i ñu̱xmax! Erü texé ya naga ĩnüxẽ i ngẽma ore i mexũ, rü Tupana tá yexeraãcü tüxũ nüxũ nacuèxẽẽ. Natürü yíxema tama naga ĩnüxẽ, rü yexeraãcü tá tüxna nanayaxu i ngẽma íraxũ i tümaãrü cuèx i noxri tüxũ ngẽxmachiréxũ —ñanagürü.

Ngechuchuarü mamá rü naẽneẽgüchiga (Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)

19 Rü naẽ ga Ngechuchu rü naẽneẽgü, rü yema Ngechuchu íyexmaxũwa tangugü. Natürü taxuacü naxũtawaxüchi tangugü, yerü namuxũchi ga duũxũgü.

20 Rü wüxi ga duũxũ Ngechuchumaã nüxũ nixu, rü ñanagürü: —Yéa düxétüwa tangẽxma ya cue rü cueneẽgü, rü cuxũ tadaugüchaũ —ñanagürü.

21 Natürü nüma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ ga duũxũgü: —Rü yíxema nüxũ ínũexe i Tupanaãrü ore rü nagu maxexe rü yíxema tixĩ ya chaue rü chaueneẽgü ixĩgüxe —ñanagürü.

Ngechuchu rü buanecüxũ rü yuapexũ ínayachaxãchixẽẽ (Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

22 Rü wüxi ga ngunexũgu ga Ngechuchu rü norü ngúexũgümaã wüxi ga nguegu nichoũ. Rü ñanagürü nüxũ: —¡Ngĩxã daa naxtaxaarü tocutüwa taxĩ! —ñanagürü. Rü inaxĩãchi.

23 Rü yexguma yaxãũyane rü nipechigü ga Ngechuchu. Rü ngürüãchi yexma nüxũ naxü ga wüxi ga tacü ga buanecü. Rü guma nguewa rü niyauxcuchichigü ga dexá. Rü düxwa inayangutaũgüchaũ.

24 Rü yemacèx nüma ga norü ngúexŭgü rü Ngechuchuxŭ nacagü ga na ínadaxŭcèx. Rü
ñanagürügü nüxŭ: —Pa Ngúexẽẽruŭx, ngẽmama itabaxŭgü —ñanagürügü. Rü yexguma ga
Ngechuchu rü ínarüda, rü buanecüxŭ rü yuapexŭ nanga. Rü ínayachaxãchi ga buanecü,
rü inayarüxo ga yuape, rü ínachaxanemare.
25 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ ga norü ngúexŭgü: —¿T̲acü
pexŭ naxüpetü ecèx tama meã peyaxõgüxŭ? —ñanagürü. Natürü ga nümagü rü
naḇaixãchiãẽgü. Rü nügümücügüna nicachigü, rü ñanagürügü: —¿T̲acü ẽxna nixĩ i ñaã
yatü rü ngẽmacèx èi̲xrücü ya buanecü rü yuape rü naga naxĩnüẽxŭ? —ñanagürügü.

Yatü ga Gadáracŭ̲ã̲x ga ngoxogü nawa yexmagüxŭ (Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

26 Rü düxwa naxtaxaarü tocutüwa nangugü ga Gadáraarü naãnewa. Rü yema naane rü
Gariréaaneãrü to̲xmèxtawa nayexma.
27 Rü yexguma marü nguewa ínaxüegu, ga Ngechuchu, rü naxcèx nixũ ga wüxi
ga yatü ga guma ĩãnecŭ̲ã̲x ga mucü ga taunecü ngoxogü nawa yexmagücü. Rü
guxŭguma nangexchiruecha. Rü tama ĩwa nayexma, yerü duŭxẽchíquẽxetanügu na-
yarüxauxchigünexŭ.
28 Rü yexguma Ngechuchuxŭ nadèu̲xgu, rü napẽxegu nayacaxãpü̲xü. Rü aita
naxüãcüma ñanagürü: —¿Tü̲xcüŭ nuã choxŭ cuyachixewe, Pa Ngechuchux, Pa Tupana
ya Tacüxüchi Nanex? Rü cuxŭ chacèèxŭ na tama ngúxŭ choxŭ quingexẽẽxŭ —ñanagürü.
29 Rü yema ñanagürü yerü Ngechuchu marü nanamu ga yema ngoxogü na
ínachoxŭxŭcèx. Rü muẽxpü̲xcüna rü guma yatüxŭ naxãũãẽxẽẽxŭ ga yema ngoxogü.
Rü duŭxŭgü rü cadenamaã nayanèĩ̲xchacüügüxŭ rü nayanèĩ̲xparagüxŭ na taxuwama
naxũxŭcèx. Natürü nüma rü nagu nacaugüama ga cadenagü. Rü yema ngoxogü rü
dauxchitawa ga taxúema íxãpataxŭwa nanagagü.
30 Rü Ngechuchu nüxna naca rü ñanagürü: —¿T̲acü nixĩ i cuéga? —ñanagürü. Rü nüma rü
Ngechuchuxŭ nangãxŭ, rü ñanagürü: —Muxũchixŭ nixĩ i chauéga —ñanagürü. Rü yema
ñanagürü yerü namuxũchi ga yema ngoxogü ga guma yatügu chocuxŭ.
31 Rü yema ngoxogü rü Ngechuchuna nacagü ga tama ngẽma poxcuchica i ãxmaxŭ i
taguma iyacuáxŭgu na nawocuãxŭcèx.
32 Rü guma mèxpűneãrü tuãchiwa nayexmagü ga muxŭma ga cuchigü ga yéma
chibüexŭ. Rü yemacèx ga yema ngoxogü rü Ngechuchuxŭ nacèèxŭgü na yema
cuchigügu nayachocuxŭcèx. Rü Ngechuchu rü: —Ngŭ —ñanagürü.
33 Rü yexguma ga yema ngoxogü rü guma yatüwa ínachoxŭ rü yema cuchigügu
nayachocu. Rü guxŭma ga yema cuchigü rü inaxŭãchi, rü naxtaacutüarü mèxpűxŭwa
nayarüyuxgü, rü yexma nayi.
34 Rü yexguma yema cuchigüarü dauruŭgü nüxŭ daugügu ga yema ngupetüxŭ, rü
naḇaixãchiãẽgü rü ínibuxmü. Rü ĩãnewa nüxŭ nayarüxugüe, rü yema ĩãneãrü ngaicamana
ipeagüxŭ ga duŭxŭgütanüwa rü ta nüxŭ nayarüxugügü.
35 Rü ga duŭxŭgü rü ínayadaugü ga yema ngupetüxŭ. Rü yexguma Ngechuchuxŭtawa
nangugügu, rü yéma nüxŭ nadaugü ga guma yatü ga ngoxo̲ã̲xchirécü. Rü Ngechuchu-
cutüxŭtawa narüto, rü marü tama naxãũãẽ. Rü namuŭẽ ga duŭxŭgü.
36 Rü yema duŭxŭgü ga nüxŭ daugüxŭ ga yema ngupetüxŭ, rü yema íyadaugüxŭmaã
nüxŭ nixugügü ga ñuxãcü Ngechuchu na namexẽẽxŭ ga guma yatü ga ngoxo̲ã̲xchirécü.
37 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnüẽgu, rü guxŭma ga yema Gadáraanecŭ̲ã̲x ga duŭxŭgü,
rü Ngechuchuxŭ nacèèxŭgü na ínaxũxũxŭcèx ga yema naãnewa, yerü poraãcü namuŭẽ.
Rü yemacèx ga Ngechuchu rü nguegu nixüe, rü inaxũãchi.
38 Rü guma yatü ga ngoxo̲ã̲xchirécü rü Ngechuchuxŭ nacèèxŭ ga nawe na naxũxŭcèx.
Natürü ga Ngechuchu rü nanamu ga yexma na naxãũxŭcèx, rü ñanagürü nüxŭ:

39 —¡Cuchiŭ̃wa naxũ, rü duŭ̃xŭ̃gümaã nüxŭ̃ yarüxu ga ṯacü cuxcèx na naxüxŭ̃ ga Tupana! —ñanagürü. Rü ínixũ ga guma yatü, rü guxŭ̃ma ga yema ĩãnecŭ̱ą̱̃x ga duŭ̃xŭ̃gümaã nüxŭ̃ nayarüxu ga ṯacü naxcèx na naxüxŭ̃ ga Ngechuchu.

Yáiruxacüchiga rü yema nge ga Ngechuchuchirugu ingõgücüchiga (Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)

40 Rü yexguma Ngechuchu wenaxãrü taegugu ga naxtaxaarü tocutüwa, rü duŭ̃xŭ̃gü rü taãẽãcüma nanayauxgü, yerü guxŭ̃ma ínananguxẽẽgü.

41 Rü yéma Ngechuchuxŭ̃tawa nangu ga wüxi ga yatü ga Yáiru ga naẹ̱ga. Rü nüma ga Yáiru rü wüxi ga ngutaquẽxepataŭ̃ãrü ãẹ̱̃xgacü nixĩ. Rü Ngechuchupẽ̃xegu nayacaxãpŭ̱xü rü nüxŭ̃ nacèèxŭ̃ ga napatawa na naxũxŭ̃cèx.

42 Yerü nüxŭ̃ iyexma ga wüxi ga naxãcü ga ngĩgümaã wüxicacü, rü iyaḍaawe, rü ituraxüchi. Rü ngĩma rü maneca 12 ga taunecü ngĩxŭ̃ nayexma. Rü yexguma Yáirupatawa naxũxgu ga Ngechuchu, rü muxũchixŭ̃ ga duŭ̃xŭ̃gü nawe narüxĩ, rü düxwa ínayaxũ̃xtügü.

43 Rü yema duŭ̃xŭ̃gütanüwa iyexma ga wüxi ga ngecü ga 12 ga taunecü ãgüechacü. Rü yemamaã iyaḍaaweecha. Rü duturugüxŭ̃tagu ngĩxŭ̃ igŭ̱xẽẽ ga gŭ̱xcü ga ngĩrü dĩẽ̃ru, natürü taxúema ga texé ngĩxcèx tayataanexẽẽẹ̱ga.

44 Rü yema ngecü ga Ngechuchuweama ne ixŭ̃, rü naxpechinüchirugu iyangõgü. Rü yexgumatama ínayachaxãchi ga na naxãgüxŭ̃.

45 Rü yexguma ga Ngechuchu rü duŭ̃xŭ̃güna naca, rü ñanagürü: —¿Texé tixĩ ya choxŭ̃ ingõgüxe? —ñanagürü. Rü guxŭ̃ma ga duŭ̃xŭ̃gü rü: —Taxúema —ñanagürügü. Rü yexguma ga Pedru rü namücügü rü ñanagürügü: —Pa Ngúexẽẽ̃ruŭ̃x, cuma nüxŭ̃ cudau i ñuxre i duŭ̃xŭ̃gü ngẹ̱ma cuxŭ̃ na nayaxũ̃xtügüxŭ̃, rü ngẽ̃xguma rü ta:

“¿Texé ya choxŭ̃ ingõgüxe?” ñacuxŭ̃ —ñanagürügü.

46 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Ngẽ̃máãcü wüxie choxŭ̃ tingõgü, erü nüxŭ̃ chicuèxãchi na chorü poramaã tüxŭ̃ na charümexẽẽ̃xŭ̃ —ñanagürü.

47 Rü yexguma nangọ̱xomagu ga na nüxŭ̃ nacuèxamaxŭ̃ ga Ngechuchu ga yema nüxŭ̃ na yangõgüxŭ̃, rü yaduṛụ̱xãcüma naxŭ̃tawa ixũ ga yema ngecü. Rü napẽ̃xegu iyacaxãpŭ̱xü. Rü guxŭ̃ ga duŭ̃xŭ̃güpẽ̃xewa namaã nüxŭ̃ iyaxu ga ṯacücèx nüxŭ̃ na yangõgüxŭ̃, rü ñuxãcü yexgumatama ngĩxcèx na yataanexŭ̃.

48 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxŭ̃: —Pa Chauxacüx, cuxcèx nitaane, erü cuyaxõ. ¡Rü ñụ̱xma rü taãẽãcüma íixũ! —ñanagürü.

49 Rü yexguma íyadexayane ga Ngechuchu, rü yéma nangu ga wüxi ga duŭ̃xŭ̃ ga ngutaquẽxepataŭ̃ãrü ãẹ̱̃xgacü ga Yáirupatawa ne ũxŭ̃. Rü ñanagürü Yáiruxŭ̃: —Cuxacü rü marü iyu. ¡Rü tãxũ i cuyachixewechigüxŭ̃ ya Ngúexẽẽ̃ruŭ̃! —ñanagürü.

50 Natürü yexguma yema orexŭ̃ naxĩnügu ga Ngechuchu, rü ñanagürü Yáiruxŭ̃: —¡Tãxũ i cuyanguãẽ̃xŭ̃! Erü ngẽ̃xguma cuyaxọ̱xgu rü cuxacü rü tá wena imaxŭ̃ —ñanagürü.

51 Rü yexguma Yáirupatawa nangugügu, rü Ngechuchu nayachocuxẽẽ ga Pedru rü Chaŭ̃tiágu rü Cuáŭ̃ rü ngĩnatü rü ngĩẽ̃ ga yema bucü ga yụ̱xcü. Natürü tama nanaxwèxe na togü yexma chocuxŭ̃.

52 Rü guxŭ̃ma ga duŭ̃xŭ̃gü ga yéma yexmagüxŭ̃ rü naxauxe rü ngĩxcèx nangechaŭ̃gü. Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ̃: —¡Tãxũ i pexauxexŭ̃! Erü ngẽ̃ma bucü rü tama nixĩ i nayuxŭ̃. Rü ipemare —ñanagürü.

53 Natürü ga yema duŭ̃xŭ̃gü rü Ngechuchuxŭ̃ nacugüeama, yerü ngĩxŭ̃ nadaugü rü aixcüma marü iyu.

54 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ngĩxmẽ̃xgu nayayauxãchi, rü tagaãcü ñanagürü: —Pa Bucüx, ¡írüda! —ñanagürü.

55 Rü yexguma ga ngĩma rü wena imaxŭ̃, rü yexgumatama íirüda. Rü Ngechuchu rü duŭ̃xŭ̃gümaã nüxŭ̃ nixu na ngĩxŭ̃ naxüwemügüxŭ̃cèx.

56 Rü ngĩnatü rü ngĩẽ ga yema bucü, rü poraãcü taḇaixãchiãẽgü. Natürü Ngechuchu rü
tüxũ namu na taxúemaãma nüxũ na tixuxũcèx ga yema ngupetüxũ.

9

Ngechuchu norü ngúexũgüxũ namu na nüxũ yanaxugüexũcèx ga Tupanaarü ore (Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

1 Rü Ngechuchu rü nanangutaquẽxexẽẽ ga yema 12 ga norü ngúexũgü. Rü pora
nüxna naxã rü nüxna naxãga na ínawoxũãxũcèx ga nagúxũraũxũ ga ngoxogü, rü na
nameẽxẽẽãxũcèx ga duũxũgü ga iḏaaweexũ.
2 Rü nayamugü na duũxũgümaã nüxũ yaxugüexũcèx ga ore ga mexũ na ñuxãcü
ãḛxgacü yiĩxũ ya Tupana, rü na nameẽxẽẽãxũcèx ga duũxũgü ga iḏaaweexũ.
3 Rü ñanagürü nüxũ: —¡Rü taxuxũtáma ípinge i perü namawaũ, rü bai ya perü
caxũchigüxũ ya naĩxmenèxã, rü bai i perü choca, rü bai i perü pãũ, rü bai i perü dĩẽru.
Rü wüxitama i perü daxũ ípinge, rü tama i taxre!
4 —Rü ngẽxguma wüxi ya ĩãnewa pengugügu, ¡rü wüxi ya ĩpatagutama perücho rü
ñu̱xmata ipexĩãchi nawa ya yima ĩãne!
5 —Rü ngextá tama pexũ ínayauxgüxũwa, ¡rü ípechoxũ nawa ya yima ĩãne! Rü ngẽxguma
ngḛma ipexĩãchigu ¡rü ipepagücutü i perü üxaxũcutü na ngẽmawa nüxũ nacuèxgüxũcèx
na chixexũ naxügüxũ i ngẽma duũxũgü! —ñanagürü.
6 Rü inaxĩãchi, rü guxũma ga ĩãnexãcügüwa naxĩ. Rü nüxũ nixugüetanü ga Tupanaãrü
ore ga mexũ. Rü guxũwama nanameẽxẽẽtanü ga duũxũgü ga iḏaaweexũ.

Eródɛ rü tama nüxũ nacuèxéga na texe yixĩxũ ga Ngechuchu (Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)

7 Rü Gariréaaneãrü ãḛxgacü ga Erode, rü nüxũ nacuáchiga ga guxũma ga yema
Ngechuchu üxũ. Rü poraãcü nagu narüxĩnü rü naxoegaãẽ ga Erode, yerü nümaxũ ga
duũxũgü rü ñanagürügü: —Cuáũ ya baiũxẽẽruũ nixĩ ya yima, rü marü wena namaxũ —
ñanagürügü.
8 Natürü togü rü ñanagürügü: —Nuxcümaũcü ga Tupanaãrü orearü uruũ ga Ería nixĩ,
rü wena nango̱x —ñanagürügü. Rü togü rü ñanagürügü: —Bexmana náĩ ga nuxcümaũcü
ga Tupanaãrü orearü uruũ nixĩ, rü wena namaxũ —ñanagürügü.
9 Natürü Erode rü ñanagürü: —Chomatama chanamu ga churaragü na Cuáũxũ
yadaenaxãgüxũcèx. ¿Rü ṯacü ẽxna nixĩ i ngẽma yatü i duũxũgü ngẽmaãcü poraãcü
nüxũ ixuchigagüechaxũ? —ñanagürü. Rü Erode rü nüxũ nangúchxũxũchi na ñuxãcü
Ngechuchuxũ na nadauxũ.

Ngechuchu rü nanachibüexẽẽ ga 5000 ga yatügü (Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Cu 6.1-14)

10 Rü yexguma nawoeguxgu ga yema Ngechuchuarü ngúexũgü ga yamugüxũ, rü
Ngechuchumaã nüxũ nixugüe ga yema naxügüxũ. Rü nüma ga Ngechuchu rü yema norü
ngúexũgümaã nixũgachi, rü Bechaídaarü ĩãnewa namaã naxũ.
11 Natürü yexguma duũxũgü nüxũ cuèxgügu ga ngextá na nayexmaxũ, rü
Ngechuchuwe narüxĩ. Rü Ngechuchu rü meãma yema duũxũgüxũ nayaxu, rü namaã
nüxũ nixu na ñuxãcü ãḛxgacü yiĩxũ ya Tupana. Rü nanameẽxẽẽ ga yema duũxũgü ga
iḏaaweexũ.
12 Rü yexguma marü nayáuanegu, rü Ngechuchucèx naxĩ ga yema 12 ga ngúexũgü ga
yamugüxũ. Rü ñanagürügü nüxũ: —¡Íyamugü i ñaã duũxũgü na ĩãnexãcügü rü ĩpatagü ya
ngaicamana ngẽxmagünewa na naxĩxũcèx, rü ngẽxma na napegüxũcèx rü norü õnatèèx
yataxegüxũcèx! Erü nuã íingẽxmagüxũwa rü nataxuma i ṯacü rü õna —ñanagürügü.
13 Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¡Pematama penaxüwemü! —ñanagürü. Rü
nanangãxũgü, rü ñanagürügü: —Wüximẽḛxpu̱x i pãũ rü taxre i choxnixĩcatama toxũ

nangẽxma. ¿Rü ẽxna cunaxwèxe na naxcèx tayataxegüxũ i õna naxcèx i guxũma i ñaã duũxũgü? —ñanagürügü.

14 Rü 5000 ga yatügü nixĩ ga yema yéma yexmagüxũ. Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ ga norü ngúexũgü: —¡Ẽcü ípenatogüxẽ̱ẽ̱x rü 50 chigü i wüxi tücumüwachigü! —ñanagürü.

15 Rü yemaãcü nanaxügü ga norü ngúexũgü. Rü ínanatogüxẽẽ ga guxũma ga duũxũgü.

16 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanade ga yema wüximẽ̱ẽ̱xpü̱x ga pãũ rü yema taxre ga choxni. Rü daxũgu nadawenüãcüma Tupanana moxẽ naxã, rü ñu̱xũchi inanabücu ga yema pãũ rü choxni. Rü norü ngúexũgüna nanaxã na nüxũ yanuãxũcèx ga yema duũxũgü.

17 Rü guxũma ga yema duũxũgü rü meãma nachibüe. Rü yemawena rü 12 ga pexchigü nanapagüamatama namaã ga yema pãũ rü choxnichipẽxegü ga iyaxügüxũ.

Pedru nanango̱xẽẽ na Cristu na yiĩxũ ga Ngechuchu (Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

18 Rü wüxi ga ngunexũ rü Ngechuchu norü ngúexũgümaã noxrüwama yayumüxẽgu, rü nüma rü norü ngúexũgüna naca, rü ñanagürü: —¿Ñuxũ ñaxũ i duũxũgü i chauchiga i choma na texé chiĩxũ? —ñanagürü.

19 Rü norü ngúexũgü nanangãxũgü rü ñanagürügü: —Nangẽxma i duũxũgü rü:

“Cuáũ ya baiũxẽẽruũ quixĩ”, ñagüxũ, rü togü rü:

“Ería quixĩ”, ñagüxũ, rü togü rü:

“Wüxi ga nuxcümaũcü ga Tupanaãrü orearü uruũ i wena maxũcü quixĩ”, ñagüxũ —ñanagürügü.

20 Rü yexguma Ngechuchu nüxna naca rü ñanagürü: —¿Rü pema i ñuxũ ñapegüxũ choxũ na texé chiĩxũ? —ñanagürü. Rü Pedru nanangãxũ rü ñanagürü: —Cuma nixĩ i Cristu i Tupana Nane —ñanagürü.

Ngechuchu nanaxunagü ga norü yuxchiga (Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

21 Rü Ngechuchu rü nayaxucu̱xẽgü ga norü ngúexũgü na taxúemaãma nüxũ yaxugüexũcèx ga nüma rü Cristu na yiĩxũ.

22 Rü ñanagürü nüxũ ga norü ngúexũgü: —Choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ, rü poraãcü ngúxũ tá chinge. Rü choxũ tá naxoo̱xgü i Yudíugüarü ãẽ̱xgacügüerugü, rü paigüarü ãẽ̱xgacügü, rü ngẽma ngúexẽẽruũgü i Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxũ. Rü tá choxũ nimèxgü, natürü tomaẽ̱xpü̱x i ngunexũgu rü wena táxarü chamaxũ —ñanagürü.

23 Rü yixcama rü guxũma ga norü ngúexũgüxũ ñanagürü: —Rü ngẽxguma texé chowe rüxũxchaũgu, ¡ẽcü nüxũ tarüxo i tümaãrü ngúchaũ, rü namaã tapora i ngẽma guxchaxũgü i tümacèx ínguxũ i ñoma curuchawa tipotaxũrüũ tüxũ ixĩxẽẽxũ, rü ngẽmaẽ̱tüwa chowe tarüxũãma!

24 —Erü yíxema tügü maxẽchaxẽẽchaũxẽ rü tá tayu, natürü yíxema chauxcèx yuxe rü aixcüma tá tüxũ nangẽxma i maxũ i taguma gúxũ.

25 ¿Rü ẗacüwa i nüxũ namexũ ya wüxi ya yatü ega nayauxãgu i guxũma i ñoma i naãneãrü ngẽmaxũgü, natürü iyanatauxẽẽãgu i norü maxũ?

26 —Rü ngẽxguma texé chauxcèx ãnegu rü naxcèx taxãnegu i chorü ore, rü choma i Tupana Nane i duũxũxũ na chiĩxũ rü tá ta tümacèx chaxãne i ngẽxguma ãẽ̱xgacü chixĩãcüma núma chaxũxgu. Rü ngẽxguma wenaxãrü núma chaxũxgu rü Chaunatü ya Tupanarüũ tá chapora, rü daxũcu̱ã̱x i Tupanaãrü orearü ngeruũgü i üünegüxũrüũ tá chamexẽchi.

27 —Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü ñuxre i duũxũgü i nuã ngẽxmagüxũ rü tá nüxũ nadaugü na ñuxãcü ãẽ̱xgacü na yiĩxũ ya Tupana naxũpa na nayuexũ —ñanagürü.

Ngechuchu rü toraxŭ nangọx (Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

28 Rü 8 ga ngunexŭguwena ga na yema ñaxŭ, rü Ngechuchu rü wüxi ga mèxpűnewa naxũ na yéma yayumüxẽxŭcèx. Rü ínayaxümücügü ga Pedru rü Chaŭtiágu rü Cuáŭ.
29 Rü yexguma ínayumüxẽyane ga Ngechuchu rü nachiwe rü ngürüãchi niyauracüü, rü naxchiru rü ta niyauracüü, rü poraãcüxüchima nacómü.
30 Rü yexguma rü yéma nangọx ga taxre ga yatügü ga Ngechuchumaã idexagüxŭ. Rü Moĩché nixĩ ga wüxi, rü Ería nixĩ ga to.
31 Rü yema taxre íyexmagüxŭwa rü poraãcüxüchi nangóone. Rü ínidexagü nachiga ga ñuxãcü Yerucharéŭgu tá na nayuxŭ ga Ngechuchu.
32 Rü woo ga Pedru rü namücügü rü poraãcü na nayaxtaexŭ rü tama napee. Rü nüxŭ nadaugü ga ñuxãcü poraãcü na nangóonexŭ ga naxŭtawa ga Ngechuchu rü yema taxre ga yatügü ga namaã yexmagüxŭxŭtawa.
33 Rü yexguma yema taxre ga yatügü Ngechuchuna ixĩgachitanügu, rü Pedru rü ñanagürü Ngechuchuxŭ: —Pa Ngúexẽẽruŭx, namexẽchi nixĩ na nuã ingẽxmagüxŭ. ¡Rü ngĩxã tanaxü ya tomaẹ̄xpụ̄x ya düxenü, rü wüxi ya cuxcèx, rü náĩ ya Moĩchécèx, rü náĩ ya Eríacèx! —ñanagürü. Natürü ga Pedru rü tama nüxŭ nacuèx ga na ñuxũ ñaxŭ yerü poraãcü naḇaixãchiãẽ.
34 Rü yexguma íyadexayane ga Pedru, rü wüxi ga caixanexŭ natanügu nayangèi̱xema. Rü poraãcü namuŭẽ ga yema ngúexŭgü ga yexguma yema caixanexŭ natanügu yangèi̱xemagu.
35 Rü yema caixanexŭwa inanaxũ ga wüxi ga naga ga ñaxŭ: —Daa nixĩ ya Chaune ya nüxŭ changechaŭxŭchicü. ¡Rü naga pexĩnüẽ! —ñaxŭ.
36 Rü yexguma yema ñaxguwena ga yema naga rü Ngechuchuarü ngúexŭgü rü taxúexŭma ga toguexŭ nadaugü, rü Ngechuchuxŭxĩcatama nadaugü. Rü yema ngúexŭgü rü taxúemaãma nüxŭ nixugüe ga yema nüxŭ nadaugüxŭ.

Ngechuchu rü nanamexẽẽ ga wüxi ga bucü ga ngoxo nawa yexmacü (Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

37 Rü yexguma moxŭãcü ga guma mèxpűnewa yanachoŭgu, rü muxŭma ga duŭxŭgü yexma Ngechuchuxŭ nayangaugü.
38-39 Rü yema duŭxŭgütanüwa rü wüxi ga yatü tagaãcü Ngechuchuxŭ ñanagürü: —Pa Ngúexẽẽruŭx, ¡choxŭ rüngŭxẽẽ, rü tüxŭ nadau ya chaune! Erü tügümaã choxŭ tawüxicèx, rü wüxi i ngoxo tümawa nangẽxma. Rü ngẽxguma tüxŭ naxüxgu, rü aita tüxŭ naxüxẽẽ, rü tüxŭ naxãũãẽxẽẽ, rü tüxŭ narüchièxẽẽ. Rü chixexŭ tümamaã naxü, rü tama tüxŭ ningéxchaŭ.
40 Rü marü nüxŭ chacèèxŭ i curü ngúexŭgü na tümawa ínatèxüchigüãxŭcèx i ngẽma ngoxo, natürü tama nüxŭ inaxĩnü —ñanagürü.
41 Rü yexguma Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Pa Duŭxŭgü i Tama Yaxõgüxŭx, ¿Ñuxguratáta i pemaã chanuxmaxŭ rü yaxna pemaã cha xĩ-nüxŭ? ¡Nuã naga ya cune! —ñanagürü.
42 Natürü yexguma Ngechuchuxŭtawa nanguxgu ga guma bucü, rü yema ngoxo rü guma bucüxŭ ñaxtüanegu nayanguxẽẽ, rü nanaxãũãẽxẽẽ. Natürü Ngechuchu nananga ga yema ngoxo, rü nanamexẽẽ ga guma bucü. Rü ñụ̄xũchi nanatüxŭtawa nanamu.
43 Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü naḇaixãchiãẽgü ga yexguma nüxŭ nadaugügu ga ñuxãcü na naporaxŭ ya Tupana.

Ngechuchu rü wenaxãrü nanaxunagü ga norü yuxchiga (Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)

Rü yexguma duŭxŭgü namaã ḇaixãchieyane ga yema Ngechuchu üxŭ, rü ñanagürü ga Ngechuchu nüxŭ ga norü ngúexŭgü:

44 —¡Meã iperüxĩnüẽ i ñaã ore i pemaã nüxũ chixuxũ! ¡Rü tãũtáma nüxũ ipeyarüngümaẽ! Choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ, rü chauechita tá choxũ ínaxuaxũgü i duũxũgü na ãẽxgacügü choxũ iyauxgüxũcèx —ñanagürü.
45 Natürü ga norü ngúexũgü rü tama nüxũ nacuèxgüéga ga yema namaã nüxũ yaxuxũ. Yerü Tupana rü tama naxcèx nanangọxẽẽ ga yema ore na nüxũ nacuèxgüxũcèx. Rü yema ngúexũgü rü namuũẽ ga Ngechuchuna na nacagüxũ na meã namaã nangọxẽẽãxũcèx ga yema namaã nüxũ yaxuxũ.

¿Texé tá tixĩ ya guxããrü yexera ixĩxẽ?
(Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)

46 Rü yexguma ga norü ngúexũgü rü inanaxügüe ga nügümaã na yaporagatanücüüxũ nachiga ga texé tá tiĩxũ ya natanüwa guxããrü yexera ixĩxẽ.
47 Natürü Ngechuchu rü nüxũ nacuèxama ga yema norü ngúexũgü nagu rüxĩnüẽxũ. Rü yemacèx wüxi ga buxũ nügüxũtawa naga, rü nügüxũtagu nayachixẽẽ.
48 Rü ñanagürü nüxũ ga norü ngúexũgü: —Texé ya ñaã buxũxũ meã yaxúxe chauégagu, rü choxũ nixĩ i tayaxuxũ. Rü yíxema meã choxũ yaxúxe, rü Chaunatü ya núma choxũ mucüxũ rü ta meã tayaxu. Rü yíxema guxããrü yexera tügü írüxíraxe, rü yíxema tixĩ ya guxããrü yexera ixĩxẽ —ñanagürü.

Texé ya tama taxchi aixe rü tórü ngũxẽẽruũ tixĩ
(Mr 9.38-40)

49 Rü yexguma ga Cuáũ rü ñanagürü nüxũ: —Pa Ngúexẽẽruũx, nüxũ tadau ga wüxi ga yatü ga cuégagu ngoxogü íwoxũxũ. Rü toma nüxna tanachụxu ga yema yerü tama tatanüxũ nixĩ ga nümax —ñanagürü.
50 Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Tama name i nüxna na penachụxuxũ. Erü texé ya tama taxchi aixe, rü tórü ngũxẽẽruũ tixĩ —ñanagürü.

Ngechuchu nayangagü ga Chaũtiágu rü Cuáũ

51 Rü yexguma marü yangaicagu ga Ngechuchu ga daxũguxũ ga naãnewa na naxũxũ, rü tama namuũãcüma inaxũãchi ga Yerucharéũwa na naxũxũ.
52 Rü nügüpẽxegu nayamugü ga ñuxre ga norü orearü ngeruũgü. Rü nümagü rü nawa naxĩ ga wüxi ga ĩãnexãcü ga Chamáriaanewa yexmane, na yexma naxcèx yadaugüxũcèx ga wüxi ga ĩ na Ngechuchu nagu pexũnexũ.
53 Natürü yema Chamáriaanecụ̃ãx rü tama nanayauxgüchaũ, yerü nüxũ nacuèxgü ga Yerucharéũwa tá na naxũxũ.
54 Rü yexguma yemaxũ nadaugügu ga norü ngúexũgü ga Chaũtiágu rü Cuáũ, rü ñanagürügü Ngechuchuxũ: —Pa Corix, ¿cunaxwèxexũ na Tupanana naxcèx tacaxũ na daxũwa ne namuãxũcèx ya üxü na nagụxẽẽãxũcèx i guxũma i ñaã duũxũgü, yema nuxcümaũcü ga Tupanaãrü orearü uruũ ga Ería üxũrüũ? —ñanagürügü.
55 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxũ nadawenü, rü nayangagü, rü ñanagürü nüxũ: —Pema rü tama nagu perüxĩnüẽ na texéarü duũxũgü pixĩgüxũ.
56 —Erü choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ, rü tama duũxũgüarü tauxexẽẽwa núma chaxũ, natürü núma chaxũ na duũxũgüxũ chamaxẽxẽẽxũcèx —ñanagürü. Rü yexguma rü náĩ ga ĩãnexãcüwa naxĩ.

Duũxũgü ga Ngechuchuwe rüxĩxchaũxũchiga
(Mt 8.19-22)

57 Rü yexguma namagu naxĩxgu rü wüxi ga yatü Ngechuchuxũ ñanagürü: —Pa Corix, cuwe charüxũxchaũ i ngextá cuma ícuxũxũwa —ñanagürü.
58 Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —Ngowagü rü nüxũ nangẽxma i naxmaxũgü, rü werigü rü nüxũ nangẽxma i naxchiãũgü, natürü choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ, rü nataxuma i chauchica i ngextá nagu chicuxeruxũ —ñanagürü.

59 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxű ga wüxi ga to ga yatü: —¡Chowe rüxũ! —ñanagürü. Natürü nüma ga yema yatü rü ñanagürü nüxű: —Pa Corix, noxri chanawèxe i chaunatüxű ichayatèxira —ñanagürü.

60 Rü Ngechuchu nanangãxű rü ñanagürü: —Nüę ngẽma cutanüxű i tama yaxõgüxű iyatèxgü i ngẽma naxrüű yuexű, natürü cuma rü curü puracü nixĩ na paxa duűxűgümaã nüxű cuyarüxuxű i Tupanaãrü ore na ñuxãcü guxããrü ãę̃xgacü na yiĩxű i nümax —ñanagürü.

61 Rü wüxi ga to ga duűxű rü ñanagürü Ngechuchuxű: —Pa Corix, ngẽmáãcü cuwe charüxũxchaű, natürü noxri chanaxwèxe i nüxű chayarümoxẽ i ngẽma chopatacũ̱ã̱xgü —ñanagürü.

62 Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxű: —Texé ya yíxema inaxügüxe na Tupanaãrü puracüwa tapuracüxű natürü tümaãrü ngẽmaxűguama rüxĩnüxẽ, rü tama tame na Tupanaãxű tapuracüxű —ñanagürü.

10

Ngechuchu nayamugü ga 72 ga norü ngúexűgü

1 Rü yemawena ga Cori ga Ngechuchu rü nayadexechi ga 72 ga to ga norü ngúexűgü. Rü taxrechigü inayamugü na yoxni guxű ga yema ĩãnegü rü nachicagü ga Ngechuchu nawa ũxchaűxűwa na naxĩxűcèx.

2 Rü ñanagürü nüxű: —Aixcümaxűchi nangẽxma i muxũchixű i duűxűgü i yaxõgüchaűxű natürü ngema Tupanaarü orearü uwa puracüexű rü noxretama nixĩ. Rü ngẽmacèx name i perü yuműxẽwa nüxna peca ya yima puracüarü yora na ngema norü puracüwa namugüãxűcèx i to i puracütanüxű..

3 —¡Rü ipexĩãchi rü ngę̃ma pexĩ! Rü dücax, ñoma carnerugü i aigütanüwa imugüxűrüű nixĩ i pexű chimugüxű.

4 —¡Rü tãũtáma choca ípinge, rü bai i perü dĩẽru, rü bai i perü chapatu! Rü tama chanaxwèxe i namagu penuxcü i ngẽxguma namawa texéxű perümoxẽgügu.

5 —Rü ngẽxguma wüxi ya ĩwa pengugügu, rü ñaããcü tá nüxű perümoxẽgü i ngẽma duűxűgü:

“¡Petaãxẽ erü Tupana rü napetanügu!”, ñaperügügü tá.

6 —Rü ngẽxguma ngę̃ma nangẽxmagu i duűxűgü i Tupanaxű cuèxgüchaűxű rü Tupana rü tá nüxna nanaxã i taãxẽ. Natürü ngẽxguma ngę̃ma nataxũ̱xgu i duűxűgü i Tupanaxű cuèxgüchaűxű, rü ngema Tupanaarü taãxẽ rü pexrütáma nixĩ.

7 —¡Rü wüxi ya ĩgutama perücho, rü ngę̃ma pechibüe rü peyaxü i ngẽma nüxű ngẽxmaxű i ngẽma ĩcũ̱ã̱xgü! Erü wüxi i puracütanüxű rü name nixĩ na nayauxãxű i norü natanü naxcèx i norü puracü. Rü yima ĩãnewa pengẽxmagüyane rü tama chanaxwèxe i náĩ ya ĩgu peyapegü.

8 —Rü ngẽxguma wüxi ya ĩãne ya nawa meã pexű nayaxunewa pengugügu, ¡rü penangõ i ngẽma õna i pexna naxãgüxű!

9 —¡Rü penameẽxẽę̃x i ngẽma iḍaaweexű i yima ĩãnewa ngẽxmagüxű! ¡Rü namaã nüxű pixu rü ñapegügü nüxű:

“Tupanaãrü pora rü marü pexna nangaicama rü napexűtagu”, ñapegügü nüxű!

10 —Natürü ega nawa pengugügu ya wüxi ya ĩãne i ngextá duűxűgü tama meã pexű íyauxgüxűwa, ¡rü ngẽma ítaműgu ípechoxű rü ñapegügü nüxű i ngẽma ĩãnecũ̱ã̱x!:

11 “Rü woo ñaã perü ĩãneãrü üxaxű i tocutüwa yaxũxű, rü itanapagü, na ngẽmawa nüxű pecuáxűcèx na Tupana rü tama pemaã nataãẽxű. ¡Natürü tama nüxű ipeyarüngümaẽ na marü pexna nangaicamaxűchichiréxű ya Tupana na perü ãę̃xgacü yiĩxű”, ñaperügügü tá nüxű i ngẽma ĩãnecũ̱ã̱x!

12 —Rü pemaã nüxũ chixu rü ngẽma ngunexũ i nagu nagúxũ i naãne, rü Chodomacu̱a̱x
i duũxũgüarü yexera Tupana tá nanapoxcue i ngẽma duũxũgü i tama meã pexũ
yauxgüxũ.

Ĩãnegü ga tama Tupanaga ĩnüẽne (Mt 11.20-24)

13 —Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx, Pa Corachĩcu̱a̱x rü Bechaídacu̱a̱x i Duũxũgüx,
yerü yexguma chi Tiruarü ĩãnewa rü Chidãũãrü ĩãnewa chanaxu̱xgu ga yema mexũgü ga
cuèxruũgü ga Tupanaãrü poramaã petanüwa chaxüxũ, rü woo ga na poraãcü yachixexũ
ga yema Tirucu̱a̱x rü Chidãũcu̱a̱x ga duũxũgü rü nuxcümama chitama nüxũ narüxoe ga
nacüma ga chixexũ, rü poraãcüxüchi chima nügümaã nangechaũgü rü naxauxe, yerü chi
nügü nicuèxãchitanü ga na yapecaduã̱xgüxũ.

14 —Natürü pemaã nüxũ chixu rü ngẽma ngunexũ i Tupana nagu napoxcuexũ i
pecaduã̱xgüxũ, rü ngẽma ngunexũgu rü Tirucu̱a̱x rü Chidãũcu̱a̱xãrü yexera tá pexũ
napoxcue i pemax.

15 —Rü pemax, Pa Capernáũcu̱a̱xgü i Duũxũgüx ¿éxna pema nagu perüxĩnüẽgu rü
daxũguxũ i naãnewa tá pexĩxũ? Pemaã nüxũ chixu rü naãnetüũwa i ngextá Tupana
Chatanáxũ ípoxcuxũwa tá nixĩ i pewogüxũ.

16 Rü ñu̱xũchi norü ngúexũgüxũ ñanagürü: —Rü yíxema pega ĩnüẽxẽ, rü chauga rü ta
taxĩnüẽ. Natürü yíxema tama pega ĩnüẽxẽ, rü chauga rü ta tama taxĩnüẽ. Rü yíxema tama
chauga ĩnüẽxẽ, rü tama naga taxĩnüẽ ya Chaunatü ya núma choxũ mucü —ñanagürü ga
Ngechuchu.

Nawoegu ga yema 72 ga Ngechuchuarü ngúexũgü

17 Rü taãẽãcüma nawoegu ga yema 72 ga norü ngúexũgü ga yamugüxũ. Rü ñanagürügü
nüxũ: —Pa Corix, ngẽxguma cuégagu tidexagügu, rü èi̱xrüxũ i ngoxogü rü toga naxĩnüẽ
—ñanagürügü.

18 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Ngẽmáãcü aixcüma nixĩ. Yerü nüxũ chadau ga
Chataná ga daxũguxũ ga naãnewa na natáexũ wüxi ga ãẽmacürüũ.

19 —Rü choma nixĩ ga pexna chanaxãxũ ga pora na tama chixexũ pemaã naxügüxũcèx
ega woo ãxtapegüwa rü ẽxna tuxchinawegüwa pengagügu. Rü yexgumarüũ ta pexna
chanaxã ga pora na nüxũ perü- yexeraxũcèx i guxũma i Chatanáãrü pora na ngẽmaãcü
taxucürüwama ta̱cü rü chixexũ pemaã naxüxũcèx.

20 —¡Natürü tãxũ i petaãẽgüxũ naxcèx i ngẽma na pega naxĩnüẽxũ i ngoxogü! Rü
narümemaẽ nixĩ i petaãẽgü naxcèx na marü naxümatüxũ i peéga i Tupanaãrü poperawa
i daxũguxũ i naãnewa —ñanagürü.

Ngechuchu rü nataãẽ (Mt 11.25-27, 13.16-17)

21 Rü yexgumatama ga Tupanaãẽ ga Üünexũ rü poraãcü Ngechuchuxũ nataãẽxẽẽ. Rü
ñanagürü ga Ngechuchu: —Pa Chaunatü, Pa Daxũguxũ i Naãne rü Ñoma i Naãneãrü Yorax,
cuxũ chicuèxüũ, yerü ñaã chorü ngúexũgüxũ nüxũ cucuèxẽẽ i ñaã ore ga naxchaxwa
iquicúxũ ga duũxũgü i ñoma i naãnewa nüxũ cuèxüchigüxũ. Rü yemaãcü cunaxü, Pa
Chaunatüx yerü yemaãcü nixĩ ga cunaxwèxexũ —ñanagürü.

22 Rü ñanagürü ga Ngechuchu: —Chaunatü choxna nanaxã i guxũma i ta̱cü i
ngẽxmaxũ. Rü taxúema choxũ tacuèx na Tupana Nane chiĩxũ. Rü Chaunatüxicatama
nixĩ ya choxũ cuácü na Nane chiĩxũ. Rü ngẽxgumarüũ ta taxúema nüxũ tacuèx na
texe yiĩxũ ya Chaunatü. Rü choma ya Nane rü ngẽma duũxũgü i Chaunatüxũ nüxũ
chadauxẽẽchaũxũxĩcatama nixĩ i nüxũ cuèxgüxũ na texe yiĩxũ —ñanagürü.

23 Rü yexguma norü ngúexũgüxũ nadawenü, rü namaãxĩca ñanagürü: —Tataãẽgü ya
yíxema tümaxẽtümaãxũchi nüxũ daugüxe i ñaã ñu̱xma pema nüxũ pedaugüxũ.

24 —Erü pemaã nüxũ chixu, rü muxũma ga nuxcümaũgüxũ ga Tupanaãrü orearü uruũgü rü ãẽxgacügü ga tacügü, rü nüxũ nangúchaũ ga nüxũ na nadaugüchaũxũ i ñaã ñu̱xma pema chauxũtawa nüxũ pedaugüxũ. Natürü tama nüxũ nadaugü. Rü nüxũ nangúchaũ ga nüxũ na naxĩnüẽchaũxũ i ñaã ñu̱xma pema chauxũtawa nüxũ pexĩnüẽxũ. Natürü tama nüxũ naxĩnüẽ —ñanagürü.

Ore ga mecü ga Chamáriacũ̱ã̱xgu ixuxũ

25 Rü yexguma inachi ga wüxi ga ngúexẽẽruũ ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaexũ, rü Ngechuchuxũtawa naxũ na namaã yanadexaxũcèx. Rü Ngechuchuxũ naxüxchaũ, rü yemacèx nüxna naca rü ñanagürü: —Pa Ngúexẽẽruũ ya Ngechuchux, ¿I̱acü nixĩ i mexũ na chanaxüxũ na choxũ nangẽxmaxũcèx i maxũ i taguma gúxũ? —ñanagürü.

26 Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: —¿Ñuxũ ñaxũ i ngẽma ore i Moĩchéarü mugüwa ümatüxũ? ¿Rü i̱acüxũ i cumaã yaxuxũ? —ñanagürü.

27 Rü yema ngúexẽẽruũ ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaexũ, rü Ngechuchuxũ nangãxũ, rü ñanagürü: —¡Nüxũ nangechaũ ya Cori ya curü Tupana i guxũma i curü maxũmaã, rü guxũ i cuãẽmaã, rü guxũ i curü poramaã, rü guxũ i nagu curüxĩnüxũmaã! ¡Rü nüxũ nangechaũ i cumücü ngẽma na cugütama cungechaũxũrüũ! —ñanagürü.

28 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Ngẽma ore i choxũ namaã cungãxũxũ rü marü name. Rü ngẽxguma ngẽma ore quinguxẽ̱ẽ̱xgu, rü tá cunayaxu i maxũ i taguma gúxũ —ñanagürü.

29 Natürü ga yema ngúexẽẽruũ ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaexũ, rü nügüétüwa nachogüchaũ. Rü yemacèx Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —¿Rü texé tixĩ ya chomücü? —ñanagürü.

30 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: —Wüxi ga yatü Yerucharéũwa ne naxũ, rü Yericú ga ĩãnewa naxũ. Rü namagu nüxũ nangaugü ga ngĩtèèxgüxũ. Rü guxũma ga norü yemaxũcèx nangĩ̱xgü, rü èi̱xrüxũ ga naxchiru rü ta naxcèx nangĩ̱xgü. Rü nanaçuaixgü, rü nayayuãchixẽẽgü, rü yemaãcü yéma nanatèxgü.

31 —Rü yematama namawa naxüpetü ga wüxi ga Yudíugüarü pai. Natürü yexguma yema yatüxũ nadèu̱xgu rü nüxũ yéma naxüpetümare.

32 —Rü yéma naxüpetü ta ga wüxi ga Lebítanüxũ ga tupauca ga taxũnewa puracüxũ. Rü yexguma yema yatüxũ nadèu̱xgu, rü nüma rü ta nüxũ naxüpetümare.

33 —Natürü yixcüra rü wüxi ga Chamáriaanecũ̱ã̱x ga yatü rü yematama namawa naxüpetü. Rü yexguma guma yatüxũ nadèu̱xgu rü nüxũ nangechaũtümüũ.

34 —Rü guma yatücèx nixũ. Rü chixũ rü binumaã nanaxüxũ ga norü o̱xrigü, rü meãma nayanèĩ̱xgü ga yema norü o̱xrigü. Rü ñu̱xũchi norü burugu nanamunagü, rü wüxi ga pegüchicawa nanaga. Rü yéma nüxna nadau.

35 —Rü moxũãcü ga yexguma inaxũãchigu ga yema Chamáriaanecũ̱ã̱x, rü ngĩxũ nayaxu ga taxretachinü ga norü dĩẽru, rü yema pegüchicaarü yorana ngĩxũ naxã. Rü ñanagürü nüxũ:

“¡Nüxna nadau i ñaã yatü! Rü ngẽxguma yexeragu naxãtanügu na nuã nangẽxmaxũ, rü choma tá cuxũ chanaxütanü i ngẽxguma chataeguxgu”, ñanagürü.

36 Rü ñanagürü ga Ngechuchu nüxũ ga yema ngúexẽẽruũ ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaexũ: —Ñu̱xma chanaxwèxe i chomaã nüxũ quixu i ngẽxũrüüxũ ga yema tomaẽ̱xpü̱xtanüwa ga aixcüma namücü ixĩxũ ga yema yatü ga ngĩtèèxgüxũ imèxgüxũ —ñanagürü ga Ngechuchu.

37 Rü yexguma ga yema ngúexẽẽruũ ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaexũ rü ñanagürü: —Yema Chamáriaanecũ̱ã̱x nixĩ ga yema yatümücü ixĩxũ, yerü nüxũ nangechaũtümüũ —ñanagürü. Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¡Ñu̱xma rü íixũ rü yema Chamáriaanecũ̱ã̱x üxũrüũ naxü! —ñanagürü nüxũ.

Marta rü Maríapatawa nangu ga Ngechuchu

38 Rü yexguma Ngechuchu namagu ixũxgu norü ngúexŭgümaã rü wüxi ga ĩãnexãcüwa
nangu. Rü yéma guma ĩãnexãcüwa rü wüxi ga nge ga Martagu ãe̲gacü ngĩgüpatawa
inanguxẽẽ.
39 Rü Martaaxŭ iyexma ga wüxi ga ngĩẽyèx ga Maríagu ãe̲gacü. Rü ngĩma rü Ngechuchu-
cutüxŭtawa irüto na inaxĩnüxŭcèx ga Ngechuchuarü ore.
40 Natürü ga Marta rü itaarü puracüã̲x rü yemaãcü ngĩrü puracüguama irüxĩnü. Rü
yemacèx Ngechuchucèx iyaxũ, rü ngĩgürügü nüxŭ: —Pa Corix, ¿tama ẽxna nagu curüxĩnü
i ngẽma na chataarü puracüãxŭ rü ngẽma chaueyèx rü choxnaxĩca na natáãxŭ i guxŭma
i ngẽma puracü? ¡Rü namaã nüxŭ ixu na choxŭ nangŭxẽẽxŭcèx! —ngĩgürügü.
41 Natürü Ngechuchu rü ngĩxŭ nangãxŭ, rü ñanagürü ngĩxŭ: —Pa Martax, cuma rü
poraãcü curü puracücèx cuxoegaãẽ, rü muxŭma i ngẽmaxŭgu curüxĩnü.
42 —Natürü wüxixicatama nixĩ i guxŭãrü yexera i mexŭ na nagu rüxĩnüxŭ. Rü María iy-
ixĩ i ngẽmagu rüxĩnücü. Rü taxúetáma ngĩxna tayanuxŭ i ngẽma —ñanagürü ga Ngechuchu.

11

Ngechuchu nanangúexẽẽ ga yumüxẽchiga (Mt 6.9-15, 7.7-11)

1 Rü wüxicana wüxi ga nachicawa nayumüxẽ ga Ngechuchu. Rü yexguma nüxŭ
nachauxgu, rü wüxi ga norü ngúexŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Corix ¡toxŭ nangúexẽẽ na
ñuxãcü tayumüxẽgüxŭ, yema Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭ norü ngúexŭgüxŭ nangúexẽẽxŭrüŭ!
—ñanagürü.
2 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxŭ: —Rü ngẽxguma peyumüxẽgügu rü ñaperügügü tá:

“Pa Tonatü ya Daxũgucüx, rü aixcüma Üünecü quixĩ i cumax. ¡Rü núma naxũ na torü
ãe̲xgacü quiĩxŭcèx! Rü tanaxwèxe i curü ngúchaŭ na naxügüxŭ i duŭxŭgü i ñoma
i naãnewa, ngẽma daxũguxŭ i naãnewa na curü ngúchaŭ ínaxügüxŭrüŭ.

3 ¡Rü toxna naxã i torü õna i wüxichigü i ngunexŭcèx ixĩxŭ!
4 ¡Rü toxŭ nüxŭ nangechaŭ i torü pecadugü, erü toma rü ta tüxŭ nüxŭ tangechaŭ ya
guxãma ya yíxema chixri tomaã chopetüxe! ¡Rü tãxũ i t̲acü rü chixexŭpẽxewa toxŭ
cuwogüxŭ na tama nagu tayixŭcèx!”
ñanagürü.
5 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Ngẽxguma chi wüxie i pema rü tüxŭ nangẽmaxgu i wüxi
i tümamücü, rü chi ngãxŭcüü napatawa taxũxgu rü ñatagügu nüxŭ:

“Pa Chomücüx, ¡toma ẽ̲xpũ̲x i pãũ choxna naxã!
6 —Erü wüxi i chomücü rü yaxŭwa ne naxũ, rü ngexwacèx chopatawa nangu. Rü
choma rü changearü õnã̲x, rü taxuŭmaãma chanachibüxẽẽe̲ga”, ñatagügu.
7 —Rü ngẽma tümamücü i napatawa ngẽxmaxŭ, rü chi tüxŭ nangãŭxgu rü ñaxgu:

“¡Tãxũ i choxŭ cuchixewexŭ! Chorü ĩã̲x rü marü narüwãxta, rü choma rü chauxacügü
rü ngürücarewa tangẽxmagü. Rü ngẽmacèx taxucürüwa ícharüda na t̲acü cuxna na
chaxãxŭcèx”, ñaxgu chi tüxŭ.
8 —Rü pemaã nüxŭ chixu, rü ngẽma na tümamücü yiĩxŭcèx rü tãũtáma ínarüda na t̲acü
tüxna naxãxŭcèx. Natürü tá ínarüda na tama tanachixeweechaxŭcèx, rü tá tüxna nanaxã
i guxŭma i t̲acü i tanaxwèxexŭ.
9 —Rü ngẽmacèx pemaã nüxŭ chixu rü, ¡Naxcèx ípẽ̲a rü Tupana rü tá pexna nanaxã!
¡Rü Tupanacèx pedèũ̲x rü tá nüxŭ ipeyangau! ¡Rü ĩã̲xwa: Tu tu tu ñapegü, rü tá pexcèx
niwãxna i ĩã̲x!
10 —Erü guxãma ya yíxema naxcèx íc̲̃axe rü tanayaxu, rü guxãma ya naxcèx dauxe rü
nüxŭ itayangau. Rü guxãma ya ĩã̲xwa: Tu tu tu ñagüxe, rü tümacèx tá niwãxna i ĩã̲x.
11 —¿Rü ñuxãcü i wüxi i pema na papágü piĩxŭ rü penena penaxãxŭ ya wüxi ya nuta
ega pãũcèx pexna nacaxgu, rü ẽxna wüxi i ãxtape ega choxnicèx pexna nacaxgu?

12 —¿Rü texé i petanüwa rü penena penaxã i tuxchinawe ega wüxi ya otacharaŭcèx
pexna nacaxgu?
13 —Rü ngẽma pema na pichixecümachiréxŭ natürü nüxŭ pecuèx na ñuxãcü mexŭ i
ãmare pexacügüna na pexãxŭ, rü pemaã nüxŭ chixu rü Penatü ya Daxũgucü rü perü
yexera tá nixĩ na pexna mexŭ naxãxŭ. Rü guxãma ya yíxema Tupanaxŭtawa Naãẽ i
Üünexŭcèx íc̣axe, rü tá tüxna nanaxã —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchuxŭ nixugüe na ngoxoarü poramaã napuracüxŭ nawogüe (Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)

14 Rü Ngechuchu ínanatèxüchi ga wüxi ga ngoxo ga wüxi ga yatüxŭ ngegaxẽẽxŭ. Rü
yexguma ínaxũŭxgu ga yema ngoxo rü guma yatü rü nidexa. Rü guxŭma ga duŭxŭgü
rü naḇaixãchiãẽgü ga yexguma yemaxŭ nadaugügu.
15 Natürü ñuxre ga duŭxŭgü rü ñanagürügü: —Ñaã yatü i Ngechuchu, rü Bechebú i
ngoxogüarü ãẽ̱xgacüarü poramaã nixĩ i ínanawoxŭãxŭ i ngoxogü —ñanagürügü.
16 Natürü ga togü rü nüxŭ naxügüchaŭ, rü yemacèx naxcèx ínacagü ga nüxŭ na nawéaxŭ
ga wüxi ga cuèxruŭ ga daxũcu̱ḇ̱ax na yemawa nüxŭ nacuèxgüxŭcèx rü ngoxi aixcüma
Cristu yiĩ.
17 Natürü nüma ga Ngechuchu rü nüxŭ nacuèxama ga ṯacügu na naxĩnüẽxŭ, rü yemacèx
ñanagürü nüxŭ: —Ngẽxguma chi wüxi i nachiŭãnecu̱ḇ̱ax i duŭxŭgü nügü itoyegu rü
nügütanüwa chitama nügü nadaixgu, rü nügü chitama nagu̱xẽẽ. Rü ngẽxguma chi wüxi
ya ĩcu̱ḇ̱ax nügümaã nuẽẽchagu rü nügü nadaixgu, rü nügü chitama nagu̱xẽẽ.
18 —¿Rü ngẽxguma chi Chataná nügümaãtama nuxgu, rü nügütama yamèxgu, rü ñuxãcü
chi i ãẽ̱xgacüecha yiĩxŭ? Rü ngẽma ñacharügü i ñu̱xma erü pema choxŭ pixuxgu rü
Bechebúarü poramaã íchanawoxŭ i ngoxogü.
19 —Natürü ngẽxguma chi Chatanáãrü poramaã íchanawoxŭgu i ngoxogü, rü perü
ngúexŭgü rü chita Chatanáãrü poramaã ínanawoxŭ i ngoxogü. Rü ngẽmawa meã nüxŭ
tacuèx na pema rü ípetüexŭ.
20 —Natürü pemaã nüxŭ chixu rü aixcüma Tupanaãrü poramaã nixĩ i íchanawoxŭxŭ i
ngoxogü. Rü ngẽmawa pexŭ nüxŭ chacuèxẽẽ na núma petanüwa nanguxŭ ya Tupana na
ãẽ̱xgacü yiĩxŭcèx.
21 —Rü ngẽxguma wüxi ya yatü ya poracü rü meãma nügü naxüxnegu rü nüxna
nadèu̱xgu ya napata, rü taxúetáma naxcèx tangĩx i norü ngẽmaxŭ i napatawa ngẽxmaxŭ.
22 —Natürü ngẽxguma ínanguxgu i to i yatü i nüxŭ rüporamaẽxŭ, rü nüxŭ nayexeragu,
rü tá nüxna nanapuxŭ ya naxne ya nügü namaã ínaporaãxŭne, rü tá nüxna nanapuxŭ i
guxŭma i norü ngẽmaxŭ, rü tá nayana.
23 —Yíxema tama choxŭ ngechaŭxẽ rü chauxchi taxai. Rü yíxema tama choxŭ
rüngŭxẽe̱xẽ na Tupanacèx tayagagüxŭ i duŭxŭgü rü chauxchawa tanangianexẽẽ.

ngoxo i taeguxŭchiga (Mt 12.43-45)

24 —Rü ngẽxguma wüxi i ngoxo rü wüxi ya yatüwa ínaxũŭxgu, rü dauxchitagu
nanañaãne, rü naxcèx nadau na ngextá na nangŭxŭ. Rü ngẽxguma taxuguma
nangŭe̱gagu, rü nügü ínicuèx rü ñanagürü:
“Maneca naxcèx tá chataegu ya yima yatü ga noxri nawa íchaxũxũchirécü”, ñanagürü.
25 —Rü ngẽxguma nataegugu, rü yima yatüxŭ inayangau na ñoma wüxi ya ĩ ya mexẽe̱ne
rü meã nabixichinerüŭ na yiĩxŭ.
26 —Rü ínixũ rü naxcèx nayadau i to i 7 i ngoxogü i norü yexera i chixexŭ. Rü guxŭma
i ngẽma ngoxogü rü wüxigu yima yatügu nachocu, rü ngẽxma naxãchiŭgü. Rü ngẽxguma
ya yima yatü rü noxriarü yexera nachixe —ñanagürü.

Taãẽ i aixcüma ixĩxŭchiga

27 Rü yemaxũ íyaxuyane, rü wüxi ga ngecü rü duũxũgütanüwa tagaãcü ngĩgürügü: —Tataãẽ ya yíxema tügüanüwa cuxũ yaxẽe̲xẽ rü tügü nixũwa cuxũ maĩxẽ —ngĩgürügü.

28 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Yexeraãcü tataãẽ ya yíxema nüxũ ĩnüxẽ i Tupanaãrü ore rü naga ĩnüxẽ —ñanagürü.

Duũxũgü ga tama yaxõgüchaũxũ rü naxcèx ínacagüama ga to ga cuèxruũ ga Tupanaãrü poramaã üxũ

(Mt 12.38-42; Mr 8.12)

29 Rü nimuẽtanü ga duũxũgü ga Ngechuchuxũtawa ngutaquẽxegüxũ. Rü inanaxügü ga Ngechuchu ga namaã na yadexaxũ. Rü ñanagürü: —Ñaã duũxũgü i ñomaũcüü maxẽxũ rü nichixecüma. Rü naxcèx ínacagü i wüxi i cuèxruũ i mexũ i Tupanaãrü poramaã üxũ. Natürü Tupana rü wüxixicatama i cuèxruũ tá nüxũ nawẽx. Rü ngẽma nixĩ i cuèxruũ ga Tupanaãrü orearü uruũ ga Yonáwa duũxũgüxũ nawéxũ na nüxũ nacuèxgüxũcèx na aixcüma Tupana yiĩxũ ga guma yéma namucü.

30 —Rü yexgumarüũ ga Yoná rü wüxi ga cuèxruũ nixĩ naxcèx ga Nínibecu̲ã̲x ga duũxũgü, rü ngẽxgumarüũ tá ta nixĩ ya Tupana Nane ya duũxũxũ ixĩcü na wüxi i cuèxruũ tá yiĩxũ naxcèx i ñomaũcüü maxẽxũ i duũxũgü.

31 —Rü ngẽxguma naãneãrü gu̲xgu rü Tupana rü ñomaũcüü maxẽxũ i duũxũgüna nacèxgu i norü pecaduchigacèx, rü ngĩma ga nuxcümaũcü ga Chabaaneãrü ãẽxgacü tá íirüda rü tá íinaxuaxũ i ñomaũcüü maxẽxũ i duũxũgü. Yerü ngĩma rü yaxũwaxüchi ne ixũ ga na ãẽxgacü ga Charumóũxũ naxĩnüxũcèx ga ñuxãcü poraãcü nüxũ na nacuèxüchixũ. Natürü ñu̲xma nuã petanüwa nangẽxma i wüxi i Charumóũãrü yexera ixĩcü.

32 —Rü ngẽxguma naãneãrü gu̲xgu rü Tupana rü ñomaũcüü maxẽxũ i duũxũgüna nacèxgu norü pecaduchigacèx, rü nuxcümaũgüxũ ga Nínibecu̲ã̲x ga duũxũgü rü tá ínarüdagü rü tá ínanaxuaxũgü i ñomaũcüü maxẽxũ i duũxũgü. Yerü nümagü ga Nínibecu̲ã̲xgü ga duũxũgü rü nüxũ narüxoe ga nacümagü ga chixexũ ga yexguma Yoná namaã nüxũ ixuxgu ga Tupanaãrü ore. Natürü ñu̲xma nuã petanüwa nangẽxma i wüxi i Yonáãrü yexera ixĩxũ.

Taxüneãrü omüchiga

(Mt 5.15, 6.22-23)

33 —Taxúema wüxi i omüwa tanangixichi rü ñu̲xũchi itayacu̲x rü ẽxna ţacütüũgu tayaxücuchi. Natürü norü üchicaũgu tanaxünagü na nge̲ma tüxũ nabaxixũcèx ya yíxema duũxẽgü ya yima ĩgu chocuxe.

34 —Cuxetügü rü ñoma wüxi i omürüũ nixĩ i cuxunecèx. Rü ngẽxguma ngẽma Tupana cuxũ naxwèxexũcèx cudèu̲xgu, rü guxũma i curü maxũ rü name. Natürü ngẽxguma ñoma i naãneãrü ngúchaũcèx cudèu̲xgu, rü guxũma i curü maxũ rü chixexũwa nangẽxma.

35 —¡Meã cugüna nadau na tama ẽãnexũxũ nanguxuchixũcèx i ngẽma ore i mexũ i cuxũ ngẽxmaxũ, i ñoma wüxi i omürüũ ixĩxũ!

36 —Ngẽxguma chi guxũ i curü maxũwa nangẽxmagu i Tupanaãrü ngóonexũ rü taxuwama nachixẽxgu i curü maxũ, rü meã chi nüxũ cucuèx i Tupanaãrü ngúchaũ ñoma wüxi i omü i cuxũ baxixũrüũ —ñanagürü.

Ngechuchu rü duũxũgütanüwa ínanaxuaxũ ga Parichéugü rü ngúexẽẽruũgü ga Moĩchéarü mugüwa ngu̲xẽẽtaegüxũ

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

37 Rü yexguma nüxũ nachauxgu ga na yadexaxũ ga Ngechuchu rü wüxi ga Parichéu nüxna naxu ga napatawa na yachibüxũcèx. Rü yema Parichéupatawa naxũ, rü mechawa nayarüto.

38 Rü yema Parichéu rü naba̲ixãchiãẽ ga yexguma Ngechuchuxũ nadèu̲xgu na tama yanguxẽẽãxũ ga yema Moichéarü mu na nayauxmẽxgüxiraxũ ga yexguma nachibüegu.

39 Natürü nüma ga Cori ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Pema i Parichéugü rü ñoma
pochiyu rü poratu i düxétüwaxicatama iyaxuxũrüũ pixĩgü. Natürü i peãxẽwa rü nagu
perüxĩnüẽ na pengíxũ rü chixexũ pexüxũ.
40 —Pa Naẽchitamare Maxẽxũx, ¿tama ẽxna nüxũ pecuèx na guma Tupana ga naxücü i
ngẽma tórü düxétüxũnewa ngẽxmaxũ, rü gumatama yiĩxũ ga naxücü ga tórü maxũ i tórü
aixepewa ngẽxmaxũ?
41 —Rü name nixĩ i Tupanana penaxã i perü maxũ na aixcüma naxcèx pemaxẽxũcèx.
Rü ngẽmaãcü tá pime i guxũwama.
42 —Natürü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx, Pa Parichéugüx, erü pema rü perü
ngẽmaxũwa rü meã Tupanana penaxã i ngẽma noxrü ixĩxũ, natürü perü maxũwa
rü tama aixcüma naga pexĩnüẽ rü tama nüxũ pengechaũ. Rü marü name na perü
ngẽmaxũwa Tupanana penaxãxũ i ngẽma noxrü ixĩxũ. Natürü perü maxũwa rü ta
penaxwèxe i meã naga na pexĩnüẽxũ rü nüxũ na pengechaũxũ.
43 —Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx, Pa Parichéugüx, erü pema rü pexũ nangúchaũ
i ãẽxgacüchicagüwa na perütogüxũ i ngutaquẽxepataũgüwa. Rü penaxwèxe na ñoma
ãẽxgacüxũ rümoxẽxũrüũ na meã pexũ namoxẽgüxũ i duũxũgü i ítamũgüwa.
44 —Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx, erü ñoma yuetamaũgü i tama nüxũ idauxũ i
duũxũgü naẽchitamare naẽtüwa chopetüxũrüũ pixĩgü. Erü woo perü düxétüwa pime,
natürü aixepewa i peãẽwa rü poraãcü pichixe —ñanagürü ga Ngechuchu.
45 Rü wüxi ga ngúexẽẽruũ ga Moĩchéarü mugüwa nguẽxẽẽtaexũ, rü Ngechuchuxũ
nangãxũ rü ñanagürü: —Pa Ngúexẽẽruũ Pa Ngechuchux, rü ngẽma na ngẽma ñacuxũ, rü
toma rü toãẽwa nanguẽx —ñanagürü.
46 Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx, Pa
Ngúexẽẽruũgü i Moĩchéarü Mugüwa Nguẽxẽẽtaegüxũx, erü poraãcü penamu i duũxũgü na
naga naxĩnüẽxũcèx i ngẽma Moĩchéarü mugü i guxchaxũ i pematama bai i írarüwa naga
pexĩnüẽchaũxũ.
47 —Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx, erü peyamexẽẽgü i tümamaũgü ga guxema
nuxcümaũgüxe ga Tupanaãrü orearü uruũgü ga perü oẽxigü tüxũ dèiẽxe.
48 —Rü ngẽmawa nüxũ tacuèx na pema rü ta ipexãgüxũ nawa ga yema chixexũ ga perü
oẽxigü ügüxũ. Yerü nümagü rü tüxũ nadai ga guxema Tupanaãrü orearü uruũgü, rü
ñuẽxma i pema rü peyamexẽẽgü i tümamaũgü.
49 —Rü yemacèx nixĩ ga Tupana ga ñaxũ:
“Ngẽma duũxũgütanüwa tá chanamugü i chorü orearü uruũgü rü chorü orearü
ngeruũgü. Natürü ngẽma duũxũgü i chixexũgü rü tá nanadai i nümaxũ rü togüxũ
rü tá nachixewegü rü tá nawe ningẽxũtanü”,
ñaxũ ga Tupana.
50-51 Rü ñanagürü ga Ngechuchu: —Rü pemaã nüxũ chixu rü Tupana tá nayapeguãchixẽẽ
i pema i ñuẽxma maxẽxẽ erü pema rü ta perü oẽxigücümagu pexĩ. Nümagü rü noxritama
naãneãrü ügügumama rü nanadai ga muxũma ga Tupanaãrü orearü uruũgü. Rü nüxĩra
nayamèxgü ga Abé rü gumawena nayadaietanü ga muxũma ga togü ñuẽxmata Zacaría
ga tupauca ga taxũnegu yamèxgüãcüwa nangu. Rü guxũma ga yema orearü uruũgü ga
perü oẽxigü dèiẽxũcèx rü Tupana tá pexna naca, erü pema rü ta perü oẽxigürüũtama pixĩgü
rü tama nüxũ perüxoechaũ i ngẽma chixexũ i pexüxũ.
52 —Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx, Pa Ngúexẽẽruũgü i Moĩchéarü Mugüwa
Nguẽxẽẽtaegüxũx, erü duũxũgüchaxwa ipeyacuẽx i Tupanaãrü ore i aixcüma ixĩxũ
i pematama tama pixõgüxũ. Rü nüxna penachuẽxu i togü i duũxũgü i aixcüma
yaxõgüchaũxũ na nümagü rü ta tama yaxõgüãxũcèx —ñanagürü ga Ngechuchu.
53-54 Rü yexguma Ngechuchu yema ñaxgu, rü yema ngúexẽẽruũgü ga Moĩchéarü mugüwa
nguẽxẽẽtaegüxũ rü yema Parichéugü rü poraãcü Ngechuchumaã nanuẽ. Rü inanaxügü
ga nüxna na nacagüexũ naxcèx ga muxũma ga ore ga guxchaxũmaã na yemaãcü

chi nüxũ iyangaugüxũcèx ga ore ga chixexũ na yemamaã norü ãẽxgacügüxũ- tawa Ngechuchuxũ íyaxuaxũgüxũcèx.

12

Ngechuchu nanangúexẽẽ na tama namexũ na duũxũgüpẽxewa meã imaxnetaxũ natürü taãẽwa rü chixexũgu rüxĩnüxũ

1 Rü yoxni yexma nangutaquẽxegü ga muxũchixũ ga duũxũgü. Rü yema na namuxũchixũcèx rü düxwa nügücutüwa ningagüetanü ga duũxũgü. Rü Ngechuchu inanaxügü ga norü ngúexũgümaãxĩra na yadexaxũ, rü ñanagürü: —¡Pexuãẽgü naxcèx i Parichéugü! Erü duũxũgüpẽxewa meã namaxẽneta natürü naãẽwa rü chixexũgu narüxĩnüẽ.

2 —Natürü guxũma i ţacü i wüxie cúãcü üxũ rü tá nangǫxoma. Rü guxũma i ţacü iicúxũ rü yixcüra rü tá duũxũgü nüxũ nacuèxgüama.

3 —Rü ngẽmacèx guxũma i ngẽma ore i ẽãnexũwa cúãcü nüxũ pixuxũ rü yixcüra rü tá nangǫxoma rü guxũ i duũxũgü tá nüxũ naxĩnüẽ. Rü ngẽma ore i ucapuarü aixepewa cúãcü nüxũ pixuxũ, rü yixcüra rü guxãpẽxewa tá nüxũ nixugügü i duũxũgü.

Name nixĩ na Tupanaxũ pemuũẽxũ
(Mt 10.26.31)

4 —Rü ngẽmacèx i pemax, Pa Chomücügüx, rü pemaã nüxũ chixu rü ¡tama nüxũ pemuũẽ i ngẽma duũxũgü i pexũ daixchaũxũ! Erü taxünexũxĩcatama nimèxgü, natürü taxucürüwama taãẽxũ nimèxgü.

5 —Natürü pemaã tá nüxũ chixu na texéxũ tá na pemuũẽxũ. ¡Nüxũ pemuũẽ ya Tupana! Erü nüma nüxũ nangẽxma i pora na yamáãxũ i pexene, rü napoxcuãxũ i peãẽ i ngextá ngoxogüxũ ínapoxcuxũgu. ¡Rü yimaxũ tá nixĩ i pemuũẽxũ!

6 —¿Tama ẽxna taxretachinü i dĩẽruxacügu namaã petaxe i wüximẽẽxpüx i werixacügü? Natürü Tupana rü tama tüxũ inayarüngüma ya yíxema werixacüãxgü, rü bai ya wüxi.

7 —Rü woo i peyaegü rü Tupana nüxũ nacuèx na ñuxre i peyae ngẽxmaxũ. Rü ngẽmacèx, ¡tãxũ i pexoegaãẽgüxũ! Erü pema rü muxũma i werixacügüarü yexeraxüchi pexũ nangechaũ ya Tupana.

Yíxema duũxũgüpẽxewa tügü ixuxe na Ngechuchu ya Cristuarü duũxũ tiĩxũ
(Mt 10.32-33, 12.32)

8 —Rü pemaã nüxũ chixu rü guxãma ya texé i ñoma i naãnewa duũxũgüpẽxewa tügü ixuxe na chorü duũxũ tiĩxũ, rü choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ, rü napẽxewa i Tupanaãrü orearü ngeruũgü i daxũcũãx rü tá tüxũ chixu na chorü duũxũ tiĩxũ i tümax.

9 —Natürü texé ya ñoma i naãnewa duũxũgüpẽxewa tügü ixuxe na tama chorü duũxũ tiĩxũ, rü choma rü tá ta napẽxewa i Tupanaãrü orearü ngeruũgü i daxũcũãx rü tá tüxũ chixu na tama chorü duũxũ tiĩxũ i tümax.

10 —Rü guxãma ya texé ya chixri chauchiga idexaxe i choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ, rü Tupana tá tüxũ nüxũ nangechaũ i ngẽma. Natürü texé ya Tupanaãẽ i Üünexũchiga chixri idexaxe, rü Tupana rü tãũtáma tüxũ nüxũ nangechaũ i ngẽma.

11 —Rü ngẽxguma duũxũgü ngutaquẽxepataũgüwa rü ẽxna ãẽxgacügüpẽxewa pexũ nagagügu na pexũ napoxcuexũcèx, rü ¡tãxũ i pexoegaãẽgüxũ na ţacümaã tá penangãxũxũ rü ẽxna ţacüxũ tá namaã na pixuxũ!

12 —Erü ngẽxguma nawa nanguxgu na pidexagüxũ, rü Tupanaãẽ i Üünexũ tá pexũ nangǫxẽẽ na ţacüxũ tá namaã pixuxũ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Wüxi i ãũcümaxũ nixĩ na imuãrü dĩẽruãxũ

13 Rü yema duũxũgütanüwa rü wüxi ga yatü Ngechuchuxũ ñanagürü: —Pa Ngúexẽẽruũx, ¡namaã nüxũ ixu ya chaueneẽ rü choxna naxãã i ngẽma chaunatü ga yucüarü ngẽmaxũ i choxna üxũ! —ñanagürü.

14 Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Pa Yatüx, ¿texé perü ãẽxgacüxũ choxũ
tingucuchixẽẽ na chayatoyexũcèx i ngẽma penatüarü ngẽmaxũ? —ñanagürü.
15 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —¡Pexuãẽ na tama pexũ nangúchaũxũcèx i togüarü
ngẽmaxũ! Erü wüxi i duũxũ rü tama ngẽma na namuãrü ngẽmaxũãxũcèx nixĩ i
nayauxãxũ i norü maxũ i taguma gúxũ —ñanagürü.
16 Rü yexguma wüxi ga ore ga cuèxruũxũ namaã nixu, rü ñanagürü: —Nayexma ga
wüxi ga yatü ga muãrü dĩẽruãcü, rü guxũma ga yema nanetügü ga naãnegu natogüxũ
rü meãma nüxũ nixo.
17 —Rü guma yatü rü nagu narüxĩnü rü naãẽwa ñanagürü:

“¿Ṯacü tá chaxüxũ i ñu̱xmax? Erü nataxuma i chorü nachica i ngexta namaã na
changuxũxũ i chaunetügüarü o”, ñanagürü.
18 —Rü naãẽwa ñanagürü:

“Marü nüxũ chacuèx na ṯacü tá chaxüxũ. Rü nagu tá chapogü ya guxũnema ya chorü
ĩpatagü ga nagu namaã changuxũne ga chaunetügüarü o. Rü náĩ ya taxüragüne tá chaxü
na ngẽxma namaã changuxũxũcèx i guxũma i chaunetügüarü o rü guxũma i chorü
ngẽmaxũgü.
19 —Rü ngẽxguma marü namexgu i guxũma, rü chaugümaã tá ñacharügü: ‘Ñu̱xma rü tá
icharüngũ rü meã tá chachibü rü meã chaxaxe rü ngẽmaãcü tá chataãẽ. Erü namuxũchi
i chorü ngẽmaxũgü, rü mucüma ya taunecü tá choxũ natai’, ñacharügü tá chaugümaã”.
20 —Natürü Tupana rü ñanagürü guma yatüxũ:

“Pa Yatüx, cungẽãẽmare i cuma erü ñoma i chütaxũgu tátama cuyu. Rü ngẽma curü
ngẽmaxũgü i namaã cunguxũxũ, rü ¿texéarü tá nixĩ i ngẽxguma?” ñanagürü ga Tupana.
21 —Rü ngẽxgumarüũ tá ta namaã nangupetü i ngẽma duũxũgü i nügücèxtama norü
ngẽmaxũgümaã nguxũxũ rü tama nügü ímexẽẽxũ i Tupanapẽxewa —ñanagürü ga
Ngechuchu.

Tupana rü naxãcügüna nadau (Mt 6.25-34)

22 Rü yemawena rü norü ngúexũgüxũ ñanagürü ga Ngechuchu: —Pemaã nüxũ chixu
¡rü tãxũ i pexoegaãẽgüxũ naxcèx i ṯacü tá na pengõxũ rü ṯacümaã tá na pixãxchiruxũ!
23 —Erü perü maxũ rü õnaãrü yexera nixĩ, rü pexene rü naxchiruarü yexera nixĩ.
24 —¡Dücèx penangugü i werigü i tama toegüchiréxũ, rü tama nanetüarü o ibuxgüxũ,
rü ngepatagüxũ na ngexta namaã nanguxũgüxũcèx i norü õna! Natürü Tupana rü
nanaxüwemü. Rü pema rü Tupanacèx rü poraãcü guxũma i werigüarü yexera pixĩgü.
25 —Rü taxuwama name na pexoegaãẽgüxũ. Erü taxucürüwama wüxie i pema rü
pegütama ipemèxãchixẽẽ ngãxũ ya metrugu ega woo poraãcü naxcèx pexoegaãẽgügu.
26 —Rü ngẽxguma tama pemaã nanguxũ i ngẽma íraxũ rü taxucürüwama pegütama
ipemèxãchixẽẽ ega woo naxcèx pexoegaãẽgügu, rü ¿tü̱xcüũ i ngẽxguma rü ta ṯacü i togü i
ngẽmaxũgücèx pexoegaãẽgüxũ?
27 —¡Dücèx penangugü i putüragü na ñuxãcü nayaexũ i nachacu! Rü tama napu-
racüexũ, rü tama nügü üxchirugüxũ. Natürü woo guma ãẽxgacü ga Charumóũ ga na
namexẽchixũ ga naxchiru rü taguma wüxi ga putürachacuarü mexũrüũ nixĩ.
28 —Rü marü nüxũ pedau i ñuxãcü Tupana na nangèxãẽxũ i putüragü i ñu̱xma
naãnewa rüxügümarexũ natürü moxũ rü marü taxuxũ. Rü ngẽxguma Tupana ngẽmaãcü
nangèxãẽgu i putüragü rü pema rü tá ngẽmaãrü yexera pexchiru pexna naxã, Pa
Duũxũgü i Írarüwatama Yaxõgüxũx.
29 —Rü ngẽmacèx tama name i pexoegaãẽ naxcèx i ṯacü tá na pengõxũ rü ṯacü tá na
pixaxüxũ.

30 —Erü ñoma i naãnecu̱ã̱x i duŭxŭgü rü naxcèx nadaugü i guxŭma i ngẽma pemaã nüxŭ chixuxŭ. Natürü pema rü pexŭ nangẽxma ya Penatü ya Tupana ya nüẽchama nüxŭ cuácü na pexŭ nataxuxŭ i guxŭma i ngẽma.
31 —Rü ngẽmacèx narümemaẽ nixĩ na Tupanaãrü ngúchaŭcèx pedaugüxŭ na perü ãẽ̱xgacü yiĩxŭcèx. Rü ñu̱xũchi nüma rü tá pexna nanaxã i guxŭma i ṯacü i pexŭ taxuxŭ.

Ñuxãcü tüxŭ nangẽxma i tórü ngẽmaxŭgü i daxũguxŭ i naãnewa (Mt 6.19-21)

32 —¡Tãxũ i pemuŭẽxŭ, Pa Chauxacügüx! Pema rü noxretama pixĩgü natürü Penatü ya Tupana rü norü ngúchaŭ nixĩ na pexna naxããxŭ i pechica i ngextá nüma ãẽ̱xgacü íyiĩxŭwa.
33 —¡Rü namaã petaxe i perü ngẽmaxŭgü rü togü i duŭxŭgü i nüxŭ nataxuxŭna penaxã i ngẽma dĩẽru! Rü ngẽmaãcü tá pegüxŭ penangẽxmaxẽẽ i perü ngẽmaxŭgü i taguma pexŭ ngauxŭ rü taguma gúxŭ i daxũguxŭ i naãnewa i ngextá tama íyaxücuxŭwa i ngĩtèxáxŭ rü naweane tama ínachixexẽẽxŭwa.
34 —Erü ngextá ínangẽxmaxŭwa i perü ngẽmaxŭgü, rü ngẽxma nixĩ i perüxĩnüẽxŭ.

Name nixĩ i yigü ítamexẽẽgü naxŭpa na ínanguxŭ ya Cristu

35 —¡Rü ípememare namaã i perü omügü i naĩgüxŭ!
36 —Rü name nixĩ i wüxi i coriarü duŭxŭgü i ímemaregüxŭrüŭ na pixĩgüxŭ. Rü penaxwèxe na ñoma duŭxŭgü i ĩã̱xwa norü corixŭ nanguxẽẽgüxŭrüŭ na pixĩgüxŭ. Rü ngẽxguma norü cori rü wüxi i ngĩgüarü petawa ne naxũxgu rü: Tu tu tu ñaxgu, rü paxa naxcèx nayawãxnagü i ĩã̱x.
37 —Rü nataãẽgü i ngẽma coriarü duŭxŭgü ega inadauegu i ngẽxguma ínanguxgu i norü cori. Rü pemaã nüxŭ chixu rü ngẽma cori rü norü mechawa tátama nanatogüxẽẽ i ngẽma norü duŭxŭgü i nüxŭ ínanguxẽẽgüxŭ, rü nüma tátama ngẽma norü duŭxŭgüxŭ inaxüwemü.
38 —Rü woo ngãxŭcüü ínanguxgu rü ẽxna marü yangunechaŭgu rü nataãẽgü i ngẽma coriarü duŭxŭgü ega inadauegu i ngẽxguma ínanguxgu i norü cori.
39 —Rü ngẽxguma chi wüxi ya ĩãrü yora nüxŭ cuèxgu na ñuxguacü ínanguégaxŭ i ngĩtèxáxŭ, rü tãũ chima nape. Rü chi nüxna nadau ya napata na tama yawãxnaãxŭcèx rü tama na nüxŭ nangĩxŭcèx.
40 —Rü pema rü ta penaxwèxe na ípememarexŭ. Erü ngürüãchi tama nagu íperüxĩnüẽyane tá íchangu i choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Wüxi ga duŭxŭ ga meã norü coriga ĩnüxŭ rü to ga tama meã norü coriga ĩnüxŭchiga (Mt 24.45-51)

41 Rü yexguma ga Pedru rü Ngechuchuna naca rü ñanagürü: —Pa Corix, ¿toxcèxicatama ẽxna nixĩ i ñaã ore i cuèxruŭ i tomaã nüxŭ quixuxŭ, rü ẽxna guxŭ i duŭxŭgücèx yiĩxŭ? —ñanagürü.
42 Rü ñanagürü ga Cori ga Ngechuchu: —¿Texé tiĩxŭ ya yíxema tümaãrü coriarü duŭxẽ ya aixcüma yanguxẽ̱xẽ rü meã tümaãẽxŭ cuáxe? ¿Tama ẽxna yíxema tiĩxŭ ya tümaãrü cori tüxna ãgaxe na meã nüxna tadauxŭcèx rü meã oragu tanachibüexẽẽxŭcèx i norü duŭxŭgü?
43 —Rü tataãẽ ya yíxema coriarü duŭxẽ i ngẽxguma ínanguxgu i tümaãrü cori rü tüxŭ íyangueŭgu na meãma ítanaxüxŭ i ngẽma puracü i nagu tüxŭ namuxŭ.
44 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü ngẽma tümaãrü cori rü tá guxŭma i norü ngẽmaxŭgüarü dauruŭxŭ tá tüxŭ nixĩxẽẽ.
45-46 —Natürü ngẽxguma chi ngẽma duŭxŭ nagu rüxĩnügu rü norü cori rü tama paxa na ínanguxŭ, rü inaxügüãgu na chixri namuãxŭ i natanüxŭgü i yatüxŭgü rü ngexŭgü, rü peta naxu̱xgu rü nachibüxgu, rü naxaxegu, rü nügü nangãxẽẽgu, rü ngürüãchi ngẽma

ngunexŭ rü ngẽma ora i tama nagu ínanguxẽẽãxŭgu tá ínangu i norü cori. Rü poraãcüxüchi tá nanapoxcu ngẽma duŭxŭgü i tama norü coriga ĩnüẽxŭxŭ napoxcuexŭrüŭ.
47 —Rü ngẽma coriarü duŭxŭ i nüxŭ cuèxchiréxŭ na ţacü nanaxwèxexŭ i norü cori, natürü tama nügü ímexẽẽxŭ rü tama norü coriga ĩnüxŭ, rü tá poraãcü nanaçuaxi.
48 —Natürü ngẽma coriarü duŭxŭ i tama nüxŭ nacuáãcüma chixri norü coriga ĩnüxŭ, rü chixexŭ üxŭ, rü tá írarüwaxüra nanaçuaxi. Rü texé ya Tupana muxŭma tüxna ãxẽ, rü muxŭcèxtáma tüxna naca. Rü texé ya muxŭna tüxŭ nadauxẽẹxẽ rü tá yexeraãcü tüxna naca.

Ngechuchugagu nixĩ i yatoyexŭ i duŭxŭgü (Mt 10.34-36)

49 —Núma chaxũ na ñoma i naãnewa duŭxŭgüxŭ chidauchitanüxẽẽxŭcèx. Rü chierü aixcüma marü yadauchitanügu.
50 —Rü choma rü tá poraãcü ngúxŭ chinge, rü chanaxi̱xãchiãẽ ñu̱xmatáta yangu i ngẽma.
51 —Rü tama name i nagu perüxĩnüẽ na núma chaxũxŭ na guxŭ i duŭxŭgü rü wüxigu naxĩnüẽxŭcèx. Natürü pemaã nüxŭ chixu rü núma chaxũ na chaugagu yatoyexŭcèx i duŭxŭgü.
52 —Erü ñaãwena ega wüxi ya ĩpatawa nangẽxmagu i wüximẽẽ̱xpü̱x i duŭxŭgü, rü tomaẽ̱xpü̱x tá choxŭ nayaxõgü rü taxre i tama, rü ẽxna taxre tá choxŭ nayaxõgü rü tomaẽ̱xpü̱x i tama.
53 —Rü wüxi i papá tá nayaxõ rü nane rü tãũtáma nayaxõ, rü ẽxna nane tá nayaxõ natürü nanatü i tama. Rü ngẽxgumarüŭ ta wüxi i mamá tá iyaxõ rü ngĩxãcü rü tãũtáma iyaxõxchãŭ, rü ẽxna ngĩxãcü tá iyaxõ rü ngĩẽ rü tãũtáma iyaxõxchãŭ. Rü wüxi ya ngi̱xẽ tá iyaxõ rü ngĩneã̱x rü tãũtáma iyaxõ, rü ẽxna ngĩneã̱x tá iyaxõ rü ngi̱xẽ rü tãũtáma iyaxõ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Cuèxruŭgü i nachiga i ţacü tá nangupetüxŭ (Mt 16.1-4; Mr 8.11-13)

54 Rü Ngechuchu ñanagürü ta nüxŭ ga duŭxŭgü: —Ngẽxguma nüxŭ pedèu̱xgu na naxẽãchianexŭ, rü nagu perüxĩnüẽ tá na napuxŭ. Rü aixcüma ngẽmaãcü nixĩ.
55 —Rü pema nüxŭ pecuèx na ñuxãcü penangugüxŭ ya buanecü, rü ngẽmaãcü nüxŭ pecuèx rü tá na nangu̱xetüxŭ. Rü aixcüma ngẽmaãcü nixĩ.
56 —Pa Duŭxŭgüx, pema rü togü i duŭxŭgüpẽxewa meã pemaxẽneta, natürü peãẽwa rü chixexŭgu perüxĩnüẽ. Pema nüxŭ pecuèx na ñuxãcü penangugüxŭ ega tá napuxgu rü ẽxna tá nangu̱xetügu. ¿Rü ñuxãcü i ñu̱xma i tama nüxŭ pecuáxŭ na Tupana yiĩxŭ ya petanüwa ngucü?

Name nixĩ na curüngüxmüxŭ namaã i curü uwanü (Mt 5.25-26)

57 —Rü tu̱xcüŭ tama nüxŭ pecuáxchaŭ i ngẽma nama i mexŭ i Tupana pexŭ naxwèxexŭ na nagu pexĩxŭ.
58 —Rü ngẽxguma chi wüxie wüxi i ngetanücèx cuxŭ íxuaxŭgu rü ãẽ̱xgacüxŭtawa cuxŭ tagaxgu, rü name nixĩ i namawatama tüxŭ icurüngüxmüxẽẽ na tama ãẽ̱xgacüpẽxewa cuxŭ tagaxŭcèx. Erü wüxicana na ãẽ̱xgacüxŭtawa cunguxŭ rü ãẽ̱xgacü tá purichíagüna cuxŭ namu. Rü purichíagü tá cuxŭ napoxcu.
59 —Rü cumaã nüxŭ chixu rü ngẽxma poxcuchicagu tá curüxã̱ũ̱x ñu̱xmatáta ngĩxŭ cuxütanü i gu̱xcü i dĩẽru i nüxŭ ngĩxŭ cungetanücü. [Rü aixcüma ngẽxgumarüŭ tá cumaã nanaxü ya Tupana ega tama namaã cunamexẽẽ̱xgu i curü maxŭ —ñanagürü ga Ngechuchu.]

13

Wüxi i mexŭ nixĩ na nüxŭ rüxoexŭ i tacüma i chixexŭ

1 Rü yexgumatama Ngechuchuxŭtawa nangugü ga ñuxre ga duŭxŭgü. Rü Ngechuchumaã nüxŭ nixugü ga na ñuxãcü ãẽxgacü ga Piratu namuxŭ ga norü churaragü na nadaiãxŭcèx ga ñuxre ga yatügü ga Gariréaanecu̱ã̱x ga yexguma yema yatügü rü Tupanacèx carneru nadaixgu tupauca ga taxŭnewa.

2 Rü Ngechuchu nüxna naca rü ñanagürü nüxŭ: —¿Pema nagu perüxĩnüẽgu rü yemaãcü nüxŭ nangupetü ga yema yatügü, yerü yema togü ga Gariréaanecu̱ã̱xãrü yexera nipecaduã̱xgü?

3 —Pemaã nüxŭ chixu rü tama nixĩ. Rü ngẽxguma chi pema rü tama nüxŭ perüxoegu i pecüma i chixexŭ, rü guxãma i pema rü tá ta ipeyarütauxe.

4 —¿Rü ẽxna pema nagu perüxĩnüẽgu rü guxŭ ga Yerucharéŭcu̱ã̱xãrü yexera nipecaduã̱xgü ga yema 18 ga yatügü ga yuexŭ ga yexguma Chiruéwa yexmaxŭ ga dauxŭtaechica naẽtü rüngutaŭgu?

5 —Pemaã nüxŭ chixu rü tama nixĩ. Rü ngẽxguma chi pema rü tama nüxŭ perüxoegu i pecüma i chixexŭ, rü guxãma i pema rü tá ta ipeyarütauxe —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ore ga nanetü ga iguera ga ngearü õõxŭgu ixuxŭ

6 Rü nüma ga Ngechuchu rü nüxŭ nixu ga wüxi ga ore ga igueragu ixuxŭ, rü ñanagürü: —Rü wüxi ga yatü nüxŭ nayexma ga wüxi ga ubanecü. Rü yexma nanato ga wüxi ga iguera. Rü nüma ga guma yatü rü ínayadauuxŭ ga yema iguera rü ngoxi naxõõ, natürü taxuxŭma ga norü oxŭ inayangau.

7 —Rü yemacèx yema norü duŭxŭ ga norü naãnena dauxŭxŭ ñanagürü:

“Dücèx, tomaẽxpü̱x ya taunecü guxŭguma íchayadauxŭ i ñaã iguera, rü taguma naxo. Rü ngẽmacèx chanaxwèxe na cuyadaxüchixŭ na tama natücèxma nuã naãnewa naxíaneã̱xŭcèx”, ñanagürü nüxŭ.

8 —Natürü ga yema norü duŭxŭ ga norü naãnena dauxŭ, rü norü corixŭ nangãxŭ, rü ñanagürü:

“Pa Corix, ¡nüẽtama doma taunecüxicatama nangẽmèx! Rü tá chanaxaimüãnepŭne rü waxmüãnexŭmaã tá chanagüpŭne.

9 —Rü bexmana ngẽxguma rü tá naxo. Natürü ngẽxguma tãũtáma naxo̱xgu rü tá chayadaxüchi”, ñanagürü.

Ngechuchu rü ngŭxchigaarü ngunexŭgu ngĩxcèx nayataanexẽẽ ga wüxi ga ngecü ga pücèxwecü

10 Rü wüxi ga ngŭxchigaarü ngunexŭgu rü Ngechuchu nangu̱xẽẽtae ga wüxi ga ngutaquẽxepataŭwa.

11 Rü yéma iyexma ga wüxi ga ngecü ga 18 ga taunecü iḏaawecü. Rü ipücèxwe yerü wüxi ga ngoxo ngĩxŭ napücèxwexẽẽ, rü taxuacüma iyarüwẽxãchi.

12 Rü yexguma Ngechuchu ngĩxŭ dèu̱xgu rü ngĩxcèx naca, rü ñanagürü ngĩxŭ: —Pa Ngecüx, ñu̱xma rü marü cuxcèx nitaane i curü ḏaawewa —ñanagürü.

13 Rü yexguma rü ngĩxŭ ningõgü, rü yexgumatama iyarüwẽxãchiwemüxŭ, rü inaxügü ga Tupanaxŭ na yacuèxüŭxŭ.

14 Natürü yema ngutaquẽxepataŭãrü ãẽxgacü rü nanu, yerü Ngechuchu rü ngŭxchigaarü ngunexŭgu ngĩxŭ narümexẽẽ ga yema nge. Rü yemacèx ga yema ãẽxgacü rü ñanagürü duŭxŭgüxŭ: —Nangẽxma i 6 i ngunexŭ i nagu namexŭ na ipuracüexŭ. Rü ngẽma ngunexŭgügu nixĩ i namexŭ na nuã pexĩxŭ na pegü peyarümexẽẽgüxŭcèx rü tama i ngŭxchigaarü ngunexŭgu —ñanagürü.

15 Rü yexguma ga Cori ga Ngechuchu rü nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Pa Duŭxŭgüx, pema rü togü i duŭxŭgüpẽxewa meã pemaxẽneta, natürü peãẽwa rü chixexŭgu

perüxĩnüẽ. ¿Tama ẽxna guxã i pema rü ngŭxchigaarü ngunexŭgu peyawẽxŭ i perü woca rü ẽxna perü buru na peyaxaxexẽẽgüxŭcèx?

16 —Rü ñaã ngecü rü Abráŭtanüxŭ iyixĩ, rü Chataná rü 18 ya taunecü ngĩxŭ nachixexẽẽ namaã i ñaã d̲aawe. ¿Rü taux ẽxna i namexŭ na ngĩxcèx chayataanexẽẽxŭ i ngŭxchigaarü ngunexŭgu? —ñanagürü.

17 Rü yexguma yema ñaxgu ga Ngechuchu, rü guxŭma ga norü uwanügü rü poraãcü naxãneẽ. Natürü guxŭma ga togü ga duŭxŭgü rü nataãẽgü ga yexguma nüxŭ nadaugügu ga yema mexŭgü ga Ngechuchu üxŭ.

Ore i motacha- chiregu ixuxŭ
(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

18 Rü ñanagürü ga Ngechuchu: —¿Ñuxãcü nixĩ i ãẽ̲xgacü na yiĩxŭ ya Tupana, rü nañuxraŭxŭ i nüma ãẽ̲xgacü íyiĩxŭwa? ¿Rü t̲acügu tá chanangu?

19 —Maneca wüxi ya motachachire ya wüxi ya yatü naãnegu toxŭnerüŭ nixĩ. Rü woo naxíraxüchichirẽx ya naxchire natürü narüxü, rü naya ñu̲xmata wüxi i nanetü i taetaxŭ nixĩ. Rü ngẽmacèx i werigü rü natanügu nixüachiãŭ —ñanagürü.

Ore i pãũãrü puxẽẽruŭgu ixuxŭ
(Mt 13.33)

20 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —¿Ñuxãcü nixĩ i Tupana ãẽ̲xgacü íixĩxŭwa? ¿Rü t̲acügu tá chanangu?

21 —Rü pãũãrü puxẽẽruŭrüŭ nixĩ na guxŭwama nanguxŭ. Erü wüxi i ngecü rü íraxŭtama i pãũãrü puxẽẽruŭmaã inaxüéŭ i taxŭ i ngĩrü pãũchara. Rü ngẽma pãũãrü puxẽẽruŭ rü woo naxíra rü nayapuxẽẽ i guxŭma i ngĩrü pãũchara —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ĩã̲x i íraxŭchiga
(Mt 7.13-14, 21-23)

22 Rü inixũchigü ga Ngechuchu ga Yerucharéŭwa na naxũxŭ. Rü yexguma namagu yaxũxgu rü ĩãnegüwa rü ĩãnexãcügüwa nixüpetüchigü, rü yéma nayangúexẽẽtanü ga duŭxŭgü.

23 Rü wüxi ga duŭxŭ nüxna naca rü ñanagürü: —Pa Corix ¿noxretátama nixĩ i ngẽma nayauxgüxŭ i maxŭ i taguma gúxŭ? —ñanagürü. Rü nüma ga Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü:

24 —Daxũguxŭ i naãneãrü ĩã̲x rü naxíraxüchi. ¡Rü paxa naxcèx pedau na nawa pichocuxŭcèx! Erü pemaã nüxŭ chixu rü muxũchixŭma i duŭxŭgü tá nüxŭ nangúchaŭ na nawa yachocuxŭ, natürü tãũtáma nawa nichocu.

25 —Erü ngẽxguma ĩãrü yora marü nawãxtagu i ĩã̲x, rü pema i düxétüwa ngẽxmagüxe rü tá penatutuãŭ. Rü ñaperügügü tá:

“Pa Corix, ¡paxa toxcèx yawãxna i ĩã̲x!” ñaperügügü tá. Natürü nüma i cori rü tá pexŭ nangãxŭ, rü ñanagürü tá:

“Tama pexŭ chacuèx na ngextácu̲ã̲x pixĩgüxŭ”, ñanagürü tá pexŭ.

26 —Rü ngẽxguma rü tá ñaperügügü nüxŭ:

“Cumaãchirẽx wüxiwa tachibüe rü taxaxegü. Rü toxŭ cungúexẽẽ ga torü ĩãneãrü ítamŭgüwa”, ñaperügügü tá.

27 —Natürü nüma rü tá pexŭ nangãxŭ rü ñanagürü tá: “Marü pemaã nüxŭ chixu rü tama pexŭ chacuèx na ngextácu̲ã̲xgü pixĩgüxŭ. ¡Rü ípixĩ i nuã chauxŭtawa i guxãma i pemax, Pa Chixri Maxẽxŭx!” ñanagürü tá.

28 —Rü ngẽ̲ma tá pexauxe, rü tá pixŭxchapütagü i ngẽxguma nüxŭ pedèu̲xgu i Abráŭ rü Ichaá rü Acobu rü guxŭma i Tupanaãrü orearü uruŭgü na Tupana ãẽ̲xgacü íixĩxŭwa na nangẽxmagüxŭ rü pema rü nüxna na ípewoxŭxŭ.

29 —Erü guxŭwatáma ne naxĩ i duŭxŭgü. Rü Tupana ãẽ̲x- gacü íixĩxŭwa tá nangẽxmagü. Rü ngẽ̲ma tá narütogü na ngẽ̲ma nachibüexŭcèx.

30 —Rü tá nangẽxma i nümaxũ i ñoma i naãnewa duũxũgü nüxũ oexũ, natürü daxũguxũ
i naãnewa rü Tupana tá wixpẽxewa nanaxügüxẽẽ. Rü tá nangẽxma i nümaxũ i ñoma
i naãnewa duũxũgü nüxũ icuèxüũgüxũ, natürü daxũguxũ i naãnewa rü Tupana rü tá
wixweama nanaxügüxẽẽ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchu rü Yerucharéũcu̱ã̱x ga duũxũgücèx naxaxu (Mt 23.37-39)

31 Rü yematama ga ngunexũgu rü Ngechuchuxũtawa nangugü ga ñuxre ga
Parichéugü. Rü ñanagürügü Ngechuchuxũ: —¡Íixũ i nuã! Erü ãẽxgacü ya Erode rü
cuxũ nimèxéga —ñanagürügü.

32 Natürü nüma ga Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —¡Naxũtawa pexĩ i ngẽma yatü
i nüxũ cuèxüchixũ na ñuxãcü duũxũgüxũ nawomüxẽẽxũ, rü namaã nüxũ pixu rü ñu̱xma
rü moxũ rü tá íchana- woxũ i ngoxogü, rü tá chanameẽxẽẽ i ngẽma duũxũgü i idaaweexũ,
rü pèxmaãcü tá chanagu̱xẽẽ!

33 —Natürü chanaxwèxe i ichixũchigü i ñu̱xma rü moxũ rü paxmaãcü ñu̱xmatáta
Yerucharéũwa changu. Erü Yerucharéũgu nixĩ i na nayuexũ i guxũma i Tupanaãrü
orearü uruũgü.

34 —Rü dücax, Pa Yerücharéũcu̱ã̱x, pema peyadaietanü i Tupanaãrü orearü uruũgü, rü
nutamaã ípenamuxũchigü i Tupanaãrü orearü ngeruũgü i pexcèx núma namugüxũ. Rü
ñuxreẽxpü̱xcüna wüxigu chaugüxũtagu pexũ chanutaquẽxexẽẽchaũ, ñoma wüxi i ota ya
naxãcüã̱x nügütüũgu tüxũ nutaquẽxexũrüũ. Natürü pema rü tama penaxwèxe.

35 —Dücèx i ñu̱xma ya perü ĩãne, rü Tupana tá ínanatèx. Rü pemaã nüxũ chixu rü
tãũtáma wena choxũ pedau ñu̱xmatáta daxũguxũ i naãnewa ne chaxũ. Rü ngẽxguma rü
tá choxũ pedau rü tá ñaperügügü:

“Namexẽchi nixĩ ya yima Cori ya Tupana núma namucü”, ñaperügügü tá —ñanagürü ga
Ngechuchu.

14

Ngechuchu rü naxcèx nayataanexẽẽ ga wüxi ga yatü ga rüchaxünexũ

1 Rü wüxi ga ngũxchigaarü ngunexũgu rü Ngechuchu rü wüxi ga Parichéupatawa
nayachibü. Rü yéma nayexmagü ga togü ga Parichéugü ga yéma bexma Ngechuchuxũ
ngugüexũ.

2 Rü yéma nayexma ta ga wüxi ga yatü ga idaawexũ ga rüchaxünexũ.

3 Rü yexguma ga Ngechuchu rü yema ngúexẽẽruũgü ga Moĩchéarü mugüwa
ngu̱xẽẽtaegüxũna rü Parichéugüna naca, rü ñanagürü: —¿Tama penachu̱xuxũ ega
ngũxchigaarü ngunexũgu chanamexẽẽxgu i wüxi i idaawexũ? —ñanagürü.

4 Natürü ga nümagü rü nangeèxgümare. Rü yexguma ga Ngechuchu rü naxmẽxgu
nayayauxãchi ga yema idaawexũ, rü nanamexẽẽ. Rü namaã nüxũ nixu ga na íyaxũxũcèx.

5 Rü Ngechuchu rü ñanagürü Parichéugüxũ: —¿Texé i pema i ngẽxguma perü buru
rü ẽxna perü woca puchugu nagoxgu, rü taux ẽxna i ngẽxgumatama ípeyadauxũ rü ípe-
yatúãchixũ i woo ngũxchigaarü ngunexũgu? —ñanagürü.

6 Rü nümagü rü taxuũmaãma nanangãxũgü.

Duũxũgü ga ngĩgüarü petawa nüxna naxugüxũchiga

7 Rü yexguma mechawa natogüchaũgu ga yema nüxna naxugüxũ, rü Ngechuchu nüxũ
nadau na wüxichigü rü ĩãrü yoraxũtawaxüchi natoxchaũxũ. Rü yexguma yemaxũ
nadèu̱xgu rü nayaxucu̱xẽgü, rü ñanagürü:

8 —Ngẽxguma texé cuxna uxgu i wüxi i ngĩgüarü petawa, rü tama name i petaarü
yoraxũtawaxüchi üxũ i naxmèxwẽxewa cuyarüto. Erü yixcüra ngürüãchi tá ínangu i to
i nüxna naxuxũ i curü yexeraxüchi ixĩxũ.

9 —Rü ngẽma petaarü yora i pexna uxŭ, rü tá cumaã nüxŭ nayarüxu na icuchixŭcèx i
ngẽma nachicawa na ngẹma natoxẽẽãxŭcèx i ngẽma to i curü yexera ixĩxŭ. Rü ngẽxguma
i cuma rü poraãcü cuxãneãcüma rü nawa iyacuáxŭ i naxmèxwẽxewa tá cuyarüto.
10 —Rü narümemaẽ ega texé cuxna uxgu, rü nawa iyacuáxŭ i naxmèxwẽxewa curüto.
Rü ngẽxguma i ngẽma petaarü yora i cuxna uxŭ rü ñanagürü tá cuxŭ:
“Pa Chomücüx, ¡nuã chauxŭtawa yarüto!” ñanagürü tá cuxŭ. Rü ngẽmaãcü ngẽma
petaarü yora rü wüxi i mexŭ tá cumaã naxü napẽxewa i guxŭma i duŭxŭgü i nüxna
naxuxŭ i cumaã ngẹma rütogüxŭ.
11 —Erü texé ya tügü írütaxe rü Tupana tá tüxŭ naxãnexẽẽ. Natürü texé ya tügü írüxíraxe
rü Tupana tá tüxŭ nicuèxüŭ —ñanagürü ga Ngechuchu.
12 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu nüxŭ ga yema yatü ga nüxna uxŭ: —Rü ngẽxguma wüxi
i õnacèx rü ẽxna petacèx texéna cuxuxchaŭgu, rü tama name i nüxna cuxu i cumücügü,
rü bai i cueneẽgü, rü bai i cutanüxŭgü, rü bai i curü ngaicamagu pegüxŭ i duŭxŭgü i
dĩẽruã̱xgüxŭ. Erü nümagü rü tá nüxĩ cuxna naxugüe, rü ngẽmaãcü tá cuxŭ nanaxütanügü.
13 —Natürü ngẽxguma wüxi i peta cux̱üxgu, rü narümemaẽ nixĩ i nüxna cuxu i duŭxŭgü i
ngearü dĩẽruã̱xgüxŭ, rü duŭxŭgü i taxucürüwama puracüexŭ, rü ngẽma ichixeparagüxŭ,
rü ngẽma ingexetügüxŭ.
14 —Rü tá cutaãẽxŭchi i ngẽxguma erü nümagü rü taxucürüwa cuxŭ nanaxütanügü.
Natürü tá cunayaxu i curü natanü i ngẽxguma wena namaxẽgu i Tupanaãrü duŭxŭgü
i mexŭ —ñanagürü.

Ore i taxŭ i õnagu ixuxŭ
(Mt 22.1-10)

15 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnügu ga wüxi ga yatü ga mechawa rütoxŭ rü Ngechuchuxŭ
ñanagürü: —Rü tataãẽ ya yíxema Tupana ãẽ̱xgacü íixĩxŭwa chibüxe —ñanagürü.
16 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Wüxi ga yatü nanaxü ga wüxi ga
õna ga taxŭ. Rü norü duŭxŭxŭ namu na nüxna yaxuxŭcèx ga muxŭma ga duŭxŭgü.
17 —Rü yexguma marü namexgu ga norü õna, rü wena norü duŭxŭxŭ namu na yema
duŭxŭgü ga marü nüxna naxugüxŭmaã nüxŭ na yanaxuxŭcèx ga marü na namemarexŭ
ga norü õna, rü paxa yéma na naxĩxŭcèx.
18 —Natürü guxŭma ga yema nüxna naxugüxŭ, rü inanaxügü ga nügü na ínaxuegüxŭ.
Rü yema nüxĩra nüxna naxu rü ñanagürü:
“Ngexwacaxtama naxcèx chataxe i wüxi i naãne. Rü paxa tá íchayadau. ¡Rü namaã nüxŭ
ixu i cori rü taxucürüwama ngẹma chaxũ!” ñanagürü.
19 —Rü ga yema to rü ñanagürü:
“10 i wocagü i puracüruŭcèx chataxe, rü tá ngẽmaxŭ chayaxü. ¡Rü namaxã nüxŭ ixu i
cori rü taxucürüwama ngẹma chaxũ!” ñanagürü.
20 —Rü ga to rü ñanagürü:
“Ngexwacaxtama chaxãmèx rü ngẽmacèx taxucürüwama ngẹma chaxũ”, ñanagürü.
21 —Rü yexguma nataegugu ga yema coriarü duŭxŭ, rü norü corimaã nüxŭ nixu ga
guxŭma ga yema ore. Rü yexguma ga norü cori rü nanu, rü ñanagürü nüxŭ ga norü
duŭxŭ:
“¡Paxa ngẹma ĩtamügü i taxŭwa rü ĩtamüacügüwa naxũ, rü nuã nagagü i ngẽma duŭxŭgü
i ngearü dĩẽruã̱xgüxŭ, rü ngẽma duŭxŭgü i taxucürüwama puracüexŭ, rü ngẽma ichix-
eparagüxŭ, rü ngẽma ingexetügüxŭ!” ñanagürü.
22 —Rü yixcamaxŭra ga yema norü cori namaã nüxŭ ixuxŭ naxü̱xguwena rü yema
norü duŭxŭ ñanagürü nüxŭ:
“Pa Corix, marü chanaxü i ngẽma chomaã nüxŭ quixuxŭrüŭ, natürü
naxãchicaaneãmatama i nuã cupatawa”, ñanagürü.
23 —Rü yexguma ga norü cori rü ñanagürü nüxŭ:

“¡Paxa ngẹma nama i taxŭgüwa rü nama i íraxŭgüwa naxũ, rü nuã nagagü i togü i duŭxŭgü na nuxã chopatagu nachocuxŭcèx, rü ngẽmaãcü na naxããcuxŭcèx ya daa chopata!

24 Erü pemaã nüxŭ chixu rü taxuŭma ga yema nüxĩra nüxna chaxuxŭ rü nuã chorü õnawa tá nachibüe”, ñanagürü.

Tama natauxcha na Cristuwe rüxũxŭ (Mt 10.37-38)

25 Rü muxũchixŭma ga duŭxŭgü Ngechuchuwe narüxĩ. Rü nadauegu ga Ngechuchu, rü ñanagürü nüxŭ:

26 —Rü ngẽxguma texé chowe rüxũxchaŭgu, rü tanaxwèxe i choxŭ tangechaŭ tümanatüarü yexera, rü tümaẽãrü yexera, rü tümamèxãrü yexera, rü tümaxãcügüarü yexera, rü tümaẽneẽgüarü yexera, rü tümaẽyèxgüarü yexera, rü tümaãrü maxŭãrü yexera rü ta. Rü ngẽxguma tama ngẽmaãcü choxŭ tangechaŭgu rü taxucürüwama aixcüma chorü ngúexŭ tixĩ.

27 —Rü yíxema tama naxwèxexẽ na chaugagu ngúxŭ tingeãcüma chowe tarüxũxŭ, rü taxucürüwama chorü ngúexŭ tixĩ.

28 —Rü ngẽxguma chi wüxie i petanüwa rü wüxi ya ĩpata ya taxŭne taxüxchaŭgu, ¿rü tama ẽxna i noxri i tanangugüxiraxŭ na ñuxre i dĩẽru tá nagu ngĩxŭ ítatáxŭ? Rü ngẽmawa nüxŭ tacuèx rü marü tüxŭ iyangu i ngẽma tümaãrü dĩẽru i tüxŭ ngẽxmacü na tayanguxẽẽxŭcèx ya yima ĩ.

29 —Erü ngẽxguma chi tama meã tanangugügu i tümaãrü dĩẽru na ñuxregu tá naxãtanüxŭ ya yima ĩ, rü norü caxtaxica chi itapugügu rü yixcüra rü taxucürüwa chi tanaguxẽẽgu i ngẽma puracü, rü guxŭma i duŭxŭgü i nüxŭ daugüxŭ i ngẽma tümaãrü puracü rü tá tüxŭ nacugüe.

30 —Rü ñanagürügü tá:

“Ngẽma yatü inanaxügü na naxüpataxŭ, natürü taxucürüwama nayanguxẽẽ”, ñanagürügü tá.

31 —Rü ngẽxguma wüxi i nachiŭãneãrü ãẽxgacü rü to i nachiŭãneãrü ãẽxgacümaã nügü nadaixchaŭgu, ¿rü tama ẽxna i noxri inangugüãxŭ rü ngoxi 10,000 i churaragü rü yangu na nügü nadaixŭcèx namaã i norü uwanü i 20,000 i churaragü nüxŭ ngẽxmaxŭ?

32 —Rü ngẽxguma nangugüãgu na tama yanguxŭ i norü churaragü rü, ¿taux ẽxna i ngẽxguma yaxŭwa nangẽxmagutama i norü uwanü, rü naxŭtawa namugüãxŭ i norü orearü ngeruŭgü, rü namaã nüxŭ na yanaxugüexŭcèx na nügümaã nangüxmüẽxŭ?

33 —Rü ngẽxgumarüŭ tá ta nixĩ i pemax, erü ngẽxguma ngexerüxŭ́xe i petanüwa tama ngẹma tanawogügu i guxŭma i tüxŭ ngẽxmaxŭ na chowe tarüxũxŭcèx, rü taxucürüwama aixcüma chorü ngúexŭ tixĩ.

Ngẽxguma nangeacagu ya yucüra rü taxuwama name (Mt 5.13; Mr 9.50)

34 —Pema rü ñoma yucürarüŭ pixĩgü i ñoma i naãnewa, erü yima yucüra rü õna na namexẽẽxŭrüŭ rü pema rü ñoma i naãnecụ̃ą̃x i duŭxŭgütanüwa rü norü mexẽẽruŭ pixĩgü. Name ya yucüra. Natürü ngẽxguma chi nangeacagu, ¿rü ñuxãcü tá wenaxãrü naxããca?

35 —Rü taxuwama name. Rü woo waixŭmüãrü waxmüãnexẽẽruŭcèx rü tama name. Rü ítanatèxmare. Rü yíxema aixcüma ãchị̄xẹ̄xẽ, ¡rü name nixĩ i nagu tarüxĩnüẽ i ñaã ore! —ñanagürü.

15

Ore i carneru i iyarütaxuxŭgu ixuxŭ (Mt 18.10-14)

1 Rü guxŭma ga yema yatügü ga Dumaãrü ãẽxgacücèx dĩẽru ngĩxŭ ideetanüxŭ, rü togü
ga duŭxŭgü ga chixexŭ ga nacümagu ĩxŭ, rü Ngechuchucèx naxĩ na iyanaxĩnüẽxŭcèx ga
norü ore.
2 Rü yemacèx ga Parichéugü rü ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa nguxẽẽtaegüxŭ,
rü Ngechuchuxŭ nixugüe, rü ñanagürügü: —Ñaã yatü rü norü me nixĩ i
pecaduãxgüxŭmaã na naxãmücüxŭ, rü namaã na nachibüxŭ —ñanagürügü.
3 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñaã ore ga cuèxruŭxŭ namaã nixu, rü ñanagürü:
4 —¿Texé i petanüwa rü ngẽxguma tüxŭ nangẽxmagu i 100 i tümaãrü carnerugü rü
wüxi tüxŭ iyarütauxgu, rü taux ẽxna i nachitaŭwa tanawogüxŭ i ngẽma 99, rü naxcèx
tayadauxŭ i ngẽma tüxŭ iyarütaxuxŭ ñuxmata nüxŭ itayangau?
5 —Rü ngẽxguma nüxŭ itayangèuxgu rü taãẽãcüma tügüãtügu tayagaxŭ.
6 —Rü ngẽxguma tümapatawa tanguxgu, rü tanangutaquẽxexẽẽ i tümamücügü, rü
duŭxŭgü i tümaãrü ngaicamagu pegüxŭ, rü ñatagüxŭ nüxŭ:
“¡Wüxigu chomaã petaãẽgü, Pa Chomücügüx! Erü marü nüxŭ ichayangau i ngẽma
chorü carneru ga iyarütaxuxŭ”, ñatagüxŭ nüxŭ.
7 —Rü pemaã nüxŭ chixu rü ngẽxgumarüŭ ta nataãẽgü i daxũcu̱ã̱x i ngẽxguma
nangẽxmagu i 99 i duŭxŭgü i mexŭgü i marü Tupanaãrü ixĩgüxŭ, natürü yexeraãcü
nataãẽgü i ngẽxguma wüxi i duŭxŭ i pecaduãxŭ nüxŭ rüxo̱xgu i nacüma i chixexŭ rü
Tupanaãxŭ yaxõõgu —ñanagürü.

Ore ga dĩẽru ga iyarütau̱xcügu ixuxŭ

8 Rü Ngechuchu rü wüxi ga to ga ore ga cuèxruŭxŭ nixu, rü ñanagürü: —Ngẽxguma chi
wüxi i ngecüaxŭ nangẽxmagu i 10 tachinü i dĩẽru, rü wüxi ngĩxŭ iyarütau̱xgu, ¿rü taux
ẽxna i omüwa nangixichiãxŭ rü nabixichiãxŭ ya ngĩpata, rü meãma ngĩxcèx nadauxŭ
ñuxmata ngĩxŭ iyangau?
9 —Rü ngẽxguma ngĩxŭ iyangauxgu, rü inangutaquẽxexẽẽ i ngĩmücügü i ngexŭgü rü
ngĩtanüxŭgü i ngĩrü ngaicamagu pegüxŭ, rü ngĩxŭ nüxŭ:
“¡Wüxigu chomaã petaãẽgü, Pa Chomücügüx! Erü marü ngĩxŭ ichayangau i ngẽma
chorü dĩẽru ga iyarütau̱xchirẽxcü”, ngĩxŭ.
10 —Rü pemaã nüxŭ chixu rü ngẽxgumarüŭ ta nataãẽgü i daxũcu̱ã̱x i Tupanaãrü orearü
ngeruŭgü i ngẽxguma wüxi i duŭxŭ i pecaduãxŭ nüxŭ rüxo̱xgu i nacüma i chixexŭ rü
Tupanaãxŭ yaxõõgu —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ore ga wüxi ga ngextu̱xücü ga nanatüna ixũcügu ixuxŭ

11 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Nayexma ga wüxi ga yatü ga taxre ga nane nüxŭ
yexmacü.
12 —Rü guma rübumaẽcü, rü nanatüxŭ ñanagürü:
“Pa Pa, ¡choxna naxã i ngẽma curü ngẽmaxŭgü i choxna üxŭ!” ñanagürü. Rü yexguma
ga nanatü rü yema taxre ga nanemaã nayatoye ga norü yemaxŭgü.
13 —Rü ñuxre ga ngunexŭguwena rü guma nane ga rübumaẽcü rü nananutaquẽxe ga
guxŭma ga norü yemaxŭgü rü namaã nataxe. Rü yema dĩẽrumaã rü to ga nachiŭãnewa
naxũ. Rü chixri yéma namaxŭ, rü yemaãcü ngĩxŭ naguxẽẽ ga guxcüma ga norü dĩẽru.
14 —Natürü yexguma marü ngĩxŭ naguxẽẽguwena ga guxcüma ga norü dĩẽru, rü
poraãcü nataxu ga õna ga yema nachiŭãnewa. Rü yemacèx ga guma ngextu̱xücü rü
inanaxügü ga taiya nüxŭ na ngúxŭ.
15 —Rü yexguma rü norü puracücèx nadau naxŭtagu ga wüxi ga yatü ga yema
nachiŭãnecu̱ã̱x. Rü nüma ga yema yatü rü norü naãnewa nanamu na yéma norü
cuchigüna yadauxŭcèx.
16 —Rü düxwa nüxŭ nachi̱xéga ga yema cuchiwemü, yerü poraãcü nataiyaxüchi.
Natürü taxúema õna nüxna taxã.
17 —Rü yexguma naãẽwa nagu narüxĩnü, rü ñanagürü:

“¿Ñuxre i chaunatüarü puracütanüxŭ rü nüxŭ nangẽxma i õna rü nüxŭ ínayaxü? Rü choma i nuã rü taiyamaã tá nuxma chayu.

18 —Rü chaunatücèx tá chataegu, rü ñachagürü tá tüxŭ: ‘Pa Papax, marü chixexŭ Tupanapewa chaxü rü cupewa rü ta.

19 —Rü tama marü chame na Chaune, ñacuxŭ choxŭ. ¡Rü wüxi i curü puracütanüxŭxŭ choxŭ ixĩxẽẽ!’ ñacharügü tá tüxŭ ya chaunatü”, ñanagürü.

20 —Rü inaxũãchi rü nanatüpatacèx nataegu. Rü yexguma yangaicagu ga nanatüpata, rü yaxŭgu nüxŭ tadau ga nanatü, rü tüxŭ nangechaŭtümüŭ. Rü naxcèx tiña, rü nüxna tanèĩxãchi, rü nüxŭ tachúxu.

21 —Rü yexguma ga nüma ga tümane rü ñanagürü tüxŭ:

“Pa Papax, marü chixexŭ Tupanapewa chaxü, rü cupewa rü ta. Rü ngemacèx marü tama name na ‘Chaune’ ñacuxŭ choxŭ”, ñanagürü.

22 —Natürü tüma ga nanatü rü tümaãrü duŭxŭgüxŭ ñatarügü:

“¡Paxa nuã penange i naxchiru i mexẽchixŭ rü peyacu̱xcuchi̱x! ¡Rü wüxi i anera ta naxmẽxwa ngĩxŭ pingèxcuchix! ¡Rü chapatu rü ta nuãta penge, rü peyacuaixcuchix!

23 —¡Rü peyayaxu̱x i ngẽma wocaxacü i rüngümaexŭ, rü peyamá, rü ngĩxã namaã tachibüe rü tapetae!

24 —Erü daa chaune rü chauxcèx rü marü nayu, natürü maxŭcü chauxcèx ínangu. Rü marü inayarütauxchirẽx, rü wenaxãrü nango̱x”, ñanagürü. Rü yexguma inanaxügüe ga na napetaegüxŭ.

25 —Rü yoxni ga guma nane ga rüyamaẽcü, rü naãnewa nayexma. Rü yexguma nataegugu rü marü ĩãrü ngaicamana nangugu, rü nüxŭ naxĩnü ga na ínapaxetagüxŭ rü íyaxŭãchitanüxŭxŭ.

26 —Rü wüxi ga nanatüarü duŭxŭcèx naca, rü nüxna naca ga ta̱cü na ínaxüexŭ ga ĩwa.

27 —Rü yema nanatüarü duŭxŭ rü nanangãxŭ, rü ñanagürü: “Cueneẽ rü marü ínangu. Rü ngẽmacèx cunatü toxŭ tamu na tayamáxŭcèx i ngẽma wocaxacü i rüngümaexŭ, erü cueneẽ rü mecü ínangu rü tama nida̱awe”, ñanagürü nüxŭ.

28 —Natürü ga guma naẽneẽ ga rüyamaẽcü rü nanu, rü tama ĩgu naxücuchaŭ. Rü yemacèx düxwa ga nanatü rü naxcèx ítaxũxũ, rü nüxŭ tayacèèxŭ na yaxücuxŭcèx.

29 —Rü nüma rü ñanagürü tüxŭ ga nanatü:

“Cuma nüxŭ cucuèx i ñuxre ya taunecü cuxŭ chapuracü, rü taguma chixri cuga chaxĩnü. Rü bai i ñuxgu wüxicana wüxi i chibuxacü choxna cumu na chomücügümaã chapetaexŭcèx.

30 —Natürü ñu̱xma na ínanguxŭ i ngẽma cune i chixri curü dĩẽru ngĩxŭ gu̱xẽẽxŭ nagu i ngexŭgü i ngẽãẽxŭ, rü naxcèx cuyamèx i ngẽma wocaxacü i rüngümaexŭ”, ñanagürü.

31 —Rü yexguma ga nanatü rü ñatarügü nüxŭ:

“Pa Chaunex, cuma rü guxŭguma chauxŭtawa cungẽxma, rü guxŭma i chorü ngẽmaxŭgü rü cuxrü nixĩ.

32 —Natürü ñu̱xma rü name nixĩ na ipetaegüxŭ rü na itaãẽgüxŭ erü cueneẽ ga guma chauxcèx rü marü yucü, rü maxŭcü taxcèx ínangu. Rü woo tüxna inayarütaxu, rü wenaxãrü taxcèx nango̱x”, ñatarügü.

16

Ore ga yatü ga chixri norü coriarü yemaxŭna dauxŭgu ixuxŭ

1 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu norü ngúexŭgüxŭ: —Nayexma ga wüxi ga cori ga muãrü yemaxŭa̱xŭchixŭ. Rü nüxŭ nayexma ga wüxi ga norü duŭxŭ ga norü yemaxŭãrü dauruŭ. Natürü togü ga duŭxŭgü rü norü corimaã nüxŭ nixugü na yema norü duŭxŭ rü chixri norü yemaxŭna na nadauxŭ.

2 —Rü yexguma ga yema cori rü yema norü duŭxŭcèx naca, rü ñanagürü nüxŭ:

“Dücèx, cuchigaxũ chomaã nixugügü i duũxũgü. ¿Rü ţacü nixĩ i ngẽma? ¡Rü chomaã nüxũ ixu rü ñuxãcü nixĩ i curü puracü, erü marü tãũtáma chorü ngẽmaxũãrü dauruũxũ cuxũ chixĩxẽẽ!” ñanagürü nüxũ.

3 —Rü yexguma ga yema coriarü duũxũ rü nagu narüxĩnü, rü nügüãẽwa ñanagürü:

“¿Ţacü tá chaxü i ñu̲xmax, erü chorü cori rü marü choxũ ínatèxüchi i ngẽma chorü puracüwa? Tama chapora na naãnewa chapuracüxũcèx, rü chaxãne na dĩẽrucèx na íchaç̲axũ nüxna i togü.

4 —Rü marü nüxũ chacuèx na ţacü tá na chaxüxũ na choxũ nangẽxmaxũcèx na texé tümapatawa choxũ yaxuxũ i ngẽxguma changearü puracüã̲xgu”, ñanagürü.

5 —Rü yexguma nügüxũtawa naxcèx naca ga wüxichigü ga yema duũxũgü ga norü coriaxũ yangetanügüxũ. Rü yema nüxĩra yéma naxũtawa nguxũna naca, rü ñanagürü:

“¿Ñuxre i nüxũ cungetanüxũ i chorü cori?” ñanagürü.

6 —Rü nüma nanangãxũ, rü ñanagürü:

“Nüxũ chanangetanü i 100 i data i chixũ”, ñanagürü. Rü yema coriarü duũxũ rü ñanagürü nüxũ:

“Ñaã nixĩ i popera i curü ngetanü nawa ngóxũ. ¡Rü paxa írüto rü to i popera naxü, rü 50 i dataguxicatama naxü i curü ngetanü!” ñanagürü.

7 —Rü yemawena rü yema to ga duũxũ ga norü coriaxũ nangetanüxũna naca, rü ñanagürü:

“¿Cuma rü ñuxre yiĩxũ i nüxũ cungetanüxũ i chorü cori?” ñanagürü. Rü nüma rü nanangãxũ, rü ñanagürü:

“Nüxũ chanangetanü i 100 i choca i trigu”, ñanagürü. Rü yema coriarü duũxũ rü ñanagürü nüxũ:

“Ñaã nixĩ i popera i curü ngetanü nawa ngóxũ. ¡Rü paxa írüto rü to i popera naxü rü 80 i chocaguxicatama naxü i curü ngetanü!” ñanagürü.

8 —Rü norü cori rü nüxũ nicuèxüũãma ga yema norü duũxũ ga chixexũ, yerü nüxũ nadau ga ñuxãcü na naxããẽxũchixũ. Rü pemaã nüxũ chixu rü ñoma i naãnecu̲ã̲x i duũxũgü, rü ngẽma Tupanaãxũ yaxõgüxũ i duũxũgüarü yexera paxa naxcèx nadaugü na ñux- ãcü nüxũ natúxũ i duũxũgü.

9 —Rü pemaã nüxũ chixu rü ngẽma ñoma i naãne i chixexũwa pexũ ngẽxmaxũ rü name nixĩ i ngẽmamaã nüxũ penangúchaũxẽẽ i duũxũgü na Tupanaxũtawa nangugüxũ. Rü ngẽmaãcü i ngẽxguma nagu̲xgu i ngẽma ñoma i naãnewa pexũ ngẽxmaxũ rü peyu̲xgu, rü tá pexũ nangẽxma ya Penatü ya pexũ yaxucü i daxũguxũ i naãnewa.

10 —Yíxema meã namaã icuáxe ega woo noxretama tümamẽxẽwa ngẽxmagu, rü ngẽxguma muxũma tümamẽxẽwa ngẽxmagu rü tá ta meã namaã itacuèx. Natürü yíxema chixri namaã icuáxe ega noxretama tümamẽxẽwa ngẽxmagu, rü ngẽxguma muxũma tümamẽxẽwa ngẽxmagu rü ngẽxgumarüũ tá ta chixri namaã itacuèx.

11 —Rü ngẽxguma tama meã namaã ipecuèxgu i ngẽma pexmẽxwa ngẽxmaxũ i ñoma i naãne i chixexũwa, ¿rü texé tá pexmẽxgu tanaxü i ngẽma aixcüma mexũ i Tupanaãrü ixĩxũ?

12 —Rü ngẽxguma tama meã namaã ipecuèxgu i ngẽma Tupana pexna ãxũ i ñoma i naãnewa, ¿rü ñuxãcü tá pexna nanaxã i pechica i daxũguxũ i naãnewa?

13 —Taxucürüwama i wüxi i duũxũ rü nataxrearü coria̲x. Erü wüxi i norü corichi rü tá naxai, rü ngẽma to rü tá nüxũ nangechaũ. Rü ẽxna wüxicèx rü tá meã napuracü rü ngẽma to rü tá nüxũ naxo. Rü pema rü taxucürüwama Tupanacèx pemaxẽ ega perü dĩẽruguxicatama perüxĩnüẽgu —ñanagürü ga Ngechuchu.

14 Natürü ga yema Parichéugü rü poraãcü norü dĩẽruguama narüxĩnüẽ. Rü yemacèx Ngechuchuxũ nacugüe ga yexguma nüxũ naxĩnüẽgu ga guxũma ga yema ore.

15 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Pema nixĩ i duũxũgüpẽxewa meã pemaxẽnetaxũ, natürü Tupana pexũ nacuèx na ţacügu perüxĩnüẽxũ. Rü woo duũxũgü

pexŭ nicuèxüŭgü naxcèx i ngẽma pexüxŭ, natürü Tupana rü naãẽwa nanguux i ngẽma —ñanagürü ga Ngechuchu.

Tupanaãrü mugü ga Moĩché ümatüxŭ rü ñuxãcü ãẽxgacü na yiĩxŭ ya Tupanachiga

16 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Noxri nayexma ga Tupanaãrü mugü ga Moĩché duŭxŭgüxŭ nguxẽẽxŭ, rü yema nguxẽẽtae ga nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭgü duŭxŭgüxŭ namaã nguxẽẽxŭ. Natürü yexguma Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭ ínguxguwena, rü marü duŭxŭgümaã nüxŭ chixuchiga i Tupanaãrü ore i mexŭ i ñuxãcü ãẽxgacü na yiĩxŭ. Rü ñuxma rü guxŭma i ngẽma duŭxŭgü rü poraãcü nügü naporaexẽẽ na yachocuxŭcèx i ngema Tupana ãẽxgacü íixĩxŭwa.

17 —Naxŭpa na yanguxŭ i Tupanaãrü mugü rü woo wüxi i mu i íramarexŭ yixĩgu, rü naguxchaxüchi na iyanaxoxŭ i ngẽma nüxŭ yaxuxŭ. Natürü aixcüma narütauxchamaẽ nixĩ na iyanaxoxŭ i ñoma i naãne rü guxŭma i ngẽma daxũwa nüxŭ idauxŭ.

Ngechuchu namaã nangúexẽẽtae na tama namexŭ na texé tümamaxŭ ítáxŭ (Mt 19.1-12; Mr 10.1-12)

18 —Ngẽxguma wüxi ya yatü ítámèxgu rü naĩ i ngemaã naxãmèxgu rü Tupanapẽxewa rü pecadu naxü. Rü texé ya yíxema ngĩmaã ãmaxẽ i wüxi i nge i ngĩte ngĩxŭ ítèxcü, rü Tupanapẽxewa rü tüma rü ta pecadu taxü.

Yatü i dĩẽruãxŭchixŭchiga rü Dácharuchiga

19 —Nayexma ga wüxi ga yatü ga dĩẽruãxŭchixŭ ga guxŭguma mexẽchixŭ ga naxchirugu icúxŭ. Rü guxŭ ga ngunexŭgu rü taxŭma ga õna naxü rü napetaexŭ.

20 —Rü nayexma ta ga wüxi ga yatü ga ngearü dĩẽruãcü ga Dácharugu ãegacü. Rü guxŭguma yema dĩẽruãxŭchixŭpataèxwa nayarütooxŭ.

21 —Rü guma Dácharu rü nanangõxchaŭ ga yema õnatüchi ga yema yatü ga dĩẽruãxŭchixŭãrü mechawa rüyiixŭ. Rü naxcèx naxĩ ga airugü, rü nanawearü oxriãxgü.

22 —Rü wüxi ga ngunexŭ nayu ga guma ngearü dĩẽruãcü, rü daxũcũãx ga Tupanaãrü orearü ngeruŭgü rü daxũguxŭ ga naãnewa nanagagü na wüxiwa Abráŭmaã nayexmaxŭcèx. Rü nayu ta ga yema yatü ga dĩẽruãxŭchixŭ, rü inayatèxgü ga duŭxŭgü.

23 —Rü ngẽma nachica i Tupana ngoxogüxŭ nagu poxcuxŭwa naxũ ga yema yatü ga dĩẽruãxŭchixŭ rü yéma poraãcü ngúxŭ ninge. Rü daxũ nadau, rü yaxŭgu Abráŭxŭ nadau na Dácharumaã wüxiwa nayexmaxŭ ga daxũguxŭ ga naãnewa.

24 —Rü yexguma ga yema yatü ga dĩẽruãxŭchichiréxŭ rü aita naxü rü ñanagürü:

“Pa Oxi Pa Abráŭx, ¡cuxŭ changechaŭtümüŭ, rü nuã namu ya Dácharu na dexámaã nügü yawaixpẽxemẽxẽãcüma choxŭ yanawaixpẽxearü conüãxŭcèx! Erü poraãcü choxŭ nanguux i nuã üxüwa”, ñanagürü.

25 —Natürü Abráŭ rü ñanagürü nüxŭ:

“Pa Chaunex, ¡nüxna nacuèxãchi na taxuŭma cuxŭ taxuxŭ ga yexguma cumaŭxgu! Natürü Dácharu rü poraãcü chixexŭ nüxŭ naxüpetü. Rü ngẽmacèx i ñuxma rü nuã mexŭwa nangẽxma, rü cuma rü ngema poxcuchicawa ngúxŭ quinge.

26 —Rü ñuxũchi nangẽxma i wüxi i taxüchixŭ i ngatexŭ i tórü ngãxŭwa üxŭ. Rü ngẽmacèx ega númacũãx ngema ĩxchaŭgu, rü taxucürüwama ngema naxĩ. Rü woo ngemacũãx núma ĩxchaŭgu rü taxucürüwama núma naxĩ”, ñanagürü.

27 —Rü yexguma ga yema yatü ga dĩẽruãxŭchichiréxŭ rü ñanagürü:

“Cuxŭ chacèèxŭ, Pa Oxi, Pa Abráŭx, na chaunatüpatawa cunamuxŭcèx ya Dácharu.

28 —Erü ngema nangẽxmagü ya wüximẽẽxpüx ya chaueneẽgü. Rü chanaxwèxe na namaã nüxŭ na yanaxuxŭcèx na tama nuã ñaã poxcuchica i poraãcü choxŭ ínangúxŭwa naxĩxŭcèx”, ñanagürü.

29 —Natürü ga Abráŭ rü ñanagürü nüxŭ:

“Cueneẽgü nüxũ nangẽxma i Tupanaãrü mugü ga Moĩché ümatüxũ rü yema ore ga nuxcümaũgüxũ ga Tupanaãrü orearü uruũgü ümatüxũ. Rü name nixĩ i ngẽma orega na naxĩnüẽxũ”, ñanagürü.

30 —Rü yexguma ga yema yatü ga dĩẽruãxũchichiréxũ rü Abráũxũ nangãxũ, rü ñanagürü:

“Ngẽmáãcü, Pa Oxi, Pa Abráũx, natürü ngẽxguma chi wüxi i duũxũ i yuchiréxũ ngẽma ũxgu rü namaã nüxũ yanaxuxgu, rü chi nüxũ narüxoe i nacüma i chixexũ”, ñanagürü.

31 —Natürü Abráũ, rü ñanagürü nüxũ:

“Ngẽxguma tama naga naxĩnüẽgu ga yema ore ga Moĩché ümatüxũ rü yema ore ga nuxcümaũgüxũ ga Tupanaãrü orearü uruũgü ümatüxũ, rü woo chi wüxi i marü yuwa írüdaxũ i duũxũ ngẽma ũxgu, rü namaã nüxũ yanaxuxgu i ore, rü tãũ chima nüxũ nayaxõgü”, ñanagürü.

17

Naxãũcüma nixĩ na pecadugu inguxũ (Mt 18.6-7, 21-22; Mr 9.42)

1 Rü Ngechuchu rü norü ngúexũgüxũ ñanagürü: —Rü guxũgutáma nangẽxma i tacü i duũxũgüxũ pecaduãxẽẽxũ. Natürü wüxi i ngechaũ tá tümacèx nixĩ ya yíxema duũxẽ ya togüxũ pecadugu nguxẽexẽ.

2-3 —Rü tümacèx rü narümemaẽ nixĩ na tümanaxãwa yangacuchixũ ya wüxi ya nuta ya tacü rü ngẽmaãcü taxtüwa tüxũ na itáexũ naxũpa na pecadugu tananguxẽẽxũ i wüxi i chorü duũxũ. ¡Rü ngẽmacèx name nixĩ i pexuãẽgü i pemax! Rü ngẽxguma wüxi i cueneẽ chixexũ cumaã üxgu rü ¡meã naxuxcuxẽ! Rü ngẽxguma nüxũ naxoxgu i nacüma i chixexũ rü ¡nüxũ nüxũ nangechaũ i ngẽma!

4 —Rü woo 7 ẽxpüxcüna chixexũ cumaã naxüxgu i wüxi i ngunexũgu, rü 7 ẽxpüxcüna cuxna yacaxgu na nüxũ nüxũ cungechaũxũcèx, rü name nixĩ i nüxũ nüxũ cungechaũ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ñuxãcü tapora ega yaxõxgu

5 Rü norü ngúexũgü ga norü orearü uwa namugüxũ rü ñanagürügü: —Pa Corix, ¡toxũ rüngũxẽẽ na yexeraãcü tayaxõgüxũcèx! —ñanagürügü.

6 Rü yexguma ga Cori ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ ga norü ngúexũgü: —Rü ngẽxguma chi woo naxíraxüchigu i perü õ, rü daa naĩ rü chi pega naxĩnü ega ñapegügu:

“¡Cugü nabẽx i nuã rü taxtüchiügu cugü yato!” ñapegügu, rü chi pega naxĩnü.

Wüxi i ngũxẽẽruũãrü puracüchiga

7 —Ngẽxguma chi wüxie i petanüwa rü tüxũ nangẽxmagu i wüxi i tümaãrü duũxũ i tümaãnewa ne ũxũ i puracüwa rü ẽxna carneruarü dauwa, rü tama nügücèxira naxüwemü.

8 —Natürü norü corixũxĩra naxüwemü na nachibüxũcèx rü naxaxexũcèx, rü nüma rü yixcama nachibü.

9 —Rü norü cori rü tama moxẽ nüxna naxã na naxüwemüãxũcèx, erü woetama ngẽma nixĩ i norü puracü i ngẽma norü duũxũ.

10 —Rü ngẽxgumarüũ tá pixĩgü i pemax. Erü ngẽxguma ngẽma Tupana pexũ üxẽẽxũxĩcatama pexüxgu, rü penaxwèxe i pegü ñaperügügü:

“Puracütanüxũ i taxuwama mexũ tixĩgü, erü ngẽma nawa tüxũ namuxũxĩcatama nixĩ i tinguxẽẽxũ”, ñaperügügü —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchu nanameẽxẽẽ ga 10 ga yatügü ga chaxüneãxgüxũ

11 Rü yexguma namagu yaxũxgu ga Ngechuchu ga Yerucharéũwa na naxũxũ, rü Chamáriaane rü Gariréaane nügümaã íxüyexũwa naxüpetü.

12 Rü yexguma wüxi ga ĩãnexãcüwa nanguxgu, rü yexma napẽxegu nayayi ga 10 ga
yatügü ga chaxünemaã iḏaaweexũ. Rü yaxũgu nüxũ nachigü.
13 Rü tagaãcü ñanagürügü nüxũ: —Pa Ngechuchux, Pa Ngúexẽẽruũx, ¡cuxũ
tangechaũtümüũgü! —ñanagürügü.
14 Rü yexguma Ngechuchu nüxũ dèu̱xgu, rü ñanagürü nüxũ: —¡Yéa paigüxũtawa pexĩ,
rü nüxũ pegü peyawẽxgü! —ñanagürü. Rü yexguma namagu naxĩyane, rü naxcèx
nitaanetanü ga yema yatügü.
15 Natürü natanüwa rü nayexma ga wüxi ga Ngechuchucèx taeguxũ ga yexguma marü
nügü nadèu̱xgu ga naxcèx na yataanexũ. Rü tagaãcü Tupanaxũ nicuèxüũchigü.
16 Rü Ngechuchupẽxegu nanangücuchi rü moxẽ nüxna naxã. Rü yema yatü rü
Chamáriaanecu̱ã̱x nixĩ.
17 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —¿Taux ẽxna i 10 chirẽx pixĩgüxũ na pexcèx
chayataanexẽẽgüxũ? ¿Ngẽxũgü nixĩ i ngẽma togü i 9 i yatügü?
18 —¿Rü ñaã to i nachiũãnecu̱ã̱x i duũxũxĩcatama nixĩ itaeguxũ na Tupanaxũ
yacuèxüũxũcèx? —ñanagürü.
19 Rü yexguma rü guma yatüxũ ñanagürü: —¡Inachi rü íĩxũ! Cuxcèx nitaane, erü cuyaxõ
—ñanagürü.

Ñuxãcü tá nixĩ i ngẽxguma ínanguxgu ya Tupana na ãẽxgacü yiĩxũ (Mt 24.23-28, 36-41)

20 Rü Parichéugü rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Ñuxgu tá nixĩ na
yangucuchixũ ya Tupana na ãẽxgacü yiĩxũcèx i núma? —ñanagürügü. Rü Ngechuchu
nanangãxũ, rü ñanagürü: —Norü nguchiga ya Tupana rü tama wüxi i ṯacü i nüxũ
idauxũrüũ nixĩ.
21 —Rü taxuacüma ñaperügügü:

“Daa nixĩ”, rü ẽxna “Gua nixĩ”, ñaperügügü. Erü marü petanüwa nangu ya Tupana na
ãẽxgacü yiĩxũcèx —ñanagürü.
22 Rü yexguma norü ngúexũgüxũ ñanagürü: —Rü tá pexcèx ínangu i ngunexũ i nagu
poraãcü tá choxũ pedaugüchaũxũ woo wüxi i paxaãchicèxtama yixĩgu. Natürü tãũtáma
choxũ pedaugü i ngẽxguma.
23 —Rü duũxũgü rü tá ñanagürügü pexũ:

“Daa nixĩ ya Cristu”, rü ẽxna, “Gua nixĩ ya Cristu”, ñanagürügü tá. Natürü pemax ¡rü
tãũtáma nüxũ peyaxõgü, rü tãũtáma nawe perüxĩ!
24 —Rü ngẽxguma íchanguxgu i choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ, rü wüxi i
ãẽmacü i guxũãneguma baxixũrüũ tá chixĩ.
25 —Natürü noxri rü tá poraãcü ngúxũ chinge, rü ñoma i naãnecu̱ã̱x i duũxũgü i ñu̱xma
maxẽxũ rü tá choxũ naxoe.
26 —Rü yexgumarüũ ga duũxũgü na chixri maxẽxũ ga yexguma Noẹ maũxgu, rü
ngẽxgumarüũ tá ta chixri namaxẽ i duũxũgü i ngẽxguma íchanguxgu i choma i Tupana
Nane na duũxũxũ chiĩxũ.
27 —Rü ga duũxũgü ga yexguma rü nachibüe, rü naxaxegü, rü nixãmèxgü, rü
nixütexacügü ñu̱xmata nawa nangu ga yema ngunexũ ga Noẹ naweũgu nagu ixüexũ. Rü
ínangu ga mucü ga taxüchicü, rü guxũma ga yema duũxũgü rü nayue.
28 —Rü yexgumarüũ ta nangupetü ga yexguma nuxcümaũcü ga Lox maũxgu. Rü
duũxũgü rü nachibüe, rü naxaxegü, rü norü yemaxũcèx nataxegü, rü namaã nataxegü,
rü nixüanegü rü nitoegü, rü nixüpatagü.
29 —Natürü yexguma Lox ixũxgu nawa ga guma ĩãne ga Chodoma, rü daxũwa narüyi ga
üxü ga naxĩchine, rü nanadai ga guxũma ga yema duũxũgü.
30 —Rü ngẽxgumarüũ tá ta nangupetü i ngẽxguma íchanguxgu i choma i Tupana Nane na
duũxũxũ chiĩxũ.

31 Rü ngẽma ngunexũgu rü texé tama tümapataarü aixepewa ngẽxmagu, rü tama name
i tümapatagu tayangaxi na tümaãrü ngẽmaxũgü tayatoxũcèx. Rü texé ya tümaãnewa
ngẽxmaxẽ, rü tama name i tümapatacèx tataegu na ţacü ngẹma tayayaxuxũcèx.
32 —Rü nüxna pecuèxãchie ga ñuxãcü ngĩxũ na naxüpetüxũ ga Lox namèx ga na nayuxũ,
ga yexguma ngĩgüweama nadèụxgu.
33 —Erü yíxema tügü maxẽchaxẽẽchaũxẽ rü tá itayarütaxu, natürü yíxema chauxcèx yuxe
rü aixcüma tá tüxũ nangẽxma i maxũ i taguma gúxũ.
34 —Rü pemaã nüxũ chixu rü ngẽma chütaxũgu rü wüxi i ngürücarewa tá nangẽxmagü i
taxre i duũxũgü. Rü wüxi tá niga, rü ngẽma to rü tá ngẹma natèx.
35 —Rü taxre i ngexũgü tá nügümaã ínacaegü. Rü wüxi tá niga rü ngẽma to rü tá ngẹma
natèx.
36 —Rü taxre i yatügü rü wüxi i naãnewa tá nangẽxmagü. Rü wüxi tá niga rü ngẽma to
rü tá ngẹma natèx —ñanagürü ga Ngechuchu.
37 Rü yemaxũ naxĩnüẽgu ga norü ngúexũgü, rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü:
—Pa Corix, ¿ngextá tá nixĩ i nangupetüxũ i ngẽma nüxũ quixuxũ? —ñanagürügü. Rü nüma
ga Ngechuchu rü nanangãxũ, rü ñanagürü: —Duũxũgü rü tá chauxcèx nangutaquẽxegü
ñoma ẽxchagü nawemücèx ngutaquẽxexũrüũ —ñanagürü.

18

Ore ga ãẹ̃xgacügu rü yutecügu ixuxũ

1 Rü Ngechuchu rü wüxi ga to ga orexũ namaã nixu na yemawa nangúexẽẽãxũcèx na
ñuxãcü nanaxwèxexũ na taguma nüxũ nachaueãcüma guxũguma nayumüxẽgüxũ.
2 Rü ñanagürü nüxũ ga norü ngúexũgü: —Wüxi ga ĩãnewa nayexma ga wüxi ga ãẹ̃xgacü
ga tama Tupanaga ĩnüxũ rü taxúexũma ngechaũxũ.
3 —Rü guma ĩãnewatama iyexma ga wüxi ga nge ga yutecü ga ngixũ nayexmacü ga wüxi
ga guxcha namaã ga to ga duũxũ. Rü yemacèx yema ãẹ̃xgacüxũtawa ixũxecha na ngixũ
namexẽẽãxũcèx ga yema guxcha.
4 —Rü muẹ̃xpụ̈xcüna yéma ixũũxũ, natürü yema ãẹ̃xgacü rü tama ngĩxũ
narüngũxẽẽchaũ. Natürü düxwa nagu narüxĩnü ga yema ãẹ̃xgacü rü naãẽwa ñanagürü:
“Choma rü tama Tupanaxũ changechaũ, rü taxúexũma chacuáxchaũ.
5 —Natürü ngẽma choxũ na nachixeweechaxũcèx i ñaã nge, rü noxtacüma tá ngĩxũ
charüngũxẽẽ na tama yeũcürü choxũ nachixeweechaxũcèx”, ñanagürü.
6 Rü Cori ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Yema nixĩ ga norü ore ga yema ãẹ̃xgacü ga
chixexũ.
7 —¿Taux ẽxna i Tupana rü paxa tüxũ ínapoxũxũ ya yíxema duũxẽ ya tüxũ nayaxuxe i
ngẽxguma chütacü rü ngunecü rü norü ngũxẽẽcèx nüxna tacaxgu i tümaãrü yumüxẽwa?
8 —Rü pemaã nüxũ chixu rü Tupana rü paxatáma tüxũ narüngũxẽẽ. Natürü ngẽxguma
wenaxãrü núma chaxũxgu i choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ, ¿rü ñuxre
i duũxũgü i aixcüma yaxõgüxũxũ tá ichayangau i ñoma i naãnewa? —ñanagürü ga
Ngechuchu.

Ore i Parichéugu ixuxũ rü dĩẽruarü deruũgu ixuxũ

9 Rü Ngechuchu rü nüxũ nixu ga ñaã ore nachiga ga yema duũxũgü ga nügü
írümegünetaxũ rü tama togüxũ cuáxchaũgüxũ.
10 Rü ñanagürü: —Taxre ga yatü rü tupauca ga taxũnewa nayayumüxẽgü. Rü wüxi rü
Parichéu nixĩ, rü yema to rü wüxi ga yatü ga Dumaãrü ãẹ̃xgacücèx dĩẽru ngĩxũ dexũ nixĩ.
11 —Rü yema Parichéu rü yexma nachi, rü ñaããcü nayumüxẽ:
“Pa Tupanax, moxẽ cuxna chaxã erü tama togü i duũxũgürüũ chixĩ. Rü tama togürüũ
changĩtèx, rü tama ngẽmarüũ taxũ i chixexũ chaxü rü ẽxna wüxi i nge i ãtecümaã ichape.
Rü bai i ñaã yatü i Dumaãrü ãẹ̃xgacücèx dĩẽru ngĩxũ dexũrüũ chixĩ.

12 —Choma rü guxcü ya yüxügu rü taxreẽxpu̱xcüna chaxaure rü tama chachibü na
cugu charüxĩnüxũ̃cèx. Rü chorü dĩẽruwa rü guxũguma meã cuxna chanaxã i ngẽma
cuxna üxũ̃”, ñanagürü.
13 —Natürü ga guma yatü ga Dumaãrü ã̱ẽxgacücèx dĩẽru ngĩxũ̃ decü, rü yaxũgu
narüxã̱ũ̱x. Rü namuũ̃ ga daxũ na nadawenüxũ̃, rü yema norü ngechaũ̃maã nügü
napaxremü, rü ñanagürü:
“Pa Tupanax, ¡Cuxũ̃ changechaũ̃tümüũ̃! Erü wüxi i pecaduãxũ̃ chixĩ”, ñanagürü ga
guma yatü.
14 —Rü ngẽmacèx pemaã nüxũ̃ chixu rü guma yatü ga Dumaãrü ã̱ẽxgacücèx dĩẽru ngĩxũ̃
decü rü yexguma napatacèx nataegugu rü Tupanapẽxewa rü mecü nixĩ. Natürü yema
Parichéu rü Tupana rü tama namaã nataãẽ. Erü texé ya tügü icuèxüxũ̃xe rü Tupana tá
tüxũ̃ naxãnexẽẽ. Natürü texé ya tama tügü icuèxüxũ̃xe rü Tupana rü tá tüxũ̃ nicuèxüxũ̃
—ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchu rü meã buã̱xgüxũ̃ nayaxu
(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)

15 Rü yéma Ngechuchuxũ̃tawa tüxũ̃ tagagü ta ga buã̱xgü na tüxũ̃ yangõgüchigüxũ̃cèx.
Natürü yexguma norü ngúexũ̃gü yemaxũ̃ dauxgügu rü tüxũ̃ ningagü ga guxema
tümaxãcüegü Ngechuchuxũ̃tawa tüxũ̃ gagüxe.
16 Natürü Ngechuchu rü nügüxũ̃tawa tümacèx naca ga guxema buã̱xta rü ñanagürü
norü ngúexũ̃güxũ̃: —Chanaxwèxe i chauxũ̃tawa naxĩ i buxũ̃gü. ¡Rü tãxũ̃ i nüxna
penachu̱xuxũ̃! Erü Tupana ã̱ẽxgacü íixĩxũ̃wa rü tümacèx nixĩ ya yíxema ñaã buxũ̃gürüũ̃
ixĩgüxe.
17 —Aixcüma pemaã nüxũ̃ chixu rü texé ya tama wüxi i buxũ̃rüũ̃ Tupanaxũ̃ yaxúxe
na tümaãrü ã̱ẽxgacü na yiĩxũ̃cèx, rü tagutáma nagu taxücu i Tupana ã̱ẽxgacü íixĩxũ̃wa
—ñanagürü ga Ngechuchu.

Wüxi ga yatü ga dĩẽruã̱xũ̃chicü Ngechuchumaã nidexa
(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

18 Rü wüxi ga yema Yudíugüarü ã̱ẽxgacü rü Ngechuchuna naca rü ñanagürü: —Pa
Ngúexẽẽruũ̃ ya Mecüx, ¿t̲acü tá chaxüxũ̃ na chanayaxuxũ̃cèx i maxũ̃ i taguma gúxũ̃? —
ñanagürü.
19 Rü Ngechuchu nanangãxũ̃ rü ñanagürü nüxũ̃: —¿Tũ̱xcüũ̃ “Mecü” ñacurügü choxũ̃?
Erü Tupanaxĩcatama nixĩ ya mecü ixĩcü, rü nataxuma i to i mecü ixĩxũ̃.
20 —Cuma nüxũ̃ cucuèx i Tupanaãrü mugü i ñaxũ̃:
“¡Tãũtáma naĩ i ngemaã icupe, rü tãũtáma cumáẽta, rü tãũtáma cungĩtèèx, rü tãũtáma
doraxũ̃ quixu i togüchiga, rü tümaga naxĩnü ya cunatü rü cue!”
ñaxũ̃.
21 Rü yexguma ga guma yatü rü ñanagürü Ngechuchuxũ̃: —Woetama chorü bucüma
meãma chayanguxẽẽ i guxũ̃ma i ngẽma mugü i nüxũ̃ quixuxũ̃ —ñanagürü.
22 Rü yemaxũ̃ naxĩnügu ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Wüxixicatama cuxũ̃ nataxu,
rü ngẽma nixĩ na namaã cutaxexũ̃ i guxũ̃ma i curü ngẽmaxũ̃gü rü togü i ngearü
ngẽmaxũ̃ã̱xgüxũ̃na na cunaxãxũ̃ i curü natanü, rü ngẽxguma rü tá cuxũ̃ nangẽxma i
cuchica i daxũguxũ̃ i naãnewa. Rü ñu̱xũchi marü name i chowe curüxũ —ñanagürü.
23 Natürü yemaxũ̃ naxĩnügu ga guma yatü rü poraãcü inayarümaãchi, yerü namuãrü
dĩẽruã̱xũ̃chi.
24 Rü yexguma Ngechuchu nüxũ̃ dèu̱xgu ga ñuxãcü na nangechaũ̃xũ̃, rü ñanagürü nüxũ̃
ga norü ngúexũ̃gü: —Naguxchaxüchi tá nixĩ na Tupana ã̱ẽxgacü íixĩxũ̃wa na yachocuxũ̃
i ngẽma dĩẽruã̱xũ̃chigüxũ̃.
25 —Rü dücax, wüxi i cameyu rü taxucürüwama wüxi ya ucumaxẽtüwa naxüpetü. Rü
ngẽxgumarüũ̃ ta nixĩ i wüxi i duũ̃xũ̃ i dĩẽruã̱xũ̃chixũ̃ rü taxucürüwama Tupana ã̱ẽxgacü
íixĩxũ̃wa nixücu [ega norü dĩẽruguama naxĩnügu rü tama yaxõõgu —ñanagürü.]

26 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnüẽgu ga duŭxŭgü rü ñanagürügü: —¿Ɛ́xna texé tá ya nayaxúxe i maxŭ i taguma gúxŭ? —ñanagürügü.
27 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxŭ: —Duŭxŭgü rü taxuacüma nügü namaxẽẽ, natürü Tupanaãxŭ rü natauxcha na namaxẽxẽẽãxŭ —ñanagürü.
28 Rü Pedru ñanagürü Ngechuchuxŭ: —Pa Corix, toma rü yéma tanawogü ga guxŭma ga torü yemaxŭgü na cuwe tarüxĩxŭcèx —ñanagürü.
29-30 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ ga norü ngúexŭgü: —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü texé ya Tupanacèx tümapatana, rü ẽxna tümanatüna, rü ẽxna tümaẽna, rü ẽxna tümaẽneẽgüna, rü ẽxna tümaẽyèxgüna, rü ẽxna tümamèxna, rü ẽxna tümaxãcügüna ngẹma ixũxẽ na Tupanaãxŭ tapuracüxŭcèx, rü ñoma i naãnewa tátama poraãcü tanayaxu i tümaãrü natanü. Rü daxũguxŭ i naãnewa rü tá ta tanayaxu i maxŭ i taguma gúxŭ —ñanagürü.

Ngechuchu rü wenaxãrü nanaxunagü ga norü yuxchiga (Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)

31 Rü Ngechuchu rü noxrüwama naxcèx naca ga norü ngúexŭgü, rü ñanagürü nüxŭ: —Ñụxma rü Yerucharéŭwa tá taxĩ na ngẹma yanguxŭcèx i guxŭma ga yema ore ga nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭgü ümatüxŭ ga chauchiga.
32 —Rü Yerucharéŭcụ̃ã̱x i duŭxŭgü rü tá to i nachiũãnecụ̃ã̱xna choxŭ namugü. Rü ngẽma duŭxŭgü rü tá chaugu nidauxcüraŭgü, rü tá chomaã naguxchigagü, rü tá chauchiwewa nacuaixgüe.
33 —Rü tá choxŭ naẹ̱uaixgü, rü yixcüra rü tá choxŭ nimèxgü. Natürü tomaẽ̱xpü̱x i ngunexŭguwena rü tá wenaxãrü chamaxŭ —ñanagürü.
34 Natürü yema norü ngúexŭgü rü tama nüxŭ nacuèxgüéga ga na ṯacüchiga yiĩxŭ ga yema ore ga namaã nüxŭ yaxuxŭ. Yerü poraãcü nüxŭ naguxcha ga aixcüma nüxŭ na nacuèxgüxŭcèx.

Ngechuchu nanamexẽẽ ga wüxi ga ngexetücü ga Yericúwa (Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)

35 Rü yexguma Ngechuchu ĩãne ga Yericúwa nguxchaŭgu, rü yéma namacüwawa narüto ga wüxi ga yatü ga ngexetücü ga dĩẽrucèx yéma iwémécü.
36 Rü yexguma guma ngexetücü nüxŭ ĩnügu ga muxŭma ga duŭxŭgü na yéma chopetüxŭ, rü duŭxŭgüna naca ga ṯacü na ngupetüxŭ.
37 Rü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Ngechuchu ya Nacharétucụ̃ã̱x nuã naxüpetü —ñanagürügü.
38 Rü yexguma ga guma ngexetücü rü tagaãcü ñanagürü: —Pa Ngechuchux, Pa Dabítanüxŭx, ¡cuxŭ changechaŭtümüŭ! —ñanagürü.
39 Rü yema duŭxŭgü ga Ngechuchupẽxegu ĩxŭ, rü nanangagü ga na iyanangeáxŭcèx. Natürü guma ngexetücü rü yexeraãcü tagaãcü ñanagürü: —Pa Dabítanüxŭx, ¡cuxŭ changechaŭtümüŭ! —ñanagürüama.
40 Rü yexma nayachiãchi ga Ngechuchu, rü duŭxŭgüxŭ namu na naxŭtawa nagagüãxŭcèx. Rü yexguma marü naxŭtawa nanguxgu, rü guma ngexetücüna naca ga Ngechuchu, rü ñanagürü:
41 —¿Ṯacü i cunaxwèxexŭ na cumaã chanaxüxŭ? —ñanagürü. Rü guma ngexetücü nanangãxŭ rü ñanagürü: —Pa Corix, chanaxwèxe na choxŭ quidauchixẽẽxŭ —ñanagürü.
42 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxŭ —¡Idauchi! Rü marü cuxcèx nitaane erü cuyaxõ —ñanagürü.
43 Rü yexgumatama nidauchi ga guma ngexetücü, rü Ngechuchuwe narüxũ, rü Tupanaxŭ nicuèxüŭchigü. Rü guxŭma ga duŭxŭgü ga nüxŭ daugüxŭ ga yema ngupetüxŭ rü Tupanaxŭ nicuèxüŭgü ta.

19

Ngechuchu rü Zaquéuchiga

1 Rü Ngechuchu rü Yericúarü ĩanewa naxüpetü.
2 Rü yéma nayexma ga wüxi ga yatü ga dĩẽruã̱xũ̃chixũ̃ ga Zaquéugu ãẹ̃gaxũ̃. Rü nüma
nixĩ ga naẽru ga yema yatügü ga Dumaãrü ãẹ̃xgacücèx dĩẽru ngĩxũ̃ ideetanüxũ̃.
3 Rü yema Zaquéu rü poraãcü nüxũ̃ nangúchaũ̃ ga Ngechuchuxũ̃ na nadauxũ̃ na nüxũ̃
nacuáxũ̃cèx. Natürü taxuacüma nüxũ̃ nadau, yerü namuxũchi ga duũ̃xũ̃gü, rü ñu̱xũchi
nanuxchanexũ̃chi ga nümax.
4 Rü yemacèx Ngechuchupẽ̃xegu nayangu, rü namacüwawa wüxi ga naĩgu naxĩnagü na
Ngechuchuxũ̃ nadauxũ̃cèx ga yexguma yéma naxüpetügu.
5 Rü yexguma yéma naxüpetügu ga Ngechuchu, rü daxũ nadau natüũ̃wa ga guma naĩ.
Rü ñanagürü nüxũ̃: —Pa Zaquéux, ¡paxa írüxĩ i ngẹ̃ma! Erü cupatawa tá changu i ñu̱xma
—ñanagürü.
6 Rü paxa ínarüxĩ ga Zaquéu, rü taãẽãcüma Ngechuchuxũ̃ nayaxu.
7 Rü yexguma yemaxũ̃ nadaugügu ga duũ̃xũ̃gü, rü guxũ̃ma inanaxügüe ga chixri
Ngechuchuchiga na yadexagüxũ̃. Rü ñanagürügü: —¿Ñuxãcü i nüma rü wüxi i duũ̃xũ̃ i
pecaduãxũ̃patawa nangu? —ñanagürügü.
8 Rü yexguma ga Zaquéu rü inachi rü ñanagürü Ngechuchuxũ̃: —Dücèx, Pa Corix,
choma rü ngearü dĩẽruã̱xgüxũ̃na tá chanaxã i ngãxũ̃gu i guxũ̃ma i chorü ngẽmaxũ̃gü.
Rü ngẽ̃xguma chi texé tüxũ̃ chawomüxẽẽãcüma tüxũ̃ changĩ̃xgu, rü ãgümücüẽ́xpu̱xcüna
tá tüxũ̃ ngĩxũ̃ chataeguxẽẽ i ngẽma tümaãrü dĩẽru —ñanagürü.
9 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ̃: —Rü ñoma i ngunexũ̃gu cupatawa nangu i maxũ̃ i
taguma gúxũ̃, erü cuma rü ta rü Abráũ̃rüũ̃ cuyaxõ.
10 —Rü choma i Tupana Nane na duũ̃xũ̃xũ̃ chiĩxũ̃, rü ñoma i naãnewa chaxũ na naxcèx
chayadauxũ̃cèx i ngẽma duũ̃xũ̃gü i iyarütauxexũ̃ na chanamaxẽ̃xẽẽ̃xũ̃cèx —ñanagürü.

Ore i dĩẽrugu ixuxũ̃
(Mt 25.14-30)

11 Rü yoxni yema Ngechuchuarü ore inaxĩnüẽ̃yane ga duũ̃xũ̃gü, rü Ngechuchu rü wüxi
ga to ga ore ga cuèxruũ̃xũ̃ namaã nixu, yerü marü Yerucharéũ̃xũ̃ ningaica, rü duũ̃xũ̃gü
nagu rüxĩnüẽ̃gu rü paxa tá ínangu ga Tupana na norü ãẹ̃xgacü yiĩxũ̃cèx.
12 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nügüchiga nidexa rü ñanagürü nüxũ̃: —Nayexma ga
wüxi ga yatü ga taxũ̃ ga cori ixĩcü ga nayaxucü ga ore na nachiũ̃ãneãrü ãẹ̃xgacüxũ̃tawa
naxũ̃xũ̃cèx ga yaxũ̃wa na yema ãẹ̃xgacü nüxũ̃ unetaxũ̃cèx na guma nawa ne naxũ̃xũ̃ne
ga ĩãneãrü ãẹ̃xgacü yiĩxũ̃cèx.
13 —Rü yexguma tauta inaxũ̃ãchigu, rü naxcèx nangema ga 10 ga norü duũ̃xũ̃gü. Rü
wüxichigüna ngĩxũ̃ naxã ga wüxitachinü ga tatanücü ga dĩẽru. Rü ñanagürü nüxũ̃:
“¡Ngĩmaã̃ pepuracüe rü ngĩxũ̃ pimuxẽ̃ i ñaã dĩẽru ñu̱xmatáta chataegu!” ñanagürü.
14 —Natürü yema ĩãnecu̱ã̱x ga duũ̃xũ̃gü rü naxchi naxaie ga guma cori. Rü yemacèx
nawenaãma nayamugü ga ñuxre ga orearü ngeruũ̃gü na nachiũ̃ãneãrü ãẹ̃xgacümaã̃ nüxũ̃
yanaxugüxũ̃cèx na tama nanaxwèxegüxũ̃ na norü ãẹ̃xgacüxũ̃ na yiĩxũ̃cèx ga guma cori.
15 —Natürü nachiũ̃ãneãrü ãẹ̃xgacü rü nayangucuchixẽẽãma ga guma cori. Rü ñu̱xũchi
ga guma cori rü norü ĩãnecèx nataegu na yéma ãẹ̃xgacü na yiĩxũ̃cèx. Rü yexguma
ínanguxgu rü naxcèx nangema ga yema 10 ga norü duũ̃xũ̃gü ga dĩẽru nüxna ngĩxũ̃ naxãxũ̃,
yerü nüxũ̃ nacuáxchaũ̃ ga ñuxrechigü ngĩxũ̃ na yamuxẽ̃xũ̃ ga norü dĩẽru ga wüxichigü ga
yema norü duũ̃xũ̃gü.
16 —Rü yema nüxĩra dĩẽru nüxna ngĩxũ̃ naxãxũ̃ rü norü corixũ̃tawa nangu, rü ñanagürü:
“Pa Corix, curü dĩẽru rü 10 ẽ́xpu̱xcüna ngĩxũ̃ chimuxẽ̃”, ñanagürü.
17 —Rü guma Cori ga yexwaca ãẹ̃xgacüxũ̃ ingucuchicü rü nanangãxũ̃, rü ñanagürü:

“Wüxi i mexŭ i chorü duŭxŭ quixĩ. Maneca meãma namaã cupuracü i ngẽma íraxŭ i dĩẽru i cuxna chaxãxŭ. Rü ñu̱xma rü 10 ya ĩãnegüarü ãe̱xgacüxŭ tá cuxŭ chixĩxẽẽ”, ñanagürü.

18 —Rü yéma nangu ga to ga norü duŭxŭ, rü ñanagürü:

“Pa Corix, curü dĩẽru rü wüximẽe̱xpu̱xcüna ngĩxŭ chimuxẽẽ”, ñanagürü.

19 —Rü norü cori nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ:

“Cuma rü wüximẽe̱xpu̱x ya ĩãnegüarü ãe̱xgacüxŭ tá cuxŭ chixĩxẽẽ”, ñanagürü.

20 —Rü yéma nangu ga to ga norü duŭxŭ rü ñanagürü nüxŭ:

“Pa Corix, ñaã iyixĩ i curü dĩẽru. Rü wüxi ya dechugu ngĩxŭ chanuque, rü ngẽmaãcü ngĩmaã changuxŭ.

21 —Yerü cuxcèx chamuŭ, erü wüxi i yatü i aüxŭ quixĩ. Rü cunayauxtanü i ngẽma tama cuxrü ixĩxŭ, rü cunayaxu i nanetüarü o i ngextá tama cuma ícutoexŭwa”.

22 —Rü yexguma ga guma ãe̱xgacü rü ñanagürü nüxŭ:

“Wüxi i chorü duŭxŭ i chixexŭ quixĩ i cumax. Rü curü oretama nixĩ i cuxŭ ixuxŭ na cuchixexŭ. Marü nüxŭ cucuèxchirẽx ga na chaxaüxŭ, rü chanayautanüxŭ i ngẽma tama choxrü ixĩxŭ, rü chanayaxuxŭ i nanetüarü o i tama choma ichatoxŭ.

23 —¿Natürü tu̱xcüŭ tama bancugu choxŭ ngĩmaã cunguxŭ i chorü dĩẽru na nge̱ma choxŭ ngĩxŭ yamuxẽẽgüxŭcèx, rü ngẽmaãcü mucü ngĩxŭ na chayaxuxŭcèx i ngẽxguma íchanguxgu?” ñanagürü.

24 —Rü yexguma ga ãe̱xgacü rü yema yexmagüxŭmaã nüxŭ nixu, rü ñanagürü:

“¡Nüxna ngĩxŭ peyaxu i ngẽma dĩẽru, rü ngẽma 10 i dĩẽru nüxŭ ngẽxmaxŭna ngĩxŭ pexã!” ñanagürü.

25 —Rü nümagü rü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü:

“Natürü, Pa Corix, nüma rü marü nüxŭ ingẽxma i 10 i dĩẽru”, ñanagürügü.

26 —Rü guma ãe̱xgacü nanangãxŭ, rü ñanagürü:

“Pemaã nüxŭ chixu rü texé ya chauga ĩnüxẽ rü yexera tá tüxna chanaxã. Natürü texé ya tama chauga ĩnüxẽ rü tá tüxna chanayaxu i woo ngẽma íraxŭ i tüxŭ ngẽxmaxŭ.

27 —Rü yema chorü uwanügü ga tama naxwèxegüxŭ ga norü ãe̱xgacüxŭ na chiĩxŭ, ¡rü nuã penagagü, rü nuã chopẽxegu peyaḍai!” ñanagürü.

Ngechuchu rü Yerucharéŭgu naxücu
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Cu 12.12-19)

28 Rü yema orexŭ yaxuxguwena ga Ngechuchu, rü inixũchigü ga Yerucharéŭwa na naxũxŭ.

29 Rü yexguma marü nawa nangugüchaŭgu ga guma ĩãnegü ga Bechagué rü Betániã ga Oríbunecüarü Mèxpŭneãrü ngaicamana yexmagüne, rü Ngechuchu nanamu ga taxre ga norü ngúexŭgü.

30 Rü ñanagürü nüxŭ: —¡Gua ĩãnexãcüwa pexĩ! Rü ngẽxma tá nüxŭ peyangau i wüxi i buru i ngexwaca yaxŭ i ngẽxma ngaxŭxŭ i taguma texé natagu aunagüxŭ. ¡Rü peyawẽxŭ, rü nuã penaga!

31 —Rü ngẽxguma texé pexna c̱axgu na ṯacücèx peyawẽxŭxŭ i ngẽma buru, ¡rü tümamaã nüxŭ pixu rü ñapegügü:

“Torü Cori nanaxwèxe”, ñapegügü tüxŭ!

32 Rü yéma naxĩ ga yema taxre ga norü ngúexŭgü. Rü yexma nüxŭ nayangau ga yema buru ga Ngechuchu namaã nüxŭ ixuxŭrüŭ.

33 Rü yexguma yawẽxŭgüãgu ga yema buru, rü norü yoragü rü yema ngúexŭgüna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Tu̱xcüŭ peyawẽxŭ i ngẽma buru? —ñanagürügü.

34 Rü nümagü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Rü tayawẽxŭ erü torü Cori nanaxwèxe —ñanagürügü.

35 Rü Ngechuchuxŭtawa nanagagü ga yema buru. Rü yema norü ngúexŭgü rü norü gáuxŭchirumaã nanatütagü. Rü ñu̱xũchi Ngechuchuxŭ natagu naxaunagüxẽẽgü.

36 Rü duŭxŭgü rü Ngechuchupẽxewa norü gáuxŭchirumaã nayaç̲h̲amagü ga nama.
37 Rü yexguma inaxügüãgu na ínaxĩgüxŭ nawa ga yema nama ga Oríbunecüarü
Mèxpűnewa yarüdaexŭ, rü guxŭma ga yema duŭxŭgü ga yaxõgüxŭ ga nawe rüxĩxŭ rü
inanaxügü ga taãẽãcüma aita na naxüexŭ rü tagaãcü Tupanaxŭ na yacuèxüŭgüxŭ naxcèx
ga guxŭma ga yema cuèxruŭgü ga taxŭ ga nüxŭ nadaugüxŭ ga Tupanaãrü poramaã
naxüxŭ ga Ngechuchu.
38 Rü ñanagürügü: —¡Namecümaxüchi ya daa tórü ãẽ̲xgacü ya Tupanaégagu núma ũcü!
¡Rü pema rü ta, Pa Daxũcũ̲ã̲x, rü petaãxẽgü rü nüxŭ picuèxüŭgü ya Tupana! —
ñanagürügü.
39 Rü yéma duŭxŭgütanüwa nayexmagü ga ñuxre ga Parichéugü. Rü ñanagürügü
Ngechuchuxŭ: —Pa Ngúexẽẽruŭx, ¡Yangagü i ngẽma cuwe rüxĩxŭ i duŭxŭgü na yanachi-
anegüxŭcèx! —ñanagürügü.
40 Natürü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Pemaã nüxŭ chixu rü ngẽxguma
chi iyanangeèxgügu i ñaã duŭxŭgü, rü daa nutagü ya namacüwawa ngẽxmagücü rü chi
nüxĩ aita naxüe —ñanagürü.
41 Rü yexguma Yerucharéŭãrü ngaicamana nanguxgu ga Ngechuchu, rü guma
ĩãnecũ̲ã̲x ga duŭxŭgücèx naxaxu.
42 Rü ñanagürü: —Pa Yerucharéŭcũ̲ã̲xgü, chierü ñoma i ngunexŭgu nüxŭ pecuèxgu na
texé aixcüma taãẽ pexna ãxŭ. Natürü ngẽma rü pexchawa inicu̲x i ñu̲xma, rü taxuacüma
nüxŭ pecuèx.
43 —Rü tá guxchaxŭgü pexŭ naxüpetü. Rü perü uwanügü tá nanaxü i norü poxŭchica i
norü guxŭcüwawa ya perü ĩãne. Rü norü churaragü tá pexŭ ínachoeguãchi, rü guxŭcüwawa
tá pexcèx ne naxĩ.
44 —Rü tá nagu napogüe ya perü ĩãne, rü tá pexŭ nadai. Rü taxucütáma ya nuta ngextá
nügüxétü nanugüxüra i perü ĩãneãrü poeguxŭtapüwa. Rü ngẽmaãcü tá pexŭ naxüpetü,
yerü tama nüxŭ pecuèxgüchaŭ ga yexguma Tupana petanügu naxũãnegu —ñanagürü.

Ngechuchu rü tupauca ga taxŭnewa ínanawoxŭ ga duŭxŭgü ga yéma taxegüxŭ (Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Cu 2.13-22)

45 Rü Ngechuchu rü tupauca ga taxŭnewa nangu rü yexma naxücu. Rü inanaxügü na
ínawoxŭãxŭ ga yema duŭxŭgü ga tupauca ga taxŭnewa taxegüxŭ.
46 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“Chopata rü yumüxẽpataŭ nixĩ”.
Natürü pema rü ngĩtèèxgüxŭpataŭ peyaxĩxẽẽ —ñanagürü.
47 Rü guxŭ ga ngunexŭgu rü tupauca ga taxŭnewa nayangu̲xẽẽtae ga Ngechuchu.
Natürü ga paigüarü ãẽ̲xgacügü, rü ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa ngu̲xẽẽtaegüxŭ,
rü Yerucharéŭãrü ãẽ̲xgacügü, rü naxcèx nadaugü ga ñuxãcü tá na yamèxgüãxŭcèx.
48 Natürü taxucürüwa t̲acü namaã naxügü, yerü guxŭma ga duŭxŭgü rü namaã
nataãẽgü, rü meã inarüxĩnüẽ ga norü ore.

20

Ngechuchuna nacagü na texéarü oregagu tupauca ga taxŭnewa nangu̲xẽẽtaexŭ (Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

1 Wüxi ga ngunexŭ ga Ngechuchu rü tupauca ga taxŭnewa nayexma. Rü nanangúexẽẽ
ga duŭxŭgü, rü namaã nüxŭ nixu ga Tupanaãrü ore. Rü yexguma íyadexayane
rü yéma nangugü ga paigüarü ãẽ̲xgacügü, rü ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa
ngu̲xẽẽtaegüxŭ, rü Yudíugüarü ãẽ̲xgacügüerugü.
2 Rü ñanagürügü nüxŭ: —¿Texéarü mugagu nixĩ i cunaxüxŭ i ngẽma núma cuxüxŭ? ¿Rü
texé cuxŭ tamu na cunaxüxŭcèx i ngẽma? —ñanagürügü.

3 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Choma rü tá ta pexna chaca, rü
chanaxwèxe i choxũ pengãxũgü.
4 —¿Rü texé tanamu ga Cuáũ na duũxũgüxũ ínabaiũxẽẽxũcèx? ¿Pexcèx rü Tupana yiĩxũ
ga namucü rü ẽxna duũxũgümare? —ñanagürü.
5 Rü yexguma ga Parichéugü rü inanaxügüe ga nügümaã na yaporagatanücüüxũ. Rü
nügümaãtama ñanagürügü: —¿Ñuxũ ñagügüxũ tá? Erü ngẽxguma chi:
"Tupana núma nanamu", ñagügu, rü nüma rü chi ñanagürü tüxũ:
"¿Rü tu̱xcüũ ga tama nüxũ peyaxõgüxũ?" ñanagürü chi tüxũ.
6 —Rü ngẽxguma chi ñagügu:
"Yatügümare nuã nanamu", ñagügu, rü guxũ i duũxũgü chi nutamaã tüxũ
ínamuxũchigü, rü tüxũ chi nadai. Erü nümagü i duũxũgü rü nagu narüxĩnüẽ na Tupana
yiĩxũ ga Cuáũxũ mucü.
7 Rü Ngechuchuxũ nangãxũgü rü ñanagürügü: —Tama nüxũ tacuèx ga texé núma na
namuxũ ga Cuáũ ga baiũxẽẽruũ —ñanagürügü.
8 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Choma rü ta tãũtáma pemaã nüxũ
chixu na texé choxũ muxũ na chanaxüxũcèx i ngẽma choxna naxcèx pe̱caxũ —ñanagürü.

Ore ga puracütanüxũ ga chixexũgu ixuxũ (Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

9 Rü inanaxügü ga Ngechuchu ga duũxũgümaã na yadexaxũ. Rü ñaã ore ga cuèxruũxũ
namaã nixu, rü ñanagürü: —Nayexma ga wüxi ga yatü ga wüxi ga ubanecü ücü ga
norü naãnewa. Rü ñu̱xũchi ñuxre ga puracütanüxũna nanaxã na nüxna nadaugüxũcèx rü
yixcama rü norü yoramaã na yayauxyegüãxũcèx ga yema norü o. Rü ñu̱xũchi ga guma
yatü rü nixũ ga yéma rü nuxcüma nataegu.
10 —Rü yexguma nawa nanguxgu ga na yadauxũ ga yema ubagü, rü guma yatü rü yéma
puracütanüxũgüxũtawa nanamu ga wüxi ga norü duũxũ na naxcèx íya̱caxũcèx ga yema
ubagü ga nüxna üxũ. Natürü yema puracütanüxũgü rü nana̱cuaixgü ga guma yatüarü
duũxũ, rü taxuũma ga uba nüxna naxãgü. Rü yemaãcü ínayamugü.
11 —Rü yexguma ga guma yatü rü wenaxãrü to ga norü duũxũ yéma ta namu. Natürü
ga yema puracütanüxũgü rü chixexũ namaã nixugüe, rü nana̱cuaixgü, rü taxuũma ga
uba nüxna naxãgü. Rü yemaãcü ínayamugü.
12 —Rü wenaxãrü to ga norü duũxũ yéma ta namu ga guma yatü. Natürü ga yema
puracütanüxũgü rü nanapi̱xẽẽ, rü ínanatèxüchigü ga yema naãnewa.
13 —Rü düxwa ñanagürü ga guma naãneãrü yora:
"¿Ti̱acü tá chaxüxũ i ñu̱xmax? Rü name nixĩ i chaune ya nüxũ changechaũcü ngẹma
chanamu. Rü ngẽxguma nüxũ nadaugügu rü bexmana naga tá naxĩnüẽ", ñanagürü.
14 —Natürü ga yema puracütanüxũgü rü yexguma guma yatü nanexũ nadaugügu, rü
nügümaã ñanagürügü:
"Ñaããrü tá nixĩ i ñaã naãne i yixcama. ¡Rü ngĩxã tayamèxgü na tórü na yiĩxũcèx!"
ñanagürügü.
15 —Rü ínanatèxüchigü ga yema naãnewa, rü nayamèxgü —ñanagürü ga Ngechuchu.
Rü yexguma ga Ngechuchu rü duũxũgüna naca, rü ñanagürü: —¿Ti̱acü tá ngẽma pu-
racütanüxũmaã naxü i ngẽma naãneãrü yora i ñu̱xmax?
16 —Rü ngẹma tá naxũ rü tá nanadai i ngẽma puracütanüxũgü, rü togüna tá nanaxã i
norü naãne —ñanagürü ga Ngechuchu. Rü yexguma yemaxũ naxĩnüẽgu ga duũxũgü rü
ñanagürügü: —Chierü tama ngẽmaãcü nangupetüxẽẽãxgu ya Tupana —ñanagürügü.
17 Natürü Ngechuchu rü nüxũ nadawenü, rü ñanagürü nüxũ: —¿Natürü ñuxũ ñaxũchiga
nixĩ i ngẽma Tupanaãrü ore i ümatüxũ i ñaxũ?:
"Yima nuta ya mecü ya ĩãrü üruũgü nüxũ oechirécü, rü ñu̱xma rü yimatama nixĩ ya
Tupana nüxĩra yaxücuchicü na namaã inaxügüãxũ ya ĩpata",

ñaxŭ.
18 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Texé ya yima nutamaã yarüñaxẽ, rü tá itapoŭgü. Rü yíxema tümaẹ̈tügu nanguxe ya yima nuta, rü tá tüxŭ niñáĩxmü —ñanagürü ga Ngechuchu.
19 Rü ga paigüarü ãẽ̈xgacügü rü ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa nguu̱xẽẽtaegüxŭ, rü yexgumatama Ngechuchuxŭ niyauxgüchaŭ. Yerü nüxŭ nacuèxgü ga nachiga na yiĩxŭ ga yema ore ga cuèxruŭ ga nüxŭ yaxuxŭ. Natürü tama nayayauxgü, yerü duŭxŭgüxŭ namuŭẽ.

Ãẽ̈xgacüaxŭ dĩẽrumaã naxütanüxŭchiga (Mt 22.15-22; Mr 12.13-17)

20 Rü yemacèx ga yema paigüarü ãẽ̈xgacügü rü Ngechuchuxŭtawa nanamugü ga ñuxre ga norü duŭxŭgü na mexŭ i duŭxŭgürüŭ yéma iyanaxĩnüẽxŭcèx natürü naxcèx na nadaugüxŭcèx ga ñuxãcü nachiŭãneãrü ãẽ̈xgacüxŭtawa Ngechuchuxŭ na ínaxuaxŭgüxŭcèx.
21 Rü yemacèx Ngechuchuna nacagü rü ñanagürügü: —Pa Ngúexẽẽruŭx, toma nüxŭ tacuèx rü aixcüma nixĩ i ngẽma nüxŭ quixuxŭ rü ngẽma namaã cungúexẽẽtaexŭ. Rü tama duŭxŭãrü düxétüxŭnegu cudawenü erü nacüma nixĩ i cungugüxŭ. Rü aixcüma cunangúexẽẽ i duŭxŭgü na Tupana naxwèxexŭãcüma namaxẽxŭcèx.
22 —Rü dücax, ngẽma ĩãneãrü dĩẽru i ãẽ̈xgacü ya tacü ya Dumacŭ̱ã̱x naxwèxexŭ na tanaxütanüxŭ, ¿rü namexŭ yiĩxŭ na nüxŭ tanaxütanüxŭ rü ẽxna tama? —ñanagürügü.
23 Natürü Ngechuchu nüxŭ nacuèxama na chixexŭgu naxĩnüẽxŭ ga yema duŭxŭgü, rü yemacèx ñanagürü nüxŭ: —¿Tu̱xcüŭ i chixexŭgu choxŭ penguxẽẽchaŭ?
24 —¡Choxŭ ngĩxŭ pewé i wüxi i dĩẽru na ngĩxŭ chadauxŭcèx! ¿Rü texéchicünèxã rü texéégа ngĩgu u̱x? —ñanagürü. Rü nanangãxŭgü rü ñanagürügü: —Dumacŭ̱ã̱x ya ãẽ̈xgacü ya tacüchicünèxã nixĩ —ñanagürügü.
25 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Ãẽ̈xgacüna ngĩxŭ pexã i ngẽma ãẽ̈xgacüarü ixĩcü, rü Tupanana ngĩxŭ pexã i ngẽma Tupanaãrü ixĩcü! —ñanagürü.
26 Rü yemaãcü ga Ngechuchu rü woo norü orewa rü taxucürüwama chixexŭgu nananguxẽẽgü ga duŭxŭgüpẽxewa, yerü meãma nanangãxŭ. Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü nangeèxgümare yerü naḇaixãchiãẽgü namaã ga yema norü ore.

Chaduchéugü rü Ngechuchuna nacagüe rü ngoxi wena namaxẽ i duŭxŭgü (Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

27 Rü Ngechuchuxŭtawa ínayadaugü ga ñuxre ga Chaduchéugü. Rü nümagü nixĩ ga nagu naxĩnüẽxŭ na tagutáma wena namaxẽxŭ i yuexŭ. Rü yemacèx Ngechuchuxŭ ñanagürügü:
28 —Pa Ngúexẽẽruŭx, Moĩchéarü mugüwa rü ñanagürü:
“Ngẽxguma wüxi ya yatü naxmèx ngexacüyane nayu̱xgu, rü name nixĩ i naẽneẽtama ngĩmaã naxãmèx i ngẽma yutecü i naxŭmèx, na ngẽmaãcü naxãxãcüxŭcèx nüxŭ ya naẽneẽ ya marü yucü”,
ñanagürü ga yema ore.
29 Rü ñanagürügü ta ga Chaduchéugü: —Nayexma ga 7 ga nügüeneẽ. Rü naxãmèx ga guma yacü, natürü tauta naxãxãcüyane nayu.
30 —Rü yexguma naĩ ga naẽneẽ nüxĩ ngĩmaã naxãmèx ga yema ngecü. Rü guma rü ta nayu, rü nangexacü.
31 —Rü yexguma rü naĩ ga naẽneẽ nüxĩ ngĩmaã naxãmèx. Rü yemaãcü gucüma ga guma 7 ga nügüeneẽgü rü ngĩmaã naxãmèx ga yema nge. Rü gucüma nayue tauta naxãxãcüyane.
32 —Rü ngĩma rü ta düxwa iyu ga yema nge.
33 Rü ngẽxguma yuexŭ wena maxẽgu, ¿rü ngecürüücü naxmèx tá iyixĩ i ngẽma nge? Yerü yexguma namaxẽgu rü gucüma ga guma 7 ga nügüeneẽ ngĩmaã naxãmèx —ñanagürügü.

34 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxŭ rü ñanagürü: —Ñoma i naãnewa rü yatügü rü
nixãmèxgü rü ngexŭgü rü nixãtegü.
35 —Natürü ngẽma duŭxŭgü i Tupanapẽxewa mexŭ na wena namaxẽxŭ na daxũguxŭ i
naãnewa naxĩxŭcèx rü ngẽma rü tãũtáma nixãmèxgü rü ẽxna nixãtegü.
36 —Erü ngẽma rü tagutáma nayue. Rü daxũcu̱a̱x i Tupanaãrü orearü ngeruŭgürüŭ tá
nixĩgü. Rü aixcüma Tupanaxãcügü nixĩgü erü yuwa ínarüdagü.
37 —Rü yema ore ga naĩxãcü ga iy̱auratanücüxúnechigawa, rü Moĩché tüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ
rü yuexŭ rü tá wena na namaxẽxŭ. Erü yema orewa, rü ñanagürü ga Cori ga Tupana:
“Choma nixĩ i Abráŭãrü Tupana, rü Ichaáarü Tupana, rü Acobuarü Tupana”,
ñanagürü.
38 —Rü ngẽmawa nüxŭ tacuèx rü woo ñoma i naãnewa nayuegu i duŭxŭgü, natürü
Tupanacèx rü guxŭguma namaxẽ —ñanagürü.
39 Rü yexguma ga ñuxre ga ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ rü
ñanagürügü: —Aixcüma meãma nüxŭ quixu, Pa Ngúexẽẽruŭx —ñanagürügü.
40 Rü yemawena rü marü namuŭẽ ga ţacüchigacèx Ngechuchuna na nacagüexŭ.

¿Texé nane nixĩ ya Cristu?
(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)

41 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¿Tu̱xcüŭ duŭxŭgü nüxŭ nixugüe rü Cristu rü
nuxcümaŭcü ga ãẽ̱xgacü ga Dabítaa nixĩ?
42-43 —Yerü Dabítama ñaããcü nanaxümatü ga Wiyaegüarü poperawa:
“Tupana rü chorü Cori ya Cristuxŭ ñanagürü: ‘¡Nuã chorü tügünecüwawa rüto, ñu̱xmatáta
cuxmẽxwa chanangẽxmagüxẽẽ i curü uwanügü na namaã icucuáxŭcèx!’ ”
ñaããcü nanaxümatü.
44 Rü ñanagürü ga Ngechuchu: —¿Ñuxũcürüwa i Dabítaa yiĩxŭ ya Cristu ega nümatama ga
Dabí rü norü Corimaã naxuãgu? —ñanagürü.

Ngechuchu rü nüxŭ nixu na tama nameãrü maxŭa̱xgüxŭ ga yema ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)

45 Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü yéma inarüxĩnüẽ ga yexguma Ngechuchu norü
ngúexŭgüxŭ ñaxgu:
46 —¡Pexuãẽgü naxcèx i ngẽma ngúexẽẽruŭgü i Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ!
Erü nümagü rü norü me nixĩ i mexŭ i naxchirumaã na naxĩãneãxŭ. Rü ítamŭwa
nanaxwèxegü na duŭxŭgü meã nüxŭ rümoxẽgüxŭ. Rü ngutaquẽxepataŭgüwa rü norü
me nixĩ i ãẽ̱xgacügümèxwẽxewa na natogüxŭ. Rü õna i taxŭwa rü ngẽma õnaãrü
yoraxŭtawa ügüxŭ i nachicacèx nadaugü.
47 —Rü tüxŭ nawomüxẽẽgüãcüma tüxna nanapuxŭ ya tümapatagü ya yíxema yutegüxe.
Rü ñu̱xũchi nanamèxẽẽ i norü yumüxẽgü na duŭxŭgü nagu rüxĩnüẽxŭcèx na aixcüma
mexŭgü yiĩgüxŭ. Natürü nümagü tá nixĩ i yexeraãcü napoxcuexŭ —ñanagürü.

21

Yutecüarü ãmarechiga
(Mr 12.41-44)

1 Rü yexguma tupauca ga taxŭnewa nayexmagu ga Ngechuchu, rü yéma nüxŭ nadau
ga ñuxãcü duŭxŭgü ga idĩẽruãxŭ Tupanana ngĩxŭ na naxãgüxŭ ga norü dĩẽru ga tupau-
caarü dĩẽruchiŭwa.
2 Rü ngĩxŭ nadau ta ga wüxi ga ngecü ga yutecü ga ngearü dĩẽru̱a̱xcü ga tupaucaarü
dĩẽruchiŭgu taxretachinü ga íraxüchicü ga dĩẽru ngĩxŭ ixücuchicü.
3 Rü ñanagürü ga Ngechuchu: —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü ñaã ngecü i yutecü i
ngearü dĩẽru̱a̱xcü rü guxŭ i togü i dĩẽru ngĩxŭ ixãgüxŭãrü yexera ngĩxŭ ixã.

4 —Erü guxŭma i togü rü ngĩxŭ inaxã i ngema nüxŭ íyaxügücü. Natürü ngĩma ngĩxŭ
natauxyane ngĩxŭ ixã i gu̱xcüma i ngĩxŭ ngexmaxcü i ngĩrü õnatanü —ñanagürü.

Ngechuchu nanaxunagü na tupauca ya taxŭnegu tá napogüexŭ (Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

5 Rü ñuxre ga norü ngúexŭgü rü nidexagü nachiga ga tupauca ga taxŭne ga ñuxãcü na
namexẽchixŭ ga naxtapu̱x ga nutanaxcèxgü, rü na namexẽchixŭ ga guxŭma ga guma
tupaucaarü yemaxŭgü ga duŭxŭgü nüxna ãmarexŭ. Rü yexguma ga Ngechuchu rü
ñanagürü:

6 —Rü nawa tá nangu i ngunexŭgü i guxŭnetama ya daa tupauca ya nüxŭ pedauxŭne,
rü tá nagu napogüe. Rü naxtapu̱xarü nutagü rü taxucütáma nügüétü naxüxüra, rü bai
ya wüxi —ñanagürü.

Cuèxruŭgü i tá nüxŭ idauxŭ naxŭpa na nagúxŭ i naãne (Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

7 Rü yexguma ga norü ngúexŭgü rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü: —Pa
Ngúexẽẽruŭx, ¿ñuxgu tá nixĩ i nangupetüxŭ i ngẽma nüxŭ quixuxŭ? ¿Rü ţacüwa tá nüxŭ
tacuèx na nangupetüxŭ tá i ngẽma? —ñanagürügü.

8 Rü Ngechuchu rü ñanagürü: —¡Pexuãẽgü tá na taxuŭma pexŭ womüxẽẽxŭcèx! Erü
muxũchixŭ tá chaugu nügü nicu̱xgü rü tá ínangugü rü ñanagürügü tá:

“Choma nixĩ i Cristu, rü paxa tá nagu̱x i naãne”, ñanagürügü tá pexŭ. ¡Natürü tãũtáma
nüxŭ peyaxõgü!

9 —Rü ngẽxguma tá nüxŭ pexĩnüẽgu na nügü nadèi̱xŭ i wüxi i nachiŭãne to i
nachiŭãnemaã, rü ẽxna nüxŭ pexĩnüẽgu na wüxi i nachiŭãnewatama rü duŭxŭgü rü norü
ãẽxgacümaã nügü nadèi̱xŭ, ¡rü tãũtáma peb̲aixãchiãẽgü! Erü ngẽmaãcü tá nangupetü i
noxrix. Natürü tãũtáma naãneãrü gu̱x nixĩ i ngẽma.

10 —Erü wüxi i ãẽxgacüarü churaragü rü to i ãẽxgacüarü churaragümaã tá nügü nadai.
Rü wüxi i nachiŭãne rü to i nachiŭãnemaã tá nügü nadai.

11 —Rü nümaxŭ i nachiŭãnegüwa rü poraãcü tá naxĩãxãchiane, rü poraãcü tá nangu̱x i
taiya, rü tá nataxüchi i d̲aaweane. Rü duŭxŭgü tá nüxŭ nadaugü i daxũwa i ţacü i namaã
nab̲aixãchiexŭ, rü taxŭ i cuèxruŭgü.

12 —Natürü naxŭpa i guxŭma i ngẽma rü duŭxŭgü tá pexŭ ínayauxŭ, rü tá pewe
ningẽxŭtanü. Rü ngutaquẽxepataŭgüwa tá pexŭ nagagü na ngẽma pexna nacagüxŭcèx,
rü tá pexŭ napoxcue. Rü nachiŭãnegüarü ãẽxgacügüpẽxewa tá pexŭ nagagü, naxcèx na
chorü duŭxŭgü pixĩgüxŭ.

13 —Rü ngẽmaãcü tá pexŭ natauxcha na ãẽxgacügümaã nüxŭ pixuxŭ i chauchiga.

14 —Rü ngẽxguma tá ngẽma pexŭ nagagügu, ¡rü tãxũ i pexoegaãẽgüxŭ naxcèx na
ţacümaã tá penangãxŭxŭ na pegüétüwa pechogüxŭcèx!

15 —Erü choma tá pexŭ charüngŭxẽẽ na nüxŭ pecuáxŭcèx na ţacümaã penangãxŭxŭ i
perü uwanügü. Rü nümagü rü tãũtáma nüxŭ nacuèxgü na ţacümaã pexŭ nangãxŭgüxŭ i
ngẽxguma.

16 —Natürü pema rü woo penatügü, rü peegü, rü peeneẽgü, rü peeyèxgü,
rü petanüxŭgü, rü pemücügü rü tá napeechitaegü na purichíagüxŭtawa pexŭ
íyaxuaxŭgüxŭ. Rü purichíagü rü tá pexŭ nadai i ñuxre i pemax.

17 —Rü guxŭ i naãnewa rü duŭxŭgü tá pexchi naxaie, erü choxŭ peyaxõgü rü chorü
duŭxŭgü pixĩgü.

18 —Natürü woo ţacü pexŭ üpetügu rü Tupanamẽxẽwa tá pengẽxmagü, rü nüma tá pexŭ
ínapoxŭ rü bai i wüxi i peyae tá inayarütaxu.

19 —Rü ngẽxguma aixcüma peyaxõgüamagu rü tama choxŭ ípetèxgu, rü tá penayauxgü i
maxŭ i taguma gúxŭ.

20 —Rü ngẽxguma nüxũ pedèu̱xgu na perü uwanügüarü churaragü Yerucharéũxũ íchomaẽguãchixũ, rü ngẽmawa tá nüxũ pecuèx na paxa tá nagu napogüexũ ya yima ĩãne.
21 —Rü yíxema Yudéaanewa ngẽxmagüxe rü name nixĩ i mèxpűneãnewa tabuxmü. Rü yíxema Yerucharéũwa ngẽxmagüxe rü tanaxwèxe na paxa ítachoxũxũ. Rü yíxema tümaãnewa ngẽxmagüxe rü tama name na ĩãnecèx tawoeguxũ.
22 —Erü ngẽma ngunexũgügu tá ínangu i Tupanaãrü poxcu. Rü ngẽmaãcü tá nayanguxẽẽ i guxũma i ngẽma norü ore i ümatüxũwa nüxũ yaxuxũ.
23 —Rü ngẽma ngunexũgügu rü tá poraãcü tüxũ naguxcha ya yíxema ngexegü ya iitacharaũgüxe rü yíxema imaĩxãcügüxe. Erü tá nangẽxma i taxũ i ngúxũ, rü Tupana rü poraãcü tá nanapoxcue i ngẽma duũxũgü.
24 —Rü ñuxre, rü tá norü uwanügü taramaã nanadai. Rü togü, rü tá ínanayauxũ na to i nachiũãnewa nagagüãxũcèx. Rü ñu̱xũchi i ngẽma norü uwanügü rü tá nagu napogüe ya yima ĩãne ya Yerucharéũ. Rü ngẽmaãcü tá nangupetü ñu̱xmatáta nawa nangu na Tupana ínamuxũxũ i ngẹma.

Tupana Nanearü taeguchiga (Mt 24.29-35, 42-44; Mr 13.24-37)

25 —Rü ngexguma rü tá nango̱x i cuèxruxũgü. Rü üèxcü rü tauemacü rü woramacurigü rü tá nixĩgachitanü i nachicawa.. Rü guxũ i nachiũãnegüwa rü duũxũgü rü tá nanax̱ixãchiãẽtanü rü tá nab̲aixãchiãẽgü namaã na poraãcü naxãũgaãchixũ i taxũ i taxtü rü norü yuapegü.
26 —Rü duũxũgü rü norü muũmaã tá inayayiãxẽ i ngẽxguma nüxũ nadaugu i ngẽma üpetüchaũxũ i ñoma i naãnewa. Erü woo guxũma i t̲acü i daxũwa nüxũ idauxũ rü tá naxĩã̱xãchitanü rü tá nu ne nanaxĩmare.
27 —Rü ngẽxguma rü guxũ i duũxũgü i ñoma i naãnecu̱ã̱x rü tá choxũ nadaugü i ngẽxguma wüxi i caixanexũgu ícharüx̱ĩxgu rü núma chaxũxgu namaã i chorü pora rü üüne.
28 —Rü ngẽxguma inaxügügu na naxüpetüxũ i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ, rü name nixĩ na petaãẽgüxũ rü meã pedaunagüxũ, erü paxa tá íchangu na pexũ íchanguxũxẽẽxũcèx —ñanagürü.
29 Rü yemawena rü wüxi ga ore ga cuèxruũxũ namaã nixu ga Ngechuchu, rü ñanagürü:
—¡Dücèx penangugü i iguera, rü ẽxna ngẽxũrüüxũmare i to i naĩgü!
30 —Rü ngẽxguma nüxũ pedèu̱xgu na ngexwaca naxüátüxũ, rü ngẽmawa nüxũ pecuèx na paxa tá taunecü na yiĩxũ.
31 —Rü ngẽxgumarüü ta i ngẽxguma nüxũ pedèu̱xgu na nangupetüxũ i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ, rü ngẽmawa tá nüxũ pecuèx na yimama yiĩxũ ya Tupana na ãẽ̱xgacü yiĩxũcèx.
32 —Aixcüma pemaã nüxũ chixu rü guxũma i ngẽma nüxũ chixuxũ rü tá ningu naxũpa na nayuexũ i duũxũgü i ñu̱xma maxẽxũ.
33 —Daxũguxũ i naãne rü ñoma i naãne rü tá nagu̱x. Natürü chorü ore rü tagutáma inayarüxo.
34 —¡Pexuãẽgü na tama t̲acü rü chixexũgagu düxwa nüxũ perüxoexũ na peyaxõgüxũ! Rü ngẽmacèx penaxwèxe na pegüna pedaugüxũ na tama pengãxẽxũ rü ẽxna ñoma i naãneãrü ngúchaũguama na perüxĩnüẽxũ. Erü ngürüãchi ngẽmagu íperüxĩnüẽyane tá pexũ íchayab̲aixgü.
35 —Rü ñoma wüxi ya yüta ya ngürüãchi t̲acü iyaxúnerüũ tá nixĩ naxcèx i guxũma i duũxũgü i ñoma i naãnecu̱ã̱x i ngẽxguma wenaxãrü núma chaxũxgu.
36 —Rü ngẽmacèx name nixĩ i pegü ípemexẽẽgü. ¡Rü guxũguma peyumüxẽgü na ngẽmaãcü tama pexũ naxüpetüxũcèx i ngẽma ãũcümaxũgü, rü aixcüma pimexũcèx i ngẽxguma chopẽxewa pengugügu! —ñanagürü ga Ngechuchu.

37 Rü guxŭ ga ngunexŭgügu rü tupauca ga taxŭnewa nayexma ga Ngechuchu, rü
duŭxŭgüxŭ nangúexẽẽ. Rü chütacü rü guma Mèxpűne ga Oríbunecügu ãe̲ganegu nayape-
exŭ.
38 Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü pèxmamaxŭchi tupauca ga taxŭnewa nangugüxŭ na
Ngechuchuxŭ naxĩnüẽxŭcèx.

22

Ãe̲xgacügü naxcèx nadaugü na ñuxãcü Ngechuchuxŭ yayauxgüxŭ
(Mt 26.1-5, 14-16; Mr 14.1-2, 10-11; Cu 11.45-53)

1 Rü marü ningaica ga Yudíugüarü peta ga Üpetüchiga ga nagu nango̲xgüãxŭ ga pãũ ga
ngearü puxẽẽruŭãxŭ.
2 Rü ga paigüarü ãe̲xgacügü rü ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa nguu̲xẽẽtaegüxŭ
rü naxcèx nadaugü ga ñuxãcü duŭxŭgüechita Ngechuchuxŭ na yamèxgüxŭ, yerü
duŭxŭgüxŭ namuŭẽ.
3 Rü yexguma ga Chataná rü Yuda ga Icariútegu nangaxi. Rü nüma ga Yuda rü yema
12 ga Ngechuchuarü ngúexŭgü ga imugüxŭtanüxŭchirẽx nixĩ.
4 Rü nüma ga Yuda rü ínayadau natanüwa ga paigüarü ãe̲xgacügü rü tupauca ga
taxŭneãrü purichíagüarü ãe̲xgacügü. Rü namaã nüxŭ nixu ga ñuxãcü na natauxchaxŭ
ga Ngechuchuxŭ na yayauxgüxŭcèx.
5 Rü nümagü ga yema ãe̲xgacügü rü nataãẽgü. Rü dĩẽru Yudana ngĩxŭ naxuaxŭgü.
6 Rü Yuda rü ngixŭ nayaxu ga yema dĩẽru. Rü inanaxügü ga naxcèx na nadauxŭ ga
ñuxãcü duŭxŭgüechita Ngechuchuxŭ na yayauxgüxŭ ga ãe̲xgacügü.

Üpetüchigaarü õnawa nachibü ga Cori
(Mt 26.17-29; Mr 14.12-25; Cu 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

7 Rü nawa nangu ga yema petaarü ngunexŭ ga nagu nango̲xgüãxŭ ga pãũ ga ngearü
puxẽẽruŭãxŭ. Rü yema nixĩ ga ngunexŭ ga nagu carneruxacü yamèxgüxŭ naxcèx ga
Üpetüchigaarü peta.
8 Rü Ngechuchu nanamu ga Pedru rü Cuáŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —¡Peyamexẽe̲x i tórü õna
i Üpetüchigacèx! —ñanagürü.
9 Rü nümagü Ngechuchuxŭ nangãxŭgü, rü ñanagürügü: —¿Ngextá nixĩ i cunaxwèxexŭ
na tanamexẽẽxŭ? —ñanagürügü.
10 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Ngẽxguma Yerucharéŭwa pengugügu rü
ngẽxma tá nüxŭ peyangau i wüxi ya yatü i wüxi i tŭxŭ i dexámaã ããcuxcü ngĩxŭ ingexŭ.
¡Rü nawe perüxĩ ñu̲xmatáta napatawa pengugü!
11 —¡Rü yima ĩpata ya nagu yaxücune ya yima yatü, rü yima ĩãrü yoramaã nüxŭ pixu rü
ñapegügü nüxŭ:
“Torü ngúexẽẽruŭ rü nüxŭ nacuáxchaŭ na ngẽxŭrüüxŭ yiĩxŭ i ngẽma ucapu i norü
ngúexŭgümaã tá nawa nachibüxŭ i Üpetüchigaarü õnacèx”, ñapegügü nüxŭ!
12 —Rü tá pexŭ nüxŭ nadauxẽẽ i wüxi i ucapu i taxŭ i marü mexẽẽxŭ i norü daxũchiŭwa
ngẽxmaxŭ. ¡Rü ngẽmawa tá penamexẽẽ i ngẽma õna i Üpetüchigacèx ixĩxŭ! —ñanagürü
nüxŭ.
13 Rü yéma naxĩ ga nümagü rü nüxŭ inayangaugü ga guxŭma yema Ngechuchu namaã
nüxŭ ixuxŭrüŭ. Rü yéma nanamexẽẽgü ga õna ga Üpetüchigacèx ixĩxŭ.
14 Rü yexguma nawa nanguxgu ga ora ga na nachibüexŭ, rü mechawa narüto ga
Ngechuchu namaã ga norü ngúexŭgü.
15 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Ñuxãcü poraãcü choxŭ nangúchaŭ na
pemaã chachibüxŭ i ñaã Üpetüchigaarü õnawa naxŭpa na chayuxŭ.
16 —Natürü pemaã nüxŭ chixu rü tãũtáma wenaxãrü Üpetüchigaarü õnawa chachibü,
ñu̲xmatáta chowa yangu i ngẽma Tupana naxwèxexŭ —ñanagürü.

17 Rü yexguma nanayaxu ga wüxi ga pochiyu ga binumaã ããcuxũ. Rü Tupanana
moxẽ naxãxĩra, rü ñu̱xũchi ñanagürü nüxũ ga norü ngúexũgü: —¡Peyaxaxü ya daa binu,
rü pegümaã pengau!
18 —Erü pemaã nüxũ chixu rü tagutáma wena chayaxaxü ya binu ñu̱xmatáta nawa
nangu na pecaduarü ütanücèx chayuxũ na aixcüma pemaã inacuáxũcèx ya Tupana —
ñanagürü.
19 Rü nanayaxu ta ga pãũ, rü Tupanana moxẽ naxcèx naxã. Rü ñu̱xũchi inanabücu, rü
norü ngúexũgüna nanaxã. Rü ñanagürü nüxũ: —Ñaã pãũ rü chaxune i pexcèx yuxũchiga
nixĩ. ¡Rü ñaãwena rü ñaãcü tá penaxü na choxna pecuèxãchiexũcèx! —ñanagürü.
20 Rü marü chibüwena rü to ga pochiyu ga binumaã ããcuxũ norü ngúexũgüna naxã, rü
ñanagürü: —Daa binu rü Tupanaãrü uneta i ngexwacaxũxũãrü cuèxruũ nixĩ. Rü chaugü
ya pexcèx ibacüwa Tupana pexũ nüxũ nadauxẽẽ na aixcüma yiĩxũ i ngẽma norü uneta.
21 —Natürü ngẽma yatü i chauechita ãe̱xgacügüna choxũ muxchaũxũ, rü nuã mechawa
tamaã narüto i ñu̱xmax.
22 —Rü choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ, rü Chaunatü ixunetaxũrüũ tá chayu.
Natürü wüxi i ngechaũxũchi tá nixĩ naxcèx i ngẽma yatü i ãe̱xgacügüna choxũ muxũ.
23 Rü yexguma ga norü ngúexũgü rü inanaxügüe ga nügüna na nacagüexũ, rü
ñanagürügü: —¿Texé tá tixĩ ya yíxema naẽchita ãe̱xgacügüna namuxẽ? —ñanagürügü.

Norü ngúexũgü rü nügüna nacagüe na texé tá tixĩxũ ya guxãxũ rüyexeraxe i natanüwa

24 Rü yexguma ga yema ngúexũgü rü nügümaã niporagatanücüü nachiga na texé tá
tiĩxũ ya natanüwa guxããrü yexera ixĩxẽ.
25 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Ñoma i naãnewa rü guxũ i nachiũãnegüarü
ãe̱xgacügü, rü poraãcü norü duũxũgüxũ namugü. Rü ñu̱xũchi nügü yaxugügu rü norü
duũxũgüarü dauruũ i mexũgü nixĩgü.
26 —¡Natürü pema rü tãũtáma ngẽxgumarüũ pixĩgü! Rü ngẽxguma texé naxwèxegu
na guxããrü yexera tiĩxũ i petanüwa, rü name nixĩ na tügü ítarüxíraxũ i guxũma i
tümamücügütanüwa. Rü texé naxwèxegu na peeru tiĩxũ i petanüwa, rü name nixĩ i noxri
rü guxããrü ngũxẽẽruũ tixĩ.
27 —Rü ñoma i naãnewa rü corigü rü mechawa narütogü na nachibüexũcèx, rü norü
duũxũgü nixĩ i ngẽma naxcèx õna ixüxũ rü nüxũ rüngũxẽẽxũ. Natürü tatanüwa rü tama
ngẽmaãcü nixĩ, erü choma i perü cori na chiĩxũ rü perü ngũxẽẽruũ chixĩ.
28 —Rü pemagü nixĩ ga guxũguma chauxũtawa peyexmagüxũ ga yexguma ngúxũ
chingexgu.
29 —Rü ngẽmacèx i choma rü ãe̱xgacügüxũ pexũ chixĩgüxẽẽ yema chaunatü ãe̱xgacüxũ
choxũ ingucuchixẽẽxũrüũ.
30 —Rü ngẽmaãcü ãe̱xgacü íchixĩxũwa rü chomaã tá pechibüe rü tá pexaxegü. Rü
ãe̱xgacüchicawa tá perütogü na norü maxũcèx nüxna pecagüxũ i guxũma i Yudíugü —
ñanagürü.

Ngechuchu nüxũ nixu na Pedru tá nügü icúxũ na norü ngúexũ yiĩxũ (Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Cu 13.36-38)

31 Rü Pedruxũ ñanagürü ta ga Cori ga Ngechuchu: —Pa Pedrux, Chataná rü pexcèx ínaca
na chixexũmaã poraãcü pexũ naxüxũcèx.
32 —Natürü choma rü Chaunatüxũ cuxcèx chacèèxũ na taguma nüxũ curüxoxũcèx
na cuyaxõxũ. Rü ngẽmacèx i cumax, Pa Pedru, rü ngẽxguma chauxcèx cutaeguxgu, rü
chanaxwèxe i nüxũ curüngũxẽẽ i cumücügü na nümagü rü yaxõgüechaãxũcèx —ñanagürü.
33 Rü ñanagürü ga Pedru: —Pa Corix, choma rü marü íchamemare na wüxigu cumaã na
chapoxcuxũ rü ẽxna wüxigu cumaã na chayuxũ —ñanagürü.

34 Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Pa Pedrux, cumaã nüxũ chixu rü ñomatama i chütaxũgu naxũpa na otá iɨcaxũ, rü cuma rü tomaɨ̃xpɨ̃xcüna tá nüxũ quixu na tama choxũ cucuáxũ —ñanagürü.

Marü ningaica ga na guxchaxũgü nüxũ ütetüxũ

35 Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexũgüna naca, rü ñanagürü: —Yexguma pexũ chimugügu ngearü chocaɨ̃xgüxemaã rü ngearü dĩẽruɨ̃xgüxemaã rü ngearü chapatuɨ̃xgüxemaã, ¿rü ɨtacü pexũ taxuxũ ga yexguma? —ñanagürü. Rü nümagü nanangãxũgü rü ñanagürügü: —Taxuũma —ñanagürügü.

36 Rü yexguma norü ngúexũgüxũ ñanagürü ga Ngechuchu: —Natürü ñɨ̃xma rü texé ya petanüwa ya chocaãxẽ rü tanaxwèxe na ítayangexũ i tümaãrü choca rü tümaãrü dĩẽruchixũ rü ta. Rü ngẽxguma texé ngearü taraɨ̃xgu rü tanaxwèxe i namaã tataxe i tümaãrü gáuxũchiru na tümaãrü poxũruũ i taracèx tataxexũcèx.

37 —Erü pemaã nüxũ chixu rü chauchiga nixĩ i ngẽma Tupanaãrü ore i ümatüxũ i ñaxũ: “Wüxi i máẽtaxũrüũ tá nanapoxcugü rü tá nayamèxgü”,
ñaxũ. Erü guxũma i ngẽma chauchiga ümatüxũ i Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü aixcüma ngẽmaãcü tá ningu —ñanagürü.

38 Rü yexguma ga norü ngúexũgü rü ñanagürügü: —Pa Corix, nuã nangẽxma i taxre i tara —ñanagürügü. Rü nüma ga Ngechuchu rü nanangãxũ rü ñanagürü: —Marü ningu i ngẽma —ñanagürü.

Ngechuchu rü Yechemaníwa nayayumüxẽ
(Mt 26.36-46; Mr 14.32-42)

39 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ínaxũxũ ga guma ĩãnewa. Rü Oríbunecüarü Mèxpűnewa naxũ, yerü woetama nacüma nixĩ ga yéma na naxũũxũxũ. Rü norü ngúexũgü rü ta nawe narüxĩ.

40 Rü yexguma yema nachicawa nanguxgu, rü norü ngúexũgüxũ ñanagürü: —¡Tupanana naxcèx peɨ̃a na pexũ nangũxẽẽxũcèx na tama Chatanáãrü ügagu chixexũgu peɨixũcèx! —ñanagürü.

41 Rü yexguma ga Ngechuchu rü yéamaxũra 50 ga metruwa norü ngúexũgüna naxũ. Rü yexma nacaxãpɨ̃xü rü nayumüxẽ.

42 Rü ñanagürü: —Pa Chaunatüx, ngẽxguma cuma cunaxwèxegu, ¡rü nüxna choxũ ínanguxuchixẽẽ i ñaã ngúxũ i tá choxũ ütetüxũ! Natürü chanaxwèxe i cunaxü i curü ngúchaũ rü tama i choxrü —ñanagürü.

43 Rü yexguma wüxi ga daxũcɨ̃ɨ̃x ga Tupanaãrü orearü ngeruũ rü naxcèx nangɨx, rü nanaporaxẽẽ.

44 Rü poraãcü nanaɨixãchiãẽ ga Ngechuchu, rü yemacèx yexeraãcü nayumüxẽ. Rü yema na naxɨixãchiãẽxũmaã poraãcü nanaxaiyaãchi. Rü guma norü aiyacümaã nichuruxũne. Rü ñoma nagü waixũmüãnewa ichuruxũrüũ nixĩ ga norü aiyacü.

45 Rü yema ínayumüxẽxũwa rü inachi ga Ngechuchu, rü norü ngúexũgütanüwa naxũ. Rü nüxũ inayangau ga na ínapeexũ yerü norü ngechaũmaã düxwa nayaxtae.

46 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¿Tɨ̃xcüũ ípepee? ¡Íperüdagü rü Tupanana naxcèx peɨ̃a na pexũ nangũxẽẽxũcèx na tama Chatanáãrü ügagu chixexũgu peɨixũcèx! —ñanagürü.

Ngechuchuxũ niyauxgü
(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Cu 18.2-11)

47 Rü yexguma íyadexayane ga Ngechuchu, rü yéma nangugü ga muxũma ga duũxũgü. Rü Yuda ga Ngechuchuarü ngúexũchirẽx ixĩxũ nixĩ ga naxũpẽxexũ. Rü Ngechuchucèx nixũ na nüxũ nachúxãcüma nüxũ namoxẽxũcèx.

48 Rü Ngechuchu rü ñanagürü: —Pa Yudax, ¿tɨ̃xcüũ wüxi i chúxumaã cuchauechitae? —ñanagürü.

49 Rü yema togü ga Ngechuchuarü ngúexŭgü ga naxŭtawa yexmagüxŭ, rü yexguma
nüxŭ nadaugügu ga yema ngupetüxŭ rü ñanagürügü nüxŭ: —Pa Corix, ¿cunaxwèxexŭ na
taramaã tanadèi̱xŭ? —ñanagürügü.
50 Rü wüxi ga Ngechuchuarü ngúexŭ rü paigüarü ãẽxgacüarü duŭxŭxŭ nanapi̱xẽẽ, rü
ínanadae ga norü tügünechinü.
51 Natürü Ngechuchu rü ñanagürü: —¡Ngexrüma na pegü namaã pedèi̱xŭ! —ñanagürü.
Rü yexguma ga Ngechuchu rü yema yatü ga ídaechinüxŭxŭ ningõgü, rü nanamexẽẽ.
52 Rü Ngechuchu namaã nidexa ga yema ãẽxgacügü ga norü yauxwa yéma ĩxŭ. Rü
yema ãẽxgacügütanüwa nayexmagü ga paigüarü ãẽxgacügü, rü tupauca ga taxŭneãrü
purichíagüarü ãẽxgacügü, rü Yudíugüarü ãẽxgacügüerugü. Rü Ngechuchu rü ñanagürü
nüxŭ: —¿Tu̱xcüŭ taragü rü naĩxmenèxãgümaã chauxcèx nuã pexĩ ñoma wüxi i ngĩtèxáxŭ
chiĩxŭrüŭ?
53 —Rü guxŭ ga ngunexŭgu ga yexguma petanüwa chayexmagu ga tupauca ga
taxŭnewa, rü tama choxŭ piyauxgü. Natürü marü nawa nangu na pexŭ natauxchaxŭ
na choxŭ piyauxgüxŭ, erü ñoma nixĩ i ora na naporaxŭ i Chataná —ñanagürü.

Pedru inayacu̱x na Ngechuchuxŭ nacuáxŭ
(Mt 26.57-58, 69-75; Mr 14.53-54, 66-72; Cu 18.12-18)

54 Rü Ngechuchuxŭ niyauxgü, rü paigüarü ãẽxgacüpatawa nanagagü. Rü Pedru rü
nawe narüxũ, natürü yaxŭguma nüxŭ nixũchigü.
55 Rü yéma paigüarü ãẽxgacüpataèxtüarü ngãxŭwa, rü purichíagü nanaxügü ga wüxi ga
üxü. Rü nüxŭ ínachomaẽguãchi. Rü Pedru rü ta yéma natanüwa narüto.
56 Rü yexguma yéma üxücutüwa natoxgu ga Pedru, rü wüxi ga ngecü ga ãẽxgacüarü
duŭxŭ nüxŭ idau. Rü meãma nüxŭ idawenü, rü ngĩgürügü: —Ñaã yatü rü
Ngechuchutanüxŭ nixĩ —ngĩgürügü.
57 Natürü Pedru rü tama nüxŭ nacuáxchaŭ ga yema ore, rü ñanagürü: —Pa Ngecüx,
choma rü tama nüxŭ chacuèx ya yima Ngechuchu —ñanagürü.
58 Natürü yixcamaxŭra rü to ga duŭxŭ Pedruxŭ nadau, rü ñanagürü nüxŭ: —Cuma rü
ta Ngechuchutanüxŭ quixĩ —ñanagürü. Natürü Pedru nanangãxŭ rü ñanagürü: —Tama
nixĩ, Pa Yatüx. Tama natanüxŭ chixĩ —ñanagürü.
59 Rü wüxi ga ora ngupetüguwena rü to ga duŭxŭ rü nüxĩ ñanagürüama: —Aixcümaxŭchi
ñaã yatü rü Ngechuchutanüxŭ nixĩ, erü Gariréaanecu̱ã̱x nixĩ —ñanagürü.
60 Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü: —Pa Yatüx, tama nüxŭ chacuèx na ta̱cüchigaxŭ
quixuxŭ —ñanagürü. Rü yexgumatama Pedru íidexayane rü nica ga otá.
61 Rü yexguma ga Cori ga Ngechuchu rü Pedrucèx nügü ínidau. Rü nüma ga Pedru rü
nüxna nacuèxãchi ga yema ore ga Cori ga Ngechuchu namaã nüxŭ ixuxŭ ga ñaxŭ:
“Ñomatama i chütaxŭgu naxŭpa na otá içaxŭ, rü tomaẽxpu̱xcüna taxũtáma cugü quixu
na chorü duŭxŭ quiĩxŭ”, ñaxŭ.
62 Rü yexguma ga Pedru rü ínaxũxũ ga yéma. Rü poraãcüxüchi naxaxu.

Ngechuchugu nidaux- cüraŭgü
(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

63 Rü yema yatügü ga Ngechuchuna daugüxŭ, rü nagu nidauxcüraŭgü, rü nüxna
nanaçuaixcagüxŭ.
64 Rü nayadüxétügü, rü nachiwegu nidagügü, rü ñanagürügü: —¡Nüxŭ nacuèx na texé
cuxŭ na idagüxŭ! —ñanagürügü.
65 Rü muxŭma ga to ga ore ga chixexŭ namaã nixugüe.

Ãẽxgacügü ga tacügüpẽxewa nanagagü ga Ngechuchu
(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Cu 18.19-24)

66 Rü yexguma yangunegu rü nangutaquẽxegü ga Yudíugüarü ãẽxgacügüerugü, rü
paigüarü ãẽxgacügü, rü ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa nguxẽẽtaegüxŭ. Rü

ñu̱xũchi norü purichíagüxũ namu na napẽxewa Ngechuchuxũ nagagüxũcèx. Rü yéma Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü:

67 —Toma rü nüxũ tacuáxchaũ rü cuma quiĩxũ i Cristu rü ẽxna tama. ¡Tomaã cugü ixu! —ñanagürügü. Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —Ngẽxguma chi pemaã nüxũ chixuxgu na choma chiĩxũ i Cristu, rü tãũ chima choxũ peyaxõgü.

68 —Rü ngẽxguma chi pexna chacaxgu na ţacücèx choxna peçaxũ, rü tãũ chima choxũ pengãxũga, rü tãũ chima choxũ pingẽxgü.

69 —Natürü ñu̱xmawena rü choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ rü Chaunatü ya Tupana ya poracüxũtawa tá changẽxma —ñanagürü.

70 Rü yexguma guxũma ga yema ãẽxgacügü nüxna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Éxna cuma quiĩxũ i Tupana Nane? —ñanagürügü. Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: —Ngũ. Tupana Nane chixĩ ngẽxgumarüũ i pematama nüxũ pixuxũrüũ —ñanagürü.

71 Rü yexguma nügümaã ñanagürügü ga yema ãẽxgacügü: —Ñu̱xma rü marü taxucèxma naxcèx tadau i to i duũxũgü i nüxũ ixuxũ i ñaã yatüchiga. Erü yixematama marü naã̱xwatama nüxũ taxĩnüẽ i norü ore na ñuxũ ñaxũ —ñanagürügü.

23

Piratupẽxewa nayexma ga Ngechuchu
(Mt 27.1-2,11-14; Mr 15.1-5; Cu 18.28-38)

1 Rü guxũma ga yema ãẽxgacügü rü inachigü, rü ãẽxgacü ga Dumacũã̱x ga Piratuxũtawa Ngechuchuxũ nagagü.

2 Rü yéma Piratupẽxewa inanaxügüe ga Ngechuchuxũ na yaxugüexũ. Rü ñanagürügü: —Ñaã yatü rü nüxũ itayangaugü na cumaã nanuẽxẽẽãxũ i duũxũgü. Rü tomaã nüxũ nixu na tama namexũ na ãẽxgacü ya Dumawa ngẽxmacüaxũ na tanaxütanüxũ. Rü nügü nixu na nüma na yiĩxũ i torü ãẽxgacü i Cristu —ñanagürügü.

3 Rü yexguma ga Piratu rü Ngechuchuna naca rü ñanagürü: —¿Cuma quiĩxũ i Yudíugüarü ãẽxgacü? —ñanagürü. Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —Ngẽmáãcü, ngẽma nüxũ quixuxũ chixĩ i chomax —ñanagürü.

4 Rü yexguma ga Piratu rü ñanagürü nüxũ ga paigüarü ãẽxgacügü rü togü ga duũxũgü: —Chauxcèx rü taxuũma i chixexũ naxü i ñaã yatü —ñanagürü.

5 Natürü nümagü rü yexeraãcü Ngechuchuxũ nixugüeama, rü ñanagürügü: —Nüma rü guxũ i Yudéaanewa nanangúexẽẽ i duũxũgü na cuxchi naxaiexũcèx. Rü Gariréaanewa inanaxügü ga yemaãcü na duũxũgüxũ nangúexẽẽxũ, rü ngẽmaãcü nanaxü ñu̱xmata núma Yudéaanewa nangu —ñanagürügü.

Erodepẽxewa nayexma ga Ngechuchu

6 Rü yexguma yemaxũ naxĩnügu ga Piratu, rü duũxũgüna naca rü ngoxi Gariréaanecũã̱x yixĩ ga Ngechuchu.

7 Rü yexguma Piratu nüxũ ĩnügu ga aixcüma Gariréaanecũã̱x na yiĩxũ ga Ngechuchu rü Gariréaaneãrü ãẽxgacü ga Erodexũtawa nanamu, yerü Yerucharéũwa nayexma ga Erode ga yexguma.

8 Rü yexguma Ngechuchuxũ nadèu̱xgu ga Erode rü nataãẽxũchi. Yerü nuxcümama poraãcü nüxũ nadauxchaũ, yerü ũpaacü nüxũ naxĩnü ga nachiga. Rü ínananguxẽẽ na Ngechuchuxũ nadauxchaũxũ na napẽxewa naxüãxũ ga wüxi ga mexũ ga taxũ ga Tupanaãrü poramaã naxüxũ.

9 Rü muẽ̱xpũ̱xcüna Ngechuchuna naca ga Erode. Natürü Ngechuchu rü tama nanangãxũ.

10 Rü yéma nayexmagü ta ga paigüarü ãẽxgacügü rü ngúexẽẽruũgü ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxũ. Rü nümagü rü poraãcü Ngechuchuxũ ínaxuaxũgü.

11 Rü yexguma ga Erode rü norü churaragü rü poraãcü chixri Ngechuchumaã na-
chopetü. Rü nagu nidauxcüraŭgü. Rü ñu̱xũchi wüxi ga ãẽxgacüchirugu nayacu̱xẽẽgü na
yemaãcü nüxŭ nacugüexŭcèx. Rü yemawena Piratuxŭta wenaxãrü Ngechuchuxŭ namu
ga Erode.
12 Rü woo ŭpaacü ga Piratu rü Erodemaã nügüchi na naxaiexŭ, natürü yema
ngunexŭgu nixĩ ga nügümaã nangüxmüẽxŭ.

Piratu rü Ngechuchumaã nanaxuegu na nayuxŭcèx
(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Cu 18.39-19.16)

13 Rü yexguma ga Piratu rü nanangutaquẽxexẽẽ ga paigüarü ãẽxgacügü, rü togü ga
Yudíugüarü ãẽxgacügü, rü guxŭma ga duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ.
14 Rü Piratu ñanagürü nüxŭ: —Pema nuã chauxcèx penaga i ñaã yatü, rü nüxŭ pixu
na chomaã nanuẽxẽẽãxŭ i duŭxŭgü. Natürü pepẽxewa nüxna chaca i ngẽmachiga rü
ñu̱xma rü marü nüxŭ pedau na taxuŭma nawa ichayangauxŭ i ngẽma chixexŭ i naxcèx
ípenaxuaxŭxŭ.
15 —Rü Erode rü ta taxuŭma nawa inayangau i ngẽma chixexŭ, rü ngẽmacèx wenaxãrü
taxcèx nanamuẽgu. Rü dücax, taxuŭma i chixexŭ naxü na ngẽmagagu nayuxŭcèx.
16 —Rü ngẽmacèx chorü churaragüxŭ tá chamu na nacu̱aixgüãxŭcèx, rü ñu̱xũchi tá
chayangẽx —ñanagürü.
17 Rü nüma ga Piratu rü guxŭguma ga yexguma yema petawa nanguuŭxgu rü
duŭxŭgüxŭ nataãẽxẽẽchaŭ namaã ga na yangéãxŭ ga wüxi ga yatü ga poxcuxŭ.
18 Natürü guxŭma ga yema duŭxŭgü rü wüxigu inanaxügüe ga aita na naxüexŭ. Rü
ñanagürügü: —¡Napoxcu i ngẽma Ngechuchu! ¡Rü Barabáxŭ waxi ínanguxuchixẽẽ! —
ñanagürügü.
19 Rü yema Barabá rü napoxcu yerü ŭpaacü Yerucharéŭwa ãẽxgacümaã nananuẽxẽẽ
ga duŭxŭgü, rü ñu̱xũchi namáẽta.
20 Natürü ga Piratu rü wenaxãrü duŭxŭgümaã nidexa, yerü nüma rü Ngechuchuxŭ
ningéxchaŭ.
21 Natürü ga duŭxŭgü rü yexeraãcü aita naxüe rü ñanagürügü: —¡Curuchawa yapota!
¡Curuchawa yapota! —ñanagürügü.
22 Rü Piratu norü tomaẽxpu̱xcüna duŭxŭgümaã nidexa, rü ñanagürü: —Dücèx, ¿tacü rü
chixexŭ ẽxna naxü? Choma rü taxuŭma i chixexŭxŭ nawa ichayangau na ngẽmacèx
chanayuxẽẽxŭ. Rü chorü churaragüxŭ tá chamu na nacu̱aixgüãxŭcèx, rü ñu̱xũchi tá
chayangẽx —ñanagürü.
23 Natürü nümagü ga duŭxŭgü rü yexeraãcü aita naxüeama, rü naxcèx ínacagü na
curuchawa yapotaãxŭcèx. Rü yema na nayexeragüamaxŭ ga yema duŭxŭgü rü düxwa
ga Piratu rü duŭxŭgüga naxĩnü.
24 Rü nüma ga Piratu rü norü churaragüxŭ namu na naxügüãxŭcèx ga yema duŭxŭgü
naxwèxegüxŭ.
25 Rü Barabáxŭ ningẽx, yerü yema nixĩ ga duŭxŭgü naxcèx ícagüxŭ. Rü yema Barabá
nixĩ ga poxcuxŭ naxcèx na duŭxŭgüxŭ ãẽxgacümaã nanuẽxẽẽxŭ rü namáẽtaxŭ. Rü
yexguma ga Piratu rü duŭxŭgüna Ngechuchuxŭ namu na namaã naxügüãxŭcèx ga
yema nümagü nanaxwèxegüxŭ.

Ngechuchuxŭ curuchawa nipotagü
(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Cu 19.17-27)

26 Rü yema duŭxŭgü rü Ngechuchuxŭ nigagü na curuchawa yanapotagüãxŭcèx. Rü
yexguma Ngechuchuxŭ yagagüyane, rü yexma namagu nüxŭ nangaugü ga wüxi ga
yatü ga Chirenecu̱ã̱x ga naãnewa ne ũcü. Rü Chimáũ nixĩ ga nae̱ga. Rü Chimáũxŭ
niyauxgü ga duŭxŭgü, rü naãtügu ngĩxŭ naxünagügü ga curucha na Ngechuchuwe ngĩxŭ
nangexŭcèx.

27 Rü muxŭma ga duŭxŭgü rü nawe narüxĩ. Rü yema duŭxŭgütanüwa nayexmagü ga
muxŭma ga ngexŭgü ga auxexŭ rü aita üexŭ, yerü Ngechuchucèx nangechaŭgü.
28 Natürü ga Ngechuchu rü yema ngexŭgüxŭ nadawenü, rü ñanagürü nüxŭ: —
Pa Ngecügüx, Pa Yerucharéŭcu̱ã̱x ¡tãxũ i chauxcèx pexauxexŭ, natürü pegücèxtama
pexauxe rü pexacügücèx!
29 —Erü nawa tá nangu i ngunexŭgü i nagu ñagüxŭ tá i duŭxŭgü:

“Tataãẽgü ya yíxema ngeã̱xta ya taxuacüma ãxãcügüxe, rü taguma tacharaŭgüxe, rü
taguma maĩxãcügüxe, erü taxucatáma tümaxãcügücèx taxauxe”, ñagüxŭ.
30 —Rü ngẽxguma i duŭxŭgü rü tá mèxpűnegüxŭ nacèèxŭgü rü ñanagürügü tá:

“¡Toétügu rübuemü!” ñanagürügü tá. Rü tá ngüchitaerugüxŭxŭ nacèèxŭgü, rü
ñanagürügü tá:

“¡Toxŭ idüxétügü!” ñanagürügü tá.
31 —¿Erü ñuxãcü tá namaã nachopetü i ngẽma duŭxŭgü i aixcüma chixexŭ ügüxŭ, ega
ñaã chixexŭ chomaã naxügügu na woo taxuŭma i chixexŭ chaxüchiréxŭ? —ñanagürü ga
Ngechuchu.
32 Rü yéma nanagagü ta ga taxre ga máẽtagüxŭ na Ngechuchurüŭ curuchawa
yanapotagüãxŭcèx.
33 Rü yexguma nawa nangugügu ga yema nachica ga Duŭxẽẽruchinèxãgu ãe̱gaxŭ,
rü yéma curuchawa Ngechuchuxŭ nipotagü. Rü yema taxre ga máẽtagüxŭ rü ta
Ngechuchurüŭ curuchawa nipotagü, wüxi ga norü tügünecüwawa rü to ga norü
to̱xwecüwawa.
34 Rü yexguma Ngechuchuxŭ curuchawa íyapotagüyane, rü ñanagürü ga Ngechuchu:
—Pa Chaunatüx, ¡nüxŭ nangechaŭ i ñaã duŭxŭgü, erü tama nüxŭ nacuèxgü na to̱acü rü
chixexŭ naxüexŭ! —ñanagürü. Rü yema churaragü rü nanade ga Ngechuchuchiru. Rü
ñu̱xũchi wüxi ga dĩẽru ngĩxŭ nañanagügü na yemawa nüxŭ nacuèxgüxŭcèx na texéarü tá
yiĩxŭ ga yema Ngechuchuchiru.
35 Rü duŭxŭgü rü yéma inarüdaunü. Natürü yema Yudíugüarü ãe̱xgacügü rü
Ngechuchuxŭ nacugüe, rü ñanagürügü: —Nüma rü togüxŭ namaxẽxẽẽ. ¡Ẽcü, ñu̱xma rü
nügütama namaxẽẽ ega aixcüma Cristu ya Tupana nüxŭ unetacü yixĩgu! —ñanagürügü.
36 Rü yema churaragü rü ta Ngechuchuxŭ nacugüe. Rü naxŭtawa naxĩ, rü nüxna
nanaxã ga binu ga üxchiücü.
37 Rü ñanagürügü nüxŭ: —Ega Yudíugüarü ãe̱xgacü ya tacü quixĩgu, ¡rü cugütama
rüngŭxẽẽ i ñu̱xmax, na ícunguxuchixŭcèx! —ñanagürügü.
38 Rü norü curuchatapẽxewa nipota ga wüxi ga mürapewaxacü ga ãe̱gatachinüxŭ ga
Griégugügawa rü Dumacu̱ã̱xgügawa rü Yudíugügawa ümatüxŭ ga ñaxŭ: —Daa nixĩ ya
Yudíugüarü Ãe̱xgacü ya Tacüxüchi —ñaxŭ.
39 Rü wüxi ga yema máẽtaxŭ ga naxrüŭ curuchawa ipotaxŭ rü Ngechuchumaã
naguxchiga, rü ñanagürü: —Ega aixcüma Cristu quixĩgu, ¡rü cugütama rüngŭxẽẽ na
ícunguxuchixŭcèx, rü toxŭ rü ta rüngŭxẽẽ na ítanguxŭxŭcèx! —ñanagürü.
40 Natürü ga yema to ga máẽtaxŭ rü namücüxŭ ínangaxüchiama, rü ñanagürü nüxŭ: —
Cuma rü naxrüŭ na curuchawa quipotachiréxŭ, ¿rü ngẽxguma rü ta tama Tupanaxŭ
cumuŭxŭ?
41 —Yixema rü name nixĩ na ipoxcuexŭ erü tagagutama nixĩ i ngúxŭ ingegüxŭ erü
ngẽma nixĩ i tórü natanü naxcèx ga yema chixexŭ ga ixügüxŭ. Natürü daa yatü rü
taxuŭma i chixexŭ naxü —ñanagürü.
42 Rü yexguma ga yema máẽtaxŭ rü ñanagürü: —Pa Ngechuchux, ¡choxna nacuèxãchi i
ngẽxguma wenaxãrü núma cuxũxgu rü ãe̱xgacüxŭ ícunguxgu! —ñanagürü.
43 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Aixcüma cumaã nüxŭ chixu rü ñomatátama
i ngunexŭgu chomaã cungẽxma i mexẽchixŭ i naãnewa —ñanagürü.

Nayu ga Ngechuchu
(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Cu 19.28-30)

44 Rü yexguma tocuchiwa nanguxgu rü guxŭwama naxẽãne ñu̱xmata tomaẽ̱xpü̱xarü orawa nangu ga yáuanecü.
45 Rü ga üèxcü rü nixo. Rü tupauca ga taxŭneãrü tüyemachiŭxŭ rü ngãxŭgu narügaute.
46 Rü yexguma ga Ngechuchu rü poraãcü aita naxü rü ñanagürü: —Pa Chaunatüx, cuxmẽxwa chanangẽx i chauãẽ —ñanagürü. Rü yema ñaxguwena rü nayu.
47 Rü yexguma yema churaragüarü ãẽ̱xgacü ga Dumacŭ̱ã̱x nüxŭ dèu̱xgu ga yema ngupetüxŭ, rü Tupanaxŭ nicuèxüŭ, rü ñanagürü: —Aixcüma ñaã yatü rü taxuŭma i chixexŭ naxü —ñanagürü.
48 Rü guxŭma ga yema togü ga duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ rü nüxŭ daugüxŭ ga yema ngupetüxŭ, rü poraãcü nangechaŭgüãcüma napatacèx nawoegu.
49 Natürü guxŭma ga yema duŭxŭgü ga aixcüma Ngechuchuxŭ cuèxgüxŭ rü yaxŭwatama nüxŭ narüdaunü ga yema ngupetüxŭ. Rü yema duŭxŭgütanüwa ta iyexmagü ga yema ngecügü ga Ngechuchuwe rüxĩcü ga yexguma Gariréaanewa ne naxũxgu.

Ngechuchu rü naxmaŭgu nayanaxücuchigü
(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Cu 19.38-42)

50 Rü nayexma ga wüxi ga yatü ga Yudéaanewa yexmane ga ĩãne ga Arimatéacŭ̱ã̱x, rü Yúche nixĩ ga naẽ̱ga. Rü nüma rü Yudíugüarü ãẽ̱xgacügütanüwa naxü, natürü namecüma rü meã namaxŭ.
51 Rü nüma rü poraãcü ínananguxẽẽ na ínanguxŭ ga Tupana na yéma ãẽ̱xgacü yiĩxŭcèx. Rü yemacèx tama norü me nixĩ ga yema Ngechuchumaã naxügüxŭ ga yema togü ga namücügü ga ãẽ̱xgacügü.
52 Rü nüma ga Yúche rü Piratuxŭtawa naxũ, rü Ngechuchuxŭnecèx ínayaca.
53 Rü curuchawa nayayaxu ga Ngechuchuxŭne, rü wüxi ga düxruŭmaã nananuque. Rü wüxi ga naxmaŭ ga nutaarü mèxpŭ́xŭwa yacaxmaŭgüxŭgu nayanaxücuchi. Rü yema naxmaŭ rü nayexwacaxŭ, rü taguma texéxŭ nagu yaxücuchigüxŭ nixĩ.
54 Rü yema nixĩ ga ngunexŭ ga nagu Yudíugü nügü imexẽẽgüxŭ naxcèx ga ngŭxchigaarü ngunexŭ. Rü marü ningóonechaŭ ga yema ngŭxchigaarü ngunexŭ.
55 Rü yema ngecügü ga Ngechuchumaã Gariréaanewa ne ĩcü, rü Ngechuchuxŭ íyaxücuchigüxŭwa íiyadaugü. Rü nüxŭ idaugü ga ñuxãcü na íyaxücuchigüãxŭ ga naxŭne.
56 Rü yexguma ngĩpatawa nangugügu, rü inamexẽẽgü ga pumara rü chixŭ. Rü irüngŭgü ga ngŭxchigaarü ngunexŭgu, yerü yema nixĩ ga Tupanaãrü mu.

24

Yuwa ínarüda ga Ngechuchu
(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Cu 20.1-10)

1 Rü pèxmamaxŭchi ga yüxüarü ngunexŭgu, rü yema ngecügü rü wenaxãrü naxmaŭwa íiyadaugü. Rü yéma inangegü ga yema pumara ga yamexẽẽgüxŭ. Rü naĩgü ga ngecügü rü ta ngĩxŭ íiyaxümücügü.
2 Rü yexguma yéma nangugügu, rü nüxŭ iiyangaugü ga marü na ínaxügachixŭ ga guma nuta ga naxmaŭãrü ngũxtaŭxŭ.
3 Rü yexma nagu ichocu, natürü taxuŭma idaugü ga naxŭne ga Cori ga Ngechuchu.
4 Rü yema ngecügü rü poraãcü iḭ̄baixãchiãẽgü, rü tama nüxŭ icuèxgüéga ga ṯacü na naxügüxŭ. Rü ngürüãchi nüxŭ idaugü ga taxre ga yatügü ga ngĩxŭtagu chigüxŭ ga poraãcü iyaurachirutanücüüxŭ.
5 Rü yema ngecügü rü iyarümaxãchierugü, yerü poraãcü imuŭẽ. Rü yemacèx ga yema yatügü rü ñanagürügü ngĩxŭ: —¿Tu̱xcüŭ nuxã yuetamaŭgu naxcèx peyadau ya yima maxŭcü?

6 —Nataxuma i nuã ya Ngechuchu, erü marü wena namaxŭ. ¡Rü nüxna pecuèxãchie ga
yema ore ga pemaã nüxŭ yaxuxŭ ga yexguma Gariréaanewa nayexmagu!
7 —Yerü pemaã nüxŭ nixu ga ñuxãcü pecaduq̃xgüxŭ tá na yayauxgüxŭ, rü cu-
ruchawa na yapotagüãxŭ, rü ñuxãcü tomaq̃xpu̱x i ngunexŭgu tá wena na namaxŭxŭ
—ñanagürügü ga yema yatügü.
8 Rü yexguma ga yema ngecügü rü nüxna icuèxãchie ga yema Ngechuchuarü ore.
9 Rü nüxna iwoegu ga yema naxmaŭ. Rü yema 11 ga Ngechuchuarü ngúexŭgümaã
nüxŭ iyarüxugüe ga guxŭma ga yema nüxŭ nadaugüxŭ. Rü guxŭma ga togü ga yaxõgüxŭ
ga yéma yexmagüxŭmaã rü ta nüxŭ iyarüxugüe.
10 Rü María ga Magadácu̱q̃x, rü Cuána, rü María ga Chaŭtiágu naẽ, rü naĩgü ga ngecügü
iyixĩ ga wüxigu yéma Ngechuchuarü ngúexŭgüxŭtawa nangegücü ga yema ore.
11 Natürü yema ngúexŭgücèx rü ĩnücamare nixĩ ga yema ore, rü tama ngĩxŭ
nayaxõgüchaŭ.
12 Natürü ga Pedru rü inañaãchi, rü ínayadau ga naxmaŭwa. Rü yexguma nagu
yadaucuchigu ga naxmaŭ, rü nüxŭ nadau ga düxruŭgü ga wüxicüwagu na nanuxŭ.
Rü poraãcü naq̃baixãchiãẽ namaã ga yema ngupetüxŭ, rü q̃baixãchiãẽãcüma napatacèx
nataegu.

Emaũãrü namawa nangǫx ga Ngechuchu (Mr 16.12-13)

13 Rü yema ngunexŭgutama rü taxre ga yema Ngechuchuarü ngúexŭgü rü wüxi ga
ĩãne ga Emaũwa naxĩ. Rü norü yaxŭ ga guma ĩãne rü 11 ga kilómetru nixĩ nüxna ga
Yerucharéŭ.
14 Rü yexguma namagu naxĩyane, rü nachigagu nidexatanü ga guxŭma ga yema
ngupetüxŭ.
15 Rü yexguma yemachigagu iyadexatanüyane, rü nümatama ga Ngechuchu rü
ngürüãchi naxcèx yéma nixũ, rü natanügu nixũchigü.
16 Natürü yema ngúexŭgü rü woo Ngechuchuxŭ nadaugü, rü tama nüxŭ
nacuèxgüéga na Ngechuchu yiĩxŭ, yerü Tupana rü nanatoõẽgü na tama Ngechuchuxŭ
nacuèxgüxŭcèx.
17 Rü yexguma ga Ngechuchu, rü yema taxre ga ngúexŭgüna naca, rü ñanagürü:
—¿T̰acüchiga nixĩ i pidexatanüxŭ na nuxã namagu na pexĩxŭ? ¿Rü t̰acücèx nixĩ i
pengechaŭẽxŭ? —ñanagürü.
18 Rü wüxi ga yema ngúexŭ ga Creopágu ãq̃gaxŭ nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Guxŭma
i duŭxŭgü nixĩ i nüxŭ cuáxŭ ga yema yexwaca ngupetüxŭ ga Yerucharéŭwa. Rü cuma
na yexma cunaxũãnechiréxŭ rü maneca cuxicatama nixĩ i tama nüxŭ cucuáxŭ ga yema
ngupetüxŭ —ñanagürü.
19 Rü yexguma ga nüma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —¿T̰acü nangupetü ga
Yerucharéŭwa? —ñanagürü. Rü nanangãxŭgü ga yema ngúexŭgü, rü ñanagürügü: —
Poraãcü chixexŭ nüxŭ naxüpetü ga Ngechuchu ga Nacharétucu̱q̃x. Nüma ga Ngechuchu
rü Tupanaãrü orearü uruŭ ga mecü nixĩ. Rü Tupanapẽxewa rü duŭxŭgüpẽxewa
namecüma rü nanaxü ga taxŭ ga cuèxruŭgü ga Tupanaãrü poramaã naxüxŭ, rü meã
duŭxŭgüxŭ nangúexẽẽ.
20 —Natürü ga paigüarü ãq̃xgacügü rü tórü ãq̃xgacügü rü nayayauxgü. Rü Dumacu̱q̃x
ga ãq̃xgacügüna nanamugü na curuchawa yapotagüãcüma nayuxẽẽgüãxŭcèx. Rü
yemaãcü nayamèxgü.
21 —Toma nüxŭ tacuèxgu rü nüma tá nixĩ i tomaã naporaxŭ na ínanguxuchixŭcèx i
tachiŭãne nüxna i Dumacu̱q̃xãrü ãq̃xgacü. Rü ñu̱xma rü marü tomaq̃xpu̱x i ngunexŭ
nawena nixĩ ga na yamèxgüãxŭ.
22-23 —Natürü tama ngẽxĩcatama nixĩ, yerü ñuxre ga ngexŭgü ga totanüxŭ rü toxŭ
ínayaq̃baixgügü. Yerü yema ngexŭgü rü pèxmamaxŭchi ínayadaugü ga naxmaŭwa, rü tama

nüxũ inayangaugü ga naxũne ga guma Ngechuchu. Rü yemacèx ga yema ngexũgü rü toxcèx nawoegu, rü tomaã nüxũ nayarüxugüe ga nüxũ na nadaugüxũ ga Tupanaãrü orearü ngeruũgü ga daxũcu̱ã̱x. Rü yema daxũcu̱ã̱xgü rü namaã nüxũ nixugügü ga Ngechuchu rü na namaxũxũ —ñanagürügü.

24 Rü yexguma yema ngexũgüarü orexũ taxĩnüẽgu, rü ñuxre ga tomücügü rü naxmaũwa ínayadaugü. Rü yema ngexũgü nüxũ ixugüxũrüũ nüxũ inayangaugü ga naxmaũ. Natürü tama Ngechuchuxũ nadaugü —ñanagürügü.

25 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¿Tu̱xcüũ tama peãẽta ipexü i pemax? ¿Rü ñuxgura tá ta ipeyaxõgüxũ i nuxcümaũgüxũ ga Tupanaãrü orearü uruũgüarü ore?

26 ¿Rü tama ẽxna nüxũ pecuèx ga yema ngúxũ tá na yangexũ ga Cristu naxũpa na daxũguxũ i naãnewa naxũxũ, na ngẹma ãẽxgacü yiĩxũcèx? —ñanagürü.

27 Rü yexguma inanaxügü ga namaã na nango̱xẽẽãxũ ga guxũma ga Tupanaãrü ore ga nachiga ümatüxũ. Rü yema Tupanaãrü ore ga Moĩché ümatüxũmaã inanaxügü. Rü ñu̱xũchi namaã nüxũ nixu ga guxũma ga yema Tupanaãrü ore ga nuxcümaũgüxũ ga Tupanaãrü orearü uruũgü ümatügüxũ.

28 Rü yexguma yema ĩãne ga Emaũwa nangugügu, rü Ngechuchu rü nümaxũ toxnamana nügü naxũxẽẽneta.

29 Natürü ga yema ngúexũgü rü nüxũ nacèèxũgü na yexma naxãũxũcèx, rü ñanagürügü: —¡Nuxma toxũtagu nape, erü marü nayáuane, rü paxa tá nachüta! —ñanagürügü. Rü yexguma ga Ngechuchu rü nawe yexma narüxã̱u̱x.

30 Rü yexguma chibücèx wüxiwa mechawa natogügu, rü Ngechuchu nanayaxu ga pãũ. Rü Tupanana moxẽ naxcèx naxã. Rü ñu̱xũchi inanabücu, rü wüxichigüna nanaxã.

31 Rü yexgumatama naãẽxũ nicuèxãchitanü. Rü nüxũ nacuèxgü na guma yiĩxũ ga Ngechuchu. Natürü yexgumatama ngürüãchi inayarütaxu ga nümax.

32 Rü yema taxre ga ngúexũgü rü nügümaã ñanagürügü: —¿Tama ẽxna ga itaãẽgüxũ ga tórü maxũnewa ga yexguma namawa tamaã yadeaxgu rü tamaã nango̱xẽẽãgu ga Tupanaãrü ore i ümatüxũ? —ñanagürügü.

33 Rü yexgumatama ga yema taxre ga ngúexũgü rü inaxĩãchi ga Yerucharéũcèx na nawoeguxũ. Rü yexma nüxũ nayangau ga na ínangutaquẽxegüxũ ga yema 11 ga Ngechuchuarü ngúexũgü rü togü ga natanüxũgü.

34 Rü yema duũxũgü ga íngutaquẽxegüxũ rü ñanagürügü nüxũ: —Aixcüma nixĩ i marü wena namaxũxũ ya Cori ya Ngechuchu. Rü Chimáũ ga Pedru rü marü nüxũ nadau —ñanagürügü.

35 Rü yexguma ga yema taxre ga ngúexũgü rü ta nüxũ nixugügü ga yema nüxũ ngupetüxũ ga namawa, rü ñuxãcü nüxũ na yacuèxãchitanüxũ ga guma na yiĩxũ ga Ngechuchu ga yexguma pãũ inabücu̱xgu.

Ngechuchu rü norü ngúexũgücèx nango̱x
(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Cu 20.19-23)

36 Rü yexguma yemaãcü íyadexagüyane, rü ngürüãchi norü ngãxũtanügu nachi ga Ngechuchu. Rü nüxũ narümoxẽ, rü ñanagürü: —Nuxmaẽ Pa Chorü Duũxũgüx —ñanagürü.

37 Natürü nümagü rü naḇaixãchiãẽgü, rü poraãcü namuũẽ, yerü nagu naxĩnüẽgu rü wüxi ga naxchi̱xixũmare nadaugü.

38 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¿Tu̱xcüũ peḇaixãchiãẽgü rü tama peyaxõgü na choma chiĩxũ?

39 —¡Dücèx, nüxũ pedèu̱x ya cho̱xmẽxgü rü chaucutügü! Rü chomatama chixĩ. ¡Rü choxũ pingõgü rü meã choxũ perüdaunü! Erü wüxi i naxchi̱xi rü tama choxũ pedauxũrüũ naxãmachi rü naxãxchinèxã —ñanagürü.

40 Rü yema ñaxguwena, rü nüxũ nanawẽx ga naxmẽx rü nacutü.

41 Natürü ga yema duŭxŭgü rü yexguma rü ta tama nüxŭ nayaxõgü, yerü naḇaixãchiãẽgü rü nataãẽgü. Rü yemacèx ga Ngechuchu rü nüxna naca rü ñanagürü nüxŭ: —¿Pexŭ nangẽxmaxŭ i õna i nuã? —ñanagürü.
42 Rü yexguma nüxna nanaxãgü ga wüxi ga choxni ga iguxŭchipẽxe rü wüxiweŭ ga berure.
43 Rü nüma ga Ngechuchu rü nanayaxu. Rü yema duŭxŭgüpẽxewa nanango̱x.
44 Rü ñu̱xũchi ñanagürü nüxŭ: —Rü yema choxŭ ngupetüxŭ rü yema nixĩ ga pemaã nüxŭ chixuxŭ ga yexguma tauta chayu̱xgu rü petanüwa chayexmagu. Yerü yexguma rü pemaã nüxŭ chixu rü ñacharügü:
“Rü tá ningu i guxŭma i Tupanaãrü ore i chauchiga ümatüxŭ i Wiyaegüarü poperawa, rü Moĩché ümatüxŭ i mugüwa, rü ore i nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭgü ümatüxŭwa”, ñacharügüchirẽx pexŭ.
45 Rü yemaãcü namaã nanango̱xẽẽ ga Tupanaãrü ore ga ümatüxŭ.
46 Rü ñanagürü nüxŭ: —Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü nüxŭ nixu rü choma i Cristu rü tá chayu, rü tomaẽ̱xpu̱x i ngunexŭgu rü tá wena chamaxŭ.
47 —Rü yematama ore i ümatüxŭwa nüxŭ nixu rü tá chauégagu tá nixĩ i nüxŭ yaxugüxŭ i ore i mexŭ. Rü Yerucharéŭwa tá inaxügü i ngẽma ñu̱xmatáta guxŭ i naãnewa nangu na ngẽmaãcü duŭxŭgü nüxŭ rüxoexŭcèx i nacüma i chixexŭ na Tupana nüxŭ nüxŭ ngechaŭxŭcèx i norü pecadugü.
48 —Rü ñu̱xma rü pematama nixĩ i chorü orearü uruŭgü, rü tá duŭxŭgümaã nüxŭ pixu ga yema chauxŭtawa nüxŭ pedaugüxŭ rü nüxŭ pexĩnüẽxŭ.
49 —Rü dücax, choma rü pexcèx tá núma chanamu i Naãẽ i Üünexŭ ga pexcèx nüxŭ naxunetaxŭ ya Chaunatü. Natürü chanaxwèxe i númatátama daa ĩãne ya Yerucharéŭwa pengẽxmagü, ñu̱xmatáta penayauxgü i ngẽma Tupanaãẽ i Üünexŭ i daxũwa ne ũxŭ i tá pexŭ poraexẽẽxŭ —ñanagürü.

Ngechuchu rü daxũguxŭ ga naãnewa naxũ (Mr 16.19-20)

50 Rü yexguma ga Ngechuchu rü Yerucharéŭãrü toxnamana norü ngúexŭgüxŭ nagagü, ñu̱xmata Betániããrü ngaicamana nangugü. Rü yéma norü ngúexŭgüétü nawémẽx, rü Tupanana naxcèx naca na nüxŭ nangŭxẽẽxŭcèx.
51 Rü yexguma yema ngúexŭgücèx nayumüxẽguwena rü nüxna nixũgachi. Rü Tupana daxũguxŭ ga naãnewa nanaga.
52 Rü nümagü ga norü ngúexŭgü rü Ngechuchuxŭ nicuèxüŭgü. Rü ñu̱xũchi taãẽãcüma Yerucharéŭcèx nawoegu.
53 Rü guxŭguma tupauca ga taxŭnewa naxĩĩxŭ, rü yéma Tupanaxŭ nicuèxüŭgü. Rü ngẽmaãcü yiĩ.

ORE I MEXÜ GA CUÁÜ ÜMATÜXÜ

Tupana Nane rü duŭxŭãcü nangọx

1 Naxŭpa ga guxŭma, rü marü nayexma ga Tupana Nane. Rü Tupanamaã nayexma rü
woetama Tupana nixĩ ga nümax. Nüma rü Tupanaãrü Ore nixĩ i naẹga erü tamaã nüxŭ
nixu i Tupanachiga.
2 Rü naxŭpa ga guxŭma rü nüma ga Tupana Nane rü naxŭtawatama nayexma.
3 Rü guma Nanexŭ nixĩ ga namuxŭ ga Tupana na naxüãxŭcèx ga guxŭma. Rü
nataxuma i ṭacü i ñụxma ngẽxmaxŭ i tama nüma naxüxŭ.
4 Rü Nanewa nixĩ i nangexmaxŭ i maxŭ. Rü ngema maxŭ rü guxŭ i duŭxŭgüarü
ngóonexẽẽruŭ nixĩ.
5 Rü yima Nane rü woo chixexŭ íporaxŭwa rü duŭxŭgüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ i Tu-
panachiga. Rü ngẽma chixexŭ rü taxucü-rüwama ngẽma mexŭxŭ narüyexera.
6-7 Rü nayexma ga wüxi ga yatü ga Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭgu ãẹgacü. Rü guma nixĩ
ga Tupana núma namucü na nüxŭ yaxuxŭcèx ga nachiga ga guma ngóonexẽẽruŭ na
yemaãcü guxãma nüxŭ yaxõgüxŭcèx.
8 Rü nüma ga Cuáŭ rü tama Tupana Nane ya duŭxŭgüarü ngóonexẽẽruŭ nixĩ.
Natürü nüma nixĩ ga Tupana núma namuxŭ na nüxŭ yaxuxŭcèx ga nachiga ga guma
ngóonexẽẽruŭ.
9 Rü ñoma ga naãnewa nangu ya yima aixcüma Tupana Nane ixĩcü i guxŭma i
duŭxŭgüxŭ ngóonetanüxẽẽcü.
10 Rü nüma ga guma Nane ga Tupanaãrü Ore ixĩcü rü ñoma ga naãnewa nayexma. Rü
woo nagagu nixĩ ga naxüãxŭ ga guxŭma ga ñoma ga naãne, natürü ñoma ga naãne-cụ̃ą̃x
ga duŭxŭgü rü tama nüxŭ nacuèxgü na texe yiĩxŭ.
11 Nuã norü naãnewatama nangu, natürü norü duŭxŭgü ga Yudíugü rü tama
nanayauxgü.
12 Natürü guxema nayauxgüxe rü nüxŭ yaxõgüxe rü tüxŭ nanatauxchaxẽẽ na Tu-
panaxãcügü tixĩgüxŭ.
13 Rü ñụxma rü Tupanaxãcügü tixĩgü ga guxema yaxõgüxe. Natürü tama noxri
tabuexŭgagu nixĩ i ngẽma rü tama tümanatügüarü ngúchaŭgagu nixĩ. Natürü i ñụxma
rü Tupanaxãcügü tixĩgü ga guxema yaxõgüxe yerü nümatama ga Tupana rü naxãcügüxŭ
tüxŭ nixĩgüxẽẽ.
14 Rü nüma ya yima Nane ya Tupanaãrü ore ixĩcü rü duŭxŭãcü nangọx. Rü totanüwa
nayexma rü poraãcü toxŭ nangechaŭ rü aixcüma nixĩ ga norü ore. Rü toma nüxŭ
tadaugü ga ñuxãcü na naxüünexŭ. Rü Nanatüxŭtawa nanayaxu ga yema üüne yerü
nügümaã nüxŭ nawüxicèx ga nüma.
15 Rü gumachigaxŭ nixĩ ga yaxuxŭ ga Cuáŭ ga yexguma ñaxgu: —Daa nixĩ ga guma
pemaã nüxŭ chixuchigacü ga yexguma ñachaxgu:
“Rü yima choweama ne ũcü rü choxŭ rüyexeracü nixĩ, yerü woetama marü nayexma
ga tauta chabuxgu ga chomax”, ñanagürü ga Cuáŭ.
16 Rü yima Tupana Nane rü namecümaxŭchi rü naxmẽxwa nangẽxma i guxŭma. Rü
naxŭtawa nixĩ i nayauxgüxŭ i guxŭma i ngŭxẽẽgü.
17 Rü Moĩchéxŭ nixĩ ga namuxŭ ga Tupana na tüxŭ nangúexẽẽxŭcèx ga yema norü
mugü. Natürü Ngechuchu ya Cristuxŭ nixĩ ga namuxŭ na tüxŭ nangúexẽẽxŭcèx na yigü
ingechaŭgüxŭ rü nagu imaxẽxŭcèx i ore i aixcüma ixĩxŭ.
18 Taguma texé ñuxgu nüxŭ tadau ga Tupana. Natürü Nane ya nügümaã nüxŭ wüxicacü
nixĩ ya tüxŭ nüxŭ cuèxẽẽcü. Rü yima Nane rü Tupanaxŭchi nixĩ, rü Nanatümaã wüxiwa
nangẽxmagü.

Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭ rü nüxŭ nixu ga Ngechuchu ya Cristuchiga (Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)

19 Rü yema Yudíugüarü ãẽxgacügü ga Yerucharéŭcu̱ã̱x rü Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭxŭtawa nanamugü ga paigü rü Lebítanüxŭgü na nüxna yacagüexŭcèx na texe yiĩxŭ.

20 Rü nüma ga Cuáŭ rü meãma nügü nixu, rü ñanagürü: —Tama nixĩ i Cristu chiĩxŭ i chomax —ñanagürü.

21 Rü wenaxãrü nüxna nacagü rü ñanagürügü: —¿Texé ẽxna quixĩ? ¿Éxna cuma ga nuxcümaŭcü ga Tupanaãrü orearü uruŭ ga Ería quiĩxŭ? —ñanagürügü. Rü Cuáŭ nanangãxŭ rü ñanagürü: —Tama Ería chixĩ —ñanagürü. Rü nümagü rü wenaxãrü nüxna nacagüe rü ñanagürügü: —¿Éxna cuma quiĩxŭ ya yima orearü uruŭ ga Moĩché nüxŭ ixucü ga ínguxchaŭcü? —ñanagürügü. Rü Cuáŭ nanangãxŭ rü ñanagürü: —Tama yima chixĩ —ñanagürü.

22 Rü yexguma ñanagürügüama: —¿Éxna texé quiĩxŭ? Erü tanaxwèxe i ngẽma núma toxŭ mugüxŭxŭtawa tanange i curü ngãxŭga. ¿Rü ñuxũ ñacuxŭ i ñu̱xma na texé quiĩxŭ? —ñanagürügü.

23 Rü Cuáŭ nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Choma nixĩ i ngẽma duŭxŭ i dauxchitawa i ngextá taxúema íxãpataxŭwa tagaãcü ñachaxŭ:

“¡Rü nüxŭ perüxoe i pecüma i chixexŭ rü ipeyanawẽxãchixẽẽ̱x i perü maxŭ naxcèx ya Cori ya Tupana!” ñachaxŭ, guma nuxcümaŭcü ga orearü uruŭ ga Ichaxía nüxŭ ixuxŭrüŭ —ñanagürü.

24-25 Rü yexguma ga yema paigü rü Parichéugü yéma mugüxŭ ga Cuáŭmaã na yanadexagüxŭcèx rü wenaxãrü nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —Rü ngẽxguma tama Cristu quixĩgu, rü tama Ería quixĩgu, rü tama yima orearü uruŭ ya ínguxchaŭcü quixĩgu, ¿rü tu̱xcüŭ i duŭxŭgüxŭ ícubaiŭxẽẽxŭ i ñu̱xmax? —ñanagürügü nüxŭ.

26-27 Rü Cuáŭ nanangãxŭ rü ñanagürü: —Choma rü dexáwamare íchanabaiŭxẽẽ i duŭxŭgü. Natürü petanüwa nangẽxma ya yima tama nüxŭ pecuácü ya choweama ne ũcü. Rü choma rü napẽxewa rü taxuwama chame, rü bai i norü chapatucunügüarü wẽgüwa chame —ñanagürü ga Cuáŭ.

28 Rü yema nachica ga Betániãgu ãẽgaxŭwa nixĩ ga Cuáŭ ga nüxŭ yaxuxŭ ga yema ore. Rü natü ga Yudáŭãrü tocutüwa nixĩ ga yema nachica ga ngextá Cuáŭ duŭxŭgüxŭ íbaiŭxẽẽxŭwa.

Ngechuchu nixĩ ga Tupana núma namucü na duŭxŭgüarü pecaducèx nayuxŭcèx

29 Rü moxŭãcü ga Cuáŭ rü Ngechuchuxŭ nadau ga naxcèx na yaxũxŭ. Rü ñanagürü ga Cuáŭ: —¡Rü dücax! Daa nixĩ ya yima Tupana núma namucü na nayuxŭcèx na ñoma i naãnecu̱ã̱x i duŭxŭgüarü pecaduxŭ iyanaxoxẽẽxŭcèx.

30 —Rü choma rü daa Ngechuchuchigaxŭ nixĩ ga chixuxŭ ga yexguma ñachagu:

“Rü choweama ne naxũ ya wüxi ya chorü yexeracü, yerü nüma rü woetama nayexma ga tauta chabuxgu ga chomax”, ñachagu.

31 —Rü chomatama ga noxri rü tama nüxŭ chacuèx ga texe na yiĩxŭ ga nümax. Natürü núma chaxũ na dexáwamare duŭxŭgüxŭ íchibaiŭxẽẽtanüxŭcèx na tatanüxŭ i Yudíugü nüxŭ cuèxgüxŭcèx na texé yiĩxŭ —ñanagürü.

32 Rü ñanagürü ta ga Cuáŭ: —Rü chomatama nüxŭ chadau ga Tupanaãẽ ga Üünexŭ ga yexguma wüxi ga muxtucurüŭ daxũwa ínaxexeegu rü Ngechuchuxŭnegu yanawèxgux.

33 —Choma rü noxri tama nüxŭ chacuèx ga texe na yiĩxŭ ga nümax. Natürü ga Tupana ga choxŭ mucü na dexáwamare duŭxŭgüxŭ íchabaiŭxẽẽxŭcèx, rü ñanagürü choxŭ:

“Rü yima nüxŭ cudaucü ya chauãẽ i Üünexŭ nae̱tügu írüxexeecü, rü yima tá nixĩ ya chauãẽ i Üünexŭ duŭxŭgüna nguxẽẽcü”, ñanagürü choxŭ.

34 —Choma rü marü yima Ngechuchuxŭ chadau rü pemaã nüxŭ chixu na nüma rü aixcüma Tupana Nane yiĩxŭ —ñanagürü.

Nüxĩraũxũ ga norü ngúexũgü ga Ngechuchu

35 Moxũãcü rü wenaxãrü Cuáũmaã yema nachicawa tayexmagü ga toma ga taxre ga norü ngúexũgü.
36 Rü yexguma Ngechuchuxũ nadèu̱xgu ga yéma na naxüpetüxũ, rü Cuáũ rü ñanagürü toxũ: —¡Dücèx! Yima nixĩ ya Tupana núma namucü na pecaducèx nayuxũcèx —ñanagürü.
37 Rü toma ga Cuáũãrü ngúexũgü rü nüxũ taxĩnüẽ ga yexguma yema ñaxgu. Rü Ngechuchuwe tarüxĩ.
38 Rü nügü ínidau ga Ngechuchu, rü toxũ nadau ga nawe na tarüxĩxũ. Rü toxna naca rü ñanagürü toxũ: —¿Ṯacücèx pedau? —ñanagürü. Rü tomagü rü ñatarügügü: —Pa Ngúexẽẽruũx, ¿ngexta nixĩ i cupexũ? —ñatarügügü.
39 Rü Ngechuchu toxũ nangãxũ, rü ñanagürü toxũ: —¡Nuã chowe perüxĩ rü ípeyadèu̱x! —ñanagürü. Rü nawe tarüxĩ, rü nüxũ tadaugü ga na ngexta napexũ. Rü yexguma yéma tangugügu, rü marü ãgümücüarü orawa nangu ga na nayáuanexũ. Rü yexma naxũtagu tarücho rü ñu̱xmata nachüta.
40 Rü choma chixĩ ga noxri Cuáũ ga baiũxẽẽruũxũ chaxĩnüxũ ga yixcama Ngechuchuwe charüxũxũ. Rü chomücü rü Aũdré nixĩ. Rü nüma rü Pedru ga Chimáũẽneẽ nixĩ.
41 Rü yexgumatama ga Aũdré, rü naẽneẽ ga Chimáũcèx nayadau. Rü ñanagürü nüxũ: —Rü marü nüxũ itayangau ya yima Cristu ga nuxcüma Tupana nüxũ unetacü —ñanagürü.
42 Rü yemawena, rü Ngechuchu íyexmaxũwa Chimáũxũ naga ga Aũdré. Rü yexguma Ngechuchu Chimáũxũ dèu̱xgu, rü ñanagürü nüxũ: —Cuma nixĩ i Chimáũ i Cuáũ nane quiĩxũ. Natürü i ñu̱xmawena rü Nuta tá nixĩ i cuéga —ñanagürü. Rü ngẽma naẹga rü Pedru ñaxũchiga nixĩ.

Ngechuchu rü naxcèx naca ga Piripi rü Natanaẹ

43 Rü moxũãcü ga Ngechuchu rü nügü namexẽẽ na Gariréaanewa naxũxũcèx. Rü Piripixũ inayangau rü ñanagürü nüxũ: —¡Chowe rüxũ! —ñanagürü.
44 Rü nüma ga Piripi rü ĩãne ga Bechaídacu̱ã̱x nixĩ. Rü yémacu̱ã̱x ta nixĩ ga Aũdré rü Pedru.
45 Rü Piripi rü Natanaẹcèx nayadau, rü ñanagürü nüxũ: —Marü nüxũ itayangau ya yima Cristu ga Moĩché nachiga naxümatücü ga mugüarü poperawa, rü nuxcümaũgüxũ ga Tupanaãrü orearü uruũgü ta nachiga naxümatügücü. Yima nixĩ ya Yúche nane ya Ngechuchu ya Nacharétucu̱ã̱x —ñanagürü.
46 Rü ñanagürü ga Natanaẹ: —¿Ñuxãcü i ṯacü rü mexũ i Nacharétuwa ne naxũxũ? —ñanagürü. Rü Piripi nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: —¡Dücèx, ngĩxã rü ítayadau! —ñanagürü.
47 Rü yexguma Ngechuchu Natanaẹxũ dèu̱xgu ga naxcèx na yaxũxũ, rü ñanagürü: —¡Dücèx! Yéa ne naxũ i wüxi i yatü i aixcüma Yudíu ixĩxũ i aixcüma ngearü chixexũãxũ —ñanagürü.
48 Rü yexguma ga Natanaẹ rü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü nüxũ: —¿Ñuxãcü i choxũ cucuáxũ? —ñanagürü. Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —Naxũpa ga Piripi cuxcèx na yaçaxũ, rü choma rü cuxũ chadau ga yexguma oṛix ga igueratüũgu curüxa̱ũ̱xgux —ñanagürü.
49 Rü Natanaẹ nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —Pa Ngúexẽẽruũx, cuma rü Tupana Nane quixĩ. Rü cuma nixĩ i guxũma i Yudíugüarü Ãẽ̱xgacü quiĩxũ —ñanagürü.
50 Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: —Cuma rü choxũ cuyaxõ erü cumaã nüxũ chixu na igueratüũwa cuxũ na chadauxũ. Rü ngẽmacèxicatama nixĩ i cuyaxõxũ. Natürü ngẽma ñu̱xma nüxũ cudauxũãrü yexera tá nixĩ i nüxũ cudauxũ i yixcüra —ñanagürü.
51 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü tá nüxũ pedaugü na yawãxnaxũ i daxũguxũ i naãne. Rü tá nüxũ pedaugü i Tupanaãrü orearü ngeruũgü

i daxũcu̱a̱x i ngu̱ema daxũ ĩgüxũ rü írüxĩgüüxũ i nae̱tüwa ya Tupana Nane ya duũxũxũ ixĩcü —ñanagürü.

2

Ngĩarü peta ga ĩãne ga Canáwa üxũ ga Gariréaanewa

1 Rü yexguma marü tomae̱xpu̱x ga ngunexũ Gariréaanearü ĩane ga Canáwa nayexmagu ga Ngechuchu, rü nayexma ga wüxi ga ngĩarü peta. Rü yemawa ngixna naxugü ga naẽ ga Ngechuchu.

2 Rü Ngechuchuna rü toxna rü ta naxugüe na yéma taxĩxũcèx.

3 Rü nagu̱x ga norü axexũ ga binu. Rü Ngechuchu naẽ ngĩgürügü nüxũ ga Ngechuchu: —Marü nagúarü binua̱xgü —ngĩgürügü.

4 Natürü Ngechuchu ngĩxũ nangãxũ, rü ñanagürü: —Pa Mamax, ¿tu̱xcüũ chomaã nüxũ quixu i ngẽma? Erü tauta nawa nangu na chanaxüxũcèx i ta̱cü rü mexũ i Tupanaãrü poramaã üxũ —ñanagürü.

5 Natürü ga ngĩma ga naẽ rü ngĩgürügü nüxũ ga yema baegüxũ namaã ga binuchiü: —¡Penaxu̱x i guxũma i ngẽma nüma pemaã nüxũ yaxuxũ! —ngĩgürügü.

6 Rü yéma iyexma ga 6 ga tũxũ ga nutagüngĩxcèx. Rü wüxichigü ga yema tũxũwa rü maneca yexma name ga 50 rü ẽxna 70 litrugü ga dexá. Rü yema tũxũgü iyixĩ ga yema Yudíugü ngĩxũ ixügüãcugücü ga yexguma dexámaã nügü yayauxmẽxgüchaũgu na Tupanacèx nügü yamexẽẽgüxũcèx.

7 Rü Ngechuchu rü yema baegüxũxũ namu, rü ñanagürü: —¡Dexámaã ngĩxũ pixügüãcu i ñaã tũxũgü! —ñanagürü. Rü nümagü ga yema baegüxũ rü meãma ngĩxũ nixügüãcu.

8 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxũ: —Rü ñu̱xma chanaxwèxe i íraxũ peyaxu, rü petaarü yoraxũtawa penange —ñanagürü. Rü yemaãcü nanaxügü ga yema baegüxũ.

9 Rü yema petaarü yora nüxũ naxaxneta ga yema dexá ga binuxũ nacèxichixũ. Natürü tama nüxũ nacuèx ga ngextá na nayauxgüãxũ. Rü yema baegüxũxĩcatama nixĩ ga nüxũ cuèxgüxũ ga dexámare na yiĩxũ ga noxrix. Rü yexgumatama ga yema petaarü yora rü yema yatü ga ingĩxũcèx naca.

10 Rü ñanagürü nüxũ: —Guxũ i naãnewa rü duũxũgü rü noxri rü namaã nabae ya mecü ya binu. Rü ngẽxguma marü meãma guxũma axegügu i ngẽma nüxna naxuxũ, rü ngẽmawena rü nüxna nanaxã ya ngexcürüücümare ya binu. Natürü i cuma rü marü nagúxchaũgu i peta, rü mexẽchicü ya binumaãtama cuyaxaxegüxẽẽ i duũxũgü —ñanagürü.

11 Rü guma Gariréaanewa yexmane ga ĩãne ga Canáwa nixĩ ga yema naxüxũ ga Ngechuchu. Rü yema nixĩ ga nüxĩraũxũ ga cuèxruũ ga Tupanaãrü poramaã üxũ ga nawa nügü inawéxũ ga Tupana Nane na yiĩxũ. Rü toma ga norü ngúexũgü rü nüxũ tayaxõgü.

12 Rü yemawena rü Capernáũ ga ĩãnewa naxũ ga Ngechuchu. Rü naẽ rü naẽneẽgü rü toma ga norü ngúexũgü rü ta ítayaxümücügü. Rü yéma guma ĩãnewa tayexmagü ga ñuxre ga ngunexũ.

Ngechuchu rü tupauca ga taxũnewa ínanawoxũ ga yema duũxũgü ga yéma taxegüxũ (Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

13 Rü toma ga Yudíugü rü marü ningaica ga torü peta ga Üpetüchiga. Rü yemacèx ga Ngechuchu rü Yerucharéũwa naxũ.

14 Rü yexma tupauca ga taxũnegu nüxũ nayangau ga duũxũgü ga yéma norü wocagümaã rü carnerugümaã rü muxtucugümaã taxegüxũ. Rü yéma nüxũ nadau ta ga duũxũgü ga norü taxechicawa rütogüxũ rü Tupanaarü ãmarewa mexũ ga dĩẽrumaã yéma taxegüxũ.

15 Rü yexguma yemaxũ nadèu̱xgu ga Ngechuchu, rü nanaxü ga wüxi ga cuaixruũ ga naxchèxmünaxcèx. Rü yemamaã tupauca ga taxũnewa ínanawoxũ ga yema duũxũgü

guxŭma ga norü carnerugümaã rü wocagümaã. Rü yema dĩẽrucèx taxegüxŭãrü dĩẽru rü ngĩxŭ narüwoŭ ñaxtüanegu. Rü norü mechagü rü ta nüxŭ nawoneta.

16 Rü yema muxtucugümaã taxegüxŭxŭ ñanagürü: —¡Ípeyana i ngẽma perü muxtucugü i nuã! Tama name i taxepataŭxŭ peyaxĩxẽẽ ya daa Chaunatüpata —ñanagürü.

17 Rü yexguma ga toma ga norü ngúexŭgü rü nüxna tacuèxãchie ga nuxcümaŭxŭ ga ümatüxŭ ga ñaxŭ:

“Duŭxŭgü rü tá chauxchi naxaie erü chanachu̱xu i ṯacü i chixexŭ na naxügüxŭ i Tupanapatawa”,

ñaxŭ.

18 Rü yexguma ga yema ãẽxgacügü rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Ṯacü rü cuèxruŭxŭ toxŭ cudauxẽẽ na nawa nüxŭ tacuáxŭcèx na aixcüma Tupana yiĩxŭ ya cuxŭ mucü na ícunawoxŭxŭcèx i ñaã duŭxŭgü i nuã? —ñanagürügü.

19 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —¡Nagu pepogüe ya daa tupauca ya taxŭne! Rü choma rü tomaẽ̱xpü̱x i ngunexŭgu rü tá wena íchanadaxẽẽ —ñanagürü.

20 Rü yexguma ga yema ãẽxgacügü rü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Rü 46 ga taunecü nawa napuracüe ga duŭxŭgü na naxügüãxŭcèx ga daa tupauca ya taxŭne. ¿Rü ñuxãcü tá i cuma i tomaẽ̱xpü̱x i ngunexŭ tátama wena ícunadaxẽẽxŭ? —ñanagürügü.

21 Natürü guma Tupanapata ga Ngechuchu nachiga idexane rü naxŭnechigatama nixĩ.

22 Rü yemacèx ga toma ga norü ngúexŭgü, rü yexguma Ngechuchu yuwa írüdaxgu, rü nüxna tacuèxãchie ga yema ore ga Ngechuchu nüxŭ ixuxŭ. Rü aixcüma tayaxõgü ga yema ore ga nüxŭ yaxuxŭ rü yema Tupanaãrü ore ga nuxcümaŭgüxŭ ga orearü uruŭgü Ngechuchuchigagu ümatügüxŭ.

Ngechuchu rü nüxŭ nacuèx i guxŭma i duŭxŭgü

23 Rü yexguma Ngechuchu Üpetüchigaarü petacèx Yerucharéŭwa yexmagu, rü muxŭma ga duŭxŭgü rü nüxŭ nayaxõgü, yerü nüxŭ nadaugü ga yema taxŭ ga mexŭgü ga Tupanaãrü poramaã naxüxŭ.

24 Natürü ga nüma ga Ngechuchu rü tama yema duŭxŭgümẽxẽwa nügü nayexmaxẽẽchaŭ, yerü woetama marü nüxŭ nacuèx ga ṯacügu na naxĩnüẽxŭ ga guxŭma ga yema duŭxŭgü.

25 Rü yemacèx ga nüma rü taxucèxma texé namaã nüxŭ tixu na ṯacügu naxĩnüẽxŭ ga yema duŭxŭgü. Yerü nümatama marü nüxŭ nacuèx ga ṯacügu na naxĩnüẽxŭ ga naãẽwa ga wüxichigü.

3

Ngechuchuxŭtagu nanaxũãne ga Nicodému

1 Nayexma ga wüxi ga Parichéu ga Nicodémugu ãẽgacü. Rü nüma rü wüxi ga ãẽxgacü ga nüxŭ nangechaŭgücü nixĩ ga Yudíugütanüwa.

2 Rü guma Nicodému rü Ngechuchuxŭtagu nanaxũãne ga chütacü. Rü ñanagürü Ngechuchuxŭ: —Pa Ngúexẽẽruŭx, toma nüxŭ tacuèx na aixcüma Tupana núma cuxŭ muxŭ na toxŭ cungúexẽẽxŭcèx. Erü taxucürüwa texé cuxrüŭ tanaxü i ngẽma taxŭ i mexŭgü i Tupanaãrü poramaã üxŭ, ega tama Tupana tümaxŭtawa ngẽxmagu —ñanagürü.

3 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Aixcüma cumaã nüxŭ chixu, rü yíxema tama wenaxãrü buxe rü taxucürüwama Tupana ãẽxgacü íixĩxŭwa tangu —ñanagürü.

4 Rü Nicodému rü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü nüxŭ: —¿Natürü ñuxãcü i wüxi i yatü i marü yaxŭ i wena nabuxŭ? ¿Éxna wena naẽãnügu naxücuxŭ rü ngẽmaãcü wena nabuxŭ? —ñanagürü.

5 Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —Rü aixcüma cumaã nüxũ chixu rü yíxema tama nüxũ rüxoxe i tümaãrü pecadu rü tama Tupanaãẽ i Üünexũwa nayaxúxe i maxũ i ngexwacaxũxũ, rü taxucürüwama Tupana ãẽxgacü íixĩxũwa tichocu
6 —Yíxema duũxũwa buxe rü duũxũtama tixĩ. Natürü yíxema Naãẽ i Üünexũwa nayaxúxe i maxũ i ngexwacaxũxũ, rü Tupanaxãcü tixĩ.
7 —¡Tãũtáma cubaixãchiãẽ na cumaã nüxũ chixuxũ na Tupana naxwèxexũ na guxũma i duũxũgü rü wena nabuexũ!
8 —Ya buanecü rü nüma ínanaxwèxexũwa nabu. Rü nüxũ cuxĩnü i naga, natürü tama nüxũ cucuèx na ngextáama ne naxũxũ rü ngextáama na naxũxũ. Rü ngẽxgumarüü ta tixĩgü ya guxãma ya yíxema Naãẽ i Üünexũwa nayaxúxe i maxũ i ngexwacaxũxũ —ñanagürü.
9 Rü Nicodému wenaxãrü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —¿Natürü ñuxãcü nixĩ i ngẽma? —ñanagürü.
10 Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: —Cuma rü Yudíugüarü ngúexẽẽruũ i nüxũ cuáxũ quixĩ. ¿Rü ñuxãcü chi i cuma i tama nüxũ cucuáxũ i ngẽma?
11 —Aixcüma cumaã nüxũ chixu rü toma rü namaã tidexagü i ngẽma nüxũ tacuáxũ. Rü norü uruũ tixĩgü i ngẽma nüxũ tadaugüxũ. Natürü pema rü tama toxũ peyaxõgü i ngẽma pemaã nüxũ tixuxũ.
12 —Rü ñuxma na tama choxũ peyaxõgüxũ i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ i ñoma i naãneãrü ngẽmaxũchiga, rü ¿ñuxãcü tá peyaxõgüxũ ega pemaã nüxũ chixuxgu i daxũguxũ i naãneãrü ngẽmaxũchiga?
13 —Taguma texé daxũguxũ i naãnewa taxũ. Natürü i choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ, rü chaxicatama nixĩ i ngẽma ne chaxũxũ rü ngẽma tá chaxũxũ.
14-15 —Pema nüxũ pecuèx ga ñuxãcü nuxcümaxũchima yema nachica ga ngextá taxúema íxãpataxũwa, rü Moĩché wüxi ga naĩgu nanaxünagü ga yema ãxtape ga dĩẽrumünaxcèx. Rü ngẽxgumarüü tá ta i choma i Tupana Nane i duũxũxũ chiĩxũ, rü wüxi i naĩgu tá choxũ naxünagügü i duũxũgü na guxãma ya texé ya choxũ yaxõgüxe rü tüxũ nangẽxmaxũcèx i maxũ i taguma gúxũ.

Tupana rü poraãcü nüxũ nangechaũ i ñoma i naãnecũãx

16 —Rü Tupana rü poraãcü nüxũ nangechaũ i ñoma i naãnecũãx i duũxũgü. Rü yemacèx inanamu ga Nane ga nügümaã wüxicacü na guxãma ya texé ya nüxũ yaxõgüxe rü tama itarütauxexũcèx rü tüxũ nangẽxmaxũcèx i maxũ i taguma gúxũ.
17 —Yerü ga Tupana rü tama ñoma ga naãnewa nanamu ga Nane na duũxũgümaã naxueguãxũcèx na napoxcuexũ. Natürü núma nanamu na namaxẽxẽẽãxũcèx i duũxũgü.
18 —Rü yíxema Tupana Naneãxũ yaxõxẽ, rü Tupana rü tama tümamaã nanaxuegu na tapoxcuxũ. Natürü yíxema tama nüxũ yaxõxẽ, rü marü tümamaã nanaxuegu na tapoxcuxũ, erü tama nüxũ tayaxõ ya yima Tupana Nane ya nügümaã wüxicacü.
19 —Rü yíxema tama nüxũ yaxõgüxe, rü Tupana rü marü tümamaã nanaxuegu na tapoxcuexũ. Yerü yexguma ñoma ga naãnewa nanguxgu ga Tupana Nane ya duũxũgüarü ngóonexẽẽruũ, rü tama nawe tarüxĩxchaũ. Natürü yexera tümaãrü me nixĩ ga ẽãnexũwaama na tayexmagüxũ, yerü chixexũ taxügü.
20 —Guxãma ya yíxema chixexũ ügüxe rü naxchi taxaie i ngóonexũ. Rü tama nüxna tangaicamagüchaũ erü tama tanaxwèxe na nangóxũ i ngẽma chixexũ i ítaxügüxũ.
21 —Natürü yíxema aixcüma Tupanaãrü ore nüxũ ixuxũãcüma meã maxẽxẽ rü nüxna tangaicama i ngẽma ngóonexũ. Rü ngẽmaãcü tanaxü na meã nangóxũcèx na Tupanaãrü ngúchaũãcüma na yiĩxũ i guxũma i ngẽma taxügüxũ —ñanagürü.

Cuáũ ga baiũxẽẽruũ rü wenaxãrü nüxũ nixu ga Ngechuchuchiga

22 Rü yemawena rü tomaã Yudéaanewa naxũ ga Ngechuchu. Rü ñuxre ga ngunexũ tomaã yéma nayexma rü yéma duũxũgüxũ ítabaiũxẽẽgü.

23 Rü Cuáũ ga baiũxẽẽruũ rü Enóãrü ĩãnewa ga Charíarü ngaicamana rü ínanabaiũxẽẽ ta ga duũxũgü yerü yéma nayexma ga taxũ ga dexá. Rü yema yéma íngugüetanüxũ ga duũxũgü, rü Cuáũ ínayabaiũxẽẽtanü.

24 Rü yemaãcü nangupetü naxũpa ga na poxcupataũgu yatèxcuchixũ ga Cuáũ.

25 Rü yexguma rü ñuxre ga norü ngúexũgü ga Cuáũ, rü wüxi ga Yudíumaã nipora-gatanücüü nachiga ga nacümagü na ñuxãcü namexũ na Tupanacèx nügü yamexẽẽgüxũ ga duũxũgü.

26 Rü Cuáũmaã nüxũ nayarüxugüe, rü ñanagürügü: —Pa Ngúexẽẽruũx, dücax guma yatü ga tomaã nüxũ quixucü rü cumaã yexmacü ga natü i Yudáũãrü tocutüwa, rü yima rü ñu̱xma rü duũxũgüxũ ínabaiũxẽẽ, rü guxũma i duũxũgü rü nawe narüxĩ —ñanagürügü.

27 Rü Cuáũ nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —Taxúema ṯacü tüxũ nangẽxma ega Tupana tama tüxna naxãxgu.

28 —Pematama rü marü choxũ pexĩnüẽ ga yexguma ñachagu:

“Choma rü tama Cristu chixĩ. Natürü choma chixĩ i Tupana yima Cristupẽxegu choxũ imuxũ na nüxũ chixuxũcèx i nachiga”, ñachagu.

29 —Rü wüxi i ngĩgüwa rü yima yatü ya ingĩcü rü naxmèxãrü yora nixĩ. Rü yima yatümücü i naxũtawa ngẽxmaxũ rü nüxũ inarüxĩnü i norü ore. Rü nataãẽ i ngẽxguma nüxũ naxĩnügu i ngẽma na yadexaxũ. Rü ngẽxgumarüũ i choma rü aixcüma Cristumaã chataãẽxũchi i ñu̱xmax.

30 —Nüma rü tá nixĩnagüchigü na ãẽ̱xgacü yiĩxũ, natürü i choma rü tá ícharüxĩchigü.

Yima daxũwa ne ũxcüchiga

31 —Rü yima Cristu ya daxũwa ne ũxcü rü guxãẹ̱tüwa nangẽxma. Natürü i choma rü ñoma i naãnewa changẽxma, rü ñoma i naãnecu̱ã̱x chixĩ, rü ngẽma ñoma i naãnewa ngẽxmaxũchigaxũ chixu. Natürü i nüma ya Cristu ya daxũwa ne ũxcü, rü guxãẹ̱tüwa nangẽxma.

32 —Rü nüma rü tamaã nüxũ nixuchiga ga yema nüxũ nadauxũ rü nüxũ naxĩnüxũ. Natürü noxretama nüxũ nayaxõgü i ngẽma nüxũ yaxuxũ.

33 —Natürü ngẽxguma texé nüxũ yaxõxgu i norü ore, rü ngẽmaãcü tanango̱xẽẽ na aixcüma yiĩxũ i ngẽma Tupana nüxũ ixuxũ.

34 —Rü yima Tupana núma namucü, rü Tupanaãrü orexũ nixu. Erü Tupana rü nüxna nanamu i Naãẽ i Üünexũ na guxũguma naxũtawa nangẽxmaxũcèx.

35 —Rü Tanatü ya Tupana rü Nanexũ nangechaũ. Rü ngẽmacèx marü naxmẽxwa nanangẽxmaxẽẽ i guxũma i ṯacü i ngẽxmaxũ.

36 —Rü yíxema Tupana Naneãxũ yaxõxẽ rü tüxũ nangẽxma i maxũ i taguma gúxũ. Natürü yíxema tama nüxũ yaxõxchaũxẽ ya Tupana Nane, rü tãũtáma tüxũ nangẽxma i ngẽma maxũ i taguma gúxũ. Natürü tá tanayaxu i ngẽma ãũcümaxũ i poxcu i Tupana tá namaã tüxũ poxcuxũ —ñanagürü ga Cuáũ ga baiũxẽẽruũ.

4

Ngechuchu rü Chamáriaanecu̱ã̱x ga ngecü

1 Rü Parichéugü rü nüxũ nacuáchigagü ga Ngechuchu rü Cuáũãrü yexera nüxũ na nayexmaxũ ga norü ngúexũgü, rü norü yexera duũxũgüxũ na ínabaiũxẽẽxũ.

2 Natürü tama Ngechuchu nixĩ ga ínabaiũxẽẽcü ga duũxũgü. Rü toma ga norü ngúexũgü tixĩ ga tanaxüxũ ga yema.

3 Rü yexguma Ngechuchu nüxũ ĩnügu ga Parichéugü rü nachigagu na yadexagüxũ, rü yéma Yudéaanewa ítachoxũ na Gariréaanecèx tawoeguxũ.

4 Natürü ga yema nama ga nagu tawoeguxũ rü Chamáriaanewa nadapetü.

5 Rü yemacèx ga toma rü nawa tangugü ga wüxi ga Chamáriaaneãrü ĩãne ga Chicaru. Rü guma ĩãneãrü ngaicamana nayexma ga yema naãne ga nuxcümaŭcü ga Acobuaxŭ yexmaxŭ rü yixcama rü nane ga Yúchena naxãxŭ.

6 Rü yéma nayexma ga wüxi ga puchu ga duŭxŭgü dexácèx ixaixmaŭgücü ga Acobuarü Puchugu ãẹgacü. Rü poraãcü nipa ga Ngechuchu ga namagu na yaxũxŭ. Rü yemacèx guma puchuxŭtawa nayarütoõchi. Rü tocuchiwa nanguxchaŭ ga yexguma.

7-8 Rü toma ga norü ngúexŭgü rü guma ĩãnewa taxĩ na torü õnacèx tayataxegüxŭcèx. Rü towena yéma ingu ga wüxi ga ngecü ga Chamáriaanecu̱ã̱x ga guma puchuwa dexáwa ũcü. Rü Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxŭ: —¡Íraxŭ i dexá choxna naxã! —ñanagürü.

9 Natürü ga yema nge rü iba̱ixãchiãẽ yerü ga Yudíugü rü Chamáriaanecu̱ã̱xgümaã nügüchi naxaie rü yemacèx ga yema nge rü inangãxŭ rü ngĩgürügü nüxŭ: —¿Ñuxãcü i cuma na Yudíu quiĩxŭ i dexácèx choxna cuca̱axŭ i choma na Chamáriaanecu̱ã̱x chiĩxŭ? —ngĩgürügü.

10 Rü Ngechuchu ngĩxŭ nangãxŭ, rü ñanagürü: —Ngẽxguma chi nüxŭ cucuèxgu i ngẽma mexŭ i Tupana cuxna ãxchaŭxŭ, rü chi nüxŭ cucuèxgu na texé yiĩxŭ ya yima dexá cuxna taca̱cü, rü cuma rü chi nüxnata cuca i dexá i maxŭ nawa ngẽxmaxŭ rü nüma rü chi cuxna nanaxã i ngẽma dexá —ñanagürü.

11 Rü yema ngecü inangãxŭ, rü ngĩgürügü nüxŭ: —Pa Corix, ¿ñuxãcü tá i dexáta cuyaxu? Erü daa puchu rü namátamaxŭchi rü cuxŭ nataxuma na ta̱cümaã cunayaxuxŭcèx i dexá. ¿Rü ngextá tá i cunayaxuxŭ i ngẽma dexá i maxŭ nawa ngẽxmaxŭ na choxna cunaxãxŭcèx?

12 —Nuxcümaŭcü ga tórü o̱xi ga Acobu toxcèx núma Chamáriaanewa nanatèx ga daa puchu. Rü gumawa nixĩ ga naxaxexŭ ga nüma rü nanegü rü norü wocagü. ¿Rü ñuxãcü chi i cuma i norü yexera quiĩxŭ? —ngĩgürügü.

13 Rü Ngechuchu ngĩxŭ nangãxŭ, rü ñanagürü: —Rü guxãma ya texé ya daa puchuarü dexáwa axexe, rü wena táxarü ti̱tawae.

14 —Natürü texé ya yíxema choma tüxna chaxãxŭ i dexáwa axexe, rü tagutáma wena ti̱tawa. Erü ngẽma dexá i choma tüxna chaxãxŭ rü wüxi ya puchu ya guxŭguma ibaibecürüŭ tá nixĩ i tümawa, erü ngẽma dexáwa nangẽxma i maxŭ i taguma gúxŭ —ñanagürü.

15 Rü ngĩma ga yema nge rü inangãxŭ rü ngĩgürügü: —Pa Corix, ¡choxna naxã i ngẽma dexá na taguma wena chi̱tawaxŭcèx, rü taguma wena daa puchuwa dexáwa chaxũxŭcèx! —ngĩgürügü.

16 Rü Ngechuchu ñanagürü ngĩxŭ: —¡Íyadau ya cute, rü naxcèx yaca, rü nuã pexĩ! —ñanagürü.

17 Rü yema ngecü rü inangãxŭ, rü ngĩgürügü nüxŭ: —Nataxuma ya chaute —ngĩgürügü. Rü Ngechuchu ñanagürü ngĩxŭ: —Aixcüma nixĩ i ngẽma nüxŭ quixuxŭ na nataxuŭma ya cute.

18 —Yerü wüximẽẽ̱xpü̱xchirẽx nixĩ ga cute, rü yima ñu̱xma cuxŭtawa ngẽxmacü rü tama aixcüma cutexüchi nixĩ. Rü ngẽmacèx aixcüma nixĩ i curü ore i chomaã nüxŭ quixuxŭ —ñanagürü.

19 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnügu ga yema ngecü, rü ngĩgürügü: —Pa Corix, nüxŭ chicuèxãchi rü cuma rü wüxi i Tupanaãrü orearü uruŭ quixĩ.

20 —Nuxcümaŭgüxŭ ga torü o̱xigü ga Chamáriaanecu̱ã̱xgü rü daa mèxpűne ga Garachíŭwa Tupanaxŭ nicuèxüŭgü. Natürü i pema i Yudíugü rü ñaperügügü:

“Rü Yerucharéŭ nixĩ i nachica i mexŭ i ngextá Tupanaxŭ ticuèxüŭgü”, ñaperügügü.

21-22 Rü Ngechuchu ngĩxŭ nangãxŭ rü ñanagürü: —Pema i Chamáriaanecu̱ã̱xgü rü tama aixcüma nüxŭ pecuèxgü ya yima nüxŭ picuèxüŭgücü. Natürü toma i Yudíugü rü aixcüma nüxŭ tacuèx ya yima nüxŭ ticuèxüŭgücü, erü Yudíugügagu nixĩ i Tupana namaxẽxẽẽxŭ i

guxŭma i duŭxŭgü. ¡Choxŭ yaxõ, Pa Ngecüx! Rü aixcüma ínangu tá i ngunexŭ na tãũtáma daa mèxpűnewa rü ẽxna Yerucharéŭwa tá nüxŭ na picuèxüŭgüxŭ ya Tanatü ya Tupana.

23 —Erü yíxema aixcüma Tupanaxŭ icuèxüŭgüxe rü nüẹtama nixĩ i ngẽxŭrüüxŭmare i nachicawa Tupanaxŭ ticuèxüŭgü. Erü ñụxma rü ngẽma Naãẽ i Üünexŭ naxwèxexŭ nixĩ na guxŭma i tümaãẽmaã rü tümaãrü maxŭmaã aixcüma Tupanaxŭ ticuèxüŭgüxŭ. Rü ngẽmaãcü nixĩ i nanaxwèxexŭ ya Tanatü na nüxŭ ticuèxüŭgüxŭ.

24 —Erü Tupana rü wüxi i Naãẽ nixĩ. Rü ngẽmacèx yíxema texé ya nüxŭ icuèxüŭgüxe rü tanaxwèxe i guxŭma i tümaãẽmaã rü tümaãrü maxŭmaã na aixcüma nüxŭ ticuèxüŭgüxŭ, ngẽma Naãẽ i Üünexŭ naxwèxexŭãcüma —ñanagürü.

25 Rü yema ngecü inangãxŭ rü ngĩgürügü: —Choma nüxŭ chacuèx rü tá ñoma i naãnewa nangu ya yima Cristu ya Tupana nüxŭ unetacü. Rü ngẽxguma yima núma ũxgu rü tá tamaã nanangọxẽẽ i guxŭma i Tupanachiga —ngĩgürügü.

26 Rü Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxŭ: —Choma na cumaã chidexaxŭ, rü yima chixĩ —ñanagürü.

27 Rü yexguma íyadexayane rü ítangugü ga toma ga norü ngúexŭgü. Rü taḅaixãchiãẽgü yerü ga Ngechuchu rü wüxi ga ngecümaã ínidexa. Natürü taxúema ga toma rü togü taporaxẽẽ ga nüxna na tacagüxŭ ga ṭacü ngĩmaã na nanaxwèxexŭ rü ṭacüchiga yiĩxŭ ga ngĩmaã na íyadexaxŭ.

28 Rü yexguma ga yema ngecü rü yéma ngĩxŭ itèx ga ngĩrü tŭxŭ. Rü ĩãnewa ixũ na duŭxŭgümaã nüxŭ yanaxuxŭcèx.

29 Rü ngĩgürügü: —¡Ngĩxã rü ítayadaugü i wüxi i yatü i chomaã nüxŭ ixuxŭ ga guxŭma ga ṭacü ga chaxüxŭ! ¿Taux ẽxna yima yiĩxŭ ya Cristu? —ngĩgürügü.

30 Rü inaxĩãchi ga yema ĩãnecụ̃ą̃x, rü Ngechuchu íyexmaxŭwa naxĩ.

31 Rü yoxni ga toma ga norü ngúexŭgü rü Ngechuchuxŭ tachixewegü na nachibüxŭcèx.

32 Natürü ga nüma rü ñanagürü toxŭ: —Choma rü choxŭ nangẽxma i chowemü i pema tama nüxŭ pecuáxŭ —ñanagürü.

33 Rü yexguma ga toma ga norü ngúexŭgü rü togüna tacagüe, rü ñatarügügü: —Bexmana marü ¿texé nuã tanange i nawemü? —ñatarügügü.

34 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü toxŭ: —Ngẽma õna i choxŭ poraxẽẽxŭ nixĩ na chanaxüxŭ i norü ngúchaŭ ya yima nuã choxŭ mucü ya Chaunatü, rü na chayanguxẽẽxŭ i norü puracü.

35 —Rü pema rü ñaperügügü:

“Rü ãgümücü ya tauemacü nataxu na yabuxgüxŭ i trigu”, ñaperügügü. Natürü i choma rü ñacharügü pexŭ:

“¡Dücèx, rü meã penangugü i duŭxŭgü! Erü marü ínamegü na Tupanaxŭ nayauxgüxŭcèx, ngẽxgumarüŭ i wüxi i trigunecü i marü nawa nanguxŭ na yabuxgüxŭ erü marü nidau”.

36 —Rü yíxema Tupanacèx nadexe i duŭxŭgü rü tá tanayaxu i tümaãrü natanü. Rü guxŭma i ngẽma duŭxŭgü i tüxŭ irüxĩnüẽxŭ rü tá nanayauxgü i maxŭ i taguma gúxŭ. Rü ngẽmaãcü rü wüxigu tá tataãẽgü ya yíxema tüxira ngẽma duŭxŭgümaã Tupanaãrü orexŭ ixuxe rü yíxema yixcama ngẽma duŭxŭgüxŭ Tupanacèx dexe.

37 —Rü aixcüma nixĩ i ngẽma ore i ñaxŭ:

“Wüxie tixĩ ya namaã toexe i trigu rü togue tixĩ ya yíxema yabuxgüxe i norü o”, ñaxŭ. [Rü ngẽxgumarüŭ rü wüxie tixĩ ya tüxira duŭxŭgümaã nüxŭ ixuxe i Tupanaãrü ore, rü togue tixĩ ya yixcama ngẽma duŭxŭgüxŭ dexe Tupanacèx.]

38 —Rü noxri rü togü nixĩ ga duŭxŭgümaã nüxŭ ixuxŭ ga Tupanaãrü ore, natürü ga duŭxŭgü rü tama nayaxõgü ga yexguma. Rü yemawena rü pexŭ chamu na yema duŭxŭgümaã nüxŭ pixuxŭcèx ga yema ore. Rü pema nixĩ ga yema duŭxŭgüxŭ pedexŭ

Tupanacèx, yerü nayaxõgü ga yexguma namaã nüxŭ pixuxgu ga yema ore. Rü yemaãcü ga pema rü marü peyoxniẽ nawa ga togüarü puracü —ñanagürü.

39 Rü muxŭma ga guma Chamáriaanewa yexmane ga ĩãnecu̱a̱x rü Ngechuchuaxŭ nayaxõgü, yerü nüxŭ nayaxõgü ga yema ore ga yema ngecü namaã nüxŭ ixuxŭ ga yexguma ngĩxgu:

“Guxŭma ga ţacü ga ŭpa chaxüxŭ rü chomaã nüxŭ nixu” ngĩxgu.

40 Rü yemacèx ga yema Chamáriaanecu̱a̱xgü rü yexguma Ngechuchuxŭtawa nangugügu rü nüxŭ nacèèxŭgü ga yexma natanügu na naxãũxŭcèx. Rü taxre ga ngunexŭ yexma natanügu narüxa̱u̱x ga Ngechuchu.

41 Rü muxŭma ga togüamachigü ga Chamáriaanecu̱a̱xgü rü Ngechuchuaxŭ nayaxõgü ga yexguma nüxŭ naxĩnüẽgu ga yema norü ore ga nümatama nüxŭ yaxuxŭ.

42 Rü yexguma ga yema duŭxŭgü rü ñanagürügü ngĩxŭ ga yema ngecü: —Ñu̱xma waxi nixĩ i aixcüma nüxŭ tayaxõgüxŭ erü tomatama nüxŭ taxĩnüẽ i ngẽma norü ore i tomaã nüxŭ yaxuxŭ. Rü ngẽmawa nüxŭ tacuèx na aixcüma yima yiĩxŭ ya Cristu ya ñoma i naãnecu̱a̱x i duŭxŭgüarü maxẽxẽẽruŭ. Rü tama ngẽma cuma tomaã nüxŭ quixuxŭcèxicatama tayaxõgü —ñanagürügü.

Ngechuchu rü nanamexẽẽ ga wüxi ga ãe̱xgacü nane

43 Rü taxre ga ngunexŭguwena ga Ngechuchu rü tomaã inaxũãchi ga Chamáriaanewa na Gariréaanewa naxũxŭcèx.

44 Rü nümatama ga Ngechuchu ga ŭpaacü rü ñanagürü: —Wüxi i Tupanaãrü orearü uruŭ, rü norü naãnewatama i duŭxŭgü rü tama meã nanayauxgü —ñanagürü.

45 Natürü yexguma Gariréaanewa tangugügu, rü yema naãnecu̱a̱x ga duŭxŭgü rü meãma nanayauxgü. Yerü nümagü ga yema naãnecu̱a̱xgü rü Yerucharéŭwa naxĩ ta naxcèx ga Üpetüchigaarü peta, rü yéma nüxŭ nadaugü ga yema taxŭ ga mexŭgü ga Tupanaãrü poramaã naxüxŭ ga Ngechuchu ga yexguma.

46 Rü ga Ngechuchu rü tomaã nataegu naxcèx ga guma ĩãne ga Caná ga Gariréaanewa yexmane. Rü guma ĩãnewa nixĩ ga binuxŭ nanguxuchixẽẽãxŭ ga dexá. Rü ĩãne ga Capernáũwa nayexma ga wüxi ga tacü ga ãe̱xgacü, rü nida̱awe ga wüxi ga nane.

47 Rü yexguma guma ãe̱xgacü nüxŭ cuáchigagu ga Ngechuchu rü Gariréaanewa na nanguxŭ ga Yudéaanewa na ne naxũxŭ, rü naxŭtawa naxũ. Rü nüxŭ nayacèèxŭ na napatawa naxũxŭcèx, rü naxcèx na yanataanexẽẽãxŭcèx ga guma nane ga marü turaxüchicü.

48 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Pema rü tama peyaxõgü ega tama nüxŭ pedauxiragu i taxŭ i cuèxruŭgü i Tupanaãrü poramaã üxŭ —ñanagürü.

49 Natürü ga guma ãe̱xgacü rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Corix, ¡paxa chowe rüxũ naxŭpa na nayuxŭ ya chaune! —ñanagürü.

50 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —¡Nataegu i cupatawa! Erü cune rü marü naxcèx nitaane —ñanagürü. Rü guma yatü rü nayaxõ ga yema ore ga Ngechuchu namaã nüxŭ ixuxŭ. Rü napatacèx nataegu.

51 Rü yexguma napatawa nanguxchaŭgu ga guma ãe̱xgacü, rü norü duŭxŭgü napẽxegu nayayi, rü ñanagürügü nüxŭ: —Cune rü marü naxcèx nitaane —ñanagürügü.

52 Rü yexguma rü norü duŭxŭgüna naca, rü ñanagürü nüxŭ: —¿Ţacü rü oragu inaxügüxŭ na naxcèx yataanexŭ? —ñanagürü. Rü yema norü duŭxŭgü nanangãxŭ rü ñanagürügü: —Ĩne tocuchiguwena nixĩ ga nüxŭ nangupetüxŭ ga na yaxaxünexŭ —ñanagürügü.

53 Rü guma bucü nanatü rü nüxna nacuèxãchi ga yema oragu na yiĩxŭ ga Ngechuchu ga ñaxŭ nüxŭ:

“Cune rü marü naxcèx nitaane” ñaxŭ. Rü nüma ga guma ãe̱xgacü rü guxŭma ga napatacu̱a̱x rü Ngechuchuaxŭ nayaxõgü.

54 Rü yexguma Yudéaanewa ne naxũxgu ga Ngechuchu, rü yema nixĩ ga norü taxre ga cuèxruũ ga taxũ ga Tupanaãrü poramaã duũxũgüxũ nawéxũ ga Gariréaanewa.

5

Ngechuchu rü nanamexẽẽ ga wüxi ga yatü ga iḏaawexũ ga Betechawa yexmaxũ

1 Rü ñuxre ga ngunexũgü ngupetüguwena rü nayexma ga wüxi ga peta ga Yudíugü auregüxũ na yemaãcü Tupanaxũ yacuèxüũgüxũcèx. Rü yemacèx ga Ngechuchu rü Yerucharéũcèx nataegu.

2 Rü guma ĩãneãrü poxeguxũ rü nüxũ nayexma ga wüxi ga ĩa̱x ga Carneruarü Choxũchicagu ãe̱gaxũ. Rü yema ĩa̱xãrü ngaicamana nayexma ga wüxi ga puchu ga Yudíugügawa Betechagu ãe̱gaxũ. Rü guma puchuanacüwa nayexma ga wüximẽẽ̱xpü̱x ga chopetüchica ga ãxpataũe̱tügüxũ.

3 Rü yema chopetüchicagu nacagü ga muxũma ga duũxũgü ga iḏaaweexũ. Rü nümaxũ rü nangexetügü, rü togü rü nachixeparagü, rü togü rü nanaw̱ãĩxãchigü. Rü yema iḏaaweexũ rü yéma nananguxẽẽgü ga guma puchu ga na naxĩa̱xãchichiüxũcèx.

4 Yerü ñuxguacü rü guma puchugu ínarüxĩĩxũ ga wüxi ga daxũcu̱a̱x ga Tupanaãrü orearü ngeruũ, rü nayaxĩa̱xchiücüüxẽẽxũ. Rü guxema tüxira tügü yéma táexe nachiüwa ga guma puchu ga yexguma yaxĩa̱xchiücüügu, rü tümacèx nitaane woo ga ngẽxũrüũmare ga ḏaawe tüxũ yexmaxẽ.

5 Rü yéma natanüwa nayexma ga wüxi ga yatü ga marü 38 ga taunecü iḏaawecü.

6 Rü yexguma Ngechuchu nüxũ dèu̱xgu ga guma yatü ga yexma na nacaxũ, rü nüxũ nacuáchiga ga marü mucüma ga taunecü na yaḏaawexũ. Rü yemacèx nüxna naca rü ñanagürü nüxũ: —¿Cunaxwèxexũ i cuxcèx na yataanexũ? —ñanagürü.

7 Rü Ngechuchuxũ nangãxũ ga guma iḏaawecü, rü ñanagürü: —Pa Corix, tataxuma ya texé ya choxũ rüngũxẽẽxẽ na nge̱ma choxũ tatáexũcèx i ngẽxguma naxĩa̱xãchichiügu ya daa puchu. Rü guxũguma i ngẽxguma nge̱ma chaugü chatáechaũgu, rü yoxni i togü rü marü nüxĩra nügü nge̱ma natáegü —ñanagürü.

8 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¡Inachi, rü nayaxu i curü caruũ, rü íixũ! —ñanagürü.

9-10 Rü yexgumatama naxcèx nitaane ga guma yatü. Rü nanayaxu ga norü caruũ, rü ínixũ. Natürü ga yema ngunexũ rü ngũxchigaarü ngunexũ nixĩ. Rü yemacèx ga yémacu̱a̱xgü ga Yudíugüarü ãe̱xgacügü rü ñanagürügü nüxũ ga guma yatü ga naxcèx itaanecü: —Ñoma nixĩ i ngũxchigaarü ngunexũ. Rü ngẽmacèx nachu̱xu nixĩ na cuyangexũ i curü caruũ erü yemaãcü tamaã nüxũ nixu ga Moĩché —ñanagürügü.

11 Natürü ga guma yatü rü yema Yudíugüarü ãe̱xgacügüxũ nangãxũ, rü ñanagürü: —Yima choxũ rümexẽẽcü rü ñanagürü choxũ:

“¡Nayaxu i curü caruũ rü íixũ!” ñanagürü.

12 Rü yexguma ga yema ãe̱xgacügü rü nüxna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Texé ngẽma ñatarügü cuxũ:

“¡Nayaxu i curü caruũ rü íixũ!” ñatarügü cuxũ? —ñanagürügü.

13 Natürü ga guma yatü rü tama nüxũ nacuèx ga texé naxcèx na yataanexẽẽxũ, yerü namuxũchi ga duũxũgü ga yéma, rü yexma nayarütaxu ga Ngechuchu.

14 Natürü yixcama ga Ngechuchu rü tupauca ga taxũnegu nüxũ nayangau ga guma yatü, rü ñanagürü nüxũ: —¡Dücèx i ñu̱xma marü cuxcèx na yataanexũ, rü tãũtáma wena chixexũ cuxü na tama quiḏaawexũcèx namaã i wüxi i ḏaawe i ngẽma marü cuxũ ngupetüxũãrü yexera ixĩxũ! —ñanagürü.

15 Rü ínixũ ga guma yatü, rü Yudíugüarü ãe̱xgacügümaã nüxũ nayarüxu ga Ngechuchu na yiĩxũ ga guma namexẽẽcü.

16 Rü yemacèx nixĩ ga yema ãe̱xgacügü ga Ngechuchucèx nadaugüxũ na yamèxgüãxũcèx, yerü ngũxchigaarü ngunexũgu napuracü.

17 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Chaunatü ya Tupana rü guxŭ i
ngunexŭgu napuracü rü mexŭ naxü. Rü ngẽmacèx i choma rü ta naxrüŭ chapuracü —
ñanagürü.
18 Rü yemacèx ga yema Yudíugüarü ãẽxgacügü rü yexeraãcü Ngechuchuxŭ
nimèxgüchaŭ. Yerü tama naxrüŭ nanaxaure ga ngŭxchigaarü ngunexŭ rü ñu̱xũchi
nüxŭ nixu ga Nanatüxüchi na yiĩxŭ ga Tupana, rü yemaãcü nügü nixu ga Nanatü ga
Tupanamaã na nawüxiguxŭ.

Nüma ga Tupanatama nixĩ ga Nanena naxããxŭ ga pora

19 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ ga yema ãẽxgacügü: —Aixcüma pemaã
nüxŭ chixu rü choma i Tupana Nane rü tama chorü poramaã chanaxü i ta̱cü rü puracü i
mexŭ. Natürü ngẽma nüxŭ chadauxŭ i Chaunatü üxŭxĩcatama nixĩ ichaxüxŭ. Rü guxŭma
i ngẽma Chaunatü üxŭ, rü choma ya Nane rü ta chanaxü.
20 —Chaunatü ya Tupana rü choxŭ nangechaŭ, rü ngẽmacèx choxŭ nüxŭ nadauxẽẽ i
guxŭma i ta̱cü i nüma naxüxŭ. Rü ngẽma ñu̱xma choxŭ nüxŭ nadauxẽẽxŭãrü yexera
tá choxŭ nüxŭ nadauxẽẽ i yixcüra. Rü ngẽxguma i pema ega ngẽmaxŭ pedaugügu, rü tá
peḇaixãchiãẽgü namaã.
21 —Rü Chaunatü rü ínanadagüxẽẽ i yuexŭgü rü wena nanamaxẽxẽẽ. Rü ngẽxguma-
rüŭ ta i choma i Nane rü tüxna chanaxã i maxŭ ya yíxema chatümawèxéxe na tüxna
chanaxãxŭ.
22-23 —Rü tama Chaunatü nixĩ ya duŭxŭgüxŭ icagücü i norü maxŭchiga. Natürü choxŭ
nixĩ i namuxŭ na chanaxüxŭcèx i ngẽma, na choxŭ yacuèxüŭgüxŭcèx i duŭxŭgü, ngẽma
Chaunatüxŭ na yacuèxüŭgüxŭrüŭ. Rü yíxema tama choxŭ icuèxüxŭxẽ, rü tama nüxŭ
ticuèxüŭ ta ya Chaunatü ya choxŭ nuã mucü.
24 —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü yíxema texé ya choxŭ irüxĩnüxẽ i chorü ore, rü nüxŭ
yaxõxẽ ya yima Chaunatü ya núma choxŭ mucü, rü tüxŭ nangẽxma i maxŭ i taguma
gúxŭ. Rü Chaunatü rü tãũtáma tümamaã nanaxuegu na tapoxcuxŭ erü marü nawa
ítanguxuchi na tayuxŭ, rü tüxŭ nangẽxma i maxŭ i taguma gúxŭ.
25 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü marü nawa tá nangu i ngunexŭ rü ñu̱xmatama
nixĩ i chauga naxĩnüẽxŭ tá i ngẽma duŭxŭgü i norü pecadugu yuexŭ rü iyarütauxexŭ. Rü
texé ya chauga ĩnüẽxẽ rü tá tamaxẽ.
26 —Nüma ya Chaunatü rü nüxŭ nangẽxma i pora na namaxẽxẽẽãxŭcèx i duŭxŭgü.
Rü ngẽma pora rü choxna nanaxã ya Chaunatü na choma rü ta duŭxŭgüxŭ
chamaxẽxẽẽxŭcèx.
27 —Rü Chaunatü ya Tupana choxŭ namu na duŭxŭgüna cha̱caxŭcèx naxcèx i norü
maxŭchiga, erü choma nixĩ i Nane i duŭxŭxŭ chiĩxŭ.
28 —¡Tãxŭ i peḇaixãchiãẽgüxŭ namaã i ñaã ore i pemaã nüxŭ chixuxŭ! Erü tá ínangu i
ngẽma ngunexŭ i nagu guxŭma i duŭxŭgü i yuexŭ rü tá na nüxŭ naxĩnüẽxŭ i chauga.
29 —Rü naxmaŭgüwa tá ínachoxŭ. Rü ngẽma meã maxẽxŭ, rü tá ínarüdagü na
nayauxgüãxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ. Natürü ngẽma chixexŭ ügüxŭ, rü tá ínarüdagü
na napoxcuexŭcèx.

Nawa nüxŭ icuáxŭ na Tupana yiĩxŭ ga Ngechuchuna naxãcü ga pora

30 —Choma rü taxucürüwa ta̱cü chaxü chauechamatama ega tama choxŭ naxüxẽẽãgu
ya Chaunatü. Rü Chaunatü chomaã nüxŭ ixuxŭãcüma nixĩ i nüxna cha̱caxŭ i duŭxŭgü
i norü maxŭchiga. Rü ngẽxguma nüxna chacaxgu rü aixcüma meãma chanangugü i
duŭxŭgü. Erü tama choxrütama ngúchaŭ nixĩ i ngẽma chaxüxŭ, natürü Chaunatü ya nuã
choxŭ mucüarü ngúchaŭ nixĩ i ngẽma chaxüxŭ.
31 —Rü ngẽxguma chi chauchigaxŭtama chixuxgu rü taxuwama name i ngẽma.
32 —Natürü nangẽxma i to i chauchigaxŭ ixuxŭ. Rü nüxŭ chacuèx rü aixcüma nixĩ i
norü ore i pemaã nüxŭ yaxuxŭ.

33 Pema rü Cuáũ ya baiũxẽẽruũxũtawa penamugü ga perü duũxũgü na nüxũ pecuáxũcèx ga ore ga aixcüma ixĩxũ ga chauchiga. Rü yema ore ga Cuáũ pexũ namaã ngãxũxũ rü aixcüma nixĩ.
34 —Natürü i choma rü tama chanaxwèxe i ṯacü rü yatü chauétüwa nachogü, erü choma tátama chaugüna chadau. Natürü pemaã nüxũ chixu i ngẽma Cuáũãrü ore na choxũ peyaxõgüxũcèx rü na penayauxgüxũcèx i maxũ i taguma gúxũ.
35 —Cuáũ rü wüxi ga omü ga iẏauracüüxũ rü pexũ báxixũ-rüũ nixĩ ga pexcèx. Rü pema rü paxaãchi namaã petaãẽgü.
36 —Natürü nangẽxma i ṯacü i Cuáũãrü orearü yexera chauétüwa íchogüxũ. Rü ngẽma nixĩ ga yema taxũgü ga cuèxruũgü ga Chaunatü choxũ muxũ na norü poramaã chanaxüxũcèx. Rü yemawa pexũ nüxũ chadauxẽẽ na aixcüma Chaunatü ya Tupana yiĩxũ ga núma choxũ mucü.
37 —Rü ngẽxgumarüũ ta ya Chaunatü ga guma núma choxũ mucü, rü marü chauétüwa ínachogü, woo taguma nüxũ pexĩnüẽ ga naga rü taguma nüxũ pedau.
38 —Rü ngẽma Chaunatüarü ore rü ta tama peãẽwa nixücu, erü tama choxũ peyaxõgü woo Chaunatü núma choxũ na muxũ.
39-40 —Pema meãma nawa pengúe i Tupanaãrü ore i ümatüxũ, erü nagu perüxĩnüẽ rü ngẽmawa tá nüxũ ipeyangau i perü maxũ i taguma gúxũ. Natürü woo ngẽmatama Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü chauchiga meã na yadexaxũ, natürü i pema rü tama choxũ peyaxõgüchaũ na ngẽmaãcü penayauxgüxũcèx i ngẽma maxũ.
41-42 —Rü choma rü tama chanaxwèxe na choxũ picuèxüũgüxũ erü meãma pexũ chacuèx, rü nüxũ chacuèx na tama aixcüma Tupanaxũ pengechaũgüxũ.
43 —Chaunatü ya Tupana nixĩ ga núma choxũ mucü, natürü i pema rü tama choxũ peyauxgüchaũ. Natürü ngẽxguma chi tomare i yatü nagagutama núma ũxgu, rü ngẽma chi nixĩ i taãẽãcüma peyauxgüxũ.
44 —¿Rü ñuxãcü chi choxũ peyaxõgü ega penaxwèxegu na pemücügütama pemaã taãẽxũ rü tama naxcèx pedaugügu na Tupanaxũchi pemaã taãẽxũ?
45 —¡Tãxũ i nagu perüxĩnüẽxũ na choma tá yiĩxũ na pexũ chixugüxũ i Chaunatüxũtawa! Erü Moĩché ga guma perü maxũcèx nüxũ peyaxõgücü tátama nixĩ ya yima pexũ ixugücü i Chaunatüxũtawa.
46 —Rü ngẽxguma chi peyaxõgügu i ngẽma ore ga Moĩché ümatüxũ, rü choxũ rü chi ta peyaxõgü. Yerü ga Moĩché rü chauchigagu nixĩ ga naxümatüãxũ ga norü poperawa.
47 —Natürü ngẽxguma tama peyaxõgügu i ngẽma Moĩché ümatüxũ i ore, ¿rü ñuxãcü tá peyaxõgü i ngẽma choma pemaã nüxũ chixuxũ? —ñanagürü ga Ngechuchu.

6

Ngechuchu rü nanachibüexẽẽ ga 5000 ga yatügü
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)

1 Rü yemawena ga Ngechuchu rü naxtaxa ga Gariréagu ãẹganearütocutüwa tomaã naxũ. Rü norü toéga ga guma naxtaxa rü Tibéria nixĩ.
2 Rü muxũma ga duũxũgü rü nawe narüxĩ. Yerü ũpaacü rü marü nüxũ nadaugü ga ñuxãcü Ngechuchu na naxüxũ ga taxũ ga mexũgü ga Tupanaãrü poramaã üxũ ga yexguma duũxũgü ga iḏaaweegüxũcèx yataanexẽẽgüãgu.
3 Rü yexguma ga Ngechuchu rü wüxi ga mèxpűnewa tomaã ínaxũãchi. Rü wüxigu tomaã yéma narüto.
4 Rü marü ningaica ga yema Yudíugüarü peta ga Üpetüchiga.
5 Rü yexguma Ngechuchu nüxũ dawenügu rü nüxũ nadau ga muxũma ga duũxũgü ga nawe rüxĩxũ. Rü yemacèx Piripina naca, rü ñanagürü: —¿Rü ngextá tá naxcèx tataxe i nawemü i ñaã duũxũgü na nachibüexẽẽxũcèx? —ñanagürü.

6 Rü nümatama ga Ngechuchu rü marü nüxŭ nacuèx ga ţacü tá na naxüxŭ. Natürü yema
ñanagürü Piripixŭ, yerü nüxŭ nacuáxchaŭ ga ţacümaã tá na nangãxŭãxŭ.
7 Rü yexguma Ngechuchuxŭ nangãxŭ ga Piripi, rü ñanagürü: —Woo chi naxcèx
itaxegügu i 200 i dĩẽru naguxŭ i pãũ, rü tãũ chima nüxŭ ningu ega woo wüxichigüna íraxŭ
ixãchigügu —ñanagürü.
8-9 Rü yexguma ga Aŭdré ga Ngechuchuarü ngúexŭ ga Pedru ga Chimáũ naẽneẽ, rü
ñanagürü: —Nuã nangẽxma i wüxi i buxŭ rü nüxŭ nangẽxma i 5 i pãũ i chebadanaxcèx
rü taxre ta i choxni. ¿Natürü ţacüwa name i ngẽma naxcèx i ñaã muxũchixŭ i duŭxŭgü?
—ñanagürü.
10 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü toxŭ: —¡Ẽcü, namaã nüxŭ pixu i duŭxŭgü
na ínatogüxŭcèx! —ñanagürü. Rü yema nachicawa rü nametẽxeane ga guma maxẽ. Rü
gumatẽxewa narütogü ga duŭxŭgü. Rü maneca 5000 wa nangu ga yexguma yatügüxica
ixugügu.
11 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanade ga yema pãũgü, rü Tupanana moxẽ naxã.
Rü yemawena rü toxŭ nayanu na yema duŭxŭgü ga yéma rütogüxŭxŭ tayanuxŭcèx.
Rü yexgumarüŭ ta ga choxni rü nüxŭ toxŭ nayanuxẽẽ, ñu̱xmata meãma nachibüe ga
guxŭma ga yema duŭxŭgü.
12 Rü yexguma marü meã nachibüegu ga guxŭma, rü Ngechuchu toxŭ namu rü
ñanagürü toxŭ: —¡Penade i ngẽma naxchipẽxegü i íyaxügüxŭ na tama inaxaiyèxŭxŭcèx!
—ñanagürü.
13 Rü tanade ga yema naxchipẽxegü ga yema 5 ga pãũwa íyaxüxŭ, rü 12 ga pexchi
namaã tanaxüãcugü.
14 Rü yexguma yema duŭxŭgü nüxŭ daugügu ga yema mexŭ ga taxŭ ga Tupanaãrü
poramaã naxüxŭ ga Ngechuchu, rü ñanagürügü: —Aixcümaxŭchi daa nixĩ ya Tupanaãrü
orearü uruŭ ga guma ínanguxẽẽcü —ñanagürügü.
15 Natürü ga Ngechuchu rü nüxŭ nicuèxãchi ga duŭxŭgü rü na norü ãẽ̱xgacüxŭ yangu-
cuchixẽẽgüchaŭãxŭ. Rü yemacèx nüxna nixũgachi rü yéamaxŭra naxũ nawa ga guma
mèxpŭne na nüxĩcatama nayexmaxŭcèx.

Dexáétügu nixũ ga Ngechuchu
(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)

16 Rü yexguma marü nachütagu, rü toma ga Ngechuchuarü ngúexŭgü rü wenaxãrü
naxtaacutüwa taxĩ.
17 Rü poraãcü naxẽãne. Rü tama ínangu ga Ngechuchu. Rü yemacèx wüxi ga ngue
ga taxŭnegu tichoŭ, rü itaxĩãchi ga na tocutüwa taxĩxŭ ga Capernáũãrü ĩãnewa na
tangugüxŭcèx.
18 Rü yexguma tixãŭyane rü inaxügü ga na poraãcü yabuaxŭ. Rü yemagagu rü
poraãcü nayuape.
19 Rü yexguma marü 5 ga kilómetru tixãŭgu, rü Ngechuchuxŭ tadaugü ga na
dexáchiüétügu yaxũxŭ. Rü toma ga norü ngúexŭgü rü poraãcü tamuŭẽ.
20 Natürü nüma ga Ngechuchu rü ñanagürü toxŭ: —Choma chixĩ. ¡Rü tãxũ i pemuŭẽxŭ!
—ñanagürü.
21 Rü yexguma ga toma ga norü ngúexŭgü rü taãẽãcüma tanayauxgüchaŭ ga toweŭwa.
Rü yexgumatama ítangugü ga yema ítaxĩxŭwa.

Ngechuchucèx nadaugü ga duŭxŭgü

22 Rü moxŭãcü ga yema duŭxŭgü ga naxtaxaarü tocutügu rüchoxŭ, rü nüxŭ
nicuèxãchitanü ga toma ga Ngechuchuarü ngúexŭgü ga marü nagu na taxĩxŭ ga guma
ngue ga taxŭne ga nügümaã wüxicane. Rü nüxŭ nacuèxgü ta ga Ngechuchu rü tama towe
na naxũxŭ.

23 Rü yexguma yemagu ínaxĩnüẽyane, rü yoxocüne ínangugü ga náĩgü ga ngue ga itaxũne
ga Tibériaarü ĩãnewa ne ĩxũne. Rü norü ngaicamana nangugü ga yema nachica ga
ngextá Ngechuchu ínachibüexẽẽxũwa ga yema muxũma ga duũxũgü ga yexguma moxẽ
inaxãxgu naxcèx ga yema pãũ.
24 Rü yexguma yema duũxũgü nüxũ daugügu ga guma nguewa na Ngechuchu rü toma
ga na tatauxexũma rü yexma guma nguegügu nichoũ na Ngechuchucèx yadaugüxũ
Capernáũãrü ĩãnegu.

Ngechuchu nixĩ i pãũ i maxũ tüxna ãxũ

25 Rü yexguma guma naxtaxaarü tocutüwa nangugügu ga yema duũxũgü, rü
Ngechuchuxũ yexma nayangaugü. Rü nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —Pa Ngúexẽẽruũx,
¿ñuxgu nixĩ i nuã cunguxũ? —ñanagürügü.
26 Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: —Aixcüma pemaã nüxũ chixu rü tama
yema nüxũ na picuèxãchitanüxũcèx ga yema mexũgü ga Tupanaarü poramaa chaxüxũ
nixĩ i chauxcèx pedaugüxũ. Natürü chauxcèx pedaugü yerü meãma pechibüe nawa ga
yema õna ga pexna chaxãxũ..
27 —¡Tãxũ i naxcèx pepuracüexũ i õna i paxama gúxũ! Rü narümemaẽ nixĩ i naxcèx
pepuracüe i ngema maxũ i aixcüma ixĩxũ i taguma gúxũ. Rü ngẽma nixĩ i maxũ i choma i
Tupana Nane ya duũxũxũ chixĩcü tá pexna chaxãxũ, erü Chaunatü ya Tupana rü marü
nanango̱xẽẽ na aixcüma Nane chiĩxũ —ñanagürü.
28 Rü yexguma ga nümagü rü nüxna nacagü, rü ñanagürügü: —¿T̲acü tá taxüe na
tayanguxẽẽxũcèx i ngẽma Tupana toxũ naxwèxexũ? —ñanagürügü.
29 Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —Rü Tupana rü núma choxũ namu.
Rü ngẽma nüma pexũ nanaxwèxexũ nixĩ na choxũ peyaxõgüxũ —ñanagürü.
30 Rü yexguma ga nümagü rü nüxna nacagü, rü ñanagürügü nüxũ: —¿T̲acü rü cuèxruũxũ
tá toxũ cudauxẽẽ na cuxũ tayaxõgüxũcèx na aixcüma Cristu quiĩxũ? ¿Rü t̲acü i to i mexũ
tá toxcèx cuxüxũ i ñu̱xmax?
31 Yerü nuxcümaũgüxũ ga tórü o̱xigü, rü nanango̱xgü ga yema pãũ ga Tupana nüxna
ãxũ ga chianexũwa ga ngextá taxúema íxãpataxũwa. Rü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü
ñanagürü:

“Tupana rü daxũcu̱a̱x ga pãũmaã nanachibüexẽẽ ga duũxũgü”,
ñanagürü i ngẽma orewa.

32 Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —Aixcüma pemaã nüxũ chixu rü tama
nixĩ ga Moĩché yiĩxũ ga nüxna naxãxũ ga yema pãũ ga daxũ- cu̱a̱x, natürü Chaunatü ga
Tupana nixĩ ga nüxna naxãcü. Rü nüma nixĩ i ñu̱xma i pexna naxããxũ i pãũ i aixcüma
ixĩxũ i daxũwa ne ũxũ.
33 —Erü ngẽma pãũ i Tupana ixãxũ, rü daxũguxũ i naãnewa ne naxũ rü nanamaxẽxẽẽ i
ñoma i naãnecu̱a̱x i duũxũgü —ñanagürü.
34 Rü nümagü rü naxcèx ínacagü, rü ñanagürügü nüxũ: —Pa Corix, ¡guxũguma toxna
naxãẽcha i ngẽma pãũ! —ñanagürügü.
35 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxũ: —Choma nixĩ i ngẽma pãũ i maxẽxẽẽruũ chiĩxũ. Rü
yíxema texé ya chauxũtawa ũxẽ rü tagutáma tataiya. Rü texé ya choxũ yaxõxẽ rü
tagutáma ti̱a̱wa.
36 —Natürü marü pemaã nüxũ chixu rü woo na choxũ pedaugüxũ rü tama choxũ
peyaxõgü i pemax.
37 —Rü guxãma ya yíxema duũxẽgü ya Chaunatü choxna tüxũ mugüxe rü chorü duũxũgü
tixĩgü. Rü texé ya choxũ yaxõgüxe rü tãũtáma tüxũ chaxoo̱x.
38 —Yerü tama choxrütama ngúchaũ na chaxüxũcèx nixĩ ga daxũguxũ ga naãnewa ne
chaxũxũ. Natürü núma chaxũ na chanaxüxũcèx i norü ngúchaũ ya Chaunatü ya núma
choxũ mucü.

39 —Rü ngẽma norü ngúchaŭ ya Chaunatü ya Tupana ya núma choxŭ mucü nixĩ i na
taxúexŭma ichayarütauxẽẽxŭ ya yíxema choxna tüxŭ namugüxe. Erü nüma ya Chaunatü
nanaxw̱ae na tüxŭ yuwa ícharüdagüxẽẽxŭ i naãneãrü gu̱xgu.
40 —Choma nixĩ i Tupana Nane chiĩxŭ. Rü ngẽma norü ngúchaŭ ya Chaunatü ya Tupana
ya núma choxŭ mucü nixĩ na tüxŭ nangẽxmaxŭ i maxŭ i taguma gúxŭ ya guxãma ya
texé ya choxŭ daugüxe rü choxŭ yaxõgüxe. Erü choma tá nixĩ i tüxŭ ícharüdagüxẽẽxŭ
i naãneãrü gu̱xgu —ñanagürü.
41 Rü yexguma yema orexŭ naxĩnüẽgu ga yema Yudíugü, rü inanaxügüe ga
Ngechuchuchiga na yadexagüxŭ. Yerü ñanagürü ga Ngechuchu: —Choma nixĩ i pãũ
i daxũguxŭ i naãnewa ne chaxũxŭ —ñanagürü.
42 Rü ñanagürügü: —¿Taux ẽxna ñaã yiĩxŭ i Ngechuchu i Yúche nane? Rü yixema rü tüxŭ
tacuèx ya nanatü rü naẽ. ¿Rü ñuxãcü i nüma i “Daxũwa ne naxũxŭ”, ñaxŭ? —ñanagürügü.
43 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxŭ: —¡Nüxŭ perüxoe na choxŭ na pixuechaxŭ!
44 —Taxúema chauxŭtawa tangu ega tama choxna tüxŭ namu̱xgu ya chaunatü ga guma
núma choxŭ mucü. Rü texé ya chauxŭtawa ngugüxe rü choma rü tá wena tüxŭ
chamaxẽxẽẽ i naãneãrü gu̱xgu.
45 —Nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭgüarü poperawa naxümatü i ore i ñaxŭ:
“Tupana tá guxãxŭ nangúexẽẽ”,
ñaxŭ. Rü ngẽmacèx guxãma ya texé ya Chaunatüxŭ ĩnüxẽ rü naxŭtawa ngúxe, rü
chauxŭtawa taxĩ.
46 —Taguma texé Chaunatü ya Tupanaxŭ tadau. Rü chaxicatama nixĩ i nüxŭ chadauxŭ
erü naxŭtawa ne chaxũ.
47 —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü texé ya choxŭ yaxõxẽ rü tüxŭ nangẽxma i maxŭ i
taguma gúxŭ.
48 —Choma nixĩ i pãũ i maxẽxẽẽruŭ chiĩxŭ.
49 —Rü perü o̱xigü ga nuxcümaŭgüxŭ rü nanango̱x ga yema pãũ ga Tupana nüxna ãxŭ ga
yema nachica ga ngextá taxúema íxãpataxŭwa. Natürü woo nanango̱xgü ga yema pãũ rü
nayueamatama.
50 —Natürü ñaã pãũ i pemaã nüxŭ chixuxŭ i daxũwa ne ũxŭ rü chomatama chixĩ. Rü
guxãma ya texé ya choxŭ yaxúxe ñoma pãũ tangõxŭrüŭ rü tá tamaxẽcha.
51 —Chomatama nixĩ i pãũ i maxẽxẽẽruŭ i daxũwa ne chaxũxŭ. Rü texé ya ñoma chomaã
taxãwemüxŭrüŭ choxŭ yaxõxẽ rü guxŭgutáma tamaxẽcha. Erü ngẽma pãũ i choma
tüxna chaxãxŭ rü chaxunetama nixĩ. Rü ichanaxã i chaxune na namaxẽxŭcèx i ñoma
i naãnecŭ̱a̱x i duŭxŭgü —ñanagürü ga Ngechuchu.
52 Rü yexguma ga yema Yudíugü rü poragaãcü nügüna nacagüe, rü ñanagürügü: —
¿Ñuxãcü tá i ñaã yatü i naxŭne tátama tüxŭ nango̱xẽẽxŭ? —ñanagürügü.
53 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxŭ: —Rü choma i Tupana nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ rü
aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü ngẽxguma pema rü tama chaxunemaã pexãwemügügu rü
tama nawa pexaxegügu ya chaugü, rü tãũtáma pexŭ nangẽxma i maxŭ i taguma gúxŭ.
54 —Texé ya chaxunemaã ãwemüxẽ rü chaugüwa axexe rü tüxŭ nangẽxma i maxŭ i
taguma gúxŭ. Erü choma rü tá tüxŭ chamaxẽẽ ega naãneãrü gu̱xgu.
55 —Erü chaxune rü õnaxŭchi nixĩ rü chaugü rü axexŭxŭchi nixĩ.
56 —Texé ya chaxunemaã ãwemüxẽ rü chaugüwa axexe rü chowa tayaxu̱x rü choma i
tümawa.
57 —Chaunatü ga núma choxŭ mucü rü namaxŭ. Rü nüma choxna nanaxã i maxŭ. Rü
ngẽxgumarüŭ ta i choma rü tá tüxna chanaxã i maxŭ ya yíxema choxŭ yaxúxe rü choxŭ
yaxõxẽ.
58 —Marü pemaã nüxŭ chixu na choma rü pãũ i daxũwa ne ũxŭ chiĩxŭ. Natürü choma rü
tama yema pãũ ga nuxcümaŭgüxŭ ga perü o̱xigü ngo̱xgüxŭ ga pãũrüŭ chixĩ. Yerü woo
ga yema pãũ na nango̱xgüxŭ ga perü o̱xigü rü nayueamatama. Natürü texé ya choxŭ
yaxúxe, ñoma pãũ tangõxŭrüŭ, rü choxŭ yaxõxẽ rü guxŭgutáma tamaxŭ —ñanagürü.

59 Rü Ngechuchu rü duŭxŭgümaã nüxŭ nixu ga yema ore ga yexguma nangúexẽẽãgu ga
Yudíugüarü ngutaquẽxepataŭwa ga ĩãne ga Capernáũwa.

Ngechuchuarü orewa nangẽxma i maxŭ i taguma gúxŭ

60 Rü yexguma nüxŭ naxĩnüẽgu ga yema nguxẽẽtae, rü muxŭma ga yema duŭxŭgü ga
nawe rüxĩxŭ rü ñanagürügü: —Rü ngẽma tamaã nüxŭ yaxuxŭ, rü naguxchaxüchi na nüxŭ
icuáxŭ na ñuxũ ñaxŭ. ¿Ñuxãcü texé tüxŭ natauxcha na naga taxĩnüxŭ? —ñanagürügü.
61 Natürü ga Ngechuchu rü nüxŭ nacuèxama ga yemaãcü nügümaã na íyadexagüxŭ
naxcèx ga yema nguxẽẽtae, rü yemacèx nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Éxna peãẽwa nangux
i ngẽma ore?
62 —Rü ngẽxguma peãẽwa nanguxgu i ngẽma ore i pemaã nüxŭ chixuxŭ, rü ¿tacügu
chi perüxĩnüẽxŭ ega choxŭ pedèuxgu na wenaxãrü daxũ na chaxĩxŭ, ga noxri ne
chaxũxŭwa na chaxũxŭ i choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ?
63 —Tupanaãẽ i Üünexŭ nixĩ i inaxãxŭ i maxŭ i taguma gúxŭ. Rü tama pexene nixĩ
i pexŭ maxẽxẽẽxŭ. Rü ngẽma ore i pemaã nüxŭ chixuxŭ rü peãẽcèx nixĩ, rü nawa
nangẽxma i maxŭ i taguma gúxŭ.
64 —Natürü tangẽxma i petanüwa ya ñuxre ya tama yaxõgüxe —ñanagürü. Rü yema
ñanagürü ga Ngechuchu yerü noxriarü ügügumama marü nüxŭ nacuèx ga texé tá nüxŭ
na yaxõgüxŭ, rü texé tá cúãcü ínaxuaxŭxŭ.
65 Rü ñanagürü ta: —Rü ngẽmacèx marü pemaã nüxŭ chixu rü taxuacüma texé
chauxŭtawa tangu ega tama Chaunatü chauxŭtawa tüxŭ gaxgu —ñanagürü.
66 Rü yexguma inanaxügüe ga nüxna na yaxĩgüxŭ ga muxŭma ga yema duŭxŭgü ga
noxri nawe rüxĩchiréxŭ. Rü marü tama nawe ínaxĩĩxŭ.
67 Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü 12 ga ngúexŭgüna naca, rü ñanagürü nüxŭ: —
¿Éxna pema rü ta choxna pixĩgachitanüchaŭ? —ñanagürü.
68 Natürü Chimáũ ga Pedru rü nanangãxŭ, rü ñanagürü: —¿Texéxŭtawa chi
taxĩxŭ ega cuxna tixĩgachitanügu? Erü cuma rü cuxŭ nangẽxma i ore i nawa nangẽxmaxŭ
i maxŭ i taguma gúxŭ.
69 —Toma rü marü cuxŭ tayaxõgü, rü nüxŭ tacuèx na cuma quiĩxŭ ya Cristu ya Üünecü
ya Tupana Nane —ñanagürü.
70 Rü Ngechuchu toxŭ nangãxŭ, rü ñanagürü: —¿Taux ẽxna choma yiĩxŭ ga pexŭ
chidexechixŭ ga pema ga 12? Natürü nangẽxma i wüxi i petanüwa i Chatanáãrü duŭxŭ
ixĩxŭ —ñanagürü.
71 Rü Yuda ga Icariúte ga Chimáũ nanechiga nixĩ ga yadexaxŭ ga Ngechuchu. Yerü
Yuda tá nixĩ ga cúãcü ínaxuaxŭxŭ rü woo ga nüma rü wüxi ga totanüxŭchirẽx na yiĩxŭ.

7

Ngechuchueneẽgü rü tama nüxŭ nayaxõgü

1 Rü yemawena ga Ngechuchu rü Gariréaanewa yexmagüne ga ĩãnegügu nixũãgüchigü.
Rü tama Yudéaanewa nayexmachaŭ yerü yémacu̱a̱x ga Yudíugüarü ãe̱xgacügü rü naxcèx
nadaugü ga na yamèxgüchaŭãxŭcèx.
2 Natürü marü ningaica ga yema Yudíugüarü peta ga nagu norü düxenügü yaxügüxŭ na
yemawa nüxna nacuèxãchiexŭcèx ga ñuxãcü nuxcümaŭgüxŭ ga norü o̱xigü na naxügüxŭ
ga norü düxenügü ga naĩxãtünaxcèx ga yexguma Moĩchéwe naxĩxgu ga ngextá taxúema
íxãpataxŭwa. Rü yemacèx nixĩ ga Düxenügüarü Petagu naxãe̱gaxŭ.
3 Rü naẽneẽgü ga Ngechuchu rü ñanagürügü nüxŭ: —Tama name i nuxã Gariréaarü
naãnegu curüxa̱u̱x. Rü name nixĩ i petacèx Yudéawa cuxũ, na ngẽma duŭxŭgü i cuwe
rüxĩxŭ i nge̱ma ngẽxmagüxŭ nüxŭ daugüxŭcèx i ngẽma cuèxruŭgü i mexŭgü i Tupanaãrü
poramaã cuxüxŭ.

4 —Erü ngẽxguma chi wüxi ya yatü rü duŭxŭgüxŭ nügü nacuèxẽẽchaŭgu rü tama cúãcü
nanaxü i ṯacü i naxüxŭ. Rü ñu̱xma na cunaxüxŭ i muxŭma i mexŭgü i Tupanaãrü
poramaã cuxüxŭ, rü name nixĩ i guxŭ i duŭxŭgüpẽxewa cunaxü —ñanagürügü.
5 Rü yema ñanagürügü ga naẽneẽgü yerü woo ga nümagü rü ta tama nüxŭ nayaxõgü.
6 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Tauta nawa nangu i
ngunexŭ na petawa chaxũxŭ. Natürü pexcèx rü ngẽxŭrüüxŭmare i ngunexŭ nixĩ i mexŭ
na petawa nagu pexĩxŭ.
7 —Ngẽma duŭxŭgü i ñoma i naãnecu̱ã̱x rü tama pexchi naxaie. Natürü chauxchi naxaie
erü chanango̱xẽẽ i ngẽma naxügüxŭ rü na nachixexŭ.
8 —Name nixĩ i petawa pexĩ i pemax. Choma rü tauta nge̱ma chaxũ erü tauta nawa
nangu i ngunexŭ i nagu nge̱ma chaxũxŭ —ñanagürü ga Ngechuchu.
9 Rü yexguma yema ñaxguwena, rü Gariréaanegu narüxã̱ũ̱x.

Ngechuchu rü Düxenügüarü Petawa naxũ

10 Natürü nawena ga naẽneẽgü ga petawa na naxĩxŭ, rü Ngechuchu rü ta yéma naxũ.
Natürü cúãcü yéma naxũ, rü tama poraãcü duŭxŭgüxŭ nügü nadauxẽẽ.
11 Rü yema Yudíugüarü ãẽ̱xgacügü rü naxcèx nadaugü ga yema petawa, rü ñanagürügü:
—¿Ngextá nangẽxma i ngẽma yatü? —ñanagürügü.
12 Rü nügütanüwa ga yema duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ, rü poraãcü Ngechuchuchiga
ínidexagü. Rü ñuxre ga yema duŭxŭgü rü ñanagürügü: —Yima rü wüxi ya yatü ya mecü
nixĩ —ñanagürügü. Natürü ga togü rü ñanagürügü: —Ngẽma yatü rü tama name erü
duŭxŭgüxŭ nawomüxẽẽ —ñanagürügü.
13 Natürü taxuŭma ga duŭxŭgü rü mea togüpẽxewa Ngechuchuxŭ nicuèxüŭgüchaŭ,
yerü yema Yudíugüarü ãẽ̱xgacügüxŭ namuŭẽ.
14 Rü yexguma marü yema petaarü ngãxŭwa nanguxgu, rü nixücu ga Ngechuchu
nawa ga tupauca ga taxŭne. Rü inanaxügü ga na nangu̱xẽẽtaexŭ.
15 Rü yema Yudíugüarü ãẽ̱xgacügü, rü naḇaixãchiãẽgü namaã ga yema ore ga
Ngechuchu nüxŭ ixuxŭ. Rü ñanagürügü: —¿Ñuxãcü i ngẽmaãcü poraãcü nüxŭ nacuáxŭ,
rü taguma texé nangu̱xẽẽ? —ñanagürügü.
16 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Ñaã chorü ngu̱xẽẽtae rü tama
choxrü nixĩ, erü Chaunatü ya núma choxŭ mucüarü nixĩ.
17 —Ngẽxguma texé naxüxchaŭgu i Tupanaãrü ngúchaŭ rü yíxema tá nüxŭ tacuèx
ngoxi aixcüma Tupanaxŭtawa chanayaxu i ngẽma chorü ngu̱xẽẽtae rü ẽxna
chaugüxŭtawatama chayaxuxŭ yixĩ i ngẽma.
18 —Yíxema texé ya mexŭ i tümachigaxŭtama ixuxe rü ngẽmaãcü tanaxü erü tanaxwèxe
i duŭxŭgü na tüxŭ icuèxüŭgüxŭ. Natürü texé nüxŭ tixu i ore i mexŭ nachiga i ngẽma
tüxŭ muxŭ, rü aixcüma nixĩ i tümaãrü ore. Rü tama dora nixĩ i ngẽma nüxŭ tixuxŭ.
19 —¿Tama ẽxna aixcüma yiĩxŭ ga Moĩché pexna naxãxŭ ga Tupanaãrü mugü? Natürü
taxúema i pema naga pexĩnüẽ i ngẽma mugü. ¿Rü ñu̱xma rü tũ̱xcüŭ nixĩ i choxŭ
pimèxgüchaŭxŭ? —ñanagürü.
20 Rü yema duŭxŭgü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Cuma rü ngoxo cuwa
nangẽxmamare. ¿Ẽ́xna texé cuxŭ timèxgüchaŭ? —ñanagürügü.
21 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Choma rü ngŭxchigaarü ngunexŭgu
chanamexẽẽ ga wüxi ga yatü. Rü guxãma i pema rü penuãẽgü naxcèx ga yema wüxitama
ga mexŭ ga ngŭxchigaarü ngunexŭgu chaxüxŭ.
22 —Natürü pema rü ta ngŭxchigaarü ngunexŭgu pepuracüe na nagu pexĩxŭcèx ga
Moĩchéarü mugü. Rü Moĩché pemaã nüxŭ nixu na tüxŭ ípewiechèxmüpẽxechiraŭxŭ ya
guxãma ya yatüxe ya buxe. Natürü tama Moĩché nixĩ ga inaxügücü ga yema, yerü
nuxcümaŭgüxŭ ga perü o̱xigüwa nixĩ ga ne naxũxŭ. Rü ñu̱xma i pema rü yema mugagu

rü tüxű ípewiechèxmüpẽxechiraű ya guxãma ya buxe ya yatüxe woo ngűxchigaarü ngunexű yixĩgu.
23 —Rü ngẽmaãcü i pema rü ngűxchigaarü ngunexűgu buxexű ípewiechèxmüpẽxechiraű erü naga pexĩnüẽchaű i Moĩchéarü mugü. ¿Rü ñu̱xma rü tu̱xcüű yiĩxű i chomaã penuẽxű naxcèx na ngűxchigaarü ngunexűgu chanamexẽẽxű ga wüxi ga yatü ga id̲aaweecü?
24 —Rü ngẽmacèx tama name i ngürümare penangugü i ngẽma chaxüxű. Rü penaxwèxe i meã nagu perüxĩnüẽxira, na aixcüma meã penangugüxűcèx —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchu rü Tupana Nane nixĩ

25 Rü ñuxre ga yema duűxűgü ga Yerucharéűgu ãchiűgüxű rü nügüna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Taux ẽxna daa yiĩxű ya yima yatü ya ãẽ̲xgacügü naxcèx daugücü na yamèxgüchaűãxűcèx?
26 —¡Dücèx! Gua nixĩ rü yéa guxű i duűxűgüpẽxewa nidexa rü taxúema ñuxũ ñatarügü nüxű. ¿Taux ẽxna i tórü ãẽ̲xgacügü i marü nüxű yaxõgüãxű na aixcüma Cristu na yiĩxű i nümax?
27 —Natürü i yixema rü nüxű tacuèxgü na ngextá ne naxũxű i nümax. Natürü ngẽxguma aixcüma Cristu núma ũxgu rü taxúetáma nüxű tacuèx na ngextá na ne naxũxű —ñanagürügü.
28 Rü nüma ga Ngechuchu rü tupauca ga taxűnewa ínanangúexẽẽ ga duűxűgü. Rü yexguma nüxű naxĩnügu ga yema ore ga Yudíugü nüxű ixugüexű ga nachiga, rü tagaãcü ñanagürü: —Pema rü marü choxű pecuèx rü nüxű pecuèx na ngextá na ne chaxũxű. Natürü tama chaugagu nixĩ i núma chaxũxű. Choma núma chaxũ yerü núma choxű namu ga Tupana ya naxwèxecü na nüxű yaxõgüxű natürü i pema rü tama nüxű pecuácü.
29 —Choma rü nüxű chacuèx yerü naxűtawa ne chaxũ, rü nüma nixĩ i núma choxű namuxű —ñanagürü.
30 Rü yexguma ga yema ãẽ̲xgacügü rü Ngechuchuxű niyauxgüchaű. Natürü taxuűma nayayauxgü, yerü tauta nawa nangu ga ngunexű ga na yayauxgüãxű rü na yamèxgüãxűcèx.
31 Natürü muxűma ga duűxűgü rü nüxű nayaxõgü. Rü ñanagürügü: —¿Ngẽxguma ínanguxgu ya Cristu rü t̲acü rü cuèxruű i taxű tá naxü ya daa yatü tama üxű i ñu̱xmax? —ñanagürügü.

Parichéugü rü Ngechuchuxű niyauxgüchaű

32 Rü yema Parichéugü rü duűxűgüxű naxĩnüẽ ga yemaãcü Ngechuchuchiga na yadexagüxű. Rü yemacèx ga nümagü rü paigüarü ãẽ̲xgacügü rü yéma nanamugü ga tupauca ga taxűneãrü purichíagü na Ngechuchuxű yanayauxgüxűcèx.
33 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxű: —Paxaãchi tátama nixĩ i petanüwa changẽxmaxű, rü ñu̱xũchi tá chataegu naxűtawa ya yima núma choxű mucü.
34 —Pema rü tá chauxcèx pedaugü, natürü tãũtáma choxű ipeyangaugü. Erü ngẽma ngextá tá íchangẽxmaxűwa rü taxuacü ngẽ̲ma pengugü.
35 Rü yexguma ga yema Yudíugüarü ãẽ̲xgacügü rü nüguna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Ngextá tá naxũ ega taxuacütáma nüxű iyarüngaugügu? ¿Éxna ngẽma Yudíugü i to i nachiűãnewa ngẽxmagüxűtanüwa tá naxũ rü ẽxna ngẽma tama Yudíugü ixĩgüxűtanüwa tá naxũ na yangúexẽẽãxűcèx?
36 —¿Rü t̲acüchiga nixĩ i ngẽma na ngẽma ñaxű:
“Tá chauxcèx pedaugü natürü tãũtáma choxű ipeyangaugü, erü taxuacütáma ngẽ̲ma pexĩ i ngẽma tá íchangẽxmaxűwa”, ñaxű? —ñanagürügü.

Dexá i maxẽẽruűchiga nidexa ga Ngechuchu

37 Rü yema nawa iyacuáxű ga petaarü ngunexű nixĩ ga guxű ga togü ga ngunexűãrü yexera rümemaẽxű naxcèx ga Yudíugü. Rü yema ngunexűgu nixĩ ga inachixű ga

Ngechuchu rü tagaãcü ñaxũ: —Rü ngẽxguma texé i̱tawaxgu rü ¡nuã chauxũtawa taxũ rü tayaxaxe!
38 —Rü “texé ya choxũ yaxõxẽ rü tümaãrü maxũnewa tá nibaibe i taxũ i dexá i maxẽẽruũ” ngẽma Tupanaãrü ore i ümatüxũ nüxũ ixuxũrüũ —ñanagürü.
39 Rü yexguma yema ñaxgu ga Ngechuchu rü Tupanaãẽ i Üünexũchiga nixĩ ga yadexaxũ. Rü nüxũ nixu ga guxũma ga yema nüxũ yaxõgüxũ rü tá na nayauxgüãxũ i Naãẽ i Üünexũ. Natürü tama yexgumatama nanayauxgü, yerü tauta wenaxãrü daxũguxũ ga naãnecèx nataegu ga Ngechuchu na guxũãrü ãẽ̱xgacü na yiĩxũcèx.

Ngechuchugagu nügü nitoye ga duũxũgü

40 Rü nümaxũ ga yema duũxũgü rü yexguma nüxũ naxĩnüẽgu ga yema Ngechuchu nüxũ ixuxũ, rü ñanagürügü: —Aixcüma ñaã yatü nixĩ i ngẽma Tupanaãrü orearü uruũ i ínguxchaũxũ —ñanagürügü.
41 Rü togü rü ñanagürügü: —Daa nixĩ ya Cristu —ñanagürügü. Natürü togü rü ñanagürügü: —Tama nixĩ, erü taxucürüwa Gariréaanecu̱ã̱x nixĩ ya Cristu.
42 —Erü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:
“Cristu rü tá Dabítaa nixĩ, rü tá nango̱x i ĩãne i Beréũwa ga ngextá Dabí íbuxũwa”,
ñanagürügü.
43 Rü yemaãcü Ngechuchugagu nügü nitoye ga duũxũgü.
44 Rü ñuxre ga yema duũxũgü rü Ngechuchuxũ niyauxgüchaũ, natürü taxuũma nayayauxgü.

Yudíugüarü ãẽ̱xgacügü rü tama Ngechuchuaxũ nayaxõgüchaũ

45 Rü yema tupauca ga taxũneãrü purichíagü, rü Parichéugücèx rü paigüarü ãẽ̱xgacügücèx nawoegu. Rü yema ãẽ̱xgacügü rü nüxna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Tũ̱xcüũ tama nuã penaga? —ñanagürügü.
46 Rü yema purichíagü rü nanangãxũgü rü ñanagürügü: —Taguma texé tidexa i ñaã yatü idexaxũrüũ —ñanagürügü.
47 Rü yexguma ga Parichéugü rü ñanagürügü nüxũ: —¿Ẽ́xna pexũ rü ta marü nawomüxẽẽ i nümax?
48 —Dücèx, rü taxúema i tomax i Parichéugü rü taxuũma i tórü ãẽ̱xgacügü rü nüxũ nayaxõgü i ngẽma Ngechuchu.
49 —Natürü ñaã duũxũgü i tama Tupanaãrü mugüxũ cuèxgüxũ rü marü nachixexũgugü —ñanagürügü.
50 Natürü Nicodému ga Parichéu ixĩcü ga wüxicana Ngechuchuxũtagu naxũãnecü, rü ñanagürü nüxũ:
51 —Ngẽma tórü mugü i ümatüxũwa rü ñanagürü:
“Taxuacüma wüxi i yatüxũ tapoxcu ega tama nüxũ ixĩnüẽxĩragu i norü dexa na nüxũ icuáxũcèx na ta̱cü na naxüxũ”, ñanagürü.
52 Rü yexguma ga natanüxũgü rü nanangãxũgü, rü ñanagürügü nüxũ: —¿Ẽ́xna cuma rü ta Gariréaanecu̱ã̱x quixĩ? ¡Nawa nangu̱x i Tupanaãrü ore i ümatüxũ rü ngẽma tá nüxũ cudau rü taxuũtáma i Tupanaãrü orearü uruũ rü Gariréaanecu̱ã̱x nixĩ! —ñanagürügü.
53 Rü yexguma ga wüxichigü rü nachiũwa naxĩ.

8

Nge ga ãtecü ga naĩ ga yatümaã ngẽãẽxcü

1 Rü Ngechuchu rü Oríbunecügu ãẽ̱gane ga mèxpűnewa naxũ.
2 Rü moxũãcü ga yexguma yangunegu, rü wenaxãrü tupauca ga taxũnecèx nataegu. Rü ga duũxũgü rü naxcèx naxĩ. Rü nüma ga Ngechuchu rü ínarüto, rü inanaxügü ga na nangúexẽẽãxũ ga duũxũgü.

3 Rü yema ngúexẽẽruũgü ga Moĩchéarü mugüwa nguxẽẽtaegüxũ rü Parichéugü, rü Ngechuchuxũtawa ngĩxũ nagagü ga wüxi ga nge ga ãtecü ga ngĩxũ nadaugücü ga naĩ ga yatümaã na inapexũ. Rü guxũma ga yema duũxũgü ga yéma yexmagüxũpẽxegu ngĩxũ nayachixẽẽgü.

4 Rü ñanagürügü Ngechuchuxũ: —Pa Ngúexẽẽruũx, ñaã nge i ãtecü rü ngĩxũ itayangau na naĩ ya yatümaã na inapexũ.

5 Moĩchéarü mugüwa tamaã nüxũ nixu na nutamaã ngĩxũ íimuxũchiãcüma ngĩxũ imáxũ i wüxi i nge i ngẽmaãcü maxũcü. ¿Ñuxũ ñacuxũ i cuma i ñu̱xmax? —ñanagürügü.

6 Rü yema ñanagürügü ga nümagü, yerü Ngechuchuxũ guxchaxũgu nanguxẽẽgüchaũ na nüxũ nayexmaxũcèx ga ta̱cücèx na ínaxuaxũgüãxũ. Natürü ga Ngechuchu rü inayarümaxãchi rü inanaxügü ga naxmẽxmaã waixũmüwa na naxümatüãxũ.

7 Natürü nüxũ nacèèxũgüama, rü yemacèx düxwa wenaxãrü nadaunagü ga Ngechuchu, rü ñanagürü nüxũ: —Ngexerũxe i petanüwa ya ngearü pecaduãxẽ rü tüxira nuta ngĩxũ tanaṉ̃a —ñanagürü.

8 Rü wenaxãrü inayarümaxãchi ga Ngechuchu rü naxmẽxmaã nanaxümatü ga waixũmüwa.

9 Natürü yexguma nüxũ naxĩnüẽgu ga yema ore ga Parichéugü rü inanaxügüe ga nügü na yawüxíxũ ga nügüwe na ínachoxũxũ. Rü yaguã̱xgü ga Parichéugüwa inaxügü ga na ínachoxũxũ rü düxwa guxũma ínachoxũ. Rü yexguma marü guxũma ga Parichéugü íchoũxgu, rü Ngechuchu rü yema ngecüxicatama yéma duũxũgüpẽxewa nayaxügü.

10 Rü yexguma ga Ngechuchu rü wena nadaunagü. Rü ngĩxna naca rü ñanagürü ngĩxũ: —Pa Ngecüx, ¿Ngẽxũgü nixĩ i ngẽma cuxũ ixugüexũ? ¿Rü taxuũma cuxũ imáxchaũ? —ñanagürü.

11 Rü ngĩma rü ngĩgürügü nüxũ: —Taxuũma Pa Corix —ngĩgürügü. Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxũ: —Choma rü ta tama cuxũ chapoxcu. Ñu̱xma rü marü name rü íquixũ rü tama wena pecadu cuxü —ñanagürü.

Ngechuchu rü ñoma i naãneãrü ngóonex- ẽẽruũ nixĩ

12 Rü wenaxãrü duũxũgümaã nidexa ga Ngechuchu, rü ñanagürü nüxũ: —Choma nixĩ i ñoma i naãnecu̱ã̱xãrü ngóonexẽẽruũ. Rü yíxema chowe rüxũxẽ rü chorü ngóonexũwa tangẽxma rü tüxna chanaxã i maxũ. Rü tá nüxna ítanguxuchi i tümaãrü chixexũ —ñanagürü.

13 Rü yexguma ga Parichéugü rü ñanagürügü nüxũ: —Cuma rü cugüchigaxũtama quixu. Rü ngẽma cuchiga i nüxũ quixuxũ rü taxuwama name —ñanagürügü.

14 Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —Rü ngẽma ore i chauchiga nüxũ chixuxũ rü aixcüma nixĩ woo chomatama yixĩgu i namaã chaugüétüwa chidexaxũ. Erü choma rü nüxũ chacuèx i ngextá ne chaxũxũ, rü ngextá tá chaxũxũ. Natürü pema rü tama nüxũ pecuèx na ngextá ne chaxũxũ rü tama nüxũ pecuèx na ngextá tá chaxũxũ.

15 Pema rü choxũ pengugü i ñoma i naãnecu̱ã̱x i duũxũgü nagu rüxĩnüẽxũãcümamare. Natürü i choma rü taxúexũma changugü.

16 Natürü ngẽxguma chi texéxũ changugügu rü aixcüma meãma tüxũ changugü. Erü tama chaxicatama tüxũ changugü, natürü yima Chaunatü ga núma choxũ mucümaã nixĩ i wüxigu tüxũ tangugüxũ.

17 Rü ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxũ i nagu pexĩxũ, rü ñanagürü:

“Ngẽxguma taxre i duũxũgü rü wüxitama i orexũ yaxugügu, rü ngẽmawa ãẽ̱xgacü nüxũ nacuèx na aixcüma yiĩxũ i ngẽma nüxũ yaxugüexũ”, ñanagürü.

18 Rü dücax, choma nixĩ i wüxi i chauchigaxũ chixuxũ rü Chaunatü ga núma choxũ mucü nixĩ ya naĩ. ¿Rü tu̱xcüũ tama choxũ peyaxõgüchaũ i ñu̱xmax? —ñanagürü.

19 Rü yexguma ga nümagü rü nüxna nacagüe rü ñanagürügü: —¿Ngexcü ya yima Cunatü? —ñanagürügü. Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —Choxũ rü tama pecuèx rü

Chaunatüxũ rü ta tama pecuèx. Rü ngẽxguma chi choxũ pecuèxgügu rü Chaunatüxũ rü chi ta pecuèxgü —ñanagürü.

20 Rü yema orexũ nixu ga Ngechuchu ga yexguma nangu̱xẽẽtaegu ga tupauca ga taxũnewa naxũtawa ga yema nachica ga ngextá duũxũgü tupaucana dĩẽru ngĩxũ íxãgüxũwa. Natürü taxuũma Ngechuchuxũ niyauxgü, yerü tauta nawa nangu ga yema ngunexũ ga nagu yayauxgüãxũ.

Ngechuchu rü Parichéugümaã nüxũ nixu rü ngextá nüma ínaxũxũwa rü taxucürüwa ngẹma naxĩ

21 Rü Ngechuchu rü wenaxãrü namaã nüxũ nixu, rü ñanagürü: —Choma rü tá pexna chixũ i núma, rü pema rü tá chauxcèx pedaugü, natürü tá perü pecadugu peyue. Rü ngextá íchaxũxũwa rü taxucürüwama ngẹma pexĩ —ñanagürü.

22 Rü yexguma ga yema Yudíugü rü ñanagürügü: —¿Éxna nügü tátama nimèx rü ngẽmacèx tamaã nüxũ yaxuxũ na taxucürüwama ngẹma ixĩxũ i ngẽma ínaxũxũwa? —ñanagürügü.

23 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxũ: —Pema rü ñoma i naãnecu̱a̱x i duũxũgü pixĩgü, natürü i choma rü daxũguxũ i naãnewa ne chaxũ. Pema rü ñoma i naãneãrü duũxũgü pixĩgü natürü i choma rü tama ñoma i naãnecu̱a̱x chixĩ.

24 —Rü ngẽmacèx pemaã nüxũ chixu rü tá perü pecadugu peyue. Erü ngẽxguma tama choxũ peyaxõgügu na choma chiĩxũ ya Cristu, rü perü pecadugu tá peyue —ñanagürü.

25 Rü yexguma nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Natürü texé quixĩ i cumax? —ñanagürügü. Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: —Marü noxritama pemaã nüxũ chixu na texé chiĩxũ.

26 —Rü choma rü choxũ nangẽxma i muxũma i ta̱acü i chomatama pexũ changúexẽẽchaũxũ rü ta̱acücèx pexna na chaca̱axũ, natürü tãũtáma chanaxü i ngẽma. Erü yima Chaunatü ga núma choxũ mucü chomaã nüxũ ixuxũ i orexicatama nixĩ i ñoma i naãnecu̱a̱xgümaã nüxũ chixuxũ. Rü guxũma i ngẽma nüxũ yaxuxũ ya Chaunatü, rü aixcüma nixĩ —ñanagürü.

27 Natürü nümagü rü tama nüxũ nacuèxgüéga ga Nanatü ya Tupanachiga na yiĩxũ na yema ñaxũ ga Ngechuchu.

28 Rü yemacèx ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Choma nixĩ i Tupana Nane i duũxũxũ chiĩxũ. Rü yixcüra ngẽxguma curuchawa choxũ pipotagügu, rü tá nüxũ picuèxãchitanü na Cristu na chiĩxũ. Rü tá nüxũ pecuèx na taxuũma chauechamatama chaxüxũ. Rü ngẽma Chaunatü chomaã nüxũ ixuxũxĩcatama nixĩ i pemaã nüxũ chixuxũ.

29 —Yima núma choxũ mucü ya Chaunatü rü chauxũtawa nangẽxma. Rü taguma choxna nixũgachi, erü choma rü guxũguma chanaxü i ngẽma norü ngúchaũ ixĩxũ —ñanagürü.

30 Rü yexguma yema ñaxgu ga Ngechuchu rü muxũma ga duũxũgü nüxũ nayaxõgü.

Yíxema Tupanaxãcügü ixĩgüxechiga, rü yíxema pecadutüũwa ngẽxmagüxechiga

31 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ ga yema Yudíugüarü ãẹ̃xgacügü ga nüxũ yaxõgüxũ: —Ngẽxguma pema meãma peyaxõgüechagu i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ, rü aixcümaxũchi tá chorü ngúexũgü pixĩgü.

32 —Rü tá nüxũ pecuèx i ore i aixcüma ixĩxũ. Rü ngẽma ore tá pexũ ínanguxũxẽẽ —ñanagürü.

33 Rü nümagü rü Ngechuchuxũ nangãxũgü, rü ñanagürügü: —Toma rü nuxcümaũcü ga torü o̱xi ga Abráũtaa tixĩgü rü taguma texémẽxẽwa tangẽxmagü. ¿Ñuxãcü i cumax rü tá na ítanguxũxũ, ñacuxũ? —ñanagürügü.

34 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxũ: —Aixcüma pemaã nüxũ chixu rü guxãma ya pecaduãxẽ rü pecadutüũwa tangẽxmagü.

35 —Wüxi i coriarü duŭxŭmare rü tama norü coripatacu̱a̱x nixĩ. Natürü wüxi i cori
nane rü guxŭguma nanatü nane nixĩ.
36 —Choma rü Tupana Nane chixĩ. Rü ngẽxguma chi choma pecaduna pexŭ
íchanguŭxẽẽgu, rü aixcüma tá nüxna ípenguŭ.
37 —Marü nüxŭ chacuèx na Abráŭtaa pixĩgüxŭ i pemax. Natürü choxŭ pimèxgüchaŭ
erü tama aixcüma choxŭ peyaxõgü i ngẽma ore i pemaã nüxŭ chixuxŭ.
38 —Choma rü yema Chaunatü choxŭ wéxŭ nixĩ i pemaã nüxŭ chixuxŭ. Natürü pema
rü penaxü i ngẽma penatü pemaã nüxŭ ixuxŭ —ñanagürü ga Ngechuchu.
39 Rü nümagü rü Ngechuchuxŭ nangãxŭ rü ñanagürügü: —Torü o̱xi nixĩ ga Abráŭ —
ñanagürügü. Natürü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Ngẽxguma chi aixcüma
Abráŭtaa pixĩgügu rü chi Abráŭ üxŭrüŭ penaxü.
40 —Natürü woo pemaã nüxŭ chixu i ore i aixcüma ixĩxŭ ga Chaunatü ga Tupana
choxŭ ngu̱xẽẽxŭ, rü pema rü choxŭ pimèxgüchaŭ. Natürü ga Abráŭ rü taguma yemaãcü
nanaxü.
41 —Pema rü penaxü i penatügücümatama —ñanagürü. Rü yexguma ga nümagü rü
ñanagürügü: —Toma rü tama tangürüwaŭgümare, rü toxŭ nangẽxma ya wüxitama ya
tonatü. Rü yima nixĩ ya Tupana —ñanagürügü.
42 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Ngẽxguma chi aixcüma Tupana
yixĩgu ya penatü rü choxŭ chi pengechaŭ, erü choma rü Tupanaxŭtawa nixĩ i ne
chaxũxŭ, rü ngẽmacèx chanuxma. Rü tama chauechamatama núma chaxũ, natürü núma
chaxũ yerü Chaunatü ya Tupana núma choxŭ namu.
43 —¿Tu̱xcüŭ tama nüxŭ pecuèxéga i ngẽma pemaã nüxŭ chixuxŭ? Pexŭ naguxcha erü
woetama tama iperüxĩnüẽchaŭ i ngẽma pemaã nüxŭ chixuxŭ i ore.
44 —Penatü rü Chataná nixĩ rü pema rü naxãcügü pixĩgü. Rü ngẽmacèx penaxü i ngẽma
nüma pexŭ nanaxwèxexŭ. Rü ngẽma Chataná rü noxriarü ügügumama wüxi i máẽtaxŭ
nixĩ. Rü taguma ore i aixcümaxŭgu narüxĩnü rü taguma ore i aixcümaxŭ nixu. Rü
ngẽxguma yadeaxgu rü doraxŭxĩcatama nixu, erü nüma rü wüxi i doratèxáxŭ nixĩ. Rü
guxŭma i doratèxáxŭnatü nixĩ.
45 —Natürü i pema rü tama choxŭ peyaxõgüchaŭ erü ore i aixcümaxŭ chixu.
46 —¿Texé ya petanüwa choxŭ dauxe na pecadu chaxüxŭ? Rü ñu̱xma na nüxŭ chixuxŭ
i ore i aixcüma ixĩxŭ, rü ¿tu̱xcüŭ tama choxŭ peyaxõgü?
47 —Texé ya Tupanaãrü duŭxŭ ixĩxẽ rü itarüxĩnü i Tupanaãrü ore. Natürü i pema
rü tama Tupanaãrü duŭxŭgü pixĩgü, rü ngẽmacèx nixĩ i tama iperüxĩnüẽchaŭxŭ i
Tupanaãrü ore —ñanagürü.

Tauta nango̱xgu ga Abráŭ rü Cristu rü marü nayexma

48 Rü yexguma ga yema Yudíugüarü ã̱e̱xgacügü rü ñanagürügü nüxŭ: —Rü aixcüma nixĩ
ga yema torü ore ga yexguma ñatagügügu:
“Cuma rü wüxi i Chamáriacu̱a̱x quixĩ, rü ngoxo cuwa nangẽxma”, ñatagügügu —
ñanagürügü.
49 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Chowa rü nataxuma i ngoxo. Rü
ngẽma chaxüxŭ nixĩ na Chaunatüxŭ chicuèxüŭxŭ, natürü i pema rü chixri chauchiga
pidexagü.
50 —Choma rü tama naxcèx chadau na texé choxŭ icuèxüŭgüxŭcèx. Natürü Tupana
nixĩ ya naxwèxecü na duŭxŭgü choxŭ icuèxüŭgüxŭ. Rü nüma tá nanapoxcue i ngẽma
chauxchi aiexŭ.
51 —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu, rü texé ya naga ĩnüxẽ i ngẽma tümamaã nüxŭ chixuxŭ
rü guxŭgutáma tamaxẽcha —ñanagürü.
52 Rü yexguma ga yema Yudíugüarü ã̱e̱xgacügü, rü Ngechuchuxŭ nangãxŭgü, rü
ñanagürügü: —Ñu̱xma rü meãxŭchima nüxŭ tacuèx na cuwa nangẽxmaxŭ i wüxi i ngoxo.
Yerü ga Abráŭ rü guxŭma ga nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭgü rü nayue.

Natürü cuma rü ñu̱xma tomaã nüxũ quixu rü texé ya naga ĩnüxẽ i ngẽma curü ore rü guxũgutáma tamaxẽcha —ñacurügü.

53 —¿Éxna cuma rü tórü o̱xi ga Abráũãrü yexera quixĩ? Yerü nüma rü nayu rü guxũma ga nuxcümaũgüxũ ga Tupanaãrü orearü uruũgü rü ta nayue. ¿Rü cugücèx rü texé quixĩ? —ñanagürügü.

54 Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: —Ega chaugü chitama chicuèxüũgu rü ngẽma rü taxuwama name. Natürü yima choxũ icuèxüũcü rü Chaunatü nixĩ. Rü yima Chaunatütama nixĩ ya perü Tupana ixĩcü —ñapegücü nüxũ.

55 —Natürü i pema rü tama aixcüma nüxũ pecuèx ya Chaunatü ya Tupana. Natürü i choma rü ngẽmáãcü nüxũ chacuèx. Rü ngẽxguma chi:

“Tama nüxũ chacuèx”, ñachaxgu, rü pexrüũ chi wüxi i doratèxáxũ chixĩ. Natürü i choma rü aixcümaxũchima nüxũ chacuèx ya Chaunatü ya Tupana, rü naga chaxĩnü i guxũma i norü ore i chomaã nüxũ yaxuxũ.

56 —Perü o̱xi ga Abráũ rü nataãẽ yerü aixcüma nayaxõ rü tá na íchanguxũ i ñoma i naãnewa. Rü yemaxũ nacuèx rü yemacèx nataãẽ —ñanagürü ga Ngechuchu.

57 Rü yexguma ga yema Yudíugüarü ãẽxgacügü rü Ngechuchuxũ nangãxũgü, rü ñanagürügü: —Cuma rü tauta 50 ya taunecü cuxũ nangẽxma. ¿Ñuxãcü Abráũxũ cudau ga tauta cungo̱xgux ga yexguma? —ñanagürügü.

58 Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —Aixcüma pemaã nüxũ chixu rü tauta Abráũ ngo̱xgu rü choma rü marü chayexma —ñanagürü.

59 Rü yexguma ga nümagü rü nutane nanayauxgü na gumamaã ínamuxũchigüãxũcèx. Natürü ga Ngechuchu rü naxchaxwa inicu̱x. Rü yemaãcü ínaxũxũ nawa ga guma tupauca ga taxũne.

9

Ngechuchu nanamexẽẽ ga wüxi ga yatü ga norü bucüma ngexetücü

1 Rü yexguma namagu tomaã yaxũxgu ga Ngechuchu, rü yéma nüxũ nadau ga wüxi ga yatü ga woetama norü bucüma ngexetücü.

2 Rü toma ga norü ngúexũgü rü nüxna tacagü, rü ñatarügügü: —Pa Ngúexẽẽruũx, ¿Tu̱xcüũ ngexetücüma nabu ya daa yatü? ¿Éxna nanatü rü naẽãrü pecadugagu rü ẽxna norü pecadugagutama? —ñatarügügü.

3 Rü Ngechuchu toxũ nangãxũ, rü ñanagürü toxũ: —Tama norü pecadugagu rü tama i nanatü rü naẽãrü pecadugagu nixĩ i ngẽmaãcü nabuxũ. Natürü ngẽmaãcü nabu na nawa nüxũ pedauxũcèx na ñuxãcü Tupana tüxũ na rümexẽẽxũ.

4 —Rü ñoma rü ta nangune rü name nixĩ na paxama na naxüxũ i ngẽma puracü ya Chaunatü ga núma choxũ mucü tüxna ãxũ. Erü paxa tá nachüta rü ngẽxguma rü taxucürüwama texé tá tapuracü.

5 —Rü ñu̱xma na ñoma i naãnewa changẽxmaxũ rü ñoma i naãneãrü ngóonexẽẽruũ chixĩ —ñanagürü.

6 Rü yexguma yema ñaxguwena rü Ngechuchu waixũmüãnewa nacuaxi. Rü yema waixũmü ga iwaixũmaã nanachaxetü ga guma yatü ga ngexetücü.

7 Rü yexguma guma ngexetücüxũ ñanagürü: —¡Dexámaã cugü yayauxetü i Chiruéarü puchuwa! —ñanagürü. Rü ngẽma na̱ega rü “Tüxũ muxũ”, ñaxũchiga nixĩ. Rü yéma naxũ ga guma ngexetücü rü nügü dexámaã nayauxetü. Rü yexguma nataegugu rü marü nidauchixetü.

8 Rü yexguma ga yema duũxũgü ga guma ngexetücüpataarü ngaicamagu pegüxũ rü yema duũxũgü ga ũpaacü nüxũ daugüxũ ga na nangexetüxũ, rü ñanagürügü: —¿Taux ẽxna i ñaã yiĩxũ ga yema yatü ga ngexetüchiréxũ ga duũxũgüxũ dĩẽrucèx cèèxũxũ? —ñanagürügü.

9 Rü nümaxũ rü ñanagürügü: —Ngẽmáãcü nüma nixĩ —ñanagürügü. Rü togü rü ñanagürügü: —Tama nixĩ i yima yiĩxũ, natürü nanangẽxgumaraũxũchi —ñanagürügü. Natürü nümatama ga guma yatü ga ngexetüchirécü, rü ñanagürü: —Ngẽmáãcü choma chixĩ —ñanagürü.

10 Rü yexguma ga yema duũxũgü rü nüxna nacagü rü ñanagürügü: —¿Rü ñuxãcü nixĩ i marü quidauchixũ i ñu̱xmax? —ñanagürügü.

11 Rü nüma nanangãxũ rü ñanagürü: —Yima yatü ya Ngechuchugu ãe̱gacü rü yima waixũmüãnewa nacuaxi. Rü yema waixũmü ga iwaixũmaã choxũ nachaxetü. Rü ñanagürü choxũ:

“¡Yéa Chiruéarü puchuwa naxũ rü nge̱ma dexámaã cugü yayauxetü!” ñanagürü choxũ. Rü yéma chaxũ, rü yexguma dexámaã chaugü chayauxetügu rü chidauchi —ñanagürü ga guma yatü.

12 Rü yexguma nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Ngextá nangẽxmaxũ i ñu̱xma ya yima yatü ya cuxũ rümexẽẽcü? —ñanagürügü. Rü nüma ga guma yatü ga ngexetüchirécü rü ñanagürü: —Tama nüxũ chacuèx —ñanagürü.

Parichéugü rü guma ngexetücü ga Ngechuchu namexẽẽcüna nacagüe

13-14 Natürü yema ngunexũ ga Ngechuchu nagu namexẽẽxũ ga guma ngexetücü, rü ngũxchigaarü ngunexũ nixĩ. Rü yemacèx ga duũxũgü rü Parichéugüxũtawa nanagagü ga guma yatü ga ngexetüchirécü.

15 Rü yexguma ga yema Parichéugü rü nüxna nacagüe ga guma yatü, rü ñanagürügü: —¿Ñuxãcü i marü curümexẽtüxũ i ñu̱xmax? —ñanagürügü. Rü nüma nanangãxũ rü ñanagürü: —Waixũmü ga naxbüxágümaã yawaixẽẽxũmaã choxũ nachaxetü ga Ngechuchu, rü ñu̱xũchi dexámaã chaugü chayayauxetü, rü ngẽmacèx marü chidauchi —ñanagürü.

16 Rü yexguma ga ñuxre ga Parichéugü rü ñanagürügü: —Yema yatü ga cuxũ rümexẽẽxũ rü tama Tupanaãrü duũxũ nixĩ, erü tama nanaxaure i ngũxchigaarü ngunexũ —ñanagürügü. Natürü togü ga Parichéugü rü ñanagürügü: —¿Ñuxãcü nanaxü i ngẽma cuèxruũ i mexũ i taxũ ega wüxi i pecaduãxũ yixĩxgux? —ñanagürügü. Rü yemaãcü nügü nitoye ga nagu naxĩnüẽxũwa ga yema Parichéugü.

17 Rü wena nüxna nacagüe ga guma yatü ga ngexetüchirécü, rü ñanagürügü: —¿Natürü cuma rü ñuxũ ñacuxũ nachiga i ngẽma yatü ga cuxũ rümexẽẽxũ? —ñanagürügü. Rü nüma nanangãxũ, rü ñanagürü: —Chauxcèx rü wüxi i Tupanaãrü orearü uruũ nixĩ —ñanagürü.

18 Natürü ga yema Yudíugüarü ãe̱xgacügü rü tama nüxũ nayaxõgüchaũ ga nüma na yiĩxũ ga na nangexetüchiréxũ ga noxrix, rü ñu̱xma rü marü na yadauchixũ. Rü yemacèx ga yema ãe̱xgacügü rü tümacèx nangemagü ga nanatü rü naẽ ga guma yatü ga rümexẽtücü.

19 Rü tüxna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Daa yiĩxũ ga guma pene ga nüxũ pixucü ga woetama ngexetüãcü bucü? ¿Ñuxãcü i ñu̱xma i yadauchixũ? —ñanagürügü.

20 Rü nanatü rü naẽ tanangãxũgü rü ñatarügügü: —Ngẽmáãcü nüxũ tacuèx rü daa nixĩ ya tone ga ngexetüãcüma buchirécü.

21 Natürü tama nüxũ tacuèx ga ñuxãcü na yadauchixũ i ñu̱xmax. Rü tama nüxũ tacuèx ga texé na namexẽtüxẽẽxũ. ¡Ẽcü nüxnatama pecagü! Erü nüma rü marü naya, rü nümatama pemaã nüxũ na yaxuxũcèx —ñatarügügü.

22 Rü yema ñatarügügü ga nanatü rü naẽ, yerü tamuũẽ. Yerü ga Yudíugüarü ãe̱xgacügü rü marü nügümaã nanamexẽẽgü na tüxũ ínatèxüchigüxũcèx ga ngutaquẽxepataũwa ga texé ga Ngechuchuaxũ yaxõxẽ na Cristu yiĩxũ.

23 Rü yemacèx nixĩ ga nanatü rü naẽ ga ñatagügüxũ: “¡Ẽcü, nüxnatama pecagü! Erü nüma rü marü naya rü nümatama pemaã nüxũ na yaxuxũcèx”, ñatagügüxũ.

24 Rü yexguma ga yema Yudíugüarü ãe̱xgacügü rü wenaxãrü naxcèx nacagü ga guma
ngexetüchirécü. Rü ñanagürügü nüxŭ: —Rü ñu̱xma tanaxwèxe i Tupanapẽxewa rü
aixcüma tomaã nüxŭ quixu na texé cuxŭ rümexẽẽxŭ. Erü toma rü meãma nüxŭ tacuèx i
ngẽma Ngechuchu rü wüxi i pecaduãxŭ na yiĩxŭ —ñanagürügü.
25 Rü nüma nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Choma rü tama nüxŭ chacuèx ega wüxi i
pecaduãxŭ yixĩgu rü ẽxna tama. Rü ngẽma nüxŭ chacuáxŭ nixĩ ga na changexetüchiréxŭ
ga noxrix rü ñu̱xma rü na chidauchixŭ —ñanagürü.
26 Rü wenaxãrü nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Rü ta̱cü nixĩ ga cumaã naxüxŭ? ¿Rü
ñuxãcü ga naxüãxŭ ga cuxŭ na yadauchixetüxẽẽxŭ? —ñanagürügü.
27 Rü nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Marü pemaã nüxŭ chixu, rü tama choxŭ
iperüxĩnüẽchaŭ. ¿Tu̱xcüŭ penaxwèxe na wena pemaã nüxŭ chixuxŭ? ¿Éxna pema rü
ta nüxŭ peyaxõgüchaŭ? —ñanagürü.
28 Rü yexguma rü guma yatümaã chixexŭ nixugüe, rü ñanagürügü: —Cumaẽrü nixĩ i
nüxŭ cuyaxõxŭ i ngẽma yatü, natürü i toma rü Moĩchéarü oreaxŭ nixĩ i tayaxõgüxŭ.
29 —Toma rü nüxŭ tacuèx ga Tupana rü aixcüma Moĩchémaã na yadexaxŭ, natürü
ngẽma Ngechuchu rü tama nüxŭ tacuèx na ngextá na ne naxũxŭ —ñanagürügü.
30 Rü guma yatü nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —¿Ñuxãcü nixĩ i ngẽma? Nüma rü
marü choxŭ narümexẽtüxẽẽ, natürü ¿ñuxãcü i pema i tama nüxŭ pecuáxŭ na ngextá ne
naxũxŭ?
31 —Rü guxãma i yixema rü meãma nüxŭ tacuèx rü Tupana tama nüxŭ naxĩnü i
pecaduã̱xgüxũãrü yumüxẽ. Natürü Tupana rü tüxŭ nüxŭ naxĩnü i tümaãrü yumüxẽ ya
yíxema nüxŭ icuèxüŭgüxe rü naxŭ́xe i Tupanaãrü ngúchaŭ.
32 —Taguma ñuxgu nüxŭ taxĩnüchiga i wüxi i yatü na yadauchixẽẽãxŭ i wüxi i duŭxŭ i
norü bucüma ngexetüxŭ.
33 —Rü ngẽxguma chi tama Tupana núma namu̱xgux ya daa yatü ya choxŭ rümexẽẽcü,
rü taxuacü chima mexŭ naxü —ñanagürü ga guma yatü ga ngexetüchirécü.
34 Rü yexguma ga yema Yudíugüarü ãe̱xgacügü, rü ñanagürügü nüxŭ: —Cuma na
pecadugu na cubuxŭ, ¿rü ñuxãcü cunaxwèxe na toxŭ cungúexẽẽchaŭxŭ? —ñanagürügü.
Rü ñu̱xũchi ínanatèxüchigü ga ngutaquẽxepataŭwa.

Duŭxŭgü i tama yaxõgüxŭ rü ngexetüxŭrüŭ nixĩgü

35 Rü Ngechuchu rü nüxŭ nacuáchiga ga na ínatèxüchigüãxŭ ga guma ngexetüchirécü.
Rü yexguma nüxŭ nadèu̱xgu, rü ñanagürü nüxŭ: —¿Nüxŭ cuyaxõxŭ ya Tupana Nane ya
duŭxŭxŭ ixĩcü? —ñanagürü.
36 Rü yexguma ga nüma rü Ngechuchuxŭ nangãxŭ rü ñanagürü: —Pa Corix, ¡chomaã
nüxŭ ixu na texe yiĩxŭ na nüxŭ chayaxõxŭcèx! —ñanagürü.
37 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Marü nüxŭ cudau ya Tupana Nane. Rü
chomatama nixĩ i cumaã na íchidexaxŭ chiĩxŭ —ñanagürü.
38 Rü yexguma ga guma yatü ga ngexetüchirécü rü Ngechuchupẽxegu nacaxãpu̱xü, rü
nüxŭ nicuèxüŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Ngẽmáãcü cuxŭ chayaxõ, Pa Corix —ñanagürü.
39 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Rü ñoma i naãnewa chaxũ na chayadex-
echixŭcèx i chorü duŭxŭgü nüxna i ngẽma duŭxŭgü i tama choxrü ixĩgüxŭ. Rü nuã
chaxũ na chanameẽxẽẽxŭcèx i ngẽma duŭxŭgü i noxri tama Tupanaxŭ cuèxgüxŭ. Rü
ngẽxgumarüŭ ta núma chaxũ na duŭxŭgü i tama choxŭ cuèxgüchaŭxŭxŭ chanawéxŭ na
duŭxŭgü i ngexetüxŭrüŭ na yixĩgüxŭ, erü tama choxŭ nayaxõgüchaŭ —ñanagürü.
40 Rü ñuxre ga Parichéugü ga yéma Ngechuchumaã yexmagüxŭ, rü yexguma yema
orexŭ naxĩnüẽgu, rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Éxna toma rü ta tama
Tupanaxŭ tacuèxgü ñacuxŭ? —ñanagürügü.
41 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Ngẽxguma chi tama aixcüma Tu-
panaxŭ pecuèxgügu rü tãũ chima pegagu nixĩ na pepecaduã̱xgüxŭ. Natürü ngẽma na

pegü pixuxŭ na Tupanaxŭ pecuáxŭ rü ngẽmacèx pegagutama nixĩ na pepecaduã̱xgüxŭ i ñu̱xmax —ñanagürü.

10

Carnerugüarü dauruŭ rü norü carnerugü

1 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü ngẽma yatü i tama carnerupűxŭãrü ĩã̱xwa ixücuxŭ rü wüxi i ngĩtèxáxŭ nixĩ i ngẽma, erü ngextámare nixücu.

2 —Natürü ngẽma carnerupűxŭãrü ĩã̱xwa meãma ixücuxŭ, rü ngẽma nixĩ i norü dauruŭxŭchi i carnerugü.

3 —Rü ngẽma yatü i carnerupűxŭãrü ĩã̱xna dauxŭ rü nayawãxna i ĩã̱x na yaxücuxŭcèx i carnerugüarü dauruŭ. Rü nüma i carnerugü rü nüxŭ nacuèxgü i naga i ngẽma norü dauruŭ. Rü ngẽma norü dauruŭ rü wüxichigü i norü carneru rü naẹ̱gamaã naxcèx naca na ínamuxŭãxŭcèx i naxpűxŭwa.

4 —Rü ngẽxguma ínamuxŭã̱xgu i guxŭma i norü carnerugü, rü nüma i norü dauruŭ rü napẽxegu nixũchigü. Rü nümagü i carnerugü rü nawe narüxĩ, erü nüxŭ nacuèxgü i naga.

5 —Natürü ngẽxguma wüxi i yatü i tama aixcüma norü dauruŭ ixĩxŭ, rü tama nawe narüxĩ i ngẽma carnerugü. Rü nüxna naxĩgü, erü tama nüxŭ nacuèxgü i naga i ngẽma tama norü dauruŭ ixĩxŭ —ñanagürü ga Ngechuchu.

6 Rü Ngechuchu rü duŭxŭgümaã nüxŭ nixu ga yema ore ga cuèxruŭ, natürü ga nümagü rü tama nüxŭ nacuèxgüéga ga ṯacüchiga na yiĩxŭ.

Ngechuchu rü carneruarü dauruŭ ya mecü nixĩ

7 Rü yexguma ga Ngechuchu rü wenaxãrü ñanagürü nüxŭ: —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü choma nixĩ i carnerupűxŭãrü ĩã̱x i nawa yachocuxŭxŭ i carnerugü.

8 Guxŭma ga yema chopegu nüxira núma ĩxŭ rü ngĩtèèxgüxŭ rü máẽtagüxŭ nixĩgü. Natürü yema carnerugü rü tama naga naxĩnüẽ.

9 Choma nixĩ i ĩã̱x. Rü texé ya chowa ixücuxe rü tá tamaxŭ. Rü meãma tá tüxŭ naxüpetü ngẽxgumarüŭ i wüxi i carneru i naxpűxŭgu ücuxŭ rü íxũxũxŭxŭ rü nüxŭ iyangaucü ya mecü ya maxẽ.

10 Ngẽma ngĩtèxáxŭ rü núma naxũ na yangĩxŭcèx rü namáẽtaxŭcèx rü nachixexẽẽãxŭcèx. Rü ngẽmacèxicatama núma naxũ. Natürü i choma rü núma chaxũ na chanamaxẽxẽẽxŭcèx i duŭxŭgü rü na aixcüma nüxŭ nangẽxmaxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ.

11 Choma nixĩ i carneruarü dauruŭ ya mecü chiĩxŭ. Erü wüxi i carneruarü dauruŭ ya mecü rü norü carnerugüxŭ ínapoxŭ rü ñu̱xmata naxcèx nayu̱x.

12 Natürü ngẽma dĩẽrucèxmare puracüxŭ, rü ega ngẽxguma aixŭ nadèu̱xgux rü carnerugüna ngẹ̱ma niña. Rü ngẽmaãcü nanaxü erü tama aixcüma norü dauruŭ nixĩ i nümax, rü tama noxrü nixĩ i ngẽma carnerugü. Rü ngẽma ai rü carnerugüxŭ ínayauxŭ rü ngẽxma tüxŭ naxüanexẽẽmare.

13 Rü ngẽma yatü rü niña, erü norü dĩẽrucèxicatama ngẹ̱ma napuracü. Rü tama aixcüma carnerugügu narüxĩnü.

14-15 Choma nixĩ i carnerugüarü dauruŭ ya mecü chiĩxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ya Chaunatü na choxŭ nacuáxŭ rü choma rü Chaunatüxŭ na chacuáxŭ, rü ngẽxgumarüŭ ta nüxŭ chacuèx i chorü carnerugü, rü nümagü rü choxŭ nacuèxgü. Rü choma rü naxcèx chayu i chorü carnerugü.

16 Rü choxŭ nangẽxmagü ta i togü i carnerugü i tama ñaã naxpűxŭwa ngẽxmagüxŭ. Rü ngẽmagü rü tá ta nuã chanagagü, rü tá chauga naxĩnüẽ. Rü wüxitücumü tátama nixĩ rü choma tátama nixĩ i norü dauruŭ chiĩxŭ.

17 Chaunatü rü choxũ nangechaũ, erü chorü carnerugücèx chayu rü wena táxarü
chamaxũ.
18 Taxúema choxũ tayuxẽẽ, natürü chomatama chorü ngúchaũmaãtama ichanaxã i
chorü maxũ. Erü chọxmẽxwa nangẽxma na ichanaxãxũcèx, rü wena na chanayax-
uxũcèx, yerü yemaãcü choxũ namu ga Chaunatü —ñanagürü.
19 Rü yexguma yema orexũ naxĩnüẽgu ga yema Yudíugüarü ãẹ̃xgacügü rü wenaxãrü
nügü nitoye ga yema nagu naxĩnüẽxũwa.
20 Rü muxũma ga nümagü rü ñanagürügü: —¿Tụ̃xcüũ nüxũ iperüxĩnüẽ i ñaã yatü i
ngẽãẽxũ i ngoxo nawa ngẽxmaxũ? —ñanagürügü.
21 Natürü ga togü rü ñanagürügü: —Taxuũma i yatü i ngoxo nawa ngẽxmaxũ rü ñaãrüũ
meã nidexa. ¿Ñuxãcü i wüxi i yatü i ngoxo nawa ngẽxmaxũ rü tüxũ narümexẽtüxẽẽ ya
wüxi ya ngexetüxe? —ñanagürügü.

Yudíugüarü Ãẹ̃xgacügü rü Ngechuchuxũ naxoe

22 Rü nawa nangu ga yema peta ga gucü ga taunecügu norü tupauca ga taxũnecèx
naxügüxũ ga Yudíugü na nüxna nacuèxãchigüxũcèx ga yema ngunexũ ga nagu yanguxũ
ga guma tupauca. Rü nagáuane ga Yerucharéũwa ga yexguma.
23 Rü guma tupauca ga taxũnewa nayexma ga wüxi ga chopetüchica ga Charumóũãrü
Chopetüchicagu ãẹ̃gaxũ. Rü yemagu nayarüxũũxũ ga Ngechuchu.
24 Rü ga yema Yudíugüarü ãẹ̃xgacügü rü nüxũ ínachomaẽguãchi, rü ñanagürügü nüxũ: —
¿Ñuxguratáta tomaã quixaixcüma na cugü quixuxũ na texé na quiĩxũ? Ega aixcüma cuma
rü Cristu quixĩgu, rü ¡meã noxtacüma tomaã nüxũ ixu! —ñanagürügü.
25 Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: —Marü pemaã nüxũ chixu, natürü i
pema rü tama choxũ peyaxõgü. Guxũma i ṭacü i chaxüxũ rü Chaunatüarü poramaã nixĩ
i chanaxüxũ, rü ngẽmawa meãma pexũ nüxũ chadauxẽẽ na choma rü Cristu na chiĩxũ.
26 —Natürü pema rü tama peyaxõgü, erü tama chorü carnerugütanüxũ pixĩgü.
27 —Chorü carnerugü rü nüxũ nacuèx i chauga, rü choma rü chorü carnerugüxũ
chacuèx, rü nüma rü chowe narüxĩ.
28 —Rü choma rü nüxna chanaxã i maxũ i taguma gúxũ. Rü nümagü rü tagutáma
inayarütauxe, rü taxúetáma choxna tanapuxũ i chọxmẽxwa.
29 —Rü yíxema Chaunatü choxna tüxũ mugüxe ya chorü carnerugü, rü guxũãrü yexera
tixĩ i napẽxewa. Rü taxúema texé nüxna tüxũ tapuxũ.
30 —Chaunatü rü choma rü wüxitama tixĩgü —ñanagürü.
31 Rü yexguma ga yema Yudíugüarü ãẹ̃xgacügü rü wenaxãrü nutane nanayauxgü na
gumamaã Ngechuchuxũ ínamuxũchigüxũcèx.
32 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Pepẽxewa chanaxü i muxũma i mexũgü
i Chaunatüarü poramaã chaxüxũ. ¿Rü ngẽxũrüüxũ i ngẽma mexũ i chaxüxũcèx nixĩ i
choxũ nutamaã ípemuxũchigüchaũxũ? —ñanagürü.
33 Rü yema Yudíugüarü ãẹ̃xgacügü rü Ngechuchuxũ nangãxũgü, rü ñanagürügü: —
Tama wüxi i puracü i mexũcèx cuxũ ítamuxũchigüchaũ. Natürü cuxũ ítamuxũchigüchaũ
erü Tupanamaã rü ṭacü quixugü. Cuma rü wüxi i duũxũmare quixĩ rü cugü Tupanaxũ
quixĩxẽẽchaũ —ñanagürügü.
34 Rü nüma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Perü mugüpanewa rü naxümatü i
Tupanaãrü ore i ñaxũ:
“Rü pematama nixĩ i tupanagü pixĩgüxũ”,
ñaxũ.
35 —Rü ngẽma Tupanaãrü ore i ümatüxũwa nüxũ yaxuxũ, rü nüxũ tacuèx rü tax-
ucürüwama texé itayanaxoxẽẽ. Rü ngẽma orewa rü Tupana rü ñanagürü:
“Guxãma ya yíxema texé yanayauxgüxe i chorü ore rü tupanagü tixĩgü”,
ñanagürü i ngẽma orewa.

36 —Rü Tupana choxũ nayaxu na chanaxüxũcèx i norü puracü, rü yemacèx ñoma ga
naãnewa choxũ namu. ¿Rü ñuxãcü i pema nagu perüxĩnüẽgu rü chixexũ Tupanamaã
chaxüxũ i ngẽxguma Tupana Nane chixĩ —ñachagu pemaã?
37 —Rü ngẽxguma chi tama chanaxu̱xgu i ngẽma mexũ i Chaunatü üxũ, rü marü name ega
woo tama choxũ peyaxõgügu.
38 —Natürü ngẽxguma chanaxu̱xgu i ngẽma Chaunatü üxũ, rü woo tama choxũ
peyaxõgügu, rü chanaxwèxe i nüxũ peyaxõgü i ngẽma taxũ i mexũgü i Chaunatüarü
poramaã chaxüxũ. Erü ngẽmawa tá nüxũ pecuèx na Chaunatü rü chowa nangẽxmaxũ
rü choma i nawa —ñanagürü.
39 Rü wenaxãrü Ngechuchuxũ niyauxgüchaũ ga yema Yudíugüarü ãẽxgacügü. Natürü
nüma ga Ngechuchu rü naxchaxwa niña.
40 Rü yexguma ga Ngechuchu rü natü ga Yudáũãrü tocutücèx tomaã nataegu. Rü yema
nachica ga Cuáũ duũxũgüxũ ũpaacü nawa íbaiũxẽẽxũgu tomaã narüxa̱ũ̱x.
41 Rü muxũma ga duũxũgü rü Ngechuchuxũ ínayadaugü, rü ñanagürügü: —Cuáũ rü
taxuũma ga taxũ ga mexũ ga cuèxruũ naxü ga Tupanaãrü poramaã. Natürü guxũma
ga ore ga Cuáũ tamaã nüxũ ixuxũ ga ñaã yatüchiga rü aixcüma nixĩ —ñanagürügü.
42 Rü yema nachicawa rü muxũma ga duũxũgü rü Ngechuchuaxũ nayaxõgü.

11

Dácharuarü yuxchiga

1 Nayexma ga wüxi ga yatü ga ida̱awecü ga Dácharugu ãẽgacü. Rü nüma rü naẽyèxgü
ga María rü Marta rü ĩãne ga Betániãcu̱ã̱x nixĩgü.
2 Rü yema María iyixĩ ga Cori ga Ngechuchucutügu pumara bacü rü ñu̱xũchi ngĩyaemaã
ínapicutücü. Rü guma Dácharu ga ida̱awecü nixĩ ga ngĩẽneẽ.
3 Rü poraãcü nida̱awe ga Dácharu. Rü yemacèx ga naẽyèxgü, rü Ngechuchuxũtawa
imugagü, rü ngĩgürügügü: “Pa Corix, cumücü ya Dácharu ya nüxũ cungechaũcü rü
nida̱awe”, ngĩgürügügü.
4 Rü yexguma yema orexũ naxĩnügu ga Ngechuchu, rü ñanagürü: —Ngẽma da̱awe rü
tãũtáma yumaã inayacuèx. Natürü nida̱awe na duũxũgü nüxũ nadaugüxũcèx na ñuxãcü
naporaxũ ya Tupana rü ñuxãcü choma i Nane rü ta na chaporaxũ —ñanagürü.
5 Rü Ngechuchu poraãcü María rü Marta rü Dácharuxũ nangechaũ.
6 Natürü yexguma nüxũ naxĩnügu ga na yada̱awexũ ga Dácharu, rü tama paxa
ínayadau. Rü taxre ga ngunexũãmatama yexma narüxa̱ũ̱x ga yema nachica ga nawa
nayexmaxũwa.
7 Rü yixcama ga yemawena rü toxũ ñanagürü: —¡Ngĩxã rü wena Yudéaanewa taxĩ! —
ñanagürü.
8 Rü toma ga norü ngúexũgü rü ñatarügügü nüxũ: —Pa Ngúexẽẽruũx, yexwacatama
nixĩ ga yémacu̱ã̱x ga Yudíugüarü ãẽxgacügü yexma nutamaã cuxũ ímuxũchigüchaũxũ.
¿Rü tu̱xcüũ wena nge̱ma cuxũxchaũ i ñu̱xmax? —ñatarügügü.
9 Rü Ngechuchu rü tomaã nüxũ nixu ga wüxi ga ore na nüxũ tacuèxgüxũcèx na tauta
nawa nanguxũ na nayuxũ ga nümax. Rü ñanagürü toxũ: —¿Taux ẽxna i wüxi i ngunexũ
rü 12 i ora nawa ngẽxmaxũ? Ngẽxguma texé ngunecü ixũxgu rü tama ta̱cümaã itayarüña,
erü tümacèx nangóone.
10 —Natürü ngẽxguma wüxie chütacü ixũxgu rü ngẽmáãcü ta̱cümaã itayarüña, erü
tümacèx naxẽãne —ñanagürü. Rü yemaãcü nanango̱xẽẽ na tauta nawa nanguxũ na
nayuxũ ga nümax.
11 Rü yemawena ga Ngechuchu rü ñanagürü toxũ: —Tamücü ya Dácharu rü napemare.
Natürü ñu̱xma rü tá chayaba̱ixãchixẽẽ —ñanagürü.
12 Rü yexguma ga toma ga norü ngúexũgü rü ñatarügügü: —Pa Corix, ega napemaregu,
rü ngẽmawa nüxũ tacuèx na naxcèx tá yataanexũ —ñatarügügü.

13 Natürü ga Ngechuchu rü nüxũ nixuxchaũchirẽx ga Dácharu ga marü na nayuxũ. Natürü ga toma nüxũ tacuèxgügu rü na napemarexũchigaxũ yiĩxũ ga tomaã yaxuxũ.
14 Rü yexguma ga Ngechuchu rü meãma tomaã nüxũ nixu rü ñanagürü: —Dácharu rü marü nayu.
15 —Natürü choma rü chataãẽ na tama ngẹma changẽxmaxũ, erü ngẽmaãcü nixĩ i namemaẽxũ i pexcèx na choxũ peyaxõgüxũcèx. ¡Rü ngĩxã rü ítayadaugü! —ñanagürü.
16 Rü yéma nayexma ga totanüxũ ga Tumachi ga Wüxigu Buexũ ga Taxreẽxpṹxũmaã, naxugüxũ. Rü nüma ga Tumachi rü ñanagürü toxũ: —¡Ngĩxã i yixema rü ta ngẹma taxĩ na wüxigu Ngechuchumaã iyuexũcèx! —ñanagürü.

Ngechuchu nixĩ i wena namaxẽxẽẽxũ i yuexũ

17 Rü yexguma Betániãwa tomaã nanguxgu ga Ngechuchu, rü marü ãgümücü ga ngunexũ nangupetü ga na iyatèxgüãxũ ga Dácharu.
18 Rü guma Betániã rü Yerucharéũãrü ngaicamana nayexma. Rü tomaẽ̱xpụ̃x ga kilómetru nixĩ ga norü yaxũ.
19 Rü muxũma ga Yudíugü rü Dácharueyèx ga Marta rü Maríaxũtawa naxĩ na ngĩxũ yataãẽxẽẽgüxũcèx, yerü nayu ga ngĩẽneẽ.
20 Rü yexguma Marta nüxũ cuèxgu ga marü na ínanguxũ ga Ngechuchu, rü nüxũ iyatüxãchi. Natürü ga María rü ĩxgutama irüxã̱ụ̃x.
21 Rü Marta rü ngĩgürügü nüxũ ga Ngechuchu: —Pa Corix, yexguma chi cuma cunumèxgu rü tãũ chima nayu ga chaueneẽ.
22 —Natürü choma nüxũ chacuèx na woo i ñụ̃xma na nayuxũ, rü Tupana tá cuxna nanaxã i guxũma i ṭacü i naxcèx ícuc̣axũ —ngĩgürügü.
23 Rü Ngechuchu ngĩxũ nangãxũ rü ñanagürü: —Cueneẽ rü wena tá namaxũ —ñanagürü.
24 Rü Marta ngĩgürügü nüxũ: —Ngẽmáãcü nüxũ chacuèx rü wena tá namaxũ i ngẽxguma nagụ̃xgu i naãne rü ngẽxguma wena namaxẽgu i guxũma i yuexũ —ngĩgürügü.
25 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Choma nixĩ i íchanadagüxẽẽxũ i yuexũgü, rü wena chanamaxẽxẽẽxũ. Rü yíxema choxũ yaxõxẽ rü woo tayụ̃xgu rü tá wenaxãrü tamaxũ.
26 —Rü guxãma ya texé ya maxũxẽ rü choxũ yaxõxẽ, rü guxũgutáma tamaxũ. ¿Cuyaxõxũ yĩĩxũ i ngẽma? —ñanagürü ga Ngechuchu.
27 Rü ngĩma rü ngĩgürügü nüxũ: —Ngṹ, Pa Corix, choma rü chayaxõ na cuma rü Tupana Nane ya Cristu ga ítananguxẽẽcü na quiĩxũ —ngĩgürügü.

Dácharu itáxũwa naxaxu ga Ngechuchu

28 Rü yema ñaxguwena rü Marta rü ngĩẽyèx ga Maríacè x iyaca. Rü bexma ngĩmaã nüxũ iyarüxu, rü ngĩgürügü: —Marü nuã nangu ya Ngúexẽẽruṹ ya Ngechuchu, rü choxũ cuxcèx nayacaxẽẽ —ngĩgürügü.
29 Rü yexguma María nüxũ ĩnügu ga marü yéma na nanguxũ ga Ngechuchu, rü paxa ichi, rü Ngechuchuxṹ íiyadau.
30 Rü Ngechuchu rü tauta ĩãnewa nangu ga yexguma, rü yema nachica ga Marta nüxũ ídauxũwatama nixĩ ga nayexmaxũ.
31 Rü Maríapatawa nayexma ga ñuxre ga yémacụ̃ã̱x ga Yudíugüarü ãẽ̱xgacügü ga ngĩxũ yéma taãẽxẽẽgüxũ. Rü yexguma ngĩxũ nadaugügu ga paxa na inachixũ rü na ínaxũxũxũ, rü ngĩwe narüxĩ. Yerü nüma nüxũ nacuèxgügu rü yéma Dácharu itáxũwa ixũ na yéma yaxaxuxũcèx.
32 Rü yexguma Ngechuchuxũtawa nanguxgu ga María, rü napẽxegu iyacaxãpụ̃xü, rü ngĩgürügü: —Pa Corix, yexguma chi cuma cunumèxgu rü tãũ chima nayu ga chaueneẽ ya Dácharu —ngĩgürügü.

33 Rü yexguma Ngechuchu ngĩxũ̈ dèu̱xgu ga na naxaxuxũ̈ rü na naxauxexũ̈ ga yema
Yudíugüarü ãẽ̱xgacügü ga ngĩwe rüxĩxũ̈, rü poraãcü ngechaũ̈ nüxũ̈ nangu̱x.
34 Rü Ngechuchu nüxna naca rü ñanagürü: —¿Ngexta nixĩ i ipenatáxũ̈? —ñanagürü. Rü
nümagü nanangãxũ̈ rü ñanagürügü: —Pa Corix, ¡dücax, nuã naxũ, rü íyadau! —ñanagürügü.
35 Rü naxaxu ga Ngechuchu.
36 Rü yema Yudíugü rü ñanagürügü: —¡Dücèx ñuxãcü poraãcü Dácharuxũ̈ nangechaũ̈!
—ñanagürügü.
37 Natürü ñuxre ga yema ãẽ̱xgacügü ga Yudíugüarü rü ñanagürügü: —Daa nixĩ ga guma
yatü ga ngexetücüxũ̈ rümexẽẽcü. ¿Rü tu̱xcüũ̈ taxucürüwa ţacü rü mexũ̈ Dácharucèx naxü
na tama nayuxũ̈cèx? —ñanagürügü.

Wenaxãrü namaxũ̈ ga Dácharu

38 Rü Ngechuchu poraãcü ngechaũ̈ nüxũ̈ nangu̱x rü Dácharumaxũ̈cèx nixũ. Rü wüxi
ga mèxpűneãrü ãxmaxũ̈ nixĩ ga yema naxmaxũ̈. Rü nayexma ga wüxi ga nuta ga norü
ngũxtaũ̈ruũ̈.
39 Rü Ngechuchu rü ñanagürü: —¡Ípenangũxgachi̱x ya yima nuta ya namaã
nangũxtaũ̈cü! —ñanagürü. Natürü ga Marta ga Dácharueyèx rü ngĩgürügü: —Pa Corix,
cuxá marü nayixane nixĩ, erü marü ãgümücü i ngunexũ̈ nae̱tü nixĩ ga na nayuxũ̈
—ngĩgürügü.
40 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxũ̈: ¿Taux ẽxna i marü cumaã nüxũ̈ chix-
uchiréxũ̈ rü ngẽxguma cuyaxõ̱xgu rü tá nüxũ̈ cudau i wüxi i mexũ̈ i taxũ̈ i Tupana üxũ̈?
—ñanagürü.
41 Rü yexguma ínanangũxgachigü ga guma nuta. Rü Ngechuchu daxũgu
nadawenüãcüma ñanagürü: —Pa Chaunatü Pa Tupanax, moxẽ cuxna chaxã erü marü
choxũ̈ cuxĩnü.
42 —Choma nüxũ̈ chacuèx rü guxũ̈guma choxũ̈ cuxĩnü. Natürü moxẽ cuxna chaxã i
ñu̱xma erü chanaxwèxe i ñaã duũ̈xũ̈gü na yaxõgüãxũ̈ na cuma núma choxũ̈ cumuxũ̈ —
ñanagürü.
43 Rü yexguma yema ñaxguwena, rü tagaãcü ñanagürü: —Pa Dácharux, ¡ínaxũxũ̈ i nge̱ma!
—ñanagürü.
44 Rü ínaxũxũ̈ ga Dácharu ga naxcháẹpenüũ̈maã guxũ̈wama rübuxpüxũ̈cü. Rü
Ngechuchu ñanagürü nüxũ̈ ga duũ̈xũ̈gü: —¡Ípeyawẽxpüxũ̈ na íyaxũxũ̈cèx! —ñanagürü.

Ãẽ̱xgacügü naxcèx nadaugü na ñuxãcü Ngechuchuxũ̈ yayauxgüxũ̈ (Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)

45 Rü yema Yudíugüarü ãẽ̱xgacügü ga Maríawe rüxĩxũ̈ rü nüxũ̈ nadaugü ga yema
Ngechuchu üxũ̈, rü muxũ̈ma Ngechuchuaxũ̈ nayaxõgü ga yexguma nüxũ̈ nadaugügu ga
ñuxãcü wena Dácharuxũ̈ na namaxẽẽxũ̈.
46 Natürü ñuxre ga yema ãẽ̱xgacügü rü Parichéugümaã nüxũ̈ nayarüxugü ga yema
Ngechuchu üxũ̈.
47 Rü yexguma ga yema Parichéugü rü paigüarü ãẽ̱xgacügü rü nangutaquẽxegü
namaã ga guxũ̈ma ga yema ãẽ̱xgacügütücumüwa ügüxũ̈. Rü ñanagürügü: —¿Ţacü tá
taxüe? Erü ñaã yatü i Ngechuchu rü nanaxü i muxũ̈ma i mexũ̈ i cuèxruũ̈gü.
48 —Ngẽxguma chi tama yayauxgügu, rü guxũ̈táma i duũ̈xũ̈gü rü tá nüxũ̈ nayaxõgü,
rü Dumacu̱ã̱xgüarü churaragü rü núma chi naxĩ rü nagu napogüe ya tórü tupauca ya
taxũ̈ne, rü düxwa tãũ chima tóxrü nixĩ i ñaã tachiũ̈ãne —ñanagürügü.
49 Natürü guma taunecügu rü yema paigütanüwa rü Caipá nixĩ ga norü ãẽ̱xgacü. Rü
nüma rü ñanagürü nüxũ̈: —Pemagü rü taxuũ̈ma pecuèx.
50 —¿Éxna tama nüxũ̈ pecuèx rü taxcèx rü na namemaẽxũ̈ na wüxitama i yatü guxũ̈
i duũ̈xũ̈gücèx na yuxũ̈, na tama nayuexũ̈cèx i guxũ̈ma i tachiũ̈ãnecu̱ã̱x i duũ̈xũ̈gü? —
ñanagürü.

51 Natürü ga Caipá rü tama nüẽchama yema ñanagürü, yerü guma taunecügu rü nüma
nixĩ ga paigüarü ãẽxgacü yiĩxŭ. Rü yemacèx rü Tupana nixĩ ga Caipáwa idexacü ga
yexguma nüxŭ yaxuxgu na Ngechuchu rü guxŭma i Yudíugücèx tá na nayuxŭ.
52 Rü yema orewa rü nanangoxẽẽ na tama Yudíugücèxicatama tá na nayuxŭ, natürü
guxŭma i Tupanaãrü duŭxŭgü i guxŭ i naãnewa ngẽxmagüxŭcèx rü tá ta na nayuxŭ, na
ngẽmaãcü wüxigu nangutaquẽxexŭcèx i guxŭma i ngẽma duŭxŭgü i Tupanaãrü ixĩgüxŭ.
53 Rü yexgumaŭcüü nixĩ ga inaxügüeãxŭ ga Yudíugüarü ãẽxgacügü ga nagu na
naxĩnüẽxŭ ga ñuxãcü tá na Ngechuchuxŭ yamèxgüxŭ.
54 Rü yemacèx ga Ngechuchu rü marü tama yema Yudíugü ímuxŭtanügu naxã. Rü
tomaã ínaxũxũ ga Yudéaanewa, rü wüxi ga ĩãnexãcü ga Efraĩgu ãẽganewa naxũ. Rü yexma
tomaã narüxãũx. Rü guma ĩãne rü wüxi ga nachica ga ngextá taxúema íxãpataxŭãrü
ngaicamana nayexma.
55 Rü marü ningaica ga yema Yudíugüarü peta ga Üpetüchiga. Rü yemacèx
muxŭma ga duŭxŭgü ga náĩ ga ĩãnecũãx rü Yerucharéŭwa naxĩ na Tupanacèx nügü
yamexẽẽgüxŭcèx naxŭpa ga yema peta.
56 Rü Ngechuchucèx nadaugü ga duŭxŭgü. Rü tupauca ga taxŭnewa nügüna
nicagüetanü, rü ñanagürügü: —¿Ñuxũ ñapegüxŭ i pemax? ¿Ñoma i petawa tá naxũxŭ rü
ẽxna tama? —ñanagürügü.
57 Rü yema Parichéugü rü paigüarü ãẽxgacügü rü duŭxŭgüna naxãgagü, rü ñanagürügü:
—Ngẽxguma ngextá nüxŭ pedaugügu i ngẽma Ngechuchu, ¡rü tomaã nüxŭ peyarüxu na
tayayauxgüxŭcèx! —ñanagürügü.

12

Wüxi ga nge rü Ngechuchucutügu pumara iba (Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)

1 Rü 6 ga ngunexŭ naxŭpa ga Üpetüchigaarü peta, rü Ngechuchu rü tomaã Betániãwa
naxũ. Rü guma ĩãne nixĩ ga nagu naxãchixŭne ga Dácharu ga Ngechuchu wena na-
maxẽẽcü.
2 Rü yéma Dácharuchixŭwa Ngechuchucèx nanaxügü ga taxŭ ga õna. Rü totanüwa
ga yema mechawa yexmagüxe rü Dácharu nixĩ ga Ngechuchuxŭtawaama chibücü. Rü
Marta iyixĩ ga inaxücü ga õna.
3 Rü yexguma ga María rü yéma inange ga wüxi ga taxürawexŭxŭ ga pumara ga yixichixŭ
rü tatanüxŭchixŭ. Rü Ngechuchuxŭ namaã iyixcutü. Rü ñuxũchi ngĩyaemaã íinapicutü.
Rü guma ĩ rü guxŭwama nayixmachĩã namaã ga yema pumara.
4-5 Rü yexguma ga Yuda ga Icariúte ga wüxi ga totanüxŭchirẽx ixĩxŭ ga yixcama bexma
cúãcü Ngechuchuxŭ íxuaxŭxŭ, rü ñanagürü: —¿Tũxcüŭ tama tatanüxŭgu namaã itaxe
i ngẽma pumara na ngẽma dĩẽrumaã nüxŭ nangŭxẽẽxŭcèx i ngẽma duŭxŭgü i ngearü
dĩẽruãxgüxŭ? —ñanagürü.
6 Natürü ga Yuda rü tama aixcüma nagu narüxĩnü ga yema ngearü dĩẽruãxgüxŭ.
Natürü yema ñanagürü yerü nüma rü wüxi ga ngĩtèxáxŭ nixĩ. Rü naxmẽxwa nayexma
ga yema choca ga dĩẽru ngĩxŭ nagu taxügüxŭ ga guxãma ga toma ga Ngechuchuarü
ngúexŭgü. Rü Yuda rü ñuxguacü rü noxrüxŭtama ngĩxne nangĩxĩxŭ.
7 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Tãxũ i ngĩxŭ cuchixewexŭ! Erü
choma rü paxa tá chayu rü tá ichatèx. Rü ngẽmacèx nixĩ i ngẽma pumaramaã choxŭ
nachaxŭ.
8 —Ngẽma ngearü dĩẽruãxgüxŭ rü guxŭgutáma petanüwa nangẽxmagü. Natürü i choma
rü tãũtáma guxŭgu petanüwa changẽxma —ñanagürü.

Paigüarü ãẽxgacügü rü nügümaã nanamexẽẽgü ga ñuxãcü Dácharuxŭ tá na yamèxgüxŭ

9 Rü muxŭma ga Yudíugü rü nüxŭ nacuáchiga ga Betániãwa na nayexmaxŭ ga
Ngechuchu. Rü yéma naxĩ na nüxŭ nadaugüxŭcèx. Rü tama Ngechuchuxŭxĩcatama
nadaugüchaŭ natürü nüxŭ nadaugüchaŭ ta ga Dácharu ga Ngechuchu wena namaxẽẽcü.
10 Rü yexguma ga paigüarü ãe̲xgacügü rü nügümaã nanamexẽẽgü ga Dácharuxŭ rü ta
na yamèxgüxŭcèx.
11 Yerü Dácharugagu nixĩ ga muxŭma ga Yudíugü ga Ngechuchuaxŭ yaxõgüãxŭ rü yema
paigüna naxĩgüxŭ.

Ngechuchu rü Yerucharéŭgu naxücu
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.28-40)

12 Rü muxŭma ga duŭxŭgü rü Yerucharéŭwa naxĩ naxcèx ga Üpetüchigaarü peta. Rü
moxŭãcü duŭxŭgü nüxŭ nacuáchigagü ga Ngechuchu rü guma ĩãnewa na nanguxchaŭxŭ.
13 Rü yexguma moruátüta nadaŭgü rü yemamaã Ngechuchuxŭ nayatüxgütanüãchi.
Rü tagaãcü ñanagürügü: —¡Rü naxüüne rü namecümaxüchi ya daa Tupanaégagu núma
ũcü! ¡Rü yixema na Iraétanüxŭ ixĩgüxŭ rü namecümaxüchi ya daa tórü ãéxgacü! —
ñanagürügü.
14 Rü Ngechuchu nüxŭ inayangau ga wüxi ga buru, rü nae̲tügu naxaunagü ga yema
Tupanaãrü ore ga ümatüxŭ nüxŭ ixuxŭrüŭ ga yexguma ñaxgu:
15 “¡Tãxũ i pemuŭẽxŭ, Pa Yerucharéŭcŭ̲ã̲xgüx! ¡Rü iperüdaunü na nge̲ma ne naxũxŭ ya
perü ãe̲xgacü ya wüxi i buru i íraxŭe̲tügu aunagücü!”
ñaxŭ.
16 Rü noxri ga toma ga norü ngúexŭgü rü tama nüxŭ tacuèxgüéga ga Ngechuchuchiga na
yiĩxŭ ga yema ore. Natürü yixcüra marü Ngechuchu Tupanaxŭtawa ũxgu, rü yexguma
nixĩ ga nüxna tacuèxãchiexŭ ga guxŭma ga yema Ngechuchuxŭ ngupetüxŭ, rü yema
Tupanaãrü ore nüxŭ ixuxŭãcütama nüxŭ na nangupetüxŭ.
17 Rü yema duŭxŭgü ga Ngechuchuxŭtawa yexmagüxŭ ga yexguma Dácharuxŭ wena
namaxẽẽgu, rü nüxŭ nixugüe ga yema nüxŭ nadaugüxŭ.
18 Rü yemacèx nixĩ ga duŭxŭgü ga Ngechuchuxŭ yatüxãchitanüxŭ na nayauxgüãxŭcèx,
yerü nüxŭ nacuáchigagü ga yema taxŭ ga mexŭ ga Tupanaãrü poramaã naxüxŭ.
19 Natürü ga yema Parichéugü rü nügümaã ñanagürügü: —Marü nüxŭ pedauxŭ i ñu̲xma
na taxucürüwama ţacü namaã ixüxŭ. ¡Rü dücax, guxŭma i duŭxŭgü rü nawe narüxĩ! —
ñanagürügü.

Griégugü rü Ngechuchuxŭ nadaugüchaŭ

20 Rü muxŭma ga duŭxŭgü rü petacèx Yerucharéŭwa naxĩ na yéma Tupanaxŭ na
yanacuèxüŭgüxŭcèx. Rü yema duŭxŭgütanüwa nayexma ga ñuxre ga Griégugü.
21 Rü yema Griégugü rü Piripicèx naxĩ. Rü nüma ga Piripi rü Gariréaaneãrü ĩãne ga
Bechaídacŭ̲ã̲x nixĩ. Rü nüxŭ nacèèxŭgü rü ñanagürügü: —Pa Corix, nüxŭ tadauxchaŭ ya
Ngechuchu —ñanagürügü.
22 Rü Piripi rü Aŭdrémaã nüxŭ nayarüxu. Rü yema taxre rü wüxigu Ngechuchuxŭtawa
naxĩ, rü namaã nüxŭ nayarüxugü.
23 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Rü marü nawa nangu tá na
chayuxŭ rü wenaxãrü Chaunatüxŭtawa tá na chaxũxŭ i choma i Tupana Nane i
duŭxŭxŭ chiĩxŭ.
24 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü ngẽxguma chi wüxipü̲xü i trigu tama
waixŭmüãnegu toxgu rü wüxipü̲xüechatama nixĩ. Natürü ega waixŭmügu natoxgu, rü
nge̲ma naxüxgu, rü muxũchinema ínanguxuchi. [Rü ngẽxgumarüŭ tá ta Tupanaxŭtawa
nangugü i muxŭma i duŭxŭgü ega chayu̲xgux.]
25 —Rü pemaã nüxŭ chixu rü texé ya yíxema tümaãrü maxŭxŭ ngechaŭxẽ i ñoma i
naãnewa rü tá itayarütaxu. Natürü texé ya yíxema tama tümaãrü maxŭxŭ ngechaŭxẽ rü
tama yuxŭ muŭxẽ i ñoma i naãnewa, rü tá tüxŭ nangẽxma i maxŭ i taguma gúxŭ.

26 —Rü ngẽxguma texé choxŭ puracüchaŭgu rü name nixĩ i chowe tarüxũ. Rü ngẽma
choma tá íchangẽxmaxŭwa rü ngẹma rü tá ta tangẽxma i tümax. Rü ngẽxguma texé choxŭ
puracügu rü Chaunatü ya Tupana rü tá tümamaã nataãẽ —ñanagürü.

Ngechuchu nanaxunagü ga norü yuxchiga

27 —Rü Ngechuchu ñanagürü: —Rü ñụxma rü poraãcü changechaŭ rü chanax̱ixãchiãẽ.
¿Rü t̲acüxŭ tá Chaunatümaã chixuxŭ? Taxucürüwa namaã nüxŭ chixu na choxŭ
ínanguxuchixẽẽxŭcèx na tama chayuxŭcèx, erü woetama ngẽmacèx núma chaxũ —
ñanagürü.

28 Rü ñanagürü: —Pa Chaunatüx, ¡Choxŭ rüngŭxẽẽ na duŭxŭgüpẽxewa cuxŭ
chataxẽẽxŭcèx! —ñanagürü. Rü yexguma ga yema duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ rü
nüxŭ naxĩnüẽ ga wüxi ga naga ga daxũwa inaxũxŭ ga ñaxŭ: —Marü cuxŭ charüngŭxẽẽ na
choxŭ cutaxẽẽxŭ ga noxrix, rü wena táxarü cuxŭ charüngŭxẽẽ na choxŭ cutaxẽẽxŭcèx
—ñanagürü ga yema naga.

29 Rü yema duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ ga nüxŭ ĩnüẽxŭ ga yema naga, rü ñanagürügü:
—Wüxi i duruanexŭ nixĩ —ñanagürügü. Natürü togü rü ñanagürügü: —Wüxi i Tupanaãrü
orearü ngeruŭ i daxũcụ̄ą̄x nixĩ i namaã idexaxŭ —ñanagürügü.

30 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Tama chauxcèx nixĩ i nüxŭ
pexĩnüẽxŭ i ngẽma naga. Rü pexcèxtama nixĩ i nüxŭ pexĩnüẽxŭ.

31 —Rü ñụxma tá nixĩ i Tupana inaxügüãxŭ na tüxŭ napoxcuexŭ ya duŭxẽ naxcèx i
tümaãrü pecadugü. Rü ñụxma tá nixĩ i Tupana ínatèxüchixŭ i ngẽma ñoma i naãnewa
poraxŭ i Chataná.

32 —Rü ngẽxguma curuchawa chipotagu rü chaugüxŭtawa tá chanagagü i guxŭma i
duŭxŭgü —ñanagürü ga Ngechuchu.

33 Rü yema orewa duŭxŭgümaã nüxŭ nixu ga ñuxãcü tá na nayuxŭ.

34 Rü yema duŭxŭgü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Torü mugü i ümatüxŭwa nüxŭ
tadaugü na guxŭgutáma namaxẽchaxŭ ya Cristu. ¿Rü ñuxãcü i cuma rü ñacurügü: “Rü
Tupana Nane ya duŭxŭxŭ ixĩcü rü curuchawa tá nipota”, ñacurügü? ¿Rü texé tixĩ ya
yíxema Tupana Nane ya duŭxŭxŭ ixĩxẽ? —ñanagürügü.

35 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Ñoma rü ta petanüwa changẽxma
na ñoma i naãnewa pexŭ changúexẽẽxŭcèx rü ngẽmaãcü pexŭ changóonetanüxẽẽxŭcèx.
Natürü paxaãchicèxicatama petanüwa changẽxma. Rü name nixĩ i paxa choxŭ peyaxõgü
ñoma rü ta pexcèx chanangóonexẽẽ naxŭpa na naxẽãnexŭ. Erü yíxema ẽãnexŭwa
ngẽxmaxẽ rü tama nüxŭ tacuèx na ngextá taxũxŭ.

36 —Rü ñoma rü ta petanüwa changẽxma rü name nixĩ i paxa choxŭ peyaxõgü na chorü
ngóonexŭwa pengẽxmagüxŭcèx —ñanagürü. Rü yema ñaxguwena rü natanüwa ínaxũxŭ ga
Ngechuchu. Rü naxchaxwa inicụx.

T̲acücèx nixĩ ga Yudíugü ga tama Ngechuchuaxŭ yaxõgüãxŭ

37 Rü woo ga Ngechuchu rü duŭxŭgüpẽxewa nanaxü ga muxŭma ga taxŭ ga mexŭ ga
cuèxruŭgü ga Tupanaãrü poramaã naxüxŭ, natürü yexguma rü ta tama nüxŭ nayaxõgü
ga duŭxŭgü.

38 Rü yemaãcü Tupana nayanguxẽẽ ga yema ore ga Ichaxía ümatüxŭ ga ñaxŭ:

“Pa Corix, taxúema tayaxõ ga yema ore ga tüxŭ tangúexẽẽxŭ. Rü woo nüxŭ tadaugü na
ñuxãcü naporaxŭ ya Tupana, rü tama tayaxõgü”,

ñaxŭ.

39-40 Rü yemaãcü ga yema duŭxŭgü rü tama nayaxõgü yema Ichaxía ümatüxŭwa nüxŭ
yaxuxŭrüŭ, rü:

“Yema duŭxŭgü rü tama nüxŭ nadaugüchaŭ rü tama nayaxõgüchaŭ rü tama Tu-
panacèx nawoeguchaŭ. Rü yemacèx ga Tupana rü nüxna nixũ na tama nüxŭ

nadaugüxũcèx rü tama yaxõgüãxũcèx rü tama naxcèx nawoeguxũcèx na nüma nüxna naxããxũcèx i maxũ i ngexwacaxũxũ”,
ñaxũ.
41 Rü yema ñanagürü ga Ichaxía yerü nango̲xetügu marü nüxũ nadau na ñuxãcü ãẽ̲xgacü ya tacüxüchi na yiĩxũ ya Ngechuchu ya Cristu. Rü yemaãcü nachiga nidexa.
42 Natürü muxũma ga yema Yudíugüarü ãẽ̲xgacügü rü Ngechuchuaxũ nayaxõgü, rü woo ga ñuxre ga naẽrugü rü ta nayaxõgü, natürü tama nügü nixugüchaũ ga duũxũgüpẽ̃xewa, yerü namuũẽ na Parichéugü ngutaquẽ̃xepataũwa ínawoxũxũ.
43 Rü yemaãcü tama nügü nixugüchaũ, yerü norü me nixĩ ga duũxũgü namaã nataãẽ̃güxũ rü tama aixcüma naxcèx nadaugü na Tupana namaã taãẽ̃xũ.

Texé ya tama Ngechuchuarü oreaxũ yaxõxẽ rü tá tapoxcu

44 Rü tagaãcü ñanagürü ga Ngechuchu: —Texé ya choxũ yaxõxẽ rü tama choxũxĩcatama tayaxõ. Natürü Chaunatü ya núma choxũ mucüaxũ rü ta tayaxõ.
45 —Rü texé ya choxũ dauxe, rü Chaunatü ya núma choxũ mucüxũ rü ta tadau.
46 —Choma na ngóonexẽ̃ẽruũ chiĩxũ, rü ñoma i naãnewa changu na guxãma ya texé ya choxũ yaxõxẽ rü tama ẽ̃ãnexũwa na tangẽ̃xmagüechaxũcèx.
47 —Natürü ngẽ̃xguma texé nüxũ ĩnügu i chorü ore rü tama tayaxõ̲xgu rü tama choma nixĩ i tüxũ chapoxcuxũ. Erü tama ñoma i naãnewa changu na chanapoxcuexũcèx i duũxũgü, natürü núma chaxũ na chanamaxẽ̃xẽ̃ẽxũcèx.
48 —Yíxema texé ya tama choxũ yaxõxẽ rü tama chauga ĩnüxẽ rü marü tüxũ nangẽ̃xma na t̲acücèx tá Tupana tüxũ poxcuxũ. Erü ngẽ̃ma ore i nüxũ chixuxũgagu tátama nixĩ ya Tupana i tüxũ napoxcuxũ i naãneãrü gu̲xgu, erü tama tayaxõ i ngẽ̃ma ore i nüxũ chixuxũ.
49 —Tama chaugagutama chidexa, natürü guma Chaunatü ga núma choxũ mucü, rü guma nixĩ ga chomaã nüxũ ixucü na t̲acüxũ tá duũxũgümaã chixuxũ rü ñuxãcü tá chanangúexẽ̃ẽxũ.
50 —Rü nüxũ chacuèx na Chaunatüarü orewa nangẽ̃xmaxũ i maxũ i taguma gúxũ. Rü ngẽ̃macèx i ngẽ̃ma ore i nüxũ chixuxũ, rü ngẽ̃matama ore nixĩ i Chaunatü choxũ muxũ na nüxũ chixuxũ —ñanagürü ga Ngechuchu.

13

Ngechuchu rü norü ngúexũgüxũ niyauxgücutü

1 Rü wüxi ga ngunexũ nataxu ga nawa na nanguxũ ga yema Yudíugüarü peta ga Üpetüchiga. Rü Ngechuchu nüxũ nacuèx ga marü nawa na nanguxũ ga ñoma ga naãnewa na yaxũxũ rü wenaxãrü Nanatüxũtawa na naxũxũ. Rü nüma rü yexguma ñoma ga naãnewa nayexmagu rü guxũguma tüxũ nangechaũ ga guxema noxrü ixĩgüxe. Rü yexgumarüũ ta ga yexguma toxna yaxũxchaũgu ga daxũguxũ ga naãnewa na naxũxũ, rü yemaãcü poraãcü toxũ nangechaũ.
2-4 Natürü ga Chataná rü marü Yuda ga Chimáũ ga Icariúte nanena nangu na bexma cúãcü Ngechuchuxũ ínaxuaxũxũcèx. Rü Ngechuchu rü marü nüxũ nacuèx ga Nanatüxũtawa na ne naxũxũ rü wena táxarü Nanatücèx na nataeguxũ. Rü nüxũ nacuèx ga Nanatü rü naxmẽ̃xgu na naxüãxũ ga guxũma ga pora. Rü yemacèx ga yema chütaxũgu ga yexguma mechawa ítachibüeyane, rü inachi ga Ngechuchu. Rü ínacu̲xuchi ga norü gáuxũchiru, rü wüxi ga tuayamaã nügü nigoye.
5 Rü ñu̲xũchi yauxmẽ̃xũpáxũgu dexáta naba, rü toxũ niyauxgücutü. Rü guma tuaya ga namaã yagoyecümaã toxũ ínapigücutü.
6 Rü yexguma Chimáũ ga Pedruxũ nayauxcutüchaũgu rü ñanagürü ga Pedru: —Pa Corix, ¿ñuxãcü tá i cuma i choxũ cuyauxcutüxũ? —ñanagürü.
7 Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —Ñu̲xma rü tama nüxũ cucuèx i tü̲xcüũ na chanaxüxũ i ñaã, natürü yixcama rü tá nüxũ cucuèx —ñanagürü.

8 Natürü ga Pedru rü ñanagürü: —Choma rü tãũtáma chanaxwèxe na choxũ cuyauxcutüxũ —ñanagürü. Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —Ngẽxguma tama cuxũ chayauxcutügu, rü tãũtáma choxrü quixĩ —ñanagürü.
9 Rü yexguma ga Chimáũ ga Pedru rü ñanagürü nüxũ: —Pa Corix, ¡Tama choxũ cuyauxcutüxicatama! Natürü chanaxwèxe i choxũ cuyauxmẽx rü choxũ cuyauxeru ta —ñanagürü.
10 Natürü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —Texé ya ngexwacèx aiyaxe rü tanaxwèxe i tümacutüxicatama tayaxu, erü guxũwama tangemata. Rü pema rü marü pingematagü, natürü tama guxãma aixcüma tingemata —ñanagürü.
11 Rü Ngechuchu nüxũ nacuèx na texé tá bexma cúãcü ínaxuaxũxũ, rü yemacèx ñanagürü nüxũ: —Natürü tama guxãma aixcüma tingemata —ñaxũ.
12 Rü yexguma toxũ yayauxgücutüguwena, rü Ngechuchu wena nicu̱xcuchi ga norü gáuxũchiru. Rü wenaxãrü mechawa narüto. Rü ñanagürü toxũ: —¿Nüxũ pecuáxũ yiĩxũ i ngẽma chaxüxũ?
13 —Pema rü: “Pa Ngúexẽẽruũ” rü “Pa Corix”, ñaperügü choxũ. Rü marü name i ngẽma ñaperügü, erü aixcümaxũchi ngẽma chixĩ.
14 —Rü ñu̱xma i choma na ngúexẽẽruũ chixĩxũ rü pemaã na ichacuáxũ, rü pexũ chiyauxgücutü. Rü ngexgumarüxũ ta i pema rü name i wüxichigü i pemücüxũ piyauxgücutü..
15 —Choma rü pexũ nüxũ chadauxẽẽ na ñuxãcü tá penaxüxũ na pema rü ngema pemaã chaxüxũãcü penaxüxũcèx.
16 —Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü taxuũma i wüxi i coriarü duũxũ rü norü coriétüwa nügü nangexmaxẽẽ. Rü taxuxũma i ãẽ̱xgacüarü orearü ngeruxũ i norü ãẽ̱xgacü i namuxũétüwa nügü nangexmaxẽẽ.
17 —Rü ngẽxguma nüxũ pecuèxgu i chorü ore rü penaxũ̱xgu i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ, rü aixcüma tá petaãẽgü.
18 —Rü tama guxãma i pechiga nixĩ i chidexaxũ. Erü choma rü tüxũ chacuèx rü texégü tixĩ ya yíxema tüxũ chidexechíxe. Natürü Tupana nayanguxẽẽchaũ i norü ore i ümatüxũ i ñaxũ:
“Texé ya chomaã chibüxe rü chomaã tarüxuwanü”,
ñaxũ. Rü ngẽmaãcü tá nangupetü na yanguxũcèx i ngema Tupanaarü ore.
19 —Natürü naxũpa na nangupetüxũ i ngẽma, rü pemaã nüxũ chixu na choxũ peyaxõgüxũcèx i ngẽxguma nangupetüxgu.
20 —Aixcüma pemaã nüxũ chixu rü texé ya tüxũ yaxúxe ya yíxema choma ngẽ̱ma tüxũ chamuxẽ, rü choxũ nixĩ i tayaxuxũ. Rü texé ya choxũ yaxúxe, rü Chaunatü ga núma choxũ mucüxũ nixĩ i tayaxuxũ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchu nüxũ nixu ga Yuda rü tá bexma cúãcü na ínaxuaxũãxũ (Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

21 Rü yexguma yema ñaxguwena ga Ngechuchu rü poraãcü ngechaũ nüxũ nangu̱x, rü meãma tomaã nanango̱xẽẽ, rü ñanagürü toxũ: —Aixcüma pemaã nüxũ chixu rü wüxie i petanüwa tá nixĩ i bexma cúãcü choxũ ítaxuaxũxũ —ñanagürü.
22 Rü yexguma ga toma ga norü ngúexũgü rü wüxichigü togü tadawenü, rü tama nüxũ tacuèxgü ga texéchiga na yema ñaxũ.
23 Rü choma ga norü ngúexũ ga poraãcü choxũ nangechaũxẽ rü nacüwawa charüto ga Ngechuchu ga mechawa.
24 Rü Chimáũ ga Pedru rü bexma choxũ naxuneta ga na Ngechuchuna chacã̱axũcèx ga texéchiga na yiĩxũ ga yema.
25 Rü yexguma ga choma rü yexeraãcü Ngechuchuna chimaxcuchi rü nüxna chaca, rü ñacharügü: —Pa Corix, ¿texé tá tixĩ ya yíxema? —ñacharügü.

26 Rü Ngechuchu choxũ nangãxũ, rü ñanagürü: —Wüxi i pãũãrü bücuxũ tá íchacúe, rü yíxema tüxna chanaxãxẽ, rü yíxema tixĩ —ñanagürü. Rü yexguma ínanacúe ga wüxi ga pãũãrü bücuxũ rü Yuda ga Icariúte ga Chimáũ nanena nanaxã.
27 Rü yexgumatama Yuda nayauxgu ga yema pãũãrü bücuxũ rü ngoxo ga Chataná rü Yudagu naxücu. Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Rü ngẽma cuxüxchaũxũ, ¡rü paxa naxü! —ñanagürü.
28 Natürü taxúema ga toma ga mechawa chibüexe nüxũ tacuèxgü ga ṯacüchiga na yiĩxũ ga yema ñaxũ ga Ngechuchu.
29 Rü nüma ga Yuda rü dĩẽruchiũãrü dauruũ nixĩ. Rü yemacèx ñuxre ga toma nüxũ tacuèxgügu rü Ngechuchu taxewa nanamu, na ṯacücèx yataxexũcèx naxcèx ga peta, rü ẽxna duũxũgü ga ngearü dĩẽruãxũna ngĩxũ na naxãxũcèx ga dĩẽru.
30 Rü yexguma Yuda nayauxgu ga yema pãũ, rü ínaxũxũ ga yema ucapuwa. Rü marü nachüta ga yexgumax.

Ngechuchu norü ngúexũgümaã nüxũ nixu ga yexwacaxũxũ ga norü mu

31 Rü yexguma Yuda íxũxguwena, rü Ngechuchu rü ñanagürü: —Rü ñu̱xma rü tá aixcüma nango̱x na ñuxãcü naporaxũ ya Tupana Nane ya duũxũxũ ixĩcü. Rü yimawa tá nixĩ i nango̱xẽẽãxũ ya Tupana i norü pora.
32 —Rü ngẽxguma yima Tupana Nane nango̱xẽẽ̱xgu i Tupanaãrü pora, rü ngẽxgumarüũ tá ta ya Tupana rü nanango̱xẽẽ i Naneãrü pora. Rü paxa tá nixĩ i ngẽma.
33 —Pa Chauxacüã̱xgüx, tãũtáma muxũ i ngunexũ petanüwa changẽxma. Rü pema rü tá chauxcèx pedaugü, natürü ngẽma choma íchaxũxũwa rü taxucürüwama ngẹ̄ma pexĩ. Rü ñaãtama ore nixĩ ga marü Yudíugüarü ãẹ̄xgacügümaã nüxũ chixuxũ, rü ñu̱xma rü pemaã rü ta nüxũ chixuxũ.
34 —Rü pemaã nüxũ chixu i wüxi i ngexwacaxũxũ i mu. Rü ngẽma pexũ chamuxũ nixĩ i pemücügüxũ na pengechaũxũ i wüxichigü. Rü ngẽma na choma pexũ changechaũxũrüũ, rü chanaxwèxe i wüxichigü i pema rü pemücügüxũ pengechaũgü.
35 —Rü ngẽxguma wüxichigü pemücügüxũ pengechaũgu, rü guxũma i duũxũgü tá nüxũ nicuèxãchitanü na chorü ngúexũgü pixĩgüxũ —ñanagürü.

Ngechuchu nüxũ nixu rü Pedru rü tãxũtáma nügü nixu na norü ngúexũ yixĩxũ (Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Lc 22.31-34)

36 Rü Chimáũ ga Pedru rü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —Pa Corix ¿ngextá tá cuxũ? —ñanagürü. Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: —Ngẹ̄ma íchaxũxũwa rü taxucürüwa chowe curüxũ i ñu̱xmax. Natürü yixcama rü ngẽmáãcü tá chowe curüxũ —ñanagürü.
37 Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü: —Pa Corix, ¿tū̱xcüũ taxucürüwa cuwe charüxũ i ñu̱xmax? Erü marü íchamemare na cuxcèx na chayuxũ —ñanagürü.
38 Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: —¿Aixcüma yiĩxũ i marü ícumemarexũ na chauxcèx cuyuxũ? Aixcüma cumaã nüxũ chixu rü tãũtátama yacaxgu ya otá, rü tomaẽpū̱xcüna tá nüxũ quixu na tama choxũ cucuáxũ —ñanagürü ga Ngechuchu.

14

Ngechuchu rü nama i Nanatüxũtawa nadaxũ nixĩ

1 —¡Tãxũ i penaxī̱xãchiãẽgüxũ i pemax! ¡Tupanaãxũ peyaxõgü rü choxũ rü ta peyaxõgü!
2 —Chaunatüxũtawa nangẽxma i muxũchixũma i nachicagü. Ngẽxguma chi nataṵxguma, rü tãũ chima pemaã nüxũ chixu na pexcèx chayamexẽẽxũcèx i pechicagü.
3 —Rü ngẽxguma marü ngẹ̄ma chaxũxgu rü wüxi i pechica chamexẽẽxgu, rü wena táxarü núma chaxũ. Rü pexũ tá chayagagü na ngẽma nachica i chomatátama nawa changẽxmaxũwa na pengẽxmagüxũcèx i pemax.

4 —Rü pema rü nüxŭ pecuèx na ngextá tá na chaxũxŭ, rü marü nüxŭ pecuèx i nama i ngẹ̄ma nadaxŭ —ñanagürü ga Ngechuchu.
5 Rü Tumachi rü ñanagürü: —Pa Corix, tama nüxŭ tacuèx na ngextá na cuxũxŭ. ¿Rü ñuxãcü tá i nüxŭ tacuáxŭ i ngẽma nama? —ñanagürü.
6 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Choma nixĩ i ngẽma nama i Chaunatüxŭtawa nadaxŭ chiĩxŭ. Rü aixcüma nixĩ i ngẽma ore i nüxŭ chixuxŭ. Rü choma nixĩ i duŭxŭgüxŭ chamaxẽxẽẽxŭ. Rü chaugaguxicatama nixĩ i Chaunatüxŭtawa nangugüxŭ i duŭxŭgü.
7 —Rü ngẽxguma chi pema rü aixcüma meã choxŭ pecuèxgügu, rü Chaunatüxŭ rü chi ta pecuèxgü. Rü ñu̱xmaŭcüü nixĩ i Chaunatüxŭ pecuáxŭ, erü marü nüxŭ pedaugüecha —ñanagürü.
8 Rü yexguma ga Piripi rü ñanagürü: —Pa Corix, ¡Toxŭ nüxŭ nadauxẽẽ ya Cunatü! Rü ngẽxĩcatama i tanaxwèxegüxŭ —ñanagürü.
9 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Pa Piripix, ¿ñuxre ya taunecü marü petanüwa changẽxma rü ñu̱xma rü ta tama choxŭ cucuèxégaxŭ? Yíxema choxŭ dauxe rü Chaunatüxŭ rü ta tadau. ¿Rü tū̱xcüŭ i ngẽxguma rü ta cunaxwèxexŭ i pexŭ nüxŭ na chadauxẽẽxŭ ya Chaunatü?
10 —¿Tama ẽxna cuyaxõ na choma rü Chaunatümaã rü wüxitama tixĩgüxŭ? Rü guxŭma i ore i pemaã nüxŭ chixuxŭ rü tama chauechama nüxŭ chixu. Erü yima Chaunatü ya wüxiwa chomaã ngẽxmacü, rü yima nixĩ ya naxücü i guxŭma i noxrütama puracü.
11 —Chanaxwèxe i choxŭ peyaxõgü na choma rü Chaunatümaã wüxitama tixĩgüxŭ. Natürü woo tama ngẽma pixõgügu rü chanaxwèxe na choxŭ peyaxõgüxŭ naxcèx i ngẽma mexŭgü i taxŭ i Tupanaãrü poramaã chaxüxŭ.
12 —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü yíxema choxŭ yaxõxẽ rü tá tanaxü i guxŭma i choma chaxüxŭ. Rü ngẽma chaxüxŭãrü yexera tá taxü, erü choma rü tá Chaunatüxŭtawa chaxũ.
13 —Rü guxŭma i ṯacü i chauégagu Tupanaxŭtawa naxcèx ípe̱caxŭ rü tá pexna chanaxã. Rü ngẽmaãcü tá chanaxü na chaugagu nangóxŭcèx i Chaunatüarü pora.
14 —Rü choma tá chanaxü i guxŭma i ṯacü i chauégagu choxna naxcèx pe̱caxŭ.

Ngechuchu rü norü ngúexŭgümaã inaxuneta na naxcèx tá núma namuãxŭ i Naãẽ i Üünexŭ

15 —Rü ngẽxguma aixcüma choxŭ pengechaŭgu, rü naga tá pexĩnüẽ i chorü mugü.
16 —Rü choma tá Chaunatüna naxcèx chaca na núma pexcèx namuãxŭcèx i to i perü ngŭxẽẽruŭ i Naãẽ i Üünexŭ, na guxŭgutáma petanüwa nangẽxmaxŭcèx. Rü nüma tá nixĩ i pexcèx nango̱xẽẽãxŭ i ore i aixcüma ixĩxŭ.
17 —Rü ñoma i naãnecū̱ā̱x i duŭxŭgü rü taxucürüwama nanayauxgü, erü tama nüxŭ nadaugü rü tama nüxŭ nacuèxgü. Natürü i pema rü marü nüxŭ pecuèx, erü nüma rü petanüwa nangẽxma. Rü guxŭgutáma pemaã inarüxā̱ū̱x.
18 —Rü tãũtáma núma pexŭ chawogümare i chomax, erü wena táxarü pexcèx chataegu, na petanüwa changẽxmaxŭcèx.
19 —Rü paxa tá nixĩ na tãũtáma choxŭ nadaugüxŭ i ñoma i naãnecū̱ā̱x i duŭxŭgü. Natürü i pema rü tá choxŭ pedaugü. Rü tá pemaxẽ, erü choma rü chamaxŭ.
20 —Rü ngẽxguma yuwa ícharüdaxgu rü wena chamaŭxgu, rü ngẽxguma tá nüxŭ picuèxãchitanü na choma rü Chaunatüwa chamaxŭxŭ rü pema i chowa rü choma i pewa.
21 —Yíxema texé ya nüxŭ cuáxe rü naga ĩnüxẽ i chorü mugü, rü tanango̱xẽẽ na aixcüma choxŭ tangechaŭxŭ. Rü Chaunatü tá tüxŭ nangechaŭ ya yíxema choxŭ ngechaŭxẽ, rü choma rü tá ta tüxŭ changechaŭ. Rü tüxŭ tá chaugü chawẽx —ñanagürü ga Ngechuchu.
22 Rü nayexma ga to ga Ngechuchuarü ngúexŭ ga Yudagu ãe̱gaxŭ ta. Rü yema rü ñanagürü: —Pa Corix, ¿tū̱xcüŭ toxŭ cugü cuwẽx, rü tama ñoma i naãnecū̱ā̱x i duŭxŭgüxŭ cugü cuwẽx? —ñanagürü.

23 Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: —Yíxema choxũ ngechaũxẽ rü naga taxĩnü i ngẽma ore i tümamaã nüxũ chixuxũ. Rü Chaunatü tá tüxũ nangechaũ. Rü choma rü Chaunatümaã wüxigu tümaxũtawa tá tangẽxmagü.

24 —Yíxema tama choxũ ngechaũxẽ rü tama naga taxĩnü i ngẽma chorü ore. Rü ngẽma ore i chauxũtawa nüxũ pexĩnüẽxũ rü tama chorü ore nixĩ, natürü guma Chaunatü ga núma choxũ mucüarü ore nixĩ.

25 —Ñoma rü ta petanüwa changẽxma rü pemaã nüxũ chixu i guxũma i ngẽma ore i pexcèx choxũ ngẽxmaxũ.

26 —Natürü Chaunatü rü tá chauégagu núma nanamu i Naãẽ i Üünexũ na pexũ nangũxẽẽxũcèx. Rü nüma i Naãẽ i Üünexũ tá pexũ nangúexẽẽ i guxũma, rü tá nüxna pexũ nacuèxãchixẽẽ i guxũma i ore ga pemaã nüxũ chixuxũ.

27 —Rü ñụxma na pexna íchixũxũ, rü pexna chanaxã i taãẽ. Natürü ngẽma taãẽ i pexna chaxãxũ, rü tama ñoma i naãnecụ̃ą̃x pexna ãxũ i taãẽrüũ nixĩ. Rü tama chanaxwèxe i penaxi̱xãchiãẽgü rü pemuũẽ.

28 —Marü pemaã nüxũ chixu na pexna tá íchixũxũ rü wena táxarü pexcèx chataeguxũ na pemaã changẽxmaxũcèx. Rü choxũ pexĩnüẽ ga yexguma yema ñachaxgu. Rü ngẽxguma aixcüma choxũ pengechaũgu rü tá petaãẽgü ega nüxũ pecuèxgu na Chaunatücèx chataeguxũ, erü Chaunatü rü chorü yexera nixĩ.

29 —Rü naxũpa na nangupetüxũ i ngẽma, rü pemaã nüxũ chixu na choxũ peyaxõgüxũcèx i ngẽxguma nangupetügu.

30 —Marü tãũtáma poraãcü pemaã chidexa, erü marü ínangu i Chataná i ñoma i naãneãrü ãẽxgacü ixĩxũ. Natürü nüma rü taxuwama choxũ narüyexera.

31 —Natürü ngẽma tá choxũ ngupetüxũ, rü ngẽmaãcü tá nixĩ na guxũma i ñoma i naãnecụ̃ą̃x i duũxũgü nüxũ nacuáxũcèx na choma rü Chaunatüxũ na changechaũxũ, rü chanaxüxũ i ngẽma nüma choxũ namuxũ. ¡Rü ipechigü, rü ngĩxã ítixĩ! —ñanagürü ga Ngechuchu.

15

Ubanegu nügü nangu ga Ngechuchu

1 Rü ñanagürü ga Ngechuchu: —Choma nixĩ i ñoma wüxi i ubanerüũ chiĩxũ rü Chaunatü nixĩ ya norü yora ixĩcü i ngẽma uba.

2 —Rü chorü duũxũgü rü ngẽma ubachacüügürüũ nixĩgü. Rü ngẽma ubachacüü i tama oxũ, rü norü yora rü nayadae. Natürü ngẽma nachacüü i oxũ, rü meã nanamexẽẽtanü na yexeraãcü poraãcü naxoxũcèx.

3 —Pema rü marü pime, yerü naga pexĩnüẽ ga yema ore ga pexũ changúexẽẽxũ.

4 —Rü name nixĩ i guxũguma chowa peyaxụ̃xgü, ngẽma na choma rü pewa chayaxũxũrüũ. Erü wüxi i ubachacüü rü tama nüxĩca naxo, ega tama nanewa yaxụ̃xgux. Rü ngẽxgumarüũ ta i pema rü taxuacüma chauxcèx pemaxẽ, ega tama chowa peyaxụ̃xgüechagu.

5 —Choma nixĩ i ubane, rü pema i nachacüügü. Rü yíxema chowa yaxũẽchaxe rü choma i tümawa, rü aixcüma tá chauxcèx tamaxũ. Rü ngẽmaãcü wüxi i ubachacüü i oxũrüũ tá tixĩ. Natürü ngẽxguma tama chowa peyaxụ̃xgüechagu, rü taxucürüwama ta̱cü pexüe.

6 —Rü texé ya tama chowa yaxũẽchaxe rü tá ítatèxüchi. Rü wüxi i ubachacüü i daexũ rü ipaxũ rü iguxũrüũ tá tixĩ, rü ngẽxma tá tayarüxo.

7 —Rü ngẽxguma chowa peyaxụ̃xgüechagu rü taguma nüxũ ipeyarüngümaẽgu i ngẽma ore i pexũ changúexẽẽxũ, rü marü name i naxcèx ípeca i ta̱cü i penaxwèxexũ, rü choma rü tá pexna chanaxã.

8 —Rü ngẽxguma aixcüma meã chauxcèx pemaxẽgu, rü Chaunatüxũ tá nicuèxüũgü i duũxũgü. Rü ngẽmaãcü aixcüma chorü ngúexũgü tá pixĩgü.

9 —Choma rü pexŭ changechaŭ ngẽma na Chaunatü choxŭ ngechaŭxŭrüŭ. Rü chanaxwèxe i aixcüma meã chauga pexĩnüẽẽcha, erü choma rü guxŭguma pexŭ changechaŭ.
10 —Choma rü naga chaxĩnü i Chaunatüarü mugü rü nüma rü guxŭguma choxŭ nangechaŭ. Rü ngẽxgumarüŭ tá ta nixĩ ega naga pexĩnüẽgu i chorü mugü, rü guxŭgutáma pexŭ changechaŭẽcha.
11 —Choma rü ngẽmaãcü pemaã nüxŭ chixu na wüxigu chomaã petaãẽgüxŭcèx. Rü ngẽmaãcü tá aixcüma petaãẽgü.
12 —Rü choma pexŭ chamu na pemücügüxŭ pengechaŭgüxŭcèx, ngẽma choma na pexŭ changechaŭxŭrüŭ.
13 —Rü ngẽxguma wüxie aixcüma tümamücüxŭ ngechaŭgu, rü nüxŭ tangechaŭãma rü nüẹ̄tama ega woo tümamücücèx tayu̱xgu. Rü nataxuma i to i ngechaŭ i ngẽmaãrü yexera.
14 —Pema rü chomücügü pixĩgü i ngẽxguma chauga pexĩnüẽgu.
15 —Choma rü marü tama chorü duŭxŭgümareãcü pexŭ chaxu. Erü wüxi i coriarü duŭxŭmare rü tama nüxŭ nacuèx i ngẽma norü cori üxŭ. Natürü ñu̱xma rü chomücügümaã pexŭ chaxu, erü pexŭ nüxŭ chacuèxẽẽ i guxŭma i ore ga Chaunatü chomaã nüxŭ ixuxŭ.
16 —Pema rü tama pexira chauxcèx pedaugü, natürü chaxira nixĩ ga pexcèx chadauxŭ rü pexŭ chamuxŭ na aixcüma chauxcèx pemaxẽxŭcèx rü chauxŭtawa penagagüxŭcèx i muxŭma i duŭxŭgü na guxŭguma choxŭ yaxõgüãxŭcèx. Rü Chaunatü ya Tupana tá pexna nanaxã i guxŭma i ṭacü i chauégagu nüxna naxcèx peca̱xŭ.
17 —Rü ngẽma nixĩ i pexŭ chamuxŭ na pemücügüxŭ pengechaŭgüxŭcèx.

Ñoma i naãnecu̱ã̱x i duŭxŭgü rü Ngechuchuchi rü norü ngúexŭgüchi naxaie

18 —Ngẽxguma ñoma i naãnecu̱ã̱x i duŭxŭgü pexchi aiegu, rü ¡nüxna pecuèxãchie ga chaxira chauxchi na naxaiexŭ!
19 —Rü ngẽxguma chi ñoma i naãnecu̱ã̱x i duŭxŭgürüŭ pixĩgügu, rü ñoma i naãnecu̱ã̱x i duŭxŭgü rü chi pexŭ nangechaŭgü ngẽma natanüxŭgüxŭ na nangechaŭgüxŭrüŭ. Natürü choma nixĩ ga pexcèx chadauxŭ natanüwa ga ñoma ga naãnecu̱ã̱x ga duŭxŭgü. Rü ngẽmacèx nixĩ i pexchi naxaiexŭ, erü marü tama naxrüŭ pixĩgü.
20 —¡Nüxna pecuèxãchie ga pemaã ñachagu:

“Taxuxŭma i wüxi i coriarü duŭxŭ rü norü coriétüwa nügü nangexmaxẽẽ”, ñachagu! Rü yema na chauxchi na naxaiexŭ, rü pexchi rü tá ta naxaie. Rü yexguma chi chauga naxĩnüẽgu rü ñu̱xma rü chi ta pega naxĩnüẽ.
21 —Rü ngẽmaãcü ta chaugagu pexchi naxaie i ñoma i naãnecu̱ã̱x i duŭxŭgü erü tama nüxŭ nacuèxgü ya Chaunatü ga núma choxŭ mucü.
22 —Rü ngẽxguma chi choma tama namaã chanango̱xẽẽgu na ñuxãcü chixri na namaxẽxŭ, rü tãũ chima nüxŭ nacuèxgü ga pecadu na naxügüxŭ. Natürü ñu̱xma namaã nüxŭ na chixuxŭ na ñuxãcü chixri namaxẽxŭ, rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü taxuacüma nüxŭ nixugü na yangearü pecaduãxŭ.
23 —Rü guxŭma i duŭxŭgü i chauxchi aiexŭ rü Chaunatüchi rü ta naxaie.
24 —Rü ngẽma duŭxŭgüpẽxewa rü Tupanaãrü poramaã chanaxü i mexŭgü i taxŭ i taguma texé ya togue üxŭ. Rü ngẽxguma chi tama napẽxewa chanaxu̱xgu i ngẽma mexŭgü rü tãũ chima Tupana namaã nanaxuegu na nagagutama yapecaduã̱xgüxŭ. Natürü na woo marü nüxŭ nadaugüxŭ i ngẽma mexŭgü i taxŭ i Tupanaãrü poramaã chaxüxŭ, rü ngẽxguma rü ta chauxchi naxaieama rü Chaunatüchi rü ta naxaie.
25 —Natürü ngẽmaãcü nangupetü erü Tupana nayanguxẽẽchaŭ i norü ore i ümatüxŭ i ñaxŭ:
“Chauxchi naxaie woo taxuŭma i chixexŭ chaxu̱xgu”,
ñaxŭ.

26 —Natürü choma rü tá Chaunatüégagu pexcèx núma chanamu i perü ngŭxẽẽruŭ i Tupanaãẽ i Üünexŭ i tá pexŭ nüxŭ cuèxẽẽxŭ i ore i aixcüma ixĩxŭ. Rü nüma tá nixĩ i meãma pemaã nüxŭ yaxuxŭ i chauchiga.
27 —Rü pema rü tá ta chauchigaxŭ pixugüe, yerü noxri ichanaxügügu ga duŭxŭgümaã nüxŭ na chixuxŭ ga chorü ore, rü woetama marü chauxŭtawa peyexmagü —ñanagürü ga Ngechuchu.

16

1 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Rü pemaã nüxŭ chixu i ñaã ore na tama nüxŭ na perüxoexŭcèx na choxŭ peyaxõgüxŭ.
2 —Rü ngutaquẽxepataŭgüwa tá pexŭ ínawoxŭ. Rü aixcüma tá nawa nangu na texé pexŭ dèixŭ rü tá nagu tarüxĩnüxŭ na ngẽmaãcü mexŭ Tupanacèx taxüxŭ.
3 —Rü ngẽmaãcü tá pemaã namaxẽ i duŭxŭgü, erü taguma nüxŭ nacuèxgü ya Chaunatü, rü choxŭ rü ta tama nacuèxgü.
4 —Rü pemaã nüxŭ chixu i ñaã ore i ñu̱xmax, na nüxna pecuèxãchiexŭcèx i ngẽxguma yixcüra ngẽmaãcü pexŭ nangupetügu.

Tupanaãẽ i Üünexŭãrü puracüchiga

—Noxri rü tama pemaã nüxŭ chixu i ñaã ore, yerü petanügu charüxa̱ŭ̱x.
5 —Natürü i ñu̱xma rü tá pexna íchixũ na Chaunatü ga núma choxŭ mucüxŭtawa na changẽxmaxŭcèx. Rü pema rü taxúema choxna peca na ngextá tá na chaxũxŭ.
6 —Natürü poraãcü pengechaŭgüama erü pemaã nüxŭ chixu i ngẽma ore.
7 —Natürü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü pexcèx narümemaẽ nixĩ na Chaunatücèx chataeguxŭ. Rü ngẽxguma chi tama Chaunatüxŭtawa chaxũxgu rü tãũ chima núma naxũ i Naãẽ i Üünexŭ i pexŭ rüngŭxẽẽxŭ. Natürü ngẽxguma ngẹma chaxũxgu rü choma tá núma chanamu i Naãẽ i Üünexŭ.
8 —Rü ngẽxguma Naãẽ i Üünexŭ núma ũxgu rü tá guxŭ i duŭxŭgüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ na yapecaduã̱xgüxŭ. Rü tá nanango̱xẽẽ i ñuxãcü na yiĩxŭ i ngẽma maxŭ i Tupanapẽxewa aixcüma mexŭ. Rü tá duŭxŭgüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ na Tupana tá napoxcuexŭ i duŭxŭgü naxcèx i norü pecadugü.
9 —Rü nüma i Naãẽ i Üünexŭ tá duŭxŭgüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ na pecaduã̱xgüxŭ yiĩxŭ erü tama choxŭ nayaxõgü.
10 —Rü tá nanangúexẽẽ i ñuxãcü na yiĩxŭ i ngẽma maxŭ i Tupanapẽxewa aixcüma mexŭ, erü choma rü tá Chaunatüxŭtawa chaxũ, rü pema rü tãũtáma marü choxŭ pedaugü.
11 —Rü Naãẽ i Üünexŭ tá duŭxŭgüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ na Tupana tá napoxcuexŭ i duŭxŭgü i chixexŭ ügüxŭ, erü Tupana rü namaã nanaxuegu na marü napoxcuãxŭ i Chataná i ñoma i naãnemaã icuáxŭ.
12 —Choma rü choxŭ nangẽxma i muxŭma i to i ore i pemaã nüxŭ chixuxchaŭchiréxŭ. Natürü ega ñu̱xma chi pemaã nüxŭ chixuxgu rü tãũ chima nüxŭ pecuèxgü.
13 —Rü Tupanaãẽ i Üünexŭ rü nüxŭ nixu i ore i aixcüma ixĩxŭxĩcatama. Rü ngẽxguma núma naxũxgu rü nüma tá pexŭ nangúexẽẽ i guxŭma i ore i aixcüma ixĩxŭ. Erü nüma rü tama nüẽchama tá nidexa, natürü ngẽma ore i Chaunatüxŭtawa rü chauxŭtawa nüxŭ naxĩnüxŭxŭxica tátama nixu. Rü tá pexŭ nüxŭ nacuèxẽẽ i guxŭma i ṭacü i yixcüra tá ngupetüxŭ.
14 —Rü nüma rü tá choxŭ nataxẽẽ, erü chauxŭtawa tá nanayaxu i norü ngu̱xẽẽtae, rü ñu̱xũchi tá pexŭ nangúexẽẽ namaã i ngẽma ngu̱xẽẽtae.
15 —Guxŭma i Chaunatüaxŭ ngẽxmaxŭ rü choxrü ta nixĩ. Ngẽmacèx pemaã nüxŭ chixu rü Naãẽ i Üünexŭ rü chauxŭtawa tá nanayaxu i norü ngu̱xẽẽtae, rü ñu̱xũchi pexŭ tá namaã nangúexẽẽ.

16 —Rü paxa tãũtáma choxŭ pedau. Natürü ngẽmawena rü wena táxarü choxŭ pedau erü Chaunatüxŭtawa tá chaxũ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngema guxchaxŭgü rü yixcüama rü tá taãẽxŭ nananguxuchi

17 Rü yexguma ñuxre ga toma ga Ngechuchuarü ngúexŭgü rü togüna tacagü, rü ñatarügügü: —¿Ṯacüchiga nixĩ na ngẽma ñaxŭ:

“Rü paxa tãũtáma choxŭ pedaugü. Natürü ngẽmawena rü wena táxarü choxŭ pedaugü”, ñaxŭ? ¿Rü ṯacüchiga ta nixĩ na ñaxŭ:

“Choma rü Chaunatüxŭtawa tá chaxũ”, ñaxŭ?

18 —¿Rü ṯacüchiga ta nixĩ na ñaxŭ:

“Rü paxa tãũtáma choxŭ pedaugü”, ñaxŭ? Rü yixema rü tama nüxŭ tacuèxgüéga na ṯacüchigaxŭ tamaã yaxuxŭ —ñatarügügü.

19 Rü Ngechuchu rü nüxŭ nacuèxama ga nüxna na tacagüchaŭxŭ ga tomax. Rü yemacèx ñanagürü toxŭ: —Choma rü marü pemaã nüxŭ chixu rü paxa tãũtáma choxŭ pedau, natürü ngẽmawena rü wena táxarü choxŭ pedau. ¿Rü ngẽma dexacèxtama i pegüna pecagüxŭ?

20 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü pema rü tá pexauxe, rü tá pengechaŭgü. Natürü ñoma i naãnecu̱ã̱x i duŭxŭgü rü tá nataãẽgü. Natürü woo pema tá pengechaŭgü, rü ngẽma perü ngechaŭ rü tá taãẽxŭ nananguxuchi.

21 —Ngẽxguma wüxi i nge íraxacüchaŭgu rü inaxi̱xãchiãẽ, erü ingu̱xneca. Natürü ngẽxguma marü tabuxgu ya ngĩrü õxchana, rü nüxŭ iyarüngüma na ñuxãcü poraãcü ngĩxŭ na nangu̱xchiréxŭ i noxrix, erü tümamaã itaãẽ ya ngĩrü õxchana.

22 —Rü ngẽxgumarüŭ tá ta pexŭ nangupetü i pemax, erü ñu̱xma rü penaxi̱xãchiãẽgü. Natürü wena táxarü chataegu rü pexŭ íchayadau. Rü ngẽxguma rü tá pexŭ nangẽxma i wüxi i taãẽ i taxucürüwama texé pexna yaxuxŭ.

23 —Rü ngẽxguma ínanguxgu tá i ngẽma ngunexŭ na yanguxŭ i ñaã pemaã nüxŭ chixuxŭ, rü taxucèxtáma ṯacücèx choxna pecagü erü aixcüma Chaunatü tá nixĩ ya pexna naxãcü i guxŭma i ṯacü i chauégagu nüxna naxcèx peca̱xŭ.

24 —Ñu̱xmarüta i pema rü taxuŭcèxma chauégagu ípecagü. ¡Naxcèx ípeca rü tá penayaxu i ngẽma naxcèx ípeca̱xŭ! Rü ngẽmaãcü rü tá aixcüma petaãẽgü.

Ngechuchu rü marü nüxŭ narüyexera i guxŭma i ṯacü i ñoma i naãnewa ngẽxmaxŭ

25 —Ñu̱xma rü cuèxruŭgügu chayaxuãcüma pemaã nüxŭ chixu i ore. Natürü nawa tá nangu i ngunexŭ i marü tãũtáma ngẽmaãcü pemaã nüxŭ chixu. Rü ngẽxguma rü tá noxtacüma meã pemaã chanango̱xẽẽ i Chaunatüchiga.

26-27 —Rü ngẽma ngunexŭgu i pema rü Chaunatüxŭtawa tá chauégagu naxcèx ípeca i ṯacü i penaxwèxexŭ. Rü taxucèxma tu̱xcüŭ choma tá Chaunatüxŭtawa pexŭ naxcèx íchaca, erü nümatama ya Chaunatü rü woetama pexŭ nangechaŭ, erü pema rü choxŭ pengechaŭ rü peyaxõgü na naxŭtawa ne chaxũxŭ.

28 —Chaunatüxŭtawa ne chaxũ na ñoma ga naãnewa chaxũxŭcèx. Rü ñu̱xma rü tá nüxna chataegu i ñoma i naãne na wenaxãrü Chaunatüxŭtawa chaxũxŭcèx —ñanagürü.

29 Rü yexguma ga toma ga norü ngúexŭgü rü ñatarügügü: —Ñu̱xma waxi nixĩ i meãxŭchima tomaã cunango̱xẽẽxŭ i curü ore i tomaã nüxŭ quixuxŭ. Rü tama ṯacügu ixuxŭãcüma tomaã nüxŭ quixu.

30 —Rü ñu̱xma rü nüxŭ tacuèx na aixcüma guxŭxŭma na cucuáxŭ. Rü taxuacüma texé ñuxũ ñatagürü cuxŭ. Rü ngẽmacèx nixĩ i tayaxõgüxŭ na aixcüma Tupanaxŭtawa na ne cuxũxŭ —ñatarügügü.

31 Rü Ngechuchu toxŭ nangãxŭ rü ñanagürü: —¿Aixcüma peyaxõgüxŭ i ñu̱xmax?

32 —Rü nawa tá nangu i ngunexŭ rü ñu̱xmatátama nixĩ i na pegü pewoonexŭ. Rü wüxichigü i pema rü tá pepatawa pexĩ, rü chaxica tá nuã choxŭ petèx. Natürü tama chaxica tá icharüxa̱ũ̱x, erü Chaunatü rü chauxŭtawa nangẽxma.

33 —Rü guxŭma i ñaã ore rü pemaã nüxŭ chixu na chaugagu petaãẽgüxŭcèx. Rü ñoma i naãnewa rü tá ngúxŭ pinge. Natürü ¡peporae! erü choma rü marü nüxŭ charüyexera i guxŭma i ṯacü i ñoma i naãnewa ngẽxmaxŭ —ñanagürü.

17

Ngechuchu rü norü ngúexŭgücèx nayumüxẽ

1 Rü yema ñaxguwena rü Ngechuchu daxũgu nadawenü, rü ñanagürü: —Pa Chaunatüx, marü nawa nangu i ngunexŭ na chayuxŭ. Rü chanaxwèxe na duŭxŭgüxŭ nüxŭ cucuèxẽẽxŭ na aixcüma choma rü cune chiĩxŭ. Rü ngẽmaãcü i choma rü tá nüxŭ nüxŭ chacuèxẽẽ na cuma rü aixcüma Tupana na quiĩxŭ.

2 —Erü marü guxŭ i duŭxŭgüarü ãẽxgacüxŭ choxŭ quixĩxẽẽ, na chanamaxẽxẽẽxŭcèx i guxŭma i duŭxŭgü i choxna cumugüxŭ.

3 —Rü ngẽma duŭxŭgü tá nüxŭ nangẽxma i maxŭ i taguma gúxŭ ega cuxŭ nacuèxgügu na cuxicatama Tupana na quiĩxŭ, rü choxŭ nacuèxgügu na choma rü Cristu ga núma choxŭ cumucü na chiĩxŭ.

4 —Choma rü marü cuxŭ chataxẽẽ i ñoma i naãnewa rü chayanguxẽẽ i guxŭma i puracü ga nawa choxŭ cumuxŭ.

5 —Rü ñu̱xma Pa Chaunatüx, rü chanaxwèxe i cugüxŭtawa choxŭ cungẽxmaxẽẽ na choxŭ nangẽxmaxŭcèx ga yematama pora ga cumaã choxŭ yexmaxŭ ga noxri tauta naãne ü̱xgu.

6 —Rü guxema duŭxẽgü ya tüxŭ quidexechixe ga ñoma ga naãnewa na choxna tüxŭ cumugüxŭcèx, rü marü tüxŭ nüxŭ chacuèxẽẽ i texé na quiĩxŭ i cumax. Rü woetama cuxrügü tixĩgü rü cuma nixĩ ga choxna tüxŭ cumugüxŭ. Rü tümagü rü marü naga taxĩnüẽ i curü ore.

7 —Rü ñu̱xma rü marü nüxŭ tacuèx rü guxŭma i ngẽma choxna cuxãxŭ, rü aixcüma cuxŭtawa ne naxũ.

8 —Rü choma rü marü tümamaã nüxŭ chixu ga curü ore ga chomaã nüxŭ quixuxŭ. Rü tümagü rü marü tayaxõgü i ngẽma ore. Rü nüxŭ ticuèxãchitanü na aixcüma cuxŭtawa na ne chaxũxŭ i chomax. Rü tayaxõgü ga cuma núma choxŭ na cumuxŭ.

9 —Rü ngẽmacèx cuxna chaca na tüxŭ na curüngŭxẽẽxŭcèx. Rü tama cuxna chaca na nüxŭ curüngŭxẽẽxŭcèx i ñoma i naãnecu̱ã̱x i duŭxŭgü, natürü cuxna chaca na tüxŭ curüngŭxẽẽxŭcèx ya guxema choxna tüxŭ cumugüxe, erü curü duŭxŭgü tixĩgü.

10 Rü guxãma ya yíxema choxrügü ixĩgüxe rü cuxrügü tixĩgü. Rü guxãma ya cuxrügü ixĩgüxe rü choxrügü tixĩgü. Rü tümagagu rü duŭxŭgü choxŭ nicuèxüŭgü.

11 —Choma rü marü tãũtáma ñoma i naãnewa changẽxmaẽcha, natürü i tümagü rü ngẽmáãcü ñoma i naãnewa tá tangẽxmagü ngẽxguma cuxŭtawa chaxũyane. Pa Chaunatü ya Üünecüx, rü chanaxwèxe na curü pora ga choxna cuxãxŭmaã tüxna cudauxŭ ya yíxema choxna tüxŭ cumugüxe, na ngẽmaãcü guxãma wüxigu rüxĩnüẽxŭcèx, ngẽma cuma rü choma na wüxigu rüxĩnüẽxŭrüŭ.

12 —Rü yexguma guxema choxna tüxŭ cumugüxetanüwa chayexmagu ga ñoma ga naãnewa, rü curü pora ga choxna cuxãxŭmaã tüxna chadau rü tüxŭ íchapoxŭ. Rü taxúema ga guxema choxna tüxŭ cumugüxe rü itayarütauxe. Rü Yuda ga woetama iyarütaxuxŭxicatama inayarütaxu na yanguxŭcèx i curü ore i ümatüxŭ.

13 —Rü ñu̱xma rü cuxŭtawa tá chaxũ. Natürü ñomarüta ñoma i naãnewa changẽxma-yane rü nüxŭ chixu i ñaã curü ore na tümagü rü ta tüxŭ nangẽxmaxŭcèx i ngẽma taãẽ i aixcüma ixĩxŭ i choma choxŭ ngẽxmaxŭ.

14 —Choma rü marü tümamaã nüxŭ chixu i curü ore. Natürü ñoma i naãnecu̱ã̱x i duŭxŭgü rü tümachi naxaie, erü tüma rü tama naxrüŭ tixĩgü, ngẽxgumarüŭ i choma rü tama ñoma i naãnecu̱ã̱xrüŭ chixĩ.

15 —Tama cuxna tümacèx chaca na tüxŭ na quigagüxŭcèx i ñoma i naãnewa. Natürü cuxna chaca na tüxŭ na ícupoxŭxŭcèx nüxna i ngoxo i Chataná.
16 —Choma rü tama ñoma i naãnecu̱a̱x chixĩ. Rü tümagü rü ta tama ñoma i naãnecu̱a̱x tixĩgü, erü cuxrügü tixĩgü i ñu̱xmax.
17 —Curü ore rü aixcüma nixĩ. Rü chanaxwèxe i tüxŭ cungúexẽẽ i curü ore, na aixcüma cupẽxewa tixüünexŭcèx ya yíxema choxna tüxŭ cumugüxe.
18 —Rü yexgumarüŭ ga ñoma ga naãnecu̱a̱x ga duŭxŭgütanüwa choxŭ na cumuxŭrüŭ, rü ngẽxgumarüŭ i choma rü ta ñoma i naãnecu̱a̱x i duŭxŭgü-tanüwa tüxŭ chamugü.
19 —Rü tümagagu chaugü ichaxã na tüxŭ changúexẽẽxŭcèx i curü ore i aixcüma ixĩxŭ, na cupẽxewa tixüünexŭcèx ya yíxema choxna tüxŭ cumugüxe.
20 —Natürü tama yíxema ñu̱xma yaxõgüxecèxicatama cuxna chaca. Natürü cuxna chaca ta tümacèx ya yíxema yixcüra tá yaxõgüxe nagagu i tümaãrü ore ya yíxema ñu̱xma yaxõgüxe.
21 —Rü guxãma ya yíxemacèx cuxna chaca na aixcüma wüxitama tixĩgüxŭcèx. Rü ngẽma cuma rü choma na wüxitama ixĩgüxŭrüŭ, Pa Chaunatüx, rü chanaxwèxe i guxãma i tüma rü ta wüxitama tixĩgü. Rü ngẽmaãcü i ñoma i naãnecu̱a̱x i duŭxŭgü, rü tá nayaxõgü na cuma núma choxŭ cumuxŭ.
22 —Rü choma rü marü tüxna chanaxã i ngẽmatama pora i cuma choxna cuxãxŭ na ngẽmaãcü wüxitama tixĩgüxŭcèx ngẽma cuma rü choma na wüxitama ixĩgüxŭrüŭ.
23 —Rü chanaxwèxe na tümawa changẽxmaxŭ rü cuma i chowa na cungẽxmaxŭ na ngẽmaãcü aixcüma wüxi-tama ixĩgüxŭ i guxãma i yixema. Rü ngẽmaãcü i ñoma i naãnecu̱a̱x i duŭxŭgü rü tá nüxŭ nicuèxãchitanü na cuma núma choxŭ cumuxŭ, rü tá nüxŭ nicuèxãchitanü na tüxŭ cungechaŭxŭ ya yíxema choxna tüxŭ cumugüxe ngẽma na choxŭ cungechaŭxŭrüŭ.
24 —Pa Chaunatüx, cuma choxna tüxŭ cumugü. Rü chanaxwèxe i chauxŭtawa tangẽxmagü i ngu̱ma tá íchangẽxmaxŭwa, na nüxŭ tadaugüxŭcèx i chorü pora ga choxna cuxãxŭ. Yerü choxŭ cungechaŭ ga yexguma tauta naãne ixügügumama.
25 —Pa Chaunatü ya Mecüx, ñoma i naãnecu̱a̱x i duŭxŭgü rü tama cuxŭ nacuèxgü. Natürü choma rü cuxŭ chacuèx. Rü yíxema choxna tüxŭ cumugüxe rü ta marü nüxŭ tacuèxgü na cuma núma choxŭ cumuxŭ.
26 —Rü marü tüxŭ nüxŭ chacuèxẽẽ na texé quiĩxŭ. Rü guxŭgutáma tüxŭ nüxŭ chicuèxẽẽãmachigü na cuma choxŭ cungechaŭxŭrüŭ tügü tangechaŭgüxŭcèx rü choma rü tümaxŭtawa na changẽxmaxŭcèx —ñanagürü ga Ngechuchu.

18

Ngechuchuxŭ niyauxgü
(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

1 Rü yema ñaxguwena ga Ngechuchu rü tomaã inaxũãchi, na Cheduruarü ngatexŭãrü tocutüwa taxĩxŭcèx. Rü yéma nayexma ga wüxi ga nanetünecü. Rü yemawa naxũ ga Ngechuchu tomaã.
2 Rü Yuda ga yema bexma cúãcü Ngechuchuxŭ íyaxuaxŭxŭ rü nüxŭ nacuèx ga yema nachica, yerü Ngechuchu rü muẽxpü̱xcüna yéma tomaã nangutaquẽxexŭ.
3 Rü yéma nangu ga Yuda namaã ga ñuxre ga churaragü rü ñuxre ga tupauca ga taxŭneãrü purichíagü ga yéma namugüxŭ ga paigüarü ãẽxgacügü rü parichéugü. Rü meãma nixãxne, rü yéma nanangegü ga omügü.
4 Natürü ga Ngechuchu rü marü nüxŭ nacuèx ga guxŭma ga ṯacü tá nüxŭ na ngupetüxŭ. Rü yemacèx naxcèx nixũ, rü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Texécèx nixĩ i pedaugüxŭ? —ñanagürü.
5 Rü nümagü rü Ngechuchuxŭ nangãxŭgü, rü ñanagü-rügü: —Nacharétucu̱a̱x i Ngechuchucèx nixĩ i tadaugüxŭ —ñanagürügü. Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü:

—Choma chixĩ —ñanagürü. Rü Yuda ga bexma cúãcü ínaxuaxŭxŭ rü yema churaragütanüwa nayexma.
6 Rü yexguma yema ñaxgu ga Ngechuchu: “Choma chixĩ”, ñaxgu, rü nügüweama
nacaixŭtanü ga yema churaragü, rü yexma nayayi.
7 Rü yexguma ga Ngechuchu rü wena nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Texécèx nixĩ i
pedaugüxŭ? —ñanagürü. Rü nümagü rü nanangãxŭgü rü ñanagürügü: —Nacharétucu̱a̱x i
Ngechuchucèx nixĩ i tadaugüxŭ —ñanagürügü.
8 Rü Ngechuchu rü wenaxãrü ñanagürü nüxŭ: —Marü pemaã nüxŭ chixu rü choma
chixĩ. Rü ngẽxguma chauxcèx pedaugügu rü ¡ípeyaxĩxẽẽ i ñaã chorü ngúexŭgü! —
ñanagürü.
9 Rü yemaãcü nangupetü na yanguxŭcèx ga norü ore ga nümatama ga Ngechuchu nüxŭ
yaxuxŭ ga ñaxgu:
“Yíxema Chaunatü choxna tüxŭ mugüxe rü taxúetáma itayarütauxe”, ñaxgu.
10 Rü Chimáũ ga Pedru rü nüxŭ iyexma ga wüxi ga cüxchi. Rü ngĩxŭ nayaxu ga norü
cüxchi rü yemamaã ínanadaechinü ga paigüarü ãe̱xgacüarü duŭxŭ ga Macugu ãe̱gaxŭ. Rü
norü tügünechinü ínadae.
11 Natürü ga Ngechuchu rü Pedruxŭ ñanagürü: —¡Ngĩxchixŭgu ngĩxŭ ixücuchi i curü
cüxchi! ¿Tama ẽxna nüxŭ cucuèx na choma rü tá ngúxŭ chingexŭ ngẽma Chaunatü
chomaã naxueguxŭrüŭ? —ñanagürü.

Anápatawa Ngechuchuxŭ nagagü
(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

12 Rü yexguma ga churaragüarü ãe̱xgacü, namaã ga norü churaragü rü tupaucaarü
purichíagü, rü Ngechuchuxŭ niyauxgü. Rü nayanèĩxchacüügü.
13 Rü noxri rü ãe̱xgacü ga Anápatawa nanagagü. Rü Aná rü Caipánèxtü nixĩ. Rü guma
taunecügu ga Caipá rü paigüeru nixĩ.
14 Rü yema Caipá nixĩ ga ŭpaacü yema Yudíugüarü ãe̱xgacügümaã nüxŭ ixuxŭ ga na
namemaẽxŭ ga wüxitama ga yatü guxŭma ga Yudíugücèx na yuxŭ.

Pedru rü Ngechuchuxŭ nixã
(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

15 Rü choma rü Chimáũ ga Pedru rü wüxigu Ngechuchuwe tarüxĩ. Rü yema paigüarü
ãe̱xgacü rü choxŭ nacuèx. Rü yemacèx ga choma rü wüxigu Ngechuchumaã tichocu ga
ãe̱xgacüpataèxtüwa.
16 Natürü ga Pedru rü ĩã̱xãrü düxétügutama narüxã̱ũ̱x. Rü yemacèx íchaxũxŭ ga choma,
rü yema ĩã̱xãrü dauruŭ ga ngecümaã chayarüdexa rü yexguma Pedruxŭ iyamucuchi.
17 Rü yexguma ga yema ngecü ga ĩã̱xãrü dauruŭ, rü Pedruna ica, rü ngĩgürügü: —¿Tama
ẽxna cuma rü ta wüxi i norü ngúexŭ quiĩxŭ i ngẽma yatü i yayauxgüxŭ? —ngĩgürügü. Rü
Pedru ngĩxŭ nangãxŭ, rü ñanagürü: —Tama nixĩ —ñanagürü.
18 Rü yéma ĩã̱xtüwa rü ãe̱xgacüarü duŭxŭgü rü purichíagü rü nanaxügü ga wüxi ga üxü,
yerü nagáuane. Rü guma üxüxetüarü ngaicamagu nachigü, rü yéma nügü ninaĩxŭgü. Rü
Pedru rü ta yéma nügü nanaĩxŭ naxẽtüwa ga guma üxü.

Paigüarü ãe̱xgacü rü Ngechuchuna naca
(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)

19 Rü yema paigüarü ãe̱xgacü rü inanaxügü ga Ngechuchuna na naca̱xŭ, rü ñanagürü:
—¿Ta̱cü nixĩ ga duŭxŭgüxŭ namaã cungúexẽẽxŭ? ¿Rü texégü tixĩ ya yíxema curü
ngúexŭgü? —ñanagürü.
20 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxŭ: —Choma rü guxŭ ga duŭxŭgüpẽxewa nüxŭ chixu
ga chorü ore. Rü ngutaquẽxepataŭgüwa rü tupauca ya taxŭnewa i ngextá guxŭma i
Yudíugü íngutaquẽxegüxŭwa chanangúexẽẽ ga duŭxŭgü. Rü yemaãcü taxuŭma ichicu̱x
ga chorü ore.

21 —¿Rü tu̱xcüü̃ i choxna cuc̱axũ̃ i ñu̱xmax? Ẽcü, ¡nüxna naca i ngẽma duũ̃xũ̃gü ga nüxũ̃ ĩnüẽxũ̃ ga chorü ore! Rü nümagü tá cumaã nüxũ̃ nixugüe ga t̲acüchigaxũ̃ namaã na chixuxũ̃. Erü nümagü rü nüxũ̃ nacuèxgü i guxũ̃ma ga t̲acü ga namaã nüxũ̃ chixuxũ̃ —ñanagürü.

22 Rü yexguma Ngechuchu yema ñaxgu, rü wüxi ga tupauca ga taxũ̃neãrü purichía ga naxũ̃tagu chixũ̃, rü Ngechuchuchiwegu nidagü. Rü ñanagürü Ngechuchuxũ̃: —¿Tu̱xcüü̃ ngẽmaãcü cunangãxũ̃ ya daa paigüarü ãẽxgacü? —ñanagürü.

23 Rü Ngechuchu nanangãxũ̃ rü ñanagürü: —Rü ngẽxguma t̲acü rü chixexũ̃xũ̃ chixuxgu, ¡rü nüxũ̃ ixu na ñuxãcü chixri na chidexaxũ̃! Natürü ega chorü ore rü aixcüma yixĩgu, rü ¿tu̱xcüü̃ i choxũ̃ quidagüxũ̃ i ñu̱xmax? —ñanagürü.

24 Rü yexguma ga Aná rü Ngechuchuxũ̃ yanáĩãcüma paigüarü ãẽxgacü ga Caipáxũ̃tawa nanamu.

Pedru rü wenaxãrü tama Ngechuchuxũ̃ nacuèxneta (Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

25 Rü yoxni ga Pedru rü üxüarü ngaicamagu nachiecha, rü yéma nügü nanaĩxũ̃ãma. Rü yema yéma yexmagüxũ̃ rü nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Tama ẽxna cuma rü ta norü ngúexũ̃ quiĩxũ̃ i ngẽma yatü i yayauxgüxũ̃? —ñanagürügü. Natürü ga Pedru rü tama nügü nixu, rü ñanagürü: —Tama nixĩ —ñanagürü.

26 Rü yéma nayexma ga wüxi ga paigüarü ãẽxgacüarü duũ̃xũ̃. Rü yema rü Pedru ídaechinüxũ̃tanüxũ̃ nixĩ. Rü Pedruna naca, rü ñanagürü: —¿Tama ẽxna cuma yiĩxũ̃ ga nanetünecüwa Ngechuchumaã cuxũ̃ chadauxũ̃? —ñanagürü.

27 Rü Pedru rü wena tama nügü nixu. Rü yexgumatama nica ga otá.

Ngechuchu rü Piratu- pẽxewa nayexma (Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-5)

28 Rü yexguma Ngechuchumaã nüxũ̃ nachauegu ga nüxna na nacagüxũ̃, rü Caipápatawa ínanagaxüchigü rü Yudéaaneãrü ãẽxgacü ga Dumacu̱ã̱xpatawa nanagagü. Natürü marü ningóonechaũ̃ ga yexguma rü yemacèx ga yema Yudíugü rü tama guma ãẽxgacüpatagu nachocu, yerü norü mugü nüxũ̃ nixu rü taxũ̃ ga pecadu nixĩ na wüxi ga Dumacu̱ã̱xpatagu na nachocuxũ̃ ga yema ngunexũ̃gu. Rü yemaãcü tama Tupanapẽxewa nügü nixüxaarü maxũ̃ã̱xẽẽgüchaũ̃, yerü yexguma nügü yaxüxaarü maxũ̃ã̱xẽẽgügu, rü taxucürüwa nanangõ̱xgü ga õna ga Üpetüchigaarü petacèx namexẽẽxũ̃.

29 Rü yemacèx ga guma ãẽxgacü ga Dumacu̱ã̱x ga Piratu rü napatawa ínaxũxũ ga duũ̃xũ̃gümaã na yadexaxũ̃cèx. Rü ñanagürü nüxũ̃: —¿T̲acücèx ípenaxuaxũ̃ ya daa yatü? —ñanagürü.

30 Rü nümagü rü Piratuxũ̃ nangãxũ̃gü, rü ñanagürügü: —Ngẽxguma chi tama wüxi i taxũ̃ i chixexũ̃ naxu̱xgu, rü tãũ chima cuxũ̃tawa tanaga —ñanagürügü.

31 Rü yexguma ga Piratu rü ñanagürü nüxũ̃: —¡Ẽcü perü ãẽxgacügüxũ̃tawa penaga, rü perü mugü pemaã nüxũ̃ ixuxũ̃ãcüma penapoxcux! —ñanagürü. Natürü ga yema Yudíugü rü Piratuxũ̃ nangãxũ̃gü, rü ñanagürügü: —Natürü pema i Dumacu̱ã̱xgü rü marü toxna penachu̱xu na texéxũ̃ timèxgüxũ̃ tümaãrü chixexũ̃cèx —ñanagürügü.

32 Rü yemaãcü ningu ga yema ore ga Ngechuchu ũ̃paacü nüxũ̃ ixuxũ̃ ga ñuxãcü tá na nayuxũ̃.

33 Rü Piratu rü wenaxãrü napatagu naxücu, rü Ngechuchucèx nangema. Rü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Cuma yiĩxũ̃ i Yudíugüarü Ãẽxgacü quiĩxũ̃? —ñanagürü.

34 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxũ̃: —¿Cuechamatama i nagu curüxĩnüxũ̃ na ngẽmaãcü choxna cuc̱axũ̃, rü ẽxna togü marü cumaã nüxũ̃ nixu na ngẽmaãcü choxna cuc̱axũ̃cèx? —ñanagürü.

35 Rü Piratu Ngechuchuxŭ nangãxŭ, rü ñanagürü: —¿Ɛ́xna cuma nagu curüxĩnügu rü Yudíu chiĩxŭ? Rü ngẽma cuchiŭãnecu̱ã̱xgü rü paigüarü ãe̱xgacügütama nixĩ i chauxŭtawa cuxŭ gagüxŭ. ¿Ɛ́xna ta̱cü rü chixexŭ cuxü? —ñanagürü.

36 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Choma rü tama ñoma i naãnewa ãe̱xgacü chixĩ. Rü ngẽxguma ñoma i naãnewa ãe̱xgacü chixĩgu, rü chorü duŭxŭgü rü chi Yudíugüarü ãe̱xgacügümaã nügü nadai rü tãũ chima choxŭ niyauxgü i ngẽxguma. Natürü tama ñoma i naãnewa ãe̱xgacü chixĩ —ñanagürü.

37 Rü yexguma ga Piratu rü ñanagürü nüxŭ: —¿Ɛ́xna to i nachiŭãneãrü ãe̱xgacü quixĩ i cumax? —ñanagürü. Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Cumatama marü nüxŭ quixu na ãe̱xgacü chiĩxŭ. Rü yemacèx ga choma rü chabu rü ñoma ga naãnewa chaxũ na duŭxŭgümaã nüxŭ chayarüxuxŭcèx i ore i aixcüma ixĩxŭ. Rü guxãma ya texé ya nüxŭ cuáxchaŭxẽ i ngẽma ore i aixcüma ixĩxŭ, rü choxŭ itarüxĩnüẽ i ngẽma ore i nüxŭ chixuxŭ —ñanagürü.

38 Rü Piratu rü ñanagürü nüxŭ: —¿Ta̱cü nixĩ i ngẽma ore i aixcüma ixĩxŭ? —ñanagürü.

Ngechuchumaã nanaxuegu na yamèxgüãxŭ (Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)

Rü yemaãcü Ngechuchuna nacaxguwena ga Piratu, rü wenaxãrü Yudíugümaã nayarüdexa. Rü ñanagürü nüxŭ: —Taxuŭma i chixexŭxŭ nawa chadau i ñaã yatü. ¿Rü tu̱xcüŭ chi inapoxcuxŭ?

39 —Natürü guxŭguma ega Üpetüchigaarü petawa nanguxgu, rü pecüma nixĩ na choxna naxcèx na pe̱caxŭ na íchananguxuchixẽẽxŭcèx i wüxi i duŭxŭ i poxcuxŭ. ¿Rü penaxwèxexŭ na pexcèx íchananguxuchixẽẽxŭ i ñaã perü ãe̱xgacü, Pa Yudíugüx? —ñanagürü.

40 Rü yexguma ga guxŭma ga yema duŭxŭgü, rü tagaãcü aita naxüe, rü ñanagürügü: —Tama tanaxwèxe na cuya-ngéxŭ i ngẽma yatü. Rü Barabá waxi nixĩ i tanaxwèxexŭ na cuyangéxŭ —ñanagürügü. Rü yema Barabá rü wüxi ga máẽtaxŭ nixĩ.

19

1 Rü yexguma ga Piratu rü churaragüxŭ namu na Ngechuchuxŭ na̱cuaixgüxŭcèx.

2 Rü yema churaragü rü chuchuxŭwa nanaxügü ga wüxi ga boxŭ, rü ñu̱xũchi naẽruwa nayangèxcuchigü. Rü wüxi ga máxŭ ga naxchiru ga dauxcharaxŭgu nayacu̱xẽẽgü.

3 Rü ñu̱xũchi naxcèx naxĩ, rü nüxŭ nacugüeãcüma ñanagürügü nüxŭ: —¡Namaxŭ, Pa Yudíugüarü Ãe̱xgacüx! —ñanagürügü. Rü nanapechiwegü.

4 Rü Piratu rü wenaxãrü düxétüwa naxũ, rü Yudíugüxŭ ñanagürü: —¡Dücèx! ñu̱xma tá nuã pepẽxewa chanaga na nüxŭ pecuáxŭcèx na taxuŭma i chixexŭxŭ nawa chadauxŭ —ñanagürü.

5 Rü düxétüwa naxũ ga Ngechuchu. Rü namaã nangèxcueru ga yema boxŭ ga chuchuxŭwa naxügüxŭ. Rü nagu nicu̱x ga yema máxŭ ga naxchiru ga dauxcharaxŭ. Rü yex-guma ga Piratu rü Yudíugüxŭ ñanagürü: —Daa nixĩ ya yima yatü —ñanagürü.

6 Natürü yexguma Ngechuchuxŭ nadaugügu ga paigüarü ãe̱xgacügü rü purichíagü, rü inanaxügüe ga aita na naxüexŭ. Rü ñanagürügü: —¡Curuchawa yapota! ¡Curuchawa yapota! —ñanagürügü. Rü Piratu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Ẽcü, peyaga rü pematama curuchawa peyapota! Erü choma rü taxuŭma i chixexŭxŭ nawa chadau —ñanagürü ga Piratu.

7 Natürü ga yema Yudíugü rü Piratuxŭ nangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Toma toxŭ nangẽxma i wüxi i torü mu. Rü ngẽma torü mu toxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ na namexŭ na nayuxŭ i ñaã yatü, yerü nüma rü nüxŭ nixu ga Tupana Nane na yiĩxŭ —ñanagürügü.

8 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnügu ga Piratu, rü yexeraãcü namuŭ.

9 Rü wena Ngechuchumaã napatagu naxücu. Rü yéma Ngechuchuna nayaca, rü ñanagürü: —¿Ngextácu̱ã̱x quixĩ i cumax? —ñanagürü. Natürü ga Ngechuchu rü tama nanangãxŭ.

10 Rü yexguma ga Piratu rü Ngechuchuxũ ñanagürü: —¿Ɛ́xna ngẽma tãũtáma choxũ cungãxũ? ¿Tau ẽxna i nüxũ cucuáxũ na chọxmẽxwa cungẽxmaxũ na curuchawa cuxũ chipotaxũ rü ẽxna cuxũ na íchanguxuchixẽẽxũcèx? —ñanagürü.

11 Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: —Tãũ chima cuxmẽxwa changẽxma, ega tama Tupana naxwèxegu. Rü ngẽmacèx nixĩ i ngẽma duũxũgü i cuxna choxũ mugüxũ rü currü yexera poraãcü napecaduą̃xgü —ñanagürü.

12 Rü yemawena rü Piratu nagu narüxĩnü ga ñuxãcü Ngechuchuxũ na ínanguxuchixẽẽẹgaxũ. Natürü yema Yudíugü rü poraãcü aita naxüe, rü ñanagürügü: —Ngẽxguma tá ícunanguxuchixẽẽ̃xgu rü tama currü ãẽ̃xgacü ya tacü ya Dumacu̱ą̃x ya Chécharuxũ cungechaũ. Erü ngexerũxe ya ãẽ̃xgacü ya tacüxũ tügü ingucuchixẽẹxẽ, rü Dumacu̱ą̃x ya ãẽ̃xgacü ya tacü ya Chécharuarü uwanü tixĩ —ñanagürügü.

13 Rü yexguma yemaxũ naxĩnügu ga Piratu, rü churaragüxũ namu ga Ngechuchuxũ düxétüwa na nagagüxũcèx. Rü nawa nayarüto ga wüxi ga tochicaũ ga taxũ ga nutagünaxcèx ga togawa rü Gabatagu ãẹgaxũ. Rü yema nachicawa nixĩ ga poxcuexũ ga duũxũgüna naçaxũ ga ãẽ̃xgacü.

14 Rü wüxi ga ngunexũ nataxu ga Üpetüchigaarü petawa na nanguxũ ga yexguma, rü marü tocuchiwa nangu. Rü Piratu rü Yudíugüxũ ñanagürü: —¡Daa nixĩ ya yima perü ãẽ̃xgacü! ñanagürü.

15 Natürü ga nümagü rü aita naxüe, rü ñanagürügü: —Tanaxwèxe na nayuxũ. Rü ¡curuchawa yapota! —ñanagürügü. Rü Piratu nüxna naca rü ñanagürü nüxũ: —¿Ñuxãcü i choma rü ichanamu na curuchawa yapotagüãxũcèx ya perü ãẽ̃xgacü? —ñanagürü. Natürü ga paigüarü ãẽ̃xgacügü rü Piratuxũ nangãxũgü, rü ñanagürügü: —Yima ãẽ̃xgacü ya tacü ya Chécharu ya Dumawa ngẽxmacü rü yima nixĩ ya torü ãẽ̃xgacü, rü nataxuma i to —ñanagürügü.

16 Rü yexguma ga Piratu rü yema Yudíugüna Ngechuchuxũ namu na curuchawa yapotagüãxũcèx. Rü nümagü rü nayagagü.

Curuchawa Ngechuchuxũ nipotagü (Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

17 Rü ínaxũxũ ga Ngechuchu, rü norü curucha ngĩxũ ininge. Rü yéma nanagagü nawa ga wüxi ga nachica ga “Duũxẽẽruchinèxãgu” ãẹgaxũ. Rü yema rü Górguta nixĩ ga naẹga ga togawa.

18 Rü yéma curuchawa Ngechuchuxũ nayarüpotagü. Rü Ngechuchurüũ curuchawa nayapotagü ga taxre ga to ga yatügü, rü wüxi ga norü tügünecüwawa rü to ga norü ṭoxwecüwawa.

19 Rü Piratu rü churaragüxũ namu na Ngechuchuarü curuchatapẽxewa na yapocuchigüãxũcèx ga wüxi ga mürapewaxacü ga ãẹgatachinüxũ ga ñaxũ:

“Ngechuchu ya Nacharétucu̱ą̃x ya Yudíugüarü Ãẽ̃xgacü”, ñaxũ.

20 Rü muxũma ga yema Yudíugü nüxũ nadaumatü ga yema namatü ga mürapewaxacügu üxũ. Yerü yema nachica ga Ngechuchuxũ curuchawa íyanapotagüxũwa, rü ĩãneãrü ngaicamana nixĩ. Rü tomaẽ̃xpü̱x ga nagawa naxümatü ga yema naẹga ga yema mürapewawa. Rü togawa rü Griégugügawa rü Dumacu̱ą̃xgügawa naxümatü.

21 Rü yemacèx ga yema Yudíugüarü paigüarü ãẽ̃xgacügü rü Piratuxũ ñanagürügü: —Toma rü tama tanaxwèxe i cunaxümatü i “Yudíugüarü Ãẽ̃xgacü”, ñaxũ. Rü narümemaẽ nixĩ i cunaxümatü rü ñacurügü:

“Nügü ixucü na Yudíugüarü Ãẽ̃xgacü yiĩxũ”, ñacurügü.

22 Natürü Piratu nanangãxũ rü ñanagürü: —Ngẽma chaxümatüxũ rü marü ngẽxma naxümatü —ñanagürü.

23 Rü curuchawa marü Ngechuchuxũ yapotagüguwena ga churaragü, rü nanade ga Ngechuchuchiru. Rü yema ãgümücü ga churaragü rü nügümaã nayatoye ga naxchiru.

Rü nanayauxgü ta ga norü gáuxŭchiru ga máxŭ. Natürü taxuwama narüngèi̱xte, yerü
woetama yemaãcü naxü.
24 Rü yemacèx ga yema churaragü rü nügümaã ñanagürügü: —¡Tãũtáma nagu tagaugüe!
Rü narümemaẽ nixĩ i naxcèx tá naxĩnücèxwẽxegü rü ngĩxŭ tañanagügü i wüxi i dĩẽru na
ngẽmawa nüxŭ icuèxgüxŭcèx na texéarü tá na yiĩxŭ —ñanagürügü. Rü yemaãcü ningu ga
Tupanaãrü ore ga ümatüxŭ ga ñaxŭ:
“Nügümaã nayatoye i chauxchiru, rü naxcèx ngĩxŭ tanañanagügü i wüxi i dĩẽru”,
ñaxŭ. Rü aixcüma yemaãcü nixĩ ga naxügüãxŭ ga churaragü.
25 Rü Ngechuchuarü curuchapünewa iyexma ga naẽ ga María, rü ngĩẽyèx, rü María ga
Creopá naxmèx, rü María ga Magadácu̱ã̱x.
26 Rü yexguma Ngechuchu naẽxŭ dèu̱xgu ga yexma chauxŭtagu na nachixŭ, rü ñanagürü
ngĩxŭ: —Pa Mamax, yima nixĩ ya cune, —ñanagürü.
27 Rü yemawena, rü ñanagürü choxŭ: —Ngẽma iyixĩ i cue —ñanagürü. Rü yexgumamama
rü chopatawa ngĩxŭ chayaxu. Rü chauxŭtawa iyexmaẽcha.

Nayu ga Ngechuchu

28 Rü Ngechuchu nüxŭ nacuèx ga marü na yanguxŭ ga guxŭma ga norü puracü ga
ñoma ga naãnewa. Rü yema Tupanaãrü ore ga ümatüxŭ na yanguxẽẽxŭcèx, rü ñanagürü:
—Chi̱tawa —ñanagürü.
29 Rü yéma iyexma ga wüxi ga tŭxŭxãcü ga binu ga marü üxchiücümaã ããcuxcü. Rü
wüxi ga tüèxmü guma binumaã niwaixẽẽgü, rü wüxi ga dexnemenèxãwa nayanèi̱x. Rü
yemamaã naã̱xgu nanawẽxgü.
30 Rü Ngechuchu nayaxaxü ga guma binu ga üxchiücü rü ñanagürü: —Marü ningu i
guxŭma i chorü puracü —ñanagürü. Rü ñu̱xũchi inayarümaxãchieru, rü nayu.

Wüxi ga churara rü wocaxemaã Ngechuchuxŭ nacanapacütüxŭ

31 Natürü ga yema Yudíugüarü ãẽ̱xgacügü rü tama nanaxwèxegü ga curuchagüwa na
nayexmagüxŭ ga yema naxŭnegü. Yerü moxŭãcü rü ngŭxchigaarü ngunexŭ nixĩ. Rü
yema Yudíugücèx rü yema nixĩ ga guxŭ ga ngŭxchigaarü ngunexŭãrü yexera ga üünexŭ,
yerü norü peta ga Üpetüchigaarü ügü nixĩ. Rü yemacèx Piratuna naxcèx nacagü na
churaragü yéma namugüxŭcèx na yapoyeparagüãxŭcèx na paxa nayuexŭcèx ga yema
curuchawa ipotagüxŭ, rü paxa na nadeãxŭcèx ga curuchawa naxŭpa ga ngŭxchigaarü
ngunexŭ.
32 Rü yéma naxĩ ga churaragü rü inanapoeparagü ga yema taxre ga yatügü ga
Ngechuchumaã yéma curuchawa ipotagüxŭ.
33 Rü Ngechuchucèx naxĩ ga churaragü, natürü nüxŭ nadaugü ga marü na nayuxŭ. Rü
yemacèx tama nayapoyeparagü.
34 Natürü wüxi ga churara rü Ngechuchuxŭ nacanapacütüxŭ. Rü yexgumatama
ínayèxüchi ga nagü rü dexá.
35 Rü choma i Cuáŭ rü nüxŭ chadau i guxŭma ga ñaã pemaã nüxŭ chixuxŭ. Rü aixcüma
nixĩ i ñaã chorü ore. Rü chomatama nüxŭ chacuèx i aixcüma na yiĩxŭ, rü pemaã nüxŭ
chixu na pema rü ta peyaxõgüxŭcèx.
36 Rü yema nangupetü na yanguxŭcèx i Tupanaãrü ore i ümatüxŭ i ñaxŭ:
“Rü taxúnetáma ya naxchinèxã nipoyegü”,
ñaxŭ.
37 Rü toxnamana i Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“Tá nüxŭ narüdaunü ya yima nacanapacütüxŭgüãcü”,
ñanagürü.

Ngechuchuxŭ inatèxgü
(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

38 Rü nayexma ga wüxi ga yatü ga Arimatéacu̱a̱x ga Yúchegu ãe̱gacü. Rü nüma rü ta Ngechuchuaxũ nayaxõ, natürü cúãcü nayaxõ yerü natanüxũ ga Yudíugüarü ãe̱xgacügüxũ namuũ. Rü guma nixĩ ga Piratuna yaca̱cü na nayauxãxũcèx ga Ngechuchuxũne. Rü Piratu rü: —Ngũ, —ñanagürü. Rü yexguma ga Yúche rü yéma naxũ ga curuchawa íyapotaxũwa, rü curuchawa nayayaxu ga naxũne ga Ngechuchu.

39 Rü yéma nangu ga Nicodému ga ũpaacü chütacü Ngechuchuxũtagu naxũãnecü. Rü yéma nanange ga 30 kilo naguxũ ga pumara ga yixichixũ na Ngechuchuxũ namaã nachaxünegüxũcèx.

40 Rü yemaãcü ga Yúche rü Nicodému rü curuchawa nanayauxgü ga naxũne ga Ngechuchu. Rü naxchiru ga marü pumaracharaxũmaã nayanáĩxpüxũgü. Yerü yema nixĩ ga tocüma ga toma ga Yudíugü ga yexguma wüxi ga yueta tüxũ itatèxgügu.

41 Rü yema nachica ga Ngechuchu curuchawa íipotaxũwa nayexma ga wüxi ga nanetünecü. Rü yema nanetünecüwa nayexma ga wüxi ga naxmaxũ ga yexwacaxũxũ ga taguma texéxũ nagu natèxgüxũ.

42 Rü yema naxmaxũgu nayaxücuchigü ga Ngechuchuxũne yerü nangaicama, rü paxa tá ningune ga ngũxchigaarü ngunexũcèx.

20

Ínarüda ga Ngechuchu
(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

1 Rü yüxüarü pèxmamaxũchi ga tauta meã yangóonegu, rü María ga Magadácu̱a̱x rü Ngechuchuxũ íyaxücuchigüxũwa ixũ. Rü nüxũ idau ga guma nuta ga Ngechuchumaxũ namaã rüngũxtaũcü, rü marü na ínaxügachixũ.

2 Rü yexgumatama iiñaãchi, rü yema choma rü Chimáũ ga Pedrumaã ítayexmagüxũwa iña. Rü ngĩgürügü toxũ: —Rü marü nanayauxgü ya Cori ya Ngechuchu i naxmaxũwa. Rü tama nüxũ tacuèx na ngexta na naxügüãxũ —ngĩgürügü.

3 Rü yexguma ga choma rü Pedru rü Ngechuchuxũ íyaxücuchigüxũwa taxĩ.

4 Rü wüxigu itaxũãchi ga tomax, natürü ga choma rü poraãcü Pedruarü yexera ichañaãchi. Rü chaxira Ngechuchuxũ íyaxücuchixũwa changu.

5 Rü ichayarümaxãchi na nagu chidaucuchixũcèx. Rü nüxũ chadau ga naxchiru ga namaã yanáĩxpüxũgüãxũ ga yexma na naxüxũ. Natürü tama aixepegu chaxücu.

6 Rü choweama ínangu ga Chimáũ ga Pedru. Rü nüma rü yema naxmaxũgu naxücu. Rü nüma rü ta nüxũ nadau ga yema naxchiru ga namaã yanáĩxpüxũchiréxũ.

7 Rü nüxũ nadau ta ga naxchiru ga namaã yanèĩxẽrugüãxũ ga meãma dixcumüxũ ga nüxrüguma üxũ. Rü tama wüxigu namaã nanu ga yema naxchiru ga namaã yanáĩxpüxũgüãxũ.

8 Rü yexguma ga choma ga chaxiraxüchi yéma na changuxũ, rü choma rü ta chixücu. Rü nüxũ chadau ga guxũma, rü chayaxõ ga Ngechuchu rü marü wena na namaxũxũ.

9 Yerü noxri rü tama nüxũ tacuèxgüéga ga yema Tupanaãrü ore ga ümatüxũ ga ñaxũ:
“Cristu rü tá wena namaxũ”,
ñaxũ.
10 Rü yexguma ga toma rü tochiũcèx tawoegu.

Ngechuchu rü ngĩxcèx nango̱x ga María ga Magadácu̱a̱x
(Mt 16.9-11)

11 Natürü ga María rü yexma irüxa̱ũ̱x naxũtagu ga Ngechuchumaxũ. Rü yéma ixaxu. Rü naxauxãcüma iyarümaxãchi, rü nagu iyadaucuchi ga naxmaxũ.

12 Rü nüxũ idau ga taxre ga daxũcu̱a̱x ga Tupanaãrü orearü ngeruũgü ga icómüchiruxũ. Rü Ngechuchuxũne ixüchiréxũwa narütogü, rü wüxi ga Ngechuchueru ixüxũwaama rü to ga nacütawaama.

13 Rü yema daxũcu̱a̱x ga duŭxŭgü rü ngĩxna nacagüe, rü ñanagürügü: —Pa Ngecüx, ¿ta̱cücèx cuxaxu? —ñanagürügü. Rü ngĩma rü inangãxŭ, rü ngĩgürügü: —Chaxaxu erü nayangegü i naxŭne ya chorü Cori, rü tama nüxŭ chacuèx na ngexta naxügüãxŭ —ngĩgürügü.

14 Rü yexgumatama yema ngĩxgu, rü ngĩgüweama idau. Rü nüxŭ idau ga Ngechuchu ga ngĩxŭtawa na nayexmaxŭ. Natürü tama nüxŭ icuèx ga Ngechuchu na yiĩxŭ ga guma.

15 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ngĩxna naca, rü ñanagürü: —Pa Ngecüx, ¿ta̱cücèx cuxaxu? ¿Rü texécèx nixĩ i cudauxŭ? —ñanagürü. Rü ngĩma nüxŭ nacuèxgu rü yema nixĩ ga yema nanetünecüarü dauruŭ. Rü yemacèx ngĩgürügü nüxŭ: —Pa Corix, ega cuma cuyangexgu i naxŭne ya Ngechuchu, rü ¡chomaã nüxŭ ixu na ngexta na cunaxüxŭ na choma chayayaxuxŭcèx! —ngĩgürügü.

16 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxŭ: —Pa Maríax —ñanagürü. Rü ngĩma rü naxcèx idaueguãchi, rü togawa ngĩgürügü nüxŭ: —Pa Rabunix —ngĩgürügü. Rü ngẽma rü “Pa Ngúexẽẽruŭx”, ñaxŭchiga nixĩ.

17 Rü Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxŭ: —¡Tãxũ i choxŭ quingõgüxŭ, erü tauta Chaunatüxŭtawa chaxũ! ¡Natürü nge̱ma chaueneẽgütanüwa naxũ rü namaã nüxŭ yarüxu na choma rü tá Chaunatü ya chorü Tupana ya Penatü ya perü Tupanaxŭtawa chaxũxŭ! —ñanagürü.

18 Rü yexguma ga María ga Magadácu̱a̱x rü tomaã nüxŭ iyarüxu ga marü nüxŭ na nadauxŭ ga Cori ga Ngechu-chu. Rü ñu̱xũchi tomaã nüxŭ iyaxu ga yema ore ga Ngechuchu ngĩmaã nüxŭ ixuxŭ.

Norü ngúexŭgücèx nango̱x ga Ngechuchu (Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)

19 Rü yema yüxüarü ngunexŭãrü chütacü, rü tangutaquẽxegü ga toma ga Ngechuchuarü ngúexŭgü. Rü togü tarüwãtaŭgü, yerü yema Yudíugüarü ãẽxgacügüxŭ tamuŭẽ. Rü Ngechuchu rü ngürüãchi yéma nango̱x, rü torü ngãxŭtanügu nachi. Rü toxŭ narümoxẽ, rü ñanagürü: —¡Petaãẽgü! —ñanagürü.

20 Rü yema ñaxguwena rü toxŭ nügü nawémẽx, rü nügü inawépacütüxŭ. Rü tomagü ga norü ngúexŭgü rü tataãẽgü, yerü nüxŭ tadaugü ga guma torü Cori.

21 Rü yexguma rü wenaxãrü ñanagürü toxŭ: —¡Petaãẽgü! Rü yema Chaunatü núma choxŭ na muxŭrüŭ tátama nixĩ i pexŭ chamuxŭ i chomax —ñanagürü.

22 Rü yexguma rü toétü “cue” ñanagürü ga Ngechuchu. Rü ñu̱xũchi ñanagürü toxŭ: —¡Penayauxgü i Tupanaãẽ i Üünexŭ!

23 Rü ngẽxguma duŭxŭgü nüxŭ rüxoegu i norü pecadugü, rü pema rü pexŭ nangẽxma i pora na namaã nüxŭ pixuxŭ na Tupana marü nüxŭ nüxŭ rüngümaxŭ i norü pecadugü. Natürü ngẽxguma duŭxŭgü tama nüxŭ rüxoegu i norü pecadugü, rü pema rü pexŭ nangẽxma i pora na namaã nüxŭ pixuxŭ na marü ngẽma norü pecadugüwatama nangẽxmagüxŭ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Tumachi nüxŭ nadau ga Cori ga wena maxŭcü

24 Natürü totanüxŭ ga Tumachi ga Wüxigu Buexŭmaã taxugüxŭ, rü tama totanüwa nayexma ga yexguma Ngechuchu toxcèx ngo̱xgu.

25 Rü yixcama ga toma rü Tumachimaã nüxŭ tixugüe, rü ñatarügügü: —Marü nüxŭ tadau ya tórü Cori ya Ngechuchu —ñatarügügü. Natürü ga Tumachi rü toxŭ nangãxŭ rü ñanagürü: —Ngẽxguma tama nüxŭ chadèu̱xgu i norü itapuamaxŭ i naxmẽxwa rü tama nüxŭ chingõgügu i ngẽma itapuamaxŭ rü ngẽma norü cana-pacütüxŭ, rü tãũtáma chayaxõ i ngẽma ore i chomaã nüxŭ pixuxŭ —ñanagürü.

26 Rü 8 ga ngunexŭguwena rü wenaxãrü tangutaquẽxegü ga toma ga wüxi ga ĩpatawa. Rü totanüwa nayexma ga Tumachi ga yexguma. Rü woo ga na nawãxtaxŭ ga ĩa̱x, rü

ngürüãchi yéma nangọx ga Ngechuchu, rü torü ngãxữtanügu nachi. Rü toxữ narümoxẽ, rü ñanagürü: —¡Petaãẽgü! —ñanagürü.

27 Rü yexguma Tumachixữ ñanagürü ga Ngechuchu: —¡Nüxữ ingõgü i ñaã chorü itapuamaxữ i chọxmẽxwa ngẽxmaxữ, rü nüxữ nadau ya daa chọxmẽx! ¡Rü nuxa chorü canapacütüxữgu ingõgü! ¡Rü nüxữ rüxo na tama cuyaxõxữ! ¡Rü meãma yaxõ i ñụxmax! —ñanagürü.

28 Rü yexguma ga Tumachi rü Ngechuchuxữ nangãxữ, rü ñanagürü: —Pa Chorü Corix, cuma nixĩ i chorü Tupana quiĩxữ —ñanagürü.

29 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxữ: —Pa Tumachix, cuma cuyaxõ i ñụxma erü choxữ cudau. Natürü tataãẽgü ya yíxema tama choxữ daugüãcüma yaxõgüxe —ñanagürü.

Ṯacücèx naxümatü i ñaã popera

30 Rü Ngechuchu rü topẽxewa nanaxü ga muxữma ga to ga mexữgü ga cuèxruữgü i tama ñaã poperagu ümatüxữ.

31 Natürü guxữma i ñaã poperagu ümatüxữ, rü naxümatü na peyaxõgüxữcèx na Ngechuchu rü Cristu ya Tupana Nane na yiĩxữ. Rü ngẽxguma nüxữ peyaxõgügu rü tá pexữ nangẽxma i maxữ i taguma gúxữ.

21

Ngechuchu rü 7 ga norü ngúexữgücèx nangọx

1 Rü yemawena ga Ngechuchu rü wenaxãrü toxcèx nangọx naxtaxa ga Gariréaanacüwa. Rü Tibéria nixĩ ga to ga naẹga. Rü ñaãcü nixĩ ga toxcèx nangóxữ.

2 Rü wüxiwa tayexmagü ga choma rü Chaữtiágu ga Zebedeu nanegü rü Chimáũ ga Pedru, rü Tumachi ga Wüxigu Buexữmaã taxugüxữ, rü Natanaẹ ga Gariréaanegune ga ĩãne ga Canácụ̄ą̃x, rü to ga taxre ga tomücügü ga Ngechuchuarü ngúexữgü.

3 Rü Chimáũ ga Pedru rü ñanagürü toxữ: —Tá chayapüchae —ñanagürü. Rü yexguma ga toma rü tanangãxữgü, rü ñatarügügü nüxữ: —Toma rü tá ta cuwe tarüxĩ —ñatarügügü. Rü yéma taxĩ, rü wüxi ga nguegu tichoữ. Natürü yema chütaxữgu rü taxuữma ga choxni tiyauxgü.

4 Rü yexguma noxri yangóonegu rü Ngechuchu toxcèx nangọx ga naxtaxaanacüwa. Natürü ga toma rü tama nüxữ tacuèxgü ga Ngechuchu na yiĩxữ.

5 Rü yexguma ga Ngechuchu rü toxna naca, rü ñanagürü toxữ: —Pa Ngextụ̄xücügüx, ¿ẽxna taxuữma i choxni piyauxgü? —ñanagürü. Rü toma rü tanangãxữgü rü ñatarügügü: —Taxuữma —ñatarügügü.

6 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü toxữ: —¡Peweữãrü tügünecüwawaama penatáe i perü pücha! rü tá ípenayauxữ i choxni —ñanagürü. Rü yémaãma tanatáegü ga torü pücha, rü taxucürüwa ítanatúãchigü, yerü muxũchixữ ga choxni tiyauxgü.

7 Rü yexguma ga choma rü Pedruxữ ñacharügü: —Yima nixĩ ya Cori ya Ngechuchu —ñacharügü. Rü yexguma yemaxữ naxĩnügu ga Pedru ga guma na yiĩxữ ga Cori, rü nicụ̄xcuchi ga naxchiru yerü noxri rü ínacụ̄xuchichirẽx. Rü natüchiüwa nayuxu, rü naxãnacüwa naxcèx nawẽxẽ.

8 Rü toma ga natanüxữ rü nguemaãtama naxãnacüwa taxãgü. Rü yéma tanatúgü ga yema pücha ga choxnimaã ããcuxữ yerü 100 metruxicatama nataxu ga na naxãnacüwa na tangugüxữ.

9 Rü yexguma nguewa ítachoữgu rü yéma nüxữ tadau ga wüxi ga üxü, rü naxẽtügu naxü ga wüxi ga choxni. Rü yéma nayexma ta ga wüxi ga pãũ.

10 Rü Ngechuchu rü ñanagürü toxữ: —¡Nuãta penge i ñuxre i ngẽma choxni i ípeyauxữxữ! —ñanagürü.

11 Rü Chimáũ ga Pedru rü nguegu nixüe. Rü yema püchamaã naxnücügu
ínanatúãchiwetaŭ ga choxni ga ínayauxŭxŭ. Rü 153 ga choxni ga itaxŭ nayexma nawa ga
yema pücha. Rü woo ga na namuxũchixŭ, rü tama narügáu ga pücha.
12 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü toxŭ: —¡Nuã pexĩ rü peyachibüe! —
ñanagürü. Rü taxúema ga toma rü nüxna tacaxchaŭ na texé yiĩxŭ ga nümax, yerü marü
nüxŭ tacuèxgü ga guma na yiĩxŭ ga Cori ga Ngechuchu.
13 Rü yexguma ga Ngechuchu rü yéma toxŭtawa naxũ. Rü nanayaxu ga pãũ rü
wüxichigü toxna nanaxã. Rü yexgumarüŭ ta ga choxni rü toxna nanaxã.
14 Rü yema nixĩ ga norü tomaa̱xpü̱xcüna ga toxcèx na nangóxŭ ga Ngechuchu ga yuwa
ínadaxguwena.

Ngechuchu rü Pedrumaã nidexa

15 Rü yexguma chibüewa tingugüguwena rü Ngechuchu rü Chimáũ ga Pedruna naca, rü
ñanagürü: —Pa Chimáũ Pa Cuáŭ Nanex, ¿aixcüma choxŭ cungechaŭxŭ i ñaã cumücügüxŭ
na cungechaŭxŭãrü yexera? —ñanagürü. Rü Pedru nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Ngŭ,
Pa Corix, cuma nüxŭ cucuèx na cuxŭ changechaŭxŭ —ñanagürü. Rü Ngechuchu rü
ñanagürü nüxŭ: —¡Nachibüexẽẽ i chorü duŭxŭgü! —ñanagürü.
16 Rü wenaxãrü Pedruna naca, rü ñanagürü: —Pa Chimáũ Pa Yoná Nanex, ¿aixcüma i
choxŭ cungechaŭxŭ? —ñanagürü. Rü Pedru nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Ngŭ, Pa Corix,
cuma nüxŭ cucuèx na cuxŭ changechaŭxŭ —ñanagürü. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ:
—Ẽcü, ¡nüxna nadau i chorü duŭxŭgü! —ñanagürü.
17 Rü norü tomaa̱xpü̱xcüna wenama Pedruna naca, rü ñanagürü: —Pa Chimáũ Pa Yoná
Nanex, ¿aixcümaxŭchi yiĩxŭ i choxŭ cungechaŭxŭ? —ñanagürü. Rü yexguma ga Pedru
rü düxwa nangechaŭ, yerü norü tomaa̱xpü̱xcüna Ngechuchu nüxna naca ngoxi aixcüma
nüxŭ nangechaŭ. Rü ñanagürü ga Pedru: —Pa Corix, cuma nüxŭ cucuèx i guxŭma. Rü
cuma nüxŭ cucuèx na aixcümaxŭchi cuxŭ changechaŭxŭ —ñanagürü. Rü Ngechuchu
ñanagürü nüxŭ: —Ẽcü ¡nachibüexẽẽ i chorü duŭxŭgü!
18 —Rü aixcüma cumaã nüxŭ chixu rü yexguma cungextü̱xügu rü cugü quicu̱xcuchi
ga na ngextá cuma ícunaxwèxexŭwa cuxũxŭcèx. Natürü ngẽxguma yaguã̱x quixĩgu rü tá
quixuuchichacüü na togue cuxŭ icu̱xcuchixŭcèx. Rü ngẽma tama cuma ícunaxwèxexŭwa
tá cuxŭ nagagü —ñanagürü.
19 Rü Ngechuchu rü yema ñanagürü na nüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽxŭcèx ga ñuxãcü tá na
nayuxŭ ga Pedru na yemaãcü Tupanaxŭ nataxẽẽxŭcèx. Rü yemawena ga Ngechuchu
rü ñanagürü nüxŭ: —¡Chowe rüxũ! —ñanagürü.

Yema ngúexŭ ga Ngechuchu poraãcü nüxŭ ngechaŭxŭchiga

20 Rü yexguma nügüweama nadèu̱xgu ga Pedru rü choxŭ nadau ga naweama na
ne chaxũxŭ. Rü chomachirẽx nixĩ ga chibüwa Ngechuchucüwawa charütoxŭ rü nüxna
cha̱caxŭ rü ñachaxŭ:
“Pa Corix, ¿texé tá tixĩ ya yíxema bexma cuechita cuxŭ íxuaxŭxẽ?” ñachaxŭ.
21 Rü yexguma Pedru choxŭ dèu̱xgu rü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —Pa Corix,
¿ñaã Cuáŭ rü ta̱cü tá nüxŭ üpetüxŭ? —ñanagürü.
22 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Ngẽxguma choma chanaxwèxegu rü
chanamaxẽẽ ñu̱xmatáta wena núma chaxũ. ¿Rü tüxcüxŭ i nagu curüxĩnüxŭ i ngema? Rü
cuma ¡rü chowe rüxũ! —ñanagürü.
23 Rü yexguma yema chomücügü nüxŭ ĩnüẽgu ga yema chauchiga, rü nagu narüxĩnüe
na taxũtáma chayuxŭ. Natürü Ngechuchu rü tama nüxŭ nixu ga tãxũtáma na chayuxŭ.
Natürü ñanagürümare:
“Ngẽxguma choma chanaxwèxegu rü chanamaxẽẽ ñu̱xmatáta wena núma chaxũ. ¿Rü
tüxcüxŭ i nagu curüxĩnüxŭ i ngẽma?”, ñanagürümare.

24 Rü chomatama nixĩ ga nüxŭ chadauxŭ i guxŭma i ñaã pemaã nüxŭ chixuxŭ, rü chomatama nixĩ i pexcèx chanaxümatüxŭ i ñaã ore. Rü guxãma i toma rü nüxŭ tacuèx na aixcüma na yiĩxŭ i ñaã pemaã nüxŭ chixuxŭ.
25 Rü nayexma ga to ga muxũchixŭma ga ṯacü ga Ngechuchu üxŭ. Rü ngẽxguma chi naxümatügu i guxŭma ga yema naxüxŭchiga, rü nagu charüxĩnügu rü tãũ chima ñoma i naãnegu name i ngẽma poperagü i nachiga ümatüxŭ.

NGECHUCHUARÜ NGÚEXŰGÜ GA YAMUGÜXÜÃRÜ PURACÜCHIGA

Tupana inaxuneta rü tá ínangu i Naãẽ i Üünexű

1-2 Pa Mecü Pa Teóquirux, nüxĩra chaxümatüxű ga poperawa cumaã nüxű chixu ga guxűma ga Ngechuchu üxű rü duűxűgüxű namaã nangúexẽẽxű ga noxritama inaxügüãgu ga norü puracü ñṵxmata yema ngunexű ga Tupana daxũguxű ga naãnewa nagaxgu. Rü yexguma tauta daxũguxű ga naãnewa naxũxgu ga Ngechuchu rü nayadexechi ga norü ngúexűgü ga yamugüchaűxű na Tupanaãrü puracü naxügüxűcèx. Rü Tupanaãẽ i Üünexűãrü poramaã nanangúexẽẽ ga yema duűxűgü, rü namaã nüxű nixu ga ṭacü tá na naxüexű.

3 Rü yexguma marü yuwa ínadèxguwena ga nüma ga Ngechuchu rü 40 ga ngunexűgu rü nügü nangọxẽẽxű naxcèx ga norü ngúexűgü rü muxűma ga togü ga nüxű yaxõgüxű na yemaãcü nüxű nacuèxgüxűcèx na aixcüma wena namaxűxű. Rü namaã nüxű nixuchiga na ñuxãcü na yixĩxű i Tupana ãẹ̃xgacü íyixĩxűwa.

4 Rü yexguma yema ngúexűgü ga yamugüxűtanüwa nayexmagu ga Ngechuchu, rü namaã nüxű nixu ga tama nüxna na ngextá naxĩxűcèx ga Yerucharéű. Rü ñanagürü nüxű: —¡Ípenanguxẽẽx i ngẽma Tupanaãẽ i Üünexű ga Chaunatü pemaã ixunetaxű ga pemaã nüxű chixuchigaxű!

5 Aixcüma nixĩ ga Cuáű rü dexáwa duűxűgüxű ínabaiűxẽẽxű, natürü i pema rü tãũtáma muxű i ngunexű nangupetü na Tupanaãẽ i Üünexű tá pexna nguxű —ñanagürü.

Daxũguxű ga naãnewa naxũ ga Ngechuchu

6 Rü yexguma nangutaquẽxegügu ga yema norü duűxűgü, rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü: —Pa Corix, ¿ẽxna ñoma tá nixĩ i ngunexű i marü ícunawoxű i nuã Yudíugüchiűãnewa i torü uwanügüarü churaragü na wenaxãrü tomatama namaã itacuáxűcèx i ñaã tochiűãne? —ñanagürügü.

7 Rü Ngechuchu nanangãxű, rü ñanagürü: —Pema rü taxucèxma nüxű pecuáxchaű i ñuxgu tá nixĩ i ngẽma ngunexű, erü Chaunatüxicatama nüxű nangẽxma i pora na nüxű naxunetaxű i ngẽma ngunexű i choxna naxcèx peçaxű.

8 Natürü ngẽxguma pexna nanguxgu i Tupanaãẽ i Üünexű, rü tá pexű naporaexẽẽ. Rü tá ípechoxű na nüxű peyarüxugüexűcèx i chauchiga i Yerucharéűwa, rü guxűma i Yudéaanewa, rü Chamáriaanewa, rü ñṵxmatáta guxű i naãnewa nangu —ñanagürü.

9 Rü yexguma yema ñaxguwena rü nüxű ínadaunüyane ga norü ngúexűgü, rü Tupana rü daxũguxű ga naãnewa Ngechuchuxű naga. Rü wüxi ga caixanexűgu nayaxücu, rü yemaãcü tama wenaxãrü nüxű nadaugü.

10 Rü yexguma Ngechuchuxű ínadaunüyane ga daxũwa na naxũxű, rü ngürüãchi natanüwa nangọx ga taxre ga yatü ga icómüchiruxű.

11 Rü ñanagürügü nüxű: —Pa Yatügü i Gariréaanecṵą̃x, ¿tṵxcüű daxũgu íperüdaunü? Erü daatama Ngechuchu ga petanüwa yexmacü rü ñṵxma Tupana daxũwa nagacü, rü ngẽma ñṵxma nüxű na pedauxű na ñuxãcü daxũwa naxũxű, rü ngẽmaãcü tátama nixĩ i wena núma naxũxű —ñanagürügü.

Yudachicüü nanayauxgü ga Matía

12 Rü yema ngúexűgü ga Ngechuchu imugüxű na Tupanaãrü puracü naxügüxűcèx, rü nüxna ínixĩ ga guma mèxpűne ga Oríbunecügu ãẹgane. Rü Yerucharéűcèx nawoegu. Rü guma ĩanearü yaxű nüxna ga guma mèxpűne rü wüxi ga kilómetru nixĩ.

13 Rü yexguma Yerucharéŭãrü ĩãnewa nangugügu, rü nagu nachocu ga guma ĩ ga
nagu napegüne. Rü dauxna naxĩgü naxcèx ga yema ucapu ga taxŭ ga nagu napegüxŭ.
Rü nümagü nixĩ ga Pedru, rü Cuáŭ, rü Chaŭtiágu, rü Aŭdré, rü Piripi, rü Tumachi, rü
Baturumé, rü Mateu, rü Chaŭtiágu ga Arupéu nane, rü Chimáũ ga Iporaãẽcüücü, rü Yuda
ga Chaŭtiágu naẽneẽ.
14 Rü guxŭma ga nümagü rü guxŭguma nangutaquẽxegüxŭ na wüxigu
nayumüxẽgüxŭcèx namaã ga Ngechuchueneẽgü, rü ngĩmaã ga María ga Ngechuchu
naẽ, rü ñuxre ga togü ga ngexŭgü.
15 Rü guxŭma ga yema ngunexŭgügu rü nangutaquẽxegüxŭ ga yema yaxõgüxŭ. Rü
120 nixĩ. Rü wüxi ga ngunexŭgu ga Pedru rü inachi ga norü ngãxŭtanüwa, rü ñanagürü:
16 —Pa Chomücügüx, marü ningu ga yema Tupanaãẽ i Üünexŭ nuxcüma Dabíxŭ
muxŭ na naxümatüãxŭcèx nachiga ga Yuda ga namaãrü cuèxruŭ ixĩxŭ naxcèx ga yema
duŭxŭgü ga Ngechuchuxŭ iyauxgüxŭ.
17 —Rü tatanüxŭchirẽx nixĩ ga Yuda, rü nüma rü ta taxrüŭ ñaã Tupanaãrü puracüwa
napuracü ga noxrix.
18 —Natürü nüma ga Yuda rü bexma Ngechuchuxŭ ínaxuaxŭ. Rü yemacèx ga ãe̲xgacügü
rü nüxŭ nanaxütanü. Natürü yixcama ga Yuda rü naxcèx ínicuèx ga yema chixexŭ ga
naxüxŭ, rü yemacèx nanataeguxẽẽ ga yema dĩẽru. Rü yemawena rü nügü nawẽxnaxã
rü naĩtanüwa nügü narütáe. Rü yexguma duŭxŭgü nadaexŭgügu rü inanago, rü
niwãĩxpütüwe rü ínayixŭ ga naŭnüta. Rü yema dĩẽru ga nataeguxẽẽxŭmaã ga ãe̲xgacügü
rü naxcèx nataxe ga wüxi ga naãne.
19 —Rü nüxŭ nacuáchigagü ga guxŭma ga Yerucharéŭcu̲ã̲x, rü yemacèx Achédamagu
nanaxüéga ga yema naãne. Rü ngẽma nixĩ i “Nagüchitaŭ” ñaxŭchiga.
20 —Rü Wiyaegüarü poperawa yemachiga nanaxümatü ga Dabí, rü ñanagürü:
“Yixrüma rü nge̲ma natá ya napata, rü taxúema nagu pe”,
ñanagürü. Rü toxnamana i ngẽma poperawa rü ñanagürü ta:
“Rü name nixĩ na togue naxüxŭ i ngẽma norü puracü”,
ñanagürü.
21-22 —Rü nuã tatanüwa nangẽxmagü i ñuxre i yatügü ga guxŭguma tüxŭ ümücügüxŭ ga
yexguma tatanüwa nanuxmagu ga Cori ga Ngechuchu. Rü nümagü rü tawe narüxĩ ga
noxritama Cuáŭ Ngechuchuxŭ íbaiexẽẽgu rü ñu̲xmata yema ngunexŭ ga daxũguxŭ ga
naãnewa naxũxgu. Rü name nixĩ i ngẽmatanüwa na nayaxuxŭ i wüxi i Yudachicüüxŭ na
tamücü yiĩxŭcèx rü tarüŭ nüxŭ yaxuxŭcèx i ñuxãcü wena na namaxŭxŭ ya Ngechuchu.
23 Rü yemawena rü nüxŭ naxunetagü ga taxre ga yatügü. Rü wüxi nixĩ ga Yúche ga
Yuchugu ãe̲gaxŭ ga Bachabámaã naxugüxŭ. Rü Matía nixĩ ga to.
24-25 Rü ñaãcü nayumüxẽgü: —Pa Corix, cuma nüxŭ cucuèx i guxŭma i duŭxŭgüarü maxŭ.
¡Rü ñu̲xma rü toxŭ nawẽx i ngẽxŭrüüxŭ i cuxcèx mexŭ i ñaã taxrewa na cunamuxŭcèx
rü nüma na naxüãxŭcèx i ñaã puracü ga Yuda ítáxŭ ga yexguma norü poxcuwa naxũxgu!
—ñanagürügü.
26 Rü wüxi ga dĩẽru ga cuèxruŭ ngĩxŭ nañanagügü na yemawa nüxŭ nacuèxgüxŭcèx ga
ngẽxŭrüüxŭ ga yema taxre tá na ixücuxŭ. Rü Matíagu nangu na yangucuchixŭcèx. Rü
yexgumatama rü yema 11 ga duŭxŭgü ga Ngechuchu imugüxŭtanügu naxã ga Matía.

2

Ínangu ga Tupanaãẽ i Üünexŭ

1 Rü nawa nangu ga yema Yudíugüarü peta ga Pẽtecóstegu ãe̲gaxŭ. Rü yema ngunexŭgu
rü guxŭma ga yema yaxõgüxŭ rü wüxi ga nachicawa nangutaquẽxegü.
2 Rü ngürüãchi daxũwa ne naxũ ga wüxi ga naga ñoma wüxi ya buanecü ya taxüchicü
icuxcugurüŭ, rü guxŭne ga guma ĩ ga nawa nayexmagünegu nayaxũga.

3 Rü naxcèx nangox ga üxüema ga ñoma naconügüraŭxŭ. Rü yema üxüema rü nügüna
nixĩgü, rü wüxichigü ga yema yaxõgüxŭna ninguchigü.
4 Rü guxŭma ga yema yexmagüxŭ rü Tupanaãxẽ ga Üünexŭ nüxna nangu. Rü yema
Naãẽ i Üünexŭ yadexagüxẽẽxŭãcüma inanaxügüe ga to ga nagawachigü na yadexagüxŭ.
5 Rü yema ngunexŭgügu rü yema petacèx Yerucharéŭwa nayexmagü ga muxŭma ga
toxnamana ne ĩxŭ ga Yudíugü ga Tupanaga ĩnüẽxŭ ga guxŭ ga togü ga nachiŭãnewa ne
ĩxŭ.
6 Rü yexguma nüxŭ naxĩnüẽgu ga ñuxãcü na yadexagüxŭ ga yema yaxõgüxŭ,
rü nangutaquẽxegü ga muxŭma ga yema duŭxŭgü ga toxnamana ne ĩxŭ. Rü
naḇaixãchiãẽgü yerü yema yaxõgüxŭ rü wüxichigü ga yema togü ga duŭxŭgügawachigü
nidexagü.
7 Rü yema na poraãcü naḇaixãchiãẽgüxŭcèx, rü nügümaã rü ñanagürügü: —¿Tama ẽxna
Gariréaanecu̱a̱x yixĩgüxŭ i guxŭ i ñaã duŭxŭgü i tagawa idexagüxŭ?
8 —¿Rü ñuxãcü ẽxna i nüxŭ ixĩnüẽxŭ i wüxichigü i yixema i taga i nawa iyaexŭwa na
yadexagüxŭ?
9-11 —Yixema tixĩgü i Pártiaanecu̱a̱x, rü Médiaanecu̱a̱x, rü Eraŭãnecu̱a̱x, rü Me-
chopotámiããnecu̱a̱x, rü Yudéaanecu̱a̱x, rü Capadochíaanecu̱a̱x, rü Põtuanecu̱a̱x, rü
Áchiaarü naãnecu̱a̱x, rü Piríquiaanecu̱a̱x, rü Paŭpíriaanecu̱a̱x, rü Equituarü naãnecu̱a̱x, rü
Díbiaarü naãnecu̱a̱x i Chirenecu̱a̱x. Rü tatanüwa nangẽxma ta i duŭxŭgü i Crétaanewa rü
Arábiaarü naãnewa ne ĩxŭ. Rü ñuxre i yixema rü Dumacu̱a̱x i Yudíugü tixĩgü. Rü nuã
tatanüwa nangẽxma ta i Dumacu̱a̱x i tama Yudíugü ixĩgüxŭ natürü tacümagu ĩxŭ. Rü
guxãma rü nüxŭ taxĩnüẽ na wüxichigü i tagawachigü na yadexagüxŭ i ñaã ngúexŭgü. Rü
tagawa tamaã nüxŭ nixugüe i ñuxãcü na namexẽchixŭ ya Tupana —ñanagürügü.
12 Rü guxŭma poraãcü naḇaixãchiãẽgü, rü tama nüxŭ nacuèxgü ga ñuxãcü na yiĩxŭ
ga yema. Rü nügüna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Ta̱acüchiga nixĩ i guxŭma i ñaã? —
ñanagürügü.
13 Natürü ga togü rü nüxŭ nacugüecüraxŭ, rü ñanagürügü: —Nangãxẽmare rü ngẽmacèx
nixĩ i ngẽmaãcü yadexagüxŭ —ñanagürügü.

Pedruarü dexa

14 Rü yexguma inachi ga Pedru namaã ga yema 11 ga namücügü, rü tagaãcüma
ñanagürü: —Pa Yudíugü i nuxma Yerucharéŭgu naxĩãnexŭ rü Pa Nuãcu̱a̱xgüx, ¡rü dücax,
meã iperüxĩnüẽ i ñaã tá pemaã nüxŭ chixuxŭ!
15 —Rü ñaã chomücügü rü tama nangãxẽ i pema nagu perüxĩnüẽxŭrüŭ, erü
pèxmamatama nixĩ rü ngexwacèx 9 arü orawa nangu.
16 —Natürü ñaã ña̱xma nüxŭ pedauxŭ nixĩ ga yema Tupanaãrü orearü uruŭ ga Yoé
marü nüxŭ ixuchigaxŭ ga yexguma ñaxgux:
17 “Rü ñanagürü ya Tupana: ‘Ngẽma nawa iyacuáxŭ i ngunexŭgügu rü guxŭ i
duŭxŭgütanüwa tá chanamu i Chauãẽ i Üünexŭ, rü penegü rü pexacügü rü tá
chauchigagu nidexagü. Rü choma rü tá chayangoxetüxẽẽ i perü ngextu̱xüxŭgü
rü tá nüxŭ nadaugü i ngẽma tá nüxŭ chawéxŭ. Rü perü yagua̱xgümaã tá chidexa i
nanegüwa.
18 Rü chorü duŭxŭgütanüwa tá chanamu i Chauãẽ i Üünexŭ i ngẽma ngunexŭgügu, rü tá
chauchigagu nidexagü.
19 Rü naãnetüwewa tá ichanawẽx i mexŭgü i taguma nüxŭ idauxŭ. Rü ñoma i naãnewa tá
ichanawẽx i cuèxruŭgü i nagü, rü üxüema, rü taemaxŭ.
20 Rü üèxcü rü tá nixoema rü tauemacü rü tá nagürüŭ naduema naxŭpa na wenaxãrü
núma naxũxŭ ya Cori. Rü ngẽma ngunexŭ i nagu núma naxũxŭ, rü wüxi i ngunexŭ i
mexẽchixŭ tá nixĩ.
21 Rü guxãma ya yíxema Corina ça̱axe na tüxŭ nangŭxẽẽxŭcèx, rü tá tamaxẽ’ ”,

ñanagürü ga yema orewa.
22 Rü ñanagürü ga Pedru: —Pa Duŭxŭgü Pa Yudíugüx, ¡iperüxĩnüẽ i ñaã ore! Rü pema rü meãma nüxŭ pecuèx rü Ngechuchu ga Nacharétucu̱a̱x rü guma nixĩ ga wüxi ga yatü ga Tupana pepẽxewa nüxŭ yaxucü na Nanexŭchi yiĩxŭ. Rü yemacèx ga Tupana rü norü poramaã nüxŭ nanaxüxẽẽ ga muxŭma ga mexŭgü rü cuèxruŭgü ga noxri taguma nüxŭ idauxŭ.
23 —Rü Tupana pexna nanamu ga guma Ngechuchu na pecaducèx nayuxŭcèx yerü yemaãcü nanaxüxchaŭ ga Tupana, rü yemaãcü nagu narüxĩnü ga noxri tauta naxu̱xgux ga naãne. Rü pema penamu ga yatügü ga tama yaxõgüxŭ na yayauxgüãxŭcèx rü curuchawa na yapotagüãxŭcèx. Rü yemaãcü penayuxẽẽ.
24 —Rü woo nayuchirẽx natürü tama yexma nayacuèx, yerü Tupana wena nanamaxẽẽ rü ínanadaxẽẽ. Rü yemaãcü ga yema yu rü taxuacüma marü nüxŭ narüporamaẽẽcha.
25 —Yerü ga ãe̱xgacü ga Dabí rü Ngechuchuchigagu nidexa, rü ñanagürü:
“Guxŭguma nachauxŭtagu ya Cori ya Tupana rü choxŭ narüngŭxẽẽ na taxucèxma chaxoegaãẽxŭcèx.
26 Rü yemacèx marü chataãẽ rü taãẽxŭ ga oremaã chidexa. Rü choma nüxŭ chacuèx na mexŭ tá choxŭ üpetüxŭ i ngẽxguma chayu̱xgux.
27 Erü cuma tãũtáma yuexŭchicawa choxŭ cutèx, rü tãũtáma cunaxwèxe na yayixixŭ i chaxune i choma ya Cune ya Üünecü na chiĩxŭ.
28 Marü choxŭ nüxŭ cucuèxẽẽ i ñuxãcü tá chanayaxu i maxŭ i taguma gúxŭ, rü tá poraãcü choxŭ cutaãẽxẽẽ, erü chomaã tá icurüxa̱ŭ̱x”,
ñanagürü ga Dabí.
29 Rü ñanagürü ga Pedru: —Pa Chaueneẽgüx, rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu na nayuxŭ ga nuxcümaŭcü ga tórü ãe̱xgacü ga Dabí, rü marü inatèx, rü ñu̱xma rü ta tatanüwa nangẽxma i naxmaxŭ.
30 —Natürü nüma ga Dabí rü wüxi ga Tupanaãrü orearü uruŭ nixĩ. Rü yemacèx nüxŭ nacuèx rü wüxi ga nataa tá nixĩ i ãe̱xgacü ya Cristuxŭ ingucuchicü, yerü ga Tupana rü yemaãcü namaã inaxuneta.
31 —Rü yemacèx nuxcümaxŭchima ga Dabí rü ñoma marü nüxŭ nadauxuchixŭrüŭ nüxŭ nixu rü Cristu rü tá yuwa ínarüda rü tãũtáma naxmaxŭwa nangẽxmaẽcha rü tãũtáma niyixi i naxŭne.
32 —Rü ñu̱xma ya Tupana rü marü wena nanamaxẽẽ ga guma Ngechuchu, rü guxãma ga toma rü nüxŭ tadaugü na wena namaxŭxŭ, rü ngẽmacèx pemaã nüxŭ tixuchiga.
33 —Rü Tupana rü daxũguxŭ ga naãnewa nanaga na norü tügünecüwawa yanatoxŭcèx. Rü Tanatü ya Tupana rü marü nüxna nanamu ga Naãẽ i Üünexŭ ga nuxcüma nüxŭ yaxuxŭ rü tá nuã na namuãxŭ. Rü ñu̱xma ya yima Ngechuchu rü núma totanüwa nanamu i ngẽma Naãẽ i Üünexŭ. Rü ngẽma Naãẽ nuã üxŭ nixĩ i ñu̱xma nüxŭ pedauxŭ rü nüxŭ pexĩnüẽxŭ.
34-35 —Rü taguma daxũwa naxũ ga Dabí, natürü nümatama rü ñanagürü:
“Tupana rü chorü Cori ya Cristumaã nüxŭ nixu rü ñanagürü: ‘¡Rü chorü tügünecüwawa rüto ñu̱xmatáta cuxmẽxwa chanangẽxmagüxẽẽ i curü uwanügü!’ ”
ñanagürü.
36 Rü ñanagürü ga Pedru: —Name nixĩ i guxãma i pema i Yudíugü na nüxŭ pecuèxgüxŭ rü guma Ngechuchu ga curuchawa peyapotacü, rü Tupana rü marü perü Cori ya Cristuxŭ nayaxĩxẽẽ —ñanagürü ga Pedru.
37 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnüẽgu ga yema duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ, rü poraãcü nanaxi̱xãchiãẽgü. Rü Pedruna nacagüe, rü yema togü ga Pedrumücügüna rü ta nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Rü ta̱cü tá taxüexŭ i ñu̱xmax, Pa Toeneẽgüx? —ñanagürügü.
38 Rü Pedru nanangãxŭ, rü ñanagürü: —¡Nüxŭ perüxoe i pecüma i chixexŭ rü Tupanacèx pedaugüe rü Ngechuchuégagu ípebaiŭ na pexŭ nüxŭ nangechaŭxŭcèx i perü pecadugü ya Tupana! Rü Tupana tá pexna nanamu i Naãẽ i Üünexŭ.

39 —Rü ñaã Tupanaãrü uneta, rü pexcèx nixĩ, rü pexacügücèx, rü guxŭ i duŭxŭgü i yaxŭwa ngẽxmagüxŭcèx nixĩ. Erü guxŭ i duŭxŭgü i tórü Cori ya Tupana nügüxŭtawa naxcèx ca̲xŭcèx nixĩ i ngẽma uneta —ñanagürü ga Pedru.
40 Rü yema oremaã rü muxŭma ga to ga oremaã nayaxucu̲xẽgü ga Pedru, rü ñanagürü: —¡Nüxna pixĩgachi i ngẽma duŭxŭgü i chixexŭ ügüxŭ na pema rü ta tama chixexŭ pexügüxŭcèx! —ñanagürü.
41 Rü yema duŭxŭgü ga naga ĩnüẽxŭ ga yema ore ga Pedru namaã nüxŭ ixuxŭ, rü ínabaiŭ. Rü yema ngunexŭgu rü poraãcü nayexera ga na yamuxŭ ga yema yaxõgüxŭ. Rü 3,000 ga duŭxŭgü nixĩ ga Ngechuchuaxŭ yaxõgüxŭ ga yexguma.
42 Rü yema yexwacèx yaxõgüxŭ rü guxŭguma inarüxĩnüẽ ga yema ngúexŭgü ga Ngechuchu imugüxŭãrü ngu̲xẽẽtae. Rü meã nügümaã nangaugü ga norü yemaxŭgü. Rü guxŭguma nayumüxẽgüxŭ rü chibücèx nangutaquẽxegüxŭ.

Yema yaxõgüxŭ rü aixcüma nügü nangechaxŭgü

43 Rü yema ngúexŭgü ga Ngechuchu imugüxŭ rü nanaxügü ga muxŭma ga mexŭgü ga Tupanaãrü poramaã naxügüxŭ. Rü yexguma yemaxŭ nadaugügu ga togü ga duŭxŭgü, rü poraãcü na̲baixãchiãẽgü ga guxŭma.
44 Rü guxŭma ga yema yaxõgüxŭ, rü wüxigu narüxĩnüẽ. Rü meã nügümaã nangaugü ga norü yemaxŭgü.
45 Rü namaã nataxegüxŭ ga norü naãnegü rü guxŭma ga togü ga norü yemaxŭgü. Rü nügümaã ngĩxŭ nitoyegüxŭ ga yema dĩẽru yexgumarüŭ na ñuxre natümawèxexŭ ga norü õnatanü ga wüxichigü.
46 Rü guxŭ ga ngunexŭgu tupauca ga taxŭnewa nangutaquẽxegüxŭ, rü chibücèx nangutaquẽxegüxŭ ga napatagüwa, rü taãẽãcüma nügümaã nachibüexŭ.
47 Rü guxŭguma Tupanaxŭ nicuèxüügüxŭ. Rü guxŭma ga yema ĩãnecu̲a̲x rü nüxŭ nangechaŭgü ga yema yaxõgüxŭ. Rü wüxichigü ga ngunexŭgu rü nimuẽtanü ga duŭxŭgü ga yaxõgüxŭ, yerü nüma ga Cori ga Ngechuchu rü nüxŭ narüngŭxẽẽ na nayauxgüãxŭcèx ga norü maxŭ i taguma gúxŭ.

3

Naxcèx nitaane ga wüxi ga yatü ga chixeparacü

1 Rü wüxi ga ngunexŭgu ga Pedru rü Cuáŭ rü tomae̲xpü̲xarü oragu ga yáuanecü rü tupauca ga taxŭnewa naxĩ, yerü yema nixĩ ga yumüxẽãrü ora.
2 Rü yéma guma tupauca ga taxŭnewa nayexma ga wüxi ga yatü ga norü bucümatama chixeparacü. Rü guxŭ ga ngunexŭgu rü natanüxŭgü rü guma tupauca ga taxŭneãrü ĩa̲x ga Mexẽchixŭgu ãegaxŭgu nayamugüxŭ, na dĩẽrucèx ínacaüüxŭcèx nüxna ga duŭxŭgü ga guma tupauca ga taxŭnegu chocuxŭxŭ.
3 Rü yexguma Pedru rü Cuáŭxŭ nadèu̲xgux ga tupauca ga taxŭnegu na nachocuxŭ, rü guma chixeparacü rü nüxŭ nawémẽx rü dĩẽrucèx nüxna naca.
4 Rü Pedru rü Cuáŭ meãma nüxŭ narüdaunü, rü Pedru rü ñanagürü nüxŭ: —¡Toxŭ nadawenü! —ñanagürü.
5 Rü nüma ga yatü rü nüxŭ nadawenü, yerü nüma nüxŭ nacuèxgu rü chi ta̲cü nüxna naxãgü.
6 Natürü ga Pedru rü ñanagürü nüxŭ: —Choxŭ nataxuma i dĩẽru. Natürü ngẽma choxŭ ngẽxmaxŭ tá cuxna chaxã. Rü naegagu ya Ngechuchu ya Cristu ya Nacharétucu̲a̲x cuxŭ chamu, rü ¡inachi rü ixũ! —ñanagürü.
7 Rü yema ñaxguwena ga Pedru, rü norü tügünemẽxẽgu nayayauxãchi, rü inanachixẽẽ, rü yexgumatama napora ga namẽxtu̲xügüwa rü nacutügüwa.
8 Rü nayuxnagü rü inachi, rü inanaxügü na iyaxũxŭ. Rü nümatama iyaxũãcüma Pedru rü Cuáŭwe tupauca ga taxŭnegu naxücu. Rü nanayuxnagüane rü Tupanaxŭ nicuèxüŭ.

9 Rü guxŭma ga duŭxŭgü nüxŭ nadaugü ga na íyaxũxŭ, rü Tupanaxŭ na yacuèxüŭxŭ.
10 Rü poraãcü naḇaixãchiãẽgü ga duŭxŭgü naxcèx ga yema nüxŭ ngupetüxŭ ga guma yatü. Yerü nüxŭ nacuèxgü ga na guma yiĩxŭ ga tupauca ga taxŭneãrü ĩã̱x ga Mexẽchixŭgu ãẹ̄gaxŭwa rütooxŭchirécü rü yéma dĩẽrucèx ícacü.

Tupaucacüwawa yexmaxŭ ga chopetüchica ga Charomóŭarü Üpetüchicagu ãégaxŭwa nidexa ga Pedru

11 Rü guma chixeparachirécü ga marü naxcèx yataanecü, rü tama Pedru rü Cuáŭna nixũgachichaŭ. Rü guma tupauca ga taxŭnecüwawa nayexma ga wüxi ga chopetüchica ga "Charomóŭãrü Üpetüchicagu" ãẹ̄gaxŭ. Rü yema chopetüchicawa rü Pedru rü Cuáŭcèx naxĩtaquẽxe ga guxŭma ga duŭxŭgü yerü poraãcü naḇaixãchiãẽgü.
12 Rü yexguma Pedru nüxŭ dèu̱xgu ga yema duŭxŭgü ga yéma naxcèx ĩtaquẽxegüxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Chautanüxŭgü i Yudíugüx, ¿Tu̱xcüŭ peḇaixãchie namaã i ngẽma ñaã yatümaã ngupetüxŭ? ¿Rü tu̱xcüŭ toxŭ perüdaunü ñoma torü poramaã rü torü mexŭmaã tanamexẽẽxŭrüŭ?
13 —Nuxcümaŭgücü ga tórü o̱xigü ga Abráŭ rü Ichaá rü Acobu rü togü ga tórü o̱xigü rü nüxŭ nayaxõgü ga Tupana. Rü yimatama Tupana nixĩ ya ñu̱xma Ngechuchuxŭ taxẽẽcü, na guxŭãrü yexera yiĩxŭcèx. Rü gumatama Ngechuchu ya Tupanaãrü ngŭxẽẽruŭ ixĩcü nixĩ ga pema ãẹ̄xgacü ga Piratuxŭtawa penagagücü. Rü yexguma nüxŭ yangéxchaŭgu ga Piratu, rü pema rü tama penaxwèxegü ga na yangéãxŭ.
14 —Pema rü tama penaxwèxe ga na ínanguxuchixŭ ga guma üünecü ga aixcüma mecü ga Ngechuchu, natürü naxcèx ípeca na pexcèx ínanguxuchixẽẽãxŭcèx ga wüxi ga máẽtaxŭ.
15 —Rü yemaãcü pematama peyamèxgü ga guma Ngechuchu ya tüxŭ maxẽxẽẽcü. Natürü ga Tupana rü wena nanamaxẽẽ. Rü toma nixĩ ga nüxŭ tadaugüxŭ ga wena na namaxŭxŭ.
16 —Rü ñaã yatü ga chixeparachiréxŭ i pema nüxŭ pedauxŭ rü nüxŭ pecuáxŭ rü marü naxcèx nitaane erü Ngechuchuaxŭ nayaxõ. Rü ngẽma Ngechuchuaxŭ na yaxõõxŭcèx nixĩ i naxcèx yataanexŭ ngẽma ñu̱xma guxãma i pema nüxŭ pedauxŭrüŭ.
17 —Rü dücax i ñu̱xma Pa Chaueneẽgüx, rü yexguma pema rü wüxigu perü ãẹ̄xgacügümaã peyamèxgügu ga Ngechuchu, rü tama nüxŭ pecuèxgü ga ṯacü na pexüexŭ.
18 —Natürü ga Tupana rü yemaãcü nayanguxẽẽ ga yema uneta ga nuxcüma nümatama nüxŭ yaxuxŭ nawa ga guxŭma ga norü orearü uruŭgü. Yerü yema norü ore ga ümatüxŭwa rü ñanagürü:
"Cristu rü tá ngúxŭ ninge",
ñanagürü.
19-20 —Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgüx, rü name nixĩ i nüxŭ perüxoe i pecüma i chixexŭ, rü Tupanacèx pedaugü, rü nüxŭ peyaxõgü na nüma pexŭ ínapiãxŭcèx i perü pecadugü. Rü ngẽxguma i nüma rü tá pexŭ nataãẽgüxẽẽ, rü tá núma nanamu ya Ngechuchu ga noxritama naãne ixügügu pexcèx nüxŭ naxunetacü na perü ãẹ̄xgacü ya Cristu na yiĩxŭcèx.
21 —Natürü i ñu̱xma rü Tupana nanaxwèxe i daxũguxŭ i naãnegu na naxãũxŭ ya Ngechuchu ñu̱xmatáta nüma ya Tupana wena namexẽẽãgu i guxŭma i ñoma i naãnewa ngẽxmaxŭ. Yerü yemaãcü nixĩ ga nüxŭ yaxuxŭ ga Tupana nawa ga nuxcümaŭgüxŭ ga norü orearü uruŭgü ga ixüünexŭ.
22 —Rü Moĩché rü tórü o̱xigümaã nüxŭ nixu rü ñanagürü:
"Rü perü Cori ya Tupana rü petanüwa tá nüxŭ naxuneta i wüxi i norü orearü uruŭ i chauxrüŭ ixĩxŭ. Rü name nixĩ na naga pexĩnüẽxŭ i guxŭma i ngẽma pemaã nüxŭ yaxuxŭ.
23 Rü texé ya tatanüwa tama naga ĩnüxẽ i ngẽma orearü uruŭ, rü tá tüxŭ ínatèxüchi i tatanüwa",
ñanagürü ga Moĩché.

24 —Rü Chamue rü guxŭma ga togü ga Tupanaãrü orearü uruŭgü ga naweama ügüxŭ rü ta nüxŭ nixugüe ga tacü tá na üpetüxŭ i ñomaŭcüü.
25 —Rü nuxcümaxŭchima ga Tupana rü tórü oxi ga Abráŭmaã nüxŭ nixu rü ñanagürü: “Rü wüxi i cutaa tá nixĩ i nüxŭ rüngŭxẽẽxŭ i guxŭma i duŭxŭgü i ñoma i naãnecŭãx”, ñanagürü. Rü yemaãcü ta Tupana inaxuneta nawa ga nuxcümaŭgüxŭ ga norü orearü uruŭgü. Rü pemaã nüxŭ chixu i ñuxma, rü pexcèx nixĩ ga yema unetagü ga nuxcümaŭgüxŭ ga orearü uruŭgüwa tórü oxigümaã nüxŭ yaxuxŭ ga Tupana.
26 —Rü pemaã nüxŭ chixu Pa Chautanüxŭgü i Yudíugüx, rü yexguma Tupana wena namaxẽẽgu ga Nane ga Ngechuchu rü petanüwaxira nanamu na pexŭ nangŭxẽẽxŭcèx, erü nanaxwèxe i wüxichigü i pema na nüxŭ perüxoexŭ i pecümagü i chixexŭ —ñanagürü ga Pedru.

4

Ãẽxgacügüpẽxewa nayexmagü ga Pedru rü Cuáŭ

1 Rü yexguma duŭxŭgümaã íyadexagügu ga Pedru rü Cuáŭ, rü yexgumayane yéma nangugü ga guma tupauca ga taxŭneãrü purichíaarü ãẽxgacü, rü paigü, rü Chaduchéugü.
2 Rü Pedru rü Cuáŭmaã nanuẽ ga paigü yerü duŭxŭgüxŭ nangúexẽẽ ga na marü wena namaxŭxŭ ga Ngechuchu, rü naxrüŭ tá ta wena namaxẽxŭ i guxŭma i duŭxŭgü i marü yuexŭ.
3 Rü ínanayauxŭ, rü poxcupataŭgu nanawocu ñuxmata moxŭãcü, yerü marü nayáuane.
4 Natürü muxŭma ga yema duŭxŭgü ga nüxŭ ĩnüẽxŭ ga yema Tupanaãrü ore rü nayaxõgü. Rü 5000 wa nangu ga yatüxŭxica ixugügu.
5 Rü moxŭãcü Yerucharéŭwa nangutaquẽxegü ga Yudíugüarü ãẽxgacügü namaã ga naerugü, rü ngúexẽẽruŭgü ga ore ga mugüwa nguxẽẽtaegüxŭ.
6 Rü yéma nayexma ta ga Aná ga paigüeru ixĩcü, rü Caipá, rü Cuáŭ, rü Areyáŭdru, rü guxŭma ga yema togü ga paigü ga paigüerutanüxŭ ixĩgüxŭ.
7 Rü nanamu na naxŭtawa nagagüãxŭcèx ga Pedru rü Cuáŭ. Rü yexma norü ngãxŭtanügu nanachigüxẽẽ rü nüxna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Texé pexŭ tamu, rü texé pexna tanaxã i pora na penamexẽẽxŭcèx i ñaã yatü? —ñanagürügü.
8-9 Rü Pedruwa nayexma ga Tupanaãẽ ga Üünexŭ rü nanaporaxẽẽ. Rü yemacèx ga Pedru rü nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Pa Ĩãneãrü Ãẽxgacügüx, rü Pa Yudíugüarü Ãẽxgacügüerugüx, rü ñuxma toxna naxcèx peca naxcèx ga norü mexẽẽ i ñaã chixeparachiréxŭ erü nüxŭ pecuáxchaŭ ga ñuxãcü na namexŭ.
10 —Rü ñuxma tá pemaã nüxŭ tixu na nüxŭ pecuáxŭcèx i guxãma i pema rü nüxŭ nacuèxgüxŭcèx i guxŭma i tatanüxŭgü i Yudíugu. Rü ñaã yatü i ñuxma pepẽxewa ngẽxmaxŭ rü Ngechuchu ya Cristu ya Nacharétucŭãx nixĩ ga namexẽẽcü. Rü guma nixĩ ga pema curuchawa peyapotacü rü peyuxẽẽcü. Natürü ga Tupana rü wena nanamaxẽẽ.
11 —Rü gumatama Ngechuchu nixĩ ga pema nüxŭ pexoecü. Natürü ga Tupana rü nayamucuchi na guxŭarü ãẽgacü yixĩxŭcèx.
12 —Rü yima Ngechuchuxicatama nixĩ ya tórü maxẽxẽẽruŭ, erü yixicatama nixĩ ga Tupana nüxŭ unetacü i ñoma i naanewa na tüxŭ namaxẽxẽẽxŭcèx —ñanagürü ga Pedru.
13 Rü yexguma yema ãẽxgacügü nüxŭ daugügu ga ñuxãcü tama muŭẽãcüma na yadexagüxŭ ga Pedru rü Cuáŭ, rü naãaixãchiãẽgü, yerü nüxŭ nicuèxãchitanü ga tama meã poperaxŭ na yacuáxŭ rü puracütanüxŭmare yixĩgüxŭ. Rü aixcüma nüxŭ nicuèxãchitanü ga Ngechuchuarü ngúexŭgü na yixĩgüxŭ.
14 Rü ñuxũchi nüxŭ nadaugü ta ga guma yatü ga rümecü ga Pedru rü Cuáŭxŭtagu na nachixŭ. Rü yemacèx ga yema ãẽxgacügü rü taxuacüma ñuxũ ñanagürügüéga nachiga ga yema ngupetüxŭ.

15 Rü yexguma ga yema ãẽxgacügü rü ínanamuxũ ga yema ínangutaquẽxegüxũwa, rü nüxĩcatama nügümaã nidexagü.
16 Rü ñanagürügü: —¿Tacü tá namaã ixüexũ i ñaã yatügü? Erü guxũma i Yerucharéũcũ̃ã̃x i duũxũgü rü nüxũ nacuèxgü i ngẽma mexũ i taxũ i naxügüxũ, rü taxuacüma itayacux.
17 —Natürü ngẽma na tama yexeraãcü duũxũgütanüwa nanguchigaxũcèx i ngẽma ngupetüxũ, ¡rü ngĩxã tanamuũẽxẽẽ na ñuxmawena rü taxúemaãma ngẽma Ngechuchuchigagu yadexagüxũcèx! —ñanagürügü.
18 Rü wenaxãrü Pedru rü Cuáũcèx nacagü, rü nüxna naxãga na tama Ngechuchuchigamaã yadexagüxũcèx, rü bai i texéxũ na nangúexẽẽxũcèx i nachiga.
19 Natürü ga Pedru rü Cuáũ rü nanangãxũgü, rü ñanagürügü: —¡Nagu perüxĩnüẽ i pematama! ¿Rü namexũ i Tupanapẽxewa na pega taxĩnüẽxũ rü ẽxna Tupanaga taxĩnüẽxũ?
20 —Erü toma rü taxuacüma nüxũ tarüxoe na nüxũ tixuxũ ga yema nüxũ tadaugüxũ rü nüxũ taxĩnüẽxũ —ñanagürügü.
21 Rü yexguma ga yema ãẽxgacügü rü nayaxãxũnegü rü yemaãcü ínayamugü, yerü nataxuma ga tacücèx na napoxcueãxũ rü duũxũgüxũ namuũẽ, yerü guxũma ga duũxũgü rü Tupanaxũ nicuèxüügü naxcèx ga yema nüxũ ngupetüxũ ga guma yatü ga chixeparawa rümecü.
22 Rü guma yatü ga yemaãcü Tupanaãrü poramaã naxcèx itaanecü, rü 40 arü yexera nixĩ ga norü taunecü.

Yema yaxõgüxũ rü Tupanaarü ngũxẽẽcèx ínacagü

23 Rü yexguma marü ínamuxũ̃ã̃xgu, rü Pedru rü Cuáũ rü namücügü íyexmagüxũwa naxĩ. Rü namaã nüxũ nixugüe ga guxũma ga yema ore ga Yudíugüarü ãẽxgacügü rü paigüarü ãẽxgacügü namaã nüxũ ixuxũ.
24 Rü yexguma Pedru rü Cuáũxũ naxĩnüẽgu ga namücügü, rü guxũma wüxigu nayumüxẽgü rü Tupanamaã nidexagü rü ñanagürügü: —Pa Corix, cuma cunaxü ga daxũguxũ ga naãne rü ñoma ga naãne, rü taxũ i taxtü, rü guxũma i tacü i nawa ngẽxmaxũ.
25 —Rü cumatama nixĩ ga nuxcüma Cuãẽ i Üünexũxũ cumuxũ na curü ngũxẽẽruũ ga Dabíwa yanadexaxũcèx rü ñaxũcèx:

“¿Tũ̃xcüṹ ínipurae i ñoma i naãnecũ̃ã̃x i duũxũgü i tama yaxõgüxũ? ¿Rü tũ̃xcüṹ ngẽma natücèxmamare ixĩgüxũgu narüxĩnüẽ i guxũ i nachiũãnecũ̃ã̃x?

26 —Nümagü i nachiũãnegüarü ãẽxgacügü rü Tupanamaã nanuẽ, rü nügümaã nangutaquẽxegü na wüxigu nügümaã nagu naxĩnüẽxũcèx na ñuxãcü tá nüxũ na nayexeragüxũcèx ya Cori ya Tupana rü Nane ya nüxũ naxunetacü ya Cristu”, ñanagürü.
27 —Rü aixcüma nixĩ ga ñoma ga ĩãnewa ga ãẽxgacügü ga Erode rü Piratu ga nangutaquẽxegüxũ namaã ga to ga nachiũãnegücũ̃ã̃x rü totanüxũ ga Yudíugü, na chixexũ naxügüxũcèx namaã ya curü ngũxẽẽruũ ya üünecü ya Ngechuchu ya Cristuxũ nüxũ cuxunetacü.
28 —Rü yemaãcü ga nümagü rü nayanguxẽẽ ga guxũma ga yema cuma nuxcümama nagu curüxĩnüxũ rü nüxũ cuxunetaxũ rü tá na yanguxũ.
29 —¡Rü dücax, Pa Corix, cuma nüxũ cucuèx na ñuxãcü toxũ naxãxũnegüxũ! Toma nixĩ i curü ngũxẽẽruũgü rü tanaxwèxe na toxũ cuporaexẽẽxũ na tama tamuũẽãcüma nüxũ tixuxũcèx i curü ore.
30 —¡Rü curü poramaã nameẽxẽẽ i duũxũgü i idaaweexũ! ¡Rü duũxũgüxũ nawẽx i cuèxruũgü i curü poramaã cuxüxũ i naegagu ya curü ngũxẽẽruũ ya üünecü ya Ngechuchu! —ñanagürügü.

31 Rü yexguma yumüxẽwa nüxŭ nachauegu, rü guma ĩpata ga nawa nangutaquẽxegüne rü naxĩãxãchi. Rü Tupanaãẽ i Üünexŭ rü nüxna nangu ga guxŭma. Rü tama namuŭẽãcüma nüxŭ nixugüe ga Tupanaãrü ore.

Yema yaxõgüxŭãrü yemaxŭgü rü guxŭãrü nixĩ

32 Rü namu ga yema yaxõgüxŭ. Rü guxŭma rü wüxigu narüxĩnüẽ. Rü taxuŭma nagu narüxĩnü ga noxrüxicatama na yiĩxŭ ga norü yemaxŭgü, natürü guxŭma ga namücügümaã nangau.

33 Rü yema ngúexŭgü ga Ngechuchu imugüxŭ na Tupa-naãrü puracü naxügüxŭcèx, rü Tupanaãrü poramaã nüxŭ nixugüe ga ñuxãcü wena na namaxŭxŭ ga Cori ga Ngechuchu. Rü Tupana rü poraãcü nüxŭ narüngŭxẽẽ ga guxŭma ga yema yaxõgüxŭ.

34-35 Rü natanüwa rü nataxuma ga wüxi ga nüxŭ nataxuxŭ, yerü guxŭma ga yema nüxŭ yexmaxŭ ga naãnegü rü ẽxna ĩpatagü, rü namaã nataxegü. Rü yema dĩẽru ga ngĩxŭ nayauxgücü rü yéma ngĩxŭ nangegü, rü yema ngúexŭgü ga Ngechuchu imugüxŭna ngĩxŭ nayaxãgü. Rü ñu̱xũchi nügü ngĩxŭ ninuŭxŭ ga ñuxrechigü nüxŭ nataxuxŭ ga wüxichigü.

36 Rü nayexma ga wüxi ga yatü ga Lebítanüxŭ ga Chiprecu̱ã̱x ga Yúchegu ãegacü. Rü yema ngúexŭgü ga Ngechuchu imugüxŭ na Tupanaãrü puracü naxügüxŭcèx rü Bernabémaã nanaxugü. Rü ngẽma nae̱ga, rü: “Taãẽxẽẽruŭ”, ñaxŭchiga nixĩ.

37 Rü nüma ga Bernabé rü nüxŭ nayexma ga wüxi ga naãne, rü namaã nataxe. Rü yema ngúexŭgü ga Ngechuchu imugüxŭxŭtawa ngĩxŭ nana ga yema dĩẽru.

5

Ananíã rü Chacuíraarü pecaduchiga

1 Rü nayexma ga wüxi ga yatü ga Ananíãgu ãe̱gaxŭ rü Chacuíra ga namèx. Rü nümagü rü namaã nataxegü ga wüxi ga norü naãne.

2 Natürü nüma ga Ananía rü namèxmaã wüxigu nagu narüxĩnüe na nügüxŭ ngĩxne nayauxgüxŭ ga ñuxre ga yema naãnetanü. Rü ñu̱xũchi yema ngúexŭgü ga Ngechuchu imugüxŭxŭtawa ngĩxŭ nangegü ga yema nüxŭ íyaxücü.

3 Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Ananíãx, ¿tu̱xcüŭ ngoxo i Chatanága cuxĩnü rü Tupanaãẽ i Üünexŭmaã quidora, rü cugüxŭ ngĩxne cuyaxu i ñuxre i ngẽma curü naãnetanü?

4 —¿Éxna yexguma tauta namaã cutaxegu, rü tama ẽxna cuxrü yiĩxŭ ga yema naãne? ¿Rü yexguma namaã cutaxegu, tama ẽxna cuxrü yiĩxŭ ga yema dĩẽru na ngĩxŭ cugu̱xẽẽxŭcèx i ngẽma cuma cunaxwèxexŭãcüma? ¿Tu̱xcüŭ i cunaxüxŭ i ñaã? Tama yatügümaãxĩca quidora, natürü Tupanamaã rü ta nixĩ i quidoraxŭ —ñanagürü ga Pedru.

5 Rü yexguma yema orexŭ naxĩnügu ga Ananíã, rü yuxŭma inayangu. Rü poraãcüxüchima namuŭẽ ga guxŭma ga yema duŭxŭgü ga yexguma yemaxŭ nacuáchigagügu.

6 Rü ñuxre ga yéma yexmagüxŭ ga ngextu̱xüxŭgü rü nanayauxgü ga naxŭne, rü nananuquegü, rü inayatèxgü.

7 Rü tomae̱xpu̱x ga ora ngupetüxgu rü íingu ga namèx. Rü yexma ixücu natürü tama nüxŭ icuèx ga ta̱cü na ngupetüxŭ.

8 Rü Pedru ngĩxna naca, rü ñanagürü: —¿Yema natanü ga ipexunetaxŭgu yiĩxŭ ga namaã petaxegüxŭ ga perü naãne? —ñanagürü. Rü ngĩma rü: —Ngŭ, ngẽxgumae̱xpu̱xgu nixĩ —ngĩgürügü.

9 Rü Pedru rü ñanagürü ngĩxŭ: —¿Tu̱xcüŭ pegümaã ngẽmaãcü wüxigu perüxĩnüẽ na namaã pidoraexŭcèx i Tupanaãẽ i Üünexŭ? ¡Dücèx, ngẽma cutexŭ iyatèxgüxŭ rü marü ínangugü, rü ñu̱xma rü cuxŭ rü tá ta nge̱ma nangegü! —ñanagürü.

10 Rü yexgumatama yu̱xcüma Pedrupẽxegu iyangu. Rü yexguma nachocu̱xgu
ga yema ngextü̱xüxŭgü, rü yu̱xcüma ngĩxŭ inayangaugü. Rü ngĩxŭ nayauxgü, rü
ngĩtexŭtagutama ngĩxŭ nayatèxgü.
11 Rü yexguma nüxŭ nacuèxgügu ga yema ngupetüxŭ, rü guxŭma ga yema yaxõgüxŭ
rü yema togü ga duŭxŭgü rü ta poraãcüxüchima namuŭẽ.

Tupanaãrü poramaã nanaxügü ga muxŭma ga mexŭgü

12 Rü yema ngúexŭgü ga Ngechuchu imugüxŭ, rü duŭxŭgüpẽxewa nanaxügü ga
muxŭma ga mexŭgü ga Tupanaãrü poramaã naxügüxŭ. Rü inanawẽxgü ga muxŭma ga
cuèxruŭgü. Rü guxŭma ga yema yaxõgüxŭ rü guxŭguma naxĩtaquẽxegüxŭ nagu ga yema
tupauca ga taxŭnewa yexmaxŭ ga chopetüchica ga Charomóŭãrü Üpetüchicagu ã̱̱gaxŭ.
13 Rü yema togü ga duŭxŭgü ga tama yaxõgüxŭ rü namuŭẽ na yema yaxõgüxŭtanügu
naxãgüxŭ, natürü poraãcü yema yaxõgüxŭxŭ nangechaŭgü.
14 Rü nimuẽtanüãma ga yema yaxõgüxŭ yerü muxŭma ga duŭxŭgü ga yatüxŭgü rü
ngexŭgü rü Coriaxŭ nayaxõgüetanü.
15 Rü nüma ga duŭxŭgü rü ĩtamŭgügu nayamugüxŭ ga i̱da̱aweexŭ naxchápenüŭmaã
rü norü caruŭgümaã na yexguma Pedru yéma üpetüxgu, rü naxchipetamare nüxŭ na
nachixŭcèx.
16 Rü yexgumarüŭ ta rü yéma naxĩtaquẽxegüxŭ ga muxŭma ga duŭxŭgü ga
Yerucharéŭãrü ngaicamana imugüne ga ĩãnewa ne ĩxŭ. Rü yéma naxcèx nanagagüxŭ ga
yema i̱da̱aweexŭ rü yema ngoxo̱ãxgüxŭ. Rü guxŭma naxcèx nitaanegü.

Pedru rü Cuáŭwe ningẽxŭtanü ga paigü

17 Rü yexguma ga guma paigüeru rü guxŭma ga yema natanüxŭgü ga Chaduchéugü
rü poraãcü nixãũxãchigü naxcèx ga yema mexŭgü ga naxügüxŭ ga yema ngúexŭgü ga
Ngechuchu imugüxŭ.
18 Rü yemacèx norü purichíagüxŭ namu na ínayauxŭãxŭcèx ga yema ngúexŭgü. Rü
ĩãneãrü poxcupataŭgu nanapoxcue.
19 Natürü Coriarü orearü ngeruŭ ga daxũcu̱ã̱x naxcèx nayawãxna ga yema poxcu-
pataŭãrü ĩã̱xgü ga chütacü. Rü ínanamuxŭ, rü ñanagürü nüxŭ:
20 —¡Nge̱ma tupauca ya taxŭnewa pexĩ, rü guxŭ i duŭxŭgümaã nüxŭ pixu na ñuxãcü
Tupana inaxãxŭ i ngexwacaxŭxŭ i maxŭ! —ñanagürü.
21 Rü yexguma ga yema ngúexŭgü ga Ngechuchu imugüxŭ rü naga naxĩnüẽ ga yema
ore. Rü moxŭãcü ga pèxmamaxŭchi rü tupauca ga taxŭnewa naxĩ, rü duŭxŭgüxŭ
nangúexẽẽ. Rü yoxni ga guma paigüeru rü natanüxŭgü, rü nanangutaquẽxexẽẽ ga
guxŭma ga yema togü ga ã̱ẽ̱xgacügü ga ã̱ẽ̱xgacügütücumüwa ügüxŭ. Rü poxcupataŭwa
nanamugü ga purichíagü na yagagüãxŭcèx ga yema ngúexŭgü ga Ngechuchu imugüxŭ.
22-23 Rü yexguma poxcupataŭwa nangugügu ga yema purichíagü, rü taxuxŭxŭma
inayangaugü. Rü nayawoegu, rü nüxŭ nayarüxugüe, rü ñanagürügü: —Yima poxcupataŭ
rü narüwãxta, rü meãma nataichirẽx, rü purichíagü nüxna nadaugü i na̱ã̱xwa. Natürü
ngẽxguma tayawãxnagu, rü taxuxŭxŭma itayangaugü i aixepewa —ñanagürügü.
24 Rü yexguma yema orexŭ naxĩnüẽgu ga yema paigüeru rü yema togü ga paigü ga
ã̱ẽ̱xgacügü ixĩgüxŭ rü yema tupauca ga taxŭneãrü purichíagüarü ã̱ẽ̱xgacü rü guxŭma
na̱baixãchiãẽgü yerü tama nüxŭ nacuèxgü ga ngextá tá na nanguxŭ ga guxŭma ga yema
rü ñuxãcü tá na iyanaxoxẽẽgüãxŭ.
25 Rü yexguma yemagu ínaxĩnüẽyane rü yéma nangu ga wüxi ga yatü, rü namaã
nüxŭ nixu, rü ñanagürü: —Ngẽma yatügü i pepoxcuechiréxŭ, rü tupauca ya taxŭnewa
nangẽxmagü, rü ínanangúexẽẽ i duŭxŭgü —ñanagürü.
26 Rü yéma naxĩ ga tupauca ga taxŭneãrü purichíagüarü ã̱ẽ̱xgacü wüxigu namaã
ga norü purichíagü na yagagüãxŭcèx. Natürü namuŭẽ na duŭxŭgü nutamaã ya-
muxŭtanüxŭ, rü yemacèx meãmare yema ngúexŭgüxŭ nigagü.

27 Rü yexguma namaã ínangugügu, rü yema ãẽxgacügüpẽxewa nanagagü. Rü yema paigüeru rü namaã nidexa rü ñanagürü nüxũ:
28 —Marü poraãcü pexna tanachu̱xu na tama ngẽma Ngechuchuégamaã penangúexẽẽxũcèx. Natürü i pema rü guxũne ya Yerucharéũwa penangúexẽẽ i duũxũgü, rü ñu̱xũchi toxna penaxuxchaũ ga na togagu nayuxũ ga yema Ngechuchu —ñanagürü.
29 Rü Pedru rü namücügümaã nanangãxũgü, rü ñanagürügü: —Narümemaẽ nixĩ na Tupanaga taxĩnüẽxũ rü tama i yatügüga.
30 —Guma Tupana ga nuxcümaũgüxũ ga tórü o̱xigü nüxũ yaxõgücü, rü guma nixĩ ga wena namaxẽẽcü ga Ngechuchu ga pema peyamácü ga yexguma curuchawa peyapotagügu.
31 —Natürü Tupana rü nanataxẽẽãma, rü nügüarü tügünecüwawa nanatoxẽẽ. Rü tórü cuèxruũ rü maxẽxẽẽruũ nayangucuchixẽẽ na tatanüxũgü i Yudíugüxũ nangũxẽẽxũcèx na nüxũ naxoexũcèx i norü chixexũgü, rü Tupana nüxũ nüxũ nangechaũxũcèx i norü pecadugü.
32 —Rü toma nüxũ tacuèx na aixcüma yiĩxũ i guxũma i ngẽma pemaã nüxũ tixuxũ erü tomatama nüxũ tadaugü. Rü ngẽxgumarüũ ta i Tupanaãẽ i Üünexũ i Tupana tüxna ãxũ ya yíxema naga ĩnüẽxẽ, rü nüxũ nacuèx na aixcüma yiĩxũ —ñanagürügü.
33 Rü yexguma yemaxũ naxĩnüẽgu ga yema ãẽxgacügü, rü poraãcüxüchima nanuẽ, rü nanadaixchaũ.
34 Natürü yema ãẽxgacügütanüwa nayexma ga wüxi ga Parichéu ga Gamarié ga na̱ega. Rü nüma rü meãma nanangúexẽẽ ga Tupanaãrü mugü. Rü guxũma ga duũxũgü rü nüxũ nangechaũgü. Rü nüma ga Gamarié inachi rü nanamu na paxaãchi ínamuxũãxũcèx ga yema ngúexũgü ga Ngechuchu imugüxũ.
35 Rü ñu̱xũchi namücügü ga ãẽxgacügümaã nüxũ nixu rü ñanagürü: —Pa Chautanüxũx, ¡pexuãẽgü na ta̱cü tá namaã pexüexũ i ñaã yatügü!
36 —Rü nüxna pecuèxãchie ga ũpa ga ñuxãcü ãẽxgacüxũ nügü ningucuchixẽẽchaũ ga Teudá. Rü nügütama nixu na wüxi ga ta̱cü na yiĩxũ. Rü maneca 400 naguxũ ga yatügü nawe narüxĩ. Natürü churaragü nayamèxgü, rü nayu. Rü guxũma ga yema nawe rüxĩxũ rü nangĩãchi, rü yexma nayarüxo ga guxũma.
37 —Rü yixcüra ínangu ga to ga yexguma tachiũãneãrü ãẽxgacü duũxũgüxũ ixugügu, rü yema nixĩ ga Yuda ga Gariréaanecu̱ã̱x ga ãẽxgacüxũ nügü ingucuchixẽẽchaũxũ. Rü nayaxucu̱xẽgü ga duũxũgü rü nawe narüxĩ ga ñuxre. Natürü yemaxũ rü ta nimèxgü rü nayu. Rü guxũma ga yema nawe rüxĩxũ rü nangĩãchi.
38 —Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü pexũ chaxucu̱xẽ na peyangẽxgüxũ i ñaã yatügü, rü tama penapoxcuexũ. Erü ngẽxguma nagagutama yixĩgu i ngẽma nüma naxügüxũ, rü tá inayarüxo.
39 —Natürü ngẽxguma Tupanaãrü yixĩgu i ñaã naxügüxũ, rü taxuacüma ipeyanaxoxẽẽ. ¡Rü pexuãẽgü na tama ngürüãchi Tupanamaã yiĩxũ i penuẽxũ! —ñanagürü. Rü guxũma ga yema ãẽxgacügü rü naga naxĩnüẽ ga yema norü ucu̱xẽ.
40 Rü ñu̱xũchi nanachocuxẽẽ ga yema ngúexũgü ga Ngechuchu imugüxũ. Rü nayaçuaixgü. Rü nüxna naxãga na tama Ngechuchuchiga yadexagüxũcèx. Rü yemawena rü nayangẽxgü.
41 Rü yema ãẽxgacügüna ínixĩ ga yema ngúexũgü. Rü nataãẽgü yerü woetama Tupana nanaxwèxe ga yemaãcü Ngechuchucèx ngúxũ na yangegüxũ.
42 Rü guxũ ga ngunexũgu tupauca ga taxũnewa rü ĩpatagüwa, rü nanangúexẽẽãma, rü nüxũ nixugüetanü ga ore ga mexũ ga Ngechuchu ya Cristuchiga.

6

Yema ngúexũgü ga Ngechuchu imugüxũ rü nüxũ naxuneta ga 7 ga yatügü na nüxũ

nangŭxẽẽgüxŭcèx ga Tupanaãrü puracüwa

1 Rü yexgumaŭcüü rü yexeraãcü nimuchigü ga yema duŭxŭgü ga yaxõgüxŭ. Rü natanüwa nayexmagü ga Yudíugüchirẽx ga Griéguanewa ne ĩxŭ rü Griégugawa idexagüxŭ. Rü nayexma ta ga yaxõgüxŭ ga Yudíugü ga Yerucharéŭcu̱ã̱x ga woetama nagawa idexagüxŭ. Rü yema yaxõgüxŭ ga Griégugawa idexagüxŭ rü nidexagüecha nachigagu ga yema yaxõgüxŭ ga Yerucharéŭcu̱ã̱xgü ixĩgüxŭ, rü ñanagürügü: —Totanüwa yutegüxe rü tama meã õna tüxna naxãgüxŭ i ngẽxguma õna inaxãgüŭ̱xgu i wüxichigü i ngunexŭgu —ñanagürügü.

2 Rü yexguma ga yema 12 ga ngúexŭgü ga Ngechuchu imugüxŭ rü guxŭma ga yema yaxõgüxŭxŭ nangutaquẽxexẽẽgü, rü ñanagürügü nüxŭ: —Tama name na ítanangéxŭ i Tupanaãrü orearü uchiga i tomax na õnamaã itacuáxŭcèx.

3 —Rü ngẽmacèx, Pa Tomücügüx, rü ¡Naxcèx pedèu̱x i petanüwa ya 7 ya yatügü ya guxãma nüxŭ ngechaŭcü, rü meã naãẽxŭ cuácü, rü aixcüma Tupanaãẽ i Üünexŭ nawa ngẽxmacü! Rü toma tá nüxna tanaxã i ngẽma puracü na nümagü õnamaã inacuèxgüxŭcèx.

4 —Rü ngẽxguma i toma rü yumüxẽwa rü Tupanaãrü orearü uchigawaxicatama tá tapuracüe —ñanagürügü.

5 Rü yexguma ga guxŭma ga yema duŭxŭgü rü: —Ngŭ —ñanagürügü naxcèx ga yema ore. Rü nüxŭ naxunetagü ga Etébaŭ ga meã yaxõcü rü aixcüma Tupanaãẽ i Üünexŭ nawa yexmacü, rü Piripi, rü Pócoro, rü Nicanúru, rü Timú rü Paruménu, rü Nicuráchi ga Aŭtioquíacu̱ã̱x ga tauta Ngechuchuaxŭ yaxõõgu Yudíugücüma yaxucü.

6 Rü yema ngúexŭgü ga Ngechuchu imugüxŭxŭtawa nanagagü. Rü nümagü naxmẽxmaã nüxŭ yangõgüãcüma naxcèx nayumüxẽgü.

7 Rü yema Tupanaãrü ore rü yexeraãcü nixũchigü. Rü poraãcü nimuẽtanü ga yema yaxõgüxŭ ga Yerucharéŭwa. Rü woo muxũchixŭma ga Yudíugüarü paigü rü ta Ngechuchuaxŭ nayaxõgü.

Etébaŭxŭ niyauxgü

8 Rü Etébaŭ nixĩ ga wüxi ga yatü ga Tupana poraãcü nüxŭ rüngŭxẽẽcü rü naporaxẽẽcü na duŭxŭgütanüwa naxüãxŭcèx ga mexŭgü ga taxŭgü rü cuèxruŭgü ga Tupanaãrü poramaã naxüxŭ.

9 Rü nayexma ga wüxi ga ngutaquẽxepataŭ ga Yudíugüarü ga Ínguxŭxŭãrü Ngutaquẽxepataŭgu ãe̱gane. Rü gumawa nangutaquẽxegü ga duŭxŭgü ga ŭpaacü corigümẽxẽwa yexmagüxŭ. Rü ñuxre ga guma ngutaquẽxepataŭcu̱ã̱x rü wüxigu namaã ga ñuxre ga Chireneãnecu̱ã̱x, rü Aleyãdríaanecu̱ã̱x, rü Chiríchiaanecu̱ã̱x, rü Áchiaarü naãnecu̱ã̱x, rü inanaxügüe ga Etébaŭmaã na iyaporagatanücüüxŭ.

10 Natürü taxuacüma Etébaŭxŭ narüyexeragü, yerü nüma ga Etébaŭ rü nidexa namaã ga yema cuèx ga Tupanaãẽ i Üünexŭ nüxna ãxŭ.

11 Rü yexguma ga yema duŭxŭgü rü togüaxŭ nanaxütanügü na Etébaŭchiga doraxŭ yaxugüxŭcèx. Rü ñanagürügü ga yema idoraegüxŭ: —Toma nüxŭ taxĩnüẽgu, rü Moĩchéchiga rü Tupanachigamaã chixexŭ ga ore nixugü ga Etébaŭ —ñanagürügü.

12 Rü yemaãcü nananuẽxẽẽ ga duŭxŭgü rü Yudíugüarü ãe̱xgacügüerugü rü ngúexẽẽruŭgü ga ore ga mugüwa nguxẽẽtaegüxŭ. Rü yemacèx Etébaŭcèx nibuxmü, rü nayayauxgü, rü ãe̱xgacügüerugü íngutaquẽxegüxŭwa nanagagü.

13 Rü naxcèx nadaugü ta ga yatügü ga doraxŭ ixugüemarexŭ rü yema rü ñanagürügü: —Ñaã yatü rü guxŭguma chixexŭmaã nidexa i nachigagu ya daa tupauca ya taxŭne, rü nachigagu i Tupanaãrü mugü.

14 —Rü toma rü nüxŭ taxĩnüẽ rü:

“Yima Ngechuchu ya Nacharétucu̱ã̱x rü tá nanangutaŭxẽẽ ya daa tupauca, rü tá inayanaxoxẽẽ i nacümagü ga Moĩché tüxŭ ngúexẽẽxŭ”, —ñanagürügü.

15 Rü yexguma Etébaŭxŭ nadaunügu ga guxŭma ga yema ãẽxgacügü ga yéma rütogüxŭ, rü nüxŭ nadaugü ga nachametü rü wüxi ga daxũ-cŭ̃ã̱x ga orearü ngeruŭchametürüŭ na yiĩxŭ.

7

Etébaŭãrü ore

1 Rü nüma ga paigüeru, rü Etébaŭna naca rü ñanagürü: —¿Aixcüma yiĩxŭ i ñaã ore i nüxŭ yaxugüexŭ? —ñanagürü.

2 Rü Etébaŭ nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Pa Chautanüxŭ Pa Ãẽxgacügüx, ¡Choxŭ iperüxĩnüẽ! Guma Tupana ya mexẽchicü, rü nuxcümaŭcü ga tórü o̱xi ga Abráŭcèx nango̱x ga yexguma Mechopotámiããrü naãnegu naxãchiŭgu ga yexguma tauta Aráŭãrü naãnewa naxũxgu na yexma yaxãchiŭxŭcèx.

3 —Rü Tupana rü ñanagürü nüxŭ:

“¡Nüxna ixũ i cuchiŭãne rü cutanüxŭ, rü ngẽma choma tá cuxŭ nüxŭ chadauxẽẽxŭ i naãnewa naxũ!”

ñanagürü.

4 —Rü yexguma ínaxũxũ ga Abráŭ nawa ga yema Cadéucŭ̃ã̱xãrü naãne ga ngextá noxri ínaxãchiŭxŭwa, rü Aráŭãrü naãnegu nayaxãchiŭ. Rü yexguma nanatü yu̱xguwena, rü ñoma ga naãne i ñu̱xma nagu pexãchiŭxŭwa naxũ, yerü yemaãcü Tupana núma nanaga.

5 —Natürü yexguma rü ta taxuŭma ga noxrüxüchi ga naãne nüxna naxã ga Tupana i ñoma i naãnewa, rü bai ga íraxŭ ga noxrüxüchi ga naãne. Natürü Abráŭmaã inaxuneta ga yixcama tá nüxna na naxããxŭ ga ñoma i naãne na noxrüxüchi yiĩxŭcèx, rü yixcama marü nayu̱xguwena rü nanegüarü na yiĩxŭcèx. Rü yemaãcü Abráŭmaã inaxuneta ga woo na nangexacüxŭ ga yexguma.

6 —Rü ñanagürü Abráŭxŭ ga Tupana:

“Rü yixcama i cutaagü rü tá to i nachiŭãne i tama noxrü ixĩxŭwa nangẽxmagü. Rü ngẽma nachiŭãnecŭ̃ã̱x i duŭxŭgü rü norü duŭxŭgüxŭ tá nayaxĩgüxẽẽ. Rü 400 ya taunecü rü ngẽma duŭxŭgü rü tá chixri namaã nachopetü i cutaagü.

7 Natürü choma tá chanapoxcue i ngẽma nachiŭãnecŭ̃ã̱x i norü duŭxŭgüxŭ yaxĩgüxẽẽxŭ. Rü ngẽmawena i cutaagü rü tá ínachoxŭ nawa i ngẽma naãne, rü nuã ñaã i naãnewa tá choxŭ nicuèxüŭgü”,

ñanagürü ga Tupana.

8 —Rü yexguma Tupana rü Abráŭ rü nügümaã nanamexẽẽ, rü ñanagürü ga Tupana:

“Choma rü tá cuxŭ charüngŭxẽẽ ega cuma rü guxŭma i cutanüxŭgü ípewiŭchèxmüpẽxechiraŭgu. Rü ngẽma tá nixĩ i cuèxruŭ i yigümaã imexẽẽxŭ”,

ñanagürü ga Tupana. Rü nabu ga wüxi ga nane ga Abráŭ, rü Ichaágu nanaxüéga. Rü yexguma 8 ga norü ngunexŭwa nanguxgu ga Ichaá, rü nümatama ga Abráŭ rü ínanawiechèxmüpẽxechiraŭ. Rü yexguma marü nayèxgu ga Ichaá rü nabu ga nane ga Acobu, rü nümatama ga Ichaá rü ínanawiechèxmüpẽxechiraŭ. Rü yixcama marü nayèxgu ga Acobu rü nüxŭ nayexma ga 12 ga nanegü. Rü nümatama ga Acobu rü ínanawiechèxmüpẽxechiraŭ ga guxŭma ga yema 12 ga nanegü. Rü yema 12 ga nanegü nixĩ ga yema 12 ga nuxcümaŭgüxŭ ga tórü o̱xigü.

9-10 —Rü yema 12 ga Acobu nanegü ga tórü o̱xigü ixĩgüxŭtanüwa rü wüxi rü Yúche nixĩ ga naẽga. Natürü naẽneẽgü ga guma Yúche rü nixãũxãchie, rü yemacèx Equituarü naãnewa ĩxŭ ga taxetanüxŭxŭ Yúchemaã nataxegü na Equituarü naãnewa nagagüãxŭcèx. Natürü Tupana rü Yúchemaã nayexma, rü nüxŭ narüngŭxẽẽ na tama pecadu naxüxŭcèx ga yexguma guxchaxŭwa nayexmagu. Rü nüxna nanaxã ga cuèx, rü Yúchexŭ narüngŭxẽẽ ga meã na nayauxãxŭcèx ga Equituaneãrü ãẽxgacü ga Faraŭ. Rü yemacèx ga Faraŭ rü ãẽxgacüxŭ nayangucuchixẽẽ. Rü nüma ga Yúche nixĩ ga ãẽxgacü ga Faraŭpatawa rü

guxŭma ga yema nachiŭãnewa. Rü Faraŭxĩcatama nixĩ ga Yúchearü yexera na ãẽxgacü yiĩxŭ ga yema naãnewa.
11 —Rü yexgumaŭcüü nayexma ga taiya ga guxŭ ga Equituarü naãnewa rü Canaããrü naãnewa. Rü poraãcü taiya nüxŭ nangux ga duŭxŭgü. Rü yemacèx ga yema nuxcümaŭgüxŭ ga tórü o̱xigü rü düxwa taxuacüma nüxŭ inayangaugü ga nabü ga Canaããrü naãnewa.
12 —Natürü yexguma nüxŭ nacuáchigaxgu ga Acobu ga na nayexmaxŭ ga nabü ga Equituanewa, rü yéma nanamugü ga nanegü ga guma tórü o̱xigü ixĩgücü. Rü yema nixĩ ga nawa inaxügüxŭ ga noxrima nabücèx Equituanewa na naxĩxŭ.
13 —Rü yixcama marü nagu̱xgu ga yema nabü rü wenaxãrü Equituanewa naxĩ nawa ga nabü. Rü yexguma wenaxãrü yéma naxĩxgu ga naẽneẽgü, rü nügü nixu ga Yúche namaã. Rü yexguma nüxŭ nacuèx ga Faraŭ ga ngextácu̱ã̱x na yiĩxŭ ga Yúche.
14 —Rü yixcamaxŭra ga Yúche rü tümacèx nangema ga nanatü rü guxŭma ga natanüxŭ. Rü maneca 75wa nangu ga yema duŭxŭgü ga Yúchetanüxŭ.
15 —Rü yemaãcü Equituanewa naxũ ga Acobu na yexma yaxãchiŭxŭcèx. Rü yexma nayu ga nümax. Rü yexma nayue ta ga nanegü ga tórü o̱xigü.
16 —Rü yexguma nayu̱xgu ga Acobu, rü Chiquéŭwa nanangegü ga naxŭne na yexma yatèxgüãxŭcèx nagu ga yema naxmaxŭ ga Abráŭ dĩẽrumaã naxcèx taxexŭ ga Amú nanegüxŭtawa ga Chiquéŭwa.
17 —Rü düxwa nawa nangu na Equituanewa ínanguxŭxŭcèx ga tatanüxŭ ga yexgumarüŭ ga Tupana Abráŭmaã ixu-netaxŭ. Rü yexguma rü marü poraãcü nimu ga tatanüxŭ ga Equituanewa.
18 —Rü yexguma ningucuchi ga to ga Equituaneãrü ãẽxgacü ga tama Yúchechigaxŭ cuáxŭ.
19 —Rü yema ãẽxgacü rü tatanüxŭxŭ nawomüxẽẽ rü chixri tümamaã naxüpetü ga gux-ema nuxcümaŭgüxe ga tórü o̱xigü. Rü tüxŭ namu na yexwaca buexe ga tümaxãcügüxŭ ítawogüxŭ na tayuexŭcèx.
20 —Rü yexgumaŭcüü nabu ga Moĩché, rü Tupanaãxŭ nangúchaŭ. Rü tomaẽ̱xpü̱x ga tauemacü nüxna tadaugü ga tümapatawa ga naẽ rü nanatü.
21 —Rü yexguma düxwa ítanatèxgügu, rü Faraŭxãcü inayaxu, rü ngĩnexŭ inayaxẽẽ.
22 —Rü yemaãcü Moĩchéxŭ nangu̱xẽẽgü ga guxŭma ga Equituanecu̱ã̱xãrü cuèx. Rü nüma ga Moĩché rü wüxi ga ãẽxgacü ga poracü nixĩ, rü norü dexawa rü ta napora.
23 —Rü yexguma 40 ga norü taunecüwa nanguxgu ga Moĩché rü nagu narüxĩnü ga natanüxŭgü ga Yudíugütanügu na naxũãneãxŭ.
24 —Rü nüxŭ nadau ga wüxi ga Equituanecu̱ã̱x ga wüxi ga Yudíuxŭ na nacuaxixŭ. Rü yemacèx ga Moĩché rü yema Yudíuétüwa ínayuxu, rü yema Equituanecu̱ã̱xŭ nimèx rü nanayuxẽẽ.
25 —Rü nüma ga Moĩché nagu rüxĩnügu rü chi natanüxŭgü ga Yudíugü rü chi nüxŭ nacuèxgü na Tupana yéma namuxŭ na ínanguxŭxẽẽãxŭcèx. Natürü tama nüxŭ nacuèxgüéga ga yema natanüxŭgü.
26 —Rü moxŭãcü ga Moĩché rü nüxŭ nadau ga to ga taxre ga Yudíugü ga nügü yexma dèi̱xŭ, rü nüxna nachogüchaŭ. Rü ñanagürü nüxŭ:

“Pema rü pegütanüxŭgü pixĩgü. ¿Rü tu̱xcüŭ pegü pedai i pemax?” ñanagürü.

27 —Rü yexguma ga yema namücüxŭ icuaxixŭ rü Moĩchéxŭ natèxneta, rü ñanagürü nüxŭ:

“¿Texé cuxŭ tamu na toeru quiĩxŭcèx rü tomaã icucuáxŭcèx?

28 —¿Éxna choxŭ quimáxchaŭ ta, ga ĩne quimáxŭ ga Equituanecu̱ã̱xrüŭ?” ñanagürü.

29 —Rü yexguma yemaxŭ naxĩnügu ga Moĩché, rü niña ga yema naãnewa. Rü Madiáŭãnewa naxũ. Rü yema nachiŭãne ga tama noxrü ixĩxŭgu nayaxãchiŭ. Rü yexma naxãmèx rü nabu ga taxre ga nanegü.

30 —Rü 40 ga taunecüguwena ga dauxchitawa ga Chinaĩ ga mèxpűneãrü ngaicamana,
rü wüxi ga naĩxẽtaxacü ga yéma iyauraxŭwa Moĩchécèx nangọx ga wüxi ga Tupanaãrü
orearü ngeruŭ ga daxũcụ̃ą̃x.
31 —Rü naḇaixãchiãẽ ga Moĩché ga yexguma nüxŭ nadèụxgu. Rü naxcèx nixũ rü nüxna
nangaicama na meã nüxŭ nadauxŭcèx. Rü yexguma Moĩchémaã nidexa ga Cori ga
Tupana, rü ñanagürü nüxŭ:
32 “Choma nixĩ i curü ọxigüarü Tupana chiĩxŭ rü Abráŭ rü Ichaá rü Acobuarü Tupana
chiĩxŭ”,
ñanagürü. Rü yexguma ga Moĩché rü inanaxügü ga norü muŭmaã na yaḍụrụxŭ. Rü
namuŭ ga yexma na nadawenüxŭ.
33 —Rü yexguma ga Cori ga Tupana rü ñanagürü nüxŭ:

“¡Ínacuaixŭ i curü chapatu erü ñaã naãne i nagu cuchixŭ rü naxüüne, erü chanuxma!
34 Choma rü ngóxŭwama nüxŭ chadau i ñuxãcü poraãcü ngúxŭ na yangegüxŭ i chorü
duŭxŭgü i Equituanewa. Rü nüxŭ chaxĩnü i na naxauxexŭ. Rü ngẽmacèx núma chaxũ
na íchananguxŭxẽẽxŭcèx. ¡Nuã naxũ na Equituanewa cuxŭ chamuxŭcèx!”,
ñanagürü.
35 —Rü woo ga noxri ga nümagü ga natanüxŭgü rü guma Moĩchéxŭ naxoe ga yexguma
ñagügu:

“¿Rü texé cuxŭ tamu na toeru quiĩxŭcèx rü tomaã icucuáxŭcèx?” ñagügu, natürü ga
Tupana rü yéma nanamuãma na yema duŭxŭgüxŭ ínanguxŭxẽẽxŭcèx rü norü ãẽxgacü
na yiĩxŭcèx. Rü yemaãcü Moĩchéxŭ namu ga Tupana ga yexguma naxŭtawa namuãxgu
ga yema norü orearü ngeruŭ ga yema naĩxẽtaxacü ga iyauraxŭwa naxcèx ngóxŭ.
36 —Rü Moĩché nixĩ ga Equituarü naãnewa ínagaxŭxŭ ga nuxcümaŭgüxŭ ga tórü
ọxigü. Rü Equituanewa, rü Dauchiüxŭ ga Taxtüwa, rü dauxchitawa ga ngextá taxúema
íxãpataxŭwa inanawẽx ga cuèxruŭgü, rü nanaxü ga mexŭ ga taxŭgü ga Tupanaãrü
poramaã naxüxŭ. Rü yemaãcü 40 ga taunecü nüxŭ na rü-ngŭxẽẽ ga yema duŭxŭgü.
37 —Rü nümatama ga Moĩché nixĩ ga tatanüxŭgü ga Yudíugümaã ñaxŭ:

“Tupana rü yixcüra tá pexcèx nüxŭ naxuneta i petanüwa i wüxi i norü orearü uruŭ ga
yexgumarüŭ ga choxŭ na naxunetaxŭrüŭ”,
ñanagürü.
38 —Rü nümatama ga Moĩché nixĩ ga nuxcümaŭgüxŭ ga tórü ọxigümaã nangutaquẽxexŭ
ga yema naãne ga ngextá taxúema ixãpataxŭwa. Rü tórü ọxigümaã nayexma ga Chinaĩ
ga mèxpűnewa ga yexguma namaã yadeaxgu ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ ga daxũcụ̃ą̃x.
Rü nümatama ga Moĩché nixĩ ga nayauxãxŭ ga Tupanaãrü ore i maxẽxẽẽruŭ na nüxĩ tüxna
naxããxŭcèx.
39 —Natürü ga tórü ọxigü rü tama naga naxĩnüẽchaŭ ga guma Moĩché. Rü
ínanatèxüchigüama, rü Equituaneguama narüxĩnüãẽgü.
40 —Rü tórü ọxigü rü Moĩchéeneẽ ga Arãũxŭ ñanagürügü: “¡Rü toxcèx naxü i tu-
panachicünèxãgü na nawe tarüxĩxŭcèx! Erü tama nüxŭ tacuèxgü i ṭacü nüxŭ na üpetüxŭ
i ngẽma Moĩché ga Equituanewa tüxŭ yagagüxŭ”, ñanagürügü.
41 —Rü yexguma nanaxügü ga wüxi ga wocaxacüchicünèxã norü tupanaxŭ. Rü ñụxũchi
naxcèx nanadai ga ñuxre ga carnerugü na yemamaã nüxŭ yacuèxüŭgüxŭcèx. Rü wüxi
ga peta naxcèx naxügü ga yema wocaxacüchicünèxã ga nümatama naxügüxŭ.
42 —Rü yemacèx ga Tupana rü nüxna nixũgachi ga yema duŭxŭgü. Rü ínanawogü na
woramacuri rü üèxcü rü tauemacümaã natupanaą̃xẽẽãxŭcèx. Yerü yemaãcü Tupanaãrü
orearü uruŭgüarü poperagu naxümatü, rü ñanagürü:

“Pema, Pa Yudíugüx, ¿Chauxcèx yiĩxŭ ga penadèịxŭ ga carnerugü ga yexguma 40 ga
taunecü dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxŭwa peyexmagügu?

43 Tama aixcüma chauxcèx nixĩ yerü ga pema rü ngextá ípexĩxũ̃wa rü ípenangeexũ̃ ga napata ga perü tupananeta ga Moro rü ípenangeexũ̃ ga perü tupananeta ga Refããrü woramacurichicünèxã. Rü yemaãcü pegümaã ípenangeexũ̃ ga yema tupananetachicünèxãgü ga pematama pexügüxũ̃ na nüxũ̃ picuèxüũ̃güxũ̃cèx. Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü perü naãnewa tá pexũ̃ íchawoxũ̃ rü yaxũ̃wa i Babiró-niããrü yexerawa tá pexũ̃ chamugü”, ñanagürü ga Tupana ga yema orewa.

44 —Rü yema naãne ga ngextá taxúema íxãpataxũ̃wa rü tórü o̱xigü nüxũ̃ nayexma ga wüxi ga ĩpata ga naxchirunaxcèx ga nagu namaã nanguxũ̃güne ga Tupanaãrü mugü ga nutagu ümatüxũ̃. Rü guma ĩpata ga naxchirunaxcèx nixĩ ga nüxũ̃ nawéãcüma Tupana Moĩchéxũ̃ naxüxẽxe̱ne.

45 —Rü yexguma nayu̱xguwena ga Moĩché, rü Yochué ningucuchi ga ãẽ̱xgacü na yiĩxũ̃. Rü tórü o̱xigü rü nuã tórü naãnewa nanangegü ga guma ĩpata ga naxchirunaxcèx ga yexguma Yochuémaã napugüãgu ga ñaã naãne nüxna ga yema duũ̃xũ̃gü ga Tupana íwoxũ̃xũ̃ napẽxewa ga tórü o̱xigü. Rü núma nayexma ga guma ĩpata rü ñu̱xmata Dabí ingucuchigu ga ãẽ̱xgacü na yiĩxũ̃.

46 —Rü guma ãẽ̱xgacü ga Dabí rü Tupana rü poraãcü namaã nataãẽ, rü nüxũ̃ narüngũ̃xẽẽ. Rü nüma ga Dabí rü Tupanana naxcèx naca na naxüãxũ̃cèx ga wüxi ga tupauca ga taxũ̃ne ga nawa Tupanaxũ̃ na yacuèxüũ̃güxũ̃cèx ga tatanüxũ̃gü ga Acobutaagü.

47 —Natürü Dabí nane ga Charumóũ nixĩ ga naxücü ga guma tupauca ga Tupanacèx ixĩxũ̃ne.

48 —Natürü ya Tupana ya tacüxüchima rü tama duũ̃xũ̃gü üxũ̃ne ya tupaucagümaã naxãpata. Rü yemacèx ga Tupana rü nuxcümaũ̃cü ga norü orearü uruũ̃wa rü ñanagürü:

49-50 “Choma nixĩ ya ãẽ̱xgacü ya tacüxüchima, rü daxũguxũ̃ i naãne nixĩ i chorü toxmaxwèxeruũ̃ ixĩxũ̃ rü ñoma i naãne nixĩ i chorü chicutüruũ̃ ixĩxũ̃. ¿Rü ñuxũcürüwa i nagu perüxĩnüẽxũ̃ tá na penaxüxũ̃ ya wüxi ya tupauca ya chaugu mexũ̃ne?”

ñanagürü ga Cori ya Tupana. Rü ñanagürü ta ga Tupana:

“¿Tama ẽxna choma yiĩxũ̃ ichanaxüxũ̃ ga guxũ̃ma i ta̱cü i ngẽxmaxũ̃? ¿Rü ñuxãcü chi penaxüxũ̃ i wüxi i nachica i nagu charüngũ̃xũ̃?”

ñanagürü ga norü orewa.

51 Rü ñanagürü ga Etébaũ̃: —Dücèx Pa Ãẽ̱xgacügüx, pema rü guxũ̃guma nüxũ̃ pexoe i Tupanaãrü ore, rü tama iperüxĩnüẽchaũ̃. Rü peãẽwa rü tama peyaxõgüchaũ̃. Rü pema rü guxũ̃guma Tupanaãẽ i Üünexũ̃maã penuẽẽcha. Yema nuxcümaũ̃güxũ̃ ga perü o̱xigürüũ̃tama pixĩgü i pemax.

52 —Rü perü o̱xigü rü chixeãcüma namaã nachopetü ga guxũ̃ma ga Tupanaãrü orearü uruũ̃gü. Rü nanadai ga yema orearü uruũ̃gü ga nüxũ̃ ixuchigagüxũ̃ ga na núma naxũxũ̃ tá ga guma mecü ya Ngechuchu. Rü yexguma ínanguxgu ga guma Ngechuchu rü pema Piratuna penamu rü penayuxẽẽ.

53 —Rü woo pema rü Tupanaãrü orearü ngeruũ̃gü ga daxũcu̱ã̱xũ̃tawa penayaxu ga Tupanaãrü ore, natürü tama naga pexĩnüẽ —ñanagürü ga Etébaũ̃.

Nayu ga Etébaũ̃

54 Rü yexguma nüxũ̃ naxĩnüẽgu ga yema ore, rü nanuẽxũ̃chiama ga yema duũ̃xũ̃gü. Rü norü numaã Etébaũ̃cèx nixũ̃xchapütagü.

55 Natürü ga Etébaũ̃ rü aixcüma Tupanaãẽ i Üünexũ̃ nawa nayexma. Rü daxũ nadawenü, rü nüxũ̃ nadau na ñuxãcü namexẽchixũ̃ ga Tupana. Rü nüxũ̃ nadau ga Ngechuchu ga Tupanaãrü tügüneguama chicü.

56 Rü yexguma rü ñanagürü: —Nüxũ̃ chadau i na yango̱xnaãchixũ̃ i naãnetüwe, rü nüxũ̃ chadau ya Cristu ya Tupana Nane ya duũ̃xũ̃xũ̃ ixĩcü ya Tupanaãrü tügüneguama chicü —ñanagürü ga Etébaũ̃.

57 Natürü nümagü rü nügü narütütamachi̱xẽgü, rü tagaãcü aixta naxüeãcüma nüxna nayuxgü.

58 Rü ínanagaxüchigü ga ĩãnewa, rü nutagümaã ínanamuxũchigü. Rü yéma nayexma ga wüxi ga ngextu̱xüxŭ ga Chaurugu ãe̱gaxŭ. Rü yemaxŭ nanawotanü ga norü gáuxŭchirugü ga ínacu̱xuchigüxŭ ga yema duŭxŭgü ga Etébaŭxŭ imèxgüxŭ.
59 Rü yexguma nutamaã ínamuxũchigüãguyane, rü nayumüxẽ ga Etébaŭ rü ñanagürü: —Pa Cori Pa Ngechuchux, ¡Nayaxu i chauãẽ! —ñanagürü.
60 Rü yemawena rü inacaxãpu̱xü, rü tagaãcü aixta naxü, rü ñanagürü: —Pa Cori Pa Tupanax, ¡Tãxũ i ñaã pecaducèx cunapoxcuexŭ i ñaã duŭxŭgü! —ñanagürü. Rü yexguma yema ñaxguwena rü nayu.

8

Chauru rü guxema yaxõgüxewe ningẽchigü na tüxŭ napoxcuexŭcèx

1 Rü Chauru rü norü me nixĩ ga Etébaŭxŭ na yamèxgüxŭ. Rü yematama ngunexŭgu rü norü uwanügü rü inanaxügüe ga na poraãcü nawe yangẽxũtanüxŭ ga yema yaxõgüxŭ ga Yerucharéŭwa yexmagüxŭ. Rü düxwa ga guxŭma rü Yudéaanegu rü Chamáriaanegu nügü nawoone. Rü yema ngúexŭgü ga Ngechuchu imugüxŭxicatama ínayaxügü ga Yerucharéŭwa.
2 Rü ñuxre ga yatügü ga meãma Tupanaãxŭ yaxõgüxŭ rü nanayauxgü ga Etébaŭxŭne, rü inanatèxgü rü poraãcü naxcèx naxauxe.
3 R yexguma ga Chauru rü chixri tümamaã naxüpetü ga guxema yaxõgüxe. Rü tümapatagu nixücuchigü na tüxŭ ínayauxŭxŭcèx. Rü yéma tüxŭ ínatúxŭ ga yatügü rü ngexegü, rü ñu̱xũchi poxcupataŭgu tüxŭ nawocu.

Chamáriawa nüxŭ nixuchiga ga Tupanaãrü ore i mexŭ

4 Rü yema yaxõgüxŭ ga Chauruchaxwa ibuxmüxŭ ga Yerucharéŭwa, rü guxŭwama ga ngextá ínaxĩxŭwa rü nüxŭ nixuchigagü ga ñuxãcü Ngechuchu tüxŭ na maxẽxẽẽxŭ.
5 Rü Piripi nixĩ ga wüxi ga yema orexŭ ixuchigacü. Rü nüma rü ĩãne ga Chamáriawa naxũ, rü yéma inanaxügü ga Cristuchigaxŭ na yaxuxŭ.
6 Rü yema duŭxŭgü ga Chamáriacu̱ã̱x, rü Piripicèx nangutaquẽxegü. Rü guxŭma meãma inarüxĩnüẽ ga yema ore ga namaã nüxŭ yaxuxŭ, yerü nüxŭ nadaugü ga yema mexŭgü ga taxŭgü ga Tupanaãrü poramaã naxüxŭ ga Piripi.
7 Rü muxẽma ga duŭxẽgü ga ngoxogü tümawa yexmaxẽ rü tümacèx nitaanegü. Rü yema ngoxogü rü tagaãcü aita naxüeãcüma tümawa ínachoxŭ. Rü yexgumarüŭ ta rü muxẽma ga nawã̱ãĩxãchigüxe rü chixeparagüxe rü tümacèx nitaanegü.
8 Rü yemacèx poraãcü nataãẽgü ga guxŭma ga duŭxŭgü ga guma ĩãne ga Chamáriawa.
9 Natürü guma ĩãnewa nayexma ga wüxi ga yatü ga Chimáũgu ãe̱gaxŭ ga ñuxre ga taunecü norü yuümaã duŭxŭgüxŭ womüxẽẽxŭ ga guma ĩãnewa. Rü nügü nixu ga na wüxi ga ta̱cüxŭ cuáxŭ na yiĩxŭ.
10 Rü guxŭma meãma nüxŭ inarüxĩnüẽ woo ga buxŭgü rü yaxŭgü. Rü ñanagürügü: —Ñaã yatü rü aixcüma nüxŭ nangẽxma i Tupanaãrü pora i taxŭ —ñanagürügü.
11 Rü naga naxĩnüẽ ga duŭxŭgü, yerü mucüma ga taunecü rü norü yuümaã nana-womüxẽẽ.
12 Rü Piripi rü yema duŭxŭgümaã nüxŭ nixu ga ore ga mexŭ ga Ngechuchu ya Cristuchiga, rü ñuxãcü na ãe̱xgacü yiĩxŭ ya Tupana. Rü yexguma yema ore yaxõgügu ga duŭxŭgü, rü Piripi ínanabaiŭxẽẽ ga yatüxŭ rü ngexŭgü.
13 Rü nümatama ga Chimáũ rü ta nayaxõ, rü ínabaie. Rü inanaxügü ga Piripixŭ na naxümücüxŭ. Rü yexguma nüxŭ nadèu̱xgu ga yema cuèxruŭgü rü mexŭgü ga taxŭ ga Tupanaãrü poramaã naxüxŭ ga Piripi, rü poraãcü naba̱ixãchiãẽ ga Chimáũ.
14 Rü yema Ngechuchuarü ngúexŭgü ga Yerucharéŭwa yexmagüxŭ rü nüxŭ naxĩnüẽchiga ga meã na nayauxgüãxŭ ga Tupanaãrü ore ga Chamáriawa. Rü yemacèx yéma nanamugü ga Pedru rü Cuáŭ.

15 Rü yexguma Chamáriawa nangugügu ga Pedru rü Cuáũ, rü naxcèx nayumüxẽgü ga yema yexwaca yaxõgüxũ ga duũxũgü, na nayauxgüãxũcèx ga Tupanaãẽ i Üünexũ.
16 Yerü yexguma noxri yaxõgüãgu ga yema duũxũgü rü Piripi marü ínanabaiũxẽẽmare naẽgagu ga Cori ga Ngechuchu, natürü taxuxũnata nangu ga Tupanaãẽ i Üünexũ.
17 Rü yemacèx ga Pedru rü Cuáũ naxmẽxmaã nüxũ ningõgügü ga yema yaxõgüxũ, rü yexguma nanayauxgü ga Tupanaãẽ i Üünexũ.
18-19 Rü nüxũ nadau ga Chimáũ ga na duũxũgüna nanguxũ ga Tupanaãẽ i Üünexũ ga yexguma Pedru rü Cuáũ naxmẽxmaã yema duũxũgüxũ yangõgügügu. Rü yemacèx dĩẽru Pedru rü Cuáũna ngĩxũ naxãxchaũ ga Chimáũ rü ñanagürü nüxũ: —¡Choxna rü ta penaxã i ngẽma pora, na yíxema tüxũ chingõgüxe rü ta tüxna nanguxũcèx i Tupanaãẽ i Üünexũ! —ñanagürü.
20 Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü nüxũ: —¡Cuxrüũtama iyanataxụx i curü dĩẽru, erü ngĩmaã naxcèx cutaxechaũ i Naãẽ i Üünexũ i Tupana tüxna mumarexũ!
21 Cuma rü taxucürüwama cunayaxu i ngẽma pora, erü curü maxũ rü tama name i Tupanapẽxewa.
22 ¡Nüxũ rüxo i ngẽma curü chixexũ, rü Tupanana naxcèx naca na cuxũ nüxũ nangechaũxũcèx! Rü bexmana tá cuxũ nüxũ nangechaũ i ngẽma chixexũ i cuãẽwa nagu curüxĩnüxũ.
23 Erü nüxũ chacuèx rü poraãcü cunuãẽwèxe, rü ngẽma curü chixexũ rü cumaã inacuèx rü ñoma cupoxcuxũrüũ cuxũ nixĩxẽẽ —ñanagürü.
24 Rü Chimáũ nanangãxũ, rü ñanagürü: —¡Pema Tupanana chauxcèx peẹa na tama choxũ nangupetüxũcèx i ngẽma nüxũ pixuxũ! —ñanagürü.
25 Rü Pedru rü Cuáũ rü yema Chamáriaanecụ̃ã̀x ga duũxũgümaã nüxũ nixugüe ga Cori ga Ngechuchuchiga, rü namaã nüxũ nixugüe ga Tupanaãrü ore. Rü yemawena rü Yerucharéũcèx nawoegu. Rü namawa rü muxũne ga Chamáriaanewa yexmane ga ĩãnexãcügüwa rü nüxũ nixuetanü ga Tupanaãrü ore i mexũ.

Piripi rü namagu nüxũ nangau ga wüxi ga ãẽxgacü ga Etiópiaanecụ̃ã̀x

26 Rü yemawena, rü Tupanaãrü orearü ngeruũ ga daxũcụ̃ã̀x rü Piripimaã nüxũ nixu, rü ñanagürü: —¡Rü paxa inaxũãchi rü ĩãne ya Gachawaama naxũ nawa i ngẽma nama i Yerucharéũwa ne daxũ rü Gachawa iyarügoxũ! —ñanagürü. Rü ngẽma nixĩ i nama i dauxchitawa i ngextá taxúema íxãpataxũwa dapetüxũ.
27 Rü inaxũãchi ga Piripi rü yema namawa naxũ. Rü yexma nügü nangau namaã ga wüxi ga yatü ga Etiópiaanenanguxũ ga gụxcüma ga yema ãẽxgacüarü dĩẽru. Rü ĩneãcü Yerucharéũwa naxũ na Tupanaxũ yanacuèxüüxũcèx.
28 Rü nachiũãnecèx nataegu, rü norü autu ga cowaru itúchigünewa narüto. Rü nawa ningúchigü ga yema ore ga Tupanaãrü orearü uruũ ga Ichaxía ümatüxũ.
29 Rü Tupanaãẽ i Üünexũ rü Piripixũ ñanagürü: —¡Paxa naxcèx ixũ i ngẽma autu! —ñanagürü.
30 Rü paxa yema autucèx niña ga Piripi. Rü yexguma naxũtawa nanguxgu rü nüxũ naxĩnü ga na Tupanaãrü orearü uruũ ga Ichaxía ümatüxũ ga orewa nangúxũ ga yema ãẽxgacü. Rü yexguma ga Piripi rü nüxna naca rü ñanagürü nüxũ: —¿Nüxũ cucuáxũ i ṭacüchiga na yiĩxũ i ngẽma nawa cungúxũ? —ñanagürü.
31 Rü nüma ga ãẽxgacü ga Etiópiaanecụ̃ã̀x rü nanangãxũ, rü ñanagürü: —¿Ñuxũcürüwa i nüxũ chacuáxũ ega taxúema chomaã inanguxũxẽẽgux? —ñanagürü. Rü Piripicèx naca na naxĩnagüxũcèx, rü naxũtawa na natoxũcèx.
32 Rü yema nawa yangúchigüxũ ga Tupanaãrü ore ga ümatüxũ, rü ñanagürü:
“Rü ñoma wüxi i carneru i norü mèxwa nagagüxũrüũãcü nayagagü. Rü wüxi i carneruxacü i ngẽma yayọxtèxagüxũpẽxewa tama aita üxũrüũ nachianemare, rü taxu ñanagürü.

33 Rü yexguma duŭxŭgü poraãcü chixri namaã chopetügu rü taxúema naẽtüwa tachogü.
¿Rü texé tá meã nachiga tidexa ga yema duŭxŭgü ga yemaãcü poraãcüxüchima chixexŭ
ügüxŭ? Yerü nayamèxgü na nataxuxŭcèx i norü maxŭ i ñoma i naãnewa",
ñanagürü ga yema ore ga nawa nangúxŭ.
34 Rü Piripina naca ga yema ãẽxgacü ga Etiópiaanecũ̃ãx, rü ñanagürü: —¡Chomaã nüxŭ ixu!
¿Rü texéchigagu nixĩ ga yadexaxŭ ga yema Tupanaãrü orearü uruŭ? ¿Nügüchigagutama rü
ẽxna toguechigagu? —ñanagürü.
35 Rü yexguma nanangãxŭ ga Piripi. Rü yematama ore ga ümatüxŭmaã inanaxügü na
namaã nüxŭ yaxuxŭ ga ore i mexŭ ga Ngechuchuchiga.
36 Rü yixcamaxŭra ga yexguma inaxĩyane, rü dexá íyexmaxŭwa nangugü. Rü ñanagürü
ga yema ãẽxgacü: —Nuã nangẽxma i dexá. ¿Rü tama ẽxna inamexŭ na nuã choxŭ
ícubaiexẽẽxŭ? —ñanagürü.
37 Rü ñanagürü ga Piripi: —Ngẽxguma aixcüma meãma cuyaxõ̃xgux, rü marü name i
na cuxŭ íchabaiexẽẽxŭ —ñanagürü. Rü nanangãxŭ ga yema ãẽxgacü, rü ñanagürü: —
Ngẽmáãcü chayaxõ na Ngechuchu ya Cristu yiĩxŭ ya Tupana Nane —ñanagürü.
38 Rü yexguma ínayachaxãchixẽẽ ga norü autu, rü wüxigu dexáchiüwa nachoŭ. Rü Piripi
ínanabaiexẽẽ ga yema ãẽxgacü.
39 Rü yexguma dexáwa ínachoõchigu, rü Tupanaãẽ i Üünexŭ rü Piripixŭ niga. Rü yema
ãẽxgacü rü marü tama wena Piripixŭ nadau. Natürü taãẽãcü namagu nixũ.
40 Natürü Achotowa nayangõ̃x ga Piripi. Rü yema ĩãnewa inaxũãchi, rü nüxŭ nixuchigü
ga ore i mexŭ ga guxŭma ga ĩãnewa ñũ̃xmata Checharéaarü naãnewa nangu.

9

Ngechuchuaxŭ nayaxõ ga Chauru

1-2 Rü yoxni ga Chauru rü daimaã nayaxãxũnechigüama ga yema duŭxŭgü ga Cori ga
Ngechuchuaxŭ yaxõgüxŭ. Rü yemacèx paigüeruxŭtawa naxũ, rü naxcèx nüxna naca ga
popera ga nüxna ãgaxŭ na Yudíugüarü ngutaquẽxepataŭgü ga Damacuwa yexmagünegu
yaxücuchigüxŭcèx rü yexma tümacèx nadauxŭcèx ga guxema yaxõgüxe ga yatüxe rü
ngexegü na Yerucharéŭwa tüxŭ nagagüxŭcèx rü yexma tüxŭ yapoxcuexŭcèx.
3 Natürü yexguma marü Damacuxŭ yangaicagu, rü ngürüãchi meãma nüxŭ nabáxi ga
wüxi ga omü ga poraxŭ ga daxũwa ibáxixŭ.
4 Rü ñaxtüanegu nayangu ga Chauru, rü nüxŭ naxĩnü ga wüxi ga naga ga nüxna c̣agüxŭ
ga ñaxŭ: —Pa Chauru Pa Chaurux, ¿tũ̈xcüŭ i chowe quingẽchigüxŭ? —ñaxŭ.
5 Rü Chauru nanangãxŭ, rü ñanagürü: —¿Rü texé quixĩ, Pa Corix? —ñanagürü. Rü nüma
ga Cori rü nanangãxŭ rü ñanagürü: —Choma nixĩ i Ngechuchu, rü chorü duŭxŭgü nixĩ i
ngẽma nawe quingẽchigüxŭ.
6 ¡Rü inachi, rü ngẽma Damacuarü ĩãnewa naxũ! Rü ngẽma rü wüxi ya yatü tá cumaã
nüxŭ nixu na t̲acü tá cuxüxŭ —ñanagürü.
7 Rü yema yatügü ga Chauruxŭ íixümücügüxŭ, rü inayanguãẽgü, yerü nüxŭ naxĩnüẽ ga
yema ore natürü taxúexŭma nadaugü.
8 Rü ñũ̃xũchi inachi ga Chauru ga ñaxtüanewa ga íyanguxŭwa, rü nidauchixetü,
natürü taxuŭma nadau yerü nixoxetü. Rü yemacèx ga namücügü, rü nachacüügu
nayayauxãchi, rü yemaãcü Damacuwa nanagagü.
9 Rü tomaẽ̃xpũ̈x ga ngunexŭgu, rü nangexetü, rü tama nachibü, rü tama naxaxe.
10 Rü Damacuwa nayexma ga wüxi ga yatü ga Ngechuchuaxŭ yaxõxŭ ga Ananíã
ga naẽga. Rü Cori ya Ngechuchu naxcèx nangõ̃x, rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Ananíãx —
ñanagürü. Rü nüma ga Ananíã nanangãxŭ, rü ñanagürü: —¿T̲acü? Pa Corix —ñanagürü.
11-12 Rü nüma ga Cori nanangãxŭ, rü ñanagürü: —¡Dücèx, ngẽma ítamŭ i Meã i Wéxŭgu
ãẽgaxŭwa naxũ! ¡Rü ngẽma Yudapatawa naxcèx ínaca i wüxi i yatü i Tarsucũ̃ãx i
Chaurugu ãẽgaxŭ! Rü nüma rü ngẽma ínayumüxẽ rü nangõ̃xetü rü marü cuxŭ nadau,

Pa Ananíãx, na ngẽxma cuxücuxŭ rü naxẽtügu quingõgüxŭ na wena yadauchixŭcèx —ñanagürü ga Cori ga Tupana.
13 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnügu ga Ananíã, rü ñanagürü: —Pa Corix, muxŭma i duŭxŭgü chomaã nüxŭ nixu i ngẽma yatüchiga na ñuxre i chixexŭ naxüxŭ namaã i curü duŭxŭgü i Yerucharéŭwa.
14 Rü ñu̱xma rü paigüarü ãẽ̱xgacügüarü mumaã núma naxũ na ínayauxŭãxŭcèx i guxŭma i duŭxŭgü i cuégagu yumüxẽgüxŭ —ñanagürü.
15 Natürü nüma ga Cori rü ñanagürü nüxŭ: —¡Ngẽ̱ma naxũ! Erü choma chanayaxu i ngẽma yatü na choxŭ yaxuchigaxŭcèx namaã i togü i nachiŭãnecŭ̱ã̱xgü i duŭxŭgü rü norü ãẽ̱xgacügü, rü ngema Iraécüã̱xgü.
16 Rü choma tá nüxŭ nüxŭ chadauxẽẽ i ñuxre i ngúxŭ i tá yangexŭ i chauxcèx —ñanagürü ga Cori.
17 Rü guma ĩpata ga Chauru nawa yexmanewa naxũ ga Ananíã. Rü nagu naxücu, rü nüxŭ ningõgü, rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Chaueneẽ Pa Chaurux, nüma ya Cori ya Ngechuchu ga guma namawa cuxcèx ngócü ga yexguma núma cuxũxgu, rü núma choxŭ namu na wenaxãrü quidauchixŭcèx, rü cuxna nanguxŭcèx i Naãẽ i Üünexŭ —ñanagürü.
18 Rü yexgumatama rü ñoma t̲acüchicutẽ̃xerüŭ naxẽtüwa ínayi, rü yexguma wenaxãrü meã nidauchixetü. Rü yexguma inachi ga Chauru, rü Ananíã ínanabaiexẽẽ.
19 Rü yemawena nachibü, rü wenaxãrü napora. Rü ñuxre ga ngunexŭgu yexma Damacugu narüxã̱ũ̱x namaã ga yema yaxõgüxŭ ga yexma ãchiŭgüxŭ.

Chauru rü Damacuwa nüxŭ nixu ga Ngechuchuchiga

20 Rü yexguma inanaxügü ga Chauru ga ngutaquẽxepataŭgüwa nüxŭ na yaxuchigaxŭ na Ngechuchu yiĩxŭ ya Tupana Nane.
21 Rü guxŭma ga yema nüxŭ ĩnüẽxŭ rü poraãcü nab̲aixãchiãẽgü, rü ñanagürügü: —¿Tama ẽxna ñaã yatü yiĩxŭ ga Yerucharéŭwa íyayauxŭgüxŭ ga guxŭma ga duŭxŭgü ga Ngechuchuaxŭ yaxõgüxŭ? ¿Rü tama ẽxna ñaãtama yiĩxŭ ga yema núma ũxŭ na ínayauxŭãxŭcèx rü ñu̱xũchi paigüarü ãẽ̱xgacüxŭtawa nagagüãxŭcèx i duŭxŭgü i yaxõgüxŭ? —ñanagürügü.
22 Natürü ga Chauru rü guxŭ ga ngunexŭgu yexeraãcü tama namuŭãcüma nüxŭ nixuchigaama ga ore ga Ngechuchuchiga. Rü inayanangeèxgüxẽẽ ga Yudíugü ga Damacuwa yexmagüxŭ, yerü meãma nanango̱xẽẽ na Cristu yiĩxŭ ga Ngechuchu.

Chauru rü Yudíugü- chaxwa niña

23 Rü marü muxŭma ga ngunexŭgü ngupetüguwena rü yema Yudíugü rü wüxigu nügümaã nagu narüxĩnüẽ na Chauruxŭ yamèxgüxŭcèx.
24 Natürü nüma ga Chauru rü nüxŭ nacuáchiga ga na yamèxgüchaŭãxŭ. Rü yema Yudíugü rü ngunecü rü chütacü rü guma ĩãneãrü poxeguxŭãrü ĩã̱xgügu Chauruxŭ nanèĩ̱xgüxŭ na yamèxgüãxŭcèx.
25 Natürü ga Chauruarü ngúexŭgü rü chütacü rü wüxi ga pexchi ga tacügu guma ĩãneãrü poxeguxŭtapü̱xétüwa ínanac̲hüxüetaŭgüama, rü yemaãcü niña ga Chauru.

Yerucharéŭwa nayexma ga Chauru

26 Rü yexguma Yerucharéŭwa nanguxgu ga Chauru, rü yema yaxõgüxŭmaã nangutaquẽxechaŭ. Natürü yema yaxõgüxŭ rü nüxŭ namuŭẽ, yerü nüma nüxŭ nacuèxgügu rü tama aixcüma Ngechuchuaxŭ nayaxõ.
27 Natürü Bernabé rü yema ngúexŭgü ga Ngechuchu imugüxŭtanüwa nanagaama. Rü yema ngúexŭgümaã nüxŭ nixu ga ñuxãcü Cori ya Ngechuchuxŭ na nadauxŭ ga Chauru ga namawa, rü ñuxãcü Cori namaã na idexaxŭ. Rü nüxŭ nixu ta ga ñuxãcü Damacuwa rü tama namuŭãcüma nüxŭ na yaxuxŭ ga Ngechuchuchiga.

28 Rü yemaãcü ga Chauru rü Yerucharéũgu narüxa̱ũ̱x. Rü yema ngúexũgü ga Tupana imugüxũtanügu naxã. Rü tama namuũãcüma Cori ya Ngechuchuchigaxũ nixuchigü.
29 Rü yema Yudíugü ga Griégugawa idexagüxũmaã nidexaxũ ga Chauru, rü Ngechuchuchigagu nügümaã nayaporagaexũ. Natürü ga nümagü rü naxcèx nadaugüama ga ñuxãcü tá na yamèxgüãxũ.
30 Rü yexguma nüxũ yacuèxãchitanügu ga yema togü ga yaxõgüxũ, rü Checharéawa Chauruxũ nagagü. Rü yexguma yéma nangugügu rü wüxi ga wapurugu nayamuẽgü rü Tarsuwa naxũ.
31 Rü yexguma rü meãma nüxũ naxüpetü ga yema yaxõgüxũ ga guxũma ga Yudéaanewa, rü Gariréaanewa rü Chamáriaanewa. Rü yexeraãcü meã nayaxõgüetanü rü aixcüma Tupana naxwèxexũãcüma meã namaxẽ. Rü Tupanaãẽ i Üünexũãrü ngũxẽẽmaã nimuẽtanüãma ga yema yaxõgüxũ.

Eneã rü narüme

32 Rü yexguma Pedru yema yaxõgüxũtanügu ixũãgüchigüxgu, rü yema Didágu ãchiũgüxũ ga yaxõgüxũtanüwa rü ta nangu.
33 Rü yexma nüxũ nayangau ga wüxi ga yatü ga Eneã ga naẹga ga 8 ga taunecü norü pechicagu cacü, yerü nanaw̱ãĩxãchi.
34 Rü Pedru ñanagürü nüxũ: —Pa Eneãx, Ngechuchu ya Cristu cuxũ narümexẽẽ. ¡Inachi rü namexẽẽ i cuxchapenüxũ! —ñanagürü. Rü yexgumatama inachi.
35 Rü guxũma ga yema Didácu̱ã̱xgü rü Charunacu̱ã̱xgü rü nüxũ nadaugü ga na inachixũ ga guma yatü, rü nüxũ narüxoe ga nacümagü ga chixexũ, rü Cori ya Ngechuchuwe narüxĩ.

Wena imaxũ ga Dorca

36 Rü yexgumaũcüü ga ĩãne ga Yopewa rü iyexma ga wüxi ga Tupanaãxũ yaxõxcü ga ngecü ga Tabita ga ngĩẹga. Rü ngẽma naẹga i Griégugawa rü Dorca ñaxũchiga nixĩ. Rü ngĩma rü wüxi ga mecü iyixĩ ga ngĩrü üwa, rü guxũguma nüxũ irüngũxẽẽ ga yema duũxũgü ga ṭacü nüxũ taxuxũ.
37 Rü yexgumaũcüü iyaḍaawe ga Dorca, rü iyu, rü ngĩmücügü nanamexẽẽ ga ngĩxĩne. Rü ĩpataarü daxũchiũwa yexmaxũ ga ucapugu nanaxügü ga ngĩxĩne.
38 Rü Yopearü ngaicamana nayexma ga guma ĩãne ga Didá ga Pedru nawa yexmane. Rü yema yaxõgüxũ ga Yopecu̱ã̱x rü nüxũ nacuèxgü ga Didáwa na nayexmaxũ ga Pedru. Rü naxcèx yéma nanamugü ga taxre ga yatü ñaxũmaã: —¡Rü paxa toxcèx nuã naxũ! —ñaxũmaã.
39 Rü yexguma ga Pedru rü nawe narüxũ. Rü yexguma ínanguxgu, rü yema ucapu ga yema yueta nawa yexmaxũwa nanagagü. Rü guxũma ga yutegüxũ rü Pedruxũ ínachomaẽguãchi, rü naxauxe, rü nüxũ nayawégü ga yema naxchirugü ga Tabita nüxũ íxüxũxũ ga yexguma namaũxgu.
40 Rü Pedru rü düxétüwa nanamugü ga guxũma. Rü inacaxãpu̱ũ̱xü, rü nayumüxẽ. Rü ñu̱ũ̱xũchi ngĩxcèx nadauegu ga yema yu̱ũ̱xcü, rü ñanagürü: —Pa Tabitax, ¡Írüda! —ñanagürü. Rü yexguma rü iyadauchixetü, rü Pedruxũ idau, rü íirüto.
41 Rü yexguma ngĩxmẽxgu nayayauxãchi, rü ngĩxũ inachixẽẽ. Rü ñu̱ũ̱xũchi naxcèx naca ga yema yaxõgüxũ rü yema yutegüxũ, rü maxũxcü nüxũ ngĩxũ nawẽx.
42 Rü guxũma ga yema duũxũgü ga Yopewa yexmagüxũ rü nüxũ nacuáchigagü ga yema. Rü Cori ga Ngechuchuaxũ nayaxõgü ga muxũma.
43 Rü muxũma ga ngunexũ Yopegu narüxa̱ũ̱x ga Pedru napatagu ga Chimáũ ga naxchèxmüãrü paxẽẽwa puracüxũ.

10

Pedru rü Cornériuchiga

1 Rü ĩãne ga Checharéawa nayexma ga wüxi ga yatü ga Cornériugu ãẹgacü. Rü 100 ga
Itáriaanecu̱ã̱x ga churaragüarü capitáŭ nixĩ.
2 Rü nüma nixĩ ga wüxi ga yatü ga meãma Tupanaãxŭ yaxõcü. Rü wüxigu namèxmaã rü
naxãcügümaã Tupanaxŭ nangechaŭgü. Rü mucüma ga norü dĩẽrumaã nüxŭ narüngŭxẽẽ
ga duŭxŭgü ga Yudíugü ga ṯacü nüxŭ taxuxŭ. Rü guxŭguma nayumüxẽ rü Tupanamaã
nidexa.
3 Rü wüxi ga ngunexŭ ga yexguma tomaẽ̱xpü̱xarü orawa nanguxchaŭgu ga yáuanecü,
rü nango̱xetü. Rü meãma nüxŭ nadau ga wüxi ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ ga daxũcu̱ã̱x
ga yema ucapu ga nawa nayexmaxŭgu ücuxŭ. Rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Cornériux —
ñanagürü.
4 Natürü nüma ga Cornériu rü meãma nüxŭ nadawenü, rü poraãcü namuŭãcüma nüxna
naca, rü ñanagürü: —¿Ṯacü cunaxwèxe, Pa Corix? —ñanagürü. Rü nanangãxŭ ga yema
orearü ngeruŭ ga daxũcu̱ã̱x, rü ñanagürü: —Curü yumüxẽgü rü Tupana marü cuxŭ nüxŭ
naxĩnü, rü cumaã nataãẽ na ñuxãcü nüxŭ curüngŭxẽẽxŭ i duŭxŭgü i ṯacü nüxŭ taxuxŭ.
5 —¡Rü chanaxwèxe i Yopewa cunamugü i ñuxre i yatügü na naxcèx yacagüxŭcèx i wüxi
i yatü i Chimáũ i Pedrugu ãẹgaxŭ!
6 —Rü to i Chimáũ i naxchèxmüãrü paxẽẽwa puracüxŭpatawa nangẽxma rü ngẽxma
nape. Rü yima napata rü taxtü i taxŭcutüwa nangẽxma —ñanagürü.
7 Rü yexguma nüxna iyanataṷxgu ga yema orearü ngeruŭ ga namaã yéma idexaxŭ, rü
Cornériu rü naxcèx naca ga taxre ga norü puracütanüxŭ rü wüxi ga churara ga meã naga
ĩnüxŭ ga meã Tupanaãxŭ yaxõxŭ.
8 Rü namaã nüxŭ nixu ga guxŭma ga yema nüxŭ nadauxŭ, rü ñṷxũchi Yopewa
nanamugü.
9 Rü moxŭãcü ga yexguma namagu naxĩyane rü marü Yopexŭ yangaicagügu ga yema
duŭxŭgü ga Cornériu yéma mugüxŭ, rü Pedru rü daxũ naxĩ ga ĩpataétüwa na yéma
nayumüxẽxŭcèx. Rü tocuchiarü oragu nixĩ ga yexguma.
10 Rü nataiya, rü nüxŭ nachi̱xéga ga na nachibüxŭ. Rü yexguma norü õna ínaxügüyane,
rü nango̱xetü ga Pedru.
11 Rü nüxŭ nadau ga na yango̱xnaxŭ ga naãnetüwe, rü yéma ínarüxĩ ga wüxi ga naxchiru
ga ñoma wüxi ga taxŭ ga naxchápenüŭrüŭ ixĩxŭ. Rü norü ãgümücüpẽ̃xewa naxãtu̱xü rü
yemaãcü ínarücu̱hü̱xüe ñṷxmata ñaxtüanewa nangu.
12 Rü yemagu ínarücu̱hü̱xüewetaxŭ ga nagúxŭraŭxŭ ga naẽxŭgü, rü ãxtapegü, rü werigü.
Rü yema naxchápenüŭwa nayexma ta ga ṯacü ga tama nango̱xgüxŭ ga Yudíugü.
13 Rü Pedru nüxŭ naxĩnü ga Tupanaga ga nüxŭ ñaxŭ: —Pa Pedrux ¡Inachi, rü ta imèx,
rü nango̱x! —ñaxŭ.
14 Rü Pedru nanangãxŭ rü ñanagürü: —Taxucürüwa nixĩ, Pa Corix, erü taguma
chanango̱x i ṯacü i toxcèx ãũãchixŭ —ñanagürü.
15 Rü yexguma ga yema Tupanaga, rü wenaxãrü ñanagürü: —Ngẽma choma
chamexẽẽxŭ rü tama name i ãũãchi nüxŭ cuwogü —ñanagürü.
16 Rü tomaẽ̱xpü̱xcüna yemaãcü nangupetü. Rü yexguma wenaxãrü daxũ nacu̱hü̱xnagü
ga yema naxchápenüŭ namaã ga guxŭma ga nawa yexmagüxŭ.
17 Rü poraãcü nagu narüxĩnü ga Pedru ga ṯacüchiga na yiĩxŭ ga yema nüxŭ nadauxŭ
ga yexguma nango̱xetügu. Rü yemagu ínaxĩnüyane, rü guma ĩpataèxwa nangugü ga yema
yatügü ga Cornériu yéma mugüxŭ ga naxcèx íicaetanüxŭ ga Chimáũpata.
18 Rü yéma naxcèx ínacagü rü aixcüma yexma nape ga wüxi ga yatü ga Chimáũ ga
Pedrugu ãẹgaxŭ.
19 Rü Pedru nagu írüxĩnüyane ga yema nüxŭ nadauxŭ ga yexguma nango̱xetügu, rü
Tupanaãẽ i Üünexŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Ngẽãgü nixĩ i tomaẽ̱xpü̱x i yatügü i cuxcèx
daugüxŭ.

20 —¡Inachi, rü írüxĩ, rü tama cuxoegaãẽãcüma nawe rüxũ! Erü choma nixĩ i núma
chanamugüxŭ̃ —ñanagürü.
21 Rü yexguma naxcèx ínarüxĩ ga Pedru, rü ñanagürü nüxŭ̃ ga yema yatügü: —Choma
nixĩ i chauxcèx pedaugüxŭ̃. ¿Rü ṯacüwa nuã pexĩ? —ñanagürü.
22 Rü nümagü nanangãxŭ̃gü, rü ñanagürügü: —Capitáŭ̃ ya Cornériuxŭ̃tawa ne taxĩ rü
nüma nixĩ i nuã toxŭ̃ namugüxŭ̃. Rü wüxi ya yatü ya mecü nixĩ, rü Tupanaxŭ̃ nangechaŭ̃.
Rü guxŭ̃ma i Yudíugü nüxŭ̃ nangechaŭ̃ i nümax. Rü wüxi ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ̃
ga daxũcu̱ã̱x nanamu na cuxcèx toxŭ̃ yacaxẽẽxŭ̃cèx ga Cornériu rü napatawa cuxũxŭ̃cèx
rü nüxŭ̃ na naxĩnüxŭ̃cèx i curü ore —ñanagürügü.
23 Rü yexguma nanachocuxẽẽ ga Pedru, rü yexma nanapegüxẽẽ ga yema chütaxŭ̃gu.
Rü moxŭ̃ãcü inaxĩãchi rü nawe narüxũ ga Pedru. Rü ínayaxümücügü ga ñuxre ga
Yopecu̱ã̱x ga yaxõgüxŭ̃.
24 Rü moxŭ̃ãcü Checharéawa nangugü ga ngextá Cornériu ínanguxẽẽxŭ̃wa namaã ga
guxŭ̃ma ga natanüxŭ̃gü rü namücügü ga nüxŭ̃ nangechaŭ̃güxŭ̃ ga nüxna naxuxŭ̃.
25 Rü yexguma Cornériupatawa nanguxgu ga Pedru, rü ĩã̱xtüwa naxcèx naxũ ga
Cornériu, rü Pedrupẽxegu nayacaxãpü̱xü, rü nüxŭ̃ nicuèxüŭ̃.
26 Natürü ga Pedru rü inanachixẽẽ rü ñanagürü: —¡Inachi! Rü choma rü ta cuxrüŭ̃
duŭ̃xŭ̃mare chixĩ rü tama Tupana chixĩ —ñanagürü.
27 Rü nügümaã yadexagüãcüma wüxigu nichocu. Rü Pedru yéma namaã inayarüxũ ga
muxŭ̃ma ga duŭ̃xŭ̃gü ga yexma ngutaquẽxegüxŭ̃.
28 Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü nüxŭ̃ ga yema duŭ̃xŭ̃gü ga yexma
ngutaquẽxegüxŭ̃: —Pema nüxŭ̃ pecuèx i toma i Yudíugücèx rü nangẽxma i torü mugü
i toxna nachu̱xuxŭ̃ na pemaã tangutaquẽxegüxŭ̃, rü pepatagu na tachocuxŭ̃. Natürü
Tupana choxŭ̃ nango̱xetüxẽẽ rü choxŭ̃ nüxŭ̃ nadauxẽẽ na tama namexŭ̃ na ngẽmaãcü
nagu na charüxĩnüxŭ̃ pemaã.
29 Rü ngẽmacèx tama chaxoõcüma núma chaxũ i ngẽxguma chauxcèx pengemagu. Rü
ñu̱xma rü chanaxwèxe i chomaã nüxŭ̃ pixu na ṯacücèx chauxcèx pengemaxŭ̃ —ñanagürü.
30 Rü Cornériu nanangãxŭ̃, rü ñanagürü: —Marü ãgümücü i ngunexŭ̃ nangupetü ga
ñúxgumaãcü ga tomaẽ̱xpü̱xarü oragu ga yáuanecü, rü nuã chopatawa chayumüxẽ erü
guxŭ̃guma ngẽmaãcü chanaxü. Rü yexguma chayumüxẽgu rü chango̱xetü, rü chauxcèx
nango̱x ga wüxi ga yatü ga iyaurachirucüüxŭ̃.
31 —Rü ñanagürü choxŭ̃:

“Pa Cornériux, Tupana marü nüxŭ̃ naxĩnü i curü yumüxẽ rü cumaã nataãẽ na ñuxãcü
nüxŭ̃ curüngŭxẽẽxŭ̃ i duŭ̃xŭ̃gü i ṯacü nüxŭ̃ taxuxŭ̃.
32 —¡Rü Yopewa namugü i ñuxre i yatügü na naxcèx yacagüxŭ̃cèx i Chimáũ i Pedrugu
ãẽgaxŭ̃! Rü to i Chimáũ i naxchèxmüãrü paxẽẽwa puracüxŭ̃patagu pexŭ̃. Rü yima napata
rü taxtü i taxŭ̃cutüwa nangẽxma”, ñanagürü choxŭ̃.
33 Rü yemacèx rü yexgumatama paxa cuxcèx yéma chanamugü, rü cuma rü mexŭ̃
toxcèx cuxü erü núma cuxũ. Rü ñu̱xma i guxãma i toma rü Tupanapẽxewa tangẽxmagü.
Rü nüxŭ̃ taxĩnüẽchaŭ̃ i gux-ŭ̃ma i ngẽma ore i Cori namaã núma cuxŭ̃ muxŭ̃ na tomaã
nüxŭ̃ quixuxŭ̃cèx —ñanagürü ga Cornériu.

Pedru rü Cornériupatawa nüxŭ̃ nixu ga Ngechuchuchiga

34 Rü yexguma inanaxügü ga Pedru ga na yadexaxŭ̃, rü ñanagürü: —Ñu̱xma waxi nixĩ
i nüxŭ̃ chacuáxŭ̃ na Tupanacèx nawüxiguxŭ̃ i guxŭ̃ma i duŭ̃xŭ̃gü erü nüma rü aixcüma
guxãxŭ̃ma nangechaŭ̃.
35 —Rü nüma rü wüxichigü i nachiŭ̃ãnewa nanade i ngẽma duŭ̃xŭ̃gü i nüxŭ̃ ngechaŭ̃güxŭ̃
rü mexŭ̃ ügüxŭ̃.

36 —Rü nüma ga Tupana rü Yudíugütanüwaxíra nanamu ga norü ore rü marü nüxű nixu na tüxű nüxű nangechaűxű i tórü pecadugü i ngẽxguma Cristu ya guxããrü Cori ixĩcüaxű yaxõgügu.
37 —Pema rü meãma nüxű pecuèx na ţacü ngupetüxű ga guxűwama ga Yudíugüarü naãnewa. Rü noxri ga Cuáű rü nüxű nixu na Tupana naxwèxexű na ínabaiűxű ga duűxűgü. Rü yemawena ga Ngechuchu rü Gariréaanewa inanaxügü ga duűxűgümaã nüxű na yaxuxű ga ore i mexű.
38 —Rü pema nüxű pecuèx ga ñuxãcü Tupana na naporaxẽẽxű ga Ngechuchu ya Nacharétucű̱ã̱x yerü nüxna nanaxã ga Naãẽ i Üünexű. Rü nüma ga Ngechuchu rü mexű naxü ga yema íyaxũgüxűwa, rü nanameẽxẽẽ ga guxűma ga yema duűxűgü ga ngoxoã̱xgüxű. Rü yemaãcü nanaxü yerü Tupana nüxű narüngűxẽẽ.
39 —Rü toma nixĩ ga nüxű tadaugüxű rü nüxű tixuchigaxű i guxűma ga naxüxű ga Ngechuchu ga Yudéaanewa rü Yerucharéűãrü ĩãnewa. Rü yemawena rü nayamèxgü rü curuchawa nayapotagü.
40 —Natürü ga Tupana rü tomaẽ̱xpü̱x ga ngunexű ngupetügu rü wena nanamaxẽẽ rü toxcèx nanango̱xẽẽ.
41 —Natürü tama guxű ga duűxűgücèx nango̱x. Rü toxcèxicatama nango̱x ga toma ga ŭpamama Tupana toxű dexe na nüxű tixuxűcèx i Ngechuchuchiga. Rü yexguma marü yuwa ínadaxguwena rü namaã tachibüe rü namaã taxaxegü.
42 —Rü nümatama ga Ngechuchu toxű nimugü na duűxűgümaã nüxű tixuxűcèx na Tupana marü ãẽ̱xgacüxű yangucuchixẽẽxű na guxű i duűxűgüarü ngugüruű na yiĩxűcèx. Rü nüma ya Ngechuchu nixĩ i tórü maxűxű nangugüxű, rü nüma tá nixĩ i guxű i duűxűgü i maxẽxű rü yuexűxű yacagüxű naxcèx i norü maxűchiga.
43 —Rü ŭpamamatama guxűma ga Tupanaãrü orearü uruűgü rü Ngechuchuchiga nidexagü, rü ñanagürügü:
“Rü nüma tá nüxű nüxű nangechaű i norü pecadugü i guxűma i duűxűgü i nüxű yaxõgüxű”,
ñanagürügü.

Tupanaãẽ i Üünexű rü yema duűxűgü ga tama Yudíugü ixĩgüxűtanüwa nangu

44 Rü yexguma íyadexayane ga Pedru, rü Tupanaãẽ i Üünexű nüxna nangu ga guxűma ga yema yéma irüxĩnüẽxű ga yema ore.
45 Rü yema yaxõgüxű ga Yudíugü ga Pedrumaã yéma ĩxű, rü poraãcü naḫaixãchiãẽgü yerü Tupanaãẽ i Üünexű rü nüxna rü ta nangu ga yema duűxűgü ga tama Yudíugü ixĩgüxű.
46 Rü nüxű naxĩnüẽ ga to ga nagawachigü na yadexagüxű, rü Tupanaxű na yacuèxüűgüxű.
47 Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü: —¿Éxna nangẽxmaxű i texé na nüxna nachu̱xuxű i na ínabaiűxű i ñaã duűxűgü i marü taxrüű Tupanaãẽ i Üünexű nüxna nguxű? —ñanagürü.
48 Rü nanamu na Ngechuchu ya Cristuégagu na ínabaiűxű ga yema duűxűgü ga yexwaca yaxõgüxű. Rü yexguma Pedruxű nacèèxűgü na yexma naxãũxűcèx ga ñuxre ga ngunexű.

11

Pedru rü Yerucharéűwa yexmagüxű ga yaxõgüxűmaã nüxű nixu ga ţacü na ngupetüxű ga Checharéawa

1 Rü yema ngúexűgü ga Ngechuchu imugüxű rü yema yaxõgüxű ga Yudéagugüxű, rü nüxű nacuáchigagü na yema tama Yudíugü ixĩgüxű rü ta nayauxgüãxű ga Tupanaãrü ore.

2 Natürü yexguma Yerucharéŭwa nanguxgu ga Pedru, rü ñuxre ga Yudíugü ga
yaxõgüxŭ rü Pedruxŭ nixugüe.
3 Rü ñanagürügü: —¿Rü tu̱xcüŭ natanüwa cuxũ i ngẽma tama Yudíugü ixĩgüxŭ, rü
namaã cuchibü? —ñanagürügü.
4 Rü Pedru meãma namaã nüxŭ nixu ga guxŭma ga ṯacü na ngupetüxŭ, rü ñanagürü
nüxŭ:
5 —Choma rü Yopearü ĩãnewa chayexma, rü yexguma íchayumüxẽyane, rü chango̱xetü.
Rü nüxŭ chadau ga wüxi ga naxchápenüŭrüŭ ixĩxŭ ga norü ãgümücüpẽxewa ãtu̱xüxŭ ga
írüc̱hüxüexŭ ñu̱xmata chauxŭtawa nguxŭ.
6 —Rü meãma nüxŭ chadawenü na nüxŭ chadauxŭcèx na ṯacü yexmaxŭ ga aixepewa.
Rü nüxŭ chadau ga naxŭnagü ga ixãgümücüparaxŭ rü naẽxŭgü ga idüraexŭ, rü ãxtapegü
rü werigü. Rü yema naxchápenüŭwa nayexma ta ga ṯacü ga tama ingõxŭ, erü taxcèx i
yixema i Yudíugü rü naxãũãchi.
7 —Rü nüxŭ chaxĩnü ta ga Tupanaga ga choxŭ ñaxŭ:
“¡Inachi! Pa Pedrux. ¡Rü ta imèx, rü nango̱x!” ñaxŭ.
8 —Natürü choma chanangãxŭ, rü ñacharügü:
“Taxucürüwa nixĩ, Pa Corix, erü taguma chanango̱x i ṯacü i toxcèx ãũãchixŭ”,
ñacharügü.
9 —Rü yexguma wenaxãrü ñanagürü choxŭ ga yema Tupanaga ga daxũwa inaxũxŭ:
“Ngẽma choma i Tupana chamexẽẽxŭ, rü tama name i ãũãchi nüxŭ cuwogü”, ñanagürü.
10 —Rü tomaẽ̱xpü̱xcüna yemaãcü nangupetü, rü yexguma wenaxãrü daxũ na c̱hü̱xnagü
ga yema naxchápenüŭ namaã ga guxŭma ga nawa yexmagüxŭ.
11 —Rü yexgumaṯama guma ĩ ga nawa chayexmanewa nangugü ga tomaẽ̱xpü̱x ga
yatügü ga Checharéawa ne mugüxŭ ga chauxcèx daugüxŭ.
12 —Rü Tupanaãẽ i Üünexŭ choxŭ namu na nawe charüxũxŭcèx woo tama Yudíugü na
yixĩgüxŭ ga yema duŭxŭgü. Rü chomaã ta yéma naxĩ ga ñaã 6 ga yaxõgüxŭ. Rü napatawa
tangugü ga guma yatü ga Cornériu, rü yexma tachocu.
13 —Rü tomaã nüxŭ nixu ga ñuxãcü na napatawa nüxŭ nadauxŭ ga Tupanaãrü orearü
ngeruŭ ga daxũcu̱ã̱x ga yexma chixŭ ga ñaxŭ nüxŭ:
“¡Yopewa namugü i yatügü na naxcèx yacagüxŭcèx i Chimáũ i Pedrugu ãẹgaxŭ!
14 —Rü nüma tá cumaã nüxŭ nixu na ñuxãcü tá cuma rü guxŭ i cupatagugüxŭmaã
penayaxuxŭ i perü maxŭ i taguma gúxŭ”, ñanagürü nüxŭ.
15 —Rü yexguma ichanaxügügu ga na chidexaxŭ, rü nüxna nangu ga Tupanaãẽ i
Üünexŭ, yexgumarüŭ ga noxri tüxna nanguxgurüŭ.
16 —Rü yexguma ga choma rü nüxna chacuèxãchi ga Cori ya Ngechuchuarü ore ga
yexguma ñaxgu:
“Rü aixcüma nixĩ ga Cuáŭ ga dexáwamare ínabaiŭxẽẽãxŭ, natürü i pema rü Tupanaãẽ i
Üünexŭ tá pexna nangu”, ñaxgu.
17 —Rü pema nüxŭ pecuèx na ñuxãcü Tupana tüxna nanguxẽẽxŭ ga Naãẽ i Üünexŭ i
yixema na Cori ya Ngechuchu ya Cristuaxŭ yaxõgüxŭ. Rü ñu̱xma na taxrüŭ Tupana
yema duŭxŭgüna nanguxẽẽxŭ ga Naãẽ i Üünexŭ, ¿rü ñuxũcürüwa i choma i nüxŭ chaxoxŭ
na naga chaxĩnüxŭ ya Tupana? —ñanagürü ga Pedru.
18 Rü yexguma yema orexŭ naxĩnüẽgu ga yema yaxõgüxŭ ga Yerucharéŭcu̱ã̱x, rü
nachianegümare. Rü Tupanaxŭ nicuèxüŭgü. Rü ñanagürügü: —Rü ngẽmawa nüxŭ tacuèx
na Tupana tüxŭ dexŭ ya yíxema woo tama Yudíugü ixĩgüxe. Rü ngẽxguma nüxŭ tarüxoegu
i tümaãrü chixexŭ rü Tupanacèx tadaugügu, rü nüma tüxna nanaxã i maxŭ i taguma gúxŭ
—ñanagürügü.

Yaxõgüxŭ ga Aŭtioquíawa yexmagüxŭchiga

19 Rü yexguma Etébaŭxŭ yamèxgüguwena, rü norü uwanügü poraãcü nawe ningẽxŭtanü ga yema yaxõgüxŭ. Rü yemacèx nügü nawoone. Rü Penídchiawa, rü Chiprewa rü Aŭtioquíawa nabuxmü. Rü yéma nüxŭ nixugüe ga ore ga mexŭ ga Ngechuchuchiga. Natürü Yudíugümaãxĩcatama nüxŭ nixugüe ga yema ore rü tama ga togümaã.

20 Natürü yéma Aŭtioquíawa nangugü ta ga ñuxre ga togü ga yaxõgüxŭ ga Chíperecu̱a̱x, rü Chirenecu̱a̱x. Rü nümagü rü yema tama Yudíugü ixĩgüxŭmaã rü ta nüxŭ nixugüe ga ore i mexŭ i Cori ya Ngechuchuchiga.

21 Rü Tupana nüxŭ narüngŭxẽẽ, rü nanaporaexẽẽ. Rü yemacèx muxŭma ga yema duŭxŭgü rü nüxŭ narüxoe ga nuxcümaŭxŭ ga nacümagü, rü Cori ya Ngechuchuaxŭ nayaxõgü.

22 Rü yexguma yemaxŭ nacuáchigagügu ga yema yaxõgüxŭ ga Yerucharéŭwa yexmagüxŭ, rü Aŭtioquíawa nanamugü ga Bernabé.

23 Rü yexguma yéma nanguxgu ga Bernabé, rü nüxŭ nadau ga ñuxãcü Tupana nüxŭ na rüngŭxẽẽxŭ ga yema yaxõgüxŭ ga Aŭtioquíacu̱a̱x, rü poraãcü namaã nataãẽ. Rü nayaxucu̱xẽgü ga guxŭma na meãma Cori ya Ngechuchuwe naxĩãmaxŭcèx, rü taguma nüxŭ naxoexŭcèx.

24 Yerü nüma ga Bernabé rü wüxi ga yatü ga mecü nixĩ. Rü aixcüma Tupanaãẽ i Üünexŭ rü nawa nayexma, rü napora ga norü õwa. Rü yemacèx muxũchixŭma ga duŭxŭgü rü Cori ya Ngechuchucèx naxĩ rü nüxŭ nayaxõgü.

25 Rü yemawena ga Bernabé rü Tarsuwa naxũ na Chaurucèx yadauxŭcèx.

26 Rü yexguma nüxŭ iyangauxgu, rü Aŭtioquíawa nanaga. Rü wüxi ga taunecü wüxiwa yéma nayexmagü namaã ga yema yaxõgüxŭ. Rü nanangúexẽẽ ga muxũchixŭma ga duŭxŭgü. Rü Aŭtioquíawa nixĩ ga inaxügüxŭ ga duŭxŭgü na Cristutanüxŭmaã na naxugüãxŭ ga yema yaxõgüxŭ.

27 Rü yexgumaŭcüü Yerucharéŭwa ne naxĩ ga ñuxre ga Tupanaãrü orearü uruŭgü rü Aŭtioquíawa naxĩ.

28 Rü natanüwa nayexma ga wüxi ga orearü uruŭ ga Agabu ga na̱ega. Rü nanangutaquẽxexẽẽ ga yema yaxõgüxŭ ga Aŭtioquíawa yexmagüxŭ. Rü yema ngutaquẽxewa rü inachi ga Agabu rü Tupanaãẽ i Üünexŭ nanamu ga na yadexaxŭ, rü ñanagürü: —Wüxi i taiya i taxŭ tá ínangu i guxŭ i ñaã nachiŭãnewa —ñanagürü. Rü aixcüma ínangu ga yema taiya ga yexguma Cáudiu ã̱e̱xgacü ixĩxgu.

29 Rü yexguma ga yema yaxõgüxŭ ga Aŭtioquíawa yexmagüxŭ, rü marü wüxigu nagu narüxĩnüẽ na yéma ngĩxŭ namugüxŭcèx ga dĩẽru na nüxŭ nangŭxẽẽgüxŭcèx ga yema yaxõgüxŭ ga Yudéaanegu ãchiŭgüxŭ. Rü wüxichigü ngĩxŭ inaxã ga dĩẽru yexgumarüŭ ga ñuxre ga nüxŭ yexmacü.

30 Rü yemaãcü nanaxügü, rü Bernabé rü Chaurumaã yéma ngĩxŭ namugü ga yema dĩẽru naxcèx ga yema yaxõgüxŭãrü ã̱e̱xgacügü ga Yudéaanewa yexmagüxŭ.

12

Ã̱e̱xgacü ga Erode rü Chaŭtiáguxŭ nimèx rü Pedruxŭ napoxcu

1 Rü yexgumaŭcüü inanaxügü ga ã̱e̱xgacü ga Erode ga na ínayauxŭãxŭ ga ñuxre ga yaxõgüxŭ ga Yerucharéŭcu̱a̱x na napoxcuexŭcèx.

2 Rü norü churaragüxŭ namu na taramaã Chaŭtiágu ga Cuáŭẽneẽxŭ yamèxgüxŭcèx.

3 Rü yexguma nüxŭ nadèu̱xgu ga Erode ga norü me na yiĩxŭ ga Yudíugü ga yema na naxüxŭ, rü norü churaragüxŭ namu na Pedruxŭ rü ta yayauxgüxŭcèx. Rü yema nangupetü ga Yudíugüarü peta ga Üpetüchigagu ga yexguma pãũ ga ngearü puxẽẽruŭãxŭ nangõxgügu.

4 Rü yexguma Pedruxŭ yayauxgügu, rü poxcupataŭgu nayatèxcuchi. Rü ñu̱xũchi ga Erode rü nanamu ga ãgümücütücumü ga norü churaragü na nüxna nadaugüxŭcèx. Rü

wüxitücumüwachigü rü nayexma ga ãgümücü ga churaragü. Rü yemaãcü nanaxü ga Erode, yerü nagu narüxĩnü ga yema petawena guxũ ga duũxũgüpẽxewa na nagaãxũcèx na yamèxgüãxũcèx.

5 Rü yemaãcü ga Pedru rü poxcupataũwa nayexma rü churaragü rü meãma nüxna nadaugü. Natürü ga yema yaxõgüxũ ga Yerucharéũcu̱ã̱x rü poraãcü nayumüxẽgü, rü Tupanana naxcèx nacagü.

Tupana rü Pedruxũ ínanguxuchixẽẽ ga poxcupataũwa

6 Rü yematama ga chütaxũgu naxũpa ga yema ngunexũ ga Erode duũxũgüpẽxewa nagaxchaũxũ, rü taxre ga churaragüarü ngãxũwa nape ga Pedru. Rü taxre ga cadenamaã ninèĩ̱xgüchacüü. Rü togü ga churaragü ga dauxũtaexũ nüxna nadaugü ga poxcupataũãrü ĩã̱x.

7 Rü ngürüãchi yema poxcupataũwa nango̱x ga wüxi ga orearü ngeruũ ga daxũcu̱ã̱x ga Coriarü. Rü poraãcü nangóone ga guma poxcupataũwa. Rü yema orearü ngeruũ Pedruxũ nacu̱xagü, rü nanaḇaixãchixẽẽ. Rü ñanagürü: —¡Paxama írüda! —ñanagürü. Rü yexgumatama íniwẽgü ga guma cadena ga Pedru namaã inèĩ̱xgüchacüücü.

8 Rü Pedruxũ ñanagürü ga yema orearü ngeruũ: —¡Rü icu̱xcuchichiru rü nacuaixcu i curü chapatu! —ñanagürü. Rü yemaãcü nanaxü ga Pedru. Rü ñanagürü ta: —¡Rü icu̱xcuchi i curü gáuxũchiru, rü chowe rüxũ! —ñanagürü.

9 Rü nawe narüxũ ga Pedru. Rü tama nüxũ nacuèx ga aixcüma na yiĩxũ ga yema orearü ngeruũ namaã üxũ. Rü naxcèx rü nango̱xetümare.

10 Rü nüxũ nachopetü ga nüxĩraũxũ ga dauxũtaexũ, rü ñu̱xũchi ga yema to ga dauxũtaexũ. Rü yexguma nawa nangugügu ga yema ĩã̱x ga áchumenèxãnaxcèx ga ítamũwaama üxũ, rü nüẽchama niwãxna. Rü ínachoxũ. Rü yexguma marü wüxi ga ítamũ inaxĩxgu, rü nüxna inayarütaxu ga yema orearü ngeruũ.

11 Rü yexguma nüxũ nicuèxãchi ga Pedru, rü nügümaã ñanagürü: —Ñu̱xma waxi i nüxũ chacuáxũ na aixcüma Cori ya Tupana núma namuxũ i norü orearü ngeruũ na Erodemẽxẽwa choxũ napuxũ, rü nawa choxũ ínanguxuchixẽẽxũ i guxũma i ngẽma chomaã naxügüchaũxũ i ngẽma Yudíugü i tama yaxõgüxũ —ñanagürü.

12 Rü yexguma yemaxũ yacuèxãchigu ga Pedru, rü ngĩpatawa naxũ ga wüxi ga ngecü ga Maríagu ãe̱gacü. Rü ngĩma iyixĩ ga Cuáũ Marcu naẽ. Rü yéma nangutaquẽxegü ga muxũma ga duũxũgü ga yéma yumüxẽgüxũ.

13 Rü ĩã̱xtüarü poxeguxũãrü ĩã̱xwa, rü: —Tu tu tu —ñanagürü ga Pedru. Rü wüxi ga pacü ga Rode ga ngĩe̱ga íiyadau.

14 Rü yexguma nagawa nüxũ nacuèxgu ga na Pedru yiĩxũ, rü ngĩrü taãẽmaã rü íiyañamare na nüxũ yanaxuxũ ga na Pedru yiĩxũ ga ĩã̱xtüarü ĩã̱xgu chicü. Rü tama iyawãxna ga ĩã̱x.

15 Rü yema yexmagüxũ rü: —Cungẽãẽmare —ñanagürügü ngĩxũ. Natürü ngĩma rü: —Aixcüma nixĩ —ngĩgürügü. Rü yexguma ñanagürügü: —Maneca tama nüma nixĩ. Rü norü dauruũ i daxũcu̱ã̱xmare nixĩ —ñanagürügü.

16 Natürü ga Pedru rü yoxni ĩã̱xwa: —Tu tu tu —ñanagürüama. Rü yexguma naxcè x yawãxnaãgu rü nüxũ nadaugügu ga Pedru na yiĩxũ, rü naḇaixãchiãẽgü.

17 Natürü nüma naxunagümẽxẽ, rü naxmẽxmaã nayanachianexẽẽgü. Rü namaã nüxũ nixu na ñuxãcü Cori ínanguxuchixẽẽxũ ga poxcupataũwa. Rü ñanagürü ta: —¡Chaũtiágumaã rü ngẽma togü i yaxõgüxũmaã nüxũ pixu i ngẽma ore! —ñanagürü. Rü yexguma inaxũãchi, rü toxnamana naxũ.

18 Rü yexguma yangunegu, rü yema churaragü ga poxcupataũwa dauxũtaegüxũ rü poraãcü nanaxi̱xãchiãẽgü yerü tama nüxũ nacuèxgü ga ṯacü na ngupetüxũ namaã ga Pedru.

19 Rü yemacèx ga Erode rü yema churaragüxũ namu na Pedrucèx yadaugüxũcèx. Rü yexguma taxuxũũma iyangaugügu, rü Erode rü yema churaragügutama nananguxẽẽ

na nayuexŭcèx. Rü yemawena ga Erode rü ínaxũxŭ ga Yudéaanewa, rü Checharéagu nayaxãchiŭ.

Nayu ga Erode

20 Rü Erode rü namaã nanu ga Tirucu̱ã̱xgü rü Chi-dãũcu̱ã̱xgü. Natürü ga yema Tirucu̱ã̱xgü rü Chidãũcu̱ã̱xgü rü naxcèx nadaugü na ñuxãcü Erodexŭ nangüxmüxẽẽgüxŭ, yerü Erodechiũãnewa nixĩ ga nayauxgüãxŭ ga nabü. Rü yemacèx wüxi ga Erodearü duŭxŭ ga ãe̱xgacü ga Batumaã naxãmücügü na nüxŭ nangŭxẽẽxŭcèx na Erodemaã yadexagüxŭcèx.

21 Rü Erode rü namaã inaxuneta ga wüxi ga ngunexŭ na namaã yadexaxŭcèx. Rü yexguma yema ngunexŭ ga nagu inaxunetaxŭwa nanguxgu, rü yema Tirucu̱ã̱x rü Chidãũcu̱ã̱x rü Erodexŭtawa nangugü. Rü nicu̱xcuchi ga Erode ga norü ãe̱xgacüchiru, rü norü tochicaxŭwa narüto, rü duŭxŭgümaã nüxŭ nixu ga norü ore.

22 Rü yexguma ga guxŭma ga yema duŭxŭgü rü tagaãcü ñanagürügü: —Ñaã ãe̱xgacü rü tama duŭxŭãrü dexarüŭ nixĩ i norü dexa, natürü ñoma Tupanaãrü dexarüŭ nixĩ —ñanagürügü.

23 Rü Erode rü yema duŭxŭgüarü oremaã nataãẽ, rü tama Tupanaxŭ nicuèxüŭchaŭ ga ñuxãcü Tupana nüxŭ narüngŭxẽẽxŭ. Rü yemacèx wüxi ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ ga daxũcu̱ã̱x rü yexgumatama Erodexŭ nid̲aawexẽẽ. Rü õxmigü nanangõ̱x, rü yemamaã nayu.

24 Natürü yema yaxõgüxŭ rü yexeraãcü guxŭwama nüxŭ nixugüe ga Cori ga Tupanaãrü ore. Rü muxũchixŭ ga duŭxŭgü nüxŭ nayaxõgü.

25 Rü yexguma marü yanguxẽẽãgu ga norü puracü ga Chauru rü Bernabé, rü ínachoxŭ ga Yerucharéŭwa, rü wenaxãrü Aŭtioquíacèx nawoegu. Rü nayagagü ga Cuáŭ Marcu.

13

Bernabé rü Chauru rü inanaxügüe ga to ga nachiŭãnewa na nangegüãxŭ ga Tupanaãrü ore

1 Rü yema yaxõgüxŭ ga Aŭtioquíawa yexmagüxŭtanüwa rü nayexma ga ñuxre ga yatügü ga Tupanaãrü orearü uruŭgü, rü ñuxre ga yatügü ga Tupanaãrü orewa ngu̱xẽẽtaegüxŭ. Rü yematanüwa nayexma ga Bernabé, rü Chimáũ ga Waxwegu ãe̱gaxŭ, rü Dúchiu ga Chirenecu̱ã̱x, rü Manae̱ ga wüxigu ãe̱xgacü ga Erodemaã yaexŭ, rü Chauru.

2 Rü wüxi ga ngunexŭ ga yexguma Coricèx ínangutaquẽxegügu rü tama nachibüeãcüma ínayumüxẽgüguyane, rü Tupanaãẽ i Üünexŭ rü ñanagürü nüxŭ: —¡Choxna penamugü i Chauru rü Bernabé na naxügüãxŭcèx i ngẽma puracü i choma nawa chanamugüchaŭxŭ! —ñanagürü.

3 Rü yexguma nüxŭ nachauegu ga tama nachibüeãcüma na nayumüxẽgüxŭ, rü Chauru rü Bernabéétügu naxümẽxgü ga yema yaxõgüxŭ, rü ñu̱xũchi inanamuãchitanü na naxügüãxŭcèx ga Tupanaãrü puracü.

Chiprewa naxĩ ga Bernabé rü Chauru

4-5 Rü Tupanaãẽ i Üünexŭ rü inanamuãchitanü ga Bernabé rü Chauru. Rü ĩãne ga Cheúchiawa naxĩ, rü gumaãrü türewa inaxĩãchi, rü capaxũ ga Chiprewa naxĩ. Rü Cuáŭ Marcu nawe narüxũ na nüxŭ nangŭxẽẽxŭcèx. Rü yexguma Charamína ga ĩãneãrü türewa nangugügu, rü inanaxügüe ga nüxŭ na yaxugüxŭ ga Tupanaãrü ore ga Yudíugüarü ngutaquẽxepataŭgüwa.

6 Rü guxŭgu nixĩãgütanü ga yema capaxũwa ñu̱xmata Papu ga ĩãnewa nangugü. Rü yéma namaã inayarüxĩ ga wüxi ga Yudíu ga yuüxŭ ga Barechúgu ãe̱gaxŭ. Rü nüma rü wüxi ga idoratèxáxŭ nixĩ yerü nügü yaxuxgu rü aixcüma Tupanaãrü orearü uruŭ nixĩ.

7 Rü nayexma ga yema capaxũãrü ãe̱xgacü ga Chérquiu Paurugu ãe̱gaxŭ. Rü nüma nixĩ ga wüxi ga yatü ga meã naãẽxŭ cuácü. Rü yema yuüxŭ rü guma ãe̱xgacüarü ngŭxẽẽruŭ

nixĩ. Rü nüma ga ãẽxgacü rü norü duŭxŭgüxŭ namu na Chauru rü Bernabécèx yacagüxŭcèx, yerü nüxŭ naxĩnüchaŭ ga Tupanaãrü ore.
8 Natürü yema yuüxŭ ga Griégugawa Erimínugu ãẽgaxŭ, rü Chauru rü Bernabéna nayanuxŭ na Tupanaãrü orexŭ yaxugüxŭ. Yerü tama nanaxwèxe na yaxõõxŭ ga guma ãẽxgacü.
9-10 Natürü ga Chauru ga Paurugu ta ãẽgaxŭ, rü aixcüma Tupanaãẽ i Üünexŭ nawa nayexma. Rü nüma ga Pauru rü meãma nüxŭ nadawenü ga yema yuüxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Idoratèxáxŭ Pa ngoxo Nanex, cuma rü chixexŭxicatama cuxüxchaŭ, rü naxchi cuxai i guxŭma i mexŭ. ¿Ñuxgura tá ta i nüxŭ curüxoxŭ na ícuyatóxẽẽxŭ i Cori ya Tupanaãrü ore i aixcüma ixĩxŭ?
11 —Ñu̱xmatátama cuxŭ napoxcu ya Cori ya Tupana. Rü tá cungexetü, rü ñuxre i ngunexŭgu rü tãũtáma nüxŭ cudau ya üèxcü —ñanagürü. Rü yexgumatama naxcèx naxẽãnexŭchi ga yema yuüxŭ, rü naxmẽxmaã nadaugü na texé naxmẽxgu yayauxãchixŭcèx rü namaã ítixũxŭcèx.
12 Rü yexguma yemaxŭ nadèu̱xgu ga yema capaxũãrü ãẽxgacü rü nayaxõ ga Tupanaãrü ore, yerü namaã nau̱aixãchiãẽ ga yema Pauru rü Bernabé nüxŭ ngu̱xẽẽxŭ ga Cori ya Tupanachiga.

Pauru rü Bernabé rü Pichídiaanewa yexmane ga ĩãne ga Aŭtioquíawa nangugü

13 Rü Papuwa inaxĩãchi ga Pauru namücügümaã rü nixãŭ ga taxtü ga taxŭwa. Rü Pérupe ga ĩãnewa nangugü ga Paŭpíriaanewa. Natürü yéma nüxna naxo ga Cuáŭ Marcu, rü Yerucharéŭcèx nataegu.
14 Rü Pérupewa inaxĩãchi ga Pauru rü Bernabé rü ĩãne ga Aŭtioquíawa nangugü ga Pichídiaanewa. Rü yéma rü ngŭxchigaarü ngunexŭgu rü Yudíugüarü ngutaquẽxepataŭgu nachocu, rü yéma narütogü natanüwa ga yema íngutaquẽxegüxŭ.
15 Rü yema ngutaquẽxewa rü nüxŭ nadaumatügü ga Tupanaãrü mugü ga Moĩché ümatüxŭ rü yema ore ga Tupanaãrü orearü uruŭgü ümatüxŭ. Rü yemawena, rü guma ngutaquẽxepataŭãrü ãẽxgacügü, rü Bernabé rü Pauruna nacagü, rü ñanagürügü: —Pa Toeneẽgüx, ngẽxguma pexŭ nangẽxmagu i perü ore i taãẽxẽẽruŭ i toxcèx rü marü name i ñu̱xma tomaã nüxŭ pixu —ñanagürügü.
16 Rü yexguma inachi ga Pauru, rü naxunagümẽxẽ na iyanachianexŭcèx ga duŭxŭgü. Rü yexguma duŭxŭgümaã nidexa, rü ñanagürü: —Pa Duŭxŭgü Pa Chautanüxŭgüx rü Guxãma i Pema i To i Nachiŭãnecu̱ã̱x Ixĩgüxex ya Tupanaxŭ Ngechaŭgüxe, rü ¡iperüxĩnüẽ!
17 —Yima tórü Tupana i yixema i Yudíugü, rü tüxŭ nade ga nuxcümaŭgüxe ga tórü o̱xigü na tüxŭ nangŭxẽẽxŭcèx. Rü poraãcü tüxŭ nimuxẽẽ ga yexguma woo to ga nachiŭãne ga Equituanewa tayexmagügu. Rü yemaãcü wüxi ga taxŭ ga nachiŭãne tüxŭ nixĩgüxẽẽ. Rü ñu̱xũchi yemawena, rü norü poramaã tüxŭ ínagaxŭ ga yema naãnewa.
18 —Rü dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxŭwa tüxŭ nagagü. Rü yéma 40 ga taunecü Tupana yaxna tümamaã naxĩnü ga guxema tórü o̱xigü.
19 —Rü Tupana nanadai ga yema 7 ga ãẽxgacügü ga Canaããnecu̱ã̱xgü guxŭma ga norü duŭxŭgümaãchigü. Rü yemaãcü nanaxü na tórü o̱xigüna naxããxŭcèx ga yema naãne na tümaãrügüxüchi yiĩxŭcèx.
20 —Rü 450 ga taunecü rü yemaãcü tüxŭ narüngŭxẽẽ. Rü yemawena rü tüxna nanamu ga togü ga ãẽxgacügü ga dauruŭgü ñu̱xmata Tupanaãrü orearü uruŭ ga Chamue̱ ingucuchi̱x.
21 —Rü yexguma ga duŭxŭgü rü Tupanana naxcèx nacagü ga wüxi ga ãẽxgacü ga rei na namaã inacuáxŭcèx. Rü Tupana rü nüxna nanamu ga Chaú ga Chiche nane ga Beyamítaa ixĩcü. Rü nüma nüxna nadau ga duŭxŭgü ga 40 ga taunecügu.
22 Rü yemawena ga Tupana rü ínanatèxüchi ga Chaú, rü Dabíxŭ naxuneta na guma norü ãẽxgacü yiĩxŭcèx. Rü Dabíxŭ nixuchiga ga Tupana, rü ñanagürü:

“Nüxũ̃ chadau rü Dabí ya Ichaí nane rü wüxi ya yatü ya poraãcü choxũ̃ ngúchaũ̃cü nixĩ.
Rü nüma tá nanaxü i guxũ̃ma i ngẽma choma chanaxwèxexũ̃”,
ñanagürü ga Tupana.
23 Rü nuxcüma ga Tupana rü marü inaxuneta rü wüxi i Dabítaa tá nixĩ i Cristu ixĩxũ̃, rü tá nanamaxẽxẽẽ i Yudíugü. Rü Ngechuchu nixĩ ga guma maxẽxẽẽruũ̃ ga tórü o̲xigümaã nüxũ̃ yaxucü ga Tupana.
24 Natürü naxũ̃pa ga Ngechuchu na ínguxũ̃, rü Cuáũ̃ ga baiũ̃xẽẽruũ̃ rü guxũ̃ma ga Yudíugümaã nüxũ̃ nixuchiga ga ore i mexũ̃ rü ñanagürü:

“Rü name nixĩ i nüxũ̃ perüxoe i pecüma i chixexũ̃, rü Tupanacèx pedaugü, rü ípebaiũ̃”, ñanagürü.

25 Rü yexguma marü yangaicaxgu ga tá na nayuxũ̃ ga Cuáũ̃, rü ñanagürü:

“Rü tama choma nixĩ i ngẽma pema nagu perüxĩnüẽxũ̃ i Cristu chiĩxũ̃. Natürü choweama ne naxũ i nüma ya aixcüma Cristu ixĩcü. Rü choma rü napẽxewa taxuwama chame, rü bai i norü chapatucunüãrü wẽgüwaxüra chame erü nüma rü wüxi i ãẽ̲xgacü i tacüxüchima nixĩ”, ñanagürü ga Cuáũ̃.

26 Rü ñanagürü ga Pauru, —Pa Chautanüxũ̃gü i Abráũ̃taagüx, rü Guxãma i Pema i To i Nachiũ̃ãnecu̲ã̲x i Tupanaxũ̃ Ngechaũ̃güxex, rü pexcèx nixĩ i ñaã ore i tüxũ̃ maxẽxẽẽxũ̃.

27 —Rü aixcüma yema Yerucharéũ̃cu̲ã̲xgü ga duũ̃xũ̃gü rü yema norü ãẽ̲xgacügü rü tama nüxũ̃ nacuèxgü ga Tupana Nane na yiĩxũ̃ ga Ngechuchu. Rü tama meã nüxũ̃ nacuèxgü ga ta̲cüchiga na yiĩxũ̃ ga yema ore ga nuxcümaũ̃güxũ̃ ga Tupanaãrü orearü uruũ̃gü ümatüxũ̃ i ñu̲xma perü ngutaquẽxepataũ̃wa nüxũ̃ pedaumatügüxũ̃ i wüxichigü i ngũ̃xchigaarü ngunexũ̃gu. Rü yemaãcü nümagütama ga yema duũ̃xũ̃gü ga Ngechuchuxũ̃ imèxgüxũ̃ rü yexguma yamèxgüãgu rü nayanguxẽẽ ga yema ore ga nuxcüma ümatüxũ̃.

28 —Rü woo taxuũ̃ma ga ta̲cü ga chixexũ̃ nawa inayangaugü na nayuxẽẽãxũ̃cèx, natürü Piratuna naxcèx nacagü na yamáãxũ̃cèx.

29 —Rü ningu ga guxũ̃ma ga yema ore ga Tupanaãrü orearü uruũ̃gü ümatüxũ̃ ga Ngechuchuchiga ga ñuxãcü tá na nayuxũ̃. Rü yemawena rü nanayauxgü ga naxũ̃ne ga curuchawa, rü wüxi ga naxmaxũ̃gu nayanaxücuchigü.

30 —Natürü ga Tupana rü wena nanamaxẽẽ ga woo marü na nayuxũ̃.

31 —Rü nüma ga Ngechuchu rü muxũ̃ma ga ngunexũ̃ naxcèx nango̲x ga yema duũ̃xũ̃gü ga nawe rüxĩxũ̃ ga yexguma Gariréaanewa ne naxũxgu rü Yerucharéũ̃wa naxũxgu. Rü ngẽma duũ̃xũ̃gü nixĩ i ñu̲xma i guxũ̃ i duũ̃xũ̃gümaã nüxũ̃ ixugüxũ̃ i nachiga.

32-33 Rü ngẽmaãcü i toma rü núma tangugü na pemaã nüxũ̃ tixuxũ̃cèx i ngẽma ore i aixcüma mexũ̃. Rü dücax, rü yema uneta ga nuxcümaũ̃güxũ̃ ga tórü o̲xigümaã nüxũ̃ yaxuxũ̃ ga Tupana, rü taxcèx nayanguxẽẽ ga yexguma Ngechuchuxũ̃ wena namaxẽẽgu. Rü wiyaegüpanewa i norü taxre i capíturuwa rü ngẽmachiga nüxũ̃ nixu i ngẽxguma:

“Cuma nixĩ i Chaune, rü choma nixĩ i Cunatü chiĩxũ̃”, ñaxgu.

34 —Rü Tupana rü nuxcüma rü marü nüxũ̃ nixu ga wena tá na namaxẽẽãxũ̃ ga Ngechuchu na tama yayixixũ̃cèx ga naxũ̃ne. Rü norü orewa rü ñanagürü:

“Rü choma tá pexcèx chayanguxẽẽ ga yema unetagü i üünegüxũ̃ i aixcüma ixĩgüxũ̃ ga nuxcüma Dabímaã nüxũ̃ chixuxũ̃”,
ñanagürü.

35 —Rü ngẽmacèx toxnamana i Tupanaãrü orewa rü ñanagürü ta:

“Tama cunaxwèxe na yayixixũ̃ i naxũ̃ne ya Cune ya üünecü,”
ñanagürü.

36 —Rü yexguma namaũ̃xgu ga Dabí, rü nüxũ̃ narüngũ̃xẽẽ ga norü duũ̃xũ̃gü, yexgumarüũ̃ ga ñuxãcü Tupana namuxũ̃. Natürü ñu̲xũchi nayu, rü nanatü rü naẽxũ̃tagu natèx ga naxũ̃ne, rü niyixi.

37 —Natürü guma Tupana wena namaxẽẽcü ga Ngechuchu rü tama niyixi ga naxũ̃ne.

38 —Rü ñu̱xmax, Pa Chaueneẽgüx, rü chanaxwèxe i nüxŭ pecuèx rü yimatama
Ngechuchugagu Tupana tüxŭ nüxŭ nangechaŭ i tórü pecadugü ngẽxgumarüŭ i pemaã
nüxŭ tixuxŭrüŭ.
39 —Rü ñu̱xma ya guxãma ya yíxema nüxŭ yaxõgüxe, rü Ngechuchugagu Tupana
tüxŭ nüxŭ nangechaŭ i guxŭma ga yema pecadugü ga noxri taxucürüwa tüxŭ nüxŭ
nangechaŭxŭ ga yexguma nagu taxĩxgu ga yema mugü ga Moĩché ümatüxŭ.
40 —Rü pexuãẽgü na tama pegu nanguxŭcèx i ngẽma poxcu i Tupanaãrü orearü uruŭgü
nüxŭ ixuchigaxŭ ga yexguma ñagügu:

41 “Rü dücax, Pa Duŭxŭgü i Tupanaãrü Orexŭ Cugüexŭx, rü tá pe̱baixãchie rü tá peyue
erü pema pemaxẽyane rü tá chanaxü i ta̱cü i taxŭ. Rü pema rü tãũtáma peyaxõgü
i woo texé pemaã nüxŭ ixuxgu”,
ñanagürü. Rü yexma nayacuèxẽẽ ga Pauru ga norü ore.
42 Rü yexguma guma ngutaquẽxepataŭwa ínachoxŭgu ga Pauru rü namücügü, rü
yema duŭxŭgü ga tama Yudíugü ixĩgüxŭ rü nüxŭ nacèèxŭgü na to ga ngŭxchigaarü
ngunexŭgu rü wenaxãrü yematama orexŭ namaã yaxuxŭcèx.
43 Rü yexguma marü nüxŭ nachauegu ga na nangutaquẽxegüxŭ, rü Pauru rü Bernabéwe
narüxĩ ga muxŭma ga Yudíugü rü müxŭma ga togü ga duŭxŭgü ga tama Yudíugü ixĩgüxŭ
natürü Yudíugürüŭ yaxõgüxŭ. Rü Pauru rü Bernabé rü namaã nidexagü rü nayax-
ucu̱xẽgü na guxŭguma nagu naxĩnüẽẽchaxŭcèx ga ñuxãcü Tupana nüxŭ ngechaŭãcüma
na nadexŭ.
44 Rü yema to ga ngŭxchigaarü ngunexŭgu, rü wixgutaèx guxŭma ga yema ĩãnecŭ̱ã̱x
nangutaquẽxegü na inaxĩnüẽxŭcèx ga Tupanaãrü ore.
45 Natürü nayexma ga ñuxre ga Yudíugü ga tama ngutaquẽxegu chocuxŭ. Rü yexguma
nüxŭ nadaugügu ga na namuxũchixŭ ga duŭxŭgü ga Paurucèx ngutaquẽxegüxŭ rü
poraãcü nixãũxãchie. Rü inanaxügüe ga na Pauruxŭ nachoxŭgagüxŭ rü namaã nagux-
chigagüxŭ.
46 Natürü ga Pauru rü Bernabé rü tama namuŭẽãcüma yema Yudíugüxŭ nangãxŭgü, rü
ñanagürügü: —Tupana nanaxwèxe na pemaãxĩra nüxŭ tixuxŭ i norü ore. Natürü ñu̱xma
na nüxŭ pexoexŭ i ngẽma ore rü tama na penayauxgüchaŭxŭ i maxŭ i taguma gúxŭ, rü
ngẽmacèx i ñu̱xmax i toma rü tá ngẽma tama Yudíugü ixĩgüxŭtanüwa taxĩ.
47 —Yerü yemaãcü toxŭ namu ga Cori, rü ñanagürü:

“Duŭxŭgü i tama Yudíugü ixĩgüxŭãrü ngóonexẽẽruŭ marü cuxŭ chixĩxẽẽ, na guxŭwama
i ñoma i naãnewa cunangexŭcèx i chorü ore i maxẽxẽẽruŭ”,
ñanagürü.
48 Rü yexguma yema orexŭ naxĩnüẽgu ga yema duŭxŭgü ga tama Yudíugü ixĩgüxŭ,
rü nataãẽgü rü ñanagürügü: —Rü namexẽchi nixĩ i ñaã Cori ya Tupanaãrü ore —
ñanagürügü. Rü nayaxõgü ga guxŭma ga yema duŭxŭgü ga Tupana marü nüxŭ unetaxŭ
na nayauxgüãxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ.
49 Rü yemaãcü guxŭwama ga yema naãnewa nanguchigü ga Cori ya Tupanaãrü ore.
50 Natürü yema Yudíugü ga tama Ngechuchuaxŭ yaxõgüchaŭxŭ, rü chixexŭmaã nayax-
uxcu̱xẽgü ga ñuxre ga ngexŭgü ga mexŭgü ga Tupanaxŭ ngechaŭgüxŭ rü guma ĩãneãrü
ãẽxgacügü na Pauru rü Bernabéxŭ ínawoxŭxŭcèx. Rü yemacèx ínanawoxŭ ga yema
naãnewa.
51 Rü yexguma ga Pauru rü Bernabé rü inapagücutü ga norü üxaxŭcutü na yemawa nüxŭ
yacuèxãchitanüxŭcèx ga norü chixexŭ ga yema ĩãnecŭ̱ã̱xgü ga duŭxŭgü. Rü ñu̱xũchi ga
Pauru rü Bernabé rü ĩãne ga Icúniũwa naxĩ.
52 Natürü yema yaxõgüxŭ ga guma ĩãne ga nawa ínachoxŭnewa yexmagüxŭ rü poraãcü
Tupanamaã nataãẽgü, rü Naãẽ i Üünexŭ rü aixcüma nawa nayexma.

14

Pauru rü Bernabé rü ĩãne ga Icúniũwa nayexmagü

1 Rü Icúniũwa rü wüxigu Yudíugüarü ngutaquẽxepataŭgu nachocu ga Pauru rü Bernabé. Rü meãma nüxŭ nixuchiga ga Tupanaãrü ore rü yemaãcü nayaxõgü ga muxŭma ga duŭxŭgü ga Yudíugü rü yema tama Yudíugü ixĩgüxŭ rü ta.
2 Natürü yema Yudíugü ga tama Ngechuchuaxŭ yaxõgüxŭ, rü chixexŭmaã nayaxucu̲xẽgü ga yema tama Yudíugü ixĩgüxŭ na yema yaxõgüxŭchi naxaiexŭcèx.
3 Rü yemacèx muxŭma ga ngunexŭ yexma narücho ga Pauru rü Bernabé, rü tama namuŭẽãcüma nüxŭ nixuchiga ga Cori ya Tupanaãrü ore. Rü yema duŭxŭgümaã nüxŭ nixu na ñuxãcü Tupana poraãcü tüxŭ nangechaŭxŭ. Rü nüma ga Cori rü yema duŭxŭgüxŭ nüxŭ nadauxẽẽ na namaã nataãẽxŭ ga yema ore. Rü yemacèx Pauru rü Bernabéxŭ narüngŭxẽẽ na inawẽxgüãxŭcèx ga cuèxruŭgü rü na naxügüãxŭcèx ga mexŭgü ga Tupanaãrü poramaã naxügüxŭ.
4 Natürü ga guma ĩãnecu̲ã̲x ga duŭxŭgü rü nitoye. Rü nümaxŭ rü yema Yudíugüwaama naxügü rü togü rü Pauru rü Bernabéwaama naxügü.
5 Rü yexguma ga yema Yudíugü, rü yema duŭxŭgü ga tama Yudíugü ixĩgüxŭ, rü guma ĩãneãrü ãẽxgacügümaã wüxigu nagu narüxĩnüẽ na Pauruxŭ rü Bernabéxŭ yayauxgüxŭ na nutamaã ínamuxũchigüãxŭcèx.
6-7 Natürü yexguma nüxŭ nacuáchigagügu ga Pauru rü Bernabé, rü nibuxmü. Rü Dicóniũãnewa yexmane ga ĩãnegü ga Listra rü Derbewa naxĩ. Rü guma ĩãnegüwa rü guxŭma ga yema naãnewa ipeagüxŭ ga duŭxŭgümaã rü ta nüxŭ nixuchigagü ga ore i mexŭ.

Nutagümaã Pauruxŭ ínamuxũchigü ga Listrawa

8-9 Rü yéma Listrawa nayexma ga wüxi ga yatü ga ínapogücutüxŭ norü bucümatama. Rü yéma narüto rü inarüxĩnü ga yema Pauru nüxŭ ixuxŭ ga ore. Rü Pauru rü meãma nüxŭ nadawenü, rü nüxŭ nadau ga na nüxŭ nayexmaxŭ ga norü õ na naxcèx yataanexŭcèx.
10 Rü yexguma ga Pauru rü tagaãcü ñanagürü nüxŭ: —¡Inachi, rü meãma ínangacutü! —ñanagürü. Rü yexguma inayuxnagü ga guma yatü, rü inanaxügü ga na iyaxũxŭ.
11 Rü yexguma yema muxŭma ga duŭxŭgü nüxŭ daugügu ga yema na naxüxŭ ga Pauru, rü tagaãcü yema Dicóniũgawa nidexagü, rü ñanagürügü: —Tupanagü i naduŭxŭgüraŭxŭ ínarüxĩgü, rü tatanüwa nangugü —ñanagürügü.
12 Rü Bernabé rü tupana ga Chéumaã nanaxüégagü. Rü Pauru rü Érememaã nanaxüégagü yerü nüma nixĩ ga yadexaxŭ.
13 Rü guma ĩãne íixücuxŭwa nayexma ga tupana ga Chéuarü tupauca ga taxŭne. Rü guma tupaucaarü pai rü yéma nanagagü ga wocagü ga iyatüxŭ ga putüramaã ngèxãẽgüxŭ. Rü nüma ga pai rü ga duŭxŭgü rü nanadaixchaŭ ga yema wocagü naxcèx ga Pauru rü Bernabé na yemamaã nüxŭ yacuèxüŭgüxŭcèx.
14 Natürü yexguma nüxŭ yacuèxãchitanügu ga Bernabé rü Pauru, rü norü gáuxŭchirugu nagáugüe na yema duŭxŭgü nüxŭ cuèxgüxŭcèx na tama namexŭ ga yema naxcèx naxüechaŭxŭ. Rü yema muxŭma ga duŭxŭgütanüwa nabuxmü, rü ñaxŭmaã aita naxüe:
15 —Pa Yatügüx, ¿tu̲xcüŭ toxcèx penaxü i ngẽma? Toma rü pexrüŭ duŭxŭgümare tixĩgü. Rü nuã taxĩ na pemaã nüxŭ tayarüxuxŭcèx na nüxŭ perüxoexŭcèx i ngẽma chixexŭgü i taxuwama mexŭ rü naxcèx pedaugüxŭcèx ya Tupana ya maxŭcü ga naxücü ga daxũguxŭ i naãne, rü ñoma i naãne, rü taxtü i taxŭ, rü guxŭma i nawa ngẽxmaxŭ.
16 —Rü nuxcümayerü nixĩ ga Tupana ga yaxna namaã naxĩnüxŭ ga duŭxŭgü ga woo nümagü nanaxwèxegüxŭ naxügügu.
17 —Natürü nüma ga Tupana rü taguma nüxŭ narüchau na duŭxŭgüxŭ nangŭxẽẽxŭ. Rü yemaãcü tüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ na Tupana yiĩxŭ i nümax. Rü nümatama nixĩ i núma

namuãxũ ya pucü rü meã pexũ nayaexẽxẽãxũ i penetügü. Rü nüma nixĩ i pexna naxããxũ i pewemü na ngẽmaãcü petaãẽgüxũcèx —ñanagürügü ga Pauru rü Bernabé.
18 Natürü woo yema orexũ namaã na yaxugüxũ rü poraãcü nüxũ naguxcha ga Pauru rü Bernabé ga nüxna na nachogüxũ ga duũxũgü ga tama naxcèx na nadaiãxũcèx ga yema wocagü na yemamaã nüxũ yacuèxüũgüxũcèx. Rü düxwa yemacèx tama naxcèx nanadai.
19 Natürü yexgumayane rü ínangugü ga ñuxre ga Yudíugü ga Aũtioquíawa rü Icúniũwa ne ĩxũ. Rü chixexũmaã nayaxucu̱xẽgü ga yema muxũma ga duũxũgü na tama Pauru rü Bernabéga naxĩnüẽxũcèx, rü namaã nanuẽxũcèx. Rü yemacèx ga yema duũxũgü rü nutamaã Pauruxũ ínamuxũchigü, rü ĩãneãrü ĩxpemawa nanatúchigügü, yerü nüma nüxũ nacuèxgügu rü marü nayu.
20 Natürü yexguma yema yaxõgüxũ naxũtawa ngutaquẽxegu, rü inachi ga Pauru, rü wenaxãrü nagu naxücu ga guma ĩãne. Rü moxũãcü inaxũãchi ga yéma, rü Bernabémaã Derbewa naxũ.
21 Rü guma ĩãnewa nüxũ nixugüe ga ore ga mexũ. Rü nanangúexẽẽ ga duũxũgü, rü muxũma Tupanaãxũ nayaxõgü. Rü yemawena rü wenaxãrü naxcèx nawoegu ga Listra, rü Icúniũ, rü Aũtioquía.
22 Rü guma ĩãnegüwa rü yema yaxõgüxũxũ nixucu̱xẽgü, rü nüxũ nanangúchaũxẽẽgü na guxũguma meã na yaxõgüãxũcèx. Rü namaã nüxũ nixugüe, rü ñanagürügü: —Ngẽma Tupana ãẽxgacü íxĩxũwa na ixücuxũcèx, rü tanaxwèxe na muẽxpu̱xcüna guxchaxũgümaã yaxna ixĩnüẽxũ i ñoma i naãnewa —ñanagürügü.
23 Rü Pauru rü Bernabé rü wüxichigü ga ĩãnewa rü nüxũ nixunetatanü ga ñuxre ga yatügü na yaxõgüxũãrü ãẽxgacügü yixĩgüxũcèx. Rü tama nachibüeãcüma naxcèx nayumüxẽgü. Rü yemawena rü yima Cori ya Tupana ga nüxũ yaxõgüãcüna nanaxuaxũgü na guxũguma namaã inaxãũxũcèx rü meã nüxna nadauxũcèx ga yema yaxõgüxũãrü ãẽxgacügü.

Pauru rü Bernabé rü naxcèx nawoegu ga Aũtioquía ga Chíriaanewa yexmane

24 Rü Pichídiaanewa nichopetü, rü Paũpíriaanewa nangugü.
25 Rü Pérupe ga ĩãnewa nüxũ nixugüe ga Tupanaãrü ore, rü ñu̱xũchi Atária ga ĩãnewa naxĩ.
26 Rü yéma rü wüxi ga wapurugu nichoũ na Aũtioquíacèx nawoeguxũcèx. Rü guma ĩãne ga Aũtioquíawa nixĩ ga noxri duũxũgü Tupanana namugüxũ ga Pauru rü Bernabé na naxügüãxũcèx ga yema puracü ga ñu̱xma marü yanguxẽẽgüxũ.
27 Rü yexguma ínangugügu ga Pauru rü Bernabé, rü nanangutaquẽxexẽẽ ga guxũma ga yema duũxũgü ga yaxõgüxũ. Rü namaã nüxũ nixugügü ga guxũma ga ñuxãcü Tupana poraãcü nüxũ na rüngũxẽẽxũ. Rü yexgumarüũ ta rü namaã nüxũ nixugügü ga ñuxãcü na yaxõgüãxũ ga yema duũxũgü ga tama Yudíugü ixĩgüxũ, yerü Tupana nüxũ nanatauxchaxẽẽ na yaxõgüãxũcèx.
28 Rü muxũma ga ngunexũgu yema yaxõgüxũtanüwa nayexmagü ga Pauru rü Bernabé.

15

Yerucharéüwa nangutaquẽxegü

1 Rü yexgumaũcüü rü nayexma ga ñuxre ga duũxũgü ga Yudéaanewa ne ĩxũ ga Aũtioquíawa ngugüxũ. Rü nümagü inanaxügüe ga tüxũ na nangúexẽẽxũ ga guxema yaxõgüxe ga Aũtioquíacu̱ã̱x, rü ñanagürügü: —Ngẽxguma tama pegü ípewiũchèxmüpẽxechiraũgu yema Moĩché tüxũ muxũrüũ rü taxuacüma pexũ nangẽxma i maxũ i taguma gúxũ —ñanagürügü.
2 Natürü ga Pauru rü Bernabé rü tama norü me nixĩ ga yema, rü yemacèx poraãcü nügü namaã nachoxũgagü ga yema duũxũgü ga Yudéaanewa ne ĩxũ. Rü düxwa Pauru rü Bernabé rü ñuxre ga togü ga Aũtioquíacu̱ã̱x ga yaxõgüxũxũ naxunetagü

na Yerucharéŭwa naxĩxŭcèx na yema ngúexŭgü ga Ngechuchu imugüxŭ rü yema yaxõgüxŭãrü ãẽxgacügümaã yamexẽẽgüãxŭcèx ga yemachiga.

3 Rü yemaãcü ga yema yaxõgüxŭ ga Aŭtioquíacŭ̃ãx rü Yerucharéŭwa nanamugü ga yema yatügü na naxcèx íyacagüxŭcèx rü yamexẽẽgüãxŭcèx ga yema ore. Rü Penídchiaanewa rü Chamáriaanewa nachopetü ga Pauru rü Bernabé. Rü yéma rü duŭxŭgümaã nüxŭ nixugüe ga ñuxãcü yema tama Yudíugü ixĩgüxŭ rü nüxŭ na naxoexŭ ga nuxcümaŭxŭ ga nacümagü na Tupanawe naxĩxŭcèx. Rü yema oremaã poraãcü nanataãẽxẽẽgü ga guxŭma ga yema yaxõgüxŭ.

4 Rü Yerucharéŭwa nangugü ga Pauru rü Bernabé. Rü guxŭma ga yema yaxõgüxŭ rü yema ngúexŭgü ga Ngechuchu imugüxŭ rü yema yaxõgüxŭãrü ãẽxgacügü rü meãma nanayauxgü. Rü Pauru rü Bernabé namaã nüxŭ nixugügü ga guxŭma ga ñuxãcü Tupana poraãcü nüxŭ na rüngŭxẽẽxŭ na duŭxŭgümaã nüxŭ yaxugüxŭcèx ga ore i mexŭ.

5 Natürü ñuxre ga Parichéugü ga Ngechuchuaxŭ yaxõgüxŭ, rü inachigü, rü ñanagürügü: —Name nixĩ na nügü ínawiŭchèxmüpẽxechiraŭgüxŭ i ngẽma tama Yudíugü ixĩgüxŭ i ngexwaca yaxõgüxŭ. Rü name nixĩ na naga naxĩnüẽxŭ i ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxŭ —ñanagürügü.

6 Rü yexguma nangutaquẽxegü ga yema ngúexŭgü ga Ngechuchu imugüxŭ rü yema yaxõgüxŭãrü ãẽxgacügü na namexẽẽgüãxŭcèx ga yema ore.

7 Rü yixcama marü ñuxgumama nügümaã yéma yaporagatanücüügu, rü inachi ga Pedru, rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Chaueneẽgüx, pema nüxŭ pecuèx ga na ŭpamama Tupana choxŭ yaxuxŭ ga petanüwa na yema duŭxŭgü i tama Yudíugü ixĩgüxŭmaã nüxŭ chixuxŭcèx i norü ore i mexŭ i maxẽxẽẽruŭ, na nümagü rü ta Ngechuchuaxŭ yaxõgüãxŭcèx.

8 —Rü yima Tupana ya guxããẽxŭ cuácü rü tüxŭ nüxŭ nadauxẽẽ na nadeãxŭ i ngẽma duŭxŭgü i tama Yudíugü ixĩgüxŭ, yerü nüxna nanamu ga Naãẽ i Üünexŭ yema tüxna namuãxŭrüŭ.

9 —Rü Tupanapẽxewa rü yixema i Yudíugü rü namaã tawüxigu i ngẽma duŭxŭgü i tama Yudíugü ixĩgüxŭ. Yerü nümagü rü ta Tupana nüxŭ nüxŭ nangechaŭ ga norü pecadugü ga yexguma nüxŭ yaxõgüãgu.

10 —¿Rü tŭ̃xcüŭ tama namaã petaãẽ i ñŭ̃xma i ngẽma Tupana üxŭ? ¿Rü tŭ̃xcüŭ ngẽma ngexwacèx yaxõgüxŭxŭ penaxüxẽẽchaŭ i ngẽma Moĩchéarü mugü i guxchaxŭ ga tórü o̱xigü rü taxuacüma naga taxĩnüẽxŭ rü woo yixemagü rü ta taxuacüma inguxẽẽxŭ?

11 —Rü tama ngẽma mugü nixĩ i tüxŭ maxẽxẽẽxŭ. Natürü yixema rü tayaxõgü na tórü Cori ya Ngechuchu tamaã mecümaxŭgagu yiĩxŭ na tüxna naxãmareãxŭ i maxŭ i taguma gúxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta nixĩ i naxcèx i nümagü i tama Yudíugü ixĩgüxŭ —ñanagürü ga Pedru.

12 Rü inanaxügü ga Bernabé rü Pauru na yadexagüxŭ. Rü guxŭma ga yema duŭxŭgü rü inarüchianegü rü inarüxĩnüẽmare. Rü Bernabé rü Pauru rü namaã nüxŭ nixugüe ga ñuxãcü Tupana na nüxŭ rüngŭxẽẽgüxŭ na naxügüãxŭcèx ga mexŭ ga taxŭgü ga Tupanaãrü poramaã naxügüxŭ natanüwa ga yema duŭxŭgü ga tama Yudíugü ixĩgüxŭ.

13 Rü yexguma Bernabé rü Pauru igúegagügu, rü nüxĩxãrü nidexa ga Chaŭtiágu, rü ñanagürü: —Pa Chaueneẽgüx, ¡choxŭ iperüxĩnüẽ!

14 —Pedru i Chimáũ rü tamaã nüxŭ nixu na ñuxãcü Tupana inaxügüxŭ ga nüxŭ na nangŭxẽẽxŭ ga yema duŭxŭgü i tama Yudíugü ixĩgüxŭ. Rü tamaã nüxŭ nixu ta na ñuxãcü Tupana yema duŭxŭgütanüwa nadeãxŭ ga ñuxre ga duŭxŭgü na noxrü yixĩgüxŭcèx.

15 —Rü ngẽma Pedru nüxŭ ixuxŭ rü nawüxigu namaã ga yema ore ga nuxcümaŭgüxŭ ga orearü uruŭgü ümatüxŭ ga ñaxŭ:

16 “Rü ngẽmawena rü tá chataegu, rü tá nüxŭ charüngŭxẽẽ i Dabítaagü i Yudíugü. Rü woo nawoonemare i ñŭ̃xmax, natürü wena táxarü wüxiwa chanaxĩxẽẽ, rü tá íchanadagüxẽẽ na noxrirüŭ naporaexŭcèx.

17 Rü ngẽmaãcü tá nüxŭ charüngŭxẽẽ na ngẽma duŭxŭgü i tama Yudíugü ixĩgüxŭ rü

chauxcèx nadaugüxũcèx, wüxigu namaã i guxũma i chorü duũxũgü i Yudíugü i choma chadexũ.
18 Rü yemaãcü nüxũ nixu ga nüma ga Cori ya Tupana ga nuxcümama tüxũ nüxũ cuèxẽẽcü ga yema",
ñanagürü ga yema ore ga nuxcüma ümatüxũ.
19 Rü ñanagürü ga Chaũtiágu: —Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgüx, rü chauxcèx rü tama name na guxũ i Moĩché ümatüxũ i mugümaã nüxũ ichixewexũ i ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ i nüxũ rüxoexũ i nuxcümaũxũ i nacümagü na Tupanawe naxĩxũcèx.
20 —Rü narümemaẽ nixĩ i naxcèx tanaxümatü i popera, rü ngẽmawa namaã nüxũ tixu:

(1) Rü tama name na nangõxgüãxũ i ngẽma naxũnagümachi i togü norü tupananetachicünèxãgücèx dèixũ.
(2) Rü tama name na naĩ i ngemaã rü ẽxna naĩ ya yatümaã inapexũ.
(3) Rü tama name na nangõxgüãxũ i namachi i ngẽma naẽxũ rü ẽxna naxũna i wẽxnaãxũ rü ẽxna natügu nguxũ.
(4) Rü tama name na nangõxgüãxũ ya nagü.

Rü ngẽxĩcatama nixĩ i inaxwèxexũ na naxcèx naxümatüxũ.
21 —Erü guxũne ya ĩãnewa nangẽxma ya Yudíugüarü ngutaquẽxepataũ i ngextá nuxcümama guxũ i ngũxchigaarü ngunexũgu nawa ínangúe rü nüxũ nixuchigagü i guxũma i ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxũ —ñanagürü ga Chaũtiágu.

Popera ga yema duũxũgü ga tama Yudíugü ixĩgüxũcèx ümatüxũ

22 Rü yema ore rü norü me nixĩ ga yema ngúexũgü ga Ngechuchu imugüxũ, rü yema yaxõgüxũãrü ãẽxgacügü, rü guxũma ga yema yaxõgüxũ. Rü nügümaã ñanagürügü: —¡Ngĩxã tatanüwa tanade ya taxre ya yatügü na Aũtioquíawa namugüxũcèx namaã ya Pauru rü Bernabé! —ñanagürügü. Rü nüxũ naxunetagü ga Yuda ga Barsabágu ãẽgaxũ rü Chira. Rü nümagü ga Yuda rü Chira rü ãẽxgacügü nixĩ ga natanüwa ga yema yaxõgüxũ ga Yerucharéũwa yexmagüxũ.
23 Rü namaã yéma nanamugü ga popera, rü ñaã nixĩ ga yema ore ga nagu naxümatügüxũ:

"Pa Toeneẽgü i Tama Yudíugü Ixĩgüxe i Aũtioquíagu rü Chíriaanegu rü Chiríchiaanegu Ãchiũgüxe, rü toma i peeneẽgü i Ngechuchu toxũ imugüxe rü toma i yaxõgüxũãrü ãẽxgacügü ixĩgüxex, rü pexũ tarümoxẽgü.
24 Rü nüxũ tacuáchigagü rü ñuxre ga duũxũgü ga núma ne ĩxũ rü woo tama toma yéma tanamugü natürü nümagü rü yéma naxĩ rü Moĩchéarü mugümaã pexũ nachixewegü rü yemaãcü pexũ ínatüexẽẽ.
25 Rü yemacèx guxãma ga toma rü wüxigu nagu tarüxĩnüẽ na totanüwa nüxũ taxunetaxũ ga taxre ga taeneẽgü na pexcèx ngẽma tanamugüxũcèx namaã i taeneẽgü i nüxũ ingechaũgüxũ i Bernabé rü Pauru.
26 Rü nümagü i Bernabé rü Pauru nixĩ ga poraãcü ãũcümaxũwa nayexmagüxũ naxcèx ga tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu.
27 Rü ñũxma rü pexcèx ngẽma tanamugü i Yuda rü Chira na nümagüxüchi pemaã nüxũ yaxugüxũcèx rü pemaã nangõxẽẽgüãxũcèx i guxũma i torü ore.
28-29 Erü Tupanaãẽ i Üünexũcèx name, rü toxcèx rü ta name na tama muxũma i mugü pexna taxãgüxũ. Rü ñaã ãgümücü i mugüxicatama nixĩ i pexũ tamuxũ:

(1) Rü tama name na penangõxũ i naxũnagümachi i togü norü tupananetachicünèxãgücèx dèixũ.
(2) Rü tama name na penangõxũ i namachi i ngẽma naxũnagü i wẽxnaãxũ.
(3) Rü tama name na penangõxũ ya nagü.
(4) Rü tama name na naĩ i ngemaã rü ẽxna naĩ ya yatümaã ipepexũ.

Rü mexũ tá pexügü ega penaxauregu i ngẽma mugü. Rü nuãma pexna", ñanagürü ga yema ore ga naxümatügüxũ.

30 Rü natanüxŭxŭ namoxẽgüguwena, rü inaxĩãchi ga yema yéma mugüxŭ, rü Aŭtioquíawa naxĩ. Rü yexguma yéma nangugügu rü nanangutaquẽxexẽẽ ga guxŭma ga yema yaxõgüxŭ ga duŭxŭgü, rü nüxna nanaxãgü ga yema popera.
31 Rü yexguma nüxŭ nadaumatügügu, rü poraãcü nataãẽgü namaã ga yema ucu̱xẽgü ga nüxna naxãgüxŭ.
32 Rü Yuda rü Chira ga Tupanaãrü orearü uruŭgü na yixĩgüxŭ, rü muxŭma ga oremaã nayaxucu̱xẽgü ga yema yaxõgüxŭ, rü nüxŭ narüngŭxẽẽ na yexeraãcü yaxõgüãxŭcèx.
33 Rü marü ñuxre ga ngunexŭ yéma nayexmagüguwena, rü ínixĩ. Rü yema yaxõgüxŭ ga Aŭtioquíacu̱ã̱x, rü taãẽãcüma Yuda rü Chiraxŭ narümoxẽgü rü meãma ínayamugü na naxcèx nawoeguxŭcèx ga yema Yerucharéŭcu̱ã̱x ga noxri natanüwa namugüxŭ.
34 Natürü ga Chira rü nagu narüxĩnü na yexma Aŭtioquíagu naxãũxŭ, rü yemacèx Yudaxicatama Yerucharéŭcèx nataegu.
35 Rü Pauru rü Bernabé rü ta yexma narücho. Rü wüxigu namaã ga muxŭma ga togü, rü nanangúexẽẽ ga duŭxŭgü, rü namaã nüxŭ nixugügü ga Cori ya Tupanaãrü ore i mexŭ.

Pauru rü wenaxãrü inaxũãchi ga to ga nachiŭãnegüwa na nangeaxŭ ga Tupanaãrü ore

36 Rü yexguma marü ñuxre ga ngunexŭ ngupetügu, rü ñanagürü ga Pauru Bernabéxŭ: —¡Ngĩxã wenaxãrü natanügu tanaxĩãne i ngẽma yaxõgüxŭ i guxŭne ya ĩãne ga ngextá nüxŭ íixuchigaxŭwa ga Cori ya Tupanaãrü ore na nüxŭ idauxŭcèx na ñuxãcü nüxŭ ínangupetügüxŭ! —ñanagürü.
37 Rü Bernabé rü nayagaxchaŭ ta ga Cuáŭ Marcu.
38 Natürü ga Pauru rü tama nanaxwèxe ga na yagaãxŭ, yerü Paŭpíriawa nüxna naxo ga noxri, rü tama ínayaxümücü ga yema puracüwa.
39 Rü poraãcü nügümaã niporagatanücüü naxcèx ga yema, rü düxwa nügüna nixĩgü. Rü Bernabé nayaga ga Marcu, rü Chiprearü capaxũwa naxũ.
40 Rü yoxni ga Pauru rü Chiraxŭ niga. Rü yema Aŭtioquíacu̱ã̱x ga yaxõgüxŭ rü naxcèx nayumüxẽgü na Tupana nüxŭ rüngŭxẽẽgüxŭcèx. Rü yexguma inaxĩãchi.
41 Rü Chíriaanewa rü Chiríchiaanewa nachopetü, rü yéma Tupanaãrü oremaã nanataãẽxẽẽgü ga yema yaxõgüxŭ.

16

Pauru rü Chirawe narüxũ ga Timutéu

1 Rü Derbewa rü Listrawa nangugü ga Pauru rü Chira. Rü yéma nayexma ga wüxi ga yaxõcü ga Timutéugu ãe̱gacü. Rü naẽ rü wüxi ga Yudíu ga yaxõ̱xcü iyixĩ. Rü nanatü rü wüxi ga Griégu tixĩ.
2 Rü guxŭma ga yema yaxõgüxŭ ga Listracu̱ã̱xgü rü Icúniũcu̱ã̱xgü rü nüxŭ nixugüe na mea maxŭcü yixĩxŭ ga nüma ga Timutéu.
3 Rü Pauru rü nanaxwèxe na Timutéu íyaxümücüxŭ. Natürü naxŭpa ga na yagaãxŭ rü ínanawiechèxmüpẽxechiraŭ, yerü yemaãcü nanaxwèxegü ga yema Yudíugü ga yema naãnewa yexmagüxŭ. Yerü guxŭma nüxŭ nacuèxgü ga na Griégu tiĩxŭ ga nanatü.
4 Rü guxŭnema ga guma ĩãnegü ga nawa nachopetünewa, rü duŭxŭgümaã nüxŭ nixugüetanü ga yema ucu̱xẽ ga yema Yerucharéŭcu̱ã̱x ga ngúexŭgü ga Ngechuchu imugüxŭ rü yema yaxõgüxŭãrü ãe̱xgacügü nüxŭ ixugüxŭ.
5 Rü yemaãcü yexeraãcü meã nayaxõgü ga guxŭma ga yema yaxõgüxŭ, rü guxŭ ga ngunexŭ rü yexeraãcü nimuẽtanü ga yema yexwacèx yaxõgüxŭ.

Pauru nango̱xetü rü wüxi ga yatü ga Machedóniãcu̱ã̱xŭ nadau

6 Rü Áchiaanewa naxĩxchaŭ na yéma nüxŭ yaxugüxŭcèx ga ore i mexŭ. Natürü Tupanaãẽ i Üünexŭ rü nüxna nanachu̱xu ga yema. Rü yemacèx Piríquiaanewa rü Gárataanewaama nachopetü.

7 Rü Míchiaarü naãnewa nangugü, rü yéma nagu narüxĩnüẽ ga na Bitíniããrü naãnewa naxĩxũ. Natürü yéma rü ta Tupanaãẽ i Üünexũ nüxna nanachu̱xu ga na yéma naxĩxũ.
8 Rü yemacèx Míchiaanewa nachopetümare rü ĩãne ga Tróawa nangugü.
9 Rü yema chütaxũgu rü Pauru nango̱xetü rü nüxũ nadau ga wüxi ga yatü ga Machedóniãcu̱ã̱x ga napẽxegu chicü. Rü nüxũ nacèèxũ, ñaxũmaã: —¡Machedóniãwa naxũ, rü toxũ rüngũxẽẽ! —ñaxũmaã.
10 Rü yexguma yemaxũ nadèu̱xgu ga Pauru, rü yexgumatama togü tamexẽẽgü na Machedóniãwa taxĩxũcèx. Yerü nüxũ tacuèxgü rü aixcümaxũchi nixĩ ga Tupana toxcèx ca̱xũ na yema duũxũgümaã nüxũ tixuxũcèx ga ore i mexũ.

Piripuwa nayexmagü ga Pauru ru Chira

11 Rü Tróaarü türewa itaxĩãchi, rü capaxũ ga Chamotáchiucèx wẽxgu taxĩ. Rü moxũãcü Neãporiwa tangugü.
12 Rü yéma rü dauxchitagu taxĩ rü Piripuwa tangugü. Rü guma nixĩ ya Dumacu̱ã̱xgüarü ĩãne ga Machedóniããnegu naxügüne. Rü guma nixĩ ya guxũne ya ĩãneãrü tamaẽne ga yéma. Rü yéma tayexmagü ga ñuxre ga ngunexũgü.
13 Rü ngũxchigaarü ngunexũgu, rü guma ĩãne iyacuáxũwa taxĩ ga natüpechinüwa, yerü nagu tarüxĩnüẽgu rü yéma nayexma ga Yudíugüarü yumüxẽchica. Rü yéma tarütogü, rü namaã tidexagü ga ñuxre ga ngexũgü ga yéma ngutaquẽxegüxũ, rü namaã nüxũ tixugü ga Tupanaãrü ore.
14 Rü yéma iyexma ga wüxi ga ngecü ga Díria ga ngĩe̱ga ga Tupanaxũ icuèxüüxcü. Rü Tiatíra ga ĩãnecu̱ã̱x iyixĩ. Rü dauxracharaxũ ga naxchirumaã itaxe yerü yema nixĩ ga ngĩrü puracü. Rü ngĩma rü meãma yéma irüxĩnü, yerü nüma ga Cori ya Tupana rü ngĩxũ nanangúchaũxẽẽ na meã inaxĩnüxũcèx ga yema ore ga Pauru nüxũ ixuxũ.
15 Rü yemawena rü ñu̱xũchi íibaie wüxigu namaã ga guxũma ga ngĩtanüxũgü. Rü yixcama rü toxũ icèèxũ ñaxũmaã: —Ngẽxguma pema choxũ pedèu̱xgu na aixcüma nüxũ chayaxõxũ ya Cori ya Tupana, rü marü name ega chopatagu peyapegügu —ngĩgürügü. Rü yéma toxũ ixĩxẽẽ.
16 Rü wüxi ga ngunexũgu ga yexguma yumüxẽwa taxĩxgu ga tomax, rü yexma ngĩxũ tayangau ga wüxi ga pacü ga corigüxũtaxũ ixĩcü ga ngoxoã̱xcü. Rü yema pacü rü wüxi ga ta̱cüxũ cuèxcü iyixĩ, rü duũxũgümaã nüxũ iyaxu ga ta̱cü tá yixcüra na ngupetüxũ. Rü yemacèx ga duũxũgü rü dĩẽrumaã ngĩxũ nanaxütanü na nüxũ yaxuxũcèx na ta̱cü tá na ngupetüxũ. Rü yemaãcü poraãcü dĩẽruxũ itú naxcèx ga ngĩrü corigü.
17 Rü ngĩma towe ingẽ ga toma rü Pauru, rü tagaãcü ngĩgürügü: —Ñaã yatügü rü Tupana ya tacüxüchimaãrü duũxũgü nixĩ, rü pemaã nüxũ nixu na ñuxãcü tá penayaxuxũ i maxũ i taguma gúxũ —ngĩgürügü.
18 Rü yemaãcü iyixĩ ga muxũma ga ngunexũgu. Rü düxwa nüxũ nawèxtümüxũ ga Pauru, rü ngĩxcèx nadauegu, rü ñanagürü nüxũ ga yema ngoxo ga ngĩwa yexmaxũ: —Ngechuchu ya Cristuégagu cuxũ chamu, na ngĩwa ícuxũxũxũcèx —ñanagürü. Rü yexgumatama ngĩwa ínaxũxũ ga yema ngoxo.
19 Rü yexguma nüxũ nadaugügu ga ngĩrü corigü ga marü tama ngĩgagu dĩẽru ngĩxũ na nayauxgüxũ, rü Pauru rü Chiraxũ ínayauxũ, rü ãe̱xgacügüarü ngutaquẽxechicawa nanagagü.
20 Rü ãe̱xgacügüna nanaxuaxũ ga yema ngĩrü corigü, rü ñanagürügü: —Ñaã Yudíugü rü tórü ĩãnewa nanachixeãẽxẽẽgü i duũxũgü.
21 —Rü tüxũ nangúexẽẽ na naxaurexũcèx i nacümagü i tüxna chu̱xuxũ i yixema i Dumacu̱ã̱xgü —ñanagürügü.
22 Rü yexguma ga guxũma ga yema ĩãnecu̱ã̱x, rü Pauru rü Chirana nayuxgü. Rü yema ãe̱xgacügü nanamu na ínacu̱xũãxũcèx rü ngexchiruxũma naĩxmenèxãmaã yaca̱uaixgüãxũcèx.

23 Rü yexguma marü poraãcü yaç̱uaixgüãguwena, rü poxcupataŭgu nanawocu. Rü nüxna naxãga ga yema poxcupataŭãrü dauruŭ na meãma nüxna nadauxŭcèx.
24 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnügu ga yema dauruŭ, rü poxcupataŭãrü aixepeguxüchixŭ ga ucapugu nanawocu, rü meãma nayachotaparagü.
25 Natürü ngãxŭcüügu rü nayumüxẽgü ga Pauru rü Chira, rü nawiyaegü, rü Tupanaxŭ nicuèxüügü. Rü yema togü ga poxcuexŭ rü nüxŭ naxĩnüẽ.
26 Rü ngürüãchi poraãcü naxĩã̱xãchiane, rü ínayangogütanüãchi ga guma poxcupataŭãrü caxtagü. Rü yexgumatama niwãxnagü ga guxŭma ga ĩã̱xgü ga guma poxcupataŭ. Rü guxŭma ga yema poxcuexŭãrü cadenaparagü rü niwẽgü.
27 Rü pewa naḇaixãchi ga yema poxcupataŭãrü dauruŭ. Rü yexguma nüxŭ nadèu̱xgu ga na yawãxnagüxŭ ga ĩã̱xgü ga guma poxcupataŭ rü nanayaxu ga norü tara na nügü yamáxŭcèx, yerü nüma nüxŭ nacuèxgu rü marü nibuxmü ga yema poxcuexŭ.
28 Natürü tagaãcü aixta naxü ga Pauru, rü ñanagürü nüxŭ: —¡Tãxŭ i cugü quimáxŭ! Rü guxãma i toma rü tanuxmagü —ñanagürü.
29 Rü yexguma ga yema poxcupataŭãrü dauruŭ rü naxcèx ínaca ga wüxi ga omü, rü inañaãchiãcüma yema duŭxŭgü ípoxcuexŭgu nayangaxi, rü yaduṛuṛuxãcüma Pauru rü Chirapẽxegu nayacaxãpu̱xü.
30 Rü yexguma ĩã̱xtüwa Pauru rü Chiraxŭ nagagü, rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Corigüx, ¿Ṯacü tá chaxüxŭ i choma na choxŭ nangẽxmaxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ? —ñanagürü.
31 Rü nümagü rü nanangãxŭgü rü ñanagürügü nüxŭ: —¡Nüxŭ yaxõ ya Cori ya Ngechuchu, rü tá cuxŭ nangẽxma i maxŭ i taguma gúxŭ i cuma rü guxŭ i cupatacu̱ã̱x! —ñanagürügü.
32 Rü namaã rü guxŭma ga yema napatacu̱ã̱xgümaã rü ta nüxŭ nixugüe ga Cori ya Tupanaãrü ore.
33 Rü yematama oragu ga chütacü, rü nüma ga yema poxcupataŭãrü dauruŭ nayayauxgü ga norü o̱xrigü ga Pauru rü Chira. Rü yemawena rü ñu̱xũchi ínabaie ga nüma wüxigu tümamaã ga naxmèx rü naxacügü.
34 Rü ñu̱xũchi ga nüma ga poxcupataŭarü dauruŭ rü napatawa Pauruxŭ rü Chiraxŭ nagagü. Rü õna nüxna naxã rü nataãẽ ga nüma rü guxŭma ga napatacu̱ã̱xgü ta, yerü Tupanaãxŭ nayaxõgü.
35 Rü moxŭãcü pèxmama rü yema ĩãneãrü ãẽxgacügü rü yema poxcupataŭãrü dauruŭxŭtawa nanamugü ga purichíagü na namaã nüxŭ yanaxugüxŭcèx na Pauru rü Chiraxŭ ínamuxŭxŭ.
36 Rü yexguma ga yema poxcupataŭãrü dauruŭ rü ñanagürü Pauruxŭ: —Rü ngẽma ãẽxgacügü rü nuã nanamugü i ore na pexŭ íchamuxŭxŭcèx. ¡Rü ẽcü ípechoxŭ, rü meã ípixĩ! —ñanagürü.
37 Natürü ga Pauru rü ñanagürü nüxŭ ga yema purichíagü: —Marü chixri tomaã nachopetü i toma i Dumacu̱ã̱xŭchigü na tixĩgüxŭ, rü tama toxna nacaxiraãcüma toxŭ niçuaixgü ga napẽxewa ga guxŭma ga duŭxŭgü, rü ñu̱xũchi poxcupataŭgu toxŭ nawocu. Rü ñu̱xma rü cúãcüma toxŭ ínamuxŭchaŭ. Rü tãũtáma ngẽmaãcü nixĩ. ¡Rü ẽcü nümatama núma naxĩ i ãẽxgacügü na nümatama toxŭ íyamuxŭxŭcèx! —ñanagürü ga Pauru.
38 Rü yexguma ga yema purichíagü rü ãẽxgacügümaã nüxŭ nayarüxugüe ga yema ore. Rü poraãcü naḇaixãchiãẽgü ga yema ãẽxgacügü ga yexguma nüxŭ naxĩnüẽgu ga na Dumacu̱ã̱xŭchi yixĩgüxŭ.
39 Rü yéma naxĩ, rü Pauru rü Chirana nayacagü na nüxŭ nüxŭ nangechaŭgüxŭcèx naxcèx ga yema namaã naxügüxŭ. Rü ínanamuxŭ, rü nüxŭ nacèèxŭgü na nawa ínachoxŭxŭcèx ga guma ĩãne.
40 Rü yexguma poxcupataŭwa ínachoxŭgu ga Pauru rü Chira, rü Díriapatawa naxĩ. Rü yema yaxõgüxŭmaã nangutaquẽxegü, rü nayaxucu̱xẽgü, rü Tupanaãrü oremaã nanataãẽxẽẽgü. Rü ñu̱xũchi yemawena rü inaxĩãchi.

17

Pauru rü Chiramaã nanuẽ ga duŭxŭgü ga Techarónicawa

1 Rü ĩãnegü ga Aŭfípori rü Aporóniãwa nachopetü ga Pauru rü Chira, rü ĩãne ga Techarónicawa nangugü. Rü yéma nayexma ga wüxi ga ngutaquẽxepataŭ ga Yudíugüarü.
2 Rü guma ngutaquẽxepataŭwa naxũũxŭ ga Pauru, yerü woetama yema nixĩ ga nacüma. Rü tomaẽxpũx ga ngŭxchigaarü ngunexŭgu rü Tupanaãrü ore ga ümatüxŭchiga yema Yudíugümaã yéma nidexa.
3 Rü meãma naxcèx nanangọxẽẽ ga yema ore, rü namaã nüxŭ nixu ga ṭacücèx na nayuxŭ ga Cristu rü tũxcüŭ wena na namaxŭxŭ. Rü ñanagürü: —Rü yima Cristu rü Ngechuchu nixĩ, rü nachiga nixĩ i pemaã nüxŭ chixuxŭ —ñanagürü ga Pauru.
4 Rü ñuxre ga yéma yexmagüxŭ ga Yudíugü rü nayaxõgü, rü Pauru rü Chiratanügu naxãgü. Rü yexgumarüŭ ta Ngechuchuaxŭ nayaxõgü ga muxŭma ga Griégugü ga noxri Yudíugürüŭ yaxõgüxŭ. Rü muxŭma ga ngexŭgü ga dĩẽruãxgüxŭ rü ta nayaxõgü.
5 Rü yemacèx ga yema Yudíugü ga tama yaxõgüxŭ, rü nanuẽ rü nixãũxãchigü yerü muxŭma ga duŭxŭgü nüxŭ nayaxõgü ga Pauru rü Chiraarü ore. Rü norü numaã nanaxĩtaquẽxexẽẽ ga ñuxre ga yatügü ga chixexŭgü ga taxuwama mexŭ. Rü yemaxŭ namugü na nanuẽxẽẽãxŭ ga yema ĩãnecũãx ga duŭxŭgü. Rü Yachãũpatawa nabuxmü ga yema chixexŭ ga duŭxŭgü na Pauru rü Chiracèx nadaugüxŭcèx, yerü yema muxŭma ga duŭxŭgüpẽxewa nanagagüchaŭ.
6 Natürü yexguma tama yexma nüxŭ yangaugügu, rü Yachãũxŭ niyauxgü, rü ñuxre ga yaxõgüxŭxŭ rü ta ínayauxŭ. Rü nayagauxŭtanü, rü guma ĩãneãrü ãẽxgacügüpẽxewa nanagagü. Rü tagaãcü ñanagürügü: —Ngẽma Pauru rü Chira i guxŭ i naãnewa duŭxŭgüxŭ chixexẽẽgüxŭ, rü núma rü ta nangugü.
7 —Rü Yachãũ nixĩ ga nayaxuxŭ ga napatawa. Rü guxŭma i nümagü i ngẽma yatügü rü tama naga naxĩnüẽchaŭ i tórü ãẽxgacü ya Dumacũãxãrü mugü, erü nüxŭ nixugüe rü nangẽxma i to i ãẽxgacü i Ngechuchu —ñanagürügü ga yema chixexŭ ga duŭxŭgü.
8 Rü yexguma nüxŭ naxĩnüẽgu ga yema oregü, rü poraãcü nanuẽ ga yema muxŭma ga duŭxŭgü rü yema ĩãneãrü ãẽxgacügü ta.
9 Natürü ga Yachãũ rü namücügü rü dĩẽrumaã nügü naxütanügü, rü yemacèx nayangẽxgü.

Pauru rü Chira rü Beréawa nayexmagü

10 Rü yematama ga chütaxŭgu rü yema yaxõgüxŭ ga Techarónicacũãx rü ĩãne ga Beréawa nanamugü ga Pauru rü Chira. Rü yexguma yéma nangugügu, rü Yudíugüarü ngutaquẽxepataŭwa naxĩ.
11 Rü yema Yudíugü ga Beréacũãx, rü yema togü ga Yudíugü ga Techarónicawa yexmagüxŭãrü yexera narümemaẽgü. Rü norü ngúchaŭmaã meãma nanayauxgü ga yema ore. Rü guxŭ ga ngunexŭgu rü Tupanaãrü ore ga ümatüxŭwa nangúe na meã nüxŭ nacuèxgüxŭcèx ngoxi aixcüma yiĩxŭ ga yema ore ga Pauru rü Chira namaã nüxŭ ixuxŭ.
12 Rü muxŭma ga yema Beréacũãx ga Yudíugü rü Ngechuchuaxŭ nayaxõgü. Rü yexgumarüŭ ta ga muxŭma ga Griégugü ga Yatüxŭgü rü ngexŭgü ga ãẽxgacügü namèx ixĩgüxŭ, rü nayaxõgü.
13 Natürü yexguma yema Yudíugü ga Techarónicacũãx nüxŭ cuáchigagügu ga na Beréawa rü ta nüxŭ na yaxuxŭ ga Tupanaãrü ore ga Pauru, rü yéma naxĩ, rü nananuẽxẽẽ ga yema ĩãnecũãx ga duŭxŭgü na Paurumaã chixri nachopetüxŭcèx.
14 Natürü yexguma yemaxŭ nacuáchigagügu ga yema yaxõgüxŭ, rü paxama Pauruxŭ ínaxũxũxẽẽgü ga guma ĩãnewa. Rü ñuxre ga yema yaxõgüxŭ rü Pauruxŭ ínixümücügü. Rü dauxchitagu naxĩ rü ñụxmata taxtüpechinüwa nangugü. Natürü ga Chira rü Timutéu rü Beréagu narüchooma.

15 Rü yema duŭxŭgü ga Pauruxŭ íixümücügüxŭ, rü wapurugu ínayaxümücügü ñu̱xmata ĩãne ga Atenawa nangugü, rü ñu̱xũchi Beréacèx nawoegu. Rü Pauru rü yema duŭxŭgüxŭ yéma namuga na paxa naxŭtawa naxĩxŭcèx ga Chira rü Timutéu.

Atenawa nayexma ga Pauru

16 Rü yexguma Pauru rü Atenawa Chira rü Timutéuxŭ nanguxẽẽgu, rü tama nataãẽcüraxŭ yerü nüxŭ nadau ga guma ĩãnewa ga na poraãcü naxchicünèxãmaãmare na natupana ̱a ̱xgüxŭ.

17 Rü yemacèx ga Pauru rü Yudíugüarü ngutaquẽxepataŭwa Cristuchigaxŭ nixu namaã ga yema Yudíugü rü yema togü ga tama Yudíugü ixĩgüxŭ ga Tupanaxŭ icuèxüŭgüxŭ. Rü guxŭ ga ngunexŭgu ga ĩãneãrü plaza ga taxŭwa rü ta Cristuchigaxŭ nixu namaã ga yema duŭxŭgü ga yéma ãmücüwa ĩxŭ..

18 Rü nayexmagü ta ga ñuxre ga yatügü ga Epicúriugüarü ngu̱xẽẽtaewa ngúexŭ, rü togü ga Etóicugüarü ngu̱xẽẽtaewa ngúexŭ. Rü nümagü rü inanaxügüe ga Paurumaã na yaporagatanücüüxŭ. Rü ñuxre ga nümagü rü ñanagürügü: —¿Rü ṯacü nixĩ i nüxŭ yaxuxŭ i ñaã yatü i idexaechamarexŭ? —ñanagürügü. Rü togü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Maneca wüxi i to i nachiŭãnecu ̱ ̱a ̱xãrü tupanagüarü orearü uruŭ nixĩ —ñanagürügü. Rü yemaãcü nidexagü ga yema duŭxŭgü, yerü Pauru rü nüxŭ nixu ga ore ga mexŭ ga Ngechuchuchiga ga nuxãcü wena na namaxŭxŭ.

19 Rü düxwa norü ã ̱ẽxgacügüarü ngutaquẽxechica ga Areópagu ã ̱egaxŭwa nanagagü. Rü yéma nüxna nacagü, rü ñanagürügü nüxŭ: —Toma nüxŭ tacuáxchaŭ na ṯacü rü ngu̱xẽẽtae i ngexwacaxŭxŭ yiĩxŭ i ngẽma namaã cungu̱xẽẽtaexŭ.

20 Erü toxcèx rü wüxi i taguma nüxŭ taxĩnüẽxŭ nixĩ i ngẽma ore, rü nüxŭ tacuáxchaŭ na ṯacüchiga yiĩxŭ i ngẽma nüxŭ quixuxŭ —ñanagürügü.

21 Rü yemaãcü nidexagü, yerü guxŭma ga Atenacu ̱ ̱a ̱xgü rü yema to ga nachiŭãnecu ̱ ̱a ̱xgü ga yexma ãchiŭgüxŭ, rü woetama yexicagu narüxĩnüẽ ga na nüxŭ yaxuxŭcèx rü nüxŭ naxĩnüẽxŭcèx ga yexwacaxŭxŭ ga oregü.

22 Rü yemacèx ga Pauru rü inachi norü ngãxŭtanüwa ga yema duŭxŭgü ga yema Areópaguwa ngutaquẽxegüxŭ, rü ñanagürü: —Pa Atenacu ̱ ̱a ̱xgüx, nüxŭ chadau na poraãcü perü tupanagügu perüxĩnüẽxŭ.

23 —Erü ngẽxguma perü ngutaquẽxechicagüwa chixüpetüchigügu, rü nüxŭ chadau i naxchicünèxãgü i nüxŭ picuèxüŭgüxŭ. Rü wüxi i nachicawa namaã chayarüxũ i wüxi i yumüxẽchica, rü ngẽxma naxümatü i nae ̱ga i ñaxŭ: “Tupana ya tama nüxŭ icuácü”, ñaxŭ. Rü yima Tupana ya tama nüxŭ pecuáãcüma nüxŭ picuèxüŭgücü nixĩ ya choma pemaã nüxŭ chixuchigacü.

24 —Rü guma Tupana ga naxücü ga guxŭma ga naãnegü rü guxŭma i nawa ngẽxmaxŭ, rü nüma nixĩ i norü yora yiĩxŭ i daxũguxŭ i naãne rü ñoma i naãne. Rü ngẽmacèx nüma rü tama duŭxŭgü üxŭne ya tupaucagügu naxãchiŭ.

25 —Rü nümatama ya Tupana rü taxucèxma nanaxwèxe i duŭxŭgüarü ngŭxẽẽ na namaxŭxŭcèx i nümax, erü taxuŭma nüxŭ nataxu. Rü nümatama guxãna nanaxã i maxŭ, rü tüxna nanaxã ya buanecü ya namaã ingŭãtanücüücü. Rü nümatama tüxna nanaxã i guxŭma.

26 —Nüma rü wüxi ga duŭxŭwatama nanaxü ga guxŭma ga duŭxŭgü na guxŭ i naãnewa nangẽxmagüxŭcèx. Rü nüma inaxuneta i ñuxgu tá na nabuxŭ i duŭxŭgü rü ngexta tá naxãchiŭxŭ i wüxichigü.

27-28 —Rü yemaãcü nanaxü na naxcèx nadaugüxŭcèx ga duŭxŭgü rü ñoma ẽãnexŭwa ṯacücèx idaugüxŭrüŭ nüxŭ iyangaugüxŭcèx. Natürü nüma ya Tupana rü woetama guxŭguma tüxna nangaicamachirẽx, erü nagagu nixĩ i imaxẽxŭ rü ixĩ ̱a ̱xtanücüüxŭ rü ingẽxmaxŭ, ngẽxgumarüŭ i ñuxre i perü poperaarü ümatüxŭgü naxümatüxŭrüŭ, rü ñanagürügü:

“Rü Tupanaxãcü tixĩgü”, ñanagürügü.

29 —Rü ñu̱xma na Tupanaxãcügü ixĩgüxŭ, rü tama name i nagu tarüxĩnüẽ rü Tupana rü wüxi i naxchicünèxã i uirumüwa rü ẽxna dĩẽrumüwa rü ẽxna nutawa ixüxŭrüŭ nixĩ. Erü guxŭma i ngẽma naxchicünèxãgü rü nümatama i duŭxŭgü nagu naxĩnüẽxŭãcüma nanaxügü.

30 —Rü nuxcüma ga duŭxŭgü rü naẽchitamare ínatüe, natürü nüma ga Tupana rü namaã yaxna naxĩnü. Natürü i ñu̱xma ya Tupana rü nanamu i duŭxŭgü i guxŭwama na naxcèx nadaugüxŭ rü nüxŭ naxoexŭ i nacüma i chixexŭgü.

31 Yerü nüma ga Tupana rü marü nüxŭ naxuneta i wüxi i ngunexŭ i nagu tá aixcüma guxŭ i ñoma i naãnecu̱ã̱x i duŭxŭgüna naçaxŭ i norü maxŭchiga. Rü marü nüxŭ naxuneta ya wüxi ya yatü ya Ngechuchu, rü yima tá nixĩ ya duŭxŭgüna çacü. Rü Tupana rü guxãxŭma nüxŭ nacuèxẽẽ ga yema ga yexguma Ngechuchuxŭ wena namaxẽẽgu —ñanagürü ga Pauru.

32 Rü yexguma yema wena na namaxẽxŭchigaxŭ naxĩnüẽgu ga duŭxŭgü, rü ñuxre ga nümagü rü Pauruxŭ nacugüe. Natürü ga togü rü ñanagürügü: —Rü wenagu táxarü cuxŭ itarüxĩnüẽ i ngẽmachiga —ñanagürügü.

33 Rü yexguma ga Pauru rü ínaxũxũ ga natanüwa.

34 Natürü ñuxre ga duŭxŭgü rü Pauruwe narüxĩ, rü Ngechuchuaxŭ nayaxõgü. Rü natanüwa nayexma ga Diuníchiu ga wüxi ga Areópagutanüxŭ, rü wüxi ga ngecü ga Dámari ga ngĩe̱ga. Rü ñuxre ga togü rü ta nayaxõgü.

18

Corĩtiuwa nayexma ga Pauru

1 Rü yemawena rü inaxũãchi ga Pauru ga Atenawa, rü ĩãne ga Corĩtiuwa naxũ.

2 Rü yéma namaã inayarüxũ ga wüxi ga yatü ga Aquiru ga Põtuanecu̱ã̱x ga yexwacèx Dumawa ga Itáriaanewa ne ũxŭ namèx ga Prisilamaãx. Rü yéma Corĩtiuwa nayexma yerü Dumacu̱ã̱xgüarü ãe̱xgacü ga Cáudiu nanamu ga na ínachoxŭxŭcèx ga guxŭma ga Yudíugü ga Dumawa. Rü Pauru rü naxŭtagu nanaxũãne.

3 Rü yexma nape rü naxchirunaxcèx ga düxenüãrü üwa nügümaã napuracüe yerü woetama yema nixĩ ga norü puracü ga Pauru rü Aquiru rü Prisila.

4 Rü guxŭ ga ngŭxchigaarü ngunexŭgu rü Yudíugüarü ngutaquẽxepataŭwa naxũũxŭ ga Pauru, rü duŭxŭgümaã nidexaxŭ, rü nayaxucu̱xẽgüxŭ. Rü yexgumarüŭ ta nayaxucu̱xẽgüxŭ ga yema duŭxŭgü ga tama Yudíugü ixĩgüxŭ.

5 Rü yixcamaxŭra ínangugü ga Chira rü Timutéu ga Machedóniãwa ne ĩxŭ. Rü yexguma inanaxügü ga Pauru ga aixcüma poraãcü nüxŭ na yaxuxŭ ga Tupanaãrü ore. Rü meãma Yudíugüxŭ nangúexẽẽ na Ngechuchu rü Tupana Nane ya Cristu na yiĩxŭ.

6 Natürü nümagü ga yema Yudíugü rü inanaxügüe ga Paurumaã na nanuẽxŭ, rü namaã naguxchigagüxŭ. Rü yexguma inapamüchiru ga Pauru, yerü yema nixĩ ga wüxi ga cuèxruŭ naxcèx ga yema duŭxŭgü na yemawa nüxŭ yacuèxãchitanüxŭcèx ga norü chixexŭ. Rü ñanagürü nüxŭ: —Pegagu tátama nixĩ i na ipeyarütauxexŭ, rü marü tama chaugagu tá nixĩ. Rü ñomaŭcüü i choma rü tá ngẽma tama Yudíugü ixĩgüxŭtanüwa chaxũ —ñanagürü ga Pauru.

7 Rü ínaxũxũ ga guma ngutaquẽxepataŭwa. Rü yéma nayexma ga wüxi ga yatü ga Tíchiu ga Yuchugu ãe̱gaxŭ. Rü nüma rü Tupanaxŭ nangechaŭ rü yexma ngutaquẽxepataŭcüwagu naxãpata. Rü yemaxŭtawa naxũ ga Pauru, rü yexma nape.

8 Rü Cripu ga ngutaquẽxepataŭãrü ãe̱xgacü rü namèx rü guxŭma ga naxãcügü rü Cori ya Ngechuchuaxŭ nayaxõgü. Rü yexgumarüŭ ta rü muxŭma ga Corĩtiucu̱ã̱xgü rü nayaxõgü ga yexguma nüxŭ naxĩnüẽgu ga yema ore, rü ñu̱xũchi Pauru ínanabaiŭxẽẽ.

9 Rü wüxi ga chütaxŭ rü nango̱xetü ga Pauru. Rü Cori ya Tupana namaã nidexa, rü ñanagürü: —¡Rü tãxũ i cumuŭxŭ! ¡Rü nüxŭ ixuama i chorü ore! ¡Rü tãxũ i curüchianexŭ!

10 —Erü choma rü chacuxŭtagu, rü taxúetáma chixexŭ cumaã taxü. Erü daa ĩãnewa rü
choxŭ nangẽxma i muxŭma i chorü duŭxŭgü —ñanagürü ga Tupana.
11 Rü wüxi ga taunecüarü ngãxŭ Corĩtiuwa nayexma ga Pauru. Rü yéma yema
duŭxŭgütanüwa namaã nangúexẽẽtae ga Tupanaãrü ore.
12 Natürü yexguma Acayaaneãrü ãe̲xgacü yixĩgu ga Gariõũ, rü yema Yudíugü rü
wüxigu Pauruxŭ niyauxgü, rü ãe̲xgacüpẽxewa nanagagü.
13 Rü ñanagürügü nüxŭ ga guma ãe̲xgacü: —Ñaã yatü rü duŭxŭgüxŭ naxucu̲xẽ na
Tupanaxŭ yacuèxüŭgüxŭcèx rü tama naga na naxĩnüẽxŭcèx i tachiŭãneãrü mugü —
ñanagürügü.
14 Rü Pauru marü nachonagüchaŭ, natürü nüma ga ãe̲xgacü ga Gariõũ rü yema
Yudíugüxŭ nangãxŭ, rü ñanagürü: —Rü ngẽxguma chi wüxi i taxŭ i chixexŭ naxu̲xgu, rü
ẽxna namáẽtagu, rü ngẽxguma chi nixĩ i choma i pexŭ ichaxĩnüxŭ, Pa Yudíugüx.
15 —Natürü ngẽma pecümachiga rü perü mugüchiga rü perü ngu̲xẽẽtaechiga na yiĩxŭ, rü
choma rü tama nüxŭ chacuáxchaŭ i ngẽma. ¡Rü pematama penamexẽe̲x! Rü choma rü
tama ngẽmachigaarü ãe̲xgacü chixĩxchaŭ —ñanagürü.
16 Rü yexguma ínanawoxŭ ga yéma.
17 Rü yexguma guxŭma ga yema duŭxŭgü rü Yudíugüarü ngutaquẽxepataŭãrü
ãe̲xgacü ga Chótenegu ãe̲gaxŭxŭ yexma niyauxgü. Rü yexmatama ãe̲xgacü ga
Gariõũpẽxegu nanac̲uaixgü. Natürü nüma ga Gariõũ rü taxu ñanagürüama.

Pauru rü Aŭtioquíacèx nataegu, rü ñu̲xũchi wenaxãrü inaxũãchi na norü tomae̲xpü̲xcüna to ga nachiŭãnegüwa nangeaxŭ ga Tupanaãrü ore

18 Rü yemawena rü muxŭma ga ngunexŭ yéma Corĩtiuwa nayexma ga Pauru. Rü
yixcama nüxŭ narümoxẽ ga yema yaxõgüxŭ rü nüxna inaxũãchi. Rü ĩãne ga Chẽcreawa
naxũ namaã ga Prisila rü Aquiru. Rü Chẽcreawa nügü nidüpü̲xüeru ga Pauru yerü marü
nayanguxẽẽ ga wüxi ga uneta ga Tupanamaã nüxŭ yaxuxŭ. [Rü woetama yema nixĩ
ga nacümagü ga Yudíugü ga yexguma yanguxẽẽgüã̲xgu ga wüxi ga uneta ga Tupanamaã
nüxŭ yaxuxŭ.] Rü ñu̲xũchi Chẽcreaarü türewa rü wüxi ga wapurugu nichoŭ na Chíriaanewa
naxĩxŭcèx.
19 Rü yexguma Epéchiuwa nangugügu, rü Pauru nüxna nixũgachi ga Prisila rü Aquiru,
rü Yudíugüarü ngutaquẽxepataŭwa naxũ. Rü yéma namaã nidexa ga yema Yudíugü ga
guma ngutaquẽxepataŭwa ngutaquẽxegüxŭxŭ.
20 Rü yema Yudíugü, rü muxŭma ga ngunexŭgü nüxŭ nacèèxŭgü ga yexma na
naxãũxŭcèx, natürü ga nüma rü tama nanaxwèxe.
21 Rü yemacèx nüxŭ narümoxẽãma, rü ñanagürü nüxŭ: —Rü ngẽxguma Tupana
naxwèxegu, rü wena táxarü pexcèx chataegu —ñanagürü. Rü yemawena rü Epéchiuarü
türewa nayarüxüe, rü inaxũãchi.
22 Rü Checharéaarü türewa nangu, rü yéma ínaxüe. Rü ñu̲xũchi Yerucharéŭwa naxũ na
nüxŭ yanamoxẽxŭcèx ga guxŭma ga yema yaxõgüxŭ. Rü ñu̲xũchi Aŭtioquíawa naxũ.
23 Rü yexguma marü ñuxre ga ngunexŭ yéma Aŭtioquíawa nayexmagu, rü wenaxãrü
inaxũãchi ga Pauru na wüxichigü ga ĩãne ga Gáratаanewa rü Fríyiaanewa yexmagünewa
íyadauxŭcèx rü yataãẽxẽẽgüãxŭcèx ga guxŭma ga yema yaxõgüxŭ ga guma ĩãnegüwa
yexmagüxŭ.

Aporu rü Epéchiuwa nüxŭ nixu ga Tupanaãrü ore

24 Rü yexgumaŭcüü rü Epéchiuwa nangu ga wüxi ga Yudíu ga Aporugu ãe̲gaxŭ.
Rü nüma rü ĩãne ga Aleyãdríacu̲ã̲x nixĩ, rü nüxŭ natauxcha ga duŭxŭgüpẽxewa na
yadexaxŭ. Rü meãma nüxŭ nacuèx ga Tupanaãrü ore i ümatüxŭ.
25 Rü nüma meã nüxŭ nacuèx ga Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭãrü ngu̲xẽẽtae ga Cori ga
Ngechuchuchiga, rü nüxŭ nacuèx na ñuxãcü Cuáŭ duŭxŭgüxŭ íbaiŭxẽẽxŭ. Natürü

yexicaxũtama nacuèx ga Ngechuchuchiga. Natürü poraãcü nataãẽãcüma nidexa rü aixcüma nanangúexẽẽ ga duũxũgü.

26 Rü nüma ga Aporu rü tama namuũãcüma inanaxügü ga na yadexaxũ ga Yudíugüarü ngutaquẽxepataũwa. Natürü yexguma Aporuxũ naxĩnüẽgu ga Prisila rü Aquiru, rü napatawa nanagagü na yexeraãcü namaã inanguxũxẽẽãxũcèx ga Ngechuchuchiga.

27 Rü yexguma Acayaanewa naxũxchaũgu ga Aporu, rü yema yaxõgüxũ ga Epéchiucu̱ã̱x nüxũ narüngũxẽẽgü. Rü popera yéma namugü naxcèx ga yema yaxõgüxũ ga Acayacu̱ã̱x na meã Aporuxũ nayauxgüxũcèx. Rü yexguma Acayawa nanguxgu ga Aporu rü poraãcü nüxũ narüngũxẽẽ ga yema duũxũgü ga Tupanaãrü ngechaũgagu Ngechuchuaxũ yaxõgüxũ.

28 Rü guxũ ga duũxũgüpẽxewa nüxũ nüxũ nacuèxẽẽ ga poraãcü na ínatüexũ ga yema Yudíugü ga tama Ngechuchuxũ cuáxchaũgüxũ. Rü nümagü ga Yudíugü rü taxucürüwama ñuxũ ñanagürügü, yerü ga Aporu rü Tupanaãrü ore ga ümatüxũwa meãma nüxũ nanawẽx ga na Ngechuchu rü aixcüma Tupana Nane ya Cristu na yiĩxũ.

19

Epéchiuwa nayexma ga Pauru

1 Rü yexguma Corĩtiuwa nayexmayane ga Aporu, rü Pauru rü naxpu̱xanegu idaxũ ga namawa nixüpetü, rü Epéchiuwa nangu. Rü yexma nüxũ nayangau ga ñuxre ga yaxõgüxũ.

2 Rü nüxna naca, rü ñanagürü nüxũ: —¿Marü penayaxuxũ i Tupanaãẽ i Üünexũ ga yexguma peyaxõgügu? —ñanagürü. Rü nümagü nanangãxũ, rü ñanagürügü: —Tama. Taguma nüxũ taxĩnüẽchiga na ta̱cü yiĩxũ i Tupanaãẽ i Üünexũ —ñanagürügü.

3 Rü yexguma ga Pauru rü nüxna naca rü ñanagürü nüxũ: —¿Texéaxũ peyaxõgüxũ ga yexguma ípebaiũgu? —ñanagürü. Rü nümagü nanangãxũ, rü ñanagürügü: —Toma nüxũ tayaxõ ga yema Cuáũ ga baiũxẽẽruũãrü ngu̱xẽẽtae —ñanagürügü.

4 Rü yexguma ga Pauru rü ñanagürü nüxũ: —Cuáũ ínanabaiũxẽẽ ga yema duũxũgü ga nüxũ rüxoexũ ga nacüma ga chixexũ rü Tupanacèx daugüxũ. Natürü yema duũxũgümaã nüxũ nixu ta na nüxũ yaxõgüãxũcèx ga Ngechuchu ga naweama ãcü —ñanagürü ga Pauru.

5 Rü yexguma yemaxũ naxĩnüẽgu ga yema duũxũgü rü ínabaiũ na̱egagu ga Cori ya Ngechuchu.

6 Rü yexguma Pauru rü yema yaxõgüxũe̱tügu naxümẽxgu, rü nüxna nangu ga Tupanaãẽ i Üünexũ, rü to ga nagawachigü nidexagü, rü nüxũ nixugüe ga Tupanaãrü ore.

7 Rü maneca 12 ga yatü nixĩgü ga yema duũxũgü.

8 Rü tomaẽ̱xpu̱x ga tauemacü yéma nayexma ga Pauru. Rü Yudíugüarü ngutaquẽxepataũwa naxũũxũ rü tama namuũãcüma nüxũ nixuuxũ ga Tupanaãrü ore. Rü nanangúexẽẽ na ñuxãcü ãẽ̱xgacü na yiĩxũ ya Tupana, rü nüxũ nanangúchaũxẽẽ na Ngechuchuaxũ yaxõgüãxũcèx.

9 Natürü nayexma ga ñuxre ga duũxũgü ga tama nüxũ cuèxgüchaũxũ rü tama yaxõgüchaũxũ. Rü nümagü inanaxügüe ga na yema muxũma ga duũxũgüpẽxewa chixexũ yaxugüexũ nachigagu ga Cori ga Ngechuchu. Rü yemacèx nüxna nixũgachi ga Pauru, rü toxnamana nanagagü ga yema yaxõgüxũ. Rü guxũ ga ngunexũgu namaã nüxũ nixuchiga ga ore nawa ga wüxi ga ngutaquẽxepataũ ga Tiranuãrü ngúepataũ ga na̱ega.

10 Rü yemaãcü nanaxü ga taxre ga taunecü, rü yemaãcü guxũma ga Áchiacu̱ã̱xgü ga Yudíugü rü Griégugü rü nüxũ naxĩnüẽ ga Cori ya Tupanaãrü ore.

11 Rü Tupana Pauruxũ narüngũxẽẽ ga na naxüãxũ ga taxũgü ga mexũgü ga Tupanaãrü poramaã naxüxũ.

12 Rü è̱ixrüxũ ga norü dechugü ga Pauru rü naxchirugü rü duũxũgü rü yema i̱da̱aweexũxũtawa nanangegü. Rü yexguma yema i̱da̱aweexũ nüxũ ingõgügügu ga

yema naxchiru rü ẽxna dechu, rü naxcèx nitaanegü. Rü yema duŭxŭgü ga ngoxoa̱xgüxŭ rü ta naxcèx nitaanegü.

13 Natürü nayexma ga ñuxre ga Yudíugü ga ĩãnegüwachigü ixĩẽtanüxŭ rü ngoxogüarü woxŭwa puracüexŭ. Rü nüxŭ naxügü na Cori ya Ngechuchuégagu na ínawoxŭãxŭ ga ngoxogü nawa ga yema duŭxŭgü ga ngoxoa̱xgüxŭ. Rü ñanagürügü: —Ngechuchu ya Pauru nüxŭ ixuchigacüégagu pexŭ tamu na ípechoxŭxŭcèx —ñanagürügü ga yema Yudíugü.

14 Rü yema 7 ga yema ügüxŭ, rü wüxi ga Yudíugüarü paigüarü ãe̱xgacü ga Echebagu ãegaxŭ nanegü nixĩgü.

15 Natürü wüxi ga ngunexŭgu ga yexguma wüxi ga ngoxoxŭ ínatèxüchigüchaŭgu, rü yema ngoxo nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Nüxŭ chacuèx ya Ngechuchu, rü nüxŭ chacuèx ya Pauru na texé yiĩxŭ. ¿Natürü i pema rü texégü pixĩgü? —ñanagürü.

16 Rü yexguma ga yema yatü ga ngoxoãxŭ rü yema duŭxŭgü ga ínatèxüchigüchaŭxŭna nayuxu, rü nüxŭ narüporamaẽ ga guxŭma, rü ínanagáuŭxŭne. Rü yemaãcü ngexchiruxŭma rü napíexŭma nibuxmü ga guma ĩwa.

17 Rü guxŭma ga Yudíugü rü Griégugü ga Epéchiuwa yexmagüxŭ rü nüxŭ nacuáchiga ga yema. Rü poraãcü namuŭẽ ga guxŭma. Rü yemaãcü yexeraãcü natachiga ga Cori ga Ngechuchu ga yéma.

18 Rü muxŭma ga yema yaxõgüxŭ rü yéma ningugüetanü, rü guxŭ ga duŭxŭgüpẽxewa nüxŭ nixugüechigü ga nüma rü ta na nayuüechiréxŭ, natürü tá nüxŭ na naxoexŭ ga yema.

19 Rü muxŭma ga yema iyuüechiréxŭ, rü yéma nanana ga norü poperagü ga yuüpane ga nawa nangúexŭ, rü guxãpẽxewa ínanagu. Rü yexguma nangugügüãgu ga natanü ga yema poperagü, rü maneca 50,000 tachinü ga dĩẽru ga tatanüxŭwa nangu.

20 Rü yemaãcü ga Cori ya Tupanaãrü ore, rü yexeraãcü nixũchigü, rü yexeraãcü duŭxŭgü nüxŭ nadau na ñuxãcü naporaxŭ ga yema ore.

21 Rü yemawena ga Pauru, rü nagu narüxĩnü ga Machedóniããnewa rü Acayaanewaxíra na naxũxŭ, rü yéma ñu̱xũchi Yerucharéŭwa na naxũxŭ. Yerü yema ñanagürü: —Rü nge̱ma Yerucharéŭwa tá chaxũ, rü yixcama rü Dumawa rü tá ta chaxũ —ñanagürü.

22 Rü yemacèx nügüpẽxegu Machedóniããnewa nanamugü ga taxre ga norü ngŭxẽẽruŭ ga Timutéu rü Eratu. Natürü nüma ga Pauru rü ñuxre ga ngunexŭ Áchiagu narüxa̱ũ̱x.

Nanuẽ ga duŭxŭgü ga Epéchiuwa

23 Rü yexgumaŭcüü rü Epéchiuwa rü nanaxi̱xãchitanüãẽ ga duŭxŭgü, rü poraãcü nanuẽ nachigagu ga Cori ya Tupanaãrü ore.

24 Rü yemaãcü naxüpetü nagagu ga wüxi ga yatü ga dĩẽrumüwa puracüxŭ ga Demétriugu ãegaxŭ. Rü nüma rü ínanaxüxŭ ga norü tupana ga Atemíchaarü tupaucachicünèxãgü ga dĩẽrumünaxcèx. Rü nayexma ga muxŭma ga norü puracütanüxŭ ga yemawa puracüexŭ. Rü guxŭma poraãcü meã nüxŭ naxãtanü ga yema puracü.

25 Rü nüma ga Demétriu rü nanangutaquẽxexẽẽ ga guxŭma ga puracütanüxŭ ga yemawa puracüexŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Chomücügüx, meã nüxŭ pecuèxgü na ñaã tórü dĩẽrumüãrü puracügu na ngĩxŭ iyaxuxŭ i tórü dĩẽru.

26 Rü marü nüxŭ pedaugü i ngẽma Pauru rü nüxŭ pexĩnüẽ na ñuxãcü yaxucu̱xẽgüãxŭ i duŭxŭgü, rü ñuxãcü namaã nüxŭ yaxuxŭ na tama aixcüma tupanagü yiĩxŭ i ngẽma tupanagü i yixema ixügüxŭ. Rü ngẽmaãcü muxŭma i duŭxŭgüxŭ nüxŭ narüxoexẽẽ na tama tórü tupanagüaxŭ yaxõgüãxŭcèx. Rü tama núma Epéchiuwaxicatama ngẽxŭ nawagü natürü wixguxüchi taèx guxŭ i Áchiaanewa ngẽmaãcü chixri nayaxucu̱xẽgü i duŭxŭgü.

27 Rü pema nüxŭ pecuèx rü tórü puracücèx rü naxãũcüma i ngẽma. Rü wüxi i chixexŭ ta nixĩ i naxcèx i tórü tupana i Atemíchaarü tupauca ya taxŭne. Rü ñu̱xma rü muxŭma i duŭxŭgü rü ngĩxŭ nangechaŭ i Atemícha i guxŭ i Áchiaanewa rü guxŭ i naãnewa.

Natürü ngẽma Pauruarü ucu̱xẽgagu rü düxwa taxuxŭtáma ngĩxŭ nangechaŭ i duŭxŭgü, rü ngẽmaãcü düxwa inaãrüxo tá ta i tórü puracü —ñanagürü ga Demétriu.

28 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnüẽgu, rü poraãcü nanuẽ, rü tagaãcü ñanagürügü: —¡Namaxŭ i Epéchiucu̱ã̱xgüarü tupana i Atemícha! —ñanagürügü.

29 Rü guxŭma ga yema ĩãnecu̱ã̱xgü rü poraãcü yexma ínatüeãẽ. Rü ínanayauxŭ ga Gayu rü Aritárcu ga Machedóniããnecu̱ã̱xgü ga Paurumücügü, rü guma ĩ ga ĩãneãrü ngutaquẽxepataŭwa nanagauxŭtanü.

30 Rü Pauru rü ta yexma naxücuchaŭ na yema duŭxŭgümaã yadexaxŭcèx, natürü yema yaxõgüxŭ nüxna nanachu̱xu ga yexma na naxücuxŭ.

31 Rü yema Áchiaaneãrü ãẽ̱xgacügütanüwa rü nayexma ga ñuxre ga Paurumücügü ixĩgüxŭ. Rü nümagü rü ta Pauruxŭtawa namugagü na tama yema ngutaquẽxechicagu naxücuxŭcèx.

32 Rü yoxni ga duŭxŭgü ga yema ínangutaquẽxegüxŭwa, rü nümaxŭ rü wüxi ga oremaã aita naxüe, rü togü ga to ga oremaã aita naxüe. Yerü poraãcü nanaxi̱xãchiãẽgü ga guxŭma ga yema duŭxŭgü ga yéma ngutaquẽxegüxŭ. Rü muxŭma rü tama nüxŭ nacuèxgü ga ta̱cücèx na nangutaquẽxegüxŭ.

33 Natürü yéma nayexma ga wüxi ga Yudíu ga Areyáŭdrugu ãẽgaxŭ. Rü yema togü ga Yudíugü rü namaã nüxŭ nixu ga ta̱cücèx na nangutaquẽxexŭ. Rü duŭxŭgüpẽxewa nanamugü na yadexaxŭcèx rü naẽtüwa nachogüxŭcèx ga yema Yudíugü ga yéma yexmagüxŭ. Rü nüma ga Areyáŭdru rü naxunagümẽxẽ na iyanachianegüxŭcèx ga duŭxŭgü, na namaã yadexaxŭcèx.

34 Natürü yexguma nüxŭ yacuèxãchitanügu ga Aré rü Yudíu na yiĩxŭ, rü guxŭma ga yema duŭxŭgü rü wüxigu tagaãcü aita naxüe. Rü taxre ga ora ninge ga na tagaãcü ñagüxŭ: —¡Namaxŭ i Epéchiucu̱ã̱xgüarü tupana i Atemícha! —ñagüxŭ.

35 Rü düxwa yema ĩãneãrü ãẽ̱xgacü nanachiãchixẽẽ ga yema muxŭma ga duŭxŭgü, rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Epéchiucu̱ã̱xgüx, guxŭma i duŭxŭgü nüxŭ nacuèx na Atemíchaarü tupauca ya taxŭneãrü dauruŭ na ixĩgüxŭ. Rü guxŭma nüxŭ nacuèx na núma tüxŭ nangẽxmaxŭ i Atemíchachicünèxã i daxũwa rünguxŭ.

36 —Rü ñu̱xma na guxŭma nüxŭ na cuáxŭ na aixcüma yiĩxŭ i ngẽma, rü name nixĩ na pechiãchixŭ, rü taxuŭma i chixexŭ pexüexŭ.

37 —Erü ñaã yatügü i nuã pegagüxŭ, rü taxuŭma i chixexŭ ngĩmaã naxügü i tórü tupana, rü tama chixexŭ nixugüe ngĩchigagu.

38 —Rü ngẽxguma chi Demétriu rü ngẽma namücügü i namaã napuracüexŭ rü nüxŭ nangẽxmagu i ta̱cü i tama norü me ixĩxŭ, rü nangẽxma i ngutaquẽxechicagü i ngextá ãẽ̱xgacügü duŭxŭgüxŭ íicagüxŭwa. Rü name nixĩ na ngẽma ãẽ̱xgacügüpẽxewa namexẽẽãxŭ i ta̱cü i tama norü me ixĩxŭ.

39 —Rü ngẽxguma nangẽxmagu i ta̱cü i to i perü guxchaxŭgü, rü name nixĩ i ĩãneãrü ãẽ̱xgacügüarü ngutaquẽxewa penamexẽẽ i ngẽma.

40 —Erü ñu̱xma rü taxãũcümaxŭgugü rü ngürüãchi ãẽ̱xgacü ya tacü ya Dumawa ngẽxmacü rü tüxna tá naxcèx naca i ngẽma ñu̱xma ngupetüxŭ. Erü aixcüma taxumaãma tanangãxŭẽga i ãẽ̱xgacü, ega tüxna nacaxgu naxcèx i ñaã ngutaquẽxe i nawa pexãũgatanüxŭ —ñanagürü.

41 Rü yexguma marü yema ñaxguwena, rü ínayamugü ga yema duŭxŭgü.

20

Machedóniããnewa rü Griégugüchiŭãnewa naxũ ga Pauru

1 Rü yexguma marü nangupetügu ga yema na íyacuxcuxŭ ga duŭxŭgü, rü Pauru naxcèx nangema ga yema yaxõgüxŭ na yaxucu̱xẽgüãxŭcèx. Rü yexguma marü namaã nüxŭ nachaugu, rü nüxŭ narümoxẽ, rü inaxũãchi ga Machedóniããnewa na naxũxŭ.

2 Rü yexguma yema naãnewa yaxüpetügu, rü taãẽxũ ga oremaã nayaxucu̱xẽgü ga yema
yaxõgüxũ ga wüxichigü ga ĩãnewa yexmagüxũ. Rü yemaãcü Griégugüchiũãnewa nangu.
3 Rü yéma nayexma ga tomaẽ̱xpü̱x ga tauemacü. Rü yexguma marü inaxũãchichaũgu
ga Chíriaanewa na naxũxũ, rü tama wapurugu nixũ yerü nüxũ nacuáchiga ga na ñuxre ga
Yudíugü yamèxgüchaũxũ. Rü yemacèx nagu narüxĩnü ga dauxchitagu na nataeguxũ, rü
wenaxãrü Machedóniããnewa na naxüpetüxũ.
4 Rü ínayaxümücügü ga Chópate ga Beréacũ̱ã̱x ga Píru nane, rü Aritárcu rü Segũdu ga
Techarónicacũ̱ã̱xgü, rü Gayu ga Derbecũ̱ã̱x, rü Timutéu, rü Tíquicu, rü Turuquínu ga
Áchiaanecũ̱ã̱xgü.
5 Rü yema yatügü rü nüxĩra topẽxegu naxãgü, rü Tróawa toxũ nayarünguxẽẽgü.
6 Rü nawena ga yema Yudíugüarü peta ga üpetüchiga ga pãũ ga ngearü puxẽẽruũãxũ
nagu nangõ̱xgüxũ, rü wapurugu Piripuwa itaxĩãchi. Rü wüximẽẽ̱xpü̱x ga ngunexũ
ngupetügu, rü Tróagu nüxũ tayangaugü ga yema topẽxegu ãgüxũ. Rü yexma tarücho ga
7 ga ngunexũ.

Tróagu nanaxũãne ga Pauru

7 Rü yema yüxüarü ngunexũgu rü tangutaquẽxegü namaã ga yema yaxõgüxũ na
tanangõxũcèx ga pãũ ga bücuxũ yema Ngechuchu toxũ ngúexẽẽxũrüũ. Rü yema
yaxõgüxũmaã nidexa ga Pauru. Rü nanamèxẽẽ ga norü dexa ñu̱xmata ngãxũcüwa
nangu, yerü moxũãcü inaxũãchichaũ.
8-9 Rü daxũwa ga guma ĩpataarü tomaẽ̱xpü̱xchiũwa yexmaxũ ga ucapuwa
tangutaquẽxegü. Rü namu ga omü ga yéma naĩgüxũ. Rü nayexma ga wüxi ga ngextü̱xücü
ga Eutícugu ãẽgacü. Rü yéma wüxi ga yema ucaputapü̱xarü ĩã̱xwa narüto. Natürü ga
Pauruarü dexa, rü poraãcü namèx. Rü yemacèx ga guma ngextü̱xücü rü poraãcü
nayaxta, rü düxwa nipeãchi rü yema ĩã̱xwa narüngu, rü ñaxtüanegu nangu. Rü yéma
yucüma nanayauxgü.
10 Rü ínarüxĩ ga Pauru, rü nayanawüxüchi ga guma ngextü̱xücü, rü duũxũgüxũ
ñanagürü: —¡Tãxũ i peḇaixãchiexũ, erü namaxũ nixĩ! —ñanagürü.
11 Rü yexguma wenaxãrü daxũ naxĩ, rü inanabücu ga yema pãũ, rü nanangõ̱x. Rü
wenaxãrü nidexa ñu̱xmata yangune, rü yexguma inaxũãchi.
12 Rü guma ngextü̱xücü rü maxũcü napatawa nanagagü. Rü yemacèx poraãcü
nataãẽgü ga guxũma ga nümagü.

Tróawa inaxũãchi ga Pauru rü Miretuwa naxũ

13 Rü yexguma ga Pauru rü ñanagürü: —Dauxchitagu tá chixũ ñu̱xmatáta ĩãne ya
Achuwa changu na ngẽma pexũ chixüexũcèx —ñanagürü. Rü yemacèx ga toma rü
wapurugu tichoũ rü yoxni napẽxegu taxĩ ñu̱xmata Achuwa tangugü.
14 Rü yexguma Achugu Paurumaã togü tayangauxgu, rü yéma toxũ nixüe. Rü
tachopetü ga yéma ñu̱xmata Miterénewa tangugü.
15 Rü yéma itaxĩãchi rü moxũãcü Quíuarü to̱xmèxtawa tachopetü. Rü yemaãrü moxũãcü
Chamowa tangugü. Rü yemaãrü moxũãcüama Miretuwa tangugü.
16 Rü yemaãcü ítixĩ yerü ga Pauru rü tama Áchiaanegu nanuxcüchaũ. Yerü nanaxwèxe
ga paxa Yerucharéũwa na nanguxũ naxcèx ga Pẽtecóstearü ngunexũ. Rü yemacèx nagu
narüxĩnü na tama Epéchiugu íyadauxũ.

Yaxõgüxũãrü ãẽ̱xgacügü ga Epéchiucũ̱ã̱xmaã nidexa ga Pauru

17 Natürü yexguma Miretuwa tangugügu rü Epéchiuwa naxcèx namuga ga Pauru na
naxũtawa naxĩxũcèx ga yema yaxõgüxũãrü ãẽ̱xgacügü ga Epéchiucũ̱ã̱x.
18 Rü yexguma Pauruxũtawa nangugügu, rü ñanagürü nüxũ: —Pema meã nüxũ
pecuèxgü ga ñuxãcü pepẽxewa na chamaxũxũ ga guxũgu ga yexguma noxritama nuã
Áchiaanewa chaxũxgu.

19 Rü guxŭguma ga yexguma petanüwa chayexmagu, rü meãma chanaxü ga Cori ya
Tupanaãrü puracü, taguma chaugü chicuèxüŭãcüma. Rü woo muẽxpũxcüna poraãcü
changechaŭgu, nagagu ga yema chixexŭ ga chomaã naxügüchaŭxŭ ga Yudíugü, natürü
naẽtüwa chanaxüama ga yema puracü.
20 Rü taguma íchayachaxãchi ga pemaã nüxŭ na chixuxŭ ga guxŭma ga yema ore ga
perü mexŭcèx ixĩxŭ. Rü guxŭ ga duŭxŭgüpẽxewa, rü pepatagüwa rü ta pexŭ changúexẽẽ
ga yema ore.
21 Rü Yudíugümaã rü yema tama Yudíugü ixĩgüxŭmaã nüxŭ chixu na namexŭ ga
na nüxŭ naxoexŭcèx ga norü chixexŭgü rü Tupanaga naxĩnüẽxŭcèx, rü nüxŭ na
yaxõgüãxŭcèx ga tórü Cori ya Ngechuchu.
22 Rü ñũxma rü Yerucharéŭwa chaxũ erü Tupanaãẽ i Üünexŭ rü ngẽma choxŭ namu.
Natürü tama nüxŭ chacuèx na ẽtacü tá choxŭ ütetüxŭ i ngẽma.
23 Rü ngẽma nüxŭ chacuáxŭ nixĩ i duŭxŭgü tá choxŭ napoxcu rü guxchaxŭgü tá choxŭ
naxüetü i Yerucharéŭwa. Rü ngẽxĩcatama nixĩ i chomaã nüxŭ yaxuxŭ i Tupanaãẽ i
Üünexŭ i guxŭne ya ĩãne i ngextá íchixũgüxŭwa.
24 Natürü tama ngẽma ãũcümaxŭgu charüxĩnü erü nüẽtama nixĩ ega woo chayũxgu.
Natürü ngẽma chanaxwèxexŭ nixĩ na taãẽãcüma chapuracüamaxŭ na meã chayan-
guxẽẽxŭcèx i ngẽma puracü ga tórü Cori ya Ngechuchu choxna ãxŭ rü nüxŭ chixuxŭcèx
i norü ore i mexŭ na ñuxãcü Tupana tüxŭ ngechaŭxŭ.
25 Rü ñũxma rü marü nüxŭ chacuèx rü tagutáma wena choxŭ pedaugü i pema ga marü
pemaã nüxŭ chixuxe na ñuxãcü ãẽxgacü na yiĩxŭ ya Tupana.
26 Rü ngẽmacèx i ñoma i ngunexŭgu rü pemaã nüxŭ chixu rü marü tama chaugagu nixĩ
ega texé petanüwa iyarütaũxgu.
27 Erü marü meãma pemaã nüxŭ chixu i guxŭma i ngẽma Tupana pexŭ naxwèxexŭ, rü
taxuŭma ichicũx.
28 Rü ngẽmacèx i ñũxma rü penaxwèxe na pexuãẽgüxŭ rü meã nüxna pedaugüxŭ i
guxŭma i yaxõgüxŭ i petanüwa ngẽxmagüxŭ. Erü ngẽma nixĩ i Tupanaãxẽ i Üünexŭ
nagu pexŭ mugüxŭ na nüxna pedaugüxŭcèx i ngẽma Tupanaãrü duŭxŭgü i yaxõgüxŭ
i Ngechuchu nagümaãtama naxcèx taxexŭ.
29 Choma nüxŭ chacuèx rü ngẽxguma íchixũxgu, rü chowena tá pexcèx nuã naxĩ i
togü i duŭxŭgü. Rü tá nanachixexẽẽchaŭ i ngẽma yaxõgüxŭ ñoma airugü i idüraexŭ i
carnerugüxŭ ngĩãchixẽẽxŭrüŭ.
30 Rü woo petanüwatátama nangẽxmagü i nümaxŭ i tá doramaremaã nangúexẽẽxŭ i
ngẽma yaxõgüxŭ na nügüwe naxĩxẽẽãxŭcèx.
31 ¡Pegüna pedaugü, rü nüxna pecuèxãchie na ñuxãcü tomaẽxpũx ga taunecügu rü
ngunecü rü chütacü rü taguma íchayachaxãchixŭ ga pexcèx chaxauxãcüma na pexŭ
chixucũxẽgüxŭ ga wüxichigü!
32 Rü ñũxmax, Pa Chaueneẽgüx, rü Tupanana pexŭ chamugü. Rü chanaxwèxe i
naga pexĩnüẽ i norü ore i tüxŭ nüxŭ cuèxẽẽxŭ na ñuxãcü poraãcü tüxŭ nangechaŭxŭ.
Erü ngẽma norü ore tá pexŭ naporaexẽẽ na tórü Coricèx pemaxẽxŭcèx rü pexŭ
nangẽxmaxŭcèx i pechica namaã i guxŭma i duŭxŭgü i Tupana dexŭ.
33 Choma rü taxuguma chaugücèx chanaxwèxe ga texéarü dĩẽru rü texéchiru.
34 Rü pematama rü meã nüxŭ pecuèx ga ñuxãcü daa chọxmẽxmaã na chapuracüxŭ
naxcèx ga yema choxŭ rü chomücügüaxŭ taxuxŭ.
35 Rü guxŭguma meã pexŭ changúexẽẽ na ngẽmaãcü pepuracüexŭ na nüxŭ
perüngŭxẽẽxŭcèx i ngẽma duŭxŭgü i nüxŭ nataxuxŭ. Rü name nixĩ na nüxna
pecuèxãchiexŭ i Cori ya Ngechuchuarü ore ga nümatama ñaxŭ:

“Rü narümemaẽ nixĩ i pema na toguena penaxãxŭ rü tama i tüma pexna tanaxãxŭ”,
ñaxŭ.

36 Rü yexguma yema ñaxguwena ga Pauru, rü inacaxãpu̱xü namaã ga guxũma, rü nayumüxẽ.
37 Rü guxũma poraãcü naxauxe, rü Pauruna nanèı̱xãchigü, rü nüxũ nachúxgü.
38 Yerü poraãcü nangechaũẽ naxcèx ga yema ore ga namaã nüxũ yaxuxũ ga:
“Marü tagutáma wena choxũ pedaugü” ñaxũ. Rü nümagü ínayaxümücügü ñu̱xmata wapuruwa nangu.

21

Yerucharéũwa naxũ ga Pauru

1 Rü yexguma nüxna itaxĩãchi ga yema yaxõgüxũ, rü wapurugu tichoũ. Rü capaxũ ga Coscèx noxtacüma tixaũ. Rü moxũãcü rü Rodawa taxĩ. Rü yéma itaxĩãchi, rü Pátarawa tangugü.
2 Rü yexma nüxũ tayangau ga wüxi ga wapuru ga Penídchiawa ũxũne. Rü nagu tichoũ, rü itaxĩãchi.
3 Rü yixcamaxũra nüxũ tadaugü ga Chipre. Rü torü ṯoxwecüwawaama naxü, rü nüxũ tachopetü. Rü itiñaxwetaxũ ñu̱xmata Chíriaanewa tangugü. Rü Tiruwa ítachoũ, yerü yéma nixĩ ga ínanuũãcuxũ ga guma wapuru.
4 Rü yexma nüxũ tayangau ga yémacu̱ã̱x ga yaxõgüxũ, rü 7 ga ngunexũ yéma natanüwa tayexmagü. Rü Tupanaãẽ i Üünexũ nayadexagüxẽẽ ga yema yaxõgüxũ, rü Pauruxũ ñanagürügü: —¡Tãxũ i Yerucharéũwa cuxũxũ! —ñanagürügü.
5 Natürü yexguma nangupetügu ga yema 7 ga ngunexũgü, rü itaxĩãchi. Rü yema yaxõgüxũ rü towe narüxĩ. Rü naxmèxmaãchigü rü naxãcügümaãchigü toxũ ínixümücügü ga guxũma ñu̱xmata guma ĩãnechipenüwa tangugü. Rü yexma naxnücügu tacaxgüãpu̱xü, rü tayumüxẽgü.
6 Rü yexguma ga toma rü nüxũ tarümoxẽgü, rü tichoũ ga wapuruwa. Rü nümagü rü napatacèx nawoegu.
7 Rü toma rü Tiruwa itaxĩãchi rü Turemáĩdawa tangugü. Rü yéma ítachoũ, yerü yexma nayacuèx ga wapurugu na taxĩxũ. Rü nüxũ tarümoxẽgü ga yema yaxõgüxũ ga yéma yexmagüxũ, rü wüxi ga ngunexũ natanügu tarücho.
8 Rü moxũãcü itaxĩãchi ga yéma, rü Checharéawa tangugü. Rü Piripi ga Tupanaãrü orearü uruũpatawa taxĩ. Rü nüma rü yema 7 ga ngũxẽẽruũgü ga tupaucana daugüxũtanüxũ nixĩ. Rü yexma naxũtagu tapegü.
9 Rü nüma nüxũ iyexma ga ãgümücü ga naxãcügü ga taguma ixãtecü ga Tupanaãrü orexũ ixugüecü.
10 Rü yexguma marü ñuxre ga ngunexũ yéma tayexmagügu, rü Yudéaanewa ne naxũ ga wüxi ga Tupanaãrü orearü uruũ ga Agabugu ãe̱gaxũ.
11 Rü yexguma toxũtawa nanguxgu ga Agabu, rü nanayaxu ga Pauruarü goyexũ. Rü namaã nügü ninèı̱xgücutü, rü nügü ninaíĩmẽx, rü ñanagürü: —Tupanaãẽ i Üünexũ marü chomaã nidexa rü ñanagürü:
“Rü ñaãcü tá nayanèı̱xgü i Yudíugü i Yerucharéũwa i ñaã goyexũãrü yora. Rü ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũna tá nanamugü”, ñanagürü.
12 Rü yexguma yema orexũ taxĩnüẽgu, rü toma rü yema Checharéacu̱ã̱xgümaã Pauruxũ tacèèxũgü ga tama Yerucharéũwa na naxũxũcèx.
13 Natürü nüma ga Pauru rü toxũ nangãxũ rü ñanagürü: —¿Tu̱xcüũ pexauxe rü choxũ pengechaũxẽẽ? Choma rü íchamemare na chináĩxũ. Rü ngẽxgumarüũ ta rü marü íchame na Yerucharéũgu chayuxũ naxcèx ya Cori ya Ngechuchu —ñanagürü.
14 Rü yexguma marü taxuacüma tanachu̱xugu, rü tachianemare, rü ñatarügü: —¡Ẽcü yangu i Cori ya Tupanaãrü ngúchaũ! —ñatarügügü.
15 Rü yemawena rü togü tamexẽẽgü, rü Yerucharéũwa taxĩ.

16 Rü towe narüxĩ ga ñuxre ga yaxõgüxũ ga Checharéacu̱ã̱xgü, rü Machõũpatawa toxũ nagagü. Rü nüma nixĩ ga wüxi ga Chíperecu̱ã̱x ga ũpamama woetama yaxõxũ. Rü naxũtagu tapegüxũ.

Chaũtiáguxũtagu nanaxũãne ga Pauru

17 Rü yexguma Yerucharéũwa tangugügu, rü yema yaxõgüxũ rü taãẽãcüma toxũ nayauxgü.

18 Rü moxũãcü ga Pauru rü tomaã Chaũtiáguxũtagu nanaxũãne. Rü yéma nangutaquẽxegü ga guxũma ga yaxõgüxũãrü ãẽxgacügü.

19 Rü nüxũ narümoxẽ ga Pauru, rü ñu̱xũchi meãma namaã nüxũ nixu ga guxũma ga yema Tupana üxũ ga yexguma yema tama Yudíugü ixĩgüxũmaã nüxũ yaxuxgu ga Tupanaãrü ore.

20 Rü yexguma Pauruarü orexũ naxĩnüẽgu ga nümagü, rü Tupanaxũ nicuèxüũgü. Rü ñanagürügü Pauruxũ: —Dücèx, Pa Toeneẽx, cuma nüxũ cucuèx rü nangẽxma i muxũchixũ i Yudíugü i yaxõgüxũ. Rü guxũma i nümagü rü nanaxwèxegü na nagu naxĩxũ i ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxũ.

21 Natürü ga togü ga tama yaxõgüxũ rü marü namaã nüxũ nixugügü na cuma rü cunangúexẽẽxũ i guxũma i Yudíugü i togü i nachiũãnewa ngẽxmagüxũ, na tama naga naxĩnüẽxũcèx i ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxũ. Rü marü namaã nüxũ nixugügü na cunangúexẽẽxũ na tama tüxũ ínawiũchèxmüpẽxechiraũxũcèx ya nanegü, rü na tama naga naxĩnüẽxũcèx i tacümagü ga Moĩché tüxũ muxũ.

22 ¿Ta̱cü tá ixüexũ i ñu̱xmax? Erü ngẽma Yudíugü i yaxõgüxũ rü aixcüma tá nüxũ nacuèxgü na marü nuã cunguxũ.

23 ¡Rü ngẽmacèx name nixĩ na cunaxüxũ i ngẽma tá cumaã nüxũ tixuxũ! Nuã totanüwa nangẽxma i ãgümücü i yatügü i yanguxẽẽchaũxũ i wüxi i uneta i Tupanamaã nüxũ yaxuxũ.

24 ¡Ngẽma tupauca ya taxũnewa nagagü, rü wüxigu namaã yanguxẽẽ i ngẽma tacüma ga Moĩché tüxna ãxũ, rü Tupanapẽxewa pegü peyamexẽẽgü! ¡Rü nüxũ naxütanü i ñuxregu nüxũ naxãtanü na yadüpu̱xüerugüxũcèx i ngẽma yatügü na ngẽmaãcü yanguxẽẽgüãxũcèx i norü unetagü! Rü ngẽmawa rü guxũma i ngẽma Yudíugü rü tá nüxũ nacuèxgü na aixcüma cuma rü ta naga cuxĩnüxũxũ i ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxũ rü tama aixcüma na yiĩxũ ga yema ore ga cuchiga ga nüxũ yaxugüexũ.

25 Rü ñu̱xũchi ngẽma yaxõgüxũ i tama Yudíugü ixĩgüxũ, rü marü naxcèx tanaxümatü ga torü ore na tama nango̱xgüãxũcèx i ta̱cü i namachi i marü togü norü tupananetachicünèxãgüxũ namaã icuèxüũgüxũ, rü tama na nango̱xgüãxũcèx ya nagü, rü tama nango̱xgüãxũcèx i naẽxũgü rü ẽxna naxũnagü i wẽxnaãxũ, rü tama naĩ i ngemaã rü ẽxna naĩ ya yatümaã inapexũcèx —ñanagürügü.

Tupauca ga taxũnegu Pauruxũ niyauxgü

26 Rü yexguma ga Pauru rü yéma tupauca ga taxũnewa nanagagü ga yema ãgümücü ga yatügü. Rü moxũãcü rü Tupanapẽxewa nügü namexẽẽ ga Pauru wüxigu namaã ga yema yatügü. Rü ñu̱xũchi guma tupauca ga taxũnegu namaã naxücu na paimaã nüxũ yaxuxũcèx na 7 ga ngunexũgu tá yiĩxũ na yanguxẽẽgüãxũ ga yema norü uneta ga Tupanamaã nüxũ yaxugüxũ, rü yemawena rü tá na inaxãmaregüãxũ ga norü ãmaregü ga Tupanaxũ namaã yacuèxüũgüxũ ga wüxichigü.

27 Rü yexguma marü nagúxchaũgu ga yema 7 ga ngunexũ, rü ñuxre ga Yudíugü ga Áchiaanecu̱ã̱xgü rü Pauruxũ nadaugü ga tupauca ga taxũnewa. Rü yema Yudíugü rü duũxũgüxũ nanuẽxẽẽ na Pauruxũ yayauxgüxũcèx. Rü yemacèx Pauruna nayuxgü.

28 Rü tagaãcü aita naxüe ñaxũmaã: —Pa Tomücügü Pa Yudíugüx, ¡Paxa toxũ perüngũxẽẽx! Ñaã nixĩ i ngẽma yatü i guxũwama yangúexẽẽchigüxũ i duũxũgü na taxchi naxaiexũcèx i yixema i Yudíugü, rü naxchi na naxaiexũcèx i ngẽma mugü ga Moĩché

ümatüxŭ rü daa tupauca ya taxŭne. Rü naẽtüwa i ñũxmax rü nuxa daa tupauca ya taxŭnegu nanamucu i ñuxre i duŭxŭgü i tama tacümagu ĩxŭ, rü ngẽmaãcü nanaxüxaxẽẽ i ñaã nachica i üünexŭ —ñanagürügü.

29 Rü yema ñanagürügü yerü ŭpaacü Yerucharéŭwa Paurumaã nüxŭ nadaugü ga Turuquínu ga wüxi ga Epéchiucũ̃ãx ga tama Yudíu ixĩxŭ. Rü nüxŭ nacuèxgügu rü Pauru marü yexma nanaxücuxẽẽ ga tupauca ga taxŭnegu.

30 Rü guxŭma ga yema ĩãnecũ̃ãxgü rü poraãcü nanuẽ. Rü tupauca ga taxŭnecèx nibuxmü, rü Pauruxŭ niyauxgü, rü tupaucaarü ĩãxtüwa nanatúchigügü. Rü yexguma paxa nanawãxtagü ga guma tupauca ga taxŭneãrü ĩãxgü.

31 Rü yexguma Pauruxŭ yamèxgüchaŭgu ga duŭxŭgü, rü Dumacũ̃ãx ga churaragüarü ãẽxgacüxŭtawa nanguchiga ga ore na guxŭwama ga Yerucharéŭwa rü na nanuẽxŭ ga duŭxŭgü.

32 Rü yexgumatama ga guma churaragüarü ãẽxgacü rü nanangutaquẽxexẽẽ ga yema norü capitáŭgü namaã ga norü churaragü, rü paxa yema duŭxŭgü íyexmagüxŭwa naxĩ. Rü yexguma guma ãẽxgacüxŭ rü yema churaragüxŭ nadaugügu ga duŭxŭgü, rü ínayachaxãchigü ga na Pauruxŭ yamèxgüxŭ.

33 Rü yexguma ga guma ãẽxgacü rü Paurucèx nixũ rü nayayaxu. Rü nanamu na taxre ga cadenamaã na yanèĩxgüãxŭcèx. Rü nüxna naca na texé yiĩxŭ, rü ṭacü naxüxŭ.

34 Natürü yema muxŭma ga duŭxŭgü rü toxica ga oremaã aita naxüe ga wüxichigü. Rü yexguma taxuacüma meã nüxŭ nacuèxgu ga ṭacücèx na nanuẽxŭ, rü guma ãẽxgacü rü nanamu na churaragüpatawa Pauruxŭ nagagüxŭ.

35-36 Rü yexguma churaragüpataarü toxõnewa nanguxgu ga Pauru, rü churaragü nayangetaŭgü naxchaxwa ga yema muxŭma ga duŭxŭgü, yerü nanuẽxŭchi rü nawe nicaetanü rü ñanagürügü: —¡Yamèxŭchi! —ñanagürügü.

Pauru rü duŭxŭgüpẽxewa nügüétüwa nidexa

37 Rü yexguma marü churaragüpatagu yamucuchigüchaŭãgu rü Pauru rü Griégugawa guma ãẽxgacüna naca rü ñanagürü: —¿Cuxŭ namexŭ na cumaã nüxŭ chixuxŭ i wüxi i ore? —ñanagürü. Rü nüma ga ãẽxgacü nanangãxŭ rü ñanagürü: —Ẽxna nüxŭ cucuèx na Griégugawa quidexaxŭ.

38 ¿Tama ẽxna cuma yiĩxŭ i Equitucũ̃ãx ga ŭpaxüra rü duŭxŭgüxŭ cunuẽxẽẽxŭ na ãẽxgacümaã nügü nadèĩxŭcèx rü dauxchitawa ga taxúema íxãpataxŭwa cunagagüxŭ ga 4000 ga yatügü ga máẽtaxŭgü? —ñanagürü.

39 Rü yexguma ga Pauru rü nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Choma rü Yudíu chixĩ, rü Tarsucũ̃ãx chixĩ. Rü Chiríchiaanewa rü yima nixĩ ya wüxi ya ĩãne ya taxüchine. Rü ngẽxguma curü me yixĩgu, rü cuxna chaca na duŭxŭgümaã chidexaxŭcèx —ñanagürü.

40 Rü yexguma ga guma ãẽxgacü rü: —Ngŭ —ñanagürü. Rü nüma ga Pauru, rü churaragüpataarü toxõnegu nachinagü, rü naxunagümẽxẽ na nachiãchixŭcèx ga duŭxŭgü. Rü yexguma nachiãchiegu, rü Yudíugawa nidexa, rü ñanagürü nüxŭ:

22

1 —Pa Chautanüxŭgüx, ¡rü choxŭ iperüxĩnüẽ i ngẽma ñũxma tá pemaã nüxŭ chixuxŭ na chaugüétüwa chidexaxŭcèx! —ñanagürü.

2 Rü yexguma nüxŭ naxĩnüẽgu ga na Yudíugawa namaã yadexaxŭ, rü yexeraãcü inayarüchianegü. Rü yexguma namaã yadexagu ga Pauru, rü ñanagürü:

3 —Choma rü Yudíu chixĩ, rü Chiríchiaaneãrü ĩãne ga Tarsugu chabu. Natürü doma ĩãne ya Yerucharéŭwa chaya, rü Gamaniéu nixĩ ga chorü ngũxẽẽruŭ. Rü meãma nawa changũx ga guxŭma ga mugü ga nuxcümaŭgüxŭ ga tórü o̱xigü nagu ĩxŭ. Rü guxŭguma naxcèx chadau na guxŭma i chorü ngúchaŭmaã Tupanaãxŭ chapuracüxŭ, ngẽxgumarüŭ i guxãma i pema i ñũxmax.

4 —Rü choma ga ŭpa rü poraãcü nawe chingẽchigü ga yema Ngechuchuaxŭ yaxõgüxŭ na chanadèi̱xŭcèx. Rü íchanayauxŭ, rü chanapoxcue ga muxŭma ga yema yaxõgüxŭ ga yatüxŭgü rü ngexŭgü.

5 —Rü nüma ya paigüeru rü guxŭma i tupauca ya taxŭneãrü ãẽ̱xgacügüerugü rü nüxŭ nacuèxgü na aixcüma yiĩxŭ i ñaã chorü ore. Yerü nümagü rü choxna nanaxãgü ga popera na choxŭ nangŭxẽẽgüxŭcèx ga tatanüxŭgü ga Yudíugü ga Damacuwa yexmagüxŭ. Rü yéma Damacuwa chaxũ na naxcèx chayadauxŭ-cèx ga yema Ngechuchuaxŭ yaxõgüxŭ, rü nuã Yerucharéŭwa na chanagagüxŭcèx rü nuxã chayapoxcuexŭcèx.

Pauru nüxŭ nixu na ñuxãcü Ngechuchuaxŭ yaxõõxŭ

6 —Natürü yexguma namagu chixũyane rü marü chingaicaxgu ga Damacuwa na changuxŭ, rü meãma tocuchigu nixĩ ga yexguma. Rü ngürüãchi wüxi ga omü ga poraxŭ ga daxũwa ne baxixŭ rü choxŭ nabaxi.

7 —Rü ñaxtüanegu chayangu, rü nüxŭ chaxĩnü ga wüxi ga naga ga ñaxŭ choxŭ:

“Pa Chaurux, ¿tu̱xcüŭ i chowe quingẽchigüxŭ?” ñaxŭ.

8 —Rü yexguma ga choma rü chanangãxŭ, rü ñacharügü:

“¿Rü texé quixĩ Pa Corix?” ñacharügü. Rü nüma ga yema naga rü choxŭ nangãxŭ, rü ñanagürü:

“Choma nixĩ i Ngechuchu ya Nacharétucu̱ã̱x, rü chorü duŭxŭgü nixĩ i ngẽma nawe quingẽchigüxŭ”, ñanagürü choxŭ.

9 —Rü yema chomücügü rü nüxŭ nadaugü ga yema omü, rü nab̲aixãchiãẽgü, natürü tama nüxŭ naxĩnüẽ ga yema naga ga chomaã idexaxŭ.

10 —Rü nüxna chaca, rü ñacharügü ga chomax:

“¿Rü t̲acü tá chaxüxŭ, Pa Corix?” ñacharügü. Rü yexguma ñanagürü choxŭ ga Cori:

“¡Írüda, rü inachi, rü Damacuwa naxũ, rü ngẽ̱ma tá cumaã nüxŭ nixu ya wüxi ya yatü na t̲acü tá cuxüxŭ!” ñanagürü ga nüma ga Cori.

11 —Rü yexguma ga choma rü chixoxetü yema omüẽmamaã, rü yemacèx ga yema chomücügü rü cho̱xmẽxgu yangĩgüãcüma choxŭ nigagü, rü yemaãcü Damacuwa changu.

12 —Rü yéma nayexma ga wüxi ga yatü ga Ananíãgu ãẽ̱gacü. Rü nüma nixĩ ga wüxi ga yatü ga aixcüma Tupanaga ĩnücü, rü nüma rü meãma nayanguxẽẽ ga yema mugü ga Moĩché ümatüxŭ. Rü guxŭma ga Yudíugü ga Damacuwa yexmagüxŭ, rü meã nachiga nidexagü.

13 —Rü nüma ga Ananíã rü choxŭ ínayadau. Rü yexguma chauxŭtawa nanguxgu rü ñanagürü choxŭ:

“Pa Chaueneẽ Pa Chaurux, ¡wenaxãrü ingo̱xnaxẽtü!” ñanagürü. Rü yexgumatama wenaxãrü chingo̱xnaxẽtü rü meãma nüxŭ chadau.

14 —Rü yexguma ñanagürü ta:

“Yima Tupana ya nuxcümaŭgüxŭ ga tórü o̱xigüarü Tupana cuxŭ naxuneta na nüxŭ cucuáxŭcèx i norü ngúchaŭ, rü na nüxŭ cudauxŭcèx ya yima Cristu ya mecü, rü naã̱xwatama nüxŭ cuxĩnüxŭcèx i naga.

15 —Erü cuma tá nixĩ i guxŭ i duŭxŭgümaã nüxŭ quixuchigaxŭ ga ñuxãcü na Tupanaxŭ cudauxŭ rü cumaã yadexaxŭ.

16 —¡Rü ñu̱xma rü marü taxuŭma ícunanguxẽẽ! ¡Rü írüda rü ínabaie! ¡Rü Cori ya Ngechuchuégagu naxcèx ínaca na cuxŭ nüxŭ nangechaŭxŭcèx i curü pecadugü!” ñanagürü choxŭ.

Pauru nüxŭ nixu na ñuxãcü Tupana namuxŭ na yema tama Yudíugü ixĩgüxŭtanüwa naxũxŭcèx

17-18 —Rü yexguma Yerucharéũcèx chataeguxgu, rü tupauca ga taxũnewa chaxũ na yéma chayumüxẽxũcèx. Rü changoxetü, rü nüxũ chadau ga Cori ya Tupana. Rü ñanagürü choxũ:

“¡Napaxaãẽ, rü inaxũãchi i nuã Yerucharéũwa, erü duũxũgü rü tãũtáma naga naxĩnüẽ i ngẽma ore i chauchiga nüxũ quixuxũ!” ñanagürü.

19 —Rü choma chanangãxũ, rü ñacharügü:

“Pa Corix, nüma i duũxũgü rü nüxũ nacuèxgü ga choma na yiĩxũ ga guxũne ga ngutaquẽxepataũgüwa chaxũxũ rü íchanayauxũxũ rü chanapoxcuexũ rü chayaçuaixgüxũ ga yema cuxũ yaxõgüxũ.

20 —Rü yexguma yamèxgüãgu ga guma curü duũcü ga Etébaũ ga curü orearü uruũ, rü chomatama yéma chayexma, rü chorü me nixĩ ga na yamèxgüãxũ. Rü choma nixĩ ga nüxna chadauxũ ga naxchiru ga yema yamèxgüxũ”, ñacharügü nüxũ.

21 —Natürü nüma ga Cori rü ñanagürü choxũ:

“¡Rü paxa cugü namexẽẽ rü inaxũãchi! Erü yaxũguxũ i nachiũãnegüwa i ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũtanüwa tá cuxũ chamu” —ñanagürü.

Churaragüarü ãẽxgacümẽxẽwa nayexma ga Pauru

22 Rü yexguma Pauru yema ñaxgu rü yexma nayacuèxẽẽgü ga na meã nüxũ inaxĩnüẽxũ ga yema duũxũgü. Rü yexguma aita naxüeãcüma ñanagürügü: —¡Noxtacüma peyamá! Rü name nixĩ i na nayuxũ rü ngẽxma na yanaxoxũ —ñanagürügü.

23 Rü yexguma aita naxüegu, rü norü gáuxũchirumaã nibuatanücüü, rü ãtẽxeanexũ daxũ niwogütanücüü.

24 Rü yexguma yemaxũ nadèuxgu ga churaragüarü ãẽxgacü, rü nanamu ga churaragüpatagu na yamucuchigüãxũcèx ga Pauru. Rü nanamu na poraãcü naçuaixgüãxũcèx na yadexaxũcèx na nüxũ nacuáxũcèx ga tũxcüũ yiĩxũ na yemaãcü nachigamaã aita naxüexũ ga duũxũgü.

25 Rü yexguma marü yanèĩxgüãgu na naçuaixgüãxũcèx, rü Pauru nüxna naca ga yema capitáũ ga yéma yexmaxũ, rü ñanagürü: —¿Éxna pexmẽxwa nangẽxma na penaçuaxixũ i wüxi i Dumacũãx ega tama nüxna pecaxiragu? —ñanagürü.

26 Rü yexguma yemaxũ naxĩnügu ga capitáũ, rü guma churaragüarü ãẽxgacüxũtawa naxũ, rü namaã nüxũ nixu, rü ñanagürü: —¿Tacü tá cuxü? Erü ñaã yatü rü Dumacũãx nixĩ —ñanagürü.

27 Rü yexguma ga guma churaragüarü ãẽxgacü, rü Paurucèx nixũ, rü nüxna naca rü ñanagürü nüxũ: —¿Aixcüma yiĩxũ na Dumacũãx quiĩxũ i cumax? —ñanagürü. Rü nüma ga Pauru nanangãxũ, rü: —Ngũ —ñanagürü.

28 Rü yexguma ga guma churaragüarü ãẽxgacü rü nanangãxũ, rü ñanagürü: —Choma rü poraãcü choxũ naxãtanü na Dumacũãx chaugü chixĩxẽẽxũ —ñanagürü. Rü yexguma nachonagü ga Pauru, rü ñanagürü: —Natürü i choma rü woetama chorü bucüma Dumacũãx chixĩ —ñanagürü.

29 Rü yexgumatama nüxna nixĩgachi ga yema Pauruxũ çuaixgüchaũxũ. Rü nümatama ga yema churaragüarü ãẽxgacü rü ta namuũ ga yexguma nüxũ nacuèxgu ga Dumacũãx na yiĩxũ ga Pauru, yerü marü cadenamaã nayanèĩxchirẽx.

Yudíugüarü ãẽxgacügütücumüpẽxewa nayexma ga Pauru

30 Rü yema churaragüarü ãẽxgacü meãma nüxũ nacuáxchaũ ga tũxcüũ na ínaxuaxũgüãxũ ga yema Yudíugü. Rü yemacèx ga moxũãcü rü nanamu na nangutaquẽxegüxũcèx ga paigüarü ãẽxgacügü rü guxũma ga yema ãẽxgacügütücumü ga Yudíugüarü. Rü nayawẽgü ga Pauruarü cadena rü yéma ãẽxgacügüpẽxewa nanagagü.

23

1 Rü Pauru meãma nüxũ nadawenü ga yema ãẽxgacügü, rü ñanagürü nüxũ: —Pa Chautanüxũgüx, chomatama nüxũ chacuèx rü guxũguma meã chamaxũ ga Tupanapẽxewa ñu̱xmata ñoma i ngunexũwa nangu —ñanagürü.

2 Rü yexguma ga yema paigüeru ga Ananíã rü nanamu ga yema Pauruarü ngaicamana yexmagüxũ na naã̱xwa tayamèxgüxũcèx.

3 Rü yexguma ga Pauru rü ñanagürü nüxũ: —Tupana tá cuxũ napéax, Pa Ãẽxgacüx. Cuma rü düxétüwaxica cume natürü aixepena rü nachixe i curü maxũ. Rü ñu̱xma rü nge̱ma curüto na Moĩché ümatüxũ i mugü nüxũ ixuxũãcüma choxna cuc̱axũcèx. Natürü wüxi i chixexũ cuxü erü cumatama rü tama naga cuxĩnü i ngẽma Tupana tüxũ muxũ erü cunamu na choxũ napéaxũcèx —ñanagürü ga Pauru.

4 Rü yexguma ga yema yexmagüxũ rü ñanagürügü: —¿Tu̱xcüũ i ngẽmaãcü t̯acü namaã quixugüxũ i paigüeru ya Tupana nüxũ unetacü? —ñanagürügü.

5 Rü Pauru nanangãxũ, rü ñanagürü: —Tama nüxũ chacuèx, Pa Chautanüxũgüx, na paigüeru yiĩxũ. Erü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa nüxũ tadau rü ñanagürü:

“¡Tama curü ãẽxgacümaã chixexũ quixugü!”
ñanagürü.

6 Rü yexguma nüxũ nacuèxgu ga Pauru ga na Chaduchéugü yiĩxũ ga togü, rü na Parichéugü yiĩxũ ga togü, rü yema ãẽxgacügüpẽxewa tagaãcüma ñanagürü: —Pa Chautanüxũgüx, choma rü Parichéu chixĩ, rü Parichéu nane chixĩ. Rü ngẽmacèx choxna pecagü i ñu̱xmax, erü chayaxõ i wena tá na namaxẽxũ i yuexũ —ñanagürü.

7 Rü yexguma yema ñaxgu ga Pauru, rü yema Parichéugü rü Chaduchéugü rü inanaxügüe ga nügümaã na iyaporagaexũ, rü yexma nügü nitoye ga yema ngutaquẽxewa.

8 Erü ngẽma Chaduchéugü nagu rüxĩnüẽgu rü tama wena namaxẽ i ngẽma yuexũ, rü nataxuma i orearü ngeruũgü i daxũcu̱ã̱x, rü nataxuma i naãẽgü —ñanagürügü. Natürü ngẽma Parichéugü rü nayaxõgü na nangẽxmaxũ i guxũma i ngẽma.

9 Rü yemacèx guxũma aita naxüe. Rü ñu̱xũchi ñuxre ga ngúexẽẽruũgü ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxũ ga Parichéugütücumüwa ügüxũ rü inachigü, rü ñanagürügü: —Toxcèx rü taxuũma i chixexũ naxü i ñaã yatü. Bexmana wüxi i t̯acü rü naãẽ namaã nidexa rü ẽxna wüxi i orearü ngeruũ i daxũcu̱ã̱x —ñanagürügü.

10 Rü yexeraãcü norü numaã nanax̱ixãchiãẽgü ga yema duũxũgü. Rü yemacèx naxoegaãẽ ga guma churaragüarü ãẽxgacü ga na Paurugu nagaugügüchaũxũ. Rü norü churaragüxũ namu na yéma duũxũgütanüwa Pauruxũ napugüxũcèx rü wena churaragüpatawa na nagagüãxũcèx.

11 Rü moxũãcüarü chütaxũgu Paurucèx nango̱x ga Cori ga Tupana, rü ñanagürü nüxũ: —¡Rü nataãẽ! Rü ngẽxgumarüũ i núma Yerucharéũwa choxũ na quixuchigaxũ, rü ngẽxgumarüũ tá ta nixĩ i Dumawa na choxũ quixuchigaxũ —ñanagürü ga Tupana.

Yudíugü naxcèx nadaugü na ñuxãcü Pauruxũ yamèxgüchaũxũ

12 Rü moxũãcü, rü ñuxre ga Yudíugü rü nügümaã inaxunetagü ga tãũtáma na nachibüexũ rü naxaxegüxũ ñu̱xmatáta Pauruxũ yamèxgü. Rü ñanagürügü: —Tachixexũgugü tá ega t̯acü ingõ̱xgügu naxũpa na yamáxũ i Pauru —ñanagürügü.

13 Rü 40 arü yexera ga yatügü nixĩ ga yema nügümaã ixunetagüxũ.

14 Rü paigüarü ãẽxgacügütanüwa rü Yudíugüarü ãẽxgacügügütanüwa naxí, rü ñanagürügü nüxũ: —Marü togümaã itaxuneta rü tachixexũgugü tá ega t̯acü tangõ̱xgügu naxũpa na tayamáxũ i Pauru.

15 Rü name nixĩ i pema rü ngẽma togü i pexrüũ ãẽxgacügütücumüwa ügüxũ, rü churaragüarü ãẽxgacüna naxcèx peyacagü i ñu̱xma na moxũ wena pepẽxewa nagagüãxũcèx i Pauru. ¡Rü namaã nüxũ pixu na penaxwèxegünetaxũ na meã nüxũ pecuáxchaũxũ i

nachiga! Rü toma rü tá marü ítamemare na namagu tayamáxŭcèx naxŭpa na ínanguxŭ —ñanagürügü.

16 Natürü ngĩne ga Paurueyèx rü nüxŭ nacuáchiga ga Pauruxŭ na yamèxgüchaŭxŭ, rü yemacèx churaragüpatawa naxũ na Paurumaã nüxŭ yanaxuxŭcèx.

17 Rü Pauru naxcèx naca ga wüxi ga capitáŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —¡Curü ãẽxgacüxŭtawa naga i ñaã ngextü̱xüxŭ, erü nüxŭ nangẽxma i ore i namaã nüxŭ yaxuxchaŭxŭ! —ñanagürü.

18 Rü yema capitáŭ rü ãẽxgacüxŭtawa nanaga ga yema ngextü̱xüxŭ. Rü ñanagürü nüxŭ: —Ngẽma poxcuxŭ i Pauru rü chauxcèx naca, rü choxna naca na nuã cuxŭtawa chanagaxŭcèx i ñaã ngextü̱xüxŭ, erü nüxŭ nangẽxma i ore i cumaã nüxŭ yaxuxchaŭxŭ —ñanagürü.

19 Rü naxmẽxgu yayauxãchiãcüma toxnamana nanaga ga ãẽxgacü, rü yéma nüxna naca rü ñanagürü: —¿T̰acü yiĩxŭ i ngẽma chomaã nüxŭ quixuxchaŭxŭ? —ñanagürü.

20 Rü nüma ga ngextü̱xüxŭ nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Ngẽma Yudíugü, rü nügümaã inaxunetagü na cuxna naxcèx nacagüxŭcèx na moxŭ Yudíugüarü ãẽxgacügütücumüpẽxewa na cunagaxŭcèx i Pauru. Rü tá cumaã nüxŭ nixugü na meã nüxŭ nacuèxgüchaŭxŭ i nachiga.

21 —¡Natürü tãũtáma nüxŭ cuyaxõ! Erü 40 arü yexera i yatügü rü marü nügümaã inaxunetagü, rü ñanagürügü:

“Tachixexŭgugü tá ega t̰acü ingõ̱xgügu rü ẽxna ixaxegügu naxŭpa na yamáxŭ i Pauru”, ñanagürügü. Rü ñu̱xma rü marü ínamemare, rü namagu nananèĩ̱xgü, rü curü orexicatama nixĩ i ñu̱xma ínanguxẽẽgüxŭ —ñanagürü.

22 Rü yexguma ga ãẽxgacü rü ínayamu ga yema ngextü̱xüxŭ, rü nüxna naxãga na taxúemaã nüxŭ yaxuxŭcèx ga na namaã nüxŭ yaxuxŭ ga yemachiga.

Ãẽxgacü ga Perixŭtawa Pauruxŭ namu

23 Rü yexguma ga guma ãẽxgacü rü taxre ga norü capitáŭcèx naca, rü ñanagürü nüxŭ: —¡Penamexẽẽ i 200 i churaragü i nacutümaãmare ixĩxŭ, rü 70 i churaragü i cowarutagu ĩxŭ, rü 200 i churaragü i wocaxemaã ixãxnexŭ na 9 arü oragu i chütacü Checharéawa naxĩxŭcèx!

24 —¡Rü ngẽxgumarüŭ ta penamexẽẽ i ñuxre i cowarugü i Paurucèx na tórü ãẽxgacü i Perixŭtawa naxũxŭcèx rü na taxuŭma nüxŭ üpetüxŭcèx i namawa! —ñanagürü.

25 Rü yema capitáŭgümaã yéma nanamu ga wüxi ga popera ga ñaxŭ:

26 “Choma i Cláudiu Díchiu, rü cuxŭ charümoxẽ Pa Ãẽxgacü ya Mecüxüchi Pa Perix.

27 Rü yima yatü ya cuxcèx ngẽma chanamucü, rü Yudíugü nayayauxgü rü wixguxüchi taèx nayamèxgü. Natürü yexguma nüxŭ chacuáchigagu na Dumacŭ̱ã̱x na yiĩxŭ, rü yéma chaxũ chorü churaragümaã, rü nüxna chanapu.

28 Rü nüxŭ chacuáxchaŭ ga t̰acü ga chixexŭmaã na ínaxuaxŭgüãxŭ, rü yemacèx Yudíugüarü ãẽxgacügütücumüpẽxewa chanaga.

29 Rü yexguma nüxŭ chacuèx ga na Yudíugüarü muchigacèxmare na ínaxuaxŭgüãxŭ. Natürü taxuŭma ga chixexŭ naxü na tü̱xcüŭ yamáxŭcèx rü napoxcuxŭcèx.

30 Natürü yexguma nüxŭ chacuáchigagu ga na nügümaã inaxunetaxŭ ga Yudíugü ga na yamèxgüãxŭcèx, rü yexgumatama nagu charüxĩnü na cuxŭtawa chanamuxŭ. Rü yema ínaxuaxŭgüxŭ, rü namaã tá nüxŭ chixu na cuxŭtawa naxĩxŭ rü cumaã nüxŭ na yanaxugüxŭcèx na t̰acücèx ínaxuaxŭgüãxŭ”,
ñanagürü.

31 Rü yema chütaxŭgu inaxĩãchi ga yema churaragü, yexgumarüŭ ga norü ãẽxgacü na namuxŭrüŭ. Rü Pauruxŭ nigagü ñu̱xmata Aŭtípatiwa nangugü.

32 Rü moxŭãcü rü nawoegu ga yema churaragü ga nacutümaãmare ixĩxŭ rü naxpataŭwa naxĩ. Rü yema churaragü ga cowarutagu ĩxŭ, rü Paurumaã inaxĩãma.

33 Rü yexguma Checharéawa nangugügu, rü ãẽxgacü ga Perina nanaxã ga yema popera,
rü Pauruxŭ rü ta inamugü.
34 Rü yexguma nüxŭ nadaumatügu ga popera ga ãẽxgacü ga Peri, rü Pauruna naca
ga ngextácŭãx na yiĩxŭ. Rü yexguma nüxŭ nacuèxgu ga na Chiríchiaanecŭãx yiĩxŭ, rü
ñanagürü nüxŭ:
35 —Cuxŭ tá icharüxĩnü i ngẽxguma ínangugügu i ngẽma cuxŭ íxuaxŭgüxŭ —ñanagürü.
Rü yexguma nanamu ga churaragü na wüxi ga ucapu ga ãẽxgacü ga Erodepatawa
yexmaxŭwa nüxna na nadaugüxŭcèx.

24

Pauru rü ãẽxgacü ga Peripẽxewa nügüétüwa nidexa

1 Rü wüximẽẽxpũx ga ngunexŭ ngupetügu, rü Yerucharéŭwa ne naxũ ga paigüeru
ga Ananíã, namaã ga ñuxre ga Yudíugüarü ãẽxgacügüerugü rü wüxi ga yatü ga meãma
dexaxŭ cuáxŭ ga Téturu ga naẽga. Rü nümagü rü ãẽxgacü ga Perixŭtawa naxĩ na namaã
nüxŭ yanaxugüxŭcèx ga tũxcüŭ Pauruxŭ na ínaxuaxŭgüxŭ.
2 Rü yexguma Pauruxŭ yéma nagagügu, rü inanaxügü ga Téturu ga nüxŭ na yaxuxŭ, rü
ñanagürü:
—Moxẽxŭchima i cuma Pa Ãẽxgacü Pa Perix, erü cugagu nixĩ i meãma toxŭ naxüpetüxŭ
i nuã. Rü cugagu nixĩ i nuã i ñoma i nachiŭãnewa na toxŭ nangẽxmaxŭ i muxŭma i
mexŭgü.
3 Rü moxẽ cuxna taxã erü guxŭwama rü guxŭguma cuxŭtawa tanayauxgü i guxŭma
i ngẽma mexŭgü Pa Ãẽxgacüxüchima, Pa Perix.
4 Natürü tama yexeraãcü cuxŭ chachixewechaŭ. Rü ngẽmacèx cuxna chaca na
paxaãchi meã toxŭ icurüxĩnüxŭ.
5 Rü ñũxma rü wüxi i orexŭ cumaã chixuxchaŭ. Rü marü nüxŭ tadau i ñaã yatü rü
wüxi i ḍaaweanerüŭ na yiĩxŭ, erü chixexŭmaã nayaxucũxẽgü i Yudíugü i guxŭ i naãnewa
na nügü yatoyexŭcèx. Rü nüma nixĩ i norü ãẽxgacü i ngẽma duŭxŭgü i nüxŭ yaxõgüxŭ i
Ngechuchu i Nacharétucŭãx.
6 Rü toma tayayauxgü i ñaã yatü ga yexguma tupauca ga taxŭne naxüxaxẽẽchaŭgu. Rü
torü mugü tomaã nüxŭ ixuxŭãcüma nüxna tacagüchaŭ.
7 Natürü ínangu ga churaragüarü ãẽxgacü ga Díchiu, rü muxŭma ga norü churaragümaã
toxna nanapu. Rü toma i ínaxuaxŭgüxe, rü toxŭ namu na cuxŭtawa taxĩxŭcèx.
8 Rü ñũxma rü marü name i cumatama nüxna cuca i ngẽma Pauru na nüxŭ cucuáxŭcèx
na aixcüma yiĩxŭ i guxŭma i ngẽma naxcèx ítanaxuaxŭgüxŭ i tomax —ñanagürü.
9 Rü yema togü ga Yudíugü rü ta, rü ñanagürügü: —Rü aixcüma nixĩ i ngẽma ore —
ñanagürügü.
10 Rü yexguma ga guma ãẽxgacü ga Peri rü naxmẽxmaã Pauruxŭ naxuneta na yadex-
axŭcèx. Rü yexguma ga Pauru, rü ñanagürü: —Chorü taãẽmaã cupẽxewa chaugücèx
chidexa, erü nüxŭ chacuèx na mucüma ga taunecü ñoma i nachiŭãneãrü ãẽxgacü quiĩxŭ.
11 Marü name i cumatama naxcèx ícuca, erü 12 i ngunexŭxĩcatama nangupetü ga na
Yerucharéŭwa changuxŭ na Tupanaxŭ chayarücuèxüŭxŭcèx.
12 Rü bai ga tupauca ga taxŭnewa, rü bai ga ngutaquẽxepataŭgüwa, rü bai ga
ngürüanewamare ga ĩãnewa choxŭ nadaugü ga Yudíugü ga na texémaã íchiporagacüüxŭ,
rü na chananuẽxẽẽxŭ ga duŭxŭgü.
13 Rü ñũxma i ñaã duŭxŭgü i choxŭ íxuaxŭgüxŭ, rü bai i wüxiwaxüra cuxcèx
nanangõxẽẽgü na aixcüma yiĩxŭ i ngẽma naxcèx choxŭ ínaxuaxŭgüxŭ.
14 Natürü cumaã nüxŭ chixu, rü nuxcümaŭgüxŭ ga chorü õxigüarü Tupanaãxŭ nixĩ i
chapuracüxŭ ngẽxgumarüŭ i choxŭ na nanaxwèxexŭ ya Ngechuchu ya Cristu ya nüxŭ
chayaxõcü. Rü ngẽma nixĩ i nümagü i Yudíugü naxugüãgu rü na:

“Tomare i ore”, ñagüxũ. Rü aixcüma nüxũ chayaxõ i guxũma i Tupanaãrü mugü ga Moĩché ümatüxũ rü guxũma i Tupanaãrü ore ga nuxcümaũgüxũ ga norü orearü uruũgü ümatügüxũ.

15 Rü choma rü ta yema nuxcümaũgüxũrüũ Tupanaãxũ chayaxõ. Rü naxrüũ chayaxõ rü tá wena na namaxẽxũ i ngẽma yuexũ i mexũgü rü chixexũgü.

16 Rü ngẽmacèx nixĩ i guxũguma meã chaugüna chadauxũ na chauãẽwatama nüxũ chacuáxũcèx na chamexũ i Tupanapẽxewa rü duũxũgüpẽxewa.

17 Rü dücax, Pa Ãẽxgacüx, rü ñuxre ga taunecü togü ga nachiũãnegu chixũgü, rü düxwaxarü chauchiũãnecèx wena chataegu na nuã chanangexũcèx ga dĩẽru ga namaã nüxũ charüngũxẽẽchaũxũ i chautanüxũgü i Yudíugü i nüxũ nataxuxũ, rü nuã Tupanana chanaxãxũcèx i chorü ãmaregü.

18-19 Rü yema ngunexũgu rü tupauca ya taxũnewa Tupanana íchanaxã ga chorü ãmaregü, nawena na chaugü chamexẽẽxũ ga Tupanapẽxewa. Rü tama muxũ ga duũxũgümaã chayexma, rü tama chananuẽxẽẽ ga duũxũgü ga yexguma ñuxre ga Yudíugü ga Áchiaanecu̱ã̱x choxũ daugügu ga yéma tupauca ya taxũnewa. Rü ngẽmagü chi nixĩ i ñu̱xma nuã ĩxũ na choxũ ínaxuaxũgüxũcèx ega ta̱cü nüxũ ngẽxmagu i chauchiga.

20 Rü ngẽxguma tama ta̱cü nüxũ ngẽxmagu ga yema tupauca ya taxũnewa choxũ daugüxũ, ¡rü ẽcü ñaã ñu̱xma nuxmagüxũ cumaã nüxũ ixugü na ta̱cü ga chixexũxũ chowa nadaugüxũ ga yexguma Yudíugüarü ãẽxgacügütücumüpẽxewa chayexmagu!

21 Rü ñaxũxĩcatama nixĩ ga chorü ore ga tagaãcü namaã chachonagüxũ ga yexguma yema ãẽxgacügüpẽxewa chayexmagu:

“Rü ñu̱xma rü choxna pecagü erü choma chayaxõ i wena tá na namaxẽxũ i yuexũ”, ñacharügü ga yexguma —ñanagürü ga Pauru.

22 Natürü ga Peri rü meã nüxũ nacuèx ga yema Cristuaxũ yaxõchiga. Rü yemacèx ga yexguma Pauruaru orexũ naxĩnügu, rü ínayachaxãchi ga na nüxna na̱ca̱xũ, rü ñanagürü Yudíugüxũ: —Ngẽxguma churaragüarü ãẽxgacü ya Díchiu núma ũxgu, rü tá meãma nüxũ chacuèx i ngẽma naxcèx ípenaxuaxũxũ —ñanagürü.

23 Rü yexguma ga Peri rü norü capitáũxũ namu ga na Pauruna nadauxũcèx. Natürü tama nanapoxcuxüchi, rü tama nanachu̱xu ga na naxũtagu naxĩãneãxũ ga namücügü, rü nüxũ na nangũxẽẽgüxũ.

24 Rü ñuxre ga ngunexũ marü ngupetügu rü wena yéma naxũ ga Peri ngĩmaã ga naxmèx ga Drusíla ga Yudíu ixĩcü. Rü Paurucèx nayacaxẽẽ, rü nüxũ naxĩnü ga yema ore ga Pauru namaã nüxũ ixuxũ ga Cristuaxũ na yaxõxũchiga.

25 Natürü yexguma Pauru meãma namaã nüxũ ixuxgu na ñuxãcü Tupana naxwèxexũ na meã imaxũxũ rü ñuxãcü nanaxwèxexũ na tórü maxũmaã meã icuáxũ rü ñuxãcü tá tüxna na̱ca̱xũ i tórü maxũchiga, rü poraãcü na̱ba̱ixãchiãẽ ga Peri. Rü düxwa ñanagürü nüxũ: —¡Ẽcü íixũ i ñu̱xmax! Rü ngẽxguma ñuxguacü icharüxa̱ũ̱xmaregu, rü wena táxarü cuxcèx changema —ñanagürü.

26 Yerü Peri ínananguxẽẽ na Pauru chi dĩẽru nüxna ixãxũ na yangéãxũcèx, rü yemacèx mue̱xpü̱xcüna naxcèx nangemaxũ, rü namaã nidexaxũ.

27 Rü taxre ga taunecü yemaãcü nixĩgü. Rü ínanguxuchi ga Peri ga na ãẽxgacü yiĩxũ, rü nachicüü ningucuchi ga Pórchiu ga Festu. Natürü nüma ga Peri, rü Yudíugümaã nügü namecümaxẽẽchaũ, rü yemacèx tama ínananguxuchixẽẽ ga Pauru.

25

Ãẽxgacü ga Festupẽxewa nayexma ga Pauru

1 Rü Checharéawa nangu ga Festu na yéma ãẽxgacüxũ yaxücuxũcèx. Rü marü tomaẽxpü̱x ga ngunexũ yéma nayexmagu, rü wenaxãrü inaxũãchi, rü Yerucharéũwa naxũ.

2 Rü yéma Yerucharéũwa rü yema paigüarü ãẽxgacügü rü Yudíugüarü ãẽxgacügü rü
Pauruxũ ínaxuaxũgü Festupẽxewa.
3 Rü naxcèx ínacagü ga Yerucharéũwa Pauruxũ na namuxũcèx. Yerü nümagü rü nagu
narüxĩnüẽ na namagu yacu̱xéũgüãxũ na yexma yamèxgüãxũcèx.
4 Natürü ga Festu rü nanangãxũ, rü ñanagürü: —Checharéagu napoxcu i Pauru, rü
choma rü tá paxa ngẽma Checharéawa chaxũ.
5 Rü ngẽmacèx name nixĩ i perü ãẽxgacügü rü chowe narüxĩ i Checharéawa, rü
ngẽxguma ẗacü rü chixexũ naxu̱xgu i ngẽma yatü, rü ngẽma tá nixĩ i chomaã nüxũ
pixugüxũ —ñanagürü.
6 Rü maneca 8 rü ẽxna 10 ga ngunexũ Yerucharéũwa nayexma ga Festu, rü ñu̱xũchi
Checharéacèx nataegu. Rü yexguma ínanguxguarü moxũãcü rü yema nachica ga ngextá
duũxũgüna ínaçaxũwa naxũ, rü yéma nayarüto norü tochicaxũwa. Rü Paurucèx
nangema na yéma napẽxewa nagagüãxũcèx.
7 Rü yexguma yexma yaxücuxgu ga Pauru, rü yema Yudíugü ga Yerucharéũwa ne ĩxũ,
rü naxcèx naxĩ. Rü muxũma ga chixexũgümaã ínanaxuaxũgü. Natürü taxuwama nüxũ
nüxũ nadauxẽẽ na aixcüma yiĩxũ ga yema naxcèx ínaxuaxũgüãxũ.
8 Rü yexguma ga Pauru rü nanangãxũ, rü ñanagürü: —Pa Ãẽxgacüx, taxuũma ga
chixexũ namaã chixugü ga yema mugü ga Moĩché ümatüxũ, rü bai ga tupauca ya
taxũnemaã, rü bai ga ãẽxgacü ya Chécharumaã —ñanagürü.
9 Natürü nüma ga Festu rü Yudíugümaã nügü namecümaxẽẽchaũ, rü yemacèx Pauruna
naca, rü ñanagürü nüxũ: —¿Cunaxwèxexũ na Yerucharéũwa cuxũxũ na ngẽma cuxna
chaçaxũcèx naxcèx i guxũma i ngẽma naxcèx cuxũ ínaxuaxũgüxũ? —ñanagürü.
10 Rü yexguma ga Pauru rü nanangãxũ, rü ñanagürü: —Choma rü cupẽxewa
changẽxma na choxna cuçaxũcèx, erü cuma nixĩ i cuxũ naxunetaxũ i ãẽxgacü ya tacü
ya Chécharu na ãẽxgacü quiĩxũ i núma. Rü ngẽmacèx chanaxwèxe i nuã choxna cuca. Erü
taxuũma i chixexũ chaxü i Yudíugümaã, ngẽxgumarüũ i cuma meãma nüxũ cucuèx.
11 Ngẽxguma chi ẗacü i chixexũ chaxu̱xgu rü marü name na naxcèx choxũ yamèxgüxũ,
rü marü name i na chayuxũ. Natürü ngẽxguma nataxu̱xguma i ẗacü i aixcüma ixĩxũ
i ngẽma naxcèx choxũ ínaxuaxũgüxũ, rü taxuacüma texé Yudíugüna choxũ tamu. Rü
naxcèx íchaca na nümatama ya ãẽxgacü ya tacü ya Chécharu choxna naçaxũcèx —ñanagürü
ga Pauru.
12 Rü yexguma ga Festu rü norü ucu̱xẽruũgü ga ãẽxgacügümaã nidexa, rü ñu̱xũchi
ñanagürü Pauruxũ: —Marü naxcèx ícuca na ãẽxgacü ya tacü ya Chécharu cuxna çaxũcèx.
Ẽcü, ñu̱xma rü naxũtawa tá cuxũ chamu —ñanagürü.

Ãẽxgacü ga Agripapẽxewa nayexma ga Pauru

13 Rü ñuxre ga ngunexũ ngupetügu, rü Checharéawa nangugü ga Yudíugüarü ãẽxgacü
ga Agripa rü naẽyèx ga Bereníche, na Festuxũ yanamoxẽgüxũcèx.
14 Rü marü ñuxre ga ngunexũ yéma nayexmagügu, rü Agripamaã nüxũ nixu ga Festu
ga Pauruchiga, rü ñanagürü: —Nuã nangẽxma i wüxi i yatü i poxcuxũ ga Peri tama
ínguxuchixẽẽxũ.
15 —Rü yexguma choma Yerucharéũwa chayexmagu, rü paigüarü ãẽxgacügü rü
Yudíugüarü ãẽxgacügüerugü rü ínanaxuaxũgü, rü naxcèx ínacagü na namaã chanax-
ueguxũcèx rü na yamèxgüãxũcèx.
16 —Rü choma chanangãxũ, rü tama tocüma nixĩ i toma i Dumacu̱ã̱xgü i na tayamáxũ
i wüxi i duũxũ ega tama nügüétüwa yadexaxíragu napẽxewa i ngẽma ínaxuaxũgüxũ.
17 —Rü yemacèx ga yexguma núma nangugügu ga yema Yudíugü, rü yexgumaãrü
moxũãcü rü chorü tochicaxũwa chitocuchi na nüxna chaçaxũcèx nachiga ga yema, rü
yéma naxcèx changema ga yema yatü.

18 —Natürü ga yema Yudíugü ga ínaxuaxũgüxũ, rü taxuũma ga ţacü ga chixexũ ga choma íchananguxẽẽxũxũ nixugü.
19 —Natürü norü Tupanachiga rü wüxi ga yatü ga Ngechuchuchiga nixĩ ga yema nagu yadexagüxũ. Rü nüma ga Yudíugü nüxũ nixugü ga na nayuxũ ga yema Ngechuchu, natürü Pauru nüxũ ixuxgu rü marü wena namaxũ.
20 —Rü yexguma ga choma ga tama na nüxũ chacuáxũ ga ñuxãcü tá chanamexẽẽxũ ga yema guxchaxũ, rü yemacèx nüxna chaca ga Pauru ngoxi nanaxwèxe ga Yerucharéũwa na naxũxũ, na yéma nüxna chaçaxũcèx.
21 —Natürü nüma ga Pauru naxcèx ínaca ga na ãẽxgacü ya tacü ya Chécharupẽxewa naxũxũ na nümatama ya Chécharu nüxna çaxũcèx. Rü yemacèx chanamu na meã nüxna nadaugüxũcèx ñu̱xmata choma ãẽxgacü ya Chécharuxũtawa chanamux —ñanagürü.
22 Rü yexguma ga Agripa rü ñanagürü Festuxũ: —Choma rü ta nüxũ chaxĩnüchaũ i norü ore i ngẽma yatü —ñanagürü. Rü Festu nanangãxũ rü ñanagürü: —Moxũ tátama nüxũ cuxĩnü —ñanagürü.
23 Rü moxũãcü yema ucapu ga ãẽxgacügü íngutaquẽxegüxũwa nangugü ga Agripa rü Bereníche rü poraãcü nangèxãẽgü. Rü namaã ínangugü ta ga churaragüarü ãẽxgacügü rü yema ĩãnecu̱ã̱xgü ga corigüxüchi ixĩgüxũ. Rü ñu̱xũchi Paurucèx nangema ga Festu na yema ãẽxgacügüpẽxewa nagagüãxũcèx.
24 Rü ñanagürü ga Festu: —Pa Ãẽxgacü Pa Agripax, rü Pa Guxãma i Pema ya Nuxmagüxe, ñaã nixĩ i ngẽma yatü i nachigamaã yadexagüxũ i guxũma i Yudíugü. Rü chopẽxewa ínanaxuaxũgü ga Yerucharéũwa rü núma rü ta. Rü guxũguma tagaãcüma choxna naxcèx nacagü na nayuxũ.
25 —Natürü i choma rü taxuũma i ţacü i chixexũ i naxüxũ nawa chadau na naxcèx yamáxũ. Natürü nüma ga Pauru rü naxcèx ínaca na ãẽxgacü ya tacü ya Chécharu nüxna çaxũ, rü ngẽmacèx nagu charüxĩnü na ngẹma chanamuxũ.
26 —Natürü taxuũma i ore i aixcüma ixĩxũ i nachiga choxũ nangẽxma na chorü ãẽxgacü ya Chécharucèx chanaxümatüxũcèx. Rü ngẽmacèx chanamu na nuã pepẽxewa nagagüãxũcèx, rü cuxcèx türü nixĩ, Pa Ãẽxgacü Pa Agripax, na nüxna cuçaxũcèx, na nüxũ chacuáxũcèx i ţacü tá na chaxümatüxũ naxcèx ya ãẽxgacü ya Chécharu.
27 —Erü chauxcèx rü tama name na ngextá namuxũ i wüxi i poxcuxũ ega tama naxümatüxíragu nachiga na ţacücèx ínaxuaxũgüãxũ.

26

Pauru rü ãẽxgacü ga Agripapẽxewa nügüétüwa nidexa

1 Rü yexguma ga Agripa rü ñanagürü Pauruxũ: —Marü name i ñu̱xma i cugüétüwa quidexa —ñanagürü. Rü yexguma naxunagümẽxẽ ga Pauru, rü inanaxügü ga nügüétüwa na yadexaxũ, rü ñanagürü:
2 —Chataãẽ, Pa Ãẽxgacü Pa Agripax, erü cupẽxewa chidexa i ñu̱xma na chaugüétüwa chachogüxũcèx i guxũma i ngẽma choxũ na ínaxuaxũgüxũ i ngẽma chautanüxũ i Yudíugü.
3 —Rü yexeraãcü chataãẽ erü cuma nüxũ cucuèx i guxũma i tocüma i toma i Yudíugü, rü guxũma i Moĩché ümatüxũ i mugü i naxcèx yadexagüxũ i chautanüxũgü. Rü ngẽmacèx cuxna chaca na meã choxũ icurüxĩnüxũcèx.

Pauruarü maxũ naxũpa ga Ngechuchuaxũ na yaxõõxũ

4 —Rü guxũma i ngẽma chautanüxũgü i Yudíugü rü nüxũ nacuèxgü ga ñuxãcü na chamaxũxũ ga natanüwa ga chauchiũãnewa rü Yerucharéũwa ga yexguma changextu̱xüüragu.
5 —Rü ngẽxguma chauchigaxũ yaxugüechaũgu, rü nüma nüxũ nacuèxgü ga choma rü woetama Parichéu na chiĩxũ. Rü toma i Yudíugü i Parichéugü na tixĩgüxũ, rü toma nixĩ i guxũma i totanüxũ i Yudíugüarü yexera na poraãcü tanaxaurexũ i ngẽma tocüma.

6 —Rü ñu̱xma i ngẽma chautanüxŭgü i Yudíugü rü nuã pepẽxewa choxŭ nagagü erü chayaxõ na Cristugagu nangẽxmaxŭ i maxŭ i taguma gúxŭ, yema Tupana nuxcümaŭgüxŭ ga torü o̱xigümaã inaxunetaxŭrüŭ.
7 —Rü guxŭma i totanüxŭgü i Yudíugü rü ínananguxẽẽgü na nüxŭ nadaugüxŭ rü tá na yanguxŭ i ngẽma uneta. Rü ngẽmacèx Tupanaxŭ nicuèxüŭgü rü guxŭguma i ngunecü rü chütacü rü Tupanaãxŭ napuracüe. Rü choma rü ta íchananguxẽẽ na nüxŭ chadauxŭ rü tá na yanguxŭ i ngẽma uneta, rü ngẽmacèx nixĩ, Pa Ãẽ̱xgacüx, i ñu̱xma i choxŭ ínaxuaxŭgüxŭ i ngẽma chautanüxŭgü i Yudíugü.
8 —¿Rü tü̱xcüŭ tama peyaxõgü na Tupana wena namaxẽxẽẽxŭ i ngẽma yuexŭ?

Pauru rü nüxŭ nixu ga ñuxãcü yema yaxõgüxŭwe na yangẽchigüxŭ

9 —Rü choma nagu charüxĩnügu ga noxri rü name ga muxŭma ga chixexŭ namaã na chaxüxŭ ga yema Ngechuchu ya Nacharétucu̱ã̱xãxŭ yaxõgüxŭ.
10 —Rü yemacèx nawe chingẽchigü ga Yerucharéŭwa. Rü paigüarü ãẽ̱xgacügüxŭtawa naxcèx íchaca ga popera na chanapoxcuexŭcèx ga yema yaxõgüxŭ. Rü yexma chanapoxcue ga muxŭma. Rü yexguma chautanüxŭ ga Yudíugü nadaixgu ga yema yaxõgüxŭ, rü choma rü chorü me nixĩ.
11 —Rü muẽ̱xpü̱xcüna rü chanapoxcuexŭ na nüxŭ naxoexŭcèx ga yema na yaxõgüãxŭ. Rü yemaãcü chanaxü ga guxŭnema ga ngutaquẽxepataŭgüwa. Rü poraãcü naxchi chaxaxichi ga yema yaxõgüxŭ, rü yemacèx nawe chingẽchigü ñu̱xmata to ga nachiŭãnegune ga ĩãnegüwa.

Pauru rü wenaxãrü nüxŭ nixu ga ñuxãcü na yaxõõxŭ ga noxrix

12 Rü ñanagürü ga Pauru: —Rü yema yaxõgüxŭxŭ na chapoxcuexŭcèx nixĩ ga Damacuwa chaxũxŭ. Rü yemacèx ga paigüarü ãẽ̱xgacügü rü choxŭ namugü rü choxna nanaxãgü ga popera ga nawa choxna naxãgagüxŭ na chanapoxcuexŭcèx ga yema yaxõgüxŭ.
13 —Rü yexguma namagu taxĩyane, Pa Ãẽ̱xgacüx, rü yexguma meãma tocuchiwa nanguxgu, rü nüxŭ chadau ga wüxi ga omü ga daxũwa ne ũxŭ ga üèxcüarü yexera ixĩxŭ ga choxŭ baxixŭ rü yema chomücügüxŭ rü ta baxixŭ.
14 —Rü guxãma ga toma rü ñaxtüanegu tayayi. Rü choma rü nüxŭ chaxĩnü ga wüxi ga naga ga Yudíugawa choxŭ ñaxŭ:
“Pa Chauru Pa Chaurux, ¿tü̱xcüŭ i chowe quingẽchigüxŭ? Poraãcü cugütama cuchixexẽẽ ñoma wüxi i ta̱cü i ãmaguxŭgu cucuxgüxŭrüŭ”, ñanagürü choxŭ.
15 —Rü choma chanangãxŭ, rü ñacharügü:
“¿Texé quixĩ, Pa Corix?” ñacharügü. Rü nüma ga Cori rü ñanagürü choxŭ:
“Choma nixĩ i Ngechuchu rü chorü duŭxŭgü nixĩ i ngẽma nawe quingẽchigüxŭ.
16 —¡Natürü írüda rü inachi! Rü marü cuxcèx chango̱x i ñu̱xmax, erü cuxŭ chamuxchaŭ na choxŭ cupuracüxŭcèx rü nüxŭ quixuchigaxŭcèx i ngẽma ñu̱xma na choxŭ cudauxŭ rü ngẽma yixcüra tá chauxŭtawa nüxŭ cudauxŭ.
17 —Rü cuxna tá chadau i natanüwa i cutanüxŭgü i Yudíugü rü ngẽma tama Yudíugü ixĩgüxŭ i ñu̱xma tá natanüwa cuxŭ chamuxŭ.
18 —Rü ngẽ̱ma cuxŭ chamu na ngẽma duŭxŭgüxŭ choxŭ cucuèxẽẽxŭcèx rü nüxŭ naxoexŭcèx i nacüma i chixexŭgü rü chauga naxĩnüẽxŭcèx. Rü ngẽ̱ma tá cuxũ na Chatanámẽxẽwa ícunanguxŭxẽẽxŭcèx i ngẽma duŭxŭgü na chowe naxĩxŭcèx rü choxŭ yaxõgüãxŭcèx na choma rü nüxŭ nüxŭ changechaŭxŭcèx i norü pecadugü, rü nüxŭ nangẽxmaxŭcèx i nachica namaã i guxŭma i chorü duŭxŭgü i üünegüxŭ”, ñanagürü choxŭ ga Cori.

Pauru rü naga naxĩnü ga yema Ngechuchu namaã nüxŭ ixuxŭ

19 —Rü yemacèx ga chomax, Pa Ãẽxgacü Pa Agripax, rü naga chaxĩnü ga yema ore ga
Ngechuchu chomaã nüxũ ixuxũ ga yexguma choxũ nabaxixgu ga yema omü ga daxũwa
ne ũxũ.
20 —Natürü noxri rü Damacucu̱ã̱xgümaã nüxũ chixuchiga ga Tupanaãrü ore. Rü
yixcama ga Yerucharéũcu̱ã̱xgümaã, rü yemawena rü guxũ ga Yudéaanewa, rü ñu̱xũchi
yema tama Yudíugü ixĩgüxũmaã nüxũ chixu. Rü ñacharügü:
“¡Nüxũ perüxoe i pecüma i chixexũgü, rü Tupanacèx pedaugü, rü meã pemaxẽ na
duũxũgü nüxũ daugüxũcèx na aixcüma peyaxõgüxũ!” ñacharügü.
21 —Rü yemacèxtama nixĩ ga tupauca ya taxũnegu choxũ yayauxgüxũ rü choxũ
yamèxgüchaũxũ ga chautanüxũgü i Yudíugü.
22-23 —Natürü Tupana choxũ narüngũxẽẽ rü ngẽmacèx taguma íchayachaxãchi na
guxũma i duũxũgümaã nüxũ chixuxũ rü woo buxũ rü yaxũ. Rü namaã nüxũ chixu
ga yema ore ga nuxcümaũgüxũ ga Tupanaãrü orearü uruũgü rü Moĩché nüxũ ix-
ugüxũ na ñuxãcü tá nüxũ nangupetüxũ ga Cristu rü ñuxãcü tá na nayuxũ, natürü
yemawena rü nüma tá yiĩxũ ga nüxĩra yuwa ínadaxũ. Rü namaã nüxũ chixu ta ga yema
nuxcümaũgüxũãrü ore ga ñaxũ:
“Rü Cristu rü tatanüxũ i Yudíugümaã rü ngẽma to i duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũmaã
tá naxunagüãxũ i ore i tüxũ maxẽxẽẽxũ”,
ñaxũ. Rü yemachigaxũxĩcatama nixĩ ga namaã chixuxũ —ñanagürü ga Pauru.

Pauru rü Agripaaxũ nanangúchaũxẽẽ na yaxõõxũcèx

24 Rü yexguma yemaãcü nügüétüwa yadeaxgu ga Pauru, rü ñanagürü ga Festu
tagaãcüma: —Cungẽãẽmare Pa Paurux. Rü ngẽma na yeũcürü cungúechaũ, rü düxwa nawa
cungẽãẽ —ñanagürü.
25 Natürü ga Pauru rü nanangãxũ, rü ñanagürü: —Tama changẽãẽ Pa Ãẽxgacüxüchi, Pa
Festux. Erü ñaã ore i nüxũ chixuxũ, rü aixcümaxũchima nixĩ.
26 —Rü daa ãẽxgacü ya Agripa rü meãma nüxũ nacuèx i guxũma i ngẽma pemaã nüxũ
chixuxũ. Rü ngẽmacèx tama chamuũãcüma chorü taãẽmaã napẽxewa nüxũ chixu, erü
nüxũ chacuèx na nüma rü ta nüxũ nacuáxũ i ṯacüchiga na yiĩxũ i guxũma i ñaã ore. Erü
tama ngextámare cúãcü naxüpetü i ngẽma.
27 —¿Cuyaxõxũ, Pa Agripax, i ngẽma Tupanaãrü orearü uruũgü nüxũ ixuxũ? Choma
nüxũ chacuèx rü cuyaxõ —ñanagürü ga Pauru.
28 Rü Pauruxũ nangãxũ ga Agripa, rü ñanagürü: —¿Éxna cuma nagu curüxĩnügu rü
ngẽmaãcü noxre i curü oremaã na choxũ cuyaxõxẽẽxũ? —ñanagürü.
29 Rü ñanagürü ga Pauru: —Woo noxre i oremaã rü woo muxũ i oremaã rü Tupana
nanaxwèxe na cuyaxõxũ. Rü tama i cuxicatama, natürü guxũma i ñaã nuã choxũ
ĩnüẽxũ rü ta, rü Tupana nanaxwèxe na chauxrüũ yixĩgüxũ, natürü tama chauxrüũ daa
cadenagümaã na yanèĩ̱xgüxũ —ñanagürü ga Pauru.
30 Rü yexguma inachigü ga Agripa, rü Festu, rü Bereníche, rü guxũma ga yema namaã
yéma rütogüxũ.
31 Rü yexguma ga nümagü rü noxrüwama naxĩ na yéma nügümaã Pauruchiga yadex-
agüxũcèx. Rü ñanagürügü: —Rü ngẽma yatü, rü taxuũma i chixexũ naxü na naxcèx
yamáxũ rü ẽxna naxcèx napoxcuxũ —ñanagürügü.
32 Rü Festuxũ ñanagürü ga Agripa: —Ngẽxguma chi tama nümatama naxcèx ínacaxgu na
Chécharu nüxna c̱axũcèx, rü chi ítananguxuchixẽẽ —ñanagürü.

27

Pauruxũ Dumawa namugü

1 Rü yema ãẽxgacügü rü düxwa nagu narüxĩnüẽ na norü ãẽxgacü ga Chécharu ga
Itáriaanewa yexmacüxũtawa na toxũ namugüxũ. Rü norü churaragüarü capitáũna

nanamu ga Pauru namaã ga ñuxre ga togü ga poxcuexũ na Chécharuxũtawa nagagüãxũcèx. Rü guma capitáũ rü Yúriu nixĩ ga naẹga, rü norü churaragütücumü rü Chécharuarü Dauruũgü nixĩ ga naẹga.

2 Rü nagu tichoũ ga wüxi ga wapuru ga buanecümaã ixũxũne ga Adamíchiuwa ne ũxũne ga Áchiaarü ĩãnegüwa ũxchaxũne. Rü towe ta nixüe ga Aritárcu ga Machedóniããnecu̱ã̱x ga Techarónicawa ne ũxũ.

3 Rü moxũãcü rü Chidãũãrü türewa tangugü. Rü Paurumaã namecüma ga capitáũ ga Yúriu. Rü ínanaxüexẽẽ na yémacu̱ã̱x ga namücügüxũtagu naxũãneãxũcèx ga Pauru, na nümagü nüxũ nangũxẽẽgüxũcèx.

4 Rü yéma itaxĩãchi. Rü Chiprearü capaxũãrü tocüwaguama taxĩ, naxchaxwa ga buanecü, yerü towaama nabu.

5 Rü yéma Chiprewa tixãũ ga taxtü rü Chiríchiaanecutüwa tarüyicu. Rü yemacutügu taxĩ, rü Paũpíriaanewa tachopetü rü ñu̱xmata Díchiaanewa yexmane ga ĩãne ga Mirawa tangugü.

6 Rü yema capitáũ yexma nüxũ nayangau ga wüxi ga wapuru ga Aleyãdríawa ne ũxũne ga Itáriaanewa ũxũne. Rü gumagu toxũ nichoũxẽẽ, rü tomaã inaxũãchi.

7 Natürü írarüwatama itiñaxwetaxũ ga muxũma ga ngunexũgu, rü guxchaãcüma Guíduarü to̱xmèxtawa tangugü. Natürü towaama nabuema ga buanecü, rü yemacèx capaxũ ga Chamonaãrü to̱xmèxtawa tachopetü rü capaxũ ga Crétaxũ ítachoeguãchi.

8 Rü guxchaãcüma nacutügu taxĩ ga yema capaxũ, rü wüxi ga nachica ga Mexũ ga Türegu ãẹgaxũwa tangugü. Rü ĩãne ga Dácheaarü ngaicamana nayexma.

9 Natürü marü poraãcü namagu tanuxcü ga na itaxĩxũ, rü marü naxãũcüma ga na itaxĩãmaxũ yerü marü nawa nangu ga guma tauemacügü ga nagu nagáuanecü. Rü yemacèx ga Pauru rü nayaxucu̱xẽ ga duũxũgü, rü ñanagürü:

10 —Pa Chomücügüx, nüxũ chacuèx i ngẽxguma chi ixĩãmagu, rü tá naxãũcüma. Rü daa wapuru rü tá inayarütaxu namaã i guxũma i naãcu. Rü ngürüãchi i yixema rü tá ta tayue —ñanagürü.

11 Natürü yema churaragüarü capitáũ rü yexeraãcü guma wapuruarü yoragaama naxĩnü, rü marinerugüarü capitáũgaama naxĩnü, rü tama aixcüma Pauruga naxĩnü.

12 Natürü yema türe rü tama name ga yéma na tanangupetüxẽẽxũ ga gáuanexũ. Rü yemacèx wixguxüchi guxũma ga duũxũgü nagu narüxĩnüẽ rü narümemaẽ nixĩ ga na itaxĩãchixũ ga yéma. Rü nanaxwèxegü ga chi Cuenínchewa na tangugüxũ na yéma tanangupetüxẽẽxũ ga gáuanexũ, yerü yema nixĩ ga wüxi ga Crétaarü türe ga mexũ ga tama poraãcü buanecü ga taxũ nawa nguxũ.

Taxtüarü ngãxũtügu nüxũ naxü ga buanecü ga tacü

13 Rü inanaxügü ga na meãma topẽxewaama nabuxũ ga buanecü, rü yemacèx ga nümagü ga marinerugü rü nüxũ nacuèxgügu rü chi meã ítangugü ga yema ítaxĩxũwa. Rü yemacèx itaxĩãchi, rü nacutüarü ngaicamagu taxĩ ga yema Crétaarü capaxũ.

14-15 Rü natürü ngürüãchi yixcamaxũra rü wüxi ga buanecü ga taxüchicü ga capaxũãrü tocüwawa ne ũxcü ngãxũtüwaama nanacue ga guma wapuru. Rü taxuacüma itixũtaũ nawaama ga buanecü. Rü yemacèx düxwa ítayachaxãchi ga na tanatochinüxũ, rü toxũ ínicuetaũ.

16 Rü wüxi ga capaxũxãcü ga Caudagu ãẹgaxũãrü tocüwawaama tachopetü ga ngextá tama poraãcü íyabuaxũwa. Rü yéma poraãcü tapuracüe na guma wapurugu tanatúnagüxũ ga norü ngue ga yatúchigüne.

17 Rü yexguma marü natúnagügüãgu ga guma ngue, rü napanaxãgü ga tanütaxũmaã nayanèĩ̃xgütüwe ga guma wapuru. Rü ñu̱xũchi nayawẽgü ga yema naxchirutachinügü ga namaã yacuetaũxũ ga noxrix, yerü namuũẽ ga na Chírutearü naxnücüwa yanangaixtaũgüxũ. Rü yema buanecü toxũ nicuetaũmare.

18 Rü moxũãcü ga buanecü rü tama nangupetüéga, rü yemacèx inanaxügü ga na
ínawoũãcuãxũ.
19 Rü norü tomaẽxpü̱x ga ngunexũgu, rü naxmẽxmaãtama ínanawoũ ga yema natü̱xügü
ga guma wapuru, rü guxũma ga to ga norü yemaxũgü.
20 Rü muxũma ga ngunexũgu, rü tama nango̱x ga üèxcü rü ẽxtagü, rü tama nangu-
petüéga ga guma buanecü ga taxüchicü. Rü düxwa nagu tarüxĩnüẽ ga marü tãũtáma na
tamaxẽxũ.
21 Rü yexguma marü muxũma ga ngunexũ tingegügu ga tama na tachibüexũ, rü
yexguma guxũma ga yema duũxũgütanüwa inachi ga Pauru, rü ñanagürü: —Narümemaẽ
chi nixĩ, Pa Chomücügüx, ga chauga na pexĩnüẽxũ, rü tãũ chima na ixĩãchixũ ga Crétawa,
rü tãũ chima ñu̱xmarüũ tüxũ naxüpetü i ñaã ãũcümaxũ rü taxuxũ chima i chixexũ tüxũ
nangupetü.
22 —Natürü ¡petaãẽgü! erü wapuruxica tá inayarütaxu, natürü i yixema rü taxúetáma
tayue.
23 —Erü ngewèxarü chütaxũgu ya Tupana ya nüxũ chapuracücü ya chorü cori ixĩcü rü
núma nanamu i wüxi i norü orearü uruũ i daxũcu̱ã̱x i chauxcèx ngóxũ.
24 —Rü ñanagürü choxũ:

“¡Tãxũ i cumuũxũ, Pa Paurux! Erü ãẽxgacü ya Chécharupẽxewa tá cungu, rü cugagu
tá Tupana nanamaxẽxẽẽ i guxũma i ngẽma cumücügü i cumaã ngẽxma wapurugu ĩxũ”,
ñanagürü choxũ.
25 —Rü ngẽmacèx, Pa Chomücügüx, ¡rü petaãẽgü! erü choma rü aixcüma Tupanaãxũ
chayaxõ, rü aixcüma tá nixĩ i ngẽmaãcü tá nangupetüxũ ngẽxgumarüũ i ngẽma chomaã
nüxũ yaxuxũ.
26 —Natürü wüxi i capaxũwa tá tayarücüxcuchitaũgü —ñanagürü ga Pauru.
27 Rü yexguma taxre ga yüxü tingexgu ga na itaxĩxũ, rü taxũ ga taxtü ga Ariáticuwa
tayexmagü, yerü ga buanecü rü núxĩca toxũ nacuetaũ. Rü ngãxũcüügu nüxũ
nicuèxãchitanü ga yema marinerugü ga na dauxchitacutüwa tangugüchaũxũ.
28 Rü ínanataegü ga norü ngugütamaxũ rü 36 ga metru nixĩ ga norü mátama. Rü
yexguma marü írarüwa yaxũguxüra itaxĩxgu rü wenaxãrü nanangugütamagü, rü 27 ga
metru nixĩ ga norü mátama ga yexgumax.
29 Rü namuũẽ ga na nutamaã yanañataũgüxũ ga naxãnacüwa, rü yemacèx guma
wapuruchinüwa ínanawoũ ga ãgümücü ga aũclagü ga achugünaxcèx ga napanaxãmaã
ixãtü̱xüxũ na yemaãcü íyachaxãchigüxẽẽãxũcèx ga guma wapuru. Rü nayumüxẽgü ga
paxa na yangunexũcèx.
30 Natürü ga yema marinerugü rü nibuxmüchaũ ga guma wapuruwa, rü yemacèx
nanaẉãĩxẽgü ga guma wapuruarü ngue, rü ñanagürügü: —Ngẽma wapurupẽxearü
aũclagü tá ítawoũ na nataixũcèx ya wapuru —ñanagürügüneta.
31 Natürü ga Pauru rü churaragüarü capitáũmaã rü norü churaragümaã nüxũ nixu rü
ñanagürü: —Ngẽxguma ñaã marinerugü rü tãũtáma nuxã wapurugu nachoxgu, rü guxãma
i pema rü tá peyue —ñanagürü.
32 Rü yexguma ga yema churaragü rü nayadaecunügü ga guma ngue, rü inanan-
guxẽẽgü.
33 Rü yexguma marü yangunechaũgu, rü Pauru nayaxucu̱xẽgü ga guxũma na
nachibüexũcèx, rü ñanagürü: —Taxre i yüxü nixĩ i ñu̱xma na taguma aixrügumarüũ
pechibüexũ, rü bai i ṯacü na pengõxũ yerü poraãcü pexoegaãẽgü.
34 Rü ñu̱xma rü pemaã nüxũ chixu na pechibüexũ na peporaexũcèx, rü taxuũma pexũ
üpetüxũcèx. Erü taxúetáma itayarütaxu rü bai i wüxi i peyaexüra inayarütaxu —ñanagürü.
35 Rü yexguma marü yema ñaxgu, rü nanayaxu ga wüxi ga pãũ, rü Tupanana moxẽ
naxã napẽxewa ga guxũma. Rü inanabücu ga yema pãũ, rü inanaxügü ga na nangõõxũ.
36 Rü yexguma nataãẽgü ga guxũma, rü nümagü rü ta nachibüe.

37 Rü 276 tixĩgü ga guxãma ga toma ga guma wapurugu ĩxẽ.
38 Rü yexguma marü nangãxẽgu, rü ínanawoũ ga yema trigu ga wapuru namaã ããcuxũ na nangünagüãchixüraxũcèx ga guma wapuru.

Inangu ga guma wapuru

39 Rü yexguma yangunegu, rü yema marinerugü tama nüxũ nacuáane ga yéma. Natürü nüxũ nadaugü ga wüxi ga axcuchixũ ga naxnücüpechinüãxũ, rü nagu narüxĩnüẽ ga yéma na yanangaixẽẽgüãxũ ga wapuru.
40 Rü yexguma nanadaũ ga norü ngaxũxũ ga aũclagü, rü yéma nanawogü. Rü nayawẽgü ga norü toxchinüxũãrü nèĩ̱xruũgü, rü inananga ga yema napẽxewa üxũ ga naxchirutachinü ga namaã iticuetaũxũ. Rü itanaxügü ga nüxũ na tingaicaxũ ga yema naxnücüpechinü.
41 Natürü wüxi ga naxnücüarü nuxtamaxũwa tayarüngaixtaũ. Rü yéma naxnücüwa nayarüwápẽxe ga guma wapuru rü marü tama yéma itaxĩãchi. Rü yoxni ga nachinüwa, rü yuape nayapuxẽẽ.
42 Rü yema churaragü rü nagu narüxĩnüẽ ga na nadaiãxũ ga yema poxcuexũ na taxuũma iñaxũcèx ga yexguma naxãnacüwa nangugügu.
43-44 Natürü yema norü capitáũ ga churaragü, rü Pauruxũ namaxẽẽchaũ, rü yemacèx tama nanaxwèxe ga na nadaiãxũ ga yema poxcuexũ. Natürü nanamu na yema ixãnüxũ rü nüxĩra ínayuxgüxũ na naxãnacüwa nawẽxgüxũcèx, rü yema togü rü mürapewagügu rü ẽxna yema wapurutüchigügu meã na ínachoũxũcèx. Rü yemaãcü guxãma meãma naxãnacüwa tangugü.

28

Capaxũ ga Mártawa nayexma ga Pauru

1 Rü yexguma meãma naxãnacüwa tangugügu ga guxãma rü yexguma nüxũ tacuèxgü na Márta na yiĩxũ ga naẹga ga yema capaxũ.
2 Rü yema yémacu̱ã̱xgü ga duũxũgü rü meãma toxũ nayauxgü ga guxãma. Rü nanangixtagü ga wüxi ga üxü ga taxũne. Rü toxcèx nacagü ga guxãma na yéma togü tanaĩxũgüxũcèx, yerü napu rü nagáuane.
3 Rü Pauru nanadetaquẽxe ga ñuxre ga naĩchacüügü, rü üxüxetüwa nayawocu. Natürü yexguma yéma yawocuãgu, rü üxüarü naĩẽmaxũchaxwa inayago ga wüxi ga ãxtape. Rü Paurumẽxẽwa nayuxu, rü yéma nayarütuãchi.
4 Rü yexguma yema yémacu̱ã̱xgü nüxũ daugügu ga yema ãxtape ga Paurumẽxẽwa na natuxũ, rü nügümaã ñanagürügü: —Ñaã yatü rü maneca wüxi i máẽtaxũ nixĩ. Rü woo taxtüwa yuwa na yañaxũ, natürü Tupana tama nanamaxẽẽchaũ —ñanagürügü.
5 Natürü guma üxüxetügu nanamaxũ ga yema ãxtape, rü taxuũma nüxũ naxüpetü ga Pauru.
6 Natürü guxũma ga yema duũxũgü rü ínananguxẽẽgü rü ngoxi tá nachamé rü ẽxna nayu̱x. Rü marü nuxcüxürama ga yema nüxũ na nadaunüxũ rü taxuũma nüxũ na üpetüxũ, rü düxwa togu narüxĩnüẽ rü inanaxügüe ga na ñagüxũ: —Maneca wüxi ya tupana nixĩ —ñagüxũ.
7 Rü yema nachicaarü ngaicamana nayexma ga norü naãne ga yema capaxũãrü ãẹ̃xgacü ga Púbiru ga naẹga. Rü nüma meãma toxũ nayaxu, rü yexma toxũ napegüxẽẽ ga tomaẹ̃xpu̱x ga ngunexũ. Rü tomaã namecümaxũchi.
8 Rü guxema Púbiru nanatü rü ngürücarewa tayexma, yerü tixaxüne rü taduũ. Rü yéma tümaxũtawa nangu ga Pauru, rü tümamaã nayumüxẽ, rü tümaẹ̱tügu naxüxmẽx, rü tüxũ narümexẽẽ.
9 Rü yexguma yemaxũ nadaugügu, rü Paurucèx yéma naxĩ ta ga guxũma ga togü ga iḍaaweexũ ga yema capaxũcu̱ã̱x, rü narümeẽ.

10 Rü nümagü rü muxŭma toxna naxãmaregü. Rü yexguma itaxĩãchigu, rü toxna nananagü ga guxŭma ga tanaxwèxexŭ ga torü namawaŭ ga õna.

Dumawa nangu ga Pauru

11 Rü tomaa̱xpü̱x ga tauemacü yéma capaxũwa tayexmagü. Rü ñu̱xũchi nagu tichoŭ ga wüxi ga wapuru ga yema capaxũwa gáuanexŭ ngupetüxẽxe̱ne. Rü Aleyãdríacŭ̱ã̱x nixĩ ga guma wapuru. Rü napẽxeraŭwa nayexmagü ga taxre ga norü tupanachicünèxãgü ga Catu rü Porugu ãe̱gagüxŭ.

12 Rü Chiracúchaarü türewa tangugü, rü tomaa̱xpü̱x ga ngunexŭ yéma tayexmagü.

13 Rü yéma itaxĩãchi, rü nacutüarü ngaicamagu taxĩ ñu̱xmata Dequíuwa tangugü. Rü moxŭãcü ínangu ga wüxi ga buanecü ga ítaxĩxŭwaama bucü rü toxŭ inicuetaŭ. Rü yemaãrü moxŭãcüama rü Puteriwa tangugü.

14-15 Rü yexma nüxŭ tayangau ga ñuxre ga duŭxŭgü ga yaxõgüxŭ. Rü toxna naxu na wüxi ga yüxü yexma naxŭtagu tarüchoxŭcèx. Rü marü wüxi ga yüxü ngupetügu rü itaxĩãchi na namagu Dumawa taxĩxŭcèx. Rü marü toxŭ nacuáchigagü ga yema yaxõgüxŭ ga Dumagugüxŭ. Rü yema nama ga Ápiugu ãe̱gaxŭgu naxĩ na yexma toxŭ yangaugüxŭcèx. Rü ñuxre rü yema nachica ga Tomaa̱xpü̱x ga Taxepataŭgu ãe̱gaxŭwa toxŭ nayarünguxẽẽgü Rü togü rü nachopetü ñu̱xmata yema nachica ga Ápiuarü Ngŭẽchicagu ãe̱gaxŭwa nangugü. Rü yexguma Pauru nüxŭ dèu̱xgu ga yema yaxõgüxŭ, rü Tupanana moxẽ naxã rü poraãcü nataãẽ. Rü yemaãcü Dumawa tangugü.

16 Rü yexguma Dumawa tangugügu rü wüxi ga ĩpatawa nananguxẽẽgü ga Pauru nüxĩca namaã ga wüxi ga churara ga nüxna dauxŭ.

Dumawa nayexma ga Pauru

17 Rü tomaa̱xpü̱x ga ngunexŭ marü yéma nayexmagu, rü Pauru naxcèx nangema ga yema Yudíugüarü ãe̱xgacügü ga Dumawa yexmagüxŭ. Rü yexguma nangutaquẽxegügu, rü ñanagürü ga Pauru nüxŭ: —Choma, Pa Chaueneẽgüx, rü taxuŭma i chixexŭ chaxü namaã i tatanüxŭgü, rü bai i nuxcümaŭgüxŭ i tórü o̱xigücümagümaã. Natürü Yerucharéŭgu choxŭ niyauxgü ga tatanüxŭgü, rü Dumacŭ̱ã̱x ga churaragüna choxŭ namugü.

18 Rü yexguma marü choxna nacagüegu ga Dumacŭ̱ã̱xgü, rü choxŭ ningẽxgüchaŭ, yerü taxuŭma ga ṯacü ga chixexŭ chowa nadaugü na choxŭ yamèxgüxŭcèx.

19 Natürü yema tatanüxŭgü ga Yudíugü rü nayamuẽtanü na tama choxŭ yangẽxgüxŭcèx, rü yemacèx düxwa naxcèx íchaca na nümatama ya ãe̱xgacü ya Chécharu choxna ça̱xŭcèx. Natürü tama tatanüxŭgüxŭ na íchaxuaxŭxŭcèx nixĩ ga yemacèx íchaça̱xŭ.

20 Rü ngẽmacèx nixĩ i pexcèx nuã changemaxŭ na pexŭ chadauxŭcèx rü pemaã chidexaxŭcèx. Pema nüxŭ pecuèx rü yixema i Yudíugü rü ítananguxẽẽ i na ínanguxŭ ya Cristu. Rü yima Cristucèx nixĩ i choma i ñu̱xma i daa cadenamaã chináĩxŭ —ñanagürü.

21 Rü nümagü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Toma rü taxuŭma i popera i Yudéawa ne muxŭ i cuchigagu ümatüxŭ tayauxgü. Rü ngẽma taeneẽgü i nge̱ma ne ĩxŭ rü núma ngugüxŭ rü bai i wüxi i nüxŭ ixuxŭ i ṯacü rü ore i chixexŭ i cuchiga.

22 Rü cuxŭtawa nüxŭ taxĩnüẽchaŭ rü ¿ñuxũ ñacuxŭ i cumax? Erü nüxŭ tacuèxgü rü guxŭwama i Yudíugü rü chixri nachiga nidexagü i ngẽma ore i ngexwacaxŭxŭ i Ngechuchuchiga —ñanagürügü.

23 Rü yexguma Paurumaã inaxunetagü ga wüxi ga ngunexŭ, rü napatawa naxĩ ga muxŭma ga duŭxŭgü. Rü Pauru namaã nüxŭ nixu ga Tupanaãrü ore ga ñuxãcü ãẽxgacü na yiĩxŭ ya Tupana. Rü pèxmama inanaxügü, rü ñu̱xmata nachütaxŭ rü nüxŭ nanangúchaŭxẽẽ ga yema duŭxŭgü na Ngechuchuaxŭ yaxõgüãxŭcèx. Rü yemacèx Moĩché ümatüxŭ ga mugüwa rü nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭgü ümatüxŭ ga orewa namaã nüxŭ nixu ga Ngechuchuchiga.

24 Rü nümaxũ rü nayaxõgü ga yema Pauru namaã nüxũ ixuxũ natürü ga togü rü tama nayaxõgü.
25 Rü yexguma tama wüxigu naxĩnüẽgu ga yema duũxũgü, rü inanaxügü ga na íyaxĩxũ. Rü yemacèx ga Pauru rü ñanagürü nüxũ: —Meã perü o̲xigümaã nidexa ga Tupanaãẽ i Üünexũ ga yexguma Ichaxíaxũ yadexaxẽẽgu rü ñaxgu:
26 "¡Rü ngẹ̲ma naxũ, rü ngẽma duũxũgümaã nüxũ yarüxu rü ñacurügü tá nüxũ: 'Rü woo nüxũ pexĩnüẽgu rü tãũtáma aixcüma nüxũ pecuèxgü. Rü woo nüxũ perüdaunügu rü tãũtáma aixcüma peyaxõgü.
27 Rü ngẽmaãcü pixĩgü i ñu̲xmax, erü tama choxũ pecuáxchaũ i pemax. Rü tama nüxũ pexĩnüẽ i chorü ore erü tama nüxũ pexĩnüẽchaũ. Rü tama nüxũ peyaxõgü i ngẽma choma pexũ nüxũ chadauxẽẽxũ erü tama nüxũ peyaxõgüchaũ. Rü tama peãẽwa chaugu perüxĩnüẽ erü tama nüxũ perüxoechaũ i pecüma i chixexũgü rü tama chauxcèx pedaugüchaũ na choma pexũ chamaxẽxẽẽxũcèx!' "
ñanagürü ga Tupanaãẽ i Üünexũ.
28 Rü ñanagürü ta ga Pauru: —Rü name nixĩ i pema rü ta nüxũ pecuèx rü ñu̲xma rü marü inaxügü na ngẽma tama Yudíugü ixĩgüxũtanüwa naxunagüxũ i ñaã Tupanaãrü ore i tüxũ maxẽxẽẽxũ. Rü nümagü tá nixĩ i aixcüma inaxĩnüẽxũ —ñanagürü.
29 Rü yexguma Pauru yema ñaxgu, rü ínixĩ ga yema Yudíugü, rü poraãcü nügümaã íniporagatanücüü.
30 Rü taxre ga taunecü ga mecü yéma nayexma ga Pauru nawa ga guma ĩ ga naxütanüne ga nagu na napexũcèx. Rü yéma meãma nanayaxuxũ ga guxũma ga duũxũgü ga naxũtawa íyadaugüxũxũ.
31 Rü nüxũ nixuchiga ga ñuxãcü ãẽxgacü na yiĩxũ ga Tupana. Rü taxúema nüxna tanachu̲xu na nangúexẽẽãxũ ga Cori ya Ngechuchu ya Cristuchiga. Rü taxúema naxcèx tanachixewe.

POPERA GA DUMAWA YEXMAGÜXÜ GA YAXÕGÜXÜTANÜWA NAMUXÜ GA PAURU

Pauru rü nüxũ narümoxẽ ga yema yaxõgüxũ ga Dumaãrü ĩãnewa yexmagüxũ

1 Pa Chaueneẽgüx, choma i Pauru nixĩ i pexcèx chanaxümatüxũ i ñaã popera. Rü choma nixĩ i Ngechuchu ya Cristuarü duũxũ chiĩxũ. Rü choma nixĩ ga Tupana choxũ yaxuxũ na choxũ yamuxũcèx na duũxũgümaã nüxũ chixuxũcèx i norü ore i mexũ i tüxũ maxẽxẽẽxũ.
2 Rü nuxcümaxũchima Tupana nanamu ga norü orearü uruũgü na naxümatügüãxũcèx ga norü ore i mexũ. Rü yemaãcü tüxũ nüxũ nacuèxẽẽ ga ñaã ore i mexũ.
3 Rü ñaã ore i mexũ rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuchiga nixĩ. Rü nüma rü woo Tupana Nane na yiĩxũ, natürü duũxũgürüũ nabu ga yexguma ñoma ga naãnewa nanguxgu. Rü nuxcümaũcü ga ãẽxgacü ga Dabítaa nixĩ.
4 Natürü nümatama ya Ngechuchu rü üünecü nixĩ. Rü yexguma yuwa ínadaxgu rü Tupana tüxũ nüxũ nadauxẽẽ na aixcüma Nanexũchi na yiĩxũ. Rü nüxna nanaxã ga guxũma ga pora.
5 Rü Ngechuchu ga Cristugagu nixĩ ga chomaã namecümaxũ rü choxũ naxunetaxũ ga Tupana na norü puracü chaxüxũcèx. Rü yemacèx Ngechuchuégagu choxũ namu na guxũ i nachiũãnewa nüxũ chixuxũcèx i norü ore na yaxõgüãxũcèx i duũxũgü rü Tupanaga naxĩnüẽxũcèx.
6-7 Rü pema rü ta, Pa Dumacũ̃ãxgüx, rü ngẽma duũxũgütanüwa pengẽxmagü yerü Tupanaãxũ peyaxõgü rü naga pexĩnüẽ. Rü nüma rü pexũ nangechaũ rü marü pexũ naxuneta na Ngechuchu ya Cristuarü duũxũgü pixĩgüxũcèx rü ngẽma norü duũxũgütanüxũ na pexĩgüxũcèx. Rü ñu̱xmax, Pa Chaueneẽgü i Dumacũ̃ãxgüx, rü chanaxwèxe i nüma ya Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pemaã namecümagü rü pexũ narüngũxẽẽgü na meã pexũ naxüpetüxũcèx rü aixcüma petaãẽgüxũcèx.

Pauru rü nüxũ nangúchaũ na íyadauãxũ ga yema yaxõgüxũ ga Dumawa yexmagüxũ

8 Rü ñu̱xma rü Ngechuchu ya Cristuégagu Tupanana moxẽ chaxã pexcèx, erü guxũwama i guxũ i naãnewa rü duũxũgü nüxũ nixugügü na aixcüma Cristuaxũ peyaxõgüxũ rü Tupanacèx pemaxẽxũ.
9 Rü nüma ya Tupana choxũ nadau rü nüxũ nacuèx na aixcüma guxũguma pexcèx chayumüxẽxũ. Rü yimaãxũ nixĩ i guxũma i chorü ngúchaũmaã chapuracüxũ rü nüxũ chixuxũ i norü ore i mexũ i Nanechiga.
10 Rü guxũguma nüxna chaca na choxũ ngẽma namuxũcèx rü ngẽmaãcü düxwa pexũ íchayadauxũcèx ega norü ngúchaũ yixĩgu.
11 Erü aixcüma choxũ nangúchaũ na pexũ chadauxũ na pemaã nüxũ chixuxũcèx i Tupanaãrü ore na aixcüma meã peyaxõgüxũcèx rü yexeraãcü peporaexũcèx.
12 Rü ngẽxguma ngẽmaãcü wüxiwa ingẽxmagügu, rü tá wüxichigü yigü tataãẽgüxẽẽ rü yigüaxũ tanangúchaũxẽẽ. Erü choma rü tá nüxũ chadau na ñuxãcü tórü Coriaxũ peyaxõgüxũ rü pema rü tá ta nüxũ pedau na ñuxãcü chayaxõxũ.
13 Pa Chaueneẽgüx, chanaxwèxe i nüxũ pecuèx na muẽxpü̱xcüna pexũ íchayadauxchaũxũ, natürü ñu̱xmarüta rü choxũ naguxcha. Natürü ngẽma petanüwa chaxũxchaũ, erü chanaxwèxe na pemaã nüxũ chixuxũ i Tupanaãrü ore yema toxnamana yexmagüxũ ga duũxũgümaã nüxũ chixuxũrüũ. Erü chanaxwèxe i ngẽma duũxũgürüũ meã peyaxõgü na ngẽmaãcü Cristuwe naxĩxũcèx i ngẽma petanüxũgü i ñu̱xma tama yaxõgüxũ.

14 Rü aixcüma ngẹma changuxchaŭ erü nümatama ya Tupana choxŭ namu na guxŭ i
duŭxŭgümaã nüxŭ na chixuxŭcèx i norü ore. Rü nanaxwèxe i duŭxŭgü i meã poperaxŭ
icuáxŭmaã nüxŭ na chixuxŭ rü duŭxŭgü i tama poperaxŭ icuáxŭmaã ta nüxŭ chixuxŭ
i ngẽma norü ore. Rü ngẽxgumarüŭ ta nanaxwèxe na ngẽma duŭxŭgü i cuèx nüxŭ
ngẽxmaxŭmaã nüxŭ na chixuxŭ rü ngẽma duŭxŭgü i taxuguma rüxĩnüẽxŭmaã nüxŭ na
chixuxŭ.
15 Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgü i Dumagu Ãchiŭgüxŭ, rü choma rü marü íchamemare
na petanüwa na chaxũxŭ, na pemaã rü ta nüxŭ chixuxŭcèx i Tupanaãrü ore i mexŭ.

Tupanaãrü ore rü napora

16 Rü taxucèxma naxcèx chaxãne i ngẽma ore i mexŭ. Erü ngẽma ore rü napora, rü
ngẽmamaã nixĩ i napuracüxŭ ya Tupana na guxãma ya yixema Cristuaxŭ yaxõgüxe rü
tüxŭ nangẽxmaxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ. Rü ngẽma maxŭ, rü Yudíugücèxirachirẽx nixĩ,
natürü i ñu̱xma rü guxŭma i ngẽma tama Yudíugü ixĩgüxŭcèx rü ta nixĩ.
17 Rü ngẽma norü orewa nixĩ i tamaã nüxŭ yaxuxŭ ya Tupana na tórü õgaguxicatama
yiĩxŭ na napẽxewa imexŭ. Erü norü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“Rü yíxema tümaãrü õgagu Tupanapẽxewa mexẽ, rü tá tüxŭ nangẽxma i maxŭ i taguma
gúxŭ”,
ñanagürü.

Nagagutama nixĩ i duŭxŭgü inapoxcuexŭ

18 Rü nüxŭ tadaugü na Tupana daxũguxŭ i naãnewa ne namuxŭ i norü poxcu i
ãũcümaxŭ naxcèx i guxŭma i ngẽma duŭxŭgü i tama naga ĩnüẽxŭ rü chixexŭ ügüxŭ
rü ngẽma norü chixexŭmaã togüaxŭ naguxchaxẽẽgüxŭ na tama nüxŭ nacuèxgüxŭcèx
i ngẽma ore i aixcüma ixĩxŭ.
19 Rü ngẽma duŭxŭgü i chixexŭ ügüxŭ rü meã nüxŭ nacuèxgüchirẽx na ñuxãcü yiĩxŭ ya
Tupana yerü nümatama ga Tupana rü marü nüxŭ nüxŭ nadauxẽẽ ga yema.
20 Rü woo tama nüxŭ idaugügu ya Tupana, natürü guxŭma i ṯacü i naxüxŭwa nixĩ i
nüxŭ idaugüxŭ. Rü yexguma noxri naãne naxu̱xgumama nixĩ ga meãma duŭxŭgüxŭ
nüxŭ nadauxẽẽxŭ na aixcüma Tupana na yiĩxŭ rü guxŭguma na naporaxŭ. Rü ngẽmacèx
i ngẽma duŭxŭgü i chixexŭ ügüxŭ, rü taxucürüwama ṯacümaã nügü ínapoxŭgü i Tu-
panapẽxewa.
21 Yerü woo nüxŭ nacuèxgüchirẽx na ñuxãcü yiĩxŭ ga Tupana, natürü tama
nanayauxgüchaŭ na norü Tupana yiĩxŭcèx, rü bai na moxẽ nüxna naxãgüxŭ. Natürü
yema ore ga taxuwama mexŭguama narüxĩnüẽ, rü yemaãcü naẽchitamare namaxẽ rü
yexeraãcü chixexŭgu narüxĩnüẽ.
22-23 Rü nügü yaxugüegu rü duŭxŭgü i nüxŭ icuáxŭ nixĩgü natürü taxuguma narüxĩnüẽ.
Yerü nüxna nixĩgachitanü ga Tanatü ya Tupana ya mexẽchicü ya taguma yucü, na
nawe naxĩxŭcèx ga norü naxchicünèxãgümare ga duŭxŭgü i yuxwèxexŭchicünèxãmare
ixĩgüxŭ rü werigüchicünèxãmare ixĩgüxŭ rü naẽxŭgüchicünèxãmare ixĩgüxŭ rü
ãxtapegüchicünèxãmare ixĩgüxŭ.
24 Rü yemacèx ga Tupana rü düxwa yemawa nanawogü ga yema duŭxŭgü na
naxügüãxŭcèx ga guxŭma ga yema chixexŭ ga nüxŭ ngúchaŭgüxŭ rü nügümaã na
naxügüãxŭcèx ga naxŭneãrü ngúchaŭgü i ãne tüxna ãxŭ.
25 Rü yemaãcü nüxna nixĩgachi ga guma aixcümaxŭchi Tupana ixĩcü na nawe
naxĩxŭcèx ga norü tupanagü ga tama aixcüma ixĩgüxŭ. Rü yema Tupana üxŭpẽxewa
nayumüxẽgü rü yemaxŭ nicuèxüŭgü, natürü tama nüxŭ nicuèxüŭgü ga Tanatü ya
Tupana ga naxücü rü inaxwèxecü na guxŭguma nüxŭ icuèxüŭgüxŭ. Rü ngẽmaãcü yixĩ.
26 Rü yemacèx ga Tupana rü düxwa yemawa nanawogü ga yema duŭxŭgü na
naxügüãxŭcèx ga naxŭneãrü ngúchaŭ i ãne tüxna ãxŭ. Rü èi̱xrüŭ ga ngexŭgü rü naxrüŭ
ngexŭgümaãtama nangẽãẽgü rü tama yatügümaã.

27 Rü yexgumarüŭ ta ga yatügü rü naxrüŭ yatüxŭmaãtama nangẽãẽgü, rü tama ngexŭgümaã. Rü yema naxŭneãrü ngúchaŭ ga chixexŭgü rü nüxŭ napora na naxrüŭ yatüxŭmaã namaxẽxŭ. Rü yemaãcü ga yema yatügü rü nügümaã nanaxügü ga yema naxŭneãrü ngúchaŭ i ãne tüxna ãxŭ, rü düxwa yemagagu nid̲aawee rü naturaxŭnegü.

28 Rü yema na tama Tupanaxŭ nacuèxgüchaŭxŭ, rü yemacèx ga nüma ga Tupana rü düxwa yemawa nanawogü ga yema duŭxŭgü na norü chixexŭgu na naxĩnüẽẽchaxŭcèx rü na naxügüãxŭcèx ga yema chixexŭ.

29 Rü düxwa ga yema duŭxŭgü rü guxŭraŭxŭ ga chixexŭ naxügü ga Tupanapẽxewa. Rü tama aixcüma meã naxmèxmaã rü natemaã namaxẽ. Rü naxaü rü nügünaxĩcatama nananugüchaŭ i guxŭma i t̲acü. Rü t̲oguã̱xŭ nachixexẽẽgüchaŭ. Rü nixãũxãchiwèxegü, rü namáẽtagü, rü nanuẽwèxe, rü nawomüxẽẽwèxegü, rü naxŭneãrü ngúchaŭ nüxŭ napora, rü naxoregütèèxgü.

30 Rü chixexŭmaã t̲oguã̱xŭ nixugüe, rü Tupanachi naxaie, rü t̲oguã̱xmaã naguxchigagü. Rü nügügu naxĩnüẽgu rü togüarü yexera nixĩgü, rü nügü nicuèxüŭgü. Rü naxcèx nadaugü na yexera chixexŭ naxügüxŭ. Rü tama nanatüga rü naẽga naxĩnüẽchaŭ.

31 Rü tama inarüxĩnüẽchaŭ. Rü tama aixcüma nayanguxẽẽ i ngẽma nüxŭ yaxugüxŭ. Rü taxúexŭma nangechaŭgü. Rü tama togüaxŭ nüxŭ nangechaŭ i t̲acü rü guxchaxŭ. Rü tama t̲oguã̱x nüxŭ tangechaŭtümüŭgü.

32 Rü nümagü i ngẽma duŭxŭgü rü meãma nüxŭ nacuèxgüchirẽx rü Tupana rü marü namaã nanaxuegu na noxtacüma nayuexŭ i ngẽma duŭx-ŭgü i ngẽmaãcü maxẽxŭ. Natürü woo meãma nüxŭ nacuèxgüchirẽx i guxŭma i ngẽma, natürü nanaxügüama i ngẽma chixexŭ, rü nataãẽgü ega togü naxü̱xgu.

2

Ngẽxguma Tupana duŭxŭgüxŭ poxcugu, rü tama chixexŭ naxü, erü ngẽma duŭxŭgü rü norü chixexŭgagutama nanapoxcue

1 Rü ngẽmacèx, Pa Duŭxŭx, rü woo texé quixĩgu rü taxuacüma Tupanapẽxewa cugüétüwa cuchogü, ega togüxŭ quixuechagu. Erü ngẽxguma togüxŭ quixuechagu na nachixexŭ rü cugütama cupoxcu, erü cuma na cumücüxŭ quixuechaxŭ rü cuma rü ta cunaxü i ngẽma chixexŭ i cumücüxŭ naxcèx quixuechaxŭ.

2 Rü nüxŭ tacuèx rü Tupana tá nanapoxcue i ngẽma duŭxŭgü i namücügüxŭ ixugüechaxŭ. Rü ngẽxguma napoxcueãgu, rü tama chixexŭ naxü ya Tupana, erü ngẽma duŭxŭgü rü norü chixexŭgagutama nixĩ i napoxcueãxŭ.

3 Rü dücax, Pa Duŭxŭx, rü ngẽxguma togüxŭ quixu-echagu, natürü cuma rü ta cunaxü̱xgu i ngẽmatama chixexŭ i nüma naxüxŭ, ¿rü ñuxũcürüwa tá i nagu curüxĩnüxŭ na Tupanachaxwa iquicúxŭ na tama cuxŭ napoxcuxŭcèx?

4 ¿Rü tü̱xcüŭ tama nagu curüxĩnü i ngẽma mexŭ i Tupana cuxcèx üxŭ? Nüma rü poraãcüxüchi cumaã namecüma rü yaxna cumaã naxĩnü rü tama paxa curü chixexŭcèx cuxŭ napoxcuchaŭ. ¿Rü ñu̱xma rü tü̱xcüŭ nüxŭ cuxo? ¿Tama ẽxna nüxŭ cucuèx na Tupana ngẽmaãcü cumaã mecümaxŭ na nüxŭ curüxoxŭcèx i curü chixexŭ rü naxcèx na cumaxŭxŭcèx ya Tupana?

5 Natürü cuma rü tama Tupanaxŭ cucuáxchaŭ rü tama nüxŭ curüxoxchaŭ i curü chixexŭ. Rü ngẽmaãcü cugücèxtama cunayexeraxẽẽ i curü poxcu i tá cuyaxuxŭ i ngẽma ngunexŭ i nagu Tupana napoxcuexŭ i ngẽma chixexŭ ügüxŭ. Rü ngẽma ngunexŭgu rü Tupana tá aixcüma ngẽma duŭxŭgümaã nanaxuegu na ñuxãcü tá na napoxcueãxŭ.

6 Rü ngẽxguma tá nixĩ i Tupana nüxŭ yaxügütanüxŭ i wüxichigü i duŭxŭ naxcèx i ngẽma naxügüxŭ.

7 Rü maxŭ i taguma gúxŭmaã Tupana tá tüxŭ nanaxütanü ya yíxema guxŭguma mexŭ taxügüãcüma naxcèx daugüxe na Tupana tümamaã taãẽxŭ rü naxcèx daugüxe na aixcüma Tupanaxŭtawa tangugüxŭ.

8 Natürü Tupana tá tümamaã nanu rü tá tüxũ napoxcu ya yíxema tügüguxicatama
rüxĩnüẽxẽ rü tama naga ĩnüẽchaũxẽ i ore i aixcüma ixĩxũ rü naxcèx daugüxe na ngẽma
chixexũ taxügüxũ.
9 Rü guxũma i ngẽma duũxũgü i chixexũ ügüxũ rü tá ngúxũ ningegü rü poraãcü
tá chixexũ nüxũ naxüpetü. Rü ngẽma Yudíugü i chixexũ ügüxũxĩra tá nixĩ i Tupana
inapoxcuexũ. Rü ngẽmawena rü tá nanapoxcue i guxũma i ngẽma togü i duũxũgü i
chixexũ ügüxũ.
10 Natürü ngẽma duũxũgü i mexũ ügüxũ, rü Tupana tá namaã nataãẽ, rü tá nanatachi-
gaxẽẽ, rü tá nanataãẽxẽẽ. Rü ngẽma Yudíugü i mexũ ügüxũcèxira tá nixĩ i ngẽma. Rü
ngẽxgumarüũ i guxũma i togü i duũxũgü i mexũ ügüxũcèx rü tá ta nixĩ.
11 Erü Tupanapẽxewa rü nawüxigu i ngẽma duũxũgü i Yudíugü ixĩgüxũ rü ngẽma togü
i duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ. Rü guxãma ya texé ya chixexũ ügüxe rü tá tanayaxu
i tümaãrü poxcu, natürü guxãma ya texé ya mexũ ügüxe rü tá Tupana tümamaã nataãẽ.
12 Rü guxũma i duũxũgü i pecadu ügüxũ i tama nüxũ cuègüxũ i ngẽma mugü ga
Moĩché ümatüxũ, rü tá inayarütauxe. Rü ngẽxgumarüũ ta i guxũma i ngẽma pecaduãxgüxũ
i nüxũ cuègüxũ i ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxũ, rü ngẽma mugü nüxũ ixuxũãcüma
Tupana tá nanapoxcue.
13 Erü Tupanapẽxewa rü taxuwama name i ngẽma duũxũgü i nüxũ ĩnüẽmarexũ natürü
tama nagu maxẽxũ i norü mugü. Natürü ngẽma duũxũgü i Tupanaãrü mugüga ĩnüẽxũ
nixĩ i aixcüma Tupanapẽxewa imexũ.
14 Dücèx, i ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ. Nümagü rü tama nüxũ nacuègü i
Tupanaãrü mugü. Natürü ngẽxguma nüẽchamatama naxügümareãgu i ngẽma Tupana tüxũ
muxũ, rü tüxũ nüxũ nadauxẽẽ na nüxũ nacuègüxũ i ţacü na yiĩxũ i mexũ rü ţacü na
yiĩxũ i chixexũ, woo tama nüxũ na nacuègüchiréxũ i Tupanaãrü mugü.
15 Erü nacümagüwatama nixĩ i tüxũ nüxũ nadauxẽẽxũ na nüxũ nacuègüxũ na ţacü
yiĩxũ i mexũ rü ţacü na yiĩxũ i chixexũ. Rü ngẽma duũxũgü rü ngẽxguma chixexũ
naxügügu, rü naãẽwatama nixĩ i nüxũ nacuègüxũ na nachixexũ i ngẽma naxügüxũ. Rü
ngẽxgumarüũ ta i ngẽxguma mexũ naxügügu, rü naãẽwatama nixĩ i nüxũ nacuègüxũ na
namexũ i ngẽma naxügüxũ.
16 Rü ngẽma ngunexũ i nagu Tupana Cristuxũ namuxũ na guxũ i duũxũgüxũ
yacagüxũcèx i norü maxũchiga, rü ngẽma duũxũgü i tama Tupanaãrü mugüxũ cuègüxũ
rü naãẽwa tátama nixĩ i nüxũ nacuègüxũ na chixexũ naxügüxũ rü ẽxna mexũ naxügüxũ.
Rü ngẽxguma tá nixĩ i nangóxũ i guxũma i ngẽma chixexũ i cúãcüma naxügüxũ i duũxũgü,
rü ngẽma chixexũ i nüxĩcatama nagu naxĩnüẽxũ. Rü Tupanaãrü ore i pemaã nüxũ
chixuxũ nixĩ i tüxũ nüxũ cuèxẽẽxũ i ngẽma.

Yudíugüchiga rü mugü ga Moĩché ümatüxũchiga

17 Natürü pema Pa Chaueneẽgü i Yudíugüx, rü ñaperügügü:
"Toma rü Yudíugü tixĩgü rü meãma nüxũ tacuèx i Tupanaãrü mugü ga Moĩché
ümatüxũ", ñaperügügü. Rü ngẽmaãcü nagu perüxĩnüẽ na Tupanapẽxewa pimexũ erü
meãma nüxũ pecuèx i ngẽma Tupanaãrü mugü ga Moĩché ümatüxũ. Rü ngẽmaãcü
Tupanamaã pegü picuèxüügü erü nagu perüxĩnüẽ na Tupana pexũ nangechaũxũ erü
Yudíugü pixĩgü.
18 Rü nüxũ pixu na meãma nüxũ pecuáxũ i ţacü nixĩ i Tupanaãrü ngúchaũ rü ţacü nixĩ i
mexũ rü ţacü nixĩ i chixexũ. Rü Tupanaãrü mugüwa naxcèx pengúe na naxcèx pedauxũ
i ngẽma aixcüma mexũ ixĩxũ.
19 Rü pema rü ñaperügügü:
"Toma rü meãma nüxũ tacuèx na tanaxucuxẽxũ i ngẽma togü i duũxũgü i tama
Tupanaxũ cuègüxũ. Rü meãma nüxũ tacuèx na itayanawẽxãchixẽẽxũ i ngẽma togü i
chixexũwa ngẽxmagüxũ", ñaperügügü.

20 Rü pema nagu perüxĩnüẽgu rü nüxũ pecuèx na ñuxãcü penaxucu̲xẽxũ i ngẽma togü i duũxũgü i tama Tupanaxũ cuèxgüxũ rü ñuxãcü penangúexẽẽxũ i ngẽma duũxũgü i ngexwacèx yaxõgüxũ. Rü ngẽmaãcü nagu perüxĩnüẽ na togüarü ucu̲xẽruũgü pixĩgüxũ, erü Tupanaãrü mugüwa pengúe rü ngẽmacèx meãma nüxũ pecuèx i ṯacü nixĩ i mexũ rü ṯacü nixĩ i ore i aixcüma ixĩxũ.
21 Rü dücax, Pa Chaueneẽgü i Yudíugüx, pema na togüxũ pengúexẽẽxũ, ¿rü tu̲xcüũ tama pegütama pengúexẽẽ? Pema nüxũ pixu na tama namexũ na ingĩxũ, ¿rü tu̲xcüũ i pema ipengĩẽxũ?
22 Rü pema nüxũ pixu na tama namexũ na naĩ i ngemaã ipexũ, ¿rü tu̲xcüũ i pema i ngẽmaãcü pemaxẽxũ? Rü pema na naxchi pexaiexũ i togüarü tupanagünetachicünèxãgü, ¿rü tu̲xcüũ i naxcèx pengĩẽxũ i norü tupaucagüarü ngẽmaxũgü?
23 Pema nüxũ pixu na namexũ i Tupanaãrü mugü i ümatüxũ, rü petaãẽ erü meã nüxũ pecuèxgü i ngẽma mugü. Natürü Tupanamaã chixexũ pexüe, erü tama naga pexĩnüẽ i ngẽma pexũ namuxũ i norü mugüwa.
24 Rü ngẽmacèx i Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:
“Rü pegagu nixĩ na chixri Tupanachiga yadexagüxũ i ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü
ixĩgüxũ”,
ñanagürü.
25 Pema rü pegü ípewiechèxmüpẽxechiraũgü na Tupanaãrü duũxũgü pixĩgüxũcèx. Rü name nixĩ na penaxüxũ i ngẽma, ega aixcüma naga pexĩnüẽgu i Tupanaãrü mugü. Natürü ngẽxguma chi tama naga pexĩnüẽgu i Tupanaãrü mugü, rü woo Yudíugü pixĩgügu, natürü Tupanapẽxewa rü taxuwama pexũ name i ngẽma na pegü ípewiechèxmüpẽxechiraũgüxũ.
26 Rü ngẽma togü i duũxũgü i tama nügü íwiechèxmüpẽxechiraũgüxũ, rü woo tama ngẽma naxügügu, natürü Tupanaãrü duũxũgü tá nixĩgü ega naga naxĩnüẽgu i norü mugü.
27 Rü dücax, Pa Chaueneẽgü i Yudíugüx, rü ngẽma duũxũgü i tama íwiechèxmüpẽxechiraũgüxũ natürü naga ĩnüẽxũ i Tupanaãrü mugü, rü ngẽma duũxũ rü tá Tupana-pẽxewa pexũ nixu na ñuxãcü pechixexũ. Rü ngẽmaãcü tá pexũ naxüpetü erü tama naga pexĩnüẽ i Tupanaãrü mugü i woochirẽx na nüxũ pecuáxũ i ngẽma mugü, rü woochirẽx na ípewiechèxmüpẽxechiraũgüxũ.
28 Rü dücax, rü tama ngẽma na Yudíuxacügü pixĩgüxũcèx nixĩ na aixcüma Tupanaxãcügü pixĩgüxũ. Rü tama ngẽma na ípewiechèxmüpẽxechiraũgüxũcèx nixĩ na Tupanaãrü duũxũgü pixĩgüxũ.
29 Erü yíxema aixcüma tümaãrü maxũnewa Tupanaga ĩnüxẽ tixĩ ya aixcüma Tupanaxãcü ixĩxẽ. Rü ngẽxguma aixcüma taãẽwa yaxõ̲xgu nixĩ i aixcüma Tupanaãrü ixĩxũ. Rü Tupanaãẽ i Üünexũ nixĩ i tüxũ rüngũxẽẽxũ na yaxõxũcèx, rü tama ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxũgagu nixĩ. Rü yíxema aixcüma Tupanaãrü ixĩxẽ, rü Tupana rü tümamaã nataãẽ woo duũxũgü tama tümamaã taãẽgügu.

3

1 ¿Rü ñu̲xma rü ṯacüwa tüxũ namexũ na Yudíugü ixĩgüxũ? ¿Rü ṯacüwa namexũ na íiwiechèxmüpẽxechiraũgüxũ?
2 Rü poraãcüxüchima tüxũ name na Yudíugü ixĩgüxũ. Yerü nüma ga Tupana rü tüxnaxũchi nixĩ ga naxããxũ ga norü mugü i ümatüxũ.
3 ¿Rü ṯacü tá ngupetüxũ i ñu̲xma ega ñuxre i tatanüxũ i Yudíugü rü tama meã yanguxẽẽgüãgu i ngẽma Tupana tüxũ muxũ? ¿Rü pexcèx rü ngẽmacèx tãũtáma yanguxẽẽãxũ ya Tupana i ngẽma tamaã inaxunetaxũ?
4 Rü tama ngẽmaãcü nixĩ. Erü woo guxũ i duũxũgü rü yadoratèèxgügu, natürü Tupana rü taguma nidora rü guxũguma nayanguxẽẽ i ngẽma nüma tamaã inaxunetaxũ. Rü yemacèx norü ore ga Dabí ümatüxũwa rü ñanagürü:

“Cumax, Pa Tupanax, rü aixcüma nixĩ i curü ore i nüxũ quixuxũ. Rü ngẽxguma cuxũ
tangugügügu rü nüxũ tadaugü na aixcüma cumexũ”,
ñanagürü.
5 Natürü duũxũgü rü ínatüe erü ñanagürügü:

“Rü nüẽtama nixĩ na chixexũ ixügüxũ erü ngẽmaãcü yexeraãcü nangõx na namecümaxũ ya Tupana”, ñanagürügü. Rü ñanagürügü ta:

“Rü ngẽxguma chi tórü chixexũgagu yexeraãcü nangõxgu na aixcüma namecümaxũ ya Tupana, rü maneca tama name ega tórü chixexũcèx tüxũ napoxcuegu”, ñanagürügü.

6 Natürü ngẽma ñaxũgu na naxĩnüẽxũ i duũxũgü rü poraãcü ínatüe, erü tama ngẽmaãcü nixĩ. Erü ngẽxguma chi tama namexgu ya Tupana, ¿rü ñuxãcü chi i meã duũxũgüxũ yacagüxũ i naãneãrü gũxgu?

7 Natürü i duũxũgü rü ñanagürügü:

“Rü ngẽxguma chi chorü chixexũgagu yexeraãcü nangõxgu na ñuxãcü aixcüma namexũ ya Tupana, ¿rü tũxcüũ yiĩxũ i choxna naçaxũ naxcèx i chorü chixexũ rü choxũ napoxcuxũ naxcèx i ngẽma?” ñanagürügü.

8 Natürü ngẽma ñaxũgu na naxĩnüẽxũ i duũxũgü rü poraãcü ínatüe. Erü ngẽxguma chi aixcüma yixĩgu i ngẽma nagu naxĩnüẽxũ i duũxũgü, rü chi narümemaẽ nixĩ na yexeraãcü chixexũ naxügüxũ na yexeraãcü mexũ na ínguxuchixũcèx. Rü dücax, Pa Chaueneẽgüx, nangẽxma i chixexũ i duũxũgü i choxũ ügagümarexũ i nüxũ ixugüexũ na ngẽma yiĩxũ i chorü ngũxẽẽtae i duũxũgüxũ namaã changúexẽẽxũ. Natürü ngẽma duũxũgü i ngẽma ñagüxũ rü nagagu tátama napoxcue.

Guxãma i yixema rü taxüetüxũgü

9 ¿Rü ñuxãcü nixĩ i ñũxmax? ¿Pexcèx rü yixema i Yudíugü rü togü i duũxũgüarü yexera Tupanapẽxewa imexũ? Pemaã nüxũ chixu rü tama ngẽmaãcü nixĩ. Erü guxũma i duũxũgü i Yudíugü ixĩgüxũ rü guxũma i duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ, rü naxüetüxũgü.

10 Erü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:

“Rü tataxuma ya texé ya aixcüma Tupanapẽxewa mexẽ, rü bai ya wüxie.
11 Rü tataxuma ya texé ya aixcüma nüxũ cuáxe i Tupanaãrü ore na ñuxãcü nanaxwèxexũ na naxcèx imaxẽxũ. Rü tataxuma ya texé ya aixcüma Tupanacèx dauxe.
12 Rü guxãma ítatüe, rü guxãma itayarütauxe rü chixexũ taxügü i Tupanapẽxewa. Rü tataxuma ya texé ya aixcüma mexũ üechaxe, rü bai ya wüxie.
13 Rü tümaãx rü wüxi i yuetamaxũ i ingenaxũrüũ nixĩ erü ngẽma ítanaxũxũxẽẽ i nagúxũraũxũ i dexa i chixexũ. Rü tümaãrü conümaã rü poraãcü tidorae. Rü ngẽma tümaãrü dexa rü ñoma ãxtapeguchatarüũ nixĩ erü togüxũ nachixexẽẽ.
14 Rü chixexũ i ore i duũxũgüãẽwa ngúxũmaãxĩcatama tidexagü.
15 Rü ítamemare na duũxẽxũ timáxũ.
16 Rü ngextá ítaxĩxũwa rü togüxũ tachixexẽẽ rü tanangechaũxẽẽ rü chixexũgu tanay-ixẽẽ.
17 Rü tama nüxũ tacuèx na ñuxãcü togü i duũxũgüxũ tangechaũgüxũ rü meã natanüwa tamaxẽxũ.
18 Rü tama nüxũ tacuáxchaũ na Tupanaxũ tamuũẽxũ”,
ñanagürü i ngẽma ore i ümatüxũwa.
19 Rü nüxũ tacuèx rü ngema poxcu i Tupanaarü mugüwa nüxũ yaxuxũ rü naxcèx nixĩ i ngema Yudíugü ga natanüwa nanguxũ ga yema mugü. Rü woo ngema tama Yudíugü ixĩgüxũ i duũxũgücèx rü ta nixí i ngema poxcu. Erü taxúema aixcüma naga taxĩnü i ngẽma mugü. Rü ngẽmacèx taxucürüwa texé Tupanapewa tügü ítapoxũ i ngẽxguma Tupana tüxũ icagügu i tümaãrü pecaduchiga.

20 Rü ñu̱xma na taxúema aixcüma naga ĩnüẽxũ i ngẽma mugü, rü ngẽmacèx taxucürüwama texé tügü tixu na ngẽma mugü taxaurexũgagu Tupanapẽxewa tamexũ. Erü ngẽma mugü tüxũ nüxũ cuèxẽẽxũ nixĩ na poraãcü ipecaduã̱xgüxũ.

Tórü õgagu nixĩ i Tupana tüxna naxãxũ i maxũ

21-22 Rü ñu̱xma na taxucürüwama Tupanapẽxewa tüxũ yamexẽẽxũ i ngẽma mugü, rü ngẽmacèx ya Tupana rü tüxũ nüxũ nacuèxẽẽ na ñuxãcü yiĩxũ i tüxũ yamexẽẽxũ na napẽxewa imexũ̃cèx. Rü pemaã nüxũ chixu rü Ngechuchu ya Cristuaxũ na yaxõgüxũgagu nixĩ i tüxũ yamexẽẽxũ ya Tupana na aixcüma napẽxewa imexũ̃cèx. Rü yema mugü ga Moĩché ümatüxũ rü yema ore ga nuxcümaũgüxũ ga orearü uruũgü ümatüxũ rü tüxũ nüxũ nacuèxẽẽ i ngẽma. Rü yema mexũ ga Tupana taxcèx üxũ ga yexguma núma namuãgu ga Nane na tórü pecadu naxütanüxũ̃cèx, rü guxũ i duũxũgü i yaxõgüxũ̃cèx nixĩ, erü Tupanapẽxewa rü nawüxigu i guxũma i ngẽma duũxũgü.

23 Rü guxãma tipecaduã̱xgü rü nüxna tayaxũgugü ya Tupana ya tüxũ maxẽxẽẽcü.

24 Natürü ga Tupana rü poraãcü tamaã namecüma rü yemacèx tüxũ nangetanüãcüma tüxũ nimexẽẽgü na napẽxewa imexũ̃cèx. Rü ñu̱xma rü tüxũ nangẽxma i maxũ i taguma gúxũ, yerü Ngechuchu ya Cristu rü marü tüxũ nanaxütanü ga tórü pecadugü.

25-26 Rü Tupana rü aixcüma núma nanamu ga Cristu na nayuxũ̃cèx rü yemaãcü tórü pecadu naxütanüxũ̃cèx na Tupana tüxũ nüxũ rüngümaxũ̃cèx i ngẽxguma aixcüma Cristuaxũ yaxõgügu. Rü yemaãcü nanaxü ga Tupana na tüxũ nüxũ nadauxẽẽxũ̃cèx na ñuxãcü nüma nügücèx tüxũ yamexẽẽxũ na aixcüma napẽxewa imexũ̃cèx. Rü nuxcüma ga Tupana rü yaxna namaã naxĩnü ga duũxũgü ga yexguma chixexũ naxüegu, rü tama paxa nanapoxcue. Rü ñu̱xma rü ta tüxũ nanawẽx na ñuxãcü aixcüma namexũ i ngẽma nüma naxüxũ erü tüxũ ínanapi i tórü pecadugü. Rü ngẽmaãcü tüxũ nüxũ nadauxẽẽ na ñu̱xma rü ta aixcümacü yiĩxũ i ngẽxguma tüxũ yaxuxgu na napẽxewa marü timexũ ya guxãma ya yíxema Ngechuchuaxũ yaxõgüxe.

27 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü taxucürüwama yigü ticuèxüũgü rü nüxũ tixu na yixematama yigü imexẽẽgüxũ i napẽxewa. Erü taxucürüwama texé tügü tamexẽẽ i Tupanapẽxewa. Rü tama ngẽma na naxaurexũ̃cèx i ngẽma mugü nixĩ i imexũ, rü tama ngẽma na mexũ ixügüxũ̃cèx nixĩ i imexũ. Natürü Tupanapẽxewa time i ñu̱xma, erü Cristuaxũ tayaxõgü.

28 Rü yixema nüxũ tacuèx rü ngẽxguma Cristuaxũ yaxõgügu nixĩ i Tupanapẽxewa imexũ, rü tama ngẽma mugü na ixauregüxũ̃cèx nixĩ i napẽxewa imexũ.

29 ¿Ɛ́xna pexcèx rü Tupana rü Yudíugüarü Tupanaxĩcatama yiĩxũ? ¿Rü tama ẽxna i ngẽma togü i duũxũgüarü Tupana rü ta yiĩxũ? Ngẽmáãcüx, ngẽma togü i duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ̃ãrü Tupana ta nixĩ.

30 Rü nüxũ tacuèxgü na nangẽxmaxũ ya wüxitama ya Tanatü ya Tupana. Rü guxũma i duũxũgü i Cristuaxũ yaxõgüxũ, rü nüma ya Tupana rü nayamexẽẽ na napẽxewa yamexũ̃cèx. Rü ngẽmaãcü i nüma ya Tupana rü Yudíugüxũ nimexẽẽ i ngẽxguma yaxõgüãgu. Rü ngẽxgumarüũ ta nayamexẽẽ i guxũma i togü i duũxũgü i ngẽxguma Cristuaxũ yaxõgüãgu.

31 Rü ñu̱xma na Cristuaxũ yaxõgüxũ, rü bexmana nagu perüxĩnüẽ na ngẽmaãcü iyanaxoxẽẽxũ i ngẽma mugü. Natürü tama ngẽmaãcü nixĩ. Erü ñu̱xma na Cristuaxũ yaxõgüxũ rü aixcüma tayanguxẽẽ i ngẽma Tupana tüxũ muxũ.

4

Abráũ rü Tupanaãxũ nayaxõ rü yemacèx Tupana nüxũ nixu na namexũ

1 ¿Rü ñu̱xma rü ñuxũ ñagüxũ tá i nachiga ga nuxcümaũcü ga tórü o̱xi ga Abráũ? ¿Rü ñuxãcü nixĩ ga nüxũ naxüpetüxũ ga Tupanapẽxewa? ¿Rü tü̱xcüũ yiĩxũ ga Tupana nüxũ ixuxũ ga Abráũ rü mecü na yiĩxũ?

2-3 Rü dücax, yexguma chi wüxi ga norü puracü ga mexũcèx Tupanapẽxewa namexgu ga Abráũ, rü yexguma chi waxi nixĩ ga nüxũ nayexmaxũ ga ṯacücèx nügü na yacuèxüũxũ. Natürü taxucèxma Tupanapẽxewa nügü nicuèxüũ ga Abráũ, erü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:
“Abráũ rü Tupanaãxũ nayaxõ, rü yemacèx Tupana nanayaxu rü nüxũ nixu na namexũ”, ñanagürü i ngẽma ore.
4 Rü ngẽxguma texé wüxi i puracü ṳ̈xgu rü tüxũ naxütanügu rü woetama tümaãrü natanü nixĩ rü tama ãmare nixĩ i ngẽma.
5 Natürü tama ngẽmaãcü nixĩ i ngẽxguma Tupanaãxũ yaxõ̱xgu. Erü ngẽxguma yaxõ̱xgu, rü tama ṯacü rü puracü i mexũcèx nixĩ i Tupanapẽxewa imexũ, natürü Tupanapẽxewa time erü tayaxõ. Rü ngẽmaãcü Tupana tüxũ nayaxu ya yíxema yaxõxẽ woo taxuũma i ṯacü rü puracü i mexũ taxṳ̈xgu na ngẽmacèx Tupana tüxũ rüngũxẽẽxũ.
6 Rü nuxcümaũcü ga ãẽxgacü ga Dabí rü ta tümachiga nidexa ga guxema duũxẽ ga yaxõxẽ. Rü nüxũ nixu ga na tataãẽxũ ga guxema duũxẽ yerü Tupanapẽxewa tame, woo tama ṯacü rü mexũ taxṳ̈xgu na yemaãcü Tupanapẽxewa tamexũcèx.
7 Rü nüma ga Dabí rü ñanagürü:
“Rü tataãẽgü ya yíxema duũxẽgü ya Tupana tümaãrü chixexũgüxũ ngechaũxẽ rü tümaãrü pecadugüxũ iyanangümaxẽ.
8 Rü tataãẽ ya yíxema duũxẽ ya Tupana tama tüxũ nagu naxĩnüxẽ i tümaãrü pecadu”, ñanagürü ga Dabí.
9 Rü dücax, ¿pexcèx rü ngẽma taãẽ rü ngẽma duũxũgü i Yudíugü ixĩgüxũcèxicatama yiĩxũ, rü ẽxna ngẽma togü i duũxũgücèx ta yiĩxũ? Dücèx, rü marü pemaã nüxũ tixu rü Tupanapẽxewa name ga Abráũ yerü nayaxõ. Rü yemacèx Tupana nanayaxu.
10 ¿Natürü ñuxgu nixĩ ga nayauxãxũ? ¿Ẽxna marü ínawiechèxmüpẽxechiraũguwena, rü ẽxna naxũpa ga na ínawiechèxmüpẽxechiraũxũ? Rü pemaã nüxũ chixu rü naxũpa nixĩ ga na Tupana nayaxuxũ ga Abráũ.
11 Rü Tupana nayaxuxguwena nixĩ ga ínawiechèxmüpẽxechiraũxũ ga Abráũ. Rü yema nixĩ ga norü cuèxruũ ga nawa nüxũ nacuáxũ na aixcüma Tupana marü nayaxuxũ rü nüxũ nadauxũ na namexũ yerü nüxũ nayaxõ. Rü ngẽmacèx i ñṳxma ya Abráũ rü tümanatü yiĩxũ ya guxãma ya yíxema yaxõgüxe woo tama ítawiechèxmüpẽxechiraũgügu. Rü ngẽmaãcü ya Tupana rü tüxũ nayaxu ya guxãma ya yíxema yaxõgüxe, rü tüxũ nadau na timexũ erü tayaxõgü.
12 Rü ngẽxgumarüũ ta ya Abráũ rü tümanatü nixĩ ya guxãma ya yíxema íwiechèxmüpẽxechiraũgüxe rü Abráũrüũ yaxõgüxe. Natürü tama ngẽma na tügü ítawiechèxmüpẽxechiraũgüxũcèx nixĩ i tümanatü yiĩxũ. Natürü tümanatü nixĩ erü tayaxõgü yexgumarüũ ga na yaxõõxũ ga nüma ga tanatü ga Abráũ naxũpa ga na ínawiechèxmüpẽxechiraũxũ.

Abráũ rü Tupanaãxũ nayaxõ rü yemacèx Tupana nayanguxẽẽ ga norü uneta ga Abráũmaã nüxũ yaxuxũ

13 Rü Tupana rü Abráũmaã inaxuneta na nüma ya Abráũ rü guxũma i naxrüũ yaxõgüxũ rü tá na nayauxgüãxũ i ñoma i naãne na noxrü yiĩxũcèx. Natürü tama yema na mugü naxaurexũcèx nixĩ ga Tupana yemaãcü Abráũmaã ixunetaxũ. Natürü yemaãcü namaã inaxuneta yerü Abráũ nayaxõ, rü yemacèx Tupanapẽxewa name.
14 Natürü ngẽxguma chi ngẽma duũxũgü i mugü auregüxũcèxicatama yixĩgu i ngẽma Tupanaãrü uneta, rü natücèxmamare chi nixĩ i ngẽma na yaxõgüxũ, rü chi ngẽma Tupanaãrü uneta rü taxuwama name.
15 Nüxũ tacuèx rü ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxũ rü poxcuwa tüxũ naga erü taxúema aixcüma meã tayanguxẽẽ. Natürü yexguma chi nataṳ̈xguma ga yema mugü rü tataxu chima na texé chixri yanguxẽẽxũ.

16 Rü yexguma Tupana Abráũmaã ixunetagu na nüxũ tá nangũxẽẽxũ, rü Abráũãrü
õgagu nixĩ ga namaã inaxunetaxũ. Rü ngẽmacèx i guxãma i yixema na Abráũrüũ
yaxõgüxũ rü taxcèx ta nixĩ ga yema Tupanaãrü uneta ga Abráũmaã nüxũ yaxuxũ. Rü
ngẽmawa nüxũ tacuèx rü tama yíxema mugü auregüxecèxicatama nixĩ i ngẽma Tupanaãrü
uneta, natürü guxãma ya yíxema Abráũrüũ Tupanaãxũ yaxõgüxecèx ta nixĩ. Rü ñu̱xma rü
guxãma i yixema na Abráũrüũ meã yaxõgüxũ rü Abráũxãcügü tixĩgü rü nüma rü tanatü
nixĩ i Tupanapẽxewa yerü nüxĩra nayaxõ.
17 Rü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü Abráũchigaxũ nixu rü ñanagürü:
“Rü muxũma i duũxũgünatü tá cuxũ chixĩxẽẽ”,
ñanagürü. Rü Abráũ rü Tupanaãxũ nayaxõ, rü yemacèx Tupana nayanguxẽẽ ga norü
uneta ga namaã nüxũ yaxuxũ. Rü yima Tupana nixĩ ya wena namaxẽxẽẽcü i yuexũ. Rü
yimatama nixĩ ya naxücü i ngẽma woo ñu̱xma taxuxũ.
18 Rü nüma ga Abráũ rü aixcüma nayaxõ ga yexguma Tupana nüxũ ñaxgu:
“Rü tá namuxũchi i cutaagü”,
ñaxgu. Rü woo ga Abráũ ga marü yagua̱xũchichirẽx na yiĩxũ rü na nangexacüxũ, natürü
nayaxõõma ga yema Tupanaãrü uneta rü meã ínananguxẽẽ na wüxi ga nane tá nüxũ
yexmaxũ. Rü yemaãcü ningu na muxũma i duũxũgünatü yiĩxũ, yema Tupana namaã
nüxũ ixuxũrüũ.
19 Rü Abráũ rü wixguxuchi 100 ga taunecü nüxũ nayexma ga yexguma. Natürü
tama inayarümaãchi ga na yaxõõxũ woo nüxũ na nacuáxũ ga paxa tá na nayuexũ
ga nüma rü namèx ga Chara rü marü poraãcü nangupetüarü taunecüa̱xgüxũ ga na
naxãxãcügüxũcèx.
20 Rü yemaãcü ga Abráũ rü nayaxõõma na nüxũ tá nayexmaxũ ga wüxi ga nane
yema Tupana namaã ixunetaxũrüũ. Rü tama nagu narüxĩnü na Tupana ngürüãchi
nawomüxẽẽxũ. Natürü yexeraãcü Tupanaãxũ nayaxõõma, rü nüxũ nicuèxüũ.
21 Rü aixcümaxũchi nayaxõ na naporaxũ ya Tupana na yanguxẽẽãxũcèx i guxũma i
ngẽma norü uneta.
22 Rü yemacèx ga Tupana rü nüxũ nixu na napẽxewa namexũ ga Abráũ. Yerü Tupana
nüxũ nadau ga ñuxãcü aixcüma nüxũ na yaxõõxũ.
23 Rü tama Abráũchigaxicatama nixĩ ga naxümatüxũ ga Tupanaãrü ore ga ñaxũ:
“Rü Tupana rü nüxũ nixu na napẽxewa namexũ ga Abráũ, yerü nüxũ nadau ga ñuxãcü
aixcüma nüxũ na yaxõõxũ”,
ñaxũ.
24 Natürü guxãma i yixema na yaxõgüxũchiga ta nixĩ i ngẽma ore. Erü Tupana rü tórü
õgagu tüxũ nade na napẽxewa imexũ i yixema i nüxũ na yaxõgüxũ ya yima yuwa tórü
Cori ya Ngechuchuxũ írüdaxẽẽcü.
25 Rü Ngechuchuxũ nixĩ ga namuxũ ga Tupana na tórü pecaducèx nayuxũcèx. Rü
ñu̱xũchi nüma ga Tupana rü wenaxãrü Ngechuchuxũ ínarüdaxẽẽ na nagagu imexũcèx
i Tupanapẽxewa.

5

Ñu̱xma rü Tupanapẽxewa tame erü Cristuaxũ tayaxõgü

1 Rü ñu̱xma rü Tupanapẽxewa time erü tayaxõgü. Rü ngẽmacèx marü tama Tupana-
maã taxuwanüa̱xgü i ñu̱xmax, erü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu rü marü tamaã
nanangüxmüxẽẽ ya Tupana.
2 Rü Cristugagu nixĩ na tamaã namecümaxũ ya Tupana i ñu̱xmax erü tayaxõgü. Rü
nüxũ tacuèx rü guxũgutáma tamaã namecüma. Rü tataãẽgü erü nüxũ tacuèx na tüxũ tá
nangẽxmaxũ i tachica i mexũ i Tupanaxũtawa.
3 Rü ngẽxgumarüũ ta tataãẽgü i woo ngúxũ ingegügu. Erü nüxũ tacuèx rü ngẽma ngúxũ
rü tüxũ narüngũxẽẽ na yexeraãcü iporaexũ rü yaxna namaã ixĩnüẽxũcèx.

4 Rü ngẽxguma yaxna namaã ixĩnüẽgu rü Tupana rü tamaã nataãẽ. Rü ngẽma na tamaã nataãẽxũ rü ngẽmacèx meã ítananguxẽẽ na tüxũ tá nangẽxmaxũ i tachica i mexũ i Tupanaxũtawa.
5 Rü ñu̱xma na ínanguxẽẽxũ na tüxũ tá nangẽxmaxũ i tachica i Tupanaxũtawa, rü ngẽmacèx taxucèxma tangechaũgü. Erü Tupana rü poraãcü tüxũ nangechaũ. Rü ngẽma Naãẽ i Üünexũ i tüxna namuxũ nixĩ i tüxũ nüxũ cuèxẽẽxũ i ngẽma.
6 Rü yexguma taxucürüwama yigütama imaxẽxẽẽgu, rü nawa nangu na Tupana yanguxẽẽxũ ga yema norü uneta. Rü yexguma nixĩ ga ñoma ga naãnewa namuãxũ ga Cristu na pecadua̱xgüxũcèx nayuxũcèx.
7 Rü tama natauxcha na wüxie rü to i duũxũcèx tayuxũ, woo wüxi i duũxũ i mexũcèx yixĩgu. Rü woo tangẽxmagu ya texé ya naxcèx yuchaũchiréxe i wüxi i duũxũ i aixcüma mexẽchixũ, natürü tama tüxũ natauxcha i ngẽma.
8 Natürü Tupana tüxũ nüxũ nadauxẽẽ na ñuxãcü tüxũ nangechaũxũ yerü yexguma ipecadua̱xgügu nixĩ ga taxcèx nayuxũ ga Cristu.
9 Rü ñu̱xma rü Tupanapewa time yerü taxcèx nayu ga Cristu. Rü ngẽmacèx meãma nüxũ tacuèx rü nüma rü aixcüma tá tüxũ ínanguxũxẽẽ na tama tüxũ napoxcuexũcèx ya Tupana.
10 Rü yexguma norü uwanügü ixĩgügu, rü nümatama ga Tupana rü nügümaã tüxũ narüngüxmüẽxẽẽ ga yexguma nayu̱xgu ga Nane. Rü ñu̱xma na marü namaã irüngüxmüẽxũ, rü yexeraãcü nüxũ tacuèx na tüxũ nangẽxmaxũ i maxũ i taguma gúxũ nagagu na namaxũxũ i nümax.
11 Rü tama ngẽxĩcatama nixĩ. Natürü i ñu̱xma rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristugagu rü Tupanamaã tataãẽgü, yerü Cristugagu nixĩ ga Tupana ga tamaã nangüxmüxũ.

Adáũchiga rü Cristuchiga

12 Rü nüxiraxũcü ga yatü ga Adáũgagu nixĩ ga guxũma ga duũxũgüwa nanguxũ ga pecadu. Rü pecadugagu ínangu i yu. Rü yemaãcü guxũma ga duũxũgüwa naxüe na nayuexũ, yerü guxũma nipecadua̱x.
13 Rü naxũpa na Tupana Moĩchéna naxãxũ ga yema mugü ga naxümatüxũ, rü duũxũgü rü chixexũ naxügüecha, rü yemacèx nayue. Natürü yema mugü rü tauta nayexma ga yexguma, rü yemacèx taxucürüwa texé nüxũ tixu ga yema duũxũgü ga na chixri naga naxĩnüẽxũ ga yema mugü.
14 Rü yema duũxũgü ga Adáũwena buexũ rü tama Adáũrüũ nanango̱x ga yema ori̱x ga Tupana nüxna chu̱xuxũ. Natürü chixexũ naxügü, rü yemacèx nayue. Rü yemaãcü nixĩ ñu̱xmata Tupana Moĩchéna naxã ga yema mugü ga naxümatüxũ. Rü Adáũwa inaxügü na nayuexũ ga duũxũgü, natürü Cristuwa inaxügü na nayaxuxũ i maxũ i taguma gúxũ.
15 Natürü yema chixexũ ga Adáũ üxũ rü taxuacü nagu tanangu i ngẽma ãmare ga Tupana tüxna ãxũ, erü tama namaã nawüxigu. Rü aixcüma nixĩ ga wüxi ga yatüarü chixexũgagu na nayuexũ i guxũma i duũxũgü. Natürü tama yemaãcü tamaã nanaxü ga Tupana. Yerü nüma rü tüxũ nangetanüãcüma núma nanamu ga Nane ya Ngechuchu ya Cristu na tórü pecaducèx nayuxũcèx. Rü yemaãcü guma Cristugagu Tupana nanamaxẽxẽẽ i muxũma i duũxũgü.
16 Rü yema pecadu ga Adáũ üxũ rü taxuacüma nagu tanangu ga yema ãmare ga Tupana tüxna ãxũ. Yerü wüxitama ga Adáũãrü pecadugagu, rü Tupana nüxũ nixu rü tá nayu naxcèx ga yema. Natürü Ngechuchu ya Cristugagu rü Tupana nüxũ nixu na napẽxewa imexũ rü nüxna íinguxũxũ i guxũma i tórü pecadugü.
17 Rü guxũma i duũxũgü nayue yerü wüxitama ga yatü ga Adáũ rü pecadu naxü. Natürü tama yemaãcü tamaã nanaxü ga Tupana, yerü ga nüma rü poraãcü tamaã namecüma rü tüxũ nangetanüãcüma tüxũ narüngũxẽẽ. Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü guxũma i ngẽma duũxũgü i Tupana nüxũ ixuxũ na napẽxewa yamexũ, rü nümatama ya Tupana

rü Nane ya Ngechuchu ya Cristugagu nanamaxẽxẽẽ na namaã wüxigu ãẽxgacügü yixĩgüxũ̃cèx.
18 Rü yema Adáũ̃arü chixexũ̃ rü poxcuwa nanagagü ga guxũma ga duũ̃xũ̃gü. Natürü yema mexũ̃ ga Ngechuchu ya Cristu üxũ̃ rü pecaduwa ínananguxũ̃xẽẽ i guxũma i duũ̃xũ̃gü i yaxõgüxũ̃, rü nüxna nanaxã i maxũ̃ i taguma gúxũ̃.
19 Rü guma nüxĩraũ̃cü ga yatü ga Adáũ̃ rü tama Tupanaga naxĩnü. Rü yemaãcü wüxitama ga yatügagu rü muxũma ga duũ̃xũ̃gü rü nipecaduãx. Natürü ínangu ga guma yatü ga Ngechuchu, rü meã Tupanaga naxĩnü. Rü gumagagu rü muxũma i duũ̃xũ̃gü rü tá nime i Tupanapẽxewa.
20 Rü Tupana rü Moĩchéna nanaxã ga norü mugü na duũ̃xũ̃güxũ̃ nüxũ̃ nacuèxẽẽxũ̃cèx na ñuxãcü poraãcü pecadu naxügüxũ̃. Natürü yexguma yexeraãcü pecadu naxügügu ga duũ̃xũ̃gü, rü yexeraãcü Tupanaãxũ̃ nangechaũ̃tümüũ̃gü.
21 Rü ñu̱xma woo pecadugagu na iyuexũ̃, natürü Tupanaãxũ̃ tangechaũ̃tümüũ̃gü i guxũguma. Rü ngẽmaãcü pecaduwa tüxũ̃ ínanguxũ̃xẽẽ na napẽxewa imexũ̃cèx rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristugagu tüxũ̃ nangẽxmaxũ̃cèx i maxũ̃ i taguma gúxũ̃.

6

Ñu̱xma rü tama pecadu ixügüxũ̃cèx nixĩ i imaxẽxũ̃, natürü Cristucèx nixĩ i imaxẽxũ̃

1 Rü ñu̱xma na Tupanaãxũ̃ ingechaũ̃tümüũ̃güxũ̃, ¿rü ñuxãcü tá imaxẽxũ̃ i ñu̱xmax? ¿Rü pexcèx rü namexũ̃ na pecadu ixügüechaxũ̃ na yexeraãcü Tupanaãxũ̃ ingechaũ̃tümüũ̃güxũ̃cèx?
2 Rü dücax, tama ngẽmaãcü nixĩ. Erü ñu̱xma pecaduchaxwa rü ñoma iyuexũ̃rüũ̃ tixĩgü, erü marü tama naga taxĩnüẽ. Rü ngẽmacèx tama name i yeũ̃cürü pecadu taxügüecha.
3 ¿Tama ẽxna nüxũ̃ pecuèx na ṯacücèx yiĩxũ̃ na íibaiũ̃xũ̃? Rü ítabaiũ̃ na ngẽmaãcü duũ̃xũ̃güxũ̃ nawéxũ̃cèx na aixcüma Ngechuchu ya Cristuarü duũ̃xũ̃gü na ixĩgüxũ̃. Rü yexguma íibaiũ̃gu, rü nüma nayuxũ̃rüũ̃ yexma nayu ga tacüma ga nuxcümaũ̃xũ̃.
4 Rü yexguma íibaiũ̃gu, rü Cristu yuxũ̃rüũ̃ yexma nayu ga tacüma ga nuxcümaũ̃xũ̃, rü Cristu itáxũ̃rüũ̃ inatèx ga yema tacüma ga nuxcümaũ̃xũ̃. Rü yemaãcü naxüpetü na wena imaxẽxũ̃cèx rü tüxũ̃ nangẽxmaxũ̃cèx i maxũ̃ i ngexwacaxũ̃xũ̃, yexgumarüũ̃ ga Ngechuchu na yuwa írüdaxũ̃ rü wena namaxũ̃xũ̃ ga yexguma Nanatü ga Tupana norü poramaã ínadaxẽẽgu.
5 Rü ñu̱xma na Cristumaã wüxigu nayuxũ̃ ga tacüma ga nuxcümaũ̃xũ̃, rü nüxũ̃ tacuèx na aixcüma Cristumaã tüxũ̃ nangẽxmaxũ̃ i maxũ̃ i ngexwacaxũ̃xũ̃.
6 Rü nüxũ̃ tacuèx rü yema tórü maxũ̃ ga nuxcümaũ̃xũ̃ rü Cristumaã wüxigu curuchagu nayu na yexma yanaxoxũ̃cèx ga yema tacüma ga chixexũ̃. Rü ñu̱xma rü tama pecadutüũ̃wa tangẽxmagü, rü ngẽmacèx marü tama naga taxĩnüẽ.
7 Erü yíxema yúxe rü marü tama pecadutüũ̃wa tangẽxma na yeũ̃cürü pecadu taxüechaxũ̃cèx.
8 Rü ñu̱xma na Cristumaã nayuxũ̃ ga tórü maxũ̃ ga nuxcümaũ̃xũ̃, rü nüxũ̃ tacuèx na Cristurüũ̃ tüxũ̃ nangẽxmaxũ̃ i maxũ̃ i ngexwacaxũ̃xũ̃.
9 Rü nüxũ̃ tacuèx rü ñu̱xma na yuwa ínadaxũ̃ ya Cristu, rü tagutáma wena nayu. Yerü nüma rü marü yuxũ̃ narüyexera.
10 Rü yexguma nayu̱xgu ga Cristu rü pecaducèx nixĩ ga nayuxũ̃, rü noxtacüma yexma wüxicana ningutanü ga guxũma ga duũ̃xũ̃güarü pecadugü. Natürü ñu̱xma na namaxũ̃xũ̃, rü Tupanacèx nixĩ i namaxũ̃xũ̃ na Tupanaãrü ngúchaũ̃ naxüxũ̃cèx.
11 Rü ngẽxgumarüũ̃ ta i pema rü name nixĩ i pegügu perüxĩnüẽ na marü peyuexũ̃ pecaduchaxwa rü Tupanacèx pemaxẽxũ̃, erü Ngechuchu ya Cristuarü duũ̃xũ̃gü pixĩgü.
12 Rü ngẽmacèx rü tama name i pecadutüũ̃wa pegü pengẽxmagüxẽẽ na pemaã inacuáxũ̃cèx. Rü tama name i penaxüchica i pecadu na pexeneãrü ngúchaũ̃gü i chixexũ̃ pexũ̃ naxüxẽẽxũ̃cèx.

13 Rü tama name i pecaduna penaxãgü i pexene na ngẽmamaã chixexŭ pexügüxŭcèx. Rü name nixĩ i Tupanana pegü pexãgü, erü ñoma duŭxŭgü i yuexŭ rü wena maxẽxŭrüŭ pixĩgü. Rü ngẽmacèx name nixĩ i Tupanana penaxãgü i pexene na ngẽmamaã mexŭ pexügüxŭcèx.
14 Rü ñu̱xma rü tãũtáma pecadutüŭwa pengẽxmagü na pemaã inacuáxŭcèx. Rü yexguma yema mugü ga Moĩché ümatüxŭwe perüxĩxgu, rü pemaã inacuèx ga pecadu. Natürü i ñu̱xma rü Cristugagu Tupana pemaã namecüma, rü nüma nixĩ i pemaã inacuáxŭ i ñu̱xmax.

Ngẽxguma wüxi i corimẽxẽwa yigü ingẽxmagüxẽẽgu, rü ngẽmaga nixĩ i ixĩnüẽxŭ

15 Rü ñu̱xma na tama yema Moĩché ümatüxŭ ga mugütüŭwa ingẽxmagüxŭ, rü ñu̱xma na Tupana rü Cristugagu tamaã mecümaxŭ, ¿rü ñuxãcü tá imaxẽxŭ? ¿Rü pexcèx namexŭ na yeŭcürü pecadu ixügüechaxŭ? Rü dücax, tama name na ngẽmaãcü imaxẽxŭ.
16 Rü pema nüxŭ pecuèx rü ngẽxguma wüxi i corimẽxẽwa pegü pengẽxmagüxẽẽgu na naga pexĩnüẽxŭcèx rü ngẽma tá nixĩ i perü cori ixĩxŭ, rü pema rü norü duŭxŭgü tá pixĩgü i ngẽma cori i naga pexĩnüẽxŭ. Rü ñu̱xma rü pema tá nüxŭ pedaugü ngoxi ngẽxŭrüüxŭ perü me yixĩ na ngẽmaga pexĩnüẽxŭcèx. Rü ngẽxguma pecadu i yuwa tüxŭ gagüxŭ perü me yixĩgu, rü ngẽma tá nixĩ i pemaã icuáxŭ. Rü ngẽxguma perü me yixĩgu na Tupanaga na pexĩnüẽxŭ, rü yimaga tá pexĩnüẽ na napẽxewa pimexŭcèx.
17 Natürü Tupanana moxẽ chaxã, yerü woo pecaduga na pexĩnüẽchiréxŭ, natürü i ñu̱xma rü aixcüma naga pexĩnüẽ i ngẽma ngu̱xẽẽtae i marü peyaxuxŭ i Cristuchiga.
18 Rü ñu̱xma rü Tupanaãrü duŭxŭgü pixĩgü erü nüma rü chixexŭna pexŭ ínanguxŭxẽẽ na tama pecadu pexügüechaxŭcèx. Rü ngẽmaãcü pexŭ narüngŭxẽẽ na napẽxewa pimexŭcèx rü meã naxcèx pemaxẽxŭcèx.
19 Rü ñoma i naãnecŭ̱ã̱x i duŭxŭgümaã chidexarüŭ nixĩ i tauxchaxŭ i oremaã pemaã chidexaxŭ i ñu̱xmax, erü pema rü woetama taguma nüxŭ pexĩnüẽ i ñaã ore, rü ngürüãchi tãũtáma nüxŭ pecuèx i ṯacüchiga na yiĩxŭ i ngẽma pemaã nüxŭ chixuxŭ. Rü dücax, rü nuxcüma rü ipenaxã ga pexene na namaã penaxügüxŭcèx ga nagúxŭraŭxŭ ga chixexŭ. Natürü i ñu̱xma rü name nixĩ i Tupanana pegü pexã na aixcüma napẽxewa pexüünegüxŭcèx rü naxcèxicatama pemaxẽxŭcèx.
20 Rü yexguma pecadutüŭwa peyexmagügu, rü taxucürüwama Tupanapẽxewa mexŭ pexügü ga yexguma.
21 ¿Natürü ṯacüwa pexŭ namexŭ ga yema chixexŭ i ñu̱xma rü wüxi i ãne pexna ãxŭ? Yerü yema chixexŭ rü yuwamare pexŭ nagagü, rü tama i maxŭwa.
22 Natürü marü tama pecadutüŭwa pengẽxmagü i ñu̱xmax, erü marü nüxna ípenguŭ rü marü Tupanaãrü duŭxŭgü pixĩgü. Rü ngẽma waxi nixĩ i poraãcü pexŭ mexŭ erü ngẽmagagu penayaxu i maxŭ i Tupanapẽxewa üünexŭ rü ngẽmawena tá penayaxu i maxŭ i taguma gúxŭ.
23 Rü ngẽma natanü na pecadu ixüxŭ, rü yu nixĩ. Natürü yíxema tórü Cori ya Ngechuchuaxŭ yaxõgüxe, rü Tupana tüxna nanaxãmare i maxŭ i taguma gúxŭ.

7

Wüxi i ngecü rü ngẽxguma nayutegu rü marü tama ngĩtemẽxẽwa ingẽxma. Rü ñu̱xma na taxcèx nayuxŭ ya Cristu, rü marü tama yema Moĩché ümatüxŭ ga mugütüŭwa tangẽxmagü

1 Pa Chaueneẽgüx, rü pema na nagu pexĩxŭ i ngẽma mugü, rü nüxŭ pecuèx rü ngẽxguma tamaŭxguxicatama nixĩ na ngẽma mugütüŭwa tangẽxmaxŭ ya wüxichigü ya duŭxẽ.
2 Rü dücax, rü wüxi i ngecü i ãtecü rü ngĩtemẽxẽwa ingẽxma ega namaxyane ya ngĩte, erü ngẽma ñanagürü i ore i mugü. Natürü ngẽxguma nayu̱xgu ya ngĩte, rü marü tama ngĩtemẽxẽwa ingẽxma. Rü yema mugü ga ngĩtemẽxẽwa ngĩxŭ yexmaxẽẽxŭ ga noxri rü marü tama ngĩmaã inacuèx.

3 Rü ngẽmaãcü i ngẽxguma namaxyane ya ngĩte rü to i yatümaã inapexgu, rü pecadu ixü. Natürü ngẽxguma marü nayu̱xgu ya ngĩte, rü marü nüxna íinguxuchi i ngẽma mugü ga ngĩtemẽxẽwa ngĩxũ yexmaxẽẽxũ ga noxrix. Rü ngẽxguma wenaxãrü naxãtegu rü taxuũma i chixexũ ixü.

4 Rü ngẽxgumarüũ ta i pemax, Pa Chaueneẽgüx, rü marü tama yema Moĩché ümatüxũ ga mugütüũwa pengẽxmagü yerü nüma ga Cristu rü pexcèx nayu. Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü Cristu ga yuwa írüdacüarü pixĩgü. Rü ngẽmaãcü nanaxü ya Tupana na naxcèx imaxẽxũcèx, rü norü ngúchaũ ixügüxũcèx.

5 Rü yexguma nuxcümaũxũ ga tacümawe rüxĩxgu rü poraãcü tanaxü ga taxüneãrü ngúchaũgü woo yema mugü tüxna na nachu̱xuxũ ga yema. Natürü yexguma nüxũ icuèxgu na nachu̱xuxũ ga yema pecadu ga ixüxũ, rü yexeraãcü tanaxüxchaũ. Rü yemaãcü ga yema tórü pecadugü rü yuwa tüxũ nagagü.

6 Natürü i ñu̱xma rü marü tama ngẽma mugütüũwa tangẽxmagü, erü Tupana rü marü nüxna tüxũ ínanguxũxẽẽ. Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü ñoma duũxũgü i iyuexũrüũ tixĩgü i napẽxewa i ngẽma mugü, erü marü tama tamaã inacuèx. Rü ngẽmacèx tama nagu taxĩ i ngẽma nuxcüma ümatüxũ ga mugü, erü marü nüxna ítanguxũ na Tupanaãrü ngúchaũ ixügüxũcèx rü naxcèx na imaxẽxũcèx namaã i tórü maxũ i ngexwacaxũxũ i Naãẽ i Üünexũ tüxna ãxũ.

Ngẽma pecadu i chowa ngẽxmaxũ rü chomaã inacuèx

7 ¿Rü ñuxũ ñagüxũ tá i ñu̱xmax? ¿Rü pexcèx rü yema mugü yiĩxũ ga tüxũ pecadu̱xẽẽxũ? ¡Rü dücax, tama name i ngẽmaãcü nagu tarüxĩnüẽ! Natürü yexguma chi yema mugü rü tama choxũ nüxũ nacuèxẽẽgu, rü tãũ chima nüxũ chacuèx na pecadutüũwa chayexmaxũ. Rü dücax, rü yexguma chi yema mugü rü tãũ chima choxũ nüxũ cuèxẽẽgu na wüxi i pecadu yiĩxũ na to̱gu̱xãrü ngẽmaxũcèx chixauxãchixũ, rü tãũ chima nüxũ chacuèx na pecadu yiĩxũ i ngẽma.

8 Natürü yexguma yema mugü choxũ ngu̱xẽẽgu na nachixexũ na to̱gu̱xãrü ngẽmaxũ choxũ ngúchaũxũ, rü yexguma ga pecadu rü nayoxniẽ na yexeraãcü choxũ na nangúchaũxẽẽãxũ. Rü ngẽmaãcü nüxũ tadau rü ngẽxguma chi natau̱xgu i ngẽma mugü, rü tãũ chima nüxũ tacuèxgü na ñuxãcü wüxi i chixexüchixũ na yiĩxũ i ngẽma pecadu.

9-10 Rü noxri tauta yema mugüxũ chacuèxgu, rü choma nagu charüxĩnügu rü chame. Natürü yexguma yema mugüxũ chacuèxgu, rü nüxũ chicuèxãchi na chixexũ chaxüxũ rü ngẽma chixexũcèx rü tá na chayuxũ. Rü yemaãcü ga yema mugü ga Tupana Moĩchéna ãxũ na duũxũgüxũ namaxẽxẽẽxũcèx, rü choxũ nayuxẽẽãma.

11 Rü nüma ga pecadu rü nayoxniẽ namaã ga yema mugü. Yerü yexguma yema mugü choxũ ngu̱xẽẽgu na ñuxãcü nachixexũ ga yema pecadu, rü yexeraãcü choxũ nangúchaũ ga yema pecadu. Rü yemaãcü ga yema pecadu rü choxũ nawomüxẽẽ rü nayoxniẽ namaã ga yema mugü rü yuwa choxũ naga.

12 Natürü yema mugü rü aixcüma naxüüne i Tupanapẽxewa. Rü guxũma i ngẽma Tupana tamaã nüxũ ixuxũ rü naxüüne rü aixcüma name rü tüxũ narüngũxẽẽ.

13 ¿Natürü ñuxãcü nixĩ i ngẽma i ñu̱xmax? ¿Éxna pexcèx rü yema mugü yiĩxũ ga yuwa choxũ gaxũ? Rü dücax, rü tama ngẽmaãcü nixĩ. Erü ngẽma pecadu nixĩ i Tupanaãrü mugümaã yoxniẽxũ na yuwa choxũ nagaxũcèx. Rü ngẽmaãcü nüxũ tacuèx na ñuxãcü poraãcü nachixexũ i pecadu. Rü yexguma yema mugü choxũ ngu̱xẽẽgu na ñuxãcü poraãcü nachixexũ ga yema pecadu, rü yexeraãcü choxũ nangúchaũ ga yema chixexũ rü yexeraãcü chanaxüama ga pecadu.

14 Nüxũ tacuèx i ngẽma mugü rü Tupanaãẽ i Üünexũwa ne naxũ. Natürü choma rü duũxũmare chixĩ, rü ngẽmacèx nixĩ i chomaã inacuáxũ i ngẽma pecadu i chaxüxũ.

15 Rü tama nüxũ chacuèx na ţacü choxũ üpetüxũ erü tama chanaxü i ngẽma mexũ i chanaxwèxexũ na chaxüxũ, natürü ngẽma chixexũ i tama chanaxwèxexũ na chaxüxũ rü ngẽmaãma nixĩ i chaxüxũ.
16 Natürü i ñųxma na chanaxüxũ i ngẽma tama chanaxwèxechiréxũ na chaxüxũ, rü ngẽmawa nüxũ chicuèxãchi na namexũ i ngẽma mugü.
17 Rü ngẽmacèx i ñųxma rü tama chauechama nixĩ i chanaxüxũ i ngẽma chixexũ. Natürü ngẽma pecadu i chowa ngẽxmaxũ nixĩ i chomaã icuáxũ, rü ngẽma nixĩ i chixexũ choxũ üxẽẽxũ.
18 Rü choma nüxũ chacuèx rü wüxi i pecaduãxũ i duũxũmare chixĩ, rü ngẽmacèx chowa rü nataxuma i ţacü i mexũ. Erü woo chanaxwèxe na mexũ chaxüxũ, natürü tama chomaã nanguxũ na chanaxüxũ.
19 Erü ngẽma mexũ i chanaxwèxexũ na chaxüxũ, rü tama chanaxü. Natürü chanaxüama i ngẽma chixexũ i tama chanaxwèxexũ na chanaxüxũ.
20 Rü ngẽxguma chi chanaxüamagu i ngẽma chixexũ i tama chanaxwèxexũ na chaxüxũ, rü meãma nango̱x na tama chauechama chanaxüxũ. Natürü ngẽma pecadu i chowa ngẽxmaxũ nixĩ i chomaã icuáxũ rü chixexũ choxũ üxẽẽxũ.
21 Rü ngẽmaãcü nüxũ chadau i ñuxãcü na chiĩxũ. Rü ngẽxguma mexũ chaxüxchaũgu rü choxũ natauxcha na chixexũãma chaxüxũ.
22 Choma rü chauãẽwa rü chorü me nixĩ i Tupanaãrü mugü, rü naga chaxĩnüchaũ.
23 Natürü ñaã chaxune i ñoma i naãnecũą̃x ixĩxũwa, rü nangẽxma i ţacü i tama naxüxchaũxũ i ngẽma chauãẽ naxwèxexũ. Rü ngẽma pecadu i chowa ngẽxmaxũ nixĩ i chomaã icuáxũ rü chixexũ choxũ üxẽẽxũ.
24-25 Rü ngẽmaãcü i choma rü chauãẽwa chayanguxẽẽchaũ i Tupanaãrü mugü, natürü ñoma i naãnecũą̃x i chaxune rü nanaxüxchaũ i ngẽma nanaxwèxexũ i pecadu. Rü taxucèxma chataãẽ i chomax. ¿Rü texé tá nüxna choxũ ítanguxuchixẽẽ i ñaã pecadu i chowa ngẽxmaxũ rü yuwa choxũ gaxchaũxũ? Rü Tupanana moxẽ chaxã erü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu rü tá choxũ nüxna ínanguxuchixẽẽ.

8

Tupanaãẽ i Üünexũ naxwèxexũãcüma tamaxẽ

1 Rü ñųxma ya Tupana rü marü taxucèxma nanapoxcue i ngẽma duũxũgü i Ngechuchu ya Cristuarü duũxũgü ixĩgüxũ.
2 Erü Tupanaãẽ i Üünexũ i Ngechuchu ya Cristugagu tüxũ maxẽxẽẽxũ, rü nüxna tüxũ ínanguxũxẽẽ i pecadu na tama yuwa tüxũ nagagüxũcèx.
3 Rü yema taxüneãrü ngúchaũgü rü marü nüxũ narüyexera ga yema mugü ga Moĩché ümatüxũ. Rü yemacèx ga yema mugü rü taxucürüwa mexũ tüxũ naxüxẽẽ. Natürü nüma ga Tupana rü marü nanaxü ga yema taxucürüwa naxüxũ ga yema mugü. Yerü ga Tupana rü ñoma ga naãnewa nanamu ga Nanexũchi. Rü woo taxüne i pecaduãxũrüũ nixĩ ga naxũne, natürü nüma ga Nane rü taguma napecaduą̃x. Rü nüma ga Nane rü tórü pecaducèx nayu, rü yemaãcü inayanaxoxẽẽ ga norü pora ga yema pecadu ga taxünewa yexmaxũ.
4 Rü yemaãcü nanaxü ga Tupana na tüxũ na natauxchaxũcèx na yanguxẽẽxũ i ngẽma tüxũ namuxũ i ngẽma mugü. Erü ñųxma rü tama ñoma i taxüne naxwèxexũãcüma tamaxẽ, natürü Tupanaãẽ i Üünexũ naxwèxexũãcüma nixĩ i imaxẽxũ.
5 Rü yíxema tümaxũne naxwèxexũãcüma maxẽxẽ, rü naxcèx tadaugü i ngẽma ñoma i naãnecũą̃x naxwèxexũ. Natürü yíxema Tupanaãẽ i Üünexũ naxwèxexũãcüma maxẽxẽ, rü ngẽma Tupanaãẽ i Üünexũ naxwèxexũ nixĩ i naxcèx tadaugüxũ.
6 Rü yíxema Tupanaãẽ i Üünexũ naxwèxexũcèx daugüxe rü tataãẽgü, rü tá tüxũ nangẽxma i tümaãrü maxũ i taguma gúxũ. Natürü yíxema tümaxũne naxwèxexũcèx daugüxe rü ngẽma rü tá yuwa tüxũ nagagü.

7 Rü yíxema tümaxũne naxwèxexũcèx daugüxe rü Tupanamaã tarüxuwanügü. Rü tama Tupanaga taxĩnüẽchaũ erü taxucürüwama naga taxĩnüẽ.
8 Rü ngẽmacèx ya yíxema tümaxũneãrü ngúchaũwe rüxĩxẽ, rü taxucürüwa Tupanaãrü ngúchaũ taxügü.
9 Natürü ngẽxguma aixcüma pewa nangẽxmagu i Tupanaãẽ i Üünexũ rü tama pexeneãrü ngúchaũ pexü, natürü Naãẽ i Üünexũãrü ngúchaũ nixĩ i pexüxũ. Rü yíxema tama tüxũ nangẽxmaxẽ i Tupanaãẽ i Üünexũ i Cristu tüxna ãxũ, rü tama Cristuarü duũxũ tixĩ.
10 Natürü ngẽxguma pewa namaxũxgu ya Cristu, rü peãxẽ rü namaxũ erü Cristugagu Tupana pexũ nüxũ inayarüngüma i perü pecadugu. Rü woo i pexene rü pecadugagu tá nayuama, natürü peãxẽ rü Cristugagu tá namaxũ, erü Tupana pexũ nadau na pimexũ.
11 Rü ngẽxguma pewa namaũxgu i Naãẽ ya yima Tupana ga Ngechuchu ya Cristuxũ írüdaxẽẽcü, rü nümatátama ya yima Cristuxũ írüdaxẽẽcü tá wena nanamaxẽẽ i pexene i yuxwèxexũ, rü Naãẽ i Üünexũ i pewa maxũxũ tá nixĩ i naxüxũ i ngẽma.
12 Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgüx, rü tanaxwèxe i Tupanaãrü ngúchaũ taxü, rü tama tanaxwèxe i taxüne i pecaduãxũãrü ngúchaũ taxü.
13 Erü ngẽxguma chi pexeneãrü ngúchaũ pexu̱xgu rü tá ipeyarütauxe. Natürü ngẽxguma Tupanaãẽ i Üünexũãrü ngũxẽẽmaã ipeyanaxoxẽẽgu i ngẽma pexene üxchaũxũ, rü aixcüma tá pexũ nangẽxma i maxũ i taguma gúxũ.
14 Erü guxãma ya yíxema Tupanaãẽ i Üünexũ tümamaã icuáxe, rü aixcüma Tupanaxãcügü tixĩgü.
15 Yerü tama penayauxgü ga wüxi ga naãxẽ ga pecaduwa pexũ gagüxũ rü ngemagagu wenaxarü Tupanaarü poxcucèx pemuũẽ. Natürü yema Naãxẽ ga peyauxgüxũ rü Tupanaãxẽ i Üünexũ i naxacügü pexũ ixĩgüxẽẽxũ nixĩ. Rü ngẽmatama Naãẽ i Üünexũ nixĩ i tüxũ rüngũxẽẽxũ na tama imuũẽxũcèx na Tupanana ingaicamagüxũ rü:
"Pa Chaunatüx", ñagüxũ nüxũ.
16 Rü ngẽmatama Naãẽ i Üünexũ nixĩ i aixcüma tüxũ nüxũ cuèxẽẽxũ na Tupanaxãcügü na ixĩgüxũ.
17 Rü ñu̱xma na Tupanaxãcügü ixĩgüxũ i yixema, rü nüxũ tacuèx rü daxũguxũ i naãnewa tá tanayaxu i ngẽma mexũgü i Tupana tüxna ãxchaũxũ. Rü ngẽmaãcü Cristumaã tá tüxũ nangẽxma i tachica i mexũ i Tupanaxũtawa, erü Cristurüũ ngúxũ tingegü na yixcüra wüxigu namaã mexũwa ingẽxmagüxũcèx.

Ngẽma mexũ i yixcüra tá nüxũ idauxüchiga

18 Rü dücax, choma nagu charüxĩnü rü ngẽma ngúxũ i ñu̱xma ñoma i naãnewa ingegüxũ, rü taxuũma nixĩ i ngẽxguma nagu nanguxgu i ngẽma mexũ i yixcüra tá nüxũ idauxũ i ngẽxguma Cristumaã ingẽxmagügu i daxũguxũ i naãnewa.
19 Rü ñu̱xma rü guxũma i tacü i Tupana üxũ rü taxũ i norü ngúchaũmaã ínananguxẽẽgü i ngẽma ngunexũ i nagu tá nataeguxũ ya Cristu na Tupana guxũpẽxewa naxãcügüxũ iwéxũ.
20 Rü nüxũ tacuèxgü rü yexguma pecadu naxu̱xgu ga guma nüxĩraũcü ga yatü rü yexguma nixĩ ga nachixexũ ga guxũma ga yema Tupana üxũ. Rü tama yema Tupana üxũãrü ngúchaũ nixĩ ga yema, natürü yemaãcü nüxũ naxüpetü yerü ga Tupana rü yemaãcü inaxuneta ga yexguma pecadu naxu̱xgu ga guma yatü. Natürü i ñu̱xma rü guxũma ga yema Tupana üxũ rü ínananguxẽẽ na ngẽma chixexũwa ínanguxũxũcèx.
21 Erü ngẽma ngunexũ i Tupana tá nagu nadexũ i naxãcügü na naxũtawa nangẽxmagüxũcèx, rü ngẽxguma tá ta nixĩ i chixexũwa ínanguxũxẽẽãxũ i guxũma ga yema nümatama naxüxũ. Rü ngẽmaãcü wenaxãrü noxrirüũ tá name i guxũma.
22 Rü nüxũ tacuèx rü ñaa naane rü guxũma i nawa ngexmaxũ rü ñoma wüxi i nge i ixraxacüchaxũcürüxũ poraãcü ngúxũ ninge ñu̱xmatáta nawa nangu i ngema ngunexũ i nagu Tupana wena nangexwacaxũxẽẽxũ i guxũma..

23 Rü tama ñaa naanexĩcatama nixĩ i ngúxũ ingexũ i ñų̃xma, natürü yixema i tüxũ ngexmaxũ i Tupanaãxẽ i Üünexũ rü ta ngúxũ tingegü ñ̃xmatáta nawa nangu na Tanatü tüxũ dexũ rü ngexwacaũxũ i taxũnegü tüxna ãxũ. Rü woo tüxũ nangexma i Naãxẽ i Üünexũ ya Tupana tüxna muxũ na norü ügü yixĩxũcèx i ngema mexũgü i Tupana tá tüxna naxãxũ i dauxũguxü i naanewa, natürü tanaxwèxe na ngẽmaxũchi ingugüxũ.

24 Cristu tüxna nanaxã i maxũ i taguma gúxũ, natürü ítananguxẽẽgümare na naxũ-tawa ingugüxũ na nayauxgüxũcèx i ngẽma maxũ. Natürü nüxũ tacuèx rü ngẽxguma chi marü nüxũ idaugügu i ngẽma írünguxẽẽgüxũ, rü taxucèxma tũ̃xcüũ ítananguxẽẽgü. Erü ngẽma marü nüxũ idauxũ, rü taxucèxma ítananguxẽẽ.

25 Natürü ngẽxguma tauta nüxũ idaugügu i ngẽma írünguxẽẽgüxũ, rü tanaxwèxe i meã ítananguxẽẽgüecha ñų̃xmatáta nüxũ idaugü. Rü ngẽmaãcü nixĩ i Cristuxũ írünguxẽẽgüxũ.

26 Rü Tupanaãẽ rü tüxũ narüngũxẽẽ ta na iporaexũcèx i ngẽxguma ituraegu i tórü õwa. Rü yixema rü tama nüxũ tacuèx na ñuxãcü Tupanamaã idexagüxũ rü ţ̃acücèx iyumüxẽgüxũ. Natürü Naãẽ i Üünexũ rü naxauxãcüma ore i tama nüxũ icuáxũmaã Tupanamaã nidexa rü taxcèx nayumüxẽ.

27 Rü Tupana ya meã tüxũ cuácü rü nüxũ nacuèx na ñuxũ ñaxũchiga yiĩxũ i ngẽma Naãẽ i Üünexũ nüxũ ixuxũ. Erü ngẽma Naãẽ i Üünexũ rü Tupana naxwèxexũãcüma Tupanaxũ nacèèxũ tümacèx ya yíxema Tupanaãrü duũxũgü ixĩgüxe.

Cristu rü tüxũ naporaexẽẽãma na taxuũma i guxchaxũgü tüxũ narü- yexeraxũcèx

28 Rü nüxũ tacuèx rü tümaãrü mexũcèx nixĩ i Tupana ínanguxẽẽxũ i guxũma i ngẽma tüxũ üpetüxũ ya yíxema nüxũ ngechaũgüxe ga nüma nanaxwèxexũãcüma tüxũ nadexe.

29 Rü woetama nuxcümama ga Tupana rü marü tüxũ nacuèx na texégü tá tixĩgüxũ ya yíxema noxrü ixĩgüxe. Rü noxritama naãne ixügügumama tüxũ nade na Nanerüũ timexũ i napẽxewa, rü yima Nane rü tümamaã nayaxũcèx rü tümamaã inacuáxũcèx ya guxãma ya yíxema naẽneẽgü ixĩgüxe.

30 Rü guxema noxri naãne ixügügumama Tupana tüxũ dexe, rü tümacèx naca na noxrü tixĩgüxũcèx. Rü guxema tümacèx naç̃axe, rü nügücèx tüxũ nimexẽẽgü. Rü guxema nügücèx tüxũ yamexẽẽgüxe, rü daxũwa tá tüxũ nagagü na guxũgutáma naxũtawa tangẽxmagüxũcèx.

31 ¿Rü ñuxũ ñagüxũ tá i ñų̃xma i ngẽmachiga? Rü ngẽxguma Tupana taétüwa chogügu, ¿rü texé tá tüxũ rüyexeraxũ?

32 Yerü nüma ga Tupana rü tama tüxna nayanuxũ ga Nanexũchi. Natürü taxcèx inanamu ga Nane na taxcèx nayuxũcèx i guxãma i yixema. Rü ñų̃xma na yemaãcü taxcèx inamuãxũ ga Nane, ¿rü taux ẽxna tüxna naxããxũ i guxũma i ţ̃acü i inaxwèxexũ na naxcèx imaxẽxũcèx?

33 Rü Tupana tüxũ nade rü tüxũ nixu na napẽxewa imexũ. Rü ngẽmacèx ¿rü texé tá napẽxewa tüxũ tixugü na ichixexũ? Erü Tupanatama nixĩ ya tüxũ ixucü na tüxũ nataxuũma i chixexũ.

34 ¿Rü texé tá poxcuwa tüxũ tamugü i ñų̃xmax? ¿Pexcèx rü Cristu tá yiĩxũ? Dücèx, taxucürüwama ngẽmaãcü nixĩ yerü Cristu nixĩ ga taxcèx yucü na tüxũ namaxẽxẽẽxũcèx. Rü tama ngẽxĩcatama taxcèx naxü, natürü wenaxãrü ínarüda. Rü ñų̃xma rü Tupanaxũtawa nangẽxma rü ngẽ̃ma ãẽ̃xgacü nixĩ. Rü ngẽ̃ma taétüwa nachogü rü Tupanaxũ taxcèx nacèèxũ.

35 ¿Rü ñų̃xma rü ţ̃acü tá Cristuna tüxũ ixĩgachixẽẽxũ na tama tüxũ nangechaũxũcèx? Rü woo ngúxũ ingegügu, rü ẽxna guxchaxũgü tüxũ ngẽxmagu, rü ẽxna duũxũgü Cristugagu taxchi aiegu, rü ẽxna itaiyaegu, rü ẽxna ingexchirugügu, rü ẽxna ãũ̃cümaxũwa ingẽxmagügu, rü ẽxna duũxũgü tüxũ daixchaũgu, natürü woo guxũma i ngẽma tüxũ üpetügu, natürü ya Cristu rü tãũ̃táma nüxũ narüchau na tüxũ nangechaũxũ.

36 Natürü guxũguma ãũ̃cümaxũwa tangẽxmagü, ngẽma Tupanaãrü ore i ümatüxũ nüxũ ixuxũrüũ. Erü ngẽma ore rü ñanagürü:

“Rü cugagu duŭxŭgü toxŭ nadaixchaŭ rü duŭxŭgüpẽxewa rü ñoma carnerugü i daiwa
ĩxŭrüŭ tixĩgü”,
ñanagürü i ngẽma ore.
37 Natürü woo guxŭma i ngẽma tüxŭ na ngupetüxŭ, rü Ngechuchu ya Cristu ya tüxŭ ngechaŭcü, rü tüxŭ naporaexẽẽãma na taxuŭma i guxchaxŭgü tüxŭ narüyexeraxŭcèx, rü bai i ṯacü.
38-39 Rü ngẽmacèx aixcüma chayaxõ na taxucürüwama ṯacü Tupanana tüxŭ ixĩgachixẽẽxŭ na ngẽmaãcü tama tüxŭ nangechaŭxŭcèx. Rü woo iyu̱xgu rü woo imaxẽgu, natürü Tupana tá tüxŭ nangechaŭẽcha. Rü taxucürüwama Tupanana tüxŭ nixĩgachixẽẽ i ṯacü i norü orearü ngeruŭgü, rü ẽxna ṯacü rü ngoxogü rü ẽxna ṯacü i to i poraxŭ. Rü bai i ṯacü i ñu̱xma tüxŭ üpetüxŭ, rü bai i ṯacü i yixcüra tá ngẽxmaxŭ, rü bai i ṯacü i daxũwa ngẽxmaxŭ, rü bai i ṯacü i naãnetüŭwa ngẽxmaxŭ, rü bai i ṯacü i to i Tupana üxŭ, rü taxucürüwama Tupanana tüxŭ nixĩgachixẽẽ na tama tüxŭ nangechaŭxŭcèx. Rü ngẽmaãcü nixĩ i tüxŭ nangechaŭxŭ ya Tupana nagagu ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu.

9

Tupana rü nanade i Yudíugü na norü duŭxŭgü na yixĩgüxŭcèx

1 Dücèx, Pa Chaueneẽgüx, rü pemaã tá nüxŭ chixu i wüxi i ore. Rü ngẽma ore i pemaã tá nüxŭ chixuxŭ rü aixcüma nixĩ erü Cristuarü duŭxŭ chixĩ. Rü tama chidoṛa. Rü chauãẽwatama nüxŭ chacuèx na aixcüma na yiĩxŭ i ngẽma ore erü Tupanaãẽ i Üünexŭ nixĩ i chauãẽmaã icuáxŭ.
2 Rü poraãcü changechaŭ, rü choxŭ nangúecha i chauãẽwa, erü tama nayaxõgü i chautanüxŭgü i Yudíugü.
3 Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü guxŭguma ngẽma chautanüxŭgu charüxĩnü, rü poraãcü chanaxwèxe na Cristuaxŭ yaxõgüãxŭ. Rü choma rü aixcüma íchamemare na poxcuwa choxŭ namuxŭ ya Tupana rü Cristuna choxŭ yaxũgachixẽẽxŭ ega ngẽmaãcü chi nüxŭ chayaxõgüxẽẽgu rü chanamaxẽxẽẽgu i ngẽma chautanüxŭgü i Yudíugü.
4 Rü nümagü rü chauxrüŭ Yudíugü nixĩgü. Rü Tupana rü nuxcümaxŭchima namaã inaxuneta na naxãcügü yixĩgüxŭcèx. Rü norü o̱xigü rü nüxŭ nadaugü na ñuxãcü namexẽchixŭ ga Tupana ga yexguma naxcèx nango̱xgux. Rü Tupana rü norü o̱xigümaã inaxuneta rü ñanagürü nüxŭ:
“Rü ngẽxguma chauga pexĩnüẽgu rü tá pexŭ charüngŭxẽẽ”,
ñanagürü nüxŭ. Rü Tupana rü nüxna nanaxã ga yema mugü ga Moĩché ümatüxŭ. Rü nanangúexẽẽ na ñuxãcü nüxŭ yacuèxüŭgüxŭcèx. Rü meãma namaã inaxuneta na Cristu rü naxcèx núma tá namuãxŭ na namaxẽxẽẽãxŭcèx rü nüxna na naxããxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ.
5 Rü yema nuxcümaŭgüxŭ ga tórü o̱xigütaa nixĩgü i ngẽma Yudíugü, rü ngẽmacèx naxcèx ta nixĩ ga yema uneta ga tórü o̱xigümaã nüxŭ yaxuxŭ ga Tupana. Rü ngẽma Yudíugütanüxŭwatama nixĩ ga nabuxŭ ga Cristu ya Tupanaxŭchi ixĩcü ya guxŭẹ̱tüwa ngẽxmacü. Rü tanaxwèxe i guxŭguma nüxŭ ticuèxüŭgü. Rü ngẽmaãcü yiĩ.
6 Rü ñu̱xma rü woo tama guxŭ i Yudíugü na yaxõgüxŭ, natürü taxucürüwama texé nüxŭ tixu na Tupana rü tama yanguxẽẽãxŭ i ngẽma norü uneta. Erü ngẽma Yudíugü rü tama aixcüma guxŭma Tupanaãrü duŭxŭgü nixĩgü.
7 Rü tama guxŭma i duŭxŭgü i Abráŭtaagü ixĩgüxŭ, rü aixcüma Abráŭtanüxŭ nixĩgü i Tupanapẽxewa. Yerü ga Tupana rü Abráŭmaã nüxŭ nixu, rü ñanagürü:
“Rü cune ya Ichaátanüxŭgü tá nixĩ i aixcüma cutanüxŭgü ixĩgüxŭ i chopẽxewa”,
ñanagürü. Rü yemaãcü namaã inaxuneta woo na nayexmaxŭ ga togü ga Abráŭxãcügü.
8 Rü ngẽmawa meãma nüxŭ tacuèx rü tama ngẽma na Abráŭtaa tixĩgüxŭcèx nixĩ i Tupanaxãcügü tixĩgüxŭ. Natürü yíxema aixcüma Tupanaãrü uneta nüxŭ ixuxŭrüŭãcüma yaxõgüxe waxi tixĩ ya aixcüma Abráŭtaa ixĩgüxe i Tupanapẽxewa.

9 Yerü naxũpa ga na nabuxũ ga Abráũ nane, rü yema Tupanaãrü uneta ga Abráũmaã
nüxũ yaxuxũ, rü ñanagürü:
“Rü naĩ ya taunecüarü ñúxgumaãcü tá wena nuã chaxũ, rü cuxmèx i Chara rü tá ixãxãcü
i ngẽxguma”,
ñanagürü.
10 Natürü tama Abráũmaãxĩcatama nixĩ ga yemaãcü yadexaxũ ga Tupana. Yerü tórü o̲xi
ga Ichaá namèx ga Rebecamaã rü ta nidexa ga Tupana. Rü ngĩma rü ngĩteaxũ ixãxãcü rü
nataxreẽxpü̲x ga ngĩne.
11-13 Natürü yexguma tauta nabuegu rü taxuũma ga mexũ rü ẽxna chixexũ naxüegu ga
yema ngĩnegü, rü Rebecamaã nidexa ga Tupana, rü ñanagürü:
“Rü ngẽma nüxĩra buxũ i cune, rü ngẽma wixweama buxũãrü duũxũ tá nixĩ”,
ñanagürü ngĩxũ. Rü yema dexa rü namaã nawüxigu i Tupanaãrü ore i ümatüxũ i ñaxũ:
“Marü chanayaxu ya Acobu, natürü nüxũ chaxo ya Echaú”,
ñaxũ. Rü yemaãcü ga Tupana rü ngĩmaã nanango̲xẽẽ na namẽxwa nangẽxmaxũ na
tüxũ nayaxuxũ ya yíxema woetama nüxũ ngúchaũxẽ na tümacèx na ca̲axũ tama nagu
naxĩnüãcüma i ta̲cü rü mexũ rü ẽxna ta̲cü rü chixexũ na taxüxũ.
14 ¿Rü ñuxũ ñagüxũ i ñu̲xmax? ¿Pexcèx rü Tupana rü chixexũ naxüxũ ga yexguma tama
Acobuxũ nangechaũxũrüũ nüxũ na nangechaũgu ga Echaú? Rü dücax, tama chixexũ
naxü.
15 Yerü norü orewa rü Tupana rü Moĩchéxũ ñanagürü:
“Rü ngẽxguma chi texémaã chamecümachaũgu, rü tümamaã tá chamecüma. Rü choxũ tá
tangechaũtümüũ ya yíxema choxũ ngechaũtümüũchaũxẽ”,
ñanagürü.
16 Rü ngẽmaãcü tama ngẽma tümatama tanaxwèxexũgagu rü ẽxna ngẽma taxüxũgagu nixĩ
i Tupana tüxũ yaxuxũ ya texé. Natürü tüxũ nayaxu erü nüxũ tangechaũtümüũ.
17 Rü yexgumarüũ ta ga Tupana rü norü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü nüxũ ga
Equituaneãrü ã̲ẽxgacü:
“Rü ã̲ẽxgacüxũ cuxũ chingucuchixẽẽ na cuwa duũxũgüxũ nüxũ chadauxẽẽxũcèx i
ñuxãcü na chaporaxũ. Rü ngẽmaãcü chanaxü na guxũ i duũxũgü i guxũ i naãnewa
ngẽxmagüxũ, nüxũ na cuáxũcèx i chauchiga”,
ñanagürü.
18 Rü ngẽmaãcü ya Tupana rü nüxũ tangechaũtümüũ ya yíxema nüxũ
ngechaũtümüũchaũxẽ. Rü ngẽxguma tüxũ nataiãchiarü maxũ̲ãxẽẽchaũgu rü tüxũ
nanataiãchiarü maxũ̲ãxẽẽ ya yíxema tama nüxũ cuáxchaũxẽ.
19 Natürü bexmana tá ñacurügü choxũ:
“Rü ngẽxguma chi ngẽmaãcü yixĩgu ya Tupana, ¿rü tü̲xcüũ nüxũ nixu na tagagu yiĩxũ
na chixexũ ixügüxũ rü tama naga ixĩnüẽxũ? ¿Rü texé tapora na itayanaxoxẽẽxũcèx i
Tupanaãrü ngúchaũ?” ñacurügü tá.
20 Natürü Pa Duũxũx, ¿texé quixĩ i cuma rü ngẽmacèx ngẽmaãcü Tupanaxũ
cuyaxũgaxũ? ¿Cuxcèx rü ẽxna wüxi i tũxũ i waixũmüwa üxũ rü namexũ i ngẽma norü
üruũmaã na ñaxũ?
“¿Rü tü̲xcüũ ngẽmaãcü choxũ cuxü na ngẽmaãcü chixĩxũcèx i ñu̲xmax?” ñaxũ.
21 Rü ngẽma tũxũãrü üruũ rü waixũmüwa nanaxü i ta̲cü i nüma naxüxchaũxũ. Rü
ngẽxguma nanaxwèxegu, rü ngẽma waixũmüwa nanaxü i wüxi i tũxũ na norü meruũ
yiĩxũcèx. Rü ngẽxguma nanaxwèxegu, rü ngẽmatama waixũmüwa nanaxü i wüxi i tũxũ
na norü guxchirechixũ yiĩxũcèx.
22 Rü ngẽxgumarüũtama nixĩ i naxüãxũ ya Tupana. Erü tüxũ nanawéxchaũ na ñuxãcü
naporaxũ i nüma rü ñuxãcü napoxcueãxũ i ngẽma duũxũgü i chixexũ ügüxũ, natürü
poraãcü yaxna namaã naxĩnü i ngẽma duũxũgü, rü tama paxa nanapoxcue i ngẽma
ímemaregüxũ na napoxcuexũ.

23 Natürü ga Tupana rü inanawéxchaũ na ñuxãcü poraãcü tamaã namecümaxũ i yixema na yaxõgüxũ. Rü ngẽmacèx nixĩ i nüxũ ingechaũtümüügüxũ, rü nuxcümamatama tüxũ nadexũ na naxũtawa ingẽxmagüxũcèx i daxũguxũ i naãnewa i ngextá ínamexẽchixũwa.
24 Rü ngẽmaãcü i yixema na Yudíugü ixĩgüxũ, rü tatanüwa Tupana tüxũ nidexechi ya ñuxre na norü duũxũgü tixĩgüxũcèx. Rü ngẽxgumarüũ ta i ngẽma tama Yudíugü ixĩgüxũtanüwa rü nayadexechi i togü.
25 Rü ngẽmacèx rü Tupanaãrü ore ga Ochéa ümatüxũwa rü ñanagürü:

“Rü ngẽma duũxũgü i tama chorü duũxũgüchirẽx ixĩgüxũ, rü: ‘Pema rü chorü duũxũgü pixĩgü i ñu̱xmax’, ñacharügü tá nüxũ. Rü ngẽma duũxũgü i tama Yudíugürüũ nüxũ changechaũchiréxũ, rü: ‘Pexũ changechaũ i ñu̱xmax’, ñacharügü tá nüxũ.

26 Rü noxri ga Tupana rü yema duũxũgü ga tama Yudíugü ixĩgüxũmaã nüxũ nixu, rü ñanagürü nüxũ: ‘Pema rü tama chorü duũxũgü pixĩgü’, ñanagürü nüxũ. Natürü yematama nachica ga ngextá nüxũ íyemañaxũwa, rü wenaxãrü yema duũxũgü ga tama Yudíugü ixĩgüxũmaã nidexa ga Tupana ya Maxẽxẽẽruũ, rü ñanagürü nüxũ: ‘Pema rü chauxacügü tá pixĩgü’, ñanagürü nüxũ”.
Rü yema nixĩ ga Tupanaãrü ore ga Ochéa ümatüxũ.
27-28 Rü Yudíugüchiga rü ta nidexa i Tupanaãrü ore, yerü nuxcümaũcü ga norü orearü uruũ ga Ichaxía rü ñanagürü:

“Rü woo namuxũchichirẽx i Yudíugü yima naxnücü ya taxtüpechinüwa yimacürüũ, natürü noxre tátama nixĩ i aixcüma nayauxgüxũ i maxũ i taguma gúxũ. Rü paxa tá ínangu ya tórü Cori na napoxcueãxũcèx i guxũma i ngẽma tama noxrü ixĩgüxũ”,

ñanagürü ga Ichaxía.
29 Rü nümatama ga Ichaxía, rü ñanagürü ga ũpa:

“Rü ngẽxguma chi nüma ya tórü Cori ya guxũ i naãneãrü yora rü tãũ chima íyaxügüxẽẽãgu i ñuxre i tatanüxũgü i Yudíugü, rü chi itayarüxoxochi, yexgumarüũ ga na iyanaxogüxũ ga guma ĩãnegü ga Chodoma rü Gomora namaã ga guxũma ga yema duũxũgü ga yéma yexmagüxũ”,

ñanagürü ga Ichaxía.

Yudíugü rü tama nayaxõgüchaũ i ore i mexũ i Cristuchiga

30 ¿Rü ñuxũ ñagüxũ i ñu̱xmax? Rü pemaã nüxũ chixu rü ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ ga tama Tupanacèx daugüxũ ga noxrix, rü ngẽmatama duũxũgü nixĩ i ñu̱xma Tupanapẽxewa imexũ yerü nayaxõgü.
31 Natürü yema Yudíugü ga nagu ĩxchaũxũ ga yema Moĩchéarü mugü na Tupanapẽxewa yamexũcèx, rü ínatüe.
32 ¿Rü ñuxãcü ínatüe? Dücèx, ínatüe yerü yema mugüguama naxĩ na Tupanapẽxewa yamexũcèx, rü tama Ngechuchuaxũ nayaxõgüchaũ. Rü yemaãcü ga Ngechuchu rü yema duũxũgücèx rü wüxi ga guxchaxũ nixĩ.
33 Rü ngẽmachiga nixĩ i Tupanaãrü ore i ümatüxũ i ñaxũ:

“Choma rü Yudíugütanüwa chanamu ya Cristu. Rü nüma rü ngẽma Yudíugücèx rü wüxi i guxchaxũ tá nixĩ erü ngẽxguma tama nüxũ yaxõgüãgu rü tá inayarütauxe. Natürü ngẽma duũxũgü i nüxũ yaxõgüxũ, rü aixcüma tá namaxẽ”,

ñanagürü.

10

1 Pa Chaueneẽgüx, rü ngẽma poraãcü chanaxwèxexũ rü chorü yumüxẽwa Tupanana naxcèx chaçaxũ, rü ngẽma nixĩ na guxũma i chautanüxũgü i Yudíugü na yaxõgüxũ rü ngẽmaãcü aixcüma Tupanaãrü na yixĩgüxũcèx.

2 Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu, rü nümagü i Yudíugü rü aixcüma poraãcü Tupanagu narüxĩnüẽ rü nanaxügüchaũ i Tupanaãrü ngúchaũ. Natürü ínatüe erü tama Cristuaxũ nayaxõgüchaũ na ngẽmaãcü Tupanapẽxewa yamexũcèx.
3 Rü woo Tupana ñoma ga naãnewa nanamu ga Cristu na gumagagu Tupanapẽxewa yamexũcèx i duũxũgü, natürü nümagü i Yudíugü rü tama nüxũ nacuèxgüchaũ i ngẽma. Rü nügütama nimexẽẽgüchaũ, rü ngẽmacèx nagu naxĩãma i ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxũ rü tama Cristuaxũ nayaxõgüchaũ na nagagu Tupanapẽxewa yamexũcèx.
4 Natürü nüma ga Cristu rü nayanguxẽẽ ga yema mugü rü yemaãcü inayanaxoxẽẽ na tama tamaã inacuáxũcèx i ngẽma mugü. Rü yemaãcü nanaxü ga Cristu na guxũma i duũxũgü i nüxũ yaxõgüxũ rü aixcüma Tupanapẽxewa yamexũcèx.
5 Rü Moĩché nanaxümatü nachiga na ñuxãcü Tupanapẽxewa tamexũ ya wüxie ega naga taxĩnügu i ngẽma mugü, rü ñanagürü:

“Tupana pexũ namu na guxũgutáma meã peyanguxẽẽxũ i guxũma i ngẽma mugü erü ngẽxguma naga pexĩnüẽgu i guxũma i ngẽma mugü rü tá pemaxẽ. Natürü ngẽxguma tama naga pexĩnüẽgu i wüxitama i ngẽma mugü, rü tãũtáma pemaxẽ”,

ñanagürü.
6 Natürü ñu̱xma rü Tupanapẽxewa time ega Cristuaxũ yaxõgügu. Rü ngẽmacèx taxucèxma i cuãẽwa rü ñacurügü:

“¿Texé tá daxũguxũ i naãnewa taxũ na Cristucèx tayaçaxũ na nuã naxũxũcèx rü tüxũ yanangũxẽẽxũcèx na imexũcèx i Tupanapẽxewa?” ñacurügü.
7 Rü taxucèxma cuãẽwa ñacurügü:

“¿Rü texé tá yuexũtanüwa taxũ na ngẽxma Cristucèx tayadauxũcèx na nuã tanagaxũcèx?” ñacurügü.
8 Erü tama ngẽmaãcü nixĩ i Cristucèx idauxũ, yerü yema ore ga Moĩché ümatüxũ rü ñanagürü:

“Rü marü cuxũtawa nangẽxma i Tupanaãrü ore. Rü cuèxwa nangẽxma na nüxũ quixuxũcèx. Rü cuãẽwa nangẽxma na nagu curüxĩnüxũcèx”,

ñanagürü. Rü ñu̱xma Pa Chaueneẽgüx, rü pemaã nüxũ chixu rü ngẽmatama ore nixĩ i guxũwama duũxũgümaã nüxũ tixuxũ. Rü ngẽma ore nixĩ i pexũ nüxũ cuèxẽẽxũ na ñuxãcü pexũ nangẽxmaxũ i maxũ ega aixcüma peyaxõgügu.
9 Erü ngẽxguma cuèxmaã nüxũ quixuxgu na curü Cori yiĩxũ ya Ngechuchu, rü ngẽxguma cuãẽwa cuyaxõxgu na yuwa Tupana ínadaxẽẽxũ, rü tá cuxũ nangẽxma i maxũ i taguma gúxũ.
10 Erü taãẽwa tayaxõgü na ngẽmaãcü Tupanapẽxewa imexũ. Rü taèxmaã nüxũ tixu na Ngechuchu rü tórü Cori yiĩxũ, rü ngẽmaãcü tanayaxu i maxũ i taguma gúxũ.
11 Rü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:

“Rü guxãma ya yíxema ya Ngechuchuaxũ yaxõxẽ, rü nüma ya Ngechuchu rü taxútáma tüxũ narümaãchiixẽẽ erü tá nayanguxẽẽ i guxũma i ngema tümamaã inaxunetaxũ”,

ñanagürü.
12 Rü Tupanapẽxewa rü guxũma i duũxũgü rü nawüxigu. Rü woo Yudíugü yixĩgu rü ẽxna woo tama Yudíugü yixĩgu, natürü Tupanapẽxewa rü nawüxigu i guxũma i duũxũgü. Erü nüma ya tórü Cori, rü guxããrü Cori nixĩ. Rü nüma rü aixcüma tüxũ namaxẽxẽẽ ya guxãma ya texé ya nüxna çaxe na tüxũ namaxẽxẽẽxũcèx.
13 Erü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:

“Rü guxãma ya texé ya tórü Corina çaxe na tüxna naxããxũcèx i maxũ, rü tá tanayaxu i tümaãrü maxũ i taguma gúxũ”,

ñanagürü.

14 ¿Natürü ñuxãcü tá tórü Corina naxcèx tacagü, ega tama nüxũ tayaxõgügu? ¿Rü ñuxãcü
tá nüxũ tayaxõgü, ega taguma nüxũ taxĩnüẽgu i nachiga? ¿Rü ñuxãcü tá nüxũ taxĩnüẽ i
norü ore, ega taguma texé tümamaã nüxũ ixuxgu?
15 ¿Rü ñuxãcü tá texé nüxũ tixu i Cristuchiga ega taxúema tüxũ nüxũ yarüxuxẽẽgu? Rü
ngẽmacèx nixĩ i Tupanaãrü ore i ümatüxũ i ñaxũ:
“Rü wüxi i taãẽ nixĩ na ínangugüxũ i Tupanaãrü orearü uruũgü na duũxũgümaã nüxũ
yaxugüxũcèx i Tanatüarü ore i mexũ i Cristuchiga”,
ñaxũ.
16 Natürü tama guxũma i duũxũgü naga naxĩnüẽ i ngẽma ore i mexũ. Rü Ichaxía nüxũ
ixuxũrüũ nixĩ. Yerü ga nüma rü ñanagürü:
“Pa Corix, noxretama nixĩ i ngẽma duũxũgü i toxũ yaxõgüxũ i ngẽma ore i nüxũ tixuxũ”,
ñanagürü.
17 Rü dücax, rü ngẽma na Cristuchigaxũ naxĩnüẽxũwa nixĩ i ne naxũxũ na yaxõgüãxũ i
duũxũgü. Rü ngẽma nüxũ naxĩnüẽxũ, rü ore i mexũ i Cristuchiga nixĩ.
18 Natürü i ñu̱xma rü pexna chaca, ¿ẽxna pexcèx rü ngẽma Yudíugü rü taguma nüxũ
naxĩnüẽ i ngẽma ore i mexũ i Cristuchiga? Dücèx, ngẽmáãcü marü nüxũ naxĩnüẽ. Erü
Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:
“Rü ngẽma Tupanaãrü orearü uruũgü, rü guxũwama i ñoma i naãnewa rü nüxũ nixugüe i
norü ore. Rü ngextá ínangẽxmagüxũwa i Yudíugü, rü ngẹma rü ta nüxũ nixugügü”,
ñanagürü i ngẽma ore.
19 Natürü wena pexna chaca, ¿rü ngẽma Yudíugü rü tama ẽxna nüxũ nicuèxãchitanü na
Cristugagu yiĩxũ na Tupana nadexũ i duũxũgü i ñu̱xmax? Rü ngẽmáãcü nüxũ nacuèxgü.
Yerü Tupanaãrü ore ga Moĩché ümatüxũwa rü ñanagürü:
“Dücèx, Pa Yudíugüx, choma rü tá chanamaxẽxẽẽ i ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü
ixĩgüxũ, rü ngẽmacèx i pema rü tá pixãũxãchigü. Rü ngẽxguma chanamaxẽxẽẽgu i
ngẽma togü i duũxũgü i tama choxũ cuèxgüchiréxũ, rü pema i Yudíugü rü tá penuẽ
erü nüxũ charüngũxẽẽ i ngẽma togü”,
ñanagürü.
20 Rü yemawena ga Ichaxía, rü tama namuũ ga yema Yudíugümaã nüxũ na yaxuxũ ga
yema Tupanaãrü ore ga ñaxũ:
“Rü ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ i tama chauxcèx daugüxũ, rü choxũ tá
inayangaugü. Rü choma rü tá chaugü changọxẽẽ naxcèx i ngẽma duũxũgü i tama
chauxcèx ícagüchiréxũ”,
ñaxũ.
21 Rü Tupana rü Ichaxíawa Yudíugüchiga nidexa rü ñanagürü:
“Rü guxũ i ngunexũgu rü nüxna chaxuecha i ngẽma duũxũgü i tama chauga ĩnüẽchaũxũ
rü chomaã nuẽxũ. Natürü tama choxũ inarüxĩnüẽchaũ”,
ñanagürü.

11

Nangẽxma i ñuxre i Yudíugü i Tupana dexũ na aixcüma noxrü yixĩgüxũcèx

1 Ñu̱xma pexna chaca rü, ¿pexcèx ẽxna ya Tupana rü marü nüxũ naxo i norü duũxũgü
i Yudíugü? Tama nixĩ i nüxũ naxoxũ. Erü choma i Pauru rü Yudíu chixĩ. Rü Abráũtanüxũ
chixĩ, rü Abráũtaa ya Beyamítanüxũ chixĩ.
2 Rü nuxcümamatama Tupana Yudíugümaã inaxuneta na norü duũxũgü yixĩgüxũcèx, rü
ñu̱xma rü tama Yudíugüxũ naxo. ¿Tama ẽxna nüxũ pecuèx na ñuxũ ñaxũ ga Tupanaãrü
orearü uruũ ga Ería? Rü Tupanaãrü orewa nüxũ tadaugü rü Ería rü Tupanapẽxewa
poraãcü yema Yudíugüxũ nixugü.
3 Rü ñanagürü ga Ería:

“Pa Corix, ngẽma Yudíugü rü marü nanadai i curü orearü uruŭgü. Rü nagu napogüe i ngẽma nachicagü i ngextá duŭxŭgü cuxŭ íicuèxüŭgüxŭwa. Rü chaxicatama íchayaxüãchi. Rü choxŭ rü ta nimèxgüchaŭ”,
ñanagürü ga Ería.
4 Natürü Tupana nanangãxŭ, rü ñanagürü:
“Dücèx, choma rü marü choxŭ nangẽxma i 7000 i yatügü i chaugüxŭ chidexechixŭ. Rü nümagü rü taguma nüxŭ nicuèxüŭgü i ngẽma tupananetachicünèxã i Baá”,
ñanagürü.
5 Rü ngẽxgumarüŭ ta nixĩ i ñu̱xmax. Rü woo muxŭma i Yudíugü tama nayaxõgü, natürü nangẽxma i ñuxre i Tupana namaã mecümaxŭgagu dexŭ.
6 Rü ñu̱xma na Tupana tüxŭ ngechaŭxŭgagu tüxŭ nadexŭ, rü taxucürüwama texé nüxŭ tixu na ṯacü rü mexŭ na ixügüxŭgagu na yixĩxŭ. Erü ngẽxguma chi ṯacü rü mexŭ ixügüxŭgagu yixgu na tüxŭ nadexŭ, rü natücèxmamare chi nixĩ na nüxŭ ingechaŭtümüxŭgüxŭ.
7 ¿Rü ñuxãcü yiĩxŭ i ñu̱xmax? Rü ngẽma rümumaẽxŭ i Yudíugü rü tama nüxŭ inayangaugü i ngẽma maxŭ i naxcèx nadaugüxŭ. Natürü ngẽma noxretama i Yudíugü i Tupana dexŭ, rü ngemagü nixĩ i nüxŭ iyangaugüxŭ. Rü guxŭma ga yema togü ga Yudíugü rü Tupana ínanawogü yerü tama naga naxĩnüe.
8 Rü ngẽmachiga nixĩ i Tupanaãrü ore i ümatüxŭ i ñaxŭ:
“Tupanatama ngẽma duŭxŭgüaxŭ nanaguxchaxẽẽ. Rü ngẽmacèx woo nüxŭ nadaugügu i ngẽma ore i aixcüma ixĩxŭ, rü tama nüxŭ nacuèxgüéga. Rü woo nüxŭ naxĩnüẽgu i ngẽma ore, rü tama nayaxõgü. Rü ñu̱xma rü ta ngẽmaãcü nixĩ”,
ñanagürü.
9 Rü Dabí rü ta rü ñanagürü:
“Rü ngẽma duŭxŭgü rü norü petacèx naxügüxŭ i õnagügagu rü norü muxŭma i ngẽmaxŭgügagu rü chixexŭgu tá nayi rü ngẽmacèx tá napoxcue.
10 Rü naãẽwa rü tãũtáma nüxŭ nacuèxgü, rü guxchaxŭgü tá nüxŭ nangẽxma. Rü ñoma wüxi i duŭxŭ i ṯacü i yaxŭ ípaxixŭrüŭ tá nixĩgü namaã i norü guxchaxŭgü”,
ñanagürü.

Tupana nanamaxẽxẽẽ i ngẽma tama Yudíugü ixĩgüxŭ

11 Rü pexna chaca, rü ñu̱xma na Cristuxŭ naxoexŭ i ngẽma Yudíugü, ¿rü pexcèx ẽxna rü ngẽmacèx ya Tupana rü tá nüxŭ naxoxochixŭ? Tama nüxŭ naxo. Natürü ñu̱xma na tama Cristuaxŭ yaxõgüãxŭ i ngẽma Yudíugü, rü ngẽmacèx ya Tupana rü nüxŭ narüngŭxẽẽ rü nanamaxẽxẽẽ i ngẽma tama Yudíugü ixĩgüxŭ. Rü ngẽmaãcü nanaxü ya Tupana na yaxãũxãchiexŭcèx i ngẽma Yudíugü, rü Cristuaxŭ na yaxõgüãxŭcèx.
12 Rü yema na ínatüexŭ ga yema Yudíugü, rü yemagagu muxŭma ga togü ga duŭxŭgü nanayauxgü ga Tupanaãrü ngŭxẽẽ i taxŭ. Rü yema na noxretama ga Yudíugü nayaxõgüxŭ, rü yemagagu Tupana nanamaxẽxẽẽ ga yema tama Yudíugü ixĩgüxŭ. Natürü ngẽxguma tá Tupanacèx nawoegu̱xgu i guxŭma i Yudíugü, rü Tupana rü tá yexeraãcü nüxŭ narüngŭxẽẽ i guxŭma i ngẽma duŭxŭgü i tama Yudíugü ixĩgüxŭ.
13-14 Rü ñu̱xma Pa Duŭxŭgü i Tama Yudíugü Ixĩgüxŭx, rü choxŭ nangẽxma i wüxi i ore i pemaã nüxŭ chixuxchaŭxŭ. Rü dücax, petanüwa nixĩ i choxŭ namuxŭ ya Tupana na pemaã nüxŭ chixuxŭcèx i norü ore. Rü ñu̱xma rü aixcüma meã chayanguxẽẽ i ngẽma puracü, erü chanaxwèxe na pexŭ nadaugüxŭ i ngẽma chautanüxŭ i Yudíugü na ñuxãcü Tupana pexŭ na rüngŭxẽẽxŭ. Rü ngẽmaãcü tá nixãũxãchie i ñuxre i nümagü, rü tá Cristuaxŭ nayaxõgü, rü ngẽmaãcü tá nanayauxgü i maxŭ i taguma gúxŭ.
15 Nüxŭ tacuèx rü ngẽma Yudíugü rü tama Cristuaxŭ nayaxõgüchaŭ i ñu̱xmax. Rü ngẽmacèx ya Tupana rü nanade i ngẽma togü i duŭxŭgü i tama Yudíugü ixĩgüxŭ. Natürü ñu̱xma na ngẽmaãcü yiĩxŭ, ¿rü ñuxãcü tá nixĩ i ngẽxguma Cristuaxŭ yaxõgüãgu i ngẽma

Yudíugü, rü wena Tupana nadexgu? Rü wüxi i mexẽchixũ tá nixĩ naxcèx i ngẽma Yudíugü. Erü ñoma wüxi i duũxũ i yuxũ rü wenaxãrü maxũxũrüũ tá nixĩgü.

16 Rü Tupana rü wena tá nanade i ngẽma Yudíugü i ngẽxguma yaxõgüãgu. Rü ngẽ-maãcü tá nixĩ, yerü nuxcümaũcü ga nanatü ga Abráũ rü Tupanaãrü duũxũ nixĩ. Rü ngẽmacèx i nataagü i Yudíugü rü Tupanaãrü duũxũgü ta nixĩgü. Rü ñoma wüxi i pãũ i Tupanana ixãxũrüũ tá nixĩ. Erü ngẽxguma ngẽma pãũwa íraxũ Tupanaãrü yixĩgu, rü ngẽmawa nüxũ tacuèx na guxũma i ngẽma pãũ rü noxrü na yiĩxũ. Rü ngẽma wüxi i nanetü i Tupanana ixãxũrüũ tá nixĩ. Rü ngẽxguma ngẽma nanetüchumèxã rü Tupanaãrü yixĩgu, rü ngẽmawa nüxũ tacuèx na guxũma i ngẽma nanetü rü noxrü na yiĩxũ. Rü ngẽmaãcü tá nixĩ i ngẽma Yudíugümaã nangupetüxũ, erü wüxi i ngunexũgu rü guxũma i nümagü rü Tupanacèx tá nawoegu.

17 Tupana nüxũ naxo ga yema Yudíugü ga tama yaxõgüchaũxũ. Rü ñoma wüxi i orixchacüü i idaexũrüũ nixĩ ga yema Yudíugüxũ naxoxũ. Natürü nachicüü Tupana pexũ nade woo tama Yudíugü na pixĩgüxũ. Rü wüxi i naĩxnecücũãx i orixchacüü rü orix i toxũwa yarüñaxcuchixũrüũ pixĩgü. Rü ñuxma i pema rü ta pexũ nangẽxma i pechica i natanüwa i ngẽma duũxũgü i Tupanaãrü ixĩgüxũ. Rü Tupana rü pexũ narüngũxẽẽ rü pexũ rü ta namaxẽxẽẽ.

18 Natürü pema i tama Yudíugü na pixĩgüxũ, rü tama name i pegü picuèxüũ rü nüxũ pixu na ngẽma Yudíugüarü yexera pixĩgüxũ. Rü ngẽxguma chi ngẽmaãcü pegü picuèxüũgüchaũgu, rü name nixĩ i nüxna pecuèxãchie na tama petanüwa ne naxũxũ ga Cristu ya pexũ maxẽxẽẽcü, natürü Yudíugütanüwa nixĩ ga ne naxũxũ. Rü ngẽma Yudíugügagu nixĩ i Tupana pexũ dexũ rü pexũ namaxẽxẽẽxũ i ñuxmax.

19 Natürü bexmana tá ñaperügügü:

“Tupana rü marü nüxũ naxo ga yema Yudíugü rü yemacèx nachicüü tüxũ nade”, ñaperügügü tá.

20 Ngẽmáãcü aixcüma nixĩ ga Tupana nüxũ oxũ ga yema Yudíugü yerü tama nayaxõgü. Rü ngẽma na peyaxõgüxũcèxicatama nixĩ i nachicüü Tupana pexũ dexũ i ñuxmax. Rü ngẽmacèx tama name i pegü picuèxüũgü. ¡Natürü pexuãẽgü na tama yema Yudíugüxũ üpetüxũrüũ pexũ üpetüxũcèx!

21 Yerü yema Yudíugü ga noxri Tupanaãrü ixĩgüxũ, rü Tupana nüxũ naxo yerü tama nayaxõgü. Rü yexguma yemaãcü Tupana nüxũ oxgu ga yema duũxũgü rü pexũ rü tá ta naxo ega tãũtáma peyaxõgüechagu.

22 Dücèx, na ñuxãcü namecümaxũ ya Tupana. Natürü tüxũ napoxcu ta ega tama aixcüma yaxõgügu. Rü nanapoxcue ga yema duũxũgü ga chixexũgu yixũ, natürü pemaã rü namecüma. Natürü penaxwèxe i guxũguma nüma nanaxwèxexũãcüma pemaxẽ rü peyaxõgü na guxũguma pemaã namecümaẽchaxũcèx. Erü ngẽxguma tama nüma nanaxwèxexũãcüma pemaxẽgu rü tama peyaxõgüechagu, rü tãũtáma pemaã namecüma. Rü pexũ rü tá ta naxo, rü tá pexũ ínawogü.

23 Natürü ngẽxguma yaxõgüãgu i ngẽma Yudíugü i ñuxma maxẽxũ, rü woo Tupana na nüxũ oxũ ga noxrix, natürü wena táxarü nanade erü nüxũ nangẽxma i pora na wenaxãrü nadeãxũcèx ega aixcüma yaxõgüãgu.

24 Rü pema na tama Yudíugü na pixĩgüxũ, rü tama Tupanaãrü duũxũgü pixĩgü ga noxrix. Natürü Tupana pexũ nade na noxrü pixĩgüxũcèx. Rü ñuxma na yemaãcü Tupana pexũ dexũ, rü ngẽxguma yaxõgüãgu i ngẽma Yudíugü, rü Tupana rü pexũ nadexũãrü yexera tá nüxũ natauxcha na nadeãxũ i ngẽma Yudíugü, yerü woetama norü duũxũgüchirẽx nixĩgü ga noxrix.

Wüxi i ngunexũ rü guxũma i Yudíugü tá nanayauxgü i maxũ i taguma gúxũ

25 Pa Chaueneẽgü i Yaxõgüxũx, nangẽxma i wüxi i ore ga noxri tama duũxũgüxũ nüxũ nacuèxẽẽxũ ga Tupana. Natürü chanaxwèxe i nüxũ pecuèx i ngẽma ore na tama nagu perüxĩnüẽxũcèx na duũxũgü i nüxũ cuèxüchixũ pixĩgüxũ, rü pexicatama Tupana pexũ

dexũ. Rü dücax, noxretama nixĩ i ngẽma Yudíugü i aixcüma yaxõgüxũ. Rü ngẽmaãcü tá nixĩ ñu̱xmatáta yaxõgüã i guxũma i ngẽma togü i duũxũgü i Tupana dexũ.
26 Natürü ngẽmawena rü guxũtáma i Yudíugü rü tá ta nayaxõgü, rü tá nanayauxgü i maxũ i taguma gúxũ. Erü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:
"Yima Cristu ya ínanguxũxẽẽcü, rü Yudíugütanüwatama ne naxũ. Rü nüma rü tá Yudíugüxũ chixexũwa ínanguxũxẽẽ.
27 Rü aixcüma norü pecaduwa tá íchananguxũxẽẽ i ngẽma Yudíugü. Rü ngẽxguma tá nixĩ na aixcüma chayanguxẽẽxũ i ngẽma chorü uneta ga ũpaxüchima Abráũmaã nüxũ chixuxũ", ñanagürü ga Tupana.
28 Natürü i ñu̱xma ya Tupana rü Yudíugüxũ nadau na norü uwanügü yiĩxũ erü tama nayaxõgü i ngẽma ore i mexũ. Natürü ngẽmaãcü naxüpetü na pexũ natauxchaxũcèx na peyaxõgüxũ i pema i tama Yudíugü na pixĩgüxũ. Natürü nüma ya Tupana rü ñu̱xma rü ta ngẽma Yudíugüxũ nangechaũ yerü nuxcümaũgüxũ ga norü o̱xigümaã inaxuneta na nüxũ tá nangũxẽẽxũ.
29 Rü ngẽxguma Tupana rü ţacü i mexũmaã inaxunetagu, rü aixcüma nayanguxẽẽ i ngẽma, rü taguma nüxũ inayarüngüma. Rü ngẽxgumarüũ ta i ngẽxguma texécèx nacaxgu, rü taguma nüxũ inayarüngüma i ngẽma.
30 Rü pema na tama Yudíugü pixĩgüxũ, rü ũpa rü tama Tupanaga pexĩnüẽ. Natürü ñu̱xma na tama naga naxĩnüẽxũ i Yudíugü, rü ngẽmacèx Tupanaãxũ pengechaũtümüũgü erü peyaxõgü i pemax.
31 Rü ngẽma pexũ ngupetüxũrüũ nixĩ i ngẽma Yudíugüxũ nangupetüxũ. Nümagü rü tama Tupanaga naxĩnüẽ i ñu̱xmax, natürü ngẽmaãcü nüxũ nangupetü na Tupanaãxũ pengechaũtümüũgüxũcèx, rü nümagü rü ta Tupanaãxũ nangechaũtümüũgüxũcèx i ñu̱xmax.
32 Yerü nüma ga Tupana rü guxũma ga duũxũgümaã nanaxuegu na chixexũwa nangẽxmagüxũ nagagu ga norü pecadugü. Natürü yemaãcü namaã nanaxuegu ga Tupana na nüxũ nangechaũtümüũgüxũcèx i guxũma i duũxũgü.
33 Rü namexẽchi ya tórü Tupana, rü poraãcüxüchima tüxũ narüngũxẽẽ. Rü nüma rü nüxũ nacuèxüchi erü guxũxũma nacuèx. Rü yixema rü taxucürüwama nüxũ tacuèx i tu̱xcüũ yiĩxũ i tüxũ nadexũ, rü taxucürüwama nüxũ tacuèx i guxũma i ngẽma naxüxũ i nümax.
34 ¿Erü texé i tatanüwa nüxũ tacuèx i guxũma i ngẽma tórü Cori nagu rüxĩnüxũ? ¿Rü texé nüxũ tacuèx na tórü Corixũ taxucu̱xẽxũ?
35 ¿Rü texé tüxira ţacü rü ãmare tórü Corina taxã, na yixcama nüxĩ ţacümaã tüxũ nataeguxẽẽãxũcèx?
36 Erü guxũma i ţacü ingẽxmaxũ rü Tupanaxũtawa ne naxĩ. Rü nüma nixĩ ga naxüãxũ ga guxũma na noxrü yiĩxũcèx. Rü name nixĩ i guxũguma nüxũ ticuèxüũgü rü tanataxẽẽ. Rü ngẽmaãcü yiĩ.

12

Pexũ chacèèxũ na pegütama Tupanana pexãgüxũ na wüxi i ãmare i maxũxũ na pixĩgüxũcèx

1 Rü dücax, Pa Chaueneẽgüx, ñuxãcü Tupana poraãcüxüchima tamaã namecüma. Rü ngẽmacèx pexũ chacèèxũ na pegütama Tupanana pexãgüxũ na wüxi i ãmare i maxũxũ na pixĩgüxũcèx. Rü ngẽma ãmare nixĩ i aixcüma napẽxewa üünexũ rü namaã nataãẽxũ. Rü ngẽmaãcü nixĩ ya Tupana i nanaxwèxexũ na nüxũ picuèxüũgüxũ.
2 Rü tama name i ñoma i naãnecũã̃x i duũxũgücümagu pexĩ. Natürü name nixĩ i Tupanana pegü pexãgü na nüma pexũ naxüchicüüxũcèx rü ngexwacaxũxũ i peãẽ pexũ ngẽxmaxũcèx rü ngẽmaãcü naxcèxicatama pemaxẽxũcèx. Rü ngẽmaãcü tá nüxũ pecuèx i ţacü nixĩ i Tupana pexũ naxwèxexũ na penaxüxũ, rü ţacü nixĩ i aixcüma mexũ i napẽxewa, rü ţacü nixĩ i namaã nataãẽxũ.

3 Rü Tupana ya chomaã mecümacü, rü choxũ namu na pemaã nüxũ chixuxũcèx i guxãma i pema na tama namexũ na texé i petanüwa tügü írütaxũ rü tügügu tarüxĩnüxũ na togüarü yexera tiĩxũ. Natürü name nixĩ na wüxichigü meã tügü ngugüarü maxũãxũ rü tügügu rüxĩnüxũ na ñuxãcü Tupana tüxna naxãxũ i tümaãrü cuèx wüxigu namaã i tümaãrü õ.

4 Rü dücax, rü taxünewa nangẽxma i taeru rü tachacüügü rü taparagü rü muxũma i to i taxüneãrü ngẽmaxũgü. Rü wüxichigü i ngẽma taxüneãrü ngẽmaxũgü rü nüxũ nangẽxma i noxrütama puracü.

5 Rü ngẽxgumarüũ ta i yixema na yaxõgüxũ, rü woo na imuxũ natürü wüxitama i duũxũgü tixĩgü, erü Cristuarü duũxũgü tixĩgü. Rü ngẽmacèx i guxãma i yixema rü yigümücügü tixĩgü, erü woetama wüxitama i duũxũgü tixĩgü.

6 Rü wüxichigü i yixema, rü Tupana tüxna nanaxã i tórü cuèx i nüma nanaxwèxexũ na tüxũ nangẽxmaxũ. Rü tanaxwèxe i meãma nagu taxĩ i ngẽma cuèx i Tupana tüxna ãxũ. Rü ngẽxguma tüxna naxããgu i tórü cuèx na norü orearü uruũ ixĩgüxũcèx, rü name nixĩ i ngẽma õ i tüxũ ngẽxmaxũmaã tanaxü i ngẽma puracü.

7 Rü ngẽxguma tüxna naxããgu i tórü cuèx na togüxũ rüngũxẽẽgüxũcèx, rü name nixĩ i meãma tanaxü i ngẽma. Rü ngẽxguma texéna naxããgu i tümaãrü cuèx na togüxũ tangúexẽẽxũcèx, rü name nixĩ i meãma tanaxü i ngẽma.

8 Rü yíxema nüxũ cuáxe na Tupanaãrü oremaã togüxũ tataãẽxẽẽxũ, rü name nixĩ i meãma tanaxü i ngẽma. Rü yíxema nüxũ cuáxe na togümaã tangauxũ i tümaãrü ngẽmaxũ, rü name nixĩ i tümaãrü ngúchaũmaã tanaxü i ngẽma. Rü yíxema ãẽxgacü ixĩxẽ rü name nixĩ i meãma tayanguxẽẽ i ngẽma puracü. Rü yíxema nüxũ cuáxe na togü tüxũ ngechaũtümüũgüxũ, rü name nixĩ i taãẽãcüma tanaxü i ngẽma.

Ñuxãcü nanaxwèxe na namaxẽxũ i duũxũgü i Cristuaxũ yaxõgüxũ

9 Rü name nixĩ i aixcüma meãma pegü pengechaũgü i wüxichigü. ¡Rü nüxũ pexo i guxũma i ṯacü i chixexũ ixĩxũ! ¡Rü nagu pexĩ i ngẽma aixcüma mexũ ixĩxũ!

10 Rü name nixĩ i wüxichigü pegü pengechaũgü, ñoma pegüeneẽxũchixũ pengechaũxũrüũ. Rü name nixĩ i naxcèx pedaugü na ñuxãcü peeneẽgüxũ petaxẽẽxũ rü ñuxãcü pegü perüngũxẽẽxũ.

11 Rü tama name i cuxo ega ṯacü rü puracü cuxũ namu̱xgu ya tórü Cori. Natürü name nixĩ i curü ngúchaũmaã cunaxü i norü puracü.

12 Rü name nixĩ i petaãẽgü erü ípenanguxẽẽ na Tupanaxũtawa pengugüxũ. Rü ngẽxguma ṯacü rü ngúxũ pexũ ngupetügu, rü name nixĩ i yaxna namaã pexĩnüẽ. ¡Rü tama name i nüxũ perüchaue na peyumüxẽgüxũ!

13 Rü ngẽxguma nüxũ pedèu̱xgu na ṯacü nüxũ taxuxũ i ngẽma togü i yaxõgüxũ, rü name nixĩ i nüxũ perüngũxẽẽ. ¡Rü meã penayaxu i ngẽma duũxũgü i pexũtagu naxĩãnexũ!

14 Rü ngẽxguma chi texé chixri pemaã üpetügu, rü name nixĩ i tümacèx peyumüxẽgü na meã tüxũ naxüpetüxũcèx. Rü ngẽmaãcü name nixĩ i Tupanana tümacèx peca na tüxũ nangũxẽẽxũcèx rü tama tüxũ napoxcuxũcèx.

15 ¡Rü wüxigu tümamaã petaãẽgü ya yíxema taãẽgüxe! ¡Rü wüxigu tümamaã pexauxe ya yíxema ngechaũgüxe rü auxexe!

16 ¡Rü meã pegü pengechaũgü i wüxichigü! ¡Rü tama pegü picuèxüũgü! ¡Rü namaã pegü pewüxiguxẽẽ i ngema tama nügü icuèxüũgüxũ! ¡Rü tama pegügu perüxĩnüẽ na togüarü yexera nüxũ cuèxüchigüxũ na pixĩgüxũ!

17 Rü ngẽxguma texé chixexũ pemaã ü̱xgux, ¡rü tãũtáma chixexũmaã pexütanü! Natürü name nixĩ i naxcèx pedau na mexũ pexüxũ i guxũ i duũxũgüpẽxewa.

18 ¡Rü naxcèx pedau na guxũma i duũxũgümaã meã pemaxẽxũ rü namaã na iperüngüxmüxũcèx i guxũguma!

19 Pa Chaueneẽgü ya Pexũ Changechaũgüxe, tama name i pegütama pexütanü ega texé ṯacü rü chixexũ pemaã ṳ̃xgu. Natürü name nixĩ i Tupanamẽxẽgu penaxü i ngẽma na nüma napoxcuãxũcèx. Erü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:
“Rü choxmẽxwa nangẽxma na duũxũgüxũ chapoxcuxũ i norü chixexũcèx. Rü choma tá nüxũ chanaxütanü i ngẽma duũxũ i chixexũ üxũ”,
ñanagürü ya tórü Cori.
20 Rü ngẽxguma ṯacü rü chixexũ cumaã naxṳ̃xgu i togü, rü tama name i chixexũmaã cunataeguxẽẽ. Natürü name nixĩ i nagu quixũ i Tupanaãrü ore i ñaxũ,
“Rü ngẽxguma curü uwanü taiyèxgu, ¡rü nachibüxẽẽ! Rü ngẽxguma yaṯawaxgu, ¡rü naxaxexẽẽ! Erü ngẽxguma ngẽmaãcü cunaxṳ̃xgu, rü poraãcü tá cunaxãnexẽẽ”,
ñaxũ.
21 Rü ngẽxguma togü chixexũ cumaã ṳ̃xgux, rü name nixĩ i cuxuãẽ na tama chixexũgu cunguxũcèx. Rü name nixĩ na mexũ cuxüxũ namaã i ngẽma duũxũ. Rü ngẽmaãcü tá icuyanaxoxẽẽ i ngẽma chixexũ i cumaã naxüxchaũxũ.

13

1 Rü name nixĩ i guxũma i duũxũgü rü meã nórü ãẽ̃xgacüga naxĩnüẽ. Erü Tupana nixĩ ya nüxũ unetacü i guxũma i ãẽ̃xgacügü. Erü nataxuma i ãẽ̃xgacü i tama Tupana ingucuchixẽẽxũ.
2 Rü ngẽmacèx, texé ya tama tümaãrü ãẽ̃xgacüga ĩnüchaũxẽ, rü Tupanaga nixĩ i tama taxĩnüxũ. Rü yíxema tama naga ĩnüẽchaũxẽ, rü tá tapoxcue.
3 Erü ngẽma ãẽ̃xgacügü rü tama ngẽma mexũ ügüxũãrü poxcuruũ nixĩ, natürü ngẽma chixexũ ügüxũãrü poxcuruũ nixĩ. Rü ngẽxguma cunaxwèxegu na tama nüxũ cumuũxũ i wüxi i ãẽ̃xgacü, rü name nixĩ i meã cumaxũ. Rü nüma i ãẽ̃xgacü rü tá cumaã nataãẽ.
4 Erü nüma i ãẽ̃xgacü rü Tupanaãrü ngũxẽẽruũ nixĩ rü ngẽmacèx nanamu na cuxũ nangũxẽẽxũcèx. Natürü ngẽxguma chixri cumaũxgu, rü ngẽxguma tá waxi nixĩ i nüxũ cumuũxũ. Erü nüma i ãẽ̃xgacü rü tama natücèxma nixĩ na nüxũ nangẽxmaxũ i pora na cuxũ napoxcuxũ. Erü woetama Tupana nanamu na napoxcuãxũcèx i ngẽma duũxũ i chixri maxũxũ.
5 Rü ngẽmacèx name nixĩ i naga cuxĩnü i curü ãẽ̃xgacügü. Rü tama ngẽma poxcuxũ na cumuũxũcèxicatama nixĩ i namexũ na naga cuxĩnüxũ, natürü name nixĩ i naga cuxĩnü erü marü nüxũ cucuèx na namexũ i ngẽma.
6 Rü ngẽmacèx name nixĩ i meã nüxũ penaxütanü i ngẽma dĩẽru i perü ãẽ̃xgacügücèx ixĩxũ i ngẽma nümagü nagu naxunetaxũẽ̃xpṳ̃x na nüxũ penaxütanüxũcèx. Erü ngẽma ãẽ̃xgacügü rü Tupanaãxũ nixĩ i napuracüexũ i ngẽxguma naxüãgu i ngẽma puracü na pemaã inacuáxũ.
7 Rü wüxichigü i ngẽma ãẽ̃xgacügü, rü name nixĩ i nüxna penaxã i ngẽma nüxna üxũ. ¡Rü nüxũ penaxütanü i ngẽma dĩẽru i perü ãẽ̃xgacügü nagu unetaxũẽ̃xpṳ̃x na nüxũ penaxütanüxũ! ¡Rü penaxṳ̃x i ngẽma ĩãneãrü puracü i perü ãẽ̃xgacügü pexũ muxũ na penaxüxũcèx! ¡Rü nüxũ pengechaũgü rü naga pexĩnüẽ i ngẽma perü ãẽ̃xgacügü! Erü ngẽmaãcü nixĩ i namexũ na penaxüxũ.
8 Rü tama name i texéaxũ ṯacü pengetanü. Natürü nangẽxma i wüxitama i ngetanü i taguma tüxũ ingutanüxũ. Rü ngẽma nixĩ na yigü ingechaũgüxũ. Rü ngẽmacèx ya yíxema aixcüma tümamücüxũ ngechaũxẽ rü marü tayanguxẽẽ i guxũma i ngẽma Tupana tüxũ muxũ.
9 Rü ñanagürü i Tupanaãrü mugü:
“¡Rü tãũtáma naĩ i ngemaã icupe! ¡Rü tãũtáma cumáẽta! ¡Rü tãũtáma cungĩ̃x! ¡Rü tãũtáma ṯoguãxãrü ngẽmaxũ cuxũ nangúchaũ!”
ñanagürü. Natürü ngẽma mugü rü guxũma i togü i Tupanaãrü mugümaã rü wüxigu nanu nagu i norü ore i ñaxũ:
“¡Rü nüxũ nangechaũ i cumücü na cugütama cungechaũxũrüũ!”

ñaxũ.
10 Rü yíxema tümamücüxũ ngechaũxẽ, rü taxuũma i chixexũ namaã taxü. Rü ngẽmacèx i ngẽxguma tamücüxũ ingechaũgu, rü aixcüma tayanguxẽẽ i Tupanaãrü mugü.
11 Rü name nixĩ i tanaxü i guxũma i ngẽma, erü ñomaũcüü rü nangẽxma i muxũma i guxchaxũgü. Rü name nixĩ i pegü ípemexẽẽ rü paxa penaxü i tórü Coriarü puracü. Erü ñu̱xma rü noxri yaxõgüguarü yexera ningaicamachigü i ngẽma ngunexũ i nagu tá taxcèx nataeguxũ ya tórü Cori.
12 Rü woo na naporaxũ i Chataná i ñoma i naãnewa i ñu̱xmax, natürü paxa tá nagu̱x i ngẽma, rü paxa tá ínangu ya Cristu na nügüxũtawa tüxũ nagagüxũcèx. Rü ngẽmacèx name nixĩ i nüxũ tarüxoe i guxũma i chixexũ ixügüxũ. Rü ñu̱xma na nüxũ icuáxũ i Tupanaãrü ore, ¡rü ngĩxã yigüna tadaugü na tama nagu iyixũcèx i ṯacü rü chixexũgü! ¡Rü ngĩxã meã tamaxẽ na ngẽmaãcü nüxũ rüyexeragüxũcèx i guxũma i chixexũ!
13 ¡Rü ngĩxã mexũ taxügü rü meã tamaxẽ! Erü aixcüma Cristuarü duũxũgü tixĩgü, rü tanaxwèxe i nüma nanaxwèxexũãcüma tamaxẽ. Rü tama name na ingãxẽxũ rü na naxügüxũ i petagü i chixexũ i duũxũgü nawa ãũgatanüxũ. Rü tama name i tingẽãẽmare rü ẽxna to i chixexũ taxügü, rü bai na yigü ichoxũgagüxũ, rü bai i togüchi ixaiexũ naxcèx i norü ngẽmaxũgü.
14 Natürü name nixĩ i nacümagu pexĩ ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu, rü nüxna naxcèx peca na pexũ nangũxẽẽxũcèx na meã naxcèx pemaxẽxũcèx. Rü tama name i naxcèx pedaugü na ñuxãcü pexeneãrü ngúchaũ na pexügüxũ.

14

Tama name i nüxũ quixu i cueneẽ i yaxõxũ

1 Rü ngẽxguma petanügu naxãxchaũgu i wüxi i peeneẽ i tama perüũ meã Tupanaãrü orexũ cuáxũ, rü name nixĩ i meã penayaxu. Natürü tama name i namaã pegü pechoxũga naxcèx i nacümagü i nagu yaxũxũ i Tupanapẽxewa.
2 Rü dücax, nangẽxma i ñuxre i taeneẽgü i nagu rüxĩnüẽxũ na namexũ na guxũraũxũ i õna nango̱xgüxũ. Natürü nangẽxma i togü i taeneẽgü i tama aixcüma meã Tupanaãrü orexũ cuèxgüxũ i tama namachi ngo̱xgüchaũxũ. Rü nümagü nüxũ nacuèxgügu rü Tupanapẽxewa nachu̱xu na ṯacü rü namachi nango̱xgüxũ, rü ngẽmacèx nixĩ i nabü rü ori̱xgüxicatama nango̱xgüxũ.
3 Rü ngẽxguma tangẽxmagu ya texé ya namachi ngõxẽ, rü tama name i nüxũ taxoo̱x i ngẽma togü i duũxũgü i tama namachi ngo̱xgüxũ. Rü ngẽxgumarüũ ta ya yíxema tama namachi ngõxẽ, rü tama name na nüxũ tixuxũ i ngẽma duũxũgü i namachi ngo̱xgüxũ, erü nümagü rü ta Tupanaãrü duũxũgü nixĩgü.
4 ¿Rü texé quixĩ i cuma rü ngẽmacèx nüxũ quixu i to i coriarü duũxũgü? Rü dücax, pemaã nüxũ chixu rü ngẽma norü cori tá nixĩ i nangugüxũ rü ngoxi mexũ naxu̱x i ngẽma norü duũxũ, rü ẽxna tama. Rü ngẽma duũxũ rü Tupanapẽxewa rü tá name, erü nüma ya tórü Cori ya Cristu rü nüxũ nangẽxma i pora na nügücèx namexẽẽãxũ i ngẽma duũxũ.
5 Rü dücax, nangẽxma i ñuxre i duũxũgü i nagu rüxĩnüẽxũ na ngũxchigaarü ngunexũ rü togü i ngunexũãrü yexera namexũ na nagu Tupanaxũ yacuèxüũgüxũ. Rü nangẽxma i togü i duũxũgü i nagu rüxĩnüẽxũ na guxũma i ngunexũgü rü nawüxiguxũ i Tupanapẽxewa. Natürü wüxichigü i yixema rü tanaxwèxe i meã taãẽwa nüxũ tacuèx na aixcüma Tupanapẽxewa namexũ i ngẽma taxüxũ rü tixõxũ.
6 Rü yíxema duũxẽ ya ṯacü rü ngunexũ Tupanacèx íxüxüchixe, rü ngẽmaãcü tanaxü na ngẽma ngunexũgu tórü Corixũ ticuèxüũxũcèx. Rü yíxema namachi ngõxẽ, rü ngẽmaãcü tanango̱x na tórü Corixũ ticuèxüũxũcèx, rü Tupanana moxẽ taxã naxcèx i ngẽma tangõxũ. Rü yíxema tama namachi ngõxẽ, rü ngẽmaãcü tanaxü na tórü Corixũ ticuèxüũxũcèx, rü tüma rü ta Tupanana moxẽ taxã naxcèx i ngẽma nabü i tangõxũ.

7 Rü ñu̱xma na ñoma i naãnewa imaxẽxũ, rü taxúema tügücèxtama tamaxũ rü ẽxna tügücèxtama tayu.
8 Erü ñu̱xma na imaxẽxũ, rü tórü Coriarü ngúchaũ na ixügüxũcèx nixĩ i imaxẽxũ. Rü ngẽxguma iyuegu, rü ngẽma rü ta tórü Corimẽxẽwa nangẽxma. Rü ngẽmaãcü nüxũ tadau rü woo imaxẽgu rü ẽxna woo iyuegu, rü tórü Coriarü duũxũgü tixĩgü, rü namẽxwa tangẽxmagü.
9 Rü yemacèx nixĩ ga nayuxũ ga Cristu rü wenaxãrü namaxũxũ na tümaãrü Cori yiĩxũcèx ga guxãma ga guxema yaxõgüxe ga marü yuexe rü guxãma ya yíxema yaxõgüxe ya ñu̱xma rü ta maxẽxẽ.
10 Rü ngẽmacèx Pa Chaueneẽx, ¿rü tu̱xcüũ i nüxũ quixuxũ i cueneẽ i yaxõxũ? Rü cumax, Pa To i Chaueneẽx, ¿rü tu̱xcüũ i nüxũ cuxoxũ i cueneẽ? Erü guxãtáma i yixema rü Tupanapẽxewa tá tangugü na nüma tüxũ nangugüxũcèx rü ngoxi ime rü ẽxna tama.
11 Erü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü ya tórü Cori:
“Ngẽma aixcüma na chamaxũxũrüũ tá ta nixĩ i aixcüma guxũtáma i duũxũgü chopẽxegu
caxãpu̱xügüxũ, rü guxũtáma choxũ icuèxüũgüxũ”,
ñanagürü.
12 Rü ngẽmaãcü nüxũ tacuèx na wüxichigü i yixema rü aixcüma tá Tupanapẽxewa na ingugüxũ na namaã nüxũ ixuxũcèx na ñuxãcü imaxẽxũ rü ṯacü na ixüxũ.

Tama name i chixexũgu cunanguxẽẽ i cueneẽ i yaxõxũ

13 Rü ngẽmacèx nixĩ, Pa Chaueneẽgüx, i tama namexũ na tamücügüxũ ixuechaũ. Natürü narümemaẽ nixĩ i nüxũ perüxoe i guxũma i ṯacü i peeneẽgüxũ pecadugu yixẽẽxũ rü ẽxna norü õxũ chixexẽẽxũ.
14 Choma nüxũ chacuèx rü nataxuma i õna i Tupanapẽxewa chixexũ. Rü aixcümaxũchi nüxũ chacuèx i ngẽma erü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuarü duũxũ chixĩ, rü nüma choxũ nüxũ nacuèxẽẽ i ngẽma. Natürü ngẽxguma chi texé nagu rüxĩnügu na tama Tupanapẽxewa namexũ i ṯacü rü õna na tangõxũ, rü name nixĩ i noxtacüma tama na tanangõxũ ega nagu tarüxĩnügu na tama namexũ i ngẽma.
15 Rü ngẽxguma ngẽma cungõxũcèx tümaãẽwa cunangu̱xẽẽgu ya cueneẽ, rü cumaã nüxũ chixu rü tama aixcüma tüxũ cungechaũ. Rü tama name i ngẽma cungõxũgagu chixexũgu tüxũ cunguxẽẽ rü tüxũ icuyarütauxẽẽ ya yíxema cueneẽ ya Cristu tümacèx yuxe.
16 Rü ngẽmacèx, woo cuxcèx namexgu i ngẽma cuxüxũ, natürü tama name na cunaxüamaxũ ega ngẽmacèx togü tá cuxũ ixuxgu na pecadu yiĩxũ i ngẽma cuxüxũ.
17 Rü ngẽma Tupanapẽxewa na imexũcèx rü tama ṯacü rü õna na ingõxũ rü ẽxna ṯacü rü axexũ na ixaxüxũgagu nixĩ. Natürü napẽxewa na imexũcèx rü tanaxwèxe i Naãẽ i Üünexũãrü ngũxẽẽmaã meã tayanguxẽẽ i ngẽma Tupana naxwèxexũ rü yigümaã itarüngüxmüẽ rü aixcüma tataãẽgü napẽxewa ya Tupana.
18 Rü yíxema ngẽmaãcü Cristucèx maxũxẽ, rü Tupana rü tümamaã nataãẽ, rü guxũma i duũxũgü rü ta tümamaã nataãẽgü.
19 Rü ngẽmacèx, ¡ngĩxã naxcèx tadaugü i guxũma i nacüma i mexũ i yigümaã tüxũ rüngüxmüẽxẽẽxũ! ¡Rü ngĩxã yigü tarüngũxẽẽ na yexeraãcü iyaexũcèx i tórü õwa rü Tupanaãrü orewa!
20 Rü tama name i ṯacü rü õna na cungõxũgagu icuyanax-oxẽẽ i Tupanaãrü puracü i cueneẽãrü maxũwa. Rü aixcüma nixĩ i guxũma i õnagü i namexũ i Tupanapẽxewa. Natürü wüxi i chixexũ nixĩ ega ngẽma õna i ingõxũgagu chixexũgu nayixẽẽgu i taeneẽgü.
21 Rü ngẽmacèx tama name i cunango̱x i namachi, rü ẽxna cuyaxaxü ya binu, rü ẽxna cunaxü i ṯacü i to, ega ngẽmagagu chixexũgu cunanguxẽẽgu i cueneẽ i yaxõxũ.
22 Rü ngẽxguma cuma nagu curüxĩnügu na namexũ na cunangõxũ i ngẽxũrüüxũmare i õna, rü Tupanapẽxewa rü name nixĩ i cuxicatama nüxũ cucuèx i ngẽma. Rü tataãẽ ya yíxema tümaãẽwa nüxũ cuáxe na Tupanapẽxewa namexũ i ngẽma taxüxũ.

23 Natürü ngẽxguma wüxie nagu rüxĩnügu na tama namexũ i Tupanapẽxewa na ṯacü rü õna na tangõxũ, rü pemaã nüxũ chixu rü chixexũ taxü ega tanangõ̱xomagu, erü tümaãẽwa nagu tarüxĩnü na tama aixcüma namexũ i ngẽma taxüxũ. Rü guxũma i ngẽma tümaãẽwa nagu tarüxĩnüxũ na nachixexũ rü aixcüma pecadu taxü ega tanaxüamagu.

15

Name nixĩ i cumücüxũ cutaãxẽxẽẽ

1 Rü yixema na iporaexũ i tórü õwa, rü name nixĩ i nüxũ tarüngũxẽẽ i ngẽma tamücügü i turaexũ i norü õwa. Rü tama name i yigüguxicatama tarüxĩnüẽ rü tóxrücèxicatama tadaugü.

2 Natürü wüxichigü i yixema rü name nixĩ i taeneẽãxũ tanangúchaũxẽẽ na ngẽmaãcü nüxũ rüngũxẽẽxũcèx na yexeraãcü yaxõõxũcèx.

3 Yerü woo ga Cristu rü tama noxrütama ngúchaũ naxü. Natürü nayanguxẽẽ ga yema Tupanaãrü ore ga ñaxũ:

“Pa Chaunatüx, rü ngẽma duũxũgü i cumaã guxchigagüxũ, rü chomaã nixĩ i naguxchigagüxũ”,

ñaxũ.

4 Rü guxũma ga yema nuxcüma ümatüxũ ga Tupanaãrü orewa, rü naxümatü na tüxũ nangu̱xẽẽxũcèx na taguma nüxũ rüxoexũ ega woo ṯacü rü guxchaxũ tüxũ üpetügu. Rü yema Tupanaãrü ore rü naxümatü na tüxũ nataãẽxẽẽxũcèx rü tüxũ nüxũ nacuèxẽẽxũcèx na aixcüma Tupanaãrü ixĩgüxũ.

5 Rü Tupana nixĩ ya tüxũ rüngũxẽẽcü na yaxna namaã ixĩnüẽxũcèx i guxũma i guxchaxũgü. Rü nüma nixĩ i tüxũ nataãẽxẽẽxũ. Rü chanaxwa̱e i nüma ya Tupana pexũ narüngũxẽẽ na aixcüma ngẽma Cristu pexũ naxwa̱aexũãcüma pemaxẽxũ.

6 Rü chanaxwèxe na ngẽmaãcü pemaxẽxũ na guxãma i pema rü wüxigu nüxũ picuèxüũgüxũcèx ya Tupana ya Nanatü ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu.

Duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũmaã nüxũ nixu i ore i mexũ

7 Rü ngẽmacèx, yema Cristu pexũ na dexũrüũ rü name nixĩ i wüxichigü meã pegü peyaxu na ngẽmaãcü Tupanaxũ yacuèxüũgüxũcèx i duũxũgü.

8 Rü pemaã nüxũ chixu rü Cristu núma naxũ na Yudíugüxũ yanangũxẽẽxũcèx, na yemaãcü yanguxẽẽãxũcèx ga yema uneta ga nuxcümaũgüxũ ga tórü o̱xigümaã nüxũ yaxuxũ ga Tupana. Rü yemaãcü ga Cristu rü tüxũ nüxũ nadauxẽẽ na aixcümacü na yiĩxũ ya Tupana rü aixcüma yanguxẽẽãxũ i ngẽma norü uneta.

9 Rü yexgumarüũ ta ga Cristu rü núma naxũ naxcèx i ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ na nümagü rü ta Tupanaxũ yacuèxüũgüxũcèx naxcèx na poraãcü Tupanaãxũ nangechaũtümüũgüxũ. Rü yemachiga nixĩ ga yema Tupanaãrü ore ga Dabí ümatüxũ ga ñaxũ:

“Rü ngẽmacèx guxũ i nachiũãnecu̱ã̱x i duũxũgüpẽxewa tá cuxũ chicuèxüũ. Rü tá chorü wiyaewa cuxũ chataxẽẽ”,

ñaxũ.

10 Rü toxnamana i Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:

“Pa Duũxũgü i Tama Yudíugü Ixĩgüxũ, rü name nixĩ i pema rü wüxigu chorü duũxũgü i Yudíugümaã petaãẽgü”,

ñanagürü.

11 Rü toxnamana, rü ñanagürü ta:

“Pa Duũxũgü i Tama Yudíugü Ixĩgüxũx, rü name nixĩ i nüxũ picuèxüũgü ya tórü Cori. Rü Pa Guxũma i Nachiũãnecu̱ã̱x i Duũxũgüx, rü name nixĩ i penataxẽẽ”,

ñanagürü.

12 Rü Ichaxía rü ta nanaxümatü rü ñanagürü:

“Rü Dabí nanatü ya Ichaíwa tá ne naxũ i wüxi i nataa i tá Cristu ixĩxũ. Rü nüma tá nixĩ i
norü ãẽxgacü yiĩxũ i guxũma i ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ. Rü ngẽma
duũxũgü rü tá aixcüma nüxũ nayaxõgü rü tá ínananguxẽẽgü na yimagagu Tupana
nüxũ rüngũxẽẽgüxũ”,
ñanagürü.
13 Rü ñu̱xma i pema na nüxũ peyaxõgüxũ rü chanaxwèxe i poraãcü pexũ nataãexẽẽ ya
yima Tupana ya pexũ rüngũxẽẽcü na meã Cristuxũ ípenanguxẽẽgüxũcèx. Rü ngẽmaãcü i
Tupanaãẽ i Üünexũ rü tá pexũ naporaexẽẽ na yexeraãcü Cristuxũ ípenanguxẽẽgüxũcèx.
14 Pa Chaueneẽgüx, meãma nüxũ chacuèx na guxũ i duũxũgümaã pemecümaxũ, rü
aixcüma Tupanaxũ na pecuáxũ, rü aixcüma meãma pegü pixucu̱xẽgüxũ.
15 Natürü ñaã poperawa rü meãma pexcèx chanaxümatü i ñuxre i Tupanaãrü
ucu̱xẽgü, erü tama chanaxwèxe i nüxũ ipeyarüngümaẽ. Rü tama chamuũ na pexcèx
chanaxümatüxũ i ngẽmachiga yerü Tupana nixĩ ga choxũ mucü na pemaã nüxũ
chixuxũcèx.
16 Rü nüma nixĩ ga choxũ namuxũ na Ngechuchu ya Cristuarü puracü chaxüxũcèx i
natanüwa i ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ. Rü ngẽma puracü ga nawa choxũ
namuxũ nixĩ na ngẽma duũxũgümaã nüxũ chixuxũ i ore i mexũ na Tupanaxũtawa
chanagagüxũcèx, na wüxi i ãmare i Tupana namaã taãexũ i ngẽma duũxũgü i Naãẽ i
Üünexũ imexẽẽgüxũ.
17 Rü ñu̱xma na Ngechuchu ya Cristuarü duũxũ na chiĩxũ, rü ngẽmacèx chataãẽ namaã i
ngẽma puracü i Tupanaãxũ chaxüxũ.
18-19 Rü ñu̱xma rü yema Cristu chorü maxũwa üxũchigaxũxĩcatama nixĩ i chixuxũ. Rü
nüma nixĩ ga choxũ nangũxẽẽxũ na Tupanaxũtawa chanagagüxũcèx ga yema duũxũgü
i tama Yudíugü ixĩgüxũ, na nümagü rü ta Tupanaga naxĩnüẽxũcèx. Rü yemaãcü chorü
oremaã, rü chorü puracümaã, rü cuèxruũgü ga taxũ ga Tupana üxũmaã, rü Naãẽ
i Üünexũãrü poramaã Tupanaxũtawa chanagagü ga yema duũxũgü. Rü yemaãcü
Yerucharéũwa rü guxũwama ñu̱xmata Ilíricuarü naãnewa meãma chayanguxẽẽ na nüxũ
chixuxũ ga yema ore i tüxũ maxẽxẽẽxũ i Cristuchiga.
20 Rü yemaãcü chapuracü na nüxũ chixuxũcèx ga Tupanaãrü ore i mexũ ga ngextá
taguma ñuxgu Cristuchigaxũ ínaxĩnüẽxũwa ga duũxũgü. Yerü tama chanaxwèxe ga marü
togü nüxũ íxuxũwa rü duũxũgü marü nüxũ ícuáxũwa nüxũ na chixuxũ ga yema ore.
21 Rü yemachiga nixĩ ga Tupanaãrü ore ga Ichaxía ümatüxũ ga ñaxũ:
“Rü yíxema taguma Cristuchigaxũ cuèxgüxe, rü taguma nachigaxũ ĩnüẽxẽ, rü tá nüxũ
tacuèxgü i nachiga”,
ñaxũ.

Pauru rü Dumawa naxũxchaũ

22 Rü yema toxnamana na chapuracüxũcèx nixĩ ga taxucürüwa petanüwa chaxũxũ
woo muẽxpü̱xcünachirẽx yéma chaxũxchaũ.
23 Natürü ñu̱xma na marü chanagu̱xẽẽxũ i ngẽma puracü i toxnamana, rü nagu
charüxĩnü na petanüwa chaxũxũ. Yerü ñuxgumamatama nixĩ ga nagu charüxĩnüẽchaxũ
na petanüwa chaxũxchaũxũ.
24 Rü ngẽxguma Españawa chaxũxgu, rü nagu charüxĩnü na woe pexũtagu íchidauxũ.
Rü nagu charüxĩnü na ñuxre i ngunexũ ngẽxma petanügu charüxãũxũ. Rü wüxi i chorü
taãẽ tá nixĩ i ngẽma. Rü ngẽmawena rü chanaxwèxe i choxũ perüngũxẽẽ na Españawa
chaxũxũcèx.
25 Natürü i ñu̱xma rü Yerucharéũwa tá chaxũ, na ngẽma chanangexũcèx i ñuxre i dĩẽru
naxcèx i taeneẽgü i ngẽma ngẽxmagüxũ.
26 Erü ngẽma taeneẽgü i yaxõgüxũ i Machedóniããnewa rü Acayaanewa ngẽxmagüxũ,
rü norü ngúchaũmaã nagu narüxĩnüẽ na ngĩxũ nanutaquẽxegüxũ i ñuxre i dĩẽru

na ngẽmaãcü nüxũ nangũxẽẽgüxũcèx i taeneẽgü i nüxũ nataxuxũ i Yerucharéũwa ngẽxmagüxũ.
27 Rü ngẽma taeneẽgü i Machedóniãcũãx rü Acayacũãx rü norü me nixĩ na ngẽmaãcü naxügüãxũ. Rü ngẽma duũxũgü rü aixcüma nüxũ nangẽxma i norü ngetanü i taeneẽgü i Yudíugütanüwa. Erü ngẽma taeneẽgü i Yudíugügagu nixĩ i ngẽma togü i duũxũgütanüwa nanguxũ i Tupanaãrü ore. Rü ñũxma rü name nixĩ i ngẽma togü i duũxũgü rü norü ngẽmaxũmaã taeneẽgü i Yudíugü i yaxõgüxũxũ narüngũxẽẽgü.
28 Rü ngẽxguma chanagũxẽẽgu i ngẽma puracü, rü ngẽxguma taeneẽgü i Yudíugüna marü ngĩxũ chaxãxgu i ngẽma dĩẽru, rü Españawa tá chaxũ. Rü ngẽxguma ngẽma chaxũxgu, rü tá woe pexũtagu íchidau.
29 Rü nüxũ chacuèx rü ngẽxguma petanüwa changuxgu, rü wüxigu tá tataãẽgü, erü nüma ya Cristu tá tüxũ nataãẽxẽẽ i ngẽxguma ngẽmaãcü wüxiwa ingẽxmagügu.
30 Pa Chaueneẽgüx, tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuégagu, rü ngẽma na Naãẽãrü ngũxẽẽmaã choxũ pengechaũxũgagu pexũ chacèèxũ na Tupanana chauxcèx peẽaxũ i perü yumüxẽwa. Rü ngẽmaãcü tá choxũ perüngũxẽẽ nawa i ñaã puracü i Tupana choxna ãxũ.
31 ¡Rü Tupanana peẽa na choxũ ínapoxũxũcèx nüxna i ngẽma Yudíugü i Yudéaanewa ngẽxmagüxũ i tama yaxõgüxũ! ¡Rü nüxna peẽa naxcèx i ngẽma taeneẽgü i yaxõgüxũ i Yerucharéũwa ngẽxmagüxũ, na taãẽãcüma nayauxgüãxũcèx i ngẽma dĩẽru i ngẽma naxcèx changexũ!
32 Rü ngẽmaãcü ngẽxguma Tupana naxwèxegu, rü taãẽãcüma petanüwa tá changu, na wüxigu pemaã chataãẽxũcèx.
33 Rü chanaxwèxe na pemaã inaxãũxũ ya Tupana ya tüxũ taãẽxẽẽcü. Rü ngẽmaãcü yiĩ.

16

Pauru rü nüxũ narümoxẽ ga yema duũxũgü ga yaxõgüxũ ga Dumawa yexmagüxũ

1 Rü ñũxma na petanüwa naxũxchaũxũ i taeyèx i Febe, rü pemaã ngĩxũ chixu rü wüxi i taeyèx i mecü iyixĩ. Erü ngĩma rü nüxũ irüngũxẽẽ i ngẽma yaxõgüxũ i Chẽcréaarü ĩãnewa ngẽxmagüxũ.
2 Rü chanaxwèxe i meã ngĩxũ peyaxu, naẽgagu ya tórü Cori ya Ngechuchu, erü ngẽma nixĩ i mexũ na penaxüxũ namaã i guxũma i yaxõgüxũ. Rü chanaxwèxe i guxũma i ṯacü i ngĩxũ taxuxũwa rü ngĩxũ perüngũxẽẽ, erü ngĩma rü poraãcü togüxũ irüngũxẽẽ, rü choxũ rü ta irüngũxẽẽ.
3 ¡Rü nüxũ perümoxẽgü i Prisila rü Aquiru! Rü nümagü rü chomücügü nixĩgü i Ngechuchu ya Cristuarü puracüwa.
4 Rü nümagü rü ãũcümaxũwa nichocu na chauétüwa nachogüexũcèx, na tama chayuxũcèx ga chomax. Rü ngẽmacèx moxẽ nüxna chaxã. Rü tama chaxicatama moxẽ naxcèx nüxna chaxã, natürü moxẽ nüxna naxãgü ta i guxũma i taeneẽgü i yaxõgüxũ i tama Yudíugü ixĩgüxũ.
5 ¡Rü nüxũ perümoxẽgü ta i guxũma i taeneẽgü i Aquirupatawa ngutaquẽxegüüxũ! ¡Rü ngẽxgumarüũ ta nüxũ perümoxẽgü ya chomücü ya nüxũ changechaũcü ya Epenétu! Rü nüma nixĩ ga nüxĩra Cristuaxũ yaxõõxũ ga Áchiaanewa.
6 ¡Rü ngĩxũ perümoxẽgü i María ga poraãcü petanüwa Tupanaãxũ puracücü!
7 ¡Rü nüxũ perümoxẽgü i chautanüxũgü i Aũdrúnicu rü Yúniã ga wüxigu chomaã poxcuexũ! Rü nümagü nixĩ i yatügü i aixcüma Tupana imugüxũ i guxũma i yaxõgüxũ nüxũ ngechaũgüxũ. Rü nümagü rü nüxĩra chauxũpa Cristuaxũ nayaxõgü.
8 ¡Rü nüxũ perümoxẽgü ya Aũpriátu ya chomücü ya nüxũ changechaũcü ya chauxrüũ tórü Coriaxũ yaxõcü!
9 ¡Rü nüxũ perümoxẽgü ya Urubánu ya tomücü ixĩcü i Cristuarü puracüwa! ¡Rü ngẽxgumarüũ ta nüxũ perümoxẽgü ya Estaqui ya nüxũ changechaũcü!

10 ¡Rü nüxũ perümoxẽgü ya Apere ya aixcüma tüxũ nüxũ dauxẽẽcü na ñuxãcü Cristuaxũ yaxõõxũ! ¡Rü ngẽxgumarüũ ta nüxũ perümoxẽgü i Aritúburutanüxũgü!
11 ¡Rü nüxũ perümoxẽgü i chautanüxũ i Erudiũ! ¡Rü ngẽxgumarüũ ta nüxũ perümoxẽgü i Narsíchutanüxũ i tórü Coriaxũ yaxõgüxũ!
12 ¡Rü ngĩxũ perümoxẽgü i Trifena rü Trifocha! Rü ngĩmagü rü tórü Coriaxũ ipuracüe. ¡Rü ngẽxgumarüũ ta ngĩxũ perümoxẽgü i taeyèx i Péchida i ngĩxũ ingechaũgücü! Rü ngĩma rü marü poraãcü tórü Coriaxũ ipuracü.
13 ¡Rü nüxũ perümoxẽgü ya Rufu ya aixcüma meã tórü Coriaxũ yaxõcü! ¡Rü ngẽxgumarüũ ta ngĩxũ perümoxẽgü i naẽ ga chauerüũ chomaã ixĩcü!
14 ¡Rü nüxũ perümoxẽgü i Achícritu, rü Peregúte, rü Erme, rü Patroba, rü Erma, rü guxũma i togü i taeneẽgü i natanüwa ngẽxmagüxũ!
15 ¡Rü nüxũ perümoxẽgü ta i Firórugu, rü Yúria, rü Neréu, rü naẽyèx, rü Oripa, rü guxũma i togü i taeneẽgü i yaxõgüxũ i natanüwa ngẽxmagüxũ!
16 Rü chanaxwèxe i pegü pengechaũgüãcüma pegü perümoxẽgü i wüxichigü. Rü guxũma i ngẽma yaxõgüxũ i toxnamana ngẽxmagüxũ, rü pexũ narümoxẽgü.
17 Pa Chaueneẽgüx, pexũ chacèèxũ na pegüna pedaugüxũcèx nüxna i ngẽma duũxũgü i pexũ itoyechaũxũ rü chixexũgu pexũ yixẽẽgüchaũxũ. Erü ngẽma duũxũgüarü ngu̱xẽẽtae rü tama namaã nawüxigu i ngẽma ngu̱xẽẽtae ga noxri peyauxgüxũ ga yexguma noxri peyaxõgügu. Rü name nixĩ i noxtacüma nüxna pixĩgachi i ngẽma duũxũgü rü tama natanügu pexãgü.
18 Erü ngẽma duũxũgü rü tama tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuarü ngúchaũ naxügü, natürü noxrütama ngúchaũ nixĩ i naxügüxũ. Rü ore i tauxchaxũgümaã nayaxucu̱xẽgü i duũxũgü, rü ngẽmaãcü nanawomüxẽẽgü i ngẽma duũxũgü i tama meã nüxũ cuèxgüxũ.
19 Rü guxũma i duũxũgü nüxũ nacuèxgü na aixcüma meã Tupanaga pexĩnüẽxũ i pemax. Rü ngẽmacèx pemaã chataãẽ i chomax. Rü chanaxwèxe na meã nüxũ pecuáxũ i ṯacü nixĩ i mexũ i Tupanapẽxewa na penaxüxũcèx i ngẽma. Natürü ngẽma Tupanapẽxewa chixexũ, rü ¡nüxna pixĩgachi na tama nagu peẏixũcèx!
20 Rü ngẽxguma ngẽmaãcü meã pemaxẽgu rü nüma ya Tanatü ya Tupana ya tüxũ taãẽxẽẽcü rü tá pexũ naporaexẽẽ na aixcüma nüxũ perüyexeraxũcèx i Chataná. Rü chanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pemaã inarüxa̱ũ̱x rü pexũ narüngũxẽẽ.
21 Rü pexũ narümoxẽ ya Timutéu ya chomücü ixĩcü i Tupanaãrü puracüwa. Rü ngẽxgumarüũ ta pexũ narümoxẽgü i chautanüxũgü i Dúchiu, rü Yachóũ rü Sochípatru.
22 Rü choma i Téchiu na chanaxümatüxũ i ñaã popera, rü choma rü ta pexũ charümoxẽ naẹgagu ya tórü Cori.
23 Rü pexũ narümoxẽ ta ya Gayu ya napatawa changẽxmacü. Rü nüma rü inanaxã ya daa napata na nawa nangutaquẽxegüxũcèx i guxũma i yaxõgüxũ. Rü ngẽxgumarüũ ta pexũ narümoxẽgü i Eratu i daa ĩãneãrü dĩẽruarü dauruũ ixĩxũ, rü taeneẽ i Cuartu.
24 Rü chanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexũ narüngũxẽẽ i guxãma i pemax. Rü ngẽmaãcü yiĩ.

Pauru rü Tupanaxũ yacuèxüũãcüma nanagu̱xẽẽ i norü popera

25-26 ¡Rü ñu̱xmax, rü ngĩxã nüxũ ticuèxüũgü ya Tanatü ya Tupana! Rü nüma nüxũ nangẽxma i pora na pexũ naporaexẽẽxũcèx na meã peyaxõgüamaxũcèx i ngẽma norü ore i tüxũ maxẽxẽẽxũ tamaã nüxũ ixuxũrüũ. Rü ngẽma nixĩ i ore i guxũwama nüxũ chixuxũ rü namaã changúexẽẽtaexũ i Ngechuchu ya Cristuchiga. Rü ngẽmatama ore i Cristuchiga rü taxchaxwa naxẽxũgu ga noxrix, natürü i ñu̱xma ya Tupana rü marü tüxũ nüxũ nacuèxẽẽ i ngẽma. Rü nuxcüma tauta naãne ü̱xgu rü Tupanaxĩcatama nüxũ nacuèx ga yema, natürü i ñu̱xma rü norü orearü uruũgü ümatüxũ ga orewa taxcèx nanango̱xẽẽ. Rü ngẽma ore rü namaã nawüxigu ga yema ore ga nuxcüma nüxũ yaxuxũ ga Tupana ya guxũguma maxẽchacü. Rü ñu̱xma ya Tupana rü guxũwama nanamugü i norü orearü

uruũgü na guxũ i duũxũgümaã nüxũ na yaxugüexũcèx i ngẽma ore i Cristuchiga na nüxũ yaxõgüãxũcèx rü naga na naxĩnüẽxũcèx.

27 Rü nüma ya Tupana rü nüxĩcatama nixĩ i Tupana yiĩxũ, rü nüxĩcatama nixĩ i guxũxũ nacuáxũ. ¡Rü ñ̲uxmax, rü ngĩxã guxũguma nüxũ ticuèxüügü, erü Nane ya Ngechuchu ya Cristu rü poraãcü tüxũ narüngũxẽẽ! Rü ngẽmaãcü yiĩ.

Rü nuãma pexna,
Pauru

NÜXĨRAÜXÜ GA POPERA GA CORĨTIUCU̱A̱X GA YAXÕGÜXÜTANÜWA NAMUXÜ GA PAURU

Pauru rü nüxũ narümoxẽ ga yema yaxõgüxũ ga Corĩtiuarü ĩãnewa yexmagüxũ

1-2 Pa Chaueneẽgü i Corĩtiucu̱a̱xgüx, choma i Pauru nixĩ i Tupana yaxuxũ norü ngúchaxũmaã na Ngechuchu ya Cristu norü puracüwa choxũ namuxũcèx. Rü choma rü namaã i taeneẽ i Chótene nixĩ i pexũ tarümõxẽgüxũ rü pexcèx tanaxümatüxũ i ñaã popera. Pa Chaueneẽgü ya Tupanaãrü Ixĩgüxex, pema rü marü Tupanapẽxewa pixüüne yerü Ngechuchu ya Cristu marü pexũ nixüünexẽẽ. Rü Tupana rü marü pexũ nade na norü duũxũgü pixĩgüxũcèx wüxigu namaã i guxũma i ngẽma duũxũgü i guxũwama tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuxũ icuèxüũgüxũ. Rü nüma ya Ngechuchu ya tórü Cori ixĩcü, rü ngẽma duũxũgüarü Cori ta nixĩ.

3 Rü chanaxwèxe ya Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu norü ngechaxũgagu poraãcü pexũ narüngũxẽẽ rü pexũ nataãẽxẽẽ.

Tupana tüxũ narüngũxẽẽ erü Cristuarü duũxũgü tixĩgü

4 Rü taguma nüxũ charüchau na Tupanana moxẽ pexcèx chaxãxũ. Rü moxẽ nüxna chaxã naxcèx i ngema ngũxẽẽ i Ngechuchu ya Cristugagu Tupana pexna ãmarexũ.

5 Yerü Cristugagu Tupana pexna nanamu ga Naãxẽ i Üünexũ na pemaxã inaxãű́xũcèx. Rü pexna nanaxã ga norü ore, rü naétü pexũ nanatauxchaxẽẽ na nüxũ pecuáxũcèx na ñuxũ ñaxũchiga yixĩxũ.

6 Rü yemaãcü yexguma nüxũ pexĩnüẽgu ga yema ore ga Cristuchiga rü aixcüma peyaxõgü.

7 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma na ípenanguxẽẽxũ na wena táxarü núma naxũxũ ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu, rü Tupana pexna nanaxã i taxũ i cuèx na taxuũma pexũ taxuxũcèx na naxcèx pemaxẽxũ.

8 Rü ngẽmaãcü tá pexna nadau ya Tupana ñu̱xmatáta nagú i naãne, rü guxũgutáma pexũ naporaexẽẽ na aixcüma peyaxõgüamaxũcèx rü naxcèx pemaxẽxũcèx, na taxúema chixexũmaã pexũ ixugüxũcèx i ngẽxguma wenaxãrü núma naxũxgu ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu.

9 Rü Tupana rü guxũguma nayanguxẽẽ i norü uneta. Rü nüma nixĩ ga pexũ nadexũ na aixcüma Nane ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristumücügü pixĩgüxũcèx.

Nügü nitoye ga yema yaxõgüxũ

10 Pa Chaueneẽgüx, tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuégagu pexũ chacèèxũ na wüxigu pegümaã perüxĩnüẽxũ rü tama pegü pitoyexũcèx. Rü name nixĩ i aixcüma pegü pengechaũgü rü aixcüma wüxigutama perüxĩnüẽ i peãẽwa.

11 Pa Chaueneẽgüx, pemaã nüxũ chixu i ngẽma ore, yerü Croétanüxũtanüwa nüxũ chacuáchiga ga pegümaã na penuẽxũ, rü tama aixcüma wüxigu na perüxĩnüẽxũ.

12 Rü pemaã nüxũ chixu i ngẽma erü ñuxre i pema rü ñaperügügü:

“Choma rü Pauruwe charüxũ”, ñaperügügü. Rü togue rü:

“Choma rü Aporuwe charüxũ”, ñaperügügü. Rü togue rü:

“Choma rü Pedruwe charüxũ”, ñaperügügü. Rü togue rü:

“Choma rü Cristuwe charüxũ”, ñaperügügü.

13 ¿Rü ñuxãcü nixĩ i ngẽma? ¿Pexcèx rü Cristu rü marü niyauxye? ¿Éxna pema nüxũ pecuèxgu rü choma i Pauru chiĩxũ ga curuchawa pexcèx chipotaxũ rü chayuxũ? ¿Rü ẽxna pema nüxũ pecuèxgu rü chauégagu yiĩxũ ga ípebaiũxũ?

14 Rü Tupanana moxẽ chaxã, yerü taxúema pexŭ́ íchabaiŭ́xẽẽ ga pemax. Rü Crispu rü
Gayuxicatama nixĩ ga íchabaiŭ́xẽẽxŭ́.
15 Rü ngẽmacèx taxucürüwa texé tügü tixu na chauégagu ítabaiexŭ́.
16 Rü yemáãcü aixcüma íchanabaiŭ́xẽẽ ga Estéfanatanüxŭ́gü ta, natürü chauxcèx rü
taxúema ga togue tüxŭ́ íchabaiŭ́xẽẽ.
17 Yerü nüma ga Cristu rü tama choxŭ́ namu ga duŭ́xŭ́güxŭ́ na íchabaiŭ́xẽẽxŭ́cèx,
natürü choxŭ́ namu na duŭ́xŭ́gümaã nüxŭ́ chixuxŭ́cèx i norü ore i mexŭ́ i tüxŭ́
maxẽxẽẽxŭ́. Rü nanaxwèxe i tauxchaxŭ́ i oremaã nüxŭ́ chixu i ngẽma ore. Erü ngẽxguma
chi ñoma nüxŭ́ cuèxüchixŭ́rüŭ́ nüxŭ́ chixuxgu i ngẽma ore, rü ngürüãchi i duŭ́xŭ́gü rü tá
chauguama narüxĩnüẽ rü tá nüxŭ́ inayarüngümaẽ na Cristu yiĩxŭ́ ga tüxŭ́ maxẽxẽẽcü ga
yexguma curuchagu nayu̱xgux.

Cristuwa nixĩ ga Tupana inawéxŭ́ ga norü pora rü norü cuèx

18 Rü ngẽma ore na ñuxãcü tórü pecaducèx curuchagu nayuxŭ́ ga Cristu, rü wüxi i
natücèxmamare nixĩ naxcèx i ngẽma duŭ́xŭ́gü i poxcuwa ĩxŭ́. Natürü yixema na Tupana
tüxŭ́ maxẽxẽẽxŭ́, rü nüxŭ́ tacuèx na ngẽma ore rü Tupanaãrü pora yiĩxŭ́.
19 Erü norü ore i ümatüxŭ́wa rü ñanagürü ga Tupana:
“Rü tá ichayanaxoxẽẽ i guxŭ́ma i norü cuèx i ngẽma duŭ́xŭ́gü i nüxŭ́ cuèxüchigüxŭ́. Rü
tá nüxŭ́ chaxo i ngẽma duŭ́xŭ́güarü cuèx”,
ñanagürü.
20 Rü ñu̱xmax, Pa Chaueneẽgüx, ¿Tupanapẽxewa rü ta̱cüwa namexŭ́ i ngẽma duŭ́xŭ́gü i
poraãcü nüxŭ́ cuèxüchixŭ́? ¿Rü ta̱cüwa namexŭ́ i ngẽma duŭ́xŭ́gü i Moĩché ümatüxŭ́ i
mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ́? ¿Rü ta̱cüwa namexŭ́ i ngẽma duŭ́xŭ́gü i meã nüxŭ́ cuèxgüxŭ́
i ñoma i naãneãrü cuáchigagu na yadexagüxŭ́? Erü guxŭ́ma i ngẽma cuèx i duŭ́xŭ́gü nagu
rüxĩnüẽxŭ́ rü Tupanacèx rü taxuwama name.
21 Natürü nüma ya Tupana ya guxŭ́xŭ́ma cuácü, rü tama nanaxwèxe na ñoma i naãnecu̱ã̱x
i duŭ́xŭ́güarü cuágagu na yiĩxŭ́ i naxŭ́tawa nangugüxŭ́ i nümagü. Natürü nanaxwèxe na
ngẽma norü ore i mexŭ́gagu na yiĩxŭ́ i namaxẽxẽẽãxŭ́ i ngẽma duŭ́xŭ́gü i yaxõgüxŭ́ woo
togücèx rü natücèxmamare yixĩgu i ngẽma ore.
22 Ngẽma Yudíugü rü nüxŭ́ nadaugüchaŭ́ i cuèxruŭ́gü i Tupanaãrü poramaã üxŭ́. Rü
ngẽma Griégugü rü naxcèx nadaugü i ñoma i naãneãrü cuèx.
23 Natürü ngẽma ore i toma nüxŭ́ tixuxŭ́, rü Cristu ga curuchawa ipotacüchiga nixĩ. Rü
ngẽma ore rü naãẽwa nangu̱x i ngema Yudíugü. Rü ngẽma duŭ́xŭ́gü i tama Yudíugü
ixĩgüxŭ́cèx rü wüxi i natücèxmamare nixĩ.
24 Natürü ngẽma duŭ́xŭ́gü i Tupana dexŭ́ i Yudíugü rü ẽxna tama Yudíugü ixĩgüxŭ́ rü
ngẽma duŭ́xŭ́gücèx Tupana inanawẽx i norü pora rü norü cuèx ga yexguma pecaducèx
nayu̱xgu ga Cristu.
25 Rü yema Tupana üxŭ́ ga yexguma nayu̱xgu ga Cristu rü muxŭ́ma i duŭ́xŭ́gücèx
rü wüxi i ngẽãẽmare nixĩ. Natürü ngẽma Tupana nagu rüxĩnüxŭ́ rü guxŭ́ma i ñoma i
naãnecu̱ã̱x i duŭ́xŭ́güarü cuèxarü yexera nixĩ. Rü yexguma curuchagu nayu̱xgu ga Cristu
rü muxŭ́ma ga duŭ́xŭ́gücèx rü natura ga Tupana ga yexguma. Natürü yexguma nixĩ ga
inawéãxŭ́ ga ñuxãcü guxŭ́ i duŭ́xŭ́güarü yexera na naporaxüchixŭ́.
26 Pa Chaueneẽgüx, name nixĩ i nagu perüxĩnüẽ na ñuxãcü Tupana pexŭ́ dexŭ́ na norü
duŭ́xŭ́gü pixĩgüxŭ́cèx. Rü noxretama pixĩgü na nüxŭ́ pecuèxüchixŭ́ ega duŭ́xŭ́gü pexŭ́
ngugügu, rü noxretama pixĩgü na ãẽxgacügü pixĩgüxŭ́, rü noxretama pixĩgü i ngẽma
itaarü dĩẽruãxŭ́tanüxŭ́ pixĩgüxŭ́. Natürü woo ngẽma na pixĩgügu rü Tupana rü pexŭ́ nade
na norü duŭ́xŭ́gü pixĩgüxŭ́cèx.
27 Rü Tupana nanade ga yema duŭ́xŭ́gü ga togü ga duŭ́xŭ́gü nüxŭ́ ixuxgu rü taxuŭ́ma
icuáxŭ́. Rü yemaãcü nanaxü ga Tupana na naxãneẽxẽẽãxŭ́cèx i ngẽma duŭ́xŭ́gü i nüxŭ́
icuèxüchixŭ́. Rü Tupana nanade ga yema duŭ́xŭ́gü ga togü nüxŭ́ ixuxgu rü turaexŭ́. Rü
yemaãcü nanaxü ga Tupana na naxãneẽxẽẽãxŭ́cèx i ngẽma duŭ́xŭ́gü i poraexŭ́.

28 Rü Tupana nanade ga yema duŭxŭgü ga togü nüxŭ oexŭ, rü ñoma i naãnewa taxuŭma
ixĩgüxŭ. Rü yemaãcü Tupana nanaxãneexẽẽ i ngẽma duŭxŭgü i ñoma i naanewa norü
ngemaxŭgümaã nügü icuèxüŭgüxŭ.
29 Rü ngẽmacèx taxucürüwama texé tügü ticuèxüŭ i Tupanapẽxewa.
30 Rü nümatama ga Tupana nixĩ ga Ngechuchu ya Cristuarü duŭxŭgüxŭ pexŭ
yaxĩgüxẽẽxŭ. Rü tatanüwa nanamu ga Cristu na nüma tüxna naxããxŭcèx i cuèx i aixcüma
ixĩxŭ, rü pecaduwa tüxŭ ínanguxŭxẽẽxŭcèx. Rü nüma ya Cristu nixĩ i tüxŭ namaxẽxẽẽxŭ
rü tüxŭ yamexẽẽgüxŭ na aixcüma ixüünexŭcèx napẽxewa ya Tupana.
31 Rü ngẽmacèx i Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“Rü ngẽxguma texé tügü icuèxüŭchaŭgu rü name nixĩ i tórü Corixŭ ticuèxüŭ”,
ñanagürü.

2

Cristu ga curuchawa ipotacüchiga

1 Pa Chaueneẽgüx, yexguma noxri petanüwa chaxũxgu na pemaã nüxŭ chixuxŭcèx ga
Tupanaãrü ore i aixcüma ixĩxŭ i Cristuchiga, rü tama ñoma nüxŭ cuèxüchixŭrüŭãcüma
pemaã chidexa, rü tama ore ga guxchaxŭmaã nixĩ ga pemaã nüxŭ chixuxŭ.
2 Yerü yexguma petanüwa chayexmagu, rü Cristuchigaxŭxĩcatama nixĩ ga pemaã
chixuxŭ. Rü taxuŭma ga ṯacü ga togu charüxĩnü. Rü yemaãcü Ngechuchu ya Cristu ga
curuchawa ipotacüguxicatama nixĩ ga charüxĩnüxŭ.
3 Rü yexguma petanüwa changuxgu rü nüxŭ chadau ga taxŭ ga guxchaxŭgü ga
petanüwa, rü yemacèx poraãcü chaxoegaãẽ rü Tupanapewa chorü muŭmaã chiḍurux.
4 Rü yexguma pemaã chideaxgu rü pemaã nüxŭ chixuxgu ga Tupanaãrü ore,
rü tama ñoma nüxŭ cuèxüchixŭrüŭãcüma pemaã nüxŭ chixu na yemaãcü pexŭ
chanangúchaŭxẽẽxŭ na peyaxõgüxŭcèx. Natürü Tupanaãẽ i Üünexŭãrü ngŭxẽẽmaã rü
Tupanaãrü poramaã nixĩ ga pexŭ chanangúchaŭxẽẽxŭ.
5 Rü yemaãcü Tupanaãrü poramaã pemaã nüxŭ chixu ga yema ore na Tupanagagu
yiĩxŭ na nüxŭ peyaxõgüxŭ, rü tama ñoma i naãnecŭ̱ã̱x i duŭxŭgüarü cuágagu na yiĩxŭ.

Tupana rü Naãẽ i Üünexŭwa nügü tüxŭ nacuèxẽẽ

6 Natürü pemaã nüxŭ chixu, rü ngẽxguma natanüwa changẽxmagu i ngẽma duŭxŭgü i
marü meãma yaxõgüxŭ, rü ngẽxguma nixĩ i chanangúexẽẽxŭ i ngẽma aixcüma Tupanaarü
cuèx i üünexŭ. Natürü ngẽma cuèx rü tama ñoma i naãnewa ne naxũ, rü bai i ñoma i
naãneãrü ãẽ̱xgacügü i paxa tá iyarüxoxŭwa ne naxũ.
7 Natürü ngẽma cuèx rü Tupanawa nixĩ i ne naxũxŭ. Rü ngẽma cuèx nixĩ ga noxri tauta
naãne ŭ̱xgu Tupanaxĩcatama nüxŭ cuáxŭ ga na ñuxãcü tá tüxna naxããxŭ i maxŭ i taguma
gúxŭ.
8 Natürü yema Tupana nagu rüxĩnüxŭ, rü taxuŭma ga ñoma ga naãnecŭ̱ã̱x ga ãẽ̱xgacü
nüxŭ nacuèx. Yerü yexguma chi aixcüma nüxŭ nacuèxgügu ga yema Tupana nagu
rüxĩnüxŭ rü tãũ chima curuchawa nayapotagü ga guma mecü ya tórü Cori.
9 Rü ngemachiga nixĩ i Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa i ñaxŭ:
“Rü ngẽma duŭxŭgü i Tupanaxŭ ngechaŭgüxŭcèx, rü nüma nanamexẽẽ i ṯacü i taxúema
nüxŭ dauxŭ, rü taguma texé nüxŭ ĩnüxŭ, rü bai i texé nagu rüxĩnüxŭ”,
ñaxŭ.
10 Rü ngẽma Tupana mexẽẽxŭ naxcèx i ngẽma duŭxŭgü i nüxŭ ngechaŭgüxŭ, rü ñu̱xma
rü tüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ i ngẽma, yerü núma nanamu ga Naãẽ i Üünexŭ na taxcèx
nango̱xẽẽãxŭcèx. Rü ngẽma Naãẽ i Üünexŭ rü guxŭxŭma nacuèx, rü èi̱xrüxŭ i ngẽma
Tupanaxĩcatama nüxŭ cuáxŭ rü ta nüxŭ nacuèx.

11 Rü duŭxŭgütanüwa rü ¿texé nüxŭ tacuèx na ṯacügu naxĩnüxŭ i wüxi ya yatü? Rü naãẽxĩcatama nixĩ i nüxŭ cuáxŭ i ngẽma nagu naxĩnüxŭ i ngẽma yatü. Rü ngẽxgumarüŭ ta Tupanaãẽ i Üünexŭxĩcatama nixĩ i nüxŭ cuáxŭ na ṯacügu naxĩnüxŭ ya Tupana.
12 Rü yixema rü tama ñoma i naãnecŭ̱ã̱x i naãẽ nixĩ ga iyauxgüxŭ. Natürü tanayauxgü i ngema Naãẽ i Üünexŭ ga Tupana taxcèx núma muxŭ na aixcüma nüxŭ icuáxŭcèx i guxŭma i ngẽma mexŭgü ga Tupana norü ngechaŭmaã tüxna ãmarexŭ.
13 Rü ñu̱xma na pemaã nüxŭ tixuxŭ i ngẽmachiga, rü Tupanaãẽ i Üünexŭ toxna ãxŭ i oremaã nixĩ i pemaã nüxŭ tixuxŭ. Rü tama ore i torü cuèxwa tayaxuxŭmaã nixĩ i pemaã nüxŭ tixuxŭ. Rü ngẽmaãcü nüxŭ tixu i Tupanaãẽ i Üünexŭãrü ore namaã i ngẽma duŭxŭgü i aixcüma Tupanaãẽ nawa ngẽxmagüxŭ.
14 Rü texé ya tama Tupanaãẽ i Üünexŭ tümawa ngẽxmaxẽ, rü taxucürüwa tanayaxu i ngẽma Tupanaãẽ i Üünexŭ tüxŭ ngu̱xẽẽxŭ, erü tümacèx ya yíxema duŭxẽ rü natücèxmamare nixĩ. Rü tama nüxŭ tacuèxéga erü yíxema Tupanaãẽ i Üünexŭ tümawa ngẽxmaxẽxĩcatama tixĩ ya nüxŭ cuáxe na tanangugüxŭ na ñuxũ ñaxŭchiga yiĩxŭ i ngẽma Tupanaãẽ i Üünexŭ tüxŭ ngu̱xẽẽxŭ.
15 Rü yíxema duŭxẽ ya Tupanaãẽ i Üünexŭ tümawa ngẽxmaxẽ, rü meã tanangugü i guxŭma. Natürü ngẽma togü i duŭxŭgü i tama Tupanaxŭ cuèxgüxŭ, rü taxucürüwama tümaãrü maxŭxŭ nangugü ya yíxema duŭxẽ ya aixcüma Tupanaãẽ tümawa ngẽxmaxẽ.
16 Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“¿Texé nüxŭ tacuèx na ṯacügu naxĩnüxŭ ya tórü Cori? ¿Rü texé nüxŭ tacuèx na Tupanaxŭ taxucu̱xẽxŭ?”
ñanagürü. Natürü yixema nixĩ i aixcüma nüxŭ icuáxŭ i ngẽma Cristu nagu rüxĩnüxŭ.

3

Pauru rü Aporu rü wüxigu Tupanaãxŭ napuracüe

1 Pa Chaueneẽgüx, yexguma noxri petanüwa changuxgu, rü taxucürüwa ngẽma duŭxŭgü i Tupanaãẽ nawa ngẽxmaxŭmaã chidexaxŭrüŭãcü pemaã chidexa. Natürü ñoma i naãnecŭ̱ã̱x i tama Tupanaxŭ cuèxgüxŭmaã chideaxgurüŭ nixĩ ga pemaã chidexaxŭ. Yerü pema rü yexwacèx, peyaxõgü ga yexguma, rü yemacèx yexwacèx yaxõgüxŭmaã chideaxŭrüŭãcü pemaã nüxŭ chixu ga Cristuchiga.
2-3 Rü tauxchaxŭ ga oremaã pexŭ changúexẽẽ, ngẽxgumarüŭ i wüxi i õxchana ega noxri nabuxgu rü naẽgünenixŭ ya tauxchaãcü yaxaxüne nüxna taxã. Rü yemaãcü tauxchaxŭ ga oremaã pemaã nüxŭ chixu ga Tupanaãrü ore ga noxrix, yerü taxucürüwa nüxŭ pecuèxéga ga Tupanaãrü ore ga guxchaxŭ. Rü ñu̱xma rü ta tama nüxŭ pecuèxéga i Tupanaãrü ore i guxchaxŭ, erü ñoma tama yaxõgüxŭ i duŭxŭgürüŭtama pemaxẽ. Rü dücax, ngẽxguma ñu̱xma rü ta pixãũxãchiwèxegu rü pegümaã penuẽgu, rü ngẽmawa nango̱x na ngẽma tama yaxõgüxŭrüŭacütama nagu perüxĩnüẽxŭ rü ñoma i naãnecŭ̱ã̱xrüŭacütama na pemaxẽxŭ.
4 Rü ngẽxguma petanüwa wüxie ñágügu rü:
“Choma rü Pauruwe charüxũ”, ñágügu, rü togue rü:
“Choma rü Aporuwe charüxũ”, ñágügu, rü ngẽmawa nüxŭ tacuèx na ngẽma duŭxŭgü i tama yaxõgüxŭrüŭãcüma na pemaxẽxŭ.
5 Rü ngẽxguma meã nagu rüxĩnüẽgu, ¿rü ṯacü chixĩ i choma i Paurux? rü ¿ṯacü nixĩ i nüma i Aporux? Toma rü Tupanaãrü duŭxŭgümare tixĩgü, rü togagu nixĩ ga nüxŭ peyaxõgüxŭ ga tórü Cori ya Ngechuchu. Rü wüxichigü ga toma rü tanaxü ga yema puracü ga tórü Cori toxna ãxŭ.
6 Rü chauxŭtawa nixĩ ga nüxŭ pexĩnüẽxŭ rü peyaxõgüxŭ ga Tupanaãrü ore ga noxrix. Rü Aporu nixĩ ga pexŭ rüngŭxẽẽcü na yexeraãcü meã peyaxõgüxŭ ga yema ore. Natürü Tupana nixĩ ga pexŭ maxẽxẽẽcü.

7 Rü ngẽmacèx woo yíxema tüxira duŭxŭgümaã nüxŭ ixuxe i Tupanaãrü ore rü woo yíxema wixwena yexeraãcü duŭxŭgüxŭ ngúexẽe̱xẽ, rü taxuŭma tixĩgü. Natürü Tupana nixĩ ya guxŭma ücü, erü nüma nixĩ i duŭxŭgüxŭ namaxẽxẽẽxŭ.
8 Rü ngẽmaãcü ya yíxema tüxira duŭxŭgümaã nüxŭ ixuxe i Tupanaãrü ore, rü yíxema wixwena yexeraãcü duŭxŭgüxŭ ngúexẽe̱xẽ rü tawüxigumare i ngẽma puracüwa. Natürü Tupana rü tá tüxŭ nanaxütanü i tümaãrü puracü ya wüxichigü ngẽxgumarüŭ na ñuxãcü tanaxüxŭ i ngema puracü..
9 Rü ngẽmaãcü i toma rü wüxigu Tupanaãxŭ tapuracüe. Rü ngẽmaãcü nixĩ i perü maxŭwa napuracüxŭ ya Tupana na nüma nanaxwèxexŭãcüma pixĩgüxŭcèx.
10 Rü choma nixĩ ga Tupana choxŭ muxŭ na chaxira pemaã nüxŭ chixuxŭcèx ga Cristuchiga. Rü togü nixĩ ga chowena yexeraãcü pexŭ ngúexẽẽxŭ. Natürü guxãma ya texé ya naxŭ́xe i ñaã puracü rü name nixĩ i taxuãẽ na meã tanaxüxŭcèx.
11 Rü ñaã puracü rü Ngechuchu ya Cristuwa nixĩ ga inaxügüxŭ, rü ngẽmacèx taxucürüwama texé tayangucuchixẽẽ i to i tüxŭ maxẽxẽẽxŭ.
12 Rü ñu̱xma na norü puracü ixüxŭ i wüxichigü i yixema, rü tanaxwèxe i taxuãẽ na aixcüma meã naxüxŭ i ngẽma. Erü yíxema aixcüma meã naxŭ́xe i norü puracü, rü ñoma wüxi i ĩpataarü üruŭ i uirumü rü dĩẽrumü rü nuta i mexẽchixŭmaã üpataxŭrüŭ tixĩ. Natürü yíxema tama aixcüma meã naxŭ́xe i ngẽma Cristuarü puracü rü ñoma ĩpataarü üruŭ i chixexŭ i naĩ rü naĩxãtü rü dexnemenèxãmaremaã üpataxŭrüŭ tixĩ.
13 Natürü ngẽxguma nagu̱xgu i naãne, rü tá nango̱x na ñuxãcü naxüãxŭ i Tupanaãrü puracü i wüxichigü i duŭxŭ. Erü ngẽma ngunexŭgu rü tá nangẽxma ya üxü ya taxüchine. Rü ñoma ţacü üxüwa iguxŭrüŭ tá nixĩ i Tupana nüxŭ na üxŭ i wüxichigü i duŭxŭãrü puracü na nüxŭ nacuáxŭcèx ngoxi aixcüma name rü ẽxna tama.
14 Rü yíxema aixcüma meã naxŭ́xe i Cristuarü puracü, rü yima ĩpata ya taixŭne ya tama üxümaã ixaxŭnerüŭ tá nixĩ i ngẽma tümaãrü puracü. Rü tá Tupanaxŭtawa tanayaxu i tümaãrü natanü naxcèx i ngẽma taxüxŭ.
15 Natürü yíxema tama aixcüma meã naxŭ́xe i ngẽma puracü, rü yima ĩpata ya tama taixŭne ya üxümaã ixaxŭnerüŭ tá nixĩ i ngẽma tümaãrü puracü. Rü tá ngẽxma inayarüxomare i guxŭma i ngẽma taxüxŭ. Rü tüxicatama tãũtáma tixa ñoma wüxi i duŭxŭ i üxüemawa iyagoxŭrüŭ.
16 ¿Tama ẽxna nüxŭ pecuèx i pema rü Tupanapata na pixĩgüxŭ, rü ngema Naãẽ ya Tupana rü pewa na namaxŭxŭ?
17 Rü ngẽxguma texé pexŭ chixetanüxẽẽgu, rü Tupana tá tüxŭ napoxcu, erü Tupanapata ya nawa namaxŭne rü naxüüne. Rü pematama nixĩ ya yima Tupanapata na pixĩgüxŭ.
18 Tama name i texé tügütama tawomüxẽẽ. Rü ngẽxguma petanüwa texé tügügu rüxĩnügu na wüxi i duŭxŭ i nüxŭ cuáxe na tiĩxŭ i ñoma i naãnewa, rü name nixĩ i ñoma taxuŭma tacuáxŭrüŭ tügü tixĩxẽẽ. Rü ngẽxguma tá nixĩ i wüxi i duŭxŭ i aixcüma nüxŭ cuáxe tá tiĩxŭ.
19 Erü ñoma i naãneãrü cuèx rü wüxi i ngẽãẽmare nixĩ i Tupanacèx. Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“Rü ngẽma duŭxŭgü i nügügu rüxĩnüẽxŭ na nüxŭ cuèxüchigüxŭ yiĩxŭ, rü norü cuèxgutama ínanatüexẽẽ ya Tupana”,
ñanagürü.
20 Rü toxnamana i Tupanaarü orewa rü ñanagürü ta:
“Tórü Cori ya Tupana rü nüxŭ nacuèx na taxuwama namexŭ i ngẽma norü ĩnü i ngẽma duŭxŭgü i ñoma i naanewa cuèxwa ngugüxŭ”,
ñanagürü.
21 Rü ngẽmacèx tama name i texé tügü ticuèxüxŭ ega duŭxŭgüarü cuèxwamare tarüxũxgu.. Erü Tupana rü marü pexna nanaxã i guxŭma na pexrü yiĩxŭcèx.

22 Rü ngẽmacèx i choma i Pauru, rü taeneẽ ya Aporu, rü taeneẽ ya Pedru, rü ñoma i naãne, rü torü maxŭ, rü torü yu, rü ñomatama i ngunexŭ, rü moxŭãrü ngunexŭ, rü guxŭma i ngẽma rü pexrü nixĩ.
23 Rü pematama rü Cristuarü pixĩgü. Rü Cristu rü Tupanaãrü nixĩ.

4

Yema ngúexŭgü ga Ngechuchu imugüxŭãrü puracüchiga

1 Rü ngẽmacèx tanaxwèxe i tomaã nagu perüxĩnüẽ na Cristuarü puracütanüxŭmare na tixĩgüxŭ. Rü nüma nixĩ i toxŭ namuxŭ na pexŭ tangúexẽẽxŭcèx ga yema ore ga noxri Tupanaxĩcatama nüxŭ cuáxŭ.
2 Rü ngẽxguma texé ṯacü rü puracü tüxna ãxgu, rü name nixĩ i aixcüma tayanguxẽẽ i ngẽma puracü i tüxna taxãxŭ na ngẽmaãcü itanawéxŭcèx na aixcüma wüxi i duŭxŭ i mexŭ tixĩxŭ.
3 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma na meã chayanguxẽẽchaŭxŭ i ngẽma puracü i Tupana choxna ãxŭ, rü taxucèxma chaugücèx chaxoegaãẽ ega woo choxna pecagu rü ẽxna ṯacü rü ãe̱xgacügü choxna caxgu naxcèx i ngẽma puracü i chaxüxŭ. Rü woo i chomatama rü taxuxŭcèxma íchicuèx na ngextá chixri chanaxüxŭ i ngẽma puracü.
4 Natürü ñu̱xma na chomatama nagu charüxĩnüxŭ na nataxuŭma i chorü chixexŭ i Tupanapẽxewa, rü tama ngẽmacèx Tupana choxŭ nadau na changearü pecaduãxŭ. Erü nümatama ya tórü Cori ya Tupana nixĩ i aixcüma choxŭ nacuáarü maxŭãxŭ.
5 Rü ngẽmacèx tama name na toxŭ pengugüarü maxŭãxŭ naxŭpa na núma naxũxŭ ya tórü Cori. Natürü name nixĩ i nüxŭ ípenanguxẽẽ, erü nüma tá nixĩ i nango̱xẽẽãxŭ i guxŭma i ngẽma ñu̱xma icúxŭ rü guxŭma i ngẽma duŭxŭgü naãẽwa nagu rüxĩnüẽxŭ. Rü ngẽxguma tá nixĩ ya Tupana i tümamaã nataãẽxŭ ya wüxichigü ya yíxema aixcüma mexŭ ügüxe.
6 Pa Chaueneẽgüx, perü mexŭcèx nixĩ i pemaã nüxŭ tixuxŭ i ngẽma ore na ngema Tupana naxwèxexŭãcüma pemaxẽxŭ. Rü choma rü Aporu nixĩ i perü cuèxruŭgü tixĩgüxŭ na towa pengúexŭ na Tupanaãrü ore pemaã nüxŭ ixuxŭrüŭãcü penaxüxŭ. Rü ngẽmacèx tama name na wüxi i perü ngu̱xẽẽtaexŭmaã petaãẽgüxŭ rü to rü nüxŭ pexoexŭ.
7 Rü ñu̱xma rü pexna chaca, ¿rü texé tixĩ ya yíxema pemaã nüxŭ ixuxe na togüarü yexera pexŭ ixĩxẽe̱xẽ? ¿Erü guxŭma i ngema cuèx i pexŭ ngẽxmaxŭ rü Tupana pexna nanaxã? Rü ñu̱xma na nüma pexna naxããxŭ i ngẽma cuèx ¿rü tu̱xcüŭ pegü picuèxüŭgü ñoma pematama perü poramaã penayaxuxŭrüŭ?
8 Rü pegügu perüxĩnüẽgu rü aixcüma marü meãma Tupanaxŭ picuèxüchi rü marü pexŭ nangẽxma i guxŭma i ṯacü i penaxwèxexŭ na naxŭtawa pengugüxŭcèx. Rü pegügu perüxĩnüẽgu rü ñoma ãe̱xgacügü i taxŭrüŭ pixĩgü rü taxuŭma toxŭtawa penaxwèxe i ñu̱xmax. ¡Chierü aixcüma Tupanapẽxewa ãe̱xgacügü pixĩgügu na toma rü ta wüxigu pemaã ãe̱xgacügü na tixĩgüxŭcèx!
9 Rü toma na Ngechuchu toxŭ imugüxŭ, rü chauxcèx rü wixwe toxŭ nawogü ya Tupana. Rü ñoma poxcuexŭ i yuewa ĩxŭrüŭ tixĩgü. Rü ñoma wüxi i ṯacü i nüxŭ nacugüexŭrüŭ tixĩgü i napẽxewa i Tupanaãrü orearü ngeruŭgü i daxũcu̱ã̱x, rü napẽxewa i ñoma i naãnecu̱ã̱x i duŭxŭgü, rü napẽxewa i guxŭma i ṯacü i Tupana üxŭ.
10 Rü ñu̱xma na Cristuwe tarüxĩxŭ, rü ngẽmacèx taxuŭma icuáxŭ toxŭ nawogü i duŭxŭgü, natürü i pema rü pegügu perüxĩnüẽgu rü guxŭxŭma pecuèx i Cristuchiga. Toma nüxŭ tacuèx na duŭxŭgüpẽxewa taturaexŭ, natürü i pema rü pegügu perüxĩnüẽ na aixcüma peporaexŭ. Rü duŭxŭgü toxŭ naxo, natürü pexŭ nangechaŭgü.
11 Rü ñu̱xma rü ta tama inayacuèx na ngúxŭ tingegüxŭ, erü ñu̱xma rü ta taiya toxŭ nangu̱x, rü tiṯawae, rü tangexchiru. Rü duŭxŭgü rü chixri tomaã nachopetü, rü tangepata.

12 Rü tipae na yeŭcürü toxmẽxmaã tapuracüeechaxŭ. Rü duŭxŭgü rü ṯacü tomaã nixugüe, natürü i toma rü mexŭ i oremaã tanangãxŭgü. Rü towe ningẽxŭtanü, natürü yaxna namaã taxĩnüẽ.
13 Rü chixri tochiga nidexagü, natürü i toma rü meã nachiga tidexagü. Rü ñoma guxchirexŭ nadaugüxŭrüŭ tomaã nixĩgü, rü ñoma duŭxŭgü i taxuwama mexŭãcü toxŭ nixĩxẽẽ. Rü ñu̱xma rü ta ngemagutama tomaã naarüxĩnüe.
14 Tama pexcèx chanaxümatü i ñaã popera na pexŭ chaxãneẽxẽẽxŭcèx. Natürü pexcèx chanaxümatü na pexŭ chixucu̱xẽgüxŭcèx chauxacügüxüchirüŭ, erü pexŭ changechaŭ.
15 Erü woo nangẽxmagu i muxŭma i perü ngu̱xẽẽruŭgü i Cristuchiga pexŭ ngúexẽẽxŭ, natürü chaxicatama nixĩ i penatü chiĩxŭ ga Cristuxŭ na peyaxuxŭwa. Yerü chauxŭtawa nixĩ ga noxri ga penayaxuxŭ ga Ngechuchu ya Cristuarü ore i tüxŭ maxẽxẽẽxŭ. Rü ngẽmacèx chaxicatama nixĩ i penatü chiĩxŭ i perü õwa.
16 Rü ngẽmacèx pexŭ chacèèxŭ na chauxrüxŭ meã pemaxẽxŭ.
17 Rü ngẽmacèx pexŭtawa chanamu ya Timutéu ya poraãcü nüxŭ changechaŭcü ya chaune ixĩcü i tórü Coriarü orewa. Rü nüma rü aixcüma meã nayanguxẽẽ i guxŭma i ngẽma nagu chanamuxŭ. Rü nüma tá pexna nüxŭ nacuèxãchixẽẽ na ñuxãcü Ngechuchu ya Cristu naxwèxexŭãcüma meã chamaxŭxŭ rü chanangúexẽẽxŭ ga yema yaxõgüxŭ ga natanügu chixũgüxŭ.
18 Rü ñuxre i pemagü rü pegü picuèxüŭgü, erü nagu perüxĩnüẽ na tagutáma pexŭtawa íchayadauxŭ.
19 Natürü ngẽxguma nanaxwèxegu ya tórü Cori, rü paxa tá ngu̱ema chaxũ na pexŭ íchayadauxŭcèx. Rü ngẽxguma rü tá chomaxŭchi nüxŭ chadau ngoxi ngẽma duŭxŭgü i nügü icuèxüŭgüxŭ nüxŭ nangẽxma i Tupanaãrü pora rü ẽxna yadoragümare.
20 Erü Tupanaarü pora rü tama nüxŭ tixumare, natürü nagu ítamaxẽ i ngema pora.
21 ¿Rü ñu̱xma rü ṯacü ẽxna nixĩ i penaxwèxexŭ i pema? ¿Penaxwèxe na pexŭ chingagüxŭ i ngẽxguma ngu̱ema changuxgu, rü ẽxna penaxwèxe na pexŭ changechaŭãcüma rü pemaã chamecümaãcüma pexŭ na íchayadauxŭ?

5

Duŭxŭgü i chixri maxẽxŭchiga

1 Rü duŭxŭgü nüxŭ nixugügü rü wüxi i yatü i petanüwa rü naẽrücümaãtama naxãmèx. Rü ngẽma nixĩ i pecadu i poraãcü chixexüchixŭ, erü woo ngẽma duŭxŭgü i tama yaxõgüxŭtanüwa rü tama ngẽmaãcü naxüpetü.
2 ¿Rü ñuxãcü i pema i ngẽxguma i pegü picuèxüŭgüamaxŭ? Rü narümemaẽ chi nixĩ na poraãcü pengechaŭgüxŭ. Rü ngẽma yatü i ngẽma chixexŭ üxŭ rü name nixĩ na ípenamuxũchixŭ i petanüwa.
3 Rü woo tama petanüwa changẽxmagu i chomax, natürü guxŭguma pegu charüxĩnü. Rü ñoma pexŭtawa changẽxmaxŭrüŭ rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuégagu pemaã nüxŭ chixu na ṯacü tá namaã pexüxŭ i ngẽma duŭxŭ.
4 Rü name nixĩ i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuégagu pengutaquẽxegü. Rü nüma ya tórü Cori ya Ngechuchu rü tá napetanügu na pexŭ naporaexẽẽxŭcèx. Rü choma rü tá pexna chacuèxãchi i chorü yumüxẽwa.
5 Rü ngẽma norü poxcu i tá nüxna pexãxŭ i ngẽma yatü, rü ngẽma tá nixĩ na ípenamuxũchixŭ i petanüwa na Chataná ngúxŭ nüxŭ ingexẽẽxŭcèx. Rü ngẽmaãcü tá inayarüxo i naxŭneãrü ngúchaŭ i chixexŭ, natürü naãẽ rü tá namaxŭ i ngẽxguma wena núma naxũxgu ya tórü Cori ya Ngechuchu.
6 ¡Rü tama name i pema rü pegü picuèxüŭ naxcèx i ngẽma pexüxŭ! ¿Tama ẽxna nüxŭ pecuèx i ngẽma ore i ñaxŭ:
"Wüxi i íraxŭ i pãũãrü puxẽẽruŭ rü taxŭma i pãũchara nipuxẽẽ", ñaxŭ?

7 Rü ngẽmacèx name nixĩ i nüxũ perüxoe i guxũma i nuxcümaũxũ i pecüma i pexũ chixexẽẽxũ. Rü ngẽxguma ngẽmaãcü penaxü̱xgu, rü ñoma ngexwacaxũxũ i pãũ i ngearü puxẽẽruũãxũ i Üpetüchigaarü petawa ingõxũrüũ tá pime. Rü ñu̱xma i pema rü aixcüma ngexwacaxũxũ i duũxũgü pixĩgü, yerü Cristu rü ñoma wüxi i carnerurüũ marü tachicüü tórü pecaducèx nayu.

8 Rü ngẽmacèx name nixĩ i nüxũ tarüxoe i nuxcümaũxũ i tacüma i chixexũgü rü aixcüma Tupanagu tarüxĩnüẽ rü meã naxcèx tamaxẽ, erü ngexwacaxũxũ i norü duũxũgü tixĩgü.

9 Nüxĩraũxũ ga chorü poperawa rü pemaã nüxũ chixu na tama natanügu pexãgüxũ i ngẽma duũxũgü i naĩ i ngemaã naxũneãrü ngúchaũ ügüxũ.

10 Natürü yexguma yema ñachagu pexũ, rü tama pemaã nüxũ chixu na nüxna pixĩgachitanüxũchixũ i ngẽma duũxũgü i tama yaxõgüxũ i naĩ i ngemaã maxẽmarexũ, rü ẽxna ngẽma duũxũgü i guxũma i ṯacü nügüna nugüchaũgüxũ, rü ẽxna ngĩtèèxgüxũ, rü ẽxna ngẽma duũxũgü i tupananetachicünèxãxũ icuèxüũgüxũ. Erü ngẽxguma chi nax-chaxwa ípechoũxgu i ngẽma duũxũgü, rü chi taxucürüwa i ñoma i naãnewa pengẽxmagü.

11 Natürü yexguma pemaã nüxũ chixuxgu na tama natanügu pexãgüxũ i ngẽma duũxũgü i chixri maxẽxũ, rü nachiga chidexa i ngẽma duũxũgü i nügü ixugüxũ na peeneẽgü i yaxõgüxũ na yixĩgüxũ natürü naĩ i ngemaã maxẽxũ, rü ẽxna aüexũ, rü ẽxna tupananetachicünèxãxũ icuèxüũgüxũ, rü ẽxna oregütèèxgüxũ, rü ẽxna ngãxẽwèxegüxũ, rü ẽxna ngĩtèèxgüxũ. Rü ngẽma duũxũgü nixĩ i pemaã nüxũ chixuxũ na tama namexũ na natanügu pexãgüxũ rü bai i namaã na pechibüexũ.

12-13 Erü tama cho̱xmẽxwa nangẽxma na nüxna cha̱caxũ i ngẽma duũxũgü i tama Tupanaãxũ yaxõgüxũ. Rü Tupana tá nixĩ ya nüxna ca̱cacü i ngẽma duũxũgü. Natürü i pema rü pemẽxwa nangẽxma na nüxna pe̱caxũ i ngẽma peeneẽgü i yaxõgüxũ i tama meã maxẽxũ. Rü name nixĩ i petanüwa ípenamuxũchi i ngẽma duũxũ i chixri maxũxũ.

6

Ngẽxguma ṯacü rü guxchaxũ tüxũ ngẽxmagu taeneẽmaã, rü tama name i ãẽ̱xgacügü i tama yaxõgüxũpẽxewa tayamexẽẽ i ngẽma

1 Rü ngẽxguma wüxie i pema pexũ nangẽxmagu i ṯacü rü guxchaxũ i wüxi i peeneẽ i yaxõxũmaã, ¿rü tü̱xcüũ wüxi i ãẽ̱xgacü i tama yaxõxũãrü ngũxẽẽcèx ípeyaca na nüma pexũ namexẽẽãxũcèx i ngẽma perü guxchaxũgü? ¿Rü tama ẽxna inamexũ i ngẽma peeneẽgü i yaxõgüxũ na namexẽẽgüxũ i ngẽma perü guxchaxũgü?

2 ¿Tama ẽxna nüxũ pecuèx na yixema na yaxõgüxũ tá yiĩxũ i naãneãrü gu̱xgu nüxna icagüxũ i guxũma i ñoma i naãnecu̱ã̱x i duũxũgü? Rü ñu̱xma na pema tá yiĩxũ i ñoma i naãnecu̱ã̱x i duũxũgüxũ picagüxũ, ¿rü tü̱xcüũ taxucürüwa i pematama penamexẽẽ i ngẽma perü guxchaxũgü i írachiréxũ?

3 ¿Tama ẽxna nüxũ pecuèx rü woo ngẽma daxũcu̱ã̱x i Tupanaãrü orearü ngeruũgü, rü yixema tá yiĩxũ i nüxũ icagüxũ? Rü ngẽmacèx nixĩ i yexeraãcü pemẽxwa nangẽxmaxũ na ñuxãcü penamexẽẽxũ i ngẽma guxchaxũgü i ñoma i naãnewa pexũ ngẽxmagüxũ.

4 Rü ngẽmacèx, ngẽxguma ṯacü rü guxchaxũ pexũ ngẽxmagu i ñoma i naãnewa, ¿rü tü̱xcüũ i ngẽma ãẽ̱xgacügü i tama yaxõgüxũxũtawa pegü ípeyaxuaxũgüxũ na pexũ namexẽẽgüãxũcèx i ngẽma?

5 Rü pemaã nüxũ chixu i ngẽma ore na pexãneẽxũcèx. ¿Éxna tataxuma i petanüwa ya wüxie ya nüxũ cuáxe na tanamexẽẽxũ i ngẽma guxchaxũgü i petanüwa ngẽxmaxũ?

6 Rü tama pegümaã penuẽxĩcatama, natürü naẹtü rü ãẽ̱xgacügü i tama yaxõgüxũxũtawa pexĩ na penamexẽẽxũcèx i ngẽma perü guxchaxũgü.

7 Rü ngẽma na pegümaã penuẽxũ, rü ngẽma rü poraãcü chixexũ nixĩ. ¿Rü tü̱xcüũ tama yaxna namaã pexĩnüẽ i ngẽma guxchaxũgü i peeneẽ pemaã üxũ? ¿Rü tü̱xcüũ tama namaã peporae ega texé perü ṯacücèx ngĩ̱xgux?

8 Natürü i pema rü poraãcü chixexũ pexüe, erü woo peeneẽgü i yaxõgüxũãxũ rü ta pengix..
9-10 ¿Tama ẽxna nüxũ pecuèx na ngẽma duũxũgü i chixexũ ügüxũ rü nataxuxũtáma i nachica i ngextá Tupana ãẽxgacü íyiĩxũwa? ¡Rü tama name i pegütama pewomüxẽẽgü! Erü ngextá Tupana ãẽxgacü íyiĩxũwa rü nataxũtáma i nachica i ngẽma duũxũgü i naĩ i ngemaã ipexũ, rü ngẽma duũxũgü i tupananetachicünèxãxũ icuèxüũgüxũ, rü ngẽma duũxũgü i naxmèxẽchita rü ẽxna nateechita ngẽãẽxũ, rü ngẽma yatügü i naxrüũ yatüxũmaã ngẽãẽxũ, rü ngẽma ngĩtèèxgüxũ, rü ngẽma duũxũgü i nügünaxica nanuxũchixũ i norü ngẽmaxũgü, rü ngẽma duũxũgü i ngãxẽwèxegüxũ, rü ngẽma duũxũgü i oregütèèxgüxũ, rü ngẽma duũxũgü i womüxẽẽwèxegüxũ. Rü guxũma i ngẽmagü rü nataxũtáma i nachica i ngextá Tupana ãẽxgacü íyiĩxũwa.
11 Rü yexgumarüũtama pixĩgü ga ñuxre ga pema ga ũpax. Natürü i ñụxma ya Tupana rü marü pexũ ínanapi i perü chixexũ na noxrüxicatama pixĩgüxũcèx. Rü ñụxma rü aixcüma napẽxewa pime yerü Naãẽ i Üünexũ rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuégagu marü perü pecaduna pexũ ínanguxũxẽẽ.

Ñuxãcü naxüüne i taxüne

12 Rü ñuxre i pema rü ñaperügügü:

“Rü marü name na chanaxüxũ i ngẽma chanaxwèxexũ”, ñaperügügü. Rü aixcüma nixĩ i ngẽma, natürü tama guxũ i ngẽma ixügüxũ rü tüxũ name. Rü aixcüma nixĩ i Tupana choxũ ínguxuchixẽẽxũ na chanaxüxũcèx i ngẽma chanaxwèxexũ, natürü tama name na ṭacü rü chixexũgu chaugü changuxẽẽxũ na chomaã inacuáxũcèx.
13 Rü ngẽxgumarüũ ta rü ñuxre i duũxũgü rü ñanagürügü:

“Rü õna rü taxünecèx nixĩ, rü taxüne rü õnacèx nixĩ”, ñanagürügü. Rü aixcüma ngẽmaãcü nixĩ, natürü ya Tupana rü tá inayanaxoxẽẽ i guxũma i ngẽma. Rü taxüne rü tama naĩ i ngemaã namaã na ingẽãẽmarexũcèx nixĩ. Erü taxünemaã nixĩ i naxüxũ i tórü Coriarü ngúchaũ. Rü tórü Cori nixĩ ya taxünexũ maxẽẽcü.
14 Rü yema Tupana wena namaxẽẽxũrüũ ga tórü Cori ya Ngechuchu, rü ngẽxgumarüũ tá ta norü poramaã wena tüxũ namaxẽxẽẽ.
15 ¿Rü tama ẽxna nüxũ pecuèx na ngẽma pexene rü Cristuarü na yiĩxũ? ¿Rü ñuxãcü i ngẽma chaxune i Cristuarü ixĩxũ rü ngexũ i ngẽãẽxũmaã inapexũ? Taxucürüwama ngẽmaãcü nixĩ.
16 ¿Rü ẽxna tama nüxũ pecuèx ega wüxi i ngexũ i ngẽãẽxũmaã inapexgu ya wüxi ya yatü rü ngẽma taxre i naxũne rü wüxitama i naxũne yiĩxũ? Erü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:

“Ngẽma taxre i naxũne rü wüxitama i naxũne tá nixĩ”,
ñanagürü.
17 Natürü ngẽxguma wüxi i duũxũ rü tórü Cori ya Cristuaxũ yaxõõxgu, rü ngẽma naãẽ i ngẽma duũxũ rü Cristuãẽmaã wüxigutama narüxĩnüẽ.
18 Rü ngẽmacèx name nixĩ na nüxũ perüxoexũ i pexeneãrü ngúchaũ na pexüxũ. Rü guxũma i togü i pecadu i wüxi i duũxũ üxũ rü tama naxũnexũ nachixexẽẽ. Natürü ngẽma na naĩ i ngemaã nangẽãẽxũ rü ngẽma waxi nixĩ i naxũnexũ chixexẽẽxũ.
19 ¿Tama ẽxna nüxũ pecuèx i pexene rü Tupanaãẽ i Üünexũpata na yiĩxũ? Rü pegu nixĩ i naxãchiũxũ i ngẽma Naãẽ i Üünexũ i Tupana pexna muxũ. Rü ngẽmacèx i pema rü tama pegüarü yoratama pixĩgü.
20 Erü Tupana rü marü pexcèx nataxe rü poraãcü nüxũ petatanü. Rü ngẽmacèx penaxwèxe i ngẽma pexenemaã meã Tupanacèx pemaxẽ na ngẽmaãcü namaã penataxẽẽxũ ya Tupana.

7

Ucu̱xẽgü i ãmèxchiga

1 Rü ñu̱xma rü tá pexŭ changãxŭ ga yema ãmèxchiga ga choxna naxcèx peca̱xŭ ga perü poperawa. Rü narümemaẽ chi nixĩ i noxtacüma tama naxãmax ya yatü.
2 Natürü ngẽma na naxŭneãrü ngúchaŭ na naxügümarexŭ i duŭxŭgü, rü narümemaẽ nixĩ i wüxichigü ya yatü rü na naxãmaxŭ, rü wüxichigü i nge rü na naxãtexŭ.
3 Rü yima yatü ya ãmacü rü taxucürüwama naxmèxna nügü ninuxũ. Rü ngẽma nge i ãtecü rü taxucürüwama ngĩtena ngĩgü iyanuxũ.
4 Erü ngẽma nge i ãtecü rü tama ngĩgüxŭneãrü yoratama iyixĩ, erü ngĩte nixĩ ya ngĩxĩneãrü yora ixĩcü. Rü ngẽxgumarüŭ ya ngĩte rü tama nügüxŭneãrü yora nixĩ, erü naxmèx iyixĩ i naxŭneãrü yora ixĩcü.
5 Rü tama name i wüxi ya yatü rü namèxna nügü ninuxũ, rü ẽxna wüxi i ngecü rü ngĩtena ngĩgü iyanuxũ, ega tama nügümaã namexẽẽãgu na ñuxre i ngunexŭ tama nügümaã namaxẽxŭ naxcèx na nayumüxẽgüxŭ. Rü ngẽmawena rü name nixĩ na wenaxãrü noxrirüŭ nügümaã namaxẽxŭ na tama Chataná nüxna ĩnüxŭcèx na chixexŭgu nayixẽẽãxŭcèx.
6 Rü guxŭma i ñaã ore i pemaã nüxŭ chixuxŭ i ãmèxchiga rü ãtechiga rü tama wüxi i mu nixĩ i ngẽma. Natürü pemaã nüxŭ chixumare na nüxŭ pecuáxŭcèx na namexŭ i ngẽmaãcü na penaxüxŭ.
7 Rü chomatama nagu charüxĩnü rü chierü name nixĩ ega choma chamaxŭxŭrüŭ namaxẽgu i guxŭma i duŭxŭgü. Natürü Tupana rü wüxichigü i duŭxŭna nanaxã i nacüma na ñuxãcü namaxẽxŭcèx rü ñuxãcü nagu naxĩnüxŭcèx. Rü ngẽmacèx tama guxãma tawüxigu.
8 Rü ngẽma ngemèxgüxŭ rü ngetegüxŭ rü yutegüxŭ rü namaã nüxŭ chixu rü narümemaẽ nixĩ i chauxrüŭ tama naxãmèx rü tama naxãte.
9 Natürü ngẽxguma wüxi i duŭxŭ taxucürüwa naxŭneãrü ngúchaŭmaã naporagu, rü name nixĩ na naxãmaxŭ rü ẽxna naxãtexŭ. Erü narümemaẽ nixĩ i noxtacüma naxãmèx rü ẽxna naxãte na tama ngema norü ngúchaŭgagu düxwa chixexŭgu nanguxŭcèx.
10 Natürü yíxema marü ãmaxẽ rü ãtexe, rü tümamaã nüxŭ chixu na tama namexŭ na tümatexŭ na ítatáxŭ. Rü ngẽma mu rü tórü Coriarü mu nixĩ, rü tama choxrü nixĩ.
11 Natürü ngẽxguma chi ngürüãchi wüxi i ngexŭ natexŭ ítèxgu, rü name nixĩ i noxtacüma nangete rü ẽxna wena natecèx nataegu. Rü ngẽxgumarüŭ ta ya yatü rü tama name i namèxŭ ínatèx.
12 Rü ñu̱xma rü choxŭ nangẽxma i wüxi i ore i tümacèx ya yíxema ãmaxẽ ngĩmaã i wüxi i nge i tama yaxõ̱xcü. Rü ngẽma ore rü choxrütama nixĩ rü tama tórü Coriarü nixĩ. Rü ngẽxguma wüxi ya yatü ya õcü ngĩmaã ãmaxgu i wüxi i nge i tama yaxõ̱xcü, rü tama name i ngĩxŭ ínatèx, ega ngĩma rü aixcüma namaã naxãtechaŭgu.
13 Rü ngẽxguma wüxi i nge i yaxõ̱xcü ãtegu namaã ya wüxi ya yatü ya tama yaxõcü, rü tama name i íinatèx ya yima ngĩte ega nüma ya yima yatü rü aixcüma ngĩmaã naxãmèxchaŭgu.
14 Rü yima yatü ya tama yaxõcü, rü namèx i yaxõ̱xcügagu Tupana nüxŭ nacuèx. Rü ngẽma ngecü i tama yaxõ̱xcü, rü ngĩte ya yaxõcügagu Tupana ngĩxŭ nacuèx. Erü ngẽxguma chi tama ngẽmaãcü yixĩgu, rü chi ngẽma naxãcügü rü duŭxŭgü i tama yaxõgüxŭãcügürüŭ tá nixĩgü. Natürü i ñu̱xma ya naxãcügü rü marü Tupana tüxŭ nacuèx.
15 Natürü ngẽxguma yima yatü ya tama yaxõcü rü namèxŭ ínatáxchaŭgu rü ¡noxtacüma ngĩxŭ ínatá! Rü ngẽxgumarüŭ ega ngẽma ngecü i tama yaxõcü rü ngĩtexŭ ínatáxchaŭgu, rü ¡noxtacüma ngĩtexŭ ínatá! Rü ngẽxguma ya yima yatü ya yaxõcü rü marü name ega wena naxãmèxgu. Rü ngẽma ngecü i yaxõcü rü marü name ega wena naxãtegu. Erü Tupana pexŭ nade na pegü pengechaŭgüxŭcèx.

16 Rü ngẽmacèx, Pa Ngecü i Tupanaãxũ̃ Yaxõ̲xcüx, rü ngẽxguma cute i tama yaxõxũ̃ cuxũ̃ ítáxchaũ̃gu, namẽ nixĩ i tama cunachụ̲xu, erü tama nüxũ̃ cucuèx ngoxi tá nüxũ̃ cuyaxõxẽẽ i ngẽma cute rü ẽxna tama. Rü cumax, Pa Yatü ya Yaxõ̲xcüx, rü ngẽxguma cuxmèx i tama yaxõxũ̃ cuxũ̃ ítáxchaũ̃gu, namẽ nixĩ i tama cunachụ̲xu, erü tama nüxũ̃ cucuèx ngoxi tá ngixũ̃ cuyaxõxẽẽ i ngẽma cuxmèx rü ẽxna tama.

17 Rü ñụ̲xma rü pemaã nüxũ̃ chixu rü nüma ga Tupana rü wüxichigü ga duũ̃xẽna nanaxã ga tümaãrü cuèx na tümaãrü maxũ̃maã itacuáxũ̃cèx rü meã tanaxüxũ̃cèx i ngẽma puracü ga noxri tüxũ̃ yexmaxũ̃ ga tauta Tupana tümacèx caxgu. Rü ngẽma ngụ̲xẽẽtae nixĩ i namaã chanangúexẽẽxũ̃ i guxũ̃ma i yaxõgüxũ̃ i wüxichigü ya tupaucawa ngẽxmagüxũ̃.

18 Rü ngẽxguma Tupana naxcèx caxgu i wüxi i duũ̃xũ̃ i marü Yudíugürüũ̃ íwiechèxmüpẽ̃xechiraũ̃xũ̃, rü nüẹ̲tama nixĩ ega ngẽmaãcütama yixĩ̃gu. Rü ngẽxguma Tupana nayaụ̲xgu i wüxi i duũ̃xũ̃ i tama íwiechèxmüpẽ̃xechiraũ̃xũ̃, rü nüẹ̲tama nixĩ ega ngẽmaãcütama yixĩ̃gu.

19 Erü Tupanapẽ̃xewa rü nüẹ̲tama nixĩ ega wüxi i duũ̃xũ̃ rü ínawiechèxmüpẽ̃xechiraũ̃gu rü ẽxna tama. Erü ngẽma Tupana aixcüma naxwèxexũ̃ nixĩ na naga naxĩnüxũ̃ i wüxichigü i duũ̃xũ̃.

20 Rü wüxichigü i duũ̃xũ̃ rü name nixĩ i nawatama napuracü ga yema puracü ga nüxũ̃ yexmaxũ̃ ga yexguma Tupana noxri naxcèx caxgu.

21 Rü yexguma wüxi ga coriarü duũ̃xũ̃ quixĩ̃yane Tupana cuxcèx caxgu, rü tama name i ngẽmacèx cuxoegaãẽ. Natürü ngẽxguma cuxũ̃ natauxchagu na nüxna ícunguxuchixũ̃ i ngẽma cori, rü marü name na ícunguxuchixũ̃.

22 Rü cuma ga na cucoriã̲xyane cuxcèx naç̲axũ̃ ga Tupana, rü name nixĩ i nüxna cucuèxãchi na Cori ya Cristu pecaduwa cuxũ̃ ínguxuchixẽẽxũ̃. Rü cuma ga na cungearü coriã̲xyane cuxcèx naç̲axũ̃ ga Tupana, rü name nixĩ i nüxna cucuèxãchi na tórü Cori ya Cristuarü duũ̃xũ̃ quiĩxũ̃ i ñụ̲xma na nüxũ̃ cupuracüxũ̃cèx.

23 Tupana rü marü pexcèx nataxe rü poraãcü nüxũ̃ petatanü. ¡Rü ngẽmacèx i ñụ̲xma rü tãũ̃táma naga pexĩnüẽ i ngẽma duũ̃xũ̃gü i wenaxãrü ñoma i naãneãrü chixexũ̃wa pexũ̃ gagüchaũ̃xũ̃!

24 Rü name nixĩ, Pa Chaueneẽgüx, i wüxichigü i pema rü meã Tupanapẽ̃xewa penaxüama ga yema puracü ga noxri pexũ̃ yexmaxũ̃ ga yexguma Tupana pexcèx caxgu.

25 Rü ñụ̲xma rü tá pemaã nüxũ̃ chixu i nachiga i ngẽma duũ̃xũ̃gü i ngemèxgüxũ̃ rü ngetegüxũ̃. Rü tórü Cori ya Ngechuchu rü taxuũ̃ma i mu choxna naxã i ngẽmachiga. Natürü tá pemaã nüxũ̃ chixu i ñuxãcü nagu charüxĩnü i ngẽmachiga. Rü ngẽma chorü ore rü aixcüma nixĩ erü choma nixĩ i wüxi i duũ̃xũ̃ ga nüxũ̃ changechaũ̃tümüũ̃ãcüma choxũ̃ nayaxuxũ̃ ga tórü Cori.

26 Natürü ngema ñụ̲xma nüxũ̃ idauxũ̃ i guxchaxũ̃gügagu rü chauxcèx rü chi name i tama nixãmèx i ngẽma yatügü i ngemèxgüxũ̃.

27 Rü ngẽxguma marü cuxãmèxgu rü tama name i ngĩxũ̃ ícutèx. Natürü ngẽxguma cungemèxgu rü name i tama cuxãmèx.

28 Natürü ngẽxguma cuxãmèxgu rü tama pecadu nixĩ i ngẽma. Rü ngẽxguma wüxi i paxũ̃ ãtegu rü tama pecadu nixĩ i ngẽma. Natürü ngẽma ixãmèxgüxũ̃ rü ixãtegüxũ̃ rü tá nayexera i norü guxchaxũ̃gü i ñoma i naãnewa, rü ngẽma nixĩ i tama chanaxwèxexũ̃ na nüxũ̃ nangupetüxũ̃.

29 Pa Chaueneẽgüx, pemaã nüxũ̃ chixu rü tama muxũ̃ i ngunexũ̃ tüxũ̃ nangẽxma na naxüxũ̃cèx i Tupanaãrü puracü. Rü ngẽmacèx ya yíxema ixãmèxgüxe rü name nixĩ i meã tanaxügü i Tupanaãrü puracü ñoma tangemèxgüxũ̃rüũ̃.

30 Rü yíxema ngexwaca yutanügüxe rü yixema peta ügüxe rü yíxema itaxegüxe, rü tama name i ngẽmacèx Tupanaãrü puracü na ítangẽ̃xgüxũ̃.

31 Rü yíxema tüxũ̃ nangẽxmaxẽ̃ i tümaãrü ngẽmaxũ̃gü i ñoma i naãnewa, rü tama name i ngẽmacèx Tupanaãrü puracü na ítangẽ̃xgüxũ̃. Erü ñoma i naãne i ñụ̲xma nüxũ̃ idauxũ̃ rü

paxa tá nagu̱x.
32 Rü tama chanaxwèxe na ta̱cücèx pexoegaãẽgüxŭ. Rü ngẽxguma wüxi i yatü ngemèxgu, rü Tupanaãrü puracügu narüxĩnü rü nagu narüxĩnü na ñuxãcü Tupanaãrü ngúchaŭ naxüxŭ.
33-34 Natürü ngẽxguma naxãmèxgu ya wüxi ya yatü, rü ñoma i naãneãrü ngẽmaxŭgu narüxĩnü rü nagu narüxĩnü na ñuxãcü namèxŭ nataãẽxẽẽxŭ. Rü ngẽmaãcü muxŭgu narüxĩnü. Rü ngẽxgumarüŭ ta nixĩ i ngexŭgü. Rü ngẽma ngexŭ i ngetexŭ rü Tupanaãrü puracügu narüxĩnü, erü marü Tupanana nügü naxã rü guxŭ i naxŭnemaã rü naãẽmaã naxcèx namaxŭ. Natürü ngẽma ngexŭ i ãtexŭ rü ñoma i naãneãrü ngẽmaxŭgu narüxĩnü, rü nagu narüxĩnü na ñuxãcü natexŭ nataãẽxẽẽxŭ.
35 Rü perü mexŭcèx nixĩ i pemaã nüxŭ chixuxŭ i ngẽma, rü tama pexna na chanachu̱xuxŭcèx nixĩ. Natürü ngẽma ñacharügü na meã pemaxẽxŭcèx rü aixcüma penaxüxŭcèx i tórü Coriarü puracü.
36 Rü ngẽxguma texé nagu rüxĩnügu na tümaxãcü rü marü na napaxŭ, rü tümacèx namexgu na naxãtexŭ, rü marü name i ngĩxŭ taxüte ega aixcüma tümacèx namexgu. Rü ngẽma na naxãtexŭ i tümaxãcü rü tama pecadu nixĩ.
37 Natürü ngẽxguma wüxi i yatü nüxŭ nangẽxmagu i norü pacü rü tama nanaxwèxegu na ngĩxŭ naxütexŭ, rü ngẽma rü ta marü name. Erü naxmẽxwa ingẽxma rü taxucèxma texé tanachixewe na ngĩxŭ naxütexŭcèx.
38 Rü ngẽmawa nüxŭ tadau rü ngẽma yatü i naxãcü ngĩxŭ ütexŭ rü mexŭ naxü. Rü ngẽma yatü i tama naxãcü ngĩxŭ ütexŭ rü yexeraxŭ i mexŭ naxü.
39 Rü wüxi i nge i ãtecü rü ngĩtemẽxẽwa ingẽxma i ngẽxguma namaŭxgu ya ngĩte. Natürü ngẽxguma nayu̱xgu ya ngĩte, rü marü name ega to i yatü i ngĩma ngĩxŭ ngúchaŭxŭmaã naxãtegu. Natürü inaxwèxe na wüxi ya yatü ya yaxõcümaã naxãtexŭ.
40 Natürü chauxcèx rü yexeraãcü chi itaãẽ i ngẽxguma chi tãũ chima wena naxãtegu. Rü ngẽma ore rü choxrütama nixĩ, natürü nagu charüxĩnü rü Tupanaãẽ i Üünexŭãrü ĩnü ta nixĩ.

8

Tupananetachicünèxãgüna naxuaxŭgüxŭ ga õnachiga

1 Ñu̱xma rü tá pemaã nüxŭ chixu i nachiga i ngẽma õnagü i ngẽma duŭxŭgü i tama Ngechuchuaxŭ yaxõgüxŭ norü tupananetachicünèxãgüna uaxŭgüxŭ. Rü aixcüma nixĩ i wüxichigü i yixema i meãma nüxŭ icuáxŭ i ngẽmachiga. Natürü ngẽma nüxŭ na icuáxŭgagu rü ñuxguacü rü yigü namaã ticuèxüxŭ. Natürü ngẽma na yigü ingechaŭxŭ rü tüxŭ narüngŭxẽẽ na yexeraãcü meã yaxõgüchigüxŭ.
2 Rü ngẽxguma chi texé nagu rüxĩnügu na ta̱cüxŭ tacuáxŭ, rü name nixĩ i nüxna tacuèxãchi na ngẽxguma rü ta tama aixcüma nüxŭ tacuáxŭ i guxŭma i ngẽma cuèx i aixcüma ixĩxŭ.
3 Natürü ngẽxguma texé aixcüma Tupanaxŭ ngechaŭgu, rü Tupana rü tüxŭ nacuèx ya yíxema.
4 Rü ngẽma na nangõxŭ i ngẽma õnagü i tupananetachicünèxãgüna naxuaxŭgüxŭ i duŭxŭgü, rü meãma nüxŭ tacuèx na taxuwama namexŭ i ngẽma tupananetachicünèxãgü erü tama aixcüma Tupanaxŭchi nixĩgü. Erü wüxixicatama nixĩ ya aixcüma Tupana ixĩcü, rü nataxuma ya naĩ.
5 Rü woo duŭxŭgü nagu narüxĩnüe rü nangexma i muxŭma i tupanagü i ñoma i naanewa rü dauxŭguxŭ i naanewa, natürü taxcèx rü tama ngemaãcü nixĩ.
6 Erü yixema nüxŭ tacuèx na wüxitama yixĩxŭ ya Tupana ya Tanatü ixĩcü. Rü nüma ya Tanatü nixĩ i naxüãxŭ i guxŭma i ta̱cü i ngẽxmaxŭ, rü naxcèx nixĩ i imaxẽxŭ i yixemax. Rü ngẽxgumarüŭ ta nangẽxma i wüxitama ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu. Rü yimagagu nixĩ na nangẽxmaxŭ i guxŭma, rü yimagagu nixĩ i tüxŭ nangẽxmaxŭ i maxŭ.

7 Natürü tama guxũma i yaxõgüxũ nüxũ nacuèx na nangẽxmaxũ ya wüxitama ya Tupana rü wüxitama ya tórü Cori. Rü ñuxre i nümagü ga ũpa rü nüxũ nayapue na nüxũ yaxõgüãxũ i ngẽma tupananetachicünèxãgü, rü ñu̱xma rü ta tama aixcüma nüxũ nacuèxgü i ngẽma mexũ i Tupana nüxũ naxwèxexũ. Rü ngẽmacèx nixĩ i ñu̱xma i nagu naxĩnüẽxũ na chixexũ naxügüxũ i ngẽxguma nangõ̱xgüãgu i ngẽma naxũnamachi i togü i duũxũgü norü tupananetachicünèxãgüna uaxũgüxũ na nüxũ namaã yacuèxüũgüxũcèx.

8 Rü yixema nüxũ tacuèx na tama t̲acü rü namachi na ingõxũgagu yiĩxũ na Tupana tüxũ dexũ. Rü tãũtáma yexera time i napẽxewa ega nangõ̱xgügu i ngẽma namachi. Rü tãũtáma yexera tichixe i napẽxewa ega tama nangõ̱xgügu.

9 Natürü i pema i nüxũ na pecuáxũ na tama pecadu yiĩxũ na nangõxũ i ngẽma namachi, ¡rü pexuãẽgü erü ngürüãchi ngẽma na pengõxũgagu chixexũgu tá penayixẽẽ i ngẽma peeneẽgü i tauta aixcüma meã nüxũ cuèxgüxũ na t̲acü yiĩxũ i Tupana nüxũ naxwèxexũ!

10 Erü cuma na meã Tupanaxũ cucuáxũ, rü ngẽxguma chi cunangõ̱xgu i ngẽma namachi i ngextá tupananetachicünèxãgüxũ íyacuèxüũgüxũwa, rü ngürüãchi wüxi i cueneẽ i tauta meã Tupanaxũ cuáxũ tá cuxũ nadau. Rü ngürüãchi nüma rü tá ta nanangõ̱x i ngẽma namachi woo naãẽwa nagu naxĩnügu na wüxi i chixexũ yiĩxũ na nangõxũ i ngẽma namachi.

11 Rü ngẽmaãcü i cuma na meã Tupanaxũ cucuáxũ, rü tá icuyanatauxẽẽ i ngẽma cueneẽ i Cristu naxcèx yuxũ i tauta meã Tupanaxũ cuáxũ.

12 Rü ngẽmacèx i ngẽxguma chixexũgu cunanguxẽ̱xgu i ngẽma cueneẽ i tauta meã Tupanaxũ cuáxũ, rü Cristumaã rü ta chixexũ cuxü.

13 Rü ngẽmacèx i ngẽxguma ngẽma namachi i changõxũgagu chixexũgu chananguxẽ̱xgu i chaueneẽ, rü narümemaẽ nixĩ i noxtacüma taguma namachi changõ̱x na tama pecadugu chananguxẽẽxũcèx i ngẽma chaueneẽ.

9

Yíxema Cristu tüxũ muxẽ na nüxũ tapuracüxũcèx, rü tüxna naxü i tümaãrü natanü

1 Rü pemaã nüxũ chixu rü tórü Coritama nixĩ ya choxũ yaxucü rü choxũ mucü na norü puracü chaxüxũcèx, rü ngẽmacèx taxuũma i duũxũgümẽxẽwa changẽxma i ñu̱xmax. Rü chomatama chauxetümaã tórü Cori ya Ngechuchuxũ chadau, rü ngẽma puracü i nüxũ chaxüxũgagu nixĩ i peyaxõgüxũ i pemax.

2 Rü woo togü i duũxũgü tama choxũ cuèxgüchaũgu na tórü Cori choxũ muxũ, natürü i pema rü meãma nüxũ pecuèx na nüma yiĩxũ ga choxũ namuxũ. Yerü chauxũtawa nixĩ ga tórü Coriaxũ peyaxõgüxũ, rü ngẽmawa nüxũ pecuèx na aixcüma yiĩxũ na nüma choxũ namuxũ.

3-4 Rü ñaã nixĩ i chorü dexa i namaã chanangãxũxũ i ngẽma duũxũgü i chauchiga idexagüxũ:

“¿Ẽ́xna tama name na duũxũgü choxna naxãxũ i chorü õna rü chorü axexũ naxcèx i chorü puracü?

5 ¿Ẽ́xna tama inamexũ ta na wüxi i ngexũ i yaxõxũmaã na chaxãmaxũ na chayagaxũcèx ngẽxgumarüũ na naxãmaxũ i Pedru, rü naẽneẽgü ya tórü Cori, rü ngẽma togü i yatügü i Tupana imugüxũ?

6 ¿Rü ẽxna pema nagu perüxĩnüẽgu rü choma rü Bernabéxicatama i tama namexũ na toxũ perüngũxẽẽgüxũ ngẽma togü i orearü uruũgüxũ na perüngũxẽẽgüxũrüũ?

7 ¿T̲acü rü duũxũ i churarawa ũxũ i nügüxũtama naxütanüxũ i norü õna? ¿Rü t̲acü rü duũxũ i or̲ix itoxũ i tama namúxũ i norü o? ¿Rü t̲acü rü duũxũ i carnerugüna dauxũ i tama nagünenixũ ne ixaxüxũ?” Ngẽma ñacharügü nüxũ i ngẽma duũxũgü i chauchiga idexagüxũ.

8 ¡Rü ñu̱xma rü tãũtáma nagu perüxĩnüẽ na chorü orexicatama yiĩxũ i ñaã nüxũ chixuxũ! Erü Tupanaãrü ore ga Moĩché ümatüxũwa rü ta ngẽma ñanagürü.

9 Erü ngẽma ore rü ñanagürü:
“¡Rü ngẽma woca i aruchuarü putẽxewa puracüxũ, rü tãũtáma cunaw̱ẽxnagu na tama
yima aruchuwa nachibüxũcèx!”
ñanagürü i ngẽma ore. Rü nüxũ tacuèx na tama wocagügu naxĩnüxũ ga Tupana ga
yexguma yema ñaxgu.
10 Natürü pemaã nüxũ chixu rü tagu nixĩ ga naxĩnüxũ ga yexguma yema ñaxgu ga
Tupana. Rü tachiga nixĩ ga naxümatüxũ ga yema ore. Erü yíxema aruchunecü ũxe
rü yíxema norü oarü pu̱xwa puracüxe, rü ngẽxguma tapuracüeyane rü tanaxwèxegü na
ítananguxẽẽgüxũ i ngẽma norü o i tüxna üxũ.
11 Rü toma rü wüxi ya nanetüchire ya itatoxũnerüũ tixĩgü ga yexguma pemaã nüxũ
tixuxgu ga Tupanaãrü ore. ¿Rü ñu̱xma rü tama ẽxna i pexcèx namexũ na toxna
penaxãxũ i ţacü i toxũ taxuxũ?
12 Rü ngẽxguma ngẽma togü i orearü uruũgü petanüwa nayauxgügu i ngẽma nüxũ taxuxũ,
rü maneca toma rü yexera name nixĩ i petanüwa tanayaxu i ngẽma toxũ taxuxũ. Natürü
i toma rü tama ngẽmaãcü tanaxü. Erü toma rü guxũ i guxchaxũmaã taporae na tama
pexũ tanaguxchaxẽẽxũcèx na Cristuaxũ peyaxõgüxũ.
13 Pema nüxũ pecuèx rü guxũma i duũxũgü i tupauca ya taxũnewa puracüexũ, rü ngẽma
õna ya yima tupaucawa ngẽxmaxũtama nango̱xgü. Rü ngẽma duũxũgü i tupaucagu
Tupanacèx naxũnagü dèi̱xũ, rü nanade i ñuxre i ngẽma namachi norü ngo̱xruũ.
14 Rü ngẽxgumarüũ ta ya yíxema nüxũ ixugüxe i ore i tüxũ maxẽxẽẽxũ, rü tórü Cori nüxũ
nixu rü name nixĩ i tanayauxtanü i ngema tümaarü puracü..
15 Natürü i choma rü taguma ngẽmaãcü chanaxü. Rü ñu̱xma na pexcèx chanaxümatüxũ
i ñaã popera, rü tama ţacü choxna pexãxũcèx nixĩ. Erü ngẽma na taguma texéxũtawa
ţacücèx íchaçaxũ, rü wüxi i chorü taãẽ nixĩ. Rü narümemaẽ chierü nixĩ na chayuxũ
naxũpa na texé choxna nayaxuxũ i ñaã taãẽ i choxũ ngẽxmaxũ.
16 Rü ñu̱xma na nüxũ chixuxũ i ngẽma ore i tüxũ maxẽxẽẽxũ, rü taguma ngẽmacèx chaugü
chicuèxüũ. Erü woetama ngẽma nixĩ i chorü puracü ga Tupana choxna ãxũ, rü ngẽmacèx
taxucürüwama chanangexrü. Erü poraãcü chi chachixexũgu i ngẽxguma tãũ chima nüxũ
chixuxgu.
17 Rü ngẽxguma chi chaugagu chitama chanaxu̱xgu i ngẽma puracü, rü nagu chi
charüxĩnü na choxũ naxãtanüxũ. Natürü ngẽxguma Tupana choxũ muxũãcüma
chanaxu̱xgu, rü chanaxüama erü woetama ngẽma nixĩ i chorü puracü ga Tupana choxna
ãxũ.
18 ¿Rü ñu̱xma rü ţacü tá nixĩ i chorü natanü naxcèx i ngẽma puracü i chaxüxũ? Rü
dücax, rü chorü natanü nixĩ i ngẽma taãẽ i chayaxuxũ i ngẽxguma ngetanüãcüma nüxũ
chixuxgu i ngẽma ore i tüxũ maxẽxẽẽxũ. Rü ngẽmaãcü woo Tupanapẽxewa name na
petanüwa chanayaxuxũ i chorü natanü na ngẽmamaã chamaxũxũcèx, natürü taguma
texena naxcèx chaca..
19 Rü woo taxúxemẽxẽwa changẽxma i chomax, natürü guxãmẽxẽwa chaugü
changẽxmaxẽẽ, na ngẽmaãcü yexeraãcü muxũma i duũxũg üxũ charüngũxẽẽxũcèx
na Cristuaxũ yaxõgüãxũcèx.
20 Rü ngẽxguma chautanüxũ i Yudíugütanüwa changẽxmagu, rü namaã chaugü
chawüxiguẽẽ na ngẽmaãcü nüxũ charüngũxẽẽxũcèx na Cristuaxũ yaxõgüãxũcèx. Rü
woo tama yema Moĩché ümatüxũ ga mugütüũwa changẽxmagu, natürü chayanguxẽẽãma
i ngẽma mugü na ngẽmaãcü Cristuxũtawa chanagagüxũ i ngẽma duũxũgü i ñu̱xma rü ta
nagu ĩxũ i ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxũ.
21 Rü ngẽxguma natanüwa changẽxmagu i ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ, rü
ngẽma duũxũgümaã chaugü chawüxiguxẽẽ na ngẽmaãcü nüxũ charüngũxẽẽxũcèx na
Cristuaxũ yaxõgüãxũcèx. Natürü taguma íchanangẽx i Tupanaãrü mugü erü guxũguma
Cristuarü mugütüũwa changẽxma.

22 Rü ngẽxguma natanüwa changẽxmagu i ngẽma duŭxŭgü i tama poraãcü Cristuchigaxŭ cuèxgüxŭ, rü choma rü ta ngẽma duŭxŭgümaã chaugü chawüxiguxẽẽ, na ngẽmaãcü nüxŭ charüngŭxẽẽxŭcèx na Cristuaxŭ yaxõgüãxŭcèx. Rü ngẽmaãcü guxŭma i duŭxŭgürüŭ chaugü chixĩxẽẽ, rü nagúxŭraŭãcüma naxcèx chadau na ngẽmaãcü düxwa Tupanaxŭtawa chanagagüxŭcèx i ñuxre i nümagü.
23 Rü ngẽmaãcü nixĩ i chapuracüxŭ na guxŭwama nanguxŭcèx i ngẽma ore i tüxŭ maxẽxẽẽxŭ. Erü chanaxwèxe na choma rü ta choxŭ nangẽxmaxŭ i ngẽma maxŭ i taguma gúxŭ, naxrüŭ i guxŭma i ngẽma duŭxŭgü i nüxŭ yaxõgüxŭ.
24 Pema rü meãma nüxŭ pecuèx i wüxi i inüca i nawa iñaãchixŭ rü muxŭma inaxŭãchi, natürü wüxixicatama nixĩ i ngẽma nüxĩra ínguxŭ rü nayaxuxŭ i norü ãmare. Rü name nixĩ i pegüna pedau na Tupana pexna naxãxŭcèx i ngẽma perü ãmare.
25 Guxŭma i ngẽma duŭxŭgü i nügü ngúexẽẽxŭ naxcèx i wüxi i inüca na toguegüxŭ naporamaexŭcèx, rü meã nügüna nadaugü na ngẽmaãcü nayauxgüãxŭcèx i norü ãmare i paxaãchiruŭ ixĩxŭ. Natürü yixema na yaxõgüxŭ rü yigüna tadaugü na meã naxügüxŭcèx rü meã imaxẽxŭcèx na nayauxgüxŭcèx i tórü ãmare i taguma gúxŭ.
26 Rü ngẽmacèx i choma rü tama ñoma chauechitamare chiñaxŭrüŭ chixĩ, rü tama ñoma ṯacü i nügü dèi̱xŭ i ngürüanegumare idagüxŭrüŭ chixĩ.
27 Rü ngẽmacèx meã chaugümaã ichacuèx na taxuŭma i chaxuneãrü ngúchaŭ chaxüxŭcèx. Erü tama chanaxwèxe i mexŭmaã togüxŭ changu̱xẽẽchirẽxãcüma chixexŭ chaxü rü ngemagagu tama chanayaxu i chorü ãmare.

10

Nayaxucu̱xẽgü na tama nüxŭ yacuèxüŭgüxŭcèx i tupananetachicünèxãgü

1 Pa Chaueneẽgüx, chanaxwèxe i nüxna pecuèxãchie ga ṯacü nüxŭ na ngupetüxŭ ga yema nuxcümaŭgüxŭ ga tórü o̱xigü ga Moĩchéwe rüxĩxŭ. Rü pema nüxŭ pecuèx rü yexguma nawe naxĩxgu rü wüxi ga caixanexŭ napẽxegu nixũ rü nayadüxü. Rü guxŭma ga yema duŭxŭgü rü wüxigu Moĩchémaã natüŭgu nixĩxŭtanü. Rü yexgumarüŭ ta Moĩchémaã nawa nichoŭ ga yema Taxtü ga Dauchiüxŭ.
2 Rü guxŭma ga yema duŭxŭgü rü yexguma wüxigu Moĩchémaã yema caixanexŭpechitatüŭgu yaxĩxŭtanügu rü yema Taxtü ga Dauchiüxŭwa yachoŭgu, rü yemaãcü nügü nango̱xẽẽgü na Moĩchéweama naxĩxŭ.
3 Rü yexgumarüŭ ta ga guxŭma ga yema duŭxŭgü nanangõ̱xgü ga yema pãũ ga daxũwa rüy̱ixŭ.
4 Rü guxŭma ga yema duŭxŭgü nayaxaxgü ga yema dexá ga Cristu nüxna ãxŭ. Yerü Cristu rü yema duŭxŭgüxŭ ínixümücü ga yema ínaxĩxŭwa, rü nüxna nanaxã ga yema dexá ga yaxaxgüxŭ.
5 Natürü narümumaẽ ga yema duŭxŭgü ga tama Tupanaãrü ngúchaŭ ügüxŭ. Rü yemacèx ga yema duŭxŭgü rü yexma nayue rü yéma nawogü ga naxŭnegü ga dauxchitawa ga taxúema íxãpataxŭwa.
6 Rü guxŭma ga yema nangupetü na tórü cuèxruŭ yiĩxŭcè rü tama tórü o̱xigürüxŭ chixexŭcèxama idaugüxŭcèx.
7 Rü ngẽmacèx tama name i nüxŭ picuèxüŭgü i ṯacü rü tupananetachicünèxãgü, yexgumarüŭ ga ñuxre ga nümagü naxügüxŭrüŭ. Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü tórü o̱xigüchigaxŭ nixu rü ñanagürü:
“Rü duŭxŭgü ínarütogü na nachibüexŭcèx rü na naxaxegüxŭcèx, rü ngẽmawena rü
inachigü na íyayüxexŭcèx”,
ñanagürü i ngẽma ore.
8 Rü tama name i yixema rü naĩ i ngemaã itape yexgumarüŭ ga ñuxre ga nümagü naxügüxŭrüŭ. Rü yemacèx wüxitama ga ngunexŭgu rü nayue ga 23,000.

9 Rü tama name i nüxũ taxü ya tórü Cori na ñuxãcü yaxna tamaã naxĩnüxũ yexgumarüũ ga ñuxre ga nümagü naxügüxũrüũ. Rü yemacèx nixĩ ga yema duũxũgüxũ nango̱xcuxũ ga ãxtapegü rü nayuexũ.
10 Rü tama name i chixexũ Tupanamaã pixugü yema ñuxre ga nuxcümaũgüxũ ga tórü o̱xigürüũ. Rü yemacèx ga Tupanaãrü orearü ngeruũ ga daxũcu̱ã̱x rü nanadai.
11 Rü guxũma ga yema nuxcümaxũgüxũ ga duũxũgüxũ ngupetüxũ, rü ñomaxũcüü rü tórü cuèxruũ nixĩ. Rü naxümatü na ngẽmawa nüxũ icuáxũcèx na ñuxãcü Tupana naxwèxexũ na imaxẽxũ i yixema i ñomaũcüü.
12 Rü ngẽmacèx ya yíxema tügügu rüxĩnüxẽ na taporaxũ i Tupanapẽxewa, rü name nixĩ na meã tügüna tadauxũ na tama chixexũgu tanguxũcèx.
13 Rü ñu̱xma rü ta taguma pexcèx ínangu i ngúchaxũ i chixexũ i taxucürüwama namaã yaxna pexĩnüexũ. Rü name nixĩ i Tupanana perüyoũ erü nüma rü aixcüma nayanguxẽẽ i ngema tamaã inaxunetaxũ rü taxũtáma nawa pexũ nawogü i ngúchaxũgü i taxucürüwama yaxna namaã pexĩnüexũ. Natürü ngexguma tá ngúchaxũgü i chixexũ pexcèx ínguxgu rü nüma rü tá pexũ ínapoxũ na tama nagu peyixũcèx.
14 Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgü ya Pexũ Changechaũgüxex, ¡rü nüxũ perüxoe i ngema nacümagü i tupananetachicünèxãgücèx naxügüxũ i ngema duũxũgü i tama yaxõgüxũ!
15 Pemaã nüxũ chixu i ngẽma ore, erü chauxcèx rü duũxũgü i nüxũ cuáxũ pixĩgü. Rü pema tátama nagu perüxĩnüẽ i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ.
16 Rü ngẽxguma õna i üünexũcèx ingutaquẽxegügu, rü yaxaxgügu ya yima binu ya üünecü rü moxẽ naxcèx ixãgügu, rü ngẽmaãcü yigü tango̱xẽẽ na Cristu ya taxcèx nagü ibacüwe rüxĩxũ. Rü ngẽxguma nango̱xgügu i ngẽma pãũ i ibücuxũ, rü ngẽmaãcü yigü tango̱xẽẽ na Cristu ya taxcèx naxũne ixãcüwe rüxĩxũ.
17 Rü woo na imuxũ i yixema, natürü wüxitama i pãũ tango̱xgü. Rü ngẽmaãcü nixĩ i wüxitama ixĩgüxũ erü wüxiwetama tarüxĩ.
18 ¡Rü dücax i ngẽma Yudíugü i nango̱xgüxũ i ngẽma naxũnamachi i Tupanacèx nadèi̱xũ! Rü ngẽxguma wüxigu nügümaã nango̱xgüãgu, rü guxũma i ngẽma nango̱xgüxũ rü ngẽmaãcü nügü nango̱xẽẽ na wüxigu Tupanawe naxĩxũ.
19 Rü ñu̱xma na ngẽma ñachaxũ, rü tama chanaxwèxe i nagu perüxĩnüẽ na naxüünexũ i ngẽma namachi i ngẽma duũxũgü i tama yaxõgüxũ norü tupananetachicünèxãcèx dèi̱xũ. Rü tama chanaxwèxe i nagu perüxĩnüẽ na ta̱cüwa namexũ i ngẽma norü tupananetachicünèxãgü, erü nangearü maxũã̱x.
20 Natürü pemaã nüxũ chixu rü ngẽxguma ngẽma duũxũgü i tama Tupanaxũ cuèxgüxũ, norü tupananetachicünèxãcèx nadaiãgu i ta̱cü rü naxũna, rü tama Tupanacèx nixĩ i nadaiãxũ, natürü ngoxogücèx nixĩ i nadaiãxũ. Rü tama chanaxwèxe i ngoxogütanüxũxũ pegü pixĩgüxẽẽ.
21 Rü pema na peyaxaxgüxũ ya yima binu ya tórü Corixũ namaã picuèxüũgücü rü taxucürüwama namaã pexãmücü i ngẽma duũxũgü i Chatanáwe rüxĩxũ. Rü pema na tórü Coriarü mechawa penangõxũ i ngẽma õna i nüxũ namaã picuèxüũgüxũ rü taxucürüwama ngẽma duũxũgü i Chatanáwe rüxĩxũãrü mechawa peyachibüe.
22 ¿Rü ñuxũ ñapegüxũ i ñu̱xmax? ¿Éxna penanuxẽẽchaũ ya tórü Cori? ¿Éxna pexcèx rü nüxũ tarüporamaẽgü i yixemax?

Name nixĩ i taeneẽarü mexũc èx tadaugü rü tama i tóxrütama

23 Pema rü ñaperügügü:

“Marü name na tanaxüxũ i ta̱cü i tanaxwèxegüxũ”, ñaperügügü. Rü aixcüma nixĩ i ngẽma, natürü tama tüxũ name i guxũma i ngẽma ixüxchaũxũ. Rü ngẽmáãcü Cristu tüxũ ínanguxũxẽẽ na naxüxũcèx i ngẽma inaxwèxexũ, natürü tama guxũma i ngẽma ixüxũ tüxũ narüngũxẽẽ na yexeraãcü meã yaxõgüamachigüxũcèx.

24 Rü tama name nixĩ i tóxrütama mexŭ̃cèx tadaugü, natürü name nixĩ i togüarü mexŭ̃cèx tadaugü.
25 Rü marü name i penangõ̱x i nagúxŭ̃raŭ̃xŭ̃ i namachi i namaã nataxegüxŭ̃, natürü taxucèxma tü̱xcüŭ̃ naxcèx ípeca ngoxi marü tupananetagüxŭ̃ namaã yacuèxüxŭ̃güxŭ̃ i namachi yixĩ.
26 Erü ñoma i naãne rü guxŭ̃ma i nawa ngẽxmaxŭ̃, rü tórü Cori ya Tupanaarü nixĩ.
27 Rü ngẽxguma chi wüxi i duŭ̃xŭ̃ i tama yaxõxŭ̃ pexna uxgu na naxŭ̃tawa peyachibüexŭ̃cèx, rü chi ngẹma pexĩxgu, rü marü name i penangõ̱x i guxŭ̃ma i õna i pepẽxegu yaxüxüchixŭ̃. Rü taxucèxma tü̱xcüŭ̃ naxcèx pexoegaãẽ rü nüxna peca na ngextá ne naxũxŭ̃ i ngẽma namachi i pemaã nangõxŭ̃.
28 Natürü ngürüãchi wüxie tá pemaã nüxŭ̃ tixu rü ñatarügü:
“Ñaã namachi rü tupananetachicünèxãcèx yamèxgüxŭ̃ i naxŭ̃nawa ne ũxŭ̃ nixĩ”, ñatarügü. Rü ngẽxguma i pema rü tama name na penangõxŭ̃ i ngẽma namachi na tama chixexŭ̃gu tüxŭ̃ penguxẽẽxŭ̃cèx ya yíxema pemaã nüxŭ̃ ixuxe, rü tama ngẽmacèx taxoegaãẽxŭ̃cèx i tümax.
29 Rü tama pechiga nixĩ i chidexaxŭ̃ i ngẽxguma:
“Na tama taxoegaãẽxŭ̃cèx”, ñachagu. Natürü yíxema pemaã nüxŭ̃ ixuxechiga nixĩ i chidexaxŭ̃. Natürü bexmana ngürüãchi wüxi i yaxõxŭ̃ tá cuxna naca rü ñanagürü tá cuxŭ̃:
“¿Tü̱xcüŭ̃ i togü naxcèx oegaãẽxŭ̃gagu choxna cunachụ̱xu na tama chanaxüxŭ̃ i ṯacü i chanaxwèxexŭ̃?
30 Rü ngẽxguma chi Tupanana moxẽ chaxãxgu naxcèx i ngẽma õna i changõxŭ̃, ¿rü tü̱xcüŭ̃ i ngẽma õnacèx choxŭ̃ quixu?” ñanagürü.
31 Dücèx, pemaã nüxŭ̃ chixu rü name nixĩ i guxŭ̃ma i ngẽma pexüxŭ̃maã Tupanaxŭ̃ picuèxüxŭ̃gü. Rü ngexguma ṯacü pengọ̱xgügu rü exna ṯacü pixaxgügu rü ẽxna ṯacü i to pexügügu, rü name nixĩ i ngẽmamaã Tupanaxŭ̃ picuèxüxŭ̃gü.
32 Rü tama name i penaxü i ṯacü i togüxŭ̃ chixexŭ̃gu yixẽẽxŭ̃, rü woo Yudíugü yixĩgügu rü ẽxna tama Yudíugü yixĩgügu, rü ẽxna yaxõgüxŭ̃ yixĩgügu.
33 Rü choma rü guxŭ̃wama guxŭ̃xŭ̃ma chataãẽxẽẽchaxŭ̃. Rü ngemacèx tama chanaxü i ngema chomatama namaã chataãxẽxŭ̃, natürü chanaxü i ngema togü namaã taãxẽxŭ̃ na ngemaãcü nümagü rü ta nuxŭ̃ nangúchaxŭ̃ na yaxõgüãxŭ̃ rü nayauxgüãxŭ̃ i maxŭ̃ i taguma gúxŭ̃.

11

1 Rü name nixĩ i nagu pexĩ i chaucüma ngẽxgumarüŭ̃ i choma na Cristucümagu chixũxŭ̃rüŭ̃.

Name nixĩ i ngexŭ̃gü rü mexü i nacümagu naxĩ

2 Pa Chaueneẽgüx, pemaã chataãẽ erü guxŭ̃guma chaugu perüxĩnüẽ rü nagu pexĩ ga yema ngụ̱xẽẽtae ga pexŭ̃ changúexẽẽxŭ̃.
3 Natürü chanaxwèxe i nüxŭ̃ pecuèx na Cristu rü wüxichigü i yatüeru na yiĩxŭ̃. Rü yatüxŭ̃gü rü naxmèxẽru nixĩgü ngẽxgumarüŭ̃ ya Tupana rü Cristueru na yiĩxŭ̃.
4 Rü ngẽmacèx i ngẽxguma wüxi ya yatü ngutaquẽxewa yumüxẽgu rü ẽxna Tupanaãrü orexŭ̃ yaxuxgu, rü tama ínangèxüchipatẽxegu, rü ngẽma rü wüxi i chixexŭ̃ nixĩ i Cristupẽxewa naxüxŭ̃.
5 Natürü ngẽxguma chi wüxi i ngecü ngutaquẽxewa yumüxẽgu rü ẽxna Tupanaãrü orexŭ̃ yaxuxgu, rü chi tama ngĩgü natüerugu, rü ngẽma rü wüxi i chixexŭ̃ nixĩ i ngĩtepẽxewa naxüxŭ̃. Rü ñoma ngĩgü yadüeruxŭ̃rüŭ̃ iyixĩ.
6 Erü ngẽxguma chi tama ngĩgü natüeruchaŭ̃gu, rü narümemaẽ nixĩ i noxtacüma ngĩgü ibèi̱xeru. Natürü ngẽxguma chi wüxi i ngĩrü ãne yixĩgu i ngẽma na ngĩgü nabèi̱xeruxŭ̃ rü ẽxna ngĩgü yadüeruxŭ̃, rü narümemaẽ nixĩ i ngĩgü itüeru.

7 Natürü yatügü rü tama name na nügü natüerugüxũ. Yerü ga Tupana rü nügüraũãcü nanaxü ga yatü rü Tupanachipeta nixĩ. Rü yima yatüwa nixĩ i nangóxũ na ñuxãcü namexẽchixũ ya Tupana. Rü ngẽma ngecüwa nixĩ i nangóxũ na ñuxãcü namexũ ya yatü.
8 Yerü yexguma noxri Tupana naxũ̱xgu ga yatü, rü tama ngecüwa nixĩ ga naxüãxũ. Rü ngĩma waxi nixĩ ga yatüwa ngĩxũ naxüxũ.
9 Rü yatücèx nixĩ ga Tupana ngĩxũ üxũ ga ngecü, rü tama ngecücèx nixĩ ga Tupana naxüxũ ga yatü.
10 Rü ngẽmacèx name nixĩ i ngĩgü itüeru na duũxũgüpẽxewa rü Tupanaãrü orearü ngeruũgü i daxũcũ̱ã̱xgüpẽxewa nangóxũcèx na ngĩtemẽxẽwa nangẽxmaxũ.
11 Natürü Tupanapẽxewa rü taxuũma nixĩ ya yatü ega natau̱xgu i ngecü. Rü ngẽxgumarüũ ta i ngecü rü taxuũma iyixĩ ega natau̱xguma ya yatü.
12 Yerü yexguma noxri Tupana ngĩxũ ũ̱xgu ga ngecü, rü yatüwa nixĩ ga ngĩxũ naxüxũ. Rü ngẽxgumarüũ ta ya yatü rü ngecüwa nixĩ i nabuxũ. Natürü Tupana nixĩ ya naxücü i guxũma i duũxũgü.
13 Rü pematama tá penangugü rü ngoxi name na wüxi i ngecü rü tama ngĩgü natüeruãcüma nayumüxẽxũ.
14 Rü woetama tórü bucüma nixĩ i nüxũ na icuáxũ na wüxi i ãne yiĩxũ na nügü namèxyaexẽẽxũ i wüxi i yatüxũ.
15 Natürü ngecücèx rü wüxi i mexẽchixũ nixĩ na namèxyaexũ. Erü Tupana rü ngĩxna nanaxã i ngĩyae na ngẽmamaã ngĩgü natüeruxũcèx.
16 Natürü ngẽxguma chi texé ngẽmachiga tügü choxũgagügu, rü name nixĩ i nüxũ tacuèx na ngẽmatama yiĩxũ i tacüma rü nacüma i guxũma i yaxõgüxũ i guxũnema ya tupaucagüwa.

Duũxũgü rü chixri namaã inacuèxgü ga Coriarü õna i üünexũ

17 Rü ñu̱xma i ñaã popera i pexcèx chaxümatüxũwa rü pemaã nüxũ chixu rü nangẽxma i wüxi i pecüma i chixexũ i tama namaã chataãẽxũ. Erü chauxcèx i ngẽma perü ngutaquẽxegü rü pexũ nachixexẽẽ, rü tama aixcüma perü meruũgü nixĩ.
18 Erü duũxũgü chomaã nüxũ nixugügü rü ngẽxguma tórü Coricèx pengutaquẽxegüũxgu rü pegü pitoye. Rü ngãxũgu chayaxõ na aixcüma yiĩxũ i ngẽma nüxũ yaxugügüxũ.
19 Choma rü nüxũ chacuèx na aixcüma woe tátama yiĩxũ i pegü pitoyexũ na ngẽmawa nüxũ icuáxũcèx na texégü tiĩxũ ya yíxema aixcüma Cristuarü duũxũgü ixĩgüxe.
20 Rü ngẽma pegü na pitoyexũgagu nixĩ na tama aixcüma tórü Corixũ picuèxüũgüãcüma yiĩxũ i penangõxũ i tórü Coriarü õna i Üünexũ i ngẽxguma pengutaquẽxegüũxgu.
21 Erü ngẽxguma penangõ̱xgu i ngẽma õna i Üünexũ rü wüxichigü rü peñuxãẽgü na pexira na penayaxuxũcèx i ngẽma õna. Rü yoxni i ngẽma togü rü ngẽxma nataiyae, rü togü rü nayaxaxgü ya binu ñu̱xmata nangãxẽ.
22 ¿Ẽ́xna pengechiũgü ecèx tama nge̱ma pechibüexũ rü pexaxegüxũ? ¿Tü̱xcüũ nüxü pexoe i ngẽma togü i yaxõgüxũ rü penaxãneẽxẽẽ i ngẽma yaxõgüxũ i ngearü ngẽmaxũã̱xgüxũ? ¿Rü tacüxũ tá pemaã chixu i ñu̱xmax? ¿Pexcèx rü tá pemaã chataãẽxũ? Dücèx, pemaã nüxũ chixu rü tama pemaã chataãẽ naxcèx i ngẽma pexügüxũ.

Tórü Coriarü õna i üünexũchiga

23 Rü ngema ngu̱xẽẽtae i pemaã nüxũ chixuxũ rü tórü Corixũtawatama chanayaxu. Rü yexguma tórü Cori ga Ngechuchuxũ ínaxuaxũgu, rü yematama chütaxũgu rü nüma rü nanayaxu ga wüxi ga pãũ.
24 Rü Tupanana moxẽ naxã, rü yemawena rü inanabücu, rü ñanagürü:

“Ñaã nixĩ i chaxune i pexcèx ichaxãxũchiga. ¡Rü penangõ i ñaã pãũ na ngẽmaãcü peãẽwa choxna pecuèxãchiexũcèx!” ñanagürü.

25 Rü yexgumarüũ ta ga chibüwena rü Ngechuchu nanayaxu ga wüxi ga pochiyu ga binuchiümaã ããcuxũ, rü ñanagürü:

“Rü daa binu rü wüxi i cuèxruũ nixĩ na ngexwacèx Tupana duũxũgümaã ixunetaxũ i maxũ i taguma gúxũchiga. Rü chaugü ya pexcèx ibacümaã nixĩ i Tupana pexũ nüxũ cuèxẽẽxũ i ngẽmachiga. Rü ngẽxguma ñuxguacü daa binu pixaxgügu rü ñu̱xma choma na chanaxüxũrüũ tá penaxü na peãẽwa choxna pecuèxãchiexũcèx”, ñanagürü ga Ngechuchu.

26 Rü guxũguma i ngẽxguma penangõxgu i ñaã pãũ rü peyaxaxgügu ya daa binu rü ngẽmawa tá duũxũgüxũ nüxũ picuèxẽẽ na ñuxãcü tórü pecaducèx nayuxũ ga tórü Cori. Rü ngẽmaãcü tá penaxü ñu̱xmatáta wena nataegu i nümax.

Texegücèx nixĩ i tórü Coriarü õna i üünexũ

27 Natürü ngẽxguma chi texe tama tügü tamexẽẽarü maxũx̱ãcüma nangõxgu i Coriarü pãũ i üünexũ rü tayaxaxu̱xgu ya yima binu ya üünecü, rü pecadu taxü napewa ya tórü Cori ya taxcèx yucü rü nagü ibacü.

28 Rü ngẽmacèx naxũpa na tanangõxũ i ngẽma pãũ rü na tayaxaxüxũ ya yima binu, rü name nixĩ i wüxichigü meã tümaarü maxũgu tarüxĩnü ngoxi nataxuma i ṯacü rü chixexũ i tümaãrü maxũwa.

29 Erü ngẽxguma tama tügü tamaxẽẽarü maxũãcüma tanangõxgu rü tayaxau̱xgu, rü tügütama poxcuwa taga. Erü tama aixcüma tayaxõ na tórü Corichiga yixĩxũ i ngema pãũ rü yima binu..

30 Rü ngẽmacèx nixĩ i muxũchixe i petanüwa rü piḏaaweexũ rü peturaexũ, rü ñuxre i togü rü marü nayuexũ.

31 Natürü ngẽxguma chi tórütama maxũgu rüxĩnüegu naxũpa na nangõxũ i ngẽma Coriarü õna, rü nüma rü taxucèx tüxũ napoxcue.

32 Natürü ngẽxguma tórü Cori ñoma i tórü maxũwa tüxũ poxcugu, rü ngẽmaãcü tüxũ inayarüwẽxãchixẽẽ na tama yixcüra naãneãrü gu̱xgu tüxũ napoxcuxũcèx wüxigu namaã i ngẽma duũxũgü i tama yaxõgüxũ.

33 Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgüx, ngẽxguma pengutaquẽxegügu na penangõxũcèx i ngẽma õna i üünexũ, name nixĩ i pegü ípenanguxẽẽ na guxãma wüxigu meã penangõxũcèx.

34 Rü ngẽxguma chi texé taiyèxgu, rü name nixĩ i tümapatawatama tachibü na tama Tupana pexũ poxcuexũcèx naxcèx na chixexũ pexüexũ i perü ngutaquẽxegüwa. Rü ngẽma to i guxchaxũgü i pexũ ngẽxmaxũ, rü choma tá chanamexẽẽ i ngẽxguma petanüwa chaxũxgu.

12

Ngẽma cuèx i Tupanaãẽ i Üünexũ tüxna ãxũchiga

1 Pa Chaueneẽgüx, chanaxwèxe i nüxũ pecuèx na ñuxãcü yiĩxũ i ngẽma cuèx rü ñuxacü na yixĩxũ i ngema tauxcha i Tupanaãẽ i Üünexũ tüxna ãxũ. Rü ngẽmachiga nixĩ i pemaã nüxũ chixuxchaũxũ i ñu̱xmax.

2 Rü pema meãma nüxũ pecuèx ga yexguma tauta Cristuaxũ peyaxõgügu, rü pegü nüxna pexãgü ga tupananetachicünèxãgü ga tama idexaxũ.

3 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü chanaxwèxe i meã nüxũ pecuèx rü taxucürüwama texe ya Tupanaãẽ i Üünexũ tümawa ngexmaxe rü chixri Ngechuchuchuga tidexa. Rü ngexgumarüxũ ta rü taxucürüwama texe ngürümare tüechama rü:

“Ngechuchu rü tórü Cori nixĩ”, ñatarügü ega tama Tupanaãẽ i Üünexũ tüxũ mu̱xgu na ngẽmaãcü tidexaxũcèx.

4 Rü nüma ya Tupana rü duũxũgüna nanaxã i naguxũraũ i tauchagü. Natürü ngema
Naãxẽ i Üünexũ i nawa ne naxĩxũ i ngema tauchagü rü wüxitama nixĩ.
5 Nangẽxma i nagúxũraũxũ i Tupanaarü puracü, natürü yima tórü Cori ya tüxna
naxãcü i ngema puracügü rü wüxitama nixĩ..
6 Rü Tupanaãrü pora rü nagúxũraũãcü nango̱x. Natürü wüxitama nixĩ ya yima Tanatü
ya tawa gúxũraũãcü nango̱xẽẽcü i ngema norü puracü.
7 Rü ngema Naãẽ i Üünexũ wüxixewachigü nanango̱xẽẽ i Tupanaarü pora i norü
duũxũgütanüwa na ngemaãcü guxãarü ngũxẽẽruũ yixĩxũcèx.
8 Rü Naãẽ i Üünexũ rü tümáxena rü nanaxã i tauxcha na ucu̱ẽxũ tacuáxũcèx. Rü
ngẽmatama Naãẽ i Üünexũ rü togueãxũ rü nanatauxchaxẽẽ na nüxũ tacuáxũ na mea
tangúexẽẽtaexũ i Tupanaarü ore.
9 Rü togue rü ngẽmatama Naãẽ i Üünexũ tüxũ nanatauxchaxẽẽ na Tupanana
tarüyoexũcèx. Rü togue rü tüxna nanaxã i pora na ngẽmamaã naxcèx
tayataanegüxẽẽxũcèx i ngẽma i̱daaweexũ.
10 Rü togue rü tüxna nanaxã i pora na tanaxüxũcèx i mexũgü i Tupanaãrü poramaã
üxũ. Rü togue rü tüxũ nanatauxchaẽẽ na nüxũ tixuxũcèx i Tupanaãrü ore. Rü togue rü
tüxna nanaxã i cuèx na nüxũ tacuáxũcèx i ţacü yiĩxũ i ngoxogüarü ixĩxũ rü ţacü yiĩxũ i
Tupanaãẽ i Üünexũãrü ixĩxũ. Rü togue rü tüxna nanaxã i tauxcha na ngẽma tama nüxũ
tacuáxũ i nagawa tidexaxũcèx. Rü togue rü tüxna nanaxã i cuèx na tanango̱xẽẽxũcèx na
ţacüchiga yiĩxũ na tidexaxũ ya yíxema to i nagawa idexáxe.
11 Rü guxũma i ngẽma rü Tupanaãẽ i Üünexũtama nixĩ i naxüxũ. Rü nüma nixĩ i
wüxichigü i duũxũna naxããxũ i ngẽma cuèx i nüma nanaxwèxexũ na nüxna naxããxũ.

Guxãma i yaxõgüxũ rü wüxitama i naxũnewa naxügü

12 Rü duũxũxũne rü woo muxũgu nixüye, natürü wüxitama i naxũne nixĩ. Rü ngexgu-
marüxũ ta i ngema Cristuãxũ yaxõgüxũ rü woo namu, natürü wüxitama i naxũnewa
naxügü.
13 Rü yexguma íibaiũgu rü Tupanaãẽ i Üünexũ rü wüxitama i naxũne tüxũ nixĩgüxẽẽ.
Rü woo Yudíugü na ixĩgüxũ, rü ẽxna tama Yudíugü na ixĩgüxũ, rü woo togümẽxẽwa
ingexmagüxũ rü ẽxna taxúxemẽxẽwa ingẽxmagüxũ, natürü wüxitama i naxũne tüxũ
nixĩgüxẽẽ i nüma i Naãẽ i Üünexũ i nüxicatama ixĩxũ. Rü guxãma i yixema rü marü tüxna
nangu i ngẽma Naãẽ i Üünexũ.
14 Wüxi i naxũne rü tama naxãmena̱xamare, natürü muxũgu nixüye.
15 Rü ngẽxguma chi yima nacutü ñaxgu:
“Rü ñu̱xma na tama naxmẽx chiĩxũ, rü ngẽmacèx tama ngẽma naxũnewa changẽxma”,
ñaxgu, rü tama ngẽmacèx nüxũ narüxo na ngema naxũnewa nangexmaxũ.
16 Rü ngẽxguma chi yima naxpaxchinü ñaxgu:
“Rü ñu̱xma na tama naxẽtü chiĩxũ, rü ngẽmacèx tama naxũnewa changẽxma”, ñaxgu,
rü tama ngẽmacèx nüxũ narüxo na ngema naxũnewa nangexmaxũ.
17 Rü ngẽxguma chi guxũma i naxũne rü naxẽtü yixĩgu, ¿rü ţacümaã chi i nüxũ naxĩnüxũ
i ngema naxũne? Rü ngẽxguma chi guxũma i naxũne rü naxmachi̱xẽ yixĩgu, ¿rü ţacümaã
chi i nüxũ nawãxĩxũ?
18 Natürü Tupana ga naxűcü ga taxüne, rü ngexta nüma ínanaxwèxexũwa nanangex-
maxẽẽ i taeru rü tachacüügü rü taparagü.
19 Rü ngẽxguma chi nataxu̱xgu i norü üyechigü i taxũne rü chi naxãmenèxãmare.
20 Rü ngema naxũne rü woo muxũgu nixüye, natürü wüxitama i naxüne nixĩ.
21 Rü taxetü rü taxucürüwa taxmẽxũ ñanagürü:
“Choma rü tama chacuxwèxe”, ñanagürü. Rü ngẽxgumarüũ ta i taeru rü taxucürüwa
tacutügüxũ ñanagürü:

“Choma rü tama chapexwèxe”, ñanagürü.
22 Natürü ngẽma yexeraãcü ãũcümaxũ̃ i taxünewa, rü ngẽma nixĩ i yexera nanaxwèxexũ̃ i taxüne.
23 Rü ngẽma taxünewa yexeraãcü naxcèx ixãnexũ̃, rü ngẽma nixĩ i yexera meã ixüxchiruxũ̃. Rü ngẽma taxünewa ngẽxmaxũ̃ i tama inaxwèxexũ̃ na nangóxũ̃, rü ngẽma nixĩ i yexera meã idüxüxũ̃.
24 Natürü tama ngẽmaãcü tanaxü namaã i ngẽma taxünewa ngẽxmaxũ̃ i guxãxũ̃ma iwéxũ̃. Rü ngẽmaãcü Tupana nanaxü i taxüne, na yexeraãcü nüxna idauxũ̃cèx i ngẽma yexera naxcèx ixãnexũ̃.
25 Rü ngẽmaãcü Tupana nanaxü i taxüne na wüxichigü i norü üye nügügu naxĩnüexũ̃cèx rü nügü nangũ̃xẽẽgüxũ̃cèx.
26 Rü ngẽxguma chi wüxi i ngẽma taxünearü üye nüxũ̃ nguxgux, rü guxũ̃ma i ngẽma togü i natanüxũ̃gü rü ta nüxũ̃ nanguxũ̃. Rü ngẽxguma chi wüxi i ngẽma taxünearü üye taãẽxgu, rü guxũ̃ma i ngẽma togü i natanüxũ̃gü rü ta nataãẽgü.
27 Rü ñuxma i wüxichigü i pema rü Cristuxünearü üye pixĩgü, rü ngema naxũ̃newa pexügü.
28 Rü ngẽmacèx ya Tupana rü nanaxwae na ñaacü nügü inanuxũ̃ i norü duũ̃xũ̃gü: Rü yíxema tüxira tüxũ̃ naxunetagüxe tixĩ ya norü puracüwa tüxũ̃ namugüxe. Rü tüxũ̃ naxuneta ya toguegü na nüxũ̃ tixugüxũ̃cèx i norü ore. Rü tüxũ̃ naxuneta ya toguegü na duũ̃xũ̃güxũ̃ tangúexẽẽxũ̃cèx i norü ore, rü toguegü na tanaxügüxũ̃cèx i mexũ̃gü i Tupanaãrü poramaã taxügüxũ̃. Rü toguegü rü tüxũ̃ nanatauxchaxẽẽ na tanameexẽẽxũ̃cèx i iḏaaweexũ̃, rü toguegü na nüxũ̃ tarüngũ̃xẽẽgüxũ̃cèx i ngema ṯacü nüxũ̃ taxuxũ̃, rü toguegü yaxõgüxũ̃ãrü ãẽxgacügü na tixĩgüxũ̃cèx. Rü tüxũ̃ nanatauchaxẽẽ ya toguegü na ngẽma naga i tama nüxũ̃ tacuáxũ̃wa tidexagüxũ̃cèx.
29 Rü tama guxãma Tupana tüxũ̃ imugüxe tixĩgü, rü tama guxãma Tupanaãrü orearü uruũ̃ tixĩgü. Rü tama guxãma norü orewa nguxẽẽtaegüxe tixĩgü, rü tama guxãma nüxũ̃ tacuèx na tanaxüxũ̃ i mexũ̃gü i taxũ̃gü i Tupanaãrü poramaã üxũ̃.
30 Rü tama guxãma nüxũ̃ tacuèx na tanameẽxẽẽxũ̃ i duũ̃xũ̃gü i iḏaaweexũ̃. Rü tama guxãma nüxũ̃ tacuèx na nawa tidexagüxũ̃ i wüxi i naga i tama nüxũ̃ tacuáxũ̃. Rü tama guxãma nüxũ̃ tacuèx na tanangoxẽẽxũ̃ na ṯacüchiga yadexaxũ̃ i ngẽma duũ̃xũ̃gü i tama nüxũ̃ nacuáxũ̃ i nagawa idexaxũ̃.
31 Rü name nixĩ inaxcèx pedèux na Tupana pexna naxãxũ̃cèx i ngẽma cuèx rü tauxchagü i rümemaegüxũ̃.

Yigü na ingechaũ̃güxũ̃chiga

Natürü i ñuxma rü tá pexũ̃ changúexẽẽ i ṯacü nixĩ i guxũ̃ma i ngẽma pemaã nüxũ̃ chixuxũ̃ãrü yexera rümemaẽxũ̃.

13

1 Rü woo togü i nagawa chideaxgu, rü woo Tupanaãrü orearü ngeruũ̃gü i daxũcũ̱ã̱xgawa chideaxgu, natürü ñoma wüxi i ṯacü i ãgaxũ̃rüũ̃mare chixĩ ega tama guxãxũ̃ changechaũ̃gu.
2 Rü woo nüxũ̃ chacuèxgu na meã duũ̃xũ̃gümaã nüxũ̃ chixuxũ̃ i Tupanaãrü ore, rü woo nüxũ̃ chacuèxgu i guxũ̃ma i ṯacü i ẽxũ̃guxũ̃ i Tupanachiga, rü woo choxũ̃ natauxchagu na chorü õmaã chayaxĩgachixẽẽxũ̃ ya mèxpṹnegü, natürü taxuwama chame ega tama guxãxũ̃ changechaũ̃gu.
3 Rü woo ngẽma duũ̃xũ̃gü i ngearü dĩẽruã̱xgüxũ̃xũ̃ chayanuxgu i guxũ̃ma i ṯacü i choxũ̃ ngẽxmaxũ̃, rü woo Tupanaãrü orecèx chaugü ichaxãxgu na üxüwa choxũ̃ yagugüxũ̃cèx, rü taxuwama choxũ̃ name i ngẽma ega tama guxãxũ̃ changechaũ̃gu.
4 Rü yíxema guxãxũ̃ ngechaũ̃xẽ, rü yaxna namaã taxĩnü, rü namaã tamecüma. Rü tama tixãũxãchiwèxe, rü tama togüxũ̃ tügü tarüyexera rü tama tügü ticuèxüũ̃.

5 Rü yíxema aixcüma guxãxũ̃ ngechaũ̃xẽ, rü tama taguxchigawèxe, rü tama tügüguxicatama tarüxĩnü, rü tama tanuxwèxe, rü tama nagu tarüxĩnüẽcha ega texé chixexũ̃ tümamaã ü̱xgu.
6 Rü tama namaã tataãẽ i chixexũ̃gü, natürü namaã tataãẽ i ngẽma ore i aixcüma ixĩxũ̃.
7 Rü yíxema aixcüma guxãxũ̃ ngechaũ̃xẽ, rü yaxna namaã taxĩnü, rü guxũ̃guma nüxũ̃ tayaxõ, rü guxũ̃guma mexũ̃gu namaã tarüxĩnü, rü taguma naxchi taxai woo ţacü tümamaã naxü̱xgu i togü.
8 Rü ngẽma yigü na ingechaũ̃xũ̃ rü tagutáma inayacuèx. Natürü ngẽma na nüxũ̃ ixuxũ̃ i Tupanaãrü ore rü wüxi i ngunexũ̃gu tá inayacuèx. Rü ngẽma tama nüxũ̃ icuáxũ̃ i nagawa na idexaxũ̃, rü tá ta inayacuèx. Rü ngẽma ñu̱xma nüxũ̃ icuáxũ̃ rü wüxi i ngunexũ̃gu rü marü taxuwatáma tüxũ̃ name.
9 Erü ngẽma tórü cuèx i ñu̱xma tüxũ̃ ngẽxmaxũ̃, rü Tupanapẽxewa rü naxíra. Rü ngẽxgumarüũ̃ ta i ngẽma norü orexũ̃ na ixuxũ̃, rü wüxi i íramarexũ̃tama nixĩ.
10 Rü guxũ̃ma i ngẽma rü tá inayarüxo i ngẽxguma Tupanapẽxewa ingugügu rü nüma tá guxũ̃xũ̃ma tüxũ̃ nacuèxẽẽgu.
11 Yexguma chabuxgu ga chomax, rü wüxi ga buxũ̃rüũ̃ chidexa, rü buxũ̃ nagu rüxĩnüxũ̃gu charüxĩnü, rü tama meã chauãẽxũ̃ chacuèx. Natürü yexguma marü chayèxgu, rü nüxũ̃ charüxo ga guxũ̃ma ga yema chorü bucüma.
12 Rü ngẽma ñu̱xma nüxũ̃ idauxũ̃ i Tupanachiga, rü ñoma wüxi i worua ya üxachametüxewa yigü idauxũ̃rüũ̃ nixĩ na taxcèx naxẽxũ̃. Natürü yixcüra rü tá aixcüma meã nüxũ̃xũ̃chi tadau ya Tupana. Rü ñu̱xma rü írarüwatama nüxũ̃ chacuèx i Tupanachiga. Natürü wüxi i ngunexũ̃gu rü tá meã nüxũ̃ chacuèx i guxũ̃ma i nachiga, ngẽma na Tupana meãma choxũ̃ cuáxũ̃rüũ̃.
13 Rü ñu̱xma rü nangẽxma i tomaẽ̱xpü̱x i nacümagü i guxũ̃gutáma ngexmaxũ̃. Rü ñaãgü nixĩ:
1 Rü Tupanaãxũ̃ tayaxõgü
2 Rü nüxũ̃ ítananguxẽẽ na nataeguxũ̃ ya Cristu
3 Rü nüxũ̃ tacuèx na tamücüxũ̃ ingechaũ̃xũ̃.
Natürü ngẽma tomaẽ̱xpü̱xtanüwa rü ngẽma rümemaexũ̃ nixĩ na guxãxũ̃ ingechaũ̃xũ̃.

14

Ngẽma tama nüxũ̃ icuáxũ̃ i nagawa na idexaxũ̃chiga

1 ¡Rü naxcèx pedèu̱x na guxãxũ̃ pengechaũ̃xũ̃! Rü ngẽxgumarüũ̃ ta name nixĩ i naxcèx pedau i ngema tauxchagü rü ngema cuèx i Naãẽ i Üünexũ̃wa ne ĩxũ̃. Rü ngẽma cuèx i yexeraãcü penaxwaexũ̃ nixĩ na pexũ̃ natauxchaxũ̃ na nüxũ̃ pixuxũ̃ i Tupanaarü ore.
2 Yíxema duũ̃xẽ ya tama nüxũ̃ tacuáxũ̃ i nagawa idexaxe, rü Tupanamaã nixĩ i tidexaxũ̃ rü tama i duũ̃xũ̃gümaã, erü taxúema nüxũ̃ tacuèx na ñuxũ ñaxũ̃chiga yiĩxũ̃. Rü Tupanaãẽ i Üünexũ̃ nixĩ i tüxũ̃ idexaxẽẽxũ̃, natürü ngẽma ore i nüxũ̃ tixuxũ̃ rü ẽxũ̃guxũ̃ nixĩ.
3 Naturü yíxema nüxũ̃ ixuxe i Tupanaarü ore rü ngema yaxõgüxũ̃arü ngũ̃xẽẽruxũ̃ tixĩ, erü yexeraãcü cuèxwa tanangugüxẽẽ rü nüxũ̃ tanangúchaxũ̃xẽẽ i ngema ore rü tanataãẽxẽẽ i ngema yaxõgüxũ̃ i ngexguma guxchaxũ̃ nüxũ̃ üpetügu.
4 Rü yíxema duũ̃xẽ ya tama nüxũ̃ tacuáxũ̃ i nagawa idexaxe, rü tümacèxtama nixĩ i ngema na yexeraãcü mea Tupanaãxũ̃ tayaxõxũ̃cèx. Natürü yíxema nüxũ̃ ixuxe i Tupanaarü ore rü nüxũ̃ tixu na yexeraãcü Tupanaãxũ̃ yaxõgüãxũ̃cèx i guxũ̃ma i yaxõgüxũ̃.
5 Choma chierü chanaxwèxe na guxãma i pema rü ngẽma tama nüxũ̃ pecuáxũ̃ i nagawa na pidexagüxũ̃. Natürü yexeraãcü chanaxwèxe na duũ̃xũ̃gümaã nüxũ̃ pixuxũ̃ i Tupanaãrü ore. Erü ngẽma to i nagawa na pidexagüxũ̃ãrü yexera narümemaẽ na togümaã nüxũ̃ pixuxũ̃ i Tupanaãrü ore. Natürü ngẽma to i nagawa na idexaxũ̃, rü name ega ngẽma yaxõgüxũ̃maã nüxũ̃ ixuxgu na ţacüchiga yiĩxũ̃ i ngẽma dexa, na nümagü rü ta yexeraãcü meã Tupanaãxũ̃ yaxõgüãxũ̃cèx.

6 Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgüx, rü ngẽxguma chi pexŭtawa chaxũxgu, rü chi to i nagawa chideaxgu, ¿rü ṯacüwa chi pexŭ namexŭ i ngẽma? Natürü ngẽxguma chi pemaã nüxŭ chixuxgu i ngẽma Tupana tüxŭ nüxŭ cuèxẽẽxŭ, rü ẽxna ngẽma chomatama nüxŭ chacuáxŭ na aixcüma yiĩxŭ, rü ẽxna ngẽma ẽxŭguxŭ i ñu̱xma Tupana tüxŭ nüxŭ cuèxẽẽxŭ, rü ẽxna ṯacü rü to i ngu̱xẽẽtae i Tupanachiga, rü ngẽma waxi nixĩ i pexŭ mexŭ.

7 ¡Rü dücax ngẽma paxetaruŭ i quena rü ẽxna arpa! Rü ngẽxguma tãũ chima texé meã napaüxgu, rü tãũ chima nüxŭ tacuèx na ṯacügu tanapaxüxŭ.

8 Rü ngẽma churaragü, rü ngẽxguma norü uwanügümaã nügü nadaixchaŭgu, ¿rü ñuxãcü tá nügü namexẽẽ na nügü nadèi̱xŭcèx ega tama meã nangógagu ya yima corneta ya dèi̱xcèx naxcèx c̣axŭne?

9 Rü ngẽxgumarüŭ ta pexŭ nangupetü. Rü ngẽxguma chi perü conümaã nüxŭ pixuxgu i dexa i taxúema nüxŭ cuáxŭ, ¿rü ñuxãcü tá nüxŭ tacuèx na ñuxũ ñaxŭchiga yiĩxŭ i ngẽma nüxŭ pixuxŭ? Rü ñoma ngürüanewa pidexagüxŭrüŭ tá pixĩgü.

10 Rü aixcüma nixĩ i namuxŭ i nagagü i ñoma i naãnewa. Rü guxŭma i ngẽma nagagü rü name naxcèx i ngẽma duŭxŭgü i nawa idexagüxŭ.

11 Natürü ngẽxguma chi tama nüxŭ chacuèxgu i ngẽma naga i to i duŭxŭ chomaã nawa idexaxŭ, rü ngẽma duŭxŭcèx rü ñoma to i nachiŭãnecŭ̱ã̱xrüŭ chixĩ, rü chauxcèx rü ñoma to i nachiŭãnecŭ̱ã̱x i duŭxŭrüŭ nixĩ i nümax.

12 Choma nüxŭ chacuèx rü pema rü pexŭ nangúchaŭ na pexŭ nangẽxmaxŭ i ngẽma nacümagü i Tupanaãẽ i Üünexŭ tüxna ãxŭ. Natürü name nixĩ i naxcèx pedau na guxŭãrü yexera pexna naxããxŭ i ngẽma nacümagü i namaã nüxŭ perüngŭxẽẽxŭ i guxŭma i yaxõgüxŭ na yexeraãcü meã Tupanaãxŭ yaxõgüãxŭcèx.

13 Rü ngẽmacèx yíxema duŭxẽ ya taxúema nüxŭ cuáxŭ i nagawa idexaxe, rü name nixĩ i Tupanana naxcèx taca na tüxna naxããxŭcèx i cuèx na togümaã nüxŭ tixuxŭcèx na ñuxũ ñaxŭchiga yiĩxŭ i ngẽma nüxŭ tixuxŭ.

14 Rü ngẽxguma chi taxúema nüxŭ cuáxŭ i nagawa chayumüxẽgu, rü chauãẽ nixĩ i ngẽma yumüxe̱xŭ. Natürü chomatama rü taxuŭma chacuèx na ṯacüchiga yiĩxŭ i ngẽma.

15 ¿Rü ñuxãcü tá chayumüxẽxŭ i ñu̱xmax? Rü marü name nixĩ ega taxúema nüxŭ cuáxŭ i nagawa chayumüxẽgu, natürü chanaxwèxe i guxãma nüxŭ cuáxŭ i nagawa rü ta chayumüxẽ. Rü marü name nixĩ ega taxúema nüxŭ cuáxŭ i nagawa chawiyaegu, natürü chanaxwèxe i guxãma nüxŭ cuáxŭ i nagawa rü ta chawiyae.

16 Erü ngẽxguma chi taxúema nüxŭ cuáxŭ i nagawa Tupanaxŭ quicuèxüŭgu, rü yíxema duŭxẽgü ya ngẽma irüxĩnüẽxẽ, rü taxucürüwa cumaã wüxigu Tupanaxŭ ticuèxüŭgü, erü tama nüxŭ tacuèx na ñuxũ ñaxŭchiga yiĩxŭ i ngẽma nüxŭ quixuxŭ.

17 Rü woo ngẽma curü yumüxẽ rü namexẽchi̱xgu, natürü yíxema duŭxẽgü ya ngẽma irüxĩnüẽxẽ rü taxuŭma i mexŭ nawa tayaxu ega to i nagawa quideaxgu.

18 Tupanana moxẽ chaxã, erü perü yexera taxúema nüxŭ cuáxŭ i nagawa chidexa.

19 Natürü woo muxŭma i ore i taxúema nüxŭ cuáxŭ i nagawa na chidexaxŭ, natürü ngẽma yaxõgüxŭãrü ngutaquẽxegüwa rü chauxcèx rü narümemaẽ chi nixĩ ega woo noxre i ore i meãma nüxŭ icuáxŭwa namaã nüxŭ chixuxgu i Tupanaãrü ore na ngẽmaãcü ngẽmamaã meã chanangúexẽẽxŭcèx.

20 Pa Chaueneẽgüx, tama name i ñoma buxŭgürüŭ chixri nagu perüxĩnüe i ngema ore i pemaã nüxŭ chixuxŭ. Rü narümemae nixĩ i ñoma buxŭgürüxŭ pegü pixĩgüxẽẽ naxchèxwa i ngema chixexŭ, natürü ngema peru ĩnüwa rü penaxwèxe i duŭxŭgü i marü yaxŭrüŭ mea nagu perüxĩnüe rü nagu pexĩ i ngema ore i pemaã nüxŭ chixuxŭ.

21 Tupanaãrü ore ga nuxcümaŭxŭ ga norü orearü uruŭ ümatüxŭ rü ñanagürü:

“Rü nuã tá chanamugü i to i nachiŭãnecŭ̱ã̱x i duŭxŭgü na to i nagawa yadexagüxŭcèx namaã i ñaã Yudíugü i tama yaxõgüxŭ. Natürü woo ngẽmaãcü chanaxu̱xgu, rü tãũtáma chauga naxĩnüẽ i ngẽma Yudíugü i tama irüxĩnüẽchaŭxŭ”,

ñanagürü ga Tupana.

22 Rü ngẽmacèx ngẽma na taxúema nüxũ cuáxũ i nagawa idexaxũ, rü wüxi i cuèxruũ nixĩ naxcèx i ngẽma duũxũgü i tama irüxĩnüẽchaũxũ. Rü tama duũxũgü i marü yaxõgüxũcèx nixĩ i ngẽma. Natürü ngẽma Tupanaãrü orexũ na ixuxũ, rü duũxũgü i marü yaxõgüxũcèx nixĩ na yexeraãcü meã Tupanaãxũ yaxõgüãxũcèx. Rü tama duũxũgü i tama irüxĩnüẽchaũxũcèx nixĩ i ngẽma.
23 Rü ngẽxguma chi pema i yaxõgüxe pengutaquẽxegügu, rü guxã chima to i nagawa pidexagügu, ¿rü ñuxũ ñaxũ tá ega petanügu naxücuxgu i wüxi i duũxũ i ngẽma iyarüxĩnüxũ rü ẽxna wüxi i duũxũ i tauta yaxõxũ? ¿Taux ẽxna i nagu tá naxĩnüxũ na pexãũãẽgüxũ i pemax?
24 Natürü ngẽxguma chi guxãma i pema nüxũ pixuxgu i Tupanaãrü ore, rü chi petanügu naxücuxgu i wüxi i duũxũ i tama yaxõxũ rü ẽxna wüxi i duũxũ i ngẽma iyarüxĩnüxũ, rü tá nüxũ naxĩnü i ngẽma Tupanaãrü ore i nüxũ pixuxũ. Rü ngẽmaãcü tá nüxũ nacuèx na nüma rü wüxi i pecaduãxũ na yiĩxũ. Rü nügügu tátama ínarüxĩnü i ngẽxguma nüxũ naxĩnügu i ngẽma nüxũ pixugüexũ.
25 Rü ngẽma chixexũ i nüxĩcatama nüxũ nacuáxũ rü tá naxcèx ínicuèx. Rü nüma rü ngẽxma tá nacaxãpũ̱xü, rü tá Tupanaxũ nicuèxüũ. Rü tá nüxũ nixu na aixcüma Tupana petanüwa nangẽxmaxũ.

Tama name i penaxĩxãchiãxẽgü i perü ngutaquewa, rü name i meamare penaxü

26 Dücèx, Pa Chaueneẽgüx, ñu̱xma tá pemaã nüxũ chixu na ñuxãcü tá penaxüxũ ega ngẽxguma pengutaquẽxegügu. Rü ñuxre i pema rü marü name na Tupanaãrü wiyaegu pewiyaegüxũ, rü togue rü tangu̱xẽẽtaegüxũ, rü togue rü nüxũ tixuxũ i ngẽma ore i Tupana tüxũ nüxũ cuèxẽẽxũ, rü togue rü nawa tidexagüxũ i naga i tama nüxũ tacuèxgüxũ, rü togue rü tanango̱xẽẽgüxũ i ngẽma dexa i to i nagawa nüxũ yaxugüxũ. Natürü guxũma i ngẽma rü tanaxwèxe i yaxõgüxũãrü ngũxẽẽcèx na yiĩxũ, na yexeraãcü yaxõgüãxũcèx rü meã Tupanacèx namaxẽxũcèx.
27 Rü ngẽxguma to i naga i pema tama nüxũ pecuáxũwa pidexagügu, rü name nixĩ i taxre rü ẽxna tomaẽ̱xpũ̱xicatama tidexagü. Rü tanaxwèxe i wüxiexira tidexa i noxri rü yixcama ya togue. Rü ngẽxguma chi texé to i nagawa ideaxgu, rü name nixĩ na tangẽxmaxũ ya wüxie ya nüxũ ixuchigüxe na ṯacüchiga yiĩxũ i ngẽma ore i to i nagawa nüxũ yaxuxũ.
28 Natürü ngẽxguma chi tatau̱xgu na texé nüxũ ixuchigüxũ na ṯacüchiga yiĩxũ i ngẽma ore i to i nagawa nüxũ yaxuxũ, rü narümemaẽ nixĩ na noxtacüma tama to i nagawa pidexagü i perü ngutaquẽxewa. Rü narümemaẽ i wüxichigü tüxica Tupanamaãxĩcatama bexma tidexa.
29 Rü ngẽxgumarüũ ta ngẽxguma pengutaquẽxegügu, rü name nixĩ i taxre rü ẽxna tomaẽ̱xpũ̱xicatama nüxũ tixu i Tupanaãrü ore. Rü ngẽma togü i ngutaquẽxetanüxũ rü name nixĩ na meã nangugügüãxũ i ngẽma ore.
30 Natürü ngẽxguma chi íyadexayane i wüxi i duũxũ, rü Tupana tümamaã ideaxgu ya togue ya ngẽ̱ma rütoxe, rü name nixĩ na iyanachianexũ i ngẽma nüxĩra idexaxũ na tidexaxũcèx ya yíxema duũxẽ ya Tupana tümamaã idexaxe.
31 Rü ngẽmaãcü guxãma i pema na Tupana pemaã idexaxũ, rü name nixĩ i wüxichigü ípenanguxẽẽ na pewa nanguxũ na pidexagüxũ i Tupanaãrü ore. Rü ngẽmaãcü i ngẽma togü i ngutaquẽxetanüxũgü rü tá Tupanachiga meã nangúe rü tá nataãẽgü.
32 Rü ngẽmaãcü tanaxwèxe i meãma tümaãẽmaã itacuèx ya wüxichigü ya yíxema Tupanaãrü orexũ ixuxe.
33-34 Erü perü ngutaquẽxegüwa rü Tupana nanaxwèxe na meã penaxüxũ i guxũma, rü tama nanaxwèxe na ngẽ̱ma pexãũgatanüxũ rü pegü ípetüexẽẽxũ. Rü guxũma i togü i yaxõgüxũãrü ngutaquẽxegüwa rü marü nüxũ nayapue na tama yadexagüxũ i ngexũgü. Rü name nixĩ i pema rü ta ngẽmaãcü penaxü, erü nachu̱xu na yadexagüxũ i ngexũgü

i ngutaquẽxegüwa. Rü name nixĩ na yatügüga naxĩnüẽxŭ i ngexŭgü, ngẽma Tupanaãrü ore tüxŭ muxŭrüŭ.
35 Rü ngẽxguma chi ṯacüxŭ nacuáxchaŭgu i wüxi i ngexŭ, rü name nixĩ i nachiŭwatama natena naca i nachiga i ngẽma. Erü wüxi i ãne nixĩ ega ngutaquẽxewa yadeaxgu i wüxi i ngexŭ.
36 Pa Corĩtiucŭ̱ã̱xgüx, name nixĩ na nüxna pecuèxãchiexŭ na tama pewaxira ne naxũxŭ i Tupanaãrü ore. Rü tama pexicatama nixĩ i penayauxgüxŭ i ngẽma.
37 Rü ngẽxguma chi texé tügügu rüxĩnügu na Tupanaãrü orearü uruŭ tiĩxŭ rü ẽxna tügügu tarüxĩnügu na Tupanaãẽ i Üünexŭ tüxna naxãxŭ i ṯacü rü cuèx, rü name nixĩ i nüxna tacuèxãchi na tórü Coriarü ore yiĩxŭ i ñaã ore i pexcèx chaxümatüxŭ.
38 Natürü ngẽxguma chi texé tama nüxŭ cuáxchaŭgu i ngẽma pemaã nüxŭ chixuxŭ, rü name nixĩ i tama tüxŭ pecuáxchaŭ.
39 ¡Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgüx, rü Tupanana naxcèx peca i cuèx na meãma nüxŭ pixuxŭcèx i norü ore! ¡Rü tama penachu̱xu na to i nagawa yadexagüxŭ i duŭxŭgü!
40 Rü perü ngutaquẽxegüwa, rü name nixĩ na meã penaxüxŭ i guxŭma. Rü tama name i ngu̱ma pexãũgatanü rü pegü ípetüexẽẽ.

15

Cristu na yuwa írüdaxŭchiga

1 Rü ñu̱xmax, Pa Chaueneẽgüx, rü chanaxwèxe i nüxna pecuèxãchie i ngẽma Tupanaãrü ore i tüxŭ maxẽxẽẽxŭ ga pemaã nüxŭ chixuxŭ. Rü yematama ore nixĩ ga pema peyauxgüxŭ. Rü ñu̱xma rü ngẽmatama oregagu nixĩ i meã peyaxõgüxŭ.
2 Rü ngẽma oregagu nixĩ i pexŭ nangẽxmaxŭ i maxŭ i taguma gúxŭ, ega aixcüma guxŭguma peyaxõgüamagu. Natürü ngẽxguma tama guxŭguma peyaxõgügu, rü natücèxmamare nixĩ i ngẽma perü õ.
3 Rü yexguma noxri petanüwa changuxgu, rü yema nüxira pexŭ changu̱xẽẽxŭ nixĩ ga yema chaxira togü choxŭ ngu̱xẽẽxŭ na Cristu rü tórü pecaducèx nayuxŭ, ngẽma Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa nüxŭ yaxuxŭrüŭ.
4 Rü yexgumarüŭ ta pexŭ changúexẽẽ na ñuxãcü inatèxgüãxŭ, rü ñuxãcü norü tomaẽ̱xpu̱x ga ngunexŭgu rü wena na namaxŭxŭ, ngẽma Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa nüxŭ yaxuxŭrüŭ.
5 Rü yexgumarüŭ ta pexŭ changúexẽẽ ga ñuxãcü Pedrucèx na nangóxŭ ga Cristu, rü ñuxãcü yixcüra rü norü ngúexŭgü ga yamugüxŭcèx na nangóxŭ.
6 Rü yemawena ga Cristu rü noxtacüma 500 arü yexera ga yaxõgüxŭcèx nango̱x. Rü muxŭma i ngẽma duŭxŭgü rü ñu̱xma rü ta namaxẽ, natürü nümaxŭ rü marü nayue.
7 Rü yemawena rü Chaŭtiágucèx nango̱x, rü yixcama guxŭma ga yema togü ga ngúexŭgücèx nango̱x.
8 Rü düxwa chowa inayacuèx ga chauxcèx rü ta na nangóxŭ, woo ngürüãchimare nixĩ ga yema, ngẽxgumarüŭ i wüxi i buxŭ i tautama norü ngunexŭwa nanguyane buxŭrüŭ.
9 Rü choma rü guxŭma i ngẽma togü i Tupana imugüxŭtüŭwa chaxü. Rü ngemacèx tama name i Tupana imuxŭmaã choxŭ naxugüxŭ i duŭxŭgü, yerü nawe chingẽchigü ga Tupanaãrü duŭxŭgü rü poraãcü chixexŭ chaxü.
10 Natürü ga Tupana rü chomaã namecüma, rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü choxŭ pedau na ṯacü chiĩxŭ rü ñuxãcü na chiĩxŭ. Rü yema chomaã na namecümaxŭ rü tama natücèxma nixĩ. Yerü choma rü guxŭ ga togü ga yamugüxŭãrü yexera chanaxü ga Tupanaãrü puracü. Natürü tama chauechama chanaxü ga yema puracü, natürü Tupana ga chomaã mecümacü rü chomaã puracücü nixĩ ga naxücü ga yema puracü na nüxŭ chixuxŭcèx ga norü ore.

11 Natürü i ñṵxma rü nüẹ̄tama nixĩ ega woo choma chixĩgu rü ẽxna togü yixĩgu ga pemaã nüxũ ixuxũ ga yema ore. Yerü yema ore ga pemaã nüxũ tixuxũ, rü Tupanaãrü ore i tüxũ maxẽxẽẽxũ nixĩ, rü yema nixĩ ga pixõgüxũ.

Ñuxãcü wena tá namaxẽ i duũxũgü i yuexũ

12 Marü pemaã nüxũ tixu na Cristu rü yuwa ínadaxũ. ¿Rü tṵ̄xcüũ ñuxre i pema rü ñaperügügü:

"Yuexũ rü tagutáma wena namaxẽ", ñaperügügü?

13 Rü ngẽxguma chi ngẽma yuexũ rü tagu chima wena namaxẽgu rü yima Cristu rü tãũ chima wena namaxũ.

14 Rü yexguma chi Cristu tama wena maũxgu, rü ngẽma ore i nüxũ tixuxũ i nachiga rü taxuwa chima name, rü natücèxmamare chi nixĩ i perü õ.

15 Rü ngẽxguma chi ngẽmaãcü yixĩgu, rü toma i Tupanaãrü orearü uruũgü rü doratèèxgüxũ tixĩgü. Erü nüxũ tixu na Tupana Cristuxũ wena maxẽẽxũ. Rü ngẽxguma chi tama aixcüma yixĩgu na wena namaxẽxũ i yuexũ, rü chi wüxi i doramare nixĩ na Tupana Cristuxũ wena maxẽẽxũ.

16 Rü ngẽxguma chi ngẽma yuexũ rü tagu chima wena namaxẽgu, rü ga Cristu rü chi ta tãũ chima wena namaxũ.

17 Rü yexguma chi Cristu tama wena maũxgu, rü natücèxmamare chi nixĩ i peyaxõgüxũ, rü ñṵxma rü chi ta perü pecadugagu ipeyarütauxe.

18 Rü chi ngẽmaãcü yixĩgu rü ngẽma duũxũgü i Cristuaxũ yaxõgüxũ i marü yuexũ, rü chi ta tãũ chima nüxũ nangẽxma i maxũ i taguma gúxũ.

19 Rü ngẽxguma chi ñoma i maxũcèxicatama yixĩgu na Cristuaxũ yaxõgüxũ, rü chi guxũ i togü i duũxũgüarü yexera tangechaũtümüũgü.

20 Natürü aixcümaxũchi nixĩ ga Cristu ga yuwa na ínadaxũ. Natanüwa i guxũma i ngẽma yuexũ i yixcüra tá írüdagüxũ, rü Cristu nixĩ ga namaã inaxügücü na ínadaxũ, yerü nüma nixĩ ga nüxĩra wena namaxũxũ.

21 Rü yexgumarüũ wüxi ga yatügagu na nayuexũ ga duũxũgü, rü ngẽxgumarüũ tá ta nixĩ na wüxi i yatügagu wena namaxẽxũ i ngẽma marü yuexũ.

22 Rü ngema na Adáũgagu guxãma na yuexũ, rü ngẽxgumarüũ ta Cristugagu tá namaxẽxũ i guxũma i duũxũgü i nüxũ yaxõgüxũ.

23 Natürü wüxichigü tá tümawa nangu na wena tamaxũxũ. Rü Cristu nixĩ ga nüxĩra maxũcü. Rü ngẽxguma wena núma naxũxgu i nümax, rü ngẽxguma tá nixĩ i wena namaxẽxũ i ngẽma duũxũgü i noxrü ixĩgüxũ.

24 Rü ngẽmawena tá nixĩ i nagúxũ i naãne. Rü ngẽxguma tá nixĩ ya Cristu i nüxũ naporamaẽxũ i guxũma i norü uwanügü. Rü ngẽxguma tá nixĩ i Nanatü ya Tupanana naxããxũ i guxũma na nüma namaã inacuáxũcèx.

25 Erü nüma ya Cristu rü ãẹ̄xgacü tá nixĩ ñṵxmatáta nüxũ naporamaẽ i guxũma i norü uwanügü.

26 Rü ngẽma nawa iyacuáxũ i norü uwanü i tá nüxũ naporamaẽxũ, rü yu nixĩ.

27 Yerü Tupana rü marü Cristumẽxẽwa nanayexmagüxẽẽ ga guxũma. Natürü woo Tupanaãrü ore nüxũ ixuxgu na Cristumẽxẽwa nangẽxmagüxũ i guxũma, natürü nümatama ya Tupana rü tama Cristumẽxẽwa nangẽxma. Yerü nüma ga Tupana nixĩ ga Cristumẽxẽwa nayexmagüxẽẽãxũ ga guxũma.

28 Rü ngẽxguma guxũma Cristumẽxẽwa ngẽxmagügu, rü ñṵxũchi nümatama ya Cristu ya Tupana Nane rü tá Nanatümẽxẽwa nügü nangẽxmaxẽẽ. Yerü nüma ga Tupana nixĩ ga Cristumẽxẽwa nayexmagüxẽẽãxũ ga guxũma. Rü ngẽmaãcü ya Tupana rü guxũmaã tá inacuèx.

29 Rü nangẽxma i ñuxre i duũxũgü i petanüwa i Tupanaẹ̄gagu yuexũchicüü íbaiũxũ. ¿Rü tṵ̄xcüũ ngẽma naxügü? Rü ngẽxguma chi tama wena namaxẽgu i duũxũgü i yuexũ, ¿rü tṵ̄xcüũ ngẽma yuexũchicüü ínabaiũ?

30 ¿Rü tũ̱xcüũ i toma rü guxŭguma ãũcümaxŭwa tangẽxmagü?
31 Pemaã nüxŭ chixu, Pa Chaueneẽgüx, rü guxŭ i ngunexŭgu rü ãũcümaxŭwa changẽxma, rü tama nüxŭ chacuèx i ta̱cü rü ngunexŭgu Tupanaãrü oregagu tá na chayuxŭ. Rü ngẽma rü aixcümaxŭchi nixĩ, ngẽxgumarüũ na aixcüma yiĩxŭ na choxŭ nangẽxmaxŭ i wüxi i taãẽ i taxŭ i ñu̱xma na tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuaxŭ peyaxõgüxŭ.
32 Choma rü nuã Epéchiuwa rü Tupanaãrü orechigagu chorü uwanümaã poraãcü togü tachoxŭgagü. Rü ñoma naẽxŭ i idüraexŭmaã togü tadèi̱xŭrüũ tixĩgü. ¿Natürü ta̱cüwa choxŭ namexŭ ga yema ega chorü maxŭ i ñoma i naãnewa choxŭ ngẽxmaxŭcèxicatama yixĩgu? Rü ngẽxguma chi aixcüma yixĩgu na tama wena namaxẽxŭ i yuexŭ, rü marü name i ñatarügügü:

“¡Ngĩxã tachibüe rü taxaxegü, erü paxa tá tayue!” ñatarügügü.
33 ¡Natürü tãũtáma nawe perüxĩ i ngẽma duŭxŭgü i ngẽmaãcü chixri idexagüxŭ! Erü aixcüma nixĩ i ngẽma ore i ñaxŭ:

“Rü texé ya chixexŭ i duŭxŭmaã ãmücüxe, rü tüxŭ inayanaxoxẽẽ i tümacümagü i mexŭ”, ñaxŭ.
34 Rü name nixĩ i meã pegüãẽgu perüxĩnüẽ rü nüxŭ perüxoe i ngẽma perü chixexŭgü. Rü wüxi i perü ãne nixĩ na pemaã nüxŭ chixuxŭ rü ñuxre i pema rü tama aixcüma Cristuarü duŭxŭgü pixĩgüxŭ rü tama aixcüma Tupanaxŭ pecuèxgüxŭ.

Ñuxãcü wena namaxẽ i yuexŭgü

35 Natürü ngürüãchi tá texe pexna taca rü ñatarügü pexŭ:

“¿Ñuxãcü tá wena namaxẽxŭ i yuexŭ? ¿Rü nañuxraŭxŭ i naxŭnemaã tá ínadagüxŭ?” ñatarügü tá pexŭ.
36 Pa Duŭxŭ i Ngẽãẽmarexŭx ¡rü dücax! Rü ngẽxguma wüxi ya nanetüchire itoxgu, rü nüma ya yima naxchire rü nayu na ngemaãcü naxüxŭcèx i ngẽma nanetü.
37 Rü ngẽma waixŭmügu itoxŭ, rü tama marü nanetü ixĩxŭ nixĩ, natürü naxchire nixĩ ya yima itoxŭne woo triguchire rü ẽxna ngexŭrüüxŭmare i to i nanetüchire yixĩgu.
38 Rü ngẽxguma marü inatoxguwena, rü Tupana nixĩ i yanaxüxẽẽcü ya yima nachire na nüma nanaxwèxexŭãcüma yiĩxŭcèx i ngẽma nanetü.
39 Rü tama guxŭ i naxŭnegü nawüxigu. Rü duŭxẽxŭne rü nanatoraxŭ, rü naẽxŭgüxŭne rü to nixĩ, rü werigüxŭne rü to nixĩ, rü choxnigüxŭne rü to nixĩ.
40 Rü ngẽxgumarüũ ta nangẽxma i naxŭnegü i daxũguxŭ i naãnecu̱ã̱x, rü nangẽxma i naxŭnegü i ñoma i naãnecu̱ã̱x. Rü ngẽma daxũguxŭ i naãnecu̱ã̱x i naxŭnegü rü nüxŭ nangẽxma i noxrütama mexŭ, rü ngẽma ñoma i naãnecu̱ã̱x i naxŭnegü rü ta nüxŭ nangẽxma i noxrütama mexŭ. Natürü tama nawüxigu i ngẽma norü mewa.
41 Rü üèxcüarü ya̱uracüü rü tama namaã nawüxigu i tauemacüarü ya̱uracüü. Rü woramacurigüarü ya̱uracüü rü to nixĩ. Rü nügütanüwa ya woramacurigü, rü tama nawüxigu i norü ya̱uracüüwa.
42 Rü ngẽxgumarüũ tá ta naxüpetü namaã i naxŭnegü i ngẽma duŭxŭgü i yuexŭ. Erü ngẽma naxŭne i noxri nüxŭ ngẽxmaxŭ rü iyarüxoxwèxexŭ nixĩ. Natürü ngẽma naxŭne i tá nüxŭ ngẽxmaxŭ i ngẽxguma wena namaxẽgu, rü ngẽma rü tagutáma inayarüxo.
43 Rü ngẽma naxŭne i yuxŭ rü taxuwama name i ngẽxguma inatèxgux. Natürü ngẽxguma wena namaŭxgu rü tá namexẽchi. Rü ngẽma naxŭne i ñu̱xma turaxŭ rü ngẽxguma wena namaŭxgu rü tá napora.
44 Rü itanatèx i ngẽma naxŭne i ñoma i naãnecu̱ã̱x ixĩxŭ. Natürü ngẽxguma ínadaxgu, rü daxũcu̱ã̱x i naxŭne tá nixĩ. Rü ñu̱xma na nangẽxmaxŭ i naxŭne i ñoma i naãnecu̱ã̱x rü ngẽmawa nüxŭ tacuèx na nangẽxmaxŭ ta i naxŭne i daxũcu̱ã̱x.
45 Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:

“Guma nüxĩraŭcü ga yatü ga Adáŭ rü nüxŭ nayexma ga ñoma ga naãnecŨ̱ã̱x ga naxŭne
ga paxaãchi maxŭxŭ”,
ñanagürü. Natürü ya Cristu rü daxũcŨ̱ã̱x nixĩ. Rü nüma nixĩ i tüxna naxããxŭ i maxŭ i taguma gúxŭ.
46 Noxri rü tüxŭ nangẽxma i ñoma i naãnecŨ̱ã̱x i taxüne. Natürü yixcama rü Tupana tá tüxna nanaxã i to i taxüne i daxũcŨ̱ã̱x ixĩxŭ.
47 Guma nüxĩraŭcü ga yatü ga waixŭmüwa ücü, rü ñoma ga naãnecŨ̱ã̱x nixĩ. Natürü tórü Cori ya Cristu rü daxũguxŭ i naãnecŨ̱ã̱x nixĩ.
48 Rü ngẽma taxünegü i ñoma i naãnewa tüxŭ ngẽxmaxŭ, rü guma Adáŭxŭne ga waixŭmüwa ücürüŭ nixĩgü. Natürü ngẽma naxŭnegü i daxũwa nüxŭ ngẽxmaxŭ i duŭxŭgü, rü Cristuxŭnerüŭ nixĩgü.
49 Rü ñgexgumarüŭ na Adáŭ ga waixŭmüwa ücürüŭ na yiĩxŭ i taxüne, rü ngẽxgumarüŭ tá ta Cristu ya daxũwa ngẽxmacürüŭ nixĩ i taxüne i yixcüra.
50 Rü dücax, Pa Chaueneẽgüx, pemaã nüxŭ chixu rü ñaã taxüne i namachinaxcèx rü naxchinèxãnaxcèx, rü taxucürüwa Tupana ãẽ̱xgacü íyiĩxŭwa nangu. Erü ngẽma iyarüxoxŭ, rü taxucürüwama Tupanaxŭtawa i ngextá taxuŭma íyarüxoxŭwa nixücu.
51 Natürü chanaxwèxe na nüxŭ pecuáxŭ i wüxi i ore i ẽxŭguxŭ ga noxri Tupanaxĩcatama nüxŭ cuáxŭ. Rü dücax, tãũtáma guxã tayue, natürü guxãxŭne rü tá naxüchicüü.
52 Rü ngürüãchimare wüxi i peãxẽtügu tá nixĩ i ngẽma na naxüchicüüxŭ i taxüne i ngẽxguma naãneãrü gu̱xgux naxãgagu ya corneta. Rü tá naxãga ya yima corneta, rü ngẽxguma i ngẽma duŭxŭgü i yuexŭ rü tá ínarüdagü na tagutáma wena nayuexŭcèx. Rü yixema na imaxẽxŭ rü tá naxüchicüü i taxünegü.
53 Erü ngẽma taxüne i yuxwèxexŭ rü woetama tama taixŭ rü tá naxüchicüü. Rü wüxi i ngexwacaxŭxŭ i naxŭne i aixcüma taixŭ rü tagutáma yuxŭ tá nixĩ.
54 Rü ngẽxguma ngẽmaãcü naxüchicüügu i taxüne i yuxwèxexŭ, rü tüxŭ nangẽxmagu i taxüne i ngexwacaxŭxŭ i taguma yuxŭ, rü ngẽxguma tá nixĩ i yanguxŭ i Tupanaãrü ore i ümatüxŭ i ñaxŭ:
“Marü inayarüxo na nayuexŭ i duŭxŭgü. Rü Tupana rü marü yuxŭ narüyexera.
55 Rü dücax, Pa Yux, ¿ngẽxŭ i curü pora i namaã toxŭ curüyexeraxŭ? ¿Rü ngẽxŭ i ngẽma cuxne i namaã toxŭ cudèi̱xŭ?”
ñanagürü i ngẽma Tupanaãrü ore.
56 Rü ngẽma naxne i yu, rü pecadu nixĩ. Erü ngẽma pecadu nixĩ i naporaxẽẽxŭ i ngẽma yu na tüxŭ nadèi̱xŭcèx. Rü ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxŭ nixĩ i naporaxẽẽxŭ i pecadu, erü woo namexgu i ngẽma mugü, natürü taxucürüwama texé aixcüma tayanguxẽẽ.
57 Natürü name nixĩ i Tupanana moxẽ taxã yerü núma nanamu ga tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu na ngẽma yuxŭ tüxŭ naporamaẽxẽẽxŭcèx.
58 Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgü ya Pexŭ Changechaŭgüxex, rü name nixĩ i meã peyaxõgüama rü taguma ípenatèx i Tupanaãrü ore. Rü name nixĩ i guxŭguma meã penaxü i tórü Coriarü puracü, erü pema nüxŭ pecuèx rü ngẽma puracü i nüxŭ pexüxŭ, rü tama natücèxma nixĩ.

16

Togü i yaxõgüxŭcèx inanutaque ga dĩẽru

1 Rü ñu̱xma tá pemaã nüxŭ chixu i nachiga i ngẽma dĩẽru i penutaquẽxexŭ na namaã nüxŭ perüngŭxẽẽgüxŭcèx i taeneẽgü i yaxõgüxŭ i Yudéaanewa ngẽxmagüxŭ. Rü ngẽma yaxõgüxŭ i Gárataanewa ngẽxmagüxŭ rü marü namaã nüxŭ chixu na ngĩxŭ nanutaquẽxegüxŭ i ngẽma dĩẽru. Rü chanaxwèxe i pema rü ta ngẽxgumarüŭ penaxü.
2 Rü ngema dĩẽru i perü puracüwa ngixŭ peyaxucüwa rü gu̱xcü i yüxüarü ngunexügu rü tá ngixŭ pexã i ngẽma dĩẽru i Tupanaarü ixĩcü. Rü ngĩmaã tá penguxŭ na tama ngẽxguma ngẽma changuxguama ngĩxŭ na pedexŭcèx.

3 Rü ngẽxguma petanüwa changuxgu, rü tá chanaxümatü i ñuxre i poperagü naxcèx i taeneẽgü i Yerucharéũ̃wa ngẽxmagüxũ̃. Rü ñu̱xũchi ngẽma poperamaã tá Yerucharéũ̃wa chanamugü i ngẽma duũ̃xũ̃gü i pema nüxũ̃ pexunetaxũ̃ na ngẹ̄ma ngĩxũ̃ nangegüxũ̃cèx i ngẽma dĩẽru i taeneẽgücèx ngĩxũ̃ penutaquẽxecü.
4 Rü ngẽxguma chi choxũ̃ natauxchagu na ngẹ̄ma Yerucharéũ̃wa chaxũ̃xũ̃, rü nümagü rü tá wüxigu chomaã ngẹ̄ma naxĩ.

Pauru nagu narüxĩnü na Corĩtiuwa naxũ̃xũ̃

5 Choma rü Machedóniããnewa tá chaxüpetü na íchayadauxũ̃cèx i taeneẽgü i ngẹ̄ma ngẽxmagüxũ̃. Rü ngẽmawena rü tá petanüwa changu na pexũ̃ íchayadauxũ̃cèx.
6 Rü ngürüãchi tá ñuxre i ngunexũ̃gü ngẽxma petanügu charüxa̱ũ̱x, rü bexmana ngürüãchi ngẹ̄ma petanüwa tá chanangupetüxẽẽ ya mucü. Rü ngẽxguma rü tá pexũ̃ natauxcha na choxũ̃ perüngũ̃xẽẽgüxũ̃ na ngẽma íchaxũxchaũ̃xũ̃wa chaxũxũ̃cèx.
7 Erü tama chanaxwèxe i paxaãchimare pexũ̃ chadau. Natürü petanügu charüxãũxchaũ̃ i ñuxre i ngunexũ̃ ega chi norü ngúchaxũ̃ yixĩxgu ya tórü Cori.
8 Natürü nuã Epéchiuarü ĩãnewa tá changẽxma ñu̱xmatáta Pẽtecóstearü ngunexũ̃wa nangu.
9 Erü nuã rü tórü Cori poraãcü choxũ̃ nanatauxchaxẽẽ na nüxũ̃ chapuracüxũ̃cèx rü nüxũ̃ yaxõgüãxũ̃cèx i muxũ̃ma i duũ̃xũ̃gü woo namu i ngẽma tama naxwèxegüxũ̃ na nuã chapuracüxũ̃.
10 Rü ngẽxguma chi Timutéu petanüwa nguxgu, rü chanaxwèxe i meãma penayaxu na petanüwa nataãẽxũ̃cèx. Erü nüma rü ta chauxrüũ̃ tórü Coriarü puracüwa napuracü.
11 Rü ngẽmacèx tama chanaxwèxe i texé petanüwa nüxũ̃ taxoe. Natürü chanaxwèxe i nüxũ̃ perüngũ̃xẽẽ na taãẽãcüma nuã naxũxũ̃ na choxũ̃ íyadauxũ̃cèx. Erü poraãcü íchananguxẽẽ na nuã nanguxũ̃cèx namaã i ngẽma togü i taeneẽgü.
12 Rü ngẽma taeneẽ i Aporu rü poraãcü nüxũ̃ chacèèxũ̃ na petanüwa íyadauxũ̃cèx namaã i ngẽma togü i taeneẽgü. Natürü tama ngẹ̄ma naxũxchaũ̃ i ñu̱xmax. Natürü ngẽxguma naxãchicagu rü tá ngẹ̄ma naxũ.

Pauru nüxũ̃ narümoxẽ ga yema yaxõgüxũ̃

13 ¡Rü pexuãẽgü na taxuũma i chixexũ̃gu peẏixũ̃cèx! ¡Rü meãma peyaxõgüama woo ta̱cü pexũ̃ üpetügu! Rü name nixĩ i peporaeama rü taxucèxma pemuũ̃ẽ.
14 Rü guxũ̃ma i ngẽma pexüxũ̃, rü name nixĩ i pegü pengechaũ̃güãcüma penaxü.
15 Rü dücax, Pa Chaueneẽgüx, pema nüxũ̃ pecuèx na Estéfanatanüxũ̃gü yiĩxũ̃ ga nüxĩra yaxõgüxũ̃ ga Acayaanewa. Rü meãma nüxũ̃ pecuèxgü na ñuxãcü poraãcü taeneẽgü i yaxõgüxũ̃xũ̃ na nangũ̃xẽẽgüxũ̃.
16 Rü chanaxwèxe i naga pexĩnüẽ i ngẽma duũ̃xũ̃gü i Estéfanatanüxũ̃gürüũ̃ ixĩgüxũ̃. Rü ngẽxgumarüũ̃ ta chanaxwèxe i naga pexĩnüẽ i guxũ̃ma i ngẽma duũ̃xũ̃gü i ñaã Tanatüarü puracüwa puracüexũ̃ rü ngũ̃xẽẽtaegüxũ̃.
17-18 Rü ñu̱xma na taxucürüwama chauxũ̃tawa pengẽxmagüxũ̃, rü wüxi ga chorü taãẽ nixĩ na núma naxĩxũ̃ ga taeneẽgü ga Estéfana rü Fortunátu rü Acáicu. Rü yema taeneẽgü ga núma ĩxũ̃ rü pexũ̃ nixuchigagü rü yemaãcü choxũ̃ nataãẽxẽẽgü ga yema pexũ̃ na nataãẽxẽẽgüxũ̃rüũ̃. Rü tanaxwèxe i naga pexĩnüẽ rü nüxũ̃ pengechaũ̃ i ngẽma duũ̃xũ̃gü i ngẽmagürüũ̃ ixĩgüxũ̃.
19 Rü guxũ̃ma i taeneẽgü i yaxõgüxũ̃ i Áchiaaneãrü ĩãnegüwa ngẽxmagüxũ̃, rü moxẽ pexcèx ngẹ̄ma namugü. Rü Aquiru rü Prisila rü guxũ̃ma i ngẽma yaxõgüxũ̃ i Aquirupatawa ngutaquẽxegüxũ̃, rü moxẽ pexcèx ngẹ̄ma namugü naẹ̄gagu ya tórü Cori.
20 Rü guxũ̃ma i taeneẽgü i núma ngẽxmagüxũ̃ rü moxẽ pexcèx ngẹ̄ma namu. Rü chanaxwèxe i wüxichigü i pema rü pegü pengechaũ̃güãcüma pegü perümoxẽgü.
21 Choma i Pauru rü cho̱xmẽxmaãtama pexcèx chanaxümatü i ñaã chorü moxẽ.

22 Rü ngẽxguma chi texé tama tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuxũ ngechaũgu, rü Tupana tá tüxũ napoxcu. Rü paxa tá ínangu ya tórü Cori.
23 Rü chanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu poraãcü pexũ narüngũxẽẽ..
24 Rü guxãma i pema, rü poraãcü pexũ changechaũãcüma pexũ charümoxẽ naegagu ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu.

Rü nuãma pexna,
Pauru

NORÜ TAXRE GA POPERA GA CORĨTIUCŨ̱Ã̱X GA YAXÕGÜXÜTANÜWA NAMUXÜ GA PAURU

Pauru rü nüxũ narümoxẽ ga yema yaxõgüxũ ga Corĩtiuwa yexmagüxũ

1 Pa Chaueneẽgü i Corĩtiucũ̱ã̱xgü i Tupanaãxũ yaxõgüxũ, rü Pa Chaueneẽgü i Guxũma i Acayaanewa Ngẽxmagüxũ, choma i Pauru nixĩ i pexcèx chanaxümatüxũ i ñaã popera wüxigu namaã i taeneẽ i Timutéu. Rü choma nixĩ i Tupana choxũ yaxuxũ na Ngechuchu ya Cristu choxũ muxũ na nüxũ chixuxũcèx i norü ore.
2 Rü tanaxwèxe na Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexna nanaxã i norü ngechaxũ rü norü taãẽxũ.

Pauru rü ngúxũ ninge

3 Rü toma rü nüxũ ticuèxüũgü ya Tupana ya Nanatü ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu. Erü nüma nixĩ ya Tanatü ya nüxũ ingechaũtümüũgücü rü tórü Tupana ya guxũguma tüxũ taãẽxẽẽcü.
4 Rü nüma ya Tupana rü toxũ nataãẽxẽẽ i ngẽxguma ngúxũ tingexgu, na toma rü ta tanataãẽxẽẽgüxũcèx i ngẽma togü i duũxũgü i ngúxũ ingegüxũ. Rü ngẽmaãcü ngẽma Tupana toxũ na taãẽxẽẽxũrüũ toma rü ta tanataãẽxẽẽgü i ngẽma togü i duũxũgü.
5 Rü ñu̱xma na Cristurüũ poraãcü ngúxũ tingegüxũ, rü ngẽxgumarüũ nümatama poraãcü toxũ nataãẽxẽẽ.
6 Rü ngẽmacèx, ngẽxguma toma ngúxũ tingegügu, rü ngẽmaãcü toxũ nangupetü na pema rü pexũ nangẽxmaxũcèx i perü taãẽ rü perü maxũ i taguma gúxũ. Rü ngẽxguma Tupana toxũ taãẽxẽẽgu, rü ngẽmaãcü tomaã nanaxü na pema rü ta pexũ nangẽxmaxũcèx i perü taãẽ rü yaxna namaã pexĩnüẽxũcèx i ngẽxguma ngẽmatama ngúxũ i toma tingegüxũ pexũ ngẽxmagu.
7 Toma rü aixcüma tayaxõgü na pema rü tagutáma ípenatáxũ i Tupanaãrü ore. Erü nüxũ tacuèx rü ngẽma na toxrüũ ngúxũ pingegüxũ, rü ngẽxgumarüũ tá ta toxrüũ pexũ nangẽxma i ngẽma taãẽ i Tupanawa ne ũxũ.
8 Pa Chaueneẽgüx, tanaxwèxe i nüxũ pecuèx na ñuxre ga guxchaxũgü toxũ ngupetüxũ ga Áchiaanewa. Rü yema na poraãcü toxũ naguxchaxũ, rü düxwa marü tama namaã taporae, rü nagu tarüxĩnüẽ na marü tãũtáma tamaxẽxũ.
9 Rü nagu tarüxĩnüẽ rü ñoma yuwa taxĩxũrüũ tixĩgü. Natürü yemaãcü toxũ naxüpetü, erü Tupana ya yuexũxũ írüdagüxẽẽcü toxũ nangúexẽẽchaũ na nüxĩcatama nüxũ nangẽxmaxũ i pora na yuwa toxũ ínanguxũxẽẽxũcèx, rü taxucürüwama togütama na ítanguxũxẽẽxũ.
10 Rü Tupana rü toxũ ínanguxũxẽẽ nawa ga yema guxchaxũ ga yuwa toxũ gagüchaũxũ. Rü ngẽxgumarüũ tá ta toxũ ínanguxũxẽẽ nawa i ñaã taxũ i guxchaxũ i ñu̱xma toxũ ngẽxmaxũ. Rü aixcüma tayaxõgü na nüma rü guxũgutáma ngẽmaãcü toxũ nangüxẽẽxũ.
11 Natürü tanaxwèxe i pema rü perü yumüxẽmaã toxũ perüngũxẽẽ. Rü ngẽxguma chi ngẽmaãcü penaxu̱xgux, rü muxũma i duũxũgü rü tá Tupanana moxẽ naxãgü naxcèx i ngẽma na ñuxãcü toxũ nangũxẽẽxũ.

Tu̱xcüũ tama Corĩtiuwa naxũ ga Pauru

12 Nangẽxma i ta̱cü i toxũ taãẽxẽẽxũ. Rü ngẽma nixĩ na toõẽwa nüxũ tacuáxũ na ñoma i naãnewa rü aixcüma Tupana naxwèxexũãcüma meã tamaxẽxũ. Rü pepẽxewa nixĩ ga guxũãrü yexera yemaãcü tamaxẽxũ. Natürü tama togagu nixĩ ga yema, yerü Tupana ya tomaã mecümacü nixĩ ga toxũ rüngũxẽẽcü na yemaãcü pepẽxewa tamaxẽxũcèx.

13-14 Rü yema poperagü ga pexcèx taxümatüxŭwa, rü nataxuma ga ţacü ga icúxŭ. Natürü yema toma tamaxẽxŭãcüma nixĩ ga pexcèx tanaxümatüxŭ na yemawa meã nüxŭ pecuáxŭcèx na ñuxãcü tixĩgüxŭ. Rü woo i ñu̱xma rü tama aixcüma meã toxŭ na pecuáxŭ, natürü chanaxwèxe i wüxi i ngunexŭgu rü aixcüma meã toxŭ pecuèx. Rü ngẽxguma meã toxŭ pecuèxgu rü pema rü tá tomaã petaãẽgü i ngẽxguma ínanguxgu ya tórü Cori ya Ngechuchu, rü ngẽxgumarüŭ i toma rü tá ta pemaã tataãẽgü.

15-16 Rü yemagu charüxĩnüxŭcèx nixĩ ga noxri ga pexŭtawa na chaxũxchaŭxŭ na pexŭ íchayadauxŭcèx rü yemaãcü pexŭ na charüngŭxẽẽxŭcèx. Rü nagu charüxĩnü ga Machedóniããnewa chaxũxgu na pexŭtagu íchidauxŭ, rü yexguma Machedóniããnewa ne chaxũxgu rü wenaxãrü pexŭtagu íchidauxŭ. Rü yemaãcü chanaxüxchaŭ, yerü nagu charüxĩnü na yemawena choxŭ perüngŭxẽẽxŭ na Yudéaanewa chaxũxŭcèx.

17 Bexmana pema nagu perüxĩnüẽgu rü tama aixcüma chayanguxẽẽe̱gaãcüma nagu charüxĩnü ga yema pexŭtawa na chaxũe̱gaxŭ. ¿Éxna pema nagu perüxĩnüẽgu rü ñoma wüxi i duŭxŭ i tama Tupanaãxŭ yaxõxŭrüŭãcüma chamaxŭ, rü "Ngŭ" ñacharügüchirẽx woo tama chayanguxẽẽegagu i ngẽma nüxŭ chixuxŭ?

18 Natürü Tupana toxŭ nacuèx na aixcüma yiĩxŭ i ngẽma torü ore ega pemaã itaxunetagu.

19 Erü yima Ngechuchu ya Cristu ya Tupana Nane ga guma Chiribánu rü Timutéu rü choma pemaã nüxŭ tixuchigacü, rü ore i aixcüma ixĩxŭxŭxicatama nixu. Rü nüma rü aixcüma nayanguxẽẽ i ngẽma nüxŭ yaxuxŭ.

20 Rü Cristu nixĩ ya yima yanguxẽẽcü ga guxŭma ga yema unetagü ga Tupana nuxcümaxŭchi nüxŭ ixuxŭ. Rü ngẽmacèx ngẽxguma Ngechuchuégagu Tupanaxŭ icuèxüŭgügu, rü ñatarügügü:

"Rü aixcüma nixĩ i ngẽma", ñatarügügü.

21 Rü ñu̱xma na Cristuarü duŭxŭgü ixĩgüxŭ, rü Tupana nixĩ ya toxŭ poraexẽẽcü rü pexŭ poraexẽẽcü na taguma Cristuna ixĩgachixŭcèx. Rü nümatama nixĩ ga tüxŭ nadexŭ na noxrü ixĩgüxŭcèx.

22 Rü nüma ya Tupana rü nae̱ga tagu naxü erü tórü yora nixĩ. Rü nüma rü tüxna nanamu i Naãẽ i Üünexŭ na wüxi i tórü cuèxruŭ yiĩxŭcèx, rü ngẽmawa nüxŭ icuáxŭcèx na yixcüra tá tüxna naxããxŭ i muxŭma i to i mexŭgü.

23 Pema nüxŭ pecuèx ga noxri rü Corĩtiuwa chaxũxchaŭ, natürü tama yéma petanüwa chaxũ yerü tama chanaxwèxe na pexŭ changechaŭgüxẽẽxŭ. Rü yemacèx tama pexŭtawa íchayadau, yerü tama pexŭ chingagüchaŭ. Rü Tupana nüxŭ nacuèx na aixcüma na yiĩxŭ ga yema.

24 Rü tama tanaxwèxe na pexŭ tamuxŭ na ñuxãcü tá Tupanaãxŭ peyaxõgüxŭ. Erü pema rü marü aixcüma meãma peyaxõgü. Natürü ngẽma tanaxwèxexŭ nixĩ na pexŭ tarüngŭxẽẽgüxŭ na yexeraãcü petaãẽgüxŭcèx.

2

1 Rü yemacèx nixĩ ga tama wena pexŭtawa chaxũxŭ, yerü tama chanaxwèxe ga pexŭ na changechaŭxẽẽxŭ.

2 Erü ngẽxguma chi pexŭ changechaŭxẽẽgu, ¿rü texé tá choxŭ tataãẽxẽẽ? ¿Rü ñuxãcü tá choxŭ petaãẽxẽẽ, ega pexŭ changechaŭxẽẽgu?

3 Rü yemacèx nixĩ ga yemaãcü pexcèx popera chaxümatüxŭ na penamexẽẽgüxŭcèx i perü guxchaxŭgü naxŭpa na pexŭtawa chaxũxŭ. Yerü tama chanaxwèxe ga yexguma chi yéma chaxũxgu na choxŭ pengechaŭxẽẽxŭ. Erü pema nixĩ i chanaxwèxexŭ na choxŭ petaãẽxẽẽgüxŭ. Rü aixcüma nagu charüxĩnü rü ngẽxguma choma chataãẽxgu rü pema rü tá ta petaãẽgü.

4 Rü yexguma pexcèx chanaxümatügu ga yema popera, rü poraãcü chanaxi̱xãchiãẽ, rü düxwa yema chorü ngechaŭmaã chaxaxu. Natürü tama pexcèx chanaxümatü na

pexũ changechaũxẽẽxũcèx, natürü pexcèx chanaxümatü na nüxũ pecuáxũcèx na ñuxãcü poraãcü pexũ changechaũxũ.

Pauru rü nüxũ nüxũ nangechaũ ga yema duũxũ ga chixexũ namaã üxũ

5 Rü yema yatü ga choxũ ngechaũxẽẽxũ, rü tama choxũxĩcatama nixĩ ga nangechaũxẽẽxũ, natürü pexũ rü ta nangechaũxẽẽ. Natürü tama chanangupetüxẽẽchaxũ na pexna chacaxũ i ngemachiga..

6 Rü yema poxcu ga nüxna pexãxũ ga yema duũxũ ga yexguma pengutaquẽxegügu, rü chauxcèx rü marü name na ngẽxĩcatama na yiĩxũ.

7 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü chanaxwèxe i nüxũ nüxũ pengechaũ i norü chixexũ rü nüxũ perüngũxẽẽ na tama yexeraxũ i chixexũwa nagaãxũcèx i ngẽma norü ngechaũ.

8 Rü ngẽmacèx chanaxwèxe i wenaxãrü noxrirüũ nüxũ nüxũ pedauxẽẽ na aixcüma nüxũ pengechaũxũ.

9 Rü yemacèx nixĩ ga yemachiga marü pexcèx chanaxümatüxũ, yerü pexũ chaxüxchaũ, rü nüxũ chacuáxchaũ ngoxi marü aixcüma chauga pexĩnüẽ.

10 Rü ñu̱xma pemaã nüxũ chixu rü yíxema pema tüxũ nüxũ pengechaũxẽ i tümaãrü chixexũ, rü choma rü tá ta tüxũ nüxũ changechaũ. Rü ngẽxguma chi ta̱cü rü chixexũxũ tüxũ changechaũgu, rü pegagu nixĩ i Cristupẽxewa tüxũ nüxũ changechaũxũ i ngẽma.

11 Rü ngẽmaãcü chanaxü na tama nayoxniẽxũcèx i Chataná na chixexũgu tüxũ nayixẽẽxũcèx. Erü yixema rü meãma nüxũ tacuèx i nacüma i Chataná na ñuxãcü chixexũgu tüxũ nayixẽẽchaũxũ.

Tróaarü ĩãnewa rü nanaxi̱xãchiãẽ ga Pauru

12 Rü yexguma Tróaarü ĩãnewa changuxgu na nüxũ chixuxũcèx ga Cristuarü ore, rü poraãcü choxũ natauxcha na yéma tórü Coriaxũ chapuracüxũ.

13 Natürü tama aixcüma chataãẽ ga yéma, yerü tama yexma nüxũ chayangau ga taeneẽ ga Titu. Rü yemacèx nüxũ charümoxẽ ga yémacũ̱ã̱x ga duũxũgü, rü ichaxũãchi, rü Machedóniããnewa chaxũ.

Cristu rü Paurumaã napora

14 Rü Tupanana moxẽ taxãgü erü norü duũxũgüxũ toxũ nixĩgüxẽẽ. Rü ñu̱xma na Cristuarü duũxũgü tixĩgüxũ, rü nüma ya Tupana rü guxũguma tomaã nanaxũpẽxe. Rü nüma nixĩ i toxũ namuxũ na duũxũgüxũ nüxũ tacuèxẽẽxũcèx i norü ore. Rü ngẽma norü ore rü guxũwama nangu rü guxũguma nipuema ñoma wüxi i pumara i yixichixũrüũ.

15 Rü ñu̱xma i toma i Cristugagu Tupanapẽxewa na timexũ, rü guxũwama tanguchigagü natanüwa i ngema yaxõgüxũ rü ngema tama yaxõgüxũ..

16 Rü ngẽma duũxũgü i tama yaxõgüxũ rü nüxũ nawèxtümüxũ i tochiga, erü ngema ore i nüxũ tixuxũ rü norü poxcuchigaxũ namaã nixu. Natürü ngẽma yaxõgüxũ rü namaã nataxẽgü i tochiga erü ngema ore i nüxũ tixuxũ rü ore i namaxẽxẽẽxũ nixĩ. Rü ngẽmacèx ¿texéãxũ natauxcha i ñaã puracü na nüxũ tixuxũ i ngẽma ore?

17 Rü yíxema toxrüũ ixĩgüxexicatama tixĩ ya tüxũ natauxchaxe. Rü toma rü tama Tupanaãrü oregu dĩẽru ngĩxũ tayaxu ngẽma togü naxügüxũrüũ. Natürü Tupanapẽxewa rü aixcüma meã nüxũ tixu i ngẽma norü ore, erü nüma toxũ nimugü rü Cristuarü tixĩgü.

3

Tupanaãrü uneta i ngexwacaxũxũchiga

1 Rü ñu̱xma na pemaã nüxũ tixuxũ na aixcüma Tupana yiĩxũ ga toxũ mucü, rü bexmana tá nagu perüxĩnüẽ na wenaxãrü togüétüwa tidexagüxũ. ¿Ẽ́xna penaxwèxe na wüxi i carta i cuèxruũ pexũ tawéxũ na nawa nüxũ pecuáxũcèx na aixcüma Tupanaãrü orearü uruũgü tixĩgüxũ, rü ẽxna penaxwèxe na pexũtawa naxcèx íta̱caxũ i cartagü na ngẽmawa duũxũgü toxũ cuáxũcèx naxrüxũ i ngema togü?

2 Rü pemaã nüxũ tixu rü tama tanaxwèxe i ţacü rü carta na duũxũgü toxũ cuáxũcèx, erü pematama nixĩ i ngẽma cartarüũ pixĩgüxũ, rü pewa nixĩ i nangóxũ na aixcüma Tupana yiĩxũ ga toxũ mucü. Rü meãma toõẽwa nüxũ tacuèx i ngẽma. Rü yema na naxüchicüüxũ ga perü maxũ, rü ngẽmawa guxũma i duũxũgü nüxũ nadau na aixcüma wüxi ga mexũ ga puracü taxüxũ ga petanüwa.

3 Rü ñų̃xma rü meãma nangọ̃x na pema rü ñoma wüxi i carta i Cristutama ümatüxũrüũ na pixĩgüxũ. Rü torü puracügagu nixĩ i ngẽma. Natürü tama wüxi i carta i ţacü rü ümatüxũmaã ümatüxũ pixĩgü, natürü pema nixĩ i carta i Tupana ya Maxũcüãẽ i Üünexũ ümatüxũ. Rü ngẽma carta rü tama popera rü ẽxna nutawa iwücuchixũ nixĩ, natürü perü maxũwa nixĩ i nangóxũ i ngẽma.

4 Rü ngẽmacèx tama tamuũẽ na ngẽmaãcü togücèxtama tidexagüxũ, erü tayaxõgü na Cristugagu Tupana toxũ dauxũ na timexũ.

5 Rü tama toxrütama cuèxmaã nixĩ i tanaxüxũ i ţacü rü mexũ. Natürü guxũma i ngẽma taxüxũ rü Tupanaãrü ngũxẽẽmaã nixĩ i tanaxüxũ.

6 Rü Tupana rü toxũ narüngũxẽẽ na duũxũgümaã nüxũ tixuxũ i ngẽma ngexwacaxũxũ i norü uneta na ñuxãcü Cristugagu tá tüxna naxããxũ i maxũ i taguma gúxũ. Rü ngẽma maxũ rü tama yema mugü ga Moĩché ümatüxũgagu tanayaxu, natürü tanayaxu erü Tupanaãẽ i Üünexũ tüxna nanaxã. Rü yema mugü ga Moĩché ümatüxũ rü yuwa tüxũ nagagü, natürü Tupanaãẽ i Üünexũ rü tüxna nanaxã i maxũ i taguma gúxũ.

7 Rü yema mugü ga Moĩchéna naxãxũ ga Tupana, rü nutagu nixĩ ga naxümatüxũ. Rü yexguma Moĩché nayaų̃xgu ga yema mugü, rü poraãcü niyaurachiwecüxü. Rü yemacèx ga duũxũgü rü taxucürüwama Moĩchéchiwegu narüdaunü. Natürü yema norü yaurachiwecüü rü nixochigü. Natürü ga yema mugü ga Moĩché tüxna ãxũ i yuwa tüxũ gagüxũ, rü taxũ ga yauracüüxũmaã ínangu. Rü yemaãcü namexẽchi ga yexguma ínanguxgu.

8 Natürü yexeraãcü namexẽchi nixĩ i ngẽma uneta i ngexwacaxũxũ i Tupanaãẽ i Üünexũ taxcèx ngọ̃xẽẽxũ.

9 Rü yemaãcü woo namexẽchi ga yema mugü ga yuwa tüxũ gagüxũ, natürü yexeraãcü namexẽchi i ngẽma uneta i ngexwacaxũxũ i Tupanapẽxewa tüxũ mexẽẽxũ.

10 Rü yema mugü ga noxri mexẽchixũ, rü ñų̃xma rü taxuwama name, ega namaã nügü nangugügu i ngẽma Tupanaãrü uneta i ngexwacaxũxũ i yexeraãcü mexẽchixũ.

11 Rü yemaãcü woo namexẽchi ga yema mugü ga paxaãchi ixĩxũ, natürü yexeraãcü namexẽchi i ngẽma uneta i ngexwacaxũxũ i guxũgutáma ixĩxũ.

12 Rü toma aixcüma nüxũ tacuèx na guxũgutáma yiĩxũ i ngẽma Tupanaãrü uneta i ngexwacaxũxũ i mexẽchixũ, rü ngẽmacèx tama cúãcüma duũxũgümaã nüxũ tixu.

13 Rü ngẽmacèx tama duũxũgüchaxwa iticų̃xgü yema Moĩché üxũrüũ. Yerü ga Moĩché rü nügü nidüxchiwe na tama nüxũ nadaugüxũcèx ga yema Yudíugü ga ñuxãcü na yaxochigüxũ ga norü yaurachiwecüü.

14 Natürü ga yema duũxũgü ga Moĩchéxũ íixümücügüxũ rü ñoma yadüxgüchiwexũrüũ nixĩgü yerü tama nüxũ nacuèxgüéga ga ţacüchiga na yiĩxũ ga yema mugü. Rü ñų̃xma rü ta i ngẽma Yudíugü rü tama nüxũ nacuèxgüéga i ngẽxguma nawa nangúegu i ngẽma mugü. Erü nangẽxma i ţacü i ñoma yadüxgüchiwexũrüũ nüxũ naguxchaxẽẽxũ na tama nüxũ nacuèxgüxũcèx. Rü ñų̃xma rü ta tama nüxna ínanguéga i ngẽma nacüma erü Cristuxicatama nixĩ ya yima nüxna ínanguxẽẽcü.

15 Rü ñų̃xma rü ta i ngẽma Yudíugü, rü ngẽxguma nawa nangúegu i ngẽma ore ga Moĩché tüxna ãxũ, rü nangẽxma i ţacü i ñoma yadüxgüchiwexũrüũ nüxũ naguxchaxẽẽxũ na tama nüxũ nacuèxgüégaxũcèx na ţacüchiga yiĩxũ i ngẽma ore.

16 Natürü ngẽxguma wüxi i duũxũ nüxũ rüxoxgu i nacüma i chixexũ, rü tórü Coriaxũ yaxõõgu, rü ngẽxguma nixĩ i nüxna ínanguxũ i ngẽma nüxũ naguxchaxẽẽxũ.

17 Erü nüma ya tórü Cori rü Naãẽ i Üünexũ̃ rü wüxitama nixĩ rü ngextá ínangẽxmaxũ̃wa i tórü Coriãẽ i Üünexũ̃, rü tüxũ̃ nanatauxchaxẽẽ na Tupanana ingaicamagüxũ̃.
18 Rü ngẽmacèx guxãma i yixema na Cristuaxũ̃ yaxõgüxũ̃ rü ñoma wüxi i woruarüũ̃ tawa nangóchipeta na ñuxãcü namexẽchixũ̃ ya tórü Cori erü nataxuma i ṯacü i tüxũ̃ idüxüxũ̃ naxchaxwa. Rü nüma ya tórü Cori i Naãẽ i Üünexũ̃ ixĩcü, rü guxũ̃guma yexeraãcü tüxũ̃ nimexẽẽchigü na naxrüũ̃ aixcüma imexũ̃cèx.

4

1 Rü ngẽmacèx taguma nüxũ̃ tarüchau i ñaã puracü, erü Tupana ya nüxũ̃ tangechaũ̃tümüũ̃cü nixĩ ga toxũ̃ mucü na tanaxüxũ̃cèx i ñaã puracü na duũ̃xũ̃gümaã nüxũ̃ tixuxũ̃cèx i norü ore.
2 Rü yemacèx nüxũ̃ tarüxoe ga guxũ̃ma ga ṯacü ga chixexũ̃ i ãne tüxna ãxũ̃ i cúãcü üxũ̃. Rü tama tanawomüxẽẽãcüma nixĩ i namaã nüxũ̃ tixuxũ̃ i ore rü tama tanaxüchicüü i ngẽma ore. Natürü ngẽma ore i aixcüma ixĩxũ̃xĩcatama nixĩ i nüxũ̃ tixuxũ̃. Rü ngẽmaãcü Tupanapẽxewa tamaxẽ rü duũ̃xũ̃güpẽxewa togü itawẽx na nüxũ̃ nacuèxgüxũ̃cèx na ñuxãcü tixĩgüxũ̃ i tomax.
3 Rü ngẽxguma chi texécèx naguxchagu i ngẽma ore i mexũ̃ i nüxũ̃ tixuxũ̃, rü ngẽma duũ̃xũ̃gü i iyarütauxexũ̃cèxicatama nixĩ i naguxchaxũ̃.
4 Erü nümagü rü tama nayaxõgü. Rü ngẽmacèx i ñoma i naãneãrü ãẽxgacü i Chataná rü nüxũ̃ nanaguxchaxẽẽ na tama nüxũ̃ nacuèxgüxũ̃cèx na ñuxãcü namexẽchixũ̃ i norü ore ya Cristu ya Üünecü. Rü Cristuwa nixĩ i nangóxũ̃ na ñuxãcü na yiĩxũ̃ ya Tupana.
5 Rü ngẽxguma duũ̃xũ̃gümaã nüxũ̃ tixuxgu i ngẽma ore, rü tama tochigaxũ̃tama tixugü. Natürü nüxũ̃ tixu na Ngechuchu ya Cristu rü tórü Cori yiĩxũ̃, rü nüma tüxũ̃ na nangechaũ̃xũ̃gagu perü ngũ̃xẽẽruũ̃gü na tixĩgüxũ̃.
6 Erü nümatama ya Tupana ga noxri naãne naxü̱xgux rü ẽãnexũ̃wa nango̱xẽẽcü ga ngóonexũ̃, rü nümatama nixĩ i ñu̱xma i tüxũ̃ yango̱xnaãẽxẽẽgüxũ̃ na ngẽmawa nüxũ̃ icuáxũ̃cèx na ñuxãcü namexẽchixũ̃ i nümax. Rü ngẽma norü mexũ̃ rü Ngechuchu ya Cristuchiwewa nixĩ i nüxũ̃ idauxũ̃.

Tayaxõgüama ega woo ngúxũ̃ ingegügu

7 Rü ngẽma nüxũ̃ na icuáxũ̃ na ñuxãcü namexẽchixũ̃ ya Tupana, rü ngẽma cuèx rü wüxi i mexẽchixũ̃ nixĩ. Natürü ngẽma cuèx i mexẽchixũ̃ rü taxüne i maĩraxũ̃naxcèxwa nangẽxma, na nangóxũ̃cèx na Tupanawa ne naxũxũ̃ i guxũ̃ma i pora rü tama i tawatama.
8 Rü guxũ̃wama toxũ̃ nangẽxma i guxchaxũ̃gü, natürü taguma nüxũ̃ tarüchau i ñaã puracü. Rü woo poraãcü taxoegaãẽgügu, natürü taguma ítanangẽx.
9 Rü woo togü towe ingẽxũ̃tanügu, natürü ya Tupana rü taguma toxũ̃ ínawogü. Rü woo duũ̃xũ̃gü toxũ̃ napíexẽẽgu, natürü tama ngẽxma tayacuèxẽẽ i ñaã puracü.
10 Rü guxũ̃wama i ngextá ítaxĩxũ̃wa rü ãũ̃cümaxũ̃wa tangẽxmagü, yexgumarüũ̃ ga Ngechuchu na ãũ̃cümaxũ̃wa nayexmaxũ̃rüũ̃. Natürü ngẽmaãcü toxũ̃ naxüpetü na duũ̃xũ̃gü nüxũ̃ daugüxũ̃cèx na ñuxãcü towa namaxũ̃xũ̃ ya Ngechuchu.
11 Rü ñu̱xma na tamaxẽxũ̃, rü guxũ̃ i ngunexũ̃gu rü Ngechuchugagu ãũ̃cümaxũ̃wa tangẽxmagü. Natürü ngẽmaãcü toxũ̃ naxüpetü na Ngechuchu inawéxũ̃cèx i norü pora nawa i ñaã toxone i yuxwèxexũ̃.
12 Rü ngẽmaãcü Tupanaãrü orecèx ãũ̃cümaxũ̃wa tangẽxmagü, natürü ngẽmaãcü toxũ̃ naxüpetü na pema rü pexũ̃ nangẽxmaxũ̃cèx i maxũ̃ i taguma gúxũ̃.
13 Tupanaãrü ore i ümatüxũ̃wa rü ñanagürü:

“Nüxũ̃ chayaxõ rü yemacèx Tupanachiga chidexa”,
ñanagürü. Rü ngẽxgumarüũ̃tama tixĩgü i toma na tayaxõgüxũ̃ rü Tupanachiga tidexagüxũ̃.

14 Erü nüxũ tacuèxgü rü Tupana ga yuwa ínadaxẽẽcü ga Ngechuchu ya tórü Cori, rü yimatama Tupana tá nixĩ ya toxũ írüdagüxẽẽcü, erü Ngechuchuarü duũxũgü tixĩgü. Rü ngẽmaãcü wüxigu pemaã nügüxũtawa tá toxũ nagagü.
15 Rü guxũma ga yema toxũ ngupetüxũ rü perü mexũcèx nixĩ na yexeraãcü yamuẽtanüxũcèx i ngẽma duũxũgü i Tupana nüxũ rüngũxẽẽgüxũ. Rü ngẽmaãcü tá düxwa namuxũchi i ngẽma duũxũgü i moxẽ Tupanana ãgüxũ rü nüxũ icuèxüũgüxũ.
16 Rü ngẽmacèx taguma nüxũ tarüxoe na nüxũ tixuxũ i ngẽma ore. Rü woo yayachigügu rü yaturachigügu i toxone, natürü toõẽwa rü guxũ i ngunexũgu rü yexeraãcü tiporaetanü.
17 Erü ngẽma ngúxũ i toxũ üpetüxũ i ñaã torü maxũwa, rü ngẽma rü wüxi i paxaãchimare nixĩ rü paxa tá nangupetü. Natürü ngẽmaãcü tá tanayaxu i wüxi i maxũ i mexẽchixũ i tagutáma gúxũ i ñoma i naãnecũ̱ã̱x i maxũãrü yexeraxüchi ixĩxũ.
18 Rü tama ngẽma ñu̱xma nüxũ idauxũgu nixĩ itarüxĩnüẽxũ, natürü nagu tarüxĩnüẽ i ngẽma ñu̱xma tama nüxũ idauxũ. Erü ngẽma ñu̱xma nüxũ idauxũ rü tama natai, natürü ngẽma ñu̱xma tama nüxũ idauxũ, rü guxũgutáma nangẽxmaẽcha.

5

1 Rü nüxũ tacuèxgü ega ngẽxguma iyanaxoxgu i ñaã toxone i paxaãchi ñu̱xma toxũ ngẽxmaxũ, rü daxũguxũ i naãnewa tá tanayaxu i wüxi i toxone i tagutáma iyarüxoxũ i Tupanatama toxcèx mexẽẽxũ rü tama i duũxũgü.
2 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma i ñaã toxonewa tamaxẽyane, rü tama aixcüma tataãẽgü. Erü tanaxwèxe na paxa toxũ nangẽxmaxũ i ngẽma toxone i daxũguxũ i naãnewa ngẽxmaxũ.
3 Rü ngẽma toxone i daxũguxũ i naãnewa tá toxũ ngẽxmaxũ rü ñoma wüxi i naxchirurüũ tá toxũ nidüxü, na ngẽmaãcü naxãxũnexũcèx i toõẽ.
4 Rü ñaã toxone i ñu̱xma toxũ ngẽxmaxũwa tamaxẽyane, rü tanax̲ixãchiãẽgü rü tama aixcüma tataãẽgü. Rü tama aixcüma ítanatáxchaũ i toxone i ñoma i naãnewa toxũ ngẽxmaxũ, natürü tanaxwèxegü na tanayaxuxũ i toxone i ngexwacaxũxũ na ngẽmaãcü ngẽma maxũ i ngexwacaxũxũ iyanaxoxẽẽxũcèx i toxone i ñu̱xma toxũ ngẽxmaxũ.
5 Rü Tupana nixĩ ya toxũ imexẽẽcü naxcèx i ngẽma ngexwacaxũxũ i maxũ rü ngẽma ngexwacaxũxũ i toxone. Rü toxna nanamu ga Naãẽ i Üünexũ na ngẽmawa nüxũ tacuáxũcèx na aixcüma tá tanayaxuxũ i ngẽma.
6 Rü ngẽmacèx taxucèxma taxoegaãẽgü. Erü nüxũ tacuèx rü ñu̱xma ñaã toxonewa tamaxẽyane, rü taxucürüwama tórü Corixũtawa tangẽxmagü i daxũguxũ i naãnewa.
7 Rü woo tama nüxũ tadaugügu ya yima tórü Cori i ñu̱xmax, natürü tayaxõgü na wüxi i ngunexũ rü tá nüxũ tadaugüxũ. Rü ngẽma nixĩ i toxũ poraxẽẽxũ i ñaã torü maxũwa.
8 Rü ngẽmacèx taxucèxma taxoegaãẽgü ega tayuegu. Erü toxcèx rü narümemaẽ nixĩ na nüxna ítachoxũxũ i ñaã toxone, na tórü Corixũtawa tayangẽxmagüxũcèx.
9 Rü ngẽmacèx, woo ñoma i toxonewa tangẽxmagügu rü ẽxna tama nawa tangẽxmagügu, rü tanaxwèxe na guxũguma tórü Coriarü ngúchaũ na taxüxũ. Rü ngẽmacèx naxcèx tadaugü na tanaxüxũ i ngẽma nanaxwèxexũ i nümax.
10 Erü guxãtama i yixema rü Cristupẽxewa tá tangugü na wüxichigü nayaxuxũcèx i ngẽma tüxna üxũ. Rü nüma tá wüxichigüxũ nangugüarü maxũã̱x. Rü ngẽxgumarüũ na ñuxãcü meã imaxẽxũ rü ẽxna chixri imaxẽxũ ga yexguma ñoma ga taxünewa iyexmagügu, rü ngẽmaãcü tá tüxna nanaxã ya wüxichigü.

Cristu rü taxcèx Tupanaxũ narüngüxmüxẽẽ

11 Rü ngẽmacèx Tupanaãrü orearü uwa tapuracüe rü tayaxucu̱xẽgü i duũxũgü na yaxõgüãxũcèx. Erü toma rü aixcüma torü Corixũ tamuũẽ. Rü Tupana toxũ nacuèx na ñuxãcü yiĩxũ i tórü maxũ, rü chierüna pema rü chi ta toxũ pecuèxgux.
12 Rü tama tanaxwèxe i wenaxãrü togüétüwa tidexagü, natürü pexũ tarüngũxẽẽchaũ na pexũ nangẽxmaxũcèx na t̲acücèx tomaã petaãẽgüxũ na nüxũ pecuáxũcèx na ñuxãcü

penangãxũ̱xũ̱ i ngẽma duũ̱xũ̱gü i pepẽxewa nügü írümegünetaxũ̱ natürü norü maxũ̱wa rü tama ixaixcümagüxũ̱.

13 Rü woo duũ̱xũ̱gü toxũ̱ daugügu na Tupanagu taxãũãẽgüxũ̱, rü nüẹtama nixĩ i ngẽma erü nümatama ya Tupana rü meãma toxũ̱ nacuèx. Natürü i pema rü meãma toxũ̱ pecuèx na meãma toõẽxũ̱ tacuáãcüma pemaã nüxũ̱ tixuxũ̱ ga norü ore.

14 Rü Cristu ya poraãcü toxũ̱ ngechaũ̱cü nixĩ ya ñu̱xma tomaã icuácü, erü tayaxõ na nüma rü guxããrü pecaducèx nayuxũ̱ na yexma yanaxoxũ̱cèx ga guxããrü chixexũ̱gü.

15 Rü yemaãcü guxũ̱ma ga duũ̱xũ̱gücèx nayu ga Cristu, na ngẽma duũ̱xũ̱gü i ñu̱xma maxẽxũ̱, rü tama nümatama nagu naxĩnüẽxũ̱gu namaxẽxũ̱cèx, natürü naxcèx na namaxẽxũ̱cèx ya yima naxcèx yucü rü wena írüdacü.

16 Rü ngẽmacèx i toma rü tama ñoma i naãnecu̱ã̱x i duũ̱xũ̱gü nagu rüxĩnüẽxũ̱rüũ̱ texéxũ̱ tangugüarü maxũ̱ã̱x. Rü woo ga ũpa rü ñoma ga naãnecu̱ã̱x ga duũ̱xũ̱gü nagu rüxĩnüẽxũ̱rüũ̱ Cristuxũ̱ tangugü, natürü i ñu̱xma rü tama ngẽmaãcü namaã nagu tarüxĩnüẽ.

17 Rü ngẽxguma texé Cristuaxũ̱ yaxo̱xgu, rü ngexwacaxũ̱xũ̱ i duũ̱xũ̱ tixĩ. Rü nuxcümaũ̱xũ̱ ga tümacüma rü marü tüxna inayarüxo, rü ngexwacaxũ̱xũ̱ i maxũ̱ tüxũ̱ nangẽxma.

18 Rü guxũ̱ma i ngẽma rü Tupana nixĩ ya naxücü. Rü nüma nixĩ ga Cristugagu tamaã inangüxmüxũ̱. Rü ñu̱xma rü toxũ̱ namu na duũ̱xũ̱gümaã nüxũ̱ tixuxũ̱ na namaã inangüxmüẽxũ̱cèx.

19 Yerü Tupana rü Cristugagu duũ̱xũ̱gümaã nügü narüngüxmüxẽẽ. Rü tama duũ̱xũ̱güarü pecadugu naxĩnüãcüma nanaxü ga yema. Rü ñu̱xma rü toxũ̱ namu na ngẽmachigaxũ̱ duũ̱xũ̱gümaã tixuxũ̱.

20 Rü ngẽmaãcü Cristuarü orearü ngeruũ̱gü tixĩgü, rü towa nixĩ i Tupana pexũ̱ cèèxũ̱xũ̱ na namaã iperüngüxmüẽxũ̱cèx. Rü ngẽmacèx Cristuégagu pexũ̱ tacèèxũ̱gü na Tupanamaã iperüngüxmüẽxũ̱cèx.

21 Cristu rü taguma pecadu naxü. Natürü tagagu nixĩ ga Tupana ga ñoma pecaduãxũ̱rüũ̱ãcüma namaã naxüãxũ̱ na yemaãcü nagagu tüxũ̱ ínanguxũ̱xẽẽxũ̱cèx nawa i tórü chixexũ̱ na aixcüma napẽxewa imexũ̱cèx.

6

1 Rü ñu̱xma na Tupanaãrü ngũ̱xẽẽruũ̱ tixĩgüxũ̱, rü pexũ̱ tacèèxũ̱ na tama nüxũ̱ pexoexũ̱cèx ga yema pemaã na namecümaxũ̱ ga yexguma nayu̱xgu ga Nane.

2 Erü Tupana rü norü ore i ümatüxũ̱wa, rü ñanagürü:

“Rü yema ngunexũ̱ ga nagu namexũ̱gu na choxũ̱ peyaxuxũ̱, rü yexguma nixĩ ga pexũ̱ chaxĩnüxũ̱. Rü yexguma pexna chanaxuãxũ̱gu ga maxũ̱ i taguma gúxũ̱, rü yexguma nixĩ ga pexũ̱ charüngũ̱xẽẽxũ̱”,

ñanagürü. Rü ñu̱xma nixĩ i ngẽma ngunexũ̱ i nagu namexũ̱ na Tupanaxũ̱ peyaxuxũ̱, rü ñu̱xma nixĩ i ngẽma ngunexũ̱ i pexna naxuaxũ̱ãxũ̱ i maxũ̱ i taguma gúxũ̱.

3 Rü toma rü guxũ̱guma naxcèx tadau na guxãpẽxewa meã tamaxẽxũ̱ na taxucèxma texé chixri torü puracüchiga idexaxũ̱cèx.

4-5 Rü guxũ̱wama duũ̱xũ̱güxũ̱ nüxũ̱ tadauxẽẽchaũ̱ na aixcüma Tupanaãrü duũ̱xũ̱gü tixĩgüxũ̱. Rü ngẽmacèx yaxna namaã taxĩnüẽ i ngẽxguma woo ngúxũ̱ toxũ̱ ngupetügu, rü ẽxna ẹtacü toxũ̱ tau̱xgu, rü ẽxna ẹtacü rü guxchaxũ̱ toxũ̱ ngẽxmagu, rü ẽxna toxũ̱ yaçuaixgügu, rü ẽxna toxũ̱ napoxcuegu, rü ẽxna naxi̱xãchiãẽtanügu rü tomaã nanuẽgu. Rü poraãcüxüchima tapuracüe, rü ñuxguacü rü tama tapee, rü ñuxguacü rü taiya toxũ̱ nangu̱x. Natürü yaxna namaã taxĩnüẽ i guxũ̱ma i ngẽma.

6 Rü ngexgumarüxũ̱ ta duũ̱xũ̱güxũ̱ nüxũ̱ tadauxẽẽ na aixcüma namexũ̱ i torü maxũ̱, erü aixcüma Tupanapẽxewa meã tamaxẽ, rü meã Tupanaxũ̱ tacuèx, rü yaxna duũ̱xũ̱gümaã

taxĩnüẽ, rü namaã tamecüma. Rü nüxũ nüxũ tadauxẽẽ na towa nangẽxmaxũ i Tupanaãẽ i Üünexũ rü aixcüma guxũ i duũxũgüxũ tangechaũxũ.
7 Rü duũxũgüxũ nüxũ tadauxẽẽ na aixcüma namexũ i torü maxũ, erü namaã nüxũ tixu i ngẽma ore i aixcüma ixĩxũ, rü itanawẽx i Tupanaãrü pora i towa ngẽxmaxũ. Rü ngẽma toxne ixĩxũ rü ngẽma nixĩ i torü maxũ i aixcüma mexũ i Tupanapẽxewa. Rü ngẽmamaã nixĩ i togü ítapoxũxũ i torü uwanügüpẽxewa.
8 Rü ñuxguacü i duũxũgü rü toxũ nicuèxüügü, rü ñuxguacü rü ṯacü tomaã nixugüe. Rü ñuxguacü rü meã tochiga nidexagü, rü ñuxguacü rü chixri tochiga nidexagü. Rü woo aixcümachirẽx yixĩgu i ngẽma ore i nüxũ tixuxũ, natürü doratèèx toxũ nawogüe.
9 Rü woo meã toxũ nacuèxgüchirẽxgu, natürü ñoma tama toxũ nacuáxũrüũ tomaã nixĩgü i duũxũgü. Rü ñuxguacü rü wixgutaèx tayue, natürü naṯüwa tamaxẽãma. Rü toxũ napoxcue, natürü tama toxũ nadaixichi.
10 Rü woo tangechaũgügu, natürü guxũguma tataãẽgüama. Rü woo ñoma i naãnewa tama tamuãrü ngẽmaxũ̱ã̱xgügu, natürü muxũma i duũxũna tanaxã i taxũ i mexũ erü togagu nanayaxu i maxũ i taguma gúxũ. Rü woo taxuũma toxũ ngẽxmèxgu i ñoma i naãnewa, natürü daxũ-guxũ i naãnewa rü toxũ nangẽxma i guxũma.
11 Pa Chaueneẽgü i Corĩtiucũ̱ã̱x, dücax aixcüma pemaã nüxũ tixu rü guxũ i torü maxũnemaã pexũ tangechaũgüxüchi.
12 Rü toma rü tama pexũ taxoe, natürü pema waxi nixĩ i tama petoxwèxexũ.
13 Rü dücax, Pa Chaueneẽgüx, rü ñoma wüxi i papá naxãcügüxũ cèèxũxũrüũ pexũ chacèèxũ na choxũ pengechaũgüxũcèx ngẽma choma pexũ changechaũxũrüũ.

Tupana ya maxũcüpata tixĩgü

14 ¡Rü tãũtáma namaã pexãmücü i ngẽma duũxũgü i tama yaxõgüxũ! Erü ngẽxguma chi ngẽmaãcü penaxü̱xgu rü tãũtáma guxã wüxigu perüxĩnüẽ. ¿Rü ñuxãcü nawüxiguxũ i ngẽma mexũ namaã i ngẽma chixexũ? ¿Rü ñuxãcü nawüxigu i ngóonexũ namaã i ẽãnexũ?
15 ¿Rü ñuxãcü nawüxiguxũ ya Cristu namaã i Chataná? ¿Rü ñuxãcü nawüxiguxũ i wüxi i duũxũ i yaxõxũ namaã i wüxi i duũxũ i tama yaxõxũ?
16 ¿Rü ñuxãcü Tupanapatawa nangẽxmaxũ i tupananetachicünèxãgü? Erü yixema rü Tupana ya maxũcüpata tixĩgü, rü tawa namaxũ i nümax. Rü Tupana rü pechiga nidexa ga yexguma ñaxgu:
“Rü ngẽma duũxũgüwa tá chamaxũ, rü natanügu tá chayarüxũũxũ. Rü norü Tupana tá chixĩ, rü nümagü rü tá chorü duũxũgü nixĩgü”,
ñaxgu.
17 Rü yemacèx ñanagürü ta ga tórü Cori:
“¡Rü ípechoxũ i natanüwa i ngẽma duũxũgü i tama chorü duũxũgü ixĩgüxũ! ¡Rü tãxũ i nüxũ pingõgüxũ i ngẽma chopẽxewa chixexũ! Rü choma rü tá pexũ chayaxu.
18 Rü choma rü Penatü tá chixĩ, rü pemagü rü tá chaunegü rü chauxacügü pixĩgü”,
ñanagürü ya tórü Cori ya Tupana ya guxũãrü yexera poraxüchicü.

7

1 Rü dücax, Pa Chaueneẽgü ya Pexũ Changechaũgüxex, rü ngẽma Tupanaãrü unetagü i pemaã nüxũ chixuxũ, rü taxcèx nixĩgü. Rü ngẽmacèx tanaxwèxe na yigüna idaugüxũ na tama taxünemaã rü ẽxna taãẽmaã naxüxũcèx i ngẽma Tupanapẽxewa tama mexũ. Rü tanaxwèxe i aixcüma Tupanaxũ imuũẽãcüma nüxna yigü taxãgü rü naxcèxicatama tamaxẽ.

Pauru rü ngema Corĩtiucũ̱ã̱xgümaã nataãxẽ

2 Rü tanaxwèxe i toxũ pengechaũgü. Rü dücax ga toma rü taxúxemaãma chixexũ taxügü. Rü taxúxexũma chixexũgu tanguxẽẽ. Rü taxúxexũma tawomüxẽẽgü.

3 Rü tama pexŭ chixuxŭcèx nixĩ i pemaã nüxŭ chixuxŭ i ngẽma. Yerü marü pemaã nüxŭ chixu na ñuxãcü guxŭ ga chorũ maxŭmaã pexŭ changechaŭxŭ. Rü ngema pexŭ na changechaŭxŭgagu rü íchamemare na petanüwa chamaxŭxŭ rü ẽxna wüxigu pemaã chayuxŭ.

4 Rü ñu̱xma rü taxucèxma pexŭ chaxãneãcüma pemaã chidexa erü poraãcü pemaã chataãẽ. Rü woo ngúxŭ na tingegüxŭ, natürü aixcüma choxŭ penangúchaŭxẽẽ rü choxŭ petaãẽxẽẽ.

5 Rü yexguma Machedóniããnewa tangugügucürüwa rü taguma itarüngŭgü. Yerü guxŭwama ga ngexta ítaxĩxŭwa rü nüxŭ itayangau ga guxchaxŭgü. Rü duŭxŭgü rü toxŭ nanaguxchaxẽẽ na tanaxüxŭ i Tupanaarü puracü rü yemacèx poraãcü taxoegaãxẽgü..

6 Natürü ya Tupana ya tüxŭ taãẽxẽẽcü ya yíxema ngechaŭgüxe, rü toxŭ rü ta nataãẽxẽẽ ga yexguma toxŭtawa nanguxgu ga taeneẽ ga Titu.

7 Rü tama yema toxŭtawa na nanguxŭcèxicatama tataãẽgü, natürü tataãẽgü ta yerü ga pema rü poraãcü nüxŭ penangúchaŭxẽẽ rü penataãẽxẽẽ ga guma taeneẽ ga Titu. Rü nüma ga Titu rü tomaã nüxŭ nixu na ñuxãcü poraãcü penaxwèxexŭ na toxŭ pedauxŭ. Rü tomaã nüxŭ nixu na ñuxãcü naxcèx pengechaŭgüxŭ ga yema chomaã pexüxŭ, rü na ñuxãcü chauxcèx pexoegaãẽgüxŭ. Rü guxŭma ga yema oremaã rü yexeraãcü chataãẽ.

8 Choma nüxŭ chacuèx rü yema popera ga pexcèx chaxümatüxŭ rü pexŭ nangechaŭgüxẽẽ, natürü ñu̱xma rü marü tama naxcèx changechaŭ na chanaxümatüxŭ ga yema popera. Rü noxri rü yemáãcü naxcèx changechaŭ ga yexguma nüxŭ chacuèxgu ga na pexŭ nangechaŭgüxẽẽxŭ ga yema popera ga yexguma penayau̱xgu.

9 Natürü i ñu̱xma rü chataãẽ na pexcèx chanaxümatüxŭ ga yema popera. Rü tama yema na pengechaŭgüxŭcèx chataãẽ, natürü chataãẽ yerü yema perü ngechaŭgagu Tupanana pecuèxãchie rü penaxüchicüü ga perü maxŭ. Rü pema rü aixcüma Tupanana pecuèxãchieãcüma namaã peporae ga yema ngechaŭ, rü yemaãcü taxuŭma ga chixexŭ pemaã taxü ga yexguma pexcèx tanaxümatügu ga yema popera.

10 Rü ngẽma ngechaŭ i Tupana naxwèxexŭãcüma namaã iporaexŭ, rü name nixĩ, erü ngẽma ngechaŭgagu naxüchicüü i tórü maxŭ rü ngẽmagagu tanayaxu i maxŭ i taguma gúxŭ. Rü ngẽmacèx taxucèxma naxcèx pixãũxãchie i ngẽma ngechaŭ. Natürü ngẽma ngechaŭ i ñoma i naãnecŨ̱Ã̱x i duŭxŭgü nüxŭ ngẽxmaxŭ rü taxuwama name erü yuwa nanaga.

11 Rü yexguma yema poperamaã pexŭ changechaŭxẽẽgu, rü Tupana naxwèxexŭãcüma nixĩ ga namaã peporaexŭ ga yema ngechaŭ. ¡Rü dücax i ñu̱xma i ṯacü Tupana pemaã üxŭ i ngẽma perü ngechaŭgagu! Yerü yema perü ngechaŭgagu rü aixcüma nagu perüxĩnüẽ ga yema chixexŭ ga petanüwa üpetüxŭ, rü meãma chomaã nüxŭ pixu ga yema. Rü yema perü ngechaŭgagu rü peãẽwa nangu̱x ga yema chixexŭ, rü poraãcü Tupanaxŭ pemuŭẽ. Rü yemacèx penaxwèxe na yéma chaxũxŭ na pexŭ chayarüngŭxẽẽxŭcèx yerü penamexẽẽgüchaŭ ga yema chixexŭ. Rü yema perü ngechaŭgagu rü aixcüma penaxucu̱xẽ ga yema duŭxŭ ga chixexŭ üxŭ. Rü guxŭ ga yemawa rü ipenawẽx na tama pegagu yiĩxŭ ga yema chixexŭ ga ngupetüxŭ.

12 Rü yemacèx, yexguma pexcèx chanaxümatügu ga yema popera, rü tama yema duŭxŭ ga chixexŭ üxŭgu charüxĩnüãcüma chanaxümatü, rü tama yema duŭxŭ ga namaã chixexŭ naxüxŭgu charüxĩnüãcüma chanaxümatü. Natürü chanaxümatü ga yema popera na yemawa Tupanapẽxewa nüxna pecuèxãchiexŭcèx na ñuxãcü aixcüma toxŭ pengechaŭgüxŭ.

13 Rü yema na toxŭ pengechaŭgüxŭ, rü wüxi ga taãẽ nixĩ ga toxcèx. Natürü yema taãẽãrü yexera nixĩ ga yema taãẽ ga toxŭ yexmaxŭ ga yexguma nüxŭ tadèu̱xgu ga Titu ga ñuxãcü taxŭ ga taãẽ petanüwa na nayaxuxŭ. Rü aixcüma guxãma ga pema nixĩ ga wenaxãrü poraãcü nüxŭ penangúchaŭxẽẽxŭ.

14 Rü noxri tauta yéma naxũxgu ga Titu, rü namaã nüxŭ chixu na mexŭ i duŭxŭgü na

pixĩgüxũ. Rü ñu̱xma rü taxucèxma chaxãne, erü guxũma ga yema Titumaã nüxũ chixuxũ ga pechiga rü aixcüma ngẽmaãcü nixĩ, yexgumarüũ na aixcüma yiĩxũ ga guxũma ga yema Tupanaãrü ore ga pemaã nüxũ tixuxũ.

15 Rü ñu̱xma i Titu rü yexeraãcü pexũ nangechaũ i ngẽxguma nüxna nacuèxãchigu na ñuxãcü meã naga pexĩnüẽxũ rü ñuxãcü nüxũ pengechaũãcüma meã penayaxuxũ.

16 Rü choma rü ta poraãcü pemaã chataãẽxũchi, erü nüxũ chacuèx na aixcüma peyanguxẽẽxũ ga guxũma ga yema pemaã nüxũ chixuxũ.

8

Yema yaxõgüxũ rü woo tama na namuãrü dĩẽrũ̱xgüxũ, natürü yema nüxũ yexmacü ga dĩẽrumaã meã togüxũ narüngũxẽẽgü

1 Rü ñu̱xmax, Pa Chaueneẽgüx, rü pemaã nüxũ tixuxchaũ na ñuxãcü Tupana namaã mecümaxũ i ngẽma yaxõgüxũ i Machedóniããneãrü ĩãnegüwa ngẽxmagüxũ.

2 Rü woo taxũ ga guxchaxũgü nüxũ na üpetügüxũ, natürü nataãẽgüama. Rü woo tama na namuãrü dĩẽrũ̱xgüxũ, natürü yema nüxũ yexmacü ga dĩẽrumaã meã togüxũ narüngũxẽẽgü.

3 Rü choma nüxũ chadau rü pemaã nüxũ chixu rü nümagü rü taãẽãcüma ngĩxũ inaxãgü ga gu̱xcüma ga dĩẽru ga nüxũ tauxchacü na ngĩxũ inaxãgüxũ. Rü ngĩ̱etü yemaãrü yexera taãẽãcüma ngĩxũ inaxãgü.

4 Rü poraãcü toxũ nacèèxũgü na tama nüxna tanachu̱xuxũcèx na yemaãcü yema togü ga taeneẽgüxũ nangũxẽẽgüxũcèx.

5 Rü yema nagu tarüxĩnüẽxũãrü yexera ngĩxũ inaxãgü ga yema yaxõgüxũ ga Machedóniããnecũ̱ã̱x. Yerü Tupananaxĩra nügü naxãgü rü yemawena toxna nügü naxuaxũgü na toga naxĩnüẽxũcèx, yema Tupana naxwèxexũrüũ.

6 Rü yemacèx Tituxũ tacèèxũ na wena petanüwa naxũxũcèx na ngĩxũ pinguxẽẽxũcèx ga yema dĩẽru ga marü pemaã ngĩxũ inaxügücü na ngĩxũ penutaquẽxexũ naxcèx i ngẽma togü i taeneẽgü i nüxũ nataxuxũ.

7 Pema rü guxũwama meã ipexĩ erü meã peyaxõgü, rü pexũ natauxcha na meã nüxũ pixuxũ i Tupanaãrü ore erü meã nüxũ pecuèx na ţacüchiga yiĩxũ. Rü aixcüma togüxũ perüngũxẽẽchaũ, rü yema pexũ tangúexẽẽxũãcüma pegü pengechaũgü. Rü ñu̱xma rü ngẽxgumarüũ ta penaxwèxe na aixcüma meã ipexĩxũ nawa i ngẽma mexũ i nacüma na dĩẽru ngĩxũ ipexãxũ naxcèx i ngẽma taeneẽgü i nüxũ nataxuxũ.

8 Tama wüxi i mu nixĩ i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ. Natürü chanaxwèxemare na nüxũ pecuáxũ na ñuxãcü taãẽãcüma ngĩxũ inaxãgüxũ ga togü ga yaxõgüxũ. Rü pemaã nüxũ chixu i ngẽma na pema rü ta ngĩxũ ipexãgüxũcèx i ngẽma dĩẽru i togü i taeneẽgüarü ngũxẽẽcèx ixĩcü, na ngẽmaãcü ipenawéxũcèx na aixcüma nüxũ pengechaũgüxũ.

9 Erü pema rü marü nüxũ pecuèx na ñuxãcü tamaã namecümaxũ ga tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu. Rü woo nüxũ nayexma ga guxũma, natürü ñoma wüxi ga ngearü yemaxũãxũrüũ pexcèx nügü nixĩxẽẽ na ngẽmaãcü pexũ nangẽxmaxũcèx i muxũma i mexũgü.

10 Rü ñu̱xma rü perü mexũcèx nixĩ i pemaã nüxũ chixuxũ i ngẽma dĩẽruarü nutaquẽxechiga. Rü taunecü ga ngupetücügutama nixĩ ga ipenaxügüxũ ga ngĩxũ na penutaquẽxexũ. Rü yema rü aixcüma perü ngúchaũmaã nixĩ ga penaxüxũ.

11 Rü ñu̱xma rü yema noxri na meã ipenaxügüxũrüũ, rü name nixĩ i taãẽãcüma rü perü ngúchaũmaã peyanguxẽẽ rü ngẽma dĩẽru i pexũ ngẽxmacüwa ngĩxũ ipexã naxcèx i ngẽma peeneẽgü i nüxũ nataxuxũ.

12 Erü ngẽxguma aixcüma wüxi ya duũxẽ tümaãrü ngúchaũmaã ngẽma dĩẽru i tüxũ ngẽxmèxcüwa tümaẽneẽcèx ngĩxũ itaxãxgu, rü Tupana rü taãẽãcüma ngĩxũ nayaxu. Erü nüma ya Tupana rü taguma tüxna ngĩxcèx naca i ngẽma tüxũ tau̱xcü.

13 Rü ngẽmacèx tama chanaxwèxe i ngẽma togüxũ na perüngũxẽẽxũgagu pexũ nataxu
i pemax.
14 Natürü chanaxwèxe i guxãma tüxũ nangẽxma i ṯacü i tanaxwèxexũ, erü tama name
na texéaxũ nataxuxũ i ṯacü. Rü ñu̱xma na pexũ nangẽxmaxũ i perü dĩẽru, rü name nixĩ
i nüxũ perüngũxẽẽgü i ngẽma taeneẽgü i nüxũ nataxuxũ. Rü ngürüãchi to i ngunexũgu i
pema pexũ natau̱xgu, rü nümagü rü tá nüxĩ nüxũ nangẽxma na pexũ nangũxẽẽgüxũcèx.
Rü ngẽmaãcü tá guxãtama tawüxigu.
15 Rü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:
“Guxema muxũma tüxũ yexmaxẽ rü taxuũma tüxũ ínayaxü. Rü guxema noxretama tüxũ
yexmaxẽ rü tama tüxũ inayataxu”,
ñanagürü.

Titu rü namücügüchiga

16 Natürü Tupanana moxẽ chaxã, erü nüma rü Tituxũ nagu narüxĩnüxẽẽ na aixcüma
pexũ nangũxẽẽxũcèx, ngẽma choma pegu charüxĩnüxũrüũ.
17 Rü nüma ga Titu rü: “Ngũ” ñanagürü na wena petanüwa chanamuxũ. Yerü nüma rü
woetama poraãcü pegu narüxĩnü. Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü wena petanüwa naxũ, erü
nüxũ nangúchaũ.
18 Rü Titumaã ngẹma tanamu i wüxi i taeneẽ i guxũma i yaxõgüxũ nüxũ ngechaũgüxũ
erü nüma rü aixcüma meã nüxũ nixu i Tupanaãrü ore i tüxũ maxẽxẽẽxũ.
19 Rü tama ngẽmacèxicatama nixĩ. Erü guxũma i ngẽma yaxõgüxũ rü ngẽma taeneẽxũ
naxunetagü na toxũ íyaxümücüxũcèx rü toxũ nangũxẽẽxũcèx i ngẽxguma Yerucharéũwa
ngĩxũ tangexgu i ngẽma dĩẽru, na ngẽmaãcü nüxũ ticuèxüũgüxũcèx ya tórü Cori, rü na
guxãma nüxũ dauxũcèx na ñuxãcü taãẽãcüma yigü rüngũxẽẽgüxũ.
20 Rü ítayaga i ngẽma taeneẽ, erü tama tanaxwèxe i texé toxũ tixu i yixcama ngĩxcèx i
ngẽma tacü i dĩẽru i taeneẽgücèx ngĩxũ inutaquẽxegücü.
21 Erü tama Tupanapẽxewaxicatama tanaxwèxe na meã tanaxüxũ, natürü guxũ i
duũxũgüpẽxewa rü ta tanaxwèxe na meã tanaxüxũ.
22 Rü Titumaã rü ngẽma to i taeneẽmaã petanüwa tanamu i wüxi i to i taeneẽ i toxũ nüxũ
dauxẽẽxũ na aixcüma nüxũ nangúchaũ na naxüãxũ i Tupanaãrü puracü. Rü ñu̱xma rü
yexeraãcü petanüwa naxũxchaũ i nümax, erü nüxũ nacuèx na ñuxãcü pema rü taãẽãcüma
togüxũ na perüngũxẽẽgüchaũxũ.
23 Rü ngẽxguma texé pexna caxgu na texe yiĩxũ ya Titu, ¡rü tümamaã nüxũ pixu na
nüma rü chomücü ya wüxiwa chomaã pexcèx puracücü na yiĩxũ! Rü ngẽma taxre i togü
i namücügü, rü ngẽma nixĩ i yatügü i guxũma i yaxõgüxũ nüxũ unetagüxũ na Cristuarü
puracü naxügüxũcèx. Rü nümagü rü aixcüma norü maxũmaã Cristuxũ nicuèxüũgü.
24 Rü ngẽmacèx chanaxwèxe i ngẽma taeneẽgüxũ nüxũ pedauxẽẽ na aixcüma nüxũ
pengechaũgüxũ, na guxũma i yaxõgüxũ nüxũ cuèxgüxũcèx i ngẽmachiga. Rü ngẽmaãcü
guxũma i ngẽma yaxõgüxũ tá nüxũ nacuèxgü na aixcüma yiĩxũ i ngẽma mexũ i ore i
pechiga namaã nüxũ tixuxũ.

9

Yema dĩẽru ga yema togü ga yaxõgüxũcèx ngĩxũ inutaquẽxecüchiga

1 Rü taxucèxma tu̱xcüũ pexcèx chanaxümatü ngĩchiga i ngẽma dĩẽru i ngĩxũ penu-
taquẽxegücü naxcèx i ngẽma taeneẽgü i yaxõgüxũ i Yudéaanewa ngẽxmagüxũ.
2 Erü marü nüxũ chacuèx rü perü ngúchaũmaã ipenaxã i ngẽma dĩẽru. Rü guxũguma
taãẽãcüma ngẽma yaxõgüxũ i Machedóniããnewa ngẽxmagüxũmaã nüxũ chixu na ñuxãcü
i pema i Acayaanewa ngẽxmagüxe rü naĩ ya taunecügutama marü ípememarexũ na ngĩxũ
ipexãgüxũ i ngẽma dĩẽru. Rü yema rümumaẽxũ ga yaxõgüxũ ga Machedóniããnecu̱ã̱x, rü

yexguma nüxũ naxĩnüẽgu na ñuxãcü taãẽãcüma togücèx ngĩxũ na ipexãgüxũ i perü dĩẽru, rü nümagü rü ta inanaxügü na ngĩxũ inaxãgüxũ.

3 Natürü i ñu̱xma rü ngẹ̄ma petanüwa chanamugü i ngẽma taeneẽgü na nüxũ nadaugüxũcèx, na aixcüma yiĩxũ i ngẽma nüxũ chixuxũ i pechiga. Rü chanaxwèxe na aixcüma ípememarexũ na ngĩxũ ipexãxũ i ngẽma dĩẽru, ngẽma taeneẽgümaã nüxũ chixuxũrüũ.

4 Erü ngẽxguma chi ñuxre i taeneẽgü i Machedóniããnecu̱g̱̃x rü ngürüãchi chomaã petanüwa naxĩxgu, rü tama chanaxwèxe na pexũ na iyangauxũ na tama aixcüma ípememarexũ na ngĩxũ ipexãxũ i ngẽma dĩẽru. Rü toxũ rü chi wüxi i ãnexũchi nixĩ, erü marüchirẽ̃x namaã nüxũ tixu na ñuxãcü aixcüma ípememarexũ na ngĩxũ ipexãxũ i ngẽma dĩẽru. Rü maneca pexũ rü chi ta wüxi i ãnexũchi nixĩ.

5 Rü ngẽmacèx nixĩ i chauxcèx namexũ na naxcèx íchaçaxũ i ngẽma taeneẽgü na nüxĩra petanüwa naxĩxũcèx rü nümatama pexũ yanangũxẽẽgüxũcèx na ngĩxũ penutaquẽxegüxũcèx i ngẽma dĩẽru ga ũpamama ngĩxũ pixucü. Rü ngẽmaãcü aixcüma tá íimemare i ngẽma dĩẽru i ngẽxguma ngẹ̄ma changuxgu. Rü togü tá nüxũ nadaugü na aixcüma perü ngúchaũmaã yiĩxũ na ngĩxũ ipexãgüxũ rü tama aüãcüma na yiĩxũ.

6 ¡Rü nüxna pecuèxãchie i ngema dexa i ñaxũ:

“Rü yíxema noxretama i nanetüchire itoxe, rü noxretama i norü o tayaxu. Natürü yíxema muxũ i nanetüchire itoxe, rü muxũma i norü o tayaxu”,

ñaxũ!

7 Rü wüxichigü tanaxwèxe na ngĩxũ itaxãxũ i ngẽma ngĩgu tarüxĩnücü na ñuxre ngĩxũ itaxãxchaũxũ. Rü tama name i aüãcüma ngĩxũ itaxã rü ẽxna texé tüxũ muãcüma ngĩxũ itaxã. Erü Tupana rü nüxũ nangechaũ i ngẽma duũxũ i taãẽãcüma ngĩxũ ixãxũ.

8 Rü Tupanamẽxẽwa nangẽxma na poraãcü pexna naxããxũcèx i guxũma i mexũ i pexũ taxuxũ, na guxũguma pexũ nangẽxmaxũcèx i ngẽma penaxwèxexũ rü naẹ̄tü na pexũ íyaxüxũcèx na togüxũ namaã perüngũxẽẽgüxũcèx.

9 Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:

“Yima yatü ya mecü rü norü ngúchaũmaã meã inanaxã nüxna i ngẽma duũxũgü i taxuũma nüxũ ngẽxmaxũ. Rü Tupana rü tá guxũgu nüxna nacuèxãchi na ñuxãcü namecümaxũ i nümax”,

ñanagürü.

10 Tupana nixĩ ya tüxna naxãcü ya nanetüchire na inatoxũcèx, rü tüxna naxãcü i õna na nangõxũcèx. Rü nüma tá nixĩ i pexna naxããxũ ya guxũnema ya nanetüchire ya penaxwèxene na ipenatoxũcèx. Rü nüma tá nanaxüxẽẽ rü nanayaxẽẽ ya yima nanetüchire. Rü tá nanamuxẽẽ i norü o, na muxũchixũ nawa peyaxuxũcèx na ngẽmamaã togüxũ perüngũxẽẽgüxũcèx.

11 Rü ngẽmaãcü i pema rü tá pexũ nangẽxma i guxũma i mexũ na tauxchaãcüma nüxũ perüngũxẽẽgüxũcèx i togü. Rü ngẽxguma ngẽma togü i taeneẽgüxũtawa ngĩxũ tangegügu i ngẽma dĩẽru i naxcèx ngĩxũ ipexãcü, rü nümagü rü tá poraãcü Tupanana moxẽ naxãgü ngixcèx.

12 Erü ngẽxguma nüxna ngĩxũ taxãxgu i ngẽma dĩẽru i nüxũ ngĩmaã perüngũxẽẽgücü i ngẽma taeneẽgü, rü tama ṭacü i nüxũ taxuxũcèxicatama ta nixĩ, natürü naẹ̄tü i nümagü i taeneẽgü rü perü ãmaregagu tá poraãcü Tupanana moxẽ naxãgü.

13 Rü nümagü i ngẽma taeneẽgü rü tá Tupanaxũ nicuèxüũgü, erü ngẽma perü ãmaremaã tá nüxũ nüxũ pedauxẽẽ na aixcüma naga pexĩnüẽxũ i Cristuarü ore i mexũ. Rü nümagü rü tá Tupanana moxẽ naxãgü naxcèx i ngẽma perü ãmare i perü ngúchaũmaã nüxna rü guxũma i yaxõgüxũna pexãgüxũ.

14 Rü ngẽxgumarüũ i ngẽma taeneẽgü rü tá poraãcü pexcèx nayumüxẽgü, erü pexũ nangechaũgü. Rü tá Tupanana moxẽ naxãgü naxcèx na ñuxãcü nüma ya Tupana poraãcü pexũ nangüxẽẽxũ na yemaãcü pexũ natauxchaxũcèx na nüxũ perüngũxẽẽgüxũ.

15 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü Tupanana moxẽ taxã, yerü tüxna nanamu ga Nane na tórü ãmare yiĩxũ̃cèx. Rü nataxuma i ore i nagu mexũ̃ na nüxũ̃ ixuxũ̃cèx na ñuxãcü namaã itaãẽgüxüchixũ̃ i ngẽma ãmare.

10

Pauruarü ore rü aixcüma nixĩ yerü Tupana nixĩ ga nüxna ãgacü

1 Rü ñu̱xma rü yema Cristu yaxna tamaã naxĩnüxũ̃rüũ̃ rü tamaã namecümaxũ̃rüũ̃, rü choma rü ta pemaã yaxna chaxĩnüãcüma rü pemaã chamecümaãcüma pexũ̃ chacèèxũ̃ na chauga pexĩnüẽxũ̃cèx. Erü nümaxũ̃ i duũ̃xũ̃gü rü nüxũ̃ nixugü na pexũ̃ chamuũ̃xũ̃ ega pexũ̃tawa changẽxmagu natürü ngẽxguma pexna chayaxũgu rü tama pexũ̃ chamuũ̃.

2 Natürü ngẽxguma ngẹma petanüwa chaxũ̃xgu, rü chierü nata̱u̱xguma na ṭacücèx namaã chaporagaxũ̃ rü na chanaxucu̱xẽxũ̃ i ngẽma duũ̃xũ̃gü i petanüwa toxũ̃ ixuxũ̃ na ñoma tama yaxõgüxũ̃rüũ̃ na tamaxẽxũ̃. Erü choma rü íchamemare na namaãxũ̃chi na chidexaxũ̃.

3 Rü aixcüma woo duũ̃xũ̃gü tixĩgü natürü tama ñoma i naanecüã̱xrüxũ̃ togü tadai i ngexguma ítanapoxũ̃gu i Tupanaarü ore.

4-5 Erü ngẽma toxne i namaã ítanapoxũ̃xũ̃ i Tupanaãrü ore rü tama ñoma i naãnecũ̱ã̱x namaã ãxnexũ̃ nixĩ. Erü toma rü toxũ̃ nangẽxma i Tupanaãrü pora na ngẽmamaã itayanaxoxẽẽxũ̃cèx i Chatanáãrü pora. Rü ngẽmaãcü itayanaxoxẽẽ i guxũ̃ma i chixexũ̃ i ore i Tupanaxũ̃ namaã yaxugügüxũ̃ i duũ̃xũ̃gü. Rü ngẽmaãcü itayanaxoxẽẽ i guxũ̃ma i Tupanaãrü uwanügüarü ore i nügü namaã yacuèxüũ̃güãcüma duũ̃xũ̃gümaã nüxũ̃ yaxugügüxũ̃ na tama Tupanaãxũ̃ yaxõgüãxũ̃cèx. Rü guxũ̃ma i ṭacü i nagu naxĩnüẽxũ̃ i ngẽma duũ̃xũ̃gü i chixexũ̃, rü Cristuna tanaxuaxũ̃ na nüma namaã inacuáxũ̃cèx.

6 Rü wüxicana marü meã Cristuga pexĩnüẽgu, rü toma rü ítamemare na tüxũ̃ tapoxcuexũ̃ ya guxãma ya texé ya tama naga ĩnüẽxẽ i Cristuarü ore.

7 Pema rü norü düxétüxũ̃newaxicatama nixĩ i penangugüxũ̃ i wüxi i duũ̃xũ̃. Natürü ngẽxguma texé tügü cuèxgu na Cristuarü duũ̃xũ̃ tiĩxũ̃, rü name nixĩ i nüxũ̃ tacuèx na toma rü ta tümarüũ̃ Cristuarü duũ̃xũ̃gü tixĩgüxũ̃.

8 Rü woo írarüwa chanangupetüxẽẽ na chaugü chicuèxüũ̃xũ̃ namaã i ngẽma na Tupana toxũ̃ muxũ̃, natürü taxucèxma naxcèx chaxãne. Erü aixcüma Cori nixĩ ya toxũ̃ mucü na pexũ̃ tarüngũ̃xẽẽgüxũ̃cèx na yexeraãcü meã peyaxõgüxũ̃cèx. Rü tama ṭacü rü chixexũ̃gu pexũ̃ na tayixẽẽxũ̃cèx nixĩ i toxũ̃ namuxũ̃.

9 Rü tama chanaxwèxe i nagu perüxĩnüẽ na pexũ̃ íchaḅaixgüchaũ̃xũ̃ namaã i ngẽma poperagü i pexcèx chaxümatüxũ̃.

10 Erü nümaxũ̃ i duũ̃xũ̃gü rü nüxũ̃ nixugü na chorü poperawaxicatama pexũ̃ íchabai̱xgüxũ̃, natürü chomaxüchi pexũ̃tawa changexmagu rü tama aixcüma nüxũ̃ chacuèx na ñuãcü mea chidexaxũ̃ na ngemaãcü chauga pexũ̃ chaxĩnüexẽẽxũ̃cèx, ñaxũ̃maã choxũ̃ nixugüe.

11 Natürü texe ya ngemaãcü idexáxe rü tanaxwèxe i nagu tarüxĩnü rü ngẽma pexna tayaxũguãcüma torü poperawa pemaã nüxũ̃ tixuxũ̃rüũ̃ tátama tixĩgü i ngẽxguma petanüwa tangẽxmagügu.

12 Toma rü tama tanaxwèxe i namaã togü tawüxiguxẽẽ rü ẽxna nagu togü tangugü i ngẽma duũ̃xũ̃gü i nügütama icuèxüũ̃güxũ̃. Nümagü rü nügütama nawomüxẽẽgü, erü nügümaã nügü nawüxiguxẽẽ rü nügügutama nügü nangugü.

13 Natürü toma rü tama togü namaã ticuèxüũ̃gü i ngẽma yaxõgüxũ̃ i tama Tupana toxmẽxwa ngẽxmagüxẽẽxũ̃. Yerü Tupana nixĩ ga tomaã nüxũ̃ ixucü na ngextá nanaxwèxexũ̃ na tapuracüexũ̃. Rü nüma nixĩ ga noxri Corĩtiuwa ga petanüwa toxũ̃ nangugüxẽẽxũ̃ na pemaã nüxũ̃ tixuxũ̃cèx ga norü ore.

14 Rü yemaãcü toxira nixĩ ga noxri petanüwa tangugüxũ̃ na pemaã nüxũ̃ tixuxũ̃cèx ga yema Cristuarü ore. Rü ngẽmacèx i ñu̱xma na petanüwa taxĩxũ̃, rü tama tanangupetüxẽẽ ga yema Tupana tomaã nüxũ̃ ixuxũ̃, yerü nüma nixĩ ga toxũ̃ namuxũ̃ na pexũ̃ tarüngũ̃xẽẽgüxũ̃cèx.

15 Rü ngemacèx tama togüarü puracümaãmare nixĩ i togü ticuèxüũ̃güxũ̃. Rü tama nüxũ̃ tachopetüchaũ̃ i ngẽma Tupana tomaã nüxũ̃ ixuxũ̃ na pexũ̃ tangúexẽẽxũ̃. Natürü ngema pexũ̃ tanaxwa̱exũ̃ nixĩ na yexeraãcü nüxũ̃ pecuáxũ̃ i Tupanaarü ore na ngemaãcü yexera peyaxõgüxũ̃cèx.

16 Rü ngẽxguma marü petanüwa tangugüguwena rü tanaxwèxe i ngẽma duũ̃xũ̃gü i perü yéamaxũ̃ra ngẽxmagüxũ̃ i ngextá taguma texé nüxũ̃ íixuxũ̃wa taxĩ na ngẽmamaã rü ta nüxũ̃ tixuxũ̃cèx i ore i mexũ̃. Erü tama tanaxwèxe i togüarü puracümaã togü ticuèxüũ̃gü.

17 Erü Tupanaãrü ore i ümatüxũ̃wa rü ñanagürü:

“Rü ngẽxguma texé tügü icuèxüũ̃chaũ̃gu, rü name nixĩ i tórü Corixũ̃ ticuèxüũ̃, erü nüma nixĩ i tüxũ̃ nangũ̃xẽẽxũ̃”,

ñanagürü i ngẽma ore.

18 Erü ngẽma yatü i aixcüma Tupanapẽxewa mexũ̃ rü tama nügütama nicuèxüũ̃. Natürü ngẽma yatü i tórü Cori nüxũ̃ icuèxüüxũ̃ nixĩ i aixcüma Tupanapẽxewa mexũ̃.

11

Pauru rü nüxũ̃ nixuchiga ga yema orearü uruũ̃güneta ga tama Tupana imugüxũ̃

1 Rü ñu̱xma i ngẽma tá pemaã nüxũ̃ chixuxũ̃, rü bexmana pexcèx rü wüxi i ngẽãẽmare nixĩ, natürü chanaxwèxe i choxũ̃ iperüxĩnüẽmare rü yaxna chomaã pexĩnüẽ.

2 Erü Tupana pexũ̃ inuxũxũ̃rüũ̃ pexũ̃ chinuxũ̃. Erü chaugagu nixĩ i Cristuaxũ̃ peyaxõgüxũ̃, rü marü Cristuna pexũ̃ chaxuaxũ̃ na noxrüxicatama pixĩgüxũ̃cèx. Rü ngẽmacèx chanaxwèxe i ngearü chixexũ̃ãẽ Cristuxũ̃ pexũ̃ chawẽx ñoma wüxi i pacü i taguma yatüxũ̃ cuèxcürüũ̃.

3 Natürü chaxoegaãẽ rü yema ãxtape norü doramaã Ebaxũ̃ na womüxẽẽxũ̃rüũ̃, ngürüãchi tá ta texé pexũ̃ tawomüxẽẽ, na nüxũ̃ perüxoexũ̃cèx na Cristugu perüxĩnüẽxũ̃ rü naxcèxicatama na pemaxẽxũ̃.

4 Erü pema rü tauxchaãcü nixĩ na pexũ̃ nawomüxẽẽgüxũ̃. Rü ngẽxguma ínangugügu i duũ̃xũ̃gü i pemaã nüxũ̃ ixuxũ̃ i to i Ngechuchuchiga ya tama yima toma nüxũ̃ tixuchigacü, rü pema rü nüxũ̃ peyaxõgü i ngẽma duũ̃xũ̃gü. Rü pema rü taãẽãcüma penayaxu i to i naãẽ i tama Tupanaãẽ i Üünexũ̃ ga marü peyaxuxũ̃ ixĩxũ̃. Rü peyaxõgü i to i ore i tama Tupanaãrü ore i mexũ̃ ga noxri peyaxuxũ̃ ixĩxũ̃.

5 Dücèx, rü woo nawe perüxĩxgu i ngẽma togü i orearü uruũ̃güneta, natürü chauxcèx rü taxuwama choxũ̃ narüyexeragü.

6 Rü woo tama choxũ̃ nangẽxmagu i tauxcha na duũ̃xũ̃güpẽxewa chidexaxũ̃, natürü aixcüma meã nüxũ̃ chacuèx i ngẽma nachiga chidexaxũ̃. Rü ngẽma rü guxũ̃ma i torü puracüwa marü pexũ̃ nüxũ̃ tadauxẽẽ i guxũ̃guma.

7 ¿Pexcèx rü chixexũ̃ pemaã chaxü ga yexguma chaugü ícharüxíragu na pexũ̃ chataxẽẽxũ̃cèx rü cho̱xmẽxmaã chapuracügu na ngetanüãcüma pemaã nüxũ̃ chixuxũ̃ ga Tupanaãrü ore i tüxũ̃ maxẽxẽẽxũ̃?

8 Rü aixcüma yema togü ga yaxõgüxũ̃ choxna ngĩxũ̃ ãgücü ga dĩẽru ngĩxũ̃ chayaxu na yemamaã petanüwa chapuracüxũ̃cèx rü pexũ̃ charüngũ̃xẽẽxũ̃cèx.

9 Rü yexguma petanüwa chayexmagu rü aixcüma choxũ̃ itaxu ga dĩẽru, natürü taguma texéna ngĩxcèx chaca. Rü taeneẽgü ga Machedóniããnewa ne ĩxũ̃ rü choxna ngĩxũ̃ naxãgü ga yema choxũ̃ tau̱xcü. Rü yemaãcü tama pexũ̃tawa ngĩxcèx íchaca ga yexguma. Rü ñu̱xma rü ta tagutáma t̲acücèx pexna chaca.

10 Rü Cristu ya chowa ngexmacüégagu pemaã nüxũ chixu i ngema na aixcüma
ngetanüãcüma petanüwa chapuracüxũ. Rü ngema rü chorü taãxẽ nixĩ. Rü taxucürüwa
texe i guxũ i Acáyaanewa choxna tanayaxu i ngema taãxẽ.
11 ¿Rü ţacücèx yiĩxũ i ngẽmaãcü chidexaxũ? ¿Ẽxna pexcèx rü tama pexũ
changechaũxũcèx yiĩxũ i ngẽmaãcü chidexaxũ? Dücèx, pemaã nüxũ chixu rü Tupana
nüxũ nacuèx na ñuxãcü aixcüma pexũ changechaũxũ.
12 Natürü ngẽma na ngetanüãcüma pemaã nüxũ chixuxũ i ngẽma ore, rü ngẽmaãcü
tá chanaxüecha na taxucürüwa chixri chauchiga yadexagüxũcèx i ngẽma togü i orearü
uruũgüneta i nügü ixuxũ na toxrüũ naxügüãxũ i Tupanaãrü puracü.
13 Nümagü rü aixcüma orearü uruũgüneta nixĩgü, rü duũxũgüxũ nawomüxẽẽgü. Rü
nümagü rü togu nügü nicụxgü, rü nügü nixugü na Cristu yamugüxũ.
14 Rü ngẽma rü taxucèxma namaã peḇaixãchiãẽgü. Erü woo i Chataná rü ta rü
Tupanaãrü orearü ngeruũgü i daxũcṵ̱ã̱x i yauracüxũrüũãcü nügü nangọxẽẽ.
15 Rü ngẽmacèx woetama ngẽmaãcü nixĩgü i ngẽma duũxũgü i Chatanáãxũ puracüexũ.
Rü nümagü rü duũxũgü i mexũ ügüxũgu nügü nicụxgü. Natürü ngẽma ngẽmaãcü ixĩgüxũ,
rü Tupana tá nanapoxcue naxcèx i ngẽma chixexũ i naxügüxũ.

Pauru rü yema puracü ga Ngechuchu nawa namuxũwa ngúxũ ninge

16 Rü wena pemaã nüxũ chixu rü tama chanaxwèxe i nagu perüxĩnüẽ na wüxi i ãũãẽxũ
chiĩxũ. Natürü ngẽxguma chi ngẽmaãcü chomaã nagu perüxĩnüẽgu, rü tama chanaxwèxe
i choxna penachụxu na ñoma wüxi i ãũãẽxũrüũ chaugüétüwa chidexaxũ, na ngẽmaãcü
choma rü ta írarüwa chaugütama chicuèxüüxũcèx.
17 Rü ñụxma na chaugüétüwa chidexaxũ rü ngẽma rü tama tórü Coriarü mu nixĩ.
Natürü ñoma wüxi i ãũãẽxũ nügü icuèxüüxũrüũ nixĩ i chidexaxũ.
18 Rü ñụxma na nangẽxmaxũ i muxũchixũ i duũxũgü i ñoma i naãnewa nügü
icuèxüũgüxũ, rü choma rü tá ta írarüwa chaugü chicuèxüũ.
19 Pema rü nagu perüxĩnüẽ rü nüxũ cuèxüchigüxũ pixĩgü. Natürü taãẽãcüma yaxna
namaã pexĩnüẽ i ngẽma duũxũgü i tama naãẽxũ icuáxũ.
20 Rü yaxna namaã pexĩnüẽ i ngẽma duũxũgü i nügüxũ pexũ puracüexẽẽxũ, rü ngẽma
ngetanüãcüma pexũ puracüexẽẽmarexũ, rü ngẽma pexũ womüxẽẽgüxũ, rü ngẽma chixri
pexũ yauxgüxũ, rü ngẽma pemaã guxchigagüxũ.
21 Rü woo wüxi i ãnexũchi nixĩ na pemaã nüxũ chixuxũ, natürü chauxcèx rü tama
aixcüma pexũ nüxũ tadauxẽẽ ga torü pora ga yexguma petanüwa tayexmagügu. Natürü
ñụxma na tama namuũẽxũ na nügü yacuèxüũgüxũ i ngẽma togü i duũxũgü, rü choma rü
ta taxucèxma chamuũ na chaugüétüwa chidexaxũ woo pexcèx rü taxuwama namexgu i
ngẽma nüxũ chixuxũ.
22 Nümagü rü nügü yaxugügu rü Yudíugü nixĩgü. Natürü choma rü ta Yudíu chixĩ. Rü
nümagü nügü yaxugügu rü Iraétanüxũgü nixĩgü. Natürü choma rü ta rü Iraétanüxũ chixĩ.
Rü nümagü rü nügü yaxugügu rü Abráũtanüxũ nixĩgü. Natürü choma rü ta Abráũtanüxũ
chixĩ.
23 Nümagü rü nügü yaxugügu rü Cristuaxũ napuracüe. Natürü choma rü norü yexera
Cristuaxũ chapuracü. Rü ngẽma ñachagürü pexũ woo pema nagu perüxĩnüẽgu na
ñoma wüxi i ãũãẽxũrüũ chidexaxũ. Rü ngẽma duũxũgüarü yexera poraãcü Tupanaãxũ
chapuracü. Rü norü yexera chapoxcu, rü norü yexera choxũ naçuaixgü ga duũxũgü.
Rü muḛ̱xpụ̱xcüna rü ãũcümaxũchixũwa chayexma rü wixguxüchi taèx choxũ nimèxgü.
24 Rü 5 ẽxpụ̱xcüna nixĩ ga 39 ga çuaximaã choxũ napoxcu-güxũ ga chautanüxũgü ga
Yudíugü.
25 Rü tomaḛ̱xpụ̱xcüna nixĩ ga naĩmaã choxũ naçuaixgüxũ, rü wüxicana ga nutamaã
choxũ ínamuxũchigüxũ. Rü tomaḛ̱xpụ̱xcüna nixĩ ga guma wapuru ga nagu chixũxũne
rü chomaã inanguxũ. Rü wüxicana ga yexguma chomaã inanguxgu ga wapuru rü wüxi

ga chütaxŭ rü wüxi ga ngunexŭ chinge na taxŭ ga taxtüarü ngãxŭtügu mürapewaétügu chatunagüãcüma chiwẽxẽxŭ.

26 Rü poraãcü nu ne chanaxũ, rü poraãcü ãũcümaxŭwa chayexma yerü natügü ga ãũcümaxŭgu chixũgü, rü ngĩtèèxgüxŭ rü chixexŭ chomaã naxügüchaŭ. Rü woo chautanüxŭgü ga Yudíugütanüwa, rü woo yema duŭxŭgü ga tama Yudíugü ixĩgüxŭtanüwa, rü woo ĩãnegüwa, rü woo namagüwa, rü woo taxtü i taxŭwa rü ãũcümaxŭwa chayexma. Rü yema duŭxŭgü ga chomücügüneta ixĩgüxŭtanüwa rü ta ãũcümaxŭwa chayexma.

27 Rü poraãcü chataarü puracüã̱x, rü muxũchixŭ ga guxchaxŭgü choxŭ nangupetü. Rü muẽ̱xpü̱xcüna rü tama chape, rü chataiya, rü chi̱tawa. Rü muẽ̱xpü̱xcüna rü tama chachibü, rü choxŭ nanadeyu, rü choxŭ nataxu ga chauxchiru.

28 Rü naẽ̱tüwa i guxŭma i ngẽma, rü guxŭ i ngunexŭgu rü chaxoegaãẽ naxcèx i guxŭma i ngẽma yaxõgüxŭ i guxŭ i ĩãnewa ngẽxmagüxŭ.

29 Rü ngẽxguma chi texé tama poragu, rü choxŭ rü ta nangu̱x. Rü ngẽxguma chi wüxie texéxŭ pecadugu nguxẽẽgu, rü chauãẽwa nangu̱x i ngẽma.

30 Natürü ngẽxguma chi chaugü chicuèxüŭchaŭgu, rü tá chaugü chicuèxüŭ naxcèx na duŭxŭgü choxŭ dauxŭ na taxuwama chamexŭ.

31 Rü Tupana ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristunatü ya mecü na guxŭguma nüxŭ icuèxüŭgüxŭ, rü nüxŭ nacuèx na aixcüma yiĩxŭ i ngẽma nüxŭ chixuxŭ.

32 Rü yexguma Damacuwa chayexmagu, rü guma ĩãneãrü ãẽ̱xgacü ga Aretaarü ngŭxẽẽruŭ, rü norü churaragüxŭ namu na nüxna nadaugüxŭcèx ga guma ĩãneãrü poxeguxŭãrü ĩã̱xgü na choxŭ yayauxgüxŭcèx ga yexguma chi yéma íchaxũũxgu.

33 Natürü yema ĩãneãrü poxeguxŭãrü ĩã̱xãcüwa rü wüxi ga pexchigu choxŭ ínarüc̱ẽ̱hüxüetaŭgü ga chomücügü. Rü yemaãcü chiña naxchaxwa ga yema ãẽ̱xgacü.

12

Tórü Cori rü Pauruxŭ nango̱xetüxẽẽ rü nüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ ga ţacü ga ẽxŭguxŭ

1 Taxuwama name na texé tügü icuèxüüxŭ. Natürü tá pemaã nüxŭ chixuama na ñuxãcü tórü Cori choxŭ nango̱xetüxẽẽxŭ rü ñuxãcü choxŭ nüxŭ na nacuèxẽẽxŭ ga ţacü ga ẽxŭguxŭ.

2 Rü 14 ga taunecü marü nangupetü ga na Tupana daxũguxŭ ga naãnewa ga nüma ínayexmaxŭwa choxŭ nagaxŭ. Natürü tama nüxŭ chacuèx rü chauãẽwaxicatama nixĩ ga yéma choxŭ nagaxŭ, rü ẽxna guxŭ ga chaxunemaã yiĩxŭ ga yéma choxŭ nagaxŭ. Rü Tupanaxĩcatama nüxŭ nacuèx i ngẽma.

3-4 Rü aixcüma meãma nüxŭ chacuèx na daxũguxŭ ga naãnewa choxŭ nagaxŭ ga Tupana, natürü tama nüxŭ chacuèx rü guxŭ ga chaxunemaã yéma choxŭ naga rü ẽxna tama. Rü Tupanaxĩcatama nixĩ ya nüxŭ cuácü i ngẽma. Rü yéma nüxŭ chaxĩnü ga ore ga ẽxŭguxŭ i guxŭma i duŭxŭgüna chu̱xuxŭ na nüxŭ yaxugüxŭ.

5 Rü choma rü chi name na chaugü naxcèx chicuèxüüxŭ i ngẽma, natürü tãũtáma ngẽmaãcü chanaxü. Erü ngẽma ngúxŭ na chingexŭmaãxĩcatama tá nixĩ i chaugü chicuèxüüxŭ.

6 Natürü ngẽxguma chi chaugü chicuèxüŭchaŭgu, rü tãũ chima wüxi i ngẽãẽmare nixĩ i ngẽma, erü aixcüma nixĩ i ngẽma ore i nüxŭ chixuxŭ i chauchiga. Natürü tama chaugü chicuèxüŭ na taxúema nagu rüxĩnüxŭcèx na ngẽma chowa nüxŭ naxĩnüẽxŭ rü nüxŭ nadaugüxŭãrü yexera chiĩxŭ.

7 Natürü tórü Cori rü tama nanaxwèxe i poraãcüxüchima chaugü namaã chicuèxüüxŭ ga yema ẽxŭguxŭ ga mexẽchixŭ ga choxŭ nüxŭ nacuèxẽẽxŭ. Rü yemacèx chaxunewa nananguxẽẽ ga wüxi ga choxŭ ngúxŭ ñoma wüxi ya tuxu chaxunewa ingaxixŭrüŭ. Rü yema rü ñoma wüxi ga Chatanáãrü orearü ngeruŭrüŭ chauxŭtawa nangu na choxŭ nachixewexŭcèx na tama chaugü chicuèxüüxŭcèx.

8 Rü tomaẽ̱xpü̱xcüna tórü Corina chaca na choxũ iyanaxoxẽẽãxũ̱cèx ga yema choxũ ngúxũ.
9 Natürü nüma ya tórü Cori rü ñanagürü choxũ:
“Rü cuma nüxũ cucuèx na guxũguma cuxũ changechaũ, rü ngẽxĩcatama nixĩ i cunaxwèxexũ. Rü ngẽma duũxũgü i tama poraexũwa nixĩ i aixcüma chananḡo̱xẽẽxũ i ñuxãcü na chaporaxũ”, ñanagürü choxũ. Rü ngẽmacèx chataãẽ ega tama chaporagu. Erü ngẽxguma tama chaporagu rü ngẽxguma nixĩ i chowa inawéãxũ i norü pora ya Cristu.
10 Rü ngẽma na Cristuxũ na changechaũxũgagu nixĩ i yaxna namaã chaxĩnüxũ ega woo chaturagu rü woo ṯacü chomaã yaxugüegu i duũxũgü. Rü woo choxũ nataṵxgu i chorü ngẽmaxũgü, rü woo duũxũgü rü chowe yangẽxũtanügu, rü woo guxchaxũgü choxũ ngẽxmagu rü Cristucèx rü yaxna namaã chaxĩnü i guxũma i ngẽma. Erü ngẽxguma chaturagu, rü ngẽxguma nixĩ i yexeraãcü Cristu choxũ poraxẽẽxũ.

Pauru rü naxcèx naxoegaãẽ ga yema yaxõgüxũ ga Corĩtiuwa yexmagüxũ

11 Maneca ñoma wüxi i ãũãẽxũrüũ chidexa, erü ngẽmaãcü chaugü chicuèxüũ. Natürü pegagutama nixĩ i düxwa ngẽmaãcü chaugüétüwa chidexaxũ, yerü pema chi nixĩ ga choxũ picuèxüũgüxũ, rü tama i chomax. Rü woo taxuwama chame i chomax, natürü taxuwama choxũ narüyexeragü i ngẽma orearü uruũgüneta i nawe perüxĩxũ.
12 Rü yexguma petanüwa chayexmagu, rü yaxna pemaã chaxĩnüãcüma pexũ nüxũ chadauxẽẽ na aixcüma Cristu choxũ muxũ na nüxũ chixuxũcèx ga norü ore. Rü cuèxruũgümaã pexũ nüxũ chacuèxẽẽ ga yema. Rü pexũ nüxũ chadauxẽẽ ga taxũ ga mexũgü ga Tupanaãrü poramaã üxũ.
13 Rü yexguma petanüwa chayexmagu rü pemaã chamecüma yema guxũma ga togü ga yaxõgüxũmaã na chamecümaxũrüũtama. Natürü wüxiwaxicatama nixĩ ga íchatüxũ yerü ga petanüwa rü tama ngĩxũ chayaxu ga dĩẽru yema togü ga yaxõgüxũtanüwa ngĩxũ chayaxuxũrüũ. Rü chanaxwèxe i choxũ nüxũ pengechaũ i ngẽma.
14 Rü ñṵxma rü marü íchamemare na norü tomaẽ̱xpü̱xcüna pexũ íchayadauxũ. Rü tãũtáma ṯacücèx pexna chayaca. Erü tama perü ngẽmaxũgücèx petanüwa chaxũ, natürü pexcèxüchi nixĩ i ngẽma chaxũxũ. Pema rü chauxacügü pixĩgü i Tupanaãrü orewa. Rü ngẽma papá rü mamáãrü puracü nixĩ na naxãcügüna naxããxũ i ngẽma nüxũ taxuxũ. Rü tama naxãcügüarü puracü nixĩ na nanatüna rü naẽna naxãgüãxũ.
15 Rü choma rü íchamemare na chorü ngúchaũmaã pexcèx ichanaxãxũ i guxũma i ṯacü i choxũ ngẽxmaxũ rü woo chaugütama rü ta na ichaxãxũ na aixcüma meã peyaxõgüxũcèx. Natürü chauxcèx rü ngẽxguma yexeraãcü pexũ changechaũgu, rü pema rü yexeraãcü nüxũ perüxoetanü na choxũ pengechaũxũ.
16 Rü nümaxũ i duũxũgü i petanüwa, rü woo nüxũ nacuèxgü na taguma ṯacücèx pexũtawa íchaca̱axũ, natürü nümagü rü nüxũ nixugüama na pexũ chawomüxẽẽãcüma perü dĩẽru ngĩxũ chayaxuxũ.
17 ¿Éxna pema nagu perüxĩnüẽgu rü yema duũxũgü ga petanüwa chamugüxũwa pexũ chawomüxẽẽ?
18 Rü Titumaã nüxũ chixu na petanüwa íyadauxũcèx. Rü namaã yéma chanamu ga yema to ga taeneẽ. ¿Éxna pema nagu perüxĩnüẽgu ga Titu rü pexũ yéma nayawomüxẽẽ? ¿Tama ẽxna aixcüma yiĩxũ na chauxrüũ meã na namaxũxũ rü chauxrüũ mexũgu naxĩnüxũ ga Titux?
19 Bexmana pema tá nagu perüxĩnüẽ rü ngẽmaãcü tidexagü, erü togüétüwatama tachogüchaũ. Natürü, Pa Chaueneẽgü ya Pexũ Tangechaũgüex, rü Tupanapẽxewa rü Cristuégagu nixĩ i tidexagüxũ na yexeraãcü meã Tupanaãxũ peyaxõgüxũcèx rü yexeraãcü meã na pemaxẽxũcèx.
20 Erü chaxoegaãẽ rü ngẽxguma wena pexũ íchayadèṵxgu, rü ngürüãchi tama choma chanaxwèxexũãcüma ípemaxẽ, rü ngẽmacèx i pema rü tãũtáma chomaã petaãẽgü. Rü

chaxoegaãẽ erü ngürüãchi tá pexŭ ichayangau na pegüchi ípexaiexŭ, rü pegüarü ngẽmaxŭcèx pixãũxãchigüxŭ, rü pegümaã penuẽxŭ, rü pegüguxicatama íperüxĩnüẽxŭ, rü pexoregütèèxgüxŭ, rü ṯoguã̱xŭ pixuxŭ, rü pegü picuèxüŭgüxŭ, rü chixexŭ ípexüexŭ rü ngẽmaãcü chixri ípemaxẽxŭ.

21 Rü chaxoegaãẽ rü ngẽxguma wena petanüwa chaxũxgu, rü ngürüãchi Tupana rü pegagu tá choxŭ naxãnexẽẽ. Rü ngürüãchi ngechaŭ tá choxna pexã, erü muxẽma i petanüwa rü marü ñuxgumama pecadu taxügüecha, rü tama nüxŭ tarüxoechaŭ na Tupanapẽxewa chixexŭ taxügüxŭ rü naĩ i ngemaãmare na tamaxẽxŭ rü guxŭma i togü i chixexŭ na taxügüxŭ.

13

Pauru nayaxucu̱xẽ ga yema yaxõgüxŭ ga Corĩtiucŭ̱ã̱x rü ñu̱xũchi nüxŭ narümoxẽ

1 Ñu̱xma rü norü tomaẽ̱xpü̱xcüna tá nixĩ na petanüwa chaxũxŭ. Rü Tupanaãrü ore rü tamaã nüxŭ nixu rü ngẽxguma texé chixexŭ ü̱xgu rü taxre rü ẽxna tomaẽ̱xpü̱x i duŭxŭgü nüxŭ daugügu rü nüxŭ yaxugügu na aixcüma yiĩxŭ, rü aixcüma tá poxcu tümamaã taxuegu ya yíxema chixexŭ üxe.

2 Rü ngẽmacèx i pema i ŭpamamatama pecadu ügüechaxe rü guxãma i pema ya chixri maxẽxẽ, rü ñu̱xma na woo pexna chayaxŭguxŭ rü wenaxãrü pexna nüxŭ chacuèxãchixẽẽ rü ngẽxguma tá ngẹma chaxũxgu rü aixcüma tá chanamexẽẽ i guxŭma i ngẽma chixexŭ i petanüwa ngẽxmaxŭ, rü tãũtáma chanangupetüxẽẽmare i ngẽma.

3 Rü pema na naxcèx iperüdaunüxŭ na Cristu chowa idexaxŭ, rü ngẽxguma ngẹma chaxũxgu, rü ngẽxguma tá nixĩ i nüxŭ pedauxŭ na aixcüma chowa na yadexaxŭ ya Cristu. Rü nüma ya Cristu rü chowa tá pexŭ nüxŭ nadauxẽẽ na tama naturaxŭ natürü aixcüma yanguxẽẽãxŭ i norü ore rü tüxŭ napoxcuexŭ ya yíxema chixexŭ ügüxe.

4 Rü aixcüma nixĩ ga Cristu ga ñoma wüxi ga duŭxŭ i turaxŭrüŭ nügü yaxĩxẽẽxŭ ga yexguma curuchawa yapotagu. Natürü i ñu̱xma rü Tupanaãrü poragagu namaxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ i toma na norü duŭxŭgü tixĩgüxŭ, rü taturae i toxonewa. Natürü ngẽma na norü duŭxŭgü tixĩgüxŭ, rü Tupanaãrü poragagu tá tamaxẽ na pexŭ tarüngŭxẽẽgüxŭcèx.

5 Rü name nixĩ i pegütama pengugü na nüxŭ pecuáxŭcèx ngoxi aixcüma meã peyaxõgü. Rü name nixĩ i pegü pengugüarü maxŭã̱x rü ngoxi Tupanapẽxewa pime. ¿Tama ẽxna nüxna pecuèxãchie na Ngechuchu ya Cristu rü pewa nangẽxmaxŭ ega aixcüma peyaxõgügu?

6 Rü chierüna nüxŭ pecuèxgu na toma rü tama orearü uruŭgünetamare na tixĩgüxŭ.

7 Rü Tupanana naxcèx taca na taxuŭma i chixexŭ na pexügüxŭcèx. Rü tama duŭxŭgüpẽxewa togü ítarütagüxŭcèx nixĩ na ngẽmaãcü tayumüxẽgüxŭ. Natürü Tupanana naxcèx taca i ngẽma na aixcüma meã naxcèx pemaxẽxŭcèx woo duŭxŭgü nagu rüxĩnüẽgu na toma rü ítatüemarexŭ.

8 Toma rü taxucürüwama chixri nachiga tidexagü i Tupanaãrü ore i aixcüma ixĩxŭ, erü toma rü naẹ̱tüwa tachogü i ngẽma ore.

9 Rü tá tataãẽgü ega aixcüma peporaegu i perü maxŭwa rü ngẽmacèx nataṵ̱xgu i ṯacücèx pemaã na taporagaexŭ. Rü Tupanana tá naxcèx tacaama na pexŭ naporaexẽẽxŭcèx i perü maxŭwa na düxwa aixcüma mexŭ i norü duŭxŭgü na pixĩgüxŭcèx.

10 Rü naxŭpa na pexŭ na íchayadauxŭ nixĩ i pexcèx chanaxümatüxŭ i ñaã popera, na ngẽxguma ngẹma changuxgu rü nataxuxŭcèx i ṯacücèx pemaã na chaporagaxŭ. Erü tórü Cori choxŭ namu na pexŭ charüngŭxẽẽxŭcèx na yexeraãcü meã peyaxõgüxŭcèx, rü tama chixexŭ pemaã na chaxüxŭcèx nixĩ i choxŭ namuxŭ.

11 Rü ñu̱xma na ichayacuèxẽẽxŭ i ñaã popera, Pa Chaueneẽgüx, rü chanaxwèxe i meã pexŭ naxüpetü rü naxcèx pedau na ñuxãcü aixcüma meã Tupanacèx pemaxẽxŭ. Rü name nixĩ i pegü petaãẽxẽẽgü rü wüxigu perüxĩnüẽ rü meã yaxna pegümaã pexĩnüẽ

rü aixcüma pegü pengechaŭgü. Rü nüma ya Tupana ya tüxŭ ngechaŭcü rü tüxŭ rüngüxmüẽxẽẽcü, rü guxŭgutáma pemaã inarüxa̱ŭ̱x.

12 Rü chanaxwèxe i wüxichigü i pema rü pegü pengechaŭgüãcüma pegü perümoxẽgü.

13 Rü guxŭma i togü i taeneẽgü i yaxõgüxŭ rü pexŭ narümoxẽgü.

14 Rü ñu̱xma rü chanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexŭ narüngŭxẽẽ, rü Tanatü ya Tupana rü pexŭ nangechaŭ, rü Naãẽ i Üünexŭ rü guxŭguma pemaã inarüxa̱ŭ̱x.

Rü nuãma pexna,
Pauru

POPERA GA GÁRATAANEWA YEXMAGÜXÜ GA YAXÕGÜXÜTANÜWA NAMUXÜ GA PAURU

Pauru rü nüxũ narümoxẽ ga yema yaxõgüxũ ga Gárataaneãrü ĩãnegüwa yexmagüxũ

1-2 Pa Toeneẽgü i Yaxõgüxũ i Gárataaneãrü Ĩãnegüwa Ngẽxmagüxũx, choma i Pauru rü namaã i guxũma i taeneẽgü i nuã chauxũtawa ngẽxmagüxũ nixĩ i pexcèx tanaxümatüxũ i ñaã popera. Rü choxũ nixĩ ga namugüxũ ga Ngechuchu ya Cristu rü Tanatü ya Tupana. Rü aixcüma tama duũxũgü nixĩ ga choxũ unetagüxũ na chanaxüxũcèx i ñaã Tupanaãrü puracü. Natürü Tanatü ya Tupana ga Ngechuchuxũ írüdaxẽẽcü rü nümatam ya Ngechuchu ya Cristu nixĩ ga choxũ naxunetagüxũ.

3 Rü chanaxwèxe i Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu poraãcü pexũ narüngũxẽẽ rü pexũ nataãẽxẽẽ.

4 Rü nüma ga tórü Cori ya Ngechuchu rü nügü inaxã na tórü pecaducèx nayuxũcèx na nüxna tüxũ ínanguxũxẽẽxũcèx i guxũma i ñoma i naãneãrü chixexũ. Rü yemaãcü nanaxü, yerü yema nixĩ ga Tanatü ya Tupanaãrü ngúchaũ.

5 ¡Namexẽchi ya Tupana i guxũguma! Rü ngẽmaãcü yiĩ.

Nataxuma i to i ore i tüxũ maxẽxẽẽxũ

6 Rü yema na Cristuaxũ pengechaũtümüũgüxũcèx nixĩ ga pexna naxuxũ ya Tupana na penayaxuxũcèx i maxũ i taguma gúxũ. Rü ñu̱xma rü poraãcü chaḇaixãchiãẽ, erü paxaxüchi ipenaxügü na Tupanana pixĩgachixũ, na nawe perüxĩxũcèx i to i ngu̱xẽẽtae i nagu perüxĩnüẽgu rü pexũ maxẽxẽẽxũ.

7 Natürü tama aixcüma nangẽxma i to i ngu̱xẽẽtae i nawa nayaxuxũ i maxũ i taguma gúxũ. Natürü nangẽxma i ñuxre i duũxũgü i pexũ naguxchaxẽẽchaũxũ, rü nanaxüchicüügüchaũ i ngẽma ngu̱xẽẽtae i mexũ ga pemaã nüxũ chixuxũ ga Cristuchiga.

8 Rü toma rü marü pexna tanaxã ga yema ngu̱xẽẽtae i aixcüma ixĩxũ i Ngechuchuchiga. Rü ngẽxguma chi texé pexũ ngúexẽẽgu i to i ngu̱xẽẽtae, rü name nixĩ i noxtacüma Tupana tüxũ napoxcu. Rü woo choma chixĩgu, rü ẽxna ṯacü rü Tupanaãrü orearü ngeruũ i daxũcu̱a̱x yixĩgu i pexũ ngu̱xẽẽxũ i to i ngu̱xẽẽtae, rü name nixĩ i noxtacüma Tupana tüxũ napoxcu.

9 Rü ñu̱xma rü wena pemaã nüxũ chixu ga yema noxri pemaã nüxũ chixuxũ. Rü ngẽxguma chi texé pexũ ngúexẽẽgu i wüxi i to i ngu̱xẽẽtae i tama yema noxri peyaxuxũrüũ ixĩxũ, rü name nixĩ i noxtacüma Tupana tüxũ napoxcu.

10 Rü tama chomaã na petaãẽgüxũcèx nixĩ i ngẽma ñachaxũ. Erü tama naxcèx chadau na duũxũgü chomaã taãẽgüxũ, natürü Tupana chomaã taãẽxũcèx nixĩ i chadauxũ. Erü ngẽxguma chi duũxũgüxũxicatama chataãẽxẽẽchaũgu, rü tãũ chima Cristuarü puracütanüxũ chixĩ.

Ñuxãcü Pauruxũ nayaxu ga Tupana na norü puracüwa namuãxũcèx

11 Natürü, Pa Chaueneẽgüx, chanaxwèxe i nüxũ pecuèx na ñaã ore i mexũ i nüxũ chixuxũ, rü tama duũxũgüãẽwa yiĩxũ na ne naxũxũ.

12 Yerü tama wüxi ga duũxũxũtawa naxcèx changu̱x. Natürü Ngechuchu ya Cristutama nixĩ ga choxũ nüxũ cuèxẽẽcü.

13 Pema rü marü nüxũ pexĩnüẽchiga na ñuxãcü chamaxũxũ ga ũpa ga yexguma Yudíugücümagu chixũxgu. Rü nüxũ pexĩnüẽchiga na ñuxãcü poraãcü nawe chingẽchigüxũ ga guxũma ga Tupanaãrü duũxũgü ga yaxõgüxũ rü ñuxãcü chixri namaã na chaxüpetüxũ na yemaãcü nüxũ nüxũ charüxoxẽẽxũcèx ga yema na Ngechuchuaxũ yaxõgüãxũ.

14 Rü muxŭma ga chautanüxŭgü ga Yudíugü ga chorü nayaã̱xgüraŭxŭãrü yexera nagu
chixũ ga yema Yudíugücüma. Yerü norü yexera meãma chayanguxẽẽ ga nacümagü ga
nuxcümaŭgüxŭ ga chorü o̱xigü nagu ĩxŭ.
15-16 Natürü yexguma tautama chabuxgu, rü woetama Tupana choxŭ naxuneta na
choxŭ namuxŭcèx na chanaxüxŭcèx i norü puracü. Rü nüma rü chauxcèx naca na
noxrü chixĩxŭcèx yerü poraãcü choxŭ nangechaŭ. Rü yexguma Tupana naxwèxegu, rü
choxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ ga Nane ya Cristu. Rü yemaãcü nanaxü na ngẽma duŭxŭgü i tama
Yudíugü ixĩgüxŭmaã nüxŭ chixuxŭcèx na ñuxãcü Ngechuchugagu tüxŭ nangẽxmaxŭ i
maxŭ i taguma gúxŭ. Rü yexguma yemaãcü Tupana choxŭ nüxŭ cuèxẽẽgu ga Nane, rü
taxúenama chayaca.
17 Rü bai ga Yerucharéŭwa na chaxũxŭ na nüxna chayaçaxŭcèx ga yema togü ga
ngúexŭgü ga nüxĩra Tupana imugüxŭ. Natürü ga choma rü yexgumatama Arábiaanewa
chaxũ. Rü yemawena, rü Damacuarü ĩãnecèx chataegu.
18 Rü tomaẽ̱xpũ̱x ga taunecüguwena rü düxwa Yerucharéŭwa chaxũ na Pedruxŭ
chacuáxŭcèx. Rü 15 ga ngunexŭtama naxŭtawa chayexma.
19 Rü yéma nüxŭ chadau ta ga Chaŭtiágu ga tórü Cori naẽneẽ. Natürü taxuŭma ga togü
ga ngúexŭgü ga tórü Cori imugüxŭxŭ chadau.
20 Rü Tupana choxŭ nadau na aixcüma yiĩxŭ i ngẽma ore i ñu̱xma pexcèx chaxümatüxŭ.
21 Rü yemawena, rü Chíriaanewa rü Chiríchiaanewa chaxũ.
22 Natürü yema taeneẽgü ga Cristuaxŭ yaxõgüxŭ ga Yudéaanewa yexmagüxŭ, rü
taguma choxŭxŭchi nadaugü.
23 Rü yema nüxŭ naxĩnüẽxŭ ga chauchiga rü ñaãxĩcatama nixĩ:

“Rü ngẽma Pauru ga ŭpa tawe ingẽchigüxŭ, rü ñu̱xma rü duŭxŭgümaã nüxŭ nixu i
Tupanaãrü ore i mexŭ, rü namaã nayaxucu̱xẽ na Cristuaxŭ yaxõgüãxŭcèx. Rü ngẽmaãcü
nanaxü i ñu̱xma rü woo ga noxri rü inayanaxoxẽẽchaŭ ga yema ore”, ñaxŭ. Rü
yexicatama nixĩ ga chauchiga ga nüxŭ naxĩnüẽxŭ.
24 Rü yexguma ga yema duŭxŭgü rü Tupanaxŭ nicuèxüŭgü nagagu ga yema Tupana
chomaã üxŭ.

2

Yema togü ga ngúexŭgü ga Tupana imugüxŭ rü meã Pauruxŭ nayauxgü

1 Rü 14 ga taunecüwena rü wenaxãrü Yerucharéŭwa chaxũ namaã ga Bernabé. Rü Titu
rü ta íchayaga.
2 Rü yéma chaxũ yerü Tupana choxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ ga na nanaxwèxexŭ na yéma
chaxũxŭ. Rü yéma Yerucharéŭwa, rü yema yaxõgüxŭãrü ãẽ̱xgacügümaãxĩcatama
changutaquẽxe. Rü meãma namaã nüxŭ chixu ga nachiga ga yema Tupanaãrü ore i
mexŭ ga nüxna chaxãxŭ ga yema duŭxŭgü i tama Yudíugü ixĩgüxŭ. Rü yemaãcü meãma
namaã nüxŭ chixu na ñuxãcü na yiĩxŭ ga chorü ngu̱xẽẽtae, yerü tama chanaxwèxe na
yixcüra rü choxŭ nüxŭ naxoexŭ rü ngẽmaãcü natücèxmamare na yiĩxŭ i ngẽma puracü i
chaxüxŭ.
3 Rü yema yaxõgüxŭ, rü nümagü rü ta norü me nixĩ ga yema chorü ngu̱xẽẽtae. Rü
yemacèx rü woo tama Yudíu na yiĩxŭ ga Titu rü taguma na ínawiechèxmüpẽ̱xechiraŭxŭ,
natürü yema ãẽ̱xgacügü rü tama nanamu na ínawiechèxmüpẽ̱xechiraŭxŭcèx.
4 Natürü aixcüma nixĩ ga ñuxre ga taeneẽgüneta ixĩgüxŭ ga bexmamare tatanügu
nachocuxŭ. Rü yemagü nixĩ ga naxwèxegüxŭ na inawiŭchèxmüpẽ̱xechiraŭxŭ i ngẽma
yaxõgüxŭ i tama Yudíugü ixĩgüxŭ. Rü ñu̱xma na Ngechuchu ya Cristuarü duŭxŭgü
ixĩgüxŭ, rü yema taeneẽgüneta rü bexma tatanügu nachocu na tüxŭ nangugügüxŭcèx na
ñuxãcü Cristu nüxna tüxŭ ínguxŭxẽẽxŭ ga yema mugü ga Moĩché ümatüxŭ. Yerü nümagü
nanaxwèxegü na wenaxãrü nagu ixĩxŭ ga yema mugü ga guxchaxŭ ga Moĩché ümatüxŭ.

5 Natürü bai ga írarüwa naga na taxĩnüẽxũ ga yema duũxũgü. Yerü tama tanaxwèxegü na texé pexũ naxüchicüüxũ i ngẽma ore i mexũ i aixcüma ixĩxũ i tamaã nüxũ ixuxũ i ñuxãcü tüxũ na nangẽxmaxũ i maxũ i taguma gúxũ ega Cristuaxũ yaxõgügu.
6 Natürü yexguma yema yaxõgüxũãrü ãe̱xgacügü ga Yerucharéũwa yexmagüxũ nüxũ ĩnüẽgu ga ñuxãcü na yiĩxũ ga chorü ngu̱xẽẽtae, rü namaã nataãẽgü rü taxuũma ga ṯacü ga togü ga mugü choxna naxãgü na namaã changúexẽẽtaexũcèx. Natürü tama yema na ãe̱xgacügü yixĩgüxũgu charüxĩnü, erü nüxũ chacuèx na Tupanapẽxewa rü guxãma na wüxiguxũ.
7 Natürü nümagü ga yema ãe̱xgacügü, rü nüxũ nicuèxãchigü na choxũ yiĩxũ ga namuxũ ga Tupana na yema duũxũgü ga tama Yudíugü ixĩgüxũmaã nüxũ chixuxũcèx ga norü ore i mexũ, yexgumarüũ ga Pedruxũ na namuxũrüũ ga Tupana na Yudíugümaã nüxũ yaxuxũcèx ga yema ore.
8 Rü gumatama Tupana ga Pedruxũ mucü na Yudíugümaã nüxũ na yaxuxũ ga ore i mexũ, rü gumatama Tupana nixĩ ga choxũ mucü na yema duũxũgü ga tama Yudíugü ixĩgüxũmaã nüxũ chixuxũcèx ga yema ore.
9 Rü yemacèx ga Chaũtiágu rü Pedru rü Cuáũ ga yaxõgüxũãrü ãe̱xgacügü, rü nüxũ nicuèxãchigü na choxũ naxunetaxũ ga Tupana na chanaxüxũcèx i ngẽma puracü. Rü yemacèx ga yema ãe̱xgacügü, rü tomẽx niyauxãchigü ga choma rü Bernabé na toxũ nüxũ nadauxẽẽgüxũcèx na aixcüma namücügü tixĩgüxũ i ngẽma puracüwa. Rü nümagü rü ta norü me nixĩ na ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũtanüwa na tanaxüxũ i Tupanaãrü puracü rü nümagü i Yudíugütanüwa.
10 Rü toxna naxcèx naca na nüxũ tarüngũxẽẽgüxũcèx ga yema yaxõgüxũ ga ngearü dĩẽru̱a̱xgüxũ. Rü yexicatama nixĩ ga toxna nüxũ nacuèxãchixẽẽxũ. Rü choma rü ta ngẽmatama nixĩ i guxũguma woetama meãma chaxüxũ.

Pauru rü Aũtioquíawa Pedruxũ naxucu̱xẽ

11 Natürü yixcüra ga yexguma Aũtioquíawa naxũxgu ga Pedru, rü noxtacüma nüxũ nüxũ chaxĩnüxẽẽ, yerü tama aixcüma name ga yema naxüxũ namaã ga yema yaxõgüxũ ga tama Yudíugü ixĩgüxũ.
12 Yerü noxri rü yema duũxũgü ga tama Yudíugü ixĩgüxũmaã nachibü ga Pedru. Natürü yexguma yéma nangugügu ga ñuxre ga Yudíugü ga yaxõgüxũ ga Chaũtiágu yéma mugüxũ, rü Pedru rü marü tama yema duũxũgü ga tama Yudíugü ga yéma ngugüxũ ga nagu ĩxũ ga yema nacüma na Tupanacèx ínawiechèxmüpẽxechiraũgüxũ.
13 Rü yema togü ga Yudíugü ga yaxõgüxũ, rü yexguma nüxũ nadaugügu ga yema Pedru üxũ, rü nümagü rü ta nanaxügü ga yema chixexũ rü naxcèx nawoeguchaũ ga yema nuxcümaũgüxũ ga nacümagü. Rü düxwa ga Bernabé rü ta natanügu naxã ga yema chixexũ ügüxũ.
14 Natürü yexguma nüxũ chadèu̱xgu na tama Tupanaãrü ore i mexũ tüxũ ngu̱xẽẽxũãcüma na namaxẽxũ ga yema yatügü, rü guxũ ga yaxõgüxũpẽxewa Pedruxũ nüxũ chaxĩnüxẽẽ. Rü ñacharügü nüxũ:
“Rü dücax i cuma na Yudíuchirẽx quiĩxũ, cuma rü tama aixcüma Yudíugücümagu quixũ. ¿Rü ñuxãcü i ñu̱xma i cunamuxũ na Yudíugücümagu naxĩxũ i ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ?” ñacharügü nüxũ.

Yudíugü rü woo ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ rü norü õgagu nixĩ i nayauxgüãxũ i maxũ i taguma gúxũ

15 Rü pemaã nüxũ chixu rü toma rü aixcüma torü bucümatama Yudíugü tixĩgü rü Tupanaxũ tacuèxgü. Rü ngẽmaãcü tama duũxũgü i tama Tupanaxũ cuèxgüxũ tixĩgü.
16 Rü nüxũ tacuèxgü rü yema nuxcümaũgüxũ ga mugü ga Moĩché ümatüxũ rü tama tüxũ nimexẽẽ i Tupanapẽxewa, erü taxucürüwama texé aixcüma naga taxĩnüẽ i ngẽma mugü. Natürü i ñu̱xma rü Tupana tüxũ nadau na imexũ ega Ngechuchu ya Cristuaxũ

yaxõgügu. Rü yemacèx ga toma rü ta Ngechuchu ya Cristuaxŭ tayaxõgü na torü õgagu Tupana toxŭ nadauxŭ na timexŭ. Erü nüxŭ tacuèxgü rü tama ngẽma mugügagu nixĩ na Tupanapẽxewa tamexŭ ya wüxie, erü taxucürüwama texé aixcüma naga taxĩnü i ngẽma mugü na ngẽmaãcü Tupanapẽxewa tamexŭcèx.

17 Rü ñu̱xma i yixema rü Cristuaxŭ tayaxõgü, rü ngẽmacèx nixĩ i Tupanapẽxewa imexŭ. Natürü ngẽxguma chi wüxi i ngunexŭgu rü yixema nagu rüxĩnüẽgu rü mugügu na ixĩxŭgagu yixĩgu na Tupanapẽxewa imexŭ, rü maneca tá nagu tarüxĩnüẽ na Cristu tüxŭ pecaduã̱xẽẽxŭ. Natürü dücax, rü tama ngẽmaãcü nixĩ erü Cristu rü tagutáma texéxŭ napecaduã̱xẽẽ.

18 Choma rü marü nüxŭ charüxo na nagu charüxĩnüxŭ na mugügu chixũxŭgagu Tupanapẽxewa chamexŭ. Natürü ngẽxguma chi wenaxãrü naxcèx chataegugu i ngẽma nuxcümaŭgüxŭ i mugü rü chi nüxŭ charüxoxgu na Cristuaxŭ chayaxõxŭ, rü chi aixcüma wüxi i pecaduãxŭ chixĩ.

19 Yerü yexguma yema mugüwa changu̱xgu, rü düxwa nüxŭ chicuèxãchi na tama yanguxŭ ga yema mugü na choxŭ namexẽẽxŭ Tupanapẽxewa. Yerü taxucürüwama aixcüma naga chaxĩnü ga guxŭma ga yema mugü. Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü Cristuaxŭ chayaxõ na Tupanapẽxewa chamexŭcèx rü naxcèxicatama chamaxŭxŭcèx. Rü Cristu rü curuchagu nayu na iyanaxoxŭcèx ga nuxcümaŭxŭ ga chorü maxŭ ga choxŭ yexmaxŭ ga yexguma yema mugügu chixũxgu.

20 Rü ñu̱xma rü marü tama chaugümaãtama ichacuèx, natürü Cristu nixĩ ya chomaã icuácü erü chowa namaxŭ. Rü ñu̱xma rü Tupana Nane ya Cristuaxŭ chayaxõõcüma nixĩ i chamaxŭxŭ i ñoma i naãnewa. Rü nüma nixĩ ga choxŭ nangechaŭŭxŭ, rü nügü inaxãxŭ na chauxcèx nayuxŭcèx.

21 Rü tama nüxŭ chaxoxchaŭ i ngẽma mexŭ ga Tupana taxcèx üxŭ ga yexguma nayu̱xgu ga Cristu. Yerü yexguma chi yema mugügu ixĩxŭgagu Tupanapẽxewa imexgu, rü natücèxmamare chi nixĩ ga na nayuxŭ ga Cristu.

3

Ñu̱xma rü tama ngẽma mugügu taxĩ erü marü Cristuaxŭ tayaxõgü

1 Pa Chaueneẽgü i Gárataanecŭ̱ã̱x, pema rü pengẽãẽgümare. Rü yexguma petanüwa tayexmagügu rü meãma guxãpẽxewa pemaã nüxŭ tixu rü pexcèx tanango̱xẽẽ na ñuxãcü curuchagu taxcèx nayuxŭ ga Ngechuchu ya Cristu. ¿Rü texé pexŭ tawomüxẽẽ i ñu̱xma na tama naga pexĩnüẽxŭcèx i ngẽma ore i aixcüma ixĩxŭ ga pemaã nüxŭ tixuxŭ?

2 Rü wüxi i orecèx pexna chaca, rü ¿ñuxãcü yiĩxŭ ga penayaxuxŭ ga Tupanaãẽ i Üünexŭ? ¿Éxna pexcèx rü yema mugü na pinguxẽẽgüxŭgagu yiĩxŭ ga penayaxuxŭ, rü ẽxna ngẽma ore i mexŭ ga nüxŭ pexĩnüẽxŭ rü pixõgüxŭgagu yiĩxŭ?

3 Pema rü pengẽãẽgümare rü poraãcü ípetüe. Noxri rü Cristuaxŭ peyaxõgü yerü Tupanaãẽ i Üünexŭ pewa napuracü. ¿Rü ñuxãcü i ñu̱xma i nagu perüxĩnüẽxŭ na wenaxarü naxcèx pewoeguxŭ i ngema nuxcümaxŭxŭ i mugü i taguma maxŭ pexna ãxŭ?

4 Pema rü poraãcü Tupana pexŭ narüngŭxẽẽ. Rü chierü tama natücèxmamare yixĩgu ga yema, erü taxucürüwa natücèxmamare nixĩ.

5 Rü yexguma Tupana pexna namuxgu ga Naãẽ i Üünexŭ rü petanüwa naxüãgu ga taxŭ ga mexŭgü ga norü poramaã naxüxŭ, rü ¿ta̱cügagu nixĩ ga naxüãxŭ ga yema? ¿Pexcèx rü mugü na pinguxẽẽxŭgagu yiĩxŭ ga Tupana naxüxŭ ga yema? Tama yemagagu nixĩ. Tupana rü petanüwa nanaxü ga yema taxŭ ga mexŭgü yerü nüxŭ peyaxogü ga norü ore ga nüxŭ pexĩnüẽxŭ.

6 Rü dücax, pemaã nüxŭ chixu rü name nixĩ i nuxcümaŭcü ga torü o̱xi ga Abráŭrüŭ pixĩgü. Yerü Abráŭ rü Tupanaãxŭ nayaxõ, rü yemacèx Tupana nüxŭ nadau ga na namexŭ.

7 Rü ngẽmawa nüxũ pedau rü ngẽma duũxũgü i Tupanaãxũ yaxõgüxũ nixĩ i aixcüma
Abráũtanüxũ ixĩgüxũ i Tupanapẽxewa.
8 Rü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü nüxũ nixu na ñuxãcü Tupanapẽxewa tá na
yamexũ i ngẽma duũxũgü i yaxõgüxũ i woo tama Yudíugü ixĩgüxũ. Rü yemaãcü nüxũ
nixu naxũpa ga na nangupetüxũ. Yerü Tupana rü nuxcümamatama Abráũmaã nüxũ nixu
ga ñaã ore i mexũ i ñaxũ:
“Rü cugagu tá nüxũ charüngũxẽẽ i guxũma i nachiũãnecü̱ã̱x i duũxũgü”,
ñaxũ. Rü yemaãcü nüxũ tacuèx rü Cristu rü Abráũtaa na yiĩxũ.
9 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü Tupana nanayaxu i guxũma i duũxũgü i yaxõgüxũ, yexgu-
marüũ ga Abráũ ga yaxõcüxũ na nayaxuxũrüũ.
10 Natürü chixexũwa nangẽxmagü i guxũma i ngẽma duũxũgü i nagu rüxĩnüẽxũ na
mugü yanguxẽẽgüxũgagu Tupanapẽxewa yamexũ. Erü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü
ñanagürü:
“Rü guxũma i duũxũgü i tama aixcüma yanguxẽẽgüxũ i guxũma i ngẽma mugü i ümatüxũ,
rü chixexũwa nangẽxmagü”,
ñanagürü. Erü nüxũ tacuèxgü na taxucürüwama aixcüma texé yanguxẽẽxũ i guxũma i
ngẽma mugü.
11 Rü ngẽmaãcü meãma nango̱x na tama ngẽma mugü tinguxẽẽxũcèx yiĩxũ na texé
Tupanapẽxewa mexũ. Erü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:
“Rü yíxema tümaãrü õgagu Tupanapẽxewa mexẽ, rü yíxema tá tixĩ ya aixcüma tüxũ
nangẽxmaxẽ i maxũ i taguma gúxũ”,
ñanagürü.
12 Natürü ngẽxguma nagu rüxĩnüẽgu na mugü inguxẽẽxũcèx yiĩxũ na Tupanapẽxewa
imexũ, rü taxucèx chima tü̱xcüũ tayaxõgü. Erü Tupanaãrü orewa rü ngẽmachiga
naxümatü, rü ñanagürü:
“Rü yíxema aixcüma meãma yanguxẽ̱xẽ i guxũma i mugü, rü ngẽmagagu tá tüxũ
nangẽxma i tümaãrü maxũ”,
ñanagürü. Natürü ngẽma mugü rü düxwa chixexũwa tüxũ naga erü taxucürüwama texé
aixcüma meã tayanguxẽẽ.
13 Natürü ga Cristu rü nawa tüxũ ínanguxũxẽẽ ga yema mugü ga chixexũwa tüxũ
yexmagüxẽẽxũ. Rü taxcèx nixĩ ga chixexũwa nayexmaxũ ga yexguma curuchagu
nayu̱xgu. Erü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa, rü ñanagürü:
“Rü guxãma ya yíxema wüxi i naĩwa tüxũ natuxẽẽgüãcüma yúxe, rü chixexũwa tangẽxma”,
ñanagürü.
14 Rü yemaãcü curuchagu nayu ga Ngechuchu ya Cristu na nüxũ nangũxẽẽxũcèx i
guxũma i ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ, yema Tupana Abráũmaã ixune-
taxũrüũ. Rü taxcèx rü ta nayu ga Cristu na yíxema rü ta nüxũ yaxõgüxũcèx rü
nayauxgüxũcèx i Tupanaãẽ i Üünexũ i tamaã inaxunetaxũ.

Tupanaãrü uneta rü ngẽma mugüarü yexera name

15 Pa Chaueneẽgüx, ñu̱xma rü tá pemaã nüxũ chixu i wüxi i cuèxruũ na ñuxãcü
duũxũgü ta̱cü nügümaã mexẽẽxũ. Rü dücax, ngẽxguma chi wüxi ya yatü rü texémaã
ta̱cücèx inaxunetagu rü chi wüxi i poperagu meã naxümatüãgu i ngẽma, rü taxucürüwa
texé itayanaxoxẽẽ rü ẽxna tanaxüchicüü i ngẽma norü uneta.
16 Rü dücax, rü yexgumarüũtama nixĩ ga nangupetüxũ ga yexguma Tupana rü
Abráũmaã rü Abráũtaamaã inaxunetagu. Rü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü tama
“Abráũtaagü” ñanagürü, yerü tama muxũma ga duũxũgüchiga nidexa. Natürü yema ore
rü “Abráũtaa” ñanagürümare, yerü wüxitama ga duũxũchiga nixĩ ga yadexaxũ. Rü yema
rü Cristuchiga nixĩ.
17 Rü ngẽmaãcü pemaã chanango̱xẽẽ na Tupana rü Abráũmaã namexẽẽãxũ rü namaã
inaxunetaxũ na Cristugagu tá yiĩxũ i duũxũgüxũ nangũxẽẽxũ. Rü ngẽmacèx i ñu̱xma

rü yema Moĩché ümatüxŭ ga mugü ga 430 ga taunecü yema unetawena ínguxŭ, rü taxucürüwama inayanaxoxẽẽ ga yema Tupanaãrü uneta ga nüxĩra Abráŭmaã nüxŭ yaxuxŭ. Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü ta napora i ngẽma uneta.

18 Rü ngẽxguma chi mugü inguxẽẽgüxŭgagu yixĩgu na Tupana tüxŭ rüngŭxẽẽxŭ, rü natücèxmamare chi nixĩ ga yema Tupanaãrü uneta ga nüxĩra Abráŭmaã nüxŭ yaxuxŭ. Natürü aixcüma nixĩ na ngetanüãcüma Abráŭxŭ nangŭxẽẽxŭ ga Tupana, yerü yemaãcü marü namaã inaxuneta.

19 Rü ñu̱xma rü ¿t̲acüwa namexŭ ga yema mugü ga Moĩché ümatüxŭ? Rü dücax, Tupana rü marü Abráŭmaã inaxunetaguwena nixĩ ga duŭxŭgüna naxããxŭ ga yema mugü, na yemaãcü duŭxŭgüxŭ nüxŭ nadauxẽẽxŭcèx na ñuxãcü poraãcü pecadu naxüexŭ. Rü yemaãcü nixĩ ñu̱xmata ínangu ga guma Abráŭtaa ya Cristu. Rü gumachiga nixĩ ga Abráŭmaã inaxunetaxŭ ga Tupana ga noxrix. Rü yexguma ínanguxgu ga yema mugü, rü Tupana rü daxücŭ̱ã̱x ga norü orearü ngeruŭgümaãxĩra nüxŭ nixu. Rü yemagü nixĩ ga nüxĩ Moĩchémaã nüxŭ ixugüxŭ, rü nüma ga Moĩché rü duŭxŭgümaã nüxŭ nixu.

20 Natürü yexguma Tupana Abráŭmaã ixunetagu, rü nümaxŭchima ga Tupana nixĩ ga Abráŭmaã nüxŭ yaxuxŭ ga yema norü uneta. Rü tama togümaãxĩra nüxŭ nixu na yemagü nüxĩ Abráŭmaã nüxŭ ixugüexŭcèx.

T̲acücèx duŭxŭgüna nanaxã ga Tupana ga yema mugü

21 ¿Rü ñuxũ ñapegüxŭ i ñu̱xmax? ¿Pexcèx ẽxna rü yema Moĩché ümatüxŭ ga mugü rü inayanaxoxẽẽ i Tupanaãrü unetagü? Rü dücax, tama ngẽmaãcü nixĩ. Yerü yexguma chi naporagu ga yema mugü na tüxna naxããxŭ i maxŭ i taguma gúxŭ, rü chi Tupanapẽxewa time i ngẽxguma meãma yanguxẽẽgu.

22 Natürü tama ngẽmaãcü nixĩ. Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa nüxŭ tadau na guxŭma i duŭxŭgü rü pecadutüŭwa nangẽxmagüxŭ. Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü yíxema Ngechuchu ya Cristuaxŭ yaxõgüxexicatama tixĩ ya nayauxgüxe i ngẽma maxŭ i aixcüma mexŭ i Tupana tamaã ixunetaxŭ.

23 Rü yexguma tauta ínanguxgu ga Cristu na nüxŭ yaxõgüxŭcèx, rü mugütüŭwa tayexmagü rü tamaã inacuèx. Rü yemaãcü tixĩgü rü ñu̱xmata Tupana taxcèx nango̱xẽẽ ga Ngechuchu ya Cristu na nüxŭ yaxõgüxŭcèx.

24 Rü yemaãcü ga yema mugü rü tamaã inacuèx ñu̱xmata Cristuxŭtawa tüxŭ nagagü na nüxŭ yaxõgüxŭcèx rü ngẽmaãcü Tupanapẽxewa imexŭcèx.

25 Natürü i ñu̱xma na marü núma nanguxŭ ya Cristu na nüxŭ yaxõgüxŭcèx, rü marü tama ngẽma mugütüŭwa tangẽxmagü. Rü ñu̱xma rü marü taxucèxma tu̱̱xcüŭ tamaã inacuèx i ngẽma mugü.

26 Rü ñu̱xma na Ngechuchu ya Cristuaxŭ peyaxõgüxŭ, rü Tupanaxãcügü pixĩgü i guxãma i pemax.

27 Rü ñu̱xma na Cristuégagu ípebaiŭxŭ, rü Cristuarü pixĩgü rü nüma rü pemaã inacuèx na naxrüŭ pixĩgüxŭcèx.

28 Rü ñu̱xma rü Tupanapẽxewa rü nüe̱tama nixĩ ega woo Yudíugü pixĩgügu rü ẽxna tama. Rü nüe̱tama ega woo wüxi i coriarü duŭxŭgü pixĩgügu rü ẽxna taxúxearü duŭxŭgü pixĩgügu. Rü nüe̱tama ega woo piyatügu rü ẽxna pingexgu. Erü ñu̱xma na Ngechuchu ya Cristuarü duŭxŭgü na pixĩgüxŭ, rü wüxitama i duŭxŭ pixĩgü i guxãma i pemax.

29 Rü ñu̱xma na Cristuarü pixĩgüxŭ, rü ngẽmacèx waxi nixĩ na aixcüma Abráŭtaagü pixĩgüxŭ. Rü ngẽmacèx i pema rü tá ta penayaxu i guxŭma ga yema Abráŭmaã inaxunetaxŭ ga Tupana.

4

1 Rü dücax, ngẽxguma wüxi i buxŭ yunatügu, rü ngẽma buxŭ rü tama ngẽxgumatama nanayaxu i nanatüarü ngẽmaxŭgü. Rü woo guxŭma i nanatüarü ngẽmaxŭãrü yora yixĩgu, natürü ngẽxŭrüüxŭ i nanatüarü puracütanüxŭrüŭmare nixĩ ñu̱xmata nayèx.

2 Rü ngẽmacèx nangẽxma i ngẽma buxŭãrü dauruŭ i namaã icuáxŭ rü nüxŭ nüxna dauxŭ i ngẽma nanatüarü ngẽmaxŭgü ñu̱xmata nawa nangu ya yima taunecü ya noxri nanatü nagu unetacü na ngẽma buxŭ rü nügümaã inacuáxŭcèx.
3 Rü yexgumarüŭ nixĩ ga tamaã nangupetüxŭ ga noxrix. Yerü yexguma tauta Cristuxŭ icuèxgu, rü natüŭwa tayexmagü ga yema naãẽgü i chixexŭgü i ñoma i naãnemaã icuèxgüxŭ.
4 Natürü yexguma nawa nanguxgu ga yema ngunexŭ ga inaxunetaxŭ ga Tupana, rü núma nanamu ga Nane. Rü duŭxŭgürüŭ wüxi ga ngewa nabu ga guma Nane. Rü yema Moĩché ümatüxŭ ga mugütüŭwa nayexma ga yexguma nabuxgu.
5 Rü yemaãcü núma nangu ga Tupana Nane na tüxŭ ínanguxŭxẽẽxŭcèx i guxãma i yixema ga noxri mugütüŭwa na iyexmagüxŭ. Rü yemaãcü tüxŭ narüngŭxẽẽ ga nüma ga Tupana Nane na Nanatü ya Tupanamaã tüxŭ yaxuxŭcèx na aixcüma naxãcügüxüchi ixĩgüxŭ.
6 Rü Tupana pexna nanamu ga Naãẽ i Üünexŭ na pexŭ nüxŭ nadauxẽẽxŭcèx na aixcüma naxãcügüxüchi pixĩgüxŭ. Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü marü name i “Pa Chaunatüx”, ñaperügü nüxŭ ya Tupana.
7 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü Tupanaxãcüxüchi quixĩ, rü tama wüxi i norü duŭxŭmare quixĩ. Rü ñu̱xma na naxãcüxüchi quiĩxŭ, rü norü ngúchaŭ nixĩ na cuxna naxããxŭ i guxŭma i ṯacü i noxrü ixĩxŭ.

Pauru rü yema yaxõgüxŭcèx naxoegaãẽ

8 Rü ŭpa ga yexguma tauta Tupanaxŭ pecuèxgu, rü perü tupananetagütüŭwa peyexmagü rü nüxŭ picuèxüŭgü ga yema tama aixcüma Tupana ixĩgüxŭ.
9 Natürü i ñu̱xma na Tupanaxŭ pecuáxŭ rü nüma rü na pexŭ nacuáxŭ, rü ¿tu̱xcüŭ wena naxcèx pewoeguchaŭ i ngẽma naãẽgü i chixexŭgü i ñoma i naãnemaã icuèxgüxŭ? ¿Rü tu̱xcüŭ penaxwèxe na wena natüŭwa pegü pengẽxmagüxẽẽxŭ i ngẽma naãẽgü i tama aixcüma poraexŭ i natücèxmamare ixĩgüxŭ?
10 Rü dücax i pemax, rü ñu̱xma rü ta ngẽma nuxcümaŭgüxŭ i Yudíugücümagu pexĩãma woo Cristuaxŭ na peyaxõgüxŭ. Erü penaxaure i ñuxre i ngunexŭgü rü ñuxre ya tauemacügü rü ñuxre ya taunecügü rü ñuxre i petagü, erü nagu perüxĩnüẽ na ngẽmaãcü Tupanapẽxewa tá pimexŭ.
11 Rü ngẽmacèx poraãcü chaxoegaãẽ, erü ngürüãchi natücèxmamare tá nixĩ ga yema puracü ga petanüwa chaxüxŭ.
12 Pa Chaueneẽgüx, pexŭ chacèèxŭ na chauxrüŭ nüxŭ perüxoexŭ na nagu pexĩxŭ i ngẽma Yudíugüarü mugü. Erü ñu̱xma na Cristuwe charüxũxŭ rü marü nüxŭ charüxo na nagu chixũxŭ ga yema mugü ga ŭpa tama nagu pexĩxŭ. Rü dücax, yexguma noxri petanüwa chayexmagu rü tama choxŭ pexo, rü ngẽmacèx chanaxwèxe i ñu̱xma rü ta chauga pexĩnüẽ.
13 Rü pema rü marü nüxŭ pecuèx rü yexguma noxri pemaã nüxŭ chixuxgu ga Tupanaãrü ore i mexŭ, rü yema na chi̱daawexŭgagu nixĩ ga petanügu charüxãũxŭ rü pemaã nüxŭ chixuxŭ ga Tupanaãrü ore.
14 Rü yema ḏaawe ga choxŭ yexmaxŭ, rü woo pexcèx rü wüxi ga wèxtümüŭ nixĩ, natürü tama choxŭ pexo rü tama choxŭ ípetèxüchi. Natürü meãma choxŭ peyauxgü ñoma wüxi ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ i daxũcu̱a̱x chiĩxŭrüŭ. Rü ñoma Ngechuchu ya Cristu chiĩxŭrüŭ, meãma choxŭ peyauxgü.
15 ¿Natürü ṯacü ẽxna nangupetü namaã ga yema perü taãẽ ga noxri pexŭ yexmaxŭ? Erü pemaã nüxŭ chixu rü noxri petanüwa chayexmagu rü poraãcü chomaã petaãẽgü. Rü yexguma chi pexŭ natauxchagu, rü pemaã nanguxŭgu, rü chi pexetü peyaxu na choxna penaxãxŭcèx, yerü yemaãcü poraãcü chomaã petaãẽgü ga yexguma.

16 ¿Natürü ṯacü pexŭ naxüpetü i ñṵxmax? ¿Pexcèx rü ẽxna perü uwanü chixĩ yerü
pemaã nüxŭ chixu ga Tupanaãrü ore i aixcüma ixĩxŭ?
17 Rü ngẽma duŭxŭgü i pexŭ ngúexẽẽxŭ na Yudíugücümagu na pexĩxŭcèx, rü pegu
narüxĩnüẽneta, tama aixcüma ṯacü rü mexŭcèx nadaugü. Erü nümagü rü toxna pexŭ
nixĩgachixẽẽchaŭ na ngẽmaãcü naga pexĩnüẽxŭcèx.
18 Rü ngẽma togü rü marü name na pegu naxĩnüẽxŭ, natürü nanaxwèxe na perü
mexŭcèx nadaugüxŭ i guxŭguma. Rü tama name na petanüwa changẽxmaguxicatama
perü mexŭcèx na nadaugüxŭ i ngẽma togü.
19 Pa Chauxacügüx, wenaxãrü ñoma wüxi i mama ngĩxãcümaã nguṵxnecacürüŭ poraãcü
pexcèx ngúxŭ chinge na aixcüma meã Cristuaxŭ peyaxõgüxŭcèx rü aixcüma naxcèx na
pemaxẽxŭcèx. Rü ngẽmaãcü tá chixĩ ñṵxmatáta Cristu naxwèxexŭrüŭ pixĩgü i perü
maxŭwa.
20 Rü chierü ñṵxmatama pexŭtawa changẽxmagu na pemaã chidexaxüchixŭcèx, rü
tama ñṵxmarüŭ pexcèx chanaxümatümarexŭcèx. Erü ñṵxma rü tama nüxŭ chacuèx na
ṯacügu pemaã charüxĩnüxŭ.

Ore i cuèxruŭ i Abráüxŭtaxŭ ga Agáchiga rü namèxŭchi ga Charachiga

21 Rü pema na ngẽma Moĩché ümatüxŭ i mugütüŭwa pegü pengẽxmagüxẽẽchaŭxŭ, rü
chanaxwèxe i chomaã nüxŭ pixu ngoxi aixcüma nüxŭ pecuá na ñuxũ ñaxŭ i ngẽma mugü.
22 Erü ngẽma mugüwa nüxŭ tadau rü Abráŭ rü nüxŭ nayexma ga taxre ga nane. Rü
wüxi ga nane rü naxŭtaxŭ ga Agáwa nüxŭ nayexma, rü naĩ ga nane rü namèxŭchi ga
Charawa nüxŭ nayexma.
23 Rü guma nane ga naxŭtaxŭwa nüxŭ yexmacü, rü nabu yerü yema nixĩ ga norü
ngúchaŭ ga Abráŭ. Natürü guma nane ga namèxŭchiwa nüxŭ yexmacü, rü nabu yerü
yemaãcü inaxuneta ga Tupana.
24-25 Rü pemaã nüxŭ chixu i ngẽma ore erü ngẽmawa nangẽxma i ṯacü i aixcüma ixĩxŭ
i pexcèx changọxẽẽchaŭxŭ. Rü yema taxre ga ngexŭgü rü taxre i cuèxruŭgü nixĩgü
na ngẽmawa nüxŭ icuáxŭcèx na ñuxãcü Tupana duŭxŭgüxŭ rüngŭxẽẽxŭ na naxŭtawa
nangugüxŭcèx. Rü yema nüxĩraŭxŭ ga norü ngŭxẽẽ nixĩ ga yexguma Chinaĩãrü
mèxpűnewa Moĩchéna naxããgu ga norü mugü na naga naxĩnüẽxŭcèx ga duŭxŭgü. Rü
yema mugü ga Moĩchéna naxãxŭ ga Chinaĩwa rü Agá iyixĩ ga norü cuèxruŭ. Rü yema nge
ga Agá rü naxŭtaxŭ iyixĩ ga Abráŭ rü yemacèx ga ngĩxãcügü rü ngĩxrüŭtama togütüŭwa
nayexmagü rü tama ínanguxŭ. Rü yemaãcü ga yema nge rü wüxi i cuèxruŭ iyixĩ nachiga
i ngẽma Yudíugü i ñṵxma maxẽxŭ rü ngẽma mugüwe rüxĩxŭ. Erü nümagü rü ñṵxma
rü ta natüŭwa nangẽxmagü i ngẽma mugü ga Moĩché yaxuxŭ ga mèxpűne ga Chinaĩ ya
Arábiaanewa ngẽxmanewa. Rü ñṵxma rü ta ngẽma mugügu naxĩ rü tama nüxŭ narüxoe.
26-28 Natürü yema nge ga Abráŭ namèxŭchi rü tama Agárüŭ iyixĩ. Rü ngĩne ga Ichaá
rü nabu yerü Tupanaãxŭ nayaxõ ga Abráŭ ga yexguma Tupana namaã nüxŭ ixuxgu
rü tá na nüxŭ nayexmaxŭ ga wüxi ga nane. Rü ñṵxma Pa Chaueneẽgüx, yixema rü
ta tayaxõ i ngẽma Tupana tamaã ixunetaxŭ. Rü ngẽmacèx i ñṵxma rü tama ngẽma
nuxcümaŭgüxŭ i mugütüŭwa tangẽxmagü. Rü ngẽmaãcü Abráŭ namèxŭchixacügürüŭ
tixĩgü. Rü ngẽmaãcü nüxŭ tadau na aixcüma Tupana yanguxẽẽxŭ i norü ore ga Abráŭ
namèxŭchichiga ümatüxŭ i ñaxŭ:

> “¡Nataãẽ, Pa Ngecü i Ngexacücü! ¡Rü curü taãẽmaã rüxáixnaxŭ woo tagumachirẽx na
> cuxãxãcüxŭ! Erü tá cuxãxãcü, rü ngẽma ngexŭ i cuxŭtaxŭ i cuteaxŭ ãxãcüxŭãrü
> yexera tá cuxŭ nangẽxma i cuxacügü”,

ñaxŭ.
29 Natürü guma Abráŭ nane ga naxŭtaxŭwa nüxŭ yexmacü, rü chixri namaxŭ namaã ga
guma Abráŭ nane ga Tupanaãrü unetagagu bucü. Rü ngẽxgumarüŭ ta i ñṵxma rü yixema
i Tupanaãẽ i Üünexŭgagu tüxŭ na nangẽxmaxŭ i maxŭ, rü chixri tamaã nachopetü i
ngẽma Yudíugü i naxwèxegüxŭ na nagu ixĩxŭ i ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxŭ.

30 ¿Natürü ñuxũ ñaxu̱ i Tupanaãrü ore i ümatüxu̱wa? Rü dücax, ngẽmawa Abráu̱maã nüxu̱ nixu ga na ngĩxu̱ ínatáxu̱cèx ga naxu̱taxu̱ ngĩnemaã, yerü taxucürüwama yema ngĩnemaã nayayauxye ga norü yemaxu̱ ga namèxwaxu̱chixu̱cü ga naneãrü tá ixĩxu̱.
31 Rü ngẽmaãcü, Pa Chaueneẽgüx, rü nüxu̱ tadau rü tama Abráu̱ naxu̱taxu̱xãcügürüu̱ tixĩgü, erü tama ngẽma mugütüu̱wa tangẽxmagü. Natürü Abráu̱ namèxu̱chixacügürüu̱ tixĩgü, erü Tupanaãrü unetagagu tüxu̱ nangẽxma i tórü maxu̱.

5

Meã pegüna pedaugü na tama wena ngẽma mugütüu̱wa pengẽxmagüxu̱cèx

1 Rü ñu̱xma ya Cristu rü marü tüxu̱ ínanguxu̱xẽẽ na tama ngẽma mugütüu̱wa ingẽxmagüxu̱cèx. Rü ngẽmacèx name nixĩ i pegüna pedaugü na tama wena natüu̱wa pegü pengẽxmagüxẽẽxu̱cèx i ngẽma mugü.
2 ¡Rü choxu̱ iperüxĩnüẽ! Rü choma i Pauru rü pemaã nüxu̱ chixu, rü ngẽxguma chi nagu pexĩxgu na pegü ípewiechèxmüpẽxechiraũxu̱ na ngẽmaãcü penayaxuxu̱cèx i perü maxu̱, rü ngẽxguma ya Cristu rü chi taxuwama pexu̱ name.
3 Rü wena pemaã nüxu̱ chixu rü ngẽxu̱rüu̱ i yatü i nügü íwiechèxmüpẽxechiraũchaũxu̱ na ngẽmaãcü Tupanapẽxewa namexu̱cèx, rü name nixĩ i nüxna nacuèxãchi na taxucürüwa ngẽmaãcü na nayauxãxu̱ i norü maxu̱ ega tama aixcüma naga naxĩnügu i guxu̱ma i togü i mugü.
4 Rü guxãma i pema i nagu rüxĩnüẽxẽ na Tupanapẽxewa pimexu̱ ega nagu pexĩxgu i ngẽma mugü, rü pemaã nüxu̱ chixu rü marü Cristuna pixĩgachi i ngẽxgumax. Rü ngẽxgumarüu̱ ta pegü nüxna peyaxu̱xẽẽ i ngẽma ngechaũ ga noxri Tupana namaã pexu̱ ngechaũxu̱.
5 Natürü Tupanaãẽ i Üünexu̱ nixĩ i tüxu̱ rüngu̱xẽẽxu̱ na yaxõgüxu̱cèx. Rü ngẽmacèx nixĩ i ínanguxẽẽxu̱ na Cristugagu Tupanapẽxewa imexu̱.
6 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma na Ngechuchu ya Cristuarü duu̱xu̱gü ixĩgüxu̱, rü nüẹtama nixĩ ega woo íiwiechèxmüpẽxechiraũgu rü ẽxna tama, erü tama ngẽma nixĩ i Tupanapẽxewa tüxu̱ mexẽẽxu̱. Rü ngẽma Tupana naxwèxexu̱ i ñu̱xma nixĩ na aixcüma yaxõgüxu̱ rü ngẽmaãcü yigü na ingechaũgüxu̱.
7 Pema rü meãma ipenaxügü na Cristuwe perüxĩxu̱. ¿Rü texé ẽxna pexu̱ nüxu̱ taxoo̱x na tama naga pexĩnüẽxu̱cèx i norü ore i aixcüma ixĩxu̱?
8 Rü pemaã nüxu̱ chixu, rü tama Tupana ga noxri pexcèx c̣acü nixĩ ya yima pexu̱ nüxu̱ oócü.
9 Rü name nixĩ i nüxna pecuèxãchie rü wüxitama i duu̱xu̱ i chixexu̱ üxu̱, rü nanachixexẽẽ i guxu̱ma i togü i natanüxu̱gü, ñoma wüxi i íraxu̱ i pãũãrü puxẽẽruu̱ rü wüxi i taxu̱ i pãũchara ipuxẽẽxu̱rüu̱ nixĩ.
10 Choma rü chayaxõ na tórü Cori tá pexu̱ rüngu̱xẽẽxu̱ na choma nagu charüxĩnüxu̱rüu̱ nagu perüxĩnüẽxu̱cèx. Natürü Tupana tá nanapoxcu i ngẽma duu̱xu̱ i pexu̱ chixeãẽxẽẽxu̱, rü nüẹtama nixĩ ega woo texé tixĩgu.
11 Rü nümaxu̱ i duu̱xu̱gü rü chauchiga nidexagü, rü nüxu̱ nixugüe na choma rü duu̱xu̱güxu̱ changúexẽẽxu̱ na nügü ínawiu̱chèxmüpẽxechiraũxu̱cèx rü mugü na yanguxẽẽgüxu̱cèx na ngẽmaãcü nüxu̱ nangẽxmaxu̱cèx i maxu̱ i taguma gúxu̱. Natürü, Pa Chaueneẽgüx, rü ngẽxguma chi ngẽmaãcü duu̱xu̱güxu̱ changúexẽẽgu, rü tãũ chima chowe ningẽxu̱tanü i Yudíugü, erü tãũ chima naãẽwa nangu̱x i ngẽma ore i nüxu̱ chixuxu̱ nachiga ya Cristu ga curuchagu taxcèx yucü.
12 Natürü ngẽma duu̱xu̱gü i pexu̱ chixeãẽgüxu̱ rü pexu̱ ucu̱xẽgüxu̱ na pegü ípewiu̱chèxmüpẽxechiraũxu̱cèx, rü ¿tu̱xcüu̱ ẽxna i nümagü i tãũ noxtacüma nügü yacaugüpüxücharexegüxu̱ ta?

13 Natürü pemax, Pa Chaueneẽgüx, rü Tupana pexcèx naca na ngẽma mugüna
ípenguxŭ̃xŭ̃cèx. Natürü ñu̱xma na nüxna ípenguxŭ̃xŭ̃, rü tama name i ngẽmacèx pex-
eneãrü ngúchaŭ̃ pexügü. Natürü name nixĩ na pegü pengechaŭ̃güxŭ̃ rü ngẽmaãcü pegü
perüngŭ̃xẽẽgüxŭ̃ i wüxichigü.
14 Erü guxŭ̃ma i Tupanaãrü mugü rü wüxi i muwatama nango̱x rü ñanagürü:
“¡Rü nüxŭ̃ nangechaŭ̃ i cumücü na cugütama cungechaŭ̃xŭ̃rüŭ̃!”
ñanagürü.
15 Natürü name nixĩ i pexuãẽgü erü ngẽxguma chi pegümaã penuẽgu rü pegüchi pexaiegu,
rü ngürüãchi tá pegü pewoone rü tá ipeyanaxoxẽẽ i Tupanaãrü ore i pewa ngẽxmaxŭ̃.

Ngẽma taxüneãrü ngúchaŭ̃ rü tama Tupanaãẽ i Üünexŭ̃ãrü ngúchaŭ̃maã nawüxigu

16 Pemaã nüxŭ̃ chixu, rü name nixĩ i Tupanaãẽ i Üünexŭ̃ naxwèxexŭ̃ãcüma pemaxẽ. Rü
ngẽxguma ngẽmaãcü pemaxẽgu, rü tãũtáma pexeneãrü ngúchaŭ̃ pexügü.
17 Erü ngẽma taxüneãrü ngúchaŭ̃ rü tama Tupanaãẽ i Üünexŭ̃ãrü ngúchaŭ̃maã
nawüxigu. Rü ngẽma Tupanaãxẽ i Üünexŭ̃ãrü ngúchaŭ̃ rü tama taxüneãrü ngúchaŭ̃maã
nawüxigu. Erü ngẽma taxre i ngúchaŭ̃gü, rü nügüchi naxaie erü wüxichigü i ngẽma rü
tamaã inacuáxchaŭ̃. Rü ngẽmacèx i pema rü taxucürüwa penaxü i ngẽma pematama
penaxwèxexŭ̃.
18 Natürü ngẽxguma Tupanaãẽ i Üünexŭ̃ pemaã icuèxgux, rü marü tama ngẽma
nuxcümaŭ̃güxŭ̃ i mugütüŭ̃wa pengẽxmagü.
19 Rü meãma nango̱x na ñuxãcü namaxẽxŭ̃ i ngẽma duŭ̃xŭ̃gü i naxŭ̃neãrü ngúchaŭ̃
ügüxŭ̃, rü naĩ i ngemaã maxẽxŭ̃, rü airugürüŭ̃mare ixĩgüxŭ̃. Rü tama naxãneẽ na ţacü
rü chixexŭ̃ naxügüxŭ̃.
20 Rü tupananetachicünèxãgüxŭ̃ nicuèxüŭ̃gü, rü nayuüe rü nangõxwèxegü, rü
aigu narüxĩnüẽ, rü nachoxŭ̃gawèxegü, rü togüchi naxaie norü ngẽmaxŭ̃gücèx, rü
nanuxwèxegü, rü duŭ̃xŭ̃güxŭ̃ naxucu̱xẽgü na to i ngu̱xẽẽtaegu naxĩxŭ̃cèx, rü ngẽmaãcü
nayatoye i duŭ̃xŭ̃gü na tama wüxigu naxĩnüẽxŭ̃cèx.
21 Rü togüarü ngẽmaxŭ̃gücèx nixãũxãchigü, rü nangãxẽwèxegü, rü peta naxügüecha, rü
nanaxügü i muxŭ̃ma i togü i chixexŭ̃gü i ngẽxgumarüŭ̃ ixĩxŭ̃. Rü ngẽmacèx, wena pemaã
nüxŭ̃ chixu rü guxŭ̃ma i ngẽma duŭ̃xŭ̃gü i ngẽmaãcü maxẽxŭ̃, rü nataxũtáma i nachica i
ngextá Tupana ãẽxgacü íyiĩxŭ̃wa.
22 Natürü ngẽxguma Tupanaãẽ i Üünexŭ̃ tamaã icuèxgu, rü nüma nixĩ i tüxŭ̃ nangŭ̃xẽẽxŭ̃
na yigü ingechaŭ̃güxŭ̃cèx, rü itaãẽgüxŭ̃cèx, rü meã yigümaã imaxẽxŭ̃cèx, rü yaxna
namaã ixĩnüẽxŭ̃cèx i togü, rü togümaã imecümagüxŭ̃cèx, rü togüxŭ̃ rüngŭ̃xẽẽgüxŭ̃cèx, rü
aixcüma yanguxẽẽxŭ̃cèx i ngẽma nüxŭ̃ ixuxŭ̃.
23 Rü ngẽxgumarüŭ̃ ta Naãẽ i Üünexŭ̃ tüxŭ̃ narüngŭ̃xẽẽ na tama chixexŭ̃maã
nataeguxẽẽxŭ̃cèx ega togü chixexŭ̃ tamaã ü̱xgux. Rü tüxŭ̃ narüngŭ̃xẽẽ na meãma
yigünatama idauxŭ̃cèx na tama chixexŭ̃gu iyixŭ̃cèx. Rü nataxuma i mugü i nachu̱xuxŭ̃
na naxüxŭ̃ i ngẽma mexŭ̃gü.
24 Rü ngẽma duŭ̃xŭ̃gü i aixcüma Ngechuchu ya Cristuarü duŭ̃xŭ̃gü ixĩgüxŭ̃, rü marü
nüxŭ̃ narüxoe ga yema nuxcümaŭ̃xŭ̃ ga norü maxŭ̃ ga chixexŭ̃, rü yema naxŭ̃neãrü
ngúchaŭ̃gü ga chixexŭ̃, rü guxŭ̃ma ga ţacü ga to ga ngúchaŭ̃ ga tama mexŭ̃.
25 Rü ñu̱xma na Tupanaãẽ i Üünexŭ̃ tüxna naxãxŭ̃ i tórü maxŭ̃, rü name nixĩ i nüma tórü
maxŭ̃maã na inacuáxŭ̃.
26 Rü tama name i yigü ítarüta rü togümaã tanuãẽ, rü bai na ţacücèx ixãũxãchixŭ̃.

6

Name nixĩ i guxãma i pema rü pegü perüngŭ̃xẽẽgü i wüxichigü

1 Pa Chaueneẽgüx, ngẽxguma chi texéxũ pedèu̱xgu na u̱acü rü chixexũgu tanguxũ, rü pema na Tupanaãẽ i Üünexũ naxwèxexũãcüma na pemaxẽxũ, rü name nixĩ i tüxũ pengechaũãcüma tüxũ perüngũxẽẽ na itayarüwẽxãchixũcèx. ¡Natürü pexuãẽgü i wüxichigü, na tama pema rü ta nagu peyixũcèx i ngẽma chixexũ!

2 ¡Rü pegü perüngũxẽẽgü i ngẽxguma texé petanüwa guxchaxũgü tüxũ ngẽxmagu! Erü ngẽxguma ngẽmaãcü pegü perüngũxẽẽgu, rü ngẽmaãcü tá peyanguxẽẽ i ngẽma Cristu pexũ muxũ.

3 Rü ngẽxguma texé nagu rüxĩnügu na wüxi i u̱acü tixĩxũ, rü tügütama tawomüxẽẽ, erü Tupanapẽxewa rü taxuũmachirẽx tixĩ.

4 Rü ngẽmacèx i wüxichigü, rü name nixĩ i tügüarü maxũtama tangugü. Rü ngẽxguma namexgu i tümaãrü maxũ, rü tügümaã tátama tataãẽ, rü taxucèxma tu̱xcüũ togüarü maxũwa tügü tangugüarü maxũu̱x.

5 Erü tanaxwèxe ya wüxichigü na tümaãrü maxũnatama tadauxũ i Tupanapẽxewa.

6 Rü yíxema nayaxuxe i ngu̱xẽẽtae i Tupanaãrü orewa rü name nixĩ na tümaãrü ngu̱xẽẽruũmaã tangauxũ i gúxũ i tümaãrü ngẽmaxũgü.

7 ¡Rü pexuãẽgü na tama ípetüexũcèx i perü maxũwa! Erü taxucürüwa texé Tupanaxũ tawomüxẽẽ. Rü yíxema chixexũ ũxe, rü chixexũ tá tayaxu. Rü yíxema mexũ ũxe, rü mexũ tá nixĩ i tayaxuxũ.

8 Rü yíxema tümaxüneãrü ngúchaũ üxe, rü ngẽma tümaxũneãrü ngúchaũ rü tá yuwa tüxũ naga. Natürü yíxema Tupanaãẽ i Üünexũãrü ngúchaũ üxe, rü ngẽma Tupanaãẽ i Üünexũwa tá tanayaxu i maxũ i taguma gúxũ.

9 Rü ngẽmacèx tama name na nüxũ rüchauexũ na mexũ ixüexũ. Erü ngẽxguma chi tama nüxũ rüchauegu, rü düxwa mexũ tá tayaxu i Tupanaxũtawa.

10 Rü ngẽmacèx ngẽxguma tüxũ nangẽxmagu na u̱acümaã togüxũ rüngũxẽẽxũ, rü name nixĩ i guxãxũma tarüngũxẽẽ. Natürü yexera tanaxwèxegü na nüxũ rüngũxẽẽgüxũ i ngẽma taeneẽgü rü taeyèxgü i yaxõgüxũ.

Pauru rü nüxũ narümoxẽ ga yema yaxõgüxũ, rü nayaxucu̱xẽgü

11 Rü nuã tá ichanaxügü na chomaxũchima cho̱xmẽxmaã pexcèx chanaxümatüxũ i ñaã popera. ¡Rü dücax, nüxũ pedèu̱x i ngẽma choma chaxümatüxũ na ñuxãcü natamatüxũ!

12 Rü ngẽma Yudíugü i pexũ ngúexẽẽxũ na pegü ípewiechèxmüpẽxechiraũgüxũcèx, rü ngẽmaãcü pexũ namu erü nanataãẽxẽẽgüchaũ i ngẽma togü i Yudíugü na tama naxchi naxaiexũcèx nagagu na Ngechuchu ya Cristu ga curuchagu yucüaxũ na yaxõgüãxũ.

13 Erü woo i nümagü na ínawiũchèxmüpẽxechiraũxũ, rü tama nayanguxẽẽ i guxũma i mugü. Natürü nümagü rü nanaxwèxegü na pegü ípewiũchèxmüpẽxechiraũxũ, na yixcama nügü yacuèxüügüxũcèx rü togü i Yudíugümaã nüxũ na yaxuxũcèx na pema rü ta naxrüũ nagu pexĩxũ i ngẽma nuxcümaũgüxũ i mugü.

14 Natürü i choma rü chaugü chicuèxüũ erü nüxũ chayaxõ ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ga curuchagu yucü. Rü ngẽmacèxicatama nixĩ i chaugü chicuèxüũxũ. Rü ñu̱xma na Cristu ga curuchagu yucüaxũ chayaxõxũ, rü marü tama nagu charüxĩnü i ñoma i naãne rü norü ngẽmaxũgü. Rü ngẽxgumarüũ ta i ñoma i naãne rü marü tama choxũ nacuáxchaũ.

15 Erü ngẽxguma Ngechuchu ya Cristuarü duũxũgü ixĩgügu, rü Tupanapẽxewa rü taxuũma nixĩ i ngẽma na íiwiechèxmüpẽxechiraũxũ rü ẽxna tama. Natürü ngẽma aixcüma napẽxewa mexũ nixĩ na naxüchicüüxũ i tórü maxũ na ngexwacaxũxũ i duũxũgü ixĩgüxũcèx.

16 Rü Tupanana naxcèx chaca na pexũ nataãẽxẽẽgüxũcèx rü nüxũ pengechaũtümüũgüxũcèx i guxãma i pema i aixcüma yanguxẽẽgüxe i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ, rü guxãma ya yíxema aixcüma Tupanaãrü duũxũgü ixĩgüxe.

17 Rü ñu̱xmawena rü tama chanaxwèxe na texé t̲acü rü guxchaxŭgü choxna ãxŭ. Erü
choma rü aixcüma tórü Cori ya Ngechuchuarü duŭxŭ chixĩ. Rü ngẽma chorü o̲xrigüchica
i chowa ngẽxmagüxŭwa nüxŭ pecuèx na aixcüma yiĩxŭ i ngẽma.
18 Pa Chaueneẽgüx, chanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexŭ narüngŭxẽẽ
i guxãma i pemax. Rü ngẽmaãcü yiĩ.

Rü nuãma pexna,
Pauru

POPERA GA EPÉCHIUWA YEXMAGÜXÜ GA YAXÕGÜXÜTANÜWA NAMUXÜ GA PAURU

Pauru rü nüxũ narümoxẽ ga yema yaxõgüxũ ga Epéchiuarü ĩãnewa yexmagüxũ

1 Pa Chaueneẽgü ya Epéchiuwa Ngẽxmagüxe, choma i Pauru nixĩ i pexcèx chanaxümatüxũ i ñaã popera. Rü choma i Pauru chixĩ i Tupana choxũ yaxuxũ na Ngechuchu ya Cristu choxũ muxũcèx na duũxũgümaã nüxũ chixuxũcèx i norü ore. Rü pexcèx chanaxümatü i guxãma i pema ya Epéchiuarü ĩãnewa ngẽxmagüxe rü Tupanaãrü duũxũgü ixĩgüxe rü Ngechuchu ya Cristuaxũ yaxõgüxe.

2 Rü chanaxwèxe i pexũ narüngũxẽẽ rü pexũ nataãẽxẽẽ ya Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu.

Tupana rü poraãcü tüxũ narüngũxẽẽ erü Cristuarü duũxũgü tixĩgü

3 Rü name nixĩ i nüxũ ticuèxüũgü ya Tanatü ya Tupana ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristunatü ixĩcü. Erü nüma ya Tupana rü Cristugagu tüxna nanaxã i naguxũraũxũ i ngũxẽẽgü i üünexũ i dauxũguxũ i naanewa taxcèx ne namugüxũ.

4-5 Rü tautama naãne ü̱xgu, rü Cristugagu Tupana tüxũ nade na napẽxewa ixüünegüxũcèx rü na nataxuxũcèx i tórü chixexũ i napẽxewa. Rü Tupana rü poraãcü tüxũ nangechaũ. Rü yemacèx nuxcümamatama tüxũ naxuneta na naxãcügüxũ tüxũ nadexũcèx Ngechuchugagu. Rü yemaãcü nanaxü yerü yema nixĩ ga norü ngúchaũ.

6 Rü ngẽmacèx name nixĩ i guxũguma nüxũ ticuèxüũgü ya Tupana. Erü nüma rü poraãcüxüchima tamaã namecüma rü poraãcü tüxũ narüngũxẽẽ ga yexguma taxcèx núma namuãxgu ga Nane ya nüxũ nangechaũxũchicü.

7 Rü Tupana rü poraãcü tüxũ nangechaũ, rü yemacèx nanamu ga Nane na taxcèx nayuxũ rü nagü inabaxũ na yemaãcü tüxũ ínanguxũxẽẽũcèx rü tüxũ nüxũ nangechaũxũcèx ga tórü pecadugü.

8 Rü Tupana tüxũ nüxũ nadauxẽẽ na ñuxãcü poraãcü tüxũ nangechaũxũ ga yexguma tüxna naxããxgu ga guxũma ga tórü cuèx na taãẽxũ icuáxũcèx rü tüxũ natauxchaxũcèx i norü ore.

9 Rü tüxũ nüxũ nacuèxẽẽ ga norü ngúchaũ ga noxri nüxĩcatama nüxũ nacuáxũ. Rü yema norü ngúchaũ ga nuxcümaxũchima Cristumaã nagu naxĩnüxũ ga Tupana, rü yema nixĩ ga ñoma ga naãnewa na namuãxũ na tüxũ yamaxẽxẽẽxũcèx.

10 Rü yema nagu naxĩnüxũ nixĩ na Cristumẽxẽwa nangẽxmaxẽẽãxũ i guxũma i daxũguxũ i naãnewa ngẽxmaxũ rü guxũma i ñoma i naãnewa ngẽxmaxũ. Rü ngẽmaãcü tá nanaxü ya Tupana i ngẽxguma nawa nanguxgu na yanguxẽẽãxũ.

11 Yerü naxũpa ga ñoma ga naane naxüxũ ga Tupana, rü woetama tomaã nanaxuegu na Cristugagu tanayauxgüxũcèx i ngẽma maxũ i taguma gúxũ i nüma toxna naxãxchaũxũ na aixcüma naxcèx tamaxẽxũcèx. Rü aixcüma yemaãcü nanaxü yerü yema nixĩ ga norü ngúchaũ ga Tupana ya guxũma ücü, ngẽma nüma nagu naxĩnüxũãcüma.

12 Rü yemaãcü Tupana tomaã nanaxuegu na toma i toxira Cristuaxũ yaxõgüxe naxcèx tamaxẽxũcèx rü nüxũ ticuèxüũgüxũcèx naxcèx i norü pora i üünexũ.

13 Rü yexgumarüũ ta ga pema i Epéchiucu̱a̱xgü, rü yexguma nüxũ pexĩnüẽgu ga yema ore i aixcüma ixĩxũ i tüxũ maxẽxẽẽxũ, rü yexguma Cristuaxũ peyaxõgügu, rü namücügü pixĩgü. Rü Tupana ga tamaã ixunetacü na tüxna namuãxũcèx i Naãẽ i Üünexũ, rü marü pexna nanamu i ngẽma Naãẽ na nüxũ pecuáxũcèx na aixcüma norü duũxũgü pixĩgüxũ.

14 Rü ngema Naãẽ i Üünexũ ga Tupana tüxna muxũ, rü ngemaawa nixĩ i nüxũ icuáxũ na aixcüma Tupana tá tüxna naxãxũ i guxũma i ngema tamaã inaxunetaxũ. Rü ngẽxguma wena núma naxũxgu ya Cristu na nügüxũtawa tüxũ nagagüxũcèx rü aixcüma tá tanayaxu

i guxŭma i ngema Tupana tomaã nüxŭ ixuxü. Rü ngẽmacèx name nixĩ na nüxŭ icuèxüŭgüxŭ ya Tanatü ya Tupana ya üxünecü.

Pauru rü yaxõgüxŭcèx nayumüxẽ.

15-16 Rü ngẽmacèx, ñu̱xma na nüxŭ chacuáxŭ na aixcüma tórü Cori ya Ngechuchuaxŭ peyaxõgüxŭ rü na aixcüma nüxŭ pengechaŭgüxŭ i guxŭma i ngẽma togü i Tupanaãrü ixĩgüxŭ, rü ngẽmacèx taguma nüxŭ charüchau na pexcèx moxẽ nüxna chaxãxŭ rü pexna chacuèxãchixŭ i chorü yumüxẽwa.

17 Rü ngẽxguma namaã chideaxgu ya Tanatü ya Tupana ya mexẽchicü ya Nanatü ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu, rü naxcèx nüxna chaca na pexna naxããxŭcèx i ngẽma cuèx i Naãẽ i Üünexŭwa ne ũxŭ. Rü ngẽma Naãẽ i Üünexŭ tá nixĩ i pexcèx nango̱xẽẽxŭ i Tupanaãrü ore i mexŭ na yexeraãcü nüxŭ pecuáxŭcèx ya Tupana.

18 Rü Tupanana naxcèx chaca na nümatama pexŭ yango̱xnaãẽxẽẽxŭcèx, na nüxŭ pecuáxŭcèx na ṯacü yiĩxŭ i ngẽma ípenanguxẽẽxŭ i naxcèx pexŭ nadexŭ. Rü nüxna naxcèx chaca na pexŭ nüxŭ nacuèxẽẽxŭcèx na ñuxãcü namexẽchixŭ i ngẽma maxŭ i taguma gúxŭ i nüma norü duŭxŭgücèx namexẽẽxŭ i daxũguxŭ i naãnewa.

19-20 Rü ngẽxgumarüŭ ta rü nüxna naxcèx chaca na pexŭ nüxŭ nacuèxẽẽxŭcèx na ñuxãcü nataxüchixŭ i norü pora i tawa ngẽxmaxŭ rü namaã tüxŭ nangŭxẽẽxŭ i yixema na yaxõgüxŭ. Rü ngẽmatama pora i taxŭmaã nixĩ ga napuracüxŭ ga Tupana ga yexguma yuwa Cristuxŭ ínadaxẽẽgu rü daxũguxŭ ga naãnewa nagaãxgu rü nügüarü tügünecüwawa yanatoxẽẽãgu na guxããrü ãẽ̱xgacü yiĩxŭcèx.

21 Rü yemaãcü guxŭẹ̱tüwa nanayexmaxẽẽ. Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü Cristumẽxẽwa nangẽxmagü i guxŭma i daxũguxŭ i naãnecŭ̱ã̱x i ãẽ̱xgacügü rü guxŭma i ñoma i naãnecŭ̱ã̱x i ãẽ̱xgacügü. Rü ngẽmaãcü naxmẽxwa nangẽxmagü i guxŭma i pora i ñu̱xma ngẽxmagüxŭ rü guxŭma i pora i tá ngẽxmagüxŭ. Rü ngẽmaãcü i nüma rü guxŭ i ãẽ̱xgacügüarü ãẽ̱xgacü tá nixĩ i guxŭguma.

22 Rü yemaãcü ga Tupana rü marü Cristumẽxẽwa nanayexmagüxẽẽ ga guxŭma. Rü yexgumarüŭ ta Cristuxŭ ningucuchixẽẽ na guxŭma i yaxõgüxŭẽru na yiĩxŭcèx.

23 Rü ñu̱xma rü guxŭma i yaxõgüxŭ rü wüxigu Cristuarü nixĩgü. Rü nüma nixĩ i tawa nangẽxmaxŭ i guxãma i yixema i nüxŭ na yaxõgüxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta nüma nixĩ i nangẽxmaxẽẽãxŭ i guxŭma i ṯacü i ngẽxmaxŭ i guxŭwama.

2

Tamaxẽ erü Tupana tüxŭ nangechaŭ

1 Rü ŭpa ga pema rü perü pecadugagu rü perü chixexŭgagu ñoma peyuexŭrüŭ pixĩgü.

2 Yerü ga pema rü nagu pexĩ ga yema chixexŭ i ñoma i naãnecŭ̱ã̱x i duŭxŭgü nagu ĩxŭ. Rü pema rü naga pexĩnüẽ ga Chataná i ngoxogüarü ãẽ̱xgacü ixĩxŭ. Rü nüma nixĩ i nüxŭ nangúchaŭxẽẽãxŭ na chixexŭ naxügüxŭcèx i guxŭma i ngẽma duŭxŭgü i tama Tupanaga ĩnüẽxŭ.

3 Rü guxãma ga yixema rü yemaãcü chixri tamaxẽ ga ŭpa. Rü tanaxü ga tóxrütama ngúchaŭ, rü nagu taxĩ ga yema taxüne naxwèxexŭ rü yema taãẽ naxwèxexŭ. Rü yemagagu yema togü ga duŭxŭgü ga chixexŭ ügüxŭrüŭ nawa taxügü i ngẽma poxcu i ãũcümaxŭchixŭ i Tupana mexẽẽxŭ.

4 Natürü ga Tupana rü poraãcü nüxŭ tangechaŭtümüŭgü rü poraãcü tüxŭ nangechaŭ.

5 Rü yemacèx, woo tórü pecadugagu ñoma iyuexŭrüŭ tixĩgü, natürü ga Tupana rü tüxna nanaxã ga maxŭ ga yexguma Cristuxŭ ínadaxẽẽgu. Rü ñu̱xma rü pexŭ nangẽxma i maxŭ i taguma gúxŭ, erü Tupana pemaã namecüma.

6 Rü yema na Ngechuchu ya Cristuxŭ wena namaxẽẽxŭrüŭ rü tüxŭ rü ta namaxẽxẽẽ ga Tupana. Rü yemaãcü nanaxü na yixema rü ta Cristumücügü ixĩgüxŭcèx, rü namaã ãẽ̱xgacügü ixĩgüxŭcèx i daxũguxŭ i naãnewa.

7 Rü yemaãcü nanaxü ga Tupana na guxŭgutáma duŭxŭgüxŭ nawéaxŭcèx na ñuxãcü Cristugagu poraãcü tüxŭ nangechaŭxŭ rü tamaã namecümaxŭ.
8 Rü yemaãcü pemaã namecüma ga Tupana. Rü yemacèx penayaxu ga maxŭ i taguma gúxŭ yerü peyaxõgü. Rü ngẽma maxŭ rü taxucürüwama pegünatama penaxã, natürü Tupana nixĩ ga pexna naxãmarecü ga yema.
9 Rü tama ţacü i mexŭ i pexüxŭgagu nixĩ i pexŭ nangẽxmaxŭ i ngẽma maxŭ, natürü Tupana nixĩ ya pexna naxãmarecü na ngẽmaãcü taxúema tügü icuèxüüxŭcèx.
10 Rü Tupana nixĩ ga tüxŭ maxẽxẽẽcü. Rü ñu̱xma rü tüxŭ nangẽxma i ngẽma maxŭ yerü Ngechuchu ya Cristu tórü pecaducèx nayu. Rü Tupana tüxna nanaxã i ngẽma maxŭ na meã imaxẽxŭcèx rü mexŭ ixügüxŭcèx. Rü yemaãcü tüxŭ narüngŭxẽẽ ga Tupana yerü woetama nuxcümaxŭchima marü yemagu narüxĩnü.

Cristu nixĩ ya yigümaã tüxŭ rüngüxmüẽxẽẽcü

11-12 Rü ngẽmacèx i pema na tama Yudíugü pixĩgüxŭ, rü name nixĩ i nüxna pecuèxãchie na tama toxrüŭ na pixĩgüxŭ ga noxri rü tama Tupanaxŭ na pecuèxgüxŭ. Rü yema na tama toxrüŭ pixĩgüxŭ rü yemacèx ga toma ga Yudíugü i togü na ítawiechèxmüpẽxechiraŭgüxŭ, rü nüxŭ tixugüe na pema rü tama Tupanapẽxewa na pimexŭ yerü tama toxrüŭ pegü ípewiechèxmüpẽxechiraŭgü. Rü yexguma ga pema rü tama Cristuxŭ pecuèxgü, yerü tama Tupanaãrü duŭxŭgü i Yudíugütanüxŭ pixĩgü. Rü tama nüxŭ pecuèxgü ga Tupana núma na namuxŭ ga Nane na duŭxŭgüarü pecaducèx nayuxŭcèx na nüxna naxããxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ. Rü woo ga yema mexŭgü ga Yudíugümaã inaxunetaxŭ ga Tupana, rü taxucürüwa penayaxu. Yerü ñoma ga naãnewa rü pemaxẽmare, rü tama nüxŭ pecuèx ga ţacü chi pexŭ na üpetüxŭ ga yexguma chi peyuegu yerü tama Tupanaxŭ pecuèx.
13 Natürü woo ga noxri rü tama Tupanaxŭ na pecuáxŭ, natürü i ñu̱xma rü nügüxŭtawa pexŭ nagagü. Rü Ngechuchu ya Cristuarü duŭxŭgü pixĩgü yerü pexcèx nayu rü nagü inanaba.
14-15 Rü ñu̱xma rü Cristu nixĩ ya tüxŭ rüngüxmüẽxẽẽcü. Rü noxri ga toma ga Yudíugü rü pexchi taxaie yerü tama toxrüŭ Yudíugü pixĩgü. Natürü i ñu̱xma rü Cristu marü yigümaã tüxŭ narüngüxmüẽxẽẽ. Rü yemaãcü wüxitama i duŭxŭgüxŭ tüxŭ nixĩgüxẽẽ rü inayanaxoxẽẽ na yigüarü uwanü ixĩgüxŭ. Rü yexguma nayu̱xgu ga Cristu rü tüxŭ ínanguxŭxẽẽ na tama natüŭwa iyexmagüxŭcèx ga yema nuxcümaŭgüxŭ ga mugü ga toma ga Yudíugü nagu taxĩxŭ. Rü wüxitama i duŭxŭgü i ngexwacaxŭxŭ tüxŭ nixĩgüxẽẽ i toma i Yudíugü na tixĩgüxŭ rü pema i tama Yudíugü na pixĩgüxŭ. Rü yemaãcü nanaxü na guxãma i yixema rü norü duŭxŭgü na ixĩgüxŭcèx. Rü yemaãcü yigümaã tüxŭ inarüngüxmüẽxẽẽ.
16 Rü yexguma curuchagu nayu̱xgu ga Cristu, rü inayanaxoxẽẽ ga yigüchi na ixaiexŭ. Rü yemaãcü ga Cristu rü Tupanamaã tüxŭ inarüngüx-müẽxẽẽ, rü wüxitama i duŭxŭgüxŭ tüxŭ nixĩgüxẽẽ.
17 Rü yexguma Cristu núma ũxgu, rü taxcèx núma nanange ga ore ga mexŭ ga marü yigümaã rü Tupanamaã na rüngüxmüẽxŭ. Rü yema ore rü toxcèx nixĩ i toma i Yudíugü ga toxira Tupanaxŭ na tacuáxŭ. Rü yema ore rü pexcèx rü ta nixĩ ga woo tama Tupanaxŭ na pecuèxgüxŭ ga noxrix.
18 Rü ñu̱xma rü guxãma i yixema rü Cristugagu tüxŭ natauxcha na Tanatü ya Tupanana ingaicamagüxŭ. Rü ngẽmatama Naãẽ i Üünexŭ nixĩ i tüxŭ rüngŭxẽẽxŭ na nüxna ingaicamagüxŭcèx ya Tanatü ya Tupana.
19 Rü ngẽmacèx i pema rü woo tama Tupanaxŭ pecuèxgü ga noxrix, rü woo tama norü duŭxŭgü pixĩgü ga yexguma, natürü tama ngẽmaãcü pixĩgü i ñu̱xmax. Erü ñu̱xma rü natanüxŭ pixĩgü i guxŭma i ngẽma duŭxŭgü i Tupanaãrü ixĩgüxŭ. Rü aixcüma Tupanaxãcügüxüchi pixĩgü i ñu̱xmax.

20-22 Guxãma i pema rü wüxi ya ĩpata ya mexũne ya Tupana nawa maxũne pixĩgü. Rü ngẽma cementu i ladriyu naẽtügu nugüxũ, rü ngẽma rü Tupanaãrü ngúexũgü ga imugüxũ rü norü orearü uruũgü nixĩ. Rü yima ladriyu ya nüxirama cementuétüwa ixücuchicü rü Cristu nixĩ. Rü ngẽma inanaxügü na naxüãxũ ya guxũnema ya yima ĩ. Rü düxwa ningu na wüxi ya tupauca ya taxũne ya Cristugagu üünene na yiĩxũ. Rü ngẽmaãcü i pema na Cristuarü pixĩgüxũ rü wüxigu tomaã peyanguxẽẽ ya wüxi ya tupauca ya taxũne i ngextá Tupanaãẽ i Üünexũ ímaxũxũwa.

3

Tupana rü Pauruxũ namu na ore i mexũxũ yaxuxũ namaã ga yema duũxũgü ga tama Yudíugü ixĩgüxũ

1 Rü ñu̱xma na yemaãcü Tupana pexũ rüngũxẽẽxũ, rü choma i Pauru rü pexcèx chayumüxẽ. Rü pemaã nüxũ chixu rü núma poxcupataũwa changẽxma erü Ngechuchu ya Cristuarü duũxũ chixĩ. Rü nuxma chapoxcu erü guxũwama nüxũ chixuchiga na pema rü ta pexũ nangẽxmaxũ i pechica i Tupanaxũtawa woo na tama Yudíugü pixĩgüxũ.
2 Rü maneca marü nüxũ pecuáchiga na ñuxãcü Tupana choxũ nangechaũãcüma choxũ muxũ na pexũ charüngũxẽẽxũcèx rü pemaã nüxũ chixuxũcèx i norü ore i mexũ.
3 Rü Tupana chomaã nanango̱xẽẽ rü choxũ nüxũ nacuèxẽẽ ga yema ore ga pechiga ga noxri nüxĩcatama nüxũ nacuáxũ. Rü yemachiga nixĩ ga írarüwa marü pexcèx chanaxümatüxũ ga noxrix.
4 Rü yexguma pexcèx chanaxümatügu rü pemaã nüxũ chixu ga yema noxri ẽxũguxũ ga ore i ñuxãcü Tupana rü Cristugagu duũxũgüxũ namaxẽxẽẽxũ. Rü ngẽxguma meã nawa pengúegu i ngẽma popera rü tá nüxũ pecuèx na aixcüma yiĩxũ ga yema ore ga noxri ẽxũguxũ ga nachiga pexcèx chaxümatüxũ.
5 Rü yema nixĩ ga ore ga ẽxũguxũ ga Tupana taxúexũma meã nüxũ nacuèxẽẽxũ ga noxrix. Natürü i ñu̱xma rü ngẽma Naãẽ i Üünexũ rü marü nanango̱xẽẽ i ngẽma ore naxcèx i Tupanaãrü duũxũgü i üünexũ i yamugüxũ rü norü orearü uruũgü.
6 Rü ñu̱xma rü tá pemaã nüxũ chixu i ñuxãcü na yiĩxũ i ngẽma ore ga noxri ẽxũguxũ. Rü dücax, woo tama Yudíugü pixĩgü natürü i ñu̱xma rü pexcèx rü ta nixĩ i ngẽma maxũ i taguma gúxũ ga noxri Tupana tomaã ixunetaxũ. Rü ñu̱xma i pema rü ta norü duũxũgü pixĩgü. Rü pexcèx nixĩ i guxũma i ngẽma Tupanaãrü unetagü ga noxri tomaã nüxũ yaxuxũ. Rü ngẽmaãcü i ñu̱xma rü Ngechuchu ya Cristugagu pexũ nangẽxma i guxũma i ngẽma mexũgü erü peyaxõgü i norü ore i tüxũ maxẽxẽẽxũ.
7 Rü woo taxuwama chame na chanaxüxũcèx i norü puracü, natürü ya Tupana rü choxũ namuãma rü choxũ naporaxẽẽ na nüxũ chixuxũcèx i ngẽma norü ore i mexũ.
8 Rü chaugücèx i Tupanapẽxewa rü choma nixĩ i guxũ i norü duũxũgüarü ñaxtüwaama chaxüxũ. Rü woo ngẽmaãcü chixĩ, natürü Tupana choxũ nangechaũ rü choxna nanaxã i ngẽma puracü i mexũ na ngẽma tama Yudíugü ixĩgüxũmaã nüxũ na chixuxũcèx i norü ore i mexũ na ñuxãcü namexẽchixũ rü taguma iyagúxũ ga yema taxcèx naxüxũ ga Cristu.
9 Rü nüma ga Tupana ya guxũãrü üruũ ixĩcü, rü choxũ namu na guxũ i duũxũgüxũ nüxũ chacuèxẽẽxũcèx na ñuxãcü yiĩxũ i ngẽma norü ngúchaũ ga nuxcüma ẽxũguxũ ga noxri nüxĩcatama nüxũ nacuáxũ. Rü ngẽma norü ngúchaũ nixĩ i Cristugagu tüxũ na namaxẽxẽẽxũ.
10 Rü yemaãcü choxũ namu ga Tupana na ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũmaã nüxũ chixuxũcèx i ore i mexũ na yaxõgüãxũcèx. Rü nüma ya Tupana nanaxwèxe na yaxõgüãxũ na ngẽmaãcü guxũma i ãẽxgacügü i daxũcũã̱x nüxũ nadaugüxũcèx na ñuxãcü nüxũ nacuèxüchixũ ga Tupana ga yexguma duũxũgüaxũ natauxchaxẽẽãgu na naxũtawa nangugüxũcèx.

11 Rü yemaãcü nüxũ nanatauxchaxẽẽ ga Tupana yerü woetama nuxcümaxũchima guxũguma nagu narüxĩnü na tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristugagu tá na namaxẽxẽẽãxũ i duũxũgü. Rü yemaãcü nayanguxẽẽ.
12 Rü ñu̱xma na Cristuarü duũxũgü ixĩgüxũ rü nüxũ na yaxõgüxũ, rü tüxũ natauxcha na Tupanana ingaicamagüxũ rü taxucèxma nüxũ na imuũẽxũ.
13 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma na pexcèx ngúxũ chingexũ rü pexũ chacèèxũ na tama chauxcèx pexoegaãẽgüxũcèx. Erü ngẽma ngúxũ na chingexũ i ñu̱xma rü perü meruũ nixĩ i ngẽma.

Cristu rü poraãcü tüxũ nangechaũ

14 Rü ngẽmacèx, ngẽxguma nagu charüxĩnügu na ñuxãcü Tanatü ya Tupana taxcèx namexẽẽxũ na naxãcügü ixĩgüxũcèx, rü napẽxegu chacaxãpu̱xü na nüxũ chicuèxüũxũcèx.
15 Rü nüma nixĩ i Nanatü yiĩxũ i guxũma i norü duũxũgü i ñoma i naãnewa rü daxũguxũ i naãnewa ngẽxmagüxũ.
16 Rü Tanatü ya guxũguma poraãcü tamaã mecümacüna chaca na Naãẽ i Üünexũãrü ngũxẽẽmaã pexũ naporaexẽẽxũcèx na aixcüma peporaexũcèx i perü maxũwa.
17-18 Rü ngẽxgumarüũ ta nüxna naxcèx chaca na perü õgagu pewa namaxũxũcèx ya Cristu. Rü ngẽxguma ngẽmaãcü perü maxũwa peporaegu rü pexũ nangẽxmagu i ngẽma ngechaũ i aixcüma ixĩxũ, rü tá wüxigu guxũma i yaxõgüxũmaã nüxũ pecuèx na ñuxãcü nataxüchixũ i norü ngechaũ i namaã tüxũ nangechaũxũ ya Cristu.
19 Rü woo tama yanguxgu i tórü cuèx na nüxũ icuáxũcèx na nañuxraũxũ i ngẽma ngechaũ i namaã Cristu tüxũ ngechaũxũ, natürü Tupanana naxcèx chaca na pexcèx nango̱xẽẽãxũcèx na ñuxãcü na yiĩxũ i ngẽma ngechaũ na aixcüma pewa nangẽxmaxũ i guxũma i Tupanacümagü.
20 Rü ñu̱xma rü name nixĩ i guxãma i yixema rü nüxũ ticuèxüũgü ya Tupana. Erü nüma rü nüxũ nangẽxma i pora na naxüãxũ i guxũma i ngẽma naxcèx íi̱axũ rü ẽxna nagu rüxĩnüẽxũãrü yexeraxüchi. Rü ngẽma norü pora i tawa ngẽxmaxũmaã nixĩ i naxüãxũ i guxũma i ngẽma.
21 Rü ñu̱xma rü name nixĩ i guxũma i norü duũxũgü i yaxõgüxũ rü guxũgutáma Tupanaxũ nicuèxüũgü naxcèx i ngẽma Ngechuchu ya Cristu üxũ. Rü ngẽmaãcü yiĩ.

4

Tupanaãẽ i Üünexũ rü wüxigutama tüxũ narüxĩnüẽxẽẽ

1 Rü ñu̱xma na ngẽmaãcü Tupana tüxũ rüngũxẽẽxũ, rü choma i Cristugagu na chapoxcuxũ, rü pexũ chacèèxũ na Tupana naxwèxexũãcüma meã pemaxẽxũ. Rü name nixĩ i ngẽmaãcü pemaxẽ erü pexũ nixĩ ga nadexũ ga Tupana, rü norü duũxũgü pixĩgü i ñu̱xmax.
2 Rü tama name i pegü picuèxüxũgü. Rü name nixĩ i guxũguma pemecümagü rü yaxna namaã pexĩnüẽ i togü rü nüxũ pengechaũgü.
3 Rü chanaxwa̱e i wüxigu perüxĩnüẽ rü ñoma wüxitama i duũxũrüũ pixĩgü erü pewa nangẽxma i Tupanaãẽ i Üünexũ. Rü name nixĩ i naxcèx pedau na guxũguma pegü pengechaũgüxũ rü ngẽmaãcü taguma ta̱cücèx pegü pitoyexũ.
4 Erü yixema na Cristuarü duũxũgü ixĩgüxũ, rü ñoma wüxitama i duũxũrüũ tixĩgü. Rü ngẽxgumarüũ ta wüxitama nixĩ i Naãẽ i Üünexũ i guxãwama maxũxũ. Rü ngẽxgumarüũ ta Tupana pexũ nade na guxãma ípenanguxẽẽgüxũcèx i wüxitama i maxũ i taguma gúxũ.
5 Rü wüxitama nixĩ ya tórü Cori, rü wüxiaxũtama nixĩ i yaxõgüxũ rü wüxicèxicatama nixĩ ga íibaiũxũ ga guxãma.
6 Rü wüxitama nixĩ ya Tupana ya guxãnatü ixĩcü. Rü nüma rü guxã̱etüwama nangẽxma rü guxãwama namaxũ. Rü nüma rü guxãxũ narüngũxẽẽ na tanaxüxũcèx i norü puracü.

7 Natürü wüxichigü i yixema rü tanayaxu i ngẽma nacüma rü ngẽma cuèx i Cristu tüxna
ãmarechaŭ̃xŭ̃ na naxügüxŭ̃cèx i norü puracü.
8 Rü ngẽmacèx i Tupanaãrü ore i ümatüxŭ̃wa rü ñanagürü:
“Rü yexguma daxũguxŭ̃ ga naãnewa naxũxgu, rü yéma tüxŭ̃ nagagü ga guxema marü tüxŭ̃
ínanguxŭ̃xẽẽ nawa ga tümaarü chixexŭ̃. Rü norü duŭ̃xŭ̃güna nanaxã ga cuèx na
ngemamaã Tupanaarü puracü naxügüxŭ̃cèx”,
ñanagürü i ngẽma ore.
9 Rü ñu̱xma Pa Chaueneẽgüx, rü pexna chaca, rü ¿ta̱cüchiga nixĩ i ngẽma ore i ñaxŭ̃,
“Daxũwa naxũ”, ñaxŭ̃? Rü dücax, ngẽmawa nüxŭ̃ tacuèx ga noxri rü ñoma ga naãnegu na
ínaxĩxŭ̃ ga nümax.
10 Rü gumatama Cristu ga ñoma ga naãnegu írüxĩcü, rü gumatama nixĩ ga daxũguxŭ̃
i naãne i Tupana íngẽxmaxŭ̃wa ũxcü na guxãe̱tüwa nangẽxmaxŭ̃cèx rü guxŭ̃wama
nangẽxmaxŭ̃cèx.
11 Rü nümatama nixĩ ga guxema norü duŭ̃xẽgüna naxããxŭ̃ ga tümaãrü cuèx rü tümaãrü
puracü. Rü tüxŭ̃ naxuneta ga ñuxre na toxnamana norü orexŭ̃ tayarüxugüxŭ̃cèx.
Rü toguegü rü tüxna nanaxã ga cuèx na duŭ̃xŭ̃gümaã nüxŭ̃ tixuxŭ̃cèx i ngema norü
ore i tüxŭ̃ nüxŭ̃ nacuèxẽẽxŭ̃. Rü toguegü rü tüxna nanaxã ga cuèx na duŭ̃xŭ̃güaxŭ̃
tanangúchaŭ̃xẽẽxŭ̃ i Tupanaarü ore na yaxõgüãxŭ̃cèx. Rü toguegü rü tüxna nanaxã ga
cuèx na ngema yaxõgüxŭ̃arü dauruxŭ̃gü tixĩgüxŭ̃cèx. Rü toguegü rü tüxna nanaxã ga
cuèx na norü oremaã tangúexẽẽtaegüxŭ̃cèx.
12 Rü yemaãcü norü duŭ̃xẽgüna nanaxã ga tümaãrü puracü rü tümamaã inananguxŭ̃xẽẽ
na ngẽma yaxõgüxŭ̃xŭ̃ tarüngŭ̃xẽẽgüxŭ̃cèx na ngẽmaãcü guxŭ̃ma i ngẽma yaxõgüxŭ̃ rü
yexeraãcü nüxŭ̃ yacuáetanüxŭ̃cèx i norü ore.
13 Rü Cristu nanaxwèxe na ngẽma norü orewa iyaetanüxŭ̃ i guxãma i yixema ñu̱xmatáta
wüxigu aixcüma meã yaxõgü rü meã nüxŭ̃ icuèxgü ya Tupana Nane. Rü ngẽmaãcü tá
düxwa nawa tangugü na aixcüma Tupana naxwèxexŭ̃ãcüma ixĩgüxŭ̃, rü tá tiyaetanü i
norü orewa ñu̱xmatáta ñoma Cristu ya aixcüma mexẽchicürüŭ̃ ixĩgü.
14 Rü tãũtáma ñoma buxŭ̃gürüŭ̃ tixĩgü i tórü maxŭ̃wa. Erü ngẽma buxŭ̃gü rü tauxchaãcü
toguama narüxĩnüẽ. Rü ngẽxguma ta̱cü rü to i ngu̱xẽẽtaexŭ̃ naxĩnüẽgu rü ngẽmawe narüxĩ
ñu̱xmata naga naxĩnüẽ i ngẽma duŭ̃xŭ̃gü i chixexŭ̃ i norü doramaã nawomüxẽẽgüxŭ̃ rü
nachixexẽẽgüchaŭ̃xŭ̃. Natürü i yixema rü tama name na ngẽxgumarüŭ̃ ixĩgüxŭ̃.
15 Rü name nixĩ i yigü ingechaŭ̃güãcüma nagu taxĩ i ngẽma ore i aixcüma ixĩxŭ̃, na
ngẽmaãcü yexeraãcü naxrüŭ̃ ixĩgüxŭ̃cèx ya Cristu ya guxŭ̃ma i yaxõgüxŭ̃ãrü ãe̱xgacü
ixĩcü.
16 Rü taeru ya Cristuwa nixĩ i ne naxũxŭ̃ i tórü pora na naxcèx imaxẽxŭ̃cèx. Rü
guxãma i yixema rü wüxigu naxmẽxwa tangẽxmagü. Rü ngẽxguma Cristugagu meã
wüxigu ipuracüegu rü yigü rüngŭ̃xẽẽgu rü guxŭ̃ma meãma inixũ. Rü ngẽmaãcü yigü in-
gechaŭ̃güãcüma norü orewa tiyaetanü na düxwa nüma nanaxwèxexŭ̃ãcüma ixĩgüxŭ̃cèx.

Maxŭ̃ i ngexwacaxŭ̃xŭ̃ i Cristugagu tüxŭ̃ ngẽxmaxŭ̃

17 Rü ñu̱xma rü Cristuégagu pexŭ̃ chaxucu̱xẽ na tama nagu pexĩxŭ̃ i ngẽma chixexŭ̃ ga
noxri nagu pexĩxŭ̃ ga yexguma tauta Cristuaxŭ̃ peyaxõgügu. Rü tama name i nagu pexĩ
i nacümagü i ngẽma duŭ̃xŭ̃gü i tama Tupanaxŭ̃ cuèxgüxŭ̃ i naẽchitamare maxẽxŭ̃.
18 Erü Chataná rü nanatoõẽgü i ngẽma duŭ̃xŭ̃gü, rü ngẽmacèx chixexŭ̃guxicatama
narüxĩnüẽ. Rü nagagugütama nüxŭ̃ nataxuma i maxŭ̃ i taguma gúxŭ̃ i Tupanawa ne ũxŭ̃,
erü tama nüxŭ̃ nacuèxgüchaŭ̃.
19 Rü tama naxãneẽ na ta̱cü rü chixexŭ̃ na naxügüxŭ̃, rü ngẽmacèx nagu naxĩ rü nüxŭ̃
namepua i guxŭ̃raŭ̃xŭ̃ i chixexŭ̃gü na naxügüxŭ̃.
20 Natürü i pema rü tama ngẽmaãcü na pemaxẽxŭ̃cèx nixĩ i Cristuaxŭ̃ peyaxõgüxŭ̃.

21 Yerü pema rü marü meã nüxũ pexĩnüẽ ga Cristuchiga. Rü toxũtawa naxcèx pengúe, rü nüxũ pecuèx i norü ore i aixcüma ixĩxũ na ñuxãcü Ngechuchu naxwèxexũãcüma na pemaxẽxũ.
22 Rü ngẽmacèx name nixĩ i nüxũ perüxoe i ngẽma nuxcümaũxũ i pecümagü ga ũpa nagu pexĩxũ. Yerü yema nuxcümaũxũ ga perü maxũ rü nachixexüchi. Rü pexũ napora rü pexũ nawomüxẽẽgü na nagu pexĩxũcèx ga yema pexeneãrü ngúchaũgü i tama mexũ. Natürü i ñu̱xma rü name nixĩ i nüxũ perüxoe i guxũma i ngẽma.
23 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma na Cristuarü duũxũgü pixĩgüxũ rü name nixĩ na Tupanaguxicatama perüxĩnüẽxũ. Rü name nixĩ i Tupanana pegü pexãgü na Naãẽ i Üünexũ pewa puracüxũcèx rü na nangexwacaxũxẽẽãxũcèx i peãẽ.
24 Rü name nixĩ i penayaxu i ngexwacaxũxũ i pecüma i Tupana norü ngúchaũmaã pexcèx mexẽẽxũ. Rü ngẽma nacüma i ngexwacaxũxũ rü perü maxũ i mexũwa tá nango̱x i ngẽxguma nagu pexĩxgu i ngẽma ore i aixcüma ixĩxũ rü tama nawe perüxĩxgu i pexeneãrü ngúchaũ.
25 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma na Cristuarü pixĩgüxũ rü tama name na pidoratèèxgüxũ. Natürü name nixĩ i wüxichigü rü tümamücümaã aixcümaxũ tixu. Erü guxãma i yixema rü yigütanüxũ i yaxõgüxũ tixĩgü.
26 Rü ngẽxguma texé ta̱cü peãẽwa ngu̱xẽẽgu rü ¡pegüna pedaugü na tama pecadu pexüxũcèx! Rü tama name i nagu perüxĩnüẽẽcha natürü name nixĩ i paxa ngẽmatama i ngunexũgu nüxũ ipeyarüngüma i ngẽma naxũpa na yanaxücuxũ ya üèxcü.
27 Rü pegüna pedaugü na tama penaxüchicaxũcèx i Chataná na ngẽmaãcü nayoxniẽxũcèx rü pemaã inacuáxũcèx.
28 Rü ngẽxguma texé petanüwa ngĩtèèxgu ga ũpa, rü name nixĩ i nüxũ tarüxo i ngẽma. Rü name nixĩ i tümamẽxẽmaã meã tapuracü na ngẽmaãcü tüxũ nangẽxmaxũcèx i tümaãrü ngẽmaxũ na ta̱guã̱x ya tüxũ nataxúemaã tangauxũcèx.
29 Rü tama name i chixexũ i oremaã pidexagü. Rü name nixĩ i ore i mexũmaã pidexagü na ngẽmaãcü ngẽma duũxũgü i pexũ ĩnüẽxũxũ perüngũxẽẽgüxũcèx na yexeraãcü Tupanaga naxĩnüẽxũcèx rü nataãẽgüxũcèx.
30 ¡Rü pexuãẽgü na tama penangechaũxẽẽxũcèx i Tupanaãẽ i Üünexũ! Erü ngẽma Naãẽ i Üünexũ nixĩ i Tupana pexna muxũ na nüxũ pecuáxũcèx na aixcüma norü duũxũgü pixĩgüxũ ñu̱xmatáta ngẽma ngunexũ i nagu pexcèx núma naxũxũ ya Cristu.
31 ¡Rü nüxũ perüxoe na nagu perüxĩnüẽẽchaxũ ega texé ta̱cü rü chixexũ pemaã ü̱xgux! Rü ngẽxgumarüũ ta name nixĩ na nüxũ perüxoexũ na aigu perüxĩnüẽxũ, rü ẽxna penuẽxũ, rü ẽxna pegü na pengaexũ, rü ẽxna peguxchigawèxegüxũ. Rü ngẽmaãcü name nixĩ na nüxũ perüxoexũ i guxũma i ngẽma chixexũ i dexagü.
32 Rü name nixĩ i pegü perüngũxẽẽgü rü pegümaã pemecümagü, rü pegüxũ pengechaũtümüũgü i wüxichigü. Rü ngẽxguma petanüwa texé ta̱cü rü chixexũ pemaã ü̱xgux, rü name nixĩ i pegüxũ nüxũ pengechaũgü i wüxichigü yema na Cristugagu Tupana pexũ nüxũ nangechaũxũrüũ.

5

Name nixĩ i meã namaxẽ i Tupanaxãcügü

1 Rü ñu̱xma rü Tupanaxãcügü ya pexũ nangechaũgüxe pixĩgü. Rü ngẽmacèx name nixĩ i naxcèx pedau na naxrüũ meã pemaxẽxũ rü naxrüũ pimexũ.
2 Rü name nixĩ i pegü pengechaũgü yema Cristu tüxũ na ngechaũxũrüũ. Rü nüma rü taxcèx nügü inaxã rü taxcèx nayu. Rü yemaãcü Tupanaxũ nataãẽxẽẽ yerü yemaãcü tüxũ namaxẽxẽẽ.
3 Rü ñu̱xma rü Tupanaãrü duũxũgü pixĩgü. Rü ngẽmacèx tama name i naĩ i ngemaã rü ẽxna naĩ ya yatümaã na ipepexũ. Rü tama name na pexeneãrü ngúchaũwe perüxĩxũ

rü ẽxna pegüna penanugüchaũxũ i ṯacü i ngẽmaxũgü. Rü ngẽmacèx name nixĩ i nüxũ perüxoe i guxũma i ngẽma chixexũgü, rü bai i nachiga na pidexagümarexũ.

4 Rü tama name i ṯacü rü ore i ãũãchixũxũ pixu, rü bai i ṯacü rü ngeãẽxũmare pixu, rü bai i texéxũ pecugücüraxũ. Erü ngẽma ore i chixexũgü rü taxuwama name. Rü narümemaẽ nixĩ i Tupanana moxẽ pexãgü.

5 Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü ngẽxguma texé naĩ i ngemaã rü ẽxna naĩ ya yatümaã ipexgu, rü ẽxna tümaxũneãrü ngúchaũ taxu̱xgu, rü taxucürüwama taxãchica i ngextá tórü Cori ya Cristu rü Tanatü ya Tupana ãẽ̱xgacü íixĩxũwa. Rü ngẽxgumarüũ ta taxucürüwama texé ngẽma taxãchica ega tügüna tananugüchaũxgu i ṯacü rü ngẽmaxũgü. Erü yíxema ngẽma nacüma tüxũ ngẽxmaxẽ rü düxwa namaã tatupanaã̱x i ngẽma nacüma i chixexũ.

6 ¡Rü tama naga pexĩnüẽ ega texé ṯacü rü ore i ngẽãẽmarexũmaã pexũ womüxẽẽchaũgu na penaxüxũcèx i ngẽma chixexũgü! Erü ngẽma chixexũgügagu nixĩ i Tupana tá poraãcü napoxcuexũ i ngẽma duũxũgü i tama naga ĩnüẽxũ.

7 Rü ngẽmacèx tama name i ngẽma duũxũgümaã pexãmücügü na pema rü ta tama penaxüxũcèx i ngẽma chixexũgü.

8 Rü ũpa ga pema rü ẽãnexũwa peyexmagü, yerü tama Tupanaxũ pecuèx rü chixri pemaxẽ. Natürü i ñu̱xma na Tupanaxũ pecuáxũ rü tórü Coriarü duũxũgü na pixĩgüxũ, rü ngóonexũwa pengẽxmagü. Rü ngẽmacèx name nixĩ i duũxũgü i ngóonexũwa ngẽxmagüxũrüũ meã na pemaxẽxũ.

9 Erü ngẽxguma ngóonexũwa ingẽxmagu, rü mexũ taxügü, rü nagu taxĩ i ore i aixcüma ixĩxũ, rü meã tamaxẽ.

10 Rü ngẽmacèx name nixĩ i naxcèx pedau na nagu pexĩxũ i ngẽma maxũ i tórü Cori namaã taãẽxũ.

11 Rü tama name i pema rü ta penaxü i ngẽma chixexũgü i taxuwama mexũ i ngẽma togü i duũxũgü i ẽãnexũwa ngẽxmagüxũ ügüxũ. Natürü narümemaẽ nixĩ i penango̱xẽẽ na nachixexũ i ngẽma naxügüxũ.

12 Erü ngẽma chixexũ i cúãcüma naxügüxũ i ngẽma yatügü rü ngexũgü, rü woo nachiga idexagümaregu rü wüxi i ãnexũchi nixĩ.

13 Natürü ngẽxguma ngóonexũ nagu baxigu i ṯacü rü chixexũgü rü meã tá nango̱x na ñuxãcü nachixexũ.

14 Erü guxũma i ṯacü i ngẽxmaxũ, rü ngẽxguma ngóonexũwa nangẽxmagu, rü meãma nango̱x na ñuxãcü yiĩxũ. Rü ngẽmacèx i Tupanaãrü orewa rü ñanagürü:

“¡Naḇaixãchi i cuma na cupexũ! ¡Rü írüda i cuma na icuyarütaxuxũ! ¡Rü nagu rüxĩnü na ñuxãcü nachixexũ i ngẽma curü pecadugü! Rü Cristu tá cuxcèx nanangóonexẽẽ rü tá cuxũ narüngũxẽẽ na Tupanaxũ cucuáxũcèx”,

ñanagürü i ngẽma ore.

15 Rü ngẽmacèx name nixĩ i pexuãẽgü rü meã pemaxẽ. Rü tama name i ngẽma duũxũgü i tama Tupanaãrü orexũ cuèxgüxũrüũãcüma na pemaxẽxũ, natürü name na duũxũgü i meã Tupanaga ĩnüẽxũrüũ meã na pemaxẽxũ.

16 Rü ñu̱xma na Tupana pexũ yatauxchaãchixẽẽxũ rü ¡pepaxaãẽgü na nüxũ pepuracüexũ rü penaxüxũ i ngẽma nüma nanaxwèxexũ! Erü ñomaũcüü i duũxũgü rü poraãcü chixexũ naxügü.

17 Rü ñu̱xma na ngẽmaãcü namaxẽxũ i togü i duũxũgü, rü tama name na naxrüũ pixĩgüxũ. Rü tama name i duũxũgü i ngẽãẽmarexũrüũ pixĩgü. Natürü name nixĩ i Tupanaãrü orewa pengúe na nüxũ pecuáxũcèx i ṯacü na yiĩxũ i tórü Cori pexũ naxwèxexũ na penaxüxũ.

18 Rü tama name i ṯacü rü axexũ i ngúchi̱xáxũmaã pengãxẽ, erü ngẽma rü chixexũ tüxũ naxüxẽẽ i ngẽxguma ngẽmaãcü imaxẽgu. Natürü name nixĩ i Tupanaãẽ i Üünexũna pegü pexãgü na pewa nangẽxmaxũcèx rü pemaã inacuáxũcèx.

19 Rü name nixĩ i Tupanaãrü orechigagu rü norü wiyaegügu pegümaã pidexagü rü pegümaã nüxũ pixu. Rü name nixĩ i nagúxũraũxũ i norü wiyaegügu pewiyaegü, na ngẽmaãcü guxũne ya perü maxũnemaã tórü Corixũ picuèxüũgüxũcèx.
20 Rü name nixĩ i guxũguma tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuégagu moxẽ nüxna pexãgü ya Tanatü ya Tupana naxcèx i guxũma.

Ñuxãcü meã nügümaã namaxẽ i wüxi ya ĩpatacũãx i Cristuaxũ yaxõgüxũ

21 Rü ñu̱xma na Cristumẽxẽwa pengẽxmagüxũ, rü name nixĩ i pegüga pexĩnüẽ i wüxichigü, erü Cristuxũ pengechaũgü rü naga pexĩnüẽ.
22 Rü pemax, Pa Ngexũgüx, rü ngẽma tórü Cori naxwèxexũrüũ rü name nixĩ na petega pexĩnüẽxũ.
23 Erü nüma ya yatü rü namèxẽru nixĩ, ngẽxgumarüũ ya Cristu na guxũma i yaxõgüxũẽru na yiĩxũ. Rü nümagü i yaxõgüxũ rü Cristuxũne nixĩgü rü nüma ya Cristu nixĩ i norü maxẽxẽẽruũ yiĩxũ.
24 Rü ngẽxgumarüũ na Cristuga naxĩnüẽxũ i ngẽma yaxõgüxũ, rü ngẽxgumarüũ ta i ngexũgü rü name nixĩ na guxũguma natega naxĩnüẽxũ.
25 Rü name nixĩ i namèxũ nangechaũ ya yatü, yema Cristu guxãma ga yaxõgüxexũ na nangechaũxũrüũ. Rü yema na tüxũ nangechaũxũcèx nixĩ ga nayuxũ ga Cristu.
26 Rü yemaãcü nanaxü ga Cristu na nügüxũ tüxũ nadexũcèx rü tüxũ yaxüünexẽẽxũcèx i guxãma i yixema na yaxõgüxũ. Rü norü oremaã rü ngẽma dexá i nawa íibaiũxũmaã tüxũ nimexẽẽ na aixcüma napẽxewa imexũcèx.
27 Rü yemaãcü tüxũ nimexẽẽ na nügütama tüxũ nawéxũcèx na aixcüma guxũwama imexũ rü na nataxuxũma i ṯacü i tórü chixexũ rü bai i írarüwa i ngẽxguma napẽxewa ingugügu. Erü tüxũ nade na ixüünegüxũcèx rü guxũwama imexũcèx i napẽxewa.
28 Rü yema Cristu tüxũ na ngechaũxũrüũ, rü wüxichigü ya yatü rü nanaxwèxe na namèxũ nangechaũxũ ñoma nügüxũnexũ na nangechaũxũrüũtama. Rü yíxema tümamèxũ ngechaũxẽ rü tügütama nixĩ i tangechaũxũ.
29 Erü tataxuma ya texé ya tümaxũnechitama aixe, natürü tanaxüwemü rü meãma nüxna tadau ngẽma Cristu guxũma i yaxõgüxũna dauxũrüũ.
30 Rü guxãma i yixema na yaxõgüxũ rü Cristutanüxũ tixĩgü rü ngẽmaãcü wüxigu namücügü tixĩgü. Rü nüma nixĩ i tüxna nadauxũ.
31 Rü ngẽmacèx i Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:
“Rü wüxichigü ya yatü rü nanatüna rü naẽna tá nixũgachi na namèxmaã inaxãũxũcèx. Rü ngẽma taxre rü wüxi tátama nixĩgü”,
ñanagürü i ngẽma ore.
32 Rü ngẽma ore i yatüchiga rü namèxchiga rü wüxi i ore i aixcüma mexũ nixĩ. Natürü ñu̱xma na pemaã nüxũ chixuxũ i ngẽma rü Cristuchiga rü yaxõgüxũchiga nixĩ i chidexaxũ.
33 Natürü ngẽma ore rü pechiga ta nixĩ. Rü ngẽmacèx i wüxichigü i pema i yatügü rü name nixĩ i pemèxũ na pengechaũxũ ngẽma pegütama na pengechaũxũrüũ. Rü ngẽxgumarüũ ta i pema i ngexũgü rü penaxwèxe i petega pexĩnüẽ.

6

1 Pa Buxũgüx, ñu̱xma na Cristuarü pixĩgüxũ, rü name nixĩ i penatüga rü peega pexĩnüẽ, erü ngẽma nixĩ i aixcüma mexũ.
2-3 Yerü yema mugü ga Tupana Moĩchéna ãxũtanüwa rü yema mu ga nüxĩra wüxi ga unetamaã Tupana nüxũ ixuxũ, rü ñanagürü:
“¡Rü tüxũ nangechaũ rü tüxũ rüngũxẽẽ ya cunatü rü cue na aixcüma cutaãẽxũcèx rü namáxũcèx i curü maxũ i ñoma i naãnewa!”
ñanagürü.

4 Rü pemax, Pa Papágü rü Pa Mamágüx, rü tama name i penangamare rü penanuẽxẽẽ i pexacügü. Rü name nixĩ i meã penayaexẽẽ, rü peyaxucu̱xẽgü rü penangúexẽẽ na meã tórü Coriaxũ yaxõgüãxũcèx.
5 Rü pemagü, Pa Duũxũgü ya Ixããrü Coriã̱xgüe, rü name nixĩ i meã naga pexĩnüẽ i perü corigü i ñoma i naãnewa. Rü penaxwèxe i nüxũ pengechaũgüãcüma rü nüxũ pemuũẽãcüma meã naga pexĩnüẽ ñoma Cristuaxũ pepuracüexũrüũ.
6 Rü tama name ega perü corigü pexũ dawenüguxicatama meã nüxũ pepuracüe na ngẽmaãcü pemaã nataãẽxũcèx. Natürü ñu̱xma na Cristuarü duũxũgü pixĩgüxũ, rü name nixĩ i guxũma i perü ngúchaũmaã penaxü i ngẽma Tupana pexũ naxwèxexũ.
7 Rü ngẽma puracü i perü cori pexna ãxũ, rü name nixĩ i petaãẽãcüma penaxü, ñoma tórü Cori ya Ngechuchuaxũ pepuracüexũrüũ. Erü aixcüma nüxũ nixĩ i pepuracüexũ rü tama i duũxũgüaxũ.
8 Rü name nixĩ i ngẽmaãcü meã pepuracüe, erü nüxũ pecuèx rü wüxichigü i duũxũ rü woo wüxi i coriarü duũxũ yixĩgu rü ẽxna taxúxearü yixĩgu, natürü tórü Cori ya Ngechuchu tá nüxũ nanaxütanü naxcèx i ngẽma mexũ i naxüxũ.
9 Rü pemax, Pa Corigüx, rü name nixĩ i ngẽxgumarüũ ta meã namaã pemaxẽ i perü duũxũgü. Rü tama name i ta̱cü rü chixexũmaã penaxãũxũne. Rü nüxna pecuèxãchie na pema rü ta perü duũxũgürüũ tórü Cori ya daxũgucümẽxẽwa na pengẽxmagüxũ. Rü aixcüma guxãma i yixema rü tawüxigu i napẽxewa ya tórü Cori ya Cristu.

Cristuarü duũxũgüarü poxũruũ i Tupana nüxna ãxũ na nügü namaã ínapoxũgüxũcèx naxchaxwa i Chataná

10 Rü ñu̱xma na tórü Corimücügü pixĩgüxũ, Pa Chaueneẽgüx, rü name nixĩ i pegü peporaexẽẽ na penayaxuxũcèx i ngema pora i nawa ne ũxũ. Erü nüma rü naporaxüchi.
11 ¡Rü pegü panaxũ i guxũma i ngema poxũruũgü i Tupana pexna ãxũ na ngẽmamaã pegü ípepoxũxũcèx i ngẽxguma Chataná pexũ womüxẽẽchaũgu!
12 Erü tama duũxũgü i taxrüũ ãmachixũ rü ãxchinaxãxũmaã nixĩ i yigü idaixũ. Natürü ngẽma namaã yigü idaixũ nixĩ i Chatanáãrü duũxũgü i ngoxogü i chixexũgü i poraexũ. Rü nümagü rü namuxũchi rü tüxũ narüporamaẽgüchaũ. Rü tama nüxũ tadaugü erü naãẽgü nixĩ, natürü guxũwama nangẽxmagü i ñoma i naãnewa. Rü namaã inacuèx i ñoma i naãne i chixexũ.
13 Rü ngẽmacèx name nixĩ i penayauxgü i guxũma i ngẽma poxũruũgü i Tupana pexna ãxũ, na ngẽmaãcü pegü ípepoxũxũcèx i ngẽxguma ngẽma naãẽgü pexũ nachixexeẽchaũgu. Rü ngẽmaãcü tãũtáma nüxũ penguxũ i ngẽma naãẽgü i chixexũ rü tá nüxũ perüporamaegü.
14 Rü ngemacèx name nixĩ i mea pegüna pedaugü na tama perü uwanümẽxẽgu peyixũcèx. Rü penaxwa̱e na pixaixcümagüxũ na taxuwama nachixexũcèx i perü maxũ.
15 Rü name nixĩ i guxũguma ípememaregü na nüxũ peyarüxugüexũcèx i ngema ore i ngüxmüxẽẽruxũ.
16 Rü ngema guxũarü yexera ixĩxũ nixĩ na aixcüma Cristuaxũ peyaxõgüxũ na ngẽmaãcü pegü ípepoxũxũcèx nüxna i Chatanáne i ãũcümaxũ i namaã tüxũ nachix-exẽẽchaũxũ.
17 Rü name nixĩ i penayaxu i ngema maxũ i taguma gúxũ na ngemamaã pegü ípepoxũxücèx ñoma wüxi i churara i napatẽxemaã nügü ípoxũxũrüxũ. Rü ngema Tupanaarü Ore i Naãẽ i Üünexũ pexna ãxũ, rü ngema nixĩ i pexne ixĩxũ.
18 Rü tama name i nüxũ perüchaue na peyumüxẽgüxũ. Natürü name nixĩ i guxũguma Tupanaãẽ i Üünexũãrü ngũxẽẽmaã Tupanaxũ pecèèxũ. Rü penaxwa̱e i pexuãẽ na taguma nüxũ perüxoexũcèx. Rü ngemaãcü name nixĩ i naxcèx peyumüxẽgü i guxũma i Tupanaarü duũxũgü.
19 Rü ngẽxgumarüũ ta chanaxwèxe i chauxcèx peyumüxẽgü na Tupana choxũ rüngũxẽẽxũcèx rü choxna naxããxũcèx i ngẽma ore i nüma nanaxwèxexũ na nüxũ chixuxũ. Rü chanaxwèxe i Tupanana naxcèx peca na choxũ naporaxẽẽxũcèx na

tama chamuŭãcüma nüxŭ chixuxŭcèx rü mea chanangoxẽẽxŭcèx i ngema norü ore i Cristuchiga ga noxri exŭguxŭ i ñuxma maxŭ tüxna ãxŭ.

20 Rü ngẽma orexŭ na chixuxŭcèx nixĩ ga Tupana nügüchicüü choxŭ inamuxŭ. Rü ngẽmagagu nixĩ i chapoxcuxŭ i ñuxmax. Rü chanaxwèxe i chauxcèx peyumüxẽgü na tama chamuŭãcüma meãma nüma nanaxwèxexŭãcüma nüxŭ chixuxŭcèx i ngẽma norü ore.

Pauru nanaguxẽẽ ga norü popera rü wenaxãrü yema duŭxŭgüxŭ narümoxẽ

21 Rü taeneẽ ya nüxŭ ingechaŭcü ya Tíquicu, rü chauxrüŭ aixcüma meãma napuracü i tórü Coriarü puracüwa. Rü nüma tá pemaã nüxŭ nixu i guxŭma i chauchiga na ñuxãcü choxŭ naxüpetüxŭ i nuã.

22 Rü ngẽmacèx nixĩ i pexŭtawa chanamuxŭ, na pemaã nüxŭ yaxuxŭcèx na ñuxãcü toxŭ naxüpetüxŭ, na ngẽmaãcü pexŭ nataãẽxẽẽxŭcèx.

23 Pa Toeneẽgü i Yaxõgüxŭx, chanaxwèxe i Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexŭ narü-ngŭxẽẽgü i guxãma i pema na meã pegümaã pemaxẽxŭcèx, rü aixcüma petaãẽgüxŭcèx, rü pegü pengechaŭgüxŭcèx rü meã peyaxõgüxŭcèx.

24 Rü chanaxwèxe i Tanatü ya Tupana nüxŭ narüngŭxẽẽ i guxŭma i ngẽma duŭxŭgü i aixcümaxŭchi tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuxŭ ngechaŭgüxŭ. Rü ngẽmaãcü yiĩ.

Rü nuãma pexna,
Pauru

POPERA GA PIRIPUWA YEXMAGÜXÜ GA YAXÕGÜXÜTANÜWA NAMUXÜ GA PAURU

Pauru rü nüxŭ narümoxẽ ga yema yaxõgüxŭ ga Piripuwa yexmagüxŭ

1 Pa Toeneẽgü ya Piripuwa Ngẽxmagüxex, choma i Pauru rü namaã i taeneẽ i Timutéu nixĩ i pexcèx tanaxümatüxŭ i ñaã popera. Rü toma rü Ngechuchu ya Cristuarü puracütanüxŭ tixĩgü. Rü pexcèx tanaxümatü i pema i yaxõgüxŭãrü ãẽxgacügü na pixĩgüxŭ, rü pema i tupaucawa ngŭxẽẽtaeruŭgü na pixĩgüxŭ, rü guxãma i pema i Ngechuchu ya Cristuaxŭ yaxõgüxe.

2 Rü chanaxwèxe i Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu poraãcü pexŭ narüngŭxẽẽ rü pexŭ nataãẽxẽẽ.

Pauru rü yema yaxõgüxŭcèx nayumüxẽ

3 Rü guxŭguma i ngẽxguma pexna chacuèxãchigu rü Tupanana moxẽ chaxã i pexcèx.

4 Rü ngẽxguma chayumüxẽgux, rü guxŭguma chataãẽãcüma pexcèx chayumüxẽ i guxãma i pemax.

5 Erü pema rü noxritama Tupanaãrü orexŭ pexĩnüẽgumama rü poraãcü choxŭ perüngŭxẽẽ na nüxŭ chixuxŭcèx i norü ore i mexŭ. Rü ñu̱xma rü ta choxŭ perüngŭxẽẽgüecha.

6 Rü Tupana rü marü inanaxügü i wüxi i mexŭ i puracü i perü maxŭwa. Rü nüxŭ chacuèx rü nüma rü guxŭgutáma nanaxüecha i ngẽma puracü ñu̱xmatáta yanguxẽẽã i ngẽxguma ínanguxgu ya Ngechuchu ya Cristu.

7 Rü aixcüma name na ngẽmaãcü pemaã nagu charüxĩnüxŭ, erü poraãcü pexŭ changechaŭ rü aixcüma Tupana wüxigu tüxŭ narüngŭxẽẽ i guxãma i yixema. Rü woo ñu̱xma na chapoxcuxŭ rü ẽxna ega ãẽxgacügüpẽxewa choxŭ nagagügu, rü Tupana choxŭ narüngŭxẽẽ i ngẽxguma norü ore i mexŭẹ̄tüwa chideaxgu rü namaã nüxŭ chixuxgu i ãẽxgacügü na aixcüma yiĩxŭ i ngẽma orewa nüxŭ iyarüngauxŭ i tórü maxŭ i taguma gúxŭ. Rü nüxŭ chacuèx rü ngẽma choxŭ nangŭxẽẽxŭãcüma, rü pexŭ rü ta narüngŭxẽẽ.

8 Rü Tupana nüxŭ nacuèx na ñuxãcü poraãcü pexŭ chadauxchaŭxŭ rü pexŭ na changechaŭxŭ i guxãma i pemax, ngẽma Ngechuchu ya Cristu pexŭ na ngechaŭxŭrüŭ.

9 Rü chorü yumüxẽwa naxcèx íchaca na yexeraãcü pegü pengechaŭgüxŭcèx rü Tupanaxŭ pengechaŭgüxŭcèx. Rü naxcèx íchaca na yexeraãcü nüxŭ pecuáxŭcèx i guxŭma i Tupanachiga rü yexeraãcü nüxŭ pecuáxŭcèx na ñuxãcü nanaxwèxexŭ na naxcèx pemaxẽxŭ.

10 Rü ngẽmaãcü pexcèx chayumüxẽ erü chanaxwèxe na meã penangugüxŭ i ṯacü nixĩ i aixcüma mexŭ i Tupanapẽxewa na penaxüxŭcèx i ngẽma. Rü chanaxwèxe na aixcüma namexŭ i perü maxŭ na taxucèxma ṯacücèx Tupana pexna c̱axŭcèx i ngẽxguma ínanguxgu ya Cristu.

11 Rü naxcèx íchaca na Ngechuchu ya Cristu pexŭ narüngŭxẽẽxŭ na aixcüma namexŭcèx i perü maxŭ rü aixcüma penaxüxŭcèx i ngẽma Tupanapẽxewa mexŭ na ngẽmaãcü meã pemaxẽãcüma Tupanaxŭ picuèxüŭgüxŭcèx.

Chauxcèx rü Cristuarü ngúchaŭ na chaxüxŭcèx nixĩ i chamaxŭxŭ

12 Pa Chaueneẽgüx, rü chanaxwèxe i nüxŭ pecuèx rü guxŭma i ngẽma choxŭ üpetüxŭ, rü aixcüma ngẽmaãcü choxŭ naxüpetü na yexeraãcü natachigaxŭcèx i Tupanaãrü ore i mexŭ.

13 Rü ñu̱xma i núma rü guxŭma i churaragü i ãẽxgacüpataarü dauruŭgü rü guxŭma i togü rü ta nüxŭ nacuèxgü na chapoxcuxŭ naxcèx na Cristuarü duŭxŭ chiĩxŭ.

14 Rü ñu̱xma na chapoxcuxũ rü muxũma i taeneẽgü i yaxõgüxũ rü tama namuũẽãcüma nüxũ nangúchaũ na nüxũ yaxugüexũ i Tupanaãrü ore i mexũ. Rü yexeraãcü tórü Coriaxũ nayaxõgü.

15 Rü aixcüma nixĩ i ñuxre i duũxũgü rü togüxũ na yaxãũxãchixẽẽxũcèxmare nüxũ nixugüexũ i Cristuchiga, erü togüxũ narüyexerachaũ. Natürü nangẽxma i togü i duũxũgü i aixcüma mexũgu naxĩnüẽãcüma meã nüxũ ixugüexũ i ngẽma ore.

16 Rü ñuxre i duũxũgü rü Cristuchigaxũ nixugüe erü choxũ nangechaũgü rü nüxũ nacuèxgü na Tupana nuxma choxũ muxũ na íchanapoxũxũcèx i norü ore i mexũ.

17 Natürü nangẽxma i togü i noxrütama ngúchaũcèx daugüxũ rü ngẽmacèx nüxũ ixugüexũ i ngẽma ore. Rü nümagü rü tama mexũgu narüxĩnüẽ, natürü naxcèx nadaugü na yexeraãcü choxũ naguxchaxẽẽgüãxũ i ñu̱xma na chapoxcuxũ.

18-19 Natürü nüẹ̱tama nixĩ ega woo ngẽmaãcü yixĩgu. Erü woo mexũ i norü ngúchaũmaã yixĩgu rü ẽxna tama, natürü Cristuchigaxũ nixugüe. Rü ngẽma rü wüxi i taãẽ nixĩ i chauxcèx. Rü guxũgutáma chataãẽẽcha erü nüxũ chacuèx rü guxũma i ngẽma rü chorü mexũcèx tá nixĩ erü chauxcèx peyumüxẽgü rü choxũ narüngũxẽẽ i Tupanaãẽ i Üünexũ i Ngechuchu ya Cristuxũ rüngũxẽẽxũ.

20 Rü ngẽma poraãcü chanaxwèxexũ nixĩ na taguma ṭacü rü chixexũ chaxüxũ na taxucèxma chaugücèx chaxãnexũcèx. Rü chanaxwèxe i guxũguma íchamemare na guxãpẽxewa tama chamuũãcüma Cristuchigaxũ chixuxũ. Rü ñu̱xma na chamaxũxũ rü woo chayu̱xgu rü chanaxwa̱e i guxũguma aixrügumarüütama chaugagu Cristuxũ nicuèxüügü i duũxũgü.

21 Erü chauxcèx rü Cristuarü ngúchaũ na chaxüxũcèx nixĩ i na chamaxũxũ. Natürü ngẽxguma chayu̱xgux rü ngẽma rü ta name, erü Cristuxũtawa tá changẽxma i ngẽxguma.

22 Natürü tama nüxũ chacuèx i ṭacü nixĩ i rümemaẽxũ i chauxcèx, ngẽma na chayuxũ rü ẽxna na chamaxũxũ.. Erü ñu̱xma na chamaxũxũ rü choxũ natauxcha na chanaxüxũ i tórü Coriarü puracü.

23 Rü ngẽmacèx tama nüxũ chacuèx na ṭacü yiĩxũ i chauxcèx rümemaẽxũ i ngẽma taxrewa. Erü ñuxguacü rü chanaxwèxe na chayuxũ na Cristuxũtawa changẽxmaxũcèx. Rü ngẽma nixĩ i aixcüma yexera rümemaẽxũ i chauxcèx.

24 Natürü i pexcèx rü nagu charüxĩnü rü narümemaẽ nixĩ na ñoma i chaxunemaãtama na chamaxũxũ na ngẽmaãcü pexũ charüngũxẽẽxũcèx.

25 Rü ñu̱xma na aixcüma meã nüxũ chacuáxũ na pechoxwèxexũ, rü ngẽmawa nüxũ chacuèx na tãũtáma paxa chayuxũ. Rü ngẽmaãcü tá chamaxãma na pexũ charüngũxẽẽxũcèx na yexeraãcü Cristucèx pemaxẽxũcèx rü yexeraãcü taãẽãcüma nüxũ peyaxõgüxũcèx.

26 Rü ngẽmaãcü wena táxarü petanüwa changẽxma. Rü ngẽxguma wena choxũ pedaugügu rü aixcüma tá petaãẽgü erü tá pexũ nangẽxma na ṭacücèx Ngechuchu ya Cristuxũ picuèxüügüxũ.

27 Rü ngẽma guxũãrü yexera rümemaẽxũ nixĩ na naxcèx pedauxũ na meã pemaxẽxũ, ngẽma Cristuarü ore pemaã nüxũ ixuxũrüũ. Rü ngẽxguma petanüwa chaxũxgu rü ẽxna woo tama ngẹ̱ma chaxũxgu, natürü nüxũ chaxĩnüchaũ na guxãma wüxigu pegü peporaexẽẽxũ na taguma nüxũ perüc̱hauxũcèx na aixcüma peyaxõgüxũ, rü ngẽmaãcü Tupanaãxũ pepuracüexũ na yexeraãcü yaxũchigüxũcèx i norü ore i mexũ.

28 Rü ngẽmacèx penaxwèxe i tama texéxũ pemuũẽãcüma nüxũ pixugüama i ngẽma ore. Rü ngẽma na tama nüxũ pemuũẽxũ rü ngẽma rü wüxi i cuèxruũ tá nixĩ nüxũ i perü uwanügü. Rü ngẽmawa tá nüxũ nacuèxgü na poxcuwa tá naxĩxũ i nümagü natürü pema rü tá maxũwa na pexĩxũ. Rü Tupana tá nixĩ ya pexũ rüngũxẽẽcü na tama nüxũ pemuũẽxũcèx i ngẽma perü uwanügü.

29 Rü Tupanaga nixĩ na Cristuaxũ peyaxõgüxũ. Rü ngẽxgumarüũ ta naga nixĩ na Cristucèx ngúxũ pingegüxũ. Rü ngẽma rü wüxi i ngũxẽẽ nixĩ i pexna naxãxũ ya Tupana.

30 Pema rü choma rü wüxigu Tupanaãrü puracüwa tangẽxmagü, rü tanaxüama i ngẽma puracü ega woo texé tüxũ naguxchaxẽẽgux. Rü ũpa rü marü choxũ pedau na ñuxãcü meã chanaxüxũ i ngẽma puracü, rü ñu̱xma rü ta nüxũ picuáchiga na ñuxãcü chanaxüamaxũ woo namu i chorü guxchaxũgü.

2

Cristu rü ñoma taxuũma yiĩxũrüũ nügü nixĩxẽẽ rü yemacèx ga Tupana rü guxũãrü ãẽ̱xgacüxũ nayaxĩxẽẽ

1 Rü dücax, Pa Chaueneẽgüx, rü ñu̱xma na Cristuarü duũxũgü pixĩgüxũ, ¿rü aixcüma yiĩxũ i nüma pexũ nataãẽxẽẽxũ? ¿Rü aixcüma yiĩxũ i petaãẽgüxũ erü nüma pexũ nangechaũ? ¿Rü aixcüma yiĩxũ i Tupanaãẽ i Üünexũ pexũtawa ngẽxmaxũ? ¿Rü aixcüma yiĩxũ i pegü pengechaũgüxũ rü pegüxũ pengechaũtümüũgüxũ?

2 Rü ngẽxguma chi ngẽmaãcü yixĩgu, rü chanaxwèxe i guxãma wüxigu perüxĩnüẽ, rü aixcüma guxãma pegü pengechaũgü, rü aixcüma guxãma ñoma wüxitama piĩxũrüũ na yiĩxũ i peãẽ, rü guxãma wüxitama i ngúchaũcèx pedau. Rü ngẽxguma ngẽmaãcü pemaxẽgu rü wüxi i chorü taãẽ tá nixĩ.

3 Rü tama name na togüarü yexera pegü pixĩgüxẽẽxũ rü pegü picuèxüxũgüxũ. Natürü narümemae nixĩ i nagu perüxĩnüẽxũ na ngema togü rü perü yexera nüxũ nacuègüxũ.

4 ¡Rü tama pegüguxicatama perüxĩnüẽ, natürü pegü peporaexẽẽ na togüxũ perüngũxẽẽgüxũcèx!

5 Rü name nixĩ ga yema Ngechuchu ya Cristu nagu rüxĩnüxũgu na perüxĩnüẽxũ i pemax.

6 Yerü nüma rü woo ga Tupanaxũchi na yiĩxũ, natürü tama nügü nicuèxüxũ na Tupana yixĩxũ.

7-8 Rü yemacèx yéma nanatèx ga norü mexũgü ga daxũguxũ ga naãnewa. Rü wüxi i duũxũ i togüaxũ puracüxũrüũ nügü nixĩxẽẽ. Rü ñoma wüxi i duũxũrüũ ñoma ga naãnegu nabu. Rü yexguma marü duũxũ yixĩgu ga nümax, rü ñoma taxuũma yiĩxũrüũ nügü nixĩxẽẽ. Rü Tupanaga naxĩnü, rü yemaãcü curuchagu nayu woo wüxi ga ãnexũchi na yiĩxũ ga yema.

9 Rü yemacèx ga Tupana rü guxũétüwa nanangexmaxẽẽ rü nayangucuchixẽẽ na guxũma i ãẽ̱xgacügüétüwa nangẽxmaxũcèx.

10 Rü yemaãcü nanaxü ga Tupana na Ngechuchupẽxegu tacaxãpü̱xügüxũcèx rü nüxũ ticuèxüũgüxũcèx ya guxãma ya texé ya daxũguxũ i naãnewa ngẽxmagüxe, rü guxãma i ñoma i naãnewa ngẽxmagüxe, rü guxãma ya texé ya marü yuexe.

11 Rü yemaãcü Tupana ãẽ̱xgacüxũ nayaxĩxẽẽ na guxãma nüxũ ixuxũcèx na tórü Cori yiĩxũ ya Ngechuchu ya Cristu rü ngẽmaãcü nüxũ icuèxüũgüxũcèx ya Tanatü ya Tupana.

Cristuarü duũxũgü rü ñoma omügürüũ nixĩgü i natanüwa i ngẽma duũxũgü i tama yaxõgüxũ

12 Rü ñu̱xma na nüxũ pecuáxũ na ñuxãcü Nanatüga naxĩnüxũ ga Cristu, rü chanaxwèxe i chauga pexĩnüẽ, Pa Chaueneẽgü ya Pexũ Changechaũgüxe. Rü yéma petanüwa chayexmagu chauga na pexĩnüẽxũãrü yexera chanaxwèxe i chauga pexĩnüẽ i ñu̱xma na tama petanüwa changẽxmaxũ. Rü chanaxwèxe i Tupanaxũ pemuũẽãcüma naxcèx pedaugüama i perü maxũ i taguma gúxũ.

13 Erü Tupana nixĩ ya perü maxũwa puracücü na mexũgu perüxĩnüexũcèx. Rü nüma nixĩ i pexũ nangũxẽẽxũ na naga pexĩnüẽxũcèx rü peyanguxẽẽxũcèx i ngema norü ngúchaxũ.

14 ¡Rü guxũma i ngema Tupanacèx pexüxũwa rü tama name i oõcü penaxü rü pegü naxcèx pechoxũgagü!

15-16 Rü name i ngẽmaãcü meã pemaxẽ na taxúema ta̱cü rü chixexũxũ pewa iyangauxũcèx. Rü penaxwèxe i mexũ i Tupanaxãcügü pixĩgü i natanüwa i ngẽma duũxũgü

i chixexũ rü chixeãẽgümarexũ. Rü ngẽxguma ngẽma duũxũgümaã nüxũ pixugüyane i ngẽma ore i mexũ i tüxũ maxẽxẽẽxũ, rü yoxni natanüwa rü ñoma woramacurigü ya ẽãnexũwa ibáixgücürüũ tá pixĩgü. Rü ngẽmaãcü i ngẽxguma wena núma naxũxgu ya Cristu rü poraãcü tá pemaã chataãẽ erü tá nüxũ chadau na tama natücèxmamare yiĩxũ ga yema puracü ga petanüwa chaxüxũ.

17 Rü ngẽma ñu̱xma na meã peyaxõgüxũ, rü ngẽma nixĩ i perü ãmare i Tupanana pexãxũ. Rü ngẽma na meã yanguxũcèx i ngẽma perü ãmare i Tupanapẽxewa, rü choma rü íchamemare na Tupanacèx ichanaxãxũ i chorü maxũ rü chayuxũ. Rü ngẽmacèx woo chayu̱xgu rü wüxi i taãẽ tá nixĩ i chauxcèx. Rü chanaxwèxe i pemagü rü ta ngẽmacèx wüxigu chomaã petaãẽgü.

18 Rü ngẽmacèx ega ngẽma ore i mexũcèx chayu̱xgux, rü tama name na pengechaũgüxũ natürü chanaxwèxe na wüxigu chomaã petaãẽgüxũ.

Timutéu rü Epaporu- dítuchiga

19 Rü ngẽxguma tórü Cori ya Ngechuchu naxwèxegu rü paxa petanüwa chanamue̱ga ya taeneẽ ya Timutéu na pexũ na íyadauxũcèx rü chataãẽxũcèx i ngẽxguma núma nangeãgu i pechiga.

20 Rü aixcüma nataxuma i to i chorü ngũxẽẽruũ i choma nagu charüxĩnüxũgu rüxĩnüxũ, rü Timutéuxicatama nixĩ. Rü nataxuma i to i naxrüũ aixcüma pegu rüxĩnüxũ rü pexũ rüngũxẽẽchaũxũ.

21 Erü guxũma i togü rü naxcèx nadaugü i noxrütama ngúchaũgü, rü tama aixcüma nagu narüxĩnüẽ i ngẽma Ngechuchu ya Cristuarü ngúchaũ.

22 Natürü i pema rü marü nüxũ pecuèx na ñuxãcü meã namaxũxũ i Timutéu, rü ñuxãcü choxũ nangũxẽẽxũ i Tupanaãrü orearü uchigawa, ñoma wüxi i buxũ i nanatüxũ rüngũxẽẽxũrüũ.

23 Rü ngẽmacèx i ngẽxguma nüxũ chacuèxgu na ñuxãcü tá choxũ na naxüpetüxũ i núma, rü ñu̱xũchi nge̱ma petanüwa chanamuxchaũ i Timutéu na pexũ íyadauxũcèx.

24 Rü ngẽxgumarüũ ta nagu charüxĩnü rü tórü Cori rü aixcüma tá choxũ narüngũxẽẽ na chomatama nge̱ma petanüwa íchayadauxũcèx.

25 Rü ngẽxgumarüũ ta chauxcèx name nixĩ i nge̱ma petanüwa chanamuxũ i taeneẽ i Epaporudítu. Rü nüma nixĩ ga pematama chauxcèx núma penamuxũ na choxũ nangũxẽẽxũcèx. Rü nüma rü chomücü nixĩ i Tupanaãrü puracüwa, rü poraãcü choxũ narüngũxẽẽ i Tupanaãrü orearü uwa.

26 Rü poraãcü nüxũ nangúchaũ na pexũ íyadauxũ i guxãma i pemax. Rü poraãcü naxoegaãẽ, yerü pema rü nüxũ pecuáchiga ga na yae̱aawexũ ga nümax.

27 Rü aixcüma nixĩ ga na yae̱aawexũ, rü wixguxüchi taèx nayu. Natürü Tupanaãxũ nangechaũtümüũ rü choma rü ta nüxũ changechaũtümüũ, rü yemacèx naxcèx nayataanexẽẽ na tama yexeraãcü changechaũxũcèx.

28 Rü ngẽmacèx rü yexeraãcü chanaxwèxe na paxa petanüwa chanamuxũ i Epaporudítu, na pema rü petaãẽgüxũcèx i ngẽxguma wena nüxũ pedaugügu. Rü ngẽxguma i choma rü tá ta chataãẽ i ngẽxguma nüxũ chacuèxgu na petanüwa nangẽxmaxũ na pexũ nangũxẽẽxũcèx.

29 Rü chanaxwèxe i tórü Coriégagu petaãẽgüãcüma meã penayaxu erü peeneẽ nixĩ. Rü name nixĩ i nüxũ pengechaũgü i guxũma i ngẽma duũxũgü i Epaporudíturüũ ixĩgüxũ.

30 Yerü nüma ga Epaporudítu rü yema na poraãcü nawa napuracüxũ ga Cristuarü puracü, rü yemacèx wixguxüchi taèx nayu. Rü ãũcümaxũwa nügü nayexmaxẽẽ na pechicüü choxũ nangũxẽẽxũcèx.

3

Ngẽma na Cristuxũ icuáxũ rü ngẽma nixĩ i guxũãrü yexera rümemaẽxũ

1 Rü ñṵxma Pa Chaueneẽgüx, rü chanaxwèxe i petaãẽgü erü tórü Coriarü duŭxŭgü pixĩgü. Rü yema ore ga noxri pexcèx chaxümatüxŭ rü tama choxŭ nawèxtümüŭ na wena pexcèx chanaxümatüxŭ erü aixcüma pexŭ name i ngẽma ore.
2 ¡Rü pegüna pedèṵx nüxna i ngẽma duŭxŭgü i chixri maxẽxŭ rü chixexŭmaã pexŭ ixucṵxẽgüxŭ! Rü nümagü nixĩ i nüxŭ yaxugüexŭ rü ngẽxguma tama yigü íiwiechèxmüpẽxechiraŭgu, rü taxucürüwama Tupanapẽxewa time.
3 Natürü yíxema aixcüma Tupanapẽxewa imexẽ, rü yixema tixĩgü. Rü Tupanaxŭ ticuèxüŭgü i Naãẽ i Üünexŭãrü ngŭxẽẽmaã. Rü tataãẽgü erü Ngechuchu ya Cristuarü duŭxŭgü tixĩgü. Rü tama tayaxõgü na ngẽma yigü íiwiechèxmüpẽxechiraŭxŭcèx Tupanapẽxewa imexŭ.
4 Rü choma chi waxi nixĩ i guxŭ i togüarü yexera chayaxõxŭ i ngẽma wiechèxmüpẽxechiraŭchiga. Rü tataxu chima ya togue ya texé chauxrüŭ yaxõxẽ i ngẽmachiga.
5 Yerü yexguma 8 ga ngunexŭ chauétü yixĩgu ga na chabuxŭ, rü choxŭ ínawiechèxmüpẽxechiraŭgü, erü Yudíu chixĩ. Rü Beyamítanüxŭ chixĩ. Rü chaunatü rü chaué rü Yudíugü tixĩgü, rü ngẽmacèx i choma rü Yudíuxüchi chixĩ. Rü choma rü Parichéuchirẽx chixĩ, rü pema nüxŭ pecuèx rü ngẽma Parichéugü rü meãma nanaxaure i Tupanaãrü mugü ga Moĩché ümatüxŭ.
6 Rü yema na meã chayanguxẽẽchaŭxŭcèx ga yema mugü ga Moĩché ümatüxŭ, rü yemacèx nawe chingẽchigü ga yema duŭxŭgü ga Ngechuchuaxŭ yaxõgüxŭ. Rü yema na aixcüma meã chanaxaurexŭcèx ga yema mugü ga Moĩché ümatüxŭ, rü yemacèx taxucürüwama texé chauchigaxŭ tixu ga tama na chaxaurexŭ.
7 Natürü guxŭma ga yema ŭpa chauxcèx mexŭ, rü ñṵxma rü taxuwama choxŭ name erü marü íchanatèx na Cristuaxŭxĩcatama chayaxõxŭcèx.
8 Rü ñṵxma na Ngechuchu ya Cristu ya chorü Corixŭ na chacuáxŭ, rü chauxcèx rü guxŭma ga yema ŭpa nagu chixũxŭ rü taxuwama name, erü ngẽma na Cristuxŭ na chacuáxŭ rü guxŭãrü yexera narümemaẽ. Rü guxŭma ga yema mugü ga noxri nagu chixũxŭ rü marü nüxŭ charüxo na Cristuwe charüxũxŭcèx. Rü chauxcèx rü ñoma guxchirerüŭ nixĩ ga yema ŭpa nagu chixũxŭ ega Cristumaã nügü chananguxgu.
9 Rü yemaãcü nüxŭ charüxo ga guxŭma nagagu ga yema na Cristuarü duŭxŭ na chiĩxŭcèx. Rü ñṵxma rü Tupanapẽxewa chame erü Cristuaxŭ chayaxõ. Rü tama ngẽma na chamecümaxŭcèx rü ẽxna mugü chaxaurexŭcèx nixĩ na chamexŭ i napẽxewa. Natürü ngẽma na Cristuaxŭ chayaxõxŭcèx nixĩ i nügücèx choxŭ namexẽẽxŭ ya Tupana.
10-11 Rü ngẽma ñṵxma chanaxwèxexŭ nixĩ na aixcüma Cristuxŭ chacuáxŭ rü chowa na nangẽxmaxŭ i ngẽma pora ga wena Cristuxŭ írüdaxẽẽxŭ i ñṵxma nüxŭ ngẽxmaxŭ. Rü yema ngúxŭ na yangexŭ ga nüma rü na nayuxŭ rü ngẽxgumarüŭtama chanaxwèxe i íchamemare na naxcèx ngúxŭ chingexŭ rü naxcèx chayuxŭ na yixcama choma rü ta yuwa ícharüdaxŭcèx.

Pauru naxcèx nadau na Cristucèx namaxŭxŭ ñṵxmatáta Tupanax- ŭtawa nangu

12 Rü ñṵxma na ngẽma ñachaxŭ pemaã rü tama chanaxwèxe i nagu perüxĩnüẽ na guxŭxŭ chacuáxŭ i Cristuchiga, rü ẽxna guxŭwama na chamexŭ. Natürü guxŭ i ngunexŭgu rü naxcèx chadauama na Ngechuchu ya Cristuarü ngúchaŭ na chaxüxŭcèx, yerü yemacèx nixĩ ga nüma ga chauxcèx nadauxŭ ga noxrix.
13 Pa Chaueneẽgüx, pemaã nüxŭ chixu rü chomatama meãma nüxŭ chacuèx rü ñṵxma rü ta tautama nawa changu i ngẽma naxcèx chadauxŭ. Natürü i ñṵxma rü marü nüxŭ icharüngüma i guxŭma ga yema noxri nagu chixũxŭ. Rü ñṵxma rü chaugü chaporaxẽẽ na aixcüma Cristucèx na chamaxŭxŭ na nawa changuxŭcèx i ngẽma maxŭ i chopẽxewaama ngẽxmaxŭ.
14 Rü ngẽmacèx i ñṵxma rü naxcèx chadau na aixcüma Cristucèx chamaxŭxŭ ñṵxmatáta Tupanaxŭtawa changu. Erü chanayauxchaŭ i ngẽma ãmare i nüma daxũguxŭ

i naãnewa naxcèx taxcèx nangemaxũ i yixema na Ngechuchu ya Cristuarü duũxũgü ixĩgüxũ.
15 Rü guxãma i yixema na aixcüma Cristuaxũ yaxõgüxũ, rü name nixĩ i ngẽmaãcü nagu tarüxĩnüẽ. Natürü ngẽxguma chi texé i petanüwa toguama tarüxĩnügu, rü Tupana tá tüxũ nüxũ nacuèxẽẽ i ngẽma nüma nanaxwèxexũ na nüxũ tacuáxũ.
16 Rü ngẽma inaxwèxexũ nixĩ na aixcüma naga ixĩnüẽẽchaxũ rü meãma nagu ixĩxũ i ngẽma ore i marü nüxũ icuáxũ.
17 Pa Chaueneẽgüx, chanaxwèxe i chauxrüũ nagu pexĩ i ngẽma pexũ nüxũ chadauxẽẽxũ na namexũ. ¡Rü penangugü na ñuxãcü meã namaxẽxũ i ngẽma togü i duũxũgü i toma tamaxẽxũãcüma maxẽxũ!
18 Rü marü muẽxpũxcüna pemaã nüxũ chixu, rü ñųxma rü changechaũãcüma rü chaxauxãcüma wena pemaã nüxũ chixu rü nangẽxma i muxũma i duũxũgü i Cristuarü uwanürüũãcüma maxẽxũ. Rü nümagü rü tama nüxũ nacuèxgüchaũ na Cristu curuchagu naxcèx yuxũ.
19 Natürü ngẽma duũxũgü rü tá düxwa Tupana nanapoxcue. Rü ngẽma naxũneãrü ngúchaũ nixĩ i namaã natupanaãxũ. Rü woo nüxũ nacuèxchirẽx na wüxi i ãne na yiĩxũ i ngẽma chixexũ natürü namaã nataãẽgüama. Rü ñoma i naãneãrü ngẽmaxũguxicatama narüxĩnüẽ.
20 Natürü i yixema rü daxũguxũ i naãnewa tüxũ nangẽxma i tachica. Rü ítananguxẽẽ na daxũguxũ i naãnewa taxcèx ne naxũxũ ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya tórü Maxẽxẽẽruũ.
21 Rü ñaã taxüne i yuxwèxexũ rü nüma ya Cristu tá nanaxüchicüü na naxũne i mexẽchixũrüũ yiĩxũcèx. Rü ngẽma norü pora i namaã guxũẹtüwa nangẽxmaxũ, rü ngẽmamaãtama tá nanaxüchicüü i taxüne na noxrürüũ yiĩxũcèx.

4

Ñųxma na tórü Coriarü ixĩgüxũ rü name nixĩ na guxũguma namaã itaãẽgüxũ

1 Pa Chaueneẽgüx, rü pexũ changechaxũ rü poraãcü pexũ íchayadauxchaxũ. Rü ngẽma pemaã nüxũ chixuxũrüũ chanaxwèxe i meã tórü Coricèx pemaxẽ erü pema nixĩ i chorü taãẽ rü chorü ãmare i Tupana choxna ãxũ pixĩgüxũ.
2 Rü nüxũ chacèèxũ i taeyèxgü i Ebódia rü Chitique na nügümaã nangüxmüẽxũcèx, erü nümagü rü tórü Corixacügü nixĩgü.
3 Rü cumax, Pa Chomücü ya Mecü i Wüxigu Tupanaãrü Puracüwa Chomaã Puracücüx, rü cuxna naxcèx chaca na nüxũ curüngũxẽẽxũcèx i ngẽma taxre i taeyèxgü, erü nümagü rü wüxigu chomaã rü Cremetemaã rü ngẽma togü i chomücügü i Tupanaãrü poperawa marü ngọxégagüxũmaã napuracüe i Tupanaãrü orearü uwa.
4 Rü ñųxma na tórü Coriarü pixĩgüxũ, Pa Chaueneẽgüx, rü name nixĩ i guxũguma namaã petaãẽgü. Rü wena pemaã nüxũ chixu, rü ¡petaãẽgü!
5 Rü chanaxwèxe i meã pemaxẽ na guxũma i duũxũgü pexũ nacuèxgüxũcèx na aixcüma mexũ i duũxũgü na pixĩgüxũ. ¡Rü nüxna pecuèxãchie na tórü Cori rü paxa tá nataeguxũ na núma naxũxũ!
6 ¡Rü taxucèxma penaxi̱xãchiãẽgü! ¡Rü Tupanamaã nüxũ pixu i perü yumüxẽwa i guxũma i ţacü i pexũ ngupetüxũ! ¡Rü naxcèx ípeca rü moxẽ nüxna pexã!
7 Rü ngẽmaãcü i nüma ya Tupana rü tá pexũ nataãẽxẽẽ namaã i wüxi i taãẽ i mexẽchixũ i guxũma i taãẽ i nüxũ icuáxũãrü yexera mexẽchixũ. Rü ñųxma na Ngechuchu ya Cristuarü duũxũgü pixĩgüxũ, rü ngẽma taãẽ i Tupana pexna ãxũ rü tá nüxna pexũ ínapoxũ i ngẽma chixexũ i nagu perüxĩnüẽchaxũ.

Name nixĩ i nagu tarüxĩnüẽ i guxũma i ţacü i aixcüma mexũ ixĩxũ

8 Rü ñųxma Pa Chaueneẽgüx, rü name nixĩ i nagu perüxĩnüẽ i guxũma i ngẽma ore i aixcüma i̱xĩxũ, rü guxũma i ngẽma nacüma i taxucürüwama texé chixri nachiga idexaxũ.

Rü name nixĩ i nagu perüxĩnüẽ i guxŭma i ngẽma ore i aixcüma meã iwéxŭ rü guxŭma i ngẽma Tupanapẽxewa mexŭ, rü guxŭma i ngẽma mexŭ i duŭxŭgü namaã taãẽxŭ, rü guxŭma i ngẽma mexŭ i Tupanaxŭ naxcèx icuèxüüxŭgüxŭ. Rü name nixĩ i ngẽmagu perüxĩnüẽ.

9 Rü chanaxwèxe i aixcüma penaxü i ngẽma pexŭ changúexẽẽxŭ, rü ngẽma pexŭ namaã chixucu̱xẽgüxŭ, rü ngẽma chauxŭtawa nüxŭ pexĩnüẽxŭ, rü ngẽma chauxŭtawa nüxŭ pedauxŭ na chanaxüxŭ. Rü ngẽxguma ngẽmaãcü pemaxẽgu rü pemaã tá inarüxa̱ũ̱x ya Tupana ya tamaã irüngüxmücü rü tüxŭ taãẽxẽẽcü.

Yema Piripucŭã̱x ga yaxõgüxŭ rü dĩẽrumaã Pauruxŭ narüngŭxẽẽgü

10 Rü ñu̱xma na chorü Coriarü chiĩxŭ, rü poraãcü chataãẽ erü wenaxãrü choxna pecuèxãchie rü choxŭ perüngŭxẽẽ. Rü choma nüxŭ chacuèx rü pema rü guxŭguma choxŭ perüngŭxẽẽchaŭ, natürü taguma pexŭ natauxcha ga na penaxüxŭ ga yema.

11 Rü tama ngẽma na ţacü choxŭ taxuxŭcèx nixĩ i pemaã nüxŭ chixuxŭ i ngẽmachiga. Erü choma rü marü chomaã nixü na namaã chataãẽxŭ i ngẽma choxŭ ngẽxmaxŭ.

12 Rü nüxŭ chacuèx na ñuxãcü na yiĩxŭ ega guxŭ choxŭ tau̱xgux, rü nüxŭ chacuèx na ñuxãcü na yiĩxŭ ega choxŭ namuxũchixgu. Rü marü chomaã nixü na namaã chataãẽxŭ i ngẽma choxŭ ngẽxmaxŭ woo changaxpütüwegu, rü ẽxna woo chataiyaxgu, rü ẽxna woo choxŭ namuxũchixgu rü ẽxna woo choxŭ natau̱xguma.

13 Rü Cristu nixĩ ya choxŭ poraxẽẽcü, rü ngẽmacèx chomaã nanguxŭ na chanaxüxŭ i guxŭma i ngẽma Tupana naxwèxexŭ na chanaxüxŭ.

14 Natürü ga pema rü wüxi ga mexŭ choxŭ pexügü ga yexguma guxchaxŭwa chayexmagu rü choxŭ perüngüxẽẽ.

15 Rü pema, Pa Yaxõgüxŭ i Piripucŭã̱x, rü meãma nüxŭ pecuèx rü yexguma noxri Machedóniããnewa nüxŭ chixuxgu ga Tupanaãrü ore, rü yexguma yéma íchaxũxŭgu, rü pexicatama nixĩ ga ãmare choxna pexãxŭ naxcèx ga yema ngŭxẽẽ ga chauxŭtawa peyaxuxŭ.

16 Rü yexguma Techarónicaarü ĩãnewa chayexmayane, rü pema rü yéma chauxcèx penamugü ga perü ãmare na choxŭ perüngŭxẽẽgüxŭcèx. Rü tama nixĩ ga yexgumaríca choxŭ perüngŭxẽẽxŭ.

17 Rü woo perü ãmaremaã chataãẽ, natürü yexeraãcü chataãẽ erü ngẽma choxŭ na perüngŭxẽẽgüxŭcèx rü Tupana tá ãmare pexna naxã.

18 Rü ñu̱xma rü marü choxŭ nangẽxma i guxŭma i ţacü i chanaxwèxexŭ, rü aixcüma ngẽmaãrü yexera choxŭ nangẽxma. Rü ñu̱xma na Epaporudítu núma nangexŭ i perü ãmare, rü taxuŭma choxŭ nataxu. Rü ngẽma perü ãmare i chauxcèx núma pemuxŭ, rü Tupanapẽxewa rü ñoma wüxi i pumara i yixixŭrüxŭ nixĩ, rü nüma rü poraãcü namaã nataãẽ.

19 Rü ngẽmacèx ya chorü Tupana rü norü ngẽmaxŭgü i mexẽchixŭwa tá pexna nanaxã i guxŭma i ţacü i pexŭ taxuxŭ. Rü ngẽmaãcü tá nanaxü erü Ngechuchu ya Cristuarü duŭxŭgü pixĩgü.

20 Rü name nixĩ i guxŭguma nüxŭ ticuèxüügü ya Tanatü ya Tupana. Rü ngẽmaãcü yiĩ.

Pauru nanagu̱xẽẽ ga norü popera rü wenaxãrü yema duŭxŭgüxŭ narümoxẽ

21 Rü chanaxwèxe i chauégagu nüxŭ perümoxẽgü i guxŭma i taeneẽgü i Ngechuchu ya Cristuaxŭ yaxõgüxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta pexŭ narümoxẽgü i ngẽma taeneẽgü i chauxŭtawa ngẽxmagüxŭ.

22 Rü ngẽxgumarüŭ ta pexŭ narümoxẽgü i guxŭma i taeneẽgü i núma Dumawa ngẽxmagüxŭ. Rü ngẽma yexera pexŭ rümoxẽgüxŭ rü ngẽma nixĩ i taeneẽgü i Dumaãrü ãẽxgacü ya tacüxŭ-tawa puracüexŭ.

23 Rü chanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexŭ narüngŭxẽẽ i guxãma i pemax. Rü ngẽmaãcü yiĩ.

Rü nuãma pexna,
Pauru

POPERA GA COROCHAWA YEXMAGÜXÜ GA YAXÕGÜXÜTANÜWA NAMUXÜ GA PAURU

Pauru rü nüxŭ narümoxẽ ga yema yaxõgüxŭ ga Corochawa yexmagüxŭ

1-2 Pa Chaueneẽgü ya Corochaarü Ĩãnewa Ngẽxmagüxex, choma i Pauru rü wüxigu namaã i taeneẽ i Timutéu nixĩ i pexcèx tanaxümatüxŭ i ñaã popera. Rü choxŭ nixĩ ga Tupana ga inamuãchixŭ na guxŭwama nüxŭ chixuchigüxŭcèx i Ngechuchu ya Cristuarü ore. Rü pexcèx chanaxümatü i guxãma i pema ya chaueneẽgü ya aixcüma Tupanaãrü duŭxŭgü ixĩgüxe ya Cristuaxŭ yaxõgüxe. Rü chanaxwèxe i Tanatü ya Tupana pexŭ narüngŭxẽẽ na meã pegümaã pemaxẽxŭcèx rü petaãẽgüxŭcèx.

Pauru rü yema yaxõgüxŭcèx nayumüxẽ

3 Rü guxŭguma i ngẽxguma pexcèx tayumüxẽgügu, rü moxẽ nüxna taxã ya Tupana ya Nanatü ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu.

4 Rü ngẽmaãcü tanaxü erü marü nüxŭ tacuáchiga na ñuxãcü aixcüma meã Ngechuchu ya Cristuaxŭ peyaxõgüxŭ, rü aixcüma nüxŭ pengechaŭgüxŭ i guxŭma i ngẽma duŭxŭgü i Tupanaãrü ixĩgüxŭ.

5 Rü nüxŭ tacuèxgü na ngẽmaãcü meã Tupanapẽxewa pemaxẽxŭ erü penayauxgüchaŭ i ngẽma mexŭgü i Tupana pexŭ namaã nguxŭxŭ i daxũguxŭ i naãnewa. Rü ñu̱xma rü meã ípenanguxẽẽ na penayauxgüxŭcèx i ngẽma mexŭgü yerü marü nüxŭ pexĩnüẽ ga Tupanaãrü ore i mexŭ i aixcüma ixĩxŭ.

6 Rü ngẽmatama ore i mexŭ ga pexŭtawa nguxŭ, rü guxŭwama nangu i ñu̱xmax. Rü guxŭwama ningüchigü rü duŭxŭgüarü maxŭxŭ naxüchicüü, yema perü maxŭxŭ na naxüchicüüxŭrüŭ ga yexguma nüxŭ pexĩnüẽgu rü nüxŭ pecuèxgügu na ñuxãcü Tupana aixcüma pexŭ na ngechaŭxŭ rü pexŭ rüngŭxẽẽchaŭxŭ.

7 Rü ngẽma ore i mexŭ nixĩ ga pexŭ nangúexẽẽxŭ ga Epáparu ya tomücü ya nüxŭ tangechaŭgücü ya wüxigu tomaã Tupanaãrü orewa puracücü. Nüma rü Cristuarü puracütanüxŭ ya mecü nixĩ, rü nüma nixĩ i tochicüü pexŭ nangŭxẽẽxŭ.

8 Rü nüma ya Epáparu nixĩ i tomaã nüxŭ yaxuxŭ i pechiga na ñuxãcü Tupanaãẽ i Üünexŭãrü ngŭxẽẽmaã choxŭ pengechaŭgüxŭ.

9 Rü ngẽmacèx i toma ga noxritama pexŭ tacuáchigagu, rü taguma nüxŭ itayarüngümaẽ na pexcèx tayumüxẽgüxŭ. Rü guxŭguma Tupanana naxcèx tacagü na meã pexŭ nüxŭ nacuèxẽẽxŭcèx i ngẽma nüma nanaxwèxexŭ na penaxüxŭ. Rü nüxna naxcèx tacagü na pexna naxããxŭcèx i nagúxŭraŭxŭ i cuèx i Naãẽ i Üünexŭwa ne ũxŭ.

10 Rü nüxna naxcèx tacagü na meã tórü Cori naxwèxexŭãcüma na pemaxẽxŭcèx rü guxŭguma penaxüxŭcèx i ngẽma nüma nanaxwèxexŭ. Rü nüxna naxcèx tacagü na pexŭ natauxchaxẽẽãxŭcèx na togüxŭ perüngŭxẽẽgüxŭcèx rü guxŭ i ngunexŭgu yexeraãcü Tupanaxŭ pecuáxŭcèx.

11 Rü nüxna naxcèx tacagü na norü pora i mexẽchixŭmaã pexŭ naporaexẽẽxŭcèx, na namaã peporaexŭcèx i guxŭma i guxchaxŭgü rü yaxna namaã pexĩnüẽxŭcèx.

12 Rü ñu̱xũchi tanaxwèxe i taãẽãcüma Tanatü ya Tupanana moxẽ pexã, erü nüma pexŭ nimexẽẽgü na pema rü ta penayauxgüxŭcèx i ngẽma mexŭgü i naxŭtawa ngẽxmagüxŭ i nüma tá nüxna naxãxŭ i ngẽma duŭxŭgü i noxrü ixĩgüxŭ.

13 Yerü nüma ga Tupana rü marü Chatanámẽxẽwa tüxŭ ínanguxŭxẽẽ rü Nane ya nüxŭ nangechaŭcümẽxẽwa tüxŭ nangẽxmagüxẽẽ.

14 Rü guma Nanegagu nixĩ ga tüxŭ namaxẽẽxŭ rü tüxŭ nüxŭ nangechaŭxŭ ga tórü pecadugü.

Rü yexguma pecaducèx nayu̱xgu ga Cristu rü Tupana nügümaã nanangüxmüẽxẽẽ ga duŭxŭgü

15 Taguma texé Tupanaxŭ tadau, natürü nüma rü núma nanamu ga Nane na duŭxŭgü nüxŭ daugüxŭcèx rü nüxŭ nacuèxgüxŭcèx na ñuxãcü na yiĩxŭ i nüma ya Tupana. Rü naxŭpa ga guxŭma ga ţacü i ñu̱xma ngẽxmaxŭ, rü nüxĩra marü nayexma ga Tupana Nane.
16 Rü Nanexŭ nixĩ ga namuxŭ ga Tupana na naxüãxŭcèx ga guxŭma i ţacü i ñu̱xma ngẽxmaxŭ i daxũguxŭ i naãnewa rü ñoma i naãnewa, rü guxŭma i ngẽma nüxŭ idauxŭ rü ngẽma tama nüxŭ idauxŭ. Rü yemaãcü nanaxü ga guxŭma ga norü orearü ngeruŭgü i daxũcu̱ã̱xãrü ãẽxgacügü rü guxŭma ga ngoxogüarü ãẽxgacügü. Rü yemaãcü nanaxü ga guxŭma na nüxŭ yacuèxüŭgüxŭcèx.
17 Rü naxŭpa i guxŭma i ţacü i ñu̱xma ngẽxmaxŭ, rü Cristu rü marü nüxĩra nayexma. Rü nagagu nixĩ i meã inanuxŭ i guxŭma erü nüma nixĩ i namaã inacuáxŭ.
18 Rü nüma ya Cristu rü naẽru nixĩ i guxŭma i ngẽma yaxõgüxŭ. Rü nüma nixĩ ga naxüãxŭ rü nüxna naxããxŭ ga maxŭ. Rü nüma nixĩ ga nüxĩra yuwa ínadaxŭ na guxŭãrü ãẽxgacü yiĩxŭcèx.
19 Rü Cristu rü Tupanaxŭchi nixĩ, yerü yemaãcü nanaxwèxe ga Tupana.
20 Rü Tupana rü ñoma ga naãnewa nanamu ga Cristu na curuchagu pecaducèx nayuxŭcèx. Rü yemaãcü nixĩ ga Tupana nügümaã nangüxmüẽxẽẽxŭ ga guxŭma i ñoma i naãnewa ngẽxmaxŭ rü guxŭma i daxũguxŭ i naãnewa ngẽxmaxŭ. Rü yemaãcü nanaxü ga Tupana yerü yemaãcü nanaxwèxe.
21 Rü pema ga ŭpa rü tama Tupanamücügü pixĩgü yerü naxchi pexaie nagagu ga perü chixexŭ ga nagu perüxĩnüexŭ rü pexüxŭ.
22 Natürü i ñu̱xma ya Tupana rü nügümaã pexŭ narüngüxmüẽxẽẽ na namücügü i mexŭ pixĩgüxŭcèx. Rü yemaãcü nanaxü ga Tupana ga yexguma Cristu duŭxŭxŭ ixĩxgu rü curuchawa ngúxŭ yangexgu rü yexma nayu̱xgu. Rü yemaãcü nayu ga Cristu na nügüxŭtawa pexŭ nagagüxŭcèx rü napẽxewa pimexŭcèx rü nataxuxŭcèx i perü chixexŭ.
23 Natürü ngẹma na pengugüxŭcèx, rü penaxwèxe na guxŭguma mea peyaxõgüxŭ rü meã naga pexĩnüẽxŭ rü taguma nüxŭ perüxoexŭ i ngẽma norü ore i mexŭ ga marü nüxŭ pexĩnüẽxŭ. Rŭ ngematama ore nixĩ i ñu̱xma nüxŭ yaxugüexŭ i gúxŭ i naanewa.

Tupana rü Pauruxŭ namu na guxŭma ga yaxõgüxŭxŭ nangŭxẽẽxŭcèx

24 Rü ñu̱xma na woo pexcèx ngúxŭ chingexŭ rü chataãẽ erü nüxŭ chacuèx rü ñaã chaxunemaã choma rü ta chayanguxẽẽ ga yema ngúxŭ ga Cristu ingexŭ naxcèx i norü duŭxŭgü i yaxõgüxŭ.
25 Rü ñu̱xma ya Tupana rü choxŭ namu na nüxŭ charüngŭxẽẽxŭcèx i guxŭma i ngẽma norü duŭxŭgü i yaxõgüxŭ. Rü perü mexŭcèx nixĩ i choxŭ namuxŭ na guxŭwama meã nüxŭ chixuxŭcèx i norü ore.
26-27 Rü ngẽma Tupanaãrü ore rü ñanagürü:

“Rü Cristu rü pewa nangẽxma i ñu̱xmax, rü nagaguxicatama nixĩ i pexŭ nangẽxmaxŭ i pechica i daxũguxŭ i naãnewa i ngextá ínamexẽchixŭwa”,

ñanagürü. Rü yema nuxcümaŭgüxŭ ga duŭxŭgü rü tama nüxŭ nacuèxgü ga yemachiga, natürü ñu̱xma ya Tupana rü norü duŭxŭgüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ. Erü nüma ya Tupana rü norü duŭxŭgüxŭ nüxŭ nadauxẽẽchaŭ na ñuxãcü poraãcü pexŭ nangechaŭxŭ rü pexŭ nangŭxẽẽxŭ i guxãma i pema i tama Yudíugü ixĩgüxe. Rü ñu̱xma i pema na woo tama Yudíugü pixĩgüxŭ, natürü pema rü ta pexŭ nangẽxma i pechica i daxũguxŭ i naãnewa erü Cristuaxŭ peyaxõgü.
28 Rü ñu̱xma i toma rü Cristuchigaxŭ nixĩ i tixuxŭ. Rü ngema ore i Tupanaarü cuèx nawa ngexmaxŭmaã nixĩ i guxŭma i duŭxŭgüxŭ tixucu̱xẽgüxŭ rü tanangúexẽẽxŭ na ngemaãcü ngearü chixexŭãxŭ Cristuxŭtawa tagagüxŭ.

29 Rü ngẽmatama puracü nixĩ i nawa poraãcüxüchima chapuracüamaxũ woo ṯacü rü guxchaxũ chauxcèx ínguxgu. Rü guxũma i ngẽma pora i Cristu choxna ãxũ i chowa ngẽxmaxũ nixĩ i choxũ poraxẽẽxũ na chanaxüamaxũcèx i ngẽma puracü.

2

1 Pa Chaueneẽgüx, chanaxwèxe i nüxũ pecuèx na ñuxãcü poraãcü pexcèx chapuracüxũ. Rü ngẽxgumarüũ ta chanaxwèxe i nüxũ pecuèx na ñuxãcü poraãcü chapuracüxũ naxcèx i ngẽma taeneẽgü i Laodichéaarü ĩãnewa ngẽxmagüxũ rü guxũma i petanüxũgü i taguma choxũ daugüxũ.

2 Rü ngẽmaãcü poraãcüxüchima chapuracü na nüxũ rü ta chanangúchaũxẽẽxũcèx. Erü chanaxwèxe i guxũma aixcüma nügü nangechaũgü rü nüxũ nangẽxma i ngẽma mexũ i cuèx i aixcüma ixĩxũ. Rü ngẽmaãcü tá meãma nüxũ nacuèxgü ga yema noxri Tupanaxĩcatama nüxũ cuáxũ. Rü yima rü Cristutama nixĩ.

3 Rü nüma nixĩ i nüxũ nangẽxmaxũ i guxũma i cuèx i aixcüma mexũ. Rü nüma nixĩ i taxcèx nango̱xẽẽãxũ i Tupanachiga.

4 Rü pemaã nüxũ chixu i ngẽma ore erü tama chanaxwèxe na texé pexũ womüxẽẽgüxũ namaã i ṯacü rü ore i chixexũwa pexũ gagüxũ.

5 Rü woo na tama ngẹma petanüwa changẽxmaxũ, natürü chauãẽwa rü poraãcü pegu charüxĩnü. Rü wüxi i chorü taãẽ nixĩ na nüxũ chacuáxũ na ñuxãcü meã pegü ipinuxũ na meã pegümaã ipecuáxũcèx rü ñuxãcü tama nüxũ perüxoexũ na Cristuaxũ peyaxõgüxũ.

Ñu̱xma na Cristuarü ixĩgüxũ rü ngexwacaxũxũ i maxũ tüxũ nangẽxma

6 Rü pema ga noxri rü meãma tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuxũ peyauxgü. Rü ñu̱xma rü yema noxri meãma na penayauxgüxũrüũ rü name nixĩ i guxũguma nüxna penaxã i perü maxũ na nüma pexũ namaã inacuáxũcèx.

7 Rü wüxi i nanetü nanaxwèxe i naxchúmèxã na nataixũcèx rü na namaxũxũcèx. Rü ngẽxgumarüũ ta i pema rü penaxwèxe na meã Cristuna peyaxu̱xgüxũ na meã nawa piyaetanüxũcèx rü meã naxcèx pemaxẽxũcèx rü meã nüxũ peyaxõgüamaxũcèx yema noxri Epáparu pexũ ngúexẽẽgurüũ. Rü name nixĩ i guxũguma Tupanana moxẽ pexã.

8-9 ¡Rü naxcèx pexuãẽgü i ngẽma duũxũgü i pexũ womüxẽẽgüchaũxũ! Rü tama name i nüxũ iperüxĩnüẽ i ngẽma norü ore i tama aixcüma ixĩxũ rü taxuwama mexũ. Erü ngẽma duũxũgü rü pexũ nangúexẽẽchaũ na nagu pexĩxũcèx i ngẽma nacümagü ga nuxcümaũgüxũ ga duũxũgü nagu ĩxũ. Rü ñoma i naãneãrü ngu̱xẽẽtaegü nixĩ i inaxĩnüẽxũ. Rü tama aixcüma Cristuchiga nixĩ i ngẽma pexũ nangúexẽẽxũ. Rü name nixĩ i nüxna pixĩgachi i guxũma i ngẽma ngu̱xẽẽtaeruũgü i chixexũgü rü Cristuwe perüxĩ. Erü Cristu rü Tupanaxũchi nixĩ rü guxũma i Tupanaãrü pora rü Cristuwa nangẽxma.

10 Rü ñu̱xmax, rü Tupanaãrü maxũ rü norü pora rü aixcüma pewa nangẽxma erü namẽxwa pengẽxmagü ya Cristu ya namaã icuácü i guxũma i daxũcu̱ã̱xãrü ãẽ̱xgacügü rü guxũma i ngoxogüarü ãẽ̱xgacügü.

11 Rü ngẽma Yudíugü rü nügü ínawiechèxmüpẽxechiraũgü na Tupanapẽxewa yamexũcèx. Natürü ngẽxguma Cristuaxũ yaxõgügu rü tama ngẽmaãcü tamaã nanaxü ya Cristu na imexũcèx. Erü nüma ya Cristu rü tórü maxũwa napuracü rü tüxũ ínanguxũxẽẽ nawa i taxüneãrü ngúchaũgü. Rü ngẽmaãcü nixĩ i tüxũ yamexẽẽxũ na Tupanapẽxewa imexũcèx.

12 Rü yexguma ípebaiũgu, rü Cristu na itáxũrüũ yexma natèx ga yema nuxcümaũxũ ga perü maxũ. Rü yema Cristu na írüdaxũrüũ rü pema rü ta penayaxu i maxũ i ngexwacaxũxũ, yerü peyaxõgü na Tupana norü poramaã Cristuxũ írüdaxẽẽxũ.

13 Rü ũpa ga pema rü tama aixcüma pexũ nayexma ga maxũ i taguma gúxũ yerü pepecaduã̱xgü rü pexeneãrü ngúchaũ pexügü. Natürü i ñu̱xma rü Cristuxũ namaxẽẽxũrüũ pexũ namaxẽxẽẽ ya Tupana erü Cristuarü duũxũgü pixĩgü. Rü Tupana rü marü Cristugagu tüxũ nüxũ nangechaũ ga guxũma ga tórü pecadugü.

14 Rü noxri rü tachixe yerü tama aixcüma naga taxĩnüẽ ga yema mugü ga Moĩché
tüxna ãxŭ, rü tórü pecadugü rü yuwa tüxŭ nagagü. Natürü ga Cristu rü curuchagu tórü
pecaducèx nayu, rü yemaãcü Tupana tüxŭ nayangutanüxẽẽ ga yema tórü pecadugü.
15 Rü yexguma curuchagu nayu̱xgu ga Cristu, rü yexguma nixĩ ga Chatanáxŭ na-
poramaẽxŭ ga Tupana. Rü yexguma nixĩ ga guxŭ ga duŭxŭgüpẽxewa Chatanáxŭ
naxãnexẽẽxŭ ñoma wüxi i churaragüarü ãe̱xgacü i norü uwanü i nüxŭ naporamaẽxŭxŭ
naxãnexẽẽxŭrüŭ.

Name nixĩ i naxcèx tadaugü i ngẽma mexŭgü i daxũguxŭ i naãnewa ngẽxmagüxŭ

16 Rü ñu̱xma rü taxucèxma tu̱xcüŭ pexŭ nixu i ngẽma Yudíugü ega woo tama
naxrüŭ penaxu̱xgux. Nümagü rü ñuxre i õnagüxicatama nango̱xgü, rü ñuxre i
axeŭxĩcatama nixaxgü, rü ñuxre i petaarü ngunexŭgü naxauregü na ngẽmaãcü Tupanaxŭ
yacuèxüŭgüxŭcèx. Rü nangẽxma i norü peta i gucü ya taunecügu Tupanacèx naxau-
regüxŭ rü togü i petagü i gucü ya tauemacügu naxauregüxŭ. Rü nüxŭ nangẽxma i
nacümagü na ñuxãcü ngŭxchigaarü ngunexŭgü naxauregüxŭ.
17 Rü aixcüma yema nuxcümaŭgüxŭ ga Yudíugü rü nanaxauregü ga yema nacümagü
yerü ga Cristu rü tauta ínangu ga yexguma. Natürü i ñu̱xma rü marü ínangu ya Cristu rü
tórü pecaducèx nayu. Rü ñu̱xma rü name nixĩ na naga ixĩnüẽxŭ rü tama nagu ixĩxŭ i
ngẽma nuxcümaŭgüxŭ i nacümagü.
18 ¡Rü tãũtáma naga pexĩnüẽ i ngẽma duŭxŭgü i nüxŭ ixugüxŭ na ipeyarütauxexŭ
ega tama daxũcu̱ą̃x i orearü ngeruŭgüxŭ picuèxüŭgügu! Nümagü rü tama nügü
nicuèxüŭgüneta rü nügü nixugü na yango̱xetügüxŭ. Rü noxrütama cuèxmaãmare nügü
nicuèxüŭgü.
19 Natürü i nümagü rü tama aixcüma naga naxĩnüẽ ya yima taeru ixĩcü ya Cristu ya tüxŭ
poraexẽẽcü rü tüxŭ iyaetanüxẽẽcü i tórü õwa i guxãma i yixema i norü duŭxŭgü ixĩgüxe.
Rü nüma ya Cristu nixĩ i wüxigu tüxŭ naxĩnüẽxẽẽxŭ i wüxichigü i yixema ngẽma Tupana
naxwèxexŭrüŭ.
20 Rü yexguma nayu̱xgu ga Cristu rü yexma nayu ga nuxcümaŭxŭ ga perü maxŭ,
rü yexma nayarüxo ga guxŭma ga nuxcümaŭgüxŭ ga pecümagü i ñoma i naãnecu̱ą̃x i
duŭxŭgü nagu rüxĩnüẽxŭ. Rü ngẽmacèx i ñu̱xmax ¿rü tu̱xcüŭ nixĩ i ñoma i naãnecu̱ą̃x
maxẽxŭrüŭ nagu pemaxẽxŭ i pemax, rü tu̱xcüŭ nixĩ i ngẽma Yudíugücümagu pexĩxŭ?
21 Rü nümagü i Yudíugü rü nüxŭ nixugüe rü ñanagürügü:

“Tama name i nüxŭ quingõgü i ngẽã, rü tama name i cunango̱x i yea, rü tama name i
cunayaxu i ngẽma”, ñanagürügü.
22 Natürü guxŭma i ngẽma nacümagü rü paxa tá inayarüxo erü duŭxŭgüarü nixĩgü. Rü
ngẽma pexŭ namuxŭ rü duŭxŭgüarü mugümare nixĩ. Rü ngẽma pexŭ nangúexẽẽxŭ rü
duŭxŭgüarü ngu̱xẽẽtaemare nixĩ.
23 Rü guxŭma i ngẽma pexŭ namuxŭ rü pexcèx namexcüraxŭ erü pexŭ nax-
ucu̱xẽgü na ţacü pexauregüxŭcèx, rü tama pegü picuèxüŭgüxŭcèx, rü meã pexenemaã
ipecuèxgüxŭcèx. Natürü guxŭma i ngẽma mugü rü tama aixcüma pexŭ narüngŭxẽẽ na
nüxŭ perüxoexŭcèx i pexeneãrü ngúchaŭgü.

3

1 Rü ñu̱xma i pemax, rü Cristu wena maxŭxŭrüŭ rü pexŭ nangẽxma i maxŭ i
ngexwacaxŭxŭ. Rü ngẽmacèx name nixĩ i naxcèx pedau i ngẽma mexŭgü i daxũguxŭ
i naãnewa ngẽxmaxŭ i ngextá Cristu rü Tupanaãrü tügünecüwawa írütoxŭwa rü namaã
ãe̱xgacü íyiĩxŭwa.
2 Rü name nixĩ i guxŭguma nagu perüxĩnüẽ i ngẽma daxũguxŭ i naãnewa ngẽxmaxŭ i
ngemaxŭgü rü tama i ngẽma ñoma i naãnewa ngẽxmaxŭ.

3 Yerü yexguma nayu̱xgu ga Cristu rü yexma nayu ta ga nuxcümaŭxŭ ga perü maxŭ.
Rü ñu̱xma rü pexŭ nangẽxma i perü maxŭ i ngexwacaxŭxŭ erü Cristutanüxŭ pixĩgü rü
Tupanamẽxẽwa pengẽxmagü.
4 Rü nümatama ya Cristu nixĩ i pexŭ namaxẽxẽẽxŭ. Rü ngẽxguma wena núma nango̱xgu,
rü namaã tá pengóe, rü naxrüŭ tá pimexẽchi.

Marü nüxŭ tarüxo i nuxcümaŭxŭ i tacüma i chixexŭgü rü tanayaxu i ngexwacaxŭxŭ i tórü maxŭ

5 Rü ñu̱xma rü name nixĩ i nüxŭ perüxoe i guxŭma i ñoma i naãneãrü chixexŭ i pewa
ngẽxmaxŭ. Rü tama name i pemèxna naĩ i ngemaã pemaxẽ, rü tama name i petena
naĩ ya yatümaã pemaxẽ. Rü tama name i penaxü i pexeneãrü ngúchaŭ rü bai i nagu
perüxĩnüẽmare. Rü tama name i pexŭ nangúchaŭ i ṯacü rü to i chixexŭgü. Rü tama name
i pegünaxĩcatama penanuxuchigüchaŭ i guxŭma i ngẽmaxŭgü, erü yíxema ngẽma nacüma
tüxŭ ngẽxmaxẽ rü düxwa namaã tatupanaã̱x.
6 Rü guxŭma i ngẽma chixexŭgücèx tá nixĩ i Tupana napoxcuexŭ i ngẽma duŭxŭgü i
ngẽmaãcü maxẽxŭ rü tama naga ĩnüẽchaŭxŭ.
7 Rü pema ga ŭpa rü penaxü ga yema chixexŭgü, rü yemaãcü pemaxẽ.
8 Natürü i ñu̱xma rü name nixĩ i nüxŭ perüxoe i guxŭma i ngẽma na pegüchi pexaiexŭ,
rü pegümaã penuẽxŭ, rü chixri pemaxẽxŭ, rü pegümaã peguxchigagüxŭ, rü guxŭma i
ngẽma chixexŭ i dexa i nüxŭ pixuxŭ.
9 Rü tama name i pegümaã pidorae, erü marü ípenatèx ga nuxcümaŭxŭ ga pecüma rü
guxŭma ga yema chixexŭgü ga ŭpa pexügüxŭ.
10 Rü ñu̱xma rü marü penayaxu i ngexwacaxŭxŭ i perü maxŭ rü ngexwacaxŭxŭ
i duŭxŭgü pixĩgü. Rü guxŭ i ngunexŭgu rü Tupana pexŭ ningexwacaxŭxẽẽchigü na
yexeraãcü pimexŭcèx naxrüŭ rü yexeraãcü nüxŭ na pecuèxgüxŭcèx ya Tanatü ya
Tupana ya maxŭ tüxna ãcü.
11 Rü ñu̱xma rü Tupanacèx rü nüe̱tama nixĩ ega Yudíu quixĩgu rü ẽxna tama. Rü
nüe̱tama nixĩ ega ícuwiechèx-müpẽxechiraŭgu rü ẽxna tama. Rü nüe̱tama nixĩ ega ṯacü
rü nachiŭãnecŭ̱ã̱x i duŭxŭ quixĩgu, rü ẽxna ṯacü rü duŭxŭ quixĩgu. Rü nüe̱tama nixĩ
ega wüxi i coriarü duŭxŭ quixĩgu, rü ẽxna taxúxearüma duŭxŭ quixĩgu. Erü ñu̱xma rü
ngẽma guxŭãrü yexera aixcüma tüxŭ mexŭ nixĩ na Cristu rü guxŭãrü ãẽ̱xgacü yiĩxŭ rü
guxãwama nangẽxmaxŭ.
12 Rü ñu̱xma ya Tupana rü pexŭ nangechaŭ i pema rü pexŭ nadei na noxrü
pixĩgüxŭcèx. Rü ngẽmacèx name nixĩ i guxŭguma pexŭ nangechaŭtümüŭgü i togü,
rü namaã pemecümagü, rü tauxchaãcüma nüxna penaxã, rü taguma napẽxewa pegü
picuèxüxŭgü. Rü ngẽxguma woo ṯacü pemaã naxü̱xgux rü name nixĩ i yaxna namaã
pexĩnüẽ.
13 Rü name nixĩ i wüxichigü i pema na pegümaã yaxna pexĩnüẽxŭ. Rü ngẽxguma chi texé
ṯacü pemaã ü̱xgux, rü name nixĩ i pegüxŭ nüxŭ pengechaŭgü i ngẽma. Rü yexgumarüŭ
ga tórü Cori na pexŭ nüxŭ ngechaŭxŭrüŭ, rü name nixĩ i togüaxŭ nüxŭ pengechaŭgü.
14 Rü guxŭãrü yexera mexŭ nixĩ na pegü pengechaŭgüxŭ. Erü ngẽxguma aixcüma pegü
pengechaŭgügu rü aixcüma wüxigu tá perüxĩnüẽ, rü meã pegümaã tá pemaxẽ.
15 Rü name nixĩ na pemaã inacuáxŭ i ngẽma taãẽ i Cristu pexna ãxŭ na ngẽmaãcü
aixcüma pegü pengechaŭgüxŭcèx. Yerü yemacèx nixĩ ga Tupana pexŭ dexŭ na wüxitama
i duŭxŭgü pixĩgüxŭcèx rü meã wüxigu perüxĩnüẽxŭcèx. Rü name nixĩ i moxẽ nüxna
pexãgü ya Tupana.
16 Rü name nixĩ i guxŭguma peãẽwa nangẽxma i Cristuarü ore rü taãẽãcüma naga
pexĩnüẽ. Rü name nixĩ i meã peãẽxŭ pecuáãcüma namaã pegü pengúexẽẽ rü pegü
pixucu̱xẽgü na ngẽmaãcü pegüaxŭ penangúchaŭxẽẽxŭcèx. Rü name nixĩ i aixcüma
Tupanana moxẽ pexãgüãcüma nagu pewiyaegü i nagúxŭraŭxŭ i norü wiyaegü.

17 Rü guxŭma i ngẽma pexüxŭ rü nüxŭ pixuxŭ rü name nixĩ i tórü Cori ya Ngechuchuégagu penaxü. Rü name nixĩ i ngẽmaãcü Ngechuchuégagu Tanatü ya Tupanana moxẽ pexãgü.

Tupana nanaxwèxe na meã namaxẽxŭ i duŭxŭgü i Cristuaxŭ yaxõgüxŭ

18 Pa Ngexŭgü i Ãtegüxŭx, rü name nixĩ i petega pexĩnüẽ. Erü woetama ngẽma nixĩ i mexŭ na penaxüxŭ erü tórü Cori ya Cristuarü duŭxŭgü pixĩgü.

19 Pa Yatügü i Ãmaxgüxŭx, rü name nixĩ i ngĩxŭ pengechaŭgü i pemèxgü. Rü tama name na ngĩmaã pechixecümagüxŭ.

20 Pa Buxŭgüx, rü name nixĩ i guxŭwama penatü rü peega pexĩnüẽ, erü ngẽma nixĩ i namaã nataãẽxŭ ya tórü Cori.

21 Pa Papágüx, rü tama name i penanuẽxẽẽ i pexacügü. Erü ngẽxguma ngẽmaãcü penaxu̱xgux rü ngürüãchi tá nüxŭ nawèxtümüŭ i ngẽma namaã nüxŭ pixuxŭ.

22 Pa Duŭxŭgüx i Ixããrü Coriã̱xgüxŭx, rü name nixĩ i guxŭwama naga pexĩnüẽ i perü corigü i ñoma i naãnewa pemaã icuèxgüxŭ. Rü tama name i pexŭ nadaugüguxicatama meã pepuracüe na ngẽmaãcü penataãẽxẽẽxŭcèx. Natürü name nixĩ i mexŭ i perü ngúchaŭmaã guxŭguma meã pepuracüe erü tórü Corixŭ pemuŭẽ.

23 Rü guxŭma i ngẽma perü puracü i pexüxŭwa rü name nixĩ i perü ngúchaŭmaã penaxü ñoma tórü Cori ya Cristuaxŭ pepuracüexŭrüŭ rü tama i duŭxŭgüaxŭ.

24 Rü marü nüxŭ pecuèx rü daxũguxŭ i naãnewa rü tórü Cori ya Cristu tá pexna nanaxã i perü ãmare i maxŭ i taguma gúxŭ. Erü yima Cristu ya aixcüma perü Cori ixĩcüaxŭ nixĩ i pepuracüexŭ.

25 Natürü yíxema chixexŭ üxe rü tá ta tanayaxu i tümaãrü natanü naxcèx i ngẽma chixexŭ i taxüxŭ, rü aixcüma Tupana tá tüxŭ napoxcu. Erü Tupanapẽxewa rü guxŭma i duŭxŭgü rü nawüxigu, rü taxucürüwama texé Tupanachèxwa tiña ega chixexŭ taxu̱xgux.

4

1 Rü pemax, Pa Corigüx, rü name nixĩ i perü duŭxŭgümaã pemecümagüxŭ, rü tama penawomüxẽẽxŭ. ¡Rü nüxna pecuèxãchie na pema rü ta pexŭ nangẽxmaxŭ ya perü Cori ya daxũgucü!

2 ¡Rü guxŭguma peyumüxẽgü, rü pexuãẽgü na tama chixexŭgu peyixŭcèx! ¡Rü Tupanana moxẽ pexãgü!

3 ¡Rü toxcèx rü ta peyumüxẽgü na Tupana toxŭ natauxchaxẽẽxŭcèx na nüxŭ tixuxŭcèx i norü ore i mexŭ, rü meãma duŭxŭgümaã nüxŭ tixuxŭcèx i ngẽma ore ga noxri tama nüxŭ nacuèxgüxŭ i Cristuchiga! Rü ngẽma orecèx nixĩ i ñu̱xma ichapoxcuxŭ.

4 Rü chanaxwèxe i chauxcèx peyumüxẽgü na meã duŭxŭgücèx chanango̱xẽẽxŭ i ngẽma ore, erü ngẽma nixĩ i mexŭ na chanaxüxŭ.

5 ¡Rü meã pemaxẽ napẽxewa i ngẽma duŭxŭgü i tama yaxõgüxŭ! ¡Rü ñu̱xma na pexŭ natauxchaxŭ, rü yoxni paxa penaxu̱x i Tupanaãrü puracü! ¡Rü taxũ i perüchomarexŭ!

6 Rü ngexguma togü i duŭxŭgümaã pidexagügu, rü name nixĩ i penataãẽxẽẽ namaã i ngema dexa i namaã nüxŭ pixuxŭ. ¡Rü ngemaãcü mea penangaxŭ i ngema pexna cèxŭ nachiga i perü õ!.

Pauru nanagu̱xẽẽ ga norü popera rü wenaxãrü yema duŭxŭgüxŭ narümoxẽ

7 Rü nüma ya taeneẽ ya Tíquicu ya nüxŭ ingechaŭgücü rü aixcüma choxŭ narüngŭxẽẽ rü wüxigu chomaã Cori ya Tupanacèx napuracü. Rü nüma tá pemaã nüxŭ nixu i chauchiga.

8 Rü ñu̱xma rü petanüwa chanamu na pexŭ nataãẽxẽẽxŭcèx rü pemaã nüxŭ yaxuxŭcèx na ñuxãcü toxŭ nangupetüxŭ i tomax.

9 Rü Tíquicumaã petanüwa chanamu i Onéchimu ya taeneẽ ya nüxŭ ingechaŭgücü ya aixcüma meã Tupanaãrü puracü ücü. Rü nüma rü petanüxŭ nixĩ. Rü nümagü tá nixĩ i pemaã nüxŭ yaxugüxŭ na ţacü ngupetüxŭ i núma.
10 Rü pexŭ narümoxẽ i Aritácu i wüxigu chomaã poxcuxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta pexŭ narümoxẽ i Marcu i Bernabéeneẽ ixĩxŭ. Rü marü pemaã nüxŭ chixu i Marcuchiga na meã penayauxgüxŭcèx i ngẽxguma petanüwa nanguxgu.
11 Rü ngẽxgumarüŭ ta pexŭ narümoxẽ ya taeneẽ ya Ngechuchu ya Ixaixcümacügu ãẹgacü. Rü ngẽma tomaẽxpüx i yatügü rü ngẽxĩcatama nixĩ i Yudíugü i yaxõgüxŭ i wüxigu chomaã puracüexŭ i Tupanaãrü puracüwa. Rü nümagü rü poraãcü choxŭ nataãẽxẽẽgü.
12 Rü ngẽxgumarüŭ ta pexŭ narümoxẽ i Epáparu. Rü nüma rü petanüxŭ nixĩ, rü aixcüma nanaxü i Cristuarü puracü. Rü nüma rü norü yumüxẽwa rü guxŭguma Tupanaxŭ nacèèxŭ pexcèx na aixcüma meã pemaxẽxŭcèx rü peyaxõgüamaxŭcèx rü aixcüma penaxüxŭcèx i ngẽma Tupana naxwèxexŭ.
13 Rü choma rü marü nüxŭ chadau rü pemaã nüxŭ chixu i ñuxãcü Epáparu poraãcü pexcèx napuracü rü naxcèx napuracü i ngẽma taeneẽgü i Laodichéaarü ĩãnewa rü Iráporiarü ĩãnewa ngẽxmagüxŭ.
14 Rü Luca ya duturu ixĩcü ya nüxŭ ingechaŭgücü, rü pexŭ narümoxẽ. Rü ngẽxgumarüŭ ta pexŭ narümoxẽ i Dema.
15 ¡Rü chauégagu nüxŭ perümoxẽgü i taeneẽgü i Laodichéawa ngẽxmagüxŭ! ¡Rü ngẽxgumarüŭ ta nüxŭ perümoxẽgü i Nifa rü guxŭma i taeneẽgü i yaxõgüxŭ i napatawa ngutaquẽxegüxŭ!
16 Rü ngẽxguma marü nüxŭ pedaumatüguwena i ñaã popera, rü chanaxwèxe i Laodichéawa penamu na ngẹmacŭāx i taeneẽgü rü ta nüxŭ nadaumatügüxŭcèx. Rü ngẽxgumarüŭ ta i ngẽma popera i Laodichéawa chamuxŭ, rü ngẽxguma pexŭtawa nanguxgu rü chanaxwèxe i nüxŭ pedaumatügü.
17 Rü chanaxwèxe i Ariquípumaã nüxŭ pixu, rü ñapegügü nüxŭ:
"¡Rü meã napuracü rü yanguxẽẽ i ngẽma puracü i tórü Cori cuxna ãxŭ!" ñapegügü nüxŭ.
18 Choma i Pauru rü choxmẽxmaãtama pexcèx chanaxümatü i ñaã chorü moxẽ. ¡Rü nüxna pecuèxãchie na chapoxcuxŭ! Rü chanaxwèxe i Tupana pexŭ narüngŭxẽẽ.

Rü nuãma pexna,
Pauru

NÜXÎRAÜXÜ GA POPERA GA TECHARÓNICAWA YEXMAGÜXÜ GA YAXÕGÜXÜTANÜWA NAMUXÜ GA PAURU

Pauru rü nüxŭ narümoxẽ ga yema yaxõgüxŭ ga Techarónicawa yexmagüxŭ

1 Pa Toeneẽgü i Techarónicawa Ngẽxmagüxŭ i Tanatü ya Tupana rü Tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuarü Duŭxŭgü Ixĩgüxŭx, choma i Pauru rü namaã i taeneẽ i Chiribánu rü Timutéu nixĩ i pexcèx tanaxümatüxŭ i ñaã popera. Rü tanaxwèxe i Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexŭ narüngŭxẽẽ rü pexŭ nataãẽxẽẽ.

Meãma nayaxõgü ga yema Techarónicawa yexmagüxŭ rü yemaãcü wüxi ga cuèxruŭ ga mexŭ nixĩgü

2 Rü torü yumüxẽwa rü guxŭguma pexna tacuèxãchigü, rü pexcèx Tupanana moxẽ taxã.
3 Rü guxŭguma i ngẽxguma Tanatü ya Tupanamaã tidexagügu, rü taguma nüxŭ itayarüngümaẽ na ñuxãcü meã peyaxõgüãcüma penaxüxŭ i Tupanaãrü puracü, rü ñuxãcü nüxŭ pengechaŭgüãcüma togüxŭ perüngŭxẽẽxŭ. Rü taguma nüxŭ itayarüngümaẽ na ñuxãcü aixcüma meã ípenanguxẽẽxŭ ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu rü ngẽmacèx yaxna namaã pexĩnüẽ i ngẽma ngúxŭ i ñu̱xma pingexŭ.
4 Pa Chaueneẽgüx, Tupana pexŭ nangechaŭ, rü nüxŭ tacuèx rü nümatama nixĩ ga pexŭ nadexŭ.
5 Rü yexguma pemaã nüxŭ tixuxgu ga Tupanaãrü ore i tüxŭ maxẽxẽẽxŭ, rü tama toechama tidexagümare, yerü Tupanaãẽ i Üünexŭ toxŭ narüngŭxẽẽ na norü poramaã pemaã nüxŭ tixuxŭ. Rü meã nüxŭ tacuáãcüma pemaã nüxŭ tixu ga yema ore yerü toõẽwatama nüxŭ tacuèx na aixcüma yiĩxŭ. Rü pematama nüxŭ pecuèx ga ñuxãcü meã pepẽxewa na tamaxẽxŭ ga yexguma na yemaãcü pexŭ tarüngŭxẽẽgüxŭcèx.
6 Rü pema rü meãma penaxügü ga yema pexŭ tangúexẽẽxŭ rü yema tüxŭ nangúexẽẽxŭ ga tórü Cori ya Ngechuchu. Rü Tupanaãẽ i Üünexŭ pexŭ taãẽxẽẽãcüma penayauxgü ga yema ore ga woo yemacèx poraãcü ngúxŭ na pingegüxŭ.
7 Rü yemaãcü ga pema rü wüxi ga cuèxruŭ ga mexŭ pixĩgü naxcèx ga guxŭma ga yema yaxõgüxŭ ga Machedóniããnewa rü Acayaanewa yexmagüxŭ.
8 Rü yema na peyaxõgüxŭgagu rü tórü Cori ya Ngechuchuarü ore rü guxŭwama ninguchigü. Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü Machedóniããnewa rü Acayaanewa rü guxŭwama nüxŭ nacuèxgü na ñuxãcü meã Tupanaãxŭ peyaxõgüxŭ. Rü ngẽmacèx marü taxucèxma tu̱xcüŭ i toma rü namaã nüxŭ tixu i ngẽma ore i mexŭ i pechiga.
9 Erü nümagütama i ngẽma duŭxŭgü rü marü nüxŭ nixugügü ga ñuxãcü ga pema rü meã toxŭ na peyauxgüxŭ ga yexguma petanüwa taxĩxgu. Rü nüxŭ nixugügü ta ga ñuxãcü nüxŭ na perüxoexŭ ga perü tupananetachicünèxãgü na Tupanaxŭchi ya maxŭcü rü ixaixcümacüwe perüxĩxŭcèx rü nüxŭ pepuracüexŭcèx.
10 Rü nüxŭ nixugügü ta na ñuxãcü aixcüma ípenanguxẽẽxŭ na wenaxãrü daxũwa ne naxũxŭ ya Ngechuchu ya Tupana Nane ga yuwa ínadaxẽẽãcü. Rü yima Ngechuchu nixĩ ya tüxŭ ínguxŭxẽẽcü nüxna i ngẽma poxcu i ãũcümaxŭ tá ínguxŭ.

2

Pauruarü puracü ga Techarónicawa

1 Pa Chaueneẽgüx, rü pematama nüxŭ pecuèx rü tama natücèxmamare nixĩ na pexŭtawa taxĩxŭ.

2 Rü pema nüxũ pecuèx rü naxũpa ga pexũtawa na tangugüxũ rü chixri tomaã nachopetü ga Pirípucüãxgü rü tomaã naguxchigagü. Natürü Tupana toxũ narüngũxẽẽ na pemaã nüxũ tixuxũcèx ga norü ore i tüxũ maxẽxẽẽxũ. Rü yemacèx tama tamuũẽãcüma pemaã nüxũ tixu ga yema ore woo ga torü uwanügü rü poraãcü toxũ na naguxchaxẽẽgüãxũ.

3 Rü yexguma pemaã nüxũ tixuxgu ga yema ore, rü tama ítatüeãcüma pemaã nüxũ tixu. Rü tama chixexũ pemaã taxügüchaũãcüma rü tama pexũ tawomüxẽẽgüchaũãcüma pemaã nüxũ tixu ga yema ore.

4 Yerü Tupana nixĩ ga toxũ unetacü rü toxũ mucü na pemaã nüxũ tixuxũcèx ga norü ore i mexũ i tüxũ maxẽxẽẽxũ. Rü yemacèx Tupana naxwèxexũãcüma pemaã nüxũ tixu ga yema ore. Rü tama duũxũgüxũmare na tataãẽxẽẽgüxũcèx pemaã nüxũ tixu, natürü nüxũ tixu na Tupanaxũ tataãẽxẽẽgüxũcèx. Rü nüma ya Tupana nixĩ i tüxũ nacuáxũ rü tüxũ nadauxũ rü nangugüãxũ i ngẽma nagu rüxĩnüẽxũ.

5 Rü pema nüxũ pecuèx rü taguma pepẽxewa pexũ ticuèxüũgü na toga pexĩnüẽxũcèx, rü taguma pexũ tawomüxẽẽgü na ngĩxũ tayauxgüxũcèx ga perü dĩẽru. Rü Tupana nixĩ ya toxũ daucü na taguma yemaãcü na tanaxüxũ.

6 Rü taguma naxcèx tadaugü na duũxũgü toxũ icuèxüũgüxũcèx, rü woo i pema rü bai i togü i duũxũgü.

7 Rü woo Cristutama toxũ namu na yaxõgüxũãrü ãẽxgacügü na tixĩgüxũ natürü tama ñoma wüxi ga ãẽxgacürüũ pepewa tixĩgü. Natürü meãmare pemaã itacuèx, ñoma wüxi i mamá i ngĩxãcügüna meã dèụxcürüũ pemaã tixĩgü.

8 Rü poraãcü pexũ tangechaũ, rü yemacèx pemaã nüxũ tixu ga Tupanaãrü ore. Rü tama yemaxicatama pexna taxãxchaũ ga yexguma. Natürü marü ítamemare ta ga pexcèx na tayuexũ, yerü poraãcü pexũ tangechaũgü.

9 Pa Chaueneẽgüx, pema nüxũ pecuèx ga ñuxãcü poraãcü na tapuracüexũ na torü õnacèx tataxegüxũcèx. Rü ngunecü rü woo chütacü tapuracüe na taxúeaxũma wüxi ga guxchaxũ tixĩgüxũcèx ga yexguma petanüwa tayexmagügu rü pemaã nüxũ tixuxgu ga Tupanaãrü ore.

10 Pa Duũxũgü i Tupanaãxũ Yaxõgüxũ, pema nixĩ ga toxũ pedaugüxũ rü Tupana rü ta toxũ nadau ga ñuxãcü meã na tamaxẽxũ ga petanüwa, rü ñuxãcü taxuũma ga chixexũ na taxüxũ ga yexguma.

11 Rü pema nüxũ pecuèx ta ga ñuxãcü pexũ na tanangúchaũxẽẽxũ. Rü yexguma pengechaũgügu, rü pexũ tataãẽxẽẽgü ñoma wüxi i papá i naxãcügüxũ taãẽxẽẽgüxũrüũ.

12 Rü ñụxma na Tupanaãrü pixĩgüxũ, rü pexũ taxucụxẽgü na meã naxcèx pemaxẽxũ. Rü nüma nixĩ i pexcèx nangemaxũ na ngextá ãẽxgacü íyiĩxũwa pengugüxũcèx na ngẹma mexũwa pengẽxmagüxũcèx.

13 Rü ngẽmacèx guxũguma pexcèx Tupanana moxẽ taxã, yerü yexguma noxri nüxũ pexĩnüẽgu ga yema norü ore ga pemaã nüxũ tixuxũ, rü meã penayauxgü, yerü nüxũ pecuèxgü rü aixcüma Tupanaãrü ore nixĩ rü tama duũxũgüarü oremare nixĩ. Rü yema ore nixĩ ga naxüchicüüxũ ga perü maxũ ga yexguma peyaxõgügu.

14 Pa Chaueneẽgüx, nüxũ tacuèx na ñuxãcü ngúxũ pingegüxũ yerü petanüxũgütama pexchi naxaie rü chixri pemaã nachopetü. Natürü yemaãcütama nüxũ nangupetü ga Tupanaãrü duũxũgü ga Ngechuchu ya Cristuaxũ yaxõgüxũ ga Yudéaanewa yexmagüxũ. Yerü natanüxũgütama ga Yudíugü rü chixri namaã nachopetü.

15 Rü yema Yudíugü nixĩ ga tórü Cori ga Ngechuchuxũ imèxgüxũ, yexgumarüũ ga norü ọxigü rü nuxcümaũgüxũ ga Tupanaãrü orearü uruũgüxũ na nadèịxũrüũ. Rü yema Yudíugü nixĩ ga towe ingẽxũtanüxũ. Rü Tupanamaã rü guxũ i duũxũgümaã narüxuwanügü.

16 Rü ngẽxguma ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũmaã nüxũ tixuxchaũgu i Tupanaãrü ore na nümagü rü ta nüxũ nangẽxmagüxũcèx i maxũ, rü ngẽma Yudíugü

rü toxna nanachu̱xu. Rü ngẽmaãcü i ngẽma Yudíugü rü poraãcüxüchima chixexŭ naxügü. Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü düxwa marü nüxna nangu i ngẽma Tupanaãrü poxcu i ãũcümaxŭchixŭ.

Pauru rü nüxŭ nangúchaŭ na wenaxãrü natanüwa naxũxŭ ga yema yaxõgüxŭ ga Techarónicawa

yexmagüxŭ

17 Pa Chaueneẽgüx, yexguma pexna ítixĩxguwena, rü woo tama pexŭtawa na tayexmagüechaxŭ, natürü guxŭguma pegu tarüxĩnüẽ, rü poraãcü toxŭ nangúchaŭ na pexŭtawa taxĩxŭ na wenaxãrü pexŭ ítayadaugüxŭcèx.

18 Rü aixcüma ngẹma taxĩxchaŭ. Rü chomatama i muẽxpü̱xcüna rü chanaxwèxe na ngẹma pexŭtawa taèx chaxũũxŭẹgaxŭ natürü ngoxo i Chataná rü guxŭguma toxŭ nanaguxchaxẽẽ na tama ngẹma taxĩxŭcèx.

19 Natürü pexŭ ítayadaugüchaŭãma erü ngẽxguma wenaxãrü núma naxũxgu ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu rü ¿tècücèx tá nixĩ i Tupanapẽxewa tataãẽgüxŭ i tomax? Rü aixcüma pewa tá nixĩ i ítananguxẽẽxŭ na tomaã nataãẽxŭ ya Tupana. Rü pema tá nixĩ i torü taãẽ pixĩgüxŭ. Rü pegagu tá nixĩ i aixcüma togümaãtama tataãẽgüxŭ i napẽxewa.

20 Rü ngẽmáãcü pegagu nixĩ i togümaãtama tataãẽgüxŭ, rü pema nixĩ i torü taãẽ pixĩgüxŭ.

3

1 Rü yema na taxuacüma ñuxãcü wenaxãrü petanüwa na chaxũxŭ, rü düxwa nagu charüxĩnü na Atenagutama na charüxãũxŭ.

2-3 Rü pexŭtawa chanamu ga taeneẽ ga Timutéu na pexŭ íyadauxŭcèx. Erü nüma nixĩ i Tupanaãrü puracütanüxŭ i wüxigu namaã tapuracüexŭ na tanaxunagüxŭcèx i ngẽma ore i mexŭ i Cristuchiga. Rü ngẹma petanüwa chanamu na pexŭ nangŭxẽẽxŭcèx na yexeraãcü peyaxõgüxŭcèx rü aixcüma petaãẽgüxŭcèx rü ngẽmaãcü taguma texé i petanüwa nüxŭ rüxoxŭcèx ega ṯacü rü guxchaxŭ pexŭ ngẽxmagu. Erü pematama marü nüxŭ pecuèx na guxãma i yixema na yaxõgüxŭ rü ngúxŭ tá tingegü.

4 Rü yexguma petanüwa tayexmagügu rü marü pemaã nüxŭ tixu na ngúxŭ tá pexŭ üpetüxŭ. Rü pema marü nüxŭ pecuèx na aixcüma yemaãcü pexŭ nangupetüxŭ.

5 Rü yemacèx ga yexguma marü tama namaã chaporagu ga yema tama paxa pechigaxŭ na chacuáxŭ, rü yemacèx düxwa Timutéuxŭ yéma petanüwa chamu na pexna yaẹaxŭcèx ngoxi meã ípeyaxõgüama i Tupanaãrü ore. Yerü chaxoegaãẽ rü bexmana ngoxo i Chataná rü chixexŭgu pexŭ nayixẽẽ, rü chi ngẽmaãcü yixĩgu, rü natücèxmamare chi nixĩ ga pemaã nüxŭ tixuxŭ ga Tupanaãrü ore.

6 Natürü ñu̱xma na ínanguxŭ i Timutéu na petanüwa ne naxũxŭ, rü mexŭ i ore i pechiga ngẹma ne nange. Rü tomaã nüxŭ nixu na ñuxãcü meã peyaxõgüxŭ, rü ñuxãcü guxãma meã pegü pengechaŭgüxŭ. Rü tomaã nüxŭ nixu ta na ñuxãcü guxŭguma toxŭ pengechaŭgüãcüma togu perüxĩnüẽxŭ, rü ñuxãcü poraãcü wena toxŭ pedaugüchaŭxŭ rü ngexgumarüxŭ ta i toma rü toxŭ nangúchaŭ na wena pexŭ tadaugüchaüxŭ.

7 Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgüx, rü woo guxchaxŭ toxŭ na ngẽxmaxŭ rü ngúxŭ na tingegüxŭ, rü poraãcü toxŭ nataãẽxẽẽ i ngẽma pexŭ na tacuáchigaxŭ na meã ípemaxẽxŭ rü meã peyaxõgüamaxŭ.

8 Rü ñu̱xma na nüxŭ tacuáchigaxŭ na aixcüma meã tórü Coriaxŭ peyaxõgüamaxŭ, rü poraãcü tataãẽgü.

9 ¿Rü ñuxãcü tá Tupanana moxẽ taxã naxcèx i ngẽma taãẽ i taxŭ i toxna pexãxŭ? Erü aixcüma pegagu nixĩ i toxŭ nangẽxmaxŭ i wüxi i taãẽ i taxŭ i napẽxewa.

10 Rü ngunecü rü chütacü rü tayumüxẽgü, rü Tupanana naxcèx tacagü na petanüwa toxŭ nawoeguxẽẽxŭcèx na wena pexŭ tadaugüxŭcèx rü pexŭ tarüngŭxẽẽgüxŭcèx na yexeraãcü nüxŭ peyaxõgüxŭcèx.

11 Rü poraãcü tanaxwèxegü na Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu toxũ natauxchaxẽẽxũ na wena petanüwa ítayadaugüxũcèx.
12 Rü tanaxwèxegü na tórü Cori ya Ngechuchu pexũ rüngũxẽẽxũ na yexeraãcü pegü pengechaũgüxũcèx rü guxũ i duũxũgüxũ na pengechaũgüxũcèx, ngẽxgumarüũ i toma rü poraãcü pexũ na tangechaũgüxũrüũ.
13 Rü tanaxwèxegü na tórü Cori ya Ngechuchu pexũ rüngũxẽẽxũ na peãẽwa rü aixcüma meã peyaxõgüxũcèx rü norü duũxũgü i aixcüma mexũgü na pixĩgüxũcèx rü na nataxuxũcèx i perü pecadugü i napẽxewa ya Tanatü ya Tupana i ngẽxguma wena núma naxũxgu ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu namaã i guxũma i norü duũxũgü. Rü tanaxwèxe na ngẽmaãcü yiĩxũ.

4

Maxũ i Tupanaxũ taãẽxẽẽxũchiga

1 Rü ñu̱xma Pa Chaueneẽgüx, rü tórü Cori ya Ngechuchuégagu pexũ tacèèxũ rü pexũ tamu na guxũguma Tupanacèx meã pemaxẽxũ yema pexũ tangúexẽẽxũrüũ rü ñu̱xma marü penaxüxũrüũ.
2 Pema rü marü nüxũ pecuèx ga yema torü ucu̱xẽgü ga tórü Cori ya Ngechuchu toxũ muxũ na pexũ tangúexẽẽxũcèx.
3 Rü Tupana nanaxwèxe na aixcüma namexũ i perü maxũ rü naxcèxicatama na pemaxẽxũ. Rü tama name i chixri pemaxẽ i napẽxewa rü to i ngexũgümaã pengẽãẽgümare.
4 Rü wüxichigü tanaxwèxe na aixcüma tümamèxũ tangechaũxũ, rü ngĩmaãxĩcatama na tamaxũxũ.
5 Rü tama name i ngĩxũ na pecuáxchaũmarexũcèx ngĩmaã pexãmèx i wüxi i nge erü ngẽmaãcü namaxẽ i ngẽma duũxũgü i tama Tupanaãxũ yaxõgüxũ.
6 Rü tama name i texé ngĩmaã tamaxũ i naxmèx ya tümaẽneẽ. Erü yexgumarüũ ga marü pemaã nüxũ tixuxũrüũ, rü Tupana tá poraãcü tüxũ napoxcu ya guxãma ya yíxema ngẽmaãcü maxẽxẽ.
7 Erü Tupana tüxũ nade na meã imaxẽxũcèx rü tama chixexũ ixügüxũcèx.
8 Rü ngẽmacèx ega texé tama naga ĩnügu i ñaã ngu̱xẽẽtaegü, rü pemaã nüxũ chixu rü tama wüxi i duũxũga nixĩ i ngẽma nüxũ taxoxũ, natürü Tupanagatama nixĩ i nüxũ taxoxũ. Rü guma nixĩ ga pexna namucü ga Naãẽ i Üünexũ.
9 Rü ngẽma na pegü pengechaũgüxũchiga, rü taxucèxma pexcèx chanaxümatü i poperawa. Yerü Tupanatama marü pexũ nangúexẽẽ i ngẽma na ñuxãcü aixcüma pegü pengechaũgüxũ.
10 Rü aixcüma nixĩ i guxũguma meã nüxũ pengechaũgüxũ i guxũma i taeneẽgü i Machedóniããnewa ngẽxmagüxũ. Natürü, Pa Toeneẽgüx, pexũ tacèèxũgü na yexeraãcü meã nüxũ pengechaũgüxũcèx.
11 ¡Rü meã pegü pengechaũgü, rü pexrütama maxũgu perüxĩnüẽ, rü tama i togüarü maxũgu! ¡Rü pematama naxcèx pepuracüe i perü ngẽmaxũgü yema marü pemaã nüxũ tixuxũrüũ!
12 Rü ngẽxguma ngẽmaãcü pemaxẽgu, rü ngẽma duũxũgü i tama yaxõgüxũ rü tá pexũ nangechaũgü, rü taxuũtáma pexũ nataxu.

Ñuxãcü tá nixĩ i ngẽxguma nataegugu ya tórü Cori

13 Pa Chaueneẽgüx, rü ñu̱xma rü tá pexũ nüxũ chacuèxẽẽ i ngexta tá naxĩxũ i ngema yaxõgüxũ i yuexũ na ngemaãcü tama pengechaũgüxũcèx naxrüxũ i ngema tama nüxũ cuèxgüxũ na wena tá namaxẽxũ i ngema yuexũ.
14 Erü yixema na yaxõgüxũ na nayuxũ rü wena namaxũxũ ga Ngechuchu, rü ngẽxgumarüũ ta tayaxõgü na Tupana tá ínadagüxẽẽxũ i guxũma i ngẽma Ngechuchuaxũ yaxõgüãcüma yuexũ.

15 Rü ngẽmacèx pemaã nüxŭ tixu i ngẽma ore ga tórü Cori ya Ngechuchu namaã ngu̱xẽẽtaexŭ. Rü ngẽxguma wena núma naxũxgu ya tórü Cori ya Ngechuchu rü yixema na imaxẽxŭ i ñoma i naãnewa rü tãũtáma yixira napẽxe taxĩ i ngẽma yuexŭ.
16 Erü nümatama ya Cori ya Ngechuchu rü daxũwa tá ínarüxĩ, rü tá nangẽxma i wüxi i naga i taxŭ i daxũwa inaxũxŭ i tüxŭ muxŭ, rü tá nüxŭ taxĩnüẽ i Tupanaãrü orearü ngeruŭgüarü ãẽ̱xgacü i tagaãcü daxũwa icagüxŭ, rü tá yacuegüxŭ ya Tupanaãrü corneta. Rü ngẽxguma i ngẽma yuexŭ i Cristuaxŭ yaxõgüxŭ rü tá ínarüdagü.
17 Rü ngẽmawena i yixema na imaxẽxŭ rü Tupana tá wüxigu caixanexŭgu tüxŭ nigagü namaã i ngẽma duŭxŭgü i yuwa írüdagüxŭ. Rü ngẽmaãcü tá daxũgu tórü Cori ya Ngechuchuxŭ tayangaugü na guxŭgutáma naxŭtawa ingẽxmagüxŭcèx.
18 Rü ngẽmacèx chanaxwèxe i ñaã oremaã pegü petaãẽxẽẽgü.

5

1 Natürü, Pa Chaueneẽgüx, rü ngẽma norü ngunexŭ rü taunecü i tá nagu nangupetüxŭ i ngẽma pemaã nüxŭ chixuxŭ, rü taxucèxma pexcèx chanaxümatü i ngẽmachiga.
2 Erü pematama meã nüxŭ pecuèx rü ngẽma ngunexŭ i taxúema nagu ínanguxẽẽxŭgu tá nixĩ i ínanguxŭ ya tórü Cori ya Ngechuchu. Rü ñoma wüxi i ngĩtèxáxŭ i ngürüãchi chütacü ínguxŭrüŭ tá nixĩ.
3 Rü ngẽxguma duŭxŭgü nagu írüxĩnüẽgu na guxŭma na mexŭ rü taxuŭma na nüxŭ üpetüxŭ, rü ngẽma ngunexŭgügu rü tá ngürüãchi nagu̱x i guxŭma. Rü ñoma wüxi i ngecü i ãxãcücü rü ngürüãchi ngĩxãcümaã ngu̱xnecacürüŭ tá nixĩ na taxúema naxchaxwa iñaxŭ i ngẽma.
4 Natürü pemax, Pa Chaueneẽgüx, rü marü meãma nüxŭ pecuèx i Cristuarü nguchiga. Rü ngẽmacèx taxucèxma ngürüãchi pexŭ ínayaḇaixgü ya Cori ya Ngechuchu ñoma wüxi i ngĩtèxáxŭ tüxŭ íbaixgüxŭrüŭ.
5 Erü guxãma i pema rü Tupanaãrü duŭxŭgü pixĩgü, rü ngẽmacèx ngóonexŭwa pengẽxmagü rü meãma nüxŭ pecuèx na ñuxãcü meã pemaxẽxŭ. Rü yixema rü tama Chatanáãrü duŭxŭgü tixĩgü, rü ngẽmacèx tama ẽãnexŭwa tangẽxmagü rü tama tanaxü i ngẽma chixexŭ i ẽãnexŭwa üxŭ.
6 Rü ngẽmacèx tama name i taechita tamaxẽmare naxrüŭ i ngẽma duŭxŭgü i tama yaxõgüxŭ. Rü name nixĩ i taxuãẽgü, rü meã taãẽgu tarüxĩnüẽ.
7 Erü ngẽma duŭxŭgü i naẽchitamare maxẽxŭ rü ñoma duŭxŭgü i chütacü peexŭrüŭ nixĩgü. Rü ngẽma duŭxŭgü i axegüxŭ rü chütacü nixĩ i nügü nangãxẽxẽẽxŭ.
8 Natürü i yixema rü ngóonexŭwa tangẽxmagü, rü ngẽmacèx tanaxwèxe i guxŭguma taxuãẽgü. Rü name nixĩ i aixcüma meã Tupanaãxŭ tayaxõgü, rü yigü tangechaŭgü, rü meã ítananguxẽẽ na Tupana tüxna naxãxŭcèx i ngẽma maxŭ i taguma gúxŭ. Rü ngẽxguma ngẽmaãcü imaxẽgu, rü ngẽmaãcü tá yigü ítapoxŭ i ngẽxguma Chataná chixexŭgu tüxŭ yixẽẽchaŭgu.
9 Erü Tupana rü tama tüxŭ nade na tüxŭ napoxcuexŭcèx, natürü tüxŭ nade na tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristugagu nayauxgüxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ.
10 Rü Ngechuchu ya Cristu rü taxcèx nayu na wüxigu namaã imaxẽxŭcèx i daxũguxŭ i naãnewa. Rü nüẹ̱tama ega woo marü iyuyane ínanguxgu rü ẽxna imaxẽyane ínanguxgu, erü daxũguxŭ i naãnewa rü wüxiwa tá namaã tamaxẽ.
11 Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgüx, rü name nixĩ i wüxichigü pegü petaãẽxẽẽgü rü pegü peporaexẽẽ i perü õwa ngẽxgumarüŭ i ñu̱xma na marü ípenaxügüxŭ.

Pauru rü nayaxucu̱xẽgü ga yema yaxõgüxŭ

12 Pa Chaueneẽgüx, pexŭ tacèèxŭgü na nüxŭ pengechaŭgüxŭcèx i ngẽma taeneẽgü i petanüwa puracüexŭ rü pemaã icuèxgüxŭ rü pexŭ ngúexẽẽxŭ i Cori ya Ngechuchuarü ore.

13 Rü name nixĩ i namaã petaãẽgü rü aixcüma meã nüxũ pengechaũgü i ngẽma taeneẽgü, erü nümagü nixĩ i pexũ nangũxẽẽgüxũ. Rü name nixĩ i pegü pengechaũgüãcüma pemaxẽ.
14 Rü pemaã nüxũ tixu ta na penaxucu̱xẽgüxũ i ngẽma duũxũgü i oexũ i tama puracüechaũxũ. ¡Rü nüxũ penangúchaũxẽẽgü i ngẽma duũxũgü i marü nüxũ rüxoechaũxũ na yaxõgüãxũ! ¡Rü nüxũ perüngũxẽẽgü i ngẽma duũxũgü i turaexũ i norü õwa! ¡Rü name nixĩ i yaxna namaã pexĩnüẽ i guxũma i ngẽma taeneẽgü!
15 Rü ngẽxguma texé chixexũ pemaã ü̱xgu, rü tama name i chixexũmaã penataeguxẽẽ. ¡Natürü name nixĩ i naxcèx pedau na guxũguma mexũ pexügüxũ i pegütanüwa rü ngema togütanüwa rü ta!
16 Rü name nixĩ i guxũguma petaãẽgü.
17 ¡Rü guxũguma peyumüxẽgü!
18 ¡Rü woo ţacü pexũ ngupetügu, rü Tupanana moxẽ pexãgü! Erü ngẽmaãcü nanaxwèxe ya Tupana na pemaxẽxũ i pema i Ngechuchu ya Cristuarü duũxũgü na pixĩgüxũ.
19 Rü tama name i nüxũ pexoe i Tupanaãẽ i Üünexũ.
20 Rü tama name i nüxũ pexoe i Tupanaãrü ore ega texéwa pemaã yadeaxgu ya Tupana.
21 Natürü name nixĩ i meãma penangugü i guxũma i oregü na nüxũ pecuáxũcèx rü ngoxi aixcüma yiĩxũ i ngẽma ore rü ẽxna tama. ¡Rü ngẽma ore i aixcüma mexũxĩcatama pixõgü!
22 ¡Rü nüxna pixĩgachi i nagúxũraũxũ i chixexũgü!
23 Rü chanaxwèxe i nümatama ya Tupana ya tüxũ taãẽxẽẽcü pexũ imexẽẽ na aixcüma napẽxewa pimexũcèx. Rü chanaxwèxe i guxũwama pexna nadau i peãẽwa rü pexenewa na nataxuxũcèx i ţacü i perü chixexũ i ngẽxguma wenaxãrü núma naxũxgu ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu.
24 Rü nüma ya Tupana ya pexũ decü rü nixaixcüma na yanguxẽẽãxũ i guxüma i ngẽma tamaã inaxunetaxũ.

Pauru rü wenaxãrü yema duũxũgüxũ narümoxẽ rü naxcèx ínaca na Cori ya Ngechuchu ya Cristu meã nüxũ rüngũxẽẽxũ ga

yema yaxõgüxũ

25 Pa Chaueneẽgüx, ¡Toxcèx peyumüxẽgü!
26 Rü chanaxwèxe i chauégagu nüxũ perümoxẽgü i guxũma i taeneẽgü.
27 Rü Cori ya Ngechuchuégagu pexũ chamu na guxũ i taeneẽgüpẽxewa na nüxũ pedaumatüxũ i ñaã popera i pexcèx ngẹma chamuxũ.
28 Rü chanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexũ narüngũxẽẽ i guxãma i pemax.

Rü nuãma pexna,
Pauru

NORÜ TAXRE GA POPERA GA TECHARÓNICAWA YEXMAGÜXŨ GA YAXÕGÜXÜTANÜWA NAMUXŨ GA PAURU

Pauru rü nüxũ narümoxẽ ga yema yaxõgüxũ ga Techarónicawa yexmagüxũ

1 Pa Techarónicawa Ngẽxmagüxũ i Toeneẽgü i Yaxõgüxũ i Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuarü Duũxũgü Ixĩgüxũx, choma i Pauru rü taeneẽ i Chiribánu rü Timutéu nixĩ i pexcèx tanaxümatüxũ i ñaã popera.

2 Rü tanaxwèxe i Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexũ narüngũxẽẽ rü pexũ nataãẽxẽẽ.

Ngẽma chixexũ ügüxũ rü Tupana tá nanapoxcue i ngẽxguma wenaxãrü núma naxũxgu ya Cristu

3 Pa Toeneẽgüx, rü guxũguma pexcèx Tupanana moxẽ taxã, erü name nixĩ na ngẽmaãcü tanaxüxũ. Erü guxũguma yexeraãcü peyaxõgüetanü rü yexeraãcü pegü pingechaũgüetanü.

4 Rü ngẽmacèx tomatama taãẽãcüma pechigaxũ tixu natanüwachigü i ngẽma duũxũgü i Tupanaãxũ yaxõgüxũ. Rü namaã nüxũ tixu na ñuxãcü meã peyaxõgüxũ, rü ñuxãcü namaã peporaexũ i guxũma i ngẽma guxchaxũgü rü ngúxũgü i pexũ ngupetüxũ.

5 Rü ngẽma guxchaxũgü i pexũ ngupetüxũwa nüxũ tacuèx na aixcümacü yiĩxũ ya Tupana, erü pexũ nangugü na aixcüma pimexũ na pichocuxũcèx i ngextá nüma ãẽxgacü íyiĩxũwa. Rü ngẽma na pichocuxũcèx nixĩ i ngúxũ pingegüxũ i ñũxmax.

6 Rü aixcüma name nixĩ na Tupana napoxcuexũ i ngẽma duũxũgü i ngúxũ pexũ ingegüxẽẽxũ.

7 Natürü i pema i ñũxma ngúxũ ingegüxe rü name nixĩ i wüxigu tomaã pexũ inarüngũẽxẽẽ ya Tupana. Rü ngẽma rü tá nanaxü ya Tupana i ngẽxguma üxüemagu daxũwa ne naxũxgu ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu wüxigu namaã i norü orearü ngeruũgü i poraexũ.

8 Rü aixcüma núma tá naxũ i nüma ya tórü Cori ya Ngechuchu na napoxcueãxũcèx i ngẽma duũxũgü i tama Tupanaxũ cuáxchaũgüxũ rü tama naga ĩnüẽxũ i ngẽma ore i mexũ i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuchiga.

9 Rü ngẽma duũxũgü rü wüxi i poxcu i taguma gúxũgu tá napoxcue erü tórü Cori ya Ngechuchuarü yaxũwa tá nawogü. Rü ngẽma rü tagutáma nüxũ nadaugü na ñuxãcü namexẽchixũ rü naporaxũ ya tórü Cori ya Ngechuchu.

10 Rü ngẽmaãcü tá ngẽma duũxũgümaã nangupetü i ngẽxguma tórü Cori ya Ngechuchu núma ũxgu. Rü núma tá nangu na nórü duũxũgü nüxũ icuèxüũgüxũcèx, rü tá naẽaixãchiãẽgü rü nataãẽgü erü tá nüxũ nadaugü na ñuxãcü namexẽchixũ i nümax. Rü pema rü tá ta wüxigu namaã pengẽxmagü, yerü peyaxõgü ga yema Tupanaãrü ore ga pemaã nüxũ tixuxũ.

11 Rü ngẽmacèx guxũguma pexcèx tayumüxẽgü. Rü Tupanana taca na nüma pexũ nadauxũ na aixcüma mexũ i norü duũxũgü pixĩgüxũ i ñũxma na pexũ nadexũ. Rü ngẽxgumarüũ ta nüxna taca na nümatama norü poramaã yanguxẽẽãxũcèx i guxũma i ngẽma mexũ i peãẽwa nagu perüxĩnüẽxũ rü guxũma i ngẽma puracügü i mexũ i perü õgagu pexüxũ.

12 Rü ngẽxguma Tupana ngẽmaãcü pexũ rüngũxẽẽgu, rü perü maxũ i mexũgagu rü guxũma i duũxũgü tá nüxũ nicuèxüũgü ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu. Rü nümatama ya tórü Cori rü tá pemaã nataãẽ erü nüma rü wüxigu Tanatü ya Tupanamaã pexũ nangechaũgü.

2

Pauru rü nanangǫxẽẽ i ñuxãcü tá na yiĩxũ i ngẽxguma ínanguxgu ya Cori ya Ngechuchu

1-2 Rü ñų̃xma Pa Chaueneẽgüx, rü pemaã nüxũ chixuxchaũ i nachiga na ñuxãcü tá na yiĩxũ i ngẽxguma tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu wena núma ũxgu rü tüxũ nangutaquẽxexẽẽgügu na wüxiwa namaã ingẽxmagüxũcèx. Rü pemaã nüxũ tixu na tama ngürüãchi togumare perüxĩnüẽxũ rü paxa peyaxõgüxũ i ţacü rü ore i tama toma pemaã nüxũ tixuxũ. Erü tama tanaxwèxe na peḇaixãchiãẽgüxũ ega texé pemaã idoraegu rü pemaã nüxũ ixuxgu na marü ínanguxũ ya tórü Cori ya Ngechuchu. Rü ngẽxguma texé pemaã nüxũ ixuxgu na nagu taxãnegüxũ na Cristu rü marü ínanguxũ, rü tama name i tümaga pexĩnüẽ. Rü woo pemaã nüxũ tixugügügu na tanayauxgüxũ i wüxi i torü popera i nüxũ ixuxũ na marü ínanguxũ ya tórü Cori ya Ngechuchu, ¡rü tãũtáma tüxũ peyaxõgü!

3 ¡Rü tãũtáma naga pexĩnüẽ i ngẽma duũxũgü i ngẽmaãcü pexũ womüxẽẽgüchaũxũ! Erü naxũpa na Ngechuchu núma ũxũ rü tá ínangu i ngẽma yatü i Tupanaãrü uwanü ixĩxũ, rü tá nananuẽxẽẽ i muxũma i duũxũgü i yaxõgüchiréxũ. Natürü ngẽma yatü rü Tupana marü namaã nanaxuegu rü tá napoxcu.

4 Rü ngẽma Tupanaãrü uwanü rü tá Tupanamaã rü guxũma i ngẽma Tupanaãrü ixĩxũmaã narüxuwanü. Rü tá naxchi naxai i guxũma i ţacü i mexũ i duũxũgü Tupanaxũ namaã icuèxüũgüxũ. Rü Tupanaãrü tupauca ya taxũnewa tá nayarüto ñoma Tupana yiĩxũrüũ. Rü tá nügü nixu na Tupana yiĩxũ.

5 ¿Tama ẽxna nüxna pecuèxãchie ga yexguma petanüwa chayexmagu rü marü meãma pemaã nüxũ chixu nachiga ga yema?

6 Rü pema marü nüxũ pecuèx na tų̃xcüũ yiĩxũ i tauta núma naxũxũ i ngẽma Tupanaãrü uwanü. Tauta núma naxũ, erü tauta nawa nangu i ngema ngunexũ i nagu nua naxũxũ.

7 Rü ngẽma chixexũ i Tupanaãrü uwanü üxũ, rü marü cúãcü inaxügü. Natürü nümatama i Tupanaãrü uwanü rü tãũtáma nangǫx ñų̃xmatáta ngẽma norü chogüruũ nüxũ ingé.

8 Rü ngẽxguma tá nixĩ i ínanguxũ i ngẽma Tupanaãrü uwanü. Natürü nüma ya tórü Cori ya Ngechuchu rü wüxi i "cue" ñaxũmaã tá nayamèx. Rü ngẽxguma ínanguxgu ya tórü Cori ya Ngechuchu rü ngẽma norü yauxracüüxũmaã tá inayanaxoxẽẽ i ngẽma norü uwanü.

9 Rü ngẽma Tupanamaã rüxuwanüãxũ, rü ngẽxguma ínanguxgu rü tá nüxũ nangẽxma i Chatanáãrü pora rü ngẽmacèx tá naporaxüchi. Rü tá nanaxü i nagúxũraũxũ i cuèxruũgü i Chatanáãrü poramaã naxüxũ i namaã duũxũgüxũ nawomüxẽẽxũ..

10 Rü nagúxũraũxũ i chixexũ tá naxü na nawomüxẽẽãxũcèx i ngẽma duũxũgü i Tupana tá poxcuexũ. Rü ngẽmaãcü tá nüxũ naxüpetü i ngẽma duũxũgü, yerü tama nanayauxgüchaũ rü tama nüxũ nangechaũ i ngẽma Tupanaãrü ore i aixcüma ixĩxũ i tüxũ maxẽxẽẽxũ.

11 Rü ngẽmacèx ya Tupana rü nanangexrü i ngẽma duũxũgü na poraãcü ínatüexũcèx rü yaxõgüãxũcèx i ngẽma ore i doramare ixĩxũ.

12 Rü ngẽmacèx düxwa Tupana tá namaã nanaxuegu na napoxcuexũ i guxũma i ngema duũxũgü i tama yaxõgüchaũxũ i norü ore rü namaã taãẽgüxũ i ngẽma chixexũ na naxügüxũ.

Tupana tüxũ nade na tüxũ nangẽxmaxũcèx i maxũ i taguma gúxũ

13 Natürü, Pa Chaueneẽgüx i Tórü Cori ya Ngechuchu Pexũ Ngechaũgüxex, rü guxũguma Tupanana moxẽ pexcèx taxã yerü nüma ga Tupana rü noxritama naãne ixügügumama pexũ nade na pexira penayauxgüxũcèx i maxũ i taguma gúxũ ga yexguma pexũ nangũxẽẽgu ga Naãẽ i pexũ üünexẽẽxũ rü peyaxõgügu ga yema ore i aixcüma ixĩxũ.

14 Rü yemacèx Tupana pexcèx naca ga yexguma pemaã nüxũ tixuxgu ga norü ore i mexũ i tüxũ maxẽxẽẽxũ. Erü nüma nanaxwèxe na pexũ nangẽxmaxũcèx i pechica i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuxũtawa i ngextá ínamexẽchixũwa.

15 Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgüx, rü chanaxwèxe i meã peyaxõgüama rü tama nüxŭ ipeyarüngümaẽ ga yema ore ga tomatama pexŭ tangúexẽẽxŭ rü yema ore ga poperagu pexcèx taxümatüxŭ.
16-17 Rü chanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu rü Tanatü ya Tupana pexŭ nataãẽxẽẽgü rü pexŭ narüngŭxẽẽ na guxŭguma mexŭ i oremaã pidexagüxŭcèx rü mexŭ pexügüxŭcèx. Rü yima Tanatü ya Tupana nixĩ ya tamaã namecümaãcüma tüxŭ ngechaŭcü rü guxŭguma tüxŭ taãẽxẽẽcü rü tamaã ixunetacü na wüxi i ngunexŭ tá naxŭtawa ingẽxmagüxŭ.

3

Pauru naxcèx ínaca na naxcèx nayumüxẽgüxŭ

1 Rü ñu̱xma Pa Chaueneẽgüx, rü chanaxwèxe na toxcèx peyumüxẽgüxŭ na paxa guxŭwama nanguxŭcèx i tórü Cori ya Ngechuchuarü ore i mexŭ, rü duŭxŭgü norü ngúchaŭmaã na nayauxgüxŭcèx ga yema pema na penayauxgüxŭrüŭ.
2 ¡Rü toxcèx peyumüxẽgü ta na tama ṯacü rü chixexŭ tomaã naxügüxŭcèx i ngẽma duŭxŭgü i chixexŭgü! Erü tama guxŭma i duŭxŭgü nayaxõgü.
3 Natürü tórü Cori ya Ngechuchu rü aixcüma nayanguxẽẽ i ngẽma tamaã inaxunetaxŭ. Rü nüma tá pexŭ naporaexẽẽ rü pexna nadau na tama chixexŭgu peyixŭcèx.
4 Rü tórü Cori ya Ngechuchu toxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ na aixcüma penaxüxŭ i ngẽma pexŭ tamuxŭ rü tagutáma nüxŭ perüxoexŭ na ngẽmaãcü penaxüxŭ.
5 Rü tanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu pexŭ narüngŭxẽẽ na aixcüma pegü pengechaŭgüxŭcèx, ngẽma Tupana tüxŭ ngechaŭxŭrüŭ. Rü naxcèx ítaca na pexŭ naporaexẽẽxŭcèx na Cristurüŭ namaã peporaexŭcèx i ngẽma ngúxŭgü i ngẽxguma pexcèx ínanguxgu.

Name nixĩ na ipuracüexŭ i wüxichigü

6 Pa Chaueneẽgüx, tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuégagu pexŭ tamu na tama namaã pixãmücügüxŭcèx i ṯacü i taeneẽ i tama puracüchaŭxŭ rü tama ngẽma pexŭ tangúexẽẽãcüma maxŭxŭ.
7 Erü pema rü marü nüxŭ pecuèx na ñuxãcü tá pemaxẽxŭ na toxrüŭ penaxüxŭcèx. Yerü toma ga yexguma petanüwa tayexmagügu rü torü õnacèx tapuracüe, rü tama yexma tarüchomare.
8 Rü toma rü taguma texéarü õna ngetanüãcüma tango̱x. Natürü ngunecü rü chütacü rü torü õnacèx tapuracüe na tama wüxi ga guxchaxŭ pexŭ tixĩgüxŭcèx.
9 Rü woochirẽx Tupanapẽxewa rü name nixĩ ga perü ngŭxẽẽcèx na ítaca̱xŭ, natürü tama yemaãcü tanaxü. Rü torü õnacèx tapuracüe yerü pexŭ nüxŭ tadauxẽẽchaŭ na ñuxãcü meã imaxŭxŭ.
10 Yerü yexguma petanüwa tayexmagügu, rü pemaã nüxŭ tixu rü yíxema tama puracüchaŭxẽ, rü noxtacüma ngexrüma nixĩ na tachibüxŭ.
11 Rü pexcèx tanaxümatü i ngẽmachiga, erü marü nüxŭ taxĩnüẽ na petanüwa nangẽxmaxŭ i ñuxre i duŭxŭgü i oexŭ rü tama puracüechaŭxŭ rü toguechigagumare rüxĩnüẽxŭ.
12 Rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuégagu tanamu na meãmare ínapuracüexŭcèx i ngẽma duŭxŭgü na nümatama norü õnacèx nataxegüxŭcèx.
13 Pa Chaueneẽgüx, ¡tama nüxŭ perüchau na mexŭ pexüexŭ!
14 Rü ngẽxguma texé tama naga ĩnügu i ñaã ore i poperawa pemaã nüxŭ tixuxŭ ¡rü marü tüxŭ pecuèx na texé tiĩxŭ! Rü tama name i tümamaã pexãmücü na taxãnexŭcèx i tümax.
15 ¡Natürü tãũtáma namaã perüxuwanü! Rü name nixĩ i ñoma peeneẽxŭ pexucu̱xẽxŭãcüma meã tüxŭ pexucu̱xẽmare.

Pauru rü naxcèx ínaca na Cori ya Ngechuchu nüxŭ rüngŭxẽẽxŭ ga yema yaxõgüxŭ

16 Rü chanaxwèxe i nümatama ya tórü Cori ya taãẽarü yora pexũ narüngũxẽẽ na guxũguma i guxũwama petaãẽgüxũcèx. Rü chanaxwèxe na nüma rü petanüwa na nangẽxmaxũ i guxãma i pemax.
17 Choma i Pauru rü choxmẽxmaãtama pexcèx chanaxümatü i ñaã chorü moxẽ. Rü ngẽmaãcü nixĩ i chaugü nagu chawüégaxũ i guxũma i chorü popera. Rü ngẽmaãcü nixĩ i chanaxümatüxũ.
18 ¡Rü nüma ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu rü pexna naxãã i ngema norü ngechaxũ i guxãma i pemax!

Rü nuãma pexna,
Pauru

NÜXÕIRAÜXÜ GA POPERA GA TIMUTÉUCA̲X NAXÜMATÜXÜ GA PAURU

Timutéuxũ narümoxẽ ga Pauru

1-2 Pa Timutéux, choma i Pauru nixĩ i cuxcèx chanaxümatüxũ i ñaã popera. Rü choxũ nixĩ ga yamuxũ ga Ngechuchu ya Cristu na norü puracü chaxüxũcèx, yerü yemaãcü nanaxwèxe ga Tupana ya tüxũ maxẽxẽẽcü rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya ínanguxẽẽgücü. Rü cuma Pa Timutéux, rü chaune quixĩ i Tupanaãrü orewa yerü chauxũtawa nixĩ ga cunayaxuxũ ga Tupanaãrü ore ga noxrix. Rü chanaxwèxe ya Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu rü cuxna nanaxã i norü ngechaxũ rü norü mecüma rü norü taãẽ.

Timutéuxũ naxucu̲xẽ ga Pauru nachiga ga yema ngu̲xẽẽtaegü ga tama aixcüma ixĩxũ

3 Yexguma cuxna ichaxũãchigu na Machedóniããnewa na chaxũxũcèx rü cumaã nüxũ chixu na Epéchiuarü ĩãnegu na curüxãũxũ na ícuyachaxãchigüxẽẽxũcèx i ngema duũxũgü i doramaãmare ngéma ngu̲xẽẽtaegüxũ.

4 Rü chanaxwèxe i ngẽma duũxũgümaã nüxũ quixu na nüxũ naxoexũcèx na namaã nangúexẽẽãxũ i ngẽma nacümagü ga nuxcümaũgüxũ ga duũxũgü nagu ĩxũ. Erü guxũma i ngẽma oregü rü doramare nixĩ, rü ngẽmagagu düxwa nügümaã nanuẽ i duũxũgü. Rü ngẽma oregü rü tama aixcüma nüxũ narüngũxẽẽ i duũxũgü na meã Tupanaãxũ yaxõgüãxũcèx.

5 Natürü Tupana nanaxwèxe i tórü maxũnewa na ingearü pecaduã̲xgüxũ, rü na mexũgu rüxĩnüẽxũ, rü aixcüma meã na yaxõgüxũ. Rü nüma tüxũ namu na ngẽmaãcü imaxẽãcüma yigü na ingechaũgüxũ.

6 Natürü ñuxre i duũxũgü rü marü nüxna nixĩgachi i Tupanaãrü ore na nawe naxĩxũcèx i ngẽma ore i taxuwama mexũ i nuẽwa nagagümarexũ.

7 Erü nümagü tüxũ nangúexẽẽchaũ i ngẽma mugü ga Moĩché tüxna ãxũ, natürü tama nüxũ nacuèxgü i t̲acüchiga na yiĩxũ i ngẽma tamaã nüxũ yaxugüexũ rü tüxũ nangúexẽẽxũ woo nüma nagu naxĩnüẽgu rü meãma nüxũ nacuèxgü.

8 Rü nüxũ tacuèx rü ngẽma mugü ga Moĩché tüxna ãxũ rü tüxũ name ega Tupana naxwèxexũãcüma naga ixĩnüẽgu.

9-10 Natürü nüxũ tacuèxgü rü guxũma i ngema mugü rü duũxũgü i chixexũ ügüxũcèx nixĩ. Rü ngẽma nixĩ i ngẽma duũxũgü i tama irüxĩnüẽchaũxũ, rü ngẽma tama norü ãẽ̲xgacüga ĩnüẽxũ, rü ngẽma chixexũ ügüxũ, rü ngẽma pecaduã̲xgüxũ, rü ngẽma tama Tupanaga ĩnüẽxũ, rü ngẽma nanatüxũ rü naẽxũ imèxgüxũ, rü guxũma i ngẽma máẽtagüxũ, rü ngẽma naxũneãrü ngúchaũwe rüxĩxũ, rü ngẽma yatügü rü ngexũgü i naxrüũ yatüxũ rü ngexũmaã ngẽãẽgüxũ, rü ngẽma duũxẽgümaã taxegüxũ, rü ngẽma idoratèèxgüxũ, rü ngẽma ãẽ̲xgacügümaã idoragüxũ, rü guxũma i ngẽma naxügüxũ i t̲acü rü chixexũ i yato̲xyepexũ i ngema ngu̲xẽẽtae i mexũ.

11 Rü ngẽma ngu̲xẽẽtae i mexũ rü Tupanaarü orewa nangexma, rü ngemagu nixĩ i nüxũ iyarüngauxũ i ngema maxũ i taguma gúxũ. Rü ngemaarü uruxũ nixĩ ya Tupana ya mecümaxüchicü i choxũ namuxũ.

Pauru rü Tupanana moxẽ naxã yerü nüxũ nüxũ nangechaũ ga norü chixexũgü

12 Rü moxẽ nüxna chaxã ya Ngechuchu ya Cristu ya tórü Cori erü nüma choxũ naporaxẽẽ rü choxũ nangugü na wüxi i mexũ i norü duũxũ chixĩxũ. Rü ngẽmacèx choxũ naxuneta na nüxũ chapuracüxũ.

13 Ŭpa ga choma rü chixri nachiga chidexa ga Cristu, rü naxchi chaxai ga yema
duŭxŭgü ga nüxŭ yaxõgüxŭ. Rü nawe chingechigü rü namaã chixexŭ chixugü. Natürü
woo yemaãcü na chamaxŭxŭ, rü Tupanaãxŭ changechaŭtümüxŭ yerü tama aixcüma
nüxŭ chacuèx ga ţacü na chaxüxŭ, yerü tauta Cristuaxŭ chayaxõ.
14 Rü yemaãcü ga tórü Cori ya Ngechuchu rü poraãcüxüchima chomaã namecüma yerü
choxŭ narüngŭxẽẽ na nüxŭ chayaxõxŭcèx rü nagagu nüxŭ changechaŭxŭcèx i guxŭma
i duŭxŭgü.
15 Rü pemaã nüxŭ chixuxchaŭ i wüxi i ore i aixcümaxŭchi ixĩxŭ i inaxwèxegüxŭ
na guxãma nüxŭ cuáxŭ. Rü Ngechuchu ya Cristu rü ñoma ga naãnewa nangu na
namaxẽxẽẽãxŭcèx i pecaduą̃xgüxŭ. Rü natanüwa rü choma nixĩ ga guxŭãrü yexera na
chixexŭ chaxüxŭ.
16 Natürü Tupana choxŭ nüxŭ nangechaŭ ga yema chorü chixexŭ na chowa
duŭxŭgüxŭ nüxŭ nadauxẽẽxŭcèx ga ñuxãcü nüma ga Ngechuchu ya Cristu yaxna
chomaã na naxĩnüxŭ ga woo guxŭ ga pecaduą̃xgüxŭãrü yexera chixecü na chiĩxŭ. Rü
ngẽmaãcü wüxi i cuèxruŭ chixĩ naxcèx i guxŭma i duŭxŭgü na nümagü rü ta nüxŭ
nangẽxmaxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ.
17 Rü ñų̈xma tanaxwèxe i guxŭgutáma nüxŭ ticuèxüŭgü rü tanataxẽẽgü ya yima
nüxĩcatama Tupana ixĩcü. Rü woo tama nüxŭ tadaugü i ñų̈xma natürü guxŭguma tórü
Ãẽ̱xgacü nixĩ rü tagutáma nayu. Rü ngẽmaãcü yiĩ.
18-19 Pa Chaune, Pa Timutéux, ñaã nixĩ i chorü ore i cumaã nüxŭ chixuxŭ. Rü ŭpa ga
yexguma Tupana yadexaxẽẽgu ga ñuxre ga taeneẽgü, rü nüxŭ nixugügü na cuma rü tá
mexŭ i Tupanaãrü orearü uruŭ quiĩxŭ. Rü ñų̈xma chanaxwèxe i yemagü nüxŭ ixuxŭrüŭ
meã cuyanguxẽẽ i ngẽma puracü i mexŭ i Tupana nawa cuxŭ muxŭ. Rü chanaxwèxe
na aixcüma cuyaxõxŭ rü cuãẽwa cumatama nüxŭ cucuáxŭ na aixcüma namexŭ i ngẽma
puracü i ícuxüxŭ. Ñuxre i duŭxŭgü rü nüxŭ nacuèxgüchirẽx i ţacü nixĩ i mexŭ na
naxügüãxŭ, natürü chixexŭãma naxügü. Rü ngẽmacèx düxwa nüxŭ narüxoe na Cristuaxŭ
yaxõgüãxŭ.
20 Rü yemaãcü nüxŭ naxüpetü ga Imenéũ rü Areyáŭdru. Rü düxwa choma Chatanána
chanawogü ga yema taxre na Chataná ngúxŭ nüxŭ ingexẽẽgüxŭcèx na ngẽmawa nüxŭ
nacuèxgüxŭcèx na tama namexŭ na chixri Tupanachiga yadexagüxŭ.

2

Name nixĩ i guxŭma i duŭxŭgücèx tayumüxẽgü

1 Rü ñų̈xma rü tá pemaã nüxŭ chixu na ñuxãcü namexŭ na peyumüxẽgüxŭ. Rü pexŭ
chamu na guxŭma i duŭxŭgücèxira peyumüxẽgüxŭ. ¡Rü Tupanana naxcèx peca na nüxŭ
nangŭxẽẽxŭcèx rü nüxŭ nüxŭ nangechaŭxŭcèx i norü pecadugü! ¡Rü moxẽ nüxna pexã
ya Tupana naxcèx i guxŭma i norü ngŭxẽẽ i guxŭ i duŭxŭgüna naxãxŭ!
2 Rü ngẽxgumarüŭ ta name nixĩ i naxcèx peyumüxẽ i guxŭma i nachiŭãnegüarü
ãẽ̱xgacügü i tacügü rü guxŭma i ngẽmatüŭwa ngẽxmagüxŭ i ãẽ̱xgacügü na ngẽmaãcü
itaãẽgüxŭcèx rü tüxŭ nangẽxmaxŭcèx i wüxi i maxŭ i mexŭ i Tupanapẽxewa rü guxŭ i
duŭxŭgüpẽxewa.
3 Rü ngẽma nixĩ i namaã nataãẽxŭ ya yima Tupana ya tüxŭ maxẽxẽẽcü.
4 Erü nüma nanaxwèxe na guxãma tüxŭ nangẽxmaxŭ i maxŭ i taguma gúxŭ rü guxãma
nüxŭ cuáxŭ i ngẽma ore i aixcüma ixĩxŭ.
5 Rü nüma ya Tupana rü wüxitama nixĩ. Rü ngẽxgumarüŭ ta wüxitama nixĩ i taétüwa
chogüxŭ na Tupanaxŭtawa tüxŭ nangugüxŭcèx. Rü nüma nixĩ ya Ngechuchu ya Cristu
ya Tupana Nane ga duŭxŭxŭ ixĩcü.
6 Rü nüma ga Ngechuchu rü nügü inaxã rü nayu na guxŭ i duŭxŭgüaxŭ
naxütanüãxŭcèx na Tupanaxŭtawa nangugüxŭcèx. Rü yexguma Ngechuchu yų̈xgu

nixĩ ga Tupana yanguxẽẽxũ ga yema ũpaacü duũxũgümaã nüxũ yaxuxũ na ñuxãcü tá namaxẽxẽẽãxũ.
7 Rü Tupana choxũ naxuneta na norü orearü ngeruũ chiĩxũcèx. Rü choxũ namu na chanangúexẽẽxũcèx i ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ na nümagü rü ta yaxõgüãxũcèx rü nüxũ nacuèxgüxũcèx i ngẽma ore i aixcüma ixĩxũ. Rü ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ, rü aixcüma nixĩ, rü tama chidora.
8 Rü ñu̱xma chanaxwèxe i guxũwama nayumüxẽgü i yatügü. Rü chanaxwèxe i ngearü pecaduã̱xãcüma naxugümẽxẽ rü ngẽmaãcü tama texémaã nanuẽãcüma rü tama t̲acüchiga nügü nachoxũgagüãcüma nayumüxẽgü.
9 Rü chanaxwèxe i ngexũgü rü meamare üxũ i naxchirugu nicu̱xgü, rü meamare nügü namexẽẽyaegü, rü tama poraãcü nügü nangèxãẽgü uirumaã rü meruxũgümaã rü naxchiru i tatanüxũmaã.
10 Natürü narümemaẽ nixĩ i meãmare Tupanacèx namaxẽ, rü mexũ i puracü naxügü, erü ngẽmaãcü nanaxwèxegü na namaxẽxũ i ngẽma ngexũgü i aixcüma Tupanaaxũ yaxõgüxũ.
11 Rü chanaxwèxe i ngexũgü rü meã inaxĩnüẽ i ucu̱xẽgü. Rü tama name na nachoxũgawèxegüxũ.
12 Erü ngexũgüna rü chanachu̱xu na yatügüxũ nangúexẽẽxũ, rü yatüarü ãẽ̱xgacü na yiĩxũ. Rü name nixĩ i inarüxĩnüẽmare i perü ngutaquẽxegüwa.
13 Yerü Tupana rü Adáũxũxĩra naxü rü yixcama ga Ebaxũ.
14 Rü Chataná rü tama Adáũxũ nawomüxẽẽ, natürü yema ngecüxũ nixĩ ga nawomüxẽẽxũ. Rü yemaãcü pecadugu ingu ga yema ngecü.
15 Rü yemacèx Tupana nüxũ nixu rü tá poraãcü nüxũ nangu̱x i ngẽma ngexũgü i ngẽxguma naxíraxacügügu. Natürü ngĩma i ngecü rü tá inayaxu i maxũ i taguma gúxũ ega meã ngĩxãcügümaã inacuèxgu, rü mexũgu naxĩnüãcüma yaxõõgu, rü guxũguma duũxũgüxũ nangechaũgu rü meã Tupanapẽxewa namaxẽgu.

3

Yaxõgüxũãrü ãẽ̱xgacügüchiga

1 Rü pemaã nüxũ chixuxchaũ i wüxi i ore i aixcüma ixĩxũ. Rü ngẽxguma chi texé naxwèxegu na yaxõgüxũãrü ãẽ̱xgacü tiĩxũ, rü mexũ i puracü nixĩ i naxcèx tadauxũ.
2 Rü yíxema yaxõgüxũãrü ãẽ̱xgacü rü tanaxwèxe na aixcüma mecü tiĩxũ na taxúema tümachiga chixri idexaxũcèx. Rü tanaxwèxe i wüxixicatama tixĩ ya tümamèx, rü aixcüma meã tamaxũ rü mexũguxicatama tarüxĩnü na guxũ i duũxũgü tüxũ ngechaũgüxũcèx. Rü tanaxwèxe i guxũguma meã duũxũgüxũ tayaxu i tümapatawa, rü mexũ i ngúexẽẽruũ tixĩ.
3 Rü tama name i wüxi i ngãxwèxexũ rü nuwèxexũ tiĩxũ, rü tama name i tümaãrü dĩẽruguama rüxĩnüxẽ tiĩxũ. Natürü name nixĩ i guxũ i duũxũgümaã yaxna taxĩnü rü namaã tamecüma.
4 Rü tanaxwèxe i meãma tümachiũmaã itacuèx, rü tümaxãcügü rü meã tümaga naxĩnüẽ, rü tüxũ nangechaũgü.
5 Erü ngẽxguma chi tama tümachiũmaã meã itacuèxgu rü ¿ñuxãcü i guxũma i Tupanaãxũ yaxõgüxũmaã meã itacuáxũ?
6 Rü yíxema ngema yaxõgüxũmaã icuáĩxẽ rü tama name na ngexwacèx yaxõxẽ tiĩxũ, erü ngürüãchi tá tügü ticuèxüũ. Rü ngẽmagagu düxwa nagu tangu i ngẽma poxcu i Chatanáxũ namaã napoxcuxũ ya Tupana.
7 Rü tanaxwèxe i woo i ngẽma duũxũgü i tama yaxõgüxũ rü tüxũ nangechaũgü na taxúema chixri tümachiga idexagüxũcèx rü tama Chataná chixexũgu tüxũ na nguxẽẽxũcèx.

Yatügü i diácunugü i tupaucawa ngũxẽẽtaegüxũchiga

8 Rü ngẽxgumarüŭ ta i ngẽma yatügü i tupaucawa ngŭxẽẽtaegüxŭ ixĩgüxŭ rü nanaxwèxe i mexŭguxicatama rüxĩnüẽxŭ nixĩgü. Rü nanaxwèxe i aixcüma nayanguxẽẽgü i ngẽma nüxŭ yaxugüexŭ. Rü tama nanaxwèxe i ngãxẽẽchagüxŭ nixĩgü rü ẽxna norü dĩẽruguama rüxĩnüẽxŭ nixĩgü.
9 Rü name nixĩ i meãma nüxŭ nacuèxgü i guxŭma i Tupanaãrü ore, na nüxŭ nacuèxgüxŭcèx na ṯacücèx na yaxõgüãxŭ. Rü nanaxwèxe i nügüãẽwatama nüxŭ nacuèxgü na norü maxŭ rü aixcüma yamexŭ i Tupanapẽxewa.
10 Rü tanaxwèxe i to i puracüwa nüxŭ taxügüxira i noxrix. Rü ngẽxguma marü taguma chixexŭ naxügügu, rü marü name i tupaucawaarü ngŭxẽẽruŭ tayaxĩgüxẽẽ.
11 Rü ngẽma yatügü i tupaucawa ngŭxẽẽtaegüxŭ ixĩgüxŭ rü tanaxwèxe i naxmèxgü rü ta mexŭguxicatama narüxĩnüẽ. Rü tama name i oregütèèxgüxŭ nixĩgü, natürü tanaxwèxe i meã namaxẽ rü aixcüma nayanguxẽẽgü i ngẽma nüxŭ yaxugüxŭ.
12 Rü ngẽma yatügü i tupaucawa ngŭxẽẽtaegüxŭ ixĩgüxŭ rü tanaxwèxe i wüxixicatama tixĩ ya naxmèx. Rü tanaxwèxe i meãma napatacŭa̱xgümaã inacuèx, rü naxãcügü rü meã naga naxĩnüẽ.
13 Rü ngẽma yatügü i tupaucawa ngŭxẽẽtaegüxŭ, rü ngẽxguma meãma naxügüãgu i norü puracü i tupaucawa rü guxŭma i duŭxŭgü tá nüxŭ nangechaŭgü. Rü ñu̱xũchi i nümagütama i ngẽma yatügü rü tá yexeraãcü nüxŭ natauxcha na nüxŭ yaxugüexŭ i ñuxãcü Tupana nanaxwèxexŭ i Ngechuchu ya Cristuaxŭ na yaxõgüãxŭ i duŭxŭgü.

Aixcüma nixĩ i ngẽma ore i Tupana tüxŭ nüxŭ cuèxẽẽxŭ i Cristuchiga

14-15 Rü choma chanaxwèxe i paxa nge̱ma chaxũ na cuxŭ íchayadauxŭcèx. Natürü ngürüãchi tama paxa nge̱ma chaxũ, rü ngẽmacèx cuxcèx chanaxümatü i ñaã popera na nüxŭ cucuáxŭcèx i ñuxãcü tá cugümaã icucuáxŭ napewa i ngema duŭxgü i Tupanaxŭ yaxõgüxŭ. Erü nümagü nixĩ i Tupana ya maxŭcüarü duŭxŭgü yixĩgüxŭ rü nüxŭ yaxugügüxŭ rü ínapoxŭgüaxŭ i norü ore i aixcüma ixĩxŭ..
16 Rü yixema nüxŭ tacuèx rü aixcüma namexẽchi i ngẽma ore ga noxri ẽxŭguxŭ i ñu̱xma Tupana tüxŭ nüxŭ cuèxẽẽxŭ i Cristuchiga. Rü nüma ga Cristu rü duŭxŭgüxŭ nügü nawẽx ga yexguma ñoma ga naãnewa nayexmagu. Rü Naãẽ i Üünexŭ nüxŭ nixu na mecü yiĩxŭ. Rü Tupanaãrü orearü ngeruŭgü i daxũcŭa̱x nüxŭ nadaugü. Rü guxŭ i nachiŭãnegüwa rü duŭxŭgü nüxŭ nixugüe i nachiga, rü guxŭwama duŭxŭgü nüxŭ nayaxõgü. Rü Nanatü rü wenaxãrü daxũguxŭ i naãnewa nanaga i ngextá ínamexẽchixŭwa.

4

Duŭxŭgü i nüxŭ rüxoexŭ na yaxõgüãxŭchiga

1 Tupanaãẽ i Üünexŭ rü nüxŭ nixu rü ngẽxguma yangaicagu na nagúxchaŭxŭ i naãne rü nümaxŭ i duŭxŭgü rü tá nüxŭ narüxoe na yaxõgüãxŭ i Tupanaãrü ore i mexŭ. Rü tá nawe narüxĩ i duŭxŭgü i doramare i orexŭ ixugüxŭ i Chatanáãrü ngu̱xẽẽtae nangúexẽẽxŭ.
2 Rü ngẽma yaxõgüxŭ rü tá nüxŭ inarüxĩnüẽ i ngẽma duŭxŭgü i meã maxẽnetaxŭ rü idoratèèxgüxŭ. Rü ngẽma duŭxŭgü rü yeŭcürü nanaxügü i ngẽma chixexŭ rü düxwa namaã nixü na chixexŭguxicatama naxĩnüẽxŭ.
3 Rü ngẽma duŭxŭgü rü nanachu̱xu na iyangĩgüxŭ i duŭxŭgü. Rü nanachu̱xu na duŭxŭgü nango̱xgüxŭ i ñuxre i õnagü rü woochirẽx Tupana nanaxü i guxŭma i õnagü na moxẽ naxcèx inaxãgüãcüma nango̱xgüãxŭcèx i norü duŭxŭgü i yaxõgüxŭ rü nüxŭ cuèxgüxŭ i norü ore i aixcüma ixĩxŭ.
4-5 Natürü guxŭma i Tupana üxŭ rü name. Rü taxuacüma nüxŭ taxo ega Tupanana moxẽ naxcèx ixãxiraãcüma nayau̱xgu. Erü Tupanaãrü ore rü ngẽma yumüxẽ rü nanaxüünexẽẽ i ngẽma õna i Tupanapẽxewa, rü ngẽmacèx name nixĩ na nangõxŭ.

Wüxi i mexŭ i Ngechuchu ya Cristuarü ngŭxẽẽruŭ rü mexŭmaã nangu̱xẽẽtae

6 Rü ngẽxguma ngẽma cumaã nüxũ chixuxũ i oremaã cunangúexẽẽgu i taeneẽ i yaxõgüxũ, rü ngẽxguma nawa cungúechagu i ngẽma ore i marü quixõxũ, rü ngẽxguma nagu quixũẽchagu i ngẽma mexũ i ngu̱xẽẽtae i marü nagu quixũxũ, rü ngẽxguma tá nixĩ i wüxi i mexũ i Ngechuchu ya Cristuarü ngũxẽẽruũ quiĩxũ.

7 Rü tama name na naga cuxĩnüxũ i ñoma i naãnecu̱ã̱xãrü dexagümare i tama aixcüma ixĩxũ. Natürü name nixĩ i guxũguma cugü cuporaxẽẽ na yexeraãcü Tupanaxũ cungechaũxũcèx rü nawe curüxũxũcèx rü naxcèx cumaxũxũcèx.

8 Rü wüxi i mexũ nixĩ na naporaxẽẽxũ rü yaxĩã̱xcüxẽẽxũ i taxüne na aixcüma naporaxũcèx. Natürü ngẽmaãrü yexera narümemaẽ nixĩ na yigü iporaxẽẽxũ na Tupanaxũ ingechaũxũcèx erü ngẽma rü guxũwama tüxũ name i ñoma i naãnewa rü daxũguxũ i naãnewa rü ta.

9 Rü aixcüma nixĩ i ngẽma ore i cumaã nüxũ chixuxũ, rü name nixĩ i guxãma tayaxõgü.

10 Rü ngẽmacèx nixĩ i ipuracüexũ rü yigü iporaexẽẽxũ na nüxũ ixuxũcèx i ngẽma ore i mexũ, erü nüxũ tayaxõgü ya tórü Tupana ya maxũcü ya guxããrü maxẽxẽẽruũ ixĩcü. Erü nüma nixĩ i namaxẽxẽẽãxũ i ngẽma duũxũgü i nüxũ yaxõgüxũ.

11 Rü chanaxwèxe i cunangúexẽẽ i ngẽma ore rü duũxũgüxũ cumu na naga naxĩnüexũcèx.

12 ¡Meã cugüna nadau na taxúema cuxũ naxoxũcèx naxcèx i ngẽma na cungextu̱xüxũ! Rü name nixĩ i wüxi i mexũ i cuèxruũ quixĩ naxcèx i guxũma i ngẽma yaxõgüxũ. Rü ngẽmacèx cunaxwèxe i mexũ i oremaã quidexa, rü meã duũxũgüpẽxewa cumaxũ, rü aixcüma nüxũ cungechaũ i guxũma i duũxũgü, rü meã Tupanaãxũ cuyaxõ, rü napẽxewa meã cumaxũ.

13 Rü chanaxwèxe i ngutaquẽxewa rü guxũ i duũxũgüpẽxewa nüxũ cudaumatü i Tupanaãrü ore, rü duũxũgümaã nüxũ quixu na ñuxũ ñaxũchiga yiĩxũ. Rü chanaxwèxe i ngẽmaãcü cunangúexẽẽ rü nüxũ cunangúchaũxẽẽ i ngẽma taeneẽgü ñu̱xmatáta nge̱ma changu i chomax.

14 Rü ngẽmacèx name nixĩ i aixcüma namaã cupuracü i ngẽma cuèx ga Tupana cuxna ãxũ ga yexguma norü puracücèx cuxũ naxunetagu rü yema yaxõgüxũãrü ãẽxgacügü cuxũ yangõgüãcüma cumaã nüxũ yaxuxgu na cuxna naxããxũ ga yema cuèx.

15 ¡Meã naxü i guxũma i ngẽma cumaã nüxũ chixuxũ, na ngẽmaãcü guxũ i duũxũgü nüxũ daugüxũcèx na ñuxãcü guxũ i ngunexũgu yexeraãcü meã Tupanacèx na cumaxũxũ!

16 ¡Inaxuãẽ na ñuxãcü meã cugüna cudauxũ rü ñuxãcü meã cunangúexẽẽxũ i ngẽma togü! Erü ngẽxguma meã cunaxu̱xgu i guxũma, rü tá cunayaxu i maxũ i taguma gúxũ rü ngẽma togü i cuxũ irüxĩnüẽxũ rü tá ta nüxũ curüngũxẽẽ na nümagü rü ta nayauxgüãxũcèx i ngẽma maxũ.

5

Ñuxãcü nixĩ i namexũ na nüxũ ingechaũxũ i ngẽma yaxõgüxũ

1 Taguma name i cunanga i wüxi i yatü i cuxũ rüyamaẽxũ. Rü narümemaẽ nixĩ i meãma cunaxucu̱xẽ ñoma cunatürüũ. Rü ngẽma ngextu̱xücügü rü name nixĩ i meãma namaã quidexa ñoma cueneẽgüxüchirüũ.

2 Rü yíxema yaguã̱xgü ya ngexegü rü name nixĩ i meãma tümamaã quidexa cuexüchirüũ. Rü ngẽxgumarüũ ta i paxũgü rü name nixĩ i meãma namaã quidexamare wüxi i cueyèxüchirüũ, rü tama name i chixexũgu namaã curüxĩnü.

3 ¡Tüxũ rüngũxẽẽ ya yíxema yutegüxe ega aixcüma ta̱cü tüxũ tau̱xgu!

4 Natürü ngẽxguma chi wüxi i yutecü ngĩxũ nangẽxmagu i ngĩxãcügü rü ẽxna ngĩtaagü, rü name nixĩ i nümagü ngĩxũ narüngũxẽẽgü rü ngĩxna nanaxã i ta̱cü i ngĩxũ taxuxũ. Erü Tupana nanaxwèxe na ngĩtanüxũĩra ngĩxna daugüxũ na ngẽmaãcü yangutanüxẽẽgüãxũcèx ga yema naẽ na nayaexẽẽxũ.

5 Natürü yíxema yutexe ya tüxica irüxãũxẽ rü tüxũ nataxúxe i tümatanüxũ, rü Tupanaxũtawaxicatama ítananguxẽẽ i tümaãrü ngũxẽẽ rü guxũguma woo chütacü rü ngunecü rü tayumüxẽ na tüxũ nangũxẽẽxũcèx ya Tupana.
6 Natürü yíxema yutexe ya tümaãrü ngúchaũguxicatama rüxĩnüxẽ, rü Tupanapẽxewa rü ñoma tayuxũrüũ tixĩ.
7 Rü ngẽma nixĩ i ore i tá cunangúexẽẽxũ i ngẽma yaxõgüxũ na nügüna nadaugüxũcèx na taxuũma i chixexũ naxügüxũcèx rü taxúema nachiga chixri idexagüxũcèx.
8 Erü ngẽxguma chi wüxie rü tama meã nüxna tadèu̱xgu i tümapatacu̱ã̱xgü rü tümaẽ rü tümanatü, rü maneca tama aixcüma meã Tupanaãxũ tayaxõ. Rü wüxi i tama yaxõxũãrü yexera chixecü tixĩ.
9 Rü ngẽxguma chi wüxi i ngexũ i yutexũ naxcèx íc̣axgu na ngẽma yaxõgüxũ ngĩxũ rüngũxẽẽgüxũcèx rü tanaxwèxe i 60 ya taunecüarü yexera ngĩxũ nangẽxma rü wüxitama nixĩ ga ngĩte ga ngĩxũ yexmacü ga noxrix.
10 Rü tanaxwèxe i guxũma i duũxũgü ngĩxũ nacuèxgü na wüxi i mexũ ü̱xcü na yiĩxũ. Rü name i meã ngĩxãcüxũ yaexẽẽcü iyixĩ, rü meã ngĩpatawa duũxũgüxũ yaxucü iyixĩ, rü yaxõgüxũãrü ngũxẽẽruũ iyixĩ, rü d̤aaweexũãrü ngũxẽẽruũ iyixĩ. Rü ngẽmaãcü tanaxwèxe i guxũraũxũ i mexũ na naxüxũ.
11 Natürü tama tanaxwèxe i yaxõgüxũãrü puracü nixĩ i ngĩxna na nadaugüxũ i wüxi i yutecü ega tama 60 wa nanguxgu ya ngĩrü taunecü. Erü wüxi i yutecü i pacü, rü ngẽxguma ngĩrü ngúchaũ Cristuna ngĩxũ ixũgachixẽẽgu, rü tá inaxwèxe na wena naxãtexũ.
12 Rü duũxũgü tá chixri ngĩchiga nidexagü, erü tama aixcüma iyanguxẽẽ ga yema Cristumaã inaxunetaxũ ga noxrix.
13 Rü ngĩma rü düxwa ngextá iyaxáuchigümare, rü náĩ ya ĩ rü nagu iyarüxã̱ũ̱x, rü düxwa tama ipuracüchaũ. Rü tama ngẽmaxĩcatama ixü, natürü düxwa ixoregütèèx, rü iyangẽxmachigü nawa i ngẽma dexa i tama mexũ i togüchiga, rü guxũwama nüxũ iyaxu i ngẽma ore i tama mexũ.
14 Rü ngẽmacèx chanaxwèxe i ngẽma yutegüxũ i paxũgü na wenaxãrü naxãtegüxũ, rü naxãxãcügüxũ, rü mexũ i napataarü dauruũgü na yixĩgüxũ. Rü ngẽmaãcü i ngẽma duũxũgü i ngĩxchi aiexũ, rü taxucürüwa chixri ngĩchiga nidexagü.
15 Cumaã nüxũ chixu i ñaã ore, erü ñuxre i yutecü rü marü nüxũ irüxoe i ore i mexũ rü Chatanáwe irüxĩ.
16 Rü ngẽxguma chi wüxi i ngecü i yaxõ̱xcü rü ngĩxũ nangẽxmagu i ngĩtanüxũ i yutecü, rü name nixĩ i ngĩxũ irüngũxẽẽ. Rü ngẽmaãcü tãũtáma togü i yaxõgüxũãrü puracü tá nixĩ na ngĩxna na nadaugüxũ. Rü ngẽxguma tá nüxũ natauxcha i ngẽma togü i yaxõgüxũ na ngĩxũ nangũxẽẽgüxũ i ngẽma yutecü i aixcüma ngĩxũ natau̱xcüma i ngĩtanüxũgü i ngĩxũ rüngũxẽẽgüxũ.
17 Rü ngẽma yaxõgüxũãrü ãẽ̱xgacügü i aixcüma meãma ngema yaxõgüxũmaã icuáxũ, rü name nixĩ i ngẽma yaxõgüxũ aixcüma nüxũ nangechaũgü rü namaã nataãẽgü. Rü guxũãrü yexera tanaxwèxe i nüxũ nangechaũgü rü nüxũ narüngüxẽẽgü i ngema Tupanaarü orexũ ixugüxũ rü nangúexẽẽxũ.
18 Erü Tupanaãrü orewa rü ñanagürü:
“Tama name i nüxna taxaü i ngẽma taxũna i puracüxũ”,
ñanagürü. Rü ñanagürü ta:
“Wüxi i puracütanüxũ rü tanaxwèxe i nüxũ na naxütanüxũ i norü puracü”,
ñanagürü i ngẽma Tupanaãrü orewa.
19 Rü ngẽxguma chi texé nüxũ ixuxgu na chixexũ naxüxũ i wüxi i yaxõgüxũãrü ãẽ̱xgacü, rü tãũtáma tüxũ icuxĩnü ega natau̱xguma i taxre rü ẽxna tomaẽ̱xpü̱x i togü i duũxũgü i nüxũ daugüxũ na aixcüma chixexũ naxüxũ.
20 Natürü ngẽma yaxõgüxũãrü ãẽ̱xgacügü i aixcüma pecadugu maxẽxũ, rü name nixĩ i guxũ i yaxõgüxũpẽxewa cunaxucu̱xẽ, na guxũma i ngẽma togü i yaxõgüxũãrü ãẽ̱xgacügü

rü ta namuũẽxũcèx na naxügüãxũ i ţacü rü chixexũ.
21 Rü ñųxma Tupanapẽxewa rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristupẽxewa rü ngẽma daxũcų̃ą̃x i orearü ngeruũgü i Tupana nüxũ ngechaũgüxũpẽxewa, rü cuxũ chamu na naga cuxĩnüxũ i ñaã ore i cumaã nüxũ chixuxũ. Rü chanaxwèxe i ngẽma cumaã nüxũ chixuxũrüũ meã cunaxucųxẽ i guxũma i ngẽma yaxõgüxũ rü nüẹtama ega woo texé tixĩgu.
22 Rü ngexguma texexũ quingucuchixẽẽchaũgu na ngema yaxõgüxũãrü ãẹ̃xgacü tixĩxũcèx, ¡rü taxũ i cuñuxãẽxũ na namaã cuyumũẽxũ i wüxi i duũxũ i tama nüxũ cucuáxũ i norü maxũ! Natürü name nixĩ i noxri rü meã nagu curüxĩnü i ngẽma erü ngürüãchi tá wüxi i duũxũ i pecadu üechaxũ quingucuchixẽẽ, rü cugagu tá nixĩ erü tama icuxuãẽ. ¡Rü meã cugüna nadau na tama pecadugu cunguxũcèx!
23 Rü ngẽma na cungųxnecaũxũ i ñuxguacü, rü name nixĩ i írarüwa binune cuyaxaxü, rü tama i dexáxicatama.
24 Rü nangẽxma i duũxũgüarü pecadugü i noxtacüma ngóxũ naxũpa na Tupana nüxna ça̱xũ. Natürü nangẽxma i to i pecadugü i duũxũgüarü rü tãũtáma nangọx ñųxmatáta naãneãrü gųxwa nanguxgu rü Tupana tüxna icagügu.
25 Rü ngẽxgumarüũ ta nangẽxma i duũxũgüarü puracügü i mexũ i Tupanacèx naxügüxũ i ñųxma marü nüxũ idauxũ. Rü nangẽxma ta i puracügü i mexũ i ñųxma tama nüxũ idauxũ natürü yixcüra tá nüxũ idaugüamaxũ.

6

1 Guxãma ya yíxema yaxõgüxe rü ixããrü coriãxẽ, rü tanaxwèxe i tümaãrü corixũ tangechaũ na ngẽmaãcü taxucürüwa texé Tupanachiga rü tórü ngųxẽẽtaechiga chixri idexaxũcèx.
2 Rü ngẽxguma chi wüxi ya duũxẽ ya Tupanaãxũ yaxõxẽ rü wüxi i cori i tümarüũ yaxõxũmaã tacoriã̱xgu, rü tama tanaxwèxe i ngẽma na tümaẽneẽ yiĩxũcèx nüxũ tarüxo na nüxũ tangechaũxũ i tümaãrü cori. Natürü tanaxwèxe i yexeraãcü meã nüxũ tapuracü erü tümaãrü cori i nüxũ tarüngũxẽẽxũ i tümarüũ yaxõxũ nixĩ rü tümaẽneẽ i Tupana nüxũ ngechaũxũ nixĩ. Pa Timutéux, chanaxwèxe i meãma cunangúexẽẽ i ngẽma ore i cumaã nüxũ chixuxũ, rü guxũma i yaxõgüxũpẽxewa nüxũ quixu.

Tupanaãrü ore rü aixcüma tüxũ name

3 Rü cumaã nüxũ chixu rü nangẽxma i duũxũgü i namaã ngųxẽẽtaegüxũ i ngẽma ngųxẽẽtae i tama namaã wüxiguxũ i tórü ngųxẽẽtae, rü tama namaã wüxiguxũ i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuarü ngųxẽẽtae i mexũ, rü tama namaã wüxiguxũ i ngẽma ngųxẽẽtae i Tupanaãrü orewa ngóxũ.
4 Rü cumaã nüxũ chixu rü yíxema ngẽmaãcü ngųxẽẽtaexe rü tügü ticuèxüũ rü taxuũma tacuèx. Rü ngẽmacèx ngẽxũrüüxũmare i dexa rü naxcèx tachoxũgawèxe, rü tama texéga taxĩnüchaũ, rü düxwa ñoma tiḍaawexũrüũ tixĩ namaã i ngẽma tümacüma. Rü ngẽmagagu rü taxãũxãchiwèxe, rü tanuxwèxe, rü togümaã taguxchiga, rü taxúxeaxũma tayaxõ.
5 Rü ngẽmaãcü i ngẽma duũxũgü i chixeãẽgüxũ, rü nügümaã nanuẽẽcha, rü tama nüxũ nacuèxgü i ngẽma ore i aixcüma ixĩxũ, rü nagu narüxĩnüẽ rü Tupanaãrü orewa nixĩ i dĩẽru ngĩxũ nayauxgüxũ.
6 Rü aixcüma nixĩ i Tupanaãrü orewa nüxũ iyarüngauxũ i taxũma i mexũ, natürü ngẽma mexũ rü tümacèxicatama nixĩ ya yíxema namaã taãẽgüxe i ngẽma marü tüxũ ngẽxmaxũ.
7 Rü yixema rü yexguma noxri ixíraegu, rü ngearü yemaxũãxẽmaã tabue i ñoma i naãnewa. Rü ngẽxguma iyųxgu rü taxucürüwa tayange i tórü ngẽmaxũgü.
8 Natürü ngẽxguma tüxũ nangẽxmagu i taxchiru rü tórü õna rü name nixĩ i ngẽmamaãtama tataãẽgü.
9 Natürü ngẽma duũxũgü i dĩẽruã̱xgüchaũxũ, rü tama yaxna namaã naxĩnüẽ i ngẽxguma ngẽma dĩẽruarü ngúchaũ nüxũ poragu. Rü ngẽmacèx nagu nayi i muxũma i ngúchaũgü

i taxuwama mexũ i chixexũwa nagagüxũ, rü ngẽmacèx düxwa i ngẽma duũxũgü rü poraãcü nachixe rü norü guxũmaãma inayarütauxe.
10 Erü ngẽma na dĩẽruguama rüxĩnüxũ rü ngẽma nixĩ i guxũma i chixexũgüarü ügü. Rü nangẽxma i ñuxre i duũxũgü i dĩẽruguama rüxĩnüẽxũ rü ngemacèx Tupanana nixĩgachi. Rü ngemaãcü nügünatama guxchaxũ naxãgü rü nügüxũtama ngechaũ nangu̱xẽẽgü..

Tupanaãxũ yaxõgüamaxũchiga

11 Natürü cumax, Pa Timutéux, rü wüxi ya yatü ya Tupanaxũ yaxõcü quixĩ. ¡Rü ngẽmacèx nüxna ixũgachi i guxũma i ngẽma chixexũ! ¡Rü meã Tupanapẽxewa namaxũ, rü norü ngúchaũ naxü, rü meã nüxũ yaxõ, rü nüxũ nangechaũ i duũxũgü, rü yaxna namaã naxĩnü! Rü tama name i cugü quicuèxüxũ.
12 ¡Cugü naporaxẽẽ na meã cuyaxõõmaxũcèx rü cunaxüamaxũcèx i Tupanaãrü puracü ega woo t̲acü rü guxchaxũ cuxũ üpetügux! ¡Rü cugüna nadau na ngemaãcü taguma cuxna iyanaxoxũcèx i ngema maxũ i taguma gúxũ! Yerü yema maxũcèx nixĩ ga noxri Tupana cuxũ yaxuxũ ga yexguma muxũma ga duũxũgüpẽxewa nüxũ quixuxgu na ñuxãcü Ngechuchu ya Cristuaxũ na cuyaxõxũ.
13-14 Rü ñu̱xma Pa Timutéux, rü napẽxewa ya Tupana ya guxãxũma maxẽxẽẽcü, rü napẽxewa ya Ngechuchu ya Cristu ga ãe̱xgacü ga Piratumaã nüxũ ixucü ga ñuxãcü Nanatü ya Tupanaãxũ na yaxõõxũ, rü cuxũ chamu na naga cuxĩnüxũ i ngẽma ore i cumaã nüxũ chixuxũ. Rü tama chanaxwèxe i cunaxüchicüü i ngẽma ore, na taxúema texé t̲acücèx cuxũ oregüxũcèx rü chixri cuchiga idexaxũcèx. Rü chanaxwèxe i ngẽmaãcü meã cunaxü ñu̱xmatáta ínangu ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu.
15 Erü ngẽma ngunexũ i Tupana nagu naxwèxexũgu rü tá Cristuxũ nango̱xẽẽ. Erü nüxĩcatama Tupana nixĩ, rü nüma nixĩ i aixcüma mecü yiĩxũ rü guxũe̱tüwama nangẽxmaxũ. Rü guxũ i ãe̱xgacügüarü Ãe̱xgacü yiĩxũ, rü guxũ i corigüarü Cori yiĩxũ.
16 Rü nüxĩcatama nixĩ na taguma nayuxũ. Rü nüma rü poraãcü ínangóonexũwa namaxũ, rü taxucürüwa texé ngẽma ngóonexũna tangaicama. Taguma wüxi i duũxũ nüxũ nadau, rü taxuacüma texé nüxũ tadau. Nüma rü guxũguma naporaxüchi rü taguma inayarüxo na Ãe̱xgacü yiĩxũ. Rü ngẽmacèx tanaxwèxe i guxãma nüxũ ticuèxüũgüecha. Rü ngẽmaãcü yiĩ.
17 Rü yíxema muarü dĩẽruáxe i ñoma i naãnewa, ¡rü tümamaã nüxũ pixu na tama ngẽmamaã tügü ticuèxüũgüxũcèx rü tama nagu tarüxĩnüẽxũcèx na ngẽma tümaãrü dĩẽruwa nüxũ itayangaugüxũ i tümaãrü maxũ! Erü ngẽma dĩẽru rü paxa tá nagu̱x. Natürü narümemaẽ nixĩ i Tupanaga taxĩnü, erü yimawa nixĩ i nüxũ itayangaugüxũ i tümaãrü maxũ. Rü nüma nixĩ i poraãcü tüxna naxããxũ i guxũma i t̲acü i inaxwèxexũ na itaãẽgüxũcèx.
18 ¡Rü namaã nüxũ ixu i ngẽma muãrü dĩẽrua̱xgüxũ, rü name na ngẽmamaã mexũ naxügüxũ rü togü i duũxũgüxũ nangũxẽẽgüxũ! Rü ngẽmaãcü tá namu i ngema mexũgü i naxügüxũ i Tupanapẽxewa. Rü tanaxwèxe i nümagü i muãrü dĩẽrua̱xgüxũ rü na ínamemaregüxũ na togüna naxããxũ rü namaã nangauxũ i ngẽma norü ngẽmaxũgü.
19 Rü ngẽmaãcü tá nüxũ nangẽxma i norü mexũgü i daxũguxũ i naãnewa, rü tá nanayauxgü i ngẽma maxũ i aixcüma ixĩxũ.

Pauru rü Timutéuxũ namu, rü yemaãcü inayacuèxẽẽ ga norü popera

20 Pa Timutéux, ¡meã namaã nangúexẽẽtae i guxũma i ngẽma ore i cuxũ chamuxũ! Rü tama name na icurüxĩnüxũ i ñoma i naãnecu̱a̱xãrü dexagümare i taxuwama mexũ rü ngẽma ore i doramare ixĩxũ i duũxũgü nüxũ ixugügünetaxũ na ore i nawa nüxũ icuáxũ yiĩxũ.
21 Erü ñuxre i nümagü i ngẽma noxrütama cuèxgu ĩxũ, rü düxwa ngẽmagagu Tupanana nixĩgachi. Rü chanaxwèxe i Tupana meã pexũ narüngũxẽẽ.

Rü nuãma pexna,

Pauru

NORÜ TAXRE GA POPERA GA TIMUTÉUCA̱X NAXÜMATÜXÜ GA PAURU

Timutéuxũ narümoxẽ ga Pauru

1 Pa Timutéux, choma i Pauru nixĩ i cuxcèx chanaxümatüxũ i ñaã popera. Rü choxũ nixĩ ga namuxũ ga Ngechuchu ya Cristu, yerü yemaãcü nanaxwèxe ga Tupana. Rü nüma choxũ namu na nüxũ chixuxũcèx na ñuxãcü tüxũ nangẽxmaxũ i maxũ i taguma gúxũ, ega aixcüma Ngechuchu ya Cristuaxũ yaxõgügu.

2 Cuxũ changechaũ, Pa Chaune, Pa Timutéux. Rü chanaxwèxe ya Tanatü ya Tupana rü Ngechuchu ya Cristu ya tórü Cori na cuxũ nangũxẽẽgüxũ rü nüxũ cungechaũtümüũgüxũ rü cuxũ nataãẽxẽẽgüxũ.

Tama name i taxãne na Cristuchigaxũ ixuxũ

3 Guxũguma i chütacü rü ngunecü rü cuxna chacuèxãchixũ i chorü yumüxẽwa, rü poraãcü cuxcèx moxẽ Tupanana chaxã. Rü nüxũ nixĩ i chapuracüxũ i mexũ i chauãẽmaã, yexgumarüũ ga nuxcümaũgüxũ ga chorü o̱xigü naxügüxũrüũ.

4 Choma rü nüxna chacuèxãchi na ñuxãcü poraãcü chauxcèx cungechaũxũ rü chauxcèx cuxaxuxũ ga yexguma cuxna íchixũxgu. Rü wenaxãrü cuxũ chadauxchaũ na aixcüma chataãẽxũcèx.

5 Erü nüxna chacuèxãchi na ñuxãcü aixcüma Tupanaãxũ cuyaxõxũ. Rü curü noxẽ ga Loída rü cue ga Euníchia rü tüma rü woetama tüxira Tupanaãxũ tayaxõgü rü nüxũ chacuèx i ñu̱xma rü cuma rü ta aixcüma cuyaxõxũ.

6 Rü ngẽmacèx cumaã nüxũ chixu na cugü cuporaxẽẽxũ na yexeraãcü cunaxüamaxũcèx i ngẽma Tupanaãrü puracü ga naxcèx cuxna naxããxũ ga cuèx ga yexguma noxri cuxũ chingõgüãcüma cumaã chayumüxẽgu.

7 Yerü Tupana rü tama tüxna nanamu ga naãẽ i tüxũ muũẽẽxũ. Natürü tüxna nanamu ga Naãẽ i Üünexũ na tüxũ naporaexẽẽxũcèx na aixcüma duũxũgüxũ ingechaũgüxũcèx rü meã yigümaã icuáxũcèx.

8 Rü tama chanaxwèxe na cuxãnexũ na nüxũ quixuxũ i nachiga ya tórü Cori. Rü ngẽxgumarüũ ta tama chanaxwèxe i chauxcèx cuxãne i ngẽma na chapoxcuxũ naxcèx i Tupanaãrü ore. Rü name nixĩ i yaxna namaã cuxĩnü i ngẽma ngúxũ i cuxcèx ínguxũ nagagu i ngẽma ore i mexũ i nüxũ quixuxũ. Rü Tupana tá cuxũ naporaxẽẽ.

9-10 Rü Tupana tüxũ namaxẽxẽẽ rü tüxũ nade na naxcèxicatama imaxẽxũcèx. Natürü tama ta̱cü rü mexũ na ixüxũgagu nixĩ ga yemaãcü tamaã namecümaxũ ga Tupana. Natürü yemaãcü tüxũ narüngũxẽẽ yerü woetama yema nixĩ ga nanaxwèxexũ yerü Ngechuchu ya Cristugagu tüxũ nangechaũ. Rü nüma ya Tupana ga tautama naãne ü̱xgumama tüxũ ngechaũcü, rü yexguma ínanguxgu ga tórü maxẽxẽẽruũ ga Ngechuchu ya Cristu, rü yexguma nixĩ ga Tupana tüxũ nüxũ dauxẽẽxũ na ñuxãcü poraãcü tüxũ nangechaũxũ. Rü nüma ga Cristu nixĩ ga iyanaxoxẽẽãxũ na iyuxuchixũ yerü nüma rü yuwa ínarüda rü wena namaxũ. Rü norü orewa tüxũ nüxũ nacuèxẽẽ na yixema rü ta tüxũ nangẽxmaxũ i ngẽma maxũ i taguma gúxũ ega nüxũ yaxõ̱xgu.

11 Rü Tupana choxũ ningucuchixẽẽ na nüxũ chixuxũcèx i ngẽma norü ore i mexũ. Rü choxũ namu na ngẽma oremaã chanangúexẽẽxũcèx i duũxũgü i guxũwama.

12 Rü ngẽmacèx nixĩ i poraãcü ngúxũ chingexũ rü chapoxcuxũ i ñu̱xmax. Natürü tama naxcèx chaxãne i ngẽma, erü choma nüxũ chacuèx na texéaxũ chayaxõxũ. Rü nüxũ chacuèx na naporaxũ i nüma na nüxna nadauxũcèx i ngẽma puracü i choxna naxãxũ rü namaã inacuáxũcèx i chauãẽ i guxũgutáma ñu̱xmatáta ngẽma ngunexũ i nagu wena núma naxũxũ.

13 Rü chanaxwèxe i meãma nagu quixũ i ngẽma ngu̱xẽẽtae i mexŭ ga chauxŭtawa
naxcèx cungúxŭ. Rü name nixĩ i meã nüxŭ cuyaxõõma ya Ngechuchu ya Cristu rü meã
nüxŭ cungechaŭ i guxŭma i duŭxŭgü, erü Cristuarü duŭxŭ quixĩ.
14 Rü name nixĩ i Tupanaãẽ i Üünexŭ i tawa maxŭxŭãrü ngŭxẽẽmaã ícunapoxŭ i ngẽma
ngu̱xẽẽtae i mexŭ i Tupana cuxna ãxŭ.
15 Cuma marü nüxŭ cucuèx rü guxŭma ga yema yaxõgüxŭ ga Áchiaarü naãnewa ne ĩxŭ
rü marü choxna naxĩgü. Rü yematanüwa nayexma ga Figueru rü Ermóquene.
16 Onesíferu rü mu̱ẽxpu̱xcüna choxŭ nataãẽxẽẽ, rü tama chauxcèx naxãne i ngẽma na
chapoxcuxŭ. Rü ngẽmacèx chanaxwèxe i tórü Coriaxŭ nangechaŭtümüŭgü i guxŭma i
natanüxŭgü.
17 Rü yexguma noxritama Dumawa nanguxgu ga nümax, rü chauxcèx nadauecha rü
ñu̱xmata choxŭ iyangau.
18 Cuma meãma nüxŭ cucuèx ga ñuxãcü tüxŭ na nangŭxẽẽxŭ ga Onesíferu ga
Epéchiuarü ĩãnewa. Rü ngẽmacèx chorü yumüxẽwa naxcèx íchaca na Tupanaãxŭ
nangechaŭtümüŭxŭcèx i ngẽxguma wena ñoma i naãnewa naxũxgu ya tórü Cori ya
Ngechuchu.

2

Ngechuchu ya Cristuarü puracütanüxŭ i mexŭchiga

1 Rü ñu̱xma, Pa Chaune, Pa Timutéux, ¡rü cugü naporaxẽẽ namaã i ngẽma pora i
Ngechuchu ya Cristu cuxna ãxŭ!
2 Yema ore ga chauxŭtawa nüxŭ cuxĩnüxŭ ga yexguma muxŭma ga duŭxŭgüpẽxewa
nüxŭ chixuxgu, rü chanaxwèxe i ñu̱xma cuxi ngẽma oremaã cunangúexẽẽ i togü i yatügü
i meã naãẽxŭ cuèxgüxŭ na nüxĩ togüxŭ nangúexẽẽxŭcèx namaã i ngẽma ore.
3 Rü tama name i naxcèx cumuŭ na Ngechuchu ya Cristuarü oregagu ngúxŭ quingexŭ.
Natürü name i namaã cupora ñoma wüxi i mexŭ i norü churararüŭ.
4 Rü wüxi i duŭxŭ i churarawa ngẽxmaxŭ, rü taxucürüwama to i puracü i tama
churaraarü ixĩxŭgu narüxĩnü. Natürü ngẽma norü ãẽxgacü nagu namuxŭ i puracügu
nixĩ i naxĩnüxŭ na ngẽmaãcü norü ãẽxgacüxŭ nataãẽxẽẽxŭcèx.
5 Rü ngẽxgumarüŭ ta wüxi i duŭxŭ i wüxi i ĩnücawa nügü ingucuchixẽẽxŭ, rü taxuacüma
nanayaxu i norü ãmare ega chixri naxĩnücèxwèxegu rü tama ngẽma ĩnücaarü ãẽxgacüga
naxĩnügu.
6 Rü texé ya naãnewa puracüxe rü name nixĩ i tüxira tanayaxu i tümanetüarü o.
7 ¡Rü guxŭguma nagu rüxĩnü i ñaã ore i cumaã nüxŭ chixuxŭ! Rü nüma ya Cori
ya Ngechuchu tá cumaã inananguxŭxẽẽ i guxŭma na nüma nanaxwèxexŭãcüma cu-
naxüxŭcèx i ngẽma puracü.
8 ¡Rü nüxna nacuèxãchi ya Ngechuchu ya Cristu ya Dabítanüxŭ ga guma yuwa írüdacü!
Rü yimachiga nixĩ i ngẽma ore i mexŭ i duŭxŭgümaã nüxŭ chixuxŭ.
9 Rü ngẽma oregagu nixĩ i ngúxŭ na chingexŭ rü ñoma wüxi i máẽtaxŭrüŭ núma
poxcupataŭwa cadenamaã chichotaxŭ. Natürü Tupanaãrü ore i mexŭ, rü guxŭwama
nanguama rü taxucürüwama texé tayachota.
10 Rü ngẽmacèx yaxna namaã chaxĩnü i ngẽma ngúxŭ i chingexŭ naxcèx i ngẽma
duŭxŭgü i Tupana dexŭ. Erü chanaxwèxe i nümagü rü ta Ngechuchu ya Cristuaxŭ
nayaxõgü, rü ngẽmaãcü na nayauxgüãxŭcèx i maxŭ i mexŭ i taguma gúxŭ.
11 Rü pemaã nüxŭ chixuxchaŭ i wüxi i ore i aixcüma ixĩxŭ. Rü ngẽxguma Cristu
yuxŭrüŭ norü orecèx iyuegu, rü naxrüŭ tá ta wena tamaxẽ na nüma ínangẽxmaxŭwa
ingẽxmagüxŭcèx.
12 Rü ngẽxguma ñoma i naãnewa yaxna namaã ixĩnüẽgu ega ngúxŭ ingexgu, rü daxũguxŭ
i naãnewa rü wüxigu namaã ãẽxgacü tá tixĩgü. Rü ngẽxguma tama Cristuxŭ icuáxchaŭgu i
ñoma i naãnewa, rü nüma rü tãũtáma tüxŭ nacuáxchaŭ i daxũguxŭ i naãnewa.

13 Natürü woo ñuxguacü i yixema rü tama aixcüma naxu̱xgu i ngẽma Tupanamaã
ixunetaxũ, natürü nüma ya Tupana rü guxũguma nayanguxẽẽ i ngẽma tamaã inaxune-
taxũ, erü taxuacüma nügütama nawomüxẽẽ.

Wüxi i mexũ i puracütanüxũ i Tupana namaã taãẽxũchiga

14 Rü ngẽma yaxõgüxũ i cuxũtawa ngẽxmagüxũ, rü name nixĩ i Tupanae̱gagu nüxna
nüxũ cucuèxãchixẽẽ na tama nuxcümaũgüxũ i ore i taxuwama mexũcèx nügümaã na
yaporagatanücüüxũcèx. Erü ngẽma rü wüxi i chixexũ nixĩ, rü nanachixeãẽxẽẽ i ngẽma
duũxũgü i nüxũ ĩnüẽxũ.
15 ¡Rü cugü naporaxẽẽ na meã cunaxüxũ i Tupanaãrü puracü na cumaã nataãẽxũcèx i
ngẽxguma napẽxewa cunguxgux rü ngemaãcü taxucèxma cuxãnexũcèx i ngẽxguma nüma
cuxna nacaxgu naxcèx i curü puracüchiga! ¡Rü ngẽmacèx name i aixcüma meã namaã
cungúexẽẽtae i ngẽma ore i mexũ i aixcüma ixĩxũ!
16 ¡Rü nüxũ rüxo i ñoma i naãnecu̱ã̱xãrü dexagümare i taxuwama mexũ! Erü ngẽma
duũxũgü i ngẽma dexagümaregu ĩxũ, rü guxũguma yexeraãcü chixexũgu nayi.
17 Rü ngẽma norü nguxẽẽtae i ngẽma duũxũgü, rü ñoma wüxi i d̲aaweane i tüxũ
íyimachixẽẽxũrüũ nixĩ. Rü yema nixĩ ga nüxũ ngupetüxũ ga Imenéu rü Firetu.
18 Yerü nidoragümare ga nüxũ na yaxugüexũ rü marü na nangupetüxũ i yuetaarü
dachiga. Rü yemaãcü nanawomüxẽẽgü ga ñuxre ga duũxũgü na tama noxrirüũ
yaxõgüãxũcèx i Tupanaãrü ore.
19 Natürü Tupanaãrü ore rü taguma inayarüxo rü taguma naxüchicüü. Rü ngẽma norü
orewa rü ñanagürü:

“Tórü Cori ya Tupana nüxũ nacuèx i texé tixĩ ya norü duũxũgü ixĩgüxe. Rü guxãma ya
yíxema nüxũ ixuxe na Ngechuchu ya Cristu rü tümaãrü Cori yiĩxũ, rü name nixĩ i
nüxna tixĩgachi i guxũma i chixexũ”,

ñanagürü i ngẽma norü orewa.
20 Wüxi i duũxũ i dĩẽrua̱xũchixũ rü napatawa nangẽxma i poratu i uirunaxcèx rü
dĩẽrumünaxcèx. Rü nangẽxma ta i poratu i naĩnaxcèx rü waixũmünaxcèx. Rü ngẽma
poratu i uirunaxcèx rü dĩẽrumünaxcèx rü mexũ i norü õnacèx nixĩ. Natürü ngẽma poratu
i naĩnaxcèx rü waixũmünaxcèx rü guxchirechixũ nixĩ.
21 Rü ngẽxguma wüxi i yaxõxũ naxwèxegu na aixcüma mexũ i Tupanaãrü puracütanüxũ
na yiĩxũ, rü name nixĩ i nüxna nixũgachi i guxũma i chixexũ. Rü ngẽxguma tá nixĩ i
Tupanapẽxewa aixcüma naxüünexũ na naxüãxũcèx i nagúxũraũxũ i puracü i Tupana
namaã nüxũ ixuxũ.
22 ¡Nüxũ rüxo i guxũma i ngẽma chixexũ i ngextu̱xücügü nagu rüxĩnüẽxũ! ¡Rü meã
Tupanapẽxewa namaxũ rü aixcüma nüxũ yaxõ! ¡Rü nüxũ nangechaũ i guxũma i
duũxũgü, rü tãxũ i namaã cunuxũ! ¡Rü ngẽmaãcü namaxũ wüxigu namaã i guxũma i
ngẽma duũxũgü i aixcüma Tupanacèx maxẽxũ rü ngemaãcü yumüxẽgüxũ!.
23 Rü tama name i naxcèx icurüxĩnü i ngẽma dexagü i taxuwama mexũ. Erü ngẽma
dexagügagu rü düxwa nügüchi naxaie i duũxũgü.
24 Rü wüxi i Tupanaãrü puracütanüxũ rü tama name na texemaã núcèx nadauxũ. Rü
narümemae nixĩ na guxãma namecümaxũ.. Rü nanaxwèxe i yaxna namaã naxĩnüãcüma
meã duũxũgüxũ nangúexẽẽ i Tupanaãrü ore.
25-26 Rü wüxi i Tupanaãrü puracütanüxũ rü name na yaxna namaã naxĩnüãcüma meã
nayaxucu̱xẽgüãxũ i ngẽma duũxũgü i tama irüxĩnüẽchaũxũ. Rü name i ngẽmaãcü
ínananguxẽẽ na Tupana nüxũ rüngũxẽẽxũ i ngẽma duũxũgü na nüxũ naxoexũcèx i norü
chixexũ rü nüxũ nacuèxgüxũcèx i ngẽma ore i aixcüma ixĩxũ. Erü Tupana nanaxwèxe na
naxuãẽgüxũ i ngẽma duũxũgü rü nawa ínanguxũxũ i ngẽma chixexũ i ngoxo i Chataná
nagu nayixẽẽxũ na noxrütama ngúchaũ namaã naxüxũcèx.

3

Nuxãcü tá nixĩ i duŭxŭgücüma i ngẽxguma nagúxchaŭgu i naãne

1 Rü chanaxwèxe i nüxŭ cucuèx rü ngẽxguma nagúxchaŭgu i naãne rü tá nangẽxma i ãũcümaxŭgü rü guxchaxŭgü naxcèx i duŭxŭgü.
2 Rü duŭxŭgü rü tá nügüguxicatama narüxĩnüẽ, rü norü dĩẽruguama tá narüxĩnüẽ. Rü tá nügü nicuèxüxŭgü, rü ngẽmaãcü tãũtáma nüxŭ nacuèxgüchaŭ i togü i duŭxŭgü i tama naxrüŭ taarü dĩẽruãxgüxŭ. Rü chixri Tupanachiga tá nidexagü, rü tãũtáma nanatüga rü naẽga naxĩnüẽchaŭ. Rü tãũtáma moxẽ inaxã i ngẽxguma Tupana nüxŭ rüngŭxẽẽgu, rü ngẽmaãcü tãũtáma nüxŭ nacuèxgüchaŭ i Tupanaãrü ore.
3 Rü tãũtáma nagu narüxĩnüẽ i togü i duŭxŭgüxŭ na nangechaŭgüxŭ, rü tãũtáma nüxŭ nangechaŭtümüŭgü. Rü tá naxoregütèèxgü, rü tãũtáma nügü naporaexẽẽ na yaxna namaã naxĩnüẽxŭcèx i naxŭneãrü ngúchaŭgü. Rü tá nichixecüma, rü tá naxchi naxaie i guxŭma i ngema mexŭ.
4 Rü duŭxŭgüechitawèxegüxŭ tá nixĩgü, rü nuẽwèxexŭ tá nixĩgü, rü nügü icuèxüŭgüxŭ tá nixĩgü. Rü tá norü ngúchaŭcèxama nadaugü, rü tãũtáma Tupanaxŭ nacuèxgüchaŭ.
5 Rü tá nügü nayaxõgüxüchinetaxẽẽ natürü ngẽma norü chixexŭ i naxügüxŭwa tá nangoxoma na tama aixcüma yaxõgüãxŭ i ngẽma ore i mexŭ. Rü ngẽma duŭxŭgü i ngẽmaãcü maxẽxŭ, rü tama name na namaã cuxãmücüxŭ rü natanügu cuxãxŭ.
6-7 Erü ngẽma duŭxŭgütanüwa nangẽxmagü i nümaxŭ i ĩpatagu ichocuetanüxŭ. Rü norü nguxẽẽtaemaã nayawomüxẽẽgü i ngẽma ngexŭgü i ngema ngẽxmagüxŭ i tama naãẽxŭ icuáxŭ rü chixri maxẽxŭ. Rü ngẽma ngexŭgü, rü norü ngúchaŭgütama chixexŭwa nanagagü, rü ngẽmacèx woo guxŭguma nangúe natürü taguma aixcüma nüxŭ nacuèxgü i ngẽma ore i aixcüma ixĩxŭ.
8 Rü ngẽma duŭxŭgü i chixexŭmaã nguxẽẽtaegüxŭ, rü chixexŭguxicatama narüxĩnüẽ, rü tama aixcüma nayaxõgü i Tupanaãrü ore. Rü naxchi naxaie i ngẽma ore i aixcüma ixĩxŭ, naxrüŭ ga yema yuüxŭgü ga Yane rü Yáŭbre ga tama Moĩchéga ĩnüẽchaŭxŭ.
9 Natürü tãũtáma muxŭ i duŭxŭgü nüxŭ nayaxõgü. Erü guxŭwama i duŭxŭgü rü tá nüxŭ nicuèxãchitanü na wüxi i duŭxŭgü i chixexŭgu rüxĩnüexŭ rü ngeãẽmarexŭ yixĩgüxŭ naxrüxŭ ga yema taxre ga tama Moĩchéga ĩnüẽchaŭxŭ.

Ucuxẽmaã inyacuèxẽẽ ga Pauru na Timutéumaã yadexaxŭ

10-11 Natürü cumax, Pa Timutéux, marü nüxŭ cucuèx ga ñuxãcü meã na chanangúexẽẽxŭ ga duŭxŭgü, rü ñuxãcü meã chamaxŭxŭ, rü ñuxãcü nagu charüxĩnüxŭ rü meã chayaxõxŭ, rü ñuxãcü yaxna namaã chaxĩnüxŭ ga duŭxŭgü rü nüxŭ changechaŭxŭ. Rü cuma nüxŭ cucuèx ga ñuxãcü na chaugü chaporaxẽẽxŭ na yaxna namaã chaxĩnüxŭ i guxchaxŭgü. Yerü ga duŭxŭgü rü chowe ningexŭtanü na choxŭ yamèxgüxŭcèx. Rü cuma rü nüxŭ cucuèx ga tacü choxŭ na üpetüxŭ ga Aŭtioquíawa rü Icúniũwa rü Listrawa, rü ñuxãcü chowe na yangexŭtanüxŭ rü poraãcü ngúxŭ chingexŭ. Natürü tórü Cori ya Tupana choxŭ ínapoxŭ na tama choxŭ yamèxgüxŭcèx.
12 Rü aixcüma cumaã nüxŭ chixu rü guxãma ya yíxema naxwèxegüe na Ngechuchu ya Cristucèx tamaxẽxŭ, rü togü tá tümachi naxaie rü chixri tá tümamaã nachopetü.
13 Natürü ngẽma duŭxŭgü i chixecümagüxŭ rü ngẽma duŭxŭgü i idoratèèxgüxŭ rü yexeraxŭ i chixexŭgu tá nayi. Erü Chataná marü nayawomüxẽẽgü, rü ngẽmacèx nüxĩ togüxŭ nawomüxẽẽgü.
14 Natürü i cuma rü name nixĩ i guxŭguma meã nagu quixũ i guxŭma i ngẽma ore i marü cungúxŭ. Erü cumatama rü nüxŭ cucuèx na aixcüma yiĩxŭ i ngẽma ore, rü nüxŭ cucuèx na texégü tixĩgüxŭ ga guxema namaã cuxŭ nguxẽẽgüxe.
15 Rü cuma nüxŭ cucuèx rü cubuxgumamatama nawa cungux i ngẽma Tupanaãrü ore i üünexŭ. Rü ngẽmawa cunayaxu i cuèx na nüxŭ cucuáxŭcèx i ñuxãcü tüxŭ na nangẽxmaxŭ i maxŭ i taguma gúxŭ ega Ngechuchu ya Cristuaxŭ yaxõgügu.

16 Rü guxŭma i Tupanaãrü ore i ümatüxŭ rü nügüãẽwatama nanayaxu ga Tupana. Rü ngẽma ore rü name na duŭxŭgüxŭ namaã ingúexẽẽxŭ, rü namaã yaxucu̱xẽgüxŭ rü namaã iyanawẽxãchixẽẽgüxŭ, rü namaã nangúexẽẽxŭ na meã Tupanapẽxewa namaxẽxŭcèx.
17 Rü ngẽmaãcü i ngẽma ore rü tüxŭ narüngŭxẽẽ ya yíxema Tupanaãrü ixĩxẽ, na meã nüxŭ tacuáxŭcèx i ngẽma Tupana naxwèxexŭ rü ítamemarexŭ na tanaxüxŭ i nagúxŭraŭxŭ i puracü i Tupana tümamaã nüxŭ ixuxŭ.

4

1-2 Rü nüma ya Ngechuchu ya Cristu ya núma tá ũcü na nüxŭ yacagüxŭcèx i ngẽma duŭxŭgü i maxẽxŭ rü ngẽma marü yuechiréxŭ, rü yimapẽxewa rü Tupanapẽxewa cuxŭ chamu na nüxŭ quixuxŭcèx i ngẽma ore i mexŭ. Rü ngẽxguma cuxŭ yataux-chaãchigu rü woo cuxŭ naguxchagu, rü chanaxwèxe i nüxŭ quixuama i ngẽma ore. Rü ngẽmaãcü chanaxwèxe na icuyanawẽxãchixẽẽgüxŭ rü meã cuyaxucu̱xẽgüxŭ rü nüxŭ cunangúchaŭxẽẽxŭ i duŭxŭgü. Rü name nixĩ i yaxna namaã cuxĩnüãcüma meã cunangúexẽẽ.
3 Erü yixcüra i duŭxŭgü rü tãũtáma nüxŭ naxĩnüẽchaŭ i ngẽma ngu̱xẽẽtae i mexŭ. Erü ngẽma duŭxŭgü rü nichixecüma. Rü ngẽmacèx naxcèx nadaugü i norü ngúexẽẽruŭgü i nüma nanaxwèxegüxŭãcüma nangúexẽẽxŭ.
4 Rü tãũtáma nüxŭ naxĩnüẽchaŭ i Tupanaãrü ore i aixcüma ixĩxŭ. Erü ngẽma ore i doramare ixĩxŭguama tá narüxĩnüẽ.
5 ¡Natürü cuma rü meã cugüna nadau, rü ínaxuãẽ, rü namaã napora ega ngúxŭ cuxŭ üpetügu! ¡Rü nüxŭ ixuama i ore i mexŭ i tüxŭ maxẽxẽẽxŭ, rü meã yanguxẽẽ i ngẽma puracü i Tupana cuxna ãxŭ!
6 Tãũtáma muxŭ i ngunexŭ ñoma i naãnewa changẽxma erü marü choxŭ ningaica na Tupanaãrü puracü chaxüxŭgagu chayuxŭ rü choxŭ na yamèxgüxŭ i duŭxŭgü.
7 Rü choma rü marü chayanguxẽẽ i ngema puracü i Tupana choxna ãxŭ. Rü ñu̱xma na nagúxŭ i ngema puracü rü taguma nüxŭ charüxo na chayaxõxŭ.
8 Rü ñu̱xma rü marü Tupana choxŭ namaã nanguxŭ i ngẽma ãmare i mexẽchixŭ ya tórü Cori ya Ngechuchu ya ãe̱xgacü ya mecü tá choxna ãxŭ i ngẽxguma wenaxãrü ñoma i naãnewa naxũxgu. Rü tãũtáma chaxica choxna nanaxã i ngẽma ãmare, natürü tá tüxna nanaxã ya guxãma ya yíxema tümaãrü ngúchaŭmaã ínanguxẽẽgüxe na wenaxãrü núma naxũxŭ.

Timutéuxŭ naxucu̱xẽ ga Pauru

9 Cumaã nüxŭ chixu rü chanaxwèxe i paxa nuã cuxũ, rü choxŭ ícuyadau.
10 Dema rü ñoma i naãneãrü ngẽmaxŭgu naxĩnüxŭgagu choxna nixũ rü ĩãne ga Techarónicawa naxũ. Rü Crechéũte rü Gárataanewa naxũ, rü Titu i Darumáchiaanewa.
11 Rü Lucaxicatama nixĩ i ñu̱xma chauxŭtawa ngẽxmaxŭ. Rü chanaxwèxe i naxcèx cudau i Marcu na nuã cunagaxŭcèx. Erü nüma rü chauxcèx name na choxŭ na nangŭxẽẽxŭ i ñaã puracüwa.
12 Rü Tíquicu rü ĩãne ya Epéchiuwa chanamu.
13 ¡Ngẽxguma nuã cuxũxgu rü nuã nange i chorü gáuxŭchiru ga ĩãne i Tróawa ngẽxmaxŭ ga Carpupatawa chatáxŭ! Rü chanaxwèxe i nuã cunana i chorü poperagü. Rü guxŭãrü yexera chanaxwèxe na nua cunanaxŭ i chorü poperagü i idixgüpŭtaxŭ.
14 Areyáŭdru i cobrenaxcèx i buetarearü üwa puracüxŭ rü poraãcü chixri chomaã naxüpetü. Natürü Tupana nüxŭ nacuèx i ñuxãcü tá na napoxcuãxŭ naxcèx ga yema chixexŭ ga chomaã naxüxŭ.
15 ¡Meã cugüna nadau na tama chixexŭ cumaã naxüxŭcèx! Erü poraãcüxüchima naxchi naxai i Tupanaãrü ore i mexŭ.

16 Yexguma noxrixüchima ãe̲xgacügüpẽxewa chaugüétüwa chideaxgu rü taxúema
choxũ tarüngũxẽẽ. Guxũma choxna nibuxmü. Natürü tama chanaxwèxe ya Tupana rü
nagu narüxĩnü i ngẽma.
17 Natürü tórü Cori choxũ naporaxẽẽ rü choxũ narüngũxẽẽ na choxũ natauxchaxũcèx
na nüxũ chixuxũcèx ga norü ore i mexũ i tüxũ maxẽxẽẽxũ. Rü yemaãcü guxũma ga
yema duũxũgü ga tama yaxõgüxũ ga yéma yexmagüxũ rü nüxũ naxĩnüẽ ga yema ore. Rü
yemaãcü tórü Cori ya Ngechuchu choxũ ínanguxuchixẽẽ ga yexguma taxũ ga ãũcümaxũwa
chayexmagu.
18 Rü nüma ya tórü Cori tá choxũ ínanguxuchixẽẽ nawa i guxũma i chixexũgü. Rü tá
choxna nadau na ngextá ãe̲xgacü íyiĩxũwa choxũ nagaxũcèx. Rü name i guxũguma nüxũ
ticuèxüũgü. Rü ngẽmaãcü yiĩ.

Pauru rü wenaxãrü Timutéuxũ narümoxẽ rü naxcèx ínaca na Cori ya Ngechuchu ya Cristu nüxũ rüngũxẽẽxũ

19 Chanaxwèxe i chauégagu nüxũ curümoxẽ i Prisila, rü Aquiru, rü
Onechéperutanüxũgü.
20 Eratu rü ĩãne i Corĩtiugu narüxa̲ũ̲x. Rü Turuquínu rü ida̲awexũma ĩãne i Miretuwa
chanatèx.
21 Rü naxũpa i gáuanexũ rü chanaxwèxe i nuã cuxũ. Rü cuxũ narümoxẽgü i Eubúru, rü
Prudẽte, rü Linu, rü Cáudia, rü guxũma i taeneẽgü i yaxõgüxũ.
22 Rü chanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu cumaã nangẽxma, rü Tupana
pexũ narüngũxẽẽ ya guxãma i pemax.

Rü nuãma pexna,
Pauru

POPERA GA TITUCA̱X NAXÜMATÜXÜ GA PAURU

Tituxũ narümoxẽ ga Pauru

1-2 Pa Titux, choma i Pauru i Tupanaãrü puracütanüxũ nixĩ i cuxcèx chanaxümatüxũ i ñaã popera. Rü Ngechuchu ya Cristu nixĩ ga choxũ mucü na ngẽma duũxũgü i Tupana dexũmaã nüxũ chixuxũcèx i norü ore na Tupanaãxũ yaxõgüãxũcèx rü nüxũ nacuèxgüxũcèx i ngẽma norü ore i aixcüma ixĩxũ i tüxũ rüngũxẽẽxũ na naxcèx imaxẽxũcèx. Rü ngẽmaãcü Tupanaãxũ tayaxõgü rü naxcèx tamaxẽchaũ erü tanayauxgüchaũ i ngẽma maxũ i taguma gúxũ. Rü ngẽma maxũ i taguma gúxũ nixĩ ga nuxcümaxũchima ga yexguma tauta naãne ü̱xgu Tupana ya taguma idoracü nüxũ ixuxũ.

3 Rü ñu̱xma rü marü nawa nangu na Tupana tüxũ nüxũ cuèxẽẽxũ i ngẽma norü ore i mexũ i tüxũ maxẽxẽẽxũ. Rü ngẽmacèx nümatama ya Tupana ya tórü maxẽxẽẽruũ choxũ namu na nüxũ chixuxũcèx i ngẽma norü ore.

4 Pa Titux, cuma rü chaune quixĩ i Tupanaãrü orewa yerü chauxũtawa cunayaxu ga Tupanaãrü ore ga noxri rü ñu̱xma rü chauxrüũ cuyaxõ. Rü chanaxwèxe i cuxũ narüngũxẽẽgü rü cuxũ nataãẽxẽẽgü ya Tanatü ya Tupana rü Ngechuchu ya Cristu ya tórü maxẽxẽẽruũ.

Tituarü puracü ga yexguma Crétawa nayexmagu

5 Rü yexguma Crétaarü capaxũgu cuxũ chamu̱xgux, rü cumaã nüxũ chixu na yema yaxõgüxũtanüwa cunaxüxũ ga yema puracü ga tama chinguxẽẽxũ ga yexguma cuxna yéma chataegugu. Rü yemacèx cumaã nüxũ chixu na wüxichigü ya ĩãnewa rü nüxũ cuxunetaxũ i tupaucaarü ãe̱xgacügü na ngema yaxõgüxũmaã inacuèxgüxũcèx, yema cuxũ chamuxũrüũ.

6 Rü wüxi i ãe̱xgacü i yaxõgüxũãrü, rü name i meã namaxũ na taxúema chixri nachiga idexagüxũcèx. Rü name i wüxitama tixĩ ya namèx. Rü naxãcügü rü name na yaxõgüãxũ rü meã namaxẽxũ na taxúema nüxũ ixuxũcèx na chixri namaxẽxũ rü tama nanatüga naxĩnüẽxũ.

7 Erü yíxema yaxõgüxũãrü ãe̱xgacü ixĩxẽ, rü Tupanaãrü puracü nixĩ i taxüxũ. Rü ngẽmacèx tanaxwèxe i aixcüma meã tamaxũ. Rü tama name i wüxi i yatü i chixecümaxũ tixĩ rü chixexũgu rüxĩnüxũ tixĩ. Rü tama name na tangãxũxũ, rü nucèx tadauxũ, rü togü i duũxũgüxũ tawomüxẽẽxũ norü dĩẽrucèx.

8 Natürü narümemae na guxũguma meã duũxũgüxũ tayaxuxũ i tümapatawa, rü aixcüma nüxũ tangechaũ i ngẽma duũxũgü i meã maxẽxũ. Rü tanaxwèxe i wüxi i yatü i aixcüma tümaãẽxũ cuáxe tixĩ, rü guxũguma duũxũgümaã mecümaxẽ tixĩ, rü aixcüma Tupanacèx maxũxẽ tixĩ, rü guxũguma meã tügümaã icuáxe tixĩ.

9 Rü yíxema yaxõgüxũãrü ãe̱xgacü ixĩxẽ rü name i nagu tixũ i ngẽma ore i aixcüma ixĩxũ ga tümamaã nüxũ ixuxũ na tüma rü ta togüxũ tangúexẽẽxũcèx i ngẽma ore i mexũ, na ngẽmaãcü nüxũ tanangúchaũxẽẽxũcèx rü nüxũ tayaxõgüxẽẽxũcèx i ngẽma duũxũgü i noxri tama yaxõgüchaũxũ.

10 Erü nangẽxma i muxũma i yaxõgüchiréxũ i tama aixcüma irüxĩnüẽchaũxũ. Rü ngẽma guxũãrü yexera tama irüxĩnüẽchaũxũ nixĩ i ngẽma Yudíugü i yaxõgüchiréxũ i ñu̱xma naxwèxegüxũ na nuxcümaũgüxũ i nacümawe naxĩxũ i ngẽma yaxõgüxũ. Rü nümagü rü ore i taxuwama mexũxũ nixugügü, rü ngẽmaãcü duũxũgüxũ nawomüxẽẽgü.

11 Natürü ngẽma duũxũgü i ngẽmaãcü chixri ngu̱xẽẽtaegüxũ, rü chanaxwèxe i noxtacüma icuyanangeèxgüxẽẽ. Erü muxũma i duũxũgüxũ nachixexẽẽgü rü ñu̱xmata ñuxre ya ĩpatawachigü rü nanachixexẽẽ i guxũma i duũxũgü na tama aixcüma Tupanaãxũ yaxõgüãxũcèx. Rü ngẽma ore i taxuwama mexũmaã duũxũgüxũ nangúexẽẽ na ngẽmaãcü tüxũ nawomüxẽẽgüãcüma ngĩxũ nayauxgüxũcèx i dĩẽru.

12 Rü wüxi ga yematama capaxũcu̱ã̱x ga norü tupanaãrü orearü uruũ nixĩ ga
natanüxũgüxũtama ixuxũ rü ñaxũ:
"Rü ñaã Cretacu̱ã̱x i duũxũgü rü guxũguma doratèèxgüxũ nixĩgü, rü ñoma naẽxũgürüũ
nidürae, rü nitaanü, rü nixoxochi", ñaxũ.
13-14 Rü aixcüma nixĩ ga yema ore ga nüxũ yaxuxũ ga yema yatü. Rü ngẽmacèx
chanaxwèxe i poraãcü cuyaxucu̱xẽgü i ngẽma yaxõgüxũ na aixcüma meã yaxõgüãxũcèx,
rü tama nagu naxĩxũcèx i ngẽma Yudíugücüma. Rü chanaxwèxe i namaã nüxũ
quixu na tama naga naxĩnüẽxũcèx ega ţacü namuãxgu i ngẽma duũxũgü i tama nüxũ
cuèxgüchaũxũ i ore i aixcüma ixĩxũ.
15 Rü yíxema aixcüma Tupanapẽxewa mexẽ rü guxũwama tame. Natürü yíxema tama
aixcüma Tupanapẽxewa mexẽ, rü taxucürüwa ţacü rü nacüma i nagu tixũxũmaã tügü
tamexẽẽ. Rü woo tümaãẽwa nagu tarüxĩnüxũwa rü tachixe erü ngẽma nacüma i nagu
tixũxũmaã Tupanapẽxewa tügü tamexẽẽchaũ.
16 Rü ngẽma duũxũgü i ngẽmagu rüxĩnüẽxũ rü nügü yaxugügügu rü Tupanaxũ nacuèx,
natürü ngẽma nümagü naxügüxũwa nüxũ tacuèx na tama aixcüma yiĩxũ na Tupanaxũ
nacuèxgüxũ. Rü nümagü rü Tupanapẽxewa nichixe, rü tama naga naxĩnüẽ, rü tax-
uwama nime na ţacü rü mexũ naxügüxũ.

2

Ngu̱xẽẽtae i aixcüma mexũ

1 Natürü i cuma, Pa Titux, rü name i guxũgutáma ngẽma mexũ i ngu̱xẽẽtaemaã
cunangúexẽẽ rü taguma nüxna quixũgachi.
2 ¡Rü meã yaxucu̱xẽgü i ngẽma yatügü i yaguã̱xgü na aixcüma meã naãẽxũ nacuáãcüma
namaxẽxũcèx, rü taguma nadauxcüraxũwèxegüxũcèx, rü guxũguma meã nagu na
naxĩnüẽxũcèx! ¡Rü nangúexẽẽ na aixcüma meã Tupanaãxũ yaxõgüãxũcèx, rü guxũ
i duũxũgüxũ nangechaũgüxũcèx, rü yaxna namaã naxĩnüẽxũcèx ega woo ţacü rü
guxchaxũ nüxũ üpetügux!
3 Rü ngẽxgumarüũ ta chanaxwèxe i meã cuyaxucu̱xẽgü i ngẽma ngexũgü i yaguã̱xgü
na meã Tupanapẽxewa namaxẽxũcèx. Rü tama name na yaxoregütèèxgüxũ, rü
nangãxẽwèxegüxũ. Rü name nixĩ i guxũ i duũxũgüpẽxewa rü meã namaxẽ.
4-5 Rü ngẽma ngexũgü i yaguã̱xgü rü name nixĩ i meã na nangúexẽẽãxũ i ngẽma
ngexũgü i paxũgü na aixcüma natexũ rü naxãcügüxũ nangechaũgüxũcèx, rü meã naãẽxũ
nacuèxgüxũcèx, rü mexũguxicatama na naxĩnüẽxũcèx, rü meã napatana nadaugüxũcèx,
rü guxũ i duũxũgümaã namecümagüxũcèx, rü aixcüma natega naxĩnüẽxũcèx na taxúema
chixri Tupanaãrü orechiga idexagüxũcèx.
6 ¡Rü ngẽxgumarüũ ta meãma yaxucu̱xẽgü i ngẽma ngextü̱xücügü na aixcüma meã
naãẽxũ nacuáãcüma namaxẽxũcèx rü tama nadauxcüraxũwèxegüxũcèx!
7 ¡Rü cumatama rü name nixĩ i meã napẽxewa cumaxũ i guxũwama na ngẽmaãcü wüxi
i norü cuèxruũ i mexũ quiĩxũcèx! Rü ngẽxguma cunangúexẽẽgu, rü cunaxwèxe i mexũgu
curüxĩnüãcüma cunangúexẽẽ rü tama ĩnücaãcüma namaã nüxũ quixu i ngẽma ore.
8 Rü ngẽxguma ngẽmaãcü meã cunangúexẽẽgu i ngẽma ore i mexũ, rü taxúetáma texé
chixri nachiga tidexa. Rü ngẽmaãcü ya yíxema chixri tachiga idexagüchaũxẽ rü tá
taxãneẽ erü taxucürüwa ţacü rü chixexũxũ tixugü i tachiga.
9 ¡Rü meãma yaxucu̱xẽgü i ngẽma duũxũgü i coriã̱xgüxũ! ¡Rü namaã nüxũ ixu na
guxũguma meã norü coriga naxĩnüẽxũcèx, rü norü corimaã namecümagüxũcèx, rü
taguma norü corixũ nachoxũgagüxũcèx!
10 Rü tama name i norü coriaxũ nangĩxgü, natürü nanaxwèxe i aixcüma meãma norü
corimaã namaxẽ rü taguma nanawomüxẽẽgü. Rü ngẽxguma ngẽmaãcü namaxẽgu, rü
guxũma i togü i duũxũgü tá nüxũ nadaugü na ñuxãcü aixcüma namexẽchixũ i ngẽma ore
i duũxũgüxũ namaã ingúexẽẽxũ nachiga ya Tupana ya tórü maxẽxẽẽruũ.

11 Tupana rü poraãcüxüchima tamaã namecüma, rü yemacèx núma nanamu ga Nane
na guxũma i duũxũgüaxũ nangẽxmaxũcèx i maxũ i taguma gúxũ ega nüxũ yaxõgüãgu.
12 Rü ngẽma na Tupana tamaã mecümaxũwa nüxũ tacuèx na namexũ na nüxũ rüxoexũ
i ñoma i naãnecu̱ã̱xãrü ngúchaũgü rü guxũma i to i chixexũgü i napẽxewa ixüxũ.
Rü ngẽma Tupana taxcèx üxũ tüxũ nangu̱xẽẽ na meã yigümaã icuèxgüãcüma togü i
duũxũgüpẽxewa rü Tupanapẽxewa meã imaxẽxũ i ñoma i naãnewa.
13 Rü tüxũ nangu̱xẽẽ ta na guxũguma meã ínanguxẽẽgüxũcèx na nataeguxũ ya
Ngechuchu ya Cristu ya tórü maxẽxẽẽruũ ya tórü Tupana ya tacü ixĩcü. Erü Tanatü ya
Tupana rü tamaã inaxuneta na wena tá nataeguxũ ya Ngechuchu, rü wüxi i taãẽ tá nixĩ
i ngẽxguma ínanguxgu.
14 Rü nüma ga Ngechuchu rü taxcèx nayu na tüxũ ínanguxũxẽẽxũcèx nawa i guxũma
i chixexũ, rü tüxũ yamexẽẽgüxũcèx na aixcüma norü duũxũgü i mexũ ixĩgüxũcèx rü
aixcüma naxcèx idaugüxũcèx na guxũguma mexũ ixügüxũcèx.
15 Rü ngẽma ore tá nixĩ i duũxũgüxũ namaã cungúexẽẽxũ rü nüxũ cunangúchaũxẽẽxũ
na Tupanacèx namaxẽxũcèx. Rü ngẽma oremaã tá aixcüma cuyaxucu̱xẽgü i duũxũgü
erü Tupanatama nixĩ ya cuxũ mucü na ngẽmaãcü cunaxüxũ. Rü tama name na texé
cuxũ oxũ.

3

Ñuxãcü name na namaxẽxũ i ngẽma yaxõgüxũ

1 Rü ngẽma yaxõgüxũ i duũxũgü, ¡rü namaã nüxũ ixu na nachixũanearü ãẽxgacügüga
naxĩnüẽxũ rü guxũma i ngema togü i ãẽxgacügüga naxĩnüexũcèx! ¡Rü yaxucu̱xẽgü na
ínamemaregüxũcèx na naxügüãxũcèx i guxũma i mexũ i puracügü i ãẽxgacügü unagüxũ!
2 Rü tama name i texéchiga chixri nidexagü rü texémaã nanuẽ. Natürü name nixĩ i
guxũ i duũxũgümaã namecümagü rü aixcüma guxũ i duũxũgüxũ nangechaũgü rü tama
nügü nicuèxüxũgü.
3 Rü name nixĩ i yaxna namaã taxĩnüẽ i ngẽma tama yaxõgüxũ, yerü yixema rü ta ga
ũpa rü chixri tamaxẽ, rü tama Tupanaga taxĩnüẽ. Rü itayarütauxe rü tórü ngúchaũ tüxũ
napora. Rü chixexũgu rüxĩnüẽãcüma tamaxẽ rü taxãũxãchiwèxegü. Rü naxchi taxaie ga
togü, rü nüma rü ta taxchi naxaie.
4 Natürü yexguma Tupana ya tórü maxẽxẽẽruũ tüxũ nüxũ dauxẽẽgu i norü ngechaxũ
naxcèx i guxũma i duũxũgü, rü nüma rü tüxũ namaxẽxẽẽ.
5 Rü yema na tüxũ namaxẽxẽẽxũ rü tama u̱acü rü mexũ na ixügüxũgagu nixĩ, natürü
tüxũ namaxẽxẽẽ yerü nüxũ tangechaũtümüũgü. Rü Naãẽ i Üünexũ i tüxũ ngexwa-
caxũxẽẽxũãrü poramaã Tupana tüxũ inayanaxoxẽẽ ga tórü pecadu na ngexwacaxũxũ i
duũxũgü ixĩgüxũcèx.
6 Rü Ngechuchu ya Cristu ya tórü Maxẽxẽẽruũgagu nixĩ ga Tupana ga guxũma ga norü
ngúchaũmaã tüxna namuãxũ ga Naãẽ i Üünexũ.
7 Rü yemaãcü tamaã namecüma rü tüxũ narüngũxẽẽ ga Tupana na aixcüma imexũcèx
i napẽxewa, rü na nayauxgüxũcèx i ngẽma írünguxẽẽgüxũ i maxũ i taguma gúxũ.
8 Rü guxũma i ngẽma marü cumaã nüxũ chixuxũ rü aixcüma nixĩ. Rü ngẽmacèx
chanaxwèxe i guxũguma nüxũ quixu i ngẽma ore na aixcüma mexũ naxügüxũcèx i ngẽma
duũxũgü i Tupanaãxũ yaxõgüxũ. Erü ngẽma ore rü guxũwama name i guxãcèx.
9 ¡Natürü nüxna ixũgachi i ngẽma dexagü i taxuwama mexũ i duũxũgü nawa nügü
choxũgagüxũ rü ngẽma oregü i nuxcümaũgüxũ i duũxũgüchigamare ixĩgüxũ! ¡Rü nüxna
ixũgachi i ngẽma nügü ngaexũ! ¡Rü tama name na natanügu cuxãxũ i ngẽma duũxũgü i
nügümaã nüxũ rünuẽtanücüüxũ nachiga i ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxũ! Erü guxũma
i ngẽma na nüxũ rünuẽtanücüüxũ rü taxuwama name, rü natücèxmamare nixĩ.
10 Rü ngẽxguma chi wüxie i petanüwa rü chixexũ i ngu̱xẽẽtaemaã ngẽma yaxõgüxũxũ
titoyegu, rü name nixĩ i tümamaã nüxũ quixu na tama ngexũ tawagüxũcèx. Rü ngẽxguma

tanaxüamagu, rü name nixĩ na wena tümamaã nüxũ quixuxũ. Rü ngẽxguma tama cuga taxĩnüchaũgu rü tanaxüamagu i ngẽma chixexũ rü name nixĩ i noxtacüma tüxũ ícumuxũchi natanüwa i ngẽma yaxõgüxũ.

11 Erü ngẽma chixri na tamaxũxũwa rü tá nango̲x na tachixeãẽxũ ya yíxema duũxẽ rü tümaãrü pecadugagu tá nixĩ na tapoxcuxũ.

Tituxũ naxucu̲xẽ ga Pauru

12 Rü ngẽxguma cuxũtawa chanamu̲xgu i Artema rü ẽxna Tíquicu, rü chanaxwèxe i paxa Nicaporíchiuwa cuxũ na choxũ ícuyadauxũcèx. Erü nge̲ma tá nixĩ i chanangupetüxẽẽxũ ya yima tauemacügü ya nagu nagáuanecü.

13 Rü guxũma i cuxũ tauxchaxũmaã chanaxwèxe i nüxũ curüngũxẽẽ i ãẽ̲xgacü i Chena i Dumacu̲ã̲xgüarü mugüxũ cuáxũ rü Aporu na paxa núma naxĩxũcèx. Rü chanaxwèxe i nüxna cunaxã i ngẽma nanaxwèxexũ i norü namawaũ na taxuũma nüxũ taxuxũcèx.

14 Rü ngẽma taeneẽgü i yaxõgüxũ, rü name nixĩ i naxcèx nangúe na mexũ naxügüxũ rü togüxũ nangũxẽẽgüxũ ega ta̲cü nüxũ tau̲xgux. Rü ngẽmaãcü i ngẽma togü rü tá nayaxõgü.

Pauru rü wenaxãrü Tituxũ narümoxẽ rü naxcèx ínaca na Tupana nüxũ rüngũxẽẽxũcèx

15 Rü guxũma i taeneẽgü i nuã chauxũtawa ngẽxmagüxũ rü cuxũ narümoxẽgü. Rü ngẽxgumarüũ ta i choma rü chanaxwèxe i nüxũ curümoxẽ i taeneẽgü i yaxõgüxũ i cuxũtawa ngẽxmagüxũ. Rü chanaxwèxe i Tupana pexũ narüngũxẽẽ i guxãma i pemax.

Rü nuãma cuxna,
Pauru

POPERA GA FILEMÚÜCA̱X NAXÜMATÜXÜ GA PAURU

Pauru rü nüxũ narümoxẽ ga Filemúũ

1 Pa Toeneẽ i Filemúũ i Toxrüxũ Tupanaarü Puracüwa Puracüxex, choma i Pauru rü
taeneẽ i Timutéumaã cuxcèx tanaxümatü i ñaã popera. Rü choma rü nuxa chapoxcu
nagagu na nüxũ chixuxũ i Ngechuchu ya Cristuarü ore.
2 Rü ñaã popera i cuxcèx taxümatüxũ, rü naxcèx ta nixĩ i ngẽma taeneẽgü i cupatawa
ngutaquẽxegüüxũ rü ngixcèx ta nixĩ i taeyèx i Ápia rü naxcèx ta nixĩ i taeneẽ i Ariquípu
i taxrüxũ Tupanaarü puracüwa puracüxũ.
3 Rü chanaxwèxe i Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexũ
narüngũxẽẽ rü pexũ nataãẽxẽẽ.

Filemúũ rü aixcüma Ngechuchuaxũ nayaxõ rü yema yaxõgüxũxũ nangechaũ

4 Rü guxũguma i ngẽxguma cuxna chacuèxãchigu i chorü yumüxẽwa, rü Tupanana
moxẽ chaxã cuxcèx.
5 Erü nüxũ chacuáchiga na ñuxãcü nüxũ cuyaxõxũ ya tórü Cori ya Ngechuchu rü ñuxãcü
nüxũ na cungechaũxũ i guxũma i duũxũgü i Tupanaãrü ixĩgüxũ.
6 Rü Tupanana naxcèx chaca na cuxũ nangũxẽẽxũcèx na duũxũgümaã nüxũ quix-
uxũcèx na ñuxãcü Cristuaxũ yaxõgüxũ i yixemax, erü chanaxwèxe na meã nüxũ cucuáxũ
na ñuxãcü Ngechuchu ya Cristugagu poraãcü tüxũ nangũxẽẽxũ ya Tupana.
7 Rü choma rü poraãcü chataãẽxũchi na ñuxãcü nüxũ cungechaũxũ i ngẽma yaxõgüxũ.
Erü cugagu nixĩ, Pa Chaueneẽx, na nataãẽgüxũ i ngẽma togü i yaxõgüxũ.

Pauru rü Filemúũna naca na mea Onéchimuxũ nayaxuxũcèx

8-9 Rü ngẽmacèx nangẽxma i wüxi i ngũxẽẽ i cuxũtawa naxcèx íchacaxchaũxũ. Rü dücax,
Cristu nixĩ ya choxũ mucü rü ngẽmacèx choxũ nangẽxma i pora na cuxũ chamuxũ na
cunaxüxũcèx i ngẽma ngũxẽẽ i mexũ i tá cumaã nüxũ chixuxũ. Natürü tama ngẽmaãcü
cuxũ chamuxchaũ erü cuxũ changechaũ, rü ngẽmacèx chauxcèx narümemaẽ nixĩ na
cuxũ chacèèxũmarexũ naxcèx i ngẽma. Rü choma i Pauru rü marü chaya rü ñu̱xma rü
chapoxcu Ngechuchu ya Cristucèx.
10 Rü ngẽmacèx cuxna naxcèx chacaxchaũ i wüxi i ngũxẽẽ naxcèx i Onéchimu i nuã
poxcupataũwa chauxũtawa Cristuxũ yaxuxũ. Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü Tupanaãrü
orewa rü chaune nixĩ.
11 Rü ũpa ga Onéchimu rü wüxi ga curü duũxũ ga taxuwama cuxũ mexũ nixĩ. Natürü i
ñu̱xma rü cuxũ rü choxũ rü ta name.
12 Rü ñu̱xma rü cuxcèx chanataeguxẽẽ i nüma i Onéchimu. Rü chanaxwèxe i meã
cunayaxu, ñoma choxũ cuyaxuxũrüũ.
13 Chierü chanaxwèxe na nuxma chauxũtagu naxãũxũ, rü na cuchicüü choxũ
nangũxẽẽxũcèx i ñu̱xma na chapoxcuxũ naxcèx i Tupanaãrü ore i mexũ.
14 Natürü tama chanaxüxchaũ i ta̱cü i tauta “Ngũ” ñacuxũ choxũ. Erü ngẽma ngũxẽẽ
i cuxna naxcèx cha̱caxũ, rü chanaxwèxe na curü ngúchaũtama yiĩxũ i ngẽma rü tama i
chorü mugagu na yiĩxũ.
15 Rü bexmana Tupana nanaxwèxe na paxaãchi cuxna yaxũxũ ga Onéchimu na
yixcama rü wenaxãrü cuxcèx nataeguxũcèx rü ngẽmaãcü guxũgutáma cuxũtawa
nangẽxmaxũcèx.
16 Natürü i ñu̱xma rü tama ngẽxũrüüxũmare i curü duũxũrüũ nixĩ, erü wüxi i curü
duũxũãrü yexera nixĩ i ñu̱xmax, erü taeneẽ i nüxũ ingechaũxũ nixĩ. Rü aixcüma poraãcü
nüxũ changechaũ i chomax, natürü chana̱wae i cuma rü yexeraãcü nüxũ cungechaũ.

Erü ñu̱xma rü tama wüxi i curü düŭxŭmare nixĩ, natürü wüxi i cueneẽ i tórü Coriaxŭ yaxõxŭ nixĩ i ñu̱xmax.

17 Rü ngẽmacèx, rü ngẽxguma choxŭ cudèu̱xgu na aixcüma cueneẽ chiĩxŭ, rü chanaxwèxe i meã cunayaxu i Onéchimu, ñoma choxŭ cuyaxuxŭrüŭ.

18 Rü ngẽxguma ta̱cü rü chixexŭ cumaã naxü̱xgu rü ẽxna ta̱cü cuxŭ nangetanügu, rü chanaxwèxe i chomaã nüxŭ quixu na ñuxre yiĩxŭ, na cuxŭ chanaxütanüxŭcèx.

19 Rü chomatama i Pauru rü cho̱xmẽxmaãxŭchi chanaxümatü i ñaã popera. Rü aixcüma chomatama tá cuxŭ chanaxütanü. Rü tãũtáma cuxna nüxŭ chacuèxãchixẽẽ na ñuxãcü choxŭ cunangetanüxŭ i curü maxŭ i taguma gúxŭ i chaugagu Tupanaxŭtawa cuyaxuxŭ.

20 Rü ngẽmaãcü, Pa Chaueneẽx, rü chanaxwèxe i tórü Corigagu chauxcèx cunaxü i ngẽma ngŭxẽẽ. Rü chanaxwèxe i choxŭ cutaãẽxẽẽ, erü chaueneẽ i Cristuaxŭ yaxõxŭ quixĩ.

21 Rü cuxcèx chanaxümatü i ñaã popera erü nüxŭ chacuèx na aixcüma chauga cuxĩnüxŭ rü tá cunaxüxŭ i ngẽma cuxna naxcèx cha̱caxŭãrü yexera.

22 Rü ngẽxgumarüŭ ta chanaxwèxe na chauxcèx cunamexẽẽxŭ i wüxi i nachica i ngextá tá nawa changuxŭ. Erü íchananguxẽẽ na Tupana tá nangãxŭxŭ i perü yumüxẽgü, rü tá choxŭ nangŭxẽẽxŭ na pexŭ íchayadauxŭcèx.

Pauru rü wenaxãrü Filemúŭxŭ narümoxẽ rü naxcèx ínaca na Cori ya Ngechuchu ya Cristu nüxŭ rüngŭxẽẽxŭ

23 Rü moxẽ cuxcèx nge̱ma namu i Epáparu. Rü nüma rü wüxigu chomaã napoxcu naxcèx ya Ngechuchu ya Cristu.

24 Rü ngẽxgumarüŭ ta moxẽ cuxcèx nge̱ma namugü i Marcu, rü Aritárcu, rü Dema rü Luca. Rü nümagü rü chomücügü nixĩgü i Tupanaãrü puracüwa.

25 Rü chanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexŭ narüngŭxẽẽ i guxãma i pemax.

Rü nuãma cuxna,
Pauru

POPERA GA YUDÍUGÜ GA YAXÕGÜXÜCA̱X ÜMATÜXÜ

Tupana rü Nanewa tamaã nidexa

1 Nuxcüma ga Tupana rü muẽxpu̱xcüna rü nagúxũraũxũãcüma norü orearü uruũgüwa tórü o̱xigümaã nidexa, rü namaã nüxũ nixu ga ta̱cü nüxũ na nanaxwèxexũ.
2 Natürü i ñomaũcüü ya Tupana rü Nanewatama nixĩ i tamaã yadexaxũ rü tüxũ nüxũ nacuèxẽẽxũ na ñuxãcü tüxũ nangũxẽẽchaũxũ. Rü gumaxũ nixĩ ga namuxũ na naxüãxũcèx ga ñoma ga naãne rü daxũguxũ ga naãne rü üèxcü rü tauemacü rü woramacurigü rü ẽxtagü. Rü ñu̱xũchi guma Nanena nanana ga guxũma ga yema na noxrü yiĩxũcèx.
3 Rü Nanewa nixĩ i nüxũ idauxũ na ñuxãcü namexẽchixũ i nüma ya Tupana. Rü nüma ya Nane rü Nanatü ya Tupanarüũtama nixĩ. Rü ñu̱xma na guxũãrü ãẽ̱xgacü yiĩxũ ya Nane, rü guxũmaãma inacuèx rü norü ore i poraxũmaã nanamu i guxũma na nüma nanaxwèxexũãcüma na yiĩxũcèx. Rü nüma ya Nane nixĩ ga taxcèx nayuxũ na nüxũ rüxoexũcèx ga tórü pecadugü. Rü yemawena rü Nanatüxũtawa naxũ i daxũguxũ i naãnewa. Rü yéma Nanatüarü tügünecüwawa nayarüto erü guxũãrü ãẽ̱xgacü nixĩ i ñu̱xmax.

Tupana Nane rü guxũma i orearü ngeruũgü i daxũ- cu̱ã̱xétüwa nangẽxma

4 Rü ñu̱xma i nüma ya Nane rü guxũma i Tupanaãrü orearü ngeruũgü i daxũcu̱ã̱xãrü yexera nixĩ rü na̱tüwa nangẽxma yerü yemaãcü nanaxuegu ga Nanatü.
5 Rü ngẽmaãcü nixĩ i ñu̱xma yerü ga Tupana rü taguma wüxi ga norü orearü ngeruũxũ ñanagürü:
“Cuma nixĩ i Chaune. Rü ñu̱xma chanango̱xẽẽ na aixcüma Chaune quiĩxũ”,
ñanagürü. Rü taguma wüxi ga norü orearü ngeruũchiga ñanagürü:
“Choma nixĩ i Nanatü chiĩxũ rü nüma rü Chaune nixĩ”,
ñanagürü.
6 Natürü yexguma ñoma ga naãnewa namuãgu ga Nane ya guxũe̱tüwa ngẽxmacü, rü ñanagürü ga Tupana:
“Chanaxwèxe i guxũma i chorü orearü ngeruũgü i daxũcu̱ã̱x rü nüxũ nicuèxüũgü ya Chaune”,
ñanagürü.
7 Rü yexguma norü orearü ngeruũgü ga daxũcu̱ã̱xchiga yadeaxgu ga Tupana, rü ñanagürü:
“Choma chanaxwèxexũãcüma chanamu i ngẽma chorü orearü ngeruũgü i chorü ngũxẽẽruũgü ixĩgüxũ. Rü ngẽxguma chanaxwèxegu rü ñoma buanecü rü ñoma üxüemarüũ chayaxĩgüxẽẽ, rü chanaporaexẽẽ na naxügüãxũcèx i chorü ngúchaũ”,
ñanagürü.
8 Natürü yexguma Nanechiga yadeaxgu ga Tupana rü ñanagürü:
“Cuma rü chauxrüũ Tupana quixĩ. Rü guxũgutáma ãẽ̱xgacü quixĩ. Rü aixcüma meã guxũmaã icucuèx erü aixcümacü quixĩ.
9 Rü nüxũ cungechaũ i guxũma i ngẽma nacüma i mexũ natürü naxchi cuxai i guxũma i ngẽma nacüma i chixexũ. Rü ngẽmacèx i choma na Cunatü ya Tupana chiĩxũ rü guxãe̱tüwa cuxũ changẽxmaxẽẽ rü guxããrü yexera cuxũ chataãẽxẽẽ”,
ñanagürü.
10 Rü yexgumarüũ ta Nanexũ ñanagürü ga Tupana:
“Cuma rü guxũãrü Cori quixĩ. Rü noxriarü ügügumama ga yexguma natau̱xgutama ga ñoma ga naãne, rü cuma nixĩ ga cunaxüxũ. Rü cumatama nixĩ ga cunaxüxũ ga üèxcü rü tauemacü rü guxũma ga ẽxtagü.

11 Rü guxŭma i ngẽma rü tá naguẋ, natürü i cuma rü guxŭgutáma cungẽxmaẽcha. Rü
guxŭma i ngẽma rü ñoma naxchirurüŭ tá nangaue.
12 Rü ñoma wüxi i naxchiru i ngauxŭ i ngẹma itèxmarexŭrüŭ tá ícunawogü i ñoma i naãne
rü guxŭma i daxũwa nüxŭ idauxŭ. Rü to i ngexwacaxŭxŭmaã tá cunaxüchicüü, ñoma
wüxi i naxchiru i ngauxŭ i ngexwacaxŭxŭmaã ixüchicüüxŭrüŭ. Natürü i cuma rü tá
cunaxèi̱xrügumaraxŭẽcha rü tagutáma cuyu",
ñanagürü ga Tupana.
13 Rü Tupana rü ñanagürü nüxŭ:
"¡Nuã chauxŭtawa rüto ñu̱xmatáta nüxŭ cuxŭ charüporamaẽxẽẽ i guxŭma i curü
uwanügü!"
ñanagürü. Natürü ga Tupana rü taguma yema ñanagürü nüxŭ ga ngẽxŭrüüxŭ ga norü
orearü ngeruŭgü ga daxũcu̱ã̱x.
14 Rü guxŭma i Tupanaãrü orearü ngeruŭgü i daxũcu̱ã̱x rü naãẽgü i Tupanaãxŭ pu-
racüexŭ nixĩgü. Rü nüma ya Tupana rü núma nanamugü na nüxŭ yanangŭxẽẽgüxŭcèx i
guxŭma i ngẽma duŭxŭgü i Tupana naxwèxexŭ na nayauxgüãxŭ i maxŭ i taguma gúxŭ.

2

Tama name i nüxŭ taxoe i ngẽma maxŭ i Tupana tüxna uaxŭxŭ

1 Rü ñu̱xma na nüxŭ icuáxŭ na guxŭma i Tupanaãrü orearü ngeruŭgü i daxũcu̱ã̱xãrü
yexera yiĩxŭ ya Nane, rü ngẽmacèx name na yexeraãcü meã naga ixĩnüẽxŭ i ngẽma ore i
nachiga ixĩxŭ. Erü tama tanaxwèxe na nüxŭ rüxoexŭ na yaxõgüxŭ.
2 Rü yexguma tauta Nane ya Cristuxŭ núma namuxgu ga Tupana, rü norü ore-
arü ngeruŭgü ga daxũcu̱ã̱xgüwa duŭxŭgümaã nüxŭ nixu ga norü mugü na naga
naxĩnüẽxŭcèx. Rü yema mugü rü aixcüma napora yerü guxŭma ga yema duŭxŭgü ga
tama naga ĩnüẽxŭ, rü yema mugü nüxŭ ixuxŭãcüma Tupana nanapoxcue.
3 Rü yexguma yemaãcü napoxcueãgu ga yema duŭxŭgü ga tama naga ĩnüẽxŭ, ¿rü
ñuxũcürüwa i yixema i naxchaxwa ibuxmüxŭ na tama tüxŭ napoxcuexŭcèx ega nüxŭ
ixoegu i ngẽma maxŭ i mexẽchixŭ i ñu̱xma Cristugagu tüxna naxuaxŭxŭ? Rü dücax,
nümatama ya tórü Cori nixĩ ga nüxĩra naxunagüãxŭ ga yema maxŭ, rü ñu̱xũchi yixcama
nixĩ ga yema nüxŭ ĩnüẽxŭ ga nüxĩ meã tüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽxŭ na aixcüma yiĩxŭ i tüxŭ
nangẽxmaxŭ i ngẽma maxŭ ega nüxŭ yaxõgügu ya Cristu.
4 Rü nümatama ga Tupana rü ta taxcèx nanango̱xẽẽ na aixcüma yiĩxŭ i Cristugagu tüxŭ
nangẽxmaxŭ i ngẽma maxŭ. Yerü nüma ga Tupana rü Naãẽ i Üünexŭwa tüxŭ nanawẽx ga
naguxŭraxŭxŭ ga taxŭ ga mexŭgü rü cuèxruxŭgü ga norü poramaã naxüxŭ yema nüma
nanaxwèxexŭãcüma. Rü yemaãcü nixĩ ga wenaxãrü tüxŭ nüxŭ nadauxẽẽxŭ na aixcüma
yiĩxŭ na Cristugagu tüxŭ nangẽxmaxŭ i ngẽma maxŭ.

Tupana rü ñoma ga naãnewa nanamu ga Ngechuchu ya Cristu na taxrüŭ duŭxŭxŭ yiĩxŭcèx

5 Rü ñu̱xma rü guxŭma i ngẽma mexŭgü i Cristugagu tüxŭ ngẽxmaxŭ i pemaã nüxŭ
tixuchigaxŭ, rü Tupana rü taguma daxũcu̱ã̱x ga norü orearü ngeruŭgüna naxãga na
namaã inacuèxgüxŭcèx. Natürü duŭxŭgüxŭ nixĩ ga namuxŭ na namaã inacuèxgüxŭcèx
ga guxŭma ga yema mexŭgü.
6 Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
"Pa Tupanax, ¿rü ta̱cü nixĩ i duŭxŭgü rü ngẽmacèx nagu curüxĩnüxŭ? ¿Rü ta̱cüwa name
rü ngẽmacèx nüxŭ cungechaŭxŭ?
7 Rü paxaãchi curü orearü ngeruŭ ga daxũcu̱ã̱xgütüŭwa cunayexmagüxẽẽ ga duŭxŭgü,
natürü i ñu̱xma rü aixcüma namaã cutaãẽ rü nüxŭ quicuèxüxŭ.
8 Rü naxmẽxwa cunangẽxmaxẽẽ i guxŭma ga yema cuxüxŭ",

ñanagürü i ngẽma orewa. Rü yemaãcü nixĩ ga Tupana ga duŭxŭgümẽxẽwa nayexmagüxẽẽãxŭ i guxŭma i ñoma i naãnewa ngẽxmaxŭ. Rü nataxuma i ţacü i ñoma i naãnewa i tama naxmẽxwa nangẽxmaxẽẽxŭ. Natürü woo na ngẽmaãcü yiĩxŭ, rü ñu̱xma rü ta tauta nüxŭ tadau na duŭxŭgümẽxẽwa nangẽxmaxŭ i guxŭma i ñoma i naãnewa ngẽxmaxŭ.

9 Natürü nüxŭ tadau ya Ngechuchu ya aixcüma guxŭmaãma icuácü. Rü yexguma Tupana ñoma ga naãnewa namu̱xgu rü paxaãchi norü orearü ngeruŭ ga daxũcu̱ã̱xgüarü ñaxtüwaama nanaxüxẽẽ. Natürü i ñu̱xma ya Tupana rü poraãcü Ngechuchuxŭ nataxẽẽ rü ãẽ̱xgacü ya tacü nayaxĩxẽẽ yerü ngúxŭ ninge rü guxŭma ga duŭxŭgücèx nayu yerü yemaãcü nanaxwèxe ga Tupana yerü tüxŭ nangechaŭ rü tüxŭ narüngŭxẽẽchaŭ.

10 Yerü ga Tupana rü nanaxwèxe na guxŭma i naxãcügü nüxŭ nangẽxmaxŭcèx i nachica i mexŭ i naxŭtawa. Rü yemacèx ñoma ga naãnewa nanamu ga Ngechuchu ya Cristu na ngúxŭ yangexŭcèx rü taxcèx nayuxŭcèx na aixcümaxŭchi tüxŭ nangẽxmaxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ. Rü name nixĩ na yemaãcü naxüãxŭ ga Tupana yerü nümatama nixĩ ga naxüãxŭ ga guxŭma rü namẽxwa nangẽxma na nüma nanaxwèxexŭãcüma namaã inacuáxŭcèx.

11 Rü Ngechuchu nixĩ ya tüxŭ imexẽẽgücü na Tupanapẽxewa ixüünegüxŭcèx. Rü ñu̱xma i nüma ya Ngechuchu ya tüxŭ imexẽẽgücü rü guxãma i yixema na tüxŭ yaxüünexẽẽgüxŭ rü wüxitama nixĩ ya Tanatü. Rü ngẽmacèx nixĩ i nüma ya Ngechuchu ya Tupana Nane, rü tama taxcèx naxãnexŭ na naẽneẽgümaã tüxŭ naxuxŭ.

12 Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü ga Nane:

“Rü chaueneẽgüxŭ tá nüxŭ chacuèxẽẽ i cuchiga, Pa Chaunatüx. Rü norü ngutaquẽxegüwa rü tá cuxcèx chawiyae na ngẽmaãcü cuxŭ chicuèxüüxŭcèx”, ñanagürü.

13 Rü toxnamana i Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü ta ga Nane:

“Cuxŭ chayaxõ, Pa Chaunatüx, erü nüxŭ chacuèx rü tá choxŭ curüngŭxẽẽ”, ñanagürü. Rü ñanagürü ta:

“Rü daxe chixĩ, Pa Chaunatüx, namaã i cuxacügü i chaueneẽgü i choxna cumugüxŭ”, ñanagürü.

14 Rü nüma ga Ngechuchu rü woo Tupana na yixĩxŭ natürü duŭxŭrüxŭãcü ñoma ga naanewa naxũ na taxrüxŭ naxãmachixŭcèx rü naxãgüxŭcèx na tachicüü nayuxŭcèx rü yemaãcü yanaxoxẽẽãxŭcèx ga Chatanáarü pora ga namaã tüxŭ iyanatauxẽẽxchaŭxŭ.

15 Rü yemaãcü nanaxü ga Ngechuchu na Chatanámẽxẽwa tüxŭ ínanguxŭxẽẽxŭcèx ya guxãma ya yíxema noxri naxcèx muŭẽxẽ ga na tayuexŭ.

16 Rü yemacèx ñoma ga naãnewa nangu ga Ngechuchu na taxcèx nayuxŭcèx i guxãma i yixema na Abráŭrüŭ yaxõgüxŭ. Rü tama daxũcu̱ã̱x i orearü ngeruŭgücèx nayu, natürü taxcèx nixĩ ga numa naxũxŭ rü nayuxŭ.

17 Rü nüma ga Ngechuchu rü nanaxwèxe na yixema i naẽneẽgü ixĩgüxŭrüŭtama nügü na yaxĩxẽẽxŭ na yemaãcü aixcüma mecümacü ya nüxŭ ingechaŭtümüügücü ya tórü chogüruŭ yiĩxŭcèx i Tupanapẽxewa. Rü yemacèx nixĩ ga nügü inaxãxŭ rü nayuxŭ na yemaãcü Tupana duŭxŭgüaxŭ nüxŭ ngechaŭxŭcèx i norü pecadugü.

18 Rü yema nümatama ngúxŭ na yangexŭ ga yexguma Chataná nüxna ĩnügu, rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü nüxŭ natauxcha na tüxŭ nangŭxẽẽxŭ ya yíxema Chataná tüxna ĩnüxẽ.

3

Ngechuchu rü Moĩchéxŭ narüyexera

1 Rü ñu̱xma Pa Chaueneẽgü ya Tupanapẽxewa Üünegüxe, rü pexŭ nixĩ ya Tupana inadexŭ na norü duŭxŭgü pixĩgüxŭcèx. Rü ngẽmacèx name nixĩ i aixcüma meã nagu perüxĩnüẽ ya Ngechuchu ya Cristu ya Tupana núma namucü. Rü nüma ya Ngechuchu nixĩ i tórü chogüruŭ i Tupanapẽxewa tüxŭ ixüünexẽẽcü. Rü yimaãxŭ nixĩ i yaxõgüxŭ.

2 Rü Tupana rü marü Ngechuchuxũ naxuneta na naxüãxũcèx ga yema puracü ga
Tupana nüxna ãxũ. Rü nüma ga Ngechuchu rü aixcüma Nanatüga naxĩnü rü nayanguxẽẽ
ga yema puracü yexgumarüũ ga Moĩché meãma na naxüxũ ga yema puracü ga Tupana
nüxna ãxũ na nüxna nadauxũcèx ga Tupanaãrü duũxũgü ga Yudíugü.
3 Rü woo ga noxri rü Moĩchéxũ nitaégacüüxẽẽ ga Tupana, natürü i ñu̱xma rü
Moĩchéarü yexera Ngechuchuxũ nixĩ i yataégacüüxẽẽxũ. Rü wüxi ya ĩpata ya ngexwacèx
ixüxũnerüũ nixĩ, erü woo ngẽma ĩpatamaã tataãẽ, natürü ngẽma yexeraãcü nüxũ
icuèxüüxũ nixĩ i ngẽma ĩpataarü üruũ.
4 Rü guxũnema ya ĩ rü nüxũ nangẽxma i norü üruũ. Natürü guxũma i ṯacü i ngẽxmaxũ,
rü Tupana nixĩ ya naxücü.
5 Rü Moĩché rü wüxi ga Tupanaãrü duũxũ ga aixcüma mexũ nixĩ yerü meã nüxna nadau
ga Tupanaãrü duũxũgü ga Yudíugü, yema Tupana namaã nüxũ ixuxũrüũ. Rü nüma ga
Moĩché nixĩ ga yema duũxũgümaã nüxũ yaxuxũ ga ñuxãcü Tupana tá yixcüra nüxũ na
rüngũxẽẽxũ.
6 Natürü nüma ya Ngechuchu rü Moĩchéarü yexera nixĩ erü Tupana Nanexũchi nixĩ. Rü
nüma nixĩ i nüxna nadauxũ i guxũma i ngẽma Tupanaãrü duũxũgü ixĩgüxũ. Rü yixema
rü ta Tupanaãrü duũxũgü tixĩgü ega aixcüma Ngechuchuaxũ yaxõgügu rü taguma nüxũ
rüxoegu. Rü Tupana nanaxwèxe na guxũguma Ngechuchumaã itaãẽgüxũ erü nüxũ
tacuèx na wüxi i ngunexũ rü tá taxcèx nataeguxũ na wüxiwa namaã ingẽxmagüxũcèx.

Tupanaãrü duũxũgü rü tá inarüngüẽ

7-8 Rü ngẽmacèx i Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü i Naãẽ i Üünexũ:

“Rü ñu̱xma na nüxũ pexĩnüẽxũ i ngẽma Tupana pemaã nüxũ ixuxũ, rü tama name na
nüxũ pexoexũ, yexgumarüũ ga na naxügüãxũ ga yema duũxũgü ga Tupanaxũ
ügüxũ rü tama naga ĩnüẽxũ ga yexguma Moĩchéwe naxĩxgu ga yema naãne ga
ngextá taxúema íxãpataxũwa”.

9 Rü yemacèx ga Tupana rü ñanagürü:

“Rü yéma nixĩ ga chixexũ naxügüxũ ga nuxcümaũgüxũ ga perü o̱xigü yerü choxũ naxügü
yerü tama choxũ nayaxõgüchaũ. Rü yemaãcü nanaxügü woo 40 ga taunecügu
nüxũ na nadaugüxũ ga yema mexũgü ga üünexũ ga napẽxewa chaxüxũ.

10 Rü yemacèx namaã chanu ga yema duũxũgü, rü ñacharügü nüxũ: ‘Pema rü guxũguma
chixexũguxicatama perüxĩnüẽẽcha, rü taguma penaxüxchaũ i ngẽma chanaxwèxexũ na
penaxüxũ’, ñacharügü nüxũ.

11 Rü yemacèx nixĩ ga namaã chanuxũ ga yema duũxũgü, rü aixcümaxũchi namaã nüxũ
chixu na tãũtáma yema naãne ga noxri namaã ichaxunetaxũwa nangugüxũ na ngẽxma
nangũẽxũcèx”,
ñanagürü ga Tupana.

12 Rü ñu̱xma Pa Chaueneẽgüx, rü name nixĩ i pegüna pedaugü na tama ngürüãchi
pechixearü maxũãxũcèx, rü ngẽmagagu na nüxũ perüxoexũ na Tupana ya maxũcüaxũ
na peyaxõgüxũ.

13 Natürü ñu̱xma pexũ natauxchagu, rü name nixĩ na wüxichigü pegüaxũ
penangúchaũxẽẽxũ i guxũ i ngunexũgu na taxúema i petanüwa Tupanaxũ taxoxũcèx
nagagu i ngẽma pecadu i pexũ womüxẽẽchaũxũ.

14 Rü ngema na Cristuxũtawa nayauxgüxũcèx i maxũ i taguma gúxũ, rü tanaxwa̱e na
guxũguma aixcüma yaxõgüechaxũ. Rü ngẽxguma noxrirüũtama guxũguma meã nüxũ
yaxõgüechagu rü tama nüxũ rüxoegu, rü tá namaã tüxũ nangẽxma i tachica i daxũguxũ
i naãnewa.

15 Natürü ñu̱xma nixĩ i namexũ na meãma yaxõgüxũ. Rü ngẽmacèx i Tupanaãrü ore i
ümatüxũwa rü ñanagürü:

“Rü ñu̱xma na nüxũ pexĩnüẽxũ i ngẽma Tupana pemaã nüxũ ixuxũ, rü tama name
na nüxũ pexoexũ, yexgumarüũ ga yema duũxũgü ga tama Tupanaga ĩnüẽxũ ga
yexguma Moĩchéwe naxĩxgu ga yema naãne ga ngextá taxúema íxãpataxũwa”,
ñanagürü.
16 ¿Rü texégü tixĩ ga guxema nüxũ ĩnüẽxẽ ga yema Tupana tümamaã nüxũ ixuxũ, rü
ñu̱xũchi tama Tupanaga ĩnüẽxẽ? Rü pemaã nüxũ chixu rü yemagü nixĩ ga yema duũxũgü
ga Moĩché Equituanewa ínguxũxẽẽxũ.
17 ¿Rü texémaã nixĩ ga nanuxũ ga Tupana ga 40 ga taunecügu? Rü pemaã nüxũ chixu rü
namaã nanu ga yema duũxũgü ga chixexũ ügüxũ. Rü yemacèx yema nachica ga ngextá
taxúema íxãpataxũgu nayue.
18 ¿Rü texégümaã nixĩ ga aixcümaxũchi inaxunetaxũ ga Tupana na tãũtáma yema
naãnewa nangugüxũ na yexma nangũẽxũcèx? Rü pemaã nüxũ chixu, rü yemagü nixĩ
ga yema duũxũgü ga tama naga ĩnüẽxũ.
19 Rü ngẽmawa nüxũ tacuèx na taxucürüwama yema naãne ga noxri Tupana namaã
ixunetaxũwa nangugüxũ ga yema duũxũgü, yerü tama nüxũ nayaxõgü.

4

1 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma na Tupana tamaã ixunetaxũ na nügüxũtawa tá tüxũ ya-
chocuxẽẽxũ na ngẽxma rüngũẽxũcèx, rü tanaxwèxe i taxuãẽgü, na tama ngürüãchi wüxie
i tatanüwa tama ngẽxma taxücuxũ.
2 Erü ñu̱xma i yixema rü marü nüxũ taxĩnüẽ i Tupanaãrü ore i mexũ, yexgumarüũ
ga yema nuxcümaũgüxũ ga duũxũgü nüxũ na naxĩnüẽxũ. Natürü nümagü ga yema
duũxũgü rü taxuwama nüxũ name ga nüxũ na naxĩnüẽxũ ga yema ore yerü tama yema
naga ĩnüẽxũrüũ aixcüma nüxũ nayaxõgü.
3-4 Natürü i yixema na yaxõgüxũ, rü tá aixcüma Tupanaxũtawa tichocu na
ngẽxma rüngũẽxũcèx. Rü wüxiwa i Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ngũxchigaarü
ngunexũchigaxũ nixu, rü ñanagürü:
“Rü 6 ga ngunexũgu nixĩ ga nagu̱xẽẽãxũ ga norü puracü ga Tupana. Rü yexguma norü
7 ga ngunexũwa nanguxgu rü guxũma ga norü puracüna narüngũ”,
ñanagürü. Rü nuxcüma ga Tupana rü nanaxwèxe na nangũẽxũ ta ga yema
nuxcümaũgüxũ ga tórü o̱xigü ga Moĩchéwe rüxĩxũ. Natürü ga nümagü rü tama nüxũ
nayaxõgüchaũ rü tama naga naxĩnüẽ. Rü yemacèx ga Tupana rü norü ore i ümatüxũwa
rü ñanagürü:
“Yema duũxũgü rü tama choxũ nayaxõgü rü yemacèx namaã chanu rü aixcümaxũchi
namaã nüxũ chixu na tãũtáma yema naãne ga namaã ichaxunetaxũwa nan-
gugüxũ na ngẽxma nangũẽxũcèx”,
ñanagürü.
5-6 Rü yemaãcü ga yema duũxũgü ga nüxĩra nüxũ ĩnüẽxũ ga Tupanaãrü ore i mexũ, rü
tama nawa nichocu ga yema nachica ga Tupana namaã nüxũ ixuxũ, yerü tama naga
naxĩnüẽ. Rü ngẽmacèx nixĩ i Tupanaãrü ore i ümatüxũwa i ñaxũ:
“Ngẽma duũxũgü i tama chauga ĩnüẽxũ rü tãũtáma ngẽma nachica i namaã ichaxune-
taxũwa nichocu na ngẽxma nangũẽxũcèx”,
ñaxũ. Natürü ñu̱xma rü ta nangẽxma i nachica i tümacèx ya yíxema ngẽxma Tupanaxũtagu
chocuchaũxẽ na ngẽxma tarüngũẽxũcèx.
7-8 Rü ngẽma nachica i ngextá nagu nangũẽxũ i duũxũgü rü tama yema naãne ga
nuxcümaũgüxũ ga tórü o̱xigüxacügü tümaãrü ãẽ̱xgacü ga Yochuémaã tayauxgüxũ nixĩ.
Yerü yexguma chi yema naãne yixĩgu, rü Tupana rü tãũ chima wenaxãrü nüxũ naxuneta
ga to ga ngunexũ na nagu naxũtawa yachocuxũcèx na ngẽxma nangũẽxũcèx i duũxũgü.
Rü yemacèx ga Tupana rü wenaxãrü nüxũ naxuneta i wüxi i to i ngunexũ na naxũtawa
yachocuxũcèx i duũxũgü na ngẽxma nangũẽxũcèx. Rü ngẽma ngunexũ rü ñu̱xma nixĩ.

Rü yemacèx ga Tupana rü mucüma ga taunecü ga Moĩchéwena rü Dabímaã nüxũ nixu ga yema norü ore ga ümatüxũ i ñaxũ:
“Rü ñu̱xma na nüxũ pexĩnüẽxũ i ngẽma Tupana pemaã nüxũ ixuxũ, rü tama name na nüxũ pexoexũ”,
ñaxũ. Rü yematama nixĩ ga ore ga marüchirẽx pemaã nüxũ chixuxũ.
9 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü ta nangẽxma i wüxi i nachica i üünexũ i nagu tá aixcüma nangũẽxũ i ngẽma Tupanaãrü duũxũgü ixĩgüxũ.
10 Rü yíxema Tupanaxũtawa ichocuxe na ngẽxma tarüngũẽxũcèx, rü nüxna tarüngũẽ i guxũma i tümaãrü puracügü yexgumarüũ ga Tupana rü nüxna na nangũxũ ga norü puracügü ga yexguma naãne naxu̱xguwena.
11 Rü ngẽmacèx name na meã yaxõgüxũ rü naga ixĩnüẽxũ na ichocuxũcèx i ngextá Tupana tüxũ írüngũẽxẽẽxũwa. Erü tama tanaxwèxe na texé ngürüãchi yema nuxcümaũgüxũ ga duũxũgü ga tama Tupanaga ĩnüẽxũrüũ norü orexũ na taxoxũ.
12 Erü Tupanaãrü ore rü namaxũ rü naporaxüchi. Rü wüxi i tara i guxũcüwawa meã waixmaguxũãrü yexera nixĩ na natéxũ. Erü ngẽma ore rü tawa nixücu ñu̱xmata taãẽwa nangu, rü ñu̱xmata nawa nangu i ngẽma wüxichigü nagu rüxĩnüxũ. Rü ngẽmaãcü meãma nanango̱xẽẽãma i guxũma i ngẽma yixicatama nagu rüxĩnüxũ rü tüxũ ngúchaũxũ.
13 Rü nataxũtáma i ta̱cü i Tupana üxũ i tá naxchaxwa nügü icúxũ erü napẽxewa rü guxũma meã nango̱x. Rü guxũxũ nadau rü guxũxũ nacuèx ya yima tá tüxna ça̱cü na namaã nüxũ ixuxũcèx i tórü maxũchiga.

Ngechuchu rü mecüxüchi ya tórü ngũxẽẽruũ nixĩ i Tupanapẽxewa

14 Ngechuchu ya Tupana Nane rü mecüxüchi ya tórü ngũxẽẽruũ nixĩ i Nanatüpẽxewa. Rü ñu̱xma rü daxũguxũ i naãnewa i Nanatüxũtawa nangẽxma na nge̱ma taétüwa na-chogüxũcèx. Rü ngẽmacèx tanaxwèxe i guxũguma nüxũ tayaxõgüecha rü taguma nüxũ tarüxoe.
15 Rü nüma ya Ngechuchu rü aixcüma nüxũ nacuèx na tüxũ nangũxẽẽxũ erü nüxũ nacuèx na ñuxãcü tüxũ naguxchaxũ i ngẽxguma Chataná tüxna ĩnügu rü pecadugu tüxũ nanguxẽẽchaũgu, yerü nüxna rü ta naxĩnü ga Chataná, ngẽma tüxna na naxĩnüxũrüũ. Natürü nüma ga Ngechuchu rü taguma chixexũ naxü.
16 Rü ñu̱xma na tüxũ nangẽxmaxũ ya tórü ngũxẽẽruũ ya Ngechuchu, rü name nixĩ i tama imuũẽãcüma nüxna tangaicamagü ya tórü ãe̱xgacü ya Tupana ya tüxũ ngechaũcü. Rü tanaxwèxe na ngẽmaãcü nüxna ingaicamagüxũ na nüxũ ingechaũtümüũgüxũcèx rü tüxũ nangechaũãcüma tüxũ nangũxẽẽxũcèx i ngẽxguma guxchaxũgü tüxna ngaicamagu.

5

1 Nuxcüma ga Tupana rü Moĩchémaã nüxũ nixu na Arãũ yiĩxũcèx ga Yudíugüarü paigüeru ixĩcü na guma duũxũgüétüwa chogüxũcèx ga Tupanapẽxewa. Rü guxũma ga yema Arãũwena ügüxũ ga paigüeru rü duũxũgütanüwa nüxũ naxunetagü na yema duũxũgüarü ngũxẽẽruũ yiĩxũcèx ga Tupanapẽxewa rü Tupanana naxããxũcèx ga ãmaregü rü Tupanacèx nadaiãxũcèx ga naxũnagü na yemaãcü nüxũ nüxũ nangechaũxũcèx ga norü pecadugü.
2 Natürü ngẽma paigüeru rü guxũma i duũxũgürüũtama nixĩ na pecadugu nanguxũ. Rü ngẽmacèx nüxũ nacuèx na ñuxãcü yaxna namaã naxĩnüxũ i duũxũgü i ngẽxguma naẽchitamare pecadu naxüegu rü tama aixcüma Tupanawe naxĩxgu.
3 Rü ngẽma paigüeru rü tama ngẽma duũxũgüarü pecaducèxicatama nixĩ i nadaiãxũ i naxũnagü, natürü nanaxwèxe i noxrütama pecaducèx rü ta na nadaiãxũ i naxũnagü na ngẽmaãcü Tupana nüxũ nüxũ nangechaũxũcèx i ngẽma pecadugü.
4 Rü taxúema tügütama tingucuchixẽẽ na paigüeru tiĩxũcèx. Natürü Tupana nixĩ ya tüxũ unetacü rü tüxna naxãcü i ngẽma puracü na paigüarü ãe̱xgacü tiĩxũcèx, yexgumarüũ ga Tupana rü Arãũxũ na yangucuchixẽẽxũrüũ na paigüeru yiĩxũcèx.

5 Rü yexgumarüŭ ga Ngechuchu rü tama nügütama ningucuchixẽẽ na Tupanapẽxewa tórü ngŭxẽẽruŭ i paigüeru yiĩxŭcèx. Natürü Tupana nixĩ ga yangucuchixẽẽcü. Yerü Tupanatama nixĩ ga nüxŭ ñacü:
“Cuma nixĩ i Chaune. Rü ñu̱xma chanango̱xẽẽ na Chaune quiĩxŭ”,
ñacü.
6 Rü toxnamana i Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü ta:
“Cuma nixĩ i guxŭgutáma duŭxŭgüarü ngŭxẽẽruŭ i paigüeru quiĩxŭ, guma pai ga Melquisedérüŭ”,
ñanagürü.
7 Rü yexguma Cristu ñoma ga naãnewa maŭxgu, rü poraãcü nayumüxẽ rü tagaãcü rü naxauxãcü Tupanana naca na nüxŭ nangŭxẽẽxŭcèx na naga naxĩnüxŭcèx. Rü yemaãcü nanaxü ga Cristu, yerü Tupana rü napora na nüxŭ nangŭxẽẽxŭcèx na tama yuxŭ namuŭxŭcèx. Rü Tupana rü Cristuxŭ naxĩnü yerü nüma ga Cristu rü aixcüma Tupanaga naxĩnü.
8 Rü nüma ga Cristu rü woo Tupana Nane na yiĩxŭ, natürü ngúxŭ ninge naxcèx na Tupanaga naxĩnüxŭ.
9 Rü yemaãcü nügü inaxã rü curuchagu nayu na tümaãrü maxẽxẽẽruŭ yiĩxŭcèx ya guxãma ya yíxema naga ĩnüẽxẽ.
10 Rü Nanexŭ nixĩ ga naxunetaxŭ ga Tupana na guxŭgutáma nügüpẽxewa tórü ngŭxẽẽruŭ i paigüeru yiĩxŭcèx yexgumarüŭ ga pai ga Melquisedé ga norü yumüxẽwa nuxcümaŭcü ga tórü o̱xi ga Abráŭcèx Tupanana ca̱cü na guma Abráŭxŭ nangŭxẽẽxŭcèx ga Tupana.

Wüxi i ãũcümaxŭchixŭ nixĩ na nüxŭ rüxoexŭ na yaxõgüxŭ

11 Rü ñu̱xma rü toxŭ nangẽxma i muxũchixŭma i ore i Cristuchiga ixĩxŭ i pemaã nüxŭ tixuxchaŭxŭ. Natürü naguxchaxüchi na meãma pemaã tanango̱xẽẽxŭ i ngẽma, erü pema rü tama pexŭ natauxcha na nüxŭ pecuáxŭ.
12 Rü marü ñuxgumama nüxŭ na pecuáxŭ i Tupanaãrü orechiga, rü pema rü chi marü namaã pengúexẽẽtae. Natürü i pema rü ñu̱xma rü ta penaxwèxe na wena pemaã tanango̱xẽẽxŭ i ngẽma Tupanaãrü ore i tauxchaxŭ i nawa inaxügüxŭ na Tupanachigaxŭ icuáxŭ. Rü ngẽmaãcü i pema, rü ñoma õxchana i naẽgünenixŭwa maĩxŭrüŭtama pixĩgü.. Erü tama nüxŭ pecuèxgüéga i guxŭma i ngẽma Tupanaãrü ore i yexeraãcü tamaã nüxŭ ixuxŭ i Cristuchiga na ñuxãcü Tupana naxwèxexŭ na naga pexĩnüẽxŭ.
13 Rü yíxema yaxõxẽ ya tama nüxŭ cuèxégaxe na ñuxãcü Tupanacèx tamaxŭxŭ, rü wüxi i õxchana i maĩxŭrüŭ tixĩ. Rü ngẽmaãcü pixĩgü i pemax.
14 Natürü yíxema yaxõxẽ ya tümamaã yaxŭ́xe na tanangugüxŭ na ta̱cü yiĩxŭ i ngu̱xẽẽtae i mexŭ rü ẽxna chixexŭ, rü aixcüma nüxŭ tacuèx na ñuxãcü Tupanacèx tamaxŭxŭ. Rü yíxema rü ñoma wüxi i duŭxŭ i yaxŭ i namachimaã ãwemüxŭrüŭ tixĩ. Natürü i pema rü tama ngẽmaãcü pixĩgü.

6

1 Rü ngẽmacèx name nixĩ i yexeraãcü tingúeetanü na aixcüma meã nüxŭ icuáxŭcèx i Cristuchiga. Rü tanaxwèxe na nüxŭ ichopetüxŭ ga yema ore ga nawa inaxügüxŭ na Cristuchigaxŭ icuáxŭ. Rü tãũtáma yeŭcürü yema ore ga nawa inaxügüxŭchiga tidexagüecha. Rü taxucèxma tu̱xcüŭ wena pemaã nüxŭ tixu na nüxŭ perüxoexŭcèx na nagu pexĩxŭ i ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxŭ i tama tüxŭ maxẽxẽẽxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta taxucèxma tu̱xcüŭ wena pemaã nüxŭ tixu i nachiga na ñuxãcü Tupanaãxŭ yaxõgüxŭ.
2 Rü ngẽxgumarüŭ ta taxucèxma tu̱xcüŭ wena pexŭ tangúexẽẽ na ñuxãcü Tupanacèx íibaiŭxŭ rü ñuxãcü duŭxŭgüxŭ ingõgüãcüma namaã iyumüxe̱xŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta taxucèxma tu̱xcüŭ wena pexŭ tangúexẽẽ na ñuxãcü tá wena namaxẽxŭ i duŭxŭgü i

yuexŭ rü ñuxãcü naãneãrü gu̱xgu rü Tupana tá wüxichigü i duŭxŭgüna ça̱xŭ na ñuxãcü namaxẽxŭ i ñoma i naãnewa.
3 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü ngẽxguma Tupana tama tüxna nachu̱xgu rü tanaxwèxe i yexeraãcü tingúeetanü na aixcüma guxŭma i Cristuchigaxŭ icuáxŭcèx rü nüxŭ na icuáxŭcèx na aixcüma ngẽma nüma nanaxwèxexŭãcüma meã naxcèx na imaxẽxŭ.
4-5 Natürü ngẽxguma chi wüxie Cristuxŭ yau̱xgu, rü chi meãma Tupanaxŭ tacuèxgu, rü chi Naãẽ i Üünexŭxŭ tayau̱xgu, rü chi nüxŭ tacuèxgu na ñuxãcü namexŭ i Tupanaãrü ore rü ñuxãcü na namexŭ i daxũguxŭ i naãne, rü name nixĩ i taxuãẽ.
6 Erü ngẽxguma chi ngẽmaãcü meã tayaxõ̱xgu i noxrix rü ñu̱xũchi Cristuxŭ ítatèxüchi̱xgu, rü marü taxucürüwama texé wenaxãrü Tupanacèx tüxŭ tataeguxẽẽ. Erü ngẽxguma ngẽmaãcü ítanatèxüchi̱xgu ya Tupana Nane, rü ñoma wena curuchawa tayapotaxŭrüŭ tayaxĩxẽẽ, erü guxŭ i duŭxŭgüpẽxewa ãne nüxŭ tingexẽẽ.
7 Rü dücax, wüxi i naãne i pucü nagu nguxŭ rü meãma nanetü nawa nayae tümacèx ya yíxema nagu üanexẽ, rü Tupanaarü ngŭxẽẽgagu nixĩ i ngema.
8 Natürü ngẽxguma ngẽma naãne rü tuxu rü natüanegü i chixexŭ nawa yaegu, rü Tupana rü tá chixexŭ namaã naxuegu rü üxüwa tá nigu i guxŭma i nawa yaexŭ. Rü ngẽxgumarüŭ tá tixĩ ya yíxema Cristuxŭ ítáxe.

Ítananguxẽẽ na nayauxgüxŭ i maxŭ i taguma gúxŭ rü ngẽmacèx tama nüxŭ tarüxoe na yaxõgüxŭ

9 Natürü, Pa Chaueneẽgü ya Pexŭ Tangechaŭgüxe, rü woo ngẽmaãcü pemaã tidexagügu, natürü aixcüma nüxŭ tacuèx na tama ngẽma duŭxŭgü i nüxŭ rüxoexŭrüŭ pixĩgüxŭ. Erü pema rü pexŭ nangẽxma i maxŭ i taguma gúxŭ, rü Tupana rü tá aixcüma poraãcü pexŭ narüngŭxẽẽ na naxcèx pemaxẽxŭcèx.
10 Erü nüma ya Tupana rü aixcümacü nixĩ. Rü nüma rü tãũtáma nüxŭ inayarüngüma ga yema mexŭ ga pexüxŭ rü ñuxãcü taeneẽgü i yaxõgüxŭxŭ na pengechaŭgüxŭ ga yexguma nüxŭ perüngŭxẽẽgügu, ngẽma ñu̱xma ípenaxüxŭrüŭtama.
11 Rü ñu̱xma rü tanaxwèxe i wüxichigü i pema rü ngẽmaãcü noxrirüŭ mexŭ i perü ngúchaŭmaã nüxŭ perüngŭxẽẽgüecha i taeneẽgü ñu̱xmatáta wena núma naxũ ya Cristu. Rü tanaxwèxe na ngẽmaãcü pemaxẽxŭ na düxwa aixcüma Cristuxŭtawa pengugüxŭ ngẽma ípenanguxẽẽxŭrüŭ.
12 Rü tama tanaxwèxe na nüxŭ perüxoetanücüüxŭ na Cristuwe perüxĩxŭ. Natürü tanaxwèxe i naxrüŭ pixĩgü i ngẽma duŭxŭgü i guxŭguma meã yaxõgüãcüma Cristuwe rüxĩãmaxŭ rü nayauxgüxŭ i guxŭma i ngẽma mexŭgü ga Tupana namaã ixunetaxŭ.
13 Rü dücax, yexguma tórü o̱xi ga Abráŭmaã inaxunetagu ga Tupana rü nügüégagutama inaxuneta, yerü tataxuma ga texé ga norü yexera ixĩxẽ na tümae̱gagu inaxunetaxŭcèx.
14 Rü yemacèx ga Tupana rü Abráŭxŭ ñanagürü:
“Rü aixcümaxŭchi tá poraãcü cuxŭ charüngŭxẽẽ. Rü tá cuxŭ nangẽxma i muxũchixŭtama
i cutaagü”,
ñanagürü.
15 Rü Abráŭ rü meãma ínananguxẽẽ ga guma nane ga Tupana namaã ixunetacü. Rü yemacèx nabu ga guma nane ga Ichaá ga Tupana namaã nüxŭ ixucü.
16 Rü ngẽxguma duŭxŭgü ta̱cücèx ixunetagügu, rü to i norü yexera ixĩxŭe̱gagu inaxunetagü. Rü wüxicana ta̱cücèx ngẽmaãcü inaxunetagügu, rü nüxŭ tacuèx rü aixcüma tá nanaxügü i ngẽma naxcèx inaxunetagüxŭ, rü marü taxucürüwama yeŭcürü nachiga nidexagüecha.
17 Rü yemacèx ga Tupana rü yexguma inaxunetagu namaã ga yema duŭxŭgü ga nayauxgüxŭ tá ga yema ngŭxẽẽ ga Tupana nüxna ãxchaŭxŭ, rü nügüégagutama inaxuneta, yerü nanaxwèxe na meãma nüxŭ nacuèxgüxŭ na aixcüma tá yanguxẽẽãxŭ rü tagutáma naxüchicüüãxŭ ga yema namaã inaxunetaxŭ.

18 Rü nüxű tacuèx rü ngẽxguma ţacücèx nügüégagu inaxunetagu ya Tupana, rü taxucürüwama tüxű nawomüxẽẽ rü nanaxüchicüü i ngẽma. Rü ñų̈xma i guxãma i yixema na Tupanacèx ibuxmüxű na tüxű nangűxẽẽxűcèx rü tüxű namaxẽxẽẽxűcèx, rü nüma ya Tupana rü nügüégagu tamaã inaxuneta na ngẽmaãcü tá tüxű nangűxẽẽxű. Rü ngẽmaãcü tüxű nanangúchaűxẽẽ rü tüxű narüngűxẽẽ na nüxű icuáxűcèx na aixcüma tá nayauxgüxű i ngẽma maxű i taguma gúxű i tamaã inaxunetaxű.
19 Rü ñų̈xma na ínanguxẽẽxű na aixcüma tá nayaxuxű i ngẽma maxű i taguma gúxű, rü taxucèxma taxoegaãẽgü, erü nüxű tacuèx na aixcüma daxũguxű i naãnewa i Tupana íngẽxmaxűwa tá ingugüxű.
20 Rü ngẹ̄ma nangẽxma ya Ngechuchu i ñų̈xma yerü nüxĩra yexma naxücu na Tupanapẽxewa taétüwa nachogüxűcèx. Rü ngẽmaãcü guxűguma tórü ngűxẽẽruű i paigüeru nixĩ, guma Melquisedé ga Tupanapẽxewa Abráűẹ̄tüwa chogücürüű.

7

Ngechuchu rü guma nuxcümaűcü ga pai ga Melquisedérüűtama nixĩ

1 Rü guma Melquisedé rü ĩãne ga Charéűãrü ãẹ̄xgacü nixĩ ga yexguma namaűxgu ga Abráű. Rü nüma ga Melquisedé, rü duűxűgüarü pai nixĩ ga Tupanapẽxewa. Rü yexguma Abráű rü to ga nachiűãneãrü ãẹ̄xgacügümaã nügü nadaixgu rü nüxű nayexeragu, rü Melquisedé rü namawa Abráűpẽxegu nayangu ga yexguma Abráű napatacèx taegugu. Rü nüma ga Melquisedé rü Tupanaégagu Abráűmaã mexű naxuegu.
2 Rü Abráű rü nüxű nayexma ga guxűma ga yemaxűgü ga yema ãẹ̄xgacügü ga namaã nügü nadèi̱xűna napuxűxű. Rü yemawa ínanaxüxüchi ga yema Tupanana üxű, rü Melquisedéna nanaxã. Rü ngẽma naẹ̄ga i Melquisedé rü Ãẹ̄xgacü ya Ixaixcümacü ñaxűchiga nixĩ. Rü norü ĩãne ga Charéű rü Taãẽxẽẽruű ñaxűchiga nixĩ. Rü ngẽmacèx i naẹ̄ga i Melquisedé rü Ãẹ̄xgacü ya Taãẽxẽẽruű ñaxűchiga ta nixĩ.
3 Rü Tupanaãrü ore ga nuxcüma ümatüxűwa rü tama nüxű nixu na texé tiĩxű ga nanatü rü naẽ rü norü o̱xigü ga Melquisedé. Rü ngẽxgumarüű ta tama nüxű nixu i norü buxchiga rü norü yuxchiga. Rü ngẽmacèx Tupana Nanerüű guxűguma duűxűgüarü ngűxẽẽruű ya pai nixĩ i Tupanapẽxewa.
4 Rü ñų̈xma rü name nixĩ i nagu perüxĩnüẽ na ñuxãcü aixcüma ãẹ̄xgacü ya tacü yiĩxű ga Melquisedé. Yerü nuxcümaűcü ga tórü o̱xi ga Abráű rü Melquisedéna nanaxã ga yema Tupanana üxű ga natanüwa ga yema yemaxűgü ga togü ga ãẹ̄xgacügüna napuxűxű. Rü ngẽmawa nüxű tacuèx na Tupanapẽxewa tórü o̱xi ga Abráűãrü yexeracü yiĩxű ga Melquisedé.
5 Rü ñų̈xma i Yudíugü, rü guxűma i norü ngẽmaxűwa ínanaxüxüchigü i ngẽma Tupanana üxű, rü ñų̈xũchi norü paigüna nanaxã yerü yemaãcü nixĩ ga namuãxű ga yema mugü ga Moĩché ümatüxű. Natürü guxűma i ngẽma paigü rü Lebítaagü nixĩgü. Rü nüma ga Lebí rü guxűma i Yudíugürüű Abráűtaa nixĩ. Rü ngẽmaãcü i ngẽma Yudíugü rü norü paigüna nanaxã i ngẽma Tupanana üxű, woo natanüxűgü i Yudíugü na yiĩxű i ngẽma paigü.
6 Natürü ga Melquisedé rü woo tama Lebítaa nixĩ, natürü Abráűmẽxẽwa nanayaxu ga yema Tupanana üxű. Rü nüxű tacuèx na Abráű yiĩxű ga noxri nayaxucü ga Tupanaãrü uneta. Rü Melquisedé rü Tupanana naca na Abráűmaã mexű naxueguxűcèx.
7 Rü guxãma meãma nüxű tacuèx rü ngẽxguma texé toguecèx Tupanana caxgu na tüxű nangűxẽẽxűcèx, rü Tupanapẽxewa rü yíxema nüxna ça̱xe rü ngẽma togü i naxcèx ítaça̱xűãrü yexera tixĩ. Rü ngẽmaãcü nüxű tacuèx na Abráűãrü yexera yiĩxű ga Melquisedé i Tupanapẽxewa.
8 Rü ñų̈xma i nuã tatanüwa rü ngẽma paigü i ngĩxű yauxgüxű i ngẽma dĩẽru i Tupanana ücü, rü duűxűgümare nixĩgü rü tá nayue. Natürü ngẽxguma Melquisedéchiga yadexagu i Tupanaãrü ore, rü ñoma namaxűxűrüű nixĩ i nachiga yadexaxű. Rü ngẽmawa nüxű tacuèx na Cristu ya guxűguma maxűcürüű na yiĩxű ga Melquisedé.

9-10 Rü Abráũtaa ga Lebí, rü guxũma i paigü i Lebítaagü ixĩgüxũ i ñu̱xma ngĩxũ yauxgüxũ i ngẽma dĩẽru i Tupanana ücü, rü nümagü rü ta Abráũmaã Melquisedéna nanaxãgü ga yema Tupanana üxũ. Yerü nüma ga Lebí rü guxũma ga nataagü i ñu̱xma Yudíugüarü paigü ixĩgüxũ, rü woo ga na tauta nabuexũ ga yexguma, natürü marü Abráũxũnewa nayexmagü ga yexguma Melquisedé namawa Abráũpẽxegu yanguxgu. Rü ngẽmawa nüxũ tacuèx na guxũma i ngẽma paigüarü yexera yiĩxũ ya Melquisedé.

11 Rü nuxcümaũgüxũ ga tórü o̱xigü ga Yudíugü, rü Lebítaagü ga paigümẽxẽwa nixĩ ga nayauxgüãxũ ga Tupanaãrü mugü. Natürü pemaã nüxũ chixu rü yexguma chi yema paigü aixcüma yema Yudíugüxũ imexẽẽgügu ga Tupanapẽxewa, rü taxucèx chima Tupana nüxũ naxuneta ga naĩ ga pai ga Melquisedérüũ ixĩcü ga tama Lebítaa ga Arãũrüũ ixĩcü. Rü yemacèx ga Tupana rü nüxũ naxuneta ga Nane ga Ngechuchu na tórü chogüruũ ya pai yiĩxũcèx.

12 Rü yemacèx ga Tupana rü yema Yudíugüarü paigüchicüüxũ nayangucuchixẽẽ ga Cristu. Rü nüma nixĩ i ñu̱xma i aixcüma Tupanapẽxewa tüxũ yamexẽẽgüxũ. Rü guxũma ga Lebítaa rü paigü nixĩgü yerü yemaãcü nixĩ ga naxueguxũ nawa ga yema mugü ga Moĩché ümatüxũ. Natürü nüma ga Cristu rü marü nanaxüchicüü ga guxũma ga yema.

13-14 Erü meãma nüxũ tacuèx rü nüma ya tórü Cori ya Ngechuchu ya yima nachiga idexagücü rü tama Lebítaa nixĩ erü nüma rü Yudátaa nixĩ. Rü nüxũ tacuèx rü taxuũma ga Yudátaa rü pai nixĩ, yerü ga Moĩché rü yexguma yema paigüchiga yadeaxgu rü taxuũma ga Yudátaaxũ naxuneta na pai yiĩxũcèx.

15 Rü ngẽmaãcü meã nango̱x na Tupana iyanaxoxẽẽxũ ga guxũma ga yema mugü ga Moĩché ümatüxũ ga paigüchiga. Yerü nüma ga Tupana rü nüxũ naxuneta ga wüxi ga pai ga yexwacaxũcü ga tama Lebítaa ixĩcü. Rü nüma nixĩ i tórü Cori yiĩxũ ya Melquisedérüũ ixĩcü, erü guxũma i ngẽma togü i paigüarü yexera nixĩ.

16 Rü guxũma ga yema togü ga paigü rü nangucu yerü Lebítaa nixĩgü. Natürü nüma ga Cristu rü paixũ ningucuchi yerü poramaã yuwa ínarüda rü guxũguma namaxẽcha na tüxũ nangũxẽẽxũcèx.

17 Rü ngẽmacèx i Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü tórü Corichiga ñanagürü:

“Cuma rü guxũgutáma duũxũgüarü ngũxẽẽruũ ya pai quixĩ Melquisedérüũ”,

ñanagürü.

18-19 Rü yemacèx ga Tupana rü ñoma ga naãnewa nanamu ga Nane, yerü yema mugü ga paigüchiga naxümatüxũ ga Moĩché rü tama poraãcü tüxũ narüngũxẽẽ yerü tama aixcüma tüxũ nimexẽẽgü ga Tupanapẽxewa. Rü yemacèx Nanexũ namu ga Tupana na tórü pecaducèx nayuxũcèx na ngẽmaãcü tüxũ nangẽxmaxũcèx i maxũ i taguma gúxũ rü aixcüma Tupanamücügü ixĩgüxũcèx.

20-21 Rü yexguma Tupana yema togü ga paigüxũ ngucuxẽẽgu, rü nanangucuxẽẽmare. Natürü yexguma Cristuxũ yangucuchixẽẽgu na tórü ngũxẽẽruũ ya pai yiĩxũcèx, rü nügüégagutama inaxuneta. Rü yemacèx ga yexguma Cristuxũ yangucuchixẽẽgu rü ñanagürü:

“Choma i Cori ya Tupana rü marü cuxũ chaxuneta na guxũgutáma duũxũgüarü ngũxẽẽruũ ya pai quiĩxũcèx. Rü ngẽma rü tagutáma chanaxüchicüü erü chaugüégagu ichaxuneta”,

ñanagürü.

22 Rü ñu̱xma na yemaãcü nügüégagutama inaxunetaxũ ga Tupana, rü nüxũ tacuèx na aixcümaxũchima yema paigüarü yexera na yiĩxũ ya Cristu erü guxũgutáma Tupanapẽxewa tüxũ narüngũxẽẽ.

23 Rü yema togü ga paigü rü namuxũchi, yerü niyuetanü. Rü yemacèx taxucürüwama guxũguma paigü nixĩgü.

24 Natürü ñu̱xma na tórü ngũxẽẽruũ ya paixũ yangucuchixũ ya Ngechuchu, rü ngẽmacèx marü taxucèxma texé ya togue tingucuchi, erü nüma ya Ngechuchu rü tagutáma nayu.

25 Rü ngẽmacèx nixĩ i ñu̱xma i nüxũ̃ natauxchaxũ̃ na aixcüma tüxũ̃ namaxẽxẽẽxũ̃ ya guxãma ya yíxema norü ngũ̃xẽẽmaã̃ Tupanaxũ̃tawa ngugüxe. Erü nüma ya Ngechuchu rü guxũ̃guma namaxẽcha na tümae̱tüwa nachogüxũ̃cèx.
26 Rü ngẽmaãcü ya Ngechuchu, rü nüxĩcatama nixĩ i pai ya tórü ngũ̃xẽẽruũ̃ yiĩxũ̃ i Tupanapẽxewa. Erü nüma rü aixcüma naxüüne, rü nataxuma i chixexũ̃ i nawa, rü nangearü pecaduã̱x yerü taguma taxrüũ̃ pecadu naxü. Rü ñu̱xma rü guxũ̃e̱tüwa nangẽxma i daxũguxũ̃ i naãnewa i Tupana íngẽxmaxũ̃wa.
27 Rü Ngechuchu rü tama ngẽma togü i paigüerurüũ̃ nixĩ. Erü nümagü rü nanaxwèxe na guxũ̃ i ngunexũ̃gu Tupanacèx naxũ̃nagü nadèi̱xũ̃ na ngẽmaãcü Tupana nüxũ̃ nüxũ̃ ngechaũ̃xũ̃cèx i noxrütama pecadugü rü guxũ̃ i duũ̃xũ̃güarü pecadugü ta. Natürü nüma ga Ngechuchu rü yexguma nügü inaxãxgu, rü wüxicanatama pecaducèx nayu. Rü ngẽma rü guxũ̃gutama name i Tupanapẽxewa.
28 Rü yema mugü ga Moĩché ümatüxũ̃, rü duũ̃xũ̃gümarexũ̃ naxuneta na paigüerugü yixĩgüxũ̃cèx. Natürü nümagü rü ta nipecaduã̱xgü. Natürü yemawena ga Tupana rü nügüégagu Nanexũ̃ naxuneta na tórü ngũ̃xẽẽruũ̃ yiĩxũ̃cèx. Rü yima Nane rü guxũ̃guma mecüxüchi ya tórü Maxẽxẽẽruũ̃ nixĩ. Rü nüma rü guxũ̃guma tüxũ̃ narüngũ̃xẽẽ i Tupanapẽxewa.

8

Ngechuchu nixĩ ya tórü ngũ̃xẽẽruũ̃ i Tupanapẽxewa

1 Rü ngẽma pemaã nüxũ̃ tixuxchaũ̃xũ̃ i ñu̱xma nixĩ na tüxũ̃ nangẽxmaxũ̃ ya tórü ngũ̃xẽẽruũ̃ ya mexẽchicü i Tupanaxũ̃tawa. Rü nüma rü Tupana Nane ya Cristu nixĩ. Rü daxũguxũ̃ i naãnewa i Tupanaãrü tügünecüwawa narüto erü guxũ̃ãrü ãe̱xgacü nixĩ.
2 Rü nge̱ma daxũguxũ̃ i naãnewa i ngẽma nachica i üünexũ̃ ga Tupana üxũ̃wa nixĩ i taxcèx ínae̱axũ̃. Rü tama ngẽma Yudíugüarü paigürüũ̃ wüxi ya ĩpata ya duũ̃xũ̃gü üxũ̃newa Tupanana taxcèx ínaca.
3 Rü guxũ̃ma i ngẽma Yudíugüarü paigüeru rü nangucu na Tupanana naxãgüãxũ̃cèx i ãmaregü rü naxcèx nadaiãxũ̃cèx i naxũ̃nagü na Tupana nüxũ̃ nüxũ̃ ngechaũ̃xũ̃cèx i duũ̃xũ̃güarü pecadugü. Rü yemacèx ga Ngechuchu rü Tupanana nügü naxãmare na duũ̃xũ̃güarü pecaducèx nayuxũ̃cèx.
4 Rü ñu̱xma i nüma ya Ngechuchu rü daxũguxũ̃ i naãnewa nangẽxma na nge̱ma tórü ngũ̃xẽẽruũ̃ ya pai yiĩxũ̃cèx i Tupanapẽxewa. Rü ngẽmacèx tama ñoma i naãnewa nixĩ i pai yiĩxũ̃. Natürü ngẽxguma chi ñoma i naãnewa nangẽxmagu rü tãũ chima pai nixĩ erü ñoma i naãnewa nangẽxmagü i ngẽma Yudíugüarü paigü i Tupanana ãmare ãgüxũ̃ yema Moĩchéarü mugü nüxũ̃ ixuxũ̃rüũ̃.
5 Natürü ngẽma puracü i ñoma i naãnewa naxügüxũ̃ i ngẽma Yudíugüarü paigü, rü naxcèx nadauxũ̃taegümare i ngẽma Ngechuchu daxũguxũ̃ i naãnewa üxũ̃. Rü ngẽma nachica i nawa Tupanacèx napuracüexũ̃ i ngẽma paigü, rü nanaxüchicünèxãgümare i ngẽma nachica i Ngechuchu nawa ngẽxmaxũ̃. Rü meãma nüxũ̃ tacuèx i ngẽma, yerü yexguma Moĩché naxüxchaũ̃gu ga Tupanapata, rü Tupana rü ñanagürü nüxũ̃:

“¡Dücèx, meã nangugü i ngẽma cuèxruũ̃ ga cuxũ̃ chawéxũ̃ ga mèxpṹne ga Chinaĩwa! Rü chanaxwèxe i ngẽmaãcü na cunaxüxü”,

ñanagürü.
6 Natürü nüma ya tórü ngũ̃xẽẽruũ̃ ya Cristu rü daxũguxũ̃ i naãnewa nangẽxma, rü nge̱ma aixcümaxũ̃chi Tupanapẽxewa taétüwa nachogü. Rü ngẽma Yudíugüarü paigü rü nagu naxĩãma ga yema nuxcümaũ̃xũ̃ ga uneta ga Moĩché ümatüxũ̃. Natürü nüma ya Tupana rü marü tüxna nanaxã i wüxi i ngexwacaxũ̃xũ̃ i uneta erü tamaã nüxũ̃ nixu na Cristu yiĩxũ̃ ya aixcüma tórü ngũ̃xẽẽruũ̃ ixĩcü. Rü nüma rü nayu na Tupanapẽxewa tüxũ̃ yamexẽẽxũ̃cèx, rü nge̱ma Tupanaxũ̃tawa nangẽxma i ñu̱xma na taétüwa nachogüxũ̃cèx.

Rü ngẽmaãcü nüxũ tadau na Tupanaãrü uneta i ngexwacaxũxũ rü yema nuxcümaũxũ ga unetaarü yexera yiĩxũ na namexũ.
7 Yerü yexguma chi yema nüxĩraũxũ ga uneta ga Moĩché ümatüxũ rü aixcüma namexgu na duũxũgüxũ namaxẽxẽẽxũcèx, rü marü taxucèx chima tanaxwèxe i to i ngexwacaxũxũ i Tupanaãrü uneta.
8 Natürü nüma ga Tupana rü nüxũ nadau na tama aixcüma napẽxewa duũxũgüxũ yamexẽẽxũ ga yema nüxĩraũxũ ga uneta ga Moĩchéna naxãxũ. Rü yemacèx ga Tupana rü ñanagürü:
“Wüxi i ngunexũ rü wena táxarü guxũma i chorü duũxũgümaã ichaxuneta.
9 Natürü ngẽma chorü uneta i ngexwacaxũxũ, rü tãũtáma namaã nawüxigu ga yema nüxĩraũxũ ga chorü uneta ga nuxcümaũgüxũ ga perü o̱xigümaã nüxũ chixuxũ ga yexguma nüxũ charüngũxẽẽgu na ínachoxũxũcèx ga Equituarü naãnewa. Yerü nümagü ga yema duũxũgü rü tama chauga naxĩnüẽ rü tama nayanguxẽẽ ga yema nüxĩraũxũ ga chorü uneta, rü yemacèx íchanawogü.
10 Natürü ngẽxguma nawa nanguxgu na wena namaã ichaxunetaxũ, rü ñaãcü tá nixĩ i guxũma i Yudíugümaã ichaxunetaxũ: ‘Rü tá meãma ngẽma duũxũgüxũ nüxũ chacuèxẽẽ i chorü mugü na aixcüma naãẽwa nangẽxmagüxũcèx. Rü choma rü tá norü Tupana chixĩ, rü nümagü rü tá chorü duũxũgü nixĩgü’.
11 Rü guxũma i ngẽma duũxũgü i choxũ yaxõgüxũ, rü aixcüma tá choxũ nacuèxgü. Rü ngẽmacèx taxucèxtáma tu̱xcüũ nügümaã nüxũ nixugügü i chauchiga na ngẽmaãcü choxũ nacuèxgüxũcèx. Erü guxũma i chorü duũxũgü rü aixcüma tá meã choxũ nacuèxgü woo buxũ rü ẽxna yaxũ.
12 Rü tá nüxũ nüxũ changechaũ i norü chixexũgü, rü tá nüxũ ichayarüngümaxũchi i norü pecadugü”,
ñanagürü ga Tupana.
13 Rü dücax, ñu̱xma na Tupana ngexwacaxũxũ i unetachiga idexaxũ, rü ngẽmawa nüxũ tacuèx na yema nüxĩraũxũ ga uneta rü marü nangupetüchaũxũ. Rü nüxũ tacuèx rü guxũma i ngẽma marü ngupetüchaũxũ, rü paxa tá inayarüxo. Rü ngẽmaãcü i ngẽma Yudíugüarü paigü, rü marü inayarüxoxchaũ na Tupanapẽxewa duũxũgüxũ nangũxẽẽxũ. Erü nüma ya Tupana rü marü Cristuxũ ningucuchixẽẽ na tórü ngũxẽẽruũ yiĩxũcèx i napẽxewa.

9

Tupanapata ga duũxũgü üxũnechiga rü Tupanapata ya daxũguxũ i naãnewa ngẽxmanechiga

1 Rü yexguma nuxcüma Moĩchémaã yadeaxgu rü nüxna naxããgu ga yema nüxĩraũxũ ga uneta, rü Tupana namaã nüxũ nixu na ñuxãcü nanaxwèxexũ na nüxũ yacuèxüũgüxũ. Rü yexgumarüũ ta namaã nüxũ nixu na ñuxãcü nanaxwèxexũ na naxcèx naxüãxũ ga wüxi ga ĩpata ga naxchirunaxcèx na yéma nüxũ yacuèxüũgüxũcèx ga paigü.
2 Rü guma ĩpata ga naxchirunaxcèx rü nitüyemachĩã. Rü yema naxmachĩã ga nüxĩra nawa ixücuxũ, rü “Nachica i Üünexũ” nixĩ ga na̱ega. Rü yéma nayexma ga werachica rü mecha ga pãũ ga üünexũ nagu nuxũ.
3 Rü yema to ga naxmachĩã ga yema tüyemachĩãxũcèxwena üxũ rü “Nachica i Üünexũchixũ” nixĩ ga na̱ega.
4 Rü yéma nayexma ga yema mecha ga uirunaxcèx ga ngextá nawa yagugüãxũ ga pumara ga yixixũ ga yexguma yaguxgu. Rü yéma nayexma ta ga yema baú ga Tupanaãrü mugü nagu namaã nanguxũgüxũ. Rü yema baú rü guxũwama uirumaã natüxüne. Rü yematama baúarü aixepewa nayexma ga wüxi ga tũxũxãcü ga uirunaxcèx ga yema pãũ ga daxũwa rüyixũmaã ããcuxũ. Rü yexgumarüũ ta yema baúarü aixepewa nayexma ga Arãũãrü caxũruũ ga rüxüxũne, rü guma nutagü ga Tupanaãrü mugü nagu ümatügücü.

5 Rü yema baúétüwa nayexmagü ga yema taxre ga daxũcu̱ã̱xchicünèxãgü ga
ixãxpẽxatüxũ. Rü naxpẽxatügümaã nayadüxétügü ga yema baúãtaũ. Rü yema
daxũcu̱ã̱xchicünèxãgüarü ngãxũwa nixĩ ga nügü nango̱xẽẽxũxũ ga Tupana. Natürü
taxucèxma tü̱xcüũ yexeraãcü nüxũ tixu i ngẽmachiga.
6 Rü wüxicana yemaãcü na namexẽẽgüãxũ ga guxũma ga yema, rü ñu̱xũchi ga paigü rü
guxũguma yema nüxĩraũxũ ga naxmachĩãgu nachocuxũ na yéma Tupana namaã nüxũ
ixuxũãcüma nüxũ yacuèxüũgüxũcèx.
7 Natürü yema to ga naxmachĩãwa rü yema paigüarü ãẽxgacüxicatama nixĩ ga yexma
ücuxũ. Rü tama guxũguma yexma naxücu, natürü wüxicanatama yexma naxücu ga
wüxichigü ga taunecügu. Rü yexguma yexma naxücuxgu rü yéma nanange ga naxũnagü
rü guma nagümaã yema baúxũ namaxcuétü. Rü yemaãcü ga yema paigüarü ãẽxgacü
rü inanaxã ga guma nagü na noxrütama pecadu rü guxũma ga duũxũgüarü pecaduxũ
iyanangümaxũcèx ga Tupana.
8 Natürü yema paigüarü ãẽxgacüxicatama nixĩ ga yema Nachica ga Üünexũchixũgu
ücuxũ ga Tupana íyexmaxũwa. Rü ngẽmaãcü Tupanaãẽ i Üünexũ tüxũ nüxũ nacuèxẽẽ
na taxucürüwama yexma Tupana íyexmaxũgu nachocuxũ ga guxũma ga duũxũgü yerü
yexguma nagu naxĩxgu ga yema mugü ga Moĩché ümatüxũ rü nachu̱xu ga yema.
9 Rü guxũma i ngẽma pemaã nüxũ chixuchigaxũ, rü wüxi i cuèxruũ nixĩ i taxcèx i
yixema na ñu̱xma imaxẽxũ. Rü ngẽmawa nüxũ tadau rü yema ãmaregü ga Tupanana
naxãgüxũ rü yema naxũnagü ga Tupanacèx nadèi̱xũ rü taxucürüwama yema duũxũgüxũ
nimexẽẽ na aixcüma Tupanapẽxewa yamexũcèx.
10 Rü yema nuxcümaũgüxũ ga mugü ga õnagüchiga rü axeũgüchiga rü nacümagüchiga
ixĩxũ, rü yema duũxũgüarü düxétüxũnecèxicatama nixĩgü. Rü yemacèx tama yema
duũxũgüxũ nimexẽẽ na aixcüma Tupanapẽxewa yamexũcèx. Rü woo napora ga yema
mugü ga noxrix, natürü yexguma ínanguxgu ga Cristu rü marü yexma nayacuèx na
duũxũgümaã naporaxũ.
11 Natürü i ñu̱xma rü marü ínangu ya Cristu. Rü nüma nixĩ i aixcüma tórü ngũxẽẽruũ
yiĩxũ i Tupanapẽxewa, rü nagagu nixĩ i nangẽxmaxũ i maxũ i taguma gúxũ. Rü ngẽma
nachica i ngextá taétüwa ínachogüxũwa rü aixcüma naxüüne erü tama guma ĩpata ga
naxchirunaxcèx ga duũxũgümare üxũnerüũ nixĩ erü daxũguxũ i naãnewa nangẽxma.
12 Rü Cristu rü marü daxũguxũ i naãnegu naxücu i ngextá Tupana íngẽxmaxũwa. Rü
taxucèxma tü̱xcüũ wüxichigü ya taunecügu ngẽxma naxücu, erü marü guxũguma ngẹma
nangẽxmaẽcha. Rü yexguma yexma naxücuxgu, rü tama yéma nanange ga chibugügü rü
wocaxacügügü na Tupanana naxããxũcèx. Natürü nüma ga Cristu rü nagütama inaxã na
yemaãcü naxütanüãxũcèx ga tórü pecadugü rü tüxũ nangẽxmaxũcèx i maxũ i taguma
gúxũ.
13 Rü yema mugü ga Moĩché ümatüxũ rü ñanagürü:
“Ngẽxguma texé yuetaxũ ingõgügu, rü taxucürüwama Tupanapata ya naxchirunaxcèxgu
taxücu”,
ñanagürü. Rü yemacèx ga yema Yudíugü, rü yexguma wüxi ga yuetaxũ yangõgügügu rü
nanaxwèxegü ga na norü paixũtawa nagaãxũ ga wüxi ga woca na yema pai Tupanacèx
yamáxũcèx rü na yaguãxũcèx na yemaãcü ga guma tanimaca rü dexágu nagüãxũcèx
na yema duũxũgüxũ namaã namaxcuxũcèx na yemaãcü nüxna ínayi̱xũcèx ga norü
chixexũ. Natürü yema rü duũxũgüarü düxétüxũnewaxicatama nanamexẽẽ rü tama
norü maxũxũ namexẽẽ.
14 Natürü nagü ya Cristu rü yema naxũnagügüarü yexera name erü tórü maxũ namexẽẽ
na aixcüma Tupanapẽxewa imexũcèx. Rü Cristu rü woo Tupana Nane na yiĩxũ rü na
nataxuxũ ga norü chixexũ, natürü Tupanana nügü naxã rü tórü pecaducèx nayu yerü
Naãẽ i Üünexũ nanaporaxẽẽ. Rü yemaãcü curuchagu nanabaxẽẽ ga nagü. Rü ñu̱xma ya
yima nagü rü ningu na tüxũ namexẽẽxũcèx i Tupanapẽxewa. Rü ngẽmacèx taxucèxma

tanaxwèxe na nagu ixĩxũ ga yema mugü ga Moĩché ümatüxũ ga tama tüxna naxãxũ i maxũ i taguma gúxũ. Rü ñu̱xma na Cristugagu Tupanapẽxewa imexũ, rü nüma ya Cristu rü tüxũ narüngũxẽẽ na naxüxũcèx i ngẽma Tupana ya maxũcü tüxũ naxwèxexũ.
15 Rü ñu̱xma na tórü pecaducèx nayuxũ ga Ngechuchu ya Cristu, rü nüma nixĩ i tórü ngũxẽẽruũ i Tupanapẽxewa, ngẽma Tupanaãrü uneta i ngexwacaxũxũ nüxũ ixuxũrüũ. Rü ñu̱xma i yixema na Tupana tüxũ dexũ, rü tüxũ nangẽxma i maxũ i taguma gúxũ ega yima Naneãxũ yaxõgügu. Rü ngẽxgumarüũ ta i guxũma i Tupanaãrü duũxũgü ga nuxcüma yaxõgüxũ, rü nüxũ nangẽxma i maxũ i taguma gúxũ yerü Cristu nayu na norü pecaduna ínanguxũxẽẽãxũcèx.
16 Rü ngẽxguma nayuxchaũgu i wüxi i duũxũ, rü wüxi i poperagu nanaxümatü na texé tá nayaxuxũ i norü ngẽmaxũgü. Natürü ngẽxguma namaũxgu i ngẽma duũxũ, rü taxucürüwama texé tanayaxu i norü ngẽmaxũgü.
17 Rü ngẽmacèx i ngẽma popera rü tama napora i ngẽxguma namaũxgu i ngẽma duũxũ. Rü ngẽxguma nayu̱xguxicatama nixĩ i naporaxũ.
18 Rü nüma ga Cristu rü norü yumaã nixĩ ga Tupanapẽxewa tüxũ yamexẽẽgüxũ. Yerü ga Moĩché rü nüxũ nixu rü yexguma texé pecaduã̱xgu rü tanaxwèxe na tümaãrü paixũtawa tanagaxũ ga wüxi ga naxũna na tümae̱gagu nayuxẽẽãxũcèx rü inabaãxũcèx ga nagü na Tupana tüxũ nüxũ ngechaũxũcèx ga tümaãrü pecadu.
19 Rü Moĩché rü guxũma ga duũxũgüpẽxewa nüxũ nixu ga guxũma ga Tupanaãrü mugü. Rü yemawena nanayaxu ga wocaxacügügü rü chibuxacügügü, rü dexámaã nanaxüéũ. Rü ñu̱xũchi nanayaxu ga wüxi ga naĩxchacüüxacü rü ñuxre ga tüèxmü ga dauxũne, rü yema naĩxchacüügu nanabagümü. Rü yemamaã guma nagüwa nanacúe rü ñu̱xũchi nanamaxcuétü ga yema popera ga Tupanaãrü mugü nawa yexmaxũ. Rü yexgumarüũ ta nayamaxcutanü ga guxũma ga duũxũgü.
20 Rü ñu̱xũchi ga Moĩché rü ñanagürü nüxũ ga duũxũgü:
“Tupana rü marü inaxuneta na pexũ tá nangũxẽẽxũ. Rü daa nagümaã pexũ chimaxcutanü i ñu̱xma erü ngẽmaãcü nixĩ i choxũ namuxũ na ngẽmawa nüxũ pecuáxũcèx na aixcüma tá pexũ nangũxẽẽxũ”,
ñanagürü.
21 Rü ñu̱xũchi ga Moĩché rü guma nagümaã nanamaxcuétü ga guma ĩpata ga naxchirunaxcèx ga nawa Tupanaxũ yacuèxüügüne. Rü yexgumarüũ ta nayamaxcutanü ga guxũma ga yemaxũgü ga namaã Tupanaxũ yacuèxüügüxũ ga guma ĩpataarü aixepewa yexmagüxũ.
22 Rü nüxũ tacuèx rü yema duũxũgü ga yexguma pecadu naxügügu rü Tupanapẽxewa nügü yamexẽẽgüchaũgu, rü norü paigüxũtawa nanaga ga wüxi ga naxũna na nüxũ yamáãxũcèx rü inabagüxẽẽãxũcèx na Tupana tama napoxcuexũcèx. Natürü ñu̱xma ya Tupana rü tüxũ nüxũ nangechaũ i tórü chixexũ yerü tórü pecaducèx nayu ga Ngechuchu rü nagü inanaba. Rü yexguma chi tãũ chima nayu̱xgu rü nagü inabaãgu, rü taxucürüwa chima Tupana tüxũ nüxũ nangechaũ i tórü pecadugü.

Cristu rü nayu na iyanaxoxẽẽãxũcèx i pecadu

23 Rü yemacèx ga Tupana rü nuxcümaxũchima Moĩchémaã nüxũ nixu na paigü duũxũgüarü pecaducèx nadèi̱xũ ga naxũnagü rü inabaãxũ ga nagü na yemaãcü Tupana tama napoxcuexũcèx ga duũxũgü. Natürü i ñu̱xma i yixema na Tupana tüxũ dexũ, rü tüxũ nangẽxma i tachica i daxũguxũ i naãnewa yerü Nane ya Cristutama tórü pecaducèx nayu rü inanaba ga nagü. Rü yima nagü rü Tupanapẽxewa rü poraãcü ngẽma naxũnagügüarü yexera narüporamaẽ.
24 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü taxucèxma tũxcüũ guma ĩpata ga naxchirunaxcèx ga duũxũgü üxũnegu naxücu ya Cristu na nge̱ma taétüwa nachogüxũcèx. Erü nüma ya Cristu rü marü Tupanaxũtawaxüchi nangu i daxũguxũ i naãnewa. Rü nge̱ma Nanatüpẽxewa nangẽxma i ñu̱xma na nge̱ma taétüwa nachogüxũcèx.

25 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü taxucèxma tü̱xcüŭ guxŭguma Nanatüna nügü naxãẽcha na
ngẽmaãcü taxcèx nayuuuxŭcèx. Rü yema Yudíugüarü paigüarü ãẽ̱xgacügü rü gúcü ga
taunecügügu guma ĩpata ga üünenegu nachocuxŭ na yéma Tupanana naxãgüãxŭcèx ga
guma naxŭnagügü.
26 Natürü ya Cristu, rü taxucèxma tü̱xcüŭ gúcü ya taunecügügu Tupanana nügü
naxãẽcha, erü ngẽxguma chi ngẽmaãcü yixĩgu rü chi noxri naãne ixügügumama rü chi
marü mue̱xpü̱xcüna taxcèx nayu. Natürü ñomaŭcüü ga Cristu rü marü ñoma ga naãnewa
nangu na wüxicanatama nügü inaxãxŭcèx rü pecaducèx nayuxŭcèx.
27-28 Rü ngẽma na wüxicanatama nayuexŭ i duŭxŭgü naxŭpa na Tupanapẽxewa
nangugüxŭ, rü yexgumarüŭtama ga Cristu rü wüxicanatama nügü inaxã rü nayu na
iyanaxoxẽẽãxŭcèx i muxŭma i duŭxŭgüarü pecadugü. Natürü wena taxarü núma naxũ.
Rü ngẽxguma wena núma naxũxgu rü tama pecaduarü oxẽẽwa tá núma naxũ. Natürü tá
núma naxũ na namaxẽxẽẽãxŭcèx i guxŭma i ngẽma duŭxŭgü i aixcüma ínanguxẽẽgüxŭ.

10

1 Rü yema mugü ga Moĩché ümatüxŭ rü írarüwatama yema duŭxŭgücèx nanango̱xẽẽ
ga ta̱cü tá na naxüxŭ ga Cristu. Natürü ga yema mugü rü tama aixcüma Cristurüŭ
napora, yerü taxucürüwama Tupanapẽxewa nayamexẽẽ ga yema duŭxŭgü woo gúcü
ga taunecügügu Tupanacèx nanadaiixŭ ga naxŭnagü na yemaãcü Tupanana nangaica-
magüxŭcèx. Rü yemaãcü ga yema mugü rü taxucürüwama Cristurüŭ nanamaxẽxẽẽ ga
yema duŭxŭgü.
2 Rü yexguma chi yema mugü aixcüma yema duŭxŭgüxŭ imexẽẽgu ga Tupanapẽxewa,
rü tãũ chima nagu narüxĩnüẽẽcha na yapecaduãxŭ, rü chi nüxŭ narüxoe na naxŭnagü
Tupanacèx nadè̱ixŭ.
3 Natürü woo gúcü ga taunecügügu Tupanacèx naxŭnagü nadè̱ixŭ ga duŭxŭgü, rü
tama norü pecadu inayarüxoxẽẽ. Rü yema rü norü pecaduarü cuèxãchixẽẽruŭmare nixĩ.
4 Yerü guma nagü ga yema wocagü rü chibugü rü tama napora na iyanaxoxẽẽãxŭcèx
ga pecadugü.
5 Rü yemacèx ga Cristu ga yexguma ñoma ga naãnewa naxũxchaŭgu, rü Nanatüxŭ
ñanagürü:
“Tama cunaxwèxe na naxŭnagü cuxcèx nadè̱ixŭ i duŭxŭgü na naxütanügüãxŭcèx i norü
pecadugü. Natürü cunamexẽẽ i ñaã chaxune na ngẽmamaã chanaxütanüxŭcèx i
pecadu.
6 Rü tama namaã cutaãẽ i ngẽma naxŭnagü i cuxna naxãmaregüxŭ rü cuxcèx nadè̱ixŭ rü
yagugüxŭ na naxütanügüãxŭcèx i norü pecadugü.
7 Rü yemacèx rü ñacharügü: ‘Dücèx, Pa Chaunatüx, daxe chixĩ, rü nuã cupẽxewa
changẽxma na chanaxüxŭcèx i curü ngúchaŭ rü na chayuxŭcèx, ngẽma curü orewa
chauchiga naxümatüxŭrüŭ’, ñacharügü”.
8 Rü yemaãcü ga Cristu rü nüxŭ nixu na Tupana rü tama aixcüma namaã nataãẽxŭ ga
yema na naxcèx nadaiãxŭ ga naxŭnagü rü naxcèx yagugüãxŭ na naxütanügüãxŭcèx
ga norü pecadugü woo yema mugü ga Moĩché ümatüxŭwa rü duŭxŭgüxŭ namu na
naxügüãxŭ ga guxŭma ga yema.
9 Rü yemawena ga Cristu, rü ñanagürü ta:
“Dücèx, Pa Chaunatüx, daxe chixĩ, rü nuã cupẽxewa changẽxma na chanaxüxŭcèx i curü
ngúchaŭ rü duŭxŭgüarü pecaducèx na chayuxŭcèx”,
ñanagürü. Rü yemawa nüxŭ tacuèx na Tupana rü marü iyanaxoxẽẽãxŭ na naxŭnagü
naxcèx nadè̱ixŭ, yerü Nanexŭ ningucuchixẽẽ na pecaducèx nayuxŭ.
10 Rü ñu̱xma na Ngechuchu ya Cristu naxüxŭ ga yema Tupanaãrü ngúchaŭ, rü ngẽmacèx
nixĩ i ñu̱xma i Tupanapẽxewa ixüünexŭ i yixema. Yerü nüma ga Cristu rü Tupanana
nügü naxã na wüxicanatama guxããrü pecaducèx nayuxŭ.

11 Rü guxŭma i Yudíugüarü paigü rü wüxichigü i ngunexŭgu rü tupaucawa
nangẽxmagüxŭ na Tupanana naxãgüãxŭcèx i naxŭnagü i naxcèx nadaiiixŭ. Rü
guxŭguma yemaãcü nanaxügüxŭ natürü taguma aixcüma inayarüxo ga norü pecadugü
woo yemaãcü na naxügüxŭãxŭ.
12 Natürü nüma ga Ngechuchu ya Cristu rü wüxicanatama Tupanana nügü naxã na
guxããrü pecaducèx nayuxŭcèx. Rü yemawena rü ñu̱xũchi daxũwa naxũ rü Tupanaãrü
tügünecüwawa nayarüto, erü guxããrü ãẽxgacü nixĩ i ñu̱xmax.
13 Rü ngẽma nixĩ i nangẽxmaxŭ ñu̱xmatáta ya Tupana rü guxŭma i norü uwanügüxŭ
nüxŭ nayexeraxẽẽ.
14 Rü nüma ga Ngechuchu ya Cristu rü wüxicanatama Tupanana nügü naxã rü nayu na
guxŭguma Tupanapẽxewa timexŭcèx ya yíxema Tupanacèx tüxŭ yaxüünexẽẽgüxe. Rü
ngẽmacèx i ñu̱xma rü taxucèxma tu̱xcüŭ wena nügü inaxã rü nayu, yerü wüxicanatama
guxŭma ningutanüxẽẽ.
15-16 Rü Tupanaãẽ i Üünexŭ rü tüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ na aixcüma yiĩxŭ i ngẽma, yerü nüma
ga Tupana rü ñanagürü:
“Ngẽxguma nawa nanguxgu na wena ngẽma Yudíugümaã ichaxunetaxŭ, rü wüxi i
ngexwacaxŭxŭ i uneta tá nüxna chaxã. Rü tá meã ngẽma duŭxŭgüxŭ nüxŭ
chacuèxẽẽ i chorü mugü na aixcüma naãẽwa nangẽxmagüxŭcèx rü guxŭguma
naga naxĩnüẽxŭcèx.
17 Rü tá nüxŭ ichayarüngümaxŭchi i ngẽma duŭxŭgüarü pecadugü rü ngẽma chixexŭ i
naxügüxŭ. Rü tagutáma wena nüxna chacuèxãchi”,
ñanagürü.
18 Rü ngẽmaãcü nüxŭ tacuèx rü ngẽxguma Tupana duŭxŭgüaxŭ nüxŭ ngechaŭgu i norü
pecadugü, rü marü taxucèxma tu̱xcüŭ nanaxwèxe na wena ṯacü i naxŭnagü nüxna
naxãgüxŭ naxcèx i pecadu.

Name nixĩ i Tupanana tangaicamagü

19-20 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma, Pa Chaueneẽgü, rü taxucèxma tu̱xcüŭ tamuŭẽ na Tupana
íngẽxmaxŭwa ichocuxŭ na namaãxŭchi idexagüxŭcèx. Rü nuxcümaxŭchima rü paigüarü
ãẽxgacüxicatama yexma naxücu nagu ga guma ĩpata ga naxchirunaxcèx ga Tupana
nawa yexmane. Rü taxucürüwama ngexerüxŭxemare yexma taxücu. Natürü nüma
ga Ngechuchu ya Cristu rü marü inayanaxoxẽẽ ga guxŭma ga yema ga yexguma
curuchagu nayu̱xgu rü nagü inabaãgu na Tupana íngẽxmaxŭwa tüxŭ yachocuxẽẽxŭcèx
rü namaãxŭchi idexagüxŭcèx. Rü woo taxucürüwama Tupanana tangaicamagü ga
noxrix, natürü nüma ga Cristu rü nayu na tüxŭ namaxẽxẽẽxŭcèx. Rü nagagu nixĩ i
ñu̱xma i Tupanaxŭtawa ingugüxŭ.
21 Rü nüma nixĩ i Tupanapẽxewa tüxŭ nangŭxẽẽxŭ i guxãma i yixema i Tupanaãrü
duŭxŭgü ixĩgüxe.
22 Rü ñu̱xma na tüxŭ nangẽxmaxŭ ya tórü ngŭxẽẽruŭ i Tupanapẽxewa, rü tanaxwèxe
i ngearü chixexŭãcüma Tupanana tangaicamagü na namaãxŭchi idexagüxŭcèx. Rü
tanaxwèxe i aixcüma tayaxõgü na nüma rü tá meã tüxŭ nayaxuxŭ yerü Cristu rü taxcèx
nayu na tüxŭ iyanaxoxẽẽãxŭcèx i tórü chixexŭ rü yemacèx marü naẹgagu ítabaiŭ.
23 Rü tanaxwèxe i aixcüma meã Cristuaxŭ tayaxõgüecha yerü nagümaã tüxŭ inayanax-
oxẽẽ ga tórü chixexŭ. Rü ngẽmacèx ítananguxẽẽ na wena taxarü núma naxũxŭ na
Nanatüxŭtawa tüxŭ nagagüxŭ. Rü taguma tanaxwèxe na nüxŭ rüxoexŭ na yaxõgüxŭ,
rü bai i írarüwa. Erü Tupana ga tamaã ixunetacü na tüxŭ nangŭxẽẽxŭ, rü aixcümaxŭchi
tá nayanguxẽẽ i guxŭma ga yema tamaã nüxŭ yaxuxŭ.
24 Rü ñu̱xma na ngẽmaãcü tüxŭ nangŭxẽẽxŭ ya Tupana, rü name nixĩ i guxŭguma
naxcèx tadaugü na ñuxãcü wüxichigü yigü rüngŭxẽẽgüxŭ na yexeraãcü yigü in-
gechaŭgüxŭcèx rü mexŭ ixügüxŭcèx.

25 Rü name nixĩ i guxŭguma tórü ngutaquẽxegüwa na íingugüüxŭ. Erü nümaxŭ rü marü
nüxŭ narüxoe na ngutaquẽxewa naxĩxŭ, rü tama tanaxwèxe na ngẽxgumarüŭ ixĩgüxŭ.
Rü ngẽmacèx name nixĩ i yigüaxŭ tanangúchaŭxẽẽ na ingutaquẽxegüxŭ. Rü ñu̱xma na
nüxŭ icuáxŭ na marü yangaicaxŭ ya tórü Cori, rü yexeraãcü tanaxwèxe na yigüaxŭ
nangúchaŭxẽẽxŭ.
26 Natürü ngẽxguma chi texé Cristuaxŭ yaxõchirẽxgu ga noxrix rü ñu̱xũchi noxtacüma
nüxŭ tarüxoxgu, rü marü nataxuma na ñuxãcü namexẽẽxŭ i ngẽma tümaãrü pecadu i
Tupanapẽxewa.
27 Erü ngẽxguma chi ngẽmaãcü noxtacüma Cristuxŭ tarüxoxgu, rü aixcümaxŭchi tá
tanayaxu i ngẽma poxcu i ãũcümaxŭ i Tupana tá tüxŭ namaã poxcuxŭ rü yima üxü ya
iyaurane ya nawa tá ínaguxŭne i ngẽma Tupanamaã rüxuwanügüxŭ. Rü ngẽxĩcatama nixĩ
i tüxŭ ínanguxẽẽxŭ ya yíxema Cristuxŭ rüxoxe.
28 Rü nüxŭ tacuèx rü yexguma texé tama Moĩchéarü mugüga ĩnügu rü nayexmagu
ga taxre rü ẽxna tomaẽxpu̱x ga duŭxŭgü ga tüxŭ daugüxŭ rü tüxŭ ixugüexŭ na
aixcüma tama naga taxĩnüxŭ, rü ãẽxgacügü rü noxtacüma tüxŭ nimèxgü rü tama nüxŭ
tangechaŭtümüŭgü.
29 Natürü Tupana rü aixcüma yexeraãcü tá nanapoxcue i ngẽma duŭxŭgü i tama
Nanega ĩnüẽxŭ rü yima nagü ya pecaduarü piruŭxŭ oexŭ rü Naãẽ i Üünexŭ i nüxŭ
ngechaŭxŭmaã guxchigagüxŭ.
30 Rü meãma nüxŭ tacuèx rü Tupana rü tama natücèxma ñanagürü:

“Choma tá nixĩ i namaã nüxŭ chacuáxŭ na ţacü tá namaã chaxüxŭ i guxŭma i ngẽma
chixexŭ ügüxŭ. Rü aixcüma tá chanapoxcu”,
ñanagürü. Rü yexgumarüŭ ta ñanagürü:

“Choma tátama nixĩ i nüxna chaçaxŭ i wüxichigü i chorü duŭxŭgü i norü maxŭchiga”,
ñanagürü.
31 Rü dücax, rü aixcüma namaxŭ ya Tupana, rü ngẽmacèx ega tama naga ixĩnüẽgu rü wüxi
i ãũcümaxŭchixŭ nixĩ na namẽxgu inguxŭ na tüxŭ napoxcuxŭcèx.
32 Rü dücax, name nixĩ i nüxna pecuèxãchie ga ñuxãcü na yiĩxŭ ga yexguma noxri Cristuxŭ
peyau̱xgu. Rü yexguma ga pema rü yema na peyaxõgüxŭgagu rü poraãcü guxchaxŭgü
pexŭ nangupetü, natürü tama Cristuxŭ perüxoe rü bai ga írarüwa.
33 Rü ñuxre ga pema rü duŭxŭgü pemaã naguxchigagü rü guxãpẽxewa pexŭ niçuaixgü.
Rü ţoguã̱x ga pema rü pegü ipeyaxãgü na yema pemücügürüŭ ngúxŭ pingegüxŭcèx.
34 Rü pema rü pexŭ nangechaŭtümüŭgü ga yema petanüxŭgü ga yaxõgüxŭ ga poxcu-
pataŭwa yexmagüxŭ. Rü taãẽãcüma yaxna namaã pexĩnüẽ ga yema tama yaxõgüxŭ ga
pexna napuxŭxŭ ga perü yemaxŭgü. Rü tama naxcèx pexoegaãẽ, yerü meãma nüxŭ
pecuèx rü daxũguxŭ i naãnewa pexŭ nangẽxma i ngẽma perü ngẽmaxŭgüarü yexera ixĩxŭ,
erü tagutáma nagu̱x.
35 Rü ngẽmacèx i ñu̱xmax, rü tama name na nüxŭ perüxoexŭ na Cristuaxŭ peyaxõgüxŭ
woo ţacü pexŭ üpetügu. Erü marü nüxŭ pecuèx rü Tupana rü aixcümaxŭchi tá pexna
nanaxã i perü ãmare i maxŭ i taguma gúxŭ, erü Cristuaxŭ peyaxõgü.
36 Rü ngẽma guxchaxŭgü i pexŭ ngupetüxŭ, rü name nixĩ i yaxna namaã pexĩnüẽ na pe-
naxüxŭcèx i Tupanaãrü ngúchaŭ rü penayaxuxŭcèx i ngẽma ãmare i pemaã inaxunetaxŭ.
37 Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:

“Paxaxüchi tá wenaxãrü núma naxũ ya Cristu. Rü aixcüma tãũtáma nuxcü ínangu.
38 Natürü yíxema tümaãrü õgagu chopẽxewa mexẽ, rü name nixĩ i guxŭguma
tayaxõõcüma chauxcèx tamaxŭ. Natürü ngẽxguma nüxŭ tarüxoxgu na tayaxõxŭ, rü
choma rü tãũtáma tümamaã chataãẽ”,
ñanagürü.

39 Natürü i yixema rü tama ngẽma duũxũgü i nüxũ rüxoexũ i Tupana tá poxcuexũrüũ tixĩgü. Erü yixema rü ngẽma yaxõgüxũtanüxũ tixĩgü, rü ngẽmacèx tüxũ nangẽxma i maxũ i taguma gúxũ.

11

Tórü õchiga

1 Rü ñu̱xma rü tórü õgagu nixĩ i nüxũ icuáxũ na aixcüma tá nayauxgüxũ i guxũma i ngẽma irünguxẽẽgüxũ ga Tupana tamaã ixunetaxũ. Rü ngẽma tórü õgagu nixĩ i nüxũ icuáxũ na aixcüma Tupana tá yanguxẽẽxũ i ngẽma norü uneta i ñu̱xma tauta nüxũ idauxũ.

2 Rü ñuxre ga nuxcümaũgüxũ ga tórü o̱xigü rü Tupanaãxũ nayaxõgü, rü yemacèx ga Tupana rü namaã nataãẽ.

3 Rü ngẽma tórü õgagu nixĩ i nüxũ icuáxũ na aixcüma yiĩxũ na Tupana rü norü oremaãmare nango̱xẽẽãxũ ga ñoma ga naãne rü üèxcü rü tauemacü rü woramacurigü rü ẽxtagü. Rü yemaãcü ga Tupana, rü ngürüwa nanango̱xẽẽmare ga guxũma i ngẽma ñu̱xma nüxũ idauxũ.

4 Rü guma nuxcümaũcü ga Abé rü Tupanaãxũ nayaxõ. Rü yemacèx Tupanaga naxĩnü rü nüxna nanaxã ga wüxi ga naxũna ga Tupanacèx yamáxũ. Natürü ga naẽneẽ ga Caĩ rü tama Tupanaga naxĩnü rü tama nüxna nanaxã ga yema ãmare ga Tupana nüxũ naxwèxexũ. Rü yemacèx ga Tupana rü woo tama Caĩmaã nataãẽ, natürü Abémaã nataãẽ rü nüxũ nixu na mecü yiĩxũ yerü nayaxõ rü naga naxĩnü. Rü ngẽmacèx i ñu̱xmax na woo nayuxũ ga Abé, natürü wüxi i tórü cuèxruũ nixĩ. Erü nawa nixĩ i nüxũ icuáxũ na Tupana naxwèxexũ na yaxõgüxũ rü naga ixĩnüẽxũ.

5 Rü Enó rü ta Tupanaãxũ nayaxõ rü naga naxĩnü. Rü yemacèx nixĩ ga namaxãcütama yagaãxũ na tama nayuxũcèx. Rü namücügü rü taguma nüxũ inayangaugü, yerü Tupana nayaga. Rü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa nüxũ nixu rü yexguma tauta yagaãgu, ga Enó rü nanaxü ga yema Tupana naxwèxexũ.

6 Natürü taxuacüma Tupana tamaã nataãẽ ega tama nüxũ yaxõgügu. Rü yíxema namaã ãmücüchaũxẽ, rü tanaxwèxe na tayaxõxũ na aixcümaxũchi nangẽxmaxũ i nüma rü aixcüma tüxũ nangũxẽẽxũ ya yíxema naxcèx daugüxe rü naga ĩnüẽxẽ.

7 Rü yexguma No̱emaã yadeaxgu ga Tupana, rü nüma ga No̱e rü nayaxõ rü naga naxĩnü. Rü Tupana rü namaã nüxũ nixu rü tá na ínanguxẽẽãxũ ga mucü ga taxüchicü ga taguma duũxũgü nüxũ daucü rü tá guxũwama inanguanexẽẽcü. Rü namaã nüxũ nixu ga na naxüãxũcèx ga wüxi ga wapuru ga taxũne na tama nayuexũcèx ga nüma rü namèx rü nanegü rü nane̱xgü. Rü Tupanaga naxĩnü ga No̱e, rü nanaxü ga guma wapuru, rü yemaãcü tama nayue ga nüma rü napatacu̱a̱x. Rü yemaãcü Tupanaãxũ nayaxõ. Natürü yema togü ga duũxũgü rü tama nayaxõgü, rü yemacèx Tupana nanapoxcue. Natürü nüma ga Tupana rü No̱exũ nixu na napẽxewa namexũ, yerü nüxũ nayaxõ.

8 Rü guma tórü o̱xi ga Abráũ, rü Tupanaãxũ nayaxõ. Rü yemacèx nixĩ ga naga naxĩnüxũ rü nüxna yaxũxũ ga nanatüchiũãne na nawa naxũxũcèx ga yema naãne ga Tupana tá nüxna ãxũ na noxrüxüchi yiĩxũcèx. Rü yemaãcü nanaxü ga yexguma Tupana namuxgu. Rü nanatüchiũãnewa inaxũãchi ga Abráũ woo tama nüxũ na nacuáxũ ga ngextá tá na naxũxũ.

9 Rü yexguma nawa nanguxgu ga yema naãne ga Tupana namaã ixunetaxũ, rü ñoma yexma naxũãneãxũrüũmare ĩpata ga naxchirunaxcèxmaãmare naxãchiũ. Rü yexgumarüũtama nixĩgü ga nane ga Ichaá rü nataa ga Acobu, yerü yexguma nayaegu rü Abráũrüũ ñoma yexma naxĩãneãxũrüũmare nixĩgü ga yema naãnewa. Rü yemaãcü nixĩgü ga guxũma ga nümagü ga na woo Tupana rü namaã inaxunetaxũ ga na noxrüxüchi yiĩxũcèx ga yema naãne.

10 Rü yemaãcü ga Abráũ, rü woo ñoma yexma naxũãneãxũrüũmare yéma nayexma,
natürü Tupanaãxũ nayaxõchigüama, yerü nüxũ nacuèx na Tupana tá daxũguxũ i naãnewa
na nagaxũ nawa ya yima ĩãne ya nümatama naxüxũne ya tagutáma iyarüxoxũne.
11 Rü yexgumarüũtama iyixĩ ga Abráũ namèx ga Chara. Rü woo ga na taguma
naxãxãcüchiréxũ yerü marü iyaxüchi, natürü ixãxãcü yerü iyaxõõma na Tupana rü
aixcüma tá yanguxẽẽãxũ ga yema norü uneta ga tá na naxãxãcüxũ.
12 Rü yemaãcü ga Abráũ rü woo marü yaguą̃xũchi na yiĩxũ, natürü düxwa nüxũ
nayexma ga wüxi ga nane, rü gumawa ne naxĩ ga muxũma ga nataagü. Rü ñu̱xma rü
ñoma ẽxtagürüũ namuxũchi, rü ñoma naxnücü ya taxuacüma yaxugücürüũ nixĩgü, yerü
yemaãcü Abráũmaã inaxuneta ga Tupana.
13 Natürü nümagü ga Abráũ rü Ichaá rü Acobu rü nayue, rü yemacèx tama nüxũ
nadaugü ga guxũma ga nataagü i ñu̱xma ngẽxmagüxũ, rü tama namaã inacuèxgü
ga yema naãne ga noxri Abráũmaã nüxũ yaxuxũ ga Tupana. Natürü Tupanaãxũ
nayaxõgüama, rü yemacèx nüxũ nacuèxgü rü Tupana rü tá aixcüma na yanguxẽẽãxũ ga
yema norü uneta ga namaã nüxũ yaxuxũ. Rü nataãẽgü yerü nüxũ nacuèxgü na tãũtáma
guxũguma ñoma ga naãnewa na nayexmagüechaxũ, rü yemacèx nüxũ nixugüe na to i
nachiũãnecu̱ą̃xrüũmare yixĩgüxũ ga ñoma ga naãnewa.
14 Rü nümagü rü yema oremaã meãma tüxũ nüxũ nacuèxẽẽ na tama ñoma ga
naãneguxicatama naxĩnüẽxũ natürü ínanguxẽẽgüãxũ i to i nachica i daxũguxũ i naãnewa
ngẽxmaxũ.
15 Rü nümagü rü yexguma chi nanaxwèxegügu ga naxcèx na nawoeguxũ ga yema
naãne ga noxri nawa ne naxĩxũ, rü tãũ chima nüxũ naguxcha rü chi naxcèx nawoegu.
16 Natürü ga nümagü rü nüxũ nangúchaũgü i ngẽma naãne i mexẽchixũ i daxũwa
ngẽxmaxũ i Tupanaxũtawa. Rü yemacèx nixĩ ga Tupana ga tama naxãnexũ na nügü
yaxuxũ na norü Tupana yiĩxũ. Yerü nüma ga Tupana rü naxcèx nanamexẽẽ ga wüxi
ga ĩãne ya daxũguxũ i naãnewa ngẽxmane.
17-18 Rü Tupana ga noxri rü Abráũmaã nüxũ nixu rü ñanagürü:

“Cune ya Ichaáwa tá cuxũ nangẽxma i muxũchixũtama i cutaagü”,
ñanagürü. Rü Abráũ rü nayaxõ na Tupana rü aixcümaxũchi tá na yanguxẽẽãxũ ga yema
namaã inaxunetaxũ. Rü yemacèx ga yexguma Tupana nüxũ ü̱xgu rü Ichaácèx nüxna
nacaxgu na naxcèx yamáãxũcèx, rü nüma ga Abráũ rü tama nanachu̱xu. Rü ínamemare
na Tupanacèx yamáãxũ ga guma nane ga nügümaã wüxicacü.
19 Yerü nüma ga Abráũ rü nayaxõ na Tupanaãxũ natauxchaxũ na wena namaxẽxẽẽãxũ i
yuexũ. Rü yemacèx ga Abráũ rü ínamemare na Tupanacèx nanexũ yamáxũ yerü nayaxõ
na Tupana rü wena tá namaxẽẽãxũ. Rü aixcümaxũchi yemaãcü Abráũcèx nanaxü ga
Tupana, yerü woo ñoma marü nayuxũrüũ nixĩ ga nane, natürü ga Tupana rü maxũcü
nüxna nanamu. Rü yema rü wüxi ga tórü cuèxruũ nixĩ na ñuxãcü aixcüma yaxõõxũ ga
Abráũ.
20 Rü guma Ichaá rü ta Tupanaãxũ nayaxõ. Rü yemacèx ga yexguma marü nayèxgu,
rü nayumüxẽ rü Tupanana naca na nanegü ga Acobu rü Echaúxũ nangũxẽẽxũcèx. Rü
yemaãcü nayumüxẽ yerü aixcüma nayaxõ na Tupana tá yanguxẽẽxũ ga yema nüxna
naxcèx naçaxũ.
21 Rü guma Acobu rü ta Tupanaãxũ nayaxõ. Rü yemacèx ga yexguma marü nayèxgu
rü nayuxchaũgu, rü norü caxũxũmaã nügü inachixẽẽ rü Tupanaxũ nicuèxüũ. Rü
nayumüxẽ rü Tupanana naca na nataagü ga Yúche nanegüxũ nangũxẽẽxũcèx. Rü
yemaãcü nayumüxẽ yerü aixcüma nayaxõ na Tupana tá yanguxẽẽxũ ga yema Abráũmaã
inaxunetaxũ.
22 Rü guma Yúche rü ta Tupanaãxũ nayaxõ. Rü yemacèx ga yexguma nayuxchaũgu, rü
natanüxũgümaã nüxũ nixu rü ñanagürü:

“Tataagü rü yixcüra rü tá ínachoxũ i nuã Equituanewa na nawa naxĩxũcèx i ngẽma naãne

ga Tupana tórü o̱xi ga Abráŭmaã nüxŭ ixuxŭ. Rü ngẽxguma nge̱ma naxĩxgu, rü chanaxwèxe ya chauxchinèxãgü rü ta nge̱ma nanana na ngẽxma yatèxgüãxŭcèx”, ñanagürü.

23 Rü yemawena rü mucüma ga taunecügü rü nimu ga yema duŭxŭgü ga Equituanewa. Rü yema nachiŭãneãrü ãẽ̱xgacü, rü tama nanaxwèxe na yexeraãcü yamuẽtanüxŭ, rü yemacèx nanamu na tüxŭ nadèi̱xŭcèx ga guxãma ga buxe ga iyatüxe ga yexwacèx ibuetanüxẽ. Natürü nanatü rü naẽ ga guma tórü o̱xi ga Moĩché, rü aixcüma Tupanaãxŭ tayaxõgü. Rü yemacèx ga yexguma noxri nabuxgu ga Moĩché, rü tomaẽ̱xpü̱x ga tauemacügu itayacu̱xgü, yerü nüxŭ tadaugü na namexẽchixŭ rü tama naxcèx tamuŭẽ ga yema Equituaneãrü ãẽ̱xgacüarü ore ga woo na naxunagüãxŭ ga na buxe tüxŭ nadèi̱xŭ.

24-25 Rü Moĩché rü ta Tupanaãxŭ nayaxõ. Rü yemacèx ga yexguma marü nayèxgu rü tama nanaxwèxe na nügü yaxuxŭ na Equituaneãrü ãẽ̱xgacüxacü ngĩne na yiĩxŭ, yerü naxcèx rü narümemaẽ na natanüxŭgü ga Yudíugümaã wüxigu ngúxŭ yangexŭ. Rü tama nanaxwèxe na ta̱cü ga ñoma ga naãneãrü chixexŭmaã nügü na nataãẽxẽẽxŭ, yerü nüxŭ nacuèx rü yema taãẽ rü paxaãchiruŭmare nixĩ.

26 Rü yexgumarüŭ na daxũguxŭ ga naãnena na yaxũxŭ ga Cristu na ngúxŭ yangexŭcèx, rü yexgumarüŭ ta nixĩ ga Moĩché ga ãẽ̱xgacüpatana na yaxũxŭ, yerü naxcèx rü narümemaẽ na natanüxŭgü ga Yudíugümaã wüxigu ngúxŭ yangexŭ. Natürü taxucèxma yema ngúxŭgu narüxĩnü, yerü nüxŭ nacuèx rü tá wüxi i ngunexŭgu Tupanaxŭtawa na nayauxãxŭ i norü natanü.

27-28 Rü yema na yaxõõxŭcèx nixĩ ga Tupanaga naxĩnüxŭ ga Moĩché. Rü yemacèx ga yexguma Tupana namuxgu ga na naxüãxŭ ga üpetüchiga, rü nayanguxẽẽ ga yema Tupana namuxŭ. Rü nüma ga Moĩché rü guxŭma ga natanüxŭgü ga Yudíugüxŭ namu na wüxichigü ga ĩpatawa yamáãxŭcèx ga wüxi ga carneruxacü na yemagümaã namaxcuãxŭcèx ga naã̱xpatagü. Rü ñanagürü nüxŭ:

“Ñoma i chütaxŭgu rü tá Tupana núma Equituanewa nanamu i wüxi i norü orearü ngeruŭ i daxũcu̱ã̱x rü tá nanadai ya yima nüxira bucü ya Eqüituanecu̱ã̱xgü nane i wüxichigü ya ĩpatawa. Natürü ngẽxguma yima nagümaã penamaxcuxgu i perü ĩã̱xpata, rü tãũtáma pechiŭgu naxücu”,

ñanagürü. Rü yemaãcü ga Moĩché rü Tupanaga naxĩnü yerü nüxŭ nayaxõ. Rü yemacèx ga yema orearü ngeruŭ ga daxũcu̱ã̱x rü taxuŭma ga Yudíugünexŭ nimèx. Rü yema na yaxõõxŭcèx nixĩ ga ínaxũxũxŭ ga Equituarü naãnewa, rü tama naxcèx namuŭxŭ na guma Equituaneãrü ãẽ̱xgacü tá namaã nanuxŭ. Rü taguma nüxŭ narüxo ga Tupanawe na naxũxŭ, yerü Tupana ya ẽxŭgucüarü ngúchaŭ naxü.

29 Rü yema duŭxŭgü ga Moĩchéwe rüxĩxŭ rü ta nayaxõgü. Rü yemacèx ga yexguma yema Taxtü ga Dauchiüxŭwa nangugügu, rü yema dexá rü nügüna nixĩgachi, rü nipaaneãchi, rü yéma nichoŭ. Natürü yexguma yema Equituanecu̱ã̱x ga churaragü ga nawe ngẽgüxŭ nawe ichoŭgu, rü yexma nayiama, yerü wenaxãrü nügüna naxĩ ga yema dexá.

30 Rü yexguma guma ĩãne ga Yericúwa nangugügu ga yema duŭxŭgü, rü taxucürüwama nichocu, yerü guxŭwama naxãxtapü̱x. Natürü Tupanaãxŭ nayaxõgü, rü yemacèx Tupanaga naxĩnüẽ rü 7 ga ngunexŭ nüxŭ ínichoeguãchitanücüü, yema Tupana namaã nüxŭ ixuxŭrüŭ. Natürü yexguma norü 7 ga ngunexŭwa nanguxgu, rü nüẽchama niwèxgütapü̱x, rü yemaãcü nichocu.

31 Natürü yema nge ga Yericúcu̱ã̱x ga Raá, rü woo chixri imaxŭ ga noxrix, natürü yexguma yéma nangugügu ga yema taxre ga Yudíugü ga bexma ngugütaewa yéma ĩxŭ, rü ngĩma iyixĩ ga nüxŭ nangŭxẽẽxŭ. Rü yemacèx tama yema togü ga Yericúcu̱ã̱x ga tama Tupanaga ĩnüẽxŭrüŭ iyu, yerü Tupanaãxŭ iyaxõ.

32 ¿Rü ñu̱xma rü ta̱cü i togü i duŭxŭgüchigaxŭ tá pemaã chixuxŭ? Rü changechica na pemaã nüxŭ chixuxŭcèx i nachiga ga yema nuxcümaŭgüxŭ ga ãẽ̱xgacügü ga Yedeũ

rü Bará rü Chaŭchóŭ rü Yeté rü Dabí rü Chamuę, rü guxŭma ga nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭgü.
33 Rü yema na yaxõgüãxŭcèx nixĩ ga Tupana nüxŭ rüngŭxẽẽxŭ. Rü yemaãcü to ga nachiŭãnegüarü ãę̃xgacügüxŭ narüporamaẽgü, rü meãma norü duŭxŭgümaã inacuèxgü rü aixcüma nanayauxgü ga yema Tupana namaã ixunetaxŭ. Rü yemacèx ga yexguma woo aitanügu yatèxcuchigüãgu, rü taxuŭma namaã naxü ga aigü yerü Tupana nüxna nadau.
34 Rü yexguma norü uwanügü üxüxetüwa yawocuxgu, rü taxuŭma nüxŭ naxüpetü rü tama nixae, yerü Tupanaãxŭ nayaxõgü rü nüma rü nüxna nadau. Rü yexguma togü taramaã nadaixchaŭgu, rü Tupana nüxŭ narüngŭxẽẽ na taxuŭma nüxŭ üpetüxŭcèx. Rü yexguma naturaegu rü norü uwanügü nadaixchaŭgu, rü Tupana nanaporaexẽẽ. Rü yexguma to ga nachiŭãneãrü churaragümaã nügü nadaixgu, rü yema togü ga churaragüxŭ narüyexeragü.
35 Rü nayexma ga ngexŭgü ga yuexacüxŭ, natürü yema naxãcügü rü wenaxãrü ínarüdagü yerü Tupanaãxŭ nayaxõgü. Natürü nayexma ga togü ga poraãcü ngúxŭ ingegüxŭ yerü norü uwanügü yemaãcü namaã nachopetü na Tupanaxŭ ínatèxgüxŭcèx. Natürü ga nümagü rü tama Tupanaxŭ ínatèxgü rü yemacèx nayue, yerü naxcèx rü narümemaẽ nixĩ na wena namaxẽxŭ rü nayauxgüãxŭ i ngẽma maxŭ i taguma gúxŭ.
36 Rü nayexma ta ga ñuxre ga togü ga yaxõgüxŭ ga duŭxŭgü nüxŭ cugüexŭ, rü yaçuaixgüxŭ, rü cadenamaã yanèĩxgüxŭ, rü poxcupataŭgu nawocuxŭ.
37 Rü ñuxre ga nümagü rü nutamaã ínanamuxũchigü rü yemaãcü nanadai. Rü togü rü nayaw̱ãĩxyegü rü nayue. Rü ñuxre ga togü rü ngúxŭ nüxŭ ningexẽẽgü na Tupanaxŭ ínatèxgüxŭcèx. Rü togü rü taramaã nanadai. Rü ñuxre ga nümagü rü nu ne nanaxĩmare rü carneruchèxmüŭ rü chibuchèxmüŭmaãmare nixãxchiru. Rü taxuŭma nüxŭ nayexma, rü nanaxĩxãchiãẽgü yerü norü uwanügü rü chixri namaã nachopetü.
38 Rü ñoma ga naãnecu̱ã̱x rü naxchi naxaie, natürü Tupana rü nüxŭ nangechaŭ. Rü ñoma ga naãnewa rü norü uwanügüchaxwa nu ne nanaxĩmare ga taxúema íxãpataxŭwa. Rü ngürüanegu nipexŭtanümare yerü nangepatagü.
39 Rü guxŭma ga yema nuxcümaŭgüxŭ ga duŭxŭgü woo norü õgagu Tupana namaã na taãẽxŭ, natürü taxuŭma ga yema duŭxŭgü rü nüxŭ nadau ga yema mexŭgü ga Tupana namaã nüxŭ ixuxŭ.
40 Rü yemaãcü namaã nangupetü ga yema duŭxŭgü, yerü ga Tupana rü tagu narüxĩnü rü tama nanaxwèxe na nüxĩra nüxĩca yamexẽẽgüãxŭ, natürü nanaxwèxe na tamaã wüxigu yamexẽẽgüãxŭ. Rü ñu̱xma i yixema na yaxõgüxŭ, rü yema nuxcümaŭgüxŭ ga duŭxŭgürüŭ Tupanaãrü duŭxŭgü tixĩgü, yerü Nane ya Ngechuchu rü guxãcèxma nayu. Rü wüxi i ngunexŭ rü tá taxcèx núma naxũ na nügüxŭtawa tüxŭ nagagüxŭcèx na ngę̃ma ingẽxmagüechaxŭcèx.

12

Name nixĩ i Ngechuchucümagu taxĩ

1 Rü ñu̱xma na nüxŭ icuáxŭ na ñuxãcü aixcüma Tupanaãxŭ yaxõgüãxŭ ga guxŭma ga yema nuxcümaŭgüxŭ ga duŭxŭgü, rü ngẽma rü wüxi i tórü cuèxruŭ nixĩ na ñuxãcü Tupana naxwèxexŭ na naxcèx imaxẽxŭ. Rü ngẽmacèx i ñu̱xmax, ¡rü ngĩxã nüxŭ tarüxoe i guxŭma i ngẽma pecadu i tüxŭ ítüexẽẽxŭ rü tüxŭ naguxchaxẽẽxŭ na meã yaxõgüxŭ! ¡Rü ngĩxã paxa naxcèx tadaugü na meã Tupanacèx imaxẽxŭ rü guxŭguma aixcüma naxüxŭ i ngẽma tüxŭ nanaxwèxexŭ!
2 Rü name nixĩ i tanangugü na ñuxãcü namaxŭxŭ ga Ngechuchu rü nagu taxĩ i nacüma. Yerü nüma nixĩ ga nuxcüma nagu naxĩnüxŭ na ñuxãcü tórü õgagu tá tüxŭ namaxẽxẽẽxŭ rü nüma nixĩ i tüxŭ nangŭxẽẽxŭ na aixcüma meã yaxõgüechaxŭcèx na ngẽmaãcü naxŭtawa ingugüxŭcèx. Rü nüma rü tama nügü nachu̱xu na curuchawa ngúxŭ yangexŭ, rü tama

nagu narüxĩnü ga yema ãne na yangexũ, natürü nataãẽxũchi yerü nüxũ nacuèx na yemawena rü tá muxũma i duũxũgü nayauxgüxũ i maxũ i taguma gúxũ. Rü ñu̱xma rü Tupanaãrü tügünecüwawa narüto na ngẹ̄ma guxããrü ãẹ̄xgacü yiĩxũcèx.

3 Rü name nixĩ i penangugü rü nagu perüxĩnüẽ na ñuxãcü ga Ngechuchu rü yaxna namaã naxĩnüxũ ga yema ngúxũ ga nüxũ yangexẽẽgüxũ ga yema duũxũgü ga pecaduã̱xgüxũ. Rü nüma ga Ngechuchu rü yemaãcü yema ngúxũmaã yaxna naxĩnü na pema rü tama nüxũ perüc̱hauxũcèx rü tama nüxũ perüxoexũcèx na nüxũ peyaxõgüxũ.

4 Rü ñu̱xma i pema na peyaxõgüxũ, rü ngúxũ pingegü erü pecaduxũ perüxoe. Natürü taxúema ga petanüwa rü yemacèx Cristurüũ yuwa tangu.

5 Rü name nixĩ i nüxna pecuèxãchie i norü ore ya Tupana i namaã pexũ yaxucu̱xẽgüxũ i ñu̱xma na naxãcügü pixĩgüxũ. Erü ngẽma norü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:

“Pa Chaunex, ¡tãxũ i nüxũ cuxoxũ i ngẽxguma cuxũ icharüwẽxãchixẽẽgu! ¡Rü tãxũ i cuyarümaxãchixũ i ngẽxguma cuxũ chaxucu̱xẽgu!

6 Erü nüma ya Cori ya Tupana rü tüxũ inayarüwẽxãchixẽẽ ya yíxema tüxũ nangechaũxẽ. Rü tüxna nanac̱uaixca ya yíxema naxãcüxũ tüxũ nayaxúxe, na ngẽmaãcü tüxũ nangu̱xẽẽxũcèx na ñuxãcü nanaxwèxexũ na naxcèx tamaxũxũ”,
ñanagürü.

7 Rü ngẽmacèx i pemax, rü name nixĩ na yaxna namaã pexĩnüẽxũ i ngẽxguma Tupana pexna nac̱uaixcagu. Erü ngẽxguma ngẽmaãcü pemaã yixĩgu, rü pexũ nüxũ nacuèxẽẽ na aixcüma naxãcügü pixĩgüxũ. Erü guxũma i papá rü inayanawẽxãchixẽẽ i ngẽma aixcüma naxãcügü ixĩgüxũ.

8 Natürü ngẽxguma chi Tupana tama pexũ iyarüwẽxãchixẽẽgu, naxãcügüxũ iyanawẽxãchixẽẽxũrüũ, rü ngẽmawa tá nüxũ pecuèx na tama aixcüma naxãcügü pixĩgüxũ, rü ngenatüxũ pixĩgüxũ.

9 Rü wüxichigü i yixema ga yexguma ibuegu, rü tanatügü rü tüxũ taxucu̱xẽgü, rü yixema rü tümaga taxĩnüẽ rü tüxũ tangechaũgü. Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü yexeraãcü tanaxwèxe na naga ixĩnüẽxũ ya Tanatü ya daxũgucü na ngẽmaãcü nayaxuxũcèx i maxũ i taguma gúxũ.

10 Rü tanatügü rü wüxi i paxaãchicèxmare tüxũ taxucu̱xẽgü na tüma tanaxwèxegüxũãcüma imaxẽxũcèx. Natürü ya Tupana rü aixcüma tórü mexũcèx nixĩ i tüxũ iyanawẽxãchixẽẽxũ na naxrüũ ixüünegüxũcèx.

11 Rü aixcüma tama tataãẽgü i ngẽxguma Tupana tüxũ iyarüwẽxãchixẽẽgu, erü tüxũ nangu̱x. Natürü ngẽmawena i ngẽxguma naga ixĩnüẽgu rü yanguxẽẽgu i ngẽma tamaã nüxũ yaxuxũ, rü aixcüma tataãẽgü.

Naxãũcüma na tama Tupanaga ixĩnüẽxũ

12 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma na ngúxũ pingegüxũ rü pipaexũ na Tupanawe perüxĩxũ, rü name nixĩ i pegü peporaexẽẽãma na noxrirüũtama meã peyaxõgüxũcèx.

13 Rü name nixĩ i naxcèx pedaugü na Tupana pexũ naxwèxexũãcüma aixcüma meã pemaxẽxũ, na yíxema ñu̱xma tama meã yaxõgüxe rü meã tayaxõgüxũcèx.

14 ¡Rü naxcèx pedèu̱x na guxũ i duũxũgümaã pemecümaxũ! Rü ngẽxgumarüũ ta name nixĩ i naxcèx pedau na Tupanapẽxewa naxüünexũ i perü maxũ. Erü yíxema tama Tupanapẽxewa üünexẽ rü tãũtáma tórü Corixũ tadau.

15 ¡Rü pegüna pedaugü na taxúema nüxũ oxũcèx i ngẽma ngũxẽẽ i Tupana tüxũ nangechaũãcüma tüxna ãxũ! Erü tama tanaxwèxe na texé petanüwa Cristuchi aixũ rü ngẽmaãcü togüxũ chixexũmaã taxucu̱xẽxũ na Cristuna tixũgachixũcèx.

16 Rü tama name i texé i petanüwa rü naĩ i ngemaã na itapexũ. Rü tama name na texé tümaãrü ngẽmaxũcèx Tupanaxũ na oxũ. Rü yemaãcü nanaxü ga guma nuxcümaũcü ga Acobueneẽ ga Echaú. Yerü yexguma nataiyagu rü wüxi ga õnacèx nüxũ naxo ga guxũma ga yema nüxna üxũ ga nanatü chi nüxna ãxũ.

17 Rü pema nüxũ pecuèx rü yemawena ga yexguma nayauxchaũãgu ga yema noxri nüxna üxũ, rü marü taxucürüwama nanayaxu, yerü marü naẽneẽ ga rübumaẽcüna tanaxã ga nanatü. Rü nüma ga Echaú rü woo poraãcü naxaxu, natürü marü taxucürüwama ñuxãcü nanayaxu. Rü ngẽmawa nüxũ tacuèx na ñuxãcü naxãũcümaxũ na tórü ngẽmaxũcèx Tupanaxũ ixoxũ.

18-21 Rü nuxcüma ga tórü o̱xigü ga Moĩchéwe rüxĩxũ, rü nüxũ naxĩnüẽ ga Tupanaga ga yexguma nüxũ yangaicagügu ga guma mèxpűne ga Chinaĩgu ãe̱gane. Rü nüxũ nadaugü ga na yayauraxũ ga guma mèxpűne rü poraãcü naxẽãnexũ rü poraãcü buanecü ixüxũ rü yabèi̱xbẽxanexũ rü yaduruanexũ. Rü poraãcü namuũẽ ga yema duũxũgü, yerü nüxũ naxĩnüẽ ga wüxi ga corneta ga tagane rü Tupana ga tagaãcü yéma ñacü:

“Ngẽxguma chi wüxie i petanüwa daa mèxpűnewa ũxgu ¡rü noxtacüma nutamaã tüxũ ípemuxũchiãcüma tüxũ pimá! Rü woo wüxi i pexűna yixĩgu ¡rü ngẽxgumarüũ ta ípenamuxũchiãcüma peyamá!”

ñanagürü. Rü yexguma yadeaxgu ga Tupana, rü poraãcü namuũẽ ga yema duũxũgü. Rü norü muũmaã Tupanaxũ nacèèxũgü na íyachaxãchixũcèx ga namaã na yadexaxũ. Rü yema na poraãcü naxãũcümaxũchixũ ga yema nüxũ nadaugüxũ, rü yemacèx nixĩ ga nümatama ga Moĩché ga ñaxũ:

“Chorü muũmaã chidu̱ru̱x i ñu̱xmax”,

ñaxũ. Rü yemaãcü nixĩ ga namaã nangupetüxũ ga yema duũxũgü ga Moĩchémaã nayauxgüxũ ga yema nüxĩraũxũ ga Tupanaãrü mugü. Natürü i pemax, Pa Chaueneẽgüx, rü tama yemaãcü pexũ naxüpetü ga yexguma penayauxgügu ga Tupanaãrü ore i ngexwacaxũxũ i Cristuchiga ixĩxũ.

22 Rü ñu̱xma i pema rü taxucèxma pemuũẽ, yerü ga Cristu rü taxcèx nayu na Tupana ya guxũguma maxũcüxũtawa tüxũ nagagüxũcèx, na guxũguma norü ĩãne ya daxũgune ya Yerucharéũgu ãe̱ganewa ingẽxmagüxũcèx. Rü nge̱ma tá tangutaquẽxegü namaã i ngẽma muxũchixũma i norü orearü ngeruũgü i daxũcu̱ã̱x na wüxigu namaã Tupanaxũ icuèxüũgüxũcèx.

23 Rü ñu̱xma i pemax, rü marü natanüxũgü pixĩgü i guxũma i ngẽma togü i duũxũgü i Tupanaãrü poperawa ngo̱xégagüxũ. Rü marü naxcèx pexĩ ya Tupana ya yima guxãnatáma cacü. Rü marü natanüwaama pexügü i guxũma ga yema duũxũgü ga mecümagüxũ ga yuexũ ga Tupana imexẽẽgüxũ.

24 Rü marü naxcèx pexĩ ya Ngechuchu ga taxcèx yucü na tüxũ namaxẽxẽẽxũcèx, ngẽma Tupanaãrü uneta i ngexwacaxũxũ tamaã nüxũ ixuxũrüũ. Rü nagümaã pexũ iyanaxoxẽẽ ga perü chixexũgü na aixcüma Tupanapẽxewa pimexũcèx. Rü yexguma nũxcümaxũcü ga Abégü inabaxẽẽ ga naeneẽ rü Tupana rü poxcu naxuegu. Natürü yexguma Cristugü ibaxgu rü Tupana rü duũxũgümaã nanaxuegu i maxũ i taguma gúxũ.

25 Rü ngẽmacèx name nixĩ i pexuãẽgü na tama nüxũ pexoexũcèx ya yima Tupana ya ñu̱xma tamaã idexacü. Rü dücax yema nuxcümaũgüxũ ga tórü o̱xigü ga Moĩchéwe rüxĩxũ rü taxucürüwa Tupanachaxwa nibuxmü na tama napoxcueãxũcèx ga yexguma Tupanaxũ naxoegu rü tama naga naxĩnüẽgu ga yexguma Moĩchéwa Tupana yaxucu̱xẽgügu. Rü yema na taxucürüwa Tupanachaxwa yabuxmüxũ ga nümagü, rü yexeraãcü tüxũ naguxcha i yixema na naxchaxwa ibuxmüxũ ega tama naga ixĩnüẽgu i ñu̱xma na Cristuwa tüxũ yaxucu̱xẽgüxũ i nüma ya Tupana i daxũguxũ i naãnewa ngẽxmacü.

26 Rü yexguma Moĩchéwe naxĩxgu ga tórü o̱xigü, rü Tupana rü nagamaã nayadu̱ru̱xanexẽẽ. Natürü i ñu̱xma rü ñanagürü:

“Wena táxarü chayadu̱ru̱xanexẽẽ. Natürü ngẽxguma ngẽmaãcü chanaxü̱xgu rü tãũtáma ñoma i naãnexĩca chidu̱ru̱xẽẽ, natürü üèxcü rü woramacurigü rü ẽxtagü rü tá ta chayadu̱ru̱xgüxẽẽ”,

ñanagürü.

27 Rü yema na:

“Wena táxarü chayaduruxanexẽẽ”, ñaxũ, rü ngẽmawa nüxũ tacuèx rü guxũma ga yema naxüxũ i tama guxũgucèx ixĩxũ, rü Tupana tá inayanaxoxẽẽ na ngẽma guxũgucèx ixĩxũxĩcatama na íyaxügüxũcèx.

28 Rü ngẽma na tórü ãẽxgacü na yiĩxũ ya Tupana, rü guxũgucèx nixĩ, rü tagutáma inayarüxo na noxrü ixĩgüxũ. Rü ngẽmacèx name nixĩ na Tupanana moxẽ ixãgüxũ, rü nüxũ ingechaũgüãcüma rü nüxũ imuũẽãcüma nüxũ icuèxüũgüxũ, ngẽma nüma nanaxwèxexũrüũ.

29 Erü tórü Tupana, rü ñoma wüxi ya üxürüũ aixcüma inayanaxoxẽẽ i guxũma i tórü chixexũ.

13

Ñuxãcü Tupanaxũ tataãẽxẽẽ

1 Rü ñuxma rü tama name na nüxũ perüchauexũ na wüxichigü pegü pengechaũgüxũ ñoma peeneẽxũ pengechaũxũrüũ.

2 Tama name na nüxũ ipeyarüngümaẽxũ na meãma penayaxuxũ i ngẽma duũxũgü i pepatawa ngugüxũ. Erü nüxũ tacuèx rü nümaxũ ga yemaãcü naxügüxũ rü ñuxguacü rü tama nüxũ nacuáãcüma bexma Tupanaãrü orearü ngeruũgü i daxũcũãxũ meã nayauxgü.

3 Rü name nixĩ i nüxna pecuèxãchie i ngẽma duũxũgü i poxcuexũ, ñoma pema rü ta naxrüũ pepoxcuexũrüũ. Rü ngẽxgumarüũ ta name nixĩ nüxna pecuèxãchie i ngẽma duũxũgü i togü ngúxũ nüxũ ingexẽẽgüxũ, erü ngürüãchi tá ta ngẽmaãcü pexũ nangupetü.

4 Rü ngẽma yatügü i ãmaxũ rü name nixĩ i meã naxmèxmaã namaxẽ rü tüxũ nangechaũgü. Rü ngẽxgumarüũ ta i ngexũgü, rü name nixĩ i meã natemaã namaxẽ rü nüxũ nangechaũgü. Erü Tupana rü aixcüma tá nüxna naca rü tá nanapoxcue i ngẽma duũxũgü i naĩ i ngemaã rü ẽxna naĩ ya yatümaã ipexũ. Rü ngẽxgumarüũ tá ta tüxũ napoxcue ya guxãma ya yíxema ngemèxãcüma rü ngeteãcüma tügümaã maxẽmarexe.

5 Rü tama name na dĩẽruguama perüxĩnüẽxũ. Rü name nixĩ i namaã petaãẽgü i ngẽma marü pexũ ngẽxmaxũ. Yerü Tupana rü ñanagürü:

“Tagutáma cuxna chixũ, rü tagutáma cuxũ íchatèx”,
ñanagürü.

6 Rü ñuxma na nüxũ icuáxũ na ngẽmaãcü tamaã inaxãũxũ, rü ngẽmacèx tama taxãne na ñagüxũ:

“Nüma ya Cori nixĩ ya choxũ rüngũxẽẽcü. Rü ngẽmacèx taxucèxma chamuũ. Erü taxucürüwama texé tacü rü chixexũ chomaã taxü”,
ñagüxũ.

7 Rü name nixĩ i nüxna pecuèxãchie ga yema perü dauruũgü ga noxri pemaã icuáxũ rü pemaã nüxũ ixugüxũ ga Tupanaãrü ore. Rü name nixĩ i nagu perüxĩnüẽ ga na ñuxãcü meã namaxẽxũ pepẽxewa rü ñuxãcü meã yaxõgüãcüma nayuexũ. Rü name nixĩ ga nüma yaxõgüãxũrüũ meã peyaxõgü i pemax.

8 Rü nüma ya Ngechuchu ya Cristu rü guxũguma nayanguxẽẽ i ngẽma tamaã nüxũ yaxuxũ. Rü nuxcüma rü nayanguxẽẽ ga norü ore, rü ñuxma rü ta nayanguxẽẽ. Rü guxũgutáma ngẽmaãcü nixĩ. Rü ngẽmacèx tanaxwèxe na aixcüma nüxũ yaxõgüxũ.

9 Rü tama name i peyaxõgü i ngẽma nguxẽẽtaegü i tama toma pexũ namaã tangúexẽẽxũ i tama Tupanaãrü ixĩgüxũ. Rü nuxcüma rü nagu taxĩ ga yema mugü ga Moĩché ümatüxũ ga tüxna nachuxuxũ na tacü ixüxũ rü tacü ingõxũ. Natürü yema mugü rü taguma tüxũ naporaexẽẽ ga na Tupanacèx imaxẽxũ. Rü ngẽmacèx tanaxwèxe na Tupana ya tüxũ ngechaũcüwa nayaxuxũ i tórü pora na aixcüma naxcèx imaxẽxũcèx.

10 Rü ngẽma duũxũgü i Moĩchéarü mugügu ĩxũ, rü Tupanacèx naxũna nadai na tama napoxcueãxũcèx naxcèx i norü pecadu. Natürü tama nüxũ nayaxõgü ya Cristu ga tórü

pecaducèx yucü. Rü ngẽmacèx taxucürüwama taxrüŭ nanayauxgü i ngẽma ngŭxẽẽ i Cristu nüxna uaxŭxŭ.
11 Rü ngẽma duŭxŭgüarü paigüarü ãẽxgacü, rü tupaucawa nanange ya nagü i naxŭnagü na Tupanana naxããxŭcèx na tama Tupana napoxcuexŭcèx i ngẽma duŭxŭgü. Natürü naxŭnegü i ngẽma naxŭnagü, rü ĩãneãrü ĩxpemawa nayanagugü.
12 Rü yexgumarüŭ ta ga Ngechuchu rü ĩãneãrü ĩxpemawa ngúxŭ ninge rü nayu na nagümaãtama Tupanacèx yaxüünegüxẽẽãxŭcèx i duŭxŭgü.
13 Rü ngẽmacèx i yixema, rü name nixĩ i nüxna tixĩgachi i ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxŭ, rü name nixĩ i Ngechuchucèx taxĩ. Rü woo duŭxŭgü tüxŭ cugüegu, yema Ngechuchuxŭ na nacugüexŭrüŭ, rü name nixĩ i naxrüŭ yaxna namaã taxĩnüẽ.
14 Erü yixema na yaxõgüxŭ, rü tãũtáma ñoma i naãne i paxa tá gúxŭwa tangẽxmagüecha. Erü daxũguxŭ i naãnewa tüxŭ nangẽxma i tachica. Rü ngẹma tá nixĩ i ingugüxŭ na guxŭgutáma Tupanamaã ingẽxmagüechaxŭcèx.
15 Rü ngẽmacèx tanaxwèxe i Ngechuchu ya Cristuégagu guxŭguma Tupanaxŭ ticuèxüŭgü. Rü ngẽma na taèxmaã nüxŭ icuèxüŭgüxŭ, rü ngẽma nixĩ i ãmare i mexŭ i nüxna ixãxŭ.
16 ¡Rü tãxũ i nüxŭ ipeyarüngümaẽxŭ na togüxŭ perüngŭxẽẽxŭ rü namaã pengauxŭ i perü ngẽmaxŭgü! Erü ngẽma nixĩ i ãmare i Tupanana pexãxŭ i aixcüma namaã nataãẽxŭ.
17 ¡Rü naga pexĩnüẽ i ngẽma perü dauruŭgü i pemaã icuèxgüxŭ, rü penaxŭx i ngẽma pemaã nüxŭ yaxuxŭ! Erü nümagü rü Tupanapẽxewa pexna nadaugü na meã pemaxẽxŭcèx erü nüxŭ nacuèxgü na Tupana tá nüxna ca̱xŭ i nachiga na ñuxãcü pexna nadaugüxŭ. Rü name nixĩ i meã namaã pemaxẽ i ngẽma perü dauruŭgü na wüxi i taãẽ na yiĩxŭcèx i ngẽma norü puracü rü tama wüxi i norü guxchaxŭ na yiĩxŭcèx. Erü ngẽxguma chi wüxi i norü guxchaxŭ yixĩgu i ngẽma norü puracü na pexna nadauxŭ, rü pema rü chi taxuŭma i mexŭ nawa peyaxu i ngẽma norü puracü.
18 Rü name i toxcèx peyumüxẽgü. Erü toõẽwa nüxŭ tacuèx na aixcüma meã tayanguxẽẽxŭ i ngẽma puracü i Tupana toxna ãxŭ rü tanaxwèxe na guxŭguma ngẽmaãcü tanaxüxŭ.
19 Rü ngẽma guxŭãrü yexera pexna naxcèx chaca̱xŭ nixĩ na peyumüxẽgüxŭ na Tupana paxa pexcèx choxŭ taeguxẽẽxŭcèx.

Yema duŭxŭgüxŭ narümoxẽ rü naxcèx ínaca na Tupana nüxŭ rüngŭxẽẽxŭ

20-21 Rü ñu̱xma chanaxwèxe i poraãcü pexŭ narüngŭxẽẽ ya Tupana ya tórü taãẽxẽẽruŭ rü tórü ngüxmüẽxẽẽruŭ ixĩcü. Rü nüma nixĩ ga yuwa ínadaxẽẽãxŭ ga tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya guxŭma i yaxõgüxŭãrü dauruŭ ya guxããrü yexera ixĩcü. Rü ñu̱xma na curuchagu taxcèx nabaãxŭ ga guma nagü ga tüxŭ nüxŭ cuèxẽẽcü na ñuxãcü guxŭguma tüxŭ nangechaŭxŭ ya Tupana, rü chanaxwèxe na nüma ya Tupana pexŭ yamexẽẽgüxŭ rü pexŭ nangŭxẽẽxŭ na aixcüma guxŭma i perü maxŭwa pimexŭcèx. Rü ngẽxgumarüŭ ta chanaxwèxe na Ngechuchu ya Cristuwa tüxŭ nangŭxẽẽxŭcèx ya Tupana na nüma nanaxwèxexŭãcüma ixĩgüxŭcèx. Rü ñu̱xma tanaxwèxe i guxŭguma yima Cristuxŭ ticuèxüŭgü. Rü ngẽmaãcü yiĩ.
22 Pa Chaueneẽgüx, pexŭ chacèèxŭ na yaxna namaã pexĩnüẽxŭ i ñaã noxretama i ore i pexŭ namaã chataãẽxẽẽxŭ rü pexŭ namaã chaxucu̱xẽxŭ.
23 Rü chanaxwèxe na nüxŭ pecuáxŭ rü taeneẽ ya Timutéu rü marü ínanguxuchi ga na napoxcuxŭ. Rü ngẽxguma paxa nuã chauxŭtawa nanguxgu, rü tá ngẹma petanüwa chanaga i ngẽxguma pexŭ íchayadèu̱xgu.
24 ¡Rü nüxŭ perümoxẽgü i guxŭma i ngẽma perü dauruŭgü i pemaã icuáxŭ! ¡Rü ngẽxgumarüŭ ta nüxŭ perümoxẽgü i guxŭma i togü i taeneẽgü i yaxõgüxŭ! Rü taeneẽgü i Itáriaanewa ngẽxmagüxŭ rü ta pexŭ narümoxẽgü.
25 ¡Rü Tupana poraãcü pexŭ rüngŭxẽẹ̃x i guxãma i pemax! Rü ngẽmaãcü yiĩ.

Rü nuãma pexna.

TUPANAARÜ ORE GA CHAÜTIÁGU ÜMATÜXÜ

Chaŭtiágu nüxŭ narümoxẽ ga natanüxŭgü ga Yudíugü ga yaxõgüxŭ

1 Pa Chautanüxŭgü i Yudíugü i Ngechuchuaxŭ Yaxõgüxŭ i Guxŭ i Naãnewa Ngẽxmagüxŭx, choma i Chaŭtiágu pexŭ charümoxẽ. Rü choma nixĩ i Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuaxŭ chapuracüxŭ.

Ngẽma cuèx i aixcüma Tupanawa ne ũxŭchiga

2 Pa Chaueneẽgü i Yaxõgüxŭx, name nixĩ na petaãẽgüxŭ i ngẽxguma nagúxŭraŭxŭ i guxchaxŭgü pexcèx ínguxgu.

3 Erü pema nüxŭ pecuèx rü ngẽxguma meã peyaxõgüamagu ega woo ţacü rü guxchaxŭ pexŭ üpetügu rü wüxi i mexŭ nixĩ i ngẽma. Erü ngẽmaãcü nixĩ ya Tupana i pexŭ naporaexẽẽxŭ na yexeraãcü meã nüxŭ peyaxõgüxŭcèx.

4 Rü name nixĩ na peporaexŭ na aixcüma Tupanapẽxewa pimexŭcèx, rü naxcèxicatama pemaxẽxŭcèx, rü taxuwama nachixexŭcèx i perü maxŭ.

5 Ngẽxguma chi wüxie i petanüwa tama meã nüxŭ cuèxgu na ţacü tüxŭ nanaxwèxexŭ ya Tupana, rü name nixĩ i nüxna naxcèx taca i cuèx, rü nüma tá guxŭma i norü ngúchaŭmaã tüxna nanaxã. Erü Tupana meãma guxŭ i duŭxŭgüna nanaxã i cuèx, rü tama nayanuxŭ, rü taxúexŭma nanga.

6 Natürü ngẽxguma naxcèx ítacaxgu rü tanaxwèxe na aixcüma tayaxõxŭ rü tá na tanayaxuxŭ i ngẽma naxcèx ítaçaxŭ. Rü tama name na nagu tarüxĩnüxŭ rü tãũtáma tanayaxuxŭ. Erü yíxema tama meã yaxõxẽ, rü ñoma taxtüarü yuape i buanecümaã guxŭwama çuexŭrüŭ tixĩ i tümaãrü maxŭwa.

7-8 Rü yíxema duŭxẽ ya ñuxma meã yaxõxẽ rü moxŭ rü tama meã yaxõxẽ, rü taxucürüwama nagu tarüxĩnü na ţacü Tupanaxŭtawa tayaxuxŭ. Erü yíxema duŭxẽ ya ngẽmaãcü yaxõxẽ, rü tümaãrü maxŭwa rü tama aixcüma wüxigutama tarüxĩnü.

9 Rü yíxema yaxõxẽ ya tama muãrü dĩẽruãxẽ, rü name nixĩ i tataãẽ erü Tupanaxãcü tixĩ rü tümamaã nataãẽ.

10 Rü yíxema yaxõxẽ ya muãrü dĩẽruãxẽ rü name nixĩ i tataãẽãma ega woo wüxi i ngunexŭ tüxŭ nataŭxgu i tümaãrü dĩẽru. Erü ngẽma dĩẽruãxŭ i duŭxŭgü, rü ñoma putürachacurüŭ tama natai.

11 Rü ngẽxguma nangunagügu ya üèxcü rü poraãcü nanguxetügu, rü narüñexẽ i ngẽma putüra rü narüngu i nachacu, rü ngẽxma nagux na namexŭ. Rü ngẽxgumarüŭ tá ta nayu i ngẽma dĩẽruãxŭchixŭ rü ngẽxma tá nayarüxo i norü guxŭma.

Tupana tüxŭ naxü, natürü tama chixexŭgu tüxŭ nanguxẽẽxŭcèx

12 Rü nataãẽ ya yima yatü ya meãma yaxõõmacü i ngẽxguma Tupana nüxŭ ũxgu. Erü ngẽxguma ngẽmaãcü yaxna namaã naxĩnüãmagu, rü Tupana tá namaã nataãẽ rü tá nüxna nanaxã i norü ãmare i mexŭ i taguma gúxŭ. Rü ngẽma nixĩ i ãmare i Tupana tümamaã ixunetaxŭ ya yíxema nüxŭ ngechaŭgüxe.

13 Natürü ngẽxguma texe ĩnü i chixexŭ tümacèx ínguxgu na chixexŭ taxüxŭcèx rü tama name i nagu narüxĩnü na Tupana tümaãẽwa ínanguxẽẽxŭ i ngema ĩnü i chixexŭ. Erü ya Tupana rü taguma naãẽwa nangu na chixexŭ naxüxŭ, rü ngexgumarüxŭ ta taguma chixexŭ i ĩnü texeãẽwa nanguxẽẽ na chixexŭ taxüxŭcèx.

14 Natürü ngẽma chixexŭ i tümatama nagu tarüxĩnüxŭ nixĩ i chixexŭgu tüxŭ nguxẽẽxŭ.

15 Rü ngẽma chixexŭ i tümatama nagu tarüxĩnüxŭ nixĩ i tüxŭ pecaduãxẽẽxŭ. Rü ngẽma pecadugagu tá nixĩ i düxwa itayarütaxuxŭ.

16 Pa Chaueneẽgü ya Pexŭ Changechaŭgüxex, tama name i pegütama pewomüxẽẽgü.

17 Erü guxŭma i ngẽma aixcüma mexŭ i tüxŭ ngẽxmaxŭ, rü naxŭtawa ne naxũ ya
Tupana ya daxũgucü ga naxücü ga üèxcü rü tauemacü rü woramacurigü rü ẽxtagü. Rü
nüma rü guxŭguma nanaxèi̱xrügumaraxŭ rü taguma naxüchicüü.
18 Rü nüma nixĩ ga tüxna naxããxŭ ga norü ore i aixcüma ixĩxŭ na ngẽmaãcü tüxŭ
nangẽxmaxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ. Rü yemaãcü nanaxü yerü nanaxwèxe na yixira
nüxŭ na yaxõgüxŭ, rü yixcama i togü.

Ñuxãcü aixcüma Tupanaãxŭ tayaxõ

19 Pa Chaueneẽgü ya Pexŭ Changechaŭgüxex, rü ngẽxguma texé pemaã nüxŭ ixuxgu i
Tupanaãrü ore, rü name nixĩ i meã iperüxĩnüẽ. Rü tama name i tüxŭ pechoxŭgagü.
20 Erü ngẽxguma nanuxgu i wüxi i duŭxŭ, rü tama Tupanaãrü ngúchaŭ naxü.
21 Rü ngẽmacèx name nixĩ i nüxŭ perüxoe i guxŭma i ngẽma chixexŭgü i guxŭwama
ngẽxmagüxŭ. ¡Rü meã penayaxu i ngẽma ore i Tupana pexna ãxŭ! Erü ngẽmawa pexŭ
nangẽxma i maxŭ i taguma gúxŭ.
22 Rü tama name i iperüxĩnüẽmare i ngẽma ore, natürü name nixĩ i penaxü i ngẽma
pemaã nüxŭ yaxuxŭ. Erü ngẽxguma iperüxĩnüẽmaregu rü tama penaxu̱xgu, rü pegütama
pewomüxẽẽgümare.
23 Erü yíxema irüxĩnümarexe i Tupanaãrü ore natürü tama naxŭ̃xe i ngẽma nüxŭ
yaxuxŭ, rü wüxi i yatü i daucüwa nügü dauchametüxŭrüŭ tixĩ.
24 Erü nügü nadauchametü, natürü ngẽxguma yaxũgachigu rü marü nüxŭ ina-
yarüngüma na nañuxchametüraŭxŭ i noxrix.
25 Natürü yíxema guxŭguma meã nüxŭ daumatüxe rü naga ĩnüxẽ i ngẽma ore i
aixcüma ixĩxŭ i pecaduwa tüxŭ ínguxuchixẽẽxŭ, rü Tupana rü tá aixcüma guxŭwama tüxŭ
narüngŭxẽẽ. Erü tama ngẽma orexŭ taxĩnümare, natürü tanaxü i ngẽma tümamaã nüxŭ
yaxuxŭ.
26 Rü ngẽxguma chi wüxie nagu rüxĩnügu na meãma Tupanaxŭ tacuáxŭ natürü tama
nüxna tadèu̱xgu ya tümaãrü conü i tümaãrü orewa, rü tügütama tawomüxẽẽ, rü tama
aixcüma Tupanaãxŭ tayaxõ.
27 Natürü ngẽma nacüma i Tanatü ya Tupanapẽxewa aixcüma üünexŭ, rü ngẽma nixĩ na
nüxŭ tarüngŭxẽẽxŭ i tacutagü rü yutegüxŭ rü tügüna tadauxŭ na tama ñoma i naãneãrü
chixexŭgu taxücuxŭ.

2

Name nixĩ i guxŭ i duŭxŭgüxŭ tangechaŭ

1 Pa Chaueneẽgüx, pema rü nüxŭ peyaxõgü ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya
mexẽchicü. Rü ngẽmacèx tama name na chixriãcü penayaxuxŭ i ñuxre i duŭxŭgü rü meã
penayaxuxŭ i togü.
2 Rü ngẽxguma chi perü ngutaquẽxegu naxücuxgu i wüxi i yatü i uirumaã aneraãxŭ rü
mexchiruxŭ, rü ngẽxgumarüŭ chi ta ngẽxma naxücuxgu i wüxi i yatü i ngearü dĩẽruãxŭ rü
we̱xachiruxŭ, rü name nixĩ i guxŭxŭma wüxigu meã peyaxu.
3 Natürü tama name ega meã penayau̱xgu i ngẽma mexchiruxŭ rü:
“¡Nuã mexŭ i naxmèxwẽxewa rüto!” ñapegüxŭ nüxŭ, natürü ngẽma we̱xachiruxŭxŭ rü:
“¡Cuma rü ngẽxmatama nachi, rü ẽxna yea ñatüanewa rüto!” ñapegüxŭ nüxŭ.
4 Rü ngẽxguma tama wüxigu meã penayau̱xgu i ngẽma taxre, rü pewatama nango̱x
na tama aixcüma guxãxŭ pengechaŭgüxŭ rü chixexŭ i duŭxŭgü pixĩgüxŭ ega ngẽmaãcü
chixri penayau̱xgu i duŭxŭgü.
5 Pa Chaueneẽgü ya Pexŭ Changechaŭgüxex, ¡Iperüxĩnüẽ i ñaã ore! Tupana tüxŭ
nade ya yíxema ngearü dĩẽrua̱xgüxe i ñoma i naãnewa na meã nüxŭ tayaxõgüxŭcèx. Erü
nanaxwèxe i tanayauxgü i ngẽma maxŭ i taguma gúxŭ i tümamaã inaxunetaxŭ ya yíxema
nüxŭ ngechaŭgüxe.

6 Natürü pema rü chixri penayaxu i ngẽma duŭxŭgü i ngearü dĩẽruą̃xgüxŭ rü meã penayaxu i ngẽma duŭxŭgü i dĩẽruą̃xgüxŭ. ¿Taux ẽxna ngẽma dĩẽruą̃xgüxŭ yiĩxŭ i ngẽma chixri pemaã maxẽxŭ rü ãę̃xgacügüxŭtawa pexŭ íyaxuaxŭgüxŭ?

7 Rü ngẽma dĩẽruą̃xgüxŭ nixĩ i chixexŭ namaã ixugüexŭ ya Cristu ya perü Cori ya mexẽchicü.

8 Tupanaãrü orewa nangẽxma i norü mu i guxŭ i mugüarü yexeraxŭ i ñaxŭ:
“¡Nüxŭ nangechaŭ i cumücü ngẽma na cugütama cungechaŭxŭrüŭ!”
ñaxŭ. Rü ngẽxguma aixcüma naga pexĩnüẽgu i ngẽma mu, rü mexŭ nixĩ i pexüxŭ.

9 Natürü ngẽxguma meã penayaų̃xgu i wüxi i yatü i mexchiruxŭ rü chixri penayaų̃xgu i ngẽma ẉexachiruxŭ, rü pecadu pexü. Rü Tupanapẽxewa pechixexŭgu erü tama naga pexĩnüẽ i ngẽma pexŭ namuxŭ.

10 Erü ngẽxguma chi texé naga ĩnügu i guxŭma i Tupanaãrü mugü natürü chi wüxiwatama ítatüxgu na tama naga taxĩnüxŭ, rü chi ñoma guxŭma i Tupanaãrü mugüga tama taxĩnüxŭrüŭ tachixexŭgu.

11 Erü nümatama ya Tupana ga ñacü:
“¡Tãũtáma naĩ i nge i ãtecümaã cungẽãẽ!” ñacü,
rü ñanagürü ta:
“¡Tãũtáma cumáẽta!”
ñanagürü. Rü ngẽxguma chi tama naĩ i nge i ãtecümaã cungeã̃ẽxgu, natürü cumáẽtagu, rü tama aixcüma meã naga cuxĩnü i ngẽma Tupana tüxŭ muxŭ.

12 Rü ngẽmacèx name nixĩ na meã pidexagüxŭ rü meã pemaxẽxŭ. Erü Tupana tá pexna naca i perü maxŭchiga ngoxi Cristu pexŭ muxŭãcüma pemaxẽ rü ẽxna tama. Rü ngẽma Cristu tüxŭ muxŭ nixĩ na yigü ingechaŭgüxŭ.

13 Erü guxãma ya yíxema tama tümamücügü tüxŭ ngechaŭtümüŭgüxe, rü Tupana rü tãũtáma nüxŭ tangechaŭtümüŭgüãcüma tüxna naca i tümaãrü maxŭchiga. Natürü yíxema tümamücügü tüxŭ ngechaŭtümüŭgüxe, rü tãũtáma tamuŭẽ i ngẽxguma Tupana tüxna caxgu, erü nüxŭ tangechaŭtümüŭgüãcüma tá tüxna naca.

Ega aixcüma yaxõgügu, rü tanaxwèxe i mexŭ taxügü rü nüxŭ tarüngŭxẽẽ i togü

14 Pa Chaueneẽgüx, ¿T̰acüwa namexŭ ega wüxie:

“Choma rü Tupanaãxŭ chayaxõ”, ñagügu, natürü tama mexŭ taxų̃xgu? ¿Pexcèx rü Tupana tá tüxŭ maxẽẽxŭ ega ngẽmaãcü tayaxõ̰xgux?

15-16 Rü ngẽxguma chi wüxi i taeneẽ rü ẽxna taeyèx i yaxõxŭ rü nangexchirugu rü nangewemügu, rü chi wüxie i pema rü ñapegügu:

“¡Mexŭ cuxŭ üpetü, rü icų̃xcuchi na tama cuxŭ nadeyuxŭcèx, rü meã nachibü!” ñapegügu, rü ¿t̰acüwa name i ngẽma ega tama nüxna penaxãxgu i ngẽma nüxŭ taxuxŭ?

17 Rü ngẽxguma yaxõmaregu natürü tama mexŭ ixų̃xgu, rü tama togüxŭ rüngŭxẽẽgu, rü ¿t̰acüwa namexŭ i ngẽmaãcü na yaxõxŭ?

18 Erü ngẽxguma cuyaxõmaregu natürü tama mexŭ cuxų̃xgu, rü ngürüãchi tá wüxie ñatarügü cuxŭ:

“Cuma rü cuyaxõmare natürü taxuxŭma i mexŭ cuxü Natürü choma rü chayxõ rü naétü mexŭ chaxü. ¿Rü ñuxãcü tá nüxŭ chacuáxŭ na cuyaxõxŭ ega tama mexŭ cuxų̃xgu? Natürü choma rü chorü ü i mexŭmaã tá cuxŭ chanawẽ na aixcüma chayaxõxŭ”, ñatarügü tá cuxŭ.

19 Cuma cuyaxõ na nangẽxmaxŭ ya wüxitama ya Tupana. Marü name. Natürü ngoxogü rü ta ngẽmaãcü nayaxõgü, rü poraãcü nidų̃xrų̃xe erü Tupanaxŭ namuŭẽ.

20 Pa Yatü ya tama Meã Nagu Rüxĩnücüx, cuma rü tama nüxŭ cucuèx i ngẽxguma cuyaxõmaregu rü tama mexŭ cuxų̃xgu, rü taxuwama name i ngẽmaãcü na cuyaxõxŭ.

21 Tupana nüxŭ ixuxgu rü nuxcümaŭcü ga tórü o̰xi ga Abráŭ rü wüxi ga yatü ga mecü nixĩ. Yerü mexŭ naxü rü Tupanaga naxĩnü ga yexguma namaã nüxŭ yaxuxgu na naxcèx yamáãxŭcèx ga nane ga Ichaá.

22 Rü ngẽmawa nüxũ tacuèx rü tama nayaxõmare ga Abráũ, natürü mexũ naxü ta. Rü
yema naxüxũwa tüxũ nüxũ nacuèxẽẽ na aixcüma Tupanaãxũ yaxõõxũ.
23 Rü yemaãcü ningu ga yema ore ga ümatüxũ ga ñaxũ:
“Abráũ rü Tupanaãxũ nayaxõ rü yemacèx Tupana nüxũ nixu na mecü yiĩxũ yerü nüxũ
nayaxõ. Rü nüxũ nixu ta na namücü yiĩxũ ga Abráũ”.
24 Rü ngẽmawa nüxũ tadau na Tupana namaã taãẽxũ ya yima yatü ya mexũ ücü rü tama
yaxõmarecü.
25 Rü yemaãcü ta ngĩmaã nangupetü ga nuxcüma ga Raá. Rü Tupana ngĩmaã nataãẽ
yerü mexũ ixü ga yexguma meã nayauxãgu ga ngĩpatawa ga yema orearü ngeruũgü ga
Yudíugü. Rü ngĩgagu namaxẽ ga yema orearü ngeruũgü yerü to ga namagu iyamugü ga
yexguma norü uwanügü nadaixchaũgu. Rü woo ga ngĩma rü chixri na namaxũxũ ga
noxrix, natürü mexũ ixü yerü iyaxõ, rü yemacèx Tupana ngĩmaã nataãẽ.
26 Rü wüxi i naxũne rü taxuwama name rü nayumare ega nataṵxguma i naãẽ. Rü
ngẽxgumarüũ ta nixĩ na taxuwama namexũ na yaxõmarexũ ega taxuũma i mexũ ixṵxgux.

3

Tórü conüchiga

1 Pa Chaueneẽgüx, tama name i muxẽma i pema rü ngṵxẽẽtaexũgü pegü pixĩgüxẽẽchaũ.
Erü pema nüxũ pecuèx na yixema i ngṵxẽẽtaexũgü na ixĩgüxũ, rü guxũ i duũxũgüarü
yexera tá tüxna naca ya Tupana tórü maxũchiga rü tórü puracüchiga.
2 Guxãma i yixema rü muẽxpṵxcüna chixexũ taxüe. Yima yatü ya taguma chixexũxũ
ixucü rü aixcüma mecü nixĩ, erü nüxũ nacuèx na ñuxãcü guxũwama nügüna nadauxũ
na tama chixexũ naxüxũcèx.
3 Rü ngẽma na taga naxĩnüxũcèx i wüxi i cowaru, rü tanaxwèxe na naxütṵxünáguxũ na
ngẽmaãcü yixema inaxwèxexũãcüma meã iyaxũxũcèx.
4 ¡Dücèx nagu perüxĩnüẽ ya wapurugü ya buanecüarü poramaã ixũxũne! Rü woo ni-
taxüchi rü buanecü ya taxüchicümaã inicuegü, natürü íracü ya quiyamaã nanatoxchinü
i norü toxpẽxeruũ, rü ngextá nüma ínanaxwèxexũwa nanaxũxẽẽ.
5-6 Rü ngẽxgumarüũ ta nixĩ ya tórü conü rü woo na naxírachiréxũ, natürü namuxũchi i
norü ore. Rü wüxitama i üxüarü yauraxũ i íraxũwa inaxügü na yaxaxũ i taxũma i naãne.
Rü tórü conü rü ñoma wüxi ya üxürüũ nixĩ. Rü taxünewa rü wüxi i taxũ i chixexũ nixĩ ya
yima tórü conü erü nanachixexẽẽ i guxũma i tórü maxũ. Rü ngẽma Tupana ngoxogüxũ
ípoxcuexũgune ya üxüemawa ne naxũ i ngẽma chixexũ i namaã yadexaxũ ya tórü conü.
Rü ngẽma chixexũmaã nanachixexẽẽ i guxũma i tórü maxũ.
7 Duũxũgü rü nüxũ nacuèx na íyapuxẽẽãxũ rü nüxna nachogüxũ i nagúxũraũxũ i
naẽxũgü i idüraexũ, rü werigü, rü ãxtapegü, rü choxnigü.
8 Natürü taxúema nüxũ tacuèx na nüxna tachogüxũ ya tümaãrü conü. Erü wüxi i
chixexũ i taxũ i taxucürüwama texé iyarüxoxẽẽxũ nixĩ. Rü ngẽma norü dexa rü ũũrüũ
tüxũ nayuxẽẽ.
9 Rü yima tórü conümaã nüxũ ticuèxüũ ya Tanatü ya Tupana, rü yimamaãtama chixexũ
namaã tixugüe ta i duũxũgü i Tupana nügüãcü üxũ.
10 Rü ngẽma taèxmaã, rü meã duũxũgüchiga tidexagü, natürü ngẽmatama taèxmaã rü
namaã taguxchigagü ta. Pa Chaueneẽgüx, tama name na ngẽmaãcü yiĩxũ.
11 Wüxi i dexáarü chuxchuxũwatama rü taxuacüma ínaxũxũ i dexá i mexũ rü dexá i
chixexũ.
12 Pa Chaueneẽgüx, wüxi i iguera rü taxuacüma oríbuarü omaã naxo, rü wüxi i uba
rü taxuacüma igueraarü omaã naxo. Rü ngẽxgumarüũ ta wüxi i dexáarü chuxchuxũ i
yucürachiüxũwa, rü taxuacüma ínaxũxũ i dexá i mexũ.

Ngẽma cuèx i aixcüma ixĩxũ

13 Ngẽxguma chi petanüwa nangẽxmagu i wüxi i duŭxŭ i nüxŭ cuáxŭ rü meã naãẽxŭ cuáxŭ, rü name nixĩ na meã namaxŭxŭ rü mexŭ na naxüxŭ rü tama nügü yacuèxüŭxŭ na ngẽmaãcü pexŭ nüxŭ nadauxẽẽxŭcèx na aixcüma wüxi i duŭxŭ i nüxŭ cuáxŭ yiĩxŭ.
14 Natürü ngẽxguma chi pixãũxãchiwèxegügu rü togüchi pexaiegu rü norü yexera pegü pixĩxẽẽchaŭgu, rü taxuacüma pegügu perüxĩnüẽ na mexŭgü rü nüxŭ cuèxgüxŭ pixĩgüxŭ. Rü wüxi i dora i taxŭ nixĩ i ngẽma ega ngẽmaãcü pixĩgügu.
15 Erü ngẽma na ixãũxãchiwèxegüxŭ rü duŭxŭgüchi na ixaiexŭ rü norü yexera yigü na ixĩgüxẽẽchaŭxŭ, rü tama Tupanawa ne naxũ, natürü ñoma i naãnecu̱a̱xwa rü ngoxo i Chatanáwa nixĩ i ne naxũxŭ.
16 Erü ngextá ãũxãchi ítaxŭwa rü duŭxŭgü nügü írüyexeraxẽẽchaŭxŭwa, rü ngu̱ma rü taxuŭma meã inixũ rü nagúxŭraŭxŭ i chixexŭ nangẽxma.
17 Natürü guxãma ya yíxema aixcüma tüxŭ nangẽxmaxẽ i ngẽma cuèx i Tupanawa ne ũxŭ, rü aixcüma meã tamaxẽ rü guxãmaã tamecümagü, rü meã duŭxẽxŭ tayauxgü i tümapatawa, rü meã itarüxĩnüẽ i tümamücüarü ucu̱xẽ, rü guxŭ i duŭxŭgü tüxŭ nangechaŭtümüŭgü, rü guxãmaãma tügü tawüxiguxẽẽgü, rü tixaixcümagü, rü mexŭ taxügü.
18 Rü yíxema naxcèx daugüxe na duŭxŭgü nügümaã irüngüxmüẽxŭ, rü wüxi i mexŭ taxügü. Erü ngẽmawa tá nüxŭ tadaugü na aixcüma meã Tupanacèx namaxẽxŭ i ngẽma duŭxŭgü.

4

Duŭxŭgü i ñoma i naãneãrü ngúchaŭcèx daugüxŭchiga

1 ¿Tu̱xcüŭ pegümaã penuẽ rü pegü pedai? Pegümaã penuẽ erü pexŭ nangẽxma i ngẽma perü ngúchaŭgü i chixexŭgü.
2 Pema pexŭ nangúchaŭ i ngẽma pexŭ taxuxŭ natürü taxuacüma pexŭ nanguxŭ, rü ngẽmacèx peyamèx i togü. Rü norü ngẽmaxŭcèx pixãũxãchie natürü taxuacüma pexŭ nanguxŭe̱ga, rü ngẽmacèx pegümaã penuẽ, rü pegü pedai. Rü tama penayauxgü i ngẽma penaxwèxexŭ erü tama Tupanana naxcèx peca.
3 Rü ngẽxguma naxcèx ípecaxgu, rü tama penayaxu, erü naxcèx ípeca i ngẽma tama Tupana pexŭ naxwèxexŭ. Rü ngẽma pematama penaxwèxexŭ nixĩ i naxcèx ípeca̱xŭ na namaã pegütama petaãẽxẽẽmarexŭcèx.
4 Pa Duŭxŭgü i Chixri Maxẽxŭx, ¿Tama ẽxna nüxŭ pecuèx rü ngẽxguma ñoma i naãnexŭ pengechaŭgu rü Tupanamaã perüxuwanüxŭ? Erü texé ya ñoma i naãnexŭ ngechaŭxẽ rü Tupanamaã tarüxuwanü.
5 Rü tama natücèxma nixĩ i ngẽma Tupanaãrü ore i ñaxŭ:

“Ngẽma Naãẽ i Üünexŭ i Tupana tüxna muxŭ rü tüxŭ ninuxŭ erü noxrü tixĩ rü tüxŭ nangechaŭ”,

ñaxŭ.
6 Natürü Tupana rü tüxŭ narüngŭxẽẽ na namaã iporaexŭcèx i guxŭma i ñoma i naãneãrü ngúchaŭ i chixexŭ. Rü ngẽmacèx norü orewa rü ñanagürü:

“Tupana rü tümamaã nanu ya yíxema tügü icuèxüxŭgüxe, natürü tüxŭ narüngŭxẽẽ ya yíxema tama tügü icuèxüxŭgüxe”,

ñanagürü.
7 Pa Chaueneẽgüx, ¡Meã Tupanaga pexĩnüẽ! ¡Rü nüxŭ pexoó i ngoxo i Chataná! Rü nüma rü tá pexna niña.
8 ¡Tupanana pengaicamagü! Rü nüma rü tá ta pexna nangaicama. Rü pemax, Pa Pecaduã̱xgüxŭx, ¡nüxŭ perüxoe i pecüma i chixexŭ! Rü pemax, i Tupanawe rüxĩxchaŭxẽ natürü ñoma i naãnewe rü ta rüxĩxchaŭxẽ, ¡penamexẽẽ̱x i perü maxŭ na Tupanacèxicatama pemaxẽxŭcèx!

9 ¡Pegümaã pengechaŭgü rü pexauxe erü pipecaduq̱x! Rü texé ya ñoma i naãneãrü taãẽwa cugüxe, rü name nixĩ i tügümaã taxauxe. Rü texé ya tümacüma i chixexŭmaã taãxe̱xẽ, rü name nixĩ i Tupanapẽxewa tügümaã tangechaŭ.
10 Rü name nixĩ i Cori ya Tupanapẽxegu pecaxãpu̱xügü rü namaã nüxŭ pixu na taxuwama pimexŭ. Rü ngẽxguma i nüma rü tá pexŭ nicuèxüŭ rü pexŭ nataxẽẽ.

Tama name i chixexŭgu cueneẽmaã curüxĩnü

11 Pa Chaueneẽgüx, ¡Tãxũ i chixexŭmaã pegü pixugüxŭ! Erü yíxema chixexŭmaã tümaẽneẽchigagu idexáxe rü ẽxna chixexŭmaã nüxŭ dawenüxẽ, rü chixe nüxŭ tawogü ta i Tupanaãrü ore. Rü ngẽxguma chixexŭgu Tupanaãrü oremaã curüxĩnügu, rü Tupanaãrü orearü yexera cugü quixĩxẽẽchaŭ erü tama aixcüma naga cuxĩnü.
12 Tupanaxĩcatama nixĩ ya tüxna naxãcü i norü mugü rü ñu̱xũchi tá tüxna c̱acü rü ngoxi naga ixĩnüẽ i ngẽma norü ore. Rü nümatama nixĩ i nüxŭ nangẽxmaxŭ i pora na tüxŭ namaxẽxẽẽxŭ rü ẽxna tüxŭ nayuexẽẽxŭ. ¿Natürü texé quiĩxŭ i cumax rü ngẽmacèx cunangugüxŭ na ñuxãcü namaxŭxŭ i cumücü?

Taxúema nüxŭ tacuèx na t̲acü tá tüxŭ ngupetüxŭ i moxŭãrü ngunexŭgu

13 ¡Choxŭ iperüxĩnüẽ i pema na ñapegügüxŭ:
“Ñu̱xma rü ẽxna moxŭ tá náĩ ya ĩãnewa taxĩ, rü wüxi ya taunecü tá ngẽxma tayayaxu, rü tá ngẹma tataxegü na mucü i dĩẽru ngĩxŭ iyaxuxŭcèx”, ñaperügügü!
14 Pema rü tama nüxŭ pecuèx na t̲acü tá pexŭ üpetüxŭ i moxŭ. ¿T̲acü nixĩ i perü maxŭ? Perü maxŭ rü ñoma wüxi i cherena i paxaãchi nüxŭ idauxŭ rü ngẽxgumatama ngupetüxŭrüŭ tá inayarüxo.
15 Rü narümemaẽ nixĩ na ñapegüxŭ:
“Ngẽxguma chi nanaxwèxegu ya Cori ya Tupana na imaxẽxŭ, rü chi tanaxü i ñaã puracü i nagu rüxĩnüẽxŭ”, ñapegüxŭ.
16 Natürü i pema rü pegü picuèxüŭgüchaŭ. Rü guxŭma i ngẽma rü tama name.
17 Yíxema nüxŭ cuáxe na ñuxãcü Tupanapẽxewa meã tamaxŭxŭ, natürü tama naxŭ́xe, rü pecadu taxü.

5

Ucu̱xẽ i dĩẽruq̱̃xgüxŭcèx

1 Pa Duŭxŭgü i Dĩẽruq̱̃xgüxŭx, ¡Iperüxĩnüẽ i ñaã ore! ¡Pexauxe rü aita pexüe erü chixexŭ tá pexŭ naxüpetü!
2 Perü ngẽmaxŭgü rü marü nangaue, rü ngẽma pexchiru i mexẽchixŭ rü nawe nanangõmü.
3 Perü uiru rü perü dĩẽru rü ngẽxma naxãŭtanü rü ngẽxma nangaue. Rü ngẽma norü ãŭtanü rü wüxi i perü cuèxruŭ tá nixĩ na pema rü tá ta ipeyarütauxexŭ ñoma t̲acü üxüwa ixaxŭrüŭ. Tupana ngĩxŭ nadau i perü dĩẽru i ngĩmaã penguŭxcü, rü ngẽmacèx tá pexŭ napoxcu i naãneãrü gu̱xgu.
4 Rü yema perü puracütanüxŭ ga tama meã nüxŭ penaxütanüxŭ, rü ñu̱xma rü ngĩxcèx nidexagü ga yema dĩẽru ga tama nüxna ngĩxŭ pexãcü. Rü Tupana ya guxããrü Cori rü ngẽma duŭxŭgüxŭ naxĩnü na ngĩxcèx yadexagüxŭ ga yema dĩẽru ga nüxŭ ngĩxŭ pengetanücü ga peanewa na napuracüexŭcèx.
5 Rü ñoma i naãnewa rü pegü pengèxãẽgü rü pemepata rü pemuãrü ngẽmaxŭq̱̃xgü rü petaãẽgü rü meã pechibüe. Natürü nawa tá nangu na ngẽmacèx Tupana tá pexŭ poxcuexŭ.
6 Rü pema penapoxcue rü penadai i ngẽma duŭxŭgü i taxuŭma i chixexŭ pemaã üchiréxŭ. Rü nümagü rü pexŭ narüturamaẽgü, rü taxuacüma nügü ínapoxŭgü.

Tanaxwèxe i tayumüxẽ rü meã ítananguxẽẽ ya Cori ya Tupana

7 Rü ñu̱xma Pa Chaueneẽgüx, rü name nixĩ i meã ípenanguxẽẽ ñu̱xmatata ínangu ya Cori ya Tupana. Rü dücax, yíxema naãnewa puracüxe rü meã ítananguxẽẽ ya pucü na naxügüxũcèx i tümanetü. Rü ñu̱xũchi ñuxre ya tauemacü ítananguxẽẽ na nayaxũ i tümanetüarü o, rü ngẽxguma rü tá tayabuxgü.

8 Rü pema rü ta penaxwèxe na meã ípenanguxẽẽxũ na ínanguxũ ya Cori ya Tupana. ¡Rü petaãẽgü, rü tãxũ i nüxũ perüc̱ha̱uexũ na ípenanguxẽẽxũ! Erü marü ningaica na ínanguxũ ya tórü Cori.

9 Pa Chaueneẽgüx, name nixĩ i nüxũ perüxoe na pegüchigaxũ pixuechaũ na tama ngẽmacèx pexna na̱ca̱xũcèx ya Tupana. Erü marü ningaica na ínanguxũ na duũxũgüxũ yacagüxũcèx i norü maxũchiga.

10 Pa Chaueneẽgüx, name nixĩ i nüxna pecuèxãchie ga yema nuxcümaũgüxũ ga Tupanaãrü orearü uruũgü ga na ñuxãcü yaxna namaã naxĩnüẽxũ ga yexguma ngúxũ yangegügu. Rü name nixĩ i pema rü ta ngẽxgumarüũ yaxna namaã pexĩnüẽãma rü Tupanacèx pemaxẽãma ega ngúxũ pingegügu.

11 Rü yixema nüxũ tacuèx na nataãẽgüxũ ga yema duũxũgü ga meã Tupanacèx maxẽãmaxũ ga yexguma ngúxũ nüxũ üpetügu. Rü pema nüxũ pecuèx ga ñuxãcü meã namaxama ga guma Yox ga yexguma ngúxũ nüxũ üpetügu. Rü nüxũ pecuèx ga yixcama ga na ñuxãcü tórü Cori ya Tupana poraãcü nüxũ rüngũxẽẽxũ. Erü nüma ya tórü Cori ya Tupana rü namecümaxũchi rü poraãcü nüxũ tangechaũtümüũgü.

12 Rü guxũãrü yexera, Pa Chaueneẽgüx, rü ngẽxguma ta̱cücèx ipexunetagu, rü tama name i Tupana̱egagu ipexuneta, rü ẽxna ñoma i naãne̱egagu ipexuneta, rü ẽxna ta̱cü i to i na̱egagu ipexuneta. Natürü ngẽxguma aixcüma yixĩgu i wüxi i ore ¡rü noxtacüma: “Ngũ” ñapegü! Rü ngẽxguma tama aixcüma yixĩgu i wüxi i ore ¡rü noxtacüma: “Tama” ñapegü! Rü ngẽxguma ya Tupana rü tãũtáma pexũ napoxcue naxcèx i ngẽma perü uneta.

13 Rü ngẽxguma wüxie i petanüwa nax̱ixãchiãẽgu, rü name nixĩ na tayumüxẽxũ. Rü ngẽxguma wüxie taãẽgu, rü name nixĩ na tawiyaexũ rü Tupanaxũ ticuèxüũxũ.

14 Rü ngẽxguma wüxie i petanüwa iḏaawexgu, rü name nixĩ i naxcèx peyaca i yaxõgüxũãrü ãẽ̱xgacügü na tümacèx nayumüxẽgüxũcèx rü Cori ya Tupana̱egagu chixũmaã tüxũ yangõgügüxũcèx.

15 Rü ngẽxguma aixcüma Tupanaãxũ yaxõgüãcüma nayumüxẽgügu, rü tá tümacèx nitaane, rü nüma ya Cori ya Tupana tá tüxũ ínarüdaxẽẽ nawa i tümaãrü ḏaawe. Rü ngẽxguma chi ta̱cü rü pecadu taxü̱xgu, rü Tupana tá tüxũ nüxũ nangechaũ.

16 Rü ngẽmacèx name nixĩ i pegümaã nüxũ pixu i perü pecadugü rü pegücèx peyumüxẽgü i wüxiechigü na pexcèx yataanegüxũcèx. Rü yima mecü ya yatüarü yumüxẽ rü aixcüma napora erü Tupana nanangãxũ.

17 Tupanaãrü orearü uruũ ga Ería nixĩ ga wüxi ga yatü ga taxrüũ ixĩcü. Natürü yexguma nüma guxũ ga norü ngúchaũmaã nayumüxẽgu na tama napuxũcèx, rü tomaẽ̱xpü̱x ga taunecüarü ngãxũgu rü tama napu ga yema naãnewa.

18 Natürü yemawena rü wenaxãrü nayumüxẽ ga Ería rü pucücèx ínaca. Rü wenaxãrü napu. Rü narüxü ga guxũma ga nanetügü.

19 Pa Chaueneẽgüx, ngẽxguma chi texé petanüwa Tupanana ixũgachigu, rü tangẽxmagu ya wüxie ya tüxũ taeguxẽe̱xẽ na wenaxãrü Tupanawe tarüxũxũcèx, rü mexũ taxü.

20 Erü ngẽxguma texé Tupanacèx nataeguxẽẽgu i wüxi i duũxũ nüxna i norü chixexũ, rü tümagagu Tupana tá nanamaxẽẽ i ngẽma duũxũ, rü tá nüxũ nüxũ nangechaũ i norü pecadugü.

Rü nuãma pexna,
Chaũtiágu

NÜXÎRAÜXÜ GA POPERA GA PEDRU ÜMATÜXÜ

Pedru nüxũ narümoxẽ ga yema yaxõgüxũ ga to ga nachiũãnegu woonexũ

1 Pa Chaueneẽgüx, choma i Pedru nixĩ i pexcèx chanaxümatüxũ i ñaã popera. Rü choma nixĩ i Ngechuchu ya Cristu choxũ muxũ na duũxũgümaã nüxũ chixuxũcèx i norü ore. Rü pexcèx chanaxümatü i pema na perü naãnena to i nachiũãnegügu penawoonexũ i Põtuanewa rü Gárataanewa rü Capadochíaanewa rü Áchiaanewa rü Bitíniããnewa ngẽxmagüxe.
2 Rü pexũ nixĩ ga nadexũ ga Tanatü ya Tupana, yerü woetama yema nixĩ ga nuxcümaxũchima nagu naxĩnüxũ. Rü nanamu ga Naãẽ i Üünexũ na pexũ yamexẽẽgüxũcèx na aixcüma napẽxewa pixüünegüxũcèx rü Ngechuchu ya Cristuga na pexĩnüẽxũcèx rü nagümaã na piyauxgüxũcèx na nataxuxũcèx i perü chixexũgü. Rü chanaxwèxe i Tanatü ya Tupana poraãcü pexũ narüngũxẽẽ rü pexũ nataãẽxẽẽ.

Ítananguxẽẽ na wena tá imaxẽxũ

3 ¡Rü ngĩxã nüxũ ticuèxüũgü ya Tupana ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu Nanatü! Yerü yexguma Ngechuchu ya Cristuxũ wena namaxẽẽgu, rü tüxna nanaxã ga maxũ ga yexwacaxũxũ, yerü poraãcü nüxũ tangechaũtümüũgü. Rü ngẽmacèx i ñu̱xma i yixema rü ta ítananguxẽẽ na wena tá imaxẽxũ.
4 Rü pema rü wüxi i ngunexũgu rü aixcüma tá penayauxgü i guxũma i ngẽma mexũgü i Tupana tá pexna ãxũ i ñu̱xma daxũguxũ i naãnegu pexũ namaã nanguxũxũ. Rü ngẽma tá pexna naxãxũ rü tagutáma inayarüxo, rü tagutáma naxãũãchi, rü tagutáma nangau.
5 Rü ñu̱xma na Tupanaãxũ peyaxõgüxũ rü nüma rü norü poramaã tá pexna nadau ñu̱xmatáta aixcüma penayauxgü i ngẽma maxũ i taguma gúxũ i tá pexna naxãxũ i ngẽxguma nagu̱xgu i naãne.
6 Rü ngẽmacèx name nixĩ i poraãcü petaãẽgü, rü nüẹtama nixĩ ega woo ñu̱xma ñaã perü maxũwa rü paxaxãchi muxũma i guxchaxũgü pexũ üpetügu.
7 Erü ngẽmaãcü nixĩ i pexũ naxüxũ ya Tupana na nüxũ nacuáxũcèx rü ngoxi aixcüma peyaxõgü rü ẽxna tama. Rü ngẽxguma peyaxõgüamagu ega woo guxchaxũgü pexcèx ínguxgu, rü ngẽma perü õ rü wüxi i uiruarü yexera nixĩ na namexũ erü ngẽma uiru rü woo namexẽchi natürü düxwa nangau. Rü ngẽma uiru rü üxümaã nüxũ taxü na nüxũ icuáxũcèx rü ngoxi aixcüma uiruxüchi yiĩxũ. Rü ngẽxgumarüũ ta nixĩ i perü õ na guxchaxũgümaã Tupana nüxũ üxũ na nüxũ nacuáxũcèx rü ngoxi aixcüma nüxũ peyaxõgü na yixcama pexũ yacuèxüũxũcèx rü mexũ i pechica pexna naxãxũcèx rü pemaã nataãẽxũcèx i ngẽxguma wena núma naxũxgu ya Ngechuchu ya Cristu.
8-9 Pema rü Ngechuchu ya Cristuxũ pengechaũgü woo taguma nüxũ na pedaugüxũ. Rü ñu̱xma rü ta woo tama nüxũ pedaugü, natürü nüxũ peyaxõgü, rü poraãcü petaãẽgü. Rü ngẽma perü taãẽmaã rü taxuacüma nüxũ pixuéga na ñuxãcü petaãẽgüxüchixũ, erü marü penayauxgü i perü maxũ i taguma gúxũ. Rü ngẽmacèx nixĩ i nüxũ peyaxõgüxũ.
10 Rü nuxcümaxũchima ga Tupanaãrü orearü uruũgü, rü nüxũ nixugüe ga na ñuxãcü tá Tupana pexũ narüngũxẽẽxũ. Rü nümagü rü poraãcü nangúe rü naxcèx nadaugü i ngẽma maxũ i taguma gúxũ.
11 Rü nümagü ga yema orearü uruũgü rü Tupanaãrü poperawa nangúe na nüxũ nacuèxgüxũcèx na ñuxãcü tá na yiĩxũ rü ñuxguacü tá na nangóxũ ga guma Maxẽxẽẽruũ ga Cristu. Rü Cristuãẽ i Üünexũ ga yema orearü uruũgüwa yexmaxũ, rü nüxũ nüxũ nacuèxẽẽ ga na Cristu rü tá ngúxũ yangexũ rü tá nayuxũ rü yixcama rü wena tá na namaxũxũ rü ñu̱xũchi daxũguxũ i naãnewa tá na naxũxũ na guxũãrü ãẽxgacü yiĩxũcèx.
12 Natürü Tupana rü yema nuxcümaũgüxũ ga orearü uruũgüxũ nüxũ nacuèxẽẽ na tãũtáma nümagü nüxũ nadaugüxũ ga guma Maxẽxẽẽruũ ga naxcèx nadaugücü,

natürü pema tá yiĩxũ na nüxũ pedaugüxũ. Rü dücax, Pa Chaueneẽgüx, gumatama Maxẽxẽẽruũchiga nixĩ ga perü orearü uruũgü pemaã nüxũ ixugügüxũ ga yexguma Tupanaãẽ i Üünexũ ga daxũwa ne muxũ yadexagüxẽẽgu. Rü guxũma i ngẽma ore i yima Maxẽxẽẽruũchiga, rü woo Tupanaãrü orearü ngeruũgü i daxũcu̱a̱x rü nüxũ nangúchaũgü na yexeraãcü nüxũ nacuèxgüxũ.

Tupana rü taxcèx naca na napẽxewa naxüünexũcèx i tórü maxũ

13 Rü ñu̱xma na Cristuarü duũxũgü pixĩgüxũ, rü penaxwèxe na pexuãẽgüxũ rü ípememarexũ na penaxüxũ i norü ngúchaũ. Rü name nixĩ i aixcüma meã ípenanguxẽẽ i guxũma i ngẽma mexũgü i Tupana tá pexna ãxũ i ngẽxguma Ngechuchu ya Cristu núma ũxgu.

14 Rü ñu̱xma na Tupanaxãcügü pixĩgüxũ, rü penaxwèxe na aixcüma naga pexĩnüẽxũ. Rü tama name i nagu pexĩ ga yema nuxcümaũxũ ga perü ngúchaũ ga ũpa nagu pexĩxũ ga yexguma tauta Tupanaxũ pecuèxgu.

15 Natürü penaxwèxe i aixcüma meã pemaxẽ na Tupanapẽxewa naxüünexũcèx i perü maxũ. Erü nüma ya Tupana ya pexũ decü, rü naxüüne.

16 Rü norü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:

“Chanaxwèxe i chauxrüũ pixüüne, erü choma rü chaxüüne”,
ñanagürü.

17 Rü pema na “Pa Tonatüx” ñapegüxũ nüxũ ya Tupana, rü ñu̱xma na ñoma i naãnewa pemaxẽxũ rü name nixĩ i guxũguma nüxũ pemuũẽ. Erü nüma rü aixcümaxũchi nanangugü i wüxichigü i duũxũgüarü maxũ na ñuxãcü yiĩxũ. Rü tüxũ napoxcu ya guxãma ya texé ya chixexũ ügüxe, rü nüe̱tama nixĩ ega woo texé tixĩgu, erü napẽxewa rü nawüxigumare i guxũma i duũxũgü.

18-19 Rü Tupana rü marü pexũ ínanguxũxẽẽ nawa ga yema nuxcümaũxũ ga perü maxũ ga taxuwama mexũ ga perü o̱xigüxũtawa peyaxuxũ. Rü yema na nawa pexũ ínanguxũxẽẽxũcèx rü pexna naxããxũcèx i maxũ i ngexwacaxũxũ, rü poraãcü nüxũ naxãtanü. Yerü tama uiru rü ẽxna dĩẽru i ngauxwèxexũmaã nanaxütanü, natürü Cristugü ya mexẽchicümaã nixĩ ga naxütanüãxũ. Yerü nüma ga Cristu rü ñoma wüxi i carneru i taxuwama nañuxraũxũ i Tupanacèx imáxũrüũ pexcèx nayu na pexũ naxütanüxũcèx.

20 Rü nüma ga Tupana rü woetama nuxcümaxũchima tauta naãne ixügügu, rü marü Cristuxũ naxuneta na pexcèx nayuxũcèx. Natürü ñomaũcüü nixĩ ga nangóxũ ga guma Cristu na pexũ nangũxẽẽxũcèx.

21 Rü ñu̱xma rü Cristugagu nixĩ i nüxũ peyaxõgüxũ ya Tupana ga yuwa Cristuxũ írüdaxẽẽcü rü daxũwa nagacü. Rü ngẽmacèx nixĩ i ñu̱xma i Tupanaãxũ peyaxõgüxũ rü ípenanguxẽẽgüxũ na daxũwa pexũ nagagüxũcèx.

22 Rü ñu̱xma na naga pexĩnüẽxũ i Tupanaãrü ore i aixcüma ixĩxũ rü pexũ natauxcha na pegü pengechaũgüxũ erü Tupana rü marü pexũ inayanaxoxẽẽ i perü chixexũgü. Rü ngẽmacèx penaxwèxe i aixcüma guxũ i perü ngúchaũmaã pegü pengechaũgü.

23 Rü ñu̱xma i pema rü marü penayauxgü i ngexwacaxũxũ i perü maxũ. Rü ngẽmacèx ñoma ngexwacèx pebuexũrüũ pixĩgü. Natürü ngẽma maxũ rü tama penatü rü pee ya yuewèxéxewa nixĩ i penayaxuxũ. Natürü Tupanaãrü ore i maxũxũ i taguma iyarüxoxũwa nixĩ i penayaxuxũ.

24 Erü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:

“Guxũma i duũxũgü rü ñoma wüxi i natüanerüũmare nixĩ. Rü guxũma i norü mexũ, rü wüxi i nanetüchacurüũmare nixĩ. Rü ngẽma natüane rü nayu, rü nachacu rü narüngu. Rü ngẽxgumarüũ ta nixĩ i duũxũgü na tama nataixũ i norü maxũ i ñoma i naãnewa.

25 Natürü tórü Coriarü ore rü taguma inayarüxo”,

ñanagürü i Tupanaãrü orewa. Rü ngẽma Tupanaãrü ore i mexũ nixĩ ga pemaã nüxũ yaxugüxũ.

2

1 Rü ngẽmacèx name nixĩ i nüxũ perüxoe i guxũma i chixexũgü, rü ngẽma na pidoratèèxgüxũ, rü ngẽma na togüpẽxewa meã na pemaxẽnetaxũ rü ngẽma na pixãũxãchiwèxegüxũ, rü ngẽma na pexoregütèèxgüxũ.
2-3 Rü ngẽxguma chi aixcüma nüxũ picuèxãchitanügu na ñuxãcü namecümaxũchixũ ya tórü Cori, rü ñoma wüxi i õxchana i ngexwacèx buxũ i naẽgünenixũ nüxũ ngúchaũxũrüũ penaxwèxe i poraãcü pexũ nangúchaũ i norü ore na ngẽmawa peporaexũcèx rü meã peyaexũcèx i perü õwa na ngẽmaãcü guxũwama namexũcèx i perü maxũ i taguma gúxũ.

Cristu nixĩ ya nuta ya maxũcü

4 Rü ñu̱xma rü name nixĩ i tórü Corina pengaicamagü. Erü nüma ya tórü Cori nixĩ ya yima nuta ya maxũcü ya Tupana nayaxucü na namaã inaxügüãxũcèx ya napata. Rü woo duũxũgü nüxũ oexũ, natürü yima nixĩ ya Tupana nayaxucü erü naxcèx rü namexẽchi.
5 Rü ngẽxgumarüũ ta i pemax, rü Tupana pexũ nade na napataarü nutagü ya maxẽcü pixĩgüxũcèx. Rü pema nixĩ i Tupanaãrü ngũxẽẽruũgü i üünexũ i Ngechuchu ya Cristuégagu Tupanana ãmare pexãgüxũ. Rü ngẽma ãmare i nüxna pexãgüxũ i namaã nataãẽxũ rü ngema nixĩ i perü maxũ i mexũ i napẽxewa.
6 Rü Tupana rü norü ore i ümatüxũwa rü Cristuchigaxũ nixu rü ñanagürü:

“Ñu̱xma na ichanaxügüxũ ya chopata, rü yima nuta ya nüxĩra chayaxücuchicü, rü yima nixĩ ya nuta ya mexẽchicü ya chomatama chanayaxucü na chopata namaã ichaxügüxũcèx. Rü yima nuta rü chaunechiga nixĩ. Rü yíxema nüxũ yaxõxẽ, rü aixcüma tá tanayaxu i ngẽma maxũ i taguma gúxũ i tümamaã ichaxunetaxũ”,

ñanagürü.
7 Rü pema na nüxũ peyaxõgüxũ, rü Cristu rü pexcèx rü guxũwama name rü naporaxüchi. Natürü ngẽma tama yaxõgüxũcèx, rü taxuwama name. Rü ngẽmacèx ya Tupana rü norü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:

“Yima nuta ya ĩpataarü üruũgü nüxũ ocü, rü chauxcèx rü gucü ya nutaarü yexera namexẽchi. Rü ngẽmacèx yimaẹ̄tüwa nixĩ ichanaxügüxũ ya chopata”,

ñanagürü.
8 Rü Tupanaãrü ore rü ñanagürü ta:

“Guxũma i ngẽma tama yaxõgüxũ rü tama irüxĩnüẽchaũxũ rü yima nutagu tá na-yarüpucutügü”,

ñanagürü. Rü ngẽmaãcü i guxũma i ngẽma tama yaxõgüxũ rü tá chixexũgu nayi erü tama Tupanaga naxĩnüẽchaũ rü tama Cristuaxũ nayaxõgüchaũ. Rü ngẽmacèx Tupana tá nanapoxcue yema nüma nüxũ yaxuxũrüũ.
9 Natürü pema nixĩ i duũxũgü i tórü ãẹ̄xgacü ya Tupana pexũ dexũ na norü ngũxẽẽruũgü pixĩgüxũcèx. Rü pema nixĩ i duũxũgü i napẽxewa ixüünexũ erü nümatama ya Tupana rü norü duũxũgüxũ pexũ nixĩgüxẽẽ na nüxũ pixuxũcèx i norü ore i aixcüma mexẽchixũ. Rü nümatama ya Tupana nixĩ ga chixexũwa pexũ ínanguxũxẽẽxũ na norü ngóonexũ i mexẽchixũgu pechocuxũcèx.
10 Rü ũpa ga pema rü tama Tupanaãrü duũxũgü pixĩgü, natürü i ñu̱xma rü aixcüma norü duũxũgü pixĩgü. Rü ũpa rü taxúeaxũma pengechaũtümüũgü, natürü i ñu̱xma rü Tupanaãxũ pengechaũtümüũgü.

Ñu̱xma na Tupanaãrü duũxũgü pixĩgüxũ, rü name nixĩ i meã naxcèx pemaxẽ

11 Pa Chaueneẽgü ya Pexũ Changechaũgüxex, rü ñu̱xma na Tupanaãrü duũxũgü pixĩgüxũ, rü tama ñoma i naãnecu̱ã̱x pixĩgü. Rü ngẽmacèx pexũ chacèèxũ na nüxũ

perüxoexŭcèx i guxŭma i ngẽma ngúchaŭgü i chixexŭ i ñoma i naãnecu̱a̱x nagu ĩxŭ. Erü ngẽma ngúchaŭgü i chixexŭ rü taãẽxŭ chixexŭgu nanguxẽẽchaŭ.

12 Rü name nixĩ i meã pemaxẽ napẽxewa i ngẽma duŭxŭgü i tama Tupanaxŭ cuèxgüxŭ. Rü ngẽxguma woo poraãcü chixri pechiga yadexagügu i nümagü, rü tá nüxŭ nadaugü na ñuxãcü mexŭ pexügüxŭ, rü tá Tupanaxŭ nicuèxüŭgü i ngẽxguma Cristu wena núma ũxgu.

13 Rü name nixĩ na tórü Cori ya Ngechuchugagu tümaga pexĩnüẽxŭ ya guxãma ya yíxema perü ã̱ẽxgacügü ixĩgüxe. Rü ngẽmaãcü name nixĩ i meã naga pexĩnüẽ ya ã̱ẽxgacü ya tacü ya Dumawa ngẽxmacü, erü nüma nixĩ i guxŭ i togü i ã̱ẽxgacügüétüwa nangẽxmaxŭ.

14 Rü ngẽxgumarüŭ ta name nixĩ i naga pexĩnüẽ i ngẽma togü i ã̱ẽxgacügü i petanüwa namugüxŭ ya yima ã̱ẽxgacü ya tacü na napoxcueãxŭcèx i ngẽma chixexŭ ügüxŭ rü namaã nataãẽgüxŭcèx i ngẽma mexŭ ügüxŭ.

15 Erü Tupana nanaxwèxe na mexŭ pexügüxŭ na ngẽmaãcü ipeyanangeèxgüxẽẽxŭcèx i ngẽma duŭxŭgü i tama Tupanaãrü orexŭ cuáxchaŭgüxŭ rü chixri ngẽma orechiga idexagüxŭ.

16 Rü ñu̱xma na Cristu pexŭ ínguxŭxẽẽxŭ, rü name nixĩ i duŭxŭgü i aixcüma ínguxŭxŭrüŭãcü meã pemaxẽ. Natürü ñu̱xma na ípenguxŭxŭ rü tama name na ngẽmamaã pegü ípepoxŭxŭ na t̲acü rü chixexŭ pexügüxŭcèx. Erü ñu̱xma na Tupanaãrü duŭxŭgü pixĩgüxŭ, rü name nixĩ i norü ngúchaŭxĩcatama pexügü.

17 Rü name nixĩ i meã penayauxgü i guxŭma i duŭxŭgü. ¡Rü nüxŭ pengechaŭ i taeneẽgü i yaxõgüxŭ! ¡Rü nüxŭ pemuŭẽ ya Tupana! ¡Rü naga pexĩnüẽ ya ã̱ẽxgacü ya tacü ya Dumacu̱a̱x!

Tanaxwèxe i Cristurüŭ yaxna namaã taxĩnüẽ i ngẽxguma ngúxŭ ingegügu

18 Pa Duŭxŭgü i Coriã̱xgüxŭx, ¡rü nüxŭ pengechaŭgü rü naga pexĩnüẽ i perü corigü! Rü tama name i ngẽma perü corigü i pemaã mecümaxŭxŭxĩcatama pengechaŭgü, natürü name nixĩ i nüxŭ pengechaŭgü ta i ngẽma perü corigü i chixecümaxŭ.

19 Erü Tupana rü pemaã nataãẽ ega nüxŭ na pengechaŭgüxŭcèx yaxna namaã pexĩnüẽgu i ngẽxguma texé natücèxmamare chixexŭ pemaã ü̱xgu rü ngúxŭ pexŭ tingexẽẽgu.

20 Natürü ¿t̲acüwa pexŭ namexŭ ega yaxna namaã pexĩnüẽgu i ngẽxguma wüxi i perü chixexŭcèx pepoxcuegu? Natürü ngẽxguma t̲acü rü mexŭ i pexüxŭgagu ngúxŭ pingegügu rü yaxna namaã pexĩnüẽgu, rü ngẽma waxi nixĩ i Tupanapẽxewa mexŭ.

21 Rü ngẽma na mexŭ pexüxŭgagu ngúxŭ pingegüxŭcèx nixĩ i Tupana pexŭ dexŭ. Yerü ga Cristu rü ta pexcèx ngúxŭ ninge. Rü yemaãcü pexŭ nüxŭ nadauxẽẽ na ñuxãcü nüma nanaxwèxexŭ na naxrüŭ yaxna namaã pexĩnüẽxŭ i ngẽma ngúxŭ.

22 Nüma ga Cristu rü taguma pecadu naxü, rü taguma texéxŭ nawomüxẽẽ.

23 Rü yexguma duŭxŭgü chixexŭ namaã ixugüegu, rü nüma rü taxuŭma ga chixexŭmaã nanangãxŭ. Rü yexguma ngúxŭ nüxŭ yangexẽẽgügu, rü nüma rü tama t̲acü rü chixexŭmaã nanaxãũxŭne. Natürü Tupanamaã nüxŭ nixu na nüma namaã namexẽẽãxŭcèx ga yema duŭxŭgü ga chixri namaã chopetüxŭ. Yerü nüxŭ nacuèx rü Tupana rü aixcüma meã nanangugü i guxŭma i duŭxŭgüarü maxŭ.

24 Rü nümatama ga Cristu rü nügüxŭnegu nayange ga tórü pecadugü ga yexguma curuchagu nayu̱xgu. Rü yemaãcü nanaxü na nüxŭ rüxoexŭcèx i tórü chixexŭ na naxcèxicatama imaxẽxŭcèx. Nüma rü pexcèx nanapi̱x na yemaãcü pexŭ nameẽxẽẽxŭcèx.

25 Rü pema ga ŭpa rü ñoma carnerugü i nu ne naxĩmarexŭrüŭ pixĩgü. Natürü i ñu̱xma rü marü Cristucèx pewoegu. Rü nüma nixĩ i perü dauruŭ yiĩxŭ, rü nüma nixĩ i pexna nadauxŭ.

3

Ñuxãcü Tupana nanaxwèxe na namaxẽxŭ i ngẽma ixãmaxŭ rü ixãtexŭ

1-2 Rü pemax, Pa Ngexŭgüx, rü name nixĩ i petega pexĩnüẽ na ngẽma pete i tama yaxõxŭ nüxŭ dauxŭcèx i perü maxŭ i mexŭ i Tupanapẽxewa rü duŭxŭgüpẽxewa rü ngẽmacèx na yaxõõxŭcèx woo taxuŭma i Tupanaãrü orexŭ namaã pixugu.
3 Rü ngẽma na aixcüma pimexŭcèx, rü tama name i nagu perüxĩnüẽ na ñuxãcü pegü pemexẽẽyaexüchixŭ, rü ẽxna uirunaxcèx i ngèxãẽruŭmaã pengèxãẽgüxŭ, rü ẽxna tatanüxŭchixŭ i naxchirugu na picu̱xgüxŭ.
4 Natürü name nixĩ i perü maxŭwa pegü pimexẽẽgü rü guxŭma i duŭxŭgümaã pimecümagü rü taguma texémaã penuãẽgü, erü ngẽma nixĩ i perü mexŭ i taguma iyarüxoxŭ i aixcüma mexŭ i Tupanapẽxewa.
5 Rü yemaãcü norü maxŭ i mexŭmaã nixĩ ga nügü yangèxãẽgüxŭ ga yema nuxcümaŭgüxŭ ga ngexŭgü ga Tupanapẽxewa ixüünexŭ. Rü nümagü rü Tupanaãxŭ nayaxõgü rü natega naxĩnüẽ.
6 Rü yemaãcü ta iyixĩ ga Chara ga ngĩte ga Abráŭga na naxĩnüxŭ, rü ngĩrü corimaã naxuaxŭ. Rü pemagü rü tá ta ngĩrüŭ pixĩgü ega mexŭ pexügügu. Rü ñu̱xũchi taxucèxtáma tü̱xcüŭ petecèx pemuŭẽ.
7 Rü ngẽxgumarüŭ ta i pemax, Pa Yatügüx, rü name nixĩ i meã pemèxŭ pengechaŭgü rü aixcüma yaxna ngĩmaã pexĩnüẽ, erü ngĩma rü irüturamaẽ. Rü name nixĩ i ngĩmaã petaãẽgü erü Tupana rü pexna naxããxŭrüŭ ngĩxna nanaxã i ngẽma maxŭ i taguma gúxŭ. Rü name nixĩ i ngẽmaãcü meã ngĩmaã pemaxẽ na Tupana nüxŭ ĩnüxŭcèx i perü yumüxẽgü.

Yíxema mexŭ ügüxe ya ngúxŭ ingegüxechiga

8 Rü ngẽmaãcü chanaxwèxe i guxãma i pema rü pegüxŭ pengechaŭtümüŭgü rü wüxigu perüxĩnüẽ, rü aixcüma nüxŭ pengechaŭgü i guxŭma i taeneẽgü i yaxõgüxŭ. Rü chanaxwèxe i aixcüma pemecümagü rü guxãmaã pegü pewüxiguxẽẽ.
9 Rü ngẽxguma texé chixexŭ pemaã ü̱xgu, rü tama name i pema rü ta chixexŭ tümamaã pexü. Rü ngẽxguma texé pemaã guxchigagu, rü tama name i pema rü ta tümamaã peguxchiga. Natürü narümemaẽ nixĩ i mexŭ i oremaã tüxŭ pengãxŭga rü tüxŭ perüngŭxẽẽ, erü Tupana pexŭ nadei na pexŭ nangŭxẽẽxŭcèx.
10 Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:

“Ngẽxguma texé taãẽãcüma maxchaŭgu, rü name nixĩ i nüxna tadau ya tümaãrü conü na tama chixexŭ i oremaã yadeaxŭcèx. Rü ngẽxgumarüŭ ta name nixĩ i nüxna tadau i tümaã̱x na tama doraxŭ yaxuxŭcèx.
11 Rü name nixĩ i nüxna tayaxŭ i guxŭma i chixexŭgü, rü mexŭ taxü. Rü ngẽxgumarüŭ ta name nixĩ i guxŭguma naxcèx tadau na togümaã tataãẽxŭ.
12 Erü tórü Cori rü tüxna nadau ya yíxema aixcüma ímexẽ, rü nüxŭ naxĩnü i tümaãrü yumüxẽ. Natürü tümamaã nanu ya yíxema chixexŭ ügüxe”,
ñanagürü i ngẽma Tupanaãrü ore.
13 ¿Rü texé tá chixexŭ pemaã üxŭ ega pema rü aixcüma guxŭguma mexŭ pexügügu?
14 Natürü ngẽxguma chi ngẽma mexŭ na pexügüxŭcèx ngúxŭ pingegügu, rü name nixĩ i petaãẽgü. ¡Rü taxucèxma texéxŭ pemuŭẽ, rü taxucèxma ta̱cücèx pexoegaãẽgü!
15 Rü name nixĩ i perü Corixŭ peyaxĩxẽẽ ya Cristu rü aixcüma naga pexĩnüẽ, rü guxŭguma ípememare na meã penangãxŭxŭcèx i guxŭma i duŭxŭgü i pexna ça̱xŭ na tü̱xcüŭ Cristuaxŭ peyaxõgüxŭ.
16 Natürü name nixĩ i nüxŭ pengechaŭãcüma penangãxŭ rü tama pegügu perüxĩnüẽãcüma na norü yexera pixĩgüxŭ. Rü name nixĩ i meã pemaxẽ na taxucèxma pexoegaãẽxŭcèx. Rü ngẽxguma ngẽmaãcü pemaxẽgu rü tá naxãneẽ i ngẽma duŭxŭgü i chixri pechiga idexagüxŭ na ñuxãcü Cristucèx pemaxẽxŭ.
17 Yixema rü ngúxŭ tingegü ega chixexŭ ixügügu. Natürü narümemaẽ nixĩ na mexŭ ixügüxŭcèx ngúxŭ na ingegüxŭ, ega ngẽmaãcü Tupana naxwèxegu.

18 Yerü nümatama ga Cristu rü ngúxű ninge, rü wüxicanatama guxããrü pecaducèx nayu. Rü woo na mecü yiĩxű rü taxcèx nayu i yixema i chixexű i duűxűgü ixĩgüxű. Rü yemaãcü nanaxü na Tupanaxűtawa tüxű nagagüxűcèx. Rü woo nayu ga naxűne, natürü ga naãẽ rü tama nayu.
19 Rü yexguma naxűne yu̱xgu rü naãẽ rü natanüwa naxũ ga yema naãẽgü ga Tupana poxcuexű, rü orexű namaã nayarüxu.
20 Rü yema naãẽgü ga yexma poxcuexű, rü yema nixĩ ga naãẽgü ga yema duűxűgü ga Noe̱ maxűgu tama ixĩnüẽchaűxű woo Tupana yaxna namaã naxĩnü ga yexguma Noe̱ naxüyane ga guma wapuru. Rü 8 ga duűxűgüxicatama nixĩ ga guma wapurugu ichoűxű, rü yema nixĩ ga guma mucü ga taxüchicüarü dexáétüwa maxẽxű.
21 Rü yema dexá rü wüxi ga cuèxruű nixĩ. Erü ngẽxguma dexáwa íibaiegu, rü duűxűgüxű nüxű tacuèxẽẽ na Ngechuchu ya Cristu wena maxűxűgagu yiĩxű i tüxű nangẽxmaxű i maxű i taguma gúxű. Rü tama taxüneãrü düxétüwa na imexűcèx nixĩ i íibaiexű, natürü ítabaie yerü marü Tupanana naxcèx taca na tüxű iyanaxoxẽẽãxűcèx ga tórü pecadugü na aixcüma napẽxewa imexűcèx rü aixcüma mexűgu rüxĩnüẽxűcèx.
22 Rü nüma ga Ngechuchu ya Cristu, rü daxũguxű i naãnewa naxũ, rü ñu̱xma rü Tupanaãrü tügünecüwawa nangẽxma. Rü ñu̱xma rü namẽxwa nangẽxmagü i guxűma i Tupanaãrü orearü ngeruűgü i daxũcu̱ã̱x rü guxűma i ãẽ̱xgacügü i daxũcu̱ã̱x.

4

Tanaxwèxe i ngẽma cuèx i Tupana tüxna ãxűmaã nüxű tarüngűxẽẽ i taeneẽgü

1-2 Rü ngẽmacèx name nixĩ na ípememarexű na ngúxű pingegüxű yexgumarüű ga Cristu na ngúxű yangexű. Erü yíxema ngúxű ingexe rü marü nüxű tarüxo i tümaãrü pecadu na guxűguma meã Tupana naxwèxexűãcüma tamaxűxűcèx, rü tama i tümaxűne naxwèxexűãcüma na tamaxűxűcèx.
3 Űpa ga pemax, rü mucüma ga taunecü penaxüecha i ngẽma chixexű i ñu̱xma i ngẽma duűxűgü i tama Tupanaxű cuèxgüxű ügüxű. Rü yexguma ga pema rü pecadu pexügüãcüma pemaxẽ, rü penaxü ga pexeneãrü ngúchaű, rü pengãxẽ, rü peta ga nawa pexãũgatanüxű pexügü, rü ta̱cü i nguchièxgüxű poraãcü pixaxcugü, rü tupanane-tachicünèxãgüxű picuèxüűgü i woo Tupana na pexna nachu̱xuxű i ngẽma.
4 Rü yema duűxűgü ga namaã pexãmücügüxű ga yexguma chixri pemaxẽgu, rü ñu̱xma rü poraãcü nagu narüxĩnüẽ na ta̱cücèx tama natanügu pexãgüxű rü tama nawe perüxĩxű i ngẽxguma norü chixexű naxügügu. Rü ngẽmacèx nixĩ i ñu̱xma i chixri pechiga yadexagüxű.
5 Natürü nümagü rü tá ta Cristupẽxewa nangugü na namaã nüxű yaxugüxűcèx na ñuxãcü namaxẽxű. Rü nüma ya Cristu rü ínamemare na nüxna yacachigüxűcèx i guxűma i duűxűgü i maxẽxű rü yuexű.
6 Rü ngẽmacèx ya Tupana rü naxűpa na nayuexű i duűxűgü rü marü nüxna nanaxuaxű i maxű i taguma gúxű. Erü nanaxwèxe na naxrüű guxűguma mexűwa namaxẽẽchaxű ega woo ñoma i naãnewa nayuegu i naxűnegü.
7 Rü marü ningaica na nagúxű i ñoma i naãne rü guxűma i ta̱cü i nawa ngẽxmaxű. Rü ngẽmacèx name nixĩ na ípexuãẽxű rü meã peãẽ ta ipexügüxű rü guxűguma peyumüxẽgüxű.
8 Rü guxűãrü yexera i ngẽma pexű chanaxwèxexű nixĩ na aixcüma pegü pengechaűgüxű i wüxichigü. Erü ngẽxguma aixcüma yigü ingechaűgügu rü ngẽmaãcü inayarüxo i muxűma i pecadugü.
9 ¡Rü meã pegü peyauxgü i wüxichigü i pechiűwa! Rü tama name i tümamaã penuãẽãcüma tüxű peyaxu.
10 Rü wüxichigü i pemax, rü Tupana pexna nanaxã i perü cuèx. Rü ngẽma perü cuèxmaã rü name nixĩ i wüxichigü pegü perüngűxẽẽgü, na aixcüma Tupanaãrü ngűxẽẽruű i mexű

na pixĩgüxũcèx rü meã namaã pepuracüexũcèx i guxũma i ngẽma cuèx i Tupana pexna ãxũ.
11 Rü ngẽxguma texé nüxũ ixuxgu i ore, rü name nixĩ i aixcüma Tupanaãrü orexũ tixu. Rü ngẽxguma texé togüxũ rüngũxẽẽgu, rü name nixĩ i Tupana tüxna ãxũ i poramaã tanaxü. Rü guxũma i ngẽma pexüxũ rü name nixĩ i meãma penaxü na ngẽmaãcü Ngechuchu ya Cristugagu Tupanaxũ picuèxüũgüxũcèx. Erü nüma ya Tupana rü guxũguma namexẽchi rü naporaxüchi. Rü ngẽmaãcü yiĩ.

Ngẽxguma Cristuaxũ yaxõ̲xgu rü ngúxũ tinge

12 Pa Chaueneẽgü ya Pexũ Changechaũgüxex, ñu̲xma na taxũ i guxchaxũgü i perü ngu̲xẽẽruũ pexcèx ínguxũ, ¡rü tãxũ i peb̲aixãchiãẽgüxũ, ñoma t̲acü i taguma nüxũ pedauxũ ngupetüxũrüũ!
13 Natürü narümemaẽ nixĩ na petaãẽgüamaxũ, yerü yema Cristu ngúxũ na ingexũrüũ nixĩ i ngúxũ na pingegüxũ i ñu̲xmax na petaãẽgüxũcèx i ngẽxguma wena núma naxũxgu i nümax.
14 Rü ngẽxguma Cristuaxũ na peyaxõgüxũgagu texé pemaã guxchigagu, rü wüxi i perü taãẽ nixĩ i ngẽma. Erü ngẽmaãcü nüxũ pecuèx na Tupanaãẽ i Üünexũ rü pewa na nangẽxmaxũ.
15 Rü ngẽxguma chi ngúxũ pingegügu, rü name nixĩ na wüxi i mexũ na pexügüxũgagu na yiĩxũ rü tama wüxi i chixexũgagu na yiĩxũ, ngẽxgumarüũ i máẽta rü ẽxna ngítèèx rü ẽxna togüarü guxchaxũwa na pegü pengẽxmagüxẽẽxũ.
16 Natürü ngẽxguma texé Cristuaxũ tayaxõxũgagu ngúxũ tingexgu, rü taxucèxma tu̲xcüũ ngẽmacèx taxãne. Rü name i ngẽmacèx Tupanaxũ ticuèxüũ.
17 Rü ñu̲xma rü marü nawa nangu na Tupana ngúxũ tüxũ ingexẽẽxũ na ngẽmaãcü tüxũ iyanawẽxãchixẽẽxũcèx i yixema na naxãcügü ixĩgüxũ. Rü ngẽxguma ngẽmaãcü tamaã inaxügüãgu, rü ¿ñuxãcü tá nüxũ naxüpetü i ngẽma duũxũgü i tama Tupanaãrü ore i mexũga ĩnüẽchaũxũ?
18 Erü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:

“Ngẽma duũxũgü i mexũ ügüxũ rü guxchaãcüma nanayauxgü i maxũ i taguma gúxũ. Rü ñu̲xma na ngẽmaãcü yiĩxũ, ¿rü ñuxãcü tá nüxũ nangupetüxũ i ngẽma duũxũgü i chixexũ ügüxũ rü pecaduã̲xgüxũ?”

ñanagürü.
19 Rü ngẽmacèx ya yíxema Tupana naxwèxexũãcüma ngúxũ ingegüxe, rü name nixĩ na mexũ taxügüechaxũ rü Tupana ya tüxũ ücümẽxẽgu na tanaxüxũ i tümaãẽ na nüxna tüxũ nadauxũcèx. Erü nüma ya Tupana rü mecü nixĩ rü taguma texéxũ nawomüxẽẽ.

5

Ucu̲xẽgü naxcèx i ngẽma yaxõgüxũ

1 Rü ñu̲xmax, Pa Yaxõgüxũãrü Ãẽ̲xgacügüx, rü pexna chanaxãxchaũ i wüxi i ucu̲xẽ i mexũ, erü choma rü ta pexrüũ yaxõgüxũãrü ãẽ̲xgacü chixĩ. Rü chomaxũchima nixĩ ga nüxũ chadauxũ ga ñuxãcü ngúxũ na yangexũ ga Cristu. Rü choma rü tá ta pexrüũ choxũ nangẽxma i chauchica i mexũ i ngẽxguma wena núma naxũxgu.
2 Rü chanaxwèxe i nüxna pedau rü nüxũ perüngũxẽẽ i guxũma i Tupanaãrü duũxũgü i pemẽxwa ngẽxmagüxũ. Rü name i mexũ i perü ngúchaũmaã Tupana naxwèxexũãcüma penaxü i ngẽma puracü, rü tama texé pexũ muxguxica penaxü rü ẽxna dĩẽrucèx penaxü.
3 Rü tama name i namaã penuẽãcüma rü penangaãcüma penamu i ngẽma duũxũgü. Natürü chanaxwèxe i mexũ i perü maxũ nüxũ pewẽx na ñuxãcü Tupana naxwèxexũ na namaxẽxũ.
4 Rü ngẽxguma wena núma naxũxgu ya tórü Dauruũxũchi ya Cristu, rü pema rü tá penayauxgü i wüxi i perü ãmare i ngèxcueruũ i mexẽchixũ i taguma ngauxũ.

5 Rü ngẽxgumarüŭ ta i pemax, Pa Ngextu̱xücügüx, rü name nixĩ i naga pexĩnüẽ i ngẽma
perü ãe̱xgacügü i Tupanaãrü puracüwa puracüexŭ. Rü guxãma i pema i yaxõgüxŭ, rü
name nixĩ i wüxichigü pegü perüngŭxẽẽ rü taguma pegügu perüxĩnüẽ na pemücügüarü
yexera pixĩgüxŭ. Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
"Tupana rü tama norü me nixĩ i ngẽma duŭxŭgü i nügü icuèxüxŭgüxŭ. Natürü nüxŭ
narüngŭxẽẽ rü namaã namecüma i ngẽma duŭxŭgü i tama nügü icuèxüxŭgüxŭ",
ñanagürü i ngẽma ore.
6 Rü ngẽmacèx tama name i pegü picuèxüxŭ. Rü narümemae i Tupanamẽxẽ ya po-
ranetüxŭwa pegü pengẽxmagüxẽẽ na nüma pexŭ yacuèxüxŭgüxŭcèx i ngẽxguma nawa
nanguxgu na ngẽmaãcü pemaã naxüãxŭ.
7 Rü name nixĩ i Tupanamẽxẽgu penaxü i guxŭma i perü oegaãẽgü, erü nüma ya Tupana
rü guxŭguma pegu narüxĩnü rü aixcüma pexna nadau.
8 Rü name nixĩ i guxŭguma pegüna pedaugü rü ipexuãẽgü, erü perü uwanü i Chataná
rü doma wüxi ya ai ya idüraxüchicürüŭ nanañaãne rü tümacèx nadau na texéxŭ tá
nachixexẽẽxŭ.
9 ¡Rü peporaeamèx rü peyaxõgüamèx i ngẽxguma ta̱cü rü chixexŭ pemaã naxüxchaŭgu!
Erü nüxŭ pecuèx rü guxŭma i taeneẽgü i guxŭwama ngẽxmagüxŭ rü pexrüŭ ngẽmatama
ngúxŭ ningegü.
10 Natürü ngẽxguma paxaxãchi ñoma i naãnewa ngúxŭ pingegüguwena, rü Tupana rü tá
pexŭ nimexẽẽ na aixcüma napẽxewa pimexŭcèx, rü tá pexŭ narüngŭxẽẽ na taguma
nüxŭ perüxoexŭcèx, rü tá pexŭ naporaexẽẽ na aixcüma perü maxŭwa peporaexŭcèx. Rü
daatama Tupana nixĩ ya tüxna naxãcü i guxŭma i mexŭ i tüxŭ ngẽxmaxŭ, rü tüxŭ deicü
na naxŭtawa tüxŭ nangẽxmaxŭcèx i tachica i mexŭ i taguma gúxŭ, erü Ngechuchu ya
Cristuarü duŭxŭgü tixĩgü.
11 Rü name nixĩ i guxŭguma nüxŭ ticuèxüŭgü ya Tupana, erü nüma nixĩ i guxŭãrü
ãe̱xgacü yiĩxŭ i guxŭguma. Rü ngẽmaãcü yiĩ.

Pedru rü yema yaxõgüxŭxŭ narümoxẽ

12 Taeneẽ ya Chiribánu ya meã yaxõcümaã petanüwa chanamu i ñaã nuxmarexŭ
i popera na pexŭ chixucu̱xẽgüxŭcèx rü pemaã nüxŭ chixuxŭcèx na ngẽma pexŭ
nangechaŭxŭgagu yiĩxŭ ya Tupana i aixcüma pexŭ nangŭxẽẽxŭ. Rü ñu̱xma na ngẽmaãcü
pexŭ nangechaŭxŭ, rü name nixĩ i guxŭguma naxcèx pemaxẽ.
13 Rü pexŭ narümoxẽgü i guxŭma i taeneẽgü i yaxõgüxŭ i pexrüŭ Tupana dexŭ i núma
Dumawa ngẽxmagüxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta pexŭ narümoxẽ i chorü ngŭxẽẽruŭ i Marcu ya
chaunerüŭ ixĩcü.
14 Rü chanaxwèxe i wüxichigü i pema rü pegü pengechaŭgüãcüma pegü perümoxẽgü.
Rü ngẽxgumarüŭ ta chanaxwèxe na aixcüma petaãẽgüxŭ i guxãma i pema na Ngechuchu
ya Cristuarü duŭxŭgü pixĩgüxŭ. Rü ngẽmaãcü yiĩ.

Rü nuãma pexna,
Pedru

NORÜ TAXRE GA POPERA GA PEDRU ÜMATÜXÜ

Pedru nüxű narümoxẽ ga yema yaxõgüxű

1 Pa Chaueneẽgüx, choma i Chimáũ i Pedru nixĩ i pexcèx chanaxümatüxű i ñaã popera. Rü choma rü Ngechuchu ya Cristuarü ngűxẽẽruű chixĩ, rü nüma nixĩ ga choxű namuxű na nüxű chixuxűcèx i norü ore. Rü pexcèx chanaxümatü i pema na toxrüű aixcüma peyaxõgüxű, erü tórü Tupana rü tórü Maxẽxẽẽruű ya Ngechuchu ya Cristu rü aixcüma nimexẽchi.

2 Rü ñu̱xma na Tanatü ya Tupanaxű pecuáxű rü tórü Cori ya Ngechuchuxű pecuáxű, rü chanaxwèxe i nümagü aixcüma pemaã namecüma rü aixcüma pexű nataãẽxẽẽ.

Yaxõgüxűcümagüchiga

3 Rü Tupana rü noxrütama poramaã marü tüxna nanaxã ga guxűma i ngẽma nacüma i mexű i inaxwèxexű na aixcüma meã naxcèx imaxẽxűcèx. Rü yemaãcü nanaxü ga yexguma tüxű nüxű nacuèxẽẽgu ga guma tórü Cori ya mexẽchicü ga norü poramaã tüxű decü.

4 Rü yematama norü poramaã tüxna nanaxã ga guxűma ga norü ngűxẽẽ i mexẽchixű ga inaxunetaxű na naxrüű pimexűcèx rü nüxna pixĩgachixűcèx i guxűma i chixexűgü i duűxűgüarü ngúchaű i chixexűgagu ñoma i naãnewa ngẽxmaxű.

5 Rü ngẽmacèx penaxwèxegü na pegü peporaexẽẽxű na yexeracü peyaxõgüxű rü meã togüpẽxewa pemaxẽxű. Rü ñuxuchi name na meãma nüxű pecuáxű na ṯacü yiĩxű i Tupana pexű naxwèxexű.

6 Rü ngẽxgumarüű ta penaxwèxegü na meã pegümaã ipecuáxű na tama chixexűgu peyixűcèx. Rü ñuxũchi name na yaxna pegümaã pexĩnüẽxű. Rü ngẽxgumarüű ta name na aixcüma Tupanaxű pengechaűgüxű.

7 Rü ñuxũchi penaxwèxegü na pegü pengechaűgüxű ya guxãma i pemax. Rü ngẽxgumarüű ta name na guxűma i duűxűgüxű pengechaűgüxű.

8 Rü ngẽxguma aixcüma ngẽma pexű chaxucu̱xẽxűãcüma pemaxẽgu, rü tãũtáma natücèxma nixĩ i perü maxű, rü tãũtáma natücèxma nixĩ na nüxű pecuáxű ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu.

9 Natürü yíxema tama ngẽma pexű chaxucu̱xẽxűãcüma maxűxẽ, rü ñoma tangexetüxűrüű tixĩ. Rü ñoma wüxi i duűxű i tama nagu rüxĩnüxű i ngẽma yixcüra tá nüxű ngupetüxűrüű tixĩ, erü nüxű itayarüngüma na ñuxãcü Tupana tüxű nüxű ngechaűxű ga tümaãrü pecadugü.

10 Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgüx, name nixĩ na yexeraãcü meã Tupanacèx pemaxẽxű na ngẽmaãcü ipenawéxűcèx na aixcüma Tupanaãrü duűxűgü ya pexcèx na̱caxe rü pexű dexe na pixĩgüxű. Rü ngẽxguma ngẽmaãcü pemaxẽgu rü tagutáma chixexűgu peyi rü tagutáma Tupanaxű ípetèx.

11 Rü ngẽmaãcü ya Tupana, rü tá meã pexcèx nayawãxna i ĩã̱x na tauxchaãcü pichocuxűcèx i ngextá guxűgutáma ãẽ̱xgacü íyiĩxűwa ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya tórü Maxẽxẽẽruű.

12 Rü ngẽmacèx woo marü nüxű na pecuáxű rü nagu na pexĩxű i ngẽma ore i aixcüma ixĩxű, natürü guxűgutáma pexna nüxű chacuèxãchixẽẽẽcha ga yema pexű namaã chaxucu̱xẽxű.

13 Erü ñu̱xma na chamaxűxű i chomax, rü nagu charüxĩnü na namexű na pexna nüxű chacuèxãchixẽẽxű i ngẽma ore i namaã pexű chixucu̱xẽgüxű, na ngẽmaãcü pexű changúxchaűxẽẽxűcèx na meã Tupanacèx pemaxẽxű.

14 Rü pemaã nüxű chixu i ngẽma, erü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu choxű nüxű nacuèxẽẽ na paxa tá chayuxű.

15 Rü ñoma rü ta na chamaxŭxŭ, rü meã pexŭ chixucu̲xẽgü na ngẽxguma
chayu̲xguwena rü guxŭguma nüxna pecuèxãchiexŭcèx i ngẽma chorü ucu̲xẽgü na
ñuxãcü Tupana naxwèxexŭ na pemaxẽxŭ.

Pedru rü namücügü rü aixcüma Cristuxŭ nadaugü ga na ñuxãcü namexẽchixŭ

16 Rü yexguma pexŭ tangúexẽẽgu na ñuxãcü naporaxŭ ya tórü Cori ya Ngechuchu ya
Cristu rü ñuxãcü tá wena na nataeguxŭ, rü tama tomatama togüãẽwa tayaxuxŭ i ore nixĩ.
Yerü tomatama toxetümaã nüxŭ tadau na ñuxãcü namexẽchixŭ i nüma ya tórü Cori.
17 Rü nüxŭ tadau ga yexguma Tanatü ya Tupana nüxŭ icuèxüŭgu. Rü nüxŭ taxĩnüẽ ga
yexguma gumatama Tanatü ya Tupana ya Mexẽchicü ñaxgu:
“Daa nixĩ ya Chaune ya nüxŭ changechaŭxŭchicü. Rü choma rü poraãcü namaã
chataãẽxŭchi”,
ñaxgu.
18 Rü aixcüma tomaxŭchima nüxŭ taxĩnüẽ ga yema Tupanaga ga daxũguxŭ ga naãnewa
inaxũxŭ, yerü tomatama rü tórü Corimaã tayexmagü nawa ga guma mèxpűne ga üünene
ga yexguma yema ngupetügu.
19 Rü yemaãcü nüxŭ tadau na aixcüma yiĩxŭ ga yema ore ga nuxcümaŭgüxŭ ga Tu-
panaãrü orearü uruŭgü nüxŭ ixugügüxŭ. Yerü yema nüxŭ yaxugügüxŭrüŭtama nixĩ
ga nüxŭ tadauxŭ. Rü name nixĩ i pema rü ta aixcüma meã nagu perüxĩnüẽ i ngẽma ore,
erü wüxi i omü i íraxetüxŭ i ẽãnexŭwa ibaxixŭrüŭ nixĩ. Rü ngẽma ore rü tá pexŭ nüxŭ
nacuèxẽẽ i Tupanachiga ñu̲xmatáta ínangu ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya yima
woramacuri ya ngunetüxŭ ngócürüŭ ixĩcü. Rü ngẽxguma ínanguxgu i nüma rü aixcüma tá
meã pexŭ nüxŭ nacuèxẽẽ i guxŭma i nachiga.
20 Natürü chanaxwèxe na guxŭãrü yexera nüxŭ pecuáxŭ i ñaã ore i tá pemaã nüxŭ
chixuxŭ. Rü dücax, taxúema tüechamatama nüxŭ tacuèx i ta̲cüchiga na yiĩxŭ i Tupanaãrü
ore i ümatüxŭ, ega Tupanaãẽ i Üünexŭ tama tüxŭ rüngŭxẽẽgu.
21 Yerü taxuŭma ga Tupanaãrü orearü uruŭ rü nüẽchamatama nügüãẽwa nanayaxu ga
yema ore ga nüxŭ yaxugügüxŭ. Natürü yexguma yema orexŭ yaxugügügu, rü Naãẽ i
Üünexŭ nixĩ ga yadexagüxẽẽxŭ.

2

Doramaã duŭxŭgüxŭ ngúexẽẽxŭchiga

1 Natürü nuxcüma rü nayexma ta ga Tupanaãrü orearü uruŭgüneta ixĩgüxŭ ga
Yudíugütanüwa. Rü ngẽxgumarüŭ tá ta petanüwa nangẽxma i duŭxŭgü i ngu̲xẽẽruŭgüneta
ixĩgüxŭ. Rü nümagü rü tá doramaã nanaxüchicüü i Tupanaãrü ore, rü ngẽmaãcü tá pexŭ
nangúexẽẽ i ore i dora ixĩxŭ na pexŭ nawomüxẽẽgüxŭcèx. Rü nümagü rü tãũtáma naga
naxĩnüẽchaŭ ya yima tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya norü Maxẽxẽẽruŭchirẽx ixĩcü.
Rü ngẽmagagu ya Tupana rü ngürüãchi tá nanapoxcue i ngẽma duŭxŭgü i ngẽmaãcü
maxẽxŭ, rü tá inayanaxoxẽẽ.
2 Rü nümagü rü tá nüxŭ nixugü na tama wüxi i chixexŭ yiĩxŭ ega woo taxüneãrü
ngúchaŭ ixu̲xgu. Rü muxŭma i togü i duŭxŭgü rü tá nawe narüxĩ i ngẽma chixexŭ i
naxügüxŭwa. Rü ngẽma chixri pexŭ ngúexẽẽxŭgagu rü muxŭma i togü i duŭxŭgü rü
tá chixri nachiga nidexagü i Tupanaãrü ore i mexŭ i aixcüma ixĩxŭ.
3 Rü nümagü i ngẽma duŭxŭgü i chixexŭ rü tá nügüna nananugüchaŭ i guxŭma.
Rü ngẽmacèx tá pemaã nüxŭ nixu i ore i chixexŭ ixĩxŭ na ngẽmaãcü pexŭ na-
womüxẽẽgüxŭcèx rü pexŭ ngĩxŭ nayauxgüxŭcèx i perü dĩẽru. Natürü tá napoxcue i
ngẽma duŭxŭgü, rü tãũtáma nibuxmü. Erü Tupana rü woetama nuxcümama nanamexẽẽ
i ngẽma poxcu.
4 Yerü ga Tupana rü tama nüxŭ nüxŭ nangechaŭ ga norü orearü ngeruŭgü ga
daxücu̲a̲x ga pecadu ügüxŭ. Rü yemacèx ínaxẽãnexŭwa i ngoxogüxŭ ínapoxcuexŭwa

nanawogü. Rü cadenamaã nayanèĩxgü na ngẹma nangẽxmagüxũcèx ñụxmatáta nawa nangu i ngẽma ngunexũ i nagu Tupana nüxna cạxũ i guxũma i duũxũgü.

5 Rü yexgumarüũ ta ga Tupana rü tama nüxũ nüxũ nangechaũ ga yema nuxcümaũgüxũ ga duũxũgü ga chixexũ ügüxũ. Rü yemacèx mucü ga taxüchicü naxcèx yéma nanamu na gumamaã nadaiãxũcèx ga yema duũxũgü ga chixexũ ügüxũ. Natürü ga Tupana rü Noẹxũ nadau ga na meãma duũxũgüxũ yaxucụxẽgüxũ na nüxũ naxoexũcèx ga norü chixexũgü. Rü yemacèx ga Tupana rü Noẹxũ namaxẽẽ namaã ga 7 ga natanüxũgü. Natürü nanadai ga guxũma ga yema togü ga duũxũgü.

6 Rü Tupana rü yexgumarüũ ta inayanaxoxẽẽ ga guma ĩãnegü ga Chodoma rü Gomora ga poraãcü chixri duũxũgü nawa maxẽne. Rü ínanagu ga guma ĩãnegü ñụxmata norü tanimacaxicatama íyaxü. Rü yemaãcü nanaxü na guma ĩãnegü rü wüxi ga cuèxruũ na yiĩxũcèx nüxũ ga yema duũxũgü ga chixexũ ga yemawena maxẽxũ.

7 Natürü ga Chodomawa rü Tupana nanamaxẽẽ ga Lox ga wüxi ga yatü ga mecü ixĩcü ga poraãcü ngechaũcü ga yexguma nüxũ nadèụxgu ga ñuxãcü chixri na namaxẽxũ ga yema duũxũgü ga natanüwa nayexmaxũ.

8 Rü guxũ ga ngunexũgu rü nüma ga Lox ga meã maxũcü rü poraãcü naãẽwa nangụx ga yexguma nüxũ nadèụxgu rü nüxũ naxĩnügu ga yema chixexũgü ga naxügüxũ ga yema duũxũgü ga natanüwa nayexmaxũ.

9 Rü yema Loxũ na namaxẽẽxũrüũ ga Tupana, rü nüxũ natauxcha na tüxũ ínanguxũxẽẽxũ i ngẽxguma Chataná tüxna ĩnügu ya yíxema meã maxẽxẽ. Rü ngẽxgumarüũ ta ya yíxema chixexũ ügüxe, rü nüxũ natauxcha na poxcuwa tüxũ nangẽxmagüxẽẽxũ ñụxmatáta nawa nangu i ngẽma ngunexũ i nagu guxũma i duũxũgüxũ yacagüxũ.

10-11 Rü Tupana rü aixcüma tá nanapoxcue i ngẽma duũxũgü i naxũneãrü ngúchaũgu ĩxũ i tama naga ĩnüẽchaũxũ ya tórü Cori. Rü ngẽma duũxũgü rü taxúegama naxĩnüẽchaũ, rü nadauxcüraxũwèxegü rü nügüguxicatama narüxĩnüẽ. Rü tama namuũẽ na namaã naguxchigagüxũ i ngẽma ãẹ̃xgacügü i daxũcụ̃ą̃x i Tupanatüũwa ngẽxmagüxũ. Rü ngẽmaãcü namaxẽ i ngẽma duũxũgü. Natürü woo Tupanaãrü orearü ngeruũgü i daxũcụ̃ą̃x i ngẽma duũxũgüxũ rüyexeraxüchichiréxũ, rü namuũẽ na ngẽmaãcü namaã naguxchigagüxũ i ngẽma ãẹ̃xgacügü i daxũcụ̃ą̃x i Tupanatüũwa ngẽxmagüxũ.

12-13 Rü ngẽma nguxẽẽruũgüneta, rü ñoma naẽxũgürüũ nixĩgü, rü naẽxũgürüũ taxuũma nacuèxgü. Rü ngẽma naxũnegü naxwèxexũ nixĩ i naxügüxũ. Rü nabue na ñoma naẽxũgü i yayauxgüxũ rü nadèị̃xũrüũ yixĩgüxũcèx. Rü chixri nachiga nidexagü i ngẽma tama nüxũ nacuèxgüxũ. Natürü ngẽma chixexũ i naxügüxũgagu tá inayarütauxe, rü ngẽmaãcü ngúxũ tá ningegü nagagu i ngẽma ngúxũ i ṭoguą̃xũ yangexẽẽgüxũ. Rü nümagü rü namaã nataãẽgü i ngẽma chixexũ i ngunecütama naxügüxũ. Rü ngẽxguma pemaã nachibüegu, rü wüxi i chixexüchixũ rü ãnexũchi nixĩgü erü ngẹma rü ta nanaxügü i norü chixexũgü i namaã pexũ nawomüxẽẽgüchaũxũ.

14 Rü ngẽma duũxũgü rü taxuacüma wüxi ya ngeą̃xũ nadaugümare, erü naãẽwa rü nagu narüxĩnüẽ na nüxũ tangúchaũxũ. Rü tama nüxũ ninguéga na pecadu naxügüechaxũ. Rü naxcèx nadaugü na ñuxãcü chixexũgu tüxũ nayixẽẽxũ ya yíxema duũxẽgü ya turaearü maxũą̃xgüxe. Rü nüxũ nicuèxüchi na ñuxãcü ṭacü nügüna nanugüexũ. Natürü Tupana rü marü namaã nanaxuegu na napoxcueãxũ.

15 Rü ngẽma duũxũgü rü tama nagu naxĩ i ngẽma Tupana nüxũ naxwèxexũ, rü ngẽmacèx inayarütauxe. Rü nagu naxĩ ga yema chixexũ ga nagu yaxũxũ ga nuxcümaũxũ ga Tupanaãrü orearü uruũ ga Baráũ ga Beú nane ga chixexũ üxũ na yemaãcü dĩẽru ngĩxũ nayaxuxũcèx.

16 Rü noxrütama buru ga woo taguma idexachirẽxcü, rü wüxi ga duũxũrüũ namaã iyadexa rü inanga naxcèx ga yema chixexũ ga naxüxchaũxũ. Rü yemaãcü Baráxũ íyachaxãchixẽẽ na tama naxüãxũcèx ga yema chixexũ ga naxüxchaũxũ.

17 Rü ngẽma duũxũgü rü taxuwama nime ñoma wüxi i puchu i ngearü dexáãxũrüũ. Rü

ñoma wüxi i caixanexŭ i buanecü içuexŭrüŭmare nixĩ na taxuwama yamexŭ. Natürü Tupana rü marü nanamexẽẽ i wüxi i nachica i ẽãnexŭchixŭ i ngextá guxŭgutáma ínapoxcueãxŭwa i ngẽma duŭxŭgü.

18 Rü ngẽmaãcü tá nanapoxcue i ngẽma duŭxŭgü, erü nügü yacuèxüŭgüãcüma chixri nidexagü i ore i taxuwama mexŭmaã. Rü tüxŭ nixucu̱xẽgü na tümaxŭneãrü ngúchaŭgu na taxĩxŭcèx ya yíxema marü ngexwacèx ngẽmaxŭ rüxoechiréxe.

19 Rü tümamaã nüxŭ nixu rü ngẽxguma nawe tarüxĩxgu rü tá tüxŭ ínanguxŭxẽẽ na taxuŭmẽxẽwa tangẽxmagüxŭcèx rü tüma tanaxwèxexŭãcüma tamaxẽxŭcèx. Natürü ngẽma duŭxŭgü i ngẽmaãcü chixri idexagüxŭ, rü nümagütama rü norü chixexŭtüŭwa nangẽxmagü. Erü guxŭma i duŭxŭgü, rü ngẽma nüxŭ rüyexeramaẽxŭtüŭwa nügü nangẽxmagüxẽẽ.

20 Rü guxãma ya yíxema marü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya tórü Maxẽxẽẽruŭxŭ cuèxgüxe, rü marü nawa ítanguxŭ i ñoma i naãneãrü chixexŭgü. Natürü ngẽxguma chi wenaxãrü naxcèx tawoegugu i ngẽma chixexŭ i nawa ítanguxŭchiréxŭ, rü tümaãrü me yixĩgu na wena ngẽma chixexŭtüŭwa tangẽxmagüxŭ, rü aixcüma noxriarü yexera tichixe.

21 Erü ngẽxguma chi nüxŭ tacuèxgüguwena nüxŭ tarüxoegu i ngẽma ore i mexŭ ga noxri tayauxgüxŭ, rü narümemaẽ chi nixĩ ga noxtacüma tãũ chima nüxŭ na tacuèxgüxŭ i ngẽma maxŭ i aixcüma mexŭ.

22 Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:

“Ngẽma airu i nügü oxgüxŭ, rü wenaxãrü naxcèx nataegu i norü oxü na yaweaxŭcèx.
Rü ngẽma cuchi i norü yora meãma aiyachiréxŭ, rü ngẽxgumatama wenaxãrü norü aiyanecèx nataegu”,

ñanagürü i ngẽma orewa. Rü ngẽxgumarüŭ nixĩ i ngẽma duŭxŭgü i marü Tupanaãrü orexŭ cuèxgüchiréxŭ rü ñu̱xũchi wenaxãrü naxcèx woeguxŭ i norü chixexŭgü ga noxri nawa ínanguxŭchiréxŭ.

3

Tórü Coriarü taeguchiga

1 Pa Chaueneẽgü ya Pexŭ Changechaŭgüxex, ñaã nixĩ i ngẽma norü taxre i popera i pexcèx chaxümatüxŭ. Rü yema nüxĩraŭxŭ ga poperawa pemaã nüxŭ chixuxŭrüŭ, rü wena pexŭ chixucu̱xẽgü rü pexna nüxŭ chacuèxãchixẽẽ na aixcüma meã Tupanaãrü oregu perüxĩnüẽxŭcèx.

2 Rü chanaxwèxe i nüxna pecuèxãchie i ngẽma ore ga nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭgü ga ixüünexŭ nüxŭ ixugügüxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta chanaxwèxe i nüxna pecuèxãchie i ngẽma tórü Cori ya Ngechuchu ya tórü Maxẽxẽẽruŭãrü mugü ga pexŭ nangúexẽẽxŭ ga norü orearü uruŭgü ga nüma pexŭtawa namugüxŭ.

3-4 Natürü chanaxwèxe i guxŭãrü yexera nagu perüxĩnüẽ i ñaã ore i pemaã tá nüxŭ chixuxŭ. Rü dücax, rü ngẽxguma nagúxchaŭgu i ñoma i naãne, rü tá ínangugü i duŭxŭgü i chixexŭ i nagu ĩxŭ i naxŭneãrü ngúchaŭgü. Rü nümagü rü tá nacugüeãcüma ñanagürügü:

“Dücèx, Cristu inaxuneta na wena núma naxũe̱gaxŭ. ¿Rü ta̱cü namaã nangupetü i ñu̱xma na tama ínanguxŭ? Rü marü düxwa nayue ga tórü o̱xigü ga yaxõgüxŭ, natürü noxri naãne ü̱xgumama rü nanangẽxgumaraŭẽchatama i guxŭma”, ñanagürügü tá.

5-6 Natürü ngẽma duŭxŭgü i ngẽmaãcü idexagüxŭ rü tama nüxŭ nacuèxgüchaŭ ga yema ngupetüxŭ ga yexguma Tupana ñoma ga naãnewa namuãgu ga guma mucü ga tacü ga iyanaxoxẽẽcü ga guxŭma ga ta̱cü ga ñoma ga naãnewa yexmaxŭ. Rü nuxcümaxŭchima naxŭpa ga guma mucü rü woetama nayexma ga ñoma ga naãne rü guxŭma i daxũwa nüxŭ idauxŭ ga Tupana ngo̱xẽẽxŭ ga yexguma namuãgu na nangóxŭcèx. Rü yemaãcü dexáchiüwa nango̱x ga ñoma ga naãne rü dexáarü ngãxŭtüchiüwa nayexma, yerü yemaãcü nanamu ga Tupana.

7 Natürü ngẽma ñu̱xma ngẽxmaxũ̃ i daxũwa nüxũ̃ idauxũ̃ rü ñoma i naãne rü Tupana namaã nanguxũ̃ na yixcama üxüwa yaxaxũ̃cèx, yerü yemaãcü namaã nanaxuegu. Rü ngẽma ñoma i naãne rü ngẽma daxũwa nüxũ̃ idauxũ̃, rü yima üxü ya Tupana nüxũ̃ ixuxũ̃newa tá nixĩ i aixcüma ínaguãxũ̃ i ngẽma ngunexũ̃ i nagu naxunetaxũ̃gu na napoxcueãxũ̃ rü chixexũ̃wa nawogüãxũ̃ i ngẽma duũ̃xũ̃gü i tama naga ĩnüẽchaũ̃xũ̃.

8 Rü ñu̱xmax, Pa Chaueneẽgü ya Pexũ̃ Changechaũ̃gü̱xex, tama chanaxwèxe i nüxũ̃ ipeyarüngümaẽ na wüxitama i ngunexũ̃ rü tórü Coricèx rü 1000 ya taunecürüũ̃ yiĩxũ̃. Rü ngẽxgumarüũ̃ ta, 1000 ya taunecü rü tórü Coricèx rü wüxitama i ngunexũ̃rüũ̃ yiĩxũ̃.

9 Rü ñuxre i duũ̃xũ̃gü rü nagu narüxĩnüẽ na tãũtáma paxa ínanguxũ̃ ya tórü Cori yema tamaã inaxunetaxũ̃rüũ̃. Natürü nüma ya tórü Cori rü tama nanuxcüãẽ na yanguxẽẽãxũ̃ i ngẽma norü uneta, natürü nüma rü tamaã yaxna naxĩnümare. Erü nüma rü tama nanaxwèxe na texé iyarütaxuxũ̃, natürü nanaxwèxe na guxãma nüxũ̃ rüxoexũ̃ i tümacüma i chixexũ̃.

10 Natürü ngẽma ngunexũ̃ i tórü Cori nagu ínguxũ̃, rü taxúema nagu ínanguxẽẽxũ̃gu tá nixĩ. Erü ngürüãchimare tá ínangu ñoma wüxi i ngĩtèxáxũ̃ ínguxũ̃rüũ̃. Rü ñu̱xũchi guxũ̃ma i ṯacü i daxũguxũ̃ i naãnewa ngẽxmagüxũ̃ rü tá tagaãcü niwã̱ĩxgü rü ngẽmaãcü tá inayarütauxe. Rü yima üèxcü rü tauemacü rü woramacurigü rü ẽxtagü rü tá nixae rü ngẽxma tá nayarüxogü. Rü ngẽxgumarüũ̃ tá ta i ñoma i naãne rü tá nixa namaã i guxũ̃ma i ṯacü i nawa ngẽxmagüxũ̃.

11 Rü ñu̱xma na ngẽmaãcü tá namaã nangupetüxũ̃ i guxũ̃ma i ṯacü i ngẽxmaxũ̃, rü yexeraãcü penaxwèxe na aixcüma Tupanapẽxewa pixüünexũ̃ rü nüma nanaxwèxexũ̃ãcüma na pemaxẽxũ̃.

12 Rü name nixĩ i meã ípenanguxẽẽ i ngẽma ngunexũ̃ i nagu tá ínanguxũ̃ ya tórü Cori ya Tupana. ¡Rü paxa guxũ̃wama nüxũ̃ pixu i norü ore rü aixcüma naxcèx pemaxẽ na ngẽmaãcü ípenanguxẽẽxũ̃cèx! Rü ngẽma ngunexũ̃gu rü guxũ̃ma i daxũwa nüxũ̃ idauxũ̃ rü tá nixa rü tá inachaxichigü. Rü ñoma i naãne rü üèxcü rü tauemacü rü ẽxtagü rü yima üxümaã tá inachaxichigü.

13 Natürü yixema na yaxõgüxũ̃ rü ítananguxẽẽ i ngẽma ngexwacaxũ̃xũ̃ i daxũguxũ̃ i naãne rü ngexwacaxũ̃xũ̃ i ñoma i naãne ga Tupana tamaã ixunetaxũ̃. Rü ngẹma rü guxũ̃táma name, rü yixema rü tá ta aixcüma time.

14 Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgü ya Pexũ̃ Changechaũ̃gü̱xex, rü ñu̱xma na ípenanguxẽẽxũ̃ i ngẽma, rü name nixĩ i aixcüma meã pemaxẽ rü aixcüma pegü pengechaũ̃gü na taxuwama nachixexũ̃cèx i perü maxũ̃ rü aixcüma petaãẽgüxũ̃cèx i ngẽxguma wena núma naxũxgu.

15 Rü name nixĩ i nüxna pecuèxãchie na yaxna tamaã naxĩnüxũ̃ ya tórü Cori, erü nanaxwèxe na tüxũ̃ nangẽxmaxũ̃ i tórü maxũ̃ i taguma gúxũ̃. Rü ngẽmatama pexcèx chanaxümatüxũ̃rüũ̃ ta nixĩ ga pexcèx naxümatüãxũ̃ ga taeneẽ ya nüxũ̃ ingechaũ̃gücü ya Pauru ga yexguma Tupana naporaxẽẽãcüma pexcèx naxümatüãgu.

16 Rü guxũ̃ma ga norü poperawa rü ñaã pexcèx chaxümatüxũ̃chiga nanaxümatü ga Pauru. Natürü yema pexcèx naxümatüxũ̃wa rü nangẽxma i ñuxre i ore i guxchaxũ̃ na nüxũ̃ icuáxũ̃ na ṯacüchiga yiĩxũ̃. Rü ngẽma duũ̃xũ̃gü i tama aixcüma Tupanaxũ̃ cuèxgüxũ̃ rü tama aixcüma yaxõgüxũ̃, rü nanaxüchicüügü i ngẽma ore ngẽxgumarüũ̃ na guxũ̃ma i Tupanaãrü ore i ümatüxũ̃ naxüchicüügüxũ̃rüũ̃. Natürü ngẽma chixexũ̃ na naxügüxũ̃gagu rü nügü tátama inayarütauxexẽẽ.

17 Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgü ya Pexũ̃ Changechaũ̃gü̱xex, rü ñu̱xma na nüxũ̃ pecuáxũ̃ i ṯacü tá na ngupetüxũ̃, rü name nixĩ i pexuãẽgü na tama pexũ̃ nawomüxẽẽgüxũ̃cèx i ngẽma chixexũ̃ i duũ̃xũ̃gü rü tama nüxũ̃ perüxoexũ̃cèx na meã peyaxõgüxũ̃.

18 Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgüx, penaxwèxe na pegü peporaexẽẽxũ̃ na wüxichigü i ngunexũ̃ yexeraãcü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya tórü Maxẽxẽẽruũ̃xũ̃ pecuáxũ̃cèx

rü yexeraãcü nüxũ picuáetanüxũcèx na ñuxãcü aixcüma pexũ nangechaũxũ. ¡Rü ngẽmacèx rü guxũgutáma rü ngĩxã nüxũ ticuèxüũgü! Rü ngẽmaãcü yiĩ.

Rü nuãma pexna,
Pedru

NÜXÎRAÜXÜ GA POPERA GA CUÁÜ ÜMATÜXÜ

Ore i tüxű maxẽẽxűchiga

1 Pexcèx tanaxümatü nachiga ya Tupana Nane ya Cristu ya yima woetama marü nüxîra
yexmacü ga yexguma noxritama tauta naãne ụ̈xgu. Rü nüma rü Ore i Maxẽxẽẽruű nixî i
naẹga erü nüma nixî i tamaã nüxű yaxuxű i Tupanachiga rü tüxű namaxẽxẽẽxű. Rü toma
ga norü ngúexűgü na tixĩgüxű, rü nüxű taxĩnüẽ rü toxetümaã nüxű tadaugü rü tomẽxmaã
nüxű tingõgügü.

2 Rü yima Maxẽxẽẽruű ya Cristu rü toxű nügü nawẽx. Rü nüxű tadaugü rü
duűxűgümaã nüxű tixu na ñuxãcü yiĩxű. Rü ñụ̈xma rü pemaã rü ta nüxű tixuchiga ya
yima Cristu ya tüxna naxãcü i maxű i taguma gúxű. Rü noxri rü Nanatüxűtawa nayexma,
natürü ñoma ga naãnewa nangu rü toxcèx nangọ̈x.

3 Rü yema toma nüxű tadaugüxű rü nüxű taxĩnüẽxű rü pemaã nüxű tixu na tomücügü
pixĩgüxűcèx, ngẽxgumarüű i toma na Tanatü ya Tupana rü Nane ya Ngechuchu ya
Cristumücügü tixĩgüxűrüű.

4 Rü ngẽmacèx pexcèx tanaxümatü i ñaã ore na wüxigu aixcümaxűchi itaãẽgüxűcèx.

Ñoma ngóonexűrüű name ya Tupana

5 Rü ñaã nixî ga ore ga tomaã nüxű yaxuxű ga Ngechuchu ya Cristu. Rü pemaã nüxű
tixu na ñoma ngóonexűrüű namexű ya Tupana, rü nawa rü nataxuma i chixexű i ñoma
ẽãnexűrüű ixĩxű, rü bai i íraxű.

6 Rü ngẽxguma chi:

“Tanatü ya Tupanamücügü tixĩgü”, ñagügu, natürü chixri imaxẽgu, rü tidoraemare erü
tama aixcüma meã tamaxẽ.

7 Rü ngẽxguma chi Tupanarüű ngóonexűwa imaxẽgu, rü yigümücügü tixĩgü i yixema, rü
Tupana Nane ya Ngechuchu rü nagümaã tüxű inayanatauxẽẽ i guxűma i tórü chixexű.

8 Ngẽxguma chi nüxű ixuxgu rü:

“Changearü pecaduã̱x”, ñagügu, rü yigütama tawomüxẽẽ, rü tidoraemare.

9 Natürü ngẽxguma chi Tupanamaã nüxű ixuxgu i tórü pecadugü, rü nüma tüxű nüxű
nangechaű rü tüxű inayanatauxẽẽ i guxűma i tórü chixexű, erü nüma rü mecü nixî rü
taguma tüxű nawomüxẽẽ.

10 Natürü ngẽxguma chi:

“Tangearü pecaduã̱xgü”, ñagügu, rü doratèèx nüxű tawogü ya Tupana rü tama
aixcüma tawa nangẽxma i norü ore.

2

Cristu rü tórü chogüruű nixî

1 Pa Chauxacügüx, pexcèx chanaxümatü i ñaã ore na tama chixexű pexügüxűcèx.
Natürü ngẽxguma chi wüxie chixexű ụ̈xgu, rü nangẽxma ya tümaẹ̱tüwa chogücü nüxna ya
Tanatü ya Tupana na tama tüxű napoxcuxűcèx. Rü yima nixî ya Ngechuchu ya Cristu
ya aixcüma mecü ixĩcü.

2 Rü guma Ngechuchu ya Cristu rü nügü inaxã rü nayu na naxütanüãxűcèx ga tórü
pecadugü. Rü tama tórü pecadugüxicatama naxütanü, natürü guxűma i duűxűgüarü
pecadugü ta naxütanü.

3 Rü ngẽxguma chi naga ixĩnüẽgu i ngẽma tüxű namuxű ya Tupana, rü nüxű tacuèx na
aixcüma nüxű icuáxű.

4 Rü ngẽxguma chi wüxie:

“Choma rü Tupanaxű chacuèx”, ñagügu, natürü tama naga taxĩnügu i ngẽma tüxű
namuxű ya Tupana, rü wüxi i doratèxáxű tixî.

5 Natürü yíxema naga ĩnüxẽ i ngẽma tüxŭ namuxŭ ya Tupana, rü aixcümaxŭchi Tupanaxŭ tangechaŭ. Rü ngẽmawa nüxŭ tacuèxgü na aixcüma Tupanaãrü duŭxŭgü ixĩgüxŭ.
6 Rü yíxema:
"Tupanaãrü duŭxŭ chixĩ", ñagüxe, rü name nixĩ na meã tamaxŭxŭ yema Ngechuchu ya Cristu meã maxŭxŭrüŭ.

Tupanaãrü mu i ngexwacaxŭxŭchiga

7 Pa Chaueneẽgüx, tama wüxi i ngexwacaxŭxŭ i Tupanaãrü mu nixĩ i pexcèx chaxümatüxŭ. Natürü ñaãtama noxriarü ügügumama pexŭ yexmaxŭ ga mu nixĩ. Rü ñaãtama nixĩ i Tupanaãrü mu ga nuxcümaŭxŭ ga marü nüxŭ pexĩnüẽxŭ.
8 Natürü ñaã Tupanaãrü mu i pexcèx chaxümatüxŭ rü guxŭguma nangexwacaxŭ. Rü ngẽxguma naga pexĩnüẽgu i ñaã Tupanaãrü mu na pegü pengechaŭgüxŭ, rü tama ẽãnexŭwatama pemaxẽ, natürü Cristurüŭ ngẽma ngóonexŭ i aixcüma ixĩxŭwa pengẽxmagü.
9 Rü ngẽxguma chi wüxie:
"Choma rü ngẽma ngóonexŭwa changẽxma", ñagügu, natürü tümaẽneẽchi taxaixgu, rü ẽãnexŭwatama tangẽxma.
10 Yíxema tümaẽneẽxŭ ngechaŭxẽ rü ngóonexŭwa tamaxŭ, rü taxucèxma tu̱xcüŭ pecadu taxü.
11 Natürü yíxema tümaẽneẽchi aixe, rü ẽãnexŭwatama tamaxŭ, rü ẽãnexŭgu tixũ. Rü tama nüxŭ tacuèx na ngextá taxũxŭ, erü tümacèx naxẽãne.
12 Pa Chauxacügüx, pexcèx chanaxümatü erü Cristugagu Tupana marü pexŭ nüxŭ nangechaŭ i perü pecadugü.
13 Pa Papágüx, pexcèx chanaxümatü i ñaã ore erü nüxŭ pecuèxgü ya Tanatü ya Tupana ga noxriarü ügügumama yexmacü. Pa Ngextu̱xücügüx, pexcèx chanaxümatü erü marü nüxŭ perüyexera i ngẽma ngoxo i Chataná i chixexŭãrü üruŭ.
14 Pa Buxŭgüx, pexcèx chanaxümatü erü marü nüxŭ pecuèxgü ya Tanatü ya Tupana. Pa Papágüx, pexcèx chanaxümatü erü marü nüxŭ pecuèxgü ya Tanatü ya Tupana ga noxriarü ügügumama yexmacü. Pa Ngextu̱xücügüx, pexcèx chanaxümatü erü peporae, rü guxŭguma peãẽwa nangẽxma i Tupanaãrü ore, rü marü nüxŭ perüyexera i ngẽma ngoxo i Chataná i chixexŭãrü üruŭ.
15 ¡Tãxũ i pexŭ nangúchaŭxŭ i ñoma i naãne rü norü ngẽmaxŭgü! Ngẽxguma chi texéaxŭ nangúchaŭgu i ñoma i naãne rü tama Tanatü ya Tupanaxŭ tangechaŭ.
16 Erü guxŭma i ngúchaŭgü i ñoma i naãnewa ngẽxmaxŭ rü ñoma i naãneãrütama nixĩ rü tama Tupanaãrü nixĩ. Rü ngẽma ngúchaŭgü rü ngẽma nixĩ i taxüneãrü ngúchaŭgü, rü taxetüarü ngúchaŭgü, rü yigü na icuèxüŭgüxŭ tórü ngẽmaxŭgümaã.
17 Natürü ñoma i naãne rü guxŭma i ngúchaŭgü i nawa ngẽxmaxŭ rü tá nagu̱x. Natürü yíxema Tupanaga ĩnüxẽ rü guxŭgutáma tamaxŭ.

Ore i aixcüma ixĩxŭchiga rü ore i dora ixĩxŭchiga

18 Pa Chauxacügüx, paxa tá nagu̱x i ñoma i naãne. Pema rü marü nüxŭ pexĩnüchiga rü tá ínangu i wüxi i Cristuarü uwanü, natürü marü ínangugü i muxŭma. Rü ngẽmawa nüxŭ tacuèx na marü nagúxchaŭxŭ i ñoma i naãne.
19 Rü ngẽma Cristuarü uwanügü rü tatanüwatama nangẽxmagüchirẽx, natürü tama aixcüma tatanüxŭ nixĩgü, erü ngẽxguma chi tatanüxŭ yixĩgügu rü tatanügu chitama narücho. Natürü marü tatanüwa ínachoxŭ na meãma nüxŭ icuáxŭcèx na tama aixcüma tatanüxŭ yixĩgüxŭ.
20 Natürü pema rü Cristu marü pexna nanamu i Naãẽ i Üünexŭ, rü ngẽmacèx meãma nüxŭ pecuèx i Tupanaãrü ore.

21 Rü ñu̱xma rü tama nixĩ na tama nüxũ pecuáxũcèx na pexcèx chaxümatüxũ. Natürü pexcèx chanaxümatü erü marü meãma nüxũ pecuèx i ngẽma ore i aixcüma ixĩxũ. Rü nüxũ pecuèx rü ngẽma ore i aixcüma ixĩxũwa rü nataxuma i dora.
22 ¿Texé tiĩxũ ya yíxema idoratèxáxe? Yíxema:
"Ngechuchu rü tama aixcüma Cristu ya Tupana Nane nixĩ", ñagüxe, tixĩ ya idoratèxáxe. Yíxema tixĩ ya Cristuarü uwanü, erü tama nüxũ tacuáxchaũ ya Tanatü ya Tupana rü Nane ya Ngechuchu.
23 Guxãma ya yíxema tama nüxũ cuáxchaũxẽ ya Tupana Nane ya Ngechuchu, rü tama nüxũ tacuáxchaũ ta ya Tanatü ya Tupana. Natürü yíxema Ngechuchuaxũ yaxõxẽ, rü Tanatü ya Tupanaãxũ rü ta tayaxõ.
24 Rü ngẽmacèx name nixĩ i peyaxõgüama i ngẽma ore ga noxri nüxũ pexĩnüẽxũ. Rü ngẽxguma peyaxõgüamagu i ngẽma ore ga noxri nüxũ pexĩnüẽxũ, rü aixcüma norü duũxũgü pixĩgü ya Tanatü ya Tupana rü Nane ya Ngechuchu.
25 Rü nümatama ya Ngechuchu ya Cristu nixĩ i tamaã inaxunetaxũ na tüxna naxããxũcèx i maxũ i taguma gúxũ.
26 Nangẽxma i duũxũgü i chixexũwa pexũ gagüchaũxũ. Rü ngẽmachiga nixĩ i pexcèx chanaxümatüxũ i ñaã ore.
27 Natürü pema rü marü Cristu pexna nanamu i Naãẽ i Üünexũ, rü guxũguma pewa nangẽxma. Rü ngẽmacèx tama penaxwèxe i to i perü ngúexẽẽxũ erü nümatama i Naãẽ i Üünexũ rü pexũ nangúexẽẽ i guxũma. Rü norü ngu̱xẽẽtae rü aixcüma nixĩ rü tama dora nixĩ. Rü ngẽmacèx name nixĩ na guxũguma Cristuaxũ peyaxõgüxũ, ngẽma Naãẽ i Üünexũ pexũ ngúexẽẽxũãcüma.
28 Rü ñu̱xmax, Pa Chauxacügüx, rü name nixĩ na meãma Cristuaxũ peyaxõgüxũ na tama nüxũ imuũẽxũcèx, rü tama ixãneẽxũcèx napẽxewa i ngẽxguma wena nuã naxũxgu.
29 Pema nüxũ pecuèx na Cristu rü aixcüma mecü yiĩxũ. Rü ngẽxgumarüũ ta name nixĩ na nüxũ pecuáxũ na guxũma i duũxũgü i mexũ ügüxũ rü Tupanaxãcügü na yixĩgüxũ.

3

Tupanaxãcügüchiga

1 ¡Dücèx, Pa Chaueneẽgüx, ñuxãcü poraãcü tüxũ nangechaũ ya Tanatü ya Tupana! Rü ngẽmacèx nixĩ i naxãcügümaã tüxũ naxuxũ i nümax. Rü aixcüma naxãcügü tixĩgü. Rü ngẽmacèx ñoma i naãnecu̱a̱x i duũxũgü rü tama tüxũ nacuáxchaũ erü Tupanaxũ rü ta tama nacuáxchaũgü.
2 Pa Chaueneẽgü ya Pexũ Changechaũgüxe, ñu̱xma rü marü Tupanaxãcügü tixĩgü woo tama tüxũ nüxũ nacuèxẽẽ na ñuxãcü tá ixĩgüxũ i yixcüra. Natürü nüxũ tacuèxgü na Ngechuchurüũ tá ixĩgüxũ i ngẽxguma nango̱xgu, erü tá nüxũ tadaugü na ñuxãcü yiĩxũ i nümax.
3 Rü guxãma ya yíxema yaxõxẽ na Ngechuchurüũ tá tiĩxũ, rü tügüna tadau na Ngechuchu ya Cristurüũ aixcüma Tupanapẽxewa tamexũ.
4 Natürü guxãma ya yíxema pecadu üxe, rü Tupanamaã chixexũ taxü. Erü ngẽxguma tama Tupanaga taxĩnügu, rü tapecaduã̱x.
5 Pema nüxũ pecuèx rü Ngechuchu ya Cristu rü ñoma ga naãnewa naxũ na iyanax-oxẽẽãxũcèx i tórü pecadugü. Rü nüma rü taguma pecadu naxü.
6 Rü ngẽmacèx guxãma ya yíxema aixcüma nüxũ yaxõgüxe, rü tama pecadu taxügüecha. Natürü guxãma ya yíxema pecadu üechaxe, rü ngẽmaãcü tamaxẽ erü taguma Cristuxũ tadau, rü taguma nüxũ tacuèx.
7 Pa Chauxacügüx, ¡tãxũ i naga pexĩnüẽxũ i ngẽma duũxũgü i pexũ iyarütauxexẽẽchaũxũ! Yíxema mexũ ũxe rü aixcüma mecü tixĩ, ngẽxgumarüũ ya Cristu na aixcüma mecü yiĩxũrüũ.

8 Natürü yíxema pecadu üechaxe rü ngẽmawa tüxŭ tacuèx na Chatanáãrü duŭxŭ tiĩxŭ,
erü nüma i Chataná rü noxriarü ügügumama pecadu naxüecha. Rü yemacèx ga Tupana
Nane rü ñoma ga naãnewa naxũ na iyanaxoxẽẽãxŭcèx ga yema Chataná üxŭ.
9 Rü yíxema Tupanaxãcü ixĩxẽ rü tama pecadu taxüecha, erü naxãcüxüchi tixĩ. Rü
taxuacüma pecadu taxüecha erü Tupana nixĩ ya tümanatü.
10 Yíxema chixexŭ ŭxe rü tümaẽneẽchi aixe, rü tama Tupanaxãcü tixĩ. Rü ngẽmawa nüxŭ
tacuèx na texé tixĩgüxŭ ya Tupanaxãcügü rü texé tixĩgüxŭ ya Chatanáxãcügü.

Name nixĩ na yigü ingechaŭgüxŭ

11 Rü yexguma noxritama pexŭ tangúexẽẽgu, rü pemaã nüxŭ tixu na guxãma yigü
ingechaxŭgüxŭ.
12 Rü tama tanaxwèxe na Caĩrüŭ ngoxo i Chatanáxãcü ixĩgüxŭ. Yerü nüma rü naẽneẽxŭ
nimèx. ¿Rü tacücèx nixĩ ga yamáãxŭ? Nayamèx yerü yema nüma naxüxŭ rü tama name,
rü yema naẽneẽ üxŭ rü name.
13 Pa Chaueneẽgüx, ¡tãxũ i peb̲aixãchiãẽgüxŭ ega pexchi naxaiegu i ñoma i naãnecu̲a̲x
i duŭxŭgü!
14 Yixema rü marü nüxna ítanguxŭ i ngẽma yu rü ñu̲xma rü marü maxŭwaama
tangẽxmagü. Nüxŭ tacuèxgü i ngẽma erü nüxŭ tangechaŭgü i taeneẽgü. Yíxema tama
tümaẽneẽxŭ ngechaŭxẽ rü yuwatama tangẽxma.
15 Rü yíxema tümaẽneẽchi aixe rü wüxi i máẽtaxŭrüŭ tixĩ. Rü pema nüxŭ pecuèxgü i
wüxi i máẽtaxŭ rü nüxŭ nataxuma i norü maxŭ i taguma gúxŭ.
16 Rü Ngechuchu ya Cristu rü tórü pecaducèx nayu, rü yemaãcü tüxŭ nüxŭ nadauxẽẽ
i ngẽma ngechaŭ i aixcüma ixĩxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta i yixema, rü tanaxwèxe na
íimemarexŭ na nüxŭ rüngŭxẽẽxŭ i taeneẽgü woo ngemagu iyu̲xgu.
17 Natürü ngẽxguma chi wüxi i yatüãxŭ nangẽxmagu i muxŭma i norü ngẽmaxŭgü, rü
chi nüxŭ nadèu̲xgu i namücü na nüxŭ nataxuxŭ, rü taxuacüma:
“Choma rü Tupanaxŭ changechaŭ”, ñanagürü, ega tama nüxŭ nangŭxẽẽgu i namücü.
18 Pa Chauxacügüx, tama name i taèxmaã rü tórü oremaãxĩcatama nüxŭ tangechaŭ i
taeneẽ. Natürü tanaxwèxe i tórü maxŭmaã rü tórü ü i mexŭmaã nüxŭ tangechaŭ.

Tama taxãneẽ na Tupanana ingaicamagüxŭ

19-20 Rü ngẽxguma aixcüma yigü ingechaŭgügu, rü nüxŭ tacuèx na aixcüma naga
ixĩnüẽxŭ i ngẽma ore i aixcüma ixĩxŭ, rü Tupanapẽxewa rü aixcüma naxãcügü ixĩgüxŭ,
woo ngẽxguma taãẽwa nagu rüxĩnügu rü:
“Tama Tupanaxãcü chixĩ”, ñagügu. Erü nüxŭ tacuèx rü Tupana nixĩ i taãẽãrü yexera,
rü nüma nüxŭ nacuèx i guxŭma.
21 Pa Chaueneẽgü ya Pexŭ Changechaŭgüxex, ngẽxguma taãẽwa nüxŭ icuèxgu na
Tupanaxãcüxüchi ixĩgüxŭ, rü tama taxãneẽ na nüxna ingaicamagüxŭ ya Tanatü ya
Tupana.
22 Rü nüma tá tüxna nanaxã i guxŭma i tacü i naxcèx íiçaxŭ erü naga taxĩnüẽ i ngẽma
tüxŭ namuxŭ rü tanaxü i ngẽma nüma namaã nataãẽxŭ.
23 Rü nüma tüxŭ namu na Nane ya Ngechuchu ya Cristuaxŭ yaxõgüxŭ rü yigü
ingechaŭgüxŭ, yema nüma tüxŭ namuxŭãcü.
24 Rü yíxema naga ĩnüẽxẽ i ngẽma Tupana tüxŭ muxŭ, rü aixcüma Tupanaãrü duŭxŭgü
tixĩgü rü nüma ya Tupana rü aixcüma tümawa namaxŭ. Rü ñu̲xma rü nüxŭ tacuèx na
aixcüma Tupanaãrü duŭxŭgü ixĩgüxŭ rü tawa namaxŭxŭ, erü Naãẽ i Üünexŭ ga tüxna
namuxŭ tüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ.

4

Yíxema tüxŭ nangẽxmaxẽ i Tupanaãẽ i Üünexŭ rü yíxema tüxŭ nangẽxmaxẽ i Cristuarü uwanüãẽ

1 Pa Chaueneẽgü ya Pexũ Changechaũgüxex, ¡Tãxũ i nüxũ peyaxõgüxũ i guxũma i orearü uruũgü i nügü ixugügüxũ na aixcüma Tupanaãrü orearü uruũgü yixĩgüxũ! Natürü name nixĩ i penangugü i norü ore na nüxũ pecuáxũcèx ngoxita aixcüma Tupanaãẽ yiĩxũ i nawa idexaxũ rü ẽxna tama. Erü ñoma i naãnewa rü guxũwama nangẽxma i muxũma i idoratèèxgüxũ i nügü ixugüxũ na Tupanaãrü orearü uruũgü yixĩgüxũ.

2 Rü tá pemaã nüxũ chixu na ñuxãcü tá nüxũ pecuáxũ na texé tiĩxũ ya yíxema aixcüma Tupanaãẽ tümawa ngẽxmaxẽ. Rü dücax, guxũma i orearü uruũgü i nüxũ ixugüxũ na Tupana duũxũxũ yaxĩxẽẽxũ ya Ngechuchu ya Cristu, rü ngẽma nixĩ i aixcüma Tupanaãẽ nawa idexaxũ.

3 Natürü guxũma i ngẽma orearü uruũgü i tama nüxũ ixugüxũ na Tupana duũxũxũ yaxĩxẽẽxũ ga Ngechuchu, rü ngẽma rü tama nüxũ nangẽxma i Tupanaãẽ i Üünexũ. Natürü Cristuarü uwanüãẽ nixĩ i nawa ngẽxmaxũ. Marü nüxũ pexĩnüẽ na ínanguxchaũxũ i Cristuarü uwanü, natürü ñu̱xma rü marü ñoma i naãnewa nangẽxma.

4 Pa Chauxacügüx, pema rü Tupanaxãcügü pixĩgü. Rü marü nüxũ perüyexera i ngẽma tama aixcüma Tupanaãrü orearü uruũgü ixĩgüxũ. Erü ngẽma Tupanaãẽ i Üünexũ i peãẽwa ngẽxmaxũ rü nüxũ narüyexera i ngẽma Cristuarü uwanüãẽ i ñoma i naãnecu̱ã̱xgüwa ngẽxmaxũ.

5 Rü nüma i Cristuarü uwanüãrü duũxũgü rü ñoma i naãnecu̱ã̱xgü nixĩ. Rü ngẽmacèx ñoma i naãnechigagu nidexagü. Rü ñoma i naãnecu̱ã̱x i duũxũgü rü nüxũ inarüxĩnüẽ.

6 Natürü i yixema rü Tupanaxãcügü tixĩgü. Rü yíxema Tupanaxũ cuáxe rü tüxũ itarüxĩnü. Natürü yíxema tama Tupanaxũ cuáxe rü tama tüxũ itarüxĩnü. Rü ngẽmawa nüxũ tacuèxgü na texé tixĩgüxũ ya aixcüma Tupanaãrü duũxũgü ixĩgüxe rü texé tixĩgüxũ ya Cristuarü uwanüãrü duũxũgü ixĩgüxe.

Tupana tüxũ nangechaũ

7 Pa Chaueneẽgü ya Pexũ Changechaũgüxex, name nixĩ na yigü ingechaũgüxũ, erü Tupana nixĩ ya tüxũ ngúexẽẽcü na yigü ingechaũgüxũ. Rü guxãma ya yíxema tümaẽneẽxũ ngechaũxẽ rü Tupanaxãcü tixĩgü rü Tupanaxũ tacuèx.

8 Yíxema tama tümaẽneẽxũ ngechaũxẽ rü tama Tupanaxũ tacuèx, erü Tupana nixĩ ya tüxũ ngúexẽẽcü na yigü ingechaũgüxũ.

9 Tupana rü ñoma ga naãnewa nanamu ga Nane ya nügümaã wüxicacü na yimagagu tüxũ nangẽxmaxũcèx i maxũ i taguma gúxũ. Rü yemawa Tupana tüxũ nüxũ nadauxẽẽ na ñuxãcü tüxũ nangechaũxũ.

10 Rü woo Tupanaxũ tangechaũgü, natürü ngẽma ngechaũ i guxũãrü yexera ixĩxũ nixĩ na nüma tüxũ nangechaũxũ rü ñoma ga naãnewa na namuãxũ ga Nane na taxcèx nayuxũcèx rü naxütanüãxũcèx ga tórü pecadugü.

11 Pa Chaueneẽgü ya Pexũ Changechaũgüxex, yexguma yemaãcü tüxũ nangechaũgu ga Tupana, rü ngẽmacèx name nixĩ i yixema rü ta yigü tangechaũgü.

12 Taguma texé Tupanaxũ tadau. Natürü ngẽxguma aixcüma yigü ingechaũgügu, rü Tupana rü tawa namaxũ rü norü ngechaũ rü aixcümaxũchi tórü maxũwa nango̱x.

13 Rü nüma rü marü tüxna nanamu ga Naãẽ i Üünexũ. Rü ngẽmawa nüxũ tacuèx na aixcüma norü duũxũgü ixĩgüxũ rü nüma rü tawa na namaxũxũ.

14 Rü tomatama nüxũ tadaugü rü nüxũ tixuchigagü na Tanatü ya Tupana núma namuxũ ga Nane na guxũma i duũxũgüxũ namaxẽxẽẽxũcèx.

15 Rü yíxema yaxõxẽ rü nüxũ ixuchigaxe na Tupana Nane yiĩxũ ya Ngechuchu, rü aixcüma Tupanaãrü duũxũ tixĩ, rü Tupana rü tümawa namaxũ.

16 Rü yixema nüxũ tacuèxgü rü tayaxõgü na Tupana rü poraãcü tüxũ nangechaũxũ, erü nüma nixĩ i aixcüma guxãxũ nangechaũxũ. Rü yíxema aixcüma tümaẽneẽxũ ngechaũxẽ, rü Tupanaãrü duũxũ tixĩ, rü nüma ya Tupana rü aixcüma tümawa namaxũ.

17 Rü ngẽxguma aixcüma Tupanaxũ ingechaũgügu, rü tórü maxũwa nangọx i ngẽma, rü tãũtáma nüxũ tamuũẽ i ngẽma ngunexũ i nagu tüxũ yacagüxũgu naxcèx i tórü maxũ. Erü woo ñoma i naãnewa tangẽxmagü, natürü napẽxewa rü Cristurüũ tixĩgü.
18 Rü ngẽxguma aixcüma Tupanaxũ ingechaũgügu, rü nüxũ tacuèx na tãũtáma tüxũ napoxcuexũ, rü ngẽmacèx taxucèxma nüxũ tamuũẽ. Natürü ngẽxguma chi nüxũ imuũẽgu, rü nüxũ tacuèx na tama aixcüma nüxũ ingechaũgüxũ.
19 Rü yixema rü Tupanaxũ tangechaũgü, yerü nüxĩra tüxũ nangechaũ ga nümax.
20 Ngẽxguma chi texé:
“Choma rü Tupanaxũ changechaũ”, ñagügu, natürü tümaẽneẽchi taxaixgu, rü tidora. Erü ngẽxguma tama nüxũ tangechaũgu i tümaẽneẽ i nüxũ tadauxũ ¿rü ñuxũcürüwa tá nüxũ tangechaũ ya Tupana ya tama nüxũ tadaucü?
21 Rü Ngechuchu ya Cristu tüxũ namu rü ñanagürü:
“Yíxema Tupanaxũ ngechaũxẽ, rü name nixĩ na tümaẽneẽxũ rü ta tangechaũxũ”, ñanagürü.

5

Nüxũ tarüyexera i ñoma i naãneãrü ngúchaũgü

1 Ngechuchu rü Tupana Nane ya Cristu nixĩ. Rü guxãma ya yíxema nüxũ yaxõxẽ, rü Tupanaxãcü tixĩgü. Rü yíxema Tanatü ya Tupanaxũ ngechaũxẽ, rü nüxũ tangechaũ ta i guxũma i naxãcügü.
2 Rü ngẽxguma Tupanaxũ ingechaũgügu rü naxụ̃xgu i ngẽma nüma tüxũ namuxũ, rü nüxũ tacuèx na aixcüma nüxũ ingechaũgüxũ i ngẽma naxãcügü ixĩgüxũ.
3 Rü ngẽxguma aixcüma Tupanaxũ ingechaũgügu rü naga taxĩnüẽ i ngẽma tüxũ namuxũ. Rü ngẽma tüxũ namuxũ rü tama naguxcha na naga ixĩnüẽxũ.
4 Erü guxãma ya aixcüma Tupanaxãcü ixĩxẽ, rü tama ñoma i naãneãrü ngúchaũ i chixexũgu tarüxĩnü. Rü yixema rü tayaxõgü, rü ngẽmacèx tama name i ñoma i naãneãrü ngúchaũ i chixexũgu tarüxĩnüẽ.
5 Rü yíxema yaxõxẽ na Tupana Nane yiĩxũ ya Ngechuchu, rü yíxema tixĩ ya tama ñoma i naãneãrü ngúchaũ i chixexũgu rüxĩnüxẽ.

Ore i Tupana Nanechiga

6 Rü nüxũ tacuèx na aixcüma Tupana Nane yiĩxũ ya Ngechuchu. Yerü yexguma ñoma ga naãnewa nayexmagu rü dexáwa ínabaiegu, rü nümatama ga Tupana nüxũ nixu na Nanexũchi yiĩxũ. Rü yexguma curuchagu nayụ̃xgu rü nagü inabaãgu ga Ngechuchu, rü Tupana rü wenaxãrü inanawẽx na aixcüma Nane na yiĩxũ. Rü ngẽxgumarüũ ta i ngẽma Naãẽ i Üünexũ i taguma idoraxũ, rü tüxũ nüxũ nacuèxẽẽ na aixcümaxũchi Tupana Nane na yiĩxũ.
7 Rü ngẽmaãcü tüxũ nangẽxma i tomaẹ̃xpụ̃x i cuèxruũgü i tüxũ nüxũ cuèxẽẽxũ na aixcüma Tupana Nane yiĩxũ ya Ngechuchu.
8 Rü ngẽma norü wüxi nixĩ i Naãẽ i Üünexũ, rü ngẽma norü taxre nixĩ ga yema Tupanaga ga yexguma Ngechuchu dexáwa íbaiegu, rü ngẽma norü tomaẹ̃xpüx nixĩ ga yema Tupana üxũ ga yexguma curuchagu nagü inabaãgu ga Ngechuchu. Rü guxũma i ngẽma tomaẹ̃xpụ̃x, rü wüxigu nüxũ nixu na aixcüma Tupana Nane yiĩxũ ya Ngechuchu.
9 Nüxũ tayaxõgü i duũxũgü ega ṭacüxũ tamaã yaxugügu. Natürü Tupanaãrü ore nixĩ i yexeraãcü aixcümaxũchi ixĩxũ. Rü Tupana nixĩ ya tamaã nüxũ ixucü na Ngechuchu rü Nane yiĩxũ.
10 Rü yíxema nüxũ yaxõxẽ ya Tupana Nane rü nüxũ tacuèx na aixcüma yiĩxũ i ngẽma ore i Tupana nüxũ ixuxũ i Nanechiga. Natürü yíxema tama Tupanaãxũ yaxõxẽ rü doratèèx nüxũ tawogü ya Tupana erü tama tayaxõ i ngẽma ore i Tupana nüxũ ixuxũ i Nanechiga.
11 Rü ñaã nixĩ i norü ore ya Tupana i tamaã nüxũ yaxuxũ, rü ñanagürü:

“Chomatama marü pexna chanaxã i maxŭ i taguma gúxŭ. Rü ñaã maxŭ rü Chaunegagu
pexŭ nangẽxma”,
ñanagürü.
12 Yíxema nüxŭ yaxõxẽ ya Tupana Nane rü tüxŭ nangẽxma i ngẽma maxŭ i taguma gúxŭ.
Natürü yíxema tama nüxŭ yaxõxẽ ya yima Tupana Nane rü tama tüxŭ nangẽxma i ngẽma
maxŭ.

Cuáŭ rü ñuxre ga norü ucu̱xẽmaã inayacuèxẽẽ ga norü popera

13 Pa Chaueneẽgüx ya Tupana Naneãxŭ Yaxõgüxex, pexcèx chanaxümatü i ñaã ore na
nüxŭ pecuáxŭcèx na pexŭ nangẽxmaxŭ i ngẽma maxŭ i taguma gúxŭ.
14 Rü ngẽmacèx tama taxãneẽ na nüxna ingaicamagüxŭ ya Tupana. Rü nüxŭ tacuèxgü
ega ṯacücèx nüxna icaxgu, rü nüma tüxŭ naxĩnü i ngẽxguma norü ngúchaŭ yixĩgu i ngẽma
naxcèx nüxna içaxŭ.
15 Rü ngẽxguma nüxŭ icuèxgu na nüma tüxŭ naxĩnüxŭ i ngẽxguma ṯacücèx nüxna icaxgu,
rü nüxŭ tacuèx ta na tüxna naxããxŭ i ngẽma naxcèx nüxna içaxŭ.
16 Rü ngẽxguma chi texé nüxŭ dèu̱xgu i tümaẽneẽ na pecadu naxüxŭ, rü name nixĩ na
naxcèx tayumüxe̱xŭ ega tama pecadu i iyanatauxẽẽxŭ yixĩgu. Rü Tupana tá nanamaxẽẽ
i ngẽma tümaẽneẽ ega tama pecadu i iyanatauxẽẽxŭ yixĩgu. Nangẽxma i pecadu i tüxŭ
iyarütauxẽẽxŭ. Rü ngẽxguma ngẽma pecaduwe naxũãmagu i wüxi i peeneẽ, rü tama
pemaã nüxŭ chixu na naxcèx peyumüxẽgüxŭ.
17 Guxŭma i chixexŭ i ixüxŭ, rü pecadu nixĩ. Natürü nangẽxma i pecadu i tama tüxŭ
iyarütauxẽẽxŭ.
18 Rü nüxŭ tacuèx, rü yíxema Tupanaxãcü ixĩxẽ, rü tama pecadu taxüecha, erü nüma ya
Tupana Nane rü tüxna nadau. Rü taxuacüma tüxna nangaicama i ngoxo i Chataná i tüxŭ
pecaduq̱̃xẽẽchaŭxŭ.
19 Nüxŭ tacuèxgü na Tupanaxãcügü ixĩgüxŭ, natürü guxŭma i ñoma i naãnecu̱q̱̃x rü
ngoxo i Chatanámẽxẽwa nangẽxmagü.
20 Rü nüxŭ tacuèx ta na ñoma ga naãnewa nanguxŭ ga Tupana Nane, rü tüxna nanaxã ga
cuèx na nüxŭ icuèxgüxŭcèx ya yima aixcümaxŭchi Tupana ixĩcü. Rü norü duŭxŭgü tixĩgü
ya yima aixcümaxŭchi Tupana ixĩcü, erü Nane ya Ngechuchu ya Cristuarü duŭxŭgü
tixĩgü. Rü nüma ya Tupana Nane nixĩ i aixcümaxŭchi Tupana yiĩxŭ rü tüxna naxããxŭ i
maxŭ i taguma gúxŭ.
21 Pa Chauxacügüx, ¡Pegüna pedaugü na tama nüxŭ peyaxõgüxŭcèx i tupanachicügü!
Rü ngẽxĩcatama nixĩ i chorü ore i pemaã nüxŭ chixuxŭ.

Rü nuãma pexna,
Cuáŭ

NORÜ TAXRE GA POPERA GA CUÁÜ ÜMATÜXÜ

Cuáüãrü moxẽ

1 Pa Chaueneẽgü i Yaxõgüxe ya Tupana Pexŭ Dexex, pexcèx chanaxümatü i choma i Cuáŭ i yaxõgüxŭãrü ãẽxgacü na chiĩxŭ. Choma rü aixcüma pexŭ changechaŭ. Rü tama i chaxica, natürü guxŭma i ngẽma nüxŭ cuèxgüxŭ i Tupanaãrü ore i aixcüma ixĩxŭ, rü ngẽxgumarüŭ ta pexŭ nangechaŭgü.

2 Pexŭ tangechaŭ erü toxrüŭ nüxŭ pecuèxgü i ngẽma ore i aixcüma ixĩxŭ i guxŭgutáma tawa ngẽxmaxŭ.

3 Rü nüma ya Tanatü ya Tupana rü Nane ya Ngechuchu ya Cristu rü poraãcü tá pexŭ narüngŭxẽẽgü rü nüxŭ pengechaŭtümüŭgü rü pexŭ nataãẽxẽẽgü, erü nüxŭ pecuèx i ngẽma ore i aixcüma ixĩxŭ rü pegü pengechaŭgü.

4 Rü poraãcü chataãẽ ga yexguma nüxŭ chadèu̲xgu na ñuxãcü ñuxre i petanüxŭgü rü aixcüma meã naga na naxĩnüẽxŭ i ngẽma ore i aixcüma ixĩxŭ, yema Tanatü ya Tupana tüxŭ muxŭrüŭ.

5 Rü ñu̲xmax, Pa Chaueneẽgü ya Pexŭ Changechaŭgüxex, rü pexna nüxŭ chacuèxãchixẽẽ na namexŭ na yigü ingechaŭgüxŭ. Rü ngẽma rü tama wüxi i ngexwacaxŭxŭ i Tupanaãrü mu nixĩ. Natürü yematama nixĩ ga mu ga noxriarü ügügumama Tupana tüxna ãxŭ.

6 Ngẽxguma Tupanaxŭ ingechaŭgügu, rü tanaxü i guxŭma i ngẽma tüxŭ namuxŭ. Erü nüma rü noxriarü ügügumama tamaã nüxŭ nixu na yigü ingechaŭgüxŭcèx i wüxichigü.

Orearü uruŭgü i womüxẽẽruŭchiga

7 Guxŭwama i ñoma i naãnewa rü nanaxĩãne i muxŭma i womüxẽẽruŭgü ixĩgüxŭ. Rü nüxŭ nixuchigagü na tama Tupana duŭxŭxŭ yaxĩxẽẽxŭ ga Ngechuchu ya Cristu. Rü ngẽma ngẽmaãcü idexaxŭ, rü wüxi i womüxẽẽruŭ nixĩ, rü Cristuarü uwanü nixĩ.

8 ¡Ipexuãẽgü na taxúema pexŭ womüxẽẽgüxŭcèx rü na tama natücèxma yiĩxŭcèx i tórü puracü! ¡Natürü meã peyaxõgüama na aixcüma penayaxuxŭcèx i guxŭma i ngẽma Tupana pexna ãxchaŭxŭ!

9 Rü yíxema nangupetüxẽẽxẽ ga yema Cristu tüxŭ ngúexẽẽxŭ, rü tama aixcüma Tupanaxŭ tacuèx. Natürü yíxema tama nüxna íchoxŭxẽ ga yema Cristu tüxŭ ngúexẽẽxŭ, rü aixcüma nüxŭ tacuèx ya Tanatü ya Tupana rü Nane ya Ngechuchu.

10 Rü ngẽxguma chi wüxi i duŭxŭ petanüwa nguxgu rü tama yema Cristu tüxŭ ngúexẽẽxŭmaã pexŭ nangúexẽẽgu, rü ¡tãũtáma penayaxu i pechiŭwa rü bai i nüxŭ perümoxẽgü!

11 Erü ngẽxguma wüxie tümachiŭwa nayau̲xgu, rü tananaãẽraxŭ rü natanüxŭ tügü tixĩxẽẽ nawa i ngẽma norü chixexŭ.

Cuáüãrü ore ga nawa iyacuáxŭ

12 Choxŭ nangẽxma i muxŭma i to i ore i pemaã nüxŭ chixuxchaŭxŭ. Natürü tama chanaxwèxe na ñaã poperawa pemaã nüxŭ chixuxŭ, erü paxa tá petanüwa íchayadauxchaŭ na chomatama pemaãxŭchi nüxŭ chixuxŭcèx na ngẽmaãcü wüxigu aixcüma itaãẽgüxŭcèx.

13 Rü ngẽma nuã natanüwa changẽxmaxŭ i yaxõgüxŭ i peeneẽgü ixĩgüxŭ i Tupana dexŭ, rü pexŭ narümoxẽgü. Rü ngẽxĩcatama nixĩ i chorü ore i pemaã nüxŭ chixuxŭ.

Rü nuãma pexna,
Cuáŭ

NORÜ TOMAẼXPÜ̱X GA POPERA GA CUÁÜ ÜMATÜXÜ

Cuáũ rü Gayumaã nataãẽ

1 Pa Chaueneẽ, Pa Gayu i Aixcüma Cuxũ Changechaũxẽx, rü cuxcèx chanaxümatü i choma i Cuáũ i yaxõgüxũãrü ãẽ̱xgacü na chiĩxũ.
2 Pa Chaueneẽx, Tupanana chaca na meã cuxna nadauxũcèx i curü maxũwa rü cuxunewa, ngẽma curü õwa cuxna na nadauxũrüũ.
3 Rü poraãcü chataãẽ ga yexguma núma naxĩxgu ga ñuxre ga taeneẽgü, rü chomaã nüxũ yaxugügu ga cuchiga na ñuxãcü meã cuyaxõxũ i Tupanaãrü ore i aixcüma ixĩxũ, rü guxũguma meã naga na cuxĩnüxũ.
4 Rü guxũguma chataãẽxũchi i ngẽxguma nüxũ chaxĩnügu na ñuxãcü Tupanaãrü ore nüxũ ixuxũãcüma meã namaxẽxũ i chauxacügü. Rü aixcüma nataxuma i to i taãẽ i ngẽmaãrü yexera ixĩxũ.
5 Pa Chaueneẽ i Cuxũ Changechaũxẽx, mexũ cuxü erü nüxũ curüngũxẽẽ i ngẽma togü i taeneẽgü i toxnamana ne ĩxũ i cuxũtawa ngugüxũ.
6 Rü nümagü rü nuã nangugü, rü torü ngutaquẽxepataũwa nüxũ nixugüe na ñuxãcü nüxũ cungechaũxũ rü namaã cumecümaxũ. Rü chanaxwèxe i nüxũ curüngũxẽẽ i ngẽma taeneẽgü i ngẽxguma wena cuxũtawa nangugügu. Rü ngẽxguma cuxna íyaxĩxgu rü ¡nüxna naxã i ṯacü i nüxũ taxuxũ i norü namawaũ! Erü Tupanaãrü me nixĩ na ngẽmaãcü nüxũ rüngũxẽẽxũ i norü orearü uruũgü.
7-8 Rü nümagü, rü Ngechuchu ya Cristuarü puracü nixĩ i naxügüxũ, rü ngẽmacèx norü oremaã nanaxĩãne. Natürü tama nanayauxgü i ngẽma tama yaxõgüxũãrü ngũxẽẽ, rü ngẽmacèx name nixĩ i yixema na nüxũ rüngũxẽẽgüxũ na ngẽmaãcü yixema rü ta wüxigu namaã naxügüxũcèx i Tupanaãrü puracü.

Dióṯepe rü chixexũ naxü natürü Demétriu rü mexũ naxü

9 Choma rü marü chanaxümatü i wüxi i popera naxcèx i ngẽma tupaucatanüxũgü i curü ĩãnewa ngẽxmagüxũ. Natürü nüma i Dióṯepe rü tama naga naxĩnüchaũ i ngẽma nüxũ tixuxũ, erü nanaxwèxe na nümatama namuãxũ i ngẽma tupaucatanüxũ.
10 Rü ngẽxguma ngẹ̄ma chaxũxgu rü tá nüxũ chaxoregü erü tochiga i chixexũmaã inayarüdexanexũ. Rü woo tomaã na ngexũ nawagüxũ, rü naẹ̄tüwa to i chixexũ naxü, erü tama nanayauxchaũ i ngẽma taeneẽgü i ngẹ̄ma ngugüxũ. Rü nanachu̱xu na texé nayaxuxũ i ngẽma taeneẽgü. Rü yíxema nayauxchaũxẽ, rü ngutaquẽxepataũwa tüxũ ínawoxũ.
11 Pa Chaueneẽ i Cuxũ Changechaũxẽx, ¡Tãxũ i nüxũ cuyadauxũxũ i ngẽma togü i chixexũ ügüxũ! Natürü name nixĩ i nüxũ cuyadauxũ i ngẽma mexũ ügüxũ. Erü yíxema guxũguma mexũ ṹxe rü Tupanaxãcü tixĩ. Natürü yíxema chixexũ üechaxe rü tama Tupanaxũ tacuèx.
12 Guxũma i duũxũgü nüxũ ixuxgu i Demétriu rü wüxi ya mecü nixĩ. Rü toma rü ta nüxũ tacuèx na meã naga naxĩnüxũ i Tupanaãrü ore i aixcüma ixĩxũ. Rü ngẽmacèx toma rü ta nüxũ tixu na aixcüma mecü yiĩxũ. Rü cuma nüxũ cucuèx na aixcüma na yiĩxũ i ngẽma nüxũ tixuxũ.

Cuáũãrü ore ga nawa iyacuáxũ

13 Choma choxũ nangẽxmachirẽ̃x i muxũma i chorü ore i cumaã nüxũ chixuxchaũxũ, natürü tama ñaã poperagu cuxcèx chanaxümatüchaũ.
14 Erü choma rü paxa ngẹ̄ma chaxũxchaũ, rü ngẽxguma rü meã tá yigümaã tidexagü.

15 ¡Meã cuxũ naxüpetü rü tãxũ i cuxoegaãẽxũ! Tamücügü i númacu̱a̱x rü moxẽ cuxcèx ngu̱ema namugü. Rü chanaxwèxe i nüxũ curümoxẽ i wüxichigü i tamücügü i ngu̱ema ngẽxmagüxũ. Rü ngẽxĩcatama nixĩ i chorü ore i cumaã nüxũ chixuxũ.

Rü nuãma cuxna,
Cuáũ

POPERA GA YUDA ÜMATÜXÜ

Yema yaxõgüxũxũ narümoxẽ ga Yuda

1 Pa Yaxõgüxũ i Guxũwama Ngẽxmagüxũx, choma i Yuda nixĩ i pexcèx chanaxümatüxũ i ñaã popera. Rü choma nixĩ i Chaũtiáguene ẽ chiĩxũ, rü Ngechuchu ya Cristuarü duũxũ chixĩ. Rü pexcèx chanaxümatü i pema na Tanatü ya Tupana pexũ dexũ rü pexũ ngechaũxũ rü Ngechuchu ya Cristu pexna dauxũ.

2 Rü pexcèx chayumüxẽ na guxũguma Tupanaãxũ pengechaũtümüügüxũcèx, rü pexũ nataãẽxẽẽgüxũcèx, rü pexũ nangechaũxũcèx.

Duũxũgü i doramaã ngúexẽẽtaegüxũchiga

3 Pa Chaueneẽgü ya Pexũ Changechaũgüxex, noxri rü poraãcü choxũ nangúchaũ na pexcèx chanaxümatüxũ nachiga i ngẽma maxũ i taguma gúxũ i tüxũ ngẽxmaxũ. Natürü ñu̲xma na petanügu nachocuxũ i ñuxre i duũxũgü i íyatoxẽẽgüchaũxũ i Tupanaãrü ore, rü ngẽmacèx chanaxwèxe na pexcèx chanaxümatüxũ na pexũ chaxucu̲xẽxũcèx rü ípenapoxũxũcèx i ngẽma ore i aixcüma ixĩxũ ga nuxcüma wüxicanatama Tupana norü duũxũgüna ãxũ.

4 Rü ngẽma duũxũgü i pexũ nawomüxẽẽãcüma petanügu chocuxũ nixĩ i pexũ ngúexẽẽxũ rü ñaxũ:

“Tupana rü namecümaxũchi rü ngẽmacèx tãũtáma pexũ napoxcue ega woo chixri pemaxẽgu”, ñaxũ. Rü ngẽxgumarüũ ta tama nüxũ nacuèxgüchaũ ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya tórü yora ixĩcü. Natürü ngẽma duũxũgü i ngẽmaãcü maxẽxũ, rü woetama nuxcümama Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü marü nüxũ nixu na Tupana tá napoxcuexũ.

5 Rü woo na marü nüxũ pecuáxũ natürü pexna nüxũ chacuèxãchixẽẽchaũ na ñuxãcü namaã nangupetüxũ ga yema nuxcümaũgüxũ ga Yudíugü ga Moĩchéwe rüxĩxũ. Rü tórü Cori ya Tupana rü poraãcü nüxũ narüngũxẽẽ na Equituanewa ínanguxũxũcèx, natürü yixcama rü nanadai ga yema tama naga ĩnüẽchaũxũ.

6 Rü ngẽxgumarüũ ta pexna nüxũ chacuèxãchixẽẽ na ñuxãcü namaã nangupetüxũ ga yema daxũcu̲ã̲x ga orearü ngeruũgü ga noxri ixüünechiréxũ natürü yixcama nagagutama pecadu ügüxũ. Rü yemacèx ga Tupana rü ẽãnexũwa nanawogü, rü ngẽxma nanapoxcue ñu̲xmatáta nawa nangu i ngẽma ngunexũ i nagu tüxũ yacagüxũ.

7 Rü yexgumarüũ ta nüxũ nangupetü ga guma ĩãnegü ga Chodoma rü Gomora rü guma ĩãnegü ga norü ngaicamagugüne. Yerü guma ĩãnecu̲ã̲xgü, rü poraãcü chixri nügümaã namaxẽ, rü yemacèx ga Tupana rü üxümaã ínanagu. Rü yemaãcü inayanaxoxẽẽ ga guma ĩãnegü na yemawa tüxũ nüxũ nacuèxẽẽxũcèx na nangẽxmaxũ i wüxi i poxcu naxcèx i guxũma i ngẽma chixexũ ügüxũ.

8 Natürü woo ngẽmaxũ na nacuèxgüxũ i ngẽma idoraexũ i petanügu chocuxũ, natürü norü chixexũgu narüxĩnüẽãma. Rü poraãcü chixri nügümaã namaxẽ, rü tama tórü Cori ya Tupanaga naxĩnüẽchaũ, rü chixri Tupanaãrü orearü ngeruũgü i daxũcu̲ã̲xchigagu nidexagü.

9 Rü ngẽma duũxũgü rü naẽchitamare nidexagü rü tama Tupanaãrü orearü ngeruũ ga Miguérerüũ nügüna nadau i norü orewa. Rü guma Miguére rü woo guxũ i Tupanaãrü orearü ngeruũgü i daxũcu̲ã̲xãrü ãẽxgacü na yiĩxũ, natürü tama ngoxo ga Chatanámaã naguxchiga ga yexguma Moĩchéxũnecèx yéma nügümaã yaporagatanücüüxgu, na nüxũ nacuèxgüxũcèx na texéarü tá yiĩxũ ga Moĩchéxũne. Natürü nüma ga Miguére rü ñanagürümare:

“Cori ya Tupana tá cuxũ nanga”,
ñanagürümare.

10 Natürü ngẽma duũxũgü i doramaã i petanügu chocuxũ, rü tama Tupanaxũ
nacuèxgüãcüma chixri nachiga nidexagü, rü chixri norü orearü ngeruũgü i
daxũcu̱ã̱xchiga nidexagü. Rü ñoma naẽxũgürüũ naxũneãrü ngúchaũwemare narüxĩ, rü
ngẽmaãcü namaxẽ. Natürü ngẽma chixexũ i naxügüxũcèx, rü Tupana tá nanapoxcue.
11 Rü wüxi i ngechaũxũchi nixĩ naxcèx i ngẽma duũxũgü erü ngẽmaãcü namaxẽ. Rü Caĩ
ga naẽneẽxũ imáxũrüũ nixĩgü. Rü ãẽ̱xgacü ga Baráũrüũ dĩẽrucèx chixexũ naxügü. Rü
Corérüũ tama Tupanaga naxĩnüẽchaũ, rü ngẽmacèx Tupana tá nanapoxcue.
12 Rü ngẽxguma tupaucawa tórü Coriarü õnacèx pengutaquẽxegügu, rü wüxi i ãnexũchi
nixĩgü. Erü narücutanüxũ, rü poraãcü nachibüe rü naxaxegü, rü nügüguxicatama
narüxĩnüẽ. Rü ñoma caixanexũ i ngearü pucüãxũ i paanexũe̱tüwa üpetüxũ natürü tama
nanetüxũ ixaiyagüxũrüũ taxuwama nime. Rü ngẽma nanetügü i ngẽxguma norü owa
nanguxgu rü tama ixoxũrüũ nixĩgü. Rü ñoma naĩgü i guxũma i naxchúmèxãmaã napuxũ
rü yuxuchixũrüũ taxuwama nime i ngẽma duũxũgü.
13 Rü ñoma yuape i taxũ i norü chixixũ i ãũãchixũ naxãnacüwa yataxũrüũ nixĩgü, erü
poraãcü chixexũ naxügü. Rü ñoma woramacurigü ya nu ne naxĩmarecürüũ nixĩgü.
Natürü Tupana rü marü namaã nanaxuegu na ngẽma waanexũchixũwa guxũgutáma
nawogüãxũ.
14-15 Rü nuxcümaũcü ga Enó ga Adáũtaa ixĩcü rü ngẽma duũxũgüchiga nidexa ga
yexguma Tupana yadexaxẽẽgu, rü ñanagürü:
“Rü nüxũ chadau ya Cori ya Tupana na muxũchixũ i norü orearü ngeruũgü i
daxũcu̱ã̱xmaã núma ũcü na duũxũgüna na̱caxũcèx i norü maxũchiga rü napox-
cueãxũcèx i guxũma i ngẽma duũxũgü i chixexũ ügüxũ rü namaã guxchigagüxũ”,
ñanagürü.
16 Rü ngẽma duũxũgü rü ṯacücèx idexagüwèxexüchixũ nixĩgü, rü ṯoguã̱xũ
ixuxwèxegüxüchixũ nixĩgü. Rü noxrütama ngúchaũcèx daugüxũ nixĩgü. Rü nügü
icuèxüũgüxũ nixĩgü. Rü nümaxũ meã tümachiga nidexagüneta ya duũxẽgü, na
tümaxũtawa ṯacü na nayauxgüxũcèxmare.

Yuda nayaxucu̱xẽgü ga yema yaxõgüxũ

17 Pa Chaueneẽgü ya Pexũ Changechaũgüxex, ¡nüxna pecuèxãchie ga yema ore ga
pemaã nüxũ yaxugügüxũ ga tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuarü ngúexũgü ga imugüxũ!
18 Rü nümagü rü ñanagürügü pexũ:
“Ngẽxguma nagúxchaũgu i naãne rü tá nangẽxma i duũxũgü i tá nüxũ cugüexũ i Tu-
panaãrü ore rü noxrütama ngúchaũ i chixexũgumare maxẽxũ”,
ñanagürügü pexũ.
19 Rü ngẽma duũxũgü nixĩ i pexũ itoyexũ na tama wüxigu perüxĩnüẽxũcèx rü tama meã
peyaxõgüxũcèx. Rü nümagü rü naxũneãrü ngúchaũwe narüxĩ, rü tama nawa nangẽxma
i Tupanaãẽ i Üünexũ.
20 Natürü pemax, Pa Chaueneẽgü ya Pexũ Changechaũgüxex, ¡rü pegü perüngũxẽẽ̱x
na guxũguma yexeraãcü nagu pexĩxũ rü peyaxõgüxũ i ngẽma ore i üünexũ i marü
peyauxgüxũ! ¡Rü guxũguma Tupanaãẽ i Üünexũãrü ngũxẽẽmaã peyumüxẽgü!
21 ¡Rü guxũguma nagu pexĩ i ngema Tupanaarü ngechaxũ! ¡Rü meã ípenanguxẽẽx i
ngẽma ngunexũ i nagu tá núma naxũxũ ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu na nüxũ
ingechaũtümüũgüãcüma tüxna naxããxũcèx i maxũ i taguma gúxũ!
22 ¡Rü pexũ nangechaũtümüũgü i ngẽma tama aixcüma yaxõgüxũ, rü nüxũ perüngũxẽẽgü
na meã yaxõgüãxũcèx!
23 Rü togü, ¡rü paxa norü pecaduwa ípenayaxuchi na namaxẽxũcèx rü tama yima üxü
ya Tupana mexẽ̱negu yanatauxexũcèx! Rü woo ngẽma tama yaxõgüchaũxũ, ¡rü pexũ
nangechaũtümüũgü! ¡Natürü pegüna pedaugü na tama norü chixexũgu peyixũcèx! Rü
ngẽma norü chixexũ i pexcèx mexcüraxũxũ, ¡rü nüxũ pexo!

Tupanaxũ yacuèxüũãcüma inayacuèxẽẽ ga norü popera

24-25 Rü yima wüxitama ya Tupana ya tórü Maxẽxẽẽruũ ixĩcü, rü nüxũ nangẽxma i pora na pexna nadauxũcèx na tama pecadugu peyixũcèx. Rü nüxũ nangẽxma i pora na iyanaxoxẽẽãxũcèx i guxũma i perü chixexũgü na petaãẽgüãcüma nügüpẽxewa pexũ nagagüxũcèx i ngextá ãẽxgacü íyiĩxũwa. Rü ngẽmacèx tanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuégagu Tupanaxũ ticuèxüũgü, erü nüma rü guxũãrü yexera name rü napora, rü guxũẹ̄tüwa nangẽxma, rü guxũmaã inacuèx. Rü yemaãcü nixĩ ga nuxcümaxũchima, rü ngẽmaãcü nixĩ i ñu̱xmax, rü guxũgutáma ngẽmaãcü yiĩ.

Rü nuãma pexna,
Yuda

YEMA CUÁÜ NÜXÜ DAUXÜ I YIXCÜRA TÁ NGUPETÜXÜCHIGA

Ore ga Cuáüxũ nüxũ nacuèxẽẽxũ ga Ngechuchu ga Cristu

1 Ñaã nixĩ i ngẽma ore ga Tupana Ngechuchu ya Cristuxũ nüxũ cuèxẽẽxũ na nüxĩ norü duũxũgüxũ nüxũ nacuèxẽẽxũcèx i ngẽma paxa tá ngupetüxũ. Rü nüma ga Ngechuchu ya Cristu nixĩ ga norü orearü ngeruũ ga daxũcu̱a̱xũ namuxũ na norü duũcü ga Cuáũmaã nüxũ na yaxuxũcèx.

2 Rü choma i Cuáũ chixĩ ga aixcüma meãma nüxũ chadauxũ rü chanaxümatüxũ ga guxũma ga yema Tupanaãrü ore ga Ngechuchu chauxcèx ngo̱xẽẽxũ.

3 Rü tataãẽ ya yíxema duũxũgüpẽxewa nawa ngúxe i ñaã Tupanaãrü ore, rü ngẽxgumarüũ ta tataãẽgü ya yíxema nüxũ ĩnüẽxẽ rü naga ĩnüẽxẽ i ñaã ore i ümatüxũ, erü paxa tá ningu i ngẽma nüxũ yaxuxũ.

Cuáü nanaxümatü naxcèx ga yema 7 tücumü ga yaxõgüxũ ga Áchiaanewa yexmagüxũ

4 Rü choma i Cuáũ rü chanaxümatü i ñaã ore pexcèx i yaxõgüxe ya yima 7 ya ĩãne ya Áchiaarü naãnewa ngẽxmagünewa ngẽxmagüxe. Rü chanaxwèxe i pexũ narüngũxẽẽ rü pexũ nataãẽxẽẽ ya yima Tupana ya woetama ngẽxmaẽchacü. Rü ngẽxgumarüũ ta chanaxwèxe i pexũ narüngũxẽẽ rü pexũ nataãẽxẽẽ i ngẽma Naãẽ i Üünexũ i naxũtawa ne ũxũ i perü dauruũ ixĩxũ i pema i yaxõgüxe ya yima 7 ya ĩãnewa na pengẽxmagüxũ.

5 Rü ngẽxgumarüũ ta chanaxwèxe na pexũ nangũxẽẽxũ rü pexũ nataãẽxẽẽxũ ya Ngechuchu ya Cristu ga aixcüma meãma nüxũ ixucü ga Tupanaãrü ore ga ñoma ga naãnewa. Rü nüma nixĩ ga nüxĩra yuwa ínadaxũ. Rü nüma rü guxũma i ñoma i naãnewa ngẽxmagüxũ i nachiũãneãrü ãẽ̱xgacügüarü ãẽ̱xgacü nixĩ. Rü nüma rü tüxũ nangechaũ, rü nagümaã tüxũ inayanaxoxẽẽ i tórü pecadugü.

6 Rü ñu̱xma na guxũãrü ãẽ̱xgacü yiĩxũ i nümax, rü tüxũ naxüchica i ngextá nüma ãẽ̱xgacü íyiĩxũwa. Rü paigüxũ tüxũ nixĩgüxẽẽ na Nanatü ya Tupanaãxũ ipuracüexũcèx rü nüxũ icuèxüũgüxũcèx. Rü name nixĩ i guxũgutáma Cristuxũ ticuèxüũgü, erü nüma rü guxũgutáma guxũãrü ãẽ̱xgacü nixĩ. Rü ngẽmaãcü yiĩ.

7 ¡Rü dücax, marü ningaica na caixanexũgu ínanguxũ ya Cristu! Rü guxũtáma i duũxũgü nüxũ nadau, rü woo ga yema nacanapacütüũgüxũ rü tá ta nüxũ nadaugü. Rü guxũ i duũxũgü i guxũ i nachiũãnecu̱a̱x i tama yaxõgüxũ rü norü muũmaã rü norü ngechaũmaã tá naxauxe i ngẽxguma ínanguxgu i nümax. Rü aixcüma ngẽmaãcü tá nixĩ.

8 Rü nüma ya tórü Cori ya Tupana ya guxũãrü ãẽ̱xgacü ixĩcü ya woetama ngẽxmaẽchacü, rü ñanagürü:

“Chowa nixĩ ga inaxügüxũ ga guxũma, rü nataxuma i ṯacü i chorü yexera ngẽxmaẽchaxũ”, ñanagürü.

Cuáücèx nango̱x ga Cristu ya mexẽchicü

9 Rü choma i Cuáũ na pexcèx chanaxümatüxũ i ñaã popera, rü peeneẽ chixĩ. Rü ngẽma na Ngechuchuna na chaxüxũ rü chaxãchica i ngextá nüma ãẽ̱xgacü íyiĩxũwa. Rü Ngechuchucèx pexrüũ ngúxũ chinge, natürü nüma pexũ naporaexẽẽxũrüũ choxũ naporaxẽẽ na yaxna namaã chaxĩnüxũcèx i guxũma i ngẽma ngúxũ i choxũ üpetüxũ. Rü choma rü capaxũ ga Pátmugu chapoxcu naxcèx na nüxũ chixuxũ ga Tupanaãrü ore ga Ngechuchuchiga.

10-11 Rü wüxi ga yüxüarü ngunexũgu rü Tupanaãẽ i Üünexũ chomaã inacuèx, rü chango̱xetü rü choweama nüxũ chaxĩnü ga wüxi ga naga ga tagaxũ ga ñoma cornetagarüũ ixĩxũ ga ñaxũ choxũ:

“Chowa nixĩ ga inaxügüxũ ga guxũma, rü nataxuma i ṯacü i chorü yexera ngẽxmaẽchaxũ. Rü ñu̱xma chanaxwèxe na wüxi i poperagu cunaxümatüxũ i ngẽma nüxũ cudauxũ. Rü ñu̱xũchi chanaxwèxe i ngẽma yaxõgüxũ ya yima 7 ya ĩãne ya Áchiaarü naãnewa ngẽxmagünewa ngẽxmagüxũtanüwa cunamu. Rü yima 7 ya ĩãne nixĩ ya Epéchiu rü Esmira rü Pérgamu, rü Tiatíra rü Chardi rü Firadérfia rü Laodichéa”, ñanagürü.

12 Rü chaugü íchidau na nüxũ chacuáxũcèx na ṯacü yiĩxũ ga yema chomaã idexaxũ. Rü yexguma chaugü íchidèu̱xgu rü nüxũ chadau ga 7 ga weraarü üruũgü ga uirunaxcèx ixĩgüxũ.

13 Rü yema 7 ga weraarü üruũgüarü ngãxũtanüwa nüxũ chadau ga wüxi ga duũxũ ga chauxcèx nangechuchu ga duũxũxũ ixĩcüraũxũ. Rü wüxi ga naxchiru ga máxũmaã naxãxchiru. Rü wüxi ga goyexũ ga uirunaxcèxmaã nigoyeremü.

14 Rü nayae rü nacho̱xochi ñoma ṯacü i cho̱xochixũrüũ. Rü naxẽtü rü ñoma üxüemarüũ niyauracüü.

15 Rü nacutü rü ta niyauracüü ñoma cobrexüchi i meãma ípixũrüũ. Rü yexguma yadexagu rü natagaxüchi ñoma taxũ i dexá i chuxchuxũ ãgaxũrüũ.

16 Rü norü tügünemẽxẽwa nüxũ nayexma ga 7 ga woramacurigü. Rü naa̱xwa nayexma ga wüxi ga tara ga guxũcüwawa téxũ. Rü nachiwe rü ñoma üèxcü poraãcü ngu̱xetügurüũ nixĩ.

17 Rü yexguma nüxũ chadèu̱xgu, rü napẽxegu chayangu ñoma chayuxũrüũ. Natürü ga nüma rü norü tügünemẽxẽmaã choxũ ningõgü, rü ñanagürü choxũ:

“¡Tãxũ i cumuũxũ! Choma nixĩ i chaxira chayexmaxũ rü guxũgutáma changẽxmaẽchaxũ.

18 Rü choma nixĩ i yuwa ícharüdaxũ rü ñu̱xma rü chamaxũ. Rü ũpa rü chayu, natürü i ñu̱xma rü marü guxũgutáma chamaxẽcha. Rü cho̱xmẽxwa nangẽxma na ñuxgu tá nayuxũ i wüxichigü i duũxũ. Rü ngẽxgumarüũ ta choma nixĩ i namaã ichacuáxũ i ngẽma nachica i ngextá ínangẽxmagüxũwa i guxũma i duũxũgü i yuexũ.

19 Rü ñu̱xma rü chanaxwèxe i cunaxümatü i ngẽma nüxũ cudauxũ. Rü ngẽma nixĩ i ñu̱xma ngẽma yaxõgüxũmaã ngupetüxũ, rü ngẽma yixcüra tá ngupetüxũ.

20 Rü ñu̱xma rü tá cuxcèx chanango̱xẽẽ i ngẽma ẽxũguxũ i ngẽma 7 i woramacurigü i chorü tügünemẽxẽwa nüxũ cudauxũchiga rü ngẽma 7 i weraarü üruũgü i uirunaxcèxchiga. Rü ngẽma 7 i woramacurigü i nüxũ cudauxũ, rü ngẽma ãẽxgacügü i ngẽma 7 tücumü i yaxõgüxũẽtüwa ngẽxmagüxũchiga nixĩ. Rü ngẽma 7 i weraarü üruũgü rü ngẽma 7 tücumü i yaxõgüxũ i yima 7 ya ĩãnewa ngẽxmagüxũchiga nixĩ”.

2

Ore ga yema 7 tücumü ga yaxõgüxũcèx ümatüxũ Ore ga yema yaxõgüxũ ga Epéchiuarü ĩãnewa yexmagüxũcèx ümatüxũ

1 “Rü ñu̱xma chanaxwèxe i ngẽma Epéchiuwa ngẽxmagüxũ i yaxõgüxũãrü ãẽxgacücèx cunaxümatü, rü ñacurügü nüxũ: ‘Ñaã nixĩ i norü ore ya yima ngẽma yaxõgüxũtanügu yarüxũũũcü rü norü tügünemẽxẽmaã nüxna daucü i ngẽma yaxõgüxũãrü ãẽxgacügü’.

2 Rü ñanagürü i nümax:

‘Choma nüxũ chacuèx i guxũma i ngẽma cuxüxũ. Rü nüxũ chacuèx na ñuxãcü poraãcü choxũ cupuracüxũ rü ñuxãcü cunaxüamaxũ i ngẽma puracü woo ngẽmacèx muxũma i guxchaxũgü cuxcèx ínguxgu. Rü nüxũ chacuèx na tama curü me yiĩxũ i ngẽma duũxũgü i chixexũ ügüxũ. Rü ngẽxgumarüũ ta nüxũ chacuèx na meã cunangugüarü maxũãxũ i ngẽma duũxũgü i nügü ixugüxũ na Tupana imugüxũ yixĩgüxũ natürü tama aixcüma ixĩgüxũ na Tupana yamugüxũ. Rü cuma rü nüxũ cucuèxama na idoratèèxmaregüxũ yixĩgüxũ.

3 Rü woo naguxcha i ngẽma puracü i chauxcèx cuxüxũ, natürü cunaxüama. Rü woo
chaugagu poraãcü ngúxũ na quingexũ, natürü yaxna namaã cuxĩnü, rü tama nüxũ
curüchau.
4 Natürü nangẽxma i wüxi i cuxüxũ i tama chorü me ixĩxũ. Rü ngẽma nixĩ na tama
noxrirüũ choxũ cungechaũxũ i ñu̱xmax.
5 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma na ngẽma chixexũgu cunguxũ, rü name nixĩ i nüxna cucuèxãchi
na ñuxãcü choxũ cungechaũxũ ga noxrix. Rü name nixĩ i nüxũ curüxo i curü chixexũ
rü noxrirüũ choxũ cungechaũãcüma mexũ cuxü. Natürü ngẽxguma chi tama nüxũ
curüxoxgu i curü chixexũ, rü paxa tá cuxũ íchayadau, rü tá cuxũ chaxo na tama ngẽma
togü i yaxõgüxũtanüwa cuxãchicaxũcèx.
6 Natürü nangẽxma i wüxi i cuxüxũ i chorü me ixĩxũ. Rü ngẽma nixĩ na naxchi cuxaixũ
i ngẽma chixexũ i naxügüxũ i ngẽma Nicoraítagü. Rü choma rü ta naxchi chaxai i ngẽma
chixexũ i naxügüxũ'.
7 Rü yíxema ãchixe̱xẽ rü name nixĩ i naga taxĩnü i ngẽma Tupanaãẽ i Üünexũ nüxũ ixuxũ
namaã i ngẽma yaxõgüxũtücumügü". Rü ñanagürü:
"Yíxema nüxũ rüporamaẽxẽ i chixexũ rü tá tüxũ nüxũ chamu̱xnetaxẽẽ i norü o i ngẽma
or̲ix i tüxũ maxẽxẽẽxũ i Tupanaãrü or̲ixnecüwa ngẽxmaxũ", ñanagürü i Naãẽ i Üünexũ.

Ore ga yema yaxõgüxũ ga Esmiraarü ĩãnewa yexmagüxũcèx ümatüxũ

8 Rü yema chomaã idexaxũ rü ñanagürü ta:
"Chanaxwèxe i Esmirawa ngẽxmagüxũ i yaxõgüxũãrü ãe̱xgacücèx cunaxümatü, rü
ñacurügü tá: 'Ñaã nixĩ i norü ore ya yima nüxĩra yexmacü rü guxũguma ngẽxmaẽchacü
ga paxaãchi yucü rü wenaxarü maxũcü'.
9 Rü ñanagürü i nümax:
'Choma nüxũ chacuèx i guxũma i ngẽma cuxüxũ. Rü nüxũ chacuèx na ñuxãcü ngúxũ
quingexũ. Rü nüxũ chacuèx na cungearü dĩẽruãxũ i ñoma i naãnewa, natürü daxũguxũ
i naãnewa cuxũ nangẽxma i ngẽma taguma gúxũ. Rü nüxũ chacuèx na ñuxãcü chixri
cuchiga yadexagüxũ i ngẽma duũxũgü i nügü ixugüxũ na Yudíugü yixĩgüxũ. Natürü i
nümagü rü aixcüma Chatanáãrü duũxũgümare nixĩgü.
10 ¡Rü tãxũ i cumuũxũ naxcèx i ngẽma ngúxũ i tá quingexũ! Rü ngoxo i Chataná rü
tá norü duũxũgüxũ namu na poxcupataũgu pexũ napoxcuexũcèx i ñuxre i pema na
ngẽmaãcü pexũ naxüxũcèx. Rü ñuxre i ngunexũ tá ngúxũ pingegü. Natürü woo ngẽmaãcü
ngúxũ pingegügu rü chanaxwèxe i choxũ cuyaxõõma ñu̱xmatáta cuyu̱x. Rü choma rü tá
cuxna chanaxã i curü ãmare i maxũ i taguma gúxũ'.
11 Rü yíxema ãchixe̱xẽ rü name nixĩ i naga taxĩnü i ngẽma Tupanaãẽ i Üünexũ nüxũ ixuxũ
namaã i ngẽma yaxõgüxũtücumügü". Rü ñanagürü:
"Yíxema ñoma i naãnewa nüxũ rüporamaẽxẽ i chixexũ, rü tãũtáma Tupana ngoxogüxũ
ípoxcuexũwa tüxũ nawogü", ñanagürü i Naãẽ i Üünexũ.

Ore ga yema yaxõgüxũ ga Pérgamuãrü ĩãnewa yexmagüxũcèx ümatüxũ

12 Rü yema chomaã idexaxũ rü ñanagürü ta:
"Chanaxwèxe i Pérgamuwa ngẽxmagüxũ i yaxõgüxũãrü ãe̱xgacücèx cunaxümatü, rü
ñacurügü tá: 'Ñaã nixĩ i norü ore ya yima nüxũ nangẽxmacü i ngẽma tara i guxũcüwawa
téxũ'.
13 Rü ñanagürü i nümax:
'Choma nüxũ chacuèx na yima ĩãne ya Chataná poraãcü namaã ícuáxũnewa na
cumaxũxũ. Natürü woo ngẽxma na cuxãchiũxũ, rü tama choxũ ícutèx. Rü woo yexguma
chorü orearü uruũ ga mecü ga Atípaxũ yamèxgügu nagu ga guma ĩãne ga nawa Chataná
duũxũgümaã ícuáxũne, rü tama nüxũ curüxo na choxũ cuyaxõõmaxũ.
14 Natürü nangẽxma i ñuxre i ta̱cü i cuxüxũ i tama chorü me ixĩxũ. Rü ngẽma nixĩ
na cugüxũtawa cunangẽxmagüxẽẽxũ i ñuxre i curü duũxũgü i tama nüxũ rüxoechaũxũ

i ngẽma nguxẽẽtae ga nuxcüma Baráŭ Yudíugüarü ãẽxgacü ga Baráxŭ namaã ucuxẽxŭ na chixexŭgu Yudíugüxŭ nayixẽẽxŭcèx. Rü yema Yudíugü rü yema ucuxẽgagu nawa naxĩ ga yema petagü ga togü ügüxŭ naxcèx ga norü tupananetachicünèxãgü. Rü yexgumarüŭ ta yema ucuxẽgagu nixĩ ga naĩ ga ngemaã namaxẽxŭ ga Yudíugü. Rü ñuxma i ñuxre i curü duŭxŭgü i Pérgamuwa ngẽxmagüxŭ rü nagu naxĩ ga yema nuxcümaŭxŭ ga nguxẽẽtae ga chixexŭ, rü tama nüxŭ narüxoechaŭ.

15 Rü ngẽxgumarüŭ ta ngema cunangẽxmagüxẽẽ i ñuxre i duŭxŭgü i tama nüxŭ rüxoechaŭxŭ i ngẽma Nicoraítagüarü nguxẽẽtae i Baráŭãrü nguxẽẽtaeruŭ chixexŭ.

16 Rü ngẽmacèx chanaxwèxe i nüxŭ curüxo i ngẽma chixexŭ. Rü ngẽxguma chi tama nüxŭ curüxoxgu, rü paxa tá ngema cuxŭtawa chaxũ rü ngẽma tara i chauèxwa ngẽxmaxŭmaã tá ngẽma duŭxŭgüxŭ chadai'.

17 Rü yíxema ãchixẽxẽ rü name nixĩ i naga taxĩnü i ngẽma Tupanaãẽ i Üünexŭ nüxŭ ixuxŭ namaã i ngẽma yaxõgüxŭtücumügü". Rü ñanagürü:

"Yíxema nüxŭ rüporamaẽxẽ i chixexŭ rü tá tüxna chanaxã i pãũ i daxũcũãx. Rü tá tüxna chanaxã ya wüxi ya nuta ya chócü i wüxi i naega i ngexwacaxŭxŭ nagu ümatüxŭ. Rü yíxema nayaxuxexicatama tixí ya nüxŭ cuáxe i ngema naéga", ñanagürü i Naãẽ i Üünexŭ.

Ore ga yema yaxõgüxŭ ga Tiatíraarü ĩãnewa yexmagüxŭcèx ümatüxŭ

18 Rü yema chomaã idexaxŭ rü ñanagürü ta:

"Chanaxwèxe i Tiatírawa ngẽxmagüxŭ i yaxõgüxŭãrü ãẽxgacücèx cunaxümatü, rü ñacurügü tá: 'Ñaã nixĩ i norü ore ya yima Tupana Nane ya ñoma üxüemarüŭ iyauraxetücüücü rü nacutügü rü ñoma cobre i meãma ípixŭrüŭ ixĩxŭne'.

19 Rü ñanagürü i nümax:

'Choma nüxŭ chacuèx i guxŭma i ngẽma mexŭ i cuxüxŭ. Rü nüxŭ chacuèx na ñuxãcü cumücügüxŭ cungechaŭxŭ, rü ñuxãcü meãma choxŭ na cuyaxõxŭ, rü ñuxãcü nüxŭ na curüngŭxẽẽxŭ i ngẽma togü i yaxõgüxŭ, rü ñuxãcü yaxna namaã cuxĩnüxŭ i guxchaxŭgü. Rü nüxŭ chacuèx i ñuxma na noxriarü yexera cunaxüxŭ i ngẽma cuxŭ chanaxwèxexŭ.

20 Natürü nangẽxma i wüxi i cuxüxŭ i tama chorü me ixĩxŭ. Rü ngẽma nixĩ na ngema cunangẽxmaxẽẽẽchaxŭ i ngẽma ngexŭ i Yechabé i nügü ixuxŭ na Tupanaãrü orearü uruŭ na yiĩxŭ, natürü norü nguxẽẽtaemaã chorü duŭxŭgüxŭ ngema womüxẽẽxŭ na chixri namaxẽxŭcèx, rü naĩ i ngemaã inapegüxŭcèx, rü nangõxgüãxŭcèx i ngẽma õnagü i togü norü tupananetachicünèxãgücèx dèixŭ na ngẽmamaã nüxŭ yacuèxüügüxŭcèx.

21 Rü choma rü marü ngĩxŭ íchananguxẽẽ rü yaxna ngĩmaã chaxĩnü na nüxŭ naxoxŭcèx i ngẽma ngĩcüma i chixexŭ, natürü tama inaxwèxe na nüxŭ naxoxŭ rü ínatáãxŭ i ngẽma ngĩrü chixexŭ i naxüxŭ.

22 Rü ñuxma i ngẽma nge rü tá ngĩxŭ chidaawexẽẽ na ngĩrü ngürücarewa ngúxŭ yangexŭcèx, rü ngẽma duŭxŭgü i ngĩmaã ipexŭ i ngẽma nge rü nümagü rü tá ta ngúxŭ na yangegüxŭcèx ega tama nüxŭ naxoegu i ngẽma chixexŭ i ngĩmaã naxügüxŭ.

23 Rü tá chanadai i ngĩxãcügü i ngẽma nge. Rü ngẽmawa tá nüxŭ nacuèxgü i guxŭma i yaxõgüxŭ na aixcüma nüxŭ chacuáxŭ i ngẽma naãẽwa nagu naxĩnüxŭ i wüxichigü i duŭxŭ. Rü wüxichigü i pemax rü tá pexŭ chanaxütanü ngẽma na ñuxãcü pemaxẽxŭãcüma rü ñuxãcü penaxüxŭãcüma.

24-25 Natürü pemagü i Tiatíracũãx i tama nagu ĩxẽ i ngẽma ngexŭãrü nguxẽẽtae i chixexŭ rü taguma nawa ngúexe i ngẽma ore i togü naxugügu rü Chatanáãrü ore i ẽxŭguxŭ ixĩxŭ, rü pemaã nüxŭ chixu rü ngẽma pexŭ chanaxwèxexŭ nixĩ na meã namaã penguxŭgüxŭ rü naga pexĩnüẽxŭ i ngẽma chorü ore ñuxmatáta íchangu i chomax. Rü ngẽxĩcatama nixĩ i pexŭ chanaxwèxexŭ.

26 Rü yíxema nüxŭ rüporamaẽgüxe i ngẽma chixexŭ rü naxügüamaxẽ i ngẽma tüxŭ chanaxwèxexŭ ñuxmatáta tayuemare, rü tá chaugüxŭtawa tüxŭ chaxüchica na wüxigu chomaã guxŭãrü ãẽxgacü tixĩgüxŭcèx.

27 Rü yema Chaunatü ãẽxgacüxũ choxũ na ixĩxẽẽxũrüũ tá tüxna chanaxã i pora na guxũ i nachiũãnegümaã taporaexũcèx. Rü ngẽxguma ñoma i naãnecu̱ã̱x i duũxũgü tama tümaga ĩnüẽgu rü ñoma wüxi i tũxũ ngĩxũ ipuxẽẽxũrüũ tá namaã tixĩgü rü poraãcü tá tanapoxcue.

28 Rü tá tüxna chanaxã ya yima woramacuri ya pèxmama nüxũ idaucü'.

29 Rü yíxema ãchixẽxẽ rü name nixĩ i naga taxĩnü i ngẽma Tupanaãẽ i Üünexũ nüxũ ixuxũ namaã i ngẽma yaxõgüxũtücumügü" ñanagürü.

3

Ore ga yema yaxõgüxũ ga Chardiarü ĩãnewa yexmagüxũcèx ümatüxũ

1 Rü yema chomaã idexaxũ rü ñanagürü ta:

"Chanaxwèxe i Chardiwa ngẽxmagüxũ i yaxõgüxũãrü ãẽxgacücèx cunaxümatü, rü ñacurügü tá: 'Ñaã nixĩ i norü ore ya Tupana Nane ya Naãẽ i Üünexũ nawa ngẽxmacü ya yima 7 ya woramacuri nüxũ ngẽxmacü'. Rü ñanagürü i nümax: 'Choma nüxũ chacuèx i guxũma i ngẽma cuxüxũ. Rü nüxũ chacuèx ta rü woo guxũwama duũxũgü nüxũ ixugügu na Tupanacèx namaxẽxũ i ngẽma yaxõgüxũ i cuxũtawa ngẽxmagüxũ natürü tama aixcüma nixĩ i ngẽma, erü ngẽma yaxõgüxũ rü tama aixcüma choxũ nayaxõgü rü tama aixcüma chauxcèx namaxẽ.

2 Rü name nixĩ i cu̱baixãchi rü cugü íquicuèx rü cuyangüxẽẽ i ngẽma íraxũ i mexũ i cuxũ íyaxüxũ i marü iyarüxoxchaũxũ. Erü nüxũ chadau rü ngẽma cuxüxũ rü tama Tupanapẽxewa name.

3 ¡Rü nüxna nacuèxãchi ga yema ngu̱xẽẽtae ga mexũ ga noxri nüxũ cuxĩnüxũ rü cuyaxuxũ, rü nagu ixũ! ¡Rü nüxũ rüxo i ngẽma chixexũ i cuxüxũ! Natürü ngẽxguma tama nüxũ curüxoxgu i curü chixexũ, rü ñoma wüxi i ngĩtèxáxũ i ngürüãchi ínguxũrüũ tá cuxũtawa chaxũ. Rü tãũtáma nüxũ cucuèx na ñuxguacü yiĩxũ.

4 Natürü ngẽma Chardiwa cuxũ nangẽxma i ñuxre i duũxũgü i mexũ i tama ñoma i naãneãrü chixexũmaã nügü ãũãchiarü maxũã̱xgüxũ. Rü nümagü rü tá cómüxũmaã nixãxchiru rü ngẽmaãcü tá chomaã inaxĩ, erü nümagü rü duũxũgü i mexũ i chauxcèx maxẽxũ nixĩgü.

5 Rü yíxema nüxũ rüporamaẽgüxe i chixexũ, rü tá cómüxũmaã tixãxchiru. Rü tãũtáma nawa tüxũ íchapiéga i ngẽma chorü popera i nagu chayawügüxũ i ngẽma duũxũgü i nüxũ nangẽxmaxũ i maxũ i taguma gúxũ. Rü Chaunatüpẽxewa rü guxũma i norü orearü ngeruũgü i daxũcu̱ã̱xgüpẽxewa tá tüxũ chixu na chorü duũxũgü tixĩgüxũ'.

6 Rü yíxema ãchixẽxẽ rü name nixĩ i naga taxĩnü i ngẽma Tupanaãẽ i Üünexũ nüxũ ixuxũ namaã i ngẽma yaxõgüxũtücumügü".

Ore ga yema yaxõgüxũ ga Firadérfiaarü ĩãnewa yexmagüxũcèx ümatüxũ

7 Rü yema chomaã idexaxũ rü ñanagürü ta:

"Chanaxwèxe i Firedérfiawa ngẽxmagüxũ i yaxõgüxũãrü ãẽxgacücèx cunaxümatü rü ñacurügü tá: 'Ñaã nixĩ i norü ore ya yima Üünecü ya aixcüma Cristu ixĩcü ya Dabírüũ ãẽxgacü ya tacü ixĩcü ya nüxũ nangẽxmacü i pora na yawãxnaãxũcèx rü nawãxtaãxũcèx i daxũguxũ i naãne. Rü ngẽxguma texécèx yawãxnaãgu, rü taxucürüwama texé tümachèxwa tanawãxta. Rü ngẽxguma texéchèxwa nawãxtaãgu, rü taxucürüwa texé tümacèx tayawãxna'.

8 Rü ñanagürü i nümax:

'Choma nüxũ chacuèx i guxũma i ngẽma cuxüxũ. Rü dücax, cuxũ chanatauxchaxẽẽ na togümaã nüxũ quixuxũcèx i chorü ore, rü taxucürüwa texé cuxna tanachu̱xu na cunaxüxũcèx i ngẽma puracü. Rü choma nüxũ chacuèx na tama aixcüma cuporaxüchixũ, erü noxretama nixĩ i ngẽma yaxõgüxũ i cuxũtawa ngẽxmagüxũ. Natürü cuma rü naga cuxĩnü i chorü ore, rü tama icuyacu̱x na chorü duũxũ quiĩxũ.

9 Rü ngẽmacèx i ngẽma duŭxŭgü i Chatanáarü ixĩgüxŭ i nügü ixugüxŭ na chorü
duŭxŭgü yixĩgüxŭ natürü tama aixcüma choxrü ixĩgüxŭ, rü tá chanamu na cupẽxegu
nacaxãpu̱xügüxŭcèx na nüxŭ nacuèxgüxŭcèx na aixcüma cuxŭ changechaŭxŭ.
10 Cuma rü meãma cuyanguxẽẽ i ngẽma cuxŭ chamuxŭ na aixcüma cuyaxõõmaxŭ
nae̱tüwa i ngẽma guxchaxŭgü i cuxŭ ngupetüxŭ. Rü ngẽmacèx tá cuxŭ íchapoxŭ na tama
cuxna nanguxŭcèx i ngẽma guxchaxŭ i taxŭ i ñoma i naãnewa tá ínguxŭ na guxŭma i ñoma
i naãnecŭ̱ã̱x i duŭxŭgüxŭ naxüxŭcèx.
11 Rü paxa tá nge̱ma cuxŭtawa chaxũ. Rü chanaxwèxe i ñu̱xma meã cumaxŭxŭrüŭ
meã cumaxecha, na taxúema cuxna napuxŭcèx i ngẽma curü ãmare.
12 Rü yíxema nüxŭ rüporamaẽgüxe i guxŭma i chixexŭ, rü Chaunatü ya Tupanaxŭtawa
tá tüxŭ changẽxmagüxẽẽ na tagutáma nge̱ma ítachoxŭxŭcèx. Rü tümagu tá chanaxümatü i
nae̱ga ya Chaunatü ya Tupana. Rü ngẽxgumarüŭ tá ta tümagu chanaxümatü i nae̱ga ya Tu-
panaãrü ĩãne ya Yerucharéŭ ya ngexwacaxŭne ya Tupanaxŭtawa i daxũguxŭ i naãnewa
írüxĩxŭne. Rü ngẽxgumarüŭ tá ta tümagu chanaxümatü i chauéga i ngexwacaxŭxŭ'.
13 Rü yíxema ãchixe̱xẽ rü name nixĩ i naga taxĩnü i ngẽma Tupanaãẽ i Üünexŭ nüxŭ ixuxŭ
namaã i ngẽma yaxõgüxŭtücumügü".

Ore ga yema yaxõgüxŭ ga Laodichéawa yexmagüxŭcèx ümatüxŭ

14 Rü yema chomaã idexaxŭ rü ñanagürü ta:
"Chanaxwèxe i Laodichéawa ngẽxmagüxŭ i yaxõgüxŭãrü ãẽ̱xgacücèx cunaxümatü rü
ñacurügü tá: 'Ñaã nixĩ i norü ore ya yima aixcüma ixĩcü ya aixcüma yanguxẽẽcü i ngẽma
nüxŭ yaxuxŭ rü ore i aixcüma ixĩxŭxŭxicatama ixucü. Rü nüma nixĩ ga inaxügüãxŭ ga
guxŭma ga yema Tupana üxŭ'.
15 Rü ñanagürü i nümax:
'Choma nüxŭ chacuèx i guxŭma i ngẽma cuxüxŭ. Rü nüxŭ chacuèx na tama wüxi i
duŭxŭ i chauxchi aixŭ quiĩxŭ, natürü tama wüxi i duŭxŭ i aixcüma choxŭ ngechaŭxŭ
quixĩ. Rü chierü noxtacüma wüxi i duŭxŭ i chauxchi aixŭ quixĩgu rü ẽxna noxtacüma
wüxi i duŭxŭ i aixcüma choxŭ ngechaŭxŭ quixĩgu.
16 Natürü ñu̱xma na írarüwatama choxŭ cungechaŭxŭ, rü ngẽmacèx tá cuxŭ íchatèx. Erü
tama noxtacüma wüxi i duŭxŭ i chauxchi aixŭ quixĩ rü tama noxtacüma wüxi i duŭxŭ i
aixcüma choxŭ ngechaŭxŭ quixĩ.
17 Rü cuma cugü quixuxgu rü cumuãrü dĩẽru̱ã̱x, rü cumuãrü ngẽmaxŭ̱ã̱x, rü meãma
cuxŭ naxüpetü, rü taxuŭma cuxŭ nataxu. Natürü i cuma rü tama nüxna cucuèxãchi na
chopẽxewa rü wüxi i taxuwama mexŭ quiĩxŭ, rü wüxi i ngechaŭxŭchi quiĩxŭ, rü wüxi
i taxuŭma cuxŭ ngẽxmaxẽ quiĩxŭ, rü ñoma wüxi i ngexetüxŭrüŭ quiĩxŭ, rü ñoma wüxi i
ngexchiruxŭrüŭ quiĩxŭ.
18 Rü ñu̱xma rü cuxŭ chaxucu̱xẽ na chauxŭtawa naxcèx cutaxexŭcèx i uiru i marü
üxüwa iguxŭ i nüxĩcatama ixĩxŭ. Rü ngẽmaãcü tá aixcüma cuxŭ nangẽxma i curü ngẽmaxŭ.
Rü ngẽxgumarüŭ ta cuxŭ chaxucu̱xẽ na chauxŭtawa naxcèx cutaxexŭcèx i cuxchiru
i cómüxŭ na ngẽmagu quicúxŭcèx na taxúema cuxŭ dauxŭcèx na cungexchiruxŭ. Rü
ngẽxgumarüŭ ta cuxŭ chaxucu̱xẽ na chauxŭtawa naxcèx cutaxexŭcèx i curü mèĩ̱xẽtüxŭ
na curümexẽtüxŭcèx na wena quidauchixŭcèx.
19 Choma rü tüxŭ chaxucu̱xẽ rü tüxŭ ichayarüwẽxãchixẽẽ ya guxãma ya yíxema tüxŭ
changechaŭxẽ. Rü ngẽmacèx name nixĩ i nüxŭ curüxo i cucüma i chixexŭ, rü aixcüma
choxŭ cungechaŭ rü cunaxü i ngẽma cuxŭ chanaxwèxexŭ.
20 Rü dücax, choma rü ĩã̱xwa tümacèx chacagüecha. Rü ngẽxguma chi texé choxŭ ĩnügu
rü chauxcèx tayawãxnagu, rü tá tümaxŭtagu chaxücu. Rü tümamaã tá chachibü rü tüma i
chomaã.
21 Rü yíxema nüxŭ rüporamaẽgüxe i chixexŭ, rü tá chaugüxŭtawa tüxŭ charütogüxẽẽ
na chomaã ãẽ̱xgacü tixĩgüxŭcèx, yexgumarüŭ ga choma rü nüxŭ na charüporamaẽxŭ ga
chixexŭ, rü ñu̱xũchi Chaunatüxŭtawa na chayarütoxŭrüŭ na namaã ãẽ̱xgacü chiĩxŭcèx'.

22 Rü yíxema ãchixe̱xẽ rü name nixĩ i naga taxĩnü i ngẽma Tupanaãẽ i Üünexũ nüxũ ixuxũ namaã i ngẽma yaxõgüxũtücumügü", ñanagürü ga yema chomaã idexaxũ.

4

Tupanaxũ nataxẽẽgü i daxũguxũ i naãnewa

1 Rü yemawena ga choma ga Cuáũ rü nüxũ chadau ga wüxi ga ĩa̱x ga iwãxnaxũ ga daxũguxũ ga naãnewa. Rü yema naga ga nacornetagaraũxũ ga noxri nüxũ chaxĩnüxũ ga chomaã idexaxũ, rü ñanagürü choxũ:

"¡Nuxã naxĩnagü! Rü tá cuxũ nüxũ chadauxẽẽ i ngẽma yixcüra tá ngupetüxũ", ñanagürü.

2 Rü yexgumatama ga choma rü Tupanaãẽ i Üünexũ rü chauãẽmaã inacuèx, rü daxũwa nanaga. Rü yéma daxũguxũ ga naãnewa nüxũ chadau ga wüxi ga tochicaxũ ga mexẽchixũ ga yéma Tupana nawa rütoxũ.

3 Rü guma yema tochicaxũwa rütocü, rü ñoma nuta ya mexẽchicü ya yasperüũ nixĩ na namexũ rü ñoma nuta ya cornalínarüũ nixĩ na namexũ. Rü yema tochicaxũe̱tüwa nayexma ga wüxi ga chirapa ga ñoma nuta ga esmerádarüũ mexẽchicü.

4 Rü yema tochicaxũcüwawa nayexmagü ga 24 ga togü ga tochicaxũgü ga nüxũ ínumaẽguãchixũ. Rü yema tochicaxũgüwa narütogü ga 24 ga ãe̱xgacügü ga yaxõgüxũãrü ixĩgüxũ. Rü cómüxũmaã nixãxchiru rü uirunaxcèx nixĩ ga norü ngèxcueruũgü.

5 Rü yema nachica ga Tupana írütoxũwa ínaxũxũ ga bèi̱xbẽxanexũ rü duruanexũ rü nagagü. Rü yema tochicaxũpẽxewa nayexma ga 7 ga omügü ga yéma naĩgüxũ. Rü yema omügü nixĩ ga Tupanaãẽ i Üünexũ ga yema 7 ga yaxõgüxũtücumümaã icuáxũ.

6 Rü yema Tupanaãrü tochicaxũpẽxewa rü ñoma dexáétüwarüũ ixĩxũmaã nachaxu rü nichipetü woruarüũ. Rü yema tochicaxũxũ ínachomaẽguãchi ga ãgümücü ga daxũcu̱ã̱x ga maxẽxũ ga guxũwama ãxẽtüxũ naweama rü napẽxewa.

7 Rü wüxi ga yema daxũcu̱ã̱x ga maxẽxũ rü nanaxairaxũ. Rü yema to rü nana-wocaraxũ. Rü yema norü tomaẽ̱xpü̱x rü nanaduũxũchiweraxũ. Rü yema norü ãgümücü rü nanaxĩyü i gonagüxũraxũ.

8 Rü yema ãgümücü ga daxũcu̱ã̱x ga maxẽxũ, rü wüxichigü nüxũ nayexma ga 6 ga naxpẽxatügü. Rü guxũwama ga naxpẽxatüétüwa rü naxpẽxatütüũwa rü namuxẽtü. Rü ngunecü rü chütacü rü ñanagürügüecha:

"Naxüüne, naxüüne, naxüüne nixĩ ya tórü Cori ya Tupana ya guxũe̱tüwa ngẽxmacü rü woetama ngẽxmaẽchacü", ñanagürügüecha.

9-10 Rü yema daxũcu̱ã̱x ga maxẽxũ, rü yexguma nüxũ yacuèxüũgüũxgu ga guma tochicaxũwa rütocü, rü moxẽ nüxna naxãgügu, rü yema 24 ga ãe̱xgacügü ga yaxõgüxũãrü rü yima woetama ngẽxmaẽchacüpẽxegu nacaxãpu̱xügü, rü nüxũ nicuèxüũgü, rü napẽxegu nananu ga norü ngèxcueruũgü.

11 Rü ñanagürügü:

"Pa Torü Cori, Pa Torü Tupanax, cuxũ nixĩ i namexũ na ticuèxüũgüxũ rü cuxũ tataxẽẽgüxũ, erü guxũe̱tüwa cungẽxma. Yerü cuma cunaxü ga guxũma rü curü ngúchaũgagu nixĩ i nangóxũ i ñu̱xmax", ñanagürügü.

5

Popera ga idixixũchiga rü Tupana Nane ga ñoma wüxi ga carnerurüũ imácüchiga

1 Rü ñu̱xũchi nüxũ chadau ga guma tochicaxũwa rütocü, rü norü tügünemẽxẽwa nanange ga wüxi ga popera ga idixixũ. Rü düxétüwa rü aixepewa rü naxãmatü ga yema popera. Rü 7 wa niñaxtachipẽxe.

2 Rü nüxũ chadau ga wüxi ga norü orearü ngeruũ ga daxũcu̱ã̱x ga poraxüchixũ ga tagaãcü íc̱axũ rü ñaxũ:

“¿Texé tixĩ ya yíxema mexe na tayagautanüxũ i norü ñaxtachipẽxexũ rü ítayadixgüxũ i ñaã popera?” ñaxũ.

3 Natürü woo ga daxũguxũ ga naãnewa rü bai ga ñoma ga naãnewa rü bai ga yuexũtanüwa, rü tataxuma ga texé ga mexe na ítayadixgüxũ rü nüxũ tadaumatüxũ na ñuxũ ñaxũ ga yema popera.

4 Rü choma rü poraãcü chaxaxu yerü tataxuma ga texé ga mexẽ na ítayadixgüxũ rü nüxũ tadaumatüxũ na ñuxũ ñaxũ ga yema popera.

5 Natürü wüxi ga yema 24 ga ãẽxgacügü ga yaxõgüxũãrü, rü ñanagürü choxũ:

“¡Tãxũ i cuxaxuxũ! Erü yima Cristu ya Yudátaa ya airüxũ poracü ya ãẽxgacü ya Dabítaa ixĩcü, rü marü nüxũ narüyexera i guxũma i chixexũ. Rü ngẽmacèx nüma nixĩ i namexũ na yagautanüãxũcèx i ngẽma 7 i norü ñaxtachipẽxexũ i ngẽma popera rü na íyawẽgüãxũcèx”.

6 Rü ñu̱xũchi nüxũ chadau ga Tupana Nane ga ñoma wüxi ga carneruxacü ga mèxwa írüdaxũrüũ yexma chicü naxũtagu ga guma tochicaxũwa rütocü rü natanügu ga yema ãgümücü ga daxũcu̱ã̱x ga maxẽxũ rü yema 24 ga ãẽxgacügü. Rü nüxũ nayexma ga 7 ga nachatacu̱xre ga norü poraarü cuèxruũ rü 7 ga naxẽtü. Rü guma 7 ga naxẽtü rü ngẽma nixĩ i Tupanaãẽ i Üünexũ i guxũma i ñoma i naãnewa namuxũãrü cuèxruũ ixĩxũ.

7 Rü guma pecaduarü ütanücèx yucü rü guma tochicaxũwa rütocücèx nixũ, rü nanayaxu ga yema popera ga norü tügünemẽxẽwa yexmaxũ.

8 Rü yexguma nayauxãgu ga yema popera, rü yema ãgümücü ga daxũcu̱ã̱x ga maxẽxũ rü yema 24 ga ãẽxgacügü rü inacaxgüãpu̱xü napẽxegu ga guma pecaduarü ütanücèx yucü. Rü wüxichigü ga yema ãẽxgacügü rü nüxũ nayexma ga wüxi ga norü paxetaruũ ga arpa. Rü yexgumarüũ ta nüxũ nayexma ga copa ga uirunaxcèx ga pumaratẽxemaã napagüxũ. Rü yema pumaratẽxe rü nayixichi ga yexguma yaxaxgu. Rü yema pumaragü, rü ngẽma nixĩ i Tupanaãrü duũxũgüarü yumüxẽgüarü cuèxruũgü.

9 Rü nagu nawiyaegü ga wüxi ga wiyae ga yexwacaxũxũ ga ñaxũ:

“Cuma nixĩ i cumexũ na cunayaxuxũ i ngẽma popera rü cuyagautanüxũ i ngẽma norü ñaxtachipẽxexũ. Yerü cuma rü marü quimèxchirẽx, rü cugümaã Tupanaãxũ naxcèx cutaxe i nagúxũraũxũ i duũxũgü i nagúxũraũxũ i nachiũãnecu̱ã̱x i nagúxũraũxũ i nagawa idexagüxũ.

10 Rü ngẽmagüxũ cuxüchica i ngextá ãẽxgacü íquiĩxũwa, rü Tupanaãrü ngũxẽẽruũgüxũ cuyaxĩgüxẽẽ na cumaã wüxigu guxũ i naãnemaã inacuèxgüxũcèx”,
ñanagürügü.

11 Rü yemawena ichadawenü, rü nüxũ chaxĩnü ga naga ga muxũchixũma ga Tupanaãrü orearü ngeruũgü ga daxũcu̱ã̱x. Rü norü ngãxũwa nayexma ga yema tochicaxũ rü yema ãgümücü ga daxũcu̱ã̱x ga maxẽxũ rü yema 24 ga ãẽxgacügü. Rü namuxũchima ga yema Tupanaãrü orearü ngeruũgü ga daxũcu̱ã̱x ga yéma yexmagüxũ.

12 Rü tagaãcü ñanagürügü:

“Daa nixĩ ya yima ñoma wüxi i carneruacürüũ imácü ga pecaduarü ütanücèx yucü. Rü nüma nixĩ i namexũ na guxũãrü ãẽxgacü yiĩxũ, rü guxũãrü yora yiĩxũ, rü guxũ i cuèx nüxũ ngẽxmaxũ, rü guxũãrü yexera naporaxũ. Rü nüma nixĩ i namexũ na guxãma nüxũ ngechaũgüxũ rü nataxẽẽgüxũ rü nüxũ icuèxüũgüxũ”, ñanagürügü.

13 Rü nüxũ chaxĩnü ta ga naga ga guxũma ga yema Tupana üxũ i daxũguxũ i naãnewa rü ñoma i naãnewa rü naãnetüũwa rü taxtü i taxũwa ngẽxmagüxũ ga ñagüxũ:

“Name nixĩ na guxũgutáma guxãma nüxũ icuèxüũgüxũ rü nüxũ ngechaũgüxũ rü nataxẽẽgüxũ ya yima pecaduarü ütanücèx yucü rü yima ngẽma tochicaxũwa rütocü, erü nümagü nixĩ i guxũguma ãẽxgacügü yixĩgüxũ”, ñanagürügü.

14 Rü yema ãgümücü ga daxũcu̱ã̱x ga maxẽxũ rü ñanagürügü:

“Ngẽmaãcü yiĩ”, ñanagürügü. Rü yema 24 ga ãẽxgacügü rü inacaxgüãpu̱xü rü nüxũ nicuèxüũgü.

6

Yema 7 ga ñaxtachipẽxe- ruŭchiga

1 Rü ñu̱xũchi nüxŭ chadau ga yexguma guma pecaduarü ütanücèx yucü yagauyegu ga yema nüxĩraŭxŭ ga norü ñaxtachipẽxexŭ ga yema popera. Rü nüxŭ chaxĩnü ga wüxi ga yema daxũcu̱a̱x ga maxŭxŭ ga tagaãcü ñoma duruanexŭrüŭ ñaxŭ choxŭ:

“¡Nuã naxũ!” ñaxŭ.

2 Rü ichadawenü rü nüxŭ chadau ga wüxi ga cowaru ga cómüxŭ. Rü yema nae̱tüwa rütoxŭ rü nüxŭ nayexma ga wüxi ga norü würa. Rü wüxi ga ngèxcueruŭ nüxna naxã. Rü poraãẽãcüma norü cowarumaã inaxũãchi na duŭxŭgüxŭ nayexeraxŭcèx.

3 Rü yexguma guma pecaduarü ütanücèx yucü yagauyegu ga yema norü taxre ga yema poperaarü ñaxtachipẽxexŭ, rü nüxŭ chaxĩnü ga yema norü taxre ga yema daxũcu̱a̱x ga maxŭxŭ ga ñaxŭ choxŭ:

“¡Nuã naxũ!” ñaxŭ.

4 Rü yéma naxũ ga wüxi ga cowaru ga dauxŭ. Rü yema nae̱tüwa rütoxŭ rü wüxi ga tara ga taxŭ nüxna naxã. Rü yexgumarüŭ ta pora nayaxu na iyanaxoxẽẽãxŭcèx na nügü nangechaŭgüxŭ ga duŭxŭgü. Rü yemaãcü nanaxü na nügü nadèi̱xŭcèx ga duŭxŭgü.

5 Rü yexguma guma pecaduarü ütanücèx yucü yagauyegu ga yema norü tomae̱xpü̱x ga yema poperaarü ñaxtachipẽxexŭ, rü nüxŭ chaxĩnü ga yema norü tomae̱xpü̱x ga yema daxũcu̱a̱x ga maxŭxŭ ga ñaxŭ choxŭ:

“¡Nuã naxũ!” ñaxŭ. Rü ichadawenü rü nüxŭ chadau ga wüxi ga cowaru ga waxüxŭ. Rü yema nae̱tüwa rütoxŭ rü naxmẽxwa nüxŭ nayexma ga wüxi ga ta̱cüarü yaruŭ ga balanza.

6 Rü nüxŭ chaxĩnü ga wüxi ga naga ga yema daxũcu̱a̱x ga maxẽxŭãrü ngãxŭtanüwa inaxũxŭ ga ñaxŭ:

“Wüxi i ngunexŭãrü puracütanü rü naxãtanü i wüxi i kilo i trigu. Rü wüxi i ngunexŭãrü puracütanü naxãtanü i tomae̱xpü̱x i kilo i chebada. ¡Natürü tãxũ i cuyanatauxẽẽxŭ i ngẽma chixŭ rü yima binu!” ñanagürü.

7 Rü yexguma guma pecaduarü ütanücèx yucü yagauyegu ga yema norü ãgümücü ga yema poperaarü ñaxtachipẽxexŭ, rü nüxŭ chaxĩnü ga yema norü ãgümücü ga yema daxũcu̱a̱x ga maxẽxŭ ga ñaxŭ choxŭ:

“¡Nuã naxũ!” ñaxŭ.

8 Rü ichadawenü rü nüxŭ chadau ga wüxi ga cowaru ga dexexŭ. Rü yema nae̱tüwa rütoxŭ rü Yu nixĩ ga nae̱ga. Rü yema naweama ne ũxŭ, rü Yuexŭchica nixĩ ga nae̱ga. Rü yema taxre nanayauxgü ga pora na ñoma ga naãnewa rü wüxi ga yema norü ãgümücütücumü ga duŭxŭgümaã inacuèxgüxŭcèx na daimaã rü taiyamaã rü ḏaaweanemaã rü ngoxo idüraexŭmaã nayuexẽẽãxŭcèx.

9 Rü yexguma guma pecaduarü ütanücèx yucü yagauyegu ga yema norü wüximẽe̱xpü̱x ga yema poperaarü ñaxtachipẽxexŭ, rü nüxŭ chadau ga wüxi ga nachica ga ngextá Tupanacèx naxŭnagü nawa yagugüxŭ na nüxna naxãgüãxŭcèx. Rü yema nachicatüŭwa nüxŭ chadau ga naãẽgü ga yema duŭxŭgü ga Tupanaãrü orexŭ na yaxugüxŭcèx nadèi̱xŭ.

10 Rü yema naãẽgü rü tagaãcü ñanagürügü:

“Pa Torü Cori ya Guxŭe̱tüwa Ngẽxmacü rü Üünecü rü Ixaixcümacüx, ¿ñuxgura tá ta i nüxna cucaxŭ rü cunapoxcuexŭ i ngẽma duŭxŭgü i chixexŭ ga toxŭ dèi̱xŭ?” ñanagürügü.

11 Rü ñu̱xũchi ga Tupana rü wüxichigü ga yema duŭxŭgüna nanaxã ga naxchiru ga máxŭ rü cómüxŭ. Rü yema duŭxŭgüãẽgüxŭ ñanagürü:

“¡Paxaãchi iperüngŭẽ ñu̱xmatáta yangu i peeneẽgü i Cristuaxŭ puracüexŭ i pexrüŭ tá dèi̱xŭ!” ñanagürü.

12 Rü yexguma guma pecaduarü ütanücèx yucü yagauyegu ga yema norü 6 ga yema poperaarü ñaxtachipẽxexŭ, rü nüxŭ chadau ga poraãcü na naxĩa̱xãchianexŭ. Rü üèxcü

rü wüxi ga naxchiru ga waxcharaxŭrüŭ nixĩ. Rü tauemacü rü guxŭwama nagürüŭ naduema.

13 Rü woramacurigü rü ẽxtagü rü daxũwa narüyi rü ñoma ga naãnegu nayi. Rü ñoma orix i doxüxŭma buanecü ya tacü rüyixẽẽxŭrüŭ nixĩ.

14 Rü guxŭma i daxũwa nüxŭ idauxŭ rü inayarütaxu. Rü ñoma wüxi i popera i dixcumüãchixŭ rü iiyarütaxuxŭrüŭ nixĩ. Rü guxŭma ga mèxpűnegü rü capaxũgü rü nixĩgachi ga nachicawa.

15 Rü ñoma ga naãnewa yexmagüxŭ ga nachiŭãnegüarü ãẽxgacügü, rü mèxpűnemagu rü mèxpűneãrü nutatanügu nicux̱gü. Rü wüxigu yexma namaã nicux̱gü ga yema togü ga ãẽxgacügü ga taxŭgü ga ñoma ga naãnemaã icuèxgüxŭ, rü churaragüarü ãẽxgacügü ga taxŭgü, rü yema duŭxŭgü ga muãrü dĩẽrux̱güxŭ, rü yema duŭxŭgü ga ñoma ga naãnewa poraexŭ, rü guxŭma ga duŭxŭgü ga coriãxgüxŭ, rü guxŭma ga duŭxŭgü ga ngearü coriãxgüxŭ.

16 Rü guxŭma ga nümagü, rü guma mèxpűnexŭ rü guma nutagüxŭ ñanagürügü:

“¡Toétügu peyi na toxŭ ipicux̱güxŭcèx naxchaxwa ya yima ngẽma tochicaxŭwa rütocü, rü naxchaxwa ya yima pecaduarü ütanücèx yucü erü tama tanaxwèxe na toxŭ napoxcuexŭ!

17 Erü marü ínangu i ngẽma ngunexŭ i ãũcümaxŭ i nagu napoxcuexŭ i ngẽma duŭxŭgü i tama Tupanaãrü ixĩgüxŭ. ¿Rü texé tá namaã tapora i ngẽma?” ñanagürügü.

7

Yema Yudíugü ga nacatüwa cuèxruŭãxgüxŭchiga

1 Rü yemawena rü nüxŭ chadau ga ãgümücü ga Tupanaãrü orearü ngeruŭgü ga daxũcŭãx ga ñoma ga naãneãrü ãgümücüpẽxegu chigüxŭ. Rü ínanapoxŭgü ga gucüma ga buanecügü na tama waixŭmüãneẽtügu naxüxŭcèx, rü tama taxŭ i taxtüétügu naxüxŭcèx, rü bai i ṯacü rü naĩétügu naxüxŭcèx.

2 Rü yexgumarüŭ ta nüxŭ chadau ga wüxi ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ ga daxũcŭãx ga üèxcü íyarügoxŭwaama ne ũxŭ. Rü nüxŭ nayexma ga Tupana ya Maxŭcüarü ṯacüarü üégaruŭ. Rü nüma rü tagaãcü nüxna nacagü ga yema togü ga ãgümücü ga Tupanaãrü orearü ngeruŭgü ga nayauxgüxŭ ga pora na nachixexẽẽgüãxŭcèx ga guxŭma ga waixŭmü rü guxŭma ga taxŭ ga taxtü.

3 Rü ñanagürü nüxŭ:

“¡Tãxũ i yatacüma penachixexẽẽxŭ i waixŭmü rü taxtü i taxŭ rü naĩgü, ñux̱matáta nacatüwa tayaxüarü cuèxruŭãxgü i ngẽma Tupanaãrü duŭxŭgü ixĩgüxŭ!” ñanagürü.

4 Rü nüxŭ chaxĩnü ga ñuxre na yiĩxŭ ga yema cuèxruŭãxgüxŭ. Rü guxŭma ga Yudíugütanüwa rü 144,000 nixĩ.

5-8 Rü yema cuèxruŭãxgüxŭ ga Yudíugü, rü ñaã nixĩ:

Yudátaagü - 12,000
Rubéŭtaagü - 12,000
Gadutaagü - 12,000
Achetaagü - 12,000
Netarítaagü - 12,000
Manachétaagü - 12,000
Chimeũtaagü - 12,000
Lebítaagü - 12,000
Ichacátaagü - 12,000
Chaburãũtaagü - 12,000
Yúchetaagü - 12,000
Beyamítaagü - 12,000

9 Rü yemawena ichadawenü, rü nüxũ chadau ga muxũchixũma ga nagúxũraũxũ ga duũxũgü ga nagúxũraũxũ ga nagawa idexagüxũ ga guxũma ga nachiũãnewa ne ĩxũ. Rü yema tochicaxũpẽxegu rü guma pecaduarü ütanücèx yucüpẽxegu nachigü. Rü yema na namuxũchixũ rü taxucürüwa texé tayaxugü na ñuxre yiĩxũ. Rü naxchiru ga icómüxũ rü imáxũmaã nixãxchiru. Rü naxmẽxwa nanangegü ga wairaátügü.
10 Rü guxũma ga nümagü rü tagaãcü ñanagürügü:

"Yima tórü Tupana ya tochicaxũwa rütocü rü yima pecaduarü ütanücèx yucü nixĩ ya tüxũ maxẽxẽẽgücü", ñanagürügü.

11 Rü guxũma ga Tupanaãrü orearü ngeruũgü ga daxũcu̱ã̱x rü nüxũ ínachimaẽguãchi ga yema tochicaxũ rü yema 24 ga ãẽ̱xgacügü rü yema ãgümücü ga daxũcu̱ã̱x ga maxẽxũ. Rü yema tochicaxũpẽxegu nanangücuchitanü ga yema orearü ngeruũgü, rü Tupanaxũ nicuèxüũgü.

12 Rü ñanagürügü:

"Rü ngẽmaãcü yiĩ. Rü nüma nixĩ i namexũ na guxũguma guxãma nüxũ icuèxüũgüxũ, rü nataxẽẽgüxũ, rü moxẽ nüxna ixãgüxũ, rü nüxũ ingechaũgüxũ, erü guxũ i cuèx nüxũ nangẽxma, rü guxũẽ̱tüwa nangẽxma, rü guxũãrü yexera napora. Rü ngẽmaãcü yiĩ", ñanagürügü.

13 Rü ñu̱xũchi wüxi ga yema 24 ga ãẽ̱xgacügü rü choxna naca, rü ñanagürü:

"¿Texégü tixĩgü ya yíxema cómüchirugüxe, rü ngextá ne taxĩ?" ñanagürü.

14 Rü choma chanangãxũ, rü ñacharügü:

"Pa Corix, cuma nixĩ i nüxũ cucuáxũ na texégü tixĩgüxũ", ñacharügü. Rü yexguma ga nüma rü ñanagürü:

"Yíxemagü tixĩgü ga nawa ngupetütanüxẽ ga yema ngúxũ ga taxũ rü marü tügü iyauxgüchiruxe nagüwa ga guma pecaduarü ütanücèx yucü. Rü ngẽmacèx nixĩ i ticómüchiruxũ.

15 Rü ngẽmacèx nixĩ i Tupanaãrü tochicaxũpẽxewa tangẽxmagüechaxũ rü ngunecü rü chütacü rü Tupana íngẽxmaxũwa nüxũ tapuracüexũ. Rü nümatama ya Tupana ya tochicaxũwa rütocü rü tüxna nadau.

16 Rü marü tagutáma wenaxãrü taiya tüxũ nangu̱x, rü tagutáma ti̱tawae. Rü marü tagutáma üèxcü tüxũ nigu, rü tagutáma üèxcüarü naĩanexũ tüxũ nangu̱x.

17 Erü yima pecaduarü ütanücèx yucü i ngẽma tochicaxũxũtawa ngẽxmacü, rü tá aixcüma meã tüxna nadau ñoma carnerugüna idauxũrüũ. Rü nawa tá tüxũ nagagü i ngẽma dexáarü chuxchuxũgü i maxẽẽruũ. Rü Tupana tá tüxũ ínanapi i guxũma i tümagüũxẽtü", ñanagürü.

8

Yema norü 7 ga ñaxtachipẽxeruũchiga rü yema buetare ga uirunaxcèxchiga

1 Rü yexguma guma pecaduarü ütanücèx yucü yagauyegu ga yema norü 7 ga yema poperaarü ñaxtachipẽxexũ, rü ngãxũ ga ora nachipetüanemare ga daxũguxũ ga naãnewa.

2 Rü ñu̱xũchi nüxũ chadau ga yema 7 ga Tupanaãrü orearü ngeruũgü ga daxũcu̱ã̱x ga yexma Tupanapẽxegu chigüxũ. Rü wüxichigü nanayaxu ga norü corneta ga nüxna naxãxũne.

3 Rü yemawena ínangu ga wüxi ga to ga Tupanaãrü orearü ngeruũ ga daxũcu̱ã̱x. Rü yéma nanange ga wüxi ga norü buetare ga uirunaxcèx ga pumaraarü gutẽxeruũ. Rü yema uirunaxcèx ga pumaraarü gutẽxeruũtaxmüpẽxegu nachi. Rü nanayauxtẽxe ga taxũ ga pumara ga nüxna naxãxũ na yema tochicaxũpẽxewa yexmaxũ ga pumaraarü gutẽxeruũtaxmüwa yaguãxũcèx, na yemaãcü Tupanana naxããxũcèx ga yema pumaratẽxe na yema pumaraema rü wüxigu Tupanaãrü duũxũgüarü yumüxẽmaã Tupanaxũtawa nanguxũcèx.

4 Rü yema pumaratẽxe ga yema orearü ngeruũãxũ yexmaxũ rü daxũ naxũẽma wüxigu namaã ga Tupanaãrü duũxũgüarü yumüxẽgü ñu̱xmata Tupanaxũtawa nangu.
5 Rü ñu̱xũchi ga yema orearü ngeruũ rü nanayaxu ga yema buetare ga pumaraarü gutẽxeruũ. Rü yema pumaraarü gutẽxeruũtaxmüwa nanayaxu ga ãwe ga naĩcü, rü gumamaã nanaxüãcu ga guma buetare. Rü ñu̱xũchi ñoma ga naãne̱tügu nanaña. Rü yexgumatama poraãcü naduruãchiane, rü poraãcü nicuxcuane rü nibèi̱xbẽxane rü naxĩã̱xãchiane.

Tupanaãrü orearü ngeruũgü ga daxũcu̱ũã̱xãrü cornetachiga

6 Rü yexguma ga yema 7 ga Tupanaãrü orearü ngeruũgü ga daxũcu̱ũã̱x ga icornetaãxũ, rü nügü ínamexẽẽgü na nagu yacuegüxũcèx.
7 Rü wüxi ga yema Tupanaãrü orearü ngeruũ rü nüxĩra nayacue ga norü corneta. Rü yexgumatama ñoma ga naãne̱tügu narüyi ga gáuxũ rü üxüema ga nagümaã ãe̱ũxũ. Rü wüxi ga yema norü tomaẽ̱xpü̱xarü üye ga ñoma ga naãne rü nixa. Rü yexgumarüũ ta wüxi ga yema norü tomaẽ̱xpü̱xarü üye ga naĩxnecü rü nixa. Rü guxũma ga natüane rü nixae.
8 Rü yema norü taxre ga Tupanaãrü orearü ngeruũ rü nayacue ga norü corneta. Rü ñu̱xũchi wüxi ga i̱acü ga taxüchixũ ga namèxpũneraũxũ ga iyauxraxũ, rü yexma taxtü ga taxũgu nanaña. Rü wüxi ga yema norü tomaẽ̱xpü̱xarü üye ga taxtü rü nagüxũ nananguxuchi.
9 Rü wüxi ga yema norü tomaẽ̱xpü̱xarü üyetücumü ga yema taxtüwa maxẽxũ, rü nayue. Rü yexgumarüũ ta wüxi ga yema norü tomaẽ̱xpü̱xarü üyetücumü ga wapurugü, rü inayi.
10 Rü yema norü tomaẽ̱xpü̱x ga Tupanaãrü orearü ngeruũ, rü nayacue ga norü corneta. Rü ñu̱xũchi wüxi ga taxüchicü ga woramacuri ga taemaxũchicü rü daxũwa narüngu. Rü wüxi ga omü ga ixaxũrüũ nixĩ. Rü nagu nangu ga wüxi ga yema norü tomaẽ̱xpü̱xarü üye ga natügü rü natüxacügü.
11 Rü guma woramacuri rü Üxüxũ nixĩ ga nae̱ga. Rü wüxi ga yema norü tomaẽ̱xpü̱xarü üye ga guxũma ga dexá rü naxüxchiü. Rü muxũma ga duũxũgü rü yema dexáwa nayue yerü naxüxchiü.
12 Rü yema norü ãgümücü ga Tupanaãrü orearü ngeruũ rü nayacue ga norü corneta. Rü wüxi ga yema norü tomaẽ̱xpü̱xarü üye ga üèxcü rü nixo. Rü yexgumarüũ ta wüxi ga yema norü tomaẽ̱xpü̱xarü üye ga tauemacü rü woramacurigü rü ẽxtagü rü nixo. Rü yemaãcü wüxi ga yema norü tomaẽ̱xpü̱xarü üye ga guxũma ga yema rü naxẽãne. Rü ga ngunecü rü ãgümücü ga ora naxẽãne. Rü ga chütacü rü ãgümücü ga ora nataxuma ga tauemacü rü bai ga woramacurigü rü bai ga ẽxtagü.
13 Rü yemawena ichadawenü rü nüxũ chaxĩnü ga wüxi ga ĩyü ga daxũgu íxexeũxũ ga tagaãcü ñaxũ:

“Nangechaũtümüũgü i ngẽma duũxũgü i yea pecaduãxũ i naãnewa maxẽxũ i ngẽxguma yacuegüãgu tá ya norü cornetagü i ngẽma togü i tomaẽ̱xpü̱x i Tupanaãrü orearü ngeruũgü”, ñaxũ.

9

1 Rü yema norü wüximẽẽ̱xpü̱x ga Tupanaãrü orearü ngeruũ, rü nayacue ga norü corneta. Rü nüxũ chadau ga wüxi ga woramacuri ga daxũwa rüngucü ga ñoma ga naãnegu ngucü. Rü guma woramacuri nanayaxu ga yema ãxmaxũ ga taguma iyacuáxũãrü chawi.
2 Rü nayawãxna ga yema ãxmaxũ ga taguma iyacuáxũ. Rü yéma inayagoema ga caxixũ ñoma wüxi i taxũ i u̱xearü caxixũrüũ. Rü yema caxixũ rü nanaxẽẽmaxẽẽ ga üèxcü.
3 Rü yema caxixũwa ínachoxũ ga munügü ga naãne̱tügu ya̱ixũ. Rü yema munügü rü nanayauxgü ga pora ga nüxna naxãxũ na ñoma tuxchinawerüũ duũxũgüxũ nachixũcèx.

4 Rü yema munümaã nüxŭ nixu na tama natüanexŭ nachixexẽẽxŭcèx rü bai i ṯacü rü nanetügü rü bai i ṯacü rü naĩgü. Natürü nanamu na nachixexẽẽgüãxŭcèx ga yema duŭxŭgü ga tama Tupanaãrü cuèxruŭ nacatüwa yexmaxŭ.

5 Natürü tama nanamu na yema duŭxŭgüxŭ nadèi̱xŭcèx. Natürü nanamu na ngúxŭ nüxŭ yangexẽẽmaregüxŭcèx ga wüximẽẽ̱xpü̱x ga tauemacü. Rü yema ngúxŭ ga nüxŭ yangexẽẽgüxŭ, rü ñoma tuxchinawe duŭxŭgüxŭ chixŭrüŭ nixĩ.

6 Rü ngẽma ngunexŭgügu rü duŭxŭgü tá naxcèx nadaugü na nayuexŭ, natürü tãũtáma nayue. Rü woo nanaxwèxegüxüchi na nayuexŭ, natürü taxucürüwatáma nayue.

7 Rü yema munügü rü ñoma cowaru i guerawa ĩxŭrüŭ nixĩgü. Rü naẽruwa nüxŭ nayexma ga ṯacü ga ñoma ngèxcueruŭ ga uirunaxcèxrüŭ ixĩgüxŭ. Rü nachiwe rü nanaduŭxŭchiweraxŭgü.

8 Rü nayaegü rü ñoma ngeã̱xyaerüŭ nixĩgü. Rü napütagü rü ñoma aipütagürüŭ nixĩgü.

9 Rü naxŭnewa nayexma ga norü poxŭruŭ ga fierunaxcèx. Rü naxpẽxatügüga rü ñoma muxũchine ya caru ya guerawa cowaru túgünegarüŭ ixĩxŭ.

10 Rü nareexŭgü rü ñoma tuxchinawerüŭ naxãnegu. Rü yema naneguwa rü naxãguchata na wüximẽẽ̱xpü̱x ya tauemacü duŭxŭgüxŭ ngúxŭ yangexẽẽgüxŭcèx.

11 Rü yema munügüarü ãẽ̱xgacü, rü yema ãxmaxŭ ga taguma iyacuáxŭãrü dauruŭ nixĩ. Rü Yudíugügawa ga yema munügüarü ãẽ̱xgacü, rü Abadóŭ nixĩ. Rü Griégugügawa rü Apolióŭ nixĩ. Rü ngẽma rü: “Chixexẽẽruŭ”, ñaxŭchiga nixĩ.

12 Rü yexma nayacuèx ga yema nüxĩraŭxŭ ga chixexŭ ga taxŭ, natürü ínayaxüama ga to ga taxre.

13 Rü yema norü 6 ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ rü nayacue ga norü corneta. Rü nüxŭ chaxĩnü ga wüxi ga naga ga yema Tupanapẽxewa yexmaxŭ ga uirunaxcèx ga pumaraarü gutẽxeruŭtaxmüwa inaxũxŭ.

14 Rü yema naga rü nanamu ga yema orearü ngeruŭ ga cornetaãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ:

“¡Yawẽgüxŭ i ngẽma ãgümücü i orearü ngeruŭgü i Chatanáãrü ixĩgüxŭ i taxtü i Eufrátegu ngãxŭgüxŭ!” ñanagürü.

15 Rü yemaãcü niwẽgüxŭ ga yema ãgümücü ga orearü ngeruŭgü na nadaiãxŭcèx ga wüxi ga yema norü tomaẽ̱xpü̱xarü üyetücumü ga duŭxŭgü. Yerü ga yema orearü ngeruŭgü rü woetama yemacèx ínamemaregü na yema ora rü yema ngunexŭ rü guma tauemacü rü guma taunecü nadaiãxŭcèx ga yema duŭxŭgü.

16 Rü nüxŭ chaxĩnü na ñuxre na yiĩxŭ ga yema orearü ngeruŭgüarü churaragü ga cowaruétügu ĩxŭ. Rü 200 miyónegü nixĩgü.

17 Rü yemaãcü nixĩ ga nüxŭ chadauxŭ ga yema cowarugü ga yexguma chango̱xetügu. Rü yema churaragü ga yema cowaruétügu ĩxŭ rü nüxŭ nayexma ga norü ngèxcuxŭnexŭ ga poxŭruŭ ixĩxŭ ga ñoma üxüxetürüŭ iyauraxŭ. Rü yema poxŭruŭ rü nixãmatü rü nidaumatü rü niyèu̱xmatü rü nidexmatü. Rü yema cowaruerugü rü ñoma aierurüŭ nixĩgü. Rü naã̱xgüwa ínaxũxũ ga üxüema rü caxixŭ rü azufre.

18 Rü wüxi ga norü tomaẽ̱xpü̱xarü üyetücumü ga duŭxŭgü rü nayue namaã ga yema tomaẽ̱xpü̱x ga chixexẽẽruŭ ga üxüema rü caxixŭ rü azufre ga yema cowarugüèxwa íchoxŭxŭ.

19 Yerü ga yema cowarugü rü naã̱xwa rü nareexŭwa nixĩ ga nüxŭ nayexmaxŭ ga norü pora na duŭxŭgüxŭ nadèi̱xŭcèx. Yerü ga nareexŭgü rü ñoma ãxtaperüŭ nixĩgü, rü yemamaã nanango̱x ga duŭxŭgü rü ngúxŭ nüxŭ ningexẽẽ rü nanadai.

20 Natürü ga yema togü ga duŭxŭgü ga tama yema poxcuruŭgümaã yuexŭ, rü tama nüxŭ narüxoe ga yema chixexŭgü ga naxügüxŭ. Rü tama nüxŭ narüxoe na nüxŭ yacuèxüŭgüxŭ ga ngoxogü rü norü tupananetachicünèxãgü ga uirunaxcèx rü dĩẽrumünaxcèx rü cobrenaxcèx rü nutagünaxcèx rü naĩnaxcèx. Rü yemaãcü nüxŭ nicuèxüŭgüama ga yema norü tupananetachicünèxãgü ga ngearü maxŭãxŭ rü tama nüxŭ dauxŭ rü tama nüxŭ ĩnüxŭ rü tama ixũxŭ.

21 Rü tama nüxũ narüxoe na namáẽtagüxũ, rü yayuüexũ, rü nangẽãẽgüxũ rü
nangĩtèèxgüxũ.

10

Orearü ngeruũ ga nüxũ yexmaxũ ga popera ga idixixũchiga

1 Rü nüxũ chadau ga wüxi ga to ga Tupanaãrü orearü ngeruũ ga daxũguxũ ga naãnewa
írüxĩxũ. Rü wüxi ga caixanexũãrü ngãxũwa nayexma, rü wüxi ga chirapa naétügu
nabo. Rü nachiwe rü ñoma üèxcürüũ niyauracüü. Rü naparagü rü ta ñoma üxüemarüũ
niyauracüü.
2 Rü naxmẽxwa nüxũ nayexma ga wüxi ga poperaxacü ga íiwẽgüxũ. Rü norü
tügünepara rü taxtü i taxũẹ̄tügu nachicutü. Rü norü ṯoxwepara rü waixũmüãnegu
nachicutü.
3 Rü ñu̱xũchi ga nüma rü tagaãcü aita naxü ñoma wüxi ya ai ya tagaãcü aita ücürüũ. Rü
yexguma aita naxū̱xgu rü 7 ẽxpū̱xcüna naduruãchiane.
4 Rü yexguma yema 7 ẽxpū̱xcüna na naduruãchianexũguwena rü chanaxümatüchaũ.
Natürü nüxũ chaxĩnü ga wüxi ga naga ga daxũguxũ ga naãnewa inaxũxũ ga ñaxũ choxũ:
“¡Tãxũ i cunangō̱xẽẽxũ i ngẽma 7 i duruanexũ nüxũ ixuxũ! ¡Rü ngexrüma na cu-
naxümatüxũ!” ñaxũ choxũ.
5 Rü ñu̱xũchi ga yema Tupanaãrü orearü ngeruũ ga nüxũ chadauxũ na taxtü ga
taxũẹ̄tügu rü waixũmüẹ̄tügu nachicutüxũ, rü daxũ naxunagü ga norü tügünechacüü.
6 Rü inaxuneta naẹ̄gagu ga Tupana ya yima guxũguma maxũcü ya yima naxücü i
daxũguxũ i naãne rü ñoma i naãne rü taxtü i taxũ rü guxũma i ṯacü nawa ngẽxmagüxũ.
Rü ñanagürü ga yema orearü ngeruũ:
“Ñu̱xma rü marü tãũtáma nuxcü ningu i ngẽma Tupana nüxũ ixuxũ.
7 Erü ngẽxguma nawa nanguxgu na ngẽma norü 7 i Tupanaãrü orearü ngeruũ in-
axügüxũ na yacueãxũ ya norü corneta, rü ngẽxguma tá nixĩ i yanguxũ ga yema noxri
ẽxũguxũ ga Tupanaãrü uneta, yema nuxcümaũgüxũ ga norü orearü uruũgümaã nüxũ
yaxuxũ”, ñanagürü.
8 Rü yema naga ga noxri nüxũ chaxĩnüxũ ga daxũguxũ ga naãnewa inaxũxũ, rü
wenaxãrü chomaã nidexa. Rü ñanagürü choxũ:
“¡Naxũtawa naxũ i ngẽma Tupanaãrü orearü ngeruũ i taxtü i taxũẹ̄tügu rü
waixũmüãneẹ̄tügu chicutüxũ! ¡Rü nüxna nayaxu i ngẽma poperaxacü i marü íiwẽgüxũ i
naxmẽxwa ngẽxmaxũ!” ñanagürü.
9 Rü naxũtawa chaxũ ga yema orearü ngeruũ, rü nüxna naxcèx chaca ga yema
poperaxacü na choxna naxããxũcèx. Rü nüma rü ñanagürü choxũ:
“Ñaã nixĩ. ¡Rü nayaxu rü nangō̱x! Rü cuèxwa rü berurerüũ tá namaĩcura. Natürü
cuanüwa rü tá nanaxüxãchi”, ñanagürü choxũ.
10 Rü yema orearü ngeruũmẽxẽwa chanayaxu ga yema poperaxacü, rü chanangō̱x. Rü
chauèxwa rü berurerüũ namaĩxcura. Natürü yexguma chanangō̱xguwena rü chauanüwa
rü nanaxüxãchi rü changu̱xneca.
11 Rü ñu̱xũchi chomaã nüxũ nixu, rü ñanagürü choxũ:
“Name nixĩ na wenaxãrü Tupanaãrü orexũ quixuxũ namaã i muxũma i nagúxũraũxũ
i duũxũgü, rü muxũma i nachiũãnecū̱ã̱xgü i duũxũgü, rü muxũma i duũxũgü i to i
nagawa idexagüxũ, rü muxũma i nachiũãnegüarü ãẽxgacügü”, ñanagürü choxũ.

11

Taxre ga orearü uruũchiga

1 Rü yemawena chanayaxu ga wüxi ga dexnemenèxã ga ngugüruũ ixĩxũne ga choxna
naxãxũne. Rü guma choxna naxãcü rü ñanagürü choxũ:

“¡Inachi rü nangugü ya yima Tupanapata rü ngẽma pumaraarü gutẽxeruŭtaxmü! ¡Rü yaxugü rü ñuxre yiĩxŭ i ngẽma duŭxŭgü i ngẽma Tupanaxŭ icuèxüŭgüxŭ!

2 ¡Natürü ngẽma naã̲xtü ya Tupanapata, rü tãũtáma cunangugü! Erü ngẽma duŭxŭgü i tama Tupanaãxŭ yaxõgüxŭna marü nanaxã. Rü nümagü rü tomaẽ̲xpü̲x ya taunecüarü ngãxŭ tá chixexŭ namaã naxügü ya yima ĩãne ya üünene ya Yerucharéŭ.

3 Rü choma rü tá chanamu i taxre i chorü orearü uruŭgü na 1,260 i ngunexŭ duŭxŭgümaã nüxŭ yaxugüxŭcèx i chorü ore. Rü nümagü i ngẽma taxre rü tá niwẽxchiru na ngẽmawa duŭxŭgü nüxŭ cuèxgüxŭcèx na ngechaŭ nüxŭ nguxgüxŭ”, ñanagürü choxŭ.

4 Rü ngẽma taxre i orearü uruŭgü nixĩ i norü cuèxruŭ i ngẽma taxre i nanetü i oríbu rü ngẽma taxre i weraarü üruŭgü i tórü Cori ya ñoma i naãneãrü yora ixĩcüpẽxewa ngẽxmagüxŭ.

5 Rü ngẽxguma texé chixexŭ namaã ügüchaŭgu i ngẽma taxre i orearü uruŭgü, rü nümagü rü üxüema ya naã̲xwa ínacuexechinemaã tüxŭ tá ínagu. Rü ngẽmaãcü tá inayanaxoxẽẽ i norü uwanügü. Rü ngẽmaãcü tá tüxŭ nadai ya yíxema chixexŭ namaã ügüchaŭxẽ.

6 Rü ngẽma taxre i orearü uruŭgü rü nüxŭ nangẽxma i pora na íyachaxãchixŭcèx ya pucü na tama napuxŭcèx i guxŭma i ngẽma 1,260 i ngunexŭgü i nagu Tupanaãrü orexŭ yaxugüxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta nüxŭ nangẽxma i pora na nagüxŭ yaxĩxẽẽgüãxŭcèx i dexá. Rü ngẽxgumarüŭ ta nüxŭ nangẽxma i pora na ñoma i naãnewa namugüãxŭcèx i nagúxŭraŭxŭ i poxcuruŭgü na ngẽmaãcü ngúxŭ duŭxŭgüxŭ yangexẽẽgüxŭcèx i ngẽxguma ngẽma taxre naxwèxegügu.

7 Natürü ngẽxguma ngẽma taxre i orearü uruŭgü nagu̲xẽẽgügu na nüxŭ yaxugüxŭ i Tupanaãrü ore, rü ngẽma ngoxo i ngẽma ãxmaxŭ i taguma iyacuáxŭwa íxũxũxŭ, rü tá ngema taxrena nayuxu. Rü tá nüxŭ narüyexera, rü tá nanadai.

8 Rü ngẽma naxŭnegü i ngẽma taxre rü tá yima ĩãne ga tórü Cori nawa curuchawa ipotane ya Yerucharéŭãrü ítamŭgüwa nawogü. Rü yima ĩãne rü nachixe rü ngẽmacèx Chodomaãrü ĩãnemaã rü Equituanemaã nanaxugü.

9 Rü tomaẽ̲xpü̲x i ngunexŭãrü ngãxŭ rü muxŭma i nagúxŭraŭxŭ i duŭxŭgü rü muxŭma i guxŭ i nachiũãnecu̲ã̲x i duŭxŭgü rü muxŭma i duŭxŭgü i to i nagawa idexagüchigüxŭ, rü tá nüxŭ nadaugü i naxŭnegü. Rü tãũtáma nanaxwèxegü na texé inatèxgüxŭ.

10 Rü ngẽma duŭxŭgü i ñoma i naãnewa maxẽxŭ rü tá nataãẽgü na marü nayuexŭ i ngẽma taxre. Rü ngẽma na poraãcü nataãẽgüxüchixŭ rü tá nügüna ãmare naxãgü, yerü yema taxre ga orearü uruŭgü rü poraãcü nanachixewe rü naãẽwa nananguxẽẽgü.

11 Natürü yema tomaẽ̲xpü̲x ga ngunexŭãrü ngãxŭguwena, rü Tupana wenaxãrü nanamaxẽxẽẽ ga yema taxre. Rü wenaxãrü ínarüdagü. Rü guxŭma ga yema duŭxŭgü ga nüxŭ daugüxŭ rü poraãcüxüchi namuŭẽ.

12 Rü ñu̲xũchi ga yema taxre ga orearü uruŭgü, rü nüxŭ naxĩnüẽ ga wüxi ga naga ga tagaãcü daxũguxŭ ga naãnewa inaxũxŭ ga ñaxŭ:

“¡Nuã daxũwa pexĩ!” ñaxŭ. Rü yemaãcü ga nümagü rü wüxi ga caixanexŭgu daxũguxŭ ga naãnewa naxĩ. Rü norü uwanügü rü yéma nüxŭ narüdaunü.

13 Rü yexgumatama poraãcü naxĩã̲xãchiane. Rü wüxi ga yema norü 10 arü üye ga guma ĩãne, rü niwèxgü. Rü 7,000 ga duŭxŭgü nayue namaã ga yema ĩã̲xãchiane. Rü yema togü ga duŭxŭgü ga maxẽxŭ rü poraãcüxüchi namuŭẽ. Rü Tupana ya daxũguxŭ i naãnewa ngẽxmacüxŭ nicuèxüŭgü.

14 Rü yexma nayacuèx ga yema norü taxre ga chixexŭ. Natürü paxa tá ínangu i ngẽma norü tomaẽ̲xpü̲x ixĩxŭ.

Guma norü 7 ga cornetachiga

15 Rü yema norü 7 ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ, rü nayacue ga norü corneta. Rü nayexma ga nagagü ga tagaãcü daxũguxŭ ga naãnewa inaxũgüxŭ ga ñagüxŭ:

“Ñu̱xma rü yima mecü na namaã inacuèxgüxũ i ñoma i naãne, rü nüma nixĩ ya tórü Cori ya Tupana rü Nane ya Cristu. Rü nüma rü guxũgutáma namaã inacuèxgü”, ñagüxũ.

16 Rü nümagü ga yema 24 ga ãe̱xgacügü ga norü tochicaxũgüwa rütogüxũ ga Tupanapẽxewa, rü yexma nanangücuchitanü, rü Tupanaxũ nicuèxüũgü.

17 Rü ñanagürügü:

“Pa Torü Cori ya Tupana ya Guxũãrü Yexera Poracüx, cuma rü woetama cuyexmaẽcha, rü ñu̱xma rü ta cungẽxmaẽcha. Rü moxẽ cuxna taxãgü, erü marü cugümẽxẽwa cunangẽxmaxẽẽ i guxũma, rü marü icunaxügü na namaã icucuáxũ.

18 Rü ngẽma duũxũgü i tama cuxrü ixĩgüxũ rü poraãcüxüchi nanuẽ, natürü nawa nangu i ngẽma ngunexũ i nagu tá cunapoxcuexũ. Rü ngẽxgumarüũ ta marü nawa nangu na nüxũ quicagüxũ i guxũma i duũxũgü i yuexũ. Rü marü nawa nangu na nüxũ cunaxütanüxũ i ngẽma curü duũxũgü i curü orearü uruũgü, rü ngẽma duũxũgü i cupẽxewa imexũ, rü guxũma i ngẽma duũxũgü i cuxũ muũẽxũ i yaexũ rü buexũ. Rü marü nawa nangu na icuyanaxoxẽẽxũ i ngẽma duũxũgü i nachixexẽẽxũ i ñoma i naãne”, ñanagürügü.

19 Rü ñu̱xũchi Tupanapata ga daxũguxũ ga naãnewa yexmane, rü niwãxna. Rü yéma norü aixepewa nüxũ chadau ga yema baú ga Tupanaãrü uneta ga nutagu ümatüxũ. Rü nibèi̱xbẽxane, rü poraãcü nicuxcuane, rü naxĩã̱xãchiane rü poraãcü gáuxũ narüyi.

12

Wüxi ga nge rü wüxi ga coya ga taxũ

1 Rü ñu̱xũchi daxũwa nango̱x ga wüxi ga cuèxruũ ga taxũ. Rü iyexma ga wüxi ga nge ga üèxcürüũ iyaurachirucüücü. Rü ngĩtüũcutüwa nayexma ga tauemacü. Rü yema ngĩrü ngèxcueruũ ga ngĩẽruwa yexmaxũ, rü 12 ga woramacurigü nixĩgü.

2 Rü yema nge rü itacharaũ. Rü poraãcü aita ixü yerü ixíraxacüchaũ rü poraãcü ingu̱xnecaxüchi.

3 Rü yemawena daxũwa nango̱x ga to ga cuèxruũ. Rü yéma nayexma ga wüxi ga coya ga taxüchixũ ga dauxũ ga 7 ga naẽru nüxũ yexmaxũ rü 10 ga naxchatacu̱xre. Rü wüxichigü ga naẽruwa rü nüxũ nayexma ga norü ngèxcueruũ.

4 Rü nareexũmaã inayatúchigü ga wüxitücumü ga norü tomae̱xpu̱xarü üye ga woramacurigü, rü ñoma ga naãnee̱tügu nanawogü. Rü yema coya rü ngĩpẽxegu nayachi ga yema nge ga íraxacüchaũcü, yerü tüxũ nangõxchaũ ga guxema ngĩxãcüxe ga yexguma tabuxgu.

5 Rü yema nge rü ixíraxacü, rü nayatü. Rü nüma rü tá guxũ i nachiũãneãrü ãe̱xgacü nixĩ, rü tá namaã inacuèx. Natürü ga guma ngĩne rü Tupana ngixna nanayaxu rü yema ínatoxũwa nanaga.

6 Rü yema nge rü wüxi ga nachica ga ngextá taxúema íxãpataxũwa iña. Rü yéma Tupana ngĩxcèx nanamexẽẽ ga wüxi ga ngĩchica na yéma ngĩxna nadauxũcèx rü ngĩxũ naxüwemüxũcèx ga 1,260 ga ngunexũ.

7 Rü yemawena ga daxũwa rü nügü nadai. Rü Miguere ga Tupanaãrü orearü ngeruũgüarü ãe̱xgacü ixĩcü rü guxũma ga natanüxũ ga orearü ngeruũgü, rü nügü nadai namaã ga yema coya ga taxüchixũ rü norü orearü ngeruũgü. Rü yema coya rü ñu̱xũchi norü orearü ngeruũgü i chixexũ rü poraãcü Tupanaãrü orearü ngeruũgümaã nügü nadai.

8 Natürü ga yema coya rü norü orearü ngeruũgü rü tama Tupanaãrü orearü ngeruũgüxũ narüporamaẽgü. Rü ñu̱xũchi ga yema coya rü norü orearü ngeruũgü rü nangechica ga daxũguxũ ga naãnewa.

9 Rü yemaãcü ínatèxüchi ga daxũguxũ ga naãnewa ga yema coya ga yema nuxcümaũxũ ga ãxtape. Rü nüma rü ngoxogu rü Chatanágu naxãe̱ga. Rü nüma nixĩ i guxũma i ñoma i

naãnecu̱a̱x i duŭxŭgüxŭ nawomüxẽẽxŭ. Rü nüma rü norü orearü ngeruŭgümaã ñoma ga naãnegu narüwoŭ.
10 Rü ñu̱xũchi nüxŭ chaxĩnü ga wüxi ga naga ga daxũguxŭ ga naãnewa tagaãcü ñaxŭ:

"Ñu̱xma rü marü nawa nangu na tórü Tupana rü norü duŭxŭgüxŭ namaxẽxẽẽxŭ. Rü ñu̱xma rü nüma tüxŭ nüxŭ nadauxẽẽ na guxŭãrü yexera naporaxŭ rü guxŭãrü ãẽxgacü yiĩxŭ. Rü Nane ya Cristu rü marü tüxŭ nüxŭ nadauxẽẽ na guxŭmaã inacuáxŭ. Yerü marü daxũguxŭ ga naãnewa ínatèxüchi ga Chataná ga ngunecü rü chütacü tórü Tupanapẽxewa taeneẽgüxŭ yeŭcürü ixuechaxŭ.
11 Rü nümagü ga yema taeneẽgü, rü marü Chatanáxŭ narüyexeragü nagügagu ga guma pecaduarü ütanücèx yucü rü nagagu ga Tupanaãrü ore ga nüxŭ yaxugüxŭ. Yerü ga nümagü rü tama nayanuxŭgü ga norü maxŭ, rü ínamemaregü na Tupanacèx nayuexŭ.
12 ¡Rü ngẽmacèx petaãẽgü i guxãma i pema i daxũguxŭ i naãnewa ngẽxmagüxe! ¡Natürü pengechaŭtümüŭgü i pema i yea naãne i pecaduãxŭwa ngẽxmagüxe rü taxtü i taxŭwa ngẽxmagüxe! Erü ngẽma ngoxo i Chataná rü marü petanügu narütáe. Rü poraãcü nanu i nüma erü marü noxretama i ngunexŭ nüxŭ ínayaxü na chixexŭ naxüxŭ, erü paxa tá napoxcu", ñanagürü ga yema naga.
13 Rü yema coya ga taxüchixŭ ga Chataná nagu icúxŭ rü yexguma nügü yacuèxãchigu ga ñoma ga naãnegu na natáexŭ, rü ngĩwe ningẽchigü ga yema nge ga íraxacücü.
14 Natürü ga Tupana rü ngixŭ naxu̱xpexatü ga yema nge. Rü nanaxĩyüpexatügüraxŭ. Rü yemaãcü nachica ga ngextá taxúema íxãpataxŭwa iña naxchaxwa ga yema coya ga Chataná nagu icúxŭ.. Rü yema nachicawa nixĩ ga Tupana ngĩxna dauxŭ, rü ngĩxŭ üwemüxŭ ga tomaẽxpu̱x ga taunecüarü ngãxŭ.
15 Rü yema coya ga Chataná rü dexá nügüèxwa ínaxũxũxẽẽ na wüxi ga natü naxüxŭcèx, rü yema natümaã ngĩxŭ yachaxẽẽxŭcèx ga yema nge.
16 Natürü ga waixŭmü rü ningẽx na iyachexẽẽãxŭcèx ga yema dexá ga coya nügüèxwa íxũxũxẽẽxŭ.
17 Rü ñu̱xũchi ga yema coya ga Chataná, rü poraãcüxüchima ngĩmaã nanu ga yema nge. Rü ínixũ na nügü namaã yadèi̱xŭcèx ga yema togü ga ngĩxãcügü ga yema nge. Rü ngẽma ngĩxãcügü i ngẽma coyamaã nügü dèi̱xŭ, rü ngẽma nixĩ i ngẽma duŭxŭgü i meã Tupanaãrü orega ĩnüẽxŭ rü meã yaxõgüechaxŭ i Ngechuchu ya Cristuarü ore i aixcüma ixĩxŭ. Rü ñu̱xũchi ga yema coya rü norü numaã taxtü ga taxŭãnacügu nayarüñu.

13

Taxre ga ngoxogüchiga

1 Rü nüxŭ chadau ga wüxi ga ngoxo ga taxŭ ga taxtügu íñuãchixŭ ga 7 eruxŭ rü 10 chatacu̱xrexŭ. Rü wüxichigü ga naxchatacu̱xrewa rü nüxŭ nayexma ga norü ngèxcueruŭ. Rü naẽrugügu naxümatü ga ñuxre ga naẹgagü ga Tupanamaã guxchigagüxŭ.
2 Rü yema ngoxo ga nüxŭ chadauxŭ, rü wüxi ga airüŭ nixĩ. Rü naxmẽxgü rü chatü ga taxŭmẽxẽgürüŭ nixĩ. Rü naa̱x rü wüxi ga aièxrüŭ nixĩ. Rü yema coya ga Chataná rü yema ngoxoxŭ naporaxẽẽ na naxrüŭ naporaxŭcèx rü naxrüŭ ãẽxgacü yiĩxŭcèx na ñoma ga naãnemaã inacuáxŭcèx.
3 Rü wüxi ga naẽruwa ga yema ngoxo, rü nüxŭ nayexma ga wüxi ga taxŭ ga norü o̱xri ga namaã nayuxchaŭxŭ. Natürü ga yema norü o̱xri rü nüxŭ nixẽ, rü naxcèx nitaane. Rü guxŭma ga ñoma ga naãnecu̱a̱x ga duŭxŭgü rü poraãcü yema ngoxomaã nab̲aixãchie, rü nawe narüxĩ.
4 Rü ga duŭxŭgü rü yema coya ga Chatanáxŭ nicuèxüŭgü yerü yema ngoxoxŭ naporaxẽẽ na ãẽxgacü yiĩxŭcèx. Rü yexgumarüŭ ta yema ngoxoxŭ nicuèxüŭgü, rü ñanagürügü:

"¿Texé tangẽxma ya ñaã ngoxorüŭ poraxe? ¿Rü texé tapora na namaã tügü tadèi̱xŭ?" ñanagürügü.

5 Natürü ga Tupana rü tama yema ngoxona nanachu̱xu na nügü yacuèxüŭxŭcèx rü ta̱cü Tupanamaã yaxugüxŭcèx rü ãe̱xgacü na yiĩxŭcèx ga 42 ga tauemacü.
6 Rü yemaãcü chixexŭ naxü ga yema ngoxo. Rü poraãcü ta̱cü Tupanamaã nixugü. Rü Tupanamaã naguxchiga, rü napatamaã rü ta naguxchiga, rü tümamaã naguxchiga ya guxãma ya yíxema daxũguxŭ i naãnewa ngẽxmagüxe.
7 Rü yema coya ga Chataná rü yema ngoxoxŭ naporaxẽẽ na Tupanaãrü duŭxŭgümaã nügü nadèi̱xŭcèx ñu̱xmatáta tüxŭ nayexera. Rü ãe̱xgacüxŭ nayaxĩxẽẽ na namaã inacuáxŭcèx ga nagúxŭraŭxŭ ga duŭxŭgü ga guxŭma ga nachiŭãnecu̱a̱x ga nagúxŭraŭxŭ ga nagawa idexagüxŭ.
8 Rü tá ngẽma ngoxoxŭ nicuèxüŭgü i guxŭma i duŭxŭgü i ñoma i naãnewa maxẽxŭ i noxritama naãne ü̱xgu ngeégagüxŭ nawa i norü popera ya yima pecaduarü ütanücèx yucü i nagu yawügüãxŭ i ngẽma duŭxŭgü i marü Tupana nüxna naxãxŭ i maxŭ i taguma gúxŭ.
9-10 Rü ngẽxguma texé ãxchixẽgu, rü name nixĩ i naga taxĩnü i ñaã tá pemaã nüxŭ chixuxŭ. Rü ngẽxguma texé tümamaã naxuegugu na tüxŭ yayauxgüxŭ, rü noxtacüma tá tiyaxu. Rü ngẽxguma texé tümamaã naxuegugu na tüxŭ yamèxgüxŭ, rü noxtacüma tá tüxŭ nimèxgü. Rü ngẽmacèx ya yíxema Tupanaãrü duŭxŭgü ixĩgüxe, rü woo ta̱cü rü guxchaxŭ tüxŭ ngupetügu, rü tanaxwèxe na yaxna namaã taxĩnüẽxŭ rü tayaxõgüamaxŭ.
11 Rü yemawena nüxŭ chadau ga wüxi ga to ga ngoxo ga taxrechatacu̱xrexŭ ga waixŭmüãnewa íxũxũxŭ. Rü yema naxchatacu̱xre rü ñoma carneruchatacu̱xrerüŭ nixĩ. Natürü ga naga rü wüxi ga coya ga taxüchixŭgarüŭ nixĩ.
12 Rü yexguma yema nüxĩraŭxŭ ga ngoxopẽxewa nayexmagu, rü naxrüŭtama napora. Rü ñoma ga naãnemaã inacuèx, rü nanamu ga ñoma ga naãnewa maxẽxŭ ga duŭxŭgü na yema nüxĩraŭxŭ ga ngoxo ga ixẽãrü o̱xriáxŭxŭ na yacuèxüŭgüxŭcèx.
13 Rü yema ngoxo nanaxü ga taxŭ ga cuèxruŭgü ga duŭxŭgü tama nüxŭ cuáxŭ na naxügüãxŭ. Rü daxũwa nanayixẽẽ ga üxü, rü ñoma ga naãnegu nayi napẽxewa ga duŭxŭgü.
14 Natürü ga Tupana rü tama yema ngoxona nanachu̱xu na ñoma ga naãnewa maxẽxŭ ga duŭxŭgüxŭ nawomüxẽẽxŭ namaã ga yema cuèxruŭgü ga yema nüxĩraŭxŭ ga ngoxopẽxewa naxüxŭ. Rü yemaãcü ga yema ngoxo rü duŭxŭgüxŭ namu na naxügüãxŭcèx ga naxchicünèxã ga yema nüxĩraŭxŭ ga ngoxo ga taramaã chexexŭ rü poraãcü rüxóxŭ rü tama yuxŭ.
15 Rü Tupana rü tama yema to ga ngoxona nanachu̱xu na namaxẽẽãxŭcèx ga yema nüxĩraŭxŭ ga ngoxochicünèxã. Rü yemaãcü ga yema ngoxo rü nanamaxẽẽ ga yema naxchicünèxã na yadexaxŭcèx rü na nadaiãxŭcèx ga guxŭma ga yema duŭxŭgü ga tama nüxŭ icuèxüŭgüxŭ.
16 Rü yexgumarüŭ ta guxŭma ga duŭxŭgüxŭ namu na norü tügünemẽxẽwa rü ẽxna nacatüwa nüxŭ na nayexmaxŭcèx ga wüxi ga cuèxruŭ ga yema ngoxoéga ixĩxŭ. Rü yemaãcü nanamu ga guxŭma ga duŭxŭgü rü woo buxŭ rü ẽxna yaxŭ, rü woo duŭxŭgü i muãrü dĩẽrua̱xgüxŭ rü ẽxna ngearü dĩẽrũa̱xgüxŭ, rü woo duŭxŭgü i ngearü coria̱xgüxŭ rü ẽxna duŭxŭgü i ixããrü coria̱xgüxŭ.
17 Rü taxucürüwa texé tümaãrü ta̱cücèx tataxe rü ẽxna tümaãrü ta̱cümaã tataxe ga yexguma tümaãrü tügünemẽxẽwa rü ẽxna tümacatüwa tüxŭ natau̱xgu ga yema ngoxoéga rü ẽxna yema ngoxoégaarü cuèxruŭ ga número.
18 Rü ñaã orexŭ na icuáxŭcèx, rü tanaxwèxe na tüxŭ nangẽxmaxŭ i tórü cuèx. Rü yíxema tüxŭ nangẽxmaxẽ i tümaãrü cuèx, rü name nixĩ i tanangugü i ngẽma número i ngẽma ngoxoéga ixĩxŭ. Erü ngẽma número rü wüxi i yatüégachirẽx nixĩ. Rü ngẽma número rü 666 nixĩ.

14

Yema 144,000 ga duŭxŭgüarü wiyae

1 Rü yemawena ichadawenü, rü nüxŭ chadau ga guma pecaduarü ütanücèx yucü ga guma mèxpűne ga Siõũgu ãe̱ganee̱tügu chicü. Rü naxŭtawa nayexma ga 144,000 ga duŭxŭgü ga nacatüwa ixãe̱gaxŭ namaã ga guma pecaduarü ütanücèx yucüéga rü Nanatü ya Tupanae̱ga.

2 Rü ñu̱xũchi nüxŭ chaxĩnü ga wüxi ga naga ga tagaxŭ ga daxũguxŭ ga naãnewa inaxũxŭ ga ñoma taxŭ i cotüna i chuxchuxŭgarüŭ ixĩxŭ rü ñoma poraãcü yaduruanexŭrüŭ ixĩxŭ rü ñoma muxũchixŭ i duŭxŭgü i arpawa ípaxetagüxŭrüŭ ixĩxŭ.

3 Rü yema 144,000 ga duŭxŭgü rü nagu nawiyaegü ga wüxi ga yexwacaxŭxŭ ga wiyae napẽxewa ga Tupanaãrü tochicaxŭ rü napẽxewa ga yema ãgümücü ga daxũcu̱ã̱x ga maxẽxŭ rü napẽxewa ga yema 24 ga ãẽ̱xgacügü. Rü taxucürüwama texé ga togue nüxŭ tacuèxéga ga yema wiyae. Rü yema 144,000 ga duŭxŭgüxicatama nixĩ ga nüxŭ cuèxgüxŭ. Rü yema nixĩ ga Tupana ñoma ga naãnewa deixŭ na namaxẽxẽẽãxŭcèx.

4 Rü yema nixĩ ga duŭxŭgü ga tama ñoma ga naãneãrü ngúchaŭ i chixexŭmaã nügü ãũãchiarü maxŭã̱xgüxŭ rü tama nüxŭ rüxoexŭ na Tupanaãxŭ yaxõgüãxŭ. Rü nümagü rü yima Tupana Nane ga pecaduarü ütanücèx yucüwe narüxĩ i ngextá ínaxũxŭwa. Rü yemagü nixĩ ga ñoma ga naãnecu̱ã̱xtanüwa nüxira Tupana naxcèx taxexŭ na noxrü rü Naneãrü duŭxŭgü i üünexŭ yixĩgüxŭcèx.

5 Rü yematanüwa rü taguma texé nüxŭ taxĩnü na doraxŭ yaxugüxŭ, erü Tupanapẽxewa rü nataxuma i norü chixexŭ.

Orearü ngeruŭgü ga daxũcu̱ã̱xãrü orechiga

6 Rü ñu̱xũchi nüxŭ chadau ga wüxi ga to ga orearü ngeruŭ ga daxũguxŭ ga naãnegu íxexeŭxŭ ga iyangexŭ ga Tupanaãrü ore i guxŭgutáma ixĩxŭ, na guxŭ i nachiŭãnecu̱ã̱xgümaã rü nagúxŭraŭxŭ i duŭxŭgümaã rü guxŭma i duŭxŭgü i nagúxŭraŭxŭ i nagawa idexagüxŭmaã nüxŭ yaxuxŭcèx. Rü yemaãcü inayange ga yema Tupanaãrü ore na guxŭma i ñoma i naãnewa maxẽxŭ i duŭxŭgümaã nüxŭ yaxuxŭcèx.

7 Rü tagaãcü ñanagürü:

“¡Nüxŭ pemuŭẽ ya Tupana rü nüxŭ picuèxüŭgü! Erü marü nawa nangu na guxŭma i duŭxŭgüna naçaxŭ. ¡Rü nüxŭ picuèxüŭgü ya yima naxücü i daxũguxŭ i naãne rü ñoma i naãne rü taxtü i taxŭ rü guxŭma i natüxacügü!” ñanagürü.

8 Rü yemawena nango̱x ga to ga orearü ngeruŭ ga daxũcu̱ã̱x, rü ñanagürü:

“Marü nagu nayarüchixe ya yima ĩãne ya taxŭne ya Babiróniã, rü nagu napogüe rü nayawèxtaŭgüxẽẽ ya norü ĩgü. Yerü yema ĩãnecu̱ã̱x rü nanachixexẽẽ ga guxŭma ga to ga nachiŭãnecu̱ã̱x ga duŭxŭgü. Rü guxŭma ga yema duŭxŭgüxŭ namu na naxügüãxŭcèx ga yema chixexŭ ga guma ĩãnewa naxügüxŭ ga Tupanapẽxewa poraãcü chixexŭ”, ñanagürü.

9-10 Rü yemawena nango̱x ga to ga orearü ngeruŭ ga tagaãcü ñaxŭ:

“Ngẽxguma chi texé nüxŭ icuèxüŭgu i ngẽma ngoxo rü naxchicünèxãxŭ ticuèxüŭgu rü tügü itaxãxgu na tümacatüwa rü ẽxna tümamẽxẽwa ngẽma ngoxoégamaã tacuèxruŭãxŭ, rü Tupana rü poraãcüxüchi tá tüxŭ napoxcu namaã i ngẽma poxcu i guxŭãrü yexera ixĩxŭ i nümatama ya Tupana norü numaã namexẽẽxŭ. Rü üxümaã rü azufre i iyauraxŭmaã tá ngúxŭ tüxŭ ningexẽẽ napẽxewa i norü orearü ngeruŭgü rü napẽxewa ya yima Nane ga pecaduarü ütanücèx yucü.

11 Rü naẽma ya yima üxü ya nawa Tupana ngúxŭ tüxŭ ingexẽe̱ne, rü guxŭgutáma nge̱ma nicaixqueecha. Rü bai i írarüwa tá tüxŭ narüna i ngẽma ngúxŭ ya yíxema ngẽma ngoxoxŭ rü ngẽma ngoxochicünèxãxŭ icuèxüŭgüxe rü tügü ixãxẽ na ngẽma ngoxoégamaã taxãe̱gaxŭ. Rü bai i ngunecü rü bai i chütacü tá tüxŭ narüna i ngẽma ngúxŭ”, ñanagürü.

12 Rü ngẽmacèx ya yíxema Tupanaãrü duŭxŭgü ixĩgüxe rü norü orega ĩnüẽxẽ rü Ngechuchuaxŭ yaxõgüxe, rü name nixĩ na yaxna namaã taxĩnüẽxŭ rü tayaxõgüamaxŭ ega woo ta̱cü rü guxchaxŭ tüxŭ ngupetügu.

13 Rü ñu̱xũchi nüxũ chaxĩnü ga wüxi ga naga ga daxũguxũ ga naãnewa inaxũxũ ga ñaxũ choxũ:

"¡Naxümatü i ñaã ore i tá cumaã nüxũ chixuxũ! Rü ñu̱xmaũcüü tá tataãẽgü ya yíxema tórü Coriaxũ meã yaxõgüãcüma yuexe. Erü Tupanaãẽ i Üünexũ rü ñanagürü: 'Ngũ, ngẽmáãcü tá tataãẽgü ya yíxema, erü tá itarüngũẽ nüxna i tümaãrü puracügü. Rü ngẽma mexũ i taxügüxũ rü tümamaã wüxigu daxũguxũ i naãnewa tá naxũ' ", ñanagürü.

Ñoma i naãnewa nanade i ngẽma duũxũgü i Tupanaãrü ixĩgüxũ

14 Rü ñu̱xũchi ichadawenü rü nüxũ chadau ga wüxi ga caixanexũ ga cómüxũ. Rü yema caixanexũe̱tüwa narüto ga Tupana Nane ga duũxũxũ ixĩcü. Rü naẽruwa nayexma ga wüxi ga norü ngèxcueruũ ga uirunaxcèx. Rü namẽxwa nayexma ga wüxi ga cüxchi ga ínapomaguxũ ga tẽxechixũ.

15 Rü Tupanapatawa ínaxũxũ ga wüxi ga to ga orearü ngeruũ ga tagaãcü ñaxũ nüxũ ga guma caixanexũe̱tüwa rütocü:

"¡Inaxügü na cunadexũ i ngẽma duũxũgü i cuxrü ixĩgüxũ! Erü marü nawa nangu na cugüxũtawa cunagagüxũ, erü ngẽma curü duũxũgü i ñoma i naãnewa ngẽxmagüxũ rü ínamemare na cunadexũ", ñanagürü.

16 Rü ñu̱xũchi ga guma yema caixanexũe̱tüwa rütocü rü ñoma trigu i buxuxũrüũ naãne̱e̱tügu ngĩmaã nayabuãchi ga norü cüxchi. Rü nanade ga yema norü duũxũgü ga ñoma ga naãnewa yexmagüxũ.

17 Rü ñu̱xũchi daxũguxũ i naãnewa ngẽxmane ya Tupanapatawa ínaxũxũ ga wüxi ga to ga orearü ngeruũ ga nüxũ nayexmacü ga wüxi ga cüxchi ga ínapomaguxcü ga tẽxechixcü.

18 Rü yema pumaraarü gutẽxeruũtaxmüwa ínaxũxũ ga wüxi ga to ga orearü ngeruũ ga üxümaã icuáxũ. Rü nüma rü tagaãcü ñanagürü nüxũ ga yema to ga orearü ngeruũ ga yema cüxchi ga ínapomaguxcü ga tẽxechixcü nüxũ yexmaxũ:

"¡Inaxügü na cunadexũ i ngẽma duũxũgü i yéa naãnewa ngẽxmagüxũ i tama Tupanaãrü ixĩgüxũ! Erü marü nawa nangu na Tupana napoxcuexũ", ñanagürü.

19 Rü yema orearü ngeruũ rü ñoma ga naãne̱e̱tügu ngĩmaã nayabuãchi ga norü cüxchi. Rü nayadexechi ga yema duũxũgü ga tama Tupanaãrü ixĩgüxũ ga ñoma ga naãnewa yexmagüxũ. Rü wüxi ga taxũ ga nachicagu nanawocu na yexma Tupana norü numaã nadèi̱xũcèx, ñoma ubagü imèĩ̱xtüũxũrüũ.

20 Rü yema nachica ga ĩãneãrü ĩxpemawa yexmaxũgu nanadai. Rü guma nagü ga yéma íyaxüchicü, rü 300 ga kilómetru inayarübaichi, rü wüxi ga metruarü ngãxũ nixĩ ga norü mátama ga guma nagü.

15

Tupanaãrü orearü ngeruũgü ga nüxũ nayexmaxũ ga 7 ga poxcuruũgü

1 Rü ñu̱xũchi ga daxũguxũ ga naãnewa rü nüxũ chadau ga wüxi ga to ga taxũ ga cuèxruũ ga namaã ibaixãchixũ. Rü nayexma ga 7 ga orearü ngeruũgü ga daxũcu̱ã̱x ga nüxũ yexmagüxũ ga 7 ga poxcuruũ. Rü yema poxcugu nixĩ ga yagúxũ ga norü nú ga Tupana.

2 Rü yexgumarüũ ta nüxũ chadau ga ñoma wüxi ga nanaxtaaétüwaraũxũ ga woruarüũ iyauraétücüüxũ ga üxüema nawa inachixũ. Rü yéma tayexmagü ga guxema nüxũ rüyexeraxe ga yema ngoxo rü yema ngoxochicünèxã rü yema ngoxoéga rü yema númeru ga yema ngoxoéga ixĩxũ. Rü yema nanaxtaaétüraũxũgu tachigü. Rü tüxũ nayexmagü ga tümaãrü paxetaruũgü ga arpa ga Tupana tüxna ãxũ.

3 Rü nagu tawiyaegü ga Moĩché ga Tupanaãrü duũxũ ixĩcüarü wiyae. Rü yexgumarüũ ta nagu tawiyaegü ga yema wiyae ga guma Tupana Nane ga pecaduarü ütanücèx yucüarü ixĩxũ ga ñaxũ:

“Pa Torü Cori ya Tupana ya Guxŭãrü Yexera Poracüx, nataxüchi rü namexẽchi i guxŭma i ngẽma cuxüxŭ. Rü cuma rü guxŭgutáma guxŭma i nachiŭãnegüarü ãẽxgacü quixĩ. Rü cuma rü aixcüma meãma namaã icucuèx rü taguma quidora.
4 ¿Rü texé tãũtáma cuxŭ tamuŭ, Pa Corix? ¿Rü texé tãũtáma cuxŭ ticuèxüŭ? Erü cuma rü cuxicatama nixĩ i üünecü quiĩxŭ. Rü guxŭma i nachiŭãnecu̱ã̱x rü nuã tá naxĩ, rü tá cuxŭ nicuèxüŭgü. Yerü marü nüxŭ nadaugü na quixaixcümaxŭ i guxŭma i ngẽma nüxŭ quixuxŭwa rü aixcüma mea cunangugüxŭ i guxŭma i ngẽma chixexŭ ügüxŭ rü ngẽma mexŭ ügüxŭ”,
ñanagürü ga yema wiyae.
5 Rü yemawena ichadawenü rü nüxŭ chadau ga daxũguxŭ ga naãnewa na yawãxnaxŭ ga yema nachica ga üünexŭ ga Tupanapataarü aixepewa yexmaxŭ ga ngexta namaã ínanguxŭgüxŭwa ga guma nuta ga Tupanaãrü mugü nagu ümatücü.
6 Rü guma Tupanapatawa ínachoxŭ ga yema 7 ga orearü ngeruŭgü ga daxũcu̱ã̱x ga nüxŭ nayexmagüxŭ ga yema 7 ga poxcuruŭgü. Rü naxchiru ga mexẽchixŭmaã rü iyauracüüxŭmaã nixãxchiru. Rü yema norü goyeremüŭgü rü uirunaxcèx nixĩ.
7 Rü ñu̱xũchi wüxi ga yema ãgümücü ga daxũcu̱ã̱x ga maxŭxŭ, rü wüxichigü ga yema 7 ga orearü ngeruŭgüna nanaxã ga wüxi ga copa ga uirunaxcèx ga Tupana ya guxŭguma maxẽchacüarü nu i ãũcümaxŭmaã ixããcuxŭ.
8 Rü guma Tupanapata rü namaã naxããcu ga yema caixema ga Tupana ya mexẽchicü rü poracüwa ne ũxŭ. Rü taxucürüwama texé yexma taxücu ñu̱xmata nagú ga yema 7 ga poxcuruŭ ga yema 7 ga orearü ngeruŭgüaxŭ yexmaxŭ.

16

copagü ga Tupanaãrü numaã ixããcuxŭchiga

1 Rü ñu̱xũchi nüxŭ chaxĩnü ga wüxi ga naga ga tagaãcü guma Tupanapatawa inaxũxŭ ga ñaxŭ nüxŭ ga yema 7 ga orearü ngeruŭgü:

“¡Ngẽma pexĩ, rü naãneẽtüwa peyabagüãcu i ngẽma 7 i copagü i Tupanaãrü nu i ãũcümaxŭmaã ixããcuxŭ!” ñanagürü.

2 Rü yéma naxũ ga wüxi ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ, rü naãneẽtügu nayabaãcu ga norü copa. Rü guxŭma ga duŭxŭgü ga yema ngoxoégamaã ixãẽgaxŭ rü yema ngoxochicünèxãxŭ icuèxüŭgüxŭ, rü nawa inayarügogü ga taixna ga ngu̱xuchixŭ ga taguma ixẽxŭ.

3 Rü yema norü taxre ga orearü ngeruŭ, rü taxŭ ga taxtüétügu nayabaãcu ga norü copa. Rü nagüxŭ nananguxuchi ga dexá, rü ñoma wüxi i duŭxŭ i texé imáxŭgürüŭ nixĩ ga dexá. Rü guxŭma ga ta̱cü ga taxtüwa maxẽxŭ rü nayue.

4 Rü yema norü tomaẽxpu̱x ga orearü ngeruŭ rü natügüétügu rü natüxacügüétügu nayabaãcu ga norü copa. Rü guxŭma ga yema natügü rü natüxacügü, rü nagüxŭ nanacèxichi.

5 Rü ñu̱xũchi nüxŭ chaxĩnü ga yema Tupanaãrü orearü ngeruŭ ga guxŭma ga dexámaã icuáxŭ ga ñaxŭ:

“Pa Torü Cori ya Tupana ya Üünecü ya Woetama Yexmaẽchacü rü Ñu̱xma Ngẽxmaẽchacü, cuma rü wüxi i mexŭ cuxü na ngẽmaãcü dexá nagüxŭ cunacèxichixẽẽxŭ naxchaxwa i ngẽma duŭxŭgü.

6 Yerü nümagü rü nanadai ga yema curü duŭxŭgü rü curü orearü uruŭgü, rü inanaba ga nagü. Rü ñu̱xma i cuma rü wüxi i mexŭ nixĩ i cuxüxŭ na ngẽma dexá nagüxŭ cunacèxichixẽẽxŭ na nawa naxaxegüxŭcèx. Yerü yema nixĩ ga yema nanaxwèxegüxŭ rü yemacèx nixĩ ga curü duŭxŭgüxŭ nadèi̱xŭ”, ñaxŭ.

7 Rü nüxŭ chaxĩnü ga wüxi ga naga ga yema pumaraarü gutẽxeruŭtaxmüwa inaxũxŭ ga ñaxŭ:

“Ngŭ, Pa Cori ya Tupana ya Guxŭãrü Yexera Poracüx, aixcüma nixĩ i namexŭ i ngẽma cuxüxŭ”, ñaxŭ.

8 Rü yema norü ãgümücü ga orearü ngeruŭ rü üèxcüétügu nayabaãcu ga norü copa. Rü yemaãcü poraãcü nananaiemaxẽẽ ga üèxcü na yema norü naĩẽmaxŭmaã ínaguãxŭcèx ga duŭxŭgü.

9 Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü poraãcü nüxŭ nanguxema, natürü tama nüxŭ narüxoe ga nacüma ga chixexŭ rü tama Tupanaxŭ nicuèxüŭgü. Rü naguxchigagüama namaã ga Tupana ya guxŭma i ngẽma poxcuruŭmaã icuácü.

10 Rü yema norü wüximẽẽxpüx ga orearü ngeruŭ, rü yema ngoxoarü tochicaxŭẹtügu nayabaãcu ga norü copa. Rü guxŭwama ga ngextá ãẽxgacü íyiĩxŭwa ga yema ngoxo, rü naxẽãne. Rü yema na poraãcü nüxŭ nangúxŭ ga duŭxŭgü, rü nügü nangõõrü conüãxgü.

11 Natürü woo yemaãcü nüxŭ na nangupetüxŭ ga duŭxŭgü, rü tama nüxŭ narüxoechaŭ ga yema chixexŭ ga naxügüxŭ. Natürü yema na poraãcü nüxŭ nangúxŭ ga norü taixnagü, rü naguxchigagüama namaã ga Tupana ya daxũgucü.

12 Rü yema norü 6 ga orearü ngeruŭ, rü yema taxtü ga Eufráteétügu nayabaãcu ga norü copa. Rü inayache ga yema taxtü na wüxi ga nama na yiĩxŭcèx naxcèx ga yema nachiŭãnegüarü ãẽxgacügü ga üèxcü íyarügoxŭwa ne ĩxŭ.

13 Rü nüxŭ chadau rü yema coyaãxwa, rü yema nüxĩraŭxŭ ga ngoxoèxwa, rü yema to ga ngoxo ga yema orearü uruŭnetaèxwa, rü wüxièxwachigü ínaxũxũ ga wüxi ga naãẽ ga chixexŭ ga ñoma cururürüŭ ixĩxŭ.

14 Rü yema ngoxoãẽgü nixĩ ga naxügüxŭ ga yema taxŭ ga cuèxruŭgü ga duŭxŭgü taxucürüwa ügüxŭ. Rü yema ngoxogü rü ínachoxŭ na nangutaquẽxexẽẽgüãxŭcèx i guxŭma i ñoma i naãnewa ngẽxmagüxŭ i nachiŭãnegüarü ãẽxgacügü na Tupana ya Guxŭãrü Yexera Poracümaã nügü nadaixŭcèx i ngẽxguma nawa nanguxgu i naãneãrü gụx.

15 Natürü dücax, rü pexuãẽgü erü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu rü ñanagürü:

“Choma rü ngürüãchi taxúetáma choxŭ ínanguxẽẽyane íchangu, ñoma wüxi i ngĩtèxáxŭ ínguxŭrüŭ. Rü tataãẽ ya yíxema ímemarexe ñoma wüxi i duŭxŭ i naxchiru ímexẽẽxŭrüŭ na tama tangexchiruxŭcèx rü taxãnexŭcèx i ngẽxguma íchanguxgu”, ñanagürü.

16 Rü yema ngoxogü, rü nanangutaquẽxexẽẽ ga guxŭma ga ñoma ga naãnewa yexmagüxŭ ga nachiŭãnecụ̃ãxgüarü ãẽxgacügü. Rü yema nachica ga nawa nangutaquẽxegüxŭ, rü Armaguedóŭgu naxãẹga i Yudíugügawa.

17 Rü yema norü 7 ga orearü ngeruŭ, rü buanecügumare nayabaãcu ga norü copa. Rü guma Tupanapata ya daxũguxŭ i naãnewa ngẽxmanewa inanaxũ ga wüxi ga naga ga tagaxŭ ga yema Tupanaãrü tochicaxŭwa inaxũxŭ ga ñaxŭ:

“Marü ningu”, ñaxŭ.

18 Rü nibèixbẽxane, rü poraãcü nicuxcuane, rü niduruane. Rü poraãcü naxĩãxãchiane. Rü noxri Tupana duŭxŭgüxŭ ụ̈xgumama rü taguma nayexma ga wüxi ga ĩãxãchiane ga yemarüŭ poraxŭ.

19 Rü guma ĩãne ga taxŭne ga Babiróniã, rü tomaẽxpüxgu ningüxyeane. Rü guma ĩãnegü ga ñoma ga naãnewa yexmagüne rü niwèxtaŭgü. Rü Tupana rü nüxna nacuaxãchi ga guma ĩãne ga Babiróniããrü chixexŭ. Rü yemacèx norü numaã poraãcü nanapoxcu ga guma ĩãne, yerü poraãcüxüchi namaã nanu.

20 Rü guxŭma ga capaxũgü rü guxŭnema ga mèxpűnegü, rü inayarüxogü.

21 Rü daxũwa narüyi ga gáuxŭ ga itapütaxŭ, rü duŭxŭgüétügu nayi. Rü wüxipütachigü ga yema gáuxŭ, rü 40 ga kilogu nixĩ ga nayaxŭ. Rü ga duŭxŭgü rü Tupanamaã naguxchigagü nagagu ga yema poxcuruŭ ga gáuxŭ, yerü poraãcü nüxŭ nangux ga yema poxcu ga Tupana namaã napoxcuexŭ.

17

Ĩãne ga Babirónĩã ga wüxi ga nge ga ngẽãẽxũ- chicügu ixuxũne

1 Rü yema 7 ga orearü ngeruũgü ga nüxũ yexmagüxũ ga 7 ga copagü, rü yematanüwa rü wüxi ga orearü ngeruũ, rü chauxcèx nixũ, rü ñanagürü choxũ:

“¡Nuã naxũ! Rü tá cuxũ nüxũ chadauxẽẽ i ţacü tá nixĩ i ngĩrü poxcu i ngẽma nge i ngeãẽxũchicü i taxũ i dexágüétüwa rütọxcü.

2 Rü ñoma i naãnewa ngẽxmagüxũ i nachiũãnegüarü ãẽxgacügü, rü ngĩmaã namaxẽ, rü yemaãcü poraãcü chixexũ naxügü. Rü guxũma i ñoma i naãnecụ̃ą̃x, rü ngĩrü chixexũ nüxna naxüe”, ñanagürü.

3 Rü yexguma Tupanaãẽ i Üünexũ yemaãcü choxũ ngọxetüxẽẽgu, rü yema orearü ngeruũ rü wüxi ga nachica ga ngextá taxúema íxãpataxũwa choxũ naga. Rü yéma ngĩxũ chadau ga wüxi ga nge ga wüxi ga ngoxo ga dauxũẹtüwa rütọxcü. Rü yema ngoxo rü guxũwama naxãẹgaxũne, rü yema naẹgagü rü Tupanamaã naguxchiga. Rü 7 nixĩ ga naẽru rü 10 ga naxchatacụxre.

4 Rü yema nge rü wüxi ga naxchiru ga dauxracharaxũ rü dauxũmaã ixãxchiru. Rü uirumaã rü nutagü ga mexẽchicümaã ingą̃xãẽ. Rü ngĩxmẽxwa ngĩxũ nayexma ga wüxi ga copa ga uirunaxcèx. Rü yema copa rü namaã naxããcu ga nagúxüraũxũ ga yema Tupanapẽxewa chixexũ rü nagúxüraũxũ ga chixexũgü ga yema nge üxũ.

5 Rü ngĩcatügu naxümatü ga wüxi ga naẹga ga taxúema nüxũ cuáxũ na ñuxũ ñaxũchiga yiĩxũ. Rü yema naẹga rü ñanagürü:

“Rü yima Babirónĩã rü guxũma i ngema duũxũgü i chixexũ ügüxũ i ñoma i naãnewa maxẽxũarü mamá nixĩ”, ñanagürü.

6 Rü ngĩxũ chadau ga yema nge ga na nangãxũxũ namaã ga guma nagü ga yema duũxũgü ga Tupanaãrü ixĩgüxũ rü yema duũxũgü ga Ngechuchuarü orexũ na yax-ugüxũcèx dèịxũ. Rü yexguma yemaxũ chadèụ̃xgu, rü chaḇaixãchi.

7 Rü yexguma ga yema orearü ngeruũ rü ñanagürü choxũ:

“¿Ţacücèx cuḇaixãchi? Dücèx, tá cumaã nüxũ chixu na ţacüchiga yiĩxũ i ngẽma nge, rü ţacüchiga yiĩxũ i ngẽma ngoxo i 7 eruxũ rü 10 chatacụxrexũ i naẹtüwa natoxũ.

8 Rü ngẽma ngoxo i nüxũ cudauxũ, rü yema nixĩ ga nuxcümaxũchi maxchiréxũ natürü ñụ̃xma rü marü yuxũ rü ngẽma ãxmaxũ i taxuguma iyacuáxũwa ngẽxmaxũ. Natürü paxa tá ngẹma íxũxũxũ, rü ñụ̃xũchi ngẽma nachica i guxũgutáma nagu napoxcuxũwa tá ũxũ. Rü ngẽma ngoxoma ã tá naḇaixãchiãẽgü i ngẽma duũxũgü i ñoma i naãnewa maxẽxũ i tama nawa ngọxégagüxũ i ngẽma Tupanaãrü popera i noxritama naãne ixügügu Tupana nagu yawügüxũ i ngẽma duũxũgü i nüxũ nangẽxmaxũ i maxũ i taguma gúxũ. Rü nümagü i ngẽma duũxũgü rü aixcüma tá namaã naḇaixãchiãẽgü i ngẽxguma nüxũ nadaugügu i ngẽma ngoxo ga nuxcümaxũchi maxchiréxũ rü yuxũ natürü wena táxarü ínguxũ.

9 Rü ñaã nixĩ i wüxi i ore naxcèx i ngẽma duũxũgü i nüxũ natauxchaxũ na nüxũ nacuèxgüxũ. Rü ngẽma 7 i naẽru i ngẽma ngoxo, rü yima nixĩ ya 7 ya mèxpűnechiga. Rü yima 7 ya mèxpűneẹtüwa nixĩ i natoxũ i ngẽma nge. Rü ngẽxgumarüũ ta i ngẽma naẽrugü, rü 7 i nachiũãnegüarü ãẽxgacügüchiga nixĩ.

10 Rü wüximẽẽ̱xpü̱x i ngẽma ãẽxgacügü rü marü togü nüxũ narüyexeragü, rü ñụ̃xma rü marü tama ãẽxgacügü nixĩgü. Rü ngẽma norü 6 i ngẽma ãẽxgacügü, rü nüma rü ñụ̃xma rü ãẽxgacü nixĩ. Rü ngẽma norü 7 tá nixĩ i yixcüra ínguxũ. Natürü ngẽxguma ínanguxgu i ngẽma norü 7 i nawa iyacuáxũ i ngẽma ãẽxgacügü, rü paxaãchimare tá nixĩ i ãẽxgacü yiĩxũ.

11 Rü ngẽma ngoxo ga nuxcümaxũchi maxchiréxũ rü ñụ̃xma rü marü yuxũ, rü ngẽma nixĩ i norü 8 i ngẽma ãẽxgacügü. Rü nüma rü ngẽma 7 tanüxũ nixĩ. Natürü i nüma rü ngẽma nachica i guxũgutáma nagu napoxcuxũwa naxũ.

12 Rü ngẽma 10 i naxchatacu̱xre i nüxũ cudauxũ, rü 10 i nachiũãnegüarü ãẽ̱xgacügüchiga nixĩ. Natürü i nümagü rü tauta inanaxügüe na duũxũgümaã inacuèxgüxũ. Natürü yixcüra tá nanayauxgü i pora na wüxitátama i ora ngẽma ngoxomaã wüxigu ãẽ̱xgacügü yixĩgüxũcèx.

13 Rü ngẽma 10 i ãẽ̱xgacügü rü wüxigu nagu narüxĩnüẽ na ngẽma ngoxona naxãgüãxũcèx i norü pora, na ngẽma ngoxo namaã icuáxũcèx.

14 Rü ñu̱xũchi i ngẽma ãẽ̱xgacügü rü ngẽma ngoxo rü tá nügü nadai namaã ya yima Tupana Nane ga pecaduarü ütanücèx yucü. Natürü ya yima Tupana Nane rü tá nüxũ narüyexera, erü nüma rü guxũ i corigüarü Cori nixĩ, rü guxũ i nachiũãnegüarü ãẽ̱xgacügüarü Ãẽ̱xgacü nixĩ. Rü yíxema namücügü ixĩgüxe, rü yíxemagü tixĩgü ya Tupana tüxũ dexe rü tümacèx naçaxe. Rü tümagü rü aixcüma naga taxĩnüẽ", ñanagürü choxũ.

15 Rü yema orearü ngeruũ rü ñanagürü ta choxũ:

"Ngẽma taxũ i dexá i nüxũ cudauxũ i naẽ̱tüwa natoxũ i ngẽma nge i ngẽãẽxũchicü, rü nagúxũraũxũ i duũxũgüchiga nixĩ, rü guxũma i duũxũgü i to i nagawa idexagüxũchiga nixĩ, rü guxũma i nachiũãnecũ̱ã̱xgü i duũxũgüchiga nixĩ.

16 Rü ngẽma 10 i naxchatacu̱xre i nüxũ cudauxũ i nüxũ ngẽxmaxũ i ngẽma ngoxo, rü tá ngẽma nge i ngẽãẽxũchicüchi naxaie. Rü tá ngẽma ngena nanapuxũ i guxũma i ẽ̱tacü i ngĩxũ ngẽxmaxũ, rü ngẽmaãcü ngexchiruãcüma tá ngẽxma irüxã̱ũ̱x. Rü tá ngĩxũ nangõ̱xgü, rü üxüwa tá ngĩxũ nigugü.

17 Yerü ga Tupana rü yema 10 ga ãẽ̱xgacügüxũ nagu narüxĩnüẽxẽẽ na naxügüãxũcèx i ngẽma nanaxwèxexũ i nüma ya Tupana. Rü ngẽmacèx i ngẽma ãẽ̱xgacügü, rü tá wüxigu nagu narüxĩnüẽ na ngẽma ngoxoxũ naporaxẽẽgüxũ na norü ãẽ̱xgacü yiĩxũcèx ñu̱xmatáta Tupana yanguxẽẽ i ngẽma nüxũ yaxuxũ.

18 Rü ngẽma nge i ngĩxũ cudèu̱xcü, rü yima nixĩ ya yima ĩãne ya taxũne ya guxũma i nachiũãnegüarü ãẽ̱xgacügümaã icuáxũne", ñanagürü.

18

Nagu nayarüchixe ga ĩãne ga Babiróniã

1 Rü yemawena nüxũ chadau ga wüxi ga to ga orearü ngeruũ ga daxũguxũ ga naãnewa írüxĩxũ ga taxũ ga ãẽ̱xgacü ixĩxũ. Rü yema orearü ngeruũãrü ẏauracüüxũmaã nangóone ga ñoma ga naãne.

2 Rü tagaãcü ñanagürü:

"Marü nagu nayarüchixe ya yima ĩãne ya Babiróniã ya itaégacüxüne. Rü ñu̱xma rü ngoxogüchiũ nixĩ rü nagúxũraũxũ i naãẽ i chixexũgüchiũ nixĩ. Rü ñu̱xma rü ngẽxma naxãchiũ i nagúxũraũxũ i ngurucugü rü werigü i chixexũ i duũxũgü naxchi aiexũ.

3 Yerü guxũma ga nachiũãnecũ̱ã̱xgü, rü guma ĩãneãrü chixexũ nüxna naxüe. Rü norü ãẽ̱xgacügü, rü yéma poraãcü chixri namaxẽ. Rü guxũma ga ñoma ga nachiũãnecũ̱ã̱xgü ga taxetanüxũgü, rü nügü namuãrü dĩẽruã̱xẽẽgü namaã ga yema ĩãneãrü yemaxũgü ga tama Tupanapẽxewa mexũ", ñanagürü.

4 Rü ñu̱xũchi nüxũ chaxĩnü ga to ga naga ga daxũguxũ ga naãnewa inaxũxũ ga ñaxũ:

"¡Dücèx i guxãma i pema ya chorü duũxũgü ixĩgüxe, rü ípechoxũ nawa ya yima ĩãne na tama ngẽma ĩãnecũ̱ã̱xrüũ pipecaduã̱xgüxũcèx rü tama nagu peẏixũcèx i ngẽma poxcu i tá yima ĩãnewa nguxũ!

5 Erü ngẽma ĩãnecũ̱ã̱xãrü pecadugü, rü nügüétüwa narünucue, rü düxwa marü daxũguxũ i naãnewa nangu. Rü ñu̱xma ya Tupana rü nüxna nacuèxãchi i ngẽma chixexũ i naxügüxũ, rü ngẽmacèx tá yima ĩãnexũ napoxcu.

6 Rü ngẽma poraãcü chixexũ na naxügüxũrüũ, rü ngẽxgumarüũ tá ta nixĩ na chixexũmaã nüxũ penaxütanüxũ i pemax. ¡Rü ñu̱xma na ngẽma ĩãnecũ̱ã̱x togümaã chixexũ naxügüxũ, rü taxreẽxpu̱xcüna tá penachixexẽẽ i pemax! ¡Rü ngẽma chixexũ ga

yema ĩãnecu̱a̱x togücèx mexẽẽgüxu̱, rü pema rü taxreẽxpu̱xcüna tá ngẽmaãcü naxcèx penamexẽẽ!

7 ¡Rü ngẽma na nügü yacuèxüu̱güxu̱ rü mexẽchixu̱wa na namaxẽxu̱, rü ngẽxgumarüu̱ tá ta nixĩ na ngúxu̱ nüxu̱ pingexẽẽgüxu̱ rü ngechau̱ nüxu̱ pingexẽẽgüxu̱! Erü ñu̱xma i ngẽma ĩãnecu̱a̱x rü nügüãẽwa ñanagürügü: ‘Yixema rü ñoma wüxi i ãẽxgacürüu̱ mexẽchixu̱wa tangẽxmagü. Rü tagutáma wüxi i yutexu̱rüu̱ tangechau̱gü’, ñanagürügü nügüãẽwa i ngẽma ĩãnecu̱a̱x.

8 Rü ngẽmacèx tá nixĩ i wüxitátama i ngunexu̱gu ínanguxu̱ i ngẽma ĩãneãrü poxcuruu̱. Rü ngẽma ĩãnecu̱a̱x rü ngúanemaã tá nayue, rü poraãcü tá nangechau̱gü, rü poraãcü taiya tá nüxu̱ nangu̱x, rü norü ĩãne rü üxümaã tá nigu. Erü naporaxüchi ya yima Tupana ya guxu̱ãrü Cori ixĩcü i ngẽma ĩãnexu̱ poxcucü”, ñanagürü ga yema naga.

9 Rü ngẽma nachiu̱ãnegüarü ãẽxgacügü ga yema ĩãnewa poraãcü chixri maxẽxu̱ rü mexẽchixu̱wa yexmagüxu̱, rü tá poraãcü norü ngechau̱maã yima ĩãnecèx naxauxe i ngẽxguma nüxu̱ nadaugügu i ngẽma üxüema i namaã yaxaxu̱.

10 Natürü ngẽma ãẽxgacügü rü ngẽma poxcuxu̱ na namuu̱ẽxu̱chèxwa rü tá yaxu̱wa nüxu̱ narüdaunü, rü ñanagürügü tá:

“Cungechau̱tümüu̱, Pa Itaégacüxüne ya Ĩane ya Babirónia ya Guxu̱ i Nachiu̱ãnegümaã Porachirénex. Erü wüxitama i oragu cuxcèx ínangu i curü poxcu”, ñanagürügü tá.

11 Rü guxu̱ma i ñoma i naãnecu̱a̱x i taxetanüxu̱, rü tá poraãcü norü ngechau̱maã naxcèx naxauxe ya yima ĩãne. Erü marü taxúetáma naxcèx nüxu̱ tataxe i norü ngẽmaxu̱gü i ngu̱ma nangegüxu̱.

12 Rü marü taxúetáma naxcèx nüxu̱ tataxe i norü uiru, rü norü dĩẽrumü, rü norü nutagü i mexẽchixu̱, rü naxpügü i mexẽchixu̱ i dauxracharaxu̱ rü idauxcharau̱ i ngu̱ma nangegüxu̱. Rü ngẽxgumarüu̱ ta taxúetáma naxcèx nüxu̱ tataxe i nagúxu̱rau̱xu̱ i norü naĩxchipanügü i yixixu̱, rü norü ngẽmaxu̱gü i marfílnaxcèx rü mürapewa i mexẽchixu̱naxcèx rü cobrenaxcèx rü fierunaxcèx rü nutanaxcèx i ngu̱ma nangegüxu̱.

13 Rü taxúetáma naxcèx nüxu̱ tataxe i norü canela rü togü i norü üexu̱wemüxu̱gü i yixixu̱, rü pumaratẽxe i guruu̱ ixĩxu̱, rü togü i pumaragü i yixixu̱, rü binugü rü chixu̱gü, rü arina i mexẽchixu̱, rü trigu i ngu̱ma nangegüxu̱. Rü ngẽxgumarüu̱ ta ngu̱ma nanagagü i wocagü, rü carnerugü, rü cowarugü, rü autugü i cowaru itúchigüxu̱, rü duu̱xu̱gü i puracüruu̱gü. Rü ngẽmaãcü woo duu̱xẽgü rü ngu̱ma tüxu̱ nagagü na tümamaã nataxegüxu̱cèx.

14 Rü ngẽma taxetanüxu̱, rü ñanagürügü tá nüxu̱ ya yima ĩãne:

“Cuwa rü marü nataxuma i ngẽma oru̱ix i curü duu̱xu̱güarü me ixĩxu̱. Rü marü nataxuma i guxu̱ma i ngẽma meruu̱gü ga noxri cuxu̱ yexmaxu̱, rü tagutáma wenaxãrü cuxu̱ nangẽxma”, ñanagürügü tá.

15 Rü ngẽma taxetanüxu̱ i guxu̱ma i ngẽma oru̱ixgümaã rü ngẽma meruu̱gümaã taxegüxu̱ rü guma ĩãnegu nügü muãrü dĩẽrua̱xẽẽxu̱chigüxu̱, rü yaxu̱wa tátama nüxu̱ narüdaunü ya yima ĩãne, erü nüxu̱ namuu̱ẽ i ngẽma poxcu i yima ĩãnexu̱ üpetüxu̱. Rü tá poraãcü norü ngechau̱maã naxauxe.

16 Rü ñanagürügü tá:

“Nangechau̱tümüu̱ ya yima ĩãne ya itaégacüxüne. Erü noxri rü ñoma wüxi i nge i mexẽchixu̱ i naxchiru i dauxracharaxu̱ rü dauxcharaxu̱maã ãxchirucü i uirumaã rü nutagü ya mexẽchicümaã ngèxãẽxcürüu̱ nixĩ.

17 Natürü ngürüãchi nagu̱x i guxu̱ma i ngẽma ĩãneãrü meruu̱gü”, ñanagürügü tá. Rü guxu̱ne ya wapurugüarü ãẽxgacügü, rü guxu̱ma i norü duu̱xu̱gü ya yima wapuruwa puracüexu̱, rü guxu̱ma i duu̱xu̱gü ya yima wapurugu ĩxu̱, rü guxu̱ma i taxetanüxu̱gü i wapurugu yarüxĩĩu̱xu̱, rü yaxu̱wa tátama nayachaxgütanüãchi, rü ngu̱ma tá nüxu̱ narüdaunü.

18 Rü ngẽxguma nüxũ nadaugügu i norü caxixũ na yaxaxũ ya yima ĩãne, rü tagaãcü tá ñanagürügü:
“Nataxuma ya náĩ ya ĩãne ya daa ĩãne ya itaxégacüxünerüũ ixĩxũne”, ñanagürügü.
19 Rü norü ngechaũmaã nügüétügu tá waixũmü nagünagügü, rü tá poraãcü naxauxe, rü tagaãcü ñanagürügü tá:
“Nangechaũtümüũ ya yima ĩãne ya itaxégacüxüne. Rü noxri rü norü yemaxũgümaã nügü nimuãrü dĩẽruã̱xẽẽgü ga guxũne ga wapurugüarü yoragü. Natürü i ñu̱xma rü ngürüãchi wüxi i oragutama rü inayarüxo i guxũma i ngẽma.
20 Natürü ñu̱xma na napoxcuxũ ya yima ĩãne, rü name nixĩ i petaãẽgü i pema i daxũguxũ i naãnewa ngẽxmagüe, rü pema i Tupana pexũ imugüe, rü pema i Tupanaãrü orexũ ixugüe, rü guxãma i pema i Tupanaãrü duũxũgü ixĩgüe. Erü ñu̱xma na napoxcuxũ ya yima ĩãne, rü ngẽmaãcü Tupana pexũ naxütanü naxcèx ga yema chixexũ ga pemaã naxügüxũ ga guma ĩãnecu̱ã̱x”, ñanagürügü.
21 Rü ñu̱xũchi wüxi ga Tupanaãrü orearü ngeruũ ga daxũcu̱ã̱x rü nanangenagü ga wüxi ga nuta ga taxüchicü ga ñoma ṯacüarü caruũrüũ ixĩcü. Rü yema orearü ngeruũ rü taxtü ga taxũgu nanaña ga guma nuta ga taxüchicü, rü ñanagürü:
“Ngẽxgumarüũ tá quixĩ na icuyarüxoxũ, Pa Ĩãne ya Itaxégacüxüne ya Babiróniãx, rü tagutáma texé wena cuxũ nadau.
22 Rü tagutáma wena curü ĩtamügüwa texé nüxũ taxĩnü i paxetaruũgü i arpagü rü quenagü rü cornetagü. Rü ngẽxgumarüũ ta cuwa nataxũtáma i puracütanüxũgü i ṯacüwa puracüexũ, rü tagutáma texé nüxũ taxĩnü na cuwa ínapuracüexũ i chawüarü caruũgü.
23 Rü marü tagutáma texé nüxũ tadau i cuwa i omü. Rü marü tagutáma texé nüxũ taxĩnü i ngĩgüchigaarü petagüarü cuxcuane. Rü ngẽmaãcü tá cumaã nangupetü woo ga noxri rü yema taxetanüxũ ga cuwa taxegüxũ rü guxũma ga togü ga taxetanüxũãrü yexera nixĩgü. Rü ngẽmacèx tá poraãcü cupoxcu nagagu ga yema chixexũ ga namaã cunawomüxẽẽxũ ga guxũma ga togü ga nachiũãnecu̱ã̱x ga duũxũgü”, ñanagürü.
24 Yerü guma ĩãnecu̱ã̱x ga duũxũgü nixĩ ga nadèi̱xũ rü inabaxẽẽgüxũ ga nagü ga Tupanaãrü orearü uruũgü rü yema duũxũgü ga Tupanaãrü ixĩgüxũ rü guxũma ga duũxũgü ga ñoma ga naãnegu Tupanaarü oregagu nadèi̱xũ.

19

1 Rü yemawena nüxũ chaxĩnü ga muxũma ga duũxũgüga ga daxũguxũ ga naãnewa tagaãcü ñagüxũ:
“¡Ngĩxã Tupanaxũ ticuèxüũgü! Erü nüma nixĩ i tüxũ namaxẽxẽẽxũ. Rü nüma ya tórü Tupana nixĩ i guxũãrü yexera namexẽchixũ rü naporaxüchixũ.
2 Rü nüma rü aixcüma meãma nanangugü i guxũma i duũxũgüarü maxũ, rü aixcüma tá nanapoxcue i ngẽma chixexũ ügüxũ. Rü ngẽmacèx marü nanapoxcu ya yima ĩãne ya itaxégacüxüne ya chixene ya norü chixexũmaã nachixexẽẹne i guxũma i ñoma i naãnecu̱ã̱x i duũxũgü. Rü ñu̱xma i nüma ya Tupana rü norü duũxũgü ga guma ĩãnecu̱ã̱x dèi̱xũxũ naxütanü”, ñanagürügü.
3 Rü ñu̱xũchi wenaxãrü ñanagürügü:
“¡Ngĩxã Tupanaxũ ticuèxüũgü! Erü ngema norü caxixũ na yaxaxũ ya yima ĩãne, rü tagutáma ngéma nayarüxo”, ñanagürügü.
4 Rü yema 24 ga ãẽxgacügü rü yema ãgümücü ga daxũcu̱ã̱x ga maxẽxũ rü yexma nanangücuchitanü, rü Tupana ya norü tochicaxũwa rütocüxũ nicuèxüũgü. Rü ñanagürügü:
“Rü ngẽmaãcü yiĩ. ¡Rü ngĩxã nüxũ ticuèxüũgü ya tórü Cori!” ñanagürügü.
5 Rü ñu̱xũchi yema tochicaxũxũtawa inanaxũ ga wüxi ga naga ga ñaxũ:
“Name nixĩ i tórü Tupanaxũ picuèxüũgü i guxãma i pemax Pa Buxũgü rü Pa Yaxũgüx i norü duũxũgü na pixĩgüxũ rü nüxũ na pemuũẽxũ”, ñaxũ.

Tupana Nane ga pecaduarü ütanücèx yucüarü ngĩgüarü petachiga

6 Rü ñṵxũchi nüxŭ chaxĩnü ga ṯacü ga ñoma muxũchixŭ ga duŭxŭgü idexagüxŭrüŭ ixĩxŭ ga ñoma taxŭ i dexá i chuxchuxŭrüŭ ixĩxŭ ga ñoma poraãcü yaduruanexŭrüŭ ixĩxŭ ga ñaxŭ:

"¡Ngĩxã Tupanaxŭ ticuèxüŭgü! Erü nüma ya tórü Cori ya Tupana ya guxŭãrü yexera poracü, rü marü ningucuchi na guxŭmaã inacuáxŭ.

7 ¡Rü ngĩxã tataãẽgü rü guxŭ i tórü taãẽmaã nüxŭ ticuèxüŭgü! Erü marü nawa nangu na iyangĩxŭ ya yima Tupana Nane ga pecaduarü ütanücèx yucü. Rü ngẽma norü duŭxŭgü i ñoma namèxrüŭ ixĩgüxŭ rü marü nügü ínimexẽẽgü.

8 Rü yima Tupana Nane rü ngẽma nüxŭ yaxõgüxŭxŭ namu na mexẽchixŭ rü cómüxŭ rü iẏauracüüxŭ i naxchirumaã na yaxãxchiruxŭ. Rü ngẽma naxchiru i mexẽchixŭ rü ngẽma nixĩ i ngẽma duŭxŭgüarü maxŭ i mexŭchiga", ñanagürügü.

9 Rü ñṵxũchi ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ, rü ñanagürü choxŭ:

"Chanaxwèxe i cunaxümatü i ñaã ore i cumaã tá nüxŭ chixuxŭ: 'Tataãẽgü ya yíxema tüxna naxuxe i norü ngĩgüarü petawa ya yima Tupana Nane ga pecaduarü ütanücèx yucü' ", ñanagürü. Rü ñṵxũchi ñanagürü ta:

"Ngẽma ore i cumaã nüxŭ chixuxŭ, rü Tupanaãrü orexüchitama nixĩ", ñanagürü.

10 Rü choma rü yema orearü ngeruŭpẽxegu chacaxãpṵxü na nüxŭ chicuèxüŭxŭcèx. Natürü ga nüma rü ñanagürü choxŭ:

"¡Tãxŭ i ngẽma cuxüxŭ! Erü choma rü ta Tupanaãrü duŭxŭ chixĩ, ngẽxgumarüŭ i cuma rü cueneẽgü i Ngechuchuarü ore i aixcüma ixĩxŭ ixõgüechaxŭrüŭ ta chixĩ. Rü name nixĩ i Tupanaxŭ quicuèxüŭ", ñanagürü. Erü ngẽma ore i Ngechuchuchiga ixĩxŭ, rü yematama ore nixĩ ga Tupanaãrü orearü uruŭgü nüxŭ ixugüexŭ ga yexguma Tupanaãẽ i Üünexŭ nawa ideaxgu.

Guma Tupana Nane ga cowaru ga cómüxŭẹ̄tügu tonagücüchiga

11 Rü ñṵxũchi nüxŭ chadau ga daxũguxŭ ga naãne na yawãxnaxŭ. Rü yéma nangọx ga wüxi ga cowaru ga cómüxŭ. Rü guma naẹ̄tüwa rütocü rü Ixaixcümacü rü Aixcüma Yanguxẽẽcü nixĩ i naẹ̄ga. Rü nüma rü aixcüma guxŭma i duŭxŭgüarü maxŭxŭ nacuèx, rü aixcüma tá guxŭma i ngẽma chixexŭ ügüxŭmaã nügü nadai rü tá nanapoxcue.

12 Rü naxẽtügü, rü ñoma üxüemarüŭ niẏauracüü. Rü naẽruwa rü namu ga norü ngèxcueruŭgü. Rü nacatügu naxümatü ga wüxi ga naẹ̄ga ga nüxĩcatama nüxŭ nacuáxŭ.

13 Rü wüxi ga naxchiru ga ducharaxŭgu nicṵx. Rü naẹ̄ga rü Tupanaãrü Ore nixĩ.

14 Rü nawe narüxĩ ga guxŭma ga norü churaragü ga daxũcṵ̄ã̄x. Rü nümagü rü naxchiru ga imexẽchixŭ rü cómüxŭmaã nixãxchiru. Rü cowarugü ga icómüxŭẹ̄tügu naxĩ.

15 Rü naã̄xwa nayexma ga wüxi ga tara ga tẽxechixŭ na yemamaã napíexẽẽãxŭcèx i guxŭma i ngẽma duŭxŭgü i tama nüxŭ yaxõgüxŭ. Rü tá nüma nanaxwèxexŭãcüma ngẽma duŭxŭgümaã inacuèx. Rü nüma rü tá poraãcü ngẽma duŭxŭgü i tama yaxõgüxŭxŭ napoxcu namaã i ngẽma poxcu ya Tupana ya Guxŭxŭ Rüporamaẽcü norü numaã mexẽẽxŭ. Rü ñoma ubagü i norü maĩ̄xruŭwa imèĩ̄xtüüxŭrüŭ tá nixĩ na napoxcueãxŭ.

16 Rü naxchirugu rü naperemagu naxümatü ga wüxi ga naẹ̄ga ga ñaxŭ:

"Guxŭma i nachiŭãnegüarü ãẹ̄xgacügüarü Ãẹ̄xgacü, rü guxŭma i corigüarü Cori ixĩcü", ñaxŭ.

17-18 Rü ñṵxũchi nüxŭ chadau ga wüxi ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ ga daxũcṵ̄ã̄x ga üèxcügu chixŭ. Rü nüma rü tagaãcü ñanagürü nüxŭ ga guxŭma ga ngurucugü ga yexma ixexexŭtanüxŭ:

"¡Nuã pexĩ rü pengutaquẽxegü naxcèx i õna i taxŭ i Tupana pexcèx mexẽẽxŭ na penangõxŭcèx i nachiŭãnegüarü ãẹ̄xgacügümachi, rü churaragüarü ãẹ̄xgacügümachi, rü yatügü i poraxüchixŭmachi, rü cowarugümachi, rü ngẽma cowaruétügu ĩxŭ i duŭxŭgümachi, rü ngẽma duŭxŭgü i coriã̄xgüxŭmachi rü ngẽma ngearü coriã̄xgüxŭmachi rü ngẽma buxŭgümachi rü ngẽma yaxŭgümachi!" ñanagürü.

19 Rü ñu̱xũchi nüxŭ chadau ga yema nüxĩraŭxŭ ga ngoxo rü guxŭma ga
nachiŭãnegüarü ãe̱xgacügü ga norü churaragümaã yéma ngutaquẽxegüxŭ na nügü
nadèi̱xŭcèx namaã ya yima cowaruétügu ĩxũcü rü norü churaragü.
20 Rü yema nüxĩraŭxŭ ga ngoxo rü niyaxu. Rü wüxigu namaã niyaxu ga yema to
ga ngoxo ga orearü uruŭneta ixĩxŭ ga yema nüxĩraŭxŭ ga ngoxopẽxewa naxüxŭ ga
cuèxruŭgü ga duŭxŭgü tama nüxŭ cuáxŭ na naxügüãxŭ. Rü yema cuèxruŭgümaã nixĩ
ga nawomüxẽẽãxŭ ga yema duŭxŭgü ga nüxŭ icuèxüŭgüxŭ ga naxchicünèxã ga yema
nüxĩraŭxŭ ga ngoxo rü nügü ixãgüxŭ na yema ngoxoégamaã na yaxüégagüxŭ. Rü yema
nüxĩraŭxŭ ga ngoxo rü yema to ga ngoxo ga orearü uruŭneta ixĩxŭ, rü wüxigu maxẽxŭma
nawa nawoŭ ya yima naxtaa ya üxümaã iyaurachiüne ya azufremaã ixaxŭne.
21 Rü yema tara ga tẽxechixŭ ga guma cowaruétüwa rütocüèxwa yexmaxŭmaã nanadai
ga yema ngoxogüarü ngŭxẽẽruŭgü ga ãe̱xgacügü rü norü churaragü. Rü guxŭma ga
ngurucugü, rü yemamachimaã nangãxcharaŭgü.

20

Chataná rü 1,000 ga taunecü ninèĩ̱x

1 Rü yemawena nüxŭ chadau ga wüxi ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ ga daxũguxŭ ga
naãnewa írüxĩxŭ. Rü naxmẽxwa nayexma ga yema ãxmaxŭ i taxuguma iyacuáxŭãrü
chawi rü ñu̱xũchi wüxi ga cadena.
2 Rü yema Tupanaãrü orearü ngeruŭ rü yema coyaxŭ niyaxu. Rü yematama coya nixĩ
ga yema nuxcümaŭxŭ ga ãxtape ga ngoxo ga Chataná ixĩxŭ. Rü yema orearü ngeruŭ rü
1,000 ga taunecügücèx nayanèĩ̱x.
3 Rü yema orearü ngeruŭ rü yema ãxmaxŭ i taxuguma iyacuáxŭgu nayatèxcuchi.
Rü ñu̱xũchi yexma meãma nanawãxtaŭ na nüma ga Chataná rü marü taguma we-
naxãrü duŭxŭgüxŭ nawomüxẽẽxŭcèx ñu̱xmatáta 1,000 ya taunecü ngẽxma yangeã. Rü
ngẽxguma marü yanguxẽẽãgu ya yima 1,000 ya taunecü, rü tá paxaxãchi nayangẽx.
4 Rü ñu̱xũchi nüxŭ chadau ga ñuxre ga tochicaxŭgü. Rü yema tochicaxŭwa tarütogü
ga guxema Tupanaxŭtawa nayauxgüxe ga pora na duŭxŭgüxŭ ticagüxŭcèx. Rü
yexgumarüŭ ta nüxŭ chadau ga naãẽgü ga yema duŭxŭgü ga Ngechuchuarü orexŭ
na yaxugüxŭcèx nadaŭnaãgüxŭ. Rü yema nixĩ ga duŭxŭgü ga meãma nüxŭ ix-
ugüxŭ ga Tupanaãrü ore rü tama yema ngoxoxŭ icuèxüŭgüxŭ rü bai ga yema ngox-
ochicünèxãxŭ icuèxüŭgüxŭ, rü tama nügü ixãgüxŭ na nacatüwa rü ẽxna naxmẽxwa
yema ngoxoégamaã yaxãegaxŭ. Rü nüxŭ chadau ga wena na namaxẽxŭ, rü 1,000 ga
taunecü Cristumaã wüxigu ãe̱xgacü nixĩgü.
5 Rü yemagü nixĩ ga nüxĩrama írüdagüxŭ. Natürü ga yema togü ga yuexŭ rü tãũtáma
namaxẽ ñu̱xmatáta yima 1,000 ya taunecüguwena.
6 Rü tataãẽgü ya yíxema tüxira írüdagüxe erü Tupanaãrü duŭxŭgü tixĩgü. Rü ngẽma
Tupanaãrü poxcu rü marü tãũtáma tümacèx nixĩ. Rü tá Tupanaãrü rü Cristuarü
ngŭxẽẽruŭgü tixĩgü. Rü 1,000 ya taunecü tá Cristumaã ãe̱xgacügü tixĩgü.

ngoxo i Chataná rü marü nagu nayarüchixe

7 Rü ngẽxguma marü nangupetügu ya yima 1,000 ya taunecü, rü Chataná rü tá ningẽx
i ngẽma ínapoxcuxŭwa.
8 Rü nüma i Chataná rü tá ínaxũxũ na yawomüxẽẽãxŭcèx i guxŭma i ñoma i naãnecu̱ã̱x
i duŭxŭgü rü Goga rü Magoga na ngẽmagüxŭ nangutaquẽxexẽẽxŭcèx na Tupanaãrü
duŭxŭgümaã nügü nadèi̱xŭcèx. Rü ngẽma Chatanáãrü churaragü, rü ñoma taxtü i
taxŭãrü naxnecüchicutẽxerüŭ tá namuxũchi.
9 Rü ngẽmaãcü i Chatanáãrü churaragü rü tá ñoma i naãneãrü tagu ninguuchi. Rü
tá Tupanaãrü duŭxŭgüxŭ rü yima ĩãne ya Tupana nüxŭ ngechaxŭne ya Yerucharéŭxŭ
ínachoeguãchi. Natürü Tupana rü daxũwa tá nanayixẽẽ ya üxü, rü yimamaã tá nixae i
guxŭma i ngẽma namaã rüxuwanügüxŭ.

10 Rü ngẽma ngoxo i ngẽma duŭxŭgüxŭ womüxẽẽxŭ, rü nawa tá natáe ya yima naxtaa ya üxümaã iyaurachiüne ya azufremaã ixaxŭne. Rü yima nixĩ ya naxtaa ga marü nawa nawoŭne ga yema nüxĩraŭxŭ ga ngoxo rü yema to ga ngoxo ga orearü uruŭneta ixĩxŭ. Rü yima naxtaawa tá nixĩ i guxŭgutáma ngunecü rü chütacü ngúxŭ yangegüxŭ.

Ngẽma taxŭ i tochicaxŭ i cómüxŭwa rütocüpẽxewa nangugü i duŭxŭgü

11 Rü ñu̱xũchi nüxŭ chadau ga wüxi ga taxŭ ga tochicaxŭ ga cómüxŭ, rü nüxŭ chadau ga guma nawa rütocü. Rü gumachaxwa nibuxmü ga ñoma ga naãne rü guxŭma ga daxũwa nüxŭ idauxŭ, rü inayarütauxe.

12 Rü nüxŭ chadau ga yema yuexŭ ga yaexŭ rü buexŭ ga Tupanapẽxegu chigüxŭ. Rü ningena ga poperagü. Rü yexgumarüŭ ta ningena ga yema Tupanaãrü popera i nagu yawügüxŭ i ngẽma duŭxŭgü i nüxŭ nangẽxmaxŭ i maxŭ i taguma gúxŭ. Rü yema yuexŭ rü yexgumarüŭ ga ñuxãcü na namaxẽxŭ ga wüxichigü rü yexgumarüŭ ga ñuxãcü na yema poperawa inaxümatüxŭrüŭãcüma Tupana namaã nüxŭ nixu na ngextá tá naxĩxŭ.

13 Rü yema yuexŭ ga taxtü ga taxŭwa yexmagüxŭ rü wenaxãrü ínarüdagü. Rü yema yuexŭ ga tauquewa yexmagüxŭ rü wenaxãrü ínarüdagü. Rü yemaãcü ínarüdagü ga guxŭma ga duŭxŭgü ga yuexŭ. Rü guxŭma ga yema yuexŭ rü Tupana nüxna nicachigü rü yexgumarüŭ ga ñuxãcü na namaxẽxŭ ga wüxichigü rü namaã nüxŭ nixu na ngextá tá naxĩxŭ.

14 Rü yemawena rü guma naxtaa ga üxümaã iyaurachiünewa nawoŭ ga yu guxŭma ga norü poramaã. Rü guma naxtaa ga üxümaã iyaurachiüne, rü ngẽma nixĩ i poxcu i taguma iyacuáxŭ i tümacèx ixĩxŭ ya yíxema tama Tupanaãrü duŭxŭgü ixĩgüxe.

15 Rü guma naxtaa ga üxümaã iyaurachiünewa tawoŭ ga guxema ingeégaxe nawa i ngẽma Tupanaãrü popera i nagu tiwügüxŭ ya yíxema tüxŭ nangẽxmaxẽ i maxŭ i taguma gúxŭ.

21

Ngexwacaxŭxŭ i ñoma i naãne rü guxŭma i daxũwa ngẽxmaxŭ

1 Rü yemawena nüxŭ chadau na nayexwacaxŭxŭ ga ñoma ga naãne rü guxŭma ga ṯacü ga daxũwa yexmagüxŭ. Yerü yema nüxĩra yexmagüxŭ rü marü nangupetü, rü yema taxŭ ga taxtü rü marü nataxuma.

2 Rü nüxŭ chadau ga guma ĩãne ga mexŭne ga Yerucharéŭ ga yexwacaxŭne ga daxũguxŭ ga naãnewa Tupanaxŭtawa írüxĩxŭne ga guxŭwama mexẽchine ñoma wüxi i pacü i ngẽxguma iyangĩxgu rü ngĩtecèx ngĩgü mexẽẽ̱xcürüŭ ixĩxŭne.

3 Rü nüxŭ chaxĩnü ga wüxi ga naga ga yema tochicaxŭwa inaxũxŭ ga tagaãcü ñaxŭ:

“Tupana rü duŭxŭgütanüwa nangexma i ñu̱xmax. Rü natanüwa tá namaxẽcha. Rü nümagü rü norü duŭxŭgü tá nixĩgü. Rü nüma ya Tupana rü natanüwa tá nangẽxmaẽcha, na guxŭguma norü Tupana yiĩxŭcèx.

4 Rü nüma tá ínanapi i naxgüŭẽtü i guxŭma i ngẽma duŭxŭgü. Rü marü tãũtáma texé tayu, rü texé tümaãrü ngechaŭmaã taxaxu, rü texé ngúxŭ tingegü. Erü guxŭma i ngẽma ngúxŭ rü marü inayarüxo”, ñanagürü.

5 Rü guma yema tochicaxŭwa rütocü rü ñanagürü:

“Dücèx, choma rü chanangexwacaxŭxẽẽ i guxŭma i ṯacü i ngẽxmaxŭ”, ñanagürü. Rü ñu̱xũchi ñanagürü ta:

“¡Naxümatü i ñaã ore! Erü ñaã ore rü aixcüma nixĩ, rü ñaã nixĩ i ore i mexŭ na yaxõxŭ”, ñanagürü.

6 Rü yemawena rü ñanagürü choxŭ:

“Ñu̱xma rü marü ningu i guxŭma. Rü chowa nixĩ ga inaxügüxŭ ga guxŭma, rü nataxuma i ṯacü i chorü yexera ngẽxmaẽchaxŭ. Rü yíxema i̱tawaxe, rü choma rü tá nangetanüãcüma tüxŭ chaxaxẽẽmare nawa i ngẽma dexá i maxẽẽruŭ.

7 Rü yíxema nüxũ rüporamaẽgüxe i chixexũ, rü tá tanayauxgü i guxũma i ngẽma mexũgü
i nüxũ chixuxũ. Rü choma rü tá tümaãrü Tupana chixĩ, rü tüma i chauxacügü.
8 Natürü ngẽma muũẽxũ i nüxũ rüxoexũ na chowe naxĩxũ, rü nawa tá nawoũ ya yima
naxtaa ya üxümaã iyaurachiüne ya azufremaã ixaxũne. Rü ngẽxgumarüũ ta i ngẽma tama
yaxõgüxũ, rü ngẽma chixexũ ügüxũ, rü ngẽma máẽtagüxũ, rü ngẽma naĩ i ngemaã ipexũ,
rü ngẽma iyuüxũ rü ngõxwèxegüxũ, rü ngẽma tupananetachicünèxãxũ icuèxüũgüxũ, rü
ngẽma idoratèèxgüxũ, rü nawa tá nawoũ ya yima naxtaa ya üxümaã iyaurachiüne ya
azufremaã ixaxũne. Rü ngẽma nixĩ i poxcu i taguma iyacuáxũ i nüxũ ínanguxẽẽxũ i ngẽma
tama yaxõgüãcüma yuexũ", ñanagürü.

Yexwacaxũne ga Yerucharéüchiga

9 Rü yema 7 ga orearü ngeruũgü ga nüxũ yexmagüxũ ga 7 ga copagü ga yema 7 ga
poxcuruũmaã ixããcuxũ, rü yematanüwa rü wüxi ga orearü ngeruũ rü chauxcèx nixũ, rü
ñanagürü choxũ:
"¡Nuã naxũ! Rü tá cuxũ nüxũ chadauxẽẽ i ngẽma yaxõgüxũ i ñoma namèxrüũ tá ixĩgüxũ
ya yima Tupana Nane ga pecaduarü ütanücèx yucü", ñanagürü.
10 Rü yexguma yemaãcü Tupanaãẽ i Üünexũ choxũ ngọxetüxẽẽgu, rü yema orearü
ngeruũ rü wüxi ga mèxpűne ga taxũnewa choxũ naga. Rü choxũ nüxũ nadauxẽẽ ga
guma ĩãne ya üünene ga Yerucharéũ ga daxũguxũ ga naãnewa Tupanaxũtawa írüxĩxũne.
11 Rü guma ĩãne rü Tupanaãrü yauracüüxũmaã nangóone. Rü yema norü yauracüüxũ
ga guma ĩãne rü ñoma wüxi ya nuta ya mexẽchicürüũ nixĩ. Rü ñoma nuta ya yasperüũ
nixĩ na yachipetüxũ.
12 Rü guma ĩãne rü guxũwama ínapoxegu. Rü nataxüchi rü namáchanexũchi ga yema
norü poxeguxũ. Rü yema norü poxeguxũ rü nüxũ nayexma ga 12 ga norü ĩą̃x. Rü
wüxichigü ga yema ĩą̃xwa nayexma ga wüxi ga Tupanaãrü orearü ngeruũ. Rü wüxichigü
ga yema ĩą̃xwa nangọxéga ga wüxichigü ga yema 12 ga Acobu nane ga Yudíugü nawa ne
ĩxũ.
13 Rü tomaẽ̱xpụ̱x ga norü ĩą̃x rü napẽxewaama nayexma, rü yema to ga tomaẽ̱xpụ̱x rü
norü ṯoxwecüwawa nayexma, rü yema to ga tomaẽ̱xpụ̱x rü norü tügünecüwawa nayexma,
rü yema to ga tomaẽ̱xpụ̱x rü naweama nayexma.
14 Rü guma ĩãneãrü poxeguxũ, rü 12 ga nuta ga taxüchicüétüwa inaxügü. Rü wüxichigü
ga guma nutagüwa nangọxéga ga wüxichigü ga norü ngúexũgü ga guma Tupana Nane ga
pecaduarü ütanücèx yucü.
15 Rü yema orearü ngeruũ ga chomaã idexaxũ, rü nüxũ nayexma ga wüxi ga norü
ngugüxũ ga uirumenèxãnaxcèx na yemamaã nangugüãxũcèx ga guma ĩãne, rü norü
ĩą̃xgü, rü norü poxeguxũgü.
16 Rü guma ĩãne rü nawüxigumare ga guxũcüwawa. Rü norü mèx rü nawüxigumare
namaã ga norü tatachinü. Rü yema orearü ngeruũ rü yema uirumenèxãmaã nanangugü
ga guma ĩãne. Rü 2,200 kilómetru nixĩ ga norü mèx. Rü yexgumarüũ ta 2,200 kilómetru
nixĩ ga norü tatachinü. Rü 2,200 kilómetru ta nixĩ ga norü máchane.
17 Rü yemawena rü inanangu ga yema norü poxeguxũ ga guma ĩãne. Rü 65 metru nixĩ
ga norü máchane. Rü yemaãcü duũxũgüarü ngugüxũmaã nanangugü.
18 Rü yema norü poxeguxũ ga guma ĩãne, rü nuta ga mexẽchicü ga yaspenaxcèx nixĩ.
Rü nümatama ga guma ĩãne rü uirunaxcèx nixĩ. Rü ñoma woruarüũ niyauracüü.
19 Rü guma nutagü ga itacü ga norü poxeguxũpara ixĩgücü, rü nagúxũraũcü ga nuta
ga imexẽchicümaã nangèxãẽ. Rü guma nüxĩraũcü ga napara rü nuta ga yaspemaã
nangèxãẽ. Rü guma norü taxre ga napara rü nuta ga safirumaã nangèxãẽ. Rü guma
norü tomaẽ̱xpụ̱x ga napara rü nuta ga ágatamaã nangèxãẽ. Rü guma norü ãgümücü ga
napara rü nuta ga esmerádamaã nangèxãẽ.
20 Rü guma norü wüximẽẽ̱xpụ̱x ga napara rü nuta ga onichemaã nangèxãẽ. Rü guma
norü 6 ga napara rü nuta ga cornalínamaã nangèxãẽ. Rü guma norü 7 ga napara rü nuta

ga crisólitumaã nangèxãẽ. Rü guma norü 8 ga napara rü nuta ga berilumaã nangèxãẽ. Rü guma norü 9 ga napara rü nuta ga topásiumaã nangèxãẽ. Rü guma norü 10 ga napara rü nuta ga crisoprásamaã nangèxãẽ. Rü guma norü 11 ga napara rü nuta ga yachĩtumaã nangèxãẽ. Rü guma norü 12 ga napara rü nuta ga amatístamaã nangèxãẽ.

21 Rü yema 12 ga norü ĩã̱x ga guma ĩãneãrü poxeguxũ rü perlanaxcèx nixĩ. Rü wüxichigü ga yema ĩã̱x rü wüxitama ga perla nixĩ. Rü yema norü ítamũ ga guma ĩãneãrü ngãxũwa dapetüxũ, rü uiruxicanaxcèx nixĩ. Rü ñoma woruarüũ niyauracüü.

22 Rü guma ĩãnewa rü taxúnema ga ngutaquẽxepataxũ ga ngextá Tupanaxũ nawa yacuèxüũgünexũ chadau, yerü nümatama ga Tupana ya poracü rü Nane ga pecaduarü ütanücèx yucü rü yéma nayexma na duũxũgü nüxũ icuèxüũgüxũcèx.

23 Rü yima ĩãne rü taxucèxma üèxcü rü tauemacü nüxũ nabaxi, erü Tupanaãrü ngóonexũtama nixĩ i nangóonexẽẽxũ. Rü yima Tupana Nane ga pecaduarü ütanücèx yucü nixĩ ya norü omü ixĩcü.

24 Rü ngẽma Tupanaãrü ngóonexũ i yima ĩãnexũ ngóonexẽẽxũ tá nixĩ i nangóonexẽẽxũ naxcèx i guxũma i ñoma i naãnecu̱ã̱x i duũxũgü. Rü ngẹ̄ma tá nangugü i guxũma i nachiũãnegüarü ãẹ̄xgacügü i yaxõgüxũ rü tá Tupanana nayana i norü mexũgü.

25 Rü norü ĩã̱xgü rü tagutáma narüwãxtagü erü ngẹ̄ma rü guxũguma nangunexecha rü taguma nachüta.

26 Rü ngẹ̄ma tá nanana i guxũma i ñoma i naãneãrü mexũgü.

27 Natürü tagutáma ngẽxma naxücu i ta̱cü i Tupanapẽxewa chixexũ, rü bai ya texé ya chixexũ ṹxe rü ẽxna idoratèxáxe. Rü yíxema Tupana Nane ga pecaduarü ütanücèx yucüarü poperawa ngo̱xégagüxexicatátama tixĩgü ya ngẽxma chocuxe.

22

1 Rü ñu̱xũchi ga yema orearü ngeruũ rü choxũ nüxũ nadauxẽẽ ga wüxi ga natü ga metacüchiüxũ rü ichipetüchiüxũ ga dexá ga maxẽẽruũ. Rü yema tochicaxũ ga nawa natogüxũ ga Tupana rü Nane ga pecaduarü ütanücèx yucü, rü nawa nixĩ ga ne nadaxũ ga yema natü.

2 Rü guma ĩãneãrü ngãxũwa dapetüxũ ga ítamũarü ngãxũgu nida ga yema natü. Rü norü guxũcutüwa narüxügü ga naĩgü ga maxẽẽruũ. Rü yema naĩgü rü wüxicanatama naxo ga wüxichigü ga tauemacügu rü yemaãcü 12 ẽxpu̱xcüna naxo ga wüxi ga taunecügu. Rü naãtügü ga yema naĩgü, rü guxũ i nachiũãnecu̱ã̱x i duũxũgü i yaxõgüxũãrü taãẽxẽẽruũ nixĩ.

3 Rü ngẹ̄ma rü nataxũtáma i ta̱cü i Tupana chixexũ namaã naxuxuchixũ. Rü yima ĩãnewa tá nangẽxma i norü tochicaxũ ya Tupana rü Nane ga pecaduarü ütanücèx yucü. Rü norü duũxũgü rü tá nüxũ nicuèxüũgü.

4 Rü ngẽma norü duũxũgü rü tá nachiwexüchixũ nadaugü, rü tá naẹ̄gamaã nixãẹ̄gacatü.

5 Rü ngẹ̄ma rü tagutáma nachüta. Rü ngẽma norü duũxũgü, rü taxucèxtáma nanaxwèxe i daparina rü ẽxna üèxcü na nangóonexũcèx. Erü nümatama ya tórü Cori ya Tupana rü tá nüxũ nabaxi. Rü nümagü i ngẽma duũxũgü rü guxũgutáma wüxigu Tupanamaã ãẹ̄xgacügü nixĩgüecha.

Marü ningaica na wena núma naxũxũ ya Ngechuchu ya Cristu

6 Rü ñu̱xũchi ga yema Tupanaãrü orearü ngeruũ rü ñanagürü choxũ:

“Ñaã ore rü aixcüma ixĩxũ nixĩ, rü ñaã nixĩ i ore i mexũ na yaxõxũ. Rü nüma ya tórü Cori ya Tupana ga nuxcüma norü orearü uruũgümaã nüxũ ixucü ga ta̱cü tá na ngupetüxũ, rü nümatama nixĩ i ñu̱xma inamuãxũ i norü orearü ngeruũ i daxũcu̱ã̱x na norü duũxũgüxũ nüxũ nadauxẽẽxũcèx na ta̱cü tá paxa nangupetüxũ”, ñanagürü.

7 Rü nüma ya tórü Cori ya Ngechuchu rü ñanagürü:

“Paxa tá íchangu. Rü tataãẽ ya yíxema naga ĩnüxẽ i ngẽma Tupanaãrü ore i ñaã poperagu ümatüxũ̃”, ñanagürü.

8 Rü chomatama i Cuáũ̃ rü nüxũ̃ chaxĩnü rü nüxũ̃ chadau i guxũ̃ma i ngẽma nüxũ̃ chixuxũ̃. Rü yemaxũ̃ chaxĩnüguwena rü nüxũ̃ chadèu̱xguwena, rü yema orearü ngeruũ̃ ga yemaxũ̃ choxũ̃ dauxẽẽxũ̃pẽxegu chacaxãpü̱xü na nüxũ̃ chicuèxüũ̃xũ̃cèx.

9 Natürü ga nüma rü ñanagürü choxũ̃:

“¡Tãxũ̃ i ngẽma cuxüxũ̃! Erü choma rü ta Tupanaãrü duũ̃xũ̃ chixĩ, ngẽxgumarüũ̃ i cuma rü cueneẽgü i Tupanaãrü orexũ̃ ixugüxũ̃ rü ngẽma duũ̃xũ̃gü i naga ĩnüẽxũ̃ i ngẽma ore i ñaã poperagu ümatüxũ̃. Rü name nixĩ i Tupanaxũ̃ quicuèxüũ̃”, ñanagürü.

10 Rü ñanagürü ta choxũ̃:

“Tama name na icuyacúxũ̃ i ngẽma Tupanaãrü ore i ñaã poperagu ümatüxũ̃, erü marü ningaica na yanguxũ̃ i ngẽma ore.

11 Natürü ngẽma chixexũ̃ ügüxũ̃, rü chixexũ̃ tá naxügüecha. Rü ngẽma Tupanapẽxewa chixri maxẽxũ̃, rü chixri tá namaxẽẽcha. Natürü yíxema mexũ̃ ügüxe, rü name nixĩ na mexũ̃ taxügüechaxũ̃. Rü yíxema Tupanapẽxewa ixüünexẽ, rü name nixĩ na Tupanapẽxewa tixüüneẽchaxũ̃”, ñanagürü.

12 Rü ñanagürü ga Ngechuchu:

“Dücèx, paxa tá íchangu namaã i ngẽma ãmare i wüxichigüna tá chaxãxũ̃ ngẽxgumarüũ̃ na ñuxãcü tanaxüxũ̃ i tümax.

13 Choma nixĩ i norü ügü i guxũ̃ma, rü chowa nixĩ i yacuáxũ̃ erü nataxuma i ta̱cü i choweama üxũ̃.

14 Rü tataãẽgü ya guxãma ya yíxema yima pecaduarü ütanücèx yucügüwa tügü iyauxgüchiruxe na Tupanapẽxewa timexũ̃cèx na yima ĩãneãrü ĩã̱xwa tichocuxũ̃cèx rü nüxũ̃ tangõ̱xnetagüxũ̃cèx i ngẽma norü o i ngẽma naĩ i maxẽẽruũ̃.

15 Natürü tãũtáma yima ĩãnewa nichocu i ngẽma tama yaxõgüxũ̃, rü ngẽma iyuüxũ̃ rü ngõxwèxegüxũ̃, rü ngẽma naĩ i ngemaã ipegüxũ̃, rü ngẽma máẽtagüxũ̃, rü ngẽma tupananetachicünèxãxũ̃ icuèxüũ̃güxũ̃. Rü ngẽxgumarüũ̃ ta i ngẽma idoratèèxgüxũ̃ i norü me ixĩxũ̃ na togüxũ̃ nawomüxẽẽgüxũ̃, rü tãũtáma nawa nichocu ya yima ĩãne.

16 Rü choma i Ngechuchu, rü guxãma i pema i yaxõgüxũ̃tanüwa chanamu i chorü orearü ngeruũ̃ na pemaã nüxũ̃ yaxuxũ̃cèx i guxũ̃ma i ngẽma chorü ore. Rü choma nixĩ i Dabítaa chiĩxũ̃. Rü choma nixĩ ya yima woramacuri ya pèxmama poraãcü nangóonexẽẽcürüũ̃ chiĩxũ̃”, ñanagürü.

17 Rü Tupanaãẽ i Üünexũ̃ rü guxũ̃ma i yaxõgüxũ̃, rü Ngechuchuxũ̃ ñanagürügü:

“¡Nuã naxũ!” ñanagürügü. Rü yíxema nüxũ̃ ĩnüxẽ i ñaã ore, rü:

“¡Nuã naxũ!” ñatagügü. Rü yíxema i̱tawáxe rü tüxũ̃ nachixégaxe, rü name nixĩ i nuã taxũ rü tüxũ̃ nangetanüãcüma nawa taxaxe i ngẽma dexá i maxẽẽruũ̃.

18 Rü guxãma ya yíxema irüxĩnüẽxẽ i ñaã Tupanaãrü ore i ñaã poperagu ümatüxũ̃, rü tümamaã nüxũ̃ chixu rü ngẽxguma chi texé íyatóxẽẽgu i ngẽma Tupanaãrü ore i ñaã poperagu ümatüxũ̃, rü Tupana rü tá tümacèx nanayexeraxẽẽ i ngẽma poxcuruũ̃gü i ñaã poperawa nachiga naxümatüxũ̃.

19 Rü ngẽxguma chi texé nüxũ̃ üpetügu i wüxitama i ñaã Tupanaãrü ore i ñaã poperagu ümatüxũ̃, rü Tupana rü tãũtáma tüxũ̃ nüxũ̃ nango̱xnetaxẽẽ i ngẽma norü o i ngẽma naĩ i maxẽẽruũ̃ i ñaã poperawa nachiga naxümatüxũ̃. Rü ngẽxgumarüũ̃ tá ta tãũtáma tüxũ̃ nimucuchi nawa ya yima ĩãne ya üünene i ñaã poperawa nachiga naxümatüne.

20 Rü yima nüxũ̃ ixucü i ñaã ore, rü ñanagürü:

“Ngẽmáãcü, paxa tá íchangu”, ñanagürü. Rü ngẽmaãcü yiĩ. Rü choma i Cuáũ̃ rü ñacharügü:

“¡Nuã naxũ Pa Cori ya Ngechuchu!” ñacharügü.

21 Rü chanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu poraãcü pexũ̃ narüngũ̃xẽẽ i guxãma i pemax. Rü ngẽmaãcü yiĩ.